ROMÂNIA
JUDEȚUL GORJ
MUNICIPIULTÂRGU JIU
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂRE
privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021 – 2027 a Municipiului Târgu Jiu

Consiliul Local al Municipiului Târgu Jiu, județul Gorj:
Având în vedere:

- Proiectul de hotărâre nr. 326/06.06.2022
- Raportul de specialitate nr. 252827/ 03.06.2022 al Serviciului programe, politici comunitare şi managementul calităţii;
- Referatul de aprobare nr. 253806/06.06.2022 al Primarului Municipiului Târgu Jiu;
- Anunțul nr. 253842/06.06.2022 privind publicarea pe site-ul Primăriei Municipiului Târgu Jiu, afişarea la sediul propriu şi transmiterea către mass-media locală a proiectului de hotărâre nr. 326/06.06.2022;
- Procesul-verbal nr. 253843/06.06.2022 de afişare a proiectului de hotărâre nr. 326/06.06.2022 din data de 06.06.2022;
- Referatul nr. 268312/20.06.2022 de reducere a termenului referitor la transparența Proiectului de hotărâre privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021-2027 a Municipiului Târgu Jiu;
- Avizul comisiilor de specialitate;
- Prevederile Contractului de finanțare nr.482 din 08.05.2020 pentru proiectul „Echilibru şi Dinamism", cod SIPOCA 769 / MySMIS 135509, finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă,
- Prevederile Contractului de servicii nr. 207 din 15.02.2021 şi actelor adiționale nr. 1,2,3, încheiat cu SC CCAT SOLUTION GRUP SRL (lider al asocierii dintre SC CCAT SOLUTION GRUP SRL şi SC URBAN SCOPE SRL) pentru elaborarea SIDU Târgu Jiu;
- Decizia nr. 4607 din 10.05.2022 a Agenției pentru Protecția Mediului Gorj, privind emiterea Avizului de Mediu pentru Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021 – 2027;
- Avizul de mediu emis de Agenția pentru Protecția Mediului Gorj;
- Formatul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021 – 2027, postat pe site-ul instituției spre consultare;
- Prevederile art. 14 alin. (1) şi (2) din Ordinul 233 din 26.02.2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul şi de elaborare şi actualizare a documentațiilor de urbanism;
- Prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrarea publică, republicată;
- Prevederile art. 129 alin. (2) lit b) şi alin. (4) lit. e) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ,

În temeiul art. 139 alin. (1) coroborat cu art. 196 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ,

H O T Ă R Ă Ș T E

Art.1. Se aprobă **Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană 2021 – 2027 a Municipiului Târgu Jiu,** în forma și conținutul prezentat în Anexă, parte integrantă a prezentei hotărâri.

Art.2. Prevederile prezentei hotărâri vor fi duse la îndeplinire de către Direcția programe, managementul calității și parcări publice, Direcția economică și Serviciul programe, politici comunitare și managementul calității.

Art.3. Prezenta hotărâre se va comunica în termen legal Direcției programe, managementul calității și parcări publice, Direcției economice, Serviciului programe, politici comunitare și managementul calității, Primarului Municipiului Târgu Jiu și Instituției Prefectului – Județul Gorj.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
CONSILIER,
Semen Constantin

ROMÂNIA
JUDEȚUL GORJ MUN. TÂRGU JIU
CONSILIUL LOCAL

CONTRASEMNEAZĂ,
Secretar General al Municipiului Târgu Jiu,
Jianu Grigore

Prezenta hotărâre a fost adoptată în ședința extraordinară publică a Consiliului Local din data de 23.06.2022, cu un număr de **16** voturi **pentru,** _ voturi **împotrivă, 5** voturi **abținere,** exprimate din numărul total de 21 consilieri prezenți la ședință și din totalul de 21 consilieri în funcție.

Târgu Jiu
Nr. 331 din 23.06.2022

ANEXĂ HCL 331/23.06.2022

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul European de Dezvoltare Regională

GUVERNUL ROMÂNIEI

POCA
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale 2014-2020

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI

TÂRGU JIU

2021 - 2027

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI TÂRGU JIU

2021 – 2027

CUPRINS

1. INTRODUCERE 3
1.1. Scopul și Rolul documentației 3
1.2. Contextul și Necesitatea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 6
1.2.1. Context European 6
1.2.2. Context Național 13
1.2.3. Context Regional și Local 38
1.3. Etapele de realizare ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 49
2. PREZENTAREA SITUAȚIEI EXISTENTE 53
2.1. Scurtă prezentare a Municipiului Târgu Jiu 53
2.2. Cadrul Natural și Resursele Naturale 59
2.2.1. Relieful 59
2.2.2. Resurse naturale 62
2.2.3. Reţeaua Hidrografică 65
2.2.4. Clima 68
2.2.5. Fauna și Flora 70
2.3. Scurt Istoric al Municipiului Târgu Jiu 72
2.4. Prezentarea Zonelor Funcționale 75
2.5. Profilul Demografic 82
2.5.1. Populație – evoluție, mărime, structură 82
2.5.2. Mișcarea Naturală și Migratorie a Populației 88
2.5.3. Structura populaţiei după etnie 93
2.6. Profilul Economic al Municipiului Târgu Jiu 96
2.6.1. Perspectiva de ansamblu a economiei 96
2.6.2. Mediul antreprenorial 111
2.6.3. Profilul activităților economice 133
2.6.4. Investițiile locale 149
2.6.5. Forţa de muncă 155
2.7. Profilul Patrimonial, Turistic și Cultural 168
2.7.1. Potențialul turistic al cadrului natural 168
2.7.2. Patrimoniul natural protejat 171
2.7.3. Patrimoniul cultural material şi imaterial 175
2.8. Infrastructura Socială a Municipiului Târgu Jiu 233

2.8.1. Sistemul și Infrastructura Educațională 233
2.8.2. Sistemul și Infrastructura Sanitară 261
2.8.3. Sistemul și Infrastructura De Asistenţă Socială 279
2.8.4. Zone Urbane Marginalizate - Comunități dezavantajate 295
2.9. Infrastructura și Echiparea Teritoriului 311
2.9.1. Capacitatea administrativă 311
2.9.2. Fondul locativ 341
2.9.3. Infrastructura de Comunicaţii şi Transport 347
2.10. Infrastructura Tehnico - Edilitară 373
2.10.1. Utilitățile publice 373
2.10.2. Eficiența energetică 398
2.10.3. Gestiunea deşeurilor 417
2.11. Mediul și Infrastructura de Mediu 425
2.11.1. Calitatea apei 426
2.11.2. Calitatea solului 431
2.11.3. Calitatea aerului 435
2.11.4. Biodiversitate 442
2.11.5. Riscuri de mediu 449
2.11.6. Schimbările climatice 456
2.11.7. Dezvoltarea durabilă a mediului 460
2.12. SMART CITY 462
2.12.1. Conceptul Smart City 462
2.12.2. Târgu Jiu – Smart City 467
3. ANALIZA PESTLE 475
4. ANALIZA DIAGNOSTIC A PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI. ANALIZA SWOT 483
4.1. Infrastructura urbană (transport și comunicații, locuințe, utilități, spațiul urban) 483
4.2. Dezvoltare economică și resurse umane 487
4.3. Turism, cultură și patrimoniu 488
4.4. Cadrul natural și mediul 489
4.5. Educație, sănătate și asistență socială 491
4.6. Capacitatea administrativă 493
5. STABILIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE 494
5.1. Obiective strategice europene, regionale și naționale 494

5.1.1. Criterii și cerințe de planificare 494
5.1.2. Obiective globale la nivel european 496
5.1.3. Obiective strategice la nivel național 499
5.1.4. Obiective stategice la nivel regional 504
5.2. Arhitectura programelor Operationale 2021-2027 507
5.3. Programe de cooperare teritorială și transfrontalieră 534
5.4. Viziune și obiective de dezvoltare ale Municipiului Târgu Jiu 547
5.4.1. Viziunea 547
5.4.2. Misiunea 548
5.5. Obiectivele strategice ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu549
5.5.1. Contextul definirii obiectivelor strategice 549
5.5.2. Obiective Strategice 552
5.5.3. Domenii de interventie și acțiuni specifice 558
5.6. Portofoliu de proiecte 561
5.6.1. Portofoliu de Proiecte 561
5.6.2. Criterii de prioritizare 575
6. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ 587
6.1. Contextul instituțional de implementare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană .. 587
6.2. Indicatorii de monitorizare și evaluare a implemantării SIDU 588
6.3. Riscuri în implementarea SIDU. Măsuri de atenuare 598
6.4. Procedura de prioritizare a proiectelor SIDU 600
6.5. Cadrul partenerial pentru elaborarea șI implementarea SIDU 602
BIBLIOGRAFIE 604
ANEXA 1 – Strategia fiscală 606
ANEXA 2 – Strategia energetică 615
ANEXA 3 – Aspecte socio-culturale și în domeniul educației 635
ANEXA 4 – Aspecte de protecție a mediului 681

LISTA FIGURILOR

Fig. 1.1. Instrumente de finanțare pentru perioada 2021-2027 26
Fig. 2.1. Harta Regiunii Sud-Vest Oltenia 53
Fig. 2.2. Harta administrativă a Regiunii Sud-Vest Oltenia..... 54
Fig. 2.3. Încadrarea geografică a Municipiului Târgu Jiu 55
Fig. 2.4. Încadrarea teritorială a județului Gorj 56
Fig. 2.5. Rețeaua de drumuri din județul Gorj 58
Fig. 2.6. Energia și resursele în Regiunea Sud-Vest Oltenia 63
Fig. 2.7. Râul Jiu 66
Fig. 2.8. Râul Jiu la Târgu Jiu 67
Fig. 2.9. Variația temperaturii medii anuale la stația meteorologică Târgu Jiu 69
Fig. 2.10. Variația cantității anuale de precipitații la stația meteorologică Târgu Jiu 70
Fig. 2.11. Zonele metropolitane existente și zonele urbane funcționale propuse ale reședințelor de județ din România (studiu realizat de Banca Mondială) 75
Fig. 2.12. Extinderea urbană a municipiului reședință de județ Târgu Jiu 76
Fig. 2.13. Harta Municipiului Târgu Jiu..... 77
Fig. 2.14. Evoluția populației în Regiune/Județ/Municipiu în perioada 2011 – 2020 84
Fig. 2.15. Populația Municipiului Târgu Jiu în perioada 2002-2020 85
Fig. 2.16. Organizarea pe grupe de vârstă a populației județului Gorj 85
Fig. 2.17. Structura demografică pe grupe de vârstă în Municipiul Târgu Jiu în anul 2020 87
Fig. 2.18. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Municipiul Târgu Jiu, iulie 2020 87
Fig. 2.19. Evoluții demografice la nivelul municipiului Târgu Jiu, în perioada 2015-2020 89
Fig. 2.20. Dinamica PIB din regiunea Sud-Vest Oltenia - milioane LEI, prețuri curente..... 99
Fig. 2.21. Comparație dinamică PIB regional/PIB național 100
Fig. 2.22. Evoluția ponderii PIB județe în PIB regional 101
Fig. 2.23. Rata reală de creștere a valorii adăugate brute regionale (VAB) 2011-2016 pe regiuni România 104
Fig. 2.24. Dinamica (VAB) Sud-Vest Oltenia 2011-2017, total sectoare..... 104
Fig. 2.25. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului anual al ISD în perioada 2005 – 2016 105
Fig. 2.26. Dinamica importurilor (CIF) pe județe, 2011-2018 109
Fig. 2.27. Dinamica exporturilor (FOB) pe județe, 2011-2018 109
Fig. 2.28. Ponderea întreprinderilor din judeţul Gorj pe sectoare ale economiei, în perioada 2019-2020 113
Fig. 2.29. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Gorj, în perioada 2019-2020 116
Fig. 2.30. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, județul Gorj, în perioada 2019-2020 116
Fig. 2.31. Numărul întreprinderilor din Municipiul Târgu Jiu după domeniul de activitate 120
Fig. 2.32. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, municipiul Târgu Jiu, în perioada 2019-2020 125
Fig. 2.33. Fondul funciar si suprafata agricola a judetelor, 2014 136
Fig. 2.34. Suprafața agricolă a Județului Gorj, anul 2014 137
Fig. 2.35. Structura terenurilor agricole, ponderea claselor de folosință în suprafața județelor, 2014 138

Fig. 2.36. Structura fondului forestier in regiunea Sud-Vest Oltenia, anul 2018 140
Fig. 2.37. Repartitia pe județe a pădurilor în regiunea Sud-Vest Oltenia..... 141
Fig. 2.38. Structura producţiei industriale din Municipiul Târgu Jiu, anul 2020 145
Fig. 2.39. Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, în Regiunea Sud-Vest Oltenia 150
Fig. 2.40. Investiții brute în industrie, construcții, comerț și ale servicii, pe județe, 2008-2019, milioane lei 150
Fig. 2.41. Valoarea soldului ISD în întreprinderile cu cel puțin 20 de salariați și în întreprinderile atipice (mil. euro) 153
Fig. 2.42. Evoluția înmatriculărilor de societăți cu participare străină la capitalul social 154
Fig. 2.43. Populația activă civilă pe județe ale regiunii, 2005-2019, mii persoane 158
Fig. 2.44. Rata șomajului la nivelul județelor Regiunii Sud-Vest Oltenia, 2005-2017..... 161
Fig. 2.45. Ponderea categoriilor de șomeri după studii în județul Gorj 163
Fig. 2.46. Evoluția numărului de șomeri în Municipiul Târgu Jiu 164
Fig. 2.47. Situație indicatori șomeri din Municipiul Târgu Jiu în anul 2020 166
Fig. 2.48. Ariile naturale protejate de pe teritoriul României..... 172
Fig. 2.49. Bustul lui Constantin Brâncuşi din Târgu Jiu 185
Fig. 2.50. Ansamblul monumental Calea Eroilor 186
Fig. 2.51. Băile Săcelu, jud. Gorj 203
Fig. 2.52. Structuri de primire turistică în Regiunea Sud-Vest Oltenia, anul 2020 226
Fig. 2.53. Evoluția capacității de cazare în Jud. Gorj, 2011-2020 (locuri-zile) 227
Fig. 2.54. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică Jud. Gorj, 2011-2020 (locuri) 228
Fig. 2.55. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Târgu Jiu (locuri- zile), 2011-2020 229
Fig. 2.56. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Târgu Jiu (locuri), 2011-2020 229
Fig. 2.57. Evoluția numărului de sosiri în structurile de cazare, în municipiul Târgu Jiu, în perioada 2011-2020 230
Fig. 2.58. Evoluția numărului de înnoptări în structurile de cazare, în județul Gorj și municipiul Târgu Jiu, în perioada 2011-2020 230
Fig. 2.59. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2019 236
Fig. 2.60. Populația școlară pe niveluri de învățământ în județul Gorj, 2015-2019 238
Fig. 2.61. Ponderea populației școlare pe niveluri de învățământ din Municipiul Târgu Jiu, în anul școlar 2019-2020 240
Fig. 2.62. Evoluţia populaţiei şcolare la nivelul Municipiului Târgu Jiu (nr. persoane) 241
Fig. 2.63. Evoluţia personalului didactic la nivelul Municipiului Târgu Jiu (nr. persoane)..... 243
Fig. 2.64. Distribuția cazurilor de abandon pe medii de rezidenţă..... 251
Fig. 2.65. Distribuția cazurilor de abandon în funcție de gen..... 251
Fig. 2.66. Distribuția cazurilor de abandon în funcție etnie..... 252
Fig. 2.67. Distribuția cazurilor de abandon la nivelul municipiului..... 252
Fig. 2.68. Distribuția cazurilor de abandon înregistrate în afara municipiului..... 253
Fig. 2.69. Distribuţia cazurilor de abandon şcolar, pe niveluri de învăţământ..... 253
Fig. 2.70. Cauzele abandonului școlar..... 254
Fig. 2.71. Nataliatea în Municipiul Târgu Jiu 2015-2020 265
Fig. 2.72. Rata mortalității la 1000 de locuitori în Municipiul Târgu Jiu, 2015-2020 266
Fig. 2.73. Rata mortalității infantile la 1000 nou născuți în Municipiul Târgu Jiu, 2015-2020 .. 268
Fig. 2.74. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Târgu Jiu 269

Fig. 2.75. Unități sanitare Municipiul Târgu Jiu, anul 2019 272
Fig. 2.76. Evoluția personalului medical..... 275
Fig. 2.77. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2010-2019 296
Fig. 2.78. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2010-2019 297
Fig. 2.79. Harta zonelor marginalizate din Municipiul Târgu Jiu - Atlasul zonelor urbane marginalizate din România 299
Fig. 2.80. Numărul de locuințe, în profil teritorial, în anul 2020 342
Fig. 2.81. Evoluția fondului de locuințe în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2015-2020343
Fig. 2.82. Formele de proprietate ale fondului de locuințe în Municipiul Târgu Jiu, 2020 345
Fig. 2.83. Harta legăturilor pe calea ferată pentru Municipiul Târgu Jiu..... 352
Fig. 2.84. Harta legăturilor rutiere pentru Municipiul Târgu Jiu 353
Fig. 2.85. Liniile de transport în comun, TRANSLOC Târgu Jiu 363
Fig. 2.86. Gradul de acoperire al liniilor de transport public local, Municipiul Târgu Jiu..... 364
Fig. 2.87. Localizarea intersecțiilor și trecerilor de pietoni semaforizare, 2021..... 369
Fig. 2.88. Localizarea intersecțiilor cu sens giratoriu, 2021..... 371
Fig. 2.89. Variația numărului de accidente, 2016-2020 372
Fig. 2.90. Variația consecințelor accidentelor, 2016-2020..... 372
Fig. 2.91. Hartă infrastructura de apă Târgu Jiu..... 379
Fig. 2.92. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Municipiul Târgu Jiu, în perioada 2011-2019 381
Fig. 2.93. Harta infrastructura actuală apa uzată în aglomerarea Târgu Jiu..... 383
Fig. 2.94. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Vest Oltenia, în perioada 2015-2019 390
Fig. 2.95. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în Municipiul Târgu Jiu, 2011-2019 (mii m^3) 392
Fig. 2.96. Șantier de reabilitare termică a unui bloc din Municipiul Tg Jiu 405
Fig. 2.97. Școala generală Alexandru Ștefulescu reabilitată în anul 2020..... 405
Fig. 2.98. Lucrări de reabilitare termică la Colegul Național Spiru Haret 406
Fig. 2.99. Gradinița Vis de copil clădire reabilitată și dotată cu panouri termosolare 409
Fig. 2.100. Imagine cu Liceul energetic din TgJiu unde au fost amplasate panouri fotovoltaice 409
Fig. 2.101. Complexul de servicii alternative la protecția copilului a fost dotat cu panouri termosolare 410
Fig. 2.102. Clădirea Spitalului județean de Urgență din Tg-Jiu va fi echipată cu panouri termosolare în anul 2021..... 411
Fig. 2.103. Localizarea viitoarei parcări din zona Pieței Centrale..... 412
Fig. 2.104. Troleibuze moderne care au fost achiziționate pentru Municipiul Tg – Jiu..... 413
Fig. 2.105. Prize de încărcare a mașinilor electrice montate la Shopping City Tg Jiu..... 414
Fig. 2.106. Iluminat modern cu LED pe străzile din Municipiul Tg Jiu 415
Fig. 2.107. Stație de epurare a apelor uzate din Municipiul Târgu Jiu 415
Fig. 2.108. Compozitia deseurilor similare la nivelul judetului Gorj- anul 2020 (Sursa: Planul judetean de gestionare a deșeurilor pentru judetul Gorj, 2019-2025)..... 418
Fig. 2.109. Procentul ocupat de Siturile Natura 2000 in judetul Gorj (Sursa: Raport privind starea mediului in judetul Gorj, anul 2019) 445
Fig. 2.110. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României 458

Fig. 2.111. Comparația temperaturilor înregistrate în perioada 1986 – 2005 cu scenariile de temperaturi corespunzătoare perioadei 2080 – 2099 459
Fig. 2.112. Estimarea numărului total de zile foarte reci și caniculare la nivelul României pentru perioada 2020 – 2039 459
Fig. 2.113.Smart city și tehnologie 463
Fig. 5.1. Corespondența cu obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene 554

LISTA TABELELOR

Tab. 1.1. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă..... 7
Tab. 1.2. Structura pe piloni a PNRR 30
Tab. 2.1. Zone funcționale ale municipiului Târgu Jiu 79
Tab. 2.2. Zonă funcțională Iezureni (localitate componentă)..... 79
Tab. 2.3. Zonă funcțională Preajba Mare (localitate componentă) 80
Tab. 2.4. Zonă funcțională Drăgoeni (localitate componentă): 80
Tab. 2.5. Zonă funcțională Romanești (localitate componentă) 80
Tab. 2.6. Zonă funcțională Slobozia (localitate componentă)..... 81
Tab. 2.7. Zonă funcțională Bârsești (localitate componentă)..... 81
Tab. 2.8. Zonă funcțională Polata (localitate componentă) 81
Tab. 2.9. Zonă funcțională Ursaţi (localitate componentă) 82
Tab. 2.10. Total intravilan existent cumulat 82
Tab. 2.11. Structura demografică pe grupe de vârstă, 2020 86
Tab. 2.12. Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia..... 88
Tab. 2.13. Evoluții demografice la nivelul municipiului Târgu Jiu, în perioada 2015-2019 89
Tab. 2.14. Sporul natural în municipiul Târgu Jiu în perioada 2015-2020 89
Tab. 2.15. Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Sud-Vest Oltenia și județelor componente, 2051-2020 (nr. persoane) 91
Tab. 2.16. Fenomenul migrației în Municipiul Târgu Jiu (nr. persoane) 92
Tab. 2.17. Densitatea populației Regiunii Sud-Vest Oltenia 93
Tab. 2.18. Structura populației după etnie în Regiunea Sud-Vest Oltenia..... 94
Tab. 2.19. Structura etnică a a populației municipiului Târgu Jiu – nr. persoane..... 94
Tab. 2.20. Structura religioasă a populației municipiului Târgu Jiu – nr. persoane..... 95
Tab. 2.21. PIB pe regiuni de dezvoltare -milioane LEI, prețuri curente- 100
.Tab. 2.22. PIB pe județe în regiunea Sud Vest Oltenia, calculat conform CAEN Rev.2 - milioane lei, prețuri curente 101
Tab. 2.23. PIB previzionat pe județe în regiunea Sud Vest Oltenia, 2019-2022 102
Tab. 2.24. Rata reală de creștere a valorii adăugate brute regionale (VAB) la prețurile de bază pe regiuni 103
Tab. 2.25. Productivitatea muncii pe activități economice județ Gorj 106
Tab. 2.26. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, județul Gorj, în perioada 2019-2020 114
Tab. 2.27. Top 10 firme, după cifra de afaceri 116
Tab. 2.28. Profesioniști din punct de vedere juridic, alții decât radiați, cu sediul în Mun. Târgu-Jiu, anul 2020 118
Tab. 2.29. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr firme, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 119
Tab. 2.30. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 121
Tab. 2.31. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, cifra de afaceri, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 122
Tab. 2.32. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, profit net, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 124
Tab. 2.33. Sectorul primar al economiei: Agricultură, silvicultură şi pescuit 139
Tab. 2.34. Structura fondului funciar în Municipiul Târgu Jiu 139

Tab. 2.35. Situația regenerărilor artificiale (împăduriri),..... 141
Tab. 2.36. Cifra de afaceri din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în Județul Gorj (Mil. Ron) 151
Tab. 2.37. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019 153
Tab. 2.38. Evoluţia structurii numărului mediu de salariaţi pe principalele sectoare economice, în Mun. Târgu Jiu, în perioada 2015-2019 159
Tab. 2.39. Evoluția șomajului și a ratei șomajului în județul Gorj în perioada 2014 – 2020 162
Tab. 2.40. Categorii de șomeri din județul Gorj, în perioada 2014-2020 163
Tab. 2.41. Situație indicatori șomeri din Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020..... 163
Tab. 2.42. Șomeri înregistrati la sfârșitul lunii, pe sexe în Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 ... 164
Tab. 2.43. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 – 62 ani a Mun. Târgu Jiu, anul 2019 și anul 2020 165
Tab. 2.44. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Târgu Jiu, anul 2020..... 166
Tab. 2.45. Distribuția șomerilor din Municipiul Târgu Jiu pe grupe de vârstă, anul 2019 166
Tab. 2.46. Distribuția șomerilor din Municipiul Târgu Jiu pe grupe de vârstă, anul 2020 167
Tab. 2.47. Lista monumentelor istorice din Municipiul Târgu Jiu 192
Tab. 2.48. Populația școlară pe niveluri de învățământ în Regiunea Sud-Vest Oltenia și Județul Gorj,în anul școlar 2019-2020 237
Tab. 2.49. Numărul de absolvenți în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2015-2018 239
Tab. 2.50. Populația școlară în Municipiul Târgu Jiu în perioada 2015-2019 241
Tab. 2.51. Unitati de învățământ în regiunea SV Oltenia, pe județe, 2011-2018 244
Tab. 2.52. Personalul medical în Regiunea SV Oltenia în anul 2018 263
Tab. 2.53. Rata de mortalitate la nivelul Municipiului Târgu Jiu 266
Tab. 2.54. Rata de mortalitate infantilă la nivelul Municipiului Târgu Jiu 268
Tab. 2.55. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Târgu Jiu..... 269
Tab. 2.56. Structura unităților sanitare proprietate publică din Municipiul Târgu Jiu 271
Tab. 2.57. Structura unităților sanitare proprietate privată din Municipiul Târgu Jiu 271
Tab. 2.58. Personalul medical pe categorii din Municipiul Târgu Jiu 273
Tab. 2.59. Rata deprivării materiale severe în anul 2019..... 296
Tab. 2.60. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2019..... 297
Tab. 2.61. Indicatori cheie și praguri minimale de validare a zonei urbane marginalizate 301
Tab. 2.62. Caracteristici zona urbană marginalizată Obreja..... 302
Tab. 2.63. Caracteristici zona urbană marginalizată Meteor 306
Tab. 2.64. Indicatori cheie și praguri minimale de validare a zonei urbane marginalizate 309
Tab. 2.65. Stadiul proiectelor, anul 2020 332
Tab. 2.66. Locuinţe existente în Jud. Gorj pe forme de proprietate, perioada 2015-2020 343
Tab. 2.67. Fondul de locuințe din Municipiul Târgu Jiu în perioada 2015 – 2020..... 344
Tab. 2.68. Lucrări de reabilitare a infrastructurii rutiere, 2016-2021..... 350
Tab. 2.69. Operatorii de transport pentru cursele județene/regulate în Municipiul Slobozia 354
Tab. 2.70. Traseele principale si programul de transport cu autobuze..... 360
Tab. 2.71. Taxă eliberare permis de liberă trecere pentru mijloacele de transport cu masa maximă autorizată 365
Tab. 2.72. Tabel centralizator al locurilor de parcare după zona de amplasare 366
Tab. 2.73. Amplasamentul locațiilor semaforizate..... 369
Tab. 2.74. Amplasamentul principalelor sensuri giratorii..... 370
Tab. 2.75. Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă 374

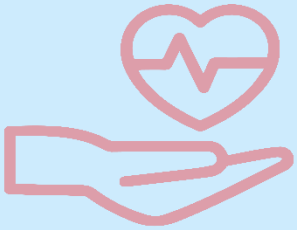
Tab. 2.76. Numărul de localități din județul Gorj racordate la sistemul centralizat de canalizare, în perioada 2015-2019 382
Tab. 2.77. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Vest Oltenia, în perioada 2015-2019 390
Tab. 2.78. Lungimea rețelelor de distribuţie a gazelor naturale în Municipiul Târgu Jiu 392
Tab. 2.79. Operatorii economici licențiati pentru furnizarea energiei electrice în județul Gorj .. 394
Tab. 2.80. Sistemul de distribuție a energiei electrice din Municipiului Târgu Jiu în perioada 2017-2020 395
Tab. 2.81. Infrastructura reţelei de alimentare a iluminatului public din Mun. Târgu Jiu 397
Tab. 2.82. Emisii medii nete de CO_2e (Sursa: Planul Judetean de Gestionare a Deșeurilor in județul Gorj (2019-2025) 422
Tab. 2.83. Rezultatul evaluarii alternativelor din punctul de vedere al impactului asupra mediului (Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Gorj (2019-2025) 423
Tab. 2.84. Indicatori de monitorizare a calității solului, 2019 434
Tab. 2.85. Captură date indicatori de monitorizare a calității aerului, anii 2015-2020 439
Tab. 2.86. Rezultatele determinărilor privind calitatea aerului în perioada 2015-2020 440
Tab. 2.87. Depășiri ale valorilor limită și a pragurilor de calitate a aerului, anul 2020 440
Tab. 5.1. Corespondența cu obiectivele Agendei 2030 555
Tab. 5.2. Domenii de intervenție corespunzătoare obiectivelor strategice 559
Tab. 5.3. Portofoliul de proiecte 564
Tab. 5.4. Prioritizarea proiectelor 578
Tab. 6.1. Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 593

CRIZA COVID-19

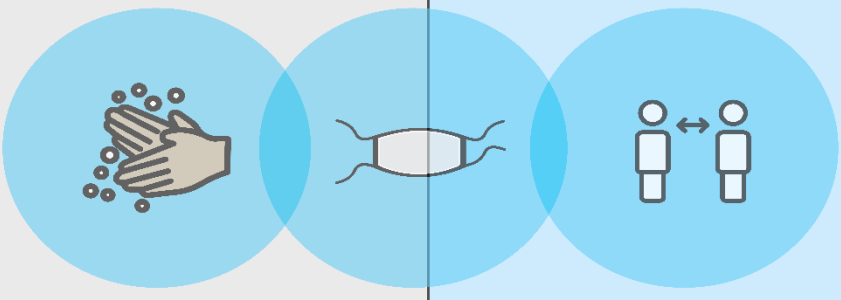
CRIZA COVID ne pune într-o situație în care trebuie să regândim colectiv modul de viață, modelul nostru economic și relația noastră cu mediul. Izbucnirea pandemiei COVID-19 în 2020 aduce o situație pe plan mondial pe care majoritatea oamenilor din generația actuală nu au experimentat-o în decursul vieții lor. La scurt timp, liderii politici împreuna cu specialiștii au trebuit să ia decizii dificile cu impact amplu, cu scopul de a se adapta la o situație în evoluție cu totul impredictibilă, sperând să aibă efecte pozitive asupra sănătății, economiei și vieții **sociale în ansamblu.**

Izbucnirea pandemiei în anul 2020 are un impact major și asupra administrațiilor locale și regionale, impact care nu poate fi încă pe deplin evaluat în momentul elaborării strategiei. Cu toate acestea, credem că respectiva criză evidențiază relevanța principalelor obiective prezentate în strategia noastră: administrațiile locale și regionale puternice vor juca un rol activ în gestionarea dificultăților cu care ne confruntăm, respectiv în asigurarea rezilienței în fața viitoarelor amenințări. Trebuie să profităm de „oportunitate" și să folosim recuperarea din criză pentru a "reconstrui mai bine", cu valori comune precum democrația, egalitatea, accesibilitatea și sustenabilitatea, având în centrul eforturilor noastre de punere în aplicare, obiectivele comune ale politicilor europene, obiectivele de dezvoltare durabilă și alte obiective relevante asumate la nivel internațional, precum cele asumate în *Acordul Climatic de la Paris.*

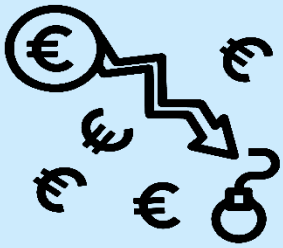
Există o mare incertitudine cu privire la eficacitatea măsurilor luate; evoluțiile din următoarele luni vor dezvălui dacă vor avea succes. Cu toate acestea, este clar că efectul pandemiei ne schimbă considerabil viața și că trebuie să ne adaptăm condițiilor de viață și de muncă care se modifică rapid. De aceea în strategia de dezvoltare am inclus în cadrul fiecărui obiectiv o doză de proactivitate care să permită o mai bună adaptabilitate la condițiile dinamice din viitor.

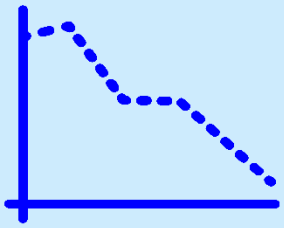

Redresarea după noua criză COVID-19 și a impactului său devastator poate fi privită și ca o oportunitate unică de a ne angaja și de a investi în măsuri pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare sustenabilă și a obiectivelor politicii europene comune, așa cum a fost anunțat în Acordul Verde European, Strategia Digitală și Pilonul European al Drepturilor Sociale. Aceasta este șansa noastră de a încuraja tranziția justă, verde, digitală și socială, care este crucială pentru următoarele generații și pentru ca Europa să devină mai competitivă, în comparație cu restul statelor lumii. Prin Acordul Verde, Strategia Digitală și Conferința privind viitorul Europei, lansate în 2019, Uniunea Europeană speră să răspundă îndoielilor și așteptărilor cetățenilor europeni.

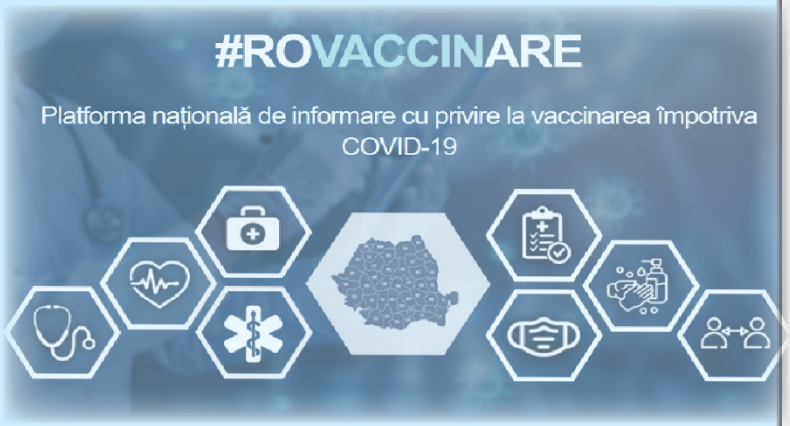

Criza economică generată de pandemia de COVID-19 a avut un impact semnificativ asupra economiei globale, Fondul Monetar Internațional (FMI) estimând că, la nivel global, economiile dezvoltate vor ajunge cel mai devreme în 2021 la un nivel al Produsului Intern Brut (PIB) anterior crizei. Cu toate aceasta, incertitudinea generată de evoluția pandemiei în următoarele luni va conduce la o scădere accentuată a investițiilor în Europa, fiind de așteptat ca Europa să revină la dinamica creșterii economice din ultimii ani doar în 2025.

Prin comparație cu țările din Uniunea Europeană, România a fost mai puțin afectată de această criză, dar pandemia a survenit într-un moment inoportun din punct de vedere fiscal și cu un deficit bugetar excesiv la finalul anului 2019, de 4,8%. România va trece printr-o perioadă de recesiune mai puțin accentuată ca alte țări din regiune. Creșterea îndatorării publice în anii premergători crizei economice limitează capacitatea de reacție și reziliență a României. Documentul strategic al României care stabilește domeniile și prioritățile de investiții, precum și reformele elaborate pentru fiecare domeniu de investiții, în concordanță cu Recomandările Specifice de Țară (RST) și cu Regulamentele Comisiei Europene, este Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), realizat de Ministerul Fondurilor Europene și aprobat de Comisia Europeană în luna mai 2021.

Investițiile din Planul Național de Relansare și Reziliență au ca scop creșterea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică și asigurarea unei creșteri economice pe termen lung a României. Planul va finanța investiții în infrastructură de transport, energie și mediu, în mediul de afaceri, în servicii publice digitale, în cercetare și noile tehnologii, precum și în tranziția verde, finanțare asigurată din Facilitatea de Redresare și Reziliență (FRR). În ciuda șocului generat de pandemia de coronavirus, pe termen mediu România își va menține trendul de convergență cu economiile mai dezvoltate din Uniunea Europeană, susținut de un nivel de creștere economică mai ridicat.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI
TÂRGU JIU

1. INTRODUCERE

1.1. Scopul și Rolul documentației

Una dintre primele definiții importante ale *Strategiei* a fost dată de istoricul comerțului, americanul *Alfred D. Chandler* (în 1962), în felul următor: *„[strategia este] stabilirea scopurilor și obiectivelor fundamentale pe termen lung ale companiei și adoptarea unor direcții de acțiune, precum și alocarea resurselor necesare pentru îndeplinirea acestor scopuri*".

Marchesnay Michel propune o sinteză a definiției strategiei explicând: "*Set de reflecții, decizii și acțiuni având ca obiect stabilirea scopurilor generale și a obiectivelor, alegerea mijloacelor pentru atingerea acestor obiective, punerea în aplicare a acțiunilor și activităților necesare și controlul performanțelor ce vizează executarea și realizarea scopurilor*".

Economiștii contemporani români *Ovidiu Nicolescu* și *Ioan Verboncu* oferă următoarea definiție: *„prin strategie desemnăm ansamblul obiectivelor majore ale organizației pe termen lung, principalele modalități de realizare, împreună cu resursele alocate, în vederea obținerii avantajului competitiv potrivit misiunii organizației*".

În urma examinării diverselor definiții privind conceptele strategiei, rezumând cele expuse prin strategie desemnăm „maniera și capacitatea entității de a identifica, elabora și implementa variante predictive pe termen lung ce subscriu pentru o finalitate optimă"[1].

Strategia de dezvoltare reprezintă un document-cheie al cărui scop, în cadrul perioadei de programare 2021-2027, este reprezentat de asigurarea unei viziuni coerente de dezvoltare la nivelul municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane, transpuse într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțabile de către Uniunea Europeană.

Un oraș este un ecosistem caracterizat prin existența unor sinergii între cetățeni, mediul privat și administrația locală, având drept scop dezvoltarea economică și creșterea calității serviciilor private și publice. În același timp, un oraș modern este locul în care rețelele de infrastructură tradiționale și serviciile publice sunt optimizate datorită tehnologiilor digitale, tehnologiilor IT și de comunicații, în beneficiul cetățenilor, al mediului de afaceri și al administrațiilor locale.

Ca instrument de planificare, o Strategie Integrată (SIDU) trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernanță, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

O strategie de dezvoltare este o viziune de dezvoltare și modernizare ce urmărește ca obiectiv final următoarele scopuri concrete: **infrastructură performantă,**

[1] *Sursa: Managementul strategiei - condiție emergentă în asigurarea dezvoltării economice, Angela Ghelbet*

modernizarea clădirilor, dezvoltarea mobilității, tehnologie de ultimă generație, energie ieftină, cetățeni sănătoși, conducere și educație la cele mai înalte standarde, mai pe scurt, dezvoltare, modernizare și prosperitate**.**

Dezvoltarea urbană durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate domeniile ce țin de dezvoltare urbană, securitate informațională, eficiență energetică, regenerare urbană, mobilitate urbană.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu (SIDU) pentru perioada 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare a viitorului localității, având rolul de a stabili o viziune integrată pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității, aplicând principiile coeziunii și competitivității economice, sociale și teritoriale, dezvoltării și asigurării de șanse egale pentru toți membrii societății locale, regionale și naționale.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu este concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității și diversității locurilor de muncă disponibile, precum și în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local. Strategia se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru a defini și furniza obiectivele necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale în municipiul Târgu Jiu.

Scopul principal al SIDU este acela de a fundamenta deciziile de investiții prin actualizarea principalelor trăsături socio-economice și demografice, cu referire la dezvoltarea spațială a orașului în timp și la elementele ce țin de cadrul construit și natural din cadrul Unității Administrativ Teritoriale. Se are în vedere planificarea integrată în cadrul sectoarelor prioritare, ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a localității și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor Municipiului Târgu Jiu. Lucrarea se fundamentează pe elementele specifice Municipiului Târgu Jiu: datele economice, demografice, de infrastructură, mediu, amenajarea teritoriului, distribuția serviciilor etc., precum și pe o evaluare riguroasă a modului în care comunitatea dorește să evolueze.

Ca atare, pornind de la nevoile actuale ale populației, resursele disponibile și experiențele acumulate, municipiul Târgu Jiu a demarat adoptarea unui concept de dezvoltare având la bază o gândire integrată proactivă, care vizează creșterea performanțelor managementului administrației locale, pentru asigurarea unui consens asupra viziunii viitorului economic al teritoriului.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană definește viitorul orașului, ea prezentând determinarea actorilor locali de a-și uni eforturile și de a conlucra pentru viitorul prosper al orașului și al locuitorilor săi.

este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul orașului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate, fiind concepută pentru a răspunde nevoilor reprezentanților autorității locale și comunității în procesul de îmbunătățire a calității vieții cetățenilor și mediului economic local.

Implementarea Strategiei va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice.

Sintetizând cele prezentate mai sus, **direcțiile** care stau la baza planificării și formulării ***Strategiei Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027*** sunt:

- *dezvoltarea unei structuri multipolare, cu poli principali susținuți de poli secundari, atât la scară urbană, cât și teritorială;*
- *expansiune urbană echilibrată, coroborată cu utilizarea eficientă a resurselor de teren și dezvoltarea infrastructurii;*
- *dezvoltarea spațială a teritoriului, ținând cont de organizarea teritorială a cererii și ofertei de mobilitate;*
- *dezvoltarea coordonată și susținută a zonelor de acces în municipiu;*
- *coordonarea integrată a dezvoltării municipiului și a teritoriului său de influență (echilibru în dezvoltarea sistemului urban-rural);*
- *asigurarea unei creșteri economice care să fie echilibrată cu cerințele sociale și de mediu;*
- *planificarea strategică sub forma unui un proces integrat, asumat la nivel teritorial;*
- *echilibru spațial în distribuirea serviciilor în teritoriu, în vederea evitării segregării socio-economice spațiale;*
- *colaborarea dintre guvernanța locală, mediul privat și societatea civilă, ca element cheie în susținerea progresului economic;*
- *îmbunătățirea economică a întregului mediu de afaceri, nu numai a întreprinderilor micro, mici și mijlocii;*
- *protecția și sprijinul pentru întreprinderile existente, precum și atragerea de noi afaceri, în care acestea să acționeze ca un instrument de marketing pentru promovarea climatului de afaceri local;*

- *stabilirea de parteneriate public-private atât la nivelul guvernanței locale, în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea și planificarea teritorială, cât și în îmbunătățirea economiei locale, prin atragerea de investitori străini și realizarea unor parteneriate cu mediul privat local;*
- *valorificarea inteligentă și sustenabilă a patrimoniului cultural și natural pentru susținerea economiei locale.*

1.2. Contextul și Necesitatea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană reprezintă cadrul pentru inițierea și implementarea unor proiecte de dezvoltare durabilă a orașelor, ce vor putea fi duse la îndeplinire nu doar de către administrația locală, ci de către toți actorii locali, utilizând oportunitățile de finanțare oferite de Fondurile Europene, Fondurile Guvernamentale, Credite sau alte soluții de finanțare si derulare a proiectelor așa cum sunt parteneriatele publice private.

1.2.1. CONTEXT EUROPEAN

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile ***Agendei 2030*** au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea.

AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ a fost adoptată în septembrie 2015, la ***Summit-ul ONU privind dezvoltarea*** și reprezintă un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economic, social și de mediu.

Central ***Agendei 2030*** se regăsesc cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)** – denumite și **Obiective Globale** - în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030 [2].

[2] *Sursa: Ministerul Afacerilor Externe – Teme globale - https://www.mae.ro/*

Tab. 1.1. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă

Nr.crt	OBIECTIVE GLOBALE	DESCRIERE
1.	FĂRĂ SĂRĂCIE	Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context
2.	FOAMETE „ZERO”	Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3.	SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4.	EDUCAȚIE DE CALITATE	Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5.	EGALITATE DE GEN	Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6.	APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE	Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7.	ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8.	MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9.	INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ	Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10.	INEGALITĂȚI REDUSE	Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11.	ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12.	CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE	Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13.	ACȚIUNE CLIMATICĂ	Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14.	VIAȚA ACVATICĂ	Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15.	VIAȚA TERESTRĂ	Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16.	PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII	Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17.	PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Finanțările europene pentru dezvoltare, se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediu în viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 - 2027.

În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu obiectivele de politică definite în ***Propunerea de Regulament Comun al Parlamentului European și al Consiliului Europei*** (2018), respectiv:

- ✓ ***Obiectivul de politică 1:*** *O Europă mai inteligentă – Transformare industrială inovatoare și inteligentă*
- ✓ ***Obiectivul de politică 2:*** *O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor;*
- ✓ ***Obiectivul de politică 3:*** *O Europă mai conectată – Mobilitate și conectivitatea regională a tehnologiei informației și comunicațiilor;*
- ✓ ***Obiectivul de politică 4:*** *O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*
- ✓ ***Obiectivul de politică 5:*** *O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.*

Măsurile propuse pentru atingerea fiecăruia dintre obiectivele de mai sus, precum și legăturile dintre acestea și *Planul de acțiune* sunt detaliate în *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027*.

În cadrul următorului buget pe termen lung al Uniunii Europene pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității. Obiectivul este stimularea convergenței economice și sociale, sprijinind, în același timp, regiunile să valorifice pe deplin globalizarea și înzestrându-le cu instrumente adecvate pentru o creștere solidă și durabilă. Toate regiunile rămân eligibile pentru finanțare prin politica de

coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate.

În perioada 2021-2027, cele cinci obiective de politică vor stimula investițiile UE. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

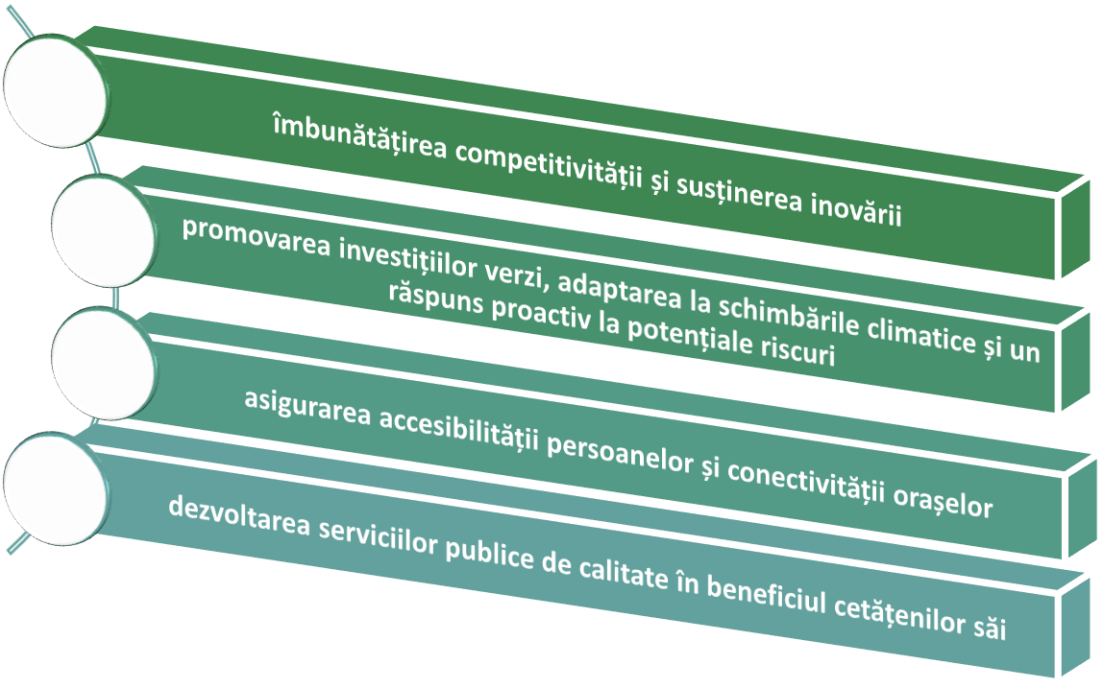
POLITICA DE COEZIUNE (PC) 2012-2027 continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurile se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la Uniunea Europeană.

Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea *Inițiativă urbană europeană*. (*conform site-ului oficial al Comisiei Europene*).[3] *Politica de coeziune* se află în centrul acestui proces – atât din punctul de vedere al finanțării, cât și al încurajării unei abordări strategice, integrate și incluzive pentru soluționarea provocărilor menționate mai sus. În orașe se cheltuie aproximativ 115 miliarde EUR, din care 17 miliarde EUR sunt gestionate la nivel local, de autoritățile urbane, prin intermediul a peste 950 de strategii de dezvoltare urbană integrată și durabilă.

Pentru perioada 2021-2027, Comisia Europeană propune o dimensiune urbană și teritorială mai puternică, prin introducerea unui nou obiectiv de politică, și anume „*O Europă mai aproape de cetățeni*”, care să sprijine o abordare bazată pe realitatea din teritoriu și implicarea autorităților locale, a societății civile și a cetățenilor în abordarea provocărilor locale.[4]

[3] *Sursa*: *http://www.adrse.ro/Planificare/PlanificareRegionala_2021-2027.aspx*
[4] *Sursa*: EUR-LEX: *https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=COM:2018:372:FIN*
Informațiile cu privire la dispozițiile 2021-2027 pentru dezvoltare urbană durabilă se bazează pe propunerea inițială a Comisiei de regulament privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (COM / 2018/372). Odată cu acordul politic dintre Parlamentul European și Consiliu, alocarea minimă la nivel național pentru strategiile de dezvoltare urbană durabilă va fi stabilită la 8%, iar utilizarea altor instrumente teritoriale va fi posibilă în afara OP5

VIZIUNEA PRIVIND POLITICA DE COEZIUNE ÎN PERIOADA 2021-2027

În cursul anului 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind **pachetul legislativ** pentru ***Politica de Coeziune (PC) 2012-2027,*** care cuprinde:[5]

Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
Regulamentul privind cooperarea teritorială;
Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
Regulamentul privind „Fondul social european plus" (FSE+).

Cadrul european de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 este completat de:

PACTUL ECOLOGIC EUROPEAN - prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop transformarea UE întro societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor.

MECANISMULUI DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ AL UNIUNII EUROPENE - va pune la dispoziție granturi și împrumuturi în valoare de 672,5 miliarde euro pentru investiții publice și reforme în cele 27 de state membre, pentru a le ajuta pe acestea din urmă să

[5] *Sursa: http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027*

facă față impactului pandemiei, pentru a promova tranziția verde și cea digitală și pentru a construi societăți reziliente și favorabile incluziunii. Statele membre vor primi sprijin din partea mecanismului pe baza planurilor lor naționale de redresare și reziliență, care sunt în curs de pregătire, care să vizeze șase domenii de politică de relevanță europeană: tranziția verde, transformarea digitală, creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și ocuparea forței de muncă, coeziunea socială și teritorială, sănătatea și reziliența, politicile pentru generația următoare, copiii și tineretul, inclusiv educația și competențele.

AGENDA DIGITALĂ PENTRU EUROPA, PROGRAMUL EUROPA DIGITALĂ - urmărește să promoveze implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligență artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetice, precum și asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății și va sprijini formarea competențelor digitale avansate atât pentru actuala și viitoarea forță de muncă, cât și pentru întreprinderile mici și mijlocii și administrația publică.

STRATEGIA UE PRIVIND PIAȚA UNICĂ DIGITALĂ - cu cei trei piloni: asigurarea unui acces mai bun al consumatorilor și întreprinderilor la bunuri și servicii digitale în întreaga Europă, crearea condițiilor adecvate pentru dezvoltarea rețelelor și serviciilor digitale și maximizarea potențialului de creștere al economiei digitale.

PACHETUL PRIVIND ECONOMIA CIRCULARĂ (PEC) - are următoarele obiective:

- *pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale în proporție de 65% din cantitatea totală de deșeuri municipale generate până în 2035;*
- *reciclarea deșeurilor de ambalaje în proporție de 70% până în 2030, cu obiective specifice pe tipuri de materiale;*
- *reducerea cantității totale de deșeuri municipale eliminate prin depozitare până la cel mult 10 % din totalul deșeurilor municipale generate (în greutate) până în 2035.*

PROPUNEREA PRIVIND NOUL PLAN DE ACȚIUNE PENTRU ECONOMIA CIRCULARĂ (în lucru), va avea în vedere ciclul de viață al produselor și materialelor, asigurând utilizarea durabilă a resurselor și abordarea sectoarelor care consumă resurse, precum textile, construcții, electronice și materiale plastice.

STRATEGIA UE PRIVIND ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE - are în vedere 13 sectoare: industrie, agricultură și pescuit, turism, sănătate publică, construcții și infrastructură, transporturi, resurse de apă și protecția împotriva inundațiilor, silvicultură, energie, biodiversitate, asigurări, activități recreative și educație.

STRATEGIA INDUSTRIALĂ A UE - stabilește ca obiectiv necesitatea de a avea o industrie mai verde, mai circulară și mai digitală, care să rămână totodată competitivă pe scena mondială.

NEXT GENERATION EU - un nou instrument de redresare, în valoare de 750 de miliarde EUR, care va consolida bugetul UE cu noi fonduri obținute de pe piețele

financiare în perioada 2021-2024. Acest instrument va fi crucial pentru a sprijini, printre alte domenii, măsuri pe termen scurt de sprijinire a ocupării forței de muncă, inclusiv ocuparea forței de muncă pentru tineri, precum și investiții în reforme politice pe termen lung legate de piața muncii și sisteme sociale, de educație și formare.

AGENDA EUROPEANĂ A COMPETENȚELOR PENTRU COMPETITIVITATE SUSTENABILĂ, ***ECHITATE SOCIALĂ ȘI REZILIENȚĂ*** - cuprinde următoarele obiective: - Consolidarea competitivității durabile; - Asigurarea echității sociale; - Creșterea rezilienței sociale; - Promovarea învățării pe tot parcursul vieții; - Formarea competențelor pentru un loc de muncă; - Reziliența economiei la nivelul UE.

TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚII *- Politica de coeziune a UE în perioada 2021 - 2027*, *Strategia pentru o Europă pregătită pentru era digitală, Cartea albă privind inteligența artificială, Strategia europeană privind datele, 11 Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa Conectarea Europei, Cartea albă - Foaie de parcurs pentru un spațiu European unic al transporturilor; răspunsul UE la Agenda 2030*;

ENERGIE, MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE *- Programul LIFE pentru mediu și politici climatice, Strategia Europeană privind Biodiversitatea pentru 2030, răspunsul UE la Agenda 2030; Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027;*

ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAT *- Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Politica UE în domeniul turismului, Politica comună în domeniul pescuitului; răspunsul UE la Agenda 2030;*

CERCETARE-INOVARE *- Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Inițiativa „O Uniune a inovării”, Programul Orizont 2020*, *Consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării*: o abordare strategică;

SOCIAL *- Politica de coeziune a UE în perioada 2021-2027, Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”, Inițiativa „Platforma europeană de combatere a sărăciei”, Programul pentru schimbări sociale și inovare socială; Inițiativa „Tineretul în mișcare”; Instrumentul de redresare „Următoarea generație UE”*.

BUNĂ GUVERNANȚĂ: *Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Carta Albă privind guvernanța pe mai multe niveluri, răspunsul UE la Agenda 2030*.

1.2.2. CONTEXT NAȚIONAL

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este ***STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI (SNDDR) 2030***.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea *Agendei 2030* și implementarea setului de 17 ODD. România, alături de alte 193 de state membre ale ONU, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă*, care include un set de 17 obiective de dezvoltare durabilă, reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Planul de acțiune globală se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030.

România este angajată să implementeze *obiectivele de dezvoltare durabilă* la nivel național și a revizuit *Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă*, pentru a integra aceste obiective. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 susține dezvoltarea României pe **trei piloni principali**, respectiv:

I. ***ECHITATEA SOCIALĂ*** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

II. ***CREȘTEREA ECONOMICĂ*** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

III. ***MEDIUL*** – cu nevoia de a conserva și îmbunătății baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile. Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă.

Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni – *social, economic și de mediu* – se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

În cadrul *SNDDR* sunt prezentate țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă specificate în *Agenda 2030* pentru măsurile preconizate și ținte 2030**,** pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop

Ținând cont de importanța și necesitatea ca dezvoltarea viitoare a municipiului Târgu Jiu să fie în concordanță și să contribuie la obiectivele stabilite la nivel național, mai jos sunt prezentate pe scurt principalele aspecte incluse în *SNDDR* în acest sens:

- ***ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context***

În acest scop, *Agenda 2030* țintește segmentele periferice din societate și încurajează transformarea societății într-o direcție care să asigure cetățenilor o viață demnă și prosperă.

Țintele ODD 1

- *eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni;*
- *reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia;*
- *implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili;*
- *asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale;*
- *crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, dezastre economice, sociale și de mediu;*
- *crearea unui cadru de politici adecvat la nivel național, regional și internațional, bazat pe strategii de dezvoltare orientate către cei săraci și sensibili la aspectele de gen.*

- ***ODD2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile***

Agricultura este importantă pentru întreaga societate. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva dimensiunii terenurilor agricole. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare.

Țintele ODD 2:

- *eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului;*
- *eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a țintelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale funcție de vârstă;*
- *dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli prin accesul sigur și egal la terenuri, resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități și angajarea în activități non-agricole;*

- *asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului;*
- *menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite și promovarea accesului și schimbului corect și echitabil al beneficiilor care rezultă;*
- *adoptarea măsurilor necesare pentru buna funcționare a piețelor de produse agro-alimentare și facilitarea accesului în timp util la informații de piață, pentru limitarea volatilității extreme a prețurilor la alimente.*

ODD3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Îmbunătățirea accesului la servicii de asistență medicală modernă de calitate este esențială pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Abordarea domeniului trebuie întărită prin prevenire, promovarea unui mod de viață sănătos, incluzând combaterea unor obiceiuri negative, încurajarea stilului proactiv și favorizarea activităților sociale, care să includă și abordarea bolilor psihice, boli care sunt de multe ori neglijate sau stigmatizate.

Țintele ODD 3:

- *reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de născuți-vii;*
- *eliminarea deceselor care pot fi prevenite in randul nou-născuților și copiilor până la 5 ani la cel mult 12 decese la 1.000 născuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 născuți-vii;*
- *eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile;*
- *reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării;*
- *întărirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool;*
- *înjumătățirea numărul global de decese și raniri cauzate de accidente rutiere;*
- *asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale;*
- *realizarea acoperirii universale în domeniul sănătatii, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază;*
- *reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase, de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului;*
- *creșterea considerabilă a finanțării sistemului de sănătate și recrutare, dezvoltare, instruire și menținere a personalului medical în special în statele mai puțin dezvoltate și în curs de dezvoltare.*

- ***ODD4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți***

Accesul la educația de calitate este esențial pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația ar trebui să fie tratată ca un proces care se derulează pe tot parcursul vieții, indiferent de vârstă încurajând inovația și meritocrația, respectiv conduita și emanciparea. Pentru atingerea acestui scop, trebuie redus abandonul școlar și este necesară îmbunătățirea sistemului educațional, indiferent de locația geografică și de domeniu, respectiv proveniență. Așadar, din perspectiva *Agendei 2030*, educația este o temă fundamentală.

***Țintele ODD 4*:**

- *asigurarea faptului că toți copiii absolvă învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente pe planul învățării;*
- *asigurarea faptului că toți copiii au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară;*
- *asigurarea accesului egal pentru toată populația la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă;*
- *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care detin competențe relevante, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- *eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile;*
- *asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară;*
- *asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile prin educația pentru dezvoltare și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, etc.;*
- *construirea și modernizarea infrastructurii în instituțiile de învățământ astfel încât să corespundă necesităților copiilor și persoanelor cu dizabilități și oferirea unui mediu de învățământ sigur, non-violent și incluziv pentru toți.*

- ***ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor***

Egalitatea între genuri poate fi considerată un indicator pentru societățile dezvoltate. Populația globală include peste 50% femei, totuși, există numeroase inegalități între persoanele de sex masculin și cele de sex feminin, de exemplu salarii mai mici, violență domestică, probleme de emancipare. Genul cu care se naște cineva nu influențează demnitatea și calitatea vieții în societățile dezvoltate.

Țintele ODD 5:

- *eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor/fetelor de pretutindeni;*
- *eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor/fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare;*
- *eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor;*
- *recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilitățăii partajate în gospodărie și familie;*
- *asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică;*
- *asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora.*

ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului *durabil al apei și igienei pentru toți*

Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei, respectiv sanitație pentru toți sunt aspirații fundamentale ale cetățenilor. Este responsabilitatea statului asigurarea disponibilității apei și sanitației pentru toți, protecția ecosistemelor acvatice, creșterea eficienței în domeniul managementului și aprovizionarea populației cu apă curată, potabilă.

Țintele ODD 6:

- *realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți;*
- *realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile;*
- *îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global;*
- *creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă;*
- *implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră;*
- *protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri;*
- *susținerea și fortificarea participării comunităților locale în îmbunătățirea managementului în domeniul apei și sanitației.*

ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Cerința pentru energia electrică este în creștere. Energia durabilă însemnă de fapt energie regenerabilă. Conform datelor *Eurostat*, aportul energiei regenerabile în România a crescut de la 17,1% (2006) la 24,8% (2015), așadar, am depășit cu 5 ani ținta stabilită de UE pentru 2020. Doar prin încurajarea energiei regenerabile și a inovației în domeniu este posibilă menținerea progresului tehnologic și protejarea naturii, respectiv atenuarea efectele schimbărilor climatice.

Țintele ODD 7:

- *asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne;*
- *creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global;*
- *dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice.*

- ***ODD 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți***

Dezvoltarea durabilă încurajează delimitarea creșterii economice de aspectele negative de mediu, punând accent și pe aspectele sociale. Acest scop implică o creștere economică sustenabilă și promovează munca decentă pentru toți indiferent de gen, locație geografică și descendență. În acest context, devine vitală abordarea din perspectiva ”nimeni nu rămâne în urmă”. Acest scop include facilitarea întreprinderilor mici și mijlocii, diversificarea economiei și extinderea procedurii la regiunile în dezvoltare.

Țintele ODD 8:

- *susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea PIB cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate;*
- *atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, cu accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă;*
- *promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii;*
- *îmbunătățirea progresivă a eficienței resurselor globale pentru consum și productie, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate;*
- *angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toți, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală;*
- *reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare;*

- *măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale;*
- *protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți și cei în locuri de muncă precare.*

ODD 9: Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Epoca modernă a adus un mod de viață accelerat. În această eră pot fi competitive doar acele țări care încurajează inovația pe lângă o infrastructură rezilientă și o industrie durabilă. Aceste trei aspecte sunt, bineînțeles, interconectate între ele. Infrastructura modernă este vitală pentru creșterea economică, adică o infrastructură durabilă constituie baza unei industrii sustenabile. Așadar, inovația este indispensabilă din perspectiva competitivității în secolul al XXI-lea.

Țintele ODD 9:

- *dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor;*
- *promovarea industrializării incluzive și durabile, sporirea ratei de ocupare și a PIB în industrie și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate;*
- *creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe;*
- *modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice;*
- *întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare;*
- *creșterea accesului la tehnologii informaționale și comunicaționale și promovarea accesului universal la internet în țările slab dezvoltate.*

ODD 10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Inegalitatea este una dintre cele mai mari obstacole în procesul de dezvoltare al unei societăți durabile. Inegalitatea poate să apară în diferite domenii cum ar fi problemele de gen, dificultățile în educație, aspectele financiare, etc. Acest scop accentuează caracterul ideal, meritocratic al societății și totodată permite tuturor accesul la resurse.

Țintele ODD 10:

- *realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională;*
- *abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură;*
- *asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens;*
- *adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, in scopul realizării progresive a unei egalități sporite;*
- *perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări;*
- *asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime;*
- *facilitarea migrației și mobilitățăii ordonate, sigure, reglementate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.*

ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

În România, aportul populației urbane a crescut în ultimii 50 de ani, așadar este o necesitate pentru orașe să se adapteze la această situație. Orașele trebuie să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. În plus, orașele trebuie să combată formele de înstrăinare. Trebuie să ținem cont și de comunitățile rurale, și să asigurăm cetățenilor condiții pentru o viață demnă,indiferent de ambianța aleasă de ei.

Țintele ODD 11:

- *accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace;*
- *asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate;*
- *consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările;*

- *consolidarea eforturilor de protecție și salvgardare a patrimoniului cultural și natural mondial;*
- *reducerea numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu PIB la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile;*
- *reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip;*
- *asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități;*
- *stimularea conexiunilor pozitive economice, sociale și de mediu între localitățile urbane, periurbane și rurale prin intarirea planificării la nivel național și regional.*

ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

Noțiunile de consum și producție constituie termene fundamentale în economie. Când producția și consumul devin durabile, se decuplează creșterea economică de schimbarea climatică. Acest scop include atât conștientizarea resurselor finite, cât și aplicarea măsurilor sustenabile, în acest mod proiectându-se pentru descendenții noștri o ambianță similară celei actuale. Această abordare are drept consecință un comportament mai conștient, incluzând o producție mai eficientă, un management durabil al deșeurilor și, în general, activități în concordanță cu principiile protecției mediului.

Țintele ODD 12:

- *implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare;*
- *realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale;*
- *înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare;*
- *realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului;*
- *reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare;*
- *încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare;*
- *promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale;*
- *oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltarii durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.*

ODD 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Schimbarea climei este o realitate, fiind necesară luarea unor măsuri urgente pentru a limita impactul acesteia. *Agenda 2030* propune și descifrarea cauzelor (antropice) în privința schimbării climei, însă, probabil cel mai important aspect rămâne să anticipăm problemele estimabile și să propunem soluții viabile pentru aceste situații. Efectele schimbării climatice se manifestă în toate domeniile vieții, incluzând aspectele de sănătate, de calitatea a vieții și pierderea accelerată a biodiversității. Doar acțiunile coordonate la nivel global pot atenua consecințele și pot avea impact semnificativ în acest sens.

Țintele ODD 13:

- *consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale în toate țările;*
- *integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale;*
- *îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituaionale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.*

ODD 14: Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Omenirea nu depinde de mediul acvatic doar prin pescuit, comerț și transport, ci depinde fundamental de această ambianță. Majoritatea oxigenului din atmosferă (aprox.70%) este produsă de plantele marine, așadar, putem doar estima cât sunt de importante aceste medii acvatice pentru ecosistemul nostru, și este evidentă necesitatea protecției naturii și în acest sens. Schimbarea climei și comportamentul nedurabil constituie principalele amenințări pentru oceane și mări. Având 245 km de coastă marină, România trebuie să-și îndeplinească și în mod nemijlocit rolul în protecția mărilor și a resurselor marine.

Țintele ODD 14:

- *prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți;*
- *gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și costale, pentru a evita impactele negative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora;*
- *minimizarea și gestionarea impactului acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile;*
- *reglementarea eficientă a pescuitului și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive și implementarea planurilor de management bazate pe știință;*

- *conservarea a cel puțin 10% din zonele costale și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune evidențe științifice disponibile;*
- *interzicerea formelor de subvenționare a pescuitului care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip;*
- *creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului.*

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Acest scop țintește o temă vastă și ne reamintește că și noi, oamenii, facem parte din biosfera acestei planete. Oamenii de știință au propus să definim această nouă epocă geologică ca ”*Epoca Antropocenă*”, sau *Era Omenirii*. Societatea umană are o ”urmă” imensă pe Pământ, acest impact impune o responsabilitate sporită, un management conștientizat și activități corelate în domeniul protecției mediului. Facem parte din biosferă și trebuie să ne îndeplinim rolul în condițiile actuale din perspectiva dezvoltării durabile.

Țintele ODD 15:

- *promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global;*
- *combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutra din punct de vedere al degradării solului;*
- *asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă;*
- *luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității a proteja și preveni extincția speciilor amenințate;*
- *promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse;*
- *luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice;*
- *introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare;*
- *integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și planurile de reducere a sărăciei.*

- ***ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile***

Dezvoltarea durabilă nu este doar o politică modernă, inteligentă, ci este și o paradigmă nouă despre funcționarea societății. Pentru a fi o abordare funcțională, dezvoltarea durabilă trebuie să aibă o bază solidă. Această abordare implică societăți pașnice unde beneficiile dezvoltării durabile sunt accesibile pentru toți. Dezvoltarea durabilă poate deveni a abordare funcțională doar dacă societatea își va însuți și va trata această perspectivă ca pe o viziune proprie și cuprinzătoare.

Țintele ODD 16:

- *reducerea tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni;*
- *stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor;*
- *promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesul egal la justiție pentru toți;*
- *reducerea fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată;*
- *reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale;*
- *dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile;*
- *asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile;*
- *extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală;*
- *asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii;*
- *asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale.*

- ***ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă***

Dezvoltarea durabilă poate fi considerată un proiect global. Trăim într-o lume globalizată, deci nu putem ignora ce se întâmplă în afara granițelor politice. Problemele globale impun soluții globale, această abordare necesită și colaborare, respectiv finanțare internațională pentru atingerea obiectivelor din *Agenda 2030*. Procesul de transformare implică accesul la știința și tehnologia inovativă, dezvoltarea capacităților în concordanță cu principiile subsidiarității, modificarea comerțului și a economiei într-o direcție mai sustenabilă și elaborarea variantei coerente privind politica dezvoltării durabile.

Țintele ODD 17:

- *consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de impozitare și colectarea altor venituri;*
- *țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate;*
- *susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriilor, reducerea datoriilor și restructurarea;*
- *adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate;*
- *consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triunghiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreate de comun acord;*
- *promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreate de comun acord;*
- *operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor;*
- *promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha;*
- *creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate;*

Totodată, România este în curs de elaborare a unui nou de ***ACORD DE PARTENERIAT PENTRU PERIOADA 2021-2027***, aflat în negociere cu Comisia Europeană, acesta urmând să fie documentul programatic-cheie prin care țara își stabilește prioritățile și modalitatea de cheltuire a fondurilor europene din perioada de programare 2021-2027.

***Acordul de Parteneriat* și *Programele Operaționale* pentru perioada 2021-2027** au fost consolidate în urma unui proces intens de consultare inter-instituțională, negocieri informale cu Comisia Europeană, precum și pe baza unei valoroase contribuții din partea partenerilor socio-economici relevanți.

Fig. 1.1. Instrumente de finanțare pentru perioada 2021-2027

PROGRAMELE OPERAȚIONALE aferente implementării politicii de coeziune la nivel național ***pentru exercițiul financiar 2021 – 2027*****,** propuse de ***Ministerul Fondurilor Europene*** sunt:

I. ***Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) – OS FTJ***
II. ***Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) – OP 2***
III. ***Programul Operațional Transport (POT) – OP 3***
IV. ***Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) – OP 1***
V. ***Programul Operațional de Sănătate (POS) – OP 1,4***
VI. ***Programul Educație și Ocupare (POEO) – OP 4***
VII. ***Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) – OP 4,5***
VIII. ***Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) – OP 1, 2, 3, 4, 5***
IX. ***Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).***

Totodată, la elaborarea ***Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027***, a fost avută în vedere încadrarea și **corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel național**, respectiv:

[6] *Sursa: Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*

✉ STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR) - ROMÂNIA POLICENTRICĂ 2035

Purtând subtitlul ***România policentrică 2035***, strategia este rezultatul unui amplu demers instituțional și de cercetare derulat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației pentru fundamentarea și elaborarea sa.

Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată **viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035** și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. **Misiunea** acestuia este de **a asigura o dezvoltare policentrică** și un echilibru între nevoia de dezvoltare și avantajele competitive ale teritoriului național în context european și global.

SDTR va reprezenta documentul care stă la baza întregului sistem de planificare spațială (amenajarea teritoriului și urbanism) la nivel național și va fundamenta:

- ✓ documentele strategice de nivel regional, județean și local (strategii de dezvoltare teritorială, planuri de amenajarea teritoriului, planuri de dezvoltare regională)
- ✓ documentațiile operaționale (planuri de urbanism)
- ✓ alte strategii de dezvoltare de la nivel național cu relevanță și impact teritorial.[7]

✉ CONCEPTUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ ROMÂNIA 2030

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDT România 2030) este un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României, care stabilește liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, național, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Conceptul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României, în conexiune cu evoluțiile din spațiul european și internațional și se bazează pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale (spre exemplu, din Finlanda, Irlanda, Ungaria, Olanda și Franța). Nota specifică a acestuia este apelul la o viziune integratoare a acțiunilor de dezvoltare, în care nu se propun soluții generale pentru probleme, ci soluții care izvorăsc din nevoile și caracteristicile diferitelor zone.

Obiectivul general al CSDT este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale, a rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile a României. Obiectivul general este detaliat în **cinci obiective strategice** majore:

- ✓ *Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;*
- ✓ *Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;*

[7] *Sursa: https://www.mlpda.ro*

- ✓ *Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;*
- ✓ *Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;*
- ✓ *Valorificarea patrimoniului natural și cultural.*

Scopul CSDT România 2030 este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național, în vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României și de a consolida rolul României ca Stat Membru al Uniunii Europene și ca actor activ în zona Europei Centrale și de Est.

✉ *PLANUL NATIONAL DE RELANSARE SI REZILIENȚĂ (PNRR)* [8]

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la începutul anului 2020 a modificat perspectivele economice, sociale și bugetare în Uniune și în lume, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național pentru a face față enormelor consecințe economice și sociale, precum și efectelor asimetrice asupra statelor membre. În acest scop Uniunea Europeană a instituit un **mecanism de redresare și reziliență** pentru a furniza un sprijin financiar eficace și semnificativ menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre.

Astfel, ***NextGenerationEU*** este un instrument financiar temporar, în valoare de **750 de miliarde euro**, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021-2027. Din cele 750 miliarde de euro destinate „Next Generation EU", **Comisia Europeană a alocat 672,5 miliarde de euro instrumentului temporar MRR** în vederea finanțării planurilor de redresare și reziliență pe care le elaborează statele membre UE.

Bugetul MRR este constituit din:

- 🖋 ***granturi în valoare de până la 312,5 miliarde euro***
- 🖋 ***împrumuturi de până la 360 miliarde euro.***

Scopul *Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR)* este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR fiecare stat membru al UE trebuie să elaboreze propriul ***Plan de Relansare și Reziliență (PNRR)*** prin care își stabilește domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență.

Planul de Relansare și Reziliență (PNRR) pe care România îl elaborează acum se constituie într-un Document Strategic ce stabilește prioritățile investiționale și

[8] *Sursa: Planul Național de Relansare și Reziliență (draft aprilie 2021) - https://mfe.gov.ro/pnrr/*

reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană. **România ar primi 14,248 miliarde sub formă de grant și aproximativ 14,935 miliarde sub formă de împrumuri pentru un total de 29,2 miliarde euro.**

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza *Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020* . Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

- ***Tranziția verde;***
- ***Transformarea digitală;***
- ***Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;***
- ***Coeziune socială și teritorială;***
- ***Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională;***
- ***Politici pentru generația următoare, copii și tineri.***

Pilonul I. Tranziție verde vizează reforme și investiții în următoarele componente**:**

- Componenta I.1 - *Managementul apei*
- Componenta I.2 - *Împădurim România și protejăm biodiversitatea*
- Componenta I.3 - *Managementul deșeurilor*
- Componenta I.4 - *Transport, feroviar si alte moduri sustenabile de transport*
- Componenta I.5 - *Fondul pentru Valul renovării*
- Componenta I.6 - *Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen*.

Pilonul II. Transformarea digitală vizează reforme și investiții în**:**

- Componenta II.1 - *Cloud guvernamental și sisteme digitale interconectate.*

Pilonul III. Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta III.1 - *Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii*
- Componenta III.2 - *Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, și reforma companiilor de stat.*

Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta IV.1 - *Fond local pentru tranziția verde și digitală*
- Componenta IV.2 - *Turism și cultură.*

Pilonul V. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta V.1 - *Fondul pentru spitale și pentru creșterea accesului la sănătate*
- Componenta V.2. - *Reforme în domeniul social.*
- Componenta V.3 - *Reforma administrației publice, intarirea dialogului social și creșterea eficienței justiției.*

Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineri vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta VI.1 - *România Educată.*

Structura pe piloni a PNRR: Componenta de investiții a PNRR a fost elaborată pe baza celor șase piloni și componente de investiții prezentate în tabelul de mai jos, cu sumele calculate în prețuri curente:

Tab. 1.2. Structura pe piloni a PNRR [9]

		Finanțat din PNRR (milioane euro)	***29,217***	***VERDE***	***DIGITAL***
		Cofinanțare națională (milioane euro)	***171***	***12,013***	***5,894***
				40,88%	***20,05%***
Pilonul I	*I.1.*	*Managementul apei*	*1,884*	814	115
	I.2.	*Împădurim România și protejăm biodiversitatea*	*1,372*	*933*	*10*
	I.3.	*Managementul deșeurilor*	*1,204*	*465*	*40*
	I.4.	*Transport rutier, feroviar si alte moduri sustenabile de transport*	*7,620*	*4,108*	*927*
	I.5.	*Fondul pentru Valul renovării*	*2,200*	*2,186*	*5*
	I.6.	*Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen*	*1,624*	*1,094*	*149*
Pilonul II	*II.1.*	*Cloud guvernamental și sisteme publice digitale interconectate*	*1,892*	*0*	*1,885*
	III.1.	*Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii*	*482*	0	433
Pilonul III	*III.2.*	*Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare si inovare, și reforma companiilor de stat*	*2,359*	*230*	*764*
Pilonul IV	*IV.1.*	*Fondul local pentru tranzitia verde și digitală*	*2,120*	*1,280*	*320*
	IV.2.	*Turism și cultură*	*200*	*0*	*4*
Pilonul V	*V.1.*	*Fondul pentru spitale si pentru creșterea accesului la sănătate*	*2,455*	*244*	*70*
	V.2.	*Reforme in domeniul socal*	*217*	*41*	*29*
	V.3.	*Reforma administrației publice, intarirea dialogului social și creșterea eficienței justiției*	*155*	*17*	*14*
Pilonul VI	*VI.1.*	*România Educată*	*3,606*	*602*	*1,129*

[9] *Sursa: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - https://mfe.gov.ro/pnrr/*

Procesul de elaborare a PNRR a fost stabilit prin *Memorandumul cu tema „Mecanismul pentru elaborarea poziției Guvernului României cu privire la Planul Național de Relansare și Reziliență”* aprobat în ședința Guvernului din 20 ianuarie 2021. ***Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE)* este coordonatorul național al procesului de elaborare și negociere a PNRR cu Comisia Europeană**. Comisia Europeană evaluează PNRR pe baza unor criterii transparente. Astfel, investițiile și reformele prevăzute în PNRR trebuie să contribuie la abordarea eficientă a recomandărilor specifice fiecărei țări și la consolidarea potențialului de creștere economică, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice și sociale. De asemenea, **investițiile și reformele trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de schimbări climatice, tranziția verde, în proporție de 37% și la realizarea obiectivului de digitalizare în proporție de 20%.**

✉ *POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ (PAC) DE DUPĂ 2020*

În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual 2014-2020, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere legislativă de tip „omnibus” al cărei obiectiv era introducerea unor adaptări tehnice în actele de bază în vigoare pentru simplificarea instrumentelor existente, propunere care a vizat și o reformă a ***PAC***. Îmbunătățirile convenite față de *PAC 2014-2020* se referă la domeniul de aplicare al organizațiilor de producători, la consolidarea asigurărilor agricole și a instrumentelor de stabilizare a veniturilor, la normele privind plățile ecologice și plățile către tinerii fermieri și la definiția termenului „fermier activ”.

PAC 2021-2027 se va concentra asupra a **nouă obiective** care să reflecte funcționalitatea sa pe mai multe planuri: economic, de mediu și socio-teritorial. Aceasta ar menține cei doi piloni ai săi și cele două fonduri agricole pentru a sprijini programele naționale în funcție de o serie de măsuri alese pe baza unei abordări integrate. Propunerea *Comisiei* privind cadrul financiar multianual (CFM) pentru 2021-2027 stabilește cadrul bugetar și principalele orientări ale politicii agricole comune.

Principalele priorități stabilite de *Comisia Europeană* pentru *PAC de după 2020* sunt un nivel mai ridicat de ambiție în privința protecției mediului și a combaterii schimbărilor climatice, mai buna orientare a sprijinului și recurgerea într-o mai mare măsură la legătura virtuoasă dintre cercetare, inovare și consiliere.

De asemenea, au fost stabilite și **obiectivele *PAC 2021-2027***:

- *creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării raționale a producției agricole și prin utilizarea optimă a factorilor de producție și a forței de muncă;*
- *asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, în special prin majorarea venitului individual al lucrătorilor din agricultură;*
- *stabilizarea piețelor;*
- *garantarea siguranței aprovizionărilor;*
- *asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori*.[10]

[10] *Sursa: https://www.madr.ro/pac-dupa-2020/4476-pac-dupa-2020*

✉ *STRATEGIA ENERGETICĂ A ROMÂNIEI 2019-2030, CU PERSPECTIVA ANULUI 2050*

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică are ***opt obiective strategice fundamentale*** care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru perioada 2019-2030 și orizontul de timp al anului 2050, respectiv:

- ✓ *Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificare resurselor energetice primare naționale;*
- ✓ *România, furnizor regional de securitate energetică;*
- ✓ *Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;*
- ✓ *Energie curată și eficiență energetică;*
- ✓ *Modernizarea sistemului de guvernanță energetică;*
- ✓ *Asigurarea accesului la energiei electrică și termică pentru toți consumatorii;*
- ✓ *Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane;*
- ✓ *Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetic.*

✉ *PLANUL NAȚIONAL INTEGRAT ÎN DOMENIUL ENERGIEI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE (PNIESC) 2021-2030*

În urma aderării UE la *Acordul de la Paris* și odată cu publicarea *Strategiei Uniunii Energetice*, Uniunea și-a asumat un rol important în privința combaterii schimbărilor climatice, prin cele ***5 dimensiuni principale***:

- ✐ *securitate energetică;*
- ✐ *decarbonare;*
- ✐ *eficiență energetică;*
- ✐ *piața internă a energiei și cercetare;*
- ✐ *inovare și competitivitate.*

Astfel, Uniunea Europeană s-a angajat să conducă tranziția energetică la nivel global, prin îndeplinirea obiectivelor prevăzute în *Acordul de la Paris* privind schimbările climatice, care vizează furnizarea de energie curată în întreaga Uniune.

Pentru a îndeplini acest angajament, UE a stabilit **obiective privind energia și clima la nivelul anului 2030**, după cum urmează:

- ***reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40%*** *până în 2030, comparativ cu 1990;*
- ***consum de energie din surse regenerabile de 32%*** *în 2030;*
- ***îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5%*** *în 2030;*
- ***interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15%*** *până în 2030*.

În consecință, pentru a garanta îndeplinirea acestor obiective, fiecare stat membru a fost obligat să transmită Comisiei Europene un Proiect al *Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030*, până la data de 31 decembrie 2018. Proiectele *PNIESC* stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În urma analizei planurilor integrate transmise de către toate statele membre, a rezultat faptul că există un decalaj între obiectivele UE și contribuțiile Statelor Membre în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică:

- ✓ *Există o diferență între ținta SRE de 32% asumată la nivelul UE și cea rezultată conform acestor planuri, care se situează între 30,4% și 31,9%;*
- ✓ *A rezultat o reducere în materie de consum primar situată între 26,3% și 30,2%, iar în materie de consum final situată între 26,5% și 30,7%.*[11]

✉ *ROMÂNIA EDUCATĂ – VIZIUNE ȘI STRATEGIE 2018-2030*

România anului 2030 trebuie să facă față provocărilor lumii moderne – o lume globală, competitivă și tehnologizată, în care inovarea și evoluția tehnologică au loc într-un ritm din ce în ce mai alert – o lume în care capacitatea indivizilor, dar și a societății în ansamblu, de a se adapta rapid este cea care face diferența. Dinamica schimbărilor va stimula sistemul de educație să transmită tinerilor competențele necesare pentru accesul pe piața muncii, cât mai aproape de momentul finalizării studiilor, și va impulsiona dezvoltarea de programe adiționale de formare la locul de muncă sau în instituții specializate în formarea adulților.

De aceea, în Proiectul „*România Educată*” s-a pornit de la proiecția viitorului, imaginând provocările acestuia pentru societatea prezentului. Cele **15 transformări preconizate pentru România până în 2030**, incluse în consultarea online din cadrul proiectului, au fost: *conectarea permanentă la internet; dinamica accentuată a profesiilor; scăderea și îmbătrânirea populației; urbanizarea crescută a populației, tot mai concentrată în jurul orașelor dinamice; creșterea diversității familiilor; apariția de noi abordări ale democrației participative; creșterea diversității etnoculturale; robotizarea avansată; creșterea ponderii serviciilor în economie; adâncirea inegalității sociale; creșterea impactului schimbărilor climatice; repolarizarea lumii, care devine policentrică;*

[11] *Sursa: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro.*

dezvoltarea realității virtuale; creșterea incidenței bolilor cauzate de stres; creșterea competiției globale pentru talente.

Cel mai important efect al schimbărilor sociale și economice viitoare, este nevoia de a construi noi modele de organizare a sistemului educațional, capabile să răspundă acestor schimbări, în locul celor existente astăzi.

12 deziderate pentru România educată, la orizontul 2030:

- *Sistemul de educație formează cetățeni activi;*
- *Educația este individualizată, centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață și pe specificul fiecărei comunități de învățare;*
- *Educația începe cât mai devreme în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale;*
- *Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație;*
- *Pentru educație se alocă resurse suficiente, în mod transparent și eficient;*
- *Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev;*
- *Tinerii pot opta pentru trasee flexibile în educație;*
- *Sistemul de educație românesc este atrăgător pentru comunitățile academice din România și din întreaga lume, facilitând o intensitate crescută a mobilităților internaționale;*
- *Alfabetizarea funcțională a tuturor elevilor;*
- *Etica și integritatea sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educațional;*
- *Managementul educațional este unul profesionist și bazat pe inovație;*
- *Cadrul legislativ care guvernează educația este unul stabil și se bazează pe o viziune asumată.*

În absența unei educații adaptate nevoilor prezente și viitoare, dezvoltarea socio-economică a întregii societăți va eșua cu certitudine.

✉ *PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL SECȚIUNEA VIII - ZONE CU RESURSE TURISTICE*

În conformitate cu prevederile *Legii nr. 350/2001* privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, ***Planul de Amenajarea Teritoriului Național*** este suportul dezvoltării complexe și durabile a teritoriului care are caracter director și se elaborează pe secțiuni specializate, aprobate de către Parlamentul României.

Turismul constituie pentru Romania sectorul economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare neexploatat suficient și care poate deveni o sursa de atracție atât pentru turiști, cât și pentru investitori. În prezent există o serie de programe de investiții guvernamentale ce pot contribui la dezvoltarea unităților administrativ teritoriale care prezintă un potențial turistic important.

Prin Legea nr.190/2009 a fost aprobată *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.142/2008* privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a VIII-a – zone cu resurse turistice*. Prin actul normativ se stabilește că în unitățile administrativ teritoriale cu resurse turistice, care au fost identificate pe baza unor criterii

obiective, turismul este considerat activitate economică prioritară, investițiile pentru dezvoltarea acestei activități vor fi orientate cu precădere spre aceste zone, iar proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului pentru zone cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate prin programele de dezvoltare naționale, regionale și județene.

Pentru stabilirea obiectivă a potențialului turistic existent la nivelul fiecărei unități administrativ teritoriale a fost elaborată o metodologie de analiză multicriterială de evaluare care a fost utilizată în mod unitar pe tot parcursul elaborării studiilor de fundamentare a secțiuni a VIII a *Planului de amenajarea teritoriului național*. Pentru aceasta, au fost stabilite **patru categorii de elemente de analiză**, respectiv:

- *resursele turistice naturale;*
- *resursele turistice antropice;*
- *infrastructura specific turistică;*
- *infrastructura tehnică.*

Se prevede reactualizarea anexelor *Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice* prin includerea și a altor administrații teritoriale în lista unităților administrativ teritoriale cu resurse turistice mari sau foarte mari. Pe termen mediu și lung, aceste modificări vor crea un impact pozitiv în sensul că unitățile administrativ teritoriale considerate ca având resurse turistice vor avea șanse mai mari în atragerea de finanțări nerambursabile, în condițiile în care proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului, pentru unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate, prin programele naționale, regionale și județene de dezvoltare.

✉ *STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE A ECOTURISMULUI 2019-2029*

Aplicarea principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil în ariile naturale protejate și în zonele adiacente acestora a condus la apariția ecoturismului ca formă distinctă de turism, menită să respecte integritatea peisajelor naturale, a biodiversității ecologice, în concordanță cu cerințele anumitor segmente de turiști, care doresc să își petreacă vacanța în natură și totodată să creeze posibilități de dezvoltare locală a comunităților.

În ciuda faptului că țara noastră deține un patrimoniu ecoturistic deosebit, cu potențial mare de valorificare, ecoturismul este un segment confruntat cu numeroase probleme, cum ar fi: *slaba cooperare la nivel local, promovarea modestă la nivel național și internațional, slaba dezvoltare a infrastructurii specifice ecoturismului, migrația forței de muncă, numărul redus al celor cu o bună pregătire în domeniu, un cadru legal ce nu răspunde suficient nevoilor din domeniul serviciilor locale* etc.

Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului își propune să prezinte stadiul actual de dezvoltare al acestei forme de turism la nivel național și să vină cu un set de direcții care să orienteze eforturile de valorificare prin ecoturism al unor zone în care natura și cultura locală ocupă un loc central, în concordanță cu cerințele impuse de legislația națională, precum și de convențiile internaționale la care România a aderat.

Scopul strategiei este de a promova ecoturismul, ca formă principală de turism în cadrul acestor destinații și creșterea rolului pe care ecoturismul îl joacă în dezvoltarea economică a acestor areale și în prosperitatea populației locale.

Dezvoltarea activităților ecoturistice în cadrul comunităților locale și în cadrul ariilor naturale protejate implică o serie de **beneficii socio-economice**, respectiv:

- *generează apariția locurilor de muncă pe plan local (direct în sectorul turistic sau în sectoarele conexe). Prin creșterea veniturilor și a standardelor de viață pentru populația locală, generațiile tinere sunt încurajate să rămână în cadrul comunității;*
- *stimulează economia locală prin dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor turistice (servicii de cazare, alimentație, transport, facilități recreative, produse meșteșugărești și servicii de ghidaj, suveniruri);*
- *stimulează economia rurală prin crearea sau creșterea cererii de produse agricole necesare asigurării serviciilor turistice;*
- *impulsionează dezvoltarea infrastructurii, fapt ce aduce beneficii în egală măsură și populației locale;*
- *stimulează dezvoltarea regiunilor periferice prin inserții de capital;*
- *stimulează îmbunătățirea relațiilor interculturale dintr-o regiune;*
- *în condițiile unei dezvoltări normale, turismul poate duce la autofinanțarea mecanismelor dezvoltării de care pot beneficia administratorii ariilor naturale protejate ca instrument pentru conservarea acestora;*
- *sprijină activitățile de conservare, prin convingerea guvernelor și a publicului asupra importanței arealelor naturale.*

✉ *MASTER PLANUL GENERAL DE TRANSPORT AL ROMÂNIEI*

Proiectele de infrastructură sunt investiții publice de importanță strategică pentru România, care asigură creșterea calității vieții, conectivitatea cu coridoarele de transport transeuropene și creșterea mobilității populației și a mărfurilor, iar întârzierea pregătirii portofoliului de proiecte pentru perioada de programare 2021-2027 va avea impact direct asupra pierderii de sume alocate României prin programele operaționale aferente acestei perioade de programare, context care impune reglementarea în regim de urgență a unor măsuri pentru diminuarea acestei categorii de risc.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2016 a fost aprobat ***Master Planul General de Transport al României***, document strategic de dezvoltare a infrastructurii de transport rutier, feroviar, aerian, naval și intermodal/multimodal, sursele de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, strategia de implementare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de transport precum și asigurarea activității de întreținere și reparații curente pentru infrastructura de transport până în anul 2030.

Strategia de implementare a *Master Planului General de Transport al României* reprezintă o prioritizare a proiectelor și includerea lor în sursele de finanțare pentru cele două exerciții financiare: 2014-2020 și respectiv 2021- 2027. Acest document strategic are ca instrument de decizie ***Modelul Național de Transport***, care utilizează date de natură economică, demografică și de transport pe baza căruia se determină prognozele

de trafic pentru toate modurile de transport la nivelul unui proiect de infrastructură utilizate pentru fundamentarea analizei cost-beneficiu în vederea prioritizării proiectelor.

Master Planul General de Transport al României trebuie să contribuie la o dezvoltare în mod durabil, unul dintre rezultatele sale estimate fiind: *„Un sistem de transport durabil (sustenabil)".*

✉ *STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMIGRAȚIA PENTRU PERIOADA 2019 – 2022*

Dinamica migrației într-o lume din ce în ce mai interconectată este un fenomen care va dura, impunând necesitatea stabilirii unui set de măsuri de bază, precum și o politică comună coerentă și unitară în materie de migrație, azil și integrare socială. Politicile stabilite trebuie să asigure transpunerea documentelor programatice elaborate la nivel european pentru a găsi soluții la problema migrației, precum și pentru a îndeplini obligațiile internaționale asumate, în conformitate cu principiile solidarității și responsabilității comune.

Necesitatea elaborării unei noi strategii naționale privind imigrația este determinată pe de o parte de evoluția fenomenului imigraționist, iar, pe de altă parte, de obligativitatea implementării politicilor din domeniu, elaborate la nivel european.

Obiectivul strategic general *- Dezvoltarea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile. D.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de protecție internațională conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile*.

Direcțiile de acțiune prevăd:

- ✓ *Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de verificare a respectării standardelor existente în domeniul recepției;*
- ✓ *Adaptarea condițiilor de recepție la nevoile persoanelor din categoria grupurilor vulnerabile și pentru asigurarea serviciilor medicale specifice;*
- ✓ *Asigurarea asistenței materiale, medicale și sociale a solicitanților de azil prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană;*
- ✓ *Coordonarea adecvată cu autoritățile competente cu privire la recepția și asistența solicitanților cu nevoi speciale și favorizarea interacțiunii între comunitățile locale și centrele de cazare;*
- ✓ *Implementarea unui nou mecanism de identificare timpurie a persoanelor vulnerabile, precum și elaborarea unor reglementări referitoare la rolul instituțiilor statului cu atribuții în identificarea și asistența persoanelor vulnerabile, precum și specializarea acestora în acest domeniu.*

1.2.3. CONTEXT REGIONAL ȘI LOCAL

CONTEXT REGIONAL

La elaborarea ***Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027***, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel regional.

În baza prevederilor Comisiei Europene, ***Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia*** participă la procesul de consultare, la nivel național și regional, pentru pregătirea perioadei de programare 2021-2027, proces coordonat de *Ministerului Fondurilor Europene (MFE) și Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA*).

Prin activitatea de planificare regionala, ADR Sud-Vest Oltenia contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională, stipulate prin *Legea nr. 315/2004* privind dezvoltarea regională în România, și anume:

- *diminuarea dezechilibrelor regionale existente;*
- *corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor;*
- *stimularea cooperării inter-regionale, interne şi internaţionale, transfrontaliere*.

În vederea asigurării unei coordonări coerente și unitare a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru perioada 2021-2027, *MFE* a elaborat un set de orientări metodologice ce au ca principal scop, stabilirea unor linii directoare pentru procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile.

La nivel regional, elaborarea ***Planului de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027 (PDR)*** se realizează respectând metodologia propusă de *MLPDA* cât și ”*Regulamentul - cadru pentru organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională*”.

- ***PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ 2021-2027 AL REGIUNII SUD – VEST OLTENIA,*** reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea, plecând de la analiza socio-economică regională și avand drept cadru obiectivele tematice, prioritatile de investitii si actiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social.

La nivel regional, elaborarea *Planului de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027* s- a realizat respectând atât metodologia comună propusa de MLPDA, cât și *Regulamentul-cadru pentru organizarea şi funcţionarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională*.

În vederea punerii în aplicare a *Politicii de Coeziune Socială, Economică și Teritorială* și a *Agendei Urbane Europene* și atingerea obiectivelor de politică europeană,

respectiv o Europă mai inteligentă, mai ecologică, mai conectată, mai socială și mai aproape de cetățeni, Regiunea Sud-Vest Oltenia are nevoie de un fundament constituit la nivel regional și local, împreună cu actorii locali și regionali, care să se adapteze la situația specifică inter și intra-regională și la noile priorități pentru următoarea perioadă de programare 2021-2027.

Baza de pornire a *PDR 2021-2027* a reprezentat-o evaluarea principalilor parametri socio- econimici actuali la nivelul regiunii în vederea identificării gradului de dezvoltare și propunerii de soluții și acțiuni pentru următoarea perioadă de programare, inclusiv constituirea unui portofoliu de proiecte consistent, centrat pe realitățile concrete și necesarul din teritoriu.

Astfel, *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027* reprezintă atât o reflectare a nevoilor de dezvoltare a regiunii, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de regiunile mai dezvoltate din UE, cât și un instrument de prioritizare a investițiilor în regiune.

Cel mai important pilon al *PDR Sud-Vest Oltenia* îl constituie *Strategia de Dezvoltare a Regiunii,* cu rolul de a orienta dezvoltarea regionala pentru un exercitiu financiar multianual si de a fundamenta accesul la fondurile europene in perioada 2021-2027.

- ***STRATEGIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD-VEST OLTENIA 2021-2027*** reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social.

Strategia de dezvoltare este corelată cu politica de coeziune a Uniunii Europene pentru a fructifica la maxim oportunitatea folosirii fondurilor europene. Prioritățile *Strategiei de dezvoltare regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027* sunt:

- *Creșterea competitivității economice a regiunii;*
- *Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale;*
- *Dezvoltarea urbană durabilă;*
- *Dezvoltarea rurală durabilă și modernizarea agriculturii și pescuitului;*
- *Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii;*
- *Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice.*

De asemenea, în conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României, ***Agenţia pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia*** **va asigura funcția de Autoritate de Management pentru *Programul Operaţional Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027***, aspecte reflectate şi în cadrul Acordului de Parteneriat în curs de negociere cu Comisia Europeană.

- ***PROGRAMUL OPERAŢIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027*** este un document strategic de programare și principalul instrument de finanțare pentru proiectele de dezvoltare ale regiunii, adresându-se atât autorităților publice, cât și mediului privat, în vederea creșterii calității vieții în regiune.

POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 acoperă domenii diverse precum inovarea/cercetarea, transferul tehnologic, creșterea competitivității IMM-urilor, digitalizarea în folosul cetățenilor, eficiența energetică, dezvoltarea urbană, mobilitatea și accesibilitatea, infrastructura verde și biodiversitatea, infrastructura educațională, turism și patrimoniu cultural si dezvoltare teritoriala integrata.

Viziunea strategică a POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 are la bază nevoile și oportunitățile de dezvoltare, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunii și complementare cu documentele regionale, naționale și europene prin care se stabilesc direcții de acțiune strategică: ***consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate/ Intensificarea cooperararii intre universități/ instituțiile de cercetare și dezvoltare și mediul de afaceri***.

Principala provocare constă în structurarea și transformarea ecosistemului regional de inovare intrunul pe deplin funcțional, pentru a sprijini mai bine companiile inovatoare in realizarea de proiecte mature si adoptarea de tehnologii care pot realiza transferul către industrie si piata sau chiar pentru a dezvolta noi afaceri în domeniile de specializare inteligentă identificate in RIS regional.

Strategia programului are rolul de a sprijini obiectivele de politica asumate la nivel de UE prin intermediul unor tipuri de investitii care sa contribuie la comeptitivitatea regionala, inovare si digitalizare,eficienta energetica, mobilitate si conectivitate.

Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei:

Axa prioritara 1 *- O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice*

- *consolidarea capacitatilor de cercetare si inovare si introducerea de tehnologii avansate;*
- *impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*;

Axa prioritara 2 *- O regiune cu orașe Smart*

- *sprijinirea transformarii digitale a economiei regionale și a domeniilor de interes public si fructificarea beneficiilor sale pentru cetățenii și întreprinderi;*

Axa prioritara 3 *- O regiune cu orașe prietenoase cu mediul*

- *optimizarea utilizarii resurselor prin sprijinirea si promovarea eficientei energetice, reducerea emisiilor de carbon si regenerare urbane prin dezvoltarea infrastructurii verzi in mediul urban;*

Axa prioritara 4 *- O regiune accesibilă*

- *Cresterea mobilitatii si conectivitatii prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne si durabile;*

Axa prioritara 5 *- O regiune educată*

- *Cresterea accesului si participarii la un invatamant de calitate, modern, corelat cu cerintele pietii muncii;*

Axa prioritara 6 *- O regiune atractivă*

- *cresterea potentialului culturii si turismului ca vehicule de coeziune si dezvoltare economica si sociala;*

Axa prioritara 7 *– Promovarea dezvoltarii durabile*

Axa prioritara 8 *- Asistenta tehnică*

- *Dezvoltarea capacitatii administrative pentru implementarea POR la nivel regional.*

Pornind de la provocarile identificate prin documentele strategice și analizele elaborate la nivel regional și pe baza lecțiilor învățate în perioada 2014-2020, investițiile realizate vor promova schimbarea așteptată la nivelul regiunii, prin atingerea OSR. Totodată, intervențiile cheie realizate prin program vor contribui la atenuarea eșecurilor de piață și a riscurilor existente identificate în lipsa intervenției publice.

- ***STRATEGIA REGIONALĂ PENTRU SPECIALIZARE INTELIGENTĂ RIS3 SUD-VEST OLTENIA 2021-2027*** a fost avizată în martie 2021 de către *Consorțiul Regional de Inovare Sud-Vest Oltenia 2021-2027* în cadrul întâlnirii organizate de ADR Sud-Vest Oltenia.

Domeniile cu potențial de specializare care au primit aviz favorabil în cadrul ședinței CRI sunt următoarele: *Sisteme de transport, Inginerie Industriala și Materiale, Agro-Alimentar, Sanatate și Wellness, TIC și Digitalizare, Industrii Creative, economia verde și economia circulară* fiind apreciate ca principii transversale, la fel de importante.

RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027 urmărește încurajarea spiritului antreprenorial, dezvoltarea companiilor inovative, valorificarea infrastructurilor de cercetare si stimularea parteneriatului dintre universitati, institute de cercetare și companii, prin concentrarea resurselor in domenii cu potential de specializare atent selectionate, în care regiunea noastră deține reale avantaje economice și competențe, pentru a face tranziția la o economie mai verde, mai incluzivă și rezilientă la schimbările climatice.

✉ PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI) 2016-2025 REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD-VEST OLTENIA

Planul reprezintă un document de planificare strategică a nevoilor de formare care au drept scop îmbunătățirea corelării dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socioeconomică la nivel regional și de creștere a contribuției învățământului superior la dezvoltarea regională, la orizontul anului 2020 și în perspectiva anului 2025.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT *constă în creşterea contribuţiei învăţământului profesional şi tehnic la tranziţia rapidă şi eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare şi cunoaştere, participativă şi inclusivă*[12].

Obiectivele SIDU a Mun. Târgu Jiu se vor încadra în prioritățile la nivel regional, un accent ridicat fiind pus pe guvernanța bazată pe creşterea participării şi facilitarea accesului la programele de formare profesională.

✉ STRATEGIILE DE DEZVOLTARE LOCALĂ ALE GRUPURILOR DE ACȚIUNE LOCALĂ

- urmăresc menținerea populației în teritoriu și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor acestuia, prin modernizarea infrastructurii și a serviciilor de bază, dezvoltarea mediului de afaceri local, facilitarea incluziunii membrilor minorităților, îmbunătățirea performanțelor sectorului agricol.

Astfel, acestea sunt centrate pe trei priorităţi de dezvoltare rurală și cinci domenii de intervenție, fiecare fiind dezvoltat prin măsuri specifice în domeniul agricol, non-agricol, social, economic, dezvoltare locală. Măsurile propuse au rolul de a sprijini fermele de subzistență, accesul tinerilor în domeniul agricol, transferul de cunoștințe, creșterea competitivității întreprinderilor mici, dezvoltarea de domenii non-agricole, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de bază, favorizarea incluziunii sociale, protecția mediului, utilizarea de tehnologii moderne și inovatoare.

CONTEXT LOCAL

La elaborarea ***Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027***, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel local, precum:

✉ STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI TÂRGU JIU 2016 – 2030

Strategia Integrată de dezvoltare urbană a Municipiului Târgu Jiu este un document cadru de referință care stabilește direcții strategice clare pentru viitorul orașului și al cetățenilor, facilitând luarea unor decizii importante în toate domeniile de activitate.

[12] *Sursa: http://infraed.ro/wp-content/uploads/2017/10/PRAI-SUD-VEST-OLTENIA-2016-2025.pdf*

În procesul de elaborare al ***Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2016-2030*** a fost analizat integral documentul menționat, punându-se accent pe lista proiectelor propuse. Proiectele respective au fost analizate din punctul de vedere al actualității și al nivelului de realizare și au fost incluse, după caz, pe lista lungă de proiecte a PMUD.

✉ *PLANUL DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ (PMUD) AL MUNICIPIULUI TÂRGU JIU 2021-2027*

Planurile de Mobilitate Urbană (PMUD) propun realizarea unor sisteme de transport eficient, integrat, durabil si sigur, care să promoveze dezvoltarea economică, socială și teritorială și să asigure o bună calitate a vieții. Acestea sunt planuri care prevăd investiții de miliarde de euro și se corelează cu Master planul General de Transport (MPGT), cu planurile de dezvoltare regionala, cu strategiile locale de dezvoltare urbana, cât si cu strategiile sectoriale de turism si dezvoltare economică în regiune.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Târgu Jiu reprezintă un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în cadrul orașului pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor formelor de transport din întreaga aglomerație urbană, cu precădere transportului public și privat, de marfă și de pasageri, motorizat și nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

Prin *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă* sunt definite strategii, politici, proiecte și priorități pentru un transport durabil, având drept scop susținerea unei creșteri economice sustenabile, inclusiv din punct de vedere social și al protecției mediului, în toate zonele urbane. Planul de Mobilitate Urbană Durabilă ia în considerare principiile de integrare, participare și evaluare, punând un accent deosebit pe implicarea cetățenilor și a tuturor părților, pe coordonarea politicilor între sectoare, între diferite niveluri de autoritate și între autoritățile învecinate.

✉ *PROGRAMUL DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A EFICIENȚEI ENERGETICE (PIEE) A MUNICIPIULUI TÂRGU JIU*

Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice (PIEE) este un document care definește acțiuni, responsabilități și termene de realizare concrete în scopul îmbunătățirii eficienței energetice și a reducerii consumului de energie pe termen scurt, mediu și lung al autorității administrative locale.

Similar cu perspectiva UE de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030 în jurul a cinci piloni, ***România a proiectat Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030*** (*PNIESC*) pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției naționale la consolidarea Uniunii Energetice. În acest context, în anul 2018, a fost transmisă propunerea **țintelor României** privind contribuția la atingerea obiectivelor Uniunii, **la orizontul anului 2030**, astfel:

- ***Eficiență Energetică*** (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030) - ***37,5%***
- ***Emisii ETS*** (% față de 2005) - ***44%***
- ***Ponderea globală a energiei din surse regenerabile*** în consumul final brut de energie - ***27,7%.***

Prin PIEE, localitățile demonstrează cum vor contribui la atingerea țintelor naționale în domeniul eficienței energetice și a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie. Astfel, în cadrul *SIDU a Municipiului Târgu Jiu*, unul din obiectivele specifice este politica privind problemele energetice. De aceea, Strategia de îmbunătățire a eficienței energetice este un instrument în elaborarea unei viziuni pe termen de cel puțin 3-6 ani, care să definească evoluția viitoare a comunității, ținta spre care se va orienta întregul proces de planificare energetică.

Programul de eficienţă energetică la nivelul Municipiului Târgu Jiu se impune ca o necesitate în abordarea integrată a resurselor disponibile la nivel local precum şi a consumurilor energetice, în vederea coordonării investiţiilor şi planificării corespunzatoare a resurselor financiare.

În același context, autoritățile publice locale și județene din Regiunea Sud-Vest Oltenia elaborează și actualizează strategii locale și județene de dezvoltare pentru următorul orizont de timp (2021-2027), cu implicarea actorilor locali în vederea dezvoltării armonioase a teritoriului și pentru elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare durabilă. Astfel, ***la nivelul județelui Gorj*** s-a avut în vedere ***elaborarea Strategiei de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 și a Planului Strategic Instituțional EPSO,*** care în iunie 2021 se afla în dezbatere publică, în paralel cu ***elaborarea Planului Teritorial pentru Tranziție Justă (PTTJ),*** document obligatoriu pentru accesarea *Fondului pentru o Tranziție Justă*. Contractul de prestări servicii nr. 11147/2020 se derulează în cadrul proiectului „*Eficientizarea planificării strategice la nivel organizațional (ESPO)*”, în baza contractului de finanțare nr. 310 din 21.01.2019 cod SIPOCA 528/ Cod SMIS: 125603. [13]

✉ *STRATEGIA DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI GORJ 2021-2027 ȘI A PLANULUI STRATEGIC INSTITUȚIONAL EPSO*

Obiectivul general al Strategiei de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 este reprezentat de dezvoltarea integrată și echilibrată a județului Gorj printr-un proces de creștere economică durabilă, favorabil incluziunii sociale, orientat către îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, crearea de noi locuri de muncă, optimizarea serviciilor publice și conectarea la rețelele transeuropene de transport în perioada 2021-2027.

Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 a fost elaborată în cadrul unui proces participativ, în ciuda tuturor greutăților cauzate de măsurile de distanțare socială

[13] *Sursa: Site-ul oficial al Consiliului Județean Gorj: https://www.cjgorj.ro/comunicat-de-presa-in-scopul-informarii-periodice-a-opiniei-publice-referitor-la-stadiul-elaborarii-strategiei-de-dezvoltare-a-judetului-gorj-2021-2027/*

impuse de *Pandemia cu noul Coronavirus*, menținute pe parcursul anului 2020-2021. Activitățile legate de procesul consultativ au fost desfășurate, în cea mai mare parte, prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță.

Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 fixează prioritățile de dezvoltare sectorială și intersectorială ale comunității și direcțiile de acțiune pentru atingerea acestor priorități pe termen mediu și lung, pornind de la analiza contextului economic și social existent. Strategia este construită pe o abordare integrată, coordonată și intersectorială, adaptată noului context socioeconomic, luând în considerare provocările clasice ale secolului XXI, cum ar fi modificările structurale intervenite în funcționarea economiei sau în evoluția socio-demografică, necesitatea gestionării actualei crize declanșată de *Pandemia mondială de SARS-CoV2* și a efectelor acesteia (șomajul, sărăcia și excluziunea socială), provocările generate de implementarea Pactului Ecologic European.

Planul strategic instituțional oferă oportunitatea de a identifica și susține inițiative relevante pentru rezolvarea problemelor comunității locale, prin descrierea în ansamblu, dintr-o perspectivă pe termen mediu și lung, a direcției viitoare a activităților instituției și stabilirea de punți de legătură între prioritățile urmărite și resursele financiare previzionate.

✉ *PLANUL TERITORIAL PENTRU O TRANZIȚIE JUSTĂ*

Obiectivul acestui mecanism constă în reducerea impactului social și economic al tranziției regiunilor mono-industriale și carbonifer intensive, către o economie cu emisii reduse de gaze cu efect de seră.

România are o alocare indicativă totală *JTF* (*Just Transition Found – JTF*) de aprox. 1,947 mld. de euro (a treia ca valoare după Polonia și Germania), din care 0,834 mld. euro FTJ și 1,112 mld. euro NGEU (Next Generation EU) la care se adaugă cofinanțare națională de 0,292 mld. euro (15% posibilitate în anumite condiții până la 50%) fiind disponibili un total de aprox. 2,240 mld. euro. Pentru a putea beneficia de alocările aferente JTF, statele membre vor trebui să elaboreze unul sau mai multe planuri teritoriale privind tranziția justă (PTTJ) ce vor fi aprobate de Comisia Europeană, ca parte a programului prin care sunt implementate.

Conform propunerii de regulament, *Fondul pentru o Tranziție Justă* va fi programat și utilizat la nivel NUTS 3 – județ sau părți ale acestuia, România optând pentru elaborarea unui plan teritorial pentru tranziție justă la nivelul fiecărui județ/teritoriu identificat. ***Cele 6 județe*** identificate în cadrul *Anexei D a Raportului de țară*, ***care vor primi finanțare prin JTF***, sunt: **Hunedoara, *Gorj*, Mureș, Prahova, Galați și Dolj**, rămânând în negociere cu reprezentanții Comisiei Europene, oportunitatea includerii și a altor teritorii similare.

Acțiunile-cheie ale *Fondului pentru o tranziție justă* ar putea viza în special:

⇒ *investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor, proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie;*

- ⇒ *investiții în dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și energia din surse regenerabile;*
- ⇒ *investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou-înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;*
- ⇒ *investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță;*
- ⇒ *investiții în activități de cercetare și inovare și promovarea transferului de tehnologii avansate;*
- ⇒ *perfecționarea și recalificarea lucrătorilor;*
- ⇒ *asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;*
- ⇒ *incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;*
- ⇒ *asistență tehnică.*

La documentele strategice amintite mai sus se adaugă și:

- ✉ ***PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN GORJ*** constituie documentul care transpune în planuri de măsuri programul de dezvoltare socio-economică a județului Gorj.

În cadrul documentului sunt identificate principalele disfuncționalități constatate la nivelul județului și stabilite prioritățile pentru fiecare domeniu de interes.

- ✉ ***PLANUL DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI ÎN JUDEȚUL GORJ, 2019-2023*** propune o serie de măsuri necesare a fi realizate astfel încât nivelul fiecărui poluant să se păstreze sub valorile limită/valorile țintă stabilite de Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Aceste măsuri vizează: măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din traficul rutier (limitarea și gestionarea mai eficientă a traficului, promovarea, îmbunătățirea, exinderea transportului public, continuarea implementării proiectelor mari de infrastructură, realizarea de piste/benzi dedicate bicicletelor), măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din încălzire în sectorul rezidențial (reabilitarea rețelelor de distribuție a energiei termice, programe de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, alternative la cota de cărbune), măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din procesul de eroziune eoliană (întreținerea și extinderea spațiilor verzi, renaturarea 18 terenurilor degradate supuse eroziunii eoliene), măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din industrie (modernizare instalații de ardere).

✉ *PLANUL JUDEȚEAN DE GESTIONARE A DEȘEURILOR PENTRU JUDEȚUL GORJ 2019-2025*

Planul are ca obiective tehnice: toată populația județului, atât din mediul urban cât și rural, să fie conectată la serviciul de salubrizare; creșterea etapizată a gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor municipale; colectarea separată a biodeșeurilor; reducerea cantității depozitate de deșeuri biodegradabile municipale; interzicerea la depozitare a deșeurilor municipale colectate separat; depozitarea numai a deșeurilor care au fost supuse operațiilor de tratare; creșterea gradului de valorificare energetică a deșeurilor municipale; depozitarea deșeurilor numai în depozite conforme; reducerea cantității de deșeuri municipale depozitate; colectarea separată și tratarea corespunzătoare a deșeurilor periculoase menajere; colectarea separată, pregătirea pentru reutilizare sau, după caz, tratarea corespunzătoare a deșeurilor voluminoase; încurajarea utilizării în agricultură a materialelor rezultate de la tratarea biodeșeurilor (compostare și digestie anaerobă); colectarea separată (de la populație și agenți economici) și valorificarea uleiului uzat alimentar; colectarea separată a deșeurilor textile de la populație.

Și Municipiul Târgu Jiu s-a angajat pe traiectoria de a deveni un oraș european care respectă mecanismele europene de dezvoltare, principiile și regulile pentru o dezvoltare durabilă inteligentă a municipiului, creșterea competitivității pe termen lung a economiei locale, dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază, perfecționarea și utilizarea eficientă a capitalului uman autohton, precum și implementarea politicilor europene în ceea ce privește eficiența energetică, conectivitatea, tehnologiile inteligente, mobilitatea durabilă, ocuparea, educația, incluziunea socială, dezvoltarea teritorială integrată, turismul, patrimoniul, cultura, securitatea urbană, etc.

Misiunea autorităţii publice locale este aceea de a transforma Târgu Jiu într-un oraş de talie europeană, cu urbanistică modernă, care va oferi condiţii civilizate de viaţă locuitorilor săi, un mediu sănătos şi atractiv.

În acest context și luând în considerare implementarea ***proiectului POCA „Echilibru și Dinamism***" se are în vedere elaborarea ***Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027***. Proiectul POCA este finantat prin axa prioritară "*Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente*", operațiunea ,,*Introducerea de sisteme și standarde comune în administratia publica locala ce optimizeaza procesele orientate catre beneficiari în concordanță cu Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice*".

Obiectivul general al proiectului este reprezentat de fundamentarea procesului decizional strategic în vederea promovării dezvoltării urbane durabile a Municipiului Târgu Jiu, prin elaborarea principalelor documente de planificare strategică și asigurarea corespondenței acestora cu condiționalitățile perioadei de programare a fondurilor europene 2021-2027, precum și de simplificarea procedurilor administrative și reducerea birocrației pentru cetățeni, prin implementarea unui sistem informatic integrat.

Justificarea implementării proiectului și totodată caracterul inovativ al acestuia rezidă pe de o parte din necesitatea reanalizării situației existente considerând anul 2020 ca an de referință, incluzând analiza stadiului de implementare a portofoliului de proiecte propuse prin documentele strategice menționate și a impactului acestora și, pe de altă parte, din necesitatea actualizării obiectivelor strategice și a direcțiilor strategice de acțiune astfel încât acestea să fie coerente cu noile direcții și politici stabilite la nivel european pentru perioada programatică 2021-2027.

Ținând cont de aceste aspecte, *SIDU a Municipiului Târgu Jiu pentru perioada 2021-2027* este elaborată în contextul noilor abordări la nivel global, european și național privind dezvoltarea durabilă, adică o dezvoltare care să răspundă nevoilor generațiilor actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Totodată, în conformitate cu prevederile aprobate prin **Memorandum-ul** pe tema: ***Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027***, este absolut necesară elaborarea unor documente strategice care să asigure continuarea dezvoltării urbane durabile a Municipiului Târgu Jiu și creșterea calității vieții cetățenilor săi, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, **este evidentă necesitatea elaborării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu pentru perioada 2021-2027***.

După cum am menționat, *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană* existentă a fost realizată pentru orizontul de timp 2016-2030, dar în perioada 2016-2020 niciun document programatic relevant în ceea ce privește programele operaționale nu a fost lansat, astfel încât **este necesară elaborarea unui nou document strategic pentru perioada 2021-2027** în care să fie analizate stadiul proiectelor în implementare, efectele proiectelor implementate, necesitățile și deficiențele existente, și prin care să fie propuse noile obiective strategice și domenii de intervenție, astfel încât să se asigure continuarea dezvoltării urbane durabile și creșterea calității vieții pentru cetățenii Municipiului Târgu Jiu.

Necesitatea unei Strategii pentru perioada 2021-2027 mai rezidă și în:

- *exercițiul financiar european următor reprezintă o provocare și totodată o oportunitate pentru Municipiul Târgu Jiu pentru realizarea proiectelor de investiții necesare dezvoltării comunității;*
- *necesitatea de a realiza un document strategic care să răspundă obiectivului central de dezvoltare a capacității de reglementare și planificare strategică a administrației locale, cu scopul final de a asigura un cadru adecvat pentru dezvoltarea sustenabilă și echilibrată a comunității, cu o manifestare clară în convergența nivelului de trai al cetățenilor săi către standarde europene;*
- *abordarea participativă, dezvoltarea de jos în sus, care să implice un număr cât mai mare de actori care acționează direct, la fața locului, precum și schițarea unui număr de scenarii în baza viziunilor exprimate de aceștia este singura opțiune care*

poate asigura legitimitate demersului de planificare strategica și poate asigura durabilitate acțiunilor publice;

- *planificarea strategică la nivel local este necesară deoarece creează coerența actului de guvernare locală și mărește transparența cheltuirii banului public;*
- *informarea funcționarilor publici, a membrilor societății civile și a mediului de afaceri în domeniul politicilor publice pentru a crea un nivel comun de cunoștințe privind eficiența actelor normative, care va fi un proces continuu pe toata perioada de realizare a strategiei de dezvoltare;*
- *realizarea portofoliului de proiecte în cadrul strategiei de dezvoltare va permite administrației locale sa acceseze programele de finanțare disponibile în perioada 2021-2027.*

1.3. Etapele de realizare ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitatea participă la crearea unei imagini a viitorului propriu în cadrul nou care va fi conferit localității lor, pornind de la condițiile prezente, cu identificarea și definirea căilor de realizare a acelui viitor. Se realizează astfel imaginea trecerii de la condițiile actuale socio-economice la noul set de condiții, conform proiecției de perspectivă, care să corespundă așteptărilor comunității și a altor factori interesați de dezvoltarea localității.

Documentul final rezultat, strategia de dezvoltare urbană, deține valențe multiple:

- *constituie un document programatic privind direcțiile strategice de dezvoltare în perioada de planificare vizată;*
- *este un document de cercetare privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a sistemului complex al localității;*
- *reprezintă un document de analiză detaliată a principalilor parametri de stare ai ariei administrative care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate;*
- *reprezintă un ghid de orientare unitară a liderilor administrației publice locale, a comunității de afaceri, investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;*
- *acționează ca un garant al dezvoltării optimale prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în zonă;*
- *prin punerea în aplicare acționează ca un instrument de lucru performant la dispoziția autorităților locale pentru a întări potențialul economic al localității, a îmbunătăți climatul investițional și a crește nivelul general de competitivitate;*
- *reprezintă un mijloc de coeziune al instituțiilor și întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și forței de muncă.*

Oferirea unui răspuns adecvat acestui demers complex, cu actori care aparțin unor categorii multiple și animați de interese diverse, este posibilă numai în condițiile definirii și executării unui proces complex, care presupune parcurgerea iterativă a mai multor etape. De asemenea, este necesară evidențierea caracterului iterativ al procesului de

planificare, o caracteristică intrinsecă a analizei unor procese complexe de dimensiuni mari.

Rezultatele demersurilor/acțiunilor dintr-o anumită etapă sunt strâns conexate de acțiunile celorlalte etape, astfel încât deseori elemente și caracteristici nou apărute la un moment dat conduc la necesitatea unor revizuiri/ reformulări în cadrul etapelor implicate.

Ca urmare, etapele principale pe care le vom prezenta nu au respectat o ordine de derulare în timp strict secvențială, ci, funcție de concluziile reieșite din analiza unui anumit aspect, s-a trecut la tratarea simultană, integrată, a unor elemente dependente diverse.

Principalele etape parcurse în vederea fundamentării și elaborării *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a municipiului Târgu Jiu 2021-2027*:

- *Analiza documentelor strategice anterioare*
- *Analiza socio-economică*
- *Identificarea punctelor tari, a punctelor slabe, amenințărilor și oportunităților*
- *Definirea coordonatelor de context strategic*
- *Stabilirea portofoliului de proiecte*
- *Consultarea publică*
- *Obținerea avizului de mediu.*

Rezultatele analizelor efectuate asupra situației existente sunt sistematizate în conținutul Strategiei în capitolul „*Prezentarea situației existente*”. Principalul obiectiv al acestei etape a constat în determinarea parametrilor de stare și a nivelului de dezvoltare al acestora, pentru domeniile majore prin care se configurează mediul de manifestare al tuturor factorilor de interes din cadrul municipiului Târgu Jiu.

O importanță deosebită a fost acordată în această etapă asigurării caracteristicilor de calitate ale datelor prelevate pentru a fi prelucrate, referitoare la: actualitate, veridicitate, relevanță, credibilitate, consistență etc. Pentru respectarea acestei cerințe, **informațiile și datele** care au făcut obiectul analizei au fost solicitate de la responsabilii de domenii din cadrul Primăriei Municipiul Târgu Jiu, după cum urmează:

- *Economic*
- *Infrastructură și mediu*
- *Sănătate, educație, cultură*
- *Social*
- *Administrație publică locală.*

De asemenea, au fost identificații principalii actori în domeniul respectiv și a fost realizată contactarea și solicitarea acestora în vederea obținerii datelor privind: situația actuală, activitatea derulată în ultima perioadă, probleme identificate, propuneri de măsuri și proiecte pentru perioada viitoare.

Rezultatele analizei socio-economice dau o imagine de ansamblu privind resursele actuale de care dispune comunitatea, cu evidențierea pentru fiecare problematică în parte a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare care trebuie exploatate, precum și a posibilelor riscuri/ amenințări care trebuie eliminate/evitate (**analiza SWOT***).*

Pasul următor a constat în **identificarea și analiza documentelor strategice existente** pentru perioada de analiză la nivel european, național și regional/județean, în scopul conectării *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a municipiului Târgu Jiu 2021-2027* la politicile de dezvoltare durabilă și direcțiile de acțiune propuse la nivelurile respective.

Etapa următoare a constat în elaborarea efectivă a strategiei de dezvoltare, prin definirea principalelor repere strategice, respectiv **viziunea și misiunea** asupra dezvoltării viitoare a localității prin prisma așteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari și/sau cu impact direct asupra direcției de dezvoltare a ansamblului resurselor umane și facilităților operaționale prin care se consolidează potențialul de creștere a calității vieții în municipiul Târgu Jiu.

Definirea strategiei municipiului Târgu Jiu pe traiectoria vizată la nivel european și național a constituit un obiectiv imperativ în procesul de elaborare a documentului. S-a urmărit în acest mod crearea condițiilor de maximizare a atragerii de fonduri europene, concomitent cu asigurarea conformității la cerințele documentelor programatice strategice.

În acest sens, pasul următor a constat în **definirea obiectivului general și a obiectivelor specifice** avute în vedere prin implementarea *Strategiei de dezvoltare urbană*, urmată de stabilirea principalelor domenii de intervenție care trebuie abordate în vederea atingerii obiectivelor specificate.

Pentru fiecare dintre domeniile de intervenție prioritare identificate la nivelul obiectivelor strategice, a fost propusă o **listă de acțiuni orientative**, care apoi au fost **concretizate în** proiectele ce constituie **portofoliul de proiecte** al *SIDU a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027*. De asemenea, în cadrul secțiunii respective au fost identificate posibilele **surse de finanțare** și au fost propuse **criterii de prioritizare a proiectelor din portofoliu**. Estimarea bugetară a proiectelor propuse s-a realizat prin raportarea la standardele de cost actuale aplicate la estimările realizate pe baza valorii unor proiecte similare aflate în implementare sau implementate de curând.

Setul de proiecte astfel definit corespunde viziunii și cerințelor strategice vizate, precum și imaginii viitoare a localității conform cerințelor exprimate de cetățeni, instituțiile publice și mediul de afaceri, cu luarea în considerare a condițiilor socio-economice care sunt expresia resurselor potențiale de care dispune municipiul la momentul elaborării strategiei și maximizarea șanselor de atragere a unui volum cât mai mare de fonduri europene.

Capitolul final al documentului strategic definește **principalele direcții de acțiune** și metodologii care trebuie aplicate pentru implementarea și monitorizarea Strategiei.

Proiectele și acțiunile incluse în *SIDU a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027* sunt adresate întregii comunități, ele implicând deopotrivă instituțiile și administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă și, mai ales, beneficiarii finali ai rezultatelor implementării Strategiei, cetățenii municipiului Târgu Jiu.

În acest sens, stabilirea priorităților la nivel de proiecte trebuie să aibă în vedere importanța acestora pentru comunitatea locală, creându-se astfel premisele unui impact favorabil cât mai larg în rândul populației, prin situarea pe traiectoria de dezvoltare dorită de cetățeni și luarea în considerare, cât de mai mult posibil, a doleanțelor și așteptărilor acestora.

Asigurarea acestui deziderat este realizată prin **procesul de consultare publică**, desfășurat cu respectarea prevederilor *Legii nr.52 din 21 ianuarie 2003* privind transparența decizională în administrația publică și a prevederilor *Legii nr.544 din 12 octombrie 2001* privind liberul acces la informații de interes public.

Varianta intermediară a *Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a municipiului Târgu Jiu 2021-2027* urmează să fie postată pe site-ul *Primăriei Municipiului Târgu Jiu*, oferindu-se astfel posibilitatea oricărei persoane interesate să consulte documentul și totodată să-și exprime părerea.

Etapa de consultare publică include organizarea și desfășurarea unei dezbateri publice, cu invitarea și participarea reprezentanților diverselor medii sociale, a mediului de afaceri și a mass-mediei locale, în cadrul căreia vor fi prezentate principalele elemente ale *Strategiei de Dezvoltare Urbană* și vor fi organizate discuții asupra acestora.

În paralel cu etapa de consultare publică se desfășoară **procedura de obținere a avizului de mediu**, a cărui necesitate este stabilită prin *Directiva Consiliului 85/337/EEC* privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, amendată de *Directiva Consiliului 97/11/EC* și de *Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2003/35/CE* de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a *Directivelor Consiliului 85/337/CEE și 96/61/CE* în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție.

După finalizarea acestor etape, va fi realizată și aprobată **forma finală a Strategiei Integrate de dezvoltare urbană a municipiului Târgu Jiu 2021-2027**, prin integrarea elementelor și recomandărilor rezultate în urma procesului de consultare publică și a procedurii de obținere a avizului de mediu.

2. PREZENTAREA SITUAȚIEI EXISTENTE

2.1. Scurtă prezentare a Municipiului Târgu Jiu

Municipiul Târgu Jiu face parte din regiunea istorică Oltenia, care este situată în partea de Sud-Vest a României, în limitele sale naturale: Fluviul Dunărea la Sud, Râul Olt (al treilea ca mărime din România) la Est, Munții Carpați (Alpii Transilvaniei) la Nord și Vest.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este strabatută la Sud de fluviul Dunărea, la Est de râul Olt (al treilea ca mărime din România), la Nord și Vest de Munții Carpați. Cu o suprafață de 29.212 Km^2 (**locul 7 între regiunile României, acoperind 12,25% din suprafața totală a țării**), Oltenia formează un cadrilater aproximativ simetric, pe axele Nord-Sud și Est-Vest. Râul Jiu traversează regiunea de la Nord la Sud.

Fig. 2.1. Harta Regiunii Sud-Vest Oltenia[14]

Vechi ținut de graniță, aflat sute de ani între Imperiul Austro-Ungar și Imperiul Otoman, Oltenia de astăzi se învecinează la Sud cu Bulgaria, la Est cu regiunea istorică Muntenia (azi Regiunea Sud Muntenia), la Nord cu Transilvania (Regiunea Centru), iar la vest cu Banatul (Regiunea Vest) și cu Serbia (Republica Federativă Serbia - Muntenegru).

[14] *Sursa: https://www.rasfoiesc.com/educatie/geografie/REGIUNEA-DE-DEZVOLTARE-SUD-VES19.php*

Din punct de vedere administrativ, ***Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia*** **include 5 județe** (Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea), cu localitățile structurate, în anul 2010, în **40 orașe**, din care **11 municipii, 408 comune și 2 070 sate**.

Fig. 2.2. Harta administrativă a Regiunii Sud-Vest Oltenia[15]

De-a lungul celor 1.075 km traversați în România, Dunărea parcurge 387 km în regiunea Sud-Vest Oltenia (192 km în Mehedinţi, 150 km în Dolj si 45 Km in Olt), formând cel mai mare lac artificial la *Porţile de Fier*, unde se găsește şi *Parcul natural "Porţile de Fier"*, al doilea cel mai mare parc natural din România (cca. 115.655 ha) dupa *Parcul Natural "Munții Maramureșului"*. Cele 20 orașe traversate de-a lungul malului românesc sunt, de asemenea, porturi fluviale, din care 5 aparțin regiunii Oltenia: *Orșova, Drobeta Turnu-Severin, Calafat, Bechet și Corabia*. Pe lângă acestea, regiunea Oltenia mai dispune și de porturile din comunele *Svinița, Dubova*, *Gruia, Cetate* și *Rast*.

Municipiul Târgu Jiu este reședința județului Gorj, fiind așezat în sud-vestul României, în zona geografică a Subcarpaților Getici, în Depresiunea Târgu Jiu – Câmpu Mare, una dintre cele mai întinse depresiuni subcarpatice intracolinare, între Subcarpații Gorjului la nord și Dealul Bran, la sud, Amaradiei Pietroasei cu Jiul.

[15] *Sursa: http://apmdj-old.anpm.ro/upload/76275_Capitolul%201.pdf*

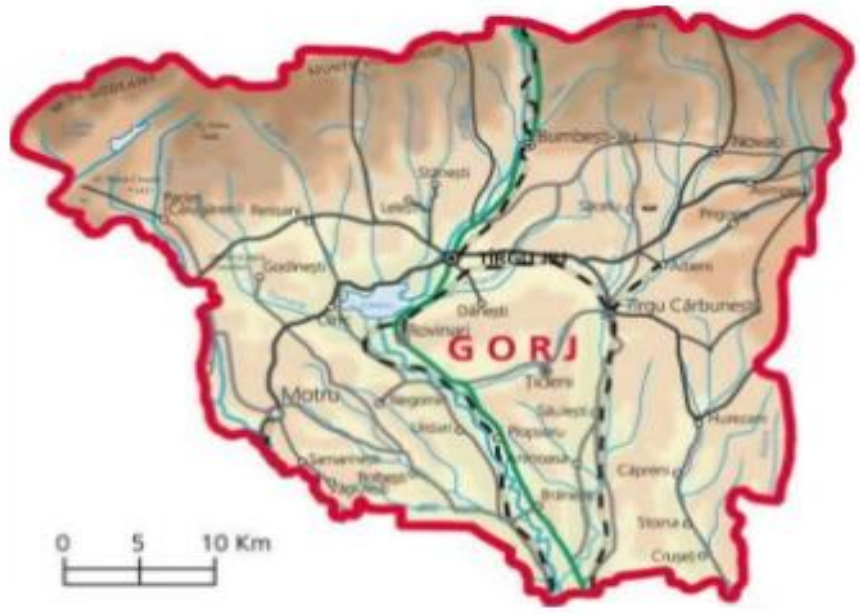

Fig. 2.3. Încadrarea geografică a Municipiului Târgu Jiu [16]

Județul Gorj este situat în partea de sud-vest a României, în nordul Olteniei, pe cursul mijlociu al râului Jiu, fiind așezat între paralelele de 45°38' latitudine nordică, pe Vârful Parângu Mare şi paralela de 44°58' latitudine nordică, în apropiere de localitatea Ţânţăreni şi între meridianul de 23°39' longitudine estică ce trece în apropierea localităţii Alimpeşti şi meridianul de 22°6' longitudine estică, pe Vârful Dobru din Munţii Godeanu.

Judeţul Gorj se învecinează la nord cu judeţul Hunedoara, la nord-vest cu judeţul Caraş-Severin, iar în vest şi sud-vest cu judeţul Mehedinţi, în sud cu judeţul Dolj, în est şi nord-est cu judeţul Vâlcea. Suprafaţa județului Gorj este de 5.602 km^2, ceea ce reprezintă 2,35% din suprafaţa României.

Din punct de vedere administrativ, **județul Gorj este alcătuit din 70 de unități administrativ-teritoriale** ierarhizate pe ranguri, respectiv:

- **2 municipii**: ***municipiul Târgu-Jiu*** **(municipiul reședință de județ)** și ***municipiul Motru***;
- **7 orașe**: *Novaci, Rovinari, Târgu-Cărbunești, Țicleni, Bumbești-Jiu, Tismana și Turceni*, mediul urban având o populație de aprox. 170.000 locuitori;
- **61 comune**, cu **411 sate** având aprox.180.000 locuitori, reprezentând 51,5% din totalul populației județului.

[16] *Sursa: http://www.hartaromanieionline.ro/harta-judet-Gorj/*

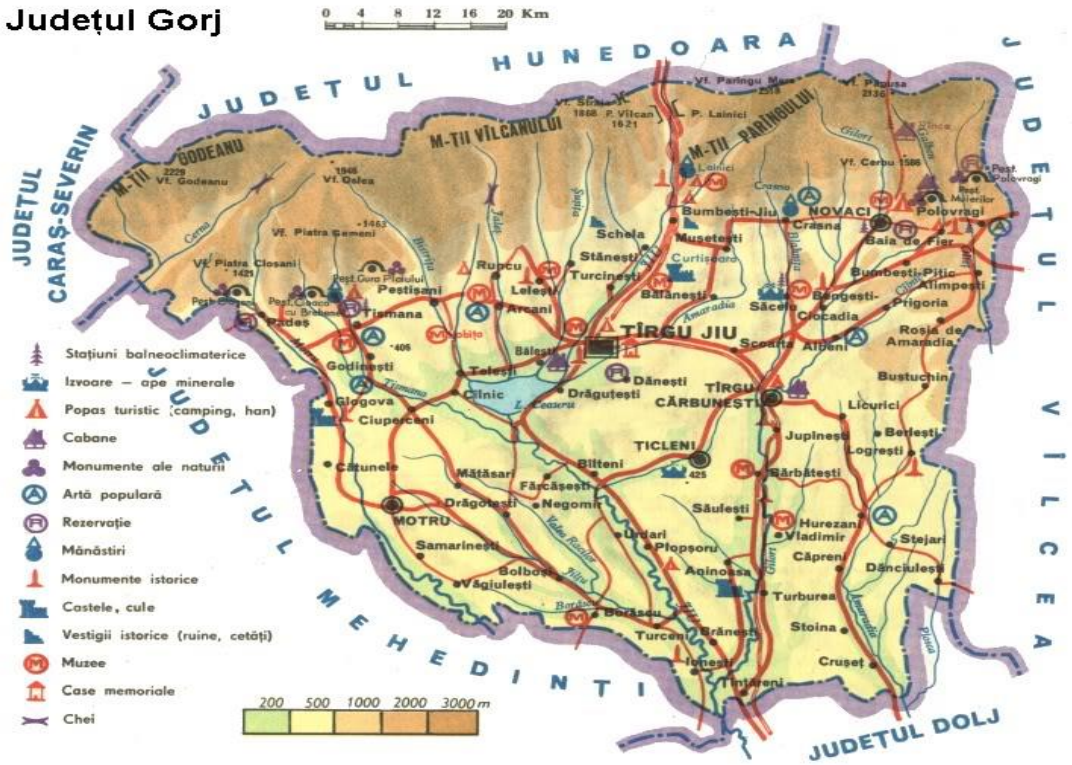

Fig. 2.4. Încadrarea teritorială a județului Gorj [17]

Municipiul Târgu Jiu se află de-a lungul râului Jiu, de la nord la sud pe o lungime de aproximativ 13 km, iar de la vest la est **se desfășoară pe circa 10 km**. Municipiul este situat la o altitudine de 195-212 m, la intersecţia paralelei 45° 02` latitudine nordică cu meridianul 23°17` longitudine estică.

Din punct de vedere administrativ, **Municipiul Târgu Jiu se învecinează cu următoarele localități**:

- **Nord** – com. *Stăneşti*, com. *Turcineşti*;
- **Est** – com. *Bălăneşti*;
- **Sud–est** – com. *Scoarţa*;
- **Sud** – satul *Dăneşti* – com. *Drăguţeşti*;
- **Sud–vest, vest, nord–vest** – com. *Leleşti*.

În componenţa Municipiului Târgu Jiu intră următoarele localităţi:

- ***Bârseşti***, la cca. 1 km de marginea de vest a oraşului;
- ***Dragoeni***, amplasată în partea de est (drumul DN 67 – Rm. Vâlcea);
- ***Iezureni***, la 0,5 km de marginea de nord a oraşului;
- ***Polata***, la cca. 6 km de oraş;
- ***Preajba Mare***, la cca. 3,5 km de oraş;

[17] *Sursa: https://pe-harta.ro/gorj/*

- ***Romaneşti***, amplasată în continuarea oraşului;
- ***Slobozia***, amplasată în continuarea oraşului în partea de vest;
- ***Ursați***, la 5 km de oraş**.**

Totodată, **municipiul este divizat în următoarele cartiere**: *Cartierul Peste Pod, Cartierul Victoriei, Cartierul Gării-Caragiale, Cartierul Unirii, Cartierul 9 Mai, Cartierul Calea București, Cartierul Samboteanu, Cartierul Grivița, Cartierul Pandurașul, Cartierul Obreja, Cartierul Debarcader și Cartierul Ecaterina Teodoroiu*.

Municipiul Târgu Jiu este localitate de rangul II, stabilit potrivit prevederilor Legii nr. 351/2001, privind aprobarea *Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a "Rețeaua de localități"*. Acest statut arată că Municipiul Târgu Jiu, ca și centru de dezvoltare, are o importantă influență asupra zonelor funcționale adiacente și are rol de echilibru în sistemul administrativ județean.

În acest context Municipiul Târgu Jiu este un pol important de dezvoltare care trebuie sa aibă un rol din ce în ce mai important nu numai la nivel local dar și regional.

Accesibilitate

Teritoriul Regiunii Sud-Vest Oltenia este traversat de 3 axe prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T):

- *Axa prioritară 7* (rutieră) – fostul *Coridor Pan-european IV - Timişoara – Caransebeş - Drobeta Turnu Severin-Craiova-Calafat - cu ramură Drobeta Turnu Severin-Calafat-Deva-Simeria-Petroşani-Târgu Jiu-Filiaşi-Craiova - Bucureşti;*
- *Axa prioritară 22* (feroviară) - *Timişoara-Caransebeş-Drobeta Turnu Severin-Craiova-Calafat - Craiova-Alexandria-Bucureşti;*
- *Axa prioritară 18* (fluviul Dunărea) – fostul *Coridor Pan-european VII.* Regiunea Sud–Vest Oltenia beneficiază de cinci porturi fluviale la*: Corabia, Bechet, Calafat, Drobeta Turnu Severin şi Orşova.*

Cu o infrastructură de transport, relativ bine dezvoltată, teritoriul Regiunii Sud–Vest Oltenia, este traversat de următoarele drumuri europene:

- E 70 - *frontiera cu Serbia-Moraviţa-Timişoara-Caransebeş-Drobeta Turnu Severin -CraiovaAlexandria-Bucureşti-Giurgiu-Pod Giurgiu-frontiera cu Bulgaria*
- E 79 - *frontiera cu Ungaria-Borş-Oradea-Beiuş-Deva-Simeria-Petroşani-Târgu Jiu-FiliaşiCraiova-Calafat-frontiera cu Bulgaria*
- E 81 - *frontiera cu Ucraina-Halmeu-Satu Mare-Zalău-Cluj Napoca-Turda-Sebeş-Sibiu-VeştemRâmnicu Vâlcea-Piteşti-Bucureşti*
- E 574 - *Craiova-Piteşti-Câmpulung Muscel-Braşov-Bacău*
- E 771 - *frontiera cu Serbia-Porţile de Fier I-Drobeta Turnu Severin.*

Analiza în profil teritorial a infrastructurii rutiere, relevă faptul că **în județul Gorj**

sunt:

- ✓ *6 trasee de drumuri naționale* cu o lungime totală de 421 km (*DN 6B, DN66, DN 66A, DN 67, DN 67B, DN 67C, DN 67D*);
- ✓ *34 rețele de drumuri de interes județean* (lungimea totală - 835 km);
- ✓ *194 rețele sunt de drumuri comunale*, având o lungime totală de 1018 km.

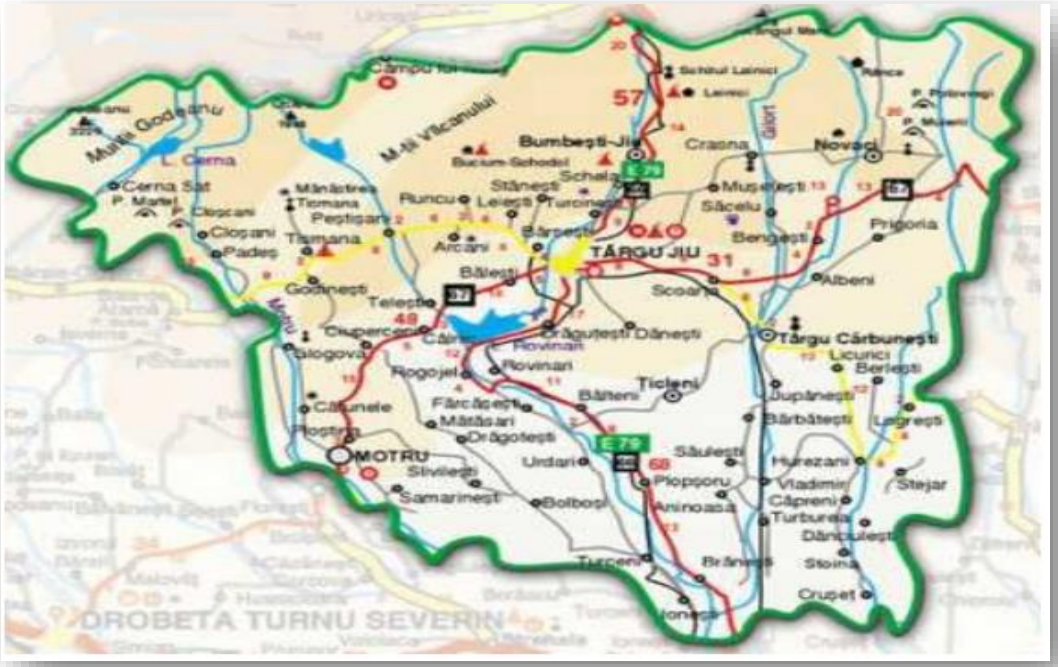

Fig. 2.5. Rețeaua de drumuri din județul Gorj [18]

Poziția municipiului Târgu Jiu, de-a lungul drumului DN 67C, rețea rutieră importantă la nivelul regiunii, precum și existența unui potențial turistic de valoare deosebită, a favorizat dezvoltarea infrastructurii generale și a unor utilități sau dotări tehnico-edilitare.

Legătura cu marile oraşe se face prin drumurile:

- DN 67 - de Drobeta Turnu Severin;
- DN 67 - de Râmnicu Vâlcea;
- DN 67 şi E 81 - de Piteşti - autostrada A1 - de Bucureşti.

Totodată, Târgu Jiu creează o rețea de acces de la drumurile DN 67 şi E79 către drumurile europene:

- ⇒ E70: (frontiera cu Serbia) *Moravița - Timișoara - Craiova - Caracal - Alexandria - București – Giurgiu-Pod Giurgiu* (frontiera cu *Bulgaria*);
- ⇒ E79: (frontiera cu Ungaria) *Borș- Oradea – Beiuș - Deva – Petroșani –Tg. Jiu-*

[18] *Sursa: Studiu privind dezvoltarea infrastructurii de drumuri şi poduri din Judeţul Gorj*

Filiași- Craiova – Calafat (frontiera cu *Bulgaria*).

Puncte de trecere a frontierei (rutier): *Drobeta Turnu Severin (Porțile de Fier I)* și *Calafat* .

Regiunea Sud-Vest Oltenia este traversată de principala magistrală de cale ferată - *București – Timișoara* - și tranzitează teritoriul de la est la vest, fiind singura linie dublă din regiune. A doua ca importanță este *Craiova – Simeria* și traversează regiunea de la sud la nord.

Județul Gorj are o conectare relativ bună la rețeaua de cale ferată, fiind alcătuită din:

- linia 116 – linie simplă electrificată *Petroşani-Bumbeşti-Jiu-Tg-Jiu-Lunca Budieni* (traversează judeţul de la nord la sud);
- linia dublă electrificată *Lunca Budieni-Copăcioasa*;
- linia simplă electrificată *Copăcioasa-Târgu Cărbuneşti-Filiaşi*;
- linia 143 - linie simplă electrificată *Târgu Jiu-Rogojelu* şi linia dublă electrificată *Rogojelu – Turceni-Gura Motrului-Filiaşi.*

Densitatea căilor ferate este de 42,7 km/1000 Km^2, situând judeţul printre primele locuri din ţară și, de asemenea, peste densitatea din Regiunea Sud-Vest (33,89 km/1000 km^2).

Transportul aerian de marfă şi călători se derulează prin aeroportul de la Craiova, singurul aeroport din regiune. La Craiova funcţionează şi un terminal de transport combinat. [19]

2.2. Cadrul Natural și Resursele Naturale

2.2.1. RELIEFUL

Relieful Regiunii Oltenia, cu precădere carpatin, oferă un profil diversificat în ceea ce privește altitudinea: la Sud Câmpia Dunării (50 m altitudine), la Nord și la Vest Munții Carpați (aproximativ 2400 m), pe o distanță de cca. 200 km diferența de nivel fiind semnificativă. Repartiția teritorială după formele de relief oferă o imagine echilibrată cuprinzând munți, câmpii, dealuri și podișuri.

Regiunea prezintă o mare diversitate a peisajului, generată de felurite structuri geologice şi forme de relief, de alternanţa culmilor montane şi deluroase cu depresiunile şi culoarele de văi, de diferenţierile altitudinale, ce se completează cu diferite componente ale vegetaţiei, faunei şi apelor, sporindu-i complexitatea.

După altitudinea vârfurilor montane, se întâlnesc următoarele categorii: *Munţii*

[19] *Sursa: Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Gorj 2009-2011*

Căpăţânii (altitudine maximă 2124 m - Vârful Ursu), *Munţii Cozia* (altitudinea maximă 1660 m- Vârful Cozia), *Munţii Făgăraş* (altitudinea maximă 2544 m - Vârful Moldoveanu, - cel mai înalt din Carpaţi), *Munţii Lotrului* - Vârful Ştefleşti, 2242 m, *Subcarpații Getici*, regiunea submontană, cu altitudinea maximă 1017 m – Măgura Mățău, *Podișul Getic*, intersectat de văile adânci ale Oltului, Jiului, Argeşului şi afluenții acestuia.

Oltenia este străjuită în nord de Carpaţii Meridionali, iar în vest, sud şi est de ape curgătoare: *Dunărea*, respectiv *Oltul (*împreună cu afluenţii Lotru şi Olteţ). *Râul Jiu* (împreună cu afluenţii *Tismana, Motru, Amaradia* şi *Gilort*) străbate regiunea în direcţia nord-sud şi o împarte în două părţi aproape egale, în care relieful uneia pare să se oglindească în cealaltă. Nordul Olteniei este muntos, fiind prezente aici două masive: Parâng (la est de râul Jiu) şi Retezat- Godeanu (la vest de râul Jiu). La sud de Carpaţi se află zona subcarpatică, reprezentată printr-un şir de dealuri (*Dealul Bran, Măgura Slătioarei, Dealurile Gorjului, Dealul Bârzei*) şi depresiuni (*Novaci, Tismana, Târgu Jiu*). În nord-vest se află *Podişul Mehedinţi*, *dealurile Coşuştei* şi *depresiunea Severin*.

La sud de Subcarpaţi se află Podişul Getic, acesta fiind divizat în *Platformele*: *Strehaiei* (la vest de râul Jiu; se subîmparte în *platformele Huşniţei şi Bălăciţa*), *Jiului* (străbătută de Jiu) şi *Olteţului* (la est de Jiu). În sudul Olteniei se află Câmpia Olteniei, care este de altfel cel mai vestic sector al Câmpiei Române. Câmpia Olteniei este alcătuită de *Câmpiile Blahniţei* şi *Băileştilor* (la vest de Jiu) şi *Romanaţilor* (la est de Jiu).

Relieful județului Gorj este variat și prezintă trei trepte distincte ce coboară de la nord spre sud, astfel:

- *Carpații Meridionali* - ocupă 29% din suprafața județului Gorj, având altitudini ce depășesc frecvent 1800 m. Cuprind, în partea de nord a județului Gorj, versanții sudici ai munților *Parâng, Vâlcan, Godeanu și Mehedinți;*

- *Subcarpații Getici* - *Subcarpații Gorjului* - ocupă regiunea dintre Olteț și Motru (ocupă 34% din suprafața județului), fiind formați din două șiruri de dealuri paralele cu lanțul muntos din nord, dublate de două șiruri de depresiuni sau ulucuri depresionare. La sud de acest șir de dealuri se află una dintre cele mai întinse și frumoase depresiuni intracolinare din țară – *Depresiunea Târgu-Jiu – Câmpu – Mare*, care se întinde de la Valea Gilortului, în dreptul localității Albeni și până la râul Tismana, la vest de localitatea Cîlnic;

- *Podișul Getic* de pe teritoriul județului Gorj (ocupă 37% din suprafașa acestuia) se află între piemontul Jiului, între Gilort și Motru, și piemontul Oltețului, între Olteț, Amaradia și valea Gilortului. Limita sudică a Piemontului Getic al Gorjului este stabilită de contactul cu Câmpia Romană. Piemontul Getic gorjean este o importantă zonă cu resurse minerale, unde se exploatează petrol, gaze naturale și cărbuni (lignit), dar și o zonă agricolă.

Relieful Municipiului Târgu Jiu este depresionar, mărginit la vest şi nord-vest

de dealuri de încreţire. Târgu-Jiul se situează pe trei terase: terasa superioară, în zona Ciocârlău (altitudine de 210m), terasa medie, cu 20 metri mai jos decât cea superioară, situată în zona fostului lagăr de deţinuţi politici şi terasa inferioară, pe care se întinde cea mai mare parte a oraşului.

Din punct de vedere geomorfologic, Municipiul Târgu Jiu se găseşte amplasat în zona depresionară Târgu Jiu – Câmpul Mare, înconjurată la vest de zona de dealuri (Dealul Târgului), iar în partea de est de Dealul Bălăneşti, arie depresionară străbătută de râul Jiu de la nord la sud, precum și afluienții acestuia de pe partea stânga (pârâul Amaradia), iar pe partea dreaptă pârâul Șușița cu afluenţii săi, toate aceste ape se unesc în aval de Târgu Jiu.

Pe raza Municipiului Târgu Jiu au fost delimitate următoarele unități geomorfologice:

- *zona de luncă;*
- *terasa joasa inferioară a Jiului, Amaradiei și Susitei;*
- *terasa medie a Jiului și Susitei;*
- *terasa înaltă (terasa Preajba si Polata);*
- *câmpul înalt – dealurile.*

Zona de luncă - apare în continuarea albiei majore a râurilor Jiu, Șușița şi Amaradia, dezvoltată de la nord la sud, cu lăţimi cuprinse între 50 – 150 m până la ieşirea din Romaneşti unde lăţimea creşte la 350 – 500 m, constituind zona de lunca a Amaradiei, Susitei şi Jiului, uneori întrerupta datorită amenajărilor hidrotehnice recente (baraje, diguri, agrement – sport).

Terasa joasă inferioară - se dezvoltă de la nord la sud, are cote de nivel cuprinse între 210 m în nord şi de 190 m în partea de sud pe malul stâng al Jiului, iar pe partea dreaptă aceasta dezvoltându-se între Dealul Târgului şi râul Jiu până la ieşirea din localitate, pe ea dezvoltându-se Municipiul Târgu Jiu şi Cartierul Slobozia.

Terasa medie - apare în satele Ursati şi Bârsăneşti, de-a lungul pârâului Șușița, dezvoltată nord – sud intre Dealul Târgului şi dealurile Leleşti. În Municipiul Târgu Jiu terasa medie este dezvoltată la est de calea ferată Târgu Jiu – Petroşani, are o formă de „L” de la nord la sud, intre calea ferată la vest, terasa Preajba la est, iar la sud o linie convenţionala ce porneşte de la „*Coloana Infinitului*” de-a lungul str. Unirii până la pârâul Amaradia şi de acolo până în localitatea Dragoeni. În această formaţiune se găsesc amplasate *Fabrica de confecţii, Coloana Infinitului, Unităţi militare*, de-a lungul străzilor Calea Bucureştilor şi Unirii, în rest suprafaţa terenului este liberă, neconstruită.

Terasa înaltă - apare în localitatea Preajba, sub forma unui platou dezvoltat de la nord la sud, delimitat fiind la vest şi sud de terasă medie, iar în partea de est de dealul Bălăneşti, cotele de teren variază între 250 – 290 m. Aceasta terasă este ocupată de locuinţele existente parter şi etaj, de *Întreprinderea Avicolă Târgu Jiu* şi *SCPP*, în proporţie de 20 %, în rest terenul este liber neconstruit.

Terasa înaltă apare şi în localitatea Polata sub forma unui boţ de deal de suprafaţa redusă, ocupat de-a lungul străzii principale de locuinţe individuale parter şi etaj. Cotele

de nivel variază între 210 m în sud şi vest şi 250 m în partea de nord a localităţii. Se face menţiunea ca pe latura sud – estică a acestui boţ de deal terenul este instabil unde au avut loc alunecări de teren, în prezent unele stabilizate, unele încă active.

Câmpul înalt - dealuri colinare - apare în partea de est a Municipiului Târgu Jiu sub denumirea ”*Pădurea şi Dealul Bălăneşti*”, ”*Dealul Târgului”* pe malul stâng al râului Jiu, precum şi în vestul localităţii şi a localităţii Bârsăneşti sub denumirea de ”*Pădurea şi Dealul Leleşti*”.

Dealul Bălăneşti apare sub forma unui platou dezvoltat de la nord la sud, cotele de nivel variind între 290 – 300 m, trecerea spre sud cât şi de-a lungul satului Preajba Mare făcându-se prin intermediul unor versanţi abrupţi pe care s-au dezvoltat fenomene de eroziune torenţiala (ogase, văiugi) şi unde se observa fenomene de instabilitate (alunecări de teren şi pornituri încă active).

Dealul Târgului este dezvoltat între râul Șușita la vest, terasa joasă comuna râului Șușița şi Jiu, sub forma unui platou, a căror cote de nivel se dezvolta între 220 – 300 m. Pe zonă plană orizontală a platoului sunt amplasate rezervoarele de apă şi Gospodăria de apă ce alimentează Municipiul Târgu Jiu. Trecerea de la câmpul înalt la terasa joasă se face prin intermediul unui versant cu înclinare de 15 – 300, unde se observa fenomene de instabilitate şi alunecări de teren, unele din ele încă active.

Dealul Leleşti se dezvoltă pe direcţia nord – sud, de-a lungul terasei medii a râului Șușița, are cote de nivel cuprinse între 220 – 300 m, este împădurit dar și aici se observa frecvente fenomene de instabilitate, alunecări de mică anvergură dar încă active.

2.2.2. RESURSE NATURALE

Resursele solului

Resursele naturale ale Regiunii Sud-Vest Oltenia sunt reprezentate de calitatea deosebită a solului, reţeaua apelor de suprafaţă, pădurile, păşunile şi fâneţele naturale.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este caracterizată printr-un **sol fertil, potrivit pentru culturile agricole**. Tipologiile de sol predominante sunt: *soluri argiloase, soluri de pădure brun şi brun-roșcate, soluri de tip cernoziom și soluri aluvionare*. Solul aluvionar de luncă este favorabil culturilor legumicole, solurile brun-roșcate se găsesc în general în zonele viticole colinare iar solul brun-roşcat de pădure este favorabil culturilor mari agricole şi plantelor tehnice.

Merită menţionată **existenţa** în sudul regiunii a **celei mai mari suprafeţe nisipoase din țară**, specifică culturii pepenilor galbeni și roșii și unor specii de pomi fructiferi cu un potenţial ridicat de adaptabilitate precum piersicul, caisul, nectarinul, și un soi de cartof dulce, nou aclimatizat.

Alte resurse naturale importante ale regiunii sunt reprezentate de **suprafața agricolă, pădurile, păşunile şi fâneţele naturale**. Regiunea Sud-Vest Oltenia se află pe locul 7 între regiunile tarii, cu 1.797.633 hectare, reprezentând 12,32% din

suprafața agricolă națională. În regiunea S-V Oltenia se găsesc 872.508 ha de păduri, reprezentând 12,83% din media națională, acestea fiind în adminstrarea *Direcţiilor Silvice* sau aparţinând proprietarilor persoane fizice. [20]

Resursele subsolului

Judeţele Regiunii Sud-Vest Oltenia sunt bogate în minerale şi resurse naturale (în special cărbune şi lemn pentru ardere şi pentru produse lemnoase). În momentul actual în regiune se exploatează antracit, lignit, cărbune brun, fier, bauxită, sare, mangan. Depozitele de petrol şi gaze naturale se găsesc de obicei în regiunile piemontane ale zonei.

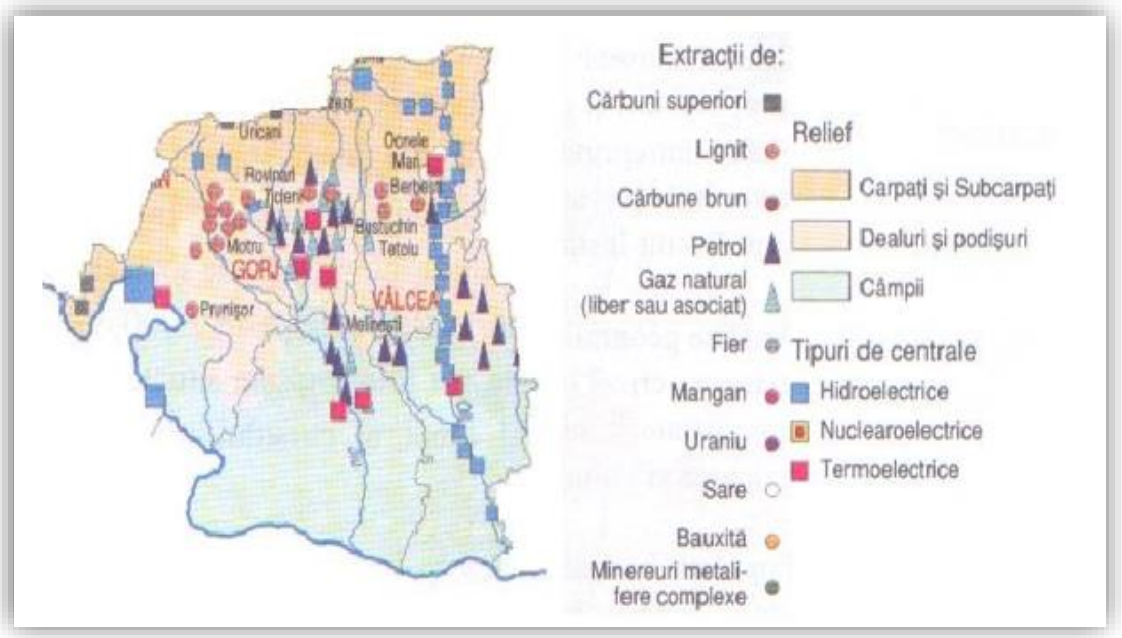

Fig. 2.6. Energia și resursele în Regiunea Sud-Vest Oltenia [21]

Cele mai importante resurse sunt cele energetice: petrolul şi gazele naturale cu centre de exploatare la *Brădeşti, Ghercești, Coşoveni (Dolj), Ţicleni, Bustuchin(Gorj), Băbeni (Vâlcea), Iancu Jianu, Potcoava, Cungrea, Poboru, Corbu, Icoana (Olt)* şi lignit exploatat de *Compania Naţională a lignitului Oltenia* în judeţele Gorj şi vestul Vâlcii.

Alte resurse importante ale subsolului sunt: azbestul, bentonita, depozite de calcar (în zonele de munte ale judeţului Gorj), ardezie, roci de construcţie (argile, luturi argiloase, exploatate local pentru fabricarea cărămizilor, balast, zăcăminte de marmură), apele minerale cu proprietăți terapeutice și ape termale.

[20] *Sursa: Anuarul Statistic al Romaniei 2012*
[21] *Sursa: http://apmdj-old.anpm.ro/upload/76275_Capitolul%201.pdf*

În regiunea Olteniei există în total **8 zone cu potențial balneoclimateric**: *Băile Olănești, Băile Govora, Calimănești-Căciulata, Ocnele Mari* și *Ocnița* în județul Vâlcea, *Săcelu* în județul Gorj, *Bala* în județul Mehedinți și *Gighera* în județul Dolj, aceasta din urmă nefiind accesibilă populației.

- ***Băile Olănești*** - apa minerală sulfuroasă izotonă este folosită cu succes în tratamentul balnear și auxiliar (hidroterapie, electroterapie, fototerapie, aeroterapie), atât in cure externe cât și interne.
- ***Băile Govora*** - ape minerale bogate în clor, sodiu, iod, brom, sulf (pentru cure externe) și ape hipotonice bogate în magneziu, calciu (pentru cure interne), nămol terapeutic;
- ***Calimănești-Căciulata*** - ape minerale sulfuroase, clorate, bromate, cu sodiu, calciu, magneziu, în principal hipotonice;
- ***Ocnele Mari*** și ***Ocnița*** - sunt bine cunoscute bazinele cu apă sărată și nămolul sapropelic;
- ***Săcelu*** - există izvoare cu ape minerale sulfuroase, clorurate, iodurate, bromurate, sodice, hipotone și hipertone, precum și nămol sapropelic;
- ***Bala*** - se găsesc izvoare de apă minerală şi nămol sapropelic, furnizat prin acţiunea apelor termo-minerale, asemenea fenomenului de la vulcanii noroioși, fiind însoțit adesea şi de emanaţii de gaze;
- ***Gighera*** - izvoare de ape minerale clorurate, sulfuroase și iodurate, dar și nămol terapeutic, nevalorificate însă.

Resursele naturale ale județului Gorj sunt bogate și diverse. Lignitul este identificat în 17 strate productive, exploatabil la suprafață în bazinele Motru (la *Horăști, Leurda, Motru, Ploștina, Lupoaia, Roșiuța*) și Rovinari (*Urdari, Mătăsari, Roșia – Jiu, Rovinari, Gârla, Beterega, Cicani ș.a.*). Petrolul este prezent la *Țicleni, Turburea, Bustuchin, Bâlteni, Albeni, Scoarța, Logrești,* ș.a. Resurse de grafit sunt cantonate la *Baia de Fier* și *Polovragi*, dolomit la *Tismana*, calcar la *Suseni* și *Gureni*, granit la *Meri*, marne la *Bârsești*, argilă refractară la *Schela* și *Viezuroiu*, serpentină la *Pocruia*, balast la *Telești, Bărbătești, Târgu Cărbunești, Țânțăreni*, iar izvoarele minerale sunt prezente la *Săcelu*.

Acestor resurse naturale se adaugă o importantă resursă forestieră, ce ocupă la nivelul anului 2014, suprafața de 274.056 ha, ceea ce reprezintă 31,8% din suprafața ocupată de păduri la nivel regional și 4,1% din cea la nivel național.

2.2.3. REŢEAUA HIDROGRAFICĂ

Rețeaua hidrologică, alături de configuratia reliefului, **conferă regiunii rolul energetic principal în România**, **prin exploatarea potențialului apelor curgătoare care traversează regiunea : fluviul Dunărea, râurile Jiu și Olt.**

Printre principalele **lacuri naturale** se numără *Bistreț* (județul Dolj) - al doilea ca dimensiune din ţară, cu o suprafaţă de 1867 hectare, *Zăton* (județul Mehedinți) și *Câlcescu* (județul Vâlcea).

Există și **lacuri artificiale**, printre care: *Ostrovu Mare* (40 000 ha) – primul ca mărime la nivel național; *Porțile de Fier* (10 000 ha) – al doilea ca mărime la nivel național în județul Mehedinți; *Lacul Vidra* de pe râul Lotru în județul Vâlcea (situat la 1289 m altitudine, cu o suprafață de 1035 ha, adâncime maximă de 109 m și lungime de 9 km), a cărui apă este folosită pentru hidrocentrala Lotru-Ciunget; *Călimănești, Băbeni, Dăeşti* şi *Brădişor* (lac antropic, cu o suprafaţă de 230 ha).

Apele acestor lacuri sunt utilizate pentru obținerea de energie. Astfel, pe teritoriul Olteniei se află **complexele hidroenergetice *Porțile de Fier*** (printre cele mai mari din Europa) – județul Mehedinți și ***Lotru-Olt*** - în județul Vâlcea (printre cele mai mari din România).

Mai mult, aproape de zonele miniere Motru – Valea Jiului funcționează două din cele mai mari **centrale termoelectrice** din România***: Rovinari și Turceni***.

În zona carstică a Podişului Mehedinţi sunt **lacuri carstice** temporare precum *Zăton, Ponoare şi Gornoviţa*.

Lacuri sărate sunt la *Ocniţa* şi *Ocnele Mari*, ale căror ape sunt benefice pentru sănătate.

Izvoarele minerale sulfuroase, oligominerale, clorurate şi iodate se găsesc la *Călimănesti-Căciulata, Olăneşti, Govora, Muereasca, Dobriceni, Buneşti, Râmnicu Vâlcea, Mateesti, Ocnele Mari, Ocniţa, Oţeşani, Pietrarii de Sus* şi la *Goruneşti*.

O mențiune aparte pentru teritoriul județului Gorj, bogat în ape subterane precum **apele de carst provenite din bara calcaroasă montană**, unde s-a făcut și captarea celor două izvoare la *Runcu* și *Izvarna* cu un debit de peste 100 litri/secundă fiecare. Ape freatice la adâncimi mici de circa 2-3 m se află în depresiunile subcarpatice și în luncile râurilor din zona de podiș folosită de locuitori prin captări în puțuri. Apele minerale apar la *Săcelu* în izvoare, folosite pentru băi.

Hidrografia de pe teritoriul județului Gorj are o densitate medie de 0,5km/km^2 și aparține, aproape în totalitate, unui singur bazin colector, Jiul, care adună apele afluenților săi de pe o suprafață de peste 4000 km^2. Excepție fac două sectoare de vale din zona de izvoare, anume cea a Oltețului în nord-estul județului, cu o lungime de 30 km și care formează chei ce se remarcă printr-un peisaj spectaculos și Cerna, în nord-vestul județului, pe o lungime de 24 km.

Fig. 2.7. Râul Jiu [22]

În drumul său median prin județul Gorj, Jiul străbate, de la nord la sud, 133 km și adună apele a numeroși afluenți: de pe dreapta, colectează apele *râurilor Bratcu, Porcu, Șușița, Jaleș, Runcu, Bistrița gorjeană, Tismana, Jilțu, Motru* ș.a., iar de pe stânga colectează apele *râurilor Polatiștea, Sadu, Amaradia, Zlastu, Cioiana, Gilort* ș.a.

Extremitatea sud-estică a județului Gorj este drenată de un alt râu important, Amaradia, care se varsă tot în Jiu, dar pe teritoriul județului Dolj, în aval de Ișalnița.

Lacurile naturale sunt de origine glaciară și se află mai ales în Masivul Parâng.

Lacurile antropice au fost construite în scop energetic (*lacurile Motru, Cerna, Valea lui Ivan,* etc.) sau pentru atenuarea viiturilor și combaterea inundațiilor (*lacul Cerna*).

Reţeaua hidrografică din zona Municipiului Târgu Jiu este alcătuită din cursul mijlociu al Jiului, cu afluenţii săi Amaradia Pietroasă, care udă oraşul la marginea sa de est şi râul Şuşiţa, care străbate localităţile Ursaţi şi Bârseşti, din partea de vest a oraşului. În ultima perioadă, pentru valorificarea superioară a resurselor hidrografice ale râului Jiu, au fost amenajate două lacuri artificiale de stocare a apei şi producere de energie hidroelectrică în două centrale, amplasate pe barajele digurilor. Exista un lac antropic *Panduraşul*, Debarcader.

[22] *Sursa: https://wwf.ro/noutati/comunicate-de-presa/raul-jiu*

Fig. 2.8. Râul Jiu la Târgu Jiu [23]

Jiul curge permanent cu un debit mediu multianual, asigurat în proporție de 95%, de 3,80 m^3/S și tranzitează un volum maxim de viitura de 158 mil. m^3. Volumul de apă ce curge într-un an mediu este de 808 mil. m^3. Datorită activității din bazinul minier Petroșani, Jiul are un grad de încărcare în suspensii de carbune peste limita maximă admisă de normele legale, ceea ce ii conferă un aspect neplăcut și crează probleme pentru consumatorii de apă din aval.

Pe râul Jiu a fost amenajată, în scopuri hidroenergetice, acumularea Vădeni cu un volum utilizabil de 4,1 mil. m^3, o centrală hidroelectrică cu o putere instalată de 2 x 5,5 MW. De asemenea, este în curs de realizare acumularea Târgu Jiu cu un volum de 1,2 mil. m^3 amplasată pe raza municipiului, avand scopuri energetice.

Susița, afluent al râului Jiu, trece prin vestul orașului, are un debit mediu multianual de 0,38 m^3/S și poate tranzita un volum maxim de viitură de 21 mil. m^3/S. Volumul de apă scurs într-un an mediu este de 73 mil. m^3.

Amaradia, un alt afluent al Jiului are un curs torențial, colectând apele din precipitații de pe versanții localităților din amonte, dispuse la Nord-Est față de Tg. Jiu.

Acviferele freatice din depozitele grosiere de terasa și lunca aluvionară, prezintă un nivel hidrostatic variabil, dependent de zona și de infiltrațiile din apele de suprafață. Astfel, nivelele hidrostatice variază între 1,20 - 20m adâncime, după cum urmează:

- *în terasa joasă si lunca aluvionară a râului Jiu între 1,20 - 3,50m;*
- *în zona industrială de Nord între 1,20 - 2,80m;*
- *în zona de centru între 1,20 - 2,50m;*
- *în zona de Sud între 1,70 - 3,50m;*
- *în zona joasă a teraselor și luncilor aluvionare ale pârâului Amaradia între 0,50 și 1,80m.*

În lunca Amaradiei, sunt prezente zone cu vegetație specifică de mlaștină si mici zone de baltă unde stagnează apa. Din zona *Combinatului de nutrețuri* există unele băltiri.

[23] *Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:RO_GJ_Raul_Jiu_la_Targu_Jiu.JPG*

Nivelele hidrostatice de pe teritoriul municipiului cresc în funcție de cantitatea de precipitații până la 1,20 - 1,50m în cele mai dezavantajoase situații.

Producția de energie termoelectrică împreună cu activitățile miniere, creează probleme substanțiale asupra mediului, probleme ce au un impact mare asupra standardului de viață al locuitorilor din regiune. De exemplu, calitatea apei potabile este afectată de poluarea Râului Jiu.

2.2.4. CLIMA

Regiunea Sud-Vest Oltenia are un **climat temperat continental moderat**, excepție făcând județul Mehedinţi, deoarce clima sa este de temperat-continentală, moderată cu influențe submediteraneene. În anotimpul rece apar mase de aer umede și calde de origine mediteraneeană şi oceanică, ceea ce face ca această perioadă a anului să fie mai blândă. Iarna sunt prezente cantităţi mai mari de precipitaţii lichide: lapoviţă, cu ninsori şi fenomene de îngheţ mai puţin frecvente şi intense.

Temperatura medie anuală variază de la 11,2°C în punctul extrem sudic (oraşul Corabia) la 9,8°C în partea de nord a regiunii. Acestea prezintă si scăderi, sub minus 0 grade, mai ales în arealul montan al regiunii. Fenomene de risc climatic sunt viscolele dinspre est, vest și nord- vest. Predominanța temperaturilor negative și cea a sensibilitătii vegetației la aceste temperaturi scăzute determină un anumit grad de risc climatic. Manifestarea cu intensitate a fenomenelor meteo-climatice determină pagube pentru unele sectoare economice, punând uneori în pericol bunurile şi viaţa oamenilor.

Lipsa precipitațiilor și apariția secetei au un impact negativ asupra mediului. Cantitatea de precipitații variază de la 1.200 mm în zona montană până la 500-600 mm în partea sudică a regiunii, unde se înregistrează sub 400 mm în Lunca Dunării, precum și fenomenele climatice extreme (seceta), care afectează activitatea socio-economică.

În zona montană înaltă, la peste 1500 - 1600 m, stratul de zăpadă are o repartiţie neuniformă si durează intre 180 si 200 zile (Parâng, Vâlcan, Godeanu) iar grosimea lui poate atinge, în zonele adăpostite, 7-8 m. În zona munţilor mijlocii durata este doar de 140-150 zile şi scade până la 60-80 zile pe an în zona de podiş. Acest lucru poate permite dezvoltarea sporturilor de iarnă. Astfel, in anumite zone sezonul turistic de iarnă poate dura din decembrie până în aprilie.

Clima județului Gorj este temperat-continentală, cu slabe influențe submediteraneene și cu aspecte locale determinate de prezența munților înalți și mijlocii, a dealurilor subcarpatice și a depresiunilor. Regimul climatic se caracterizează, în general, prin veri răcoroase, cu precipitații bogate și ierni friguroase (mai ales în sectorul montan), cu frecvente viscole și strat de zăpadă stabil pe o perioadă îndelungată. În sezonul rece al anului, ținuturile deluroase sunt invadate adesea de un aer mai cald, venit dinspre Marea Mediterană, ce provoacă dezgheţul și topirea stratului de zăpadă.

Temperatura medie anuală variază între 10,2^{o}C în zonele depresionare (Târgu Jiu), 6°C în regiunile deluroase, 3,4^{o}C pe munții cu altitudini mijlocii și 0°C pe crestele munților

înalți.

Conform datelor meteorologice de **la stația meteo Târgu Jiu**, în ultimii zece ani **temperatura medie a aerului a înregistrat creșteri accentuate**, de la 10,8ºC în 2011, la **12,3oC în 2019**, an în care **s-a** și **înregistrat cea mai mare temperatură medie a aerului la Târgu Jiu**.

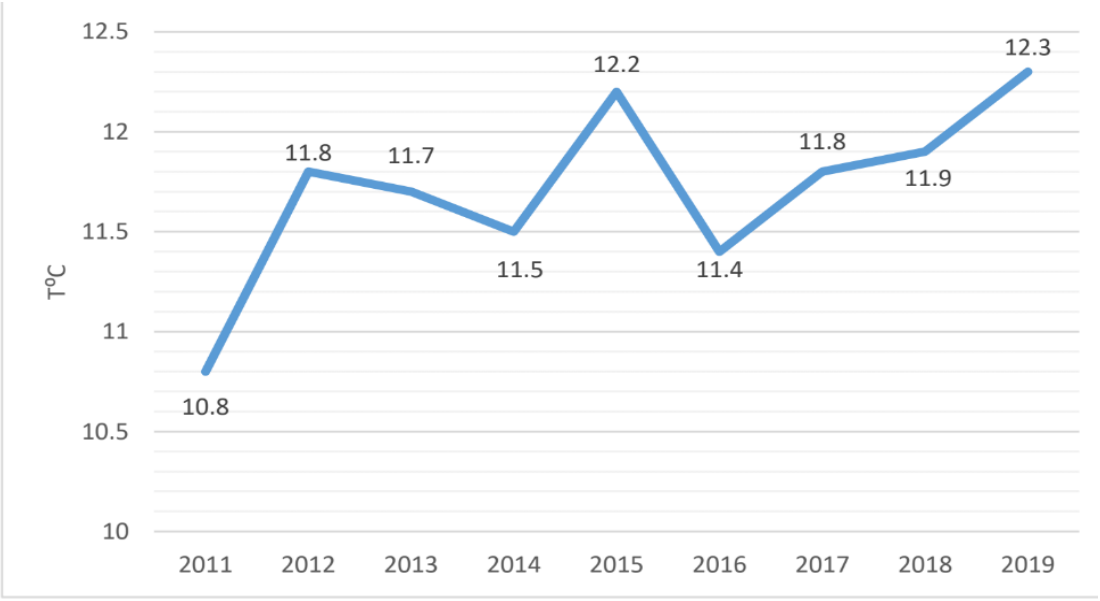

Fig. 2.9. Variația temperaturii medii anuale la stația meteorologică Târgu Jiu [24]

Pe fondul acestor creșteri termice, se constată **o diminuare a regimului pluviometric**. În aceste condiții, **seceta** a fost un fenomen care a marcat întreg anul 2015, continuându-se și în 2016 (709,1 mm de precipitații și 11,4ºC temperatura medie a aerului) și în 2018 (616,8 mm de precipitații și 11,8ºC temperatura medie a aerului). Cea mai scăzută cantitate de precipitații din ultimii zece ani s-a înregistrat în 2011 (513,0 mm), iar cea mai mare în 2014 (1079,1 mm). În anul 2019, când a fost înregistrată cea mai mare medie a temperaturii aerului, s-au înregistrat 873,4 mm de precipitații.

[24] *Sursa: Centrul Meteorologic Regional Oltenia*

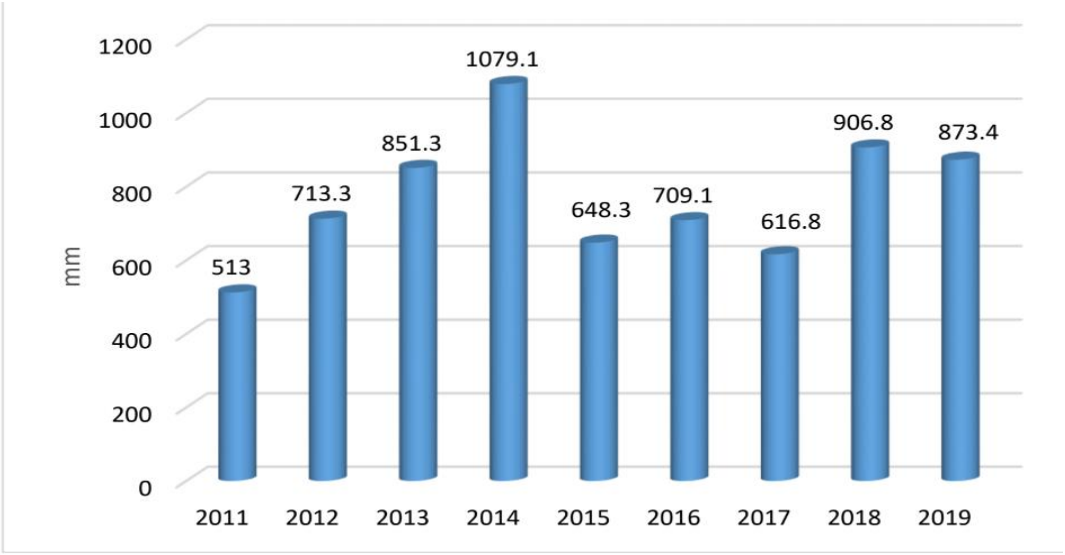

Fig. 2.10. Variația cantității anuale de precipitații la stația meteorologică Târgu Jiu [25]

Vântul, puternic influențat de formele de relief, bate cu o frecvență mai mare dinspre nord (14% din cazuri) în zona depresionară, la Târgu Jiu fiind canalizat pe această direcție prin intermediul văii Jiului. Pe crestele munților, 25% din cazuri indică direcția nord-vest a vântului. Vitezele medii anuale ale vântului oscilează între 1,6-3,2 m/s în depresiuni și 4,0-7,0m/s în zona montană înaltă.

În perimetrul județului Gorj, se remarcă (mai ales în Depresiunea Târgu Jiu) o accentuată stare de calm atmosferic, a cărui frecvență atinge 53,2% și care este datorată adăpostului creat de unitățile de relief mai înalt ce înconjoară depresiunea. Totodată, **Depresiunea Târgu Jiu beneficiază de o climă mai blândă**, ca urmare a prezenței influențelor mediteraneene.

În ceea ce privește grosimea stratului de zăpadă, analiza indicatorilor monitorizați de către *Centrul Meteorologic Oltenia*, indică faptul că în perioada 2015-2017 s-a redus considerabil cantitatea de zăpadă, fiind urmată de ușoare creșteri în anul 2019.

2.2.5. FAUNA ȘI FLORA

Vegetația prezintă o etajare clară, de la nord la sud și cuprinde peste 2000 de specii de plante superioare.

Etajul pădurilor de foioase, extins în zona dealurilor subcarpatice și piemontane, la altitudini ce trec de 300 m, cât și pe pantele munților, până la 1600 m altitudine, este reprezentat de păduri de cer (Quercus cerris) și gârniță (*Quercus frainetto*), sau păduri în amestec de cer și gorun (*Quercus petraea*), ce alternează cu pajiști secundare și cu

[25] *Sursa: Centrul Meteorologic Regional Oltenia*

terenuri pe care vegetația spontană a fost înlocuită de culturi agricole. În interiorul pădurilor, se dezvoltă o serie de elemente forestiere termofile, printre care mojdreanul (*Fraxinus ornus*), curpenul de pădure (*Clematis vitalba*), iedera (*Hedera helix*), măcesul (*Rosa micrantha*). În continuarea primului etaj al pădurilor de foioase, între 300 m și 1600 m altitudine, se extind pădurile de amestec cu gorun și carpen (*Carpinus betulus*), uneori și cu cer și gârniță; pădurile de fag (*Fagus silvatica*) în amestec cu carpen; pădurile de fag în amestec cu brad (*Abies alba*) și molid (*Picea abies*).

Datorită unor condiții topoclimatice, cu ușoare influențe mediteraneene, pe stâncile calcaroase cu expunere sudică ale Munților Vâlcan și Mehedinți, se dezvoltă o serie de specii termofile printre care alunul turcesc (*Corylus colurna*), liliacul sălbatic (*Syringa vulgaris*), scumpia (*Cotinus coggygria*), ghimpele (*Ruscus aculeatus*). În bazinul Sohodolului, apare izolat pinul negru (*Pinus nigra ssp. banatica*), iar local, în zona Tismana - Pocruia, la poalele și adăpostul Munților Vâlcan, condițiile microclimatice cu influențe mediteraneene permit dezvoltarea optimă a castanului comestibil (*Castanea vesca*).

Etajul pădurilor de molid ocupă suprafețe restrânse pe versanții munților înalți, între 1600 și 1900 m altitudine. Pe latura sudică a Munților Vâlcan și Godeanu, dar și în Munții Mehedinți, etajul molidului lipsește, fagul ocupând arealul până la limita actuală a pădurii spre golul subalpin.

Etajul subalpin, extins la peste 1800 m altitudine, este format din pajiști alcătuite din țepoșică (Nardus stricta), iarba stâncilor (*Agrostis rupestris*), părușcă (*Festuca supina*), unghia păsării (*Viola declinata*), ce alternează cu tufișuri de jneapăn (*Pinus mugo*), ienupăr (*Juniperus communis ssp. nana*), smirdar (*Rhododendron kotschyi*), afin (*Vaccinum myrthillus*), merișor (*Vaccinum vitis idaea*), coacăzul de munte (*Bruckenthalia spiculifolia*). Etajul alpin apare doar pe suprafețe mici, cu caracter insular, în Munții Godeanu și Parâng, fiind reprezentat de pajiști de coarnă (*Carex curvula*) și rugină (*Juncus trifidus*).

Din punct de vedere cinegetic, **fauna este bogată si variată în specii**, elementele predominante fiind cele de pădure reprezentate prin urși, mistreți, căpriori, jderi, cerbi, pisici sălbatice, cocoși de munte, veverițe, râși, huhurezi etc. În partea de vest a județului Gorj se remarcă o pătrundere abundentă a unor elemente faunistice aparținând biocenozelor mediteraneene, printre care vipera cu corn (Vipera ammodytes), broasca țestoasă de uscat (Testudo graeca), scorpionul (Euscorpius carpathicus), călugărița (Scolopendra cingulata) ș.a. Fauna alpină are ca element dominant și caracteristic capra neagră (Rupicapra rupicapra), specie protejată prin lege.

Apele râurilor de deal și de munte sunt bogate în păstrăv, lipan, scobar, clean, mreană, crap, știucă etc.

Dintre **păsări** sunt prezente ierunca, sturzul de vâsc, gaița, cojoaica de pădure, șorecarul, acvila ţipătoare mică, fazanul, gâscă, raţa, potârnichea. Sunt şi păsări cântătoare (privighetoarea, mierla) dar şi migratoare. În pâlcurile de păduri trăiesc păsări ce cuibăresc în coroanele arborilor precum fâsa, grauri etc. Dintre răpitoare amintim

şoimul rândunelelor, vânturelul de seară.

Zona Municipiului Târgu Jiu se încadrează în zona vegetaţiei de luncă. Această zonă se întinde în luncile râurilor din zona depresionară, sub formă de zăvoaie. Speciile caracteristice sunt sălciile, împreună cu răchiţi şi plopul alb sau negru. În partea de nord-est, pe câmpul Ciocârlău, s-a aflat pajiştea cu narcise. Azi, narcisele înfloresc pe poiana Piticoasă, din localitatea componentă Preajba, unde anual se desfăşoară *Sărbătoarea narciselor*, în timp ce, în Pădurea Mărgăritarului din partea de sud a Municipiului 27 Târgu-Jiu înfloresc laleaua pestriţă şi mărgăritarul.

Ca urmare a influenţelor mediteraneene din zonă, în Târgu-Jiu cresc castanul ornamental şi nucul, iar pe dealurile din vest şi nord-est au fost amenajate ferme pentru cercetare şi producţie a cartofului, plantaţii cu vie, meri, peri, gutui, nuci, cireşi.

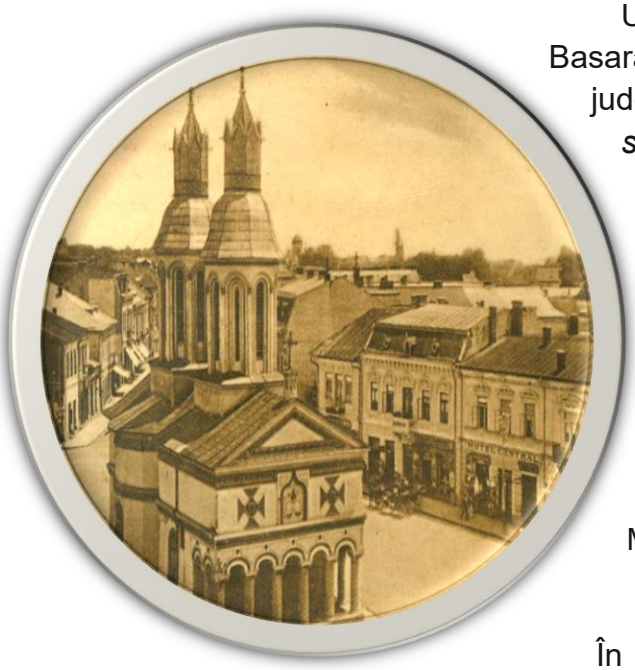
2.3. Scurt Istoric al Municipiului Târgu Jiu

Toponimul Jiu, prin care este denumită localitatea, a fost menţionat pentru prima dată la 23 noiembrie 1406, când domnitorul Mircea cel Bătrân a dat la Tismana o poruncă: "*la mâna popii Nicodim, ca nimeni să nu cuteze a încerca să pescuiască în râul Tismana*". Documentul arata că erau de fata "toţi egumenii manăstireşti şi cu toţi boierii domniei mele. De asemenea şi jupan Braţa să-i fie hotarnic, pentru că a fost şi acest judeţ al Jiului".

Numele de Târgu Jiu apare întâia dată într-o poruncă a voievodului Dan al II-iea (între 1420-1431) semnată la 24 martie 1426, la Argeş, prin care întărea Mănăstirii Tismana unele danii precum şi "*morile de la Târgul Jiului, pe care le-a făcut popa Agaton cu munca fraţilor săi*".

Prima atestare ca oraş a apărut într-un hrisov datat 22 iunie 1597, emis de Mihai Viteazul la Târgovişte, în care era menţionat "*Vâlsan ot văroşi Targu-Jiu*" (Vâlsan din oraşul Targu-Jiu).

Un document emis la 25 august 1654 de Matei Basarab menţionează oraşul ca fiind capitală de judeţ: "*Deci când am fost la zi şi la soroc noi i-am strâns toţi la scaunul la Targu-Jiu şi am şezut de am cetit cărţile cele de moşie*."

Prin Legea nr. 5/6 septembrie 1950 oraşul Târgu Jiu a devenit reşedinţa nou constituitei Regiuni Gorj, care îngloba şi localităţile fostului judeţ Mehedinţi precum şi unele comune din fostul judeţ Dolj. El a adăpostit adesea, în vremuri de restriște, pe unii domnitori ai țării cum ar fi: Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu.

În anul 1631 orașul a fost teatrul conflictului dintre trupele boierului Matei Basarab și cele ale lui Leon Vodă Tomșa. În anul 1716, la Târgu Jiu și Bengești au fost înfrânte cetele trimise de către Nicolae Mavrocordat împotriva boierilor ostili turcilor. Împotriva acestui domnitor avea să se lanseze, în 1719 memoriul a 66 de boieri gorjeni către principele Eugeniu de Savoia în care se plângeau de fărădelegile boierilor Băleanu și Știrbei, partizani ai turcilor. La sfârșitul secolului XVIII și la începutul secolului XIX, orașul este supus jafurilor unor bande turcești, pasvangii la 1800, cârjalii și adalăii la 1814-1815.

La data de 17 februarie 1968 **Târgu Jiu a devenit municipiu reşedinţă a judeţului Gorj**.

De-a lungul istoriei, Târgu Jiul a fost locul unor confruntări războinice, amintind în acest sens anul 1631 când Matei Aga (viitorul domn Matei Basarab) a luptat cu ostenii lui Leon Tomsa, sau anul 1716, când ostenii lui N. Mavrocordat au fost învinşi de luptătorii boierilor gorjeni Barbu Brăiloiu, Petre Obedeanu şi Staicu Bengescu. Astfel, s-a înlesnit calea stăpânirii austriece în Oltenia (între 1719-1739). În prima jumătate a secolului al XIX-lea, orașul este martorul unor evenimente însemnate.

Astfel, în anul 1821 gorjeanul **Tudor Vladimirescu** a ridicat steagul luptei pentru eliberarea naţională şi socială a românilor. Personalitate controversată a istoriei naţionale, Tudor Vladimirescu, născut în satul Vladimiri din Gorj - Oltenia, în familia lui Constantin Ursu, aparţine galeriei eroilor naţionali din prima jumătate a secolului al XIX-iea, fiind contemporan cu mari conducători de mişcări politice naţionale: Rafael Riego

(Spania), Karagheorghe (Serbia), Simon Bolivar (America Latină).

Idealurile revoluţionare ale lui Tudor Vladimirescu au fost preluate de gorjenii Gh. Magheru şi 22 Chistian Teii, conducători ai Revoluţiei de la 1848. Faptele de arme i-au remarcat pe gorjenii din Târgu Jiu, participanţi la Războiul pentru Independenţă (1877-1878) în luptele de la Vi din şi Rahova. [26]

Un alt personaj istoric de marca născut în regiune este şi **Ecaterina Teodoroiu**. Născută la 14 ianuarie 1894 în comună Vădeni (azi cartier din municipiul Târgu Jiu) din judeţul Gorj, în familia agricultorilor Elena și Vasile Toderoiu. Prima participare a ei la viaţa militară a fost consemnată în 1913, când, deşi era elevă în anul V de liceu, s-a înscris ca cercetaşă în asociaţia cercetaşilor români, Cohorta "Pastorul Bucur" din Bucureşti , iar din 1914 era cunoscută ca bună cercetaşă în cohorta gorjeană de la Târgu Jiu, unde activa pe timpul vacanţei. După intrarea României în război, a fost întâlnită adesea la spitalul din Târgu Jiu, acordând îngrijiri răniţilor, printre care s-a aflat şi fratele său mai mare, Nicolae. Pe 14 octombrie 1916, în timpul primei ofensive germane peste Munţii Gorjului, Ecaterina a luat parte la luptele de la Podul Jiului, concurând la respingerea atacului unei companii bavareze inamice. Eroina a fost distinsă de către generalul Dragalina, în primăvara anului 1917, cu "*Virtutea militară de război, clasa a II-a*" şi avansată la gradul de sublocotenent. În august 1917, pe câmpul de luptă de la Mărăşeşti, eroină a fost împuşcată în piept. Ultimele ei cuvinte au fost: "*Înainte băieţi, sunteţi cu mine*!". A fost înmormântată cu paradă pe 23 august 1917, în valea Zăbrăuciorului, lângă casa viei Apostoleanu, apoi trupul ei a fost mutat în Mausoleul de la Mărăşeşti. La patru ani de la moartea Ecaterinei, pe 4 iunie 1921, osemintele Ecaterinei au fost deshumate şi transportate la Târgu Jiu, unde, pe 9 iunie, au fost depuse în cavoul din faţa Primăriei, în aşteptarea unui proiectat monument comemorativ.[27]

În anul 1992 s-a decis **înființarea Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu** cu următoarea structură: *Facultatea de Inginerie* și *Facultatea de Științe*. Astăzi, *Universitatea* numără 25 de programe de studii pentru ciclul de studii universitare de licență și 20 de specializări de master universitar.

[26] *Sursa: www.calificativ.ro*
[27] *Sursa: www.bibliotell.ro*

2.4. Prezentarea Zonelor Funcționale

Distribuția orașelor în regiune și în județele componente oferă informații relevante cu privire la oportunitățile oferite populației din punct de vedere economic și social. Concentrarea anumitor activități umane în anumite regiuni indică existența resurselor economice, naturale și umane care au contribuit la creșterea avansului economic și diversificarea ariilor ocupaționale. De asemenea, distanțele dintre orașe indică și arealul înconjurător influențat de acestea. O distanță mai mare între orașe indică o influență mai ridicată, în timp ce o densitate mai mare a orașelor indică o influență scăzută asupra regiunilor periurbane. Este dificil de estimat cu exactitate modul în care orașul influențează zonele învecinate, dar odată ce un oraș se înscrie pe un trend ascendent de dezvoltare, probabilitatea de apariție a unor noi orașe în apropiere devine din ce în ce mai redusă.

Zona economică funcţională a oraşelor se întinde, de obicei, dincolo de zona administrativă. Cu cât cresc mai mult oraşele, cu atât această zonă devine mai mare. În ţările cele mai dezvoltate, zonele economice funcţionale ale oraşelor sunt descrise ca zone-tampon de circa o oră de mers cu maşina, acesta reprezentând timpul maxim pe care majoritatea oamenilor sunt dispuşi să îl petreacă pentru navetă.

Investițiile teritoriale integrate reprezintă un instrument de stimulare a creării de zone urbane funcționale și de aplicare a acestui obiectiv strategic.

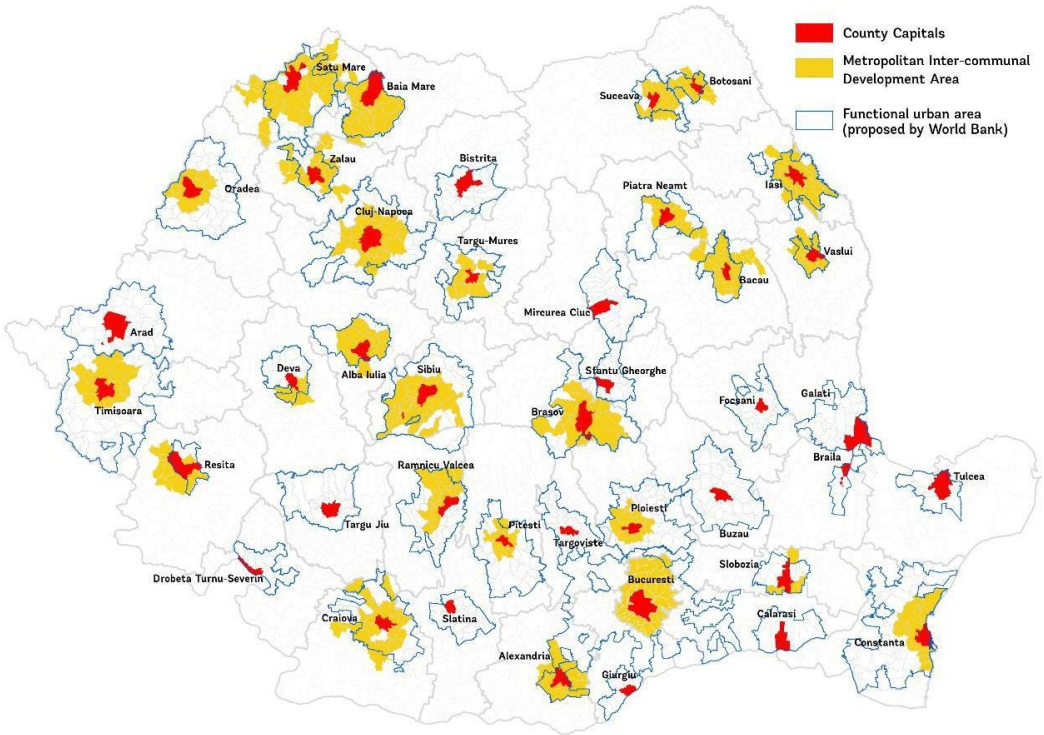

*Fig. 2.11. Zonele metropolitane existente și zonele urbane funcționale propuse ale reședințelor de județ din România (**studiu realizat de Banca Mondială**)*

De asemenea, o problemă importantă căreia trebuie să-i facă față dezvoltarea metropolitană durabilă este expansiunea necontrolată a zonelor urbane și periurbane înconjurătoare. Extinderea urbană este o problemă generală în România iar mecanismele de contracarare și dirijare a acesteia continuă să lipsească sau să fie insuficiente. Planurile de amenajare a teritoriului zonei metropolitane ar putea coordona proiecte de dezvoltare a terioriului metropolitan. Faptul că planurile urbanistice generale nu sunt actualizate în mod regulat are un impact negativ asupra unei dezvoltări controlate și armonioase.[28]

Un studiu al Băncii Mondiale realizat în 2019 arată extinderile urbane realizate în perioada 1990-2018:

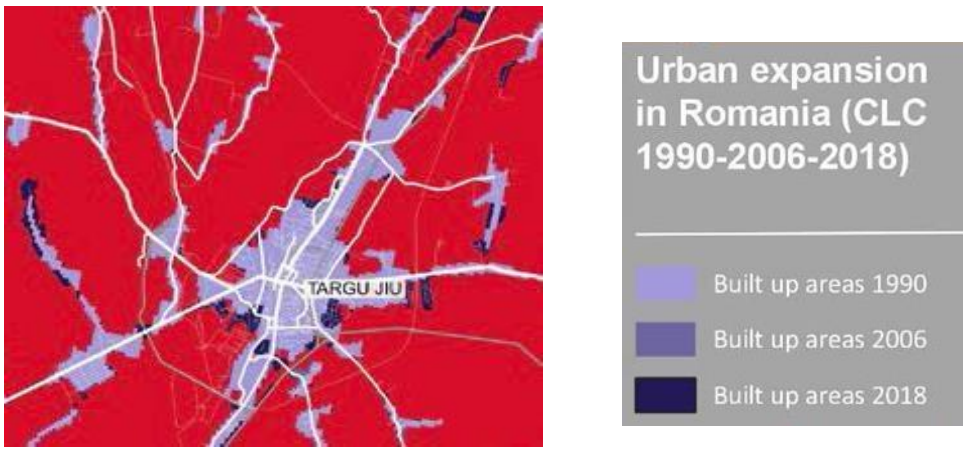

Fig. 2.12. Extinderea urbană a municipiului reședință de județ Târgu Jiu

Din punct de vedere al organizării spaţiale a teritoriului, profilul spaţial la nivelul municipiului Târgu Jiu ține strict de ştiinţa urbanismului. Dezvoltarea oraşelor este legată de amplasarea lor, adică de poziţionarea faţă de reţelele de schimburi. Acest lucru a constituit factorul determinant de-a lungul istoriei. Din acest punct de vedere, datorită Jiului ce traversează zona, teritoriul municipiului Târgu Jiu are un trecut bogat şi deci o tradiţie, constituindu-se iniţial ca târg de-a lungul unui râu.

Evoluţia urbanistică a unei aşezări este descrisă în cadrul unui ***Plan Urbanistic General (PUG)***. *Planul Urbanistic General (PUG)* reprezintă documentul cu caracter de reglementare, care constituie baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare la nivel local. Existența unor *PUG*-uri actualizate, care să exprime în mod realist condițiile și nevoile în continuă schimbare de la nivel local, reprezintă o precondiție semnificativă pentru o dezvoltare locală armonioasă.

[28] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027 – draft iunie 2021*

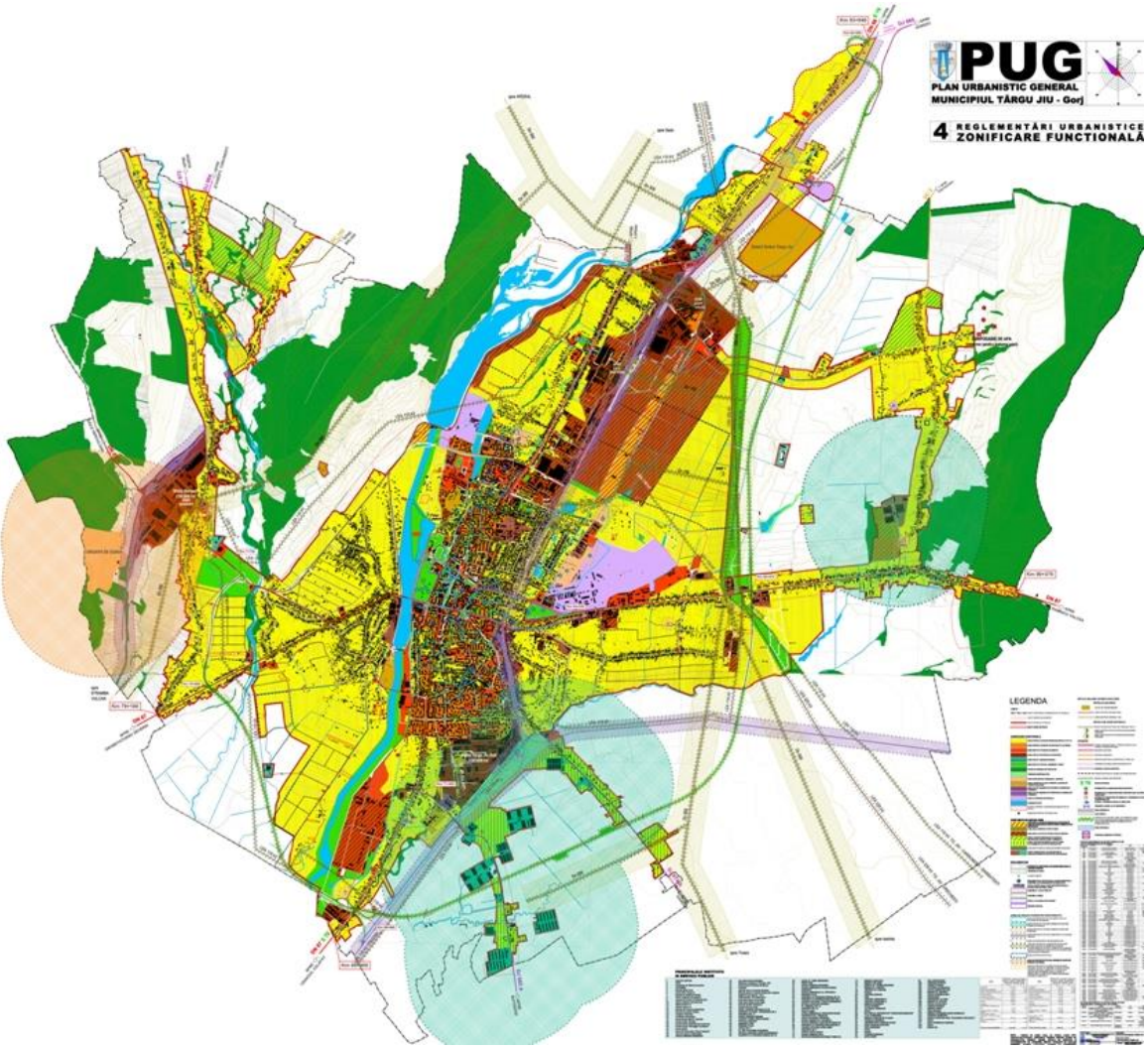

Fig. 2.13. Harta Municipiului Târgu Jiu[29]

Astfel, clădiri mai impunătoare se ridică în secolul al XVIII-lea, apar mai întâi culele cu două şi chiar trei nivele, mai apoi casele boiereşti de zid - între care, astăzi, se mai pot vedea *Casa Dimitrie Măldărescu* (imobil preluat de *Universitatea Jiul de Sus*), *Casa Barbu Gănescu* (lângă *Palatul Prefecturii*) şi *Casa Vasile Moangă* (Bibliotecă pentru copii şi tineret), precum şi *bisericile Sf. Apostoli (*1747) şi Sf. Voievozi (1748-1764).

Deşi încă de la 1792, se iau primele măsuri de pavare cu piatră a unor străzi, de o dezvoltare urbanistică mai substanţială, precum şi de lucrări edilitare care să asigure un grad mai înalt de civilizaţie urbană se poate vorbi numai începând cu secolul al XIX-lea. Astfel, pe la 1834 începe alinierea gardurilor, se înfiinţează serviciul coșarilor şi oborul public, se proiectează pavarea străzilor şi se achiziţionează o tulumbă de foc şi două sacale pentru stingerea incendiilor; la 1846 se realizează prima acţiune de iluminat public prin montarea a 40 stâlpi de lemn de care sunt agăţate felinare cu lumânări de seu; în 1860 se înfiinţează Oficiul telegrafic, la 1879 se fac primele trotuare şi se nivelează străzile oraşului, iar la 1 iulie 1888 primul tren soseşte în gara Târgu-Jiu. În acest ultim

[29] *Sursa: targujiu.ro/portal/gorj/tgjiu/portal*

sfert al veacului apar şi clădiri publice mai însemnate: *Biserica Sf. Constantin şi Elena; Palatul Administrativ (Muzeul Gorjului de astăzi); Teatrul Milescu (1874-1875); Spitalul orăşenesc (1894-1895); Clădirea Gimnaziului Tudor Vladimirescu* (1898).

În istoria construcţiilor civile şi de utilitate publică din Gorj şi Târgu-Jiu două sunt momentele de referinţă: primul l-a reprezentat stabilirea aici, în 1904, a lui Iullius Doppelreiter. Pe lângă edificii publice - *Școala normală, cula-muzeu de pe digul Jiului, actualul sediu al Bibliotecii Judeţene Christian Tell, Căminul de ucenici, reconstituirea casei lui Tudor din Vladimir* etc., *Doppelreiter* - posesor al unui stil arhitectural propriu, născut din tradiţiile casei gorjene, cu scări exterioare şi tindă însorită, cu balcoane sub cupolă peste caturi - a creat şi locuinţe civile, printre acestea menţionând actualul sediu al cotidianului *"Gorjeanul"* sau propria locuinţă a arhitectului, de pe Strada Republicii - azi, *Casa Brădișteanu*; cel de al doilea este constituit de activitatea antreprenorului Emil Prager (soţul Elvirei Godeanu), cel căruia i se datorează construcţiile de artă de pe Defileul Jiului, dar şi *Castelul de Apă din Târgu-Jiu*.

Caracterizată prin industrializare masivă şi roire însemnată a populaţiei rurale către noile locuri de muncă, perioada 1948-1989 a însemnat, din punct de vedere urbanistic, o uniformizare qvasigenerală, printre monotonele blocuri de locuinţe apărând mai rar construcţii deosebite, precum *Hotel Gorj, Hotel Parc, Casa de cultură a sindicatelor, noua clădire a Gării Târgu-Jiu* sau *actualul local al Muzeului de artă de pe Digul Jiului*. Începând cu anul 1990, zestrea urbanistică a oraşului se completează cu *noul sediu al Tribunalului Gorj* precum şi o serie de *localuri de bănci*: BRD, Bank Post, BCR, Banca Naţională-filiala Gorj, etc.

De menţionat faptul că, începând cu ultimul deceniu al secolului XX, prin lucrări de regularizare a Jiului şi construirea de microhidrocentrale, râul simbol al oraşului s-a transformat într-o gigantică pânză de apă, lacurile de acumulare ce se întind de la nord la sud pe o lungime de câţiva kilometri putând îmbogăţi zestrea turistică a localităţii. [30]

În a doua jumătate a sec. al-XX-lea, ca urmare a dezvoltării industriale a Târgu-Jiului şi a creşterii sale demografice s-a constatat un proces accentuat şi continuu de urbanizare. Au fost construite numeroase edificii industriale (în zona de nord), social-culturale şi spaţii de locuit, amplasate în baza unor schiţe de sistematizare în mai multe zone ale oraşului.

Conform ultimului Bilanţ teritorial avizat al municipiului Târgu Jiu, **intravilanul** (inclusiv trupurile) **este** următorul:

[30] *Sursă: Memoriu general reactualizare PUG (2011)*

Tab. 2.1. Zone funcționale ale municipiului Târgu Jiu [31]

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	**52,00**	**1,89**
Zonă de locuinţe cu regim mediu si mare de înălţime, inclusiv funcţiuni complementare	**45,20**	**1,64**
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime, inclusiv funcţiuni complementare si locuinţe	**1.399,16**	**50,93**
Zonă unităţi industriale, de depozite si agricole, din care:	**345,35**	**12,57**
- unităţi industriale si de depozite	**303,05**	**11,03**
- unităţi agricole	**42,30**	**1,54**
Zonă spaţii verzi, agrement si sport	**201,00**	**7,32**
Zonă gospodărie comunală	**20,90**	**0,76**
Zonă cu destinaţie specială	**110,00**	**4,00**
Zonă căi de comunicaţie rutieră	**310,18**	**11,30**
Zonă construcţii aferente reţelelor tehnico-edilitare	**64,00**	**2,33**
Zonă activităţi balnear-turistice	**-**	**-**
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	**147,35**	**5,36**
Zonă teren agricol	**52,00**	**1,90**
TOTAL INTRAVILAN MUNICIPIUL TÂRGU JIU	**2.747,14**	**100,00**

Tab. 2.2. Zonă funcțională Iezureni (localitate componentă)

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	**1,30**	**1,36**
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime	**44,96**	**46,99**
Zonă gospodărie comunală (cimitir)	**0,27**	**0,28**
Zonă căi de comunicaţie rutieră si feroviară	**3,50**	**3,66**
Zonă construcţii aferente reţelelor tehnico-	**0,15**	**0,16**
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	**45,52**	**47,55**
TOTAL INTRAVILAN IEZURENI	**95,70**	**100,00**

[31] Sursa: PUG existent (1995)

Tab. 2.3. Zonă funcțională Preajba Mare (localitate componentă)

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	2,40	**1,69**
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime	79,35	**55,76**
Zonă unităţi agro-zootehnice	**10,63**	7,47
Zonă gospodărie comunală (cimitir)	**1,30**	0,91
Zonă cu destinaţie specială	**0,70**	0,49
Zonă căi de comunicaţie rutieră	**5,60**	3,93
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	**42,33**	29,75
TOTAL INTRAVILAN PREAJBA MARE	**142,31**	100,00

Tab. 2.4. Zonă funcțională Drăgoeni (localitate componentă):

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	**1,85**	**1,59**
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime	**13,25**	**11,38**
Zonă unităţi industriale, de depozite si agricole, din care:	**43,50**	**37,38**
- unităţi industriale si de depozite	**2,50**	**2,15**
- unităţi agricole	**41,00**	**35,23**
Zonă spaţii verzi, agrement si sport	**22,50**	**19,33**
Zonă gospodărie comunală (cimitir)	**0,42**	**0,36**
Zonă căi de comunicaţie rutieră	**12,50**	**10,74**
Zonă construcţii aferente reţelelor tehnico-	**0,25**	**0,21**
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	**22,11**	**19,01**
TOTAL INTRAVILAN DRAGOENI	**116,38**	**100,00**

Tab. 2.5. Zonă funcțională Romanești (localitate componentă)

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	0,60	**0,99**
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime	30,25	**49,77**
Zonă unităţi industriale, de depozite si agricole, din care:	1,40	**2,30**
- unităţi industriale si de depozite	1,40	**2,30**
- unităţi agricole	-	**-**
Zonă gospodărie comunală (cimitir)	1,50	**2,47**
Zonă căi de comunicaţie rutieră	2,00	**3,29**
Zonă construcţii aferente reţelelor tehnico-	-	**-**
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	25,03	**41,18**
TOTAL INTRAVILAN ROMANESTI	**60,78**	**100,00**

Tab. 2.6. Zonă funcțională Slobozia (localitate componentă)

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	0,55	0,86
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime	27,31	42,85
Zonă căi de comunicaţie rutieră	3,00	4,71
Zonă construcţii aferente reţelelor tehnico-	1,06	1,66
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	31,82	49,92
TOTAL INTRAVILAN SLOBOZIA	**63,74**	**100,00**

Tab. 2.7. Zonă funcțională Bârsești (localitate componentă)

Zone funcţionale	Suprafaţa	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	5,20	3,60
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime	46,45	32,15
Zonă unităţi industriale, de depozite si agricole, din care:	54,30	37,58
- unităţi industriale si de depozite	51,70	35,78
- unităţi agricole	2,60	1,80
Zonă gospodărie comunală (cimitir)	0,45	0,31
Zonă căi de comunicaţie rutieră	3,70	2,56
Zonă construcţii aferente reţelelor tehnico- edilitare	2,40	1,66
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	31,90	22,14
TOTAL INTRAVILAN BÂRSEsTI	**144,40**	**100,00**

Tab. 2.8. Zonă funcțională Polata (localitate componentă)

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	-	-
Zonă de locuinţe cu regim mic de înălţime	16,60	51,88
Zonă căi de comunicaţie rutieră	1,85	5,78
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	13,55	42,34
TOTAL INTRAVILAN	**32,00**	**100,00**

Tab. 2.9. Zonă funcțională Ursaţi (localitate componentă)

Zone funcţionale	Suprafaţa (ha)	Procent din total (%)
Zonă instituţii si servicii publice	1,20	1,12
Zonă de locuinţe cu regim mic de	44,53	41,57
Zonă gospodărie comunală (cimitir)	0,25	0,23
Zonă căi de comunicaţie rutieră	4,60	4,29
Alte zone (terenuri neconstruite, ape)	56,55	52,79
TOTAL INTRAVILAN URSATI	**107,13**	**100,00**

Tab. 2.10. Total intravilan existent cumulat [32]

DENUMIRE TRUP	SUPR. HA
TARGU JIU	2.747,14
IEZURENI	95,70
PREAJBA MARE	145,31
DRAGOENI	116,38
ROMANESTI	60,78
SLOBOZIA	63,74
BARSESTI	144,40
POLATA	32,00
URSATI	107,13
	3.512,58

2.5. Profilul Demografic

2.5.1. POPULAȚIE – EVOLUȚIE, MĂRIME, STRUCTURĂ

Este o realitate faptul că **evoluțiile demografice** din România sunt îngrijorătoare, cu trenduri negative pe termen lung. Potrivit estimărilor realizate la nivel național și internațional, fără a lua în considerare migrația externă, dar admițând o creștere a speranței de viață la naștere, populația României ar putea să scadă la 20,8 milioane în anul 2020 si la 19,7 milioane în anul 2030, urmând să ajungă la 16,7 milioane la mijlocul secolului.

Consecințele acestor evoluții sunt considerabile în toate domeniile vieții economico-sociale: forță de muncă, educație și formare profesională, servicii sociale și de sănătate, dezvoltare regională, etc.

[32] Sursa: PUG existent (1995)

Ținând seama de aceste elemente, este o prioritate de interes național elaborarea unei *Strategii privind populația României pe termen lung* (până în anul 2050) *și foarte lung* (până la sfârșitul secolului), care ar trebui să vizeze trei *obiective principale*:

- *Ameliorarea stării de sănătate;*
- *Reducerea mortalității și creșterea duratei medii de viață;*
- *Evitarea unei emigrații importante ca dimensiune.*

Pentru a asigura cresterea calității vieții cetățenilor și persoanelor rezidente în România și pentru reducerea și inversarea declinului demografic, vor fi urmărite următoarele **obiective** orientative:

- *înscrierea pe o tendință sigură de diminuare a reducerii numărului populației generale.*
- *reducerea ratei sărăciei la un nivel comparabil cu media UE din acel an.*
- *asigurarea accesului tuturor cetățenilor și rezidenților la servicii de sănătate, educație și sociale de calitate.*
- *asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor persoanelor pe piața muncii*
- *cuprinderea tuturor persoanelor apte de muncă în sistemul de educație și formare profesională continuă, inclusiv a celor în vârstă de peste 50 ani.*[33]

Populația reprezintă elementul de bază al potențialului economic al unui teritoriu. Prin urmare, cunoașterea aspectelor privind numărul, structura și evoluția acesteia în timp reprezintă punctul de pornire al tuturor analizelor.

În conformitate cu datele oferite de *Institutul Național de Statistică*, **populația *Regiunii Sud-Vest Oltenia*** era, la data de 1 iulie 2020, de **2.135.804 persoane**, ceea ce reprezintă 9,65% din populația României.

În ceea ce privește ***județul Gorj***, potrivit aceleași surse, populația stabilă totală era de **311.918 persoane**, reprezentând aproximativ 16,3% din populația regiunii și 1,6% din populația totală a României.

Municipiul Târgu Jiu reprezintă principalul centru socio-economic și industrial din județul Gorj. Conform datelor puse la dispoziție de municipalitatea Târgu Jiu, înscrise *în Fișa localității*, la data de 1 iulie 2020, în ***municipiul Târgu Jiu*** erau înregistrați **94.341 locuitori**, din care 44.779 persoane **populație masculină (47,47%)** și 49.562 persoane **populație feminină (52,53%)**.

În ceea ce privește evoluția populației, se constată o dinamică negativă, similară la nivel de municipiu, județ și regiune, evidențiată grafic mai jos:

[33] *Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*

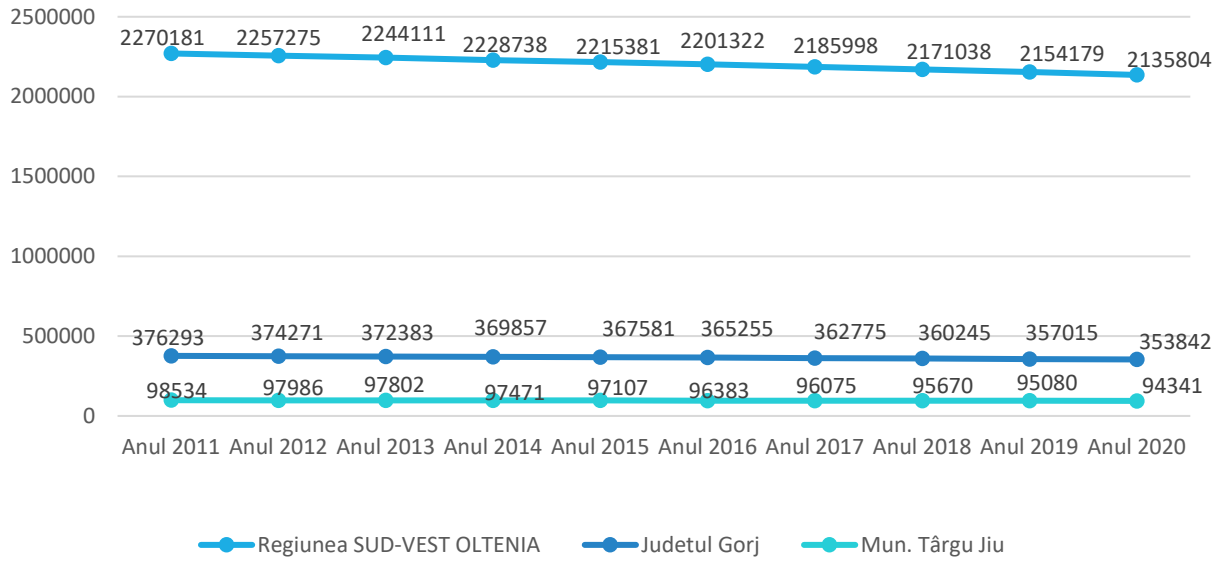

Fig. 2.14. Evoluția populației în Regiune/Județ/Municipiu în perioada 2011 – 2020 [34]

Tendința de scădere din ultimii ani (cca. 4,44%) se datorează mai multor factori: rata mică a natalității, mutarea unora dintre locuitori în zonele limitrofe ale municipiului Târgu Jiu, cât și plecarea în străinătate din cauza sărăciei. Târgu Jiu este un oraș industrial care a prins contur odată cu apariția zonei industriale. În ultimii ani s-a dezvoltat foarte mult în Târgu Jiu latura comercială, de retail, dar au dispărut unele dintre activități industriale din zonă care concentrau un număr sporit de angajați.

Numărul locuitorilor și repartiția geografică în interiorul municipiului Târgu Jiu a variat în decursul timpului în funcție de oscilațiile valorice ale celor doi indicatori demografici determinanți: ***mișcarea naturală și mișcarea migratorie***.

Deși evoluția populației a înregistrat o continuă tendință de scădere, atât la nivelului județului, cât și al municipiului, se constată totuși o pondere relativ constantă a populației municipiului Târgu Jiu în total județ – aprox. 26% - atât la nivelul datelor înregistrate la recensămintele din anii 2002 și 2011, cât și la nivelul anului 2020.

[34] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

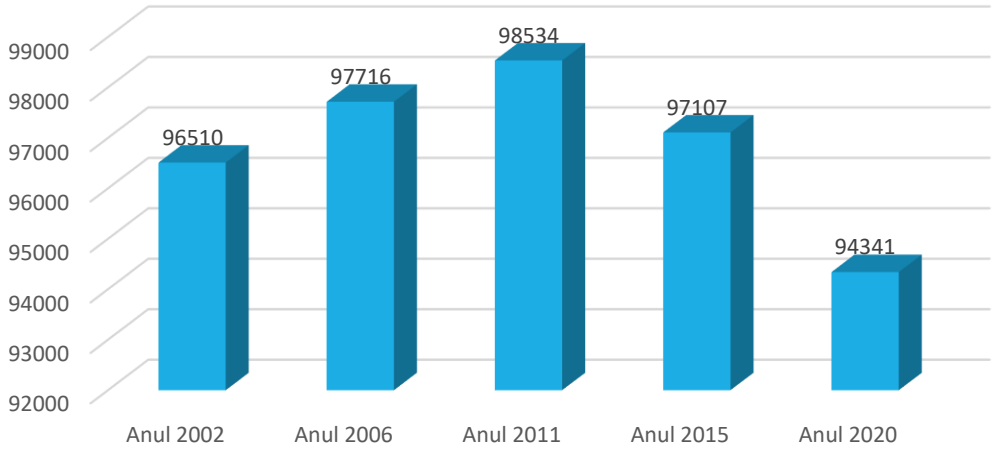

Fig. 2.15. Populația Municipiului Târgu Jiu în perioada 2002-2020 [35]

După cum se poate observa și din graficul de mai sus, a fost determinat un trend continuu de scădere a populației începând cu anul 2011. Astfel, dacă în anul 2011 populația totală era de 98.534 locuitori, cu 2.024 locuitori mai mult decât în anul 2002, în anul 2020 s-au înregistrat cu 4.193 mai puțini locuitori față de perioada de referință. Ca urmare a fenomenului de migrație și de scădere a natalității și a sporului natural, populația municipiului Târgu Jiu a înregistrat o scădere de aproximativ 4,44% (anul 2011 comparativ cu anul 2020).

În ceea ce privește ***organizarea pe grupe de vârstă a județului Gorj***, acesta evidențiază ponderi mai ridicate deținute de populația adultă (64,46%), urmată de populația vârstnică (22,66%) și o pondere și mai mică deținută de populația tânără (12,86%).

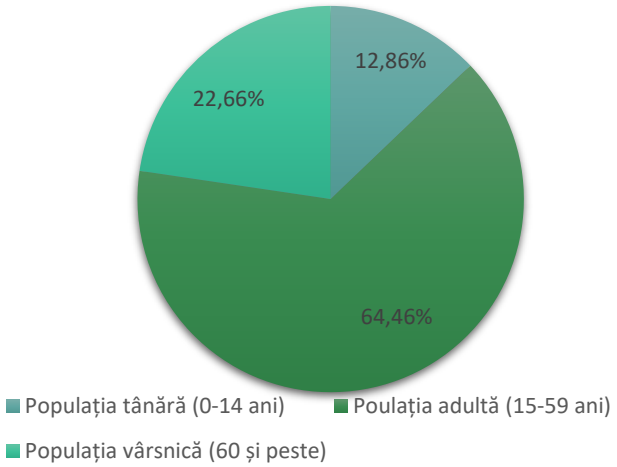

Fig. 2.16. Organizarea pe grupe de vârstă a populației județului Gorj [36]

[35] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[36] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

În anul 2020, ***structura demografică pe grupe de vârstă a municipiului Târgu Jiu*** se prezintă astfel:

Tab. 2.11. Structura demografică pe grupe de vârstă, 2020

Vârste şi grupe de varsta	Localitate	Număr persoane	Pondere
0-4 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	3.957	13,60%
5-9 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	4.216	
10-14 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	4.665	
15-19 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	4.548	65,33%
20-24 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	4.941	
25-29 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	5.400	
30-34 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	7.675	
35-39 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	7.976	
40-44 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	8.795	
45-49 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	7.839	
50-54 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	8.775	
55-59 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	5.687	
60-64 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	6.682	21,06%
65-69 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	5.503	
70-74 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	3.611	
75-79 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	1.734	
80-84 ani	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	1.402	
85 ani si peste	MUNICIPIUL TÂRGU JIU	935	

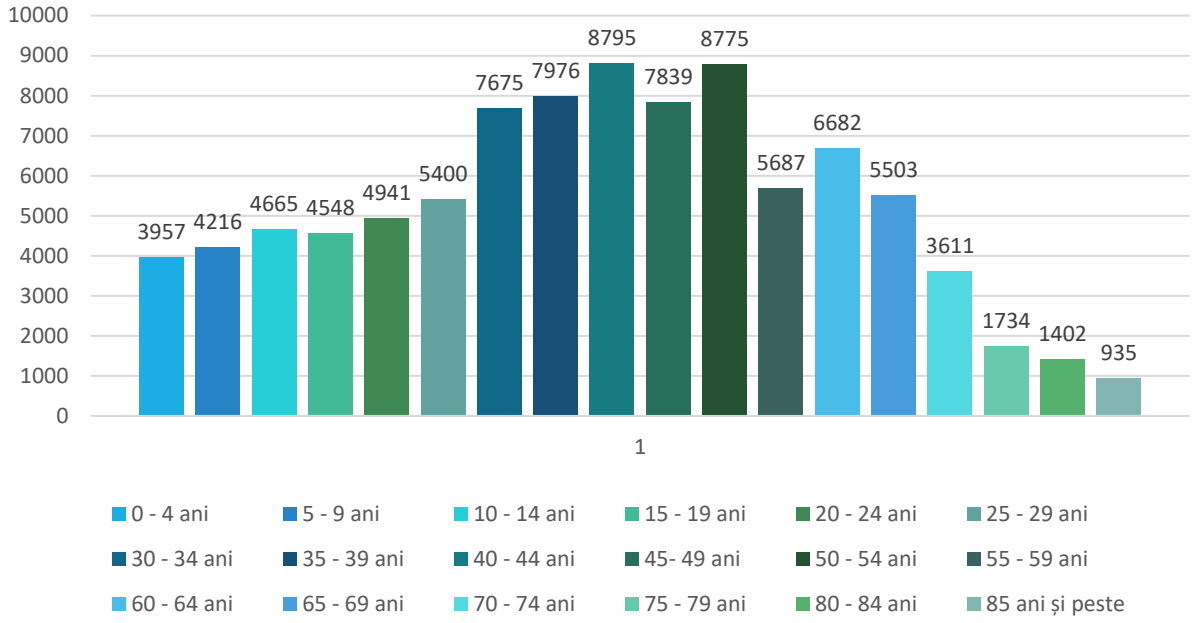

Fig. 2.17. Structura demografică pe grupe de vârstă în Municipiul Târgu Jiu în anul 2020 [37]

Astfel, structura populației pe grupe de vârstă din municipiul Târgu Jiu relevă o pondere mai ridicată a populației adulte (65,33%) față de situația la nivel județean (64,46%), la fel ca și în cazul populației tinere: 13,60% la nivelul municipiului față de ponderea consemnată la nivel județean (12,86%). În schimb, pentru populația vârstnică din municipiu se remarcă o pondere mai mică (21,06%) față de nivelul județean (22,66%).

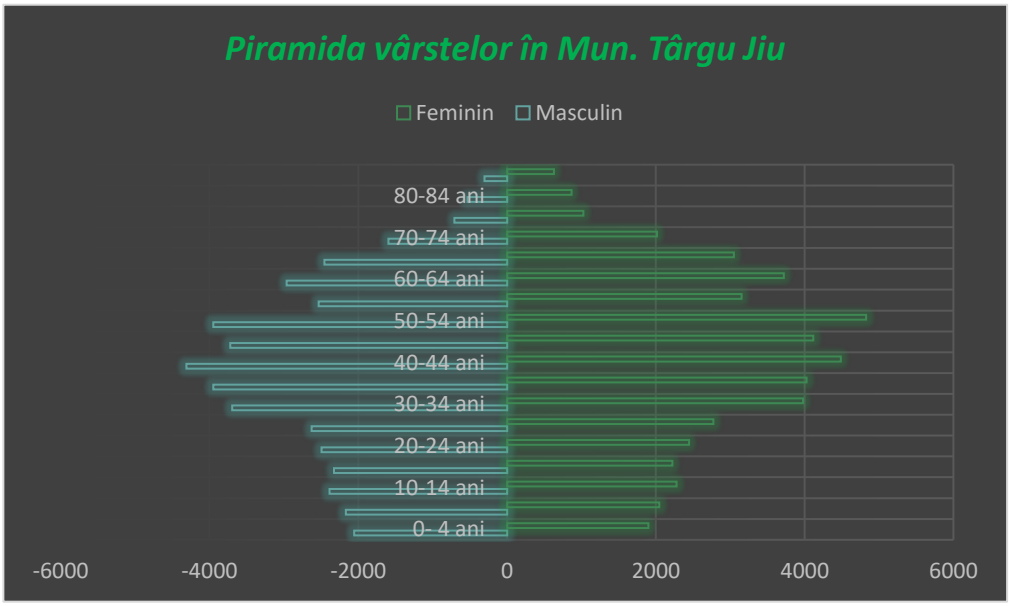

Fig. 2.18. Piramida pe grupe de vârste și sexe în Municipiul Târgu Jiu, iulie 2020 [38]

[37] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020*
[38] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020*

2.5.2. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI

Populația umană reprezintă un sistem dinamic supus în permanență schimbărilor ca urmare a influenței mișcării naturale (nașteri și decese) și a mișcării migratorii (imigrări și emigrări).

Se poate afirma că migrația, privită ca mișcare în spațiu a unei populații, reprezintă o componentă principală a acesteia, alături de natalitate și mortalitate. Totuși, importanța mișcării migratorii este mai redusă, dacă avem în vedere procesul reproducerii populației, deoarece, prin intermediul acesteia se realizează numai o deplasare a unor efective de populație dintr-o colectivitate în alta.

2.5.2.1. MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI

Tendința de îmbătrânire a populației din Regiunea Sud-Vest Oltenia este evidentă și din analiza mișcării naturale a populației, constatându-se o scădere continuă a numărului de copii născuți vii în anul 2020, față de anul 2015, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Tab. 2.12. Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia

Mișcarea naturală a populației din mediul urban și rural	An	Născuți vii		Spor natural	
		Rata la 1000 locuitori			
		urban	rural	urban	rural
Regiunea Sud-Vest Oltenia	**2015**	9,16	8,64	- 0,94	**- 9,91**
	2020	7,43	7,56	- 4,32	**- 10,81**
Județul Dolj	2015	3,5	2,91	- 0,45	**- 3,15**
	2020	2,76	2,52	- 1,62	**- 3,22**
Județul Gorj	2015	1,43	1,42	0,01	**- 1,36**
	2020	1,12	1,28	- 0,65	**- 1,56**
Județul Mehedinți	2015	1,08	1,28	- 0,31	**- 1,24**
	2020	0,86	1,00	- 0,63	**- 1,54**
Județul Olt	2015	1,61	1,71	- 0,06	**- 2,98**
	2020	1,39	1,53	- 0,71	**- 3,44**
Județul Vâlcea	**2015**	1,53	1,31	- 0,12	**- 1,17**
	2020	**1,28**	**1,20**	**- 0,68**	**- 1,03**

De asemenea, **sporul natural** înregistrează o degradare rapidă în aceeași perioadă, scăzând la nivelul regiunii de la -0,94 la -4,32, în mediul urban, respectiv de la - 9,91 la -10,81 în mediul rural. Scăderea este valabilă pentru toate cele cinci județe ale regiunii, județul Gorj înregistrând însă o scădere semnificativ mai mare în mediul urban, de la un spor natural pozitiv (0,01) în anul de referință, 2015, la un spor natural negativ (-0,65) în anul 2020.

Situația de **la nivelul municipiului Târgu Jiu** este prezentată în tabelul și graficul de mai jos:

Tab. 2.13. Evoluții demografice la nivelul municipiului Târgu Jiu, în perioada 2015-2019 [39]

	2015	2016	2017	2018	2019	**2020**
Populația totală stabilă (la 1.07)	97107	96383	96075	95670	95080	94341
Femei	50657	50361	50193	50053	49837	49562
Născuți vii	806	872	817	789	717	655
Decedați - total	693	700	715	715	729	944

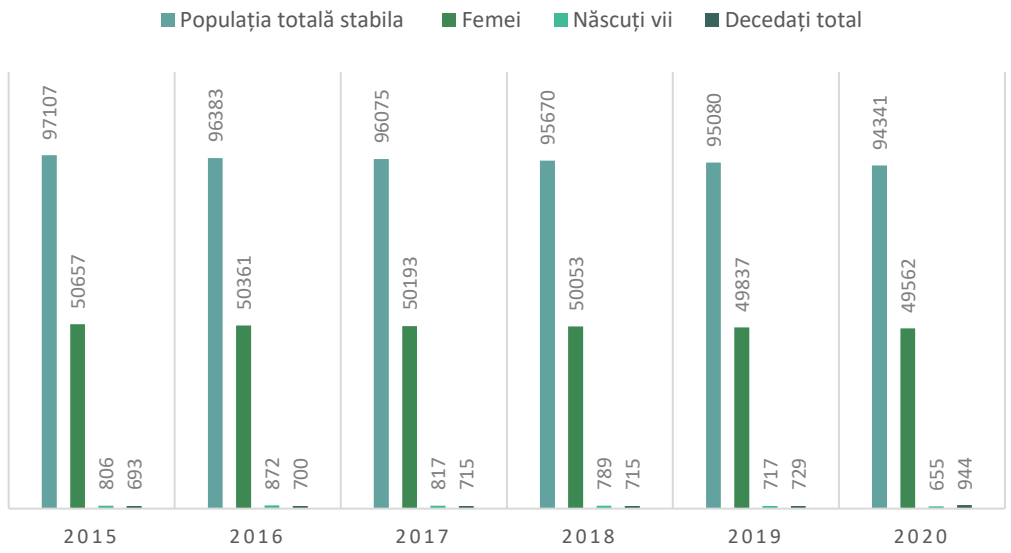

Fig. 2.19. Evoluții demografice la nivelul municipiului Târgu Jiu, în perioada 2015-2020 [40]

Tab. 2.14. Sporul natural în municipiul Târgu Jiu în perioada 2015-2020 [41]

Indicator demografic	2015	2016	2017	2018	2019	**2020**
Născuți vii la 1000 locuitori	**0,80**	**0,87**	**0,81**	**0,79**	**0,71**	**0,65**

[39] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[40] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[41] *Sursa: Institul Național de Statistică*

Decedați total la 1000 locuitori	*0,69*	*0,70*	*0,71*	*0,71*	*0,72*	*0,94*
SPOR NATURAL	*0,11*	*0,17*	*0,1*	*0,08*	*- 0,01*	*-0,29*

Și **la nivelul municipiului** se constată aceeași tendință de scădere a numărului de născuți vii în intervalul 2015 – 2020 și o creștere continuă a mortalității, ceea ce implică un **spor natural negativ** începând cu anul 2015.

2.5.2.2. MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI

Migraţia a existat din cele mai vechi timpuri, înregistrând intensităţi diferite de la o etapă istorică la alta şi dezvoltându-se noi forme. În Uniunea Europeană, libera circulaţie a lucrătorilor a fost unul dintre drepturile recunoscute cetăţenilor de către legislaţia comunitară. Fenomenul migraţionist a înregistrat o continuă creştere şi după aderarea ţării noastre la Uniunea Europeană.

Migrația în interiorul unui stat se manifestă prin două componente, și anume mișcarea internă ce se desfășoară pe teritoriul acestuia, între regiunile sale, și migrația externă reprezentată de emigrarea locuitorilor statului respectiv către alte state.

Emigrația este dificil de surprins pe baza surselor administrative, existând o subevaluare severă a numărului de emigranți, deoarece în legislația națională nu există obligația cetățenilor de a anunța autoritățile în cazul stabilirii reședinței obișnuite în altă țară. Înregistrarea în evidențele Direcției Pașapoarte se face numai în cazul în care cetățeanul român solicită stabilirea domiciliului (reședința permanentă) în alt stat, membru al Uniunii Europene, sau nu. Lipsa disponibilității cifrelor exacte privind emigrația a condus la necesitatea unei noi gândiri statistice, bazate pe metode de estimare, la recomandarea Comisiei Europene, prin care se permite institutelor naționale de statistică utilizarea, în cadrul procedurii statistice, a unor „metode de estimare statistică bine documentate, bazate pe date științifice”.

În ceea ce privește **migrația internă**, se remarcă faptul că Regiunea Sud-Vest Oltenia prezintă o migrație pozitivă la nivelul anului 2020, fiind regiunea aflată pe locul 2 în cadrul României (după Regiunea Nord-Vest) în care s-au stabilit mai multe persoane decât cele care au plecat, în toate celelalte înregistrându-se o migrație negativă. Regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat un număr de 42.541 de persoane sosite și doar 39.514 de persoane plecate, câștigând astfel 3.027 locuitori în favoarea altor zone ale României. Cea mai mare mobilitate la nivelul județelor componente s-a înregistrat în județele Prahova, Argeș și Dâmbovița, iar cea mai mică în județele Călărași, Gorj și Giurgiu.

În privința mediilor de rezidență ale persoanelor care își schimbă domiciliul dintr-o regiune în alta, se remarcă faptul că în anul 2019 majoritatea zonelor urbane au pierdut locuitori în favoarea zonelor rurale, soldul în mediul urban fiind de -19.479 de persoane și în mediul rural de 19.479 persoane, în întreaga țară. Dintre acestea, **Regiunea Sud-**

Vest Oltenia a furnizat un sold negativ atât în mediul urban (- 8.485 persoane) **cât și în mediul rural** (-1.466 persoane). Astfel, per total, cea mai mare scădere de populație a fost înregistrată în județele Olt și Gorj și cea mai mică scădere în județul Dolj.[42]

Evoluția mișcării migratorii (inclusiv migrația internațională) la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia și al județelor componente este evidențiată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.15. Evoluția mișcării migratorii a populației Regiunii Sud-Vest Oltenia și județelor componente, 2051-2020 (nr. persoane) [43]

Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația internațională)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	33.744	37.979	34.009	33.962	35.484	34.182
Dolj	10.127	11.638	10.190	10.592	11.073	10.973
Gorj	5.731	6.601	6.072	5.899	6.159	5.897
Mehedinti	4.829	5.359	4.729	4.681	4.849	4.505
Olt	6970	7.572	6.572	6.433	6.773	6.484
Vâlcea	6.087	6.809	6.446	6.357	6.630	6.323
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația internațională)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	38.883	43.495	40.276	41.270	43.347	40.628
Dolj	10.568	12.132	10.718	11.243	11.887	11.737
Gorj	6.919	7.849	7.467	7.706	8.107	7.544
Mehedinti	5.700	6.428	5.841	5.922	6.265	5.441
Olt	8.584	9.219	8.472	8.514	8.838	8.292
Vâlcea	7.112	7.867	7.778	7.885	8.250	7.614
Soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația internațională)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	-6.902	-6.051	-6.844	-7.849	-5.933	-6.446
Dolj	1.276	947	1.421	936	1.003	-0.764
Gorj	-2.665	-2.888	-2.789	-3.099	-2.790	**-1.647**
Mehedinti	-920	-614	-1160	-1.190	-721	-0.936
Olt	-3.062	-2.122	-2.883	-3.062	-2.429	-1.808
Vâlcea	-1.531	-1.374	-1.433	-1.434	-996	-1.291

Analizând datele prezentate, se constă un sold negativ al schimbărilor de domiciliu, inclusiv migrația externă, atât la nivelul regiunii, cât și al tuturor județelor. În ceea ce privește județul Gorj, se constată o valoare continuu crescătoare a numărului persoanelor care au imigrat începând din anul 2016, în raport cu valorile înregistrate în perioada 2011-2015. Soldul migratoriu a înregistrat valori negative în toate cele cinci judeţe ale regiunii, valori mai mari înregistrându-se în Olt, Gorj şi Vâlcea.

Soldul migrator în județul Gorj a rămas constant negativ în ultimii 5 ani (-1.647 persoane în 2020), ca urmare a unei tendințe asemănătoare urmată atât de plecările, cât

[42] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[43] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

şi de sosirile din mediul urban (-1748 persoane în 2020) şi rural (197 persoane în anul 2020). De remarcat este faptul că numărul persoanelor de sex feminin (73) care au emigrat depăşeşte numărul persoanelor de sex masculin (67). Ponderea cea mai mare în cadrul emigranţilor o deţin persoanele cu vârstă cuprinsă între 26-40 ani. Numărul imigranţilor este redus la nivel de regiune și judeţ, ponderea cea mai mare fiind tot cea a persoanelor cu vârstă între 26 şi 40 de ani.

La nivelul municipiului Târgu Jiu soldul schimbărilor de reședință (diferența algebrică între numărul persoanelor sosite și cele plecate din municipiu) **este negativ**, plecările cu reședința fiind mai mari, existând aceeași tendință de la nivel regional și județean de a părăsi municipiul.

Din datele statistice existente, se constată că anual sunt persoane care părăsesc municipiul Târgu Jiu, prin schimbarea de domiciliu, cei mai mulți deplasându-se în localitățile apropiate, reprezentând în mare parte actualul proces de trecere de la oraș la sat ca urmare a pierderii locurilor de muncă. Fenomenul emigrației nu este atât de accentuat în municipiu comparativ cu cel la nivel regional. Cu toate acestea, bilanțul este unul pozitiv și în continuă creștere în perioada analizată.

Tab. 2.16. Fenomenul migrației în Municipiul Târgu Jiu (nr. persoane) [44]

Nr.crt.	Indicator	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Stabiliri cu domiciliul în localitate	402	481	611	597	668	620
2.	Plecări cu domiciliul din localitate	1136	1707	1234	1215	1159	2858
3.	Sold migrator (rând 1 – rând 2)	-734	-1.226	-623	-618	-491	-2238
4.	Emigranți	38	62	54	75	56	47
5.	Imigranți	13	9	17	14	17	13
6.	Bilanț (rând 4 – rând 5)	20	53	37	61	39	34

Deși comparativ cu media pe județ, în municipiul Târgu Jiu rata plecărilor la 1000 locuitori este mai mică, aceasta a contribuit la scăderea numărului total de locuitori din județul Gorj și reprezintă un fenomen constant.

Cauzele migrării forţei de muncă sunt, aparent, simplu de identificat: prevalenţa nevoilor materiale. De asemenea, se poate observa faptul că ponderea majoră a persoanelor care emigrează pentru a munci în străinătate se regăseşte în judeţele defavorizate care sunt puternic afectate de sărăcie şi unde lipsesc locurile de muncă. Alarmant este însă faptul că majoritatea celor care părăsesc ţara provin din mediul rural şi sunt tineri cu vârste sub 35 de ani. Principalele efecte ale migraţiei externe constau în reducerea forţei de muncă locale, scăderea natalităţii, creşterea ratei divorţialităţii, agravarea fenomenului de delincvenţă juvenilă.

[44] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

2.5.2.3. DENSITATEA POPULAȚIEI

Din perspectiva densității populației, observăm la nivel regional o dinamică negativă în intervalul 2015-2020. Din analiza densității populației pe județe, observăm că există diferențe semnificative la nivel județean, care se păstrează pe tot intervalul de analiză. Astfel, județul Gorj se situează în a doua jumătate a intervalului între cel mai populat județ al Regiunii: Dolj - cu 92,25 locuitori/km^2 - și județul Mehedinți – situat la polul extrem, cu o densitate de doar 55,90 locuitori/km^2.

Tab. 2.17. Densitatea populației Regiunii Sud-Vest Oltenia [45]

	2015	2016	2017	2018	2019	**2020**
Regiunea Sud-Vest Oltenia	75,83	75,35	74,83	74,32	73,74	73,11
Jud. Dolj	94,79	94,33	93,85	93,41	92,9	92,25
Jud. Gorj	65,61	65,2	64,75	64,3	63,72	63,16
Jud. Mehedinți	58,44	57,98	57,5	57,03	56,48	55,90
Jud. Olt	82,3	81,55	80,68	79,8	78,9	77,98
Jud. Vâlcea	70,11	69,77	69,39	69,06	68,68	68,24

Dinamica negativă a populației se traduce la fel și în **analiza densității populației, pentru anul 2020 indicatorul înregistrând 919 loc/kmp la nivelul UAT Târgu Jiu și 3434.32 loc./kmp în intravilanul municipiului Târgu Jiu**.

Principalele aglomerări urbane din judeţ corespund polilor de dezvoltare economică (26,7% din populaţia judeţului este concentrată în municipiul Târgu-Jiu, 6,1% în Motru), astfel că municipiul Târgu Jiu reuşeşte să se definească ca centru polarizator la nivel județean, dar nu și la nivel regional.

2.5.3. STRUCTURA POPULAŢIEI DUPĂ ETNIE

Informațiile cu privire la structura etnografică la nivel de țară și regiune sunt disponibile doar pentru anul de referință 2011, când a fost realizat *Recensământul Populației.* Deși situația este posibil să se fi modificat semnificativ în intervalul 2011 – 2020, la momentul de față nu există nici o altă sursă disponibilă pentru actualizare.

Analiza componenţei etnice a populaţiei relevă faptul că **populaţia regiunii Sud-Vest Oltenia este relativ omogenă**. Astfel, în anul 2011, conform datelor *Recensământului Populaţiei şi al Locuinţelor 2011*, cea mai mare pondere în structura etnică a regiunii o deţineau românii cu 95%. La nivelul regiunii populația roma a crescut

[45] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

cu 46.415 persoane, de la 16.252 în 2002 la 62.667 în 2012. În toate cele cinci județe ale regiunii s-au înregitrat creșteri semnificative ale populației rome.

Tab. 2.18. Structura populației după etnie în Regiunea Sud-Vest Oltenia

Județe	Populația stabilă TOTAL	Din care, după etnie:					
		Română	Maghiară	Roma	Germană	Ucraineană	Turcă
Dolj	618.335	587.549	218	28.911	92	21	53
Gorj	334.238	326.873	161	6.815	24	24	10
Mehedinți	254.570	241.501	153	10.956	156	13	38
Olt	415.530	405.393	246	9.601	11	5	31
Vâlcea	355.320	348.344	198	6.384	63	13	38

Etnia roma este cea mai răspândită dintre etnii având un procent maxim de 4,68 % în județul Dolj. Pentru toate celelalte etnii din regiune procentul este de sub 0.1%. [46]

Pentru **județul Gorj**, structura pe naționalități (la recensământul din 2011, când Gorjul înregistra 341.594 locuitori) este următoarea: 94,2% români, 1,96% rromi, 0,04% maghiari, 3,8% alte minorități și care nu și-au declarat etnia. [47]

Pe lângă români, **în municipiul Târgu Jiu** mai există populaţie de următoarele **etnii**: rromi, aromâni macedoneni, maghiari, germani, ucrainieni, sârbi, tătari, turci, ruşi-lipoveni, greci, italieni, etc. Majoritatea sunt români (90%), iar pentru 6,8% din populație apartenența etnică nu este cunoscută.

Tab. 2.19. Structura etnică a a populației municipiului Târgu Jiu – nr. persoane

82.504			
Români	*74.829*	*Greci*	*4*
Maghiari	*42*	*Italieni*	*8*
Romi	*2650*	*Evrei*	*-*
Ucraineni	*6*	*Cehi*	*-*
Germani	*14*	*Polonezi*	***
Turci	*3*	*Chinezi*	*3*
Rusi-Lipoveni	*4*	*Armeni*	*-*
Tatari	***	*Ceangai*	***
Sarbi	*6*	*Macedoneni*	*-*
Slovaci	*3*	*Alta etnie*	*27*
Bulgari	***	***Informație nedisponibila***	***4905***
Croați	***		

[46] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020 a Regiunii Sud-Vest Oltenia*
[47] *Sursa: Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027*

Sursa: Recensământul populației și al locuințelor 2011

Analizând datele de mai sus, se observă că municipiul Târgu Jiu este alcătuit din 90% locuitori de etnie română, urmat pe locul doi cu un procent de 3,21% locuitori de etnie romă și 0,05% locuitori de etnie maghiară. Municipiul urmează tendința de la nivel județean.

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (92,1%) şi adventiști de ziua a șaptea (0,22%). Pentru 6,96% din populație nu este cunoscută apartenența confesională. Situaţia din municipiul Târgu Jiu se prezintă astfel:

Tab. 2.20. Structura religioasă a populației municipiului Târgu Jiu – nr. persoane

Total Populație Târgu	**82.504**		
Ortodoxa	76.012	Crestină după evanghelie	**132**
Romano-catolică	201	Creștină de rit vechi	**5**
Reformată	23	Evanghelică	**6**
Penticostală	685	Ortodoxă sârba	**3**
Greco-catolică	26	Evanghelică	**35**
Baptistă	105	Evanghelică de confesiune	**0**
Adventistă de ziua a	137	Mozaică	**0**
Musulmană	17	Armeană	**0**
Unitariană	3	Altă religie	**36**
Martorii lui Iehova	56	Fără religie	**37**
		Atei	**54**

2.6. Profilul Economic al Municipiului Târgu Jiu

2.6.1. PERSPECTIVA DE ANSAMBLU A ECONOMIEI

Performanța unui stat din punct de vedere economic este dată de nivelul său actual de dezvoltare, de productivitatea afacerilor și, într-o lume a piețelor integrate, de capacitatea sa de a exporta bunurile și serviciile pe care le produce.

Activitatea economică este definită ca fiind „*acel proces economic care reflectă faptele, actele, comportamentele și deciziile oamenilor prin care au loc atragerea și utilizarea resurselor pentru a produce bunuri și servicii în scopul satisfacerii intereselor economice”* [48]. O altă definiție a conceptului de activitate economică este dată de reglementările financiar – fiscale conform cărora „activitatea economică este ansamblul faptelor și actelor referitoare la atragerea și utilizarea resurselor economice în vederea producerii, distribuției, circulației și consumului de bunuri sau de servicii, în funcție de nevoi și de interes, în scopul obținerii de profit” [49]. Activitățile economice pot fi definite și ca reprezentând “ansamblul acțiunilor umane prin care se urmărește obținerea de bunuri materiale și servicii de orice fel, necesare satisfacerii trebuințelor de viață normală, în condițiile unor resurse limitate” [50].

Industria contribuie la crearea de locuri de muncă, inovare și exporturi și este interdependentă cu activitățile de servicii. Multe activități de servicii, cum ar fi transport, informații și comunicații, depind de industria care produce echipamente și tehnologii pe care ulterior le folosim în diferite servicii. Piața internă a mărfurilor este unul dintre cele mai importante priorități ale UE, scopul ei major fiind crearea unui mediu prietenos pentru întreprinderi și consumatori. Crearea unei piețe unice pentru sectorul serviciilor - unul dintre principalele motoare ale economiei UE - se bazează în mare măsură pe oportunitățile disponibile pentru persoanele juridice de a presta servicii pe întreg teritoriul Uniunii, precum și pentru alte întreprinderi și persoane fizice de a accesa astfel de servicii.

Potrivit ***Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030***, **obiectivul general** prevăzut pe baza indicațiilor Uniunii Europene, se referă la „*Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile*.” O abordare realistă a acestei arii presupune evaluarea modelului de producție și consum pe care s-a bazat evoluția economiei Românesti în ultima perioadă de timp, în scopul identificării soluțiilor pentru reducerea consumului de resurse materiale pe unitate de valoare adaugată brută (VAB) și decuplării dinamicii produsului intern brut (PIB) de cea a consumului integrat de resurse materiale și energetice, precum și de impactul negativ asupra mediului.

---

[48] *Sursa: Anca Streinu - Dicţionar de Economie, Editura Niculescu, Bucureşti, 2001*
[49] *Sursa: Codul fiscal român*
[50] *Sursa: D. Ciucur, I. Gavrilă, C. Popescu – Economie, Editura Economică, Bucureşti, 1999*

Estimarile preliminare conduc la concluzia că, prin aplicarea unor instrumente adecvate de politică economică, în perioada 2008-2030 productivitatea resurselor materiale și energetice consumate poate crește cu o rata medie anuala de 3-4% prin:

- *ajustarea macrostructurii economiei - creșterea ponderii serviciilor la 60% în anul 2020 și 70% în anul 2030) precum și a structurilor intrasectoriale (reducerea ponderii subsectoarelor energo și material intensive în industrie);*
- *reducerea cu minimum 1,2-1,5% pe an a consumurilor specifice de materiale și energie și a pierderilor în industria prelucratoare, în sectoarele energetic și rezidențial, transporturi și construcții;*
- *creșterea cu 2-3% pe an a ponderii produselor cu valoare adaugată mare, bazate pe tehnologii medii și înalte, precum și a serviciilor, în structura exportului;*
- *ameliorarea semnificativă a performanțelor tehnico-economice și a calității produselor și serviciilor în scopul creșterii gradului de valorificare a resurselor consumate;*
- *îmbunatățirea managementului comercial, a procedurilor de achiziție a materiilor prime (în special a celor energetice), materialelor, componentelor și serviciilor.*

Prin realizarea acestor obiective, care sunt pe deplin fezabile, se estimează că peste 60% din creșterea economică se poate realiza fără consumuri suplimentare de resurse materiale și energetice. Cresterea productivității resurselor consumate va conduce, în același timp, la reducerea ritmului de epuizare a rezervelor la principalele categorii de materii prime și va contribui la reducerea costurilor, ameliorarea competitivității și la asigurarea sustenabilității creșterii economice.

Dacă ***obiectivul național Orizont 2020*** a presupus „*decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adaugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției*.”

Obiectivul național Orizont 2030, are în vedere: *„apropierea de nivelul mediu realizat la acea data de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile.”*

În completarea dezideratelor de mai sus vine și ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030***, potrivit căreia pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor.

Regiunea 4, Sud–Vest Oltenia, beneficiază de oraşe care pot fi considerate “porţi regionale” având în vedere posibilitatea stabilirii unor legături naţionale/internaţionale directe prin reţelele de transport existente. Este cazul municipiului Craiova care deţine un aeroport şi al oraşelor porturi la Dunăre Drobeta - Turnu Severin, Calafat şi Corabia.

Problemele cu care se confruntă regiunea sunt legate în primul rând de:

- ⇒ *existenţa unor oraşe mici recent înfiinţate fără o infrastructură corespunzătoare;*
- ⇒ ***declinul industrial masiv** care s-a manifestat în toate judeţele, **cea mai afectată fiind zona minieră a bazinului carbonifer Gorj – Motru**;*
- ⇒ *prezenţa unor zone cu grad redus de accesibilitate (cum este platoul Mehedinţi), parte din acestea având dificultăţi de relaţionare cu centre urbane;*
- ⇒ *declinul unor zone turistice tradiţionale (Valea Oltului) şi valorificarea insuficientă a potenţialului turistic care ar permite forme mult mai variate de exploatare.*

La nivelul teritoriului regional pot fi constatate disparităţi referitoare atât la volumul şi structura resurselor umane cât şi la profilul economic şi nivelul de dezvoltare a infrastructurii. Vâlcea face parte dintre judeţele industrializate din nordul Olteniei, alături de judeţul Gorj, ceea ce explică perioada dificilă de restructurare industrială de care a fost afectat. Reducerea populaţiei ocupate în judeţele Vâlcea şi Gorj a fost mai drastică din cauza restructurării industriei extractive. În prezent structura populaţiei ocupate din aceste judeţe reflectă o orientare a economiei spre servicii şi o ocupare mai redusă în agricultură comparativ cu judeţele sudice axate preponderent pe agricultură (între 44% şi 50% din totalul populaţiei ocupate pe judeţele respective).

Zonele mari de restructurare industrială sunt arii mai extinse care cuprind centre economice cu probleme în dezvoltarea sectorului industrial (conform H.G. nr. 399/2001). Pentru a fi sprijinite în depăşirea problemelor cu care se confruntă, zonele cu industrii în declin au fost incluse printre zonele prioritare stabilite la nivel naţional, care cuprind arii cu probleme complexe, zone de mare sărăcie sau cu probleme de degradare a terenurilor.

Dependența de industria minieră intrată în declin, cu consecințele sale sociale, este dovedită de **existența pe teritoriul județului Gorj a 3 zone defavorizate**, create in principalele zone de exploatare a carbunelui, unde procesul restructurarii a generat cele mai importante probleme sociale: zona Motru-Rovinari, zona Albeni și zona Schela.

Pentru descrierea principalilor indicatori macroeconomici din Regiunea Sud-Vest Oltenia au fost analizați următorii indicatori: ***produsul intern brut regional, produsul intern brut regional pe cap de locuitor, valoarea adăugată brută pe sectoare, contribuția investițiilor străine directe, dinamica importurilor și exporturilor si productivitatea muncii***.

Indicatorul tradițional pentru compararea regiunilor din punct de vedere al nivelului de dezvoltare la nivelul Uniunii Europene este **produsul intern brut (PIB)**, care reprezintă potrivit Studiului de caz ”*Alocarea către statele membre a finanțării aferente politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027*”: *„o măsură standard a bogăției unei țări, exprimată prin valoarea monetară a tuturor bunurilor și serviciilor produse într-o anumită perioadă de timp în cadrul economiei*”.

Regiunea Sud-Vest Oltenia înregistra la finele anului 2011 un *Produs intern brut* (*PIB*) total de 44.840,6 milioane lei la prețuri curente. Pe baza informațiilor furnizate de *Institutul Național de Statistică* pentru anii 2011-2016 și de *Comisia Națională de*

Prognoză pentru anii 2017 și 2018, se remarcăm creșteri constante și semnificative ale PIB-ului regional.

Astfel, în anul 2017, regiunea Sud-Vest Oltenia înregistra o creștere cu 11,1% față de PIB aferent anului 2016 și în 2018, o creștere a PIB de 5,9% față de anul 2017, deși în creștere valorică, rata prognozată a PIB regional pentru anii 2019, 2020, 2021, 2022, raportată la anii precedenți, este descrescătoare. *Comisia Națională de Prognoză* prevede o creștere a PIB regional cu 5,9% în 2020 față de 2019 și creșteri cu 5,4% în anii 2021 și 2022 față de anul precedent.

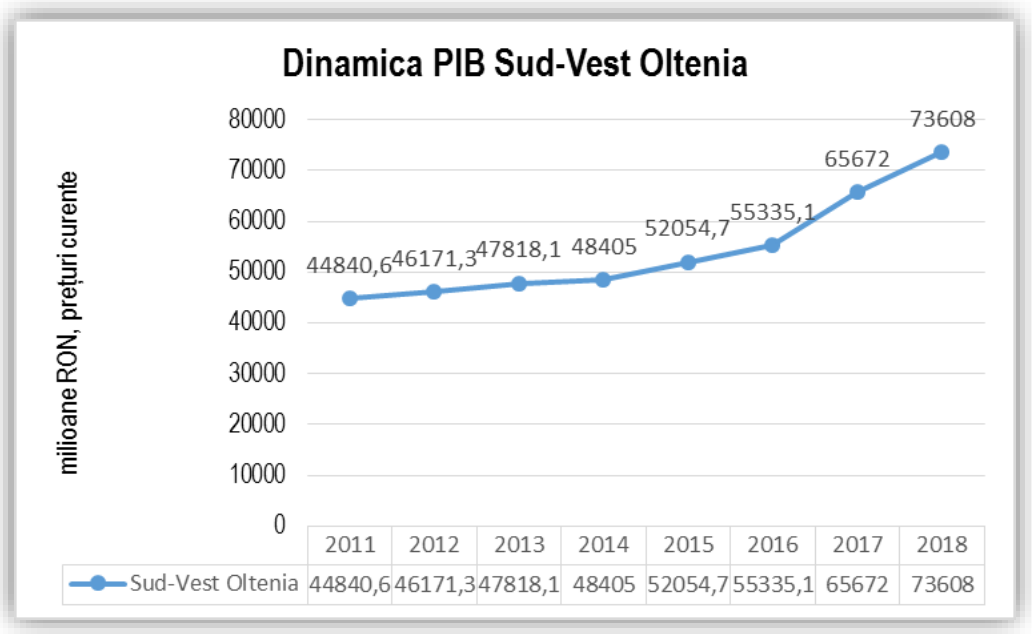

Fig. 2.20. Dinamica PIB din regiunea Sud-Vest Oltenia - milioane LEI, prețuri curente[51]

Analizând dinamica PIB pe regiuni de dezvoltare observăm că, în termeni valorici, Regiunea Sud- Vest Oltenia a ocupat în fiecare din anii supuși analizei ultimul loc între regiunile de dezvoltare ale României. Regiunile București-Ilfov și Sud Muntenia au ocupat în aceeași perioadă locurile 1, respectiv 2, restul regiunilor înregistrând valori apropiate.

[51] *Sursa: INS, Comisia Națională de Prognoză (2017-2018)*

Tab. 2.21. PIB pe regiuni de dezvoltare -milioane LEI, prețuri curente-

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nord-Est	56473,2	61199,7	65081,5	67211,2	71454,4	77167,7	86953	96283
Sud-Est	61727	64410,4	71624,5	75293,7	76189,7	79909,8	91213	101961
Sud-Muntenia	73103,1	70654,7	77338,1	86873,8	86633,2	93684,9	104259	116555
Sud-Vest Oltenia	41.979,2	46.222,6	47.998,9	48.785,4	52.215,1	55.299,5	63.927,9	73.299,6
Vest	55229,8	57328,9	60185,1	61387,9	67429,5	74224,5	81317	88576
Nord-Vest	61134,9	67371,1	71333,4	76649,7	81651,9	90116,7	99272	109995
Centru	62113,8	67472,3	70198,7	73313,9	78804,8	86592,9	96279	107324
București-Ilfov	147087,4	158651,8	171365	178982,7	197799,4	207571,6	233071	254625
România	558.889,9	591.799,1	634.967,8	669.703,9	711.929,9	763.652,5	857.895,7	951.728,5

PIB total prognozat al regiunii Sud-Vest Oltenia reprezenta 7,64% din valoarea PIB național în 2017, respectiv 7,75% în 2018. Datele Eurostat, arată însă că PIB regional reprezenta în 2017, 7,26% din PIB național. Comisia Națională de Prognoză prevede pentru anii 2019-2022 valori ale PIB regional carevmențin contribuția regiunii la PIB național total, între 7,76% în anul 2019 și 7,84% în anul 2022.[52]

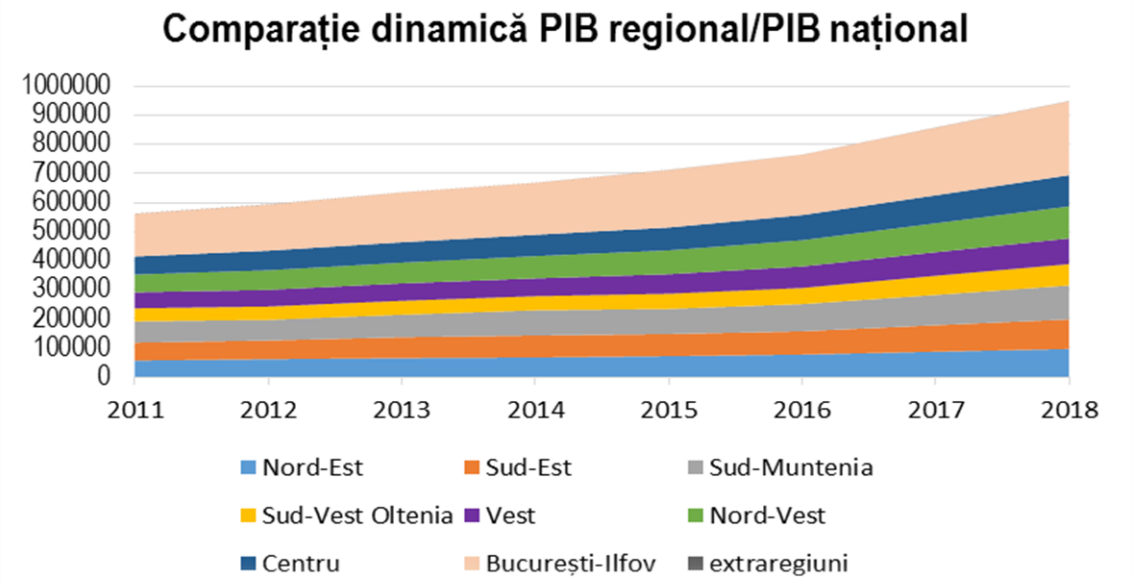

Fig. 2.21. Comparație dinamică PIB regional/PIB național [53]

[52] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia*
[53] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia - Elaborat pe baza datelor INS, anii 2017-2018 estimari CNP pe baza datelor statistice la nivel național*

Analizând dinamica **PIB la nivelul județelor regiunii Sud-Vest Oltenia**, în perioada 2011-2018, observăm că pe întreaga perioadă analizată, județele și-au păstrat locul în ierarhia privind contribuția pe care au adus-o la formarea PIB regional.

.Tab. 2.22. PIB pe județe în regiunea Sud Vest Oltenia, calculat conform CAEN Rev.2 - milioane lei, prețuri curente [54]

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dolj	**14.358**	**14.846,8**	**15.622,1**	**16.700,7**	**17.296,3**	**18.079,2**	**20.789,5**	23.735,9
Gorj	**8.448,6**	**10.508,1**	**10.869,4**	**10.099,7**	**11.358,7**	**12.174,5**	**13.687,7**	15.510,3
Mehedinți	**4.329,5**	**4.617,5**	**4.649,5**	**4.799,9**	**5.130**	**5.580,3**	**6.953,6**	8.004,9
Olt	**6.983,5**	**7.777,6**	**8.079,3**	**8.496,3**	**8.670**	**9.273**	**10.937,4**	12.403,2
Vâlcea	7.848,1	8.472,6	8.778,6	8.688,8	9760,1	10.192,5	11.559,7	13.645,3

Astfel, primul loc a fost ocupat de județul Dolj, urmat în ordine de județele Gorj, Vâlcea, Olt și Mehedinți. Estimările Comisiei Naționale de Prognoză pentru anii 2019-2022, în ceea ce privește contribuția județelor la PIB regional, mențin același trend.

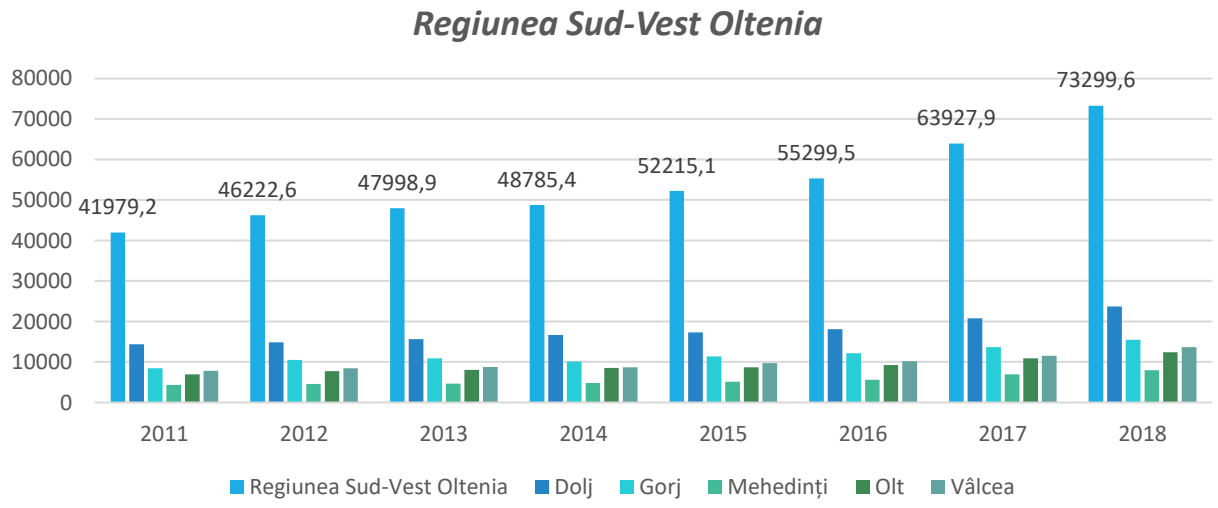

Fig. 2.22. Evoluția ponderii PIB județe în PIB regional [55]

[54] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

[55] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Estimările pentru anul 2018, PIB-ul regiunii Sud-Vest Oltenia: 35,62% din PIB Dolj, aproape 20% din PIB Gorj, 18,79% PIB Vâlcea și 15,99% PIB Olt. Contribuția județului Mehedinți era de sub 10%, adică 9,70%.

Comisia Națională de Prognoză a previzionat valori ale PIB în județele regiunii de natură să păstreze o pondere relativ liniară a contribuției acestora în PIB regional și pentru perioada 2019-2022.

Tab. 2.23. PIB previzionat pe județe în regiunea Sud Vest Oltenia, 2019-2022 [56]

- milioane lei, prețuri curente –

	2019	% din PIB regional	2020	% din PIB regional	2021	% din PIB regional	2022	% din PIB regional
Dolj	28.287	35,62	30.499	35,60	32.730	35,56	35.146	**35,52**
Gorj	15.828	19,93	17.110	19,97	18.395	19,98	19.785	**20,00**
Mehedinți	7.730	9,73	8.380	9,78	9.032	9,81	9.738	**9,84**
Olt	12.645	15,92	13.580	15,85	14.576	15,84	15.654	**15,82**
Vâlcea	14.921	18,79	16.102	18,80	17.312	18,81	18.626	**18,82**
Sud-Vest Oltenia	**79.411**		**85.671**		**92.045**		**98.948**	

În ceea ce privește **PIB-ul pe cap de locuitor**, Regiunea Sud-Vest Oltenia, înregistra în 2017, un PIB pe cap de locuitor de 6900 euro (locul 6 între regiuni, doar înaintea regiunii Nord-Est, care înregistra 5900 euro).

În ceea ce privește **media PIB pe cap de locuitor (standardul puterii de cumpărare**) în regiunea Sud-Vest Oltenia, raportat la media națională, se constata aceeași tendință de adâncire a disparităților, în special în anul 2017, când media regională este cu 18 puncte procentuale sub media națională, mai rău decât în anul 2011 (-17).

Disparitățile în cadrul regiunii Sud-vest Oltenia în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor, reliefează, în continuare, 3 nivele de dezvoltare în cadrul regiunii, sunt semnificative și au avut în general, un trend ascendent, stagnând oarecum ca diferență minim-maxim în ultimii doi ani de analiză (2015-2016) și diminuându-se în 2014. Ultimul clasat, județul Mehedinți, a înregistrat diferențe semnificative față de valorile maxime regionale în perioada analizată.

În județul Gorj, PIB-ul PPS pe cap de locuitor , în 2013, a fost de 1,8 ori mai mare decât în județul Mehedinți. **Variații pozitive,** în creștere față de media regională **s-au**

[56] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia - anii 2019-2022 estimari Comisia Națională de Prognoză*

înregistrat în județul Gorj +17,14% în 2011, +36,59% în 2012, +37,5% în 2013, + 32,56% în 2016.

Exprimată în euro, în perioada 2011-2017, **cea mai mare valoare a PIB pe cap de locuitor** în județele din regiunea Sud-Vest Oltenia, **s-a înregistrat în județul Gorj**, acest lucru menținându-se pe toată perioada, urmat fiind de județele Dolj, Vâlcea, Olt și Mehedinți. Prognoza la sfârșitul anului 2017 PIB pe cap de locuitor în județul Gorj era cu 20,77% mai mare decât în județul Dolj, cu 23,57% mai mare decât în Vâlcea, cu 65,86% mai mare decât în Mehedinți și cu 63,12% mai mare decât în județul Olt. Diferențele existente s-au menținut și în perioada 2011-2017.

Valoarea Adăugată Brută (VAB) reprezintă valoarea creată de factorii de producție. Este soldul contului de producţie şi măsoară excedentul valorii bunurilor sau a serviciilor produse peste valoarea bunurilor şi serviciilor consumate pentru producţie, oferind o radiografie corectă a structurii economiei pe ramuri de activitate comparativ cu PIB-ul, deoarece impozitele, taxele sau subvențiile pot modifica importanța ramurilor.

Regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat rate reale de creștere VAB negative (excepție 2012 și 2016, 0,2% respectiv 0,3%). Cea mai mare scădere s-a înregistrat în regiune în anul 2014 (-4,3%). Singura regiune cu rata constant negativă, pe întreaga perioadă 2011-2016 este Nord-Est.

Tab. 2.24. Rata reală de creștere a valorii adăugate brute regionale (VAB) la prețurile de bază pe regiuni

- modificare procentuală față de anul precedent-

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Romania	1,5	2,2	4,1	3,5	3,5	4,9	:
Nord-Vest	-2,2	5,1	4	7	2,8	7,7	:
Centru	-1,1	4,1	2	1,9	1,9	5,2	:
Nord-Est	-8,4	-1,9	-0,1	-2,5	-2,7	-0,4	:
Sud-Est	3,5	-2,2	10,5	3,9	3,1	2,7	:
Sud - Muntenia	-0,9	-9,7	3,8	7,5	-1,1	0,8	:
Bucuresti - Ilfov	10,7	7,9	5,7	5,1	8,5	8,2	:
Sud-Vest Oltenia	**-6,6**	**0,2**	**-2,7**	**-4,3**	**-0,3**	**0,3**	**:**
Vest	**3,7**	**8**	**5,6**	**3,4**	**7,7**	**9**	**:**

Sursa: Eurostat, ,-nama_10r_2gvagr, Pentru anul 2017 date indisponibile

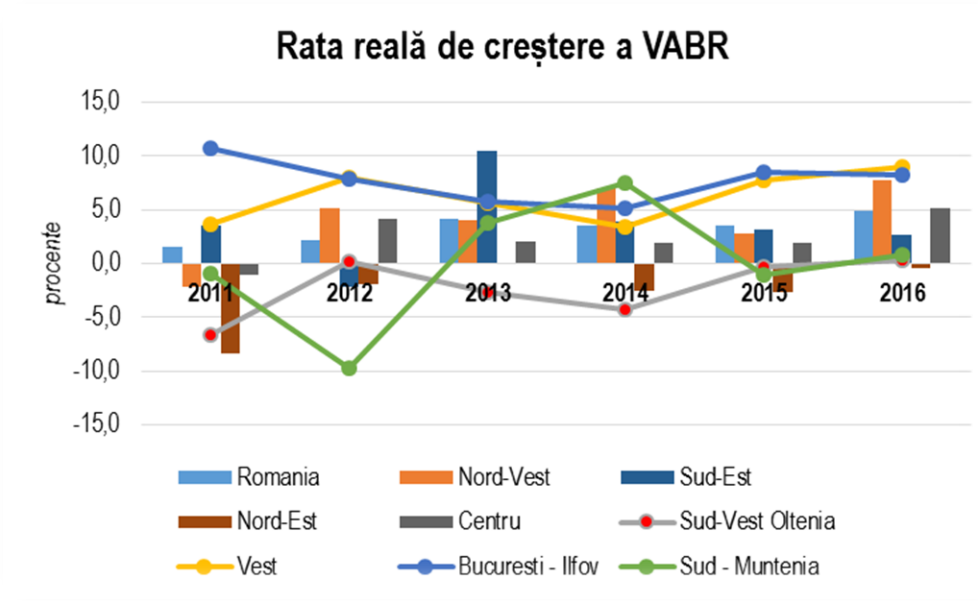

Fig. 2.23. Rata reală de creștere a valorii adăugate brute regionale (VAB) 2011-2016 pe regiuni România [57]

Ponderea VAB Sud-Vest Oltenia în VAB național era în 2017 de 7,26% , în scădere față de anul 2011.[58]

Analizând ***VAB regional (VABR),*** observăm o creștere continuă a acesteia în perioada 2011-2017, de la 8.696,14 milioane euro la 12.330,92 milioane euro, astfel încât, în 2017 VABR înregistra o creștere a valorii în euro cu 41,79% față de valoarea din 2011.

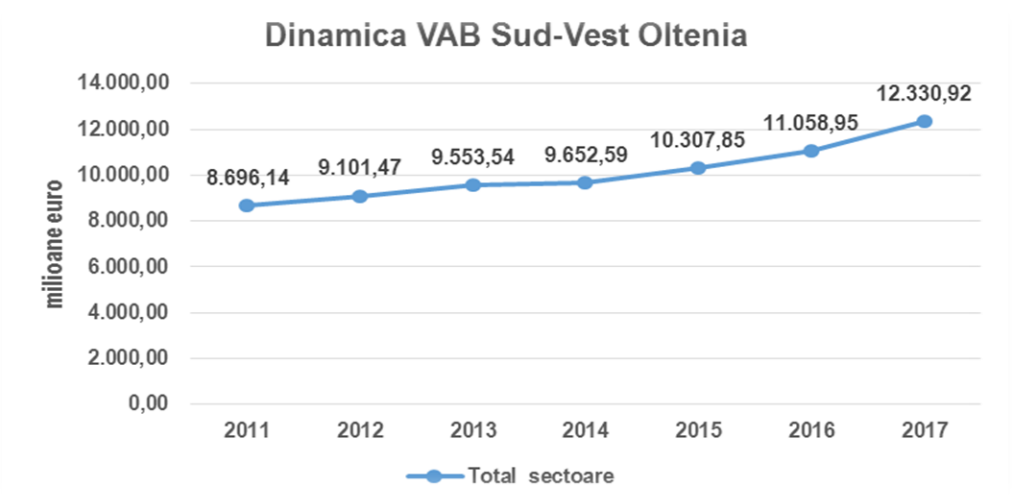

Fig. 2.24. Dinamica (VAB) Sud-Vest Oltenia 2011-2017, total sectoare[59]

[57] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia - Elaborat pe baza date Eurostat, ,-nama_10r_2gvagr*
[58] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia*
[59] ***Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia - Elaborat pe baza date Eurostat, ,-nama_10_a10, nama_10r_3gva***

În ceea ce privește ***investițiile străine directe*** în Regiunea SV Oltenia, **ISD/locuitor are valori reduse, sub 50% din cele înregistrate în medie pe țară**.

Din punct de vedere teritorial, soldul investițiilor străine directe este concentrat în Regiunea București- Ilfov (în proporție de 59,3%), urmat de Regiunea Centru cu 9,0%, Regiunea Vest cu 8,1%, Regiunea Sud-Muntenia cu 7,2%, Regiunea Nord-Vest cu 5,9%. **Regiunea Sud-Vest Oltenia se situează pe penultimul loc, cu numai 3,2% pondere în soldul ISD pe țară**. [60]

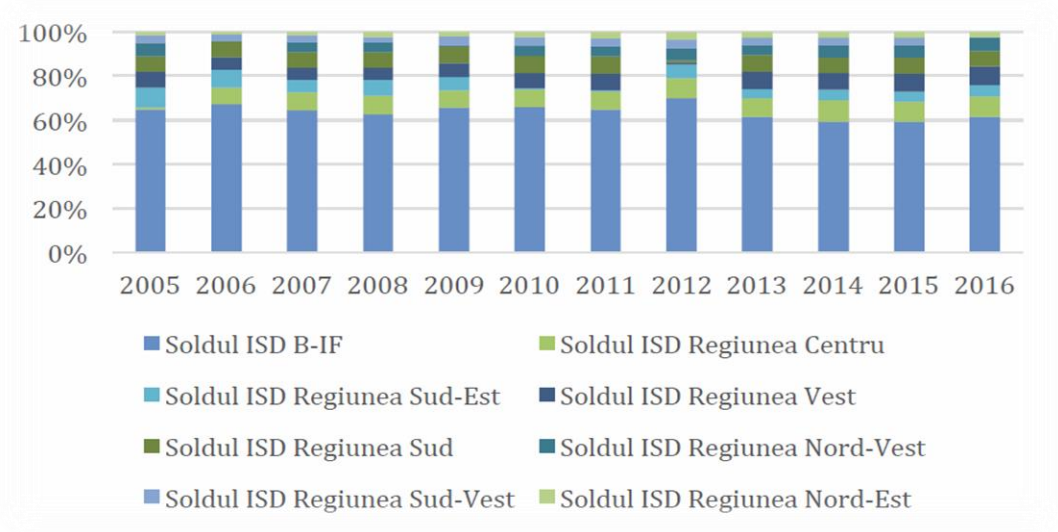

Fig. 2.25. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului anual al ISD în perioada 2005 – 2016 [61]

Evoluția investițiilor străine directe per locuitor atât la nivel național, cât şi la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, are tendință de creștere pe ansamblul perioadei, indicatorul analizat ajungând în 2017 să fie mai mare de peste 4 ori comparativ cu nivelul înregistrat în 2005. În analiză au fost luate în calcul întreprinderile ISD având cel puțin 20 de salariați, precum şi întreprinderile considerate atipice, respectiv cele având sub 20 de salariați, dar cu cifra de afaceri sau capitalul social de peste 30 milioane lei sau care au atras credite pe termen lung de la investitorii străini direcți sau de la companii nerezidente din grupul acestora în valoare de peste 15 milioane lei.

Astfel, la finalul anului 2017 ***soldul ISD în întreprinderile din Regiunea SV Oltenia*** cu cel puțin 20 de salariați şi în întreprinderile atipice era următorul: 50,9% în județul Dolj, 41,2% în județul Olt, 7,7% în județul Vâlcea, **județele Gorj și Mehedinți având o participare nesemnificativă în ponderea ISD regională (**0,17, respectiv 0,21%).

[60] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia - Prelucrarea datelor preluate din Rapoartele anuale ale Băncii Naționale a României privind Investițiile străine directe*
[61] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia - Rapoartele anuale ale Băncii Naționale a României privind ISD în perioada 2005-2016*

O altă evoluție semnificativă în ultimii ani este **continuarea tendinței de polarizare economică la nivel regional. Majoritatea activităților economice şi îndeosebi cele cu o valoare adăugată brută ridicată este concentrată în orașele mari şi în jurul acestora, în timp ce multe localități urbane mici (îndeosebi foste localități miniere sau orașe monoindustriale) şi numeroase localități rurale au o situație economică precară și în curs de deteriorare rapidă**.

Analiza **după numărul și ponderea societăților cu participare străină la capital** în perioada 1991- 2016, **în județele Regiunii SV Oltenia**, relevă supremația județului Dolj, cu 1,24% pondere națională și 44% pondere regională, urmat de județul Mehedinți (0,48% la nivel național și 17,1% la nivel regional), apoi de Vâlcea (0,43% la nivel național și 15,2% regional), Olt (0,37% la nivel național și 13,2% la nivel regional) și **Gorj, care ocupă ultimul loc (0,29% la nivel național și 10,3% la nivel regional**).

Un rol deosebit de important în conturarea contextului național îi revine productivității muncii. La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia ***productivitatea muncii***, calculată ca raport între valoarea adăugată brută și populația ocupată, în perioada 2010-2016 pentru care există date statistice, evidențiază o creștere în toate sectoarele de activitate, cu excepția activităților economice - Informații și comunicații (-0,79% în anul 2016), Tranzacții imobiliare (-9,21% în anul 2016).

De maximă importanță pentru modificările structurale care se vor produce în viitor în forța de muncă este **tendința de reducere a decalajelor de productivitate între sectoare şi ramuri economice**.

Analiza productivității muncii pe județe ale regiunii, ca raport între VAB pe județe și populația ocupată, arată că în anul 2016 se înregistrează o tendință de creștere pentru toate județele. Cu excepția județului Gorj, care a înregistrat o scădere în anul 2014, pe întreaga perioadă analizată, în județe s-a observat un trend pozitiv.

Tab. 2.25. Productivitatea muncii pe activități economice județ Gorj [62]

Activități economice	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
(01) Agricultură, silvicultură şi pescuit	115.93	140.32	104.63	134.30	120.47	138.57	**158.40**
(02) Industrie; producția și furnizarea de energie, apă caldă; gestionarea deşeurilor	1,079.49	1,224.61	1,184.40	1,197.18	934.02	1,165.39	**1,301.36**
(03) Construcții	727.58	733.04	712.99	607.83	567.38	612.65	**638.21**
(04) Comerț; transport; hoteluri și restaurante	686.07	556.08	634.72	671.37	750.82	878.38	**900.96**
(05) Informații și comunicații	706.67	730.00	740.00	856.67	1,218.00	938.33	**991.67**
(06) Intermedieri financiare și asigurări	655.00	210.91	748.18	1,192.22	1,043.33	1,071.11	**1,406.67**
(07) Tranzacții imobiliare	35,485.00	22,633.33	24,863.33	29,253.33	47,850.00	36,060.00	**36,153.33**

[62] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia - Prelucrarea datelor preluate din INS, 2019*

(08) Activități profesionale, științifice și tehnice; servicii administrative	*468.25*	*432.16*	*376.99*	*450.59*	*462.62*	*570.00*	***647.12***
(09) Administrație publică si apărare; asigurări sociale; învățământ; sănătate și asistență socială	*602.58*	*572.65*	*691.79*	*723.86*	*839.00*	*705.06*	***858.13***
(10) Activități de spectacole, culturale si recreative; alte servicii	***540.56***	***765.00***	***656.50***	***601.90***	***681.43***	***841.90***	***739.55***

Din analiza indicatorilor referitori la ***activitatea întreprinderilor din regiune*** [63], **în Regiunea SV Oltenia au fost înregistrate 39.192 unități economice active** în 2017, în creștere de-a lungul perioadei analizate. Unitățile active din regiune reprezintă numai 7% din totalul înregistrat la nivel de țară, astfel că regiunea ocupă ultimul loc în clasamentul național la acest indicator.

La nivel de județ, se remarcă județul Dolj cu cele mai multe unități (37,7% din totalul unităților economice active din regiune) și Mehedinți cu cele mai puține (8,68%).

Analiza numărului de **întreprinderi active pe ramuri economice**, în perioada 2005-2017, arată că **ponderea cea mai mare se regăsește în sectorul *Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor***, ajungând în anul 2017 la **8,44% din total întreprinderi la nivel național** pe această ramură economică**. Al doilea sector** reprezentativ la nivel de regiune este ***Industria prelucrătoare – 7,18%*** și ***Construcții – 5,97%***.

La nivelul județelor regiunii, cele mai multe întreprinderi active se regăsesc în județul Dolj, urmat de Vâlcea, Olt, Gorj și Mehedinți.

Din punct de vedere al numărului de **întreprinderi pe clase de mărime**, în Regiunea SV Oltenia predomină microîntreprinderile cu 0-9 salariați, deținând o pondere de 7,12% din total microîntreprinderi la nivel național.

Analiza pe județe a numărului de întreprinderi active pe clase de mărimi, relevă faptul că, în anul 2018, în județul Dolj sunt cele mai multe întreprinderi indiferent de clasa de mărime, comparativ cu restul județelor. În toate cele 5 județe, **microîntreprinderile** (0-9 persoane) **au ponderea cea mai mare** și au o tendință de creștere, în special în județele Gorj și Mehedinți. **Numărul de întreprinderi mari** pe județe, în anul 2017, **este redus** în Mehedinți (6 întreprinderi) și **în Gorj** (18 întreprinderi). În județul Dolj sunt cele mai multe întreprinderi active (34 întreprinderi).

La momentul elaborării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027* și regiunea Sud-Vest Oltenia se confrunta cu **criza sanitară și economică generată de virusul SARS-CoV-2**, măsurile de răspuns la pandemie afectând sever consumul individual, producția, investițiile, comerțul intracomunitar și fluxurile de capital. Numeroase domenii de activitate au fost

[63] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia*

oprite/diminuate, fiind afectate în special industria prelucratoare, comerțul cu amanuntul, transporturile, serviciile hoteliere, de restaurant și catering.

Totodată, o bună parte din populație, datorită măsurilor de șomaj tehnic sau a disponibilizărilor operate se confruntă cu o reducere severă a veniturilor. Combinat cu anticipațiile negative ale populației și firmelor privind intrarea economiei într-o perioadă marcată de recesiune și șomaj a rezultat o contracție importantă a consumului, componentă care în ultimii ani a fost principalul motor al creșterii economice în regiune.

În recentul plan de redresare economică [64], *Comisia Europeană* estimează că o serie de domenii precum turismul, industriile culturale și creative, economia socială vor suferi cele mai mari pierderi în anul 2020. Șomajul va crește, afectând în special tinerii, persoanele cu calificări reduse, sezonierii și persoanele care locuiesc în gospodării aflate la limita sărăciei – grupuri care în regiune dețin ponderi semnificative.

Analiza realizată în cadrul *Raportului de Țară 2020* ilustrează că unul dintre punctele vulnerabile ale economiei românești derivă dintr-un ritm al transformărilor mai lent decât cel necesar pentru ca România să depășească statutul de țară mai puțin dezvoltată, având o structură a economiei în care predomină IMM-uri concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. La acest moment se estimează că economia națională se va contracta puternic în perioada următoare în urma impactului pandemiei COVID-19, acest lucru afectând puternic competitivitatea regională.[65]

În ceea ce privește ***dinamica importurilor (CIF) și exporturilor (FOB)***, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, datele statistice disponibile începând cu anul 2011, arată o dinamică a importurilor fluctuantă, însă în creștere, în luna iunie 2018 atingându-se valoarea cea mai mare (303.582 mii EURO), cu 32,34% mai mult decât luna iunie 2017.

Pe județe ale regiunii, județele Olt și Dolj au cele mai mari valori ale importurilor, în perioada analizată, având același trend ca la nivel regional. **Județul Gorj are cele mai mici valori ale importurilor, deși dinamica este de majorare a valorilor**.

[64] *Sursa: European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation*
[65] *Sursa: Programul Operațional Regional Sud-Muntenia – draft februarie 2021*

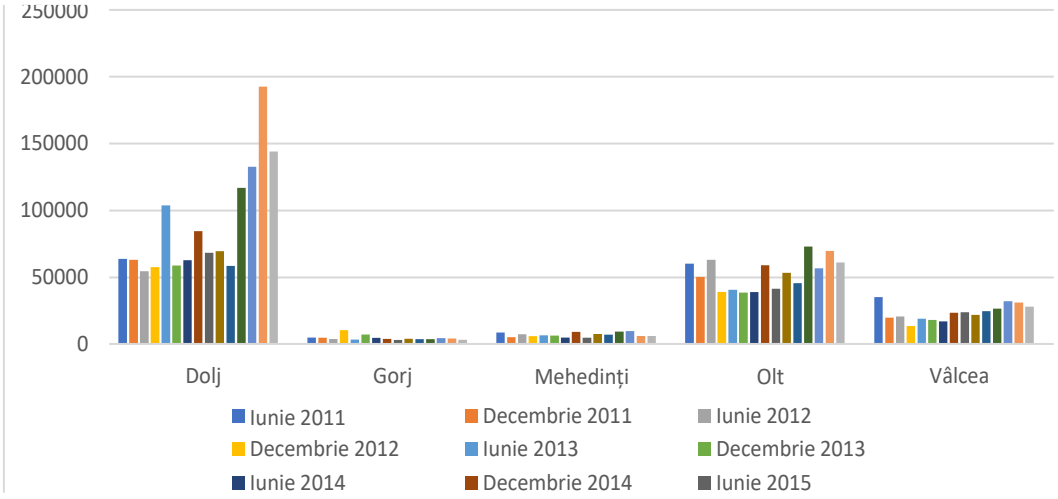

Fig. 2.26. Dinamica importurilor (CIF) pe județe, 2011-2018 [66]

Dinamica exporturilor la nivelul regiunii în perioada 2011-2018 arată o scădere în luna decembrie a fiecărui an, în timp ce în luna iunie valorile cresc.

Pe județe ale regiunii, dinamica exporturilor s-a majorat în toate județele regiunii, în iunie 2018, comparativ cu 2017: Dolj (+81,32%), Gorj (+18,57%), Mehedinți (+32,73%), Olt (+14,99%), Vâlcea (+6,82%). **Contribuția** cea mai mare **în exporturile pe regiune** o are județul Dolj (53,30% in iunie 2018), iar **cea mai mică o are județul Gorj (1,70%).**

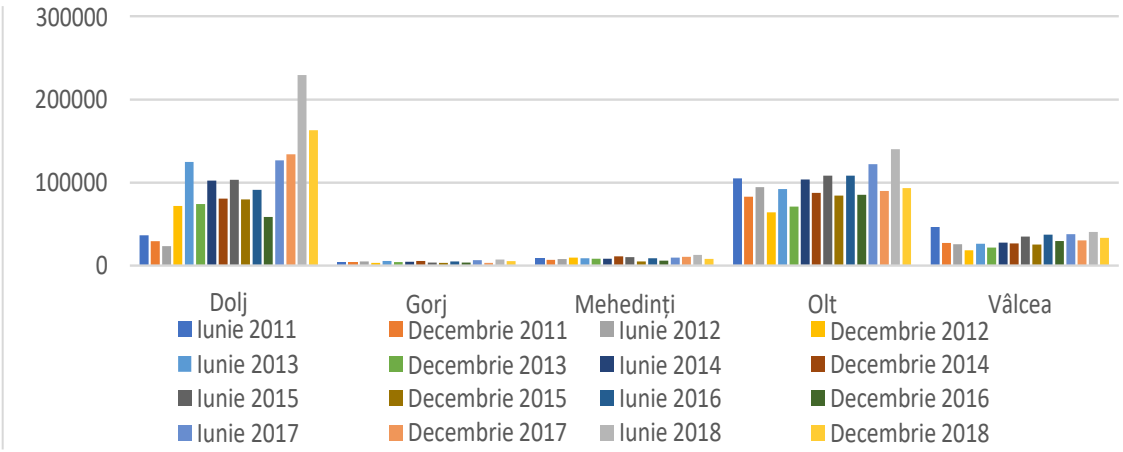

Fig. 2.27. Dinamica exporturilor (FOB) pe județe, 2011-2018 [67]

Economia județului Gorj are ca promotor industria extractivă și cea producătoare de energie electrică prin arderea cărbunelui. Aceste două industrii ocupă cea mai mare parte a populației ocupate în industrie și contribuie în cea mai mare parte la realizarea PIB-ului județului. Scăderea continuă a cantității de energie produsă

[66] *Sursa: Prelucrare date INS, baza de date Tempo-online, 2019*
[67] *Sursa: Prelucrare date INS, baza de date Tempo-online, 2019*

prin arderea cărbunelui (prețul ridicat al acestui tip de energie, contractarea necesarului din țară datorită schimbării profilului tehnologic trecându-se la tehnologii cu un consum redus energetic, creșterea ponderii producerii energiei din surse regenerabile și din surse nucleare) va crea importante probleme în structura economică și socială a județului.

Alte industrii importante: *exploatarea cărbunelui și a petrolului, fabricația articolelor tehnice din cauciuc, fabricarea armamentului, fabricarea mobilei, industria textilă și industria alimentară*. Turismul se află în fază incipientă, dar prezintă un potențial apreciabil de dezvoltare. Agricultura este un sector neperformant, deși cea mai mare parte a populației ocupate este în mediul rural, se practică o agricultură de subzistență, cu tehnologii și utilaje învechite.

Specificul economiei județului Gorj este industrial agrar, contribuția industriei la realizarea cifrei de afaceri realizată în județ fiind majoră, iar populația ocupată în agricultură este majoritară față de totalul populației ocupate.

O particularitate caracteristică multora dintre oraşele gorjene este **prevalenţa industriei: Târgu-Jiu – industrie şi servicii, cu preponderenţa sectorului terţiar**; Motru – industrie şi servicii, cu preponderenţa sectorului secundar; Ţicleni – industrie extractivă; Turceni, Rovinari – industrie – producerea energiei electrice; Bumbeşti – Jiu – industria prelucrătoare. Dependenţa de o singură activitate economică a fost accentuată şi de declinul altor activităţi economice precum agricultura.

Până în anul 1990, zona era caracterizata de o economie puternic industrializată prin politica forţată din perioada comunistă. Astfel, a fost creată *Compania Naţională a Lignitului Oltenia* şi o serie de unităţi conexe industriei mineritului. Pe lângă acestea mai funcţionau unităţi de: confecţii, fabrică de tigarete, procesare lemn.

După anul 1990, schimbările structurale care au transformat economia la nivel naţional şi inclusiv pe cea a teritoriului, dintr-o economie de stat planificată şi centralizată într-o economie de piaţă, ţesătura economică a teritoriului s-a schimbat profund în sensul reducerii activităţilor industriale și expansiunii celor de servicii. La început, un fenomen de dezindustrializare a condus la închiderea multor agenţi economici creaţi în perioada comunistă. Din punct de vedere al tipologiei funcţionale a oraselor, Târgu Jiu făcea parte în 2002 din categoria oraselor de servicii si industriale, ca urmare a declinului industriei si accentuării procesului de terţiarizare. Este de fapt o revenire a funcţionalităţii urbane, ca tipologie, la coordonatele anului 1930, când oraşul era dominat de activităţile terţiare. La acel moment, orașul Târgu Jiu era un oraş târg, după cum îi sugerează şi numele, cu activităţi comerciale importante. Se adăugau activităţile agricole avantajate de complementaritatea resurselor din Podișul Getic în cadrul căruia este localizat oraşul. Activităţile industriale erau puţin reprezentate în economia oraşului fiind legate mai mult de piaţa locală de desfacere. Din 1930 până în 1966 se produc schimbări radicale în economia orasului prin reducerea activităţilor agricole si de servicii si accentuarea celor industriale.

2.6.2. MEDIUL ANTREPRENORIAL

Uniunea Europeană promovează spiritul antreprenorial ca factor cheie al creşterii competitivităţii economice, ceea ce se poate obţine doar dezvoltând o cultură antreprenorială la scară europeană incurajând conturarea unei mentalităţi corespunzătoare şi a unor competenţe adecvate în domeniul antreprenorial. Educaţia antreprenorială este deosebit de importantă în cadrul oricărui sistem de învăţământ. Acest lucru este confirmat şi de studiile realizate de către Comisia Europeană, care evidenţiează faptul că persoanele care au participat în cadrul unor programe de educaţie antreprenorială şi-au manifestat intenţiile şi aptitudinile antreprenoriale într-o măsură mai mare decât cei care nu au participat, şi-au găsit mai repede un loc de muncă după finalizarea studiilor, s-au remarcat la locurile de muncă prin iniţiativă şi inovativitate şi au demarat mai multe companii comparativ cu cei care nu au beneficiat de astfel de programe.

Integrarea în Uniunea Europeană şi statutul de "*ţară membră cu drepturi depline*" a deschis graniţele şi pieţele locale pentru firmele străine cele mai competitive. Firmele româneşti pot alege furnizorii de materii prime şi materiale mai ieftini şi/sau mai buni, au un acces sporit la tehnologii noi, pot sa îşi desfacă produsele şi să îşi ofere serviciile pe întreaga piaţă a Uniunii Europene, să

coopereze cu diferite firme de pe întregul teritoriu unional pentru cercetare, dezvoltare şi inovare. Una din oportunităţile oferite de statutul de ţară membră a Uniunii Europene este accesul la fondurile structurale.

Sectorul întreprinderilor mici şi mijlocii este important în orice economie naţională, datorită faptului că acestea se pot adapta mult mai repede la modificările pieţei comparativ cu marile companii. Pentru a spijini sectorul întreprinderilor mici şi mijlocii, economia naţională trebuie sa promoveze spiritul antreprenorial, iar pe baza acestuia să îmbunătăţească competitivatea economiei româneşti atât pe plan intern cât şi internaţional. Trebuie acordată o atenţie deosebită domeniilor serviciilor şi industriei, deoarece au un potenţial de creştere sustenabil pe termen lung.

Activitatea economică la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia este concentrată în principal în orașele reședință de județ. Sumarizând indicatorii economici, disponibili la nivelul anului 2018, pe baza ultimelor bilanțuri contabile depuse, în județul Dolj sunt concentrați un procent de 2,62% din totalul agenților economici din România, **în Gorj - 1,13% din totalul agenților economici din România**, în Mehedinți -0,93% din totalul agenților economici din România, în județul Olt - 1,29% din totalul agenților economici din România, în județul Vâlcea -1,32% din totalul agenților economici din România.

În anul 2020, **economia judeţului Gorj era caracterizată de preponderenţa firmelor în sectorul de servicii (14.570)**. Cu toate acestea, agricultura reprezintă un important sector economic (2.043 firme), dar cu potenţial insuficient dezvoltat în comparaţie cu importanța acestuia, care poate conduce, cu accent pe exploatarea specificului regional, la obţinerea unor venituri substanţiale. Judeţul Gorj ocupă un loc

important în cadrul regiunii Sud-Vest Oltenia din punct de vedere al suprafeţei agricole şi arabile.

Semnalele din piață cu privire la crearea de noi locuri de muncă arată că în ciuda eforturilor considerabile nu sunt întreprinse suficiente demersuri pentru a reduce considerabil șomajul.

În județul Gorj activitatea economică este concentrată în orașul Târgu-Jiu, urmat de Motru, Rovinari, Novaci, Târgu Cărbunești.

Structura activităţilor economice prestate de agenţii economici din Târgu Jiu a suferit schimbări, respectiv sectorul secundar a înregistrat o creştere mare în defavoarea sectorului primar. Evoluţia a fost determinată de măsurile de reorganizare a producătorilor de energie electrică de sub autoritatea *Ministerului Economiei, Comerţului şi Mediului de Afaceri*. S-a demarat astfel procesul de **înfiinţare al *Societăţii Comerciale Complexul Energetic Oltenia S.A.***, administrată în sistem dualist, prin *Directorat* şi Consiliu de Supraveghere. *Complexul Energetic Oltenia* s-a înfiinţat prin fuziunea societăţilor comerciale: *Societatea Naţională a Lignitului Oltenia Tg.Jiu S.A.*, *Complexul Energetic Turceni*, *Complexul Energetic Rovinari* și *Complexul Energetic Craiova*.

Târgu Jiu are cel mai mare număr de firme la nivelul judeţului, precum şi numărul cel mai mare de salariaţi. În ceea ce priveşte profilul economic al municipiului, ***producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat* reprezintă domeniul principal din punct de vedere al numărului de angajati** (**67.70%** din total sectoare în anul 2020), urmate de firmele care au ca domeniu de activitate *comerţul cu ridicata şi cu amănuntul, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, industria prelucrătoare*, ș.a. Ponderea ridicată a angajaţilor în domeniul industriei și comerțului evidenţiază păstrarea caracterului industrial al municipiului.[68]

De asemenea, **la nivelul municipiului Târgu Jiu putem identifica o concentrare majoritară a cifrei de afaceri totale raportate la nivelul întregului județ, incluzând, de asemenea, cel mai mare număr de angajați din total județ**. Efectul de polarizare, împreună cu fenomenul de suburbanizare, creează disparități între localități, în ideea în care localitățile din imediata apropriere a orașelor au un număr de firme active economic mai mare decât localitățile mai îndepărtate de oraș.

Schimbările structurale previzibile în economia județului vor muta accentul pe dezvoltarea serviciilor, construcțiilor și a unor ramuri din industria prelucrătoare precum: industria alimentară, industria materialelor de construcții, industria lemnului.

Pentru analizele realizate în continuare, a fost utilizată **repartiția domeniilor de activitate pe cele 3 sectoare ale economiei**.

[68] *Sursa: Prelucrare datelor furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, anul 2020*

Repartiţia întreprinderilor din judeţul Gorj pe sectoare ale economiei respectă următoarea distribuţie:

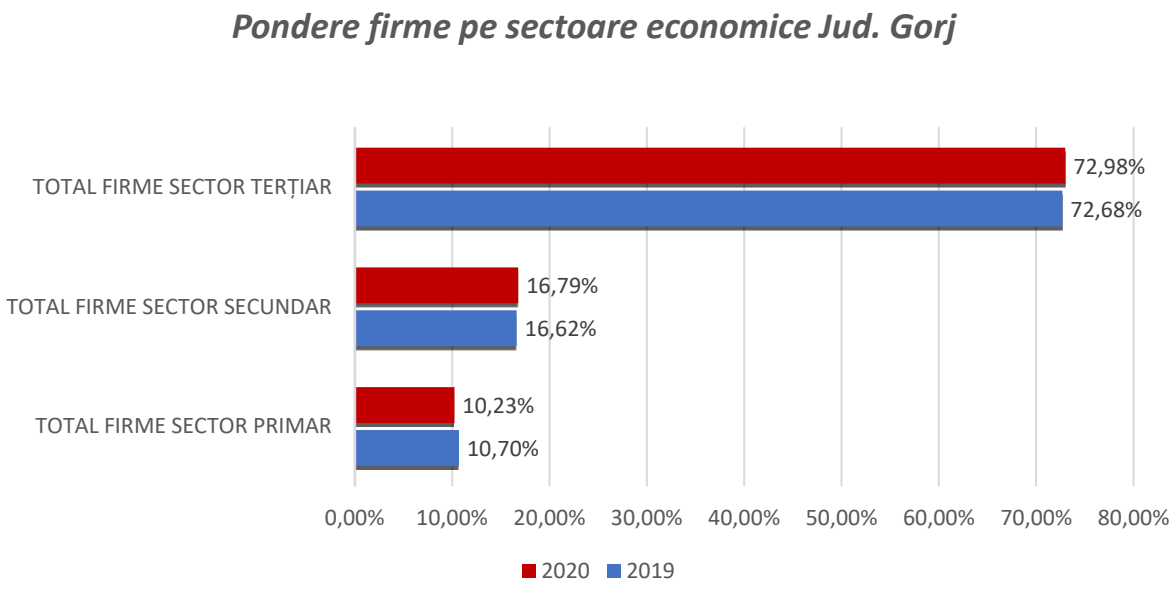

Fig. 2.28. Ponderea întreprinderilor din judeţul Gorj pe sectoare ale economiei, în perioada 2019-2020 [69]

După cum se poate observa, mediul de afaceri din judeţul Gorj este dominat per ansamblu de întreprinderile active din sectorul terțiar, care, în ciuda *Crizei Coronavirus*, au înregistrat o ușoară creștere în anul 2020 față de anul 2019. În schimb, dacă analiza se realizează pe domenii de activitate, ponderea cea mai mare - **48,87%** - este deținută de **firmele din domeniul *construcțiilor***, sector care nu numai că nu a fost afectat de pandemie, ci a cunoscut și o mică creștere în anul 2020 față de anul 2019, urmate de **firmele din domeniul *comerţului cu ridicata şi cu amănuntul, repararea autovehiculelor şi motocicletelor* (44,50%)**.

De asemenea, o pondere importantă de menționat este și cea deținută de societățile care activează în **domeniul *industriei prelucrătoare*** (domeniu afectat însă de *Pandemia de Coronavirus*): **42,72%** în anul 2020 față de **44,05%** în anul 2019.

Din punct de vedere al **numărului de salariați**, diferențele între sectorul terțiar și cel secundar sunt relativ mici, **la nivelul anului 2019,** cei mai mulți salariați activând în domeniul ***producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (52,50%)***, urmat de domeniul ***comerţ cu ridicata şi cu amănuntul, repararea autovehiculelor şi motocicletelor (38,20%)*** și de asemenea angajații din ***industria prelucrătoare (26,65%)***.

[69] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

Repartiția numărului de salariați **la nivelul anului 2020** este similară anului 2019, dar într-o proporție mai redusă, pe fondul reducerii generale a numărului de salariați ca urmare a *Crizei Coronavirus*, după cum se poate observa și în tabelul de mai jos.

Tab. 2.26. Repartiția numărului de salariați pe sectoare economice și domenii de activitate, județul Gorj, în perioada 2019-2020 [70]

Sector economic	Domeniu de activitate	Număr de salariați Județ Gorj		%		% Total	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	752	671	100%	100%	1,65%	1,50%
TOTAL SALARIAȚI SECTOR PRIMAR		752	671	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	346	366	1,39%	1,55%	54,64%	52,76%
	Industria prelucrătoare	6.623	6.133	26,65%	25,95%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	13.044	12.363	52,50%	52,31%		
	Distribuția apei, salubritate, festionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.752	1.489	7,05%	6,30%		
	Construcții	3.083	3.285	12,41%	13,90%		
TOTAL SALARIAȚI SECTOR SECUNDAR		24.848	23.636	100%	100%		
Sector terțiar	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	7.591	7.392	38,20%	36,08%	43,70%	45,74%
	Transport şi depozitare	2.921	2.834	14,70%	13,83%		
	Hoteluri şi restaurante	1.699	1.459	8,55%	7,12%		
	Informaţii şi comunicaţii	396	416	1,99%	2,03%		
	Intermedieri financiare şi asigurări	369	350	1,86%	1,71%		
	Tranzacţii imobiliare	186	175	0,94%	0,85%		
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	1.815	1.835	9,13%	8,96%		
	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3.146	3.368	15,83%	16,44%		

[70] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

	Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	*0*	*924*	*0,00%*	*4,51%*		
	Învăţământ	*203*	*186*	*1,02%*	*0,91%*		
	Sănătate şi asistență socială	*783*	*758*	*3,94%*	*3,70%*		
	Activităţi de spectacole, culturale şi recreative	*294*	*269*	*1,48%*	*1,31%*		
	Alte activitați de servicii	*470*	*522*	*2,37%*	*2,55%*		
TOTAL SALARIAȚI SECTOR TERȚIAR		***19.873***	***20.488***	***100%***	***100%***		
TOTAL GENERAL		***45.473***	***44.795***			***100%***	***100%***

Și din punct de vedere al **cifrei de afaceri**, situația aferentă anului 2020 este diferită față de cea din anul 2019, ***Pandemia Covid-19* provocând o reducere a cifrei de afaceri per ansamblu economie de 10,74%**, respectiv de la aprox. 9 miliarde lei în anul 2019, la aprox. 8 milioane lei în anul 2020. De asemenea, din punct de vedere al cifrei de afaceri, primele locuri sunt ocupate de firmele din: *comerț, producția și furnizarea de energie electrică și termică, industria prelucrătoare, transport şi depozitare, construcții, ș.a*.

Valoarea procentuală ridicată pentru sectoarele secundar și terțiar din punct de vedere al numărului de întreprinderi relevă doar faptul că în aceste sectoare activează un număr mare de microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii.

Pondere cifră de afaceri pe sectoare economice Jud. Gorj

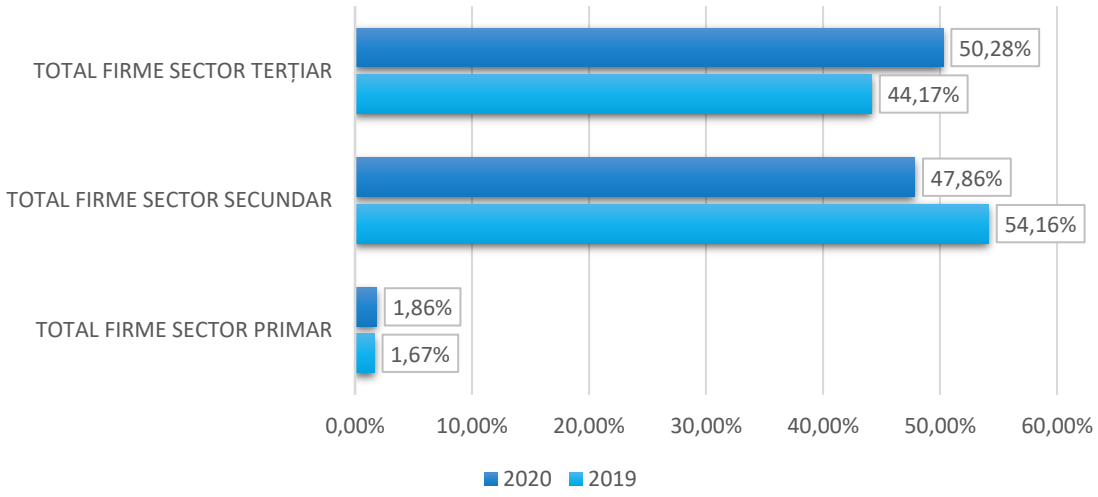

Fig. 2.29. Ponderea sectoarelor economice, după cifra de afaceri, județul Gorj, în perioada 2019-2020 [71]

Din punct de vedere al **profitului realizat de firmele active**, județul Gorj a încheiat anul 2020 cu un **profit net** de peste 639 mil. lei, în scădere cu 1,71% faţă de aceeaşi perioadă din 2019, pe același fond, al crizei pandemice de coronoravirus. Și la acest indicator aportul reprezentativ este deținut tot de firmele din sectrorul serviciilor.

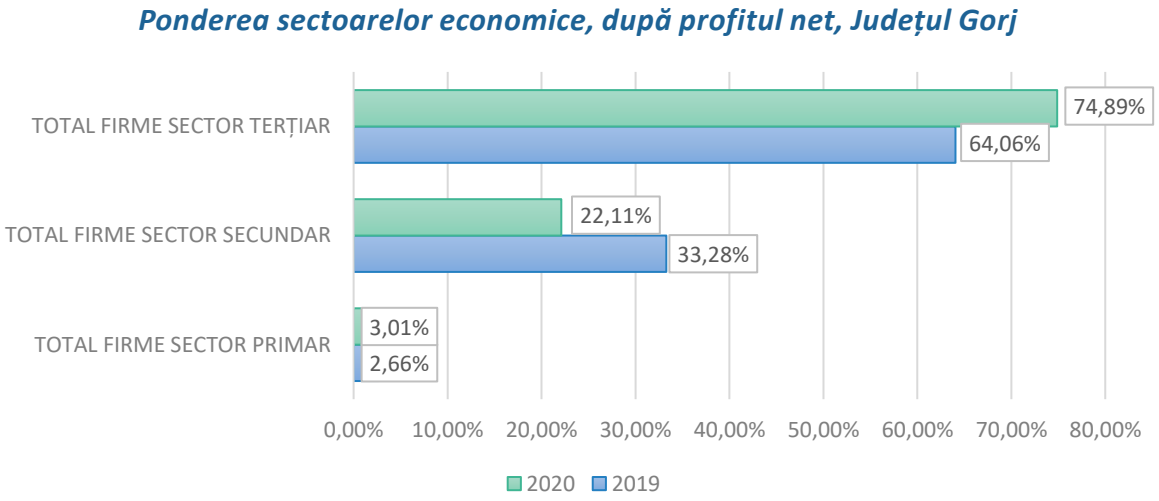

Fig. 2.30. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, județul Gorj, în perioada 2019-2020 [72]

Cele mai importante companii din județul Gorj – majoritatea cu sediul în municipiul Târgu Jiu - în funcție de cifra de afaceri și de numărul de angajați, sunt următoarele:[73]

Tab. 2.27. Top 10 firme, după cifra de afaceri

TOP 10 PROFESIONIȘTI, CIFRA DE AFACERI, an financiar 2019		
DENUMIRE	**CODJ**	**CFISCAL**
SOCIETATEA COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA S.A.	*J18/311/2012*	*30267310*
ARTEGO SA	*J18/1120/1991*	*2157428*
TOBACCO LOGISTIC & MARKETING S.R.L.	*J18/145/2017*	*37086257*
YDAIL CONSTRUCT S.R.L.	*J18/91/2002*	*14488808*
MOVEOS S.R.L.	*J18/467/2017*	*36290967*

[71] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*
[72] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*
[73] Sursa: *Date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj*

GHIOCELA PROD COM S.R.L.	*J18/1410/1992*	*2575285*
YANIDA COM S.R.L.	*J18/1136/1993*	*4897481*
SOCIETATEA "UZINA MECANICĂ SADU" S.A. FILIALA A COMPANIEI NAŢIONALE "ROMARM" S.A.	*J18/330/2001*	*14373832*
POMADIL COM S.R.L.	*J18/365/1993*	*3846919*

TOP 10 PROFESIONIȘTI, DUPĂ NUMĂR DE SALARIAȚI, an financiar 2019		
DENUMIRE	***CODJ***	***CFISCAL***
SOCIETATEA COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA S.A.	*J18/311/2012*	*30267310*
TMG GUARD S.R.L.	*J18/76/2016*	*35469698*
ARTEGO S.A.	*J18/1120/1991*	*2157428*
MOVEOS S.R.L.	*J18/467/2017*	*36290967*
SOCIETATEA "UZINA MECANICĂ SADU" S.A. FILIALA A COMPANIEI NAŢIONALE "ROMARM" S.A.	*J18/330/2001*	*14373832*
S.M.B. S.R.L.	*J18/499/2013*	*22131589*
EDILITARA PUBLIC S.A.	*J18/352/2010*	*27295841*
APAREGIO GORJ S.A.	*J18/6/2007*	*20415711*
MASIFPANEL S.R.L.	*J18/602/2018*	*24368027*
MANUFACTURA DE MOTRU S.R.L.	*J18/197/1999*	*12028994*

Complexul Energetic Oltenia S.A. **ocupă locul 2 pe țară,** după *Producere a Energiei Electrice în Hidrocentrale Hidroelectrica SA* și înaintea companiilor *Națională Nucleară Electrica S.A., Electrocentrale București S.A.* și *Enel Green Power România S.R.L*.

Complexul Energetic Oltenia asigură peste 95% din producția de lignit a României și 30% din consumul de energie electrică din SEN, având o prezență semnificativă pe piața serviciilor tehnologice pentru menținerea securității și stabilității în funcționare a *Sistemului Electroenergetic Național*, necondiționat de factorii atmosferici.

La nivelul municipiului Târgu Jiu, structura pe domenii de activitate va fi analizată prin raportare la structura economică la nivel de județ, luând în calcul câțiva indicatori relevanți pentru intervalul de ani 2015 - 2020, după cum urmează:

- ✓ *Număr de societăţi comerciale;*
- ✓ *Cifra de afaceri;*
- ✓ *Număr de angajaţi;*
- ✓ *Profitul net*.

Analizând situația actuală, **în municipiul Târgu Jiu**, la sfârșitul anului 2020 se aflau în evidența *Oficiului Registrului Comerțului de pe lîngă Tribunalul Gorj* **profesioniști din punct de vedere juridic, alții decât radiați,** după cum urmează:

Tab. 2.28. Profesioniști din punct de vedere juridic, alții decât radiați, cu sediul în Mun. Târgu-Jiu, anul 2020 [74]

Stare firmă	Număr profesioniști cu sediul în Tg. Jiu
deschidere procedură cf.Legii nr. 64/1995 republicată	3
dizolvare	141
dizolvare judiciară, cf art.237 din Legea nr. 31/1990	90
dizolvare urmare a expirării duratei de funcţionare	10
dizolvare,întrerupere temporară de activitate	3
dizolvare, lichidare	1
faliment	117
faliment,este sub incidenţa Legii nr. 85/2006	70
faliment,trimitere în judecată	1
funcțiune	14.517
funcţiune,trimitere în judecată	1
insolvență	13
întrerupere temporară de activitate	1.007
lichidare	76
pierdere, la data de 31.12.2016, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,funcţiune	2
pierdere, la data de 31.12.2016, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,lichidare	1
pierdere, la data de 31.12.2017, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,dizolvare judiciară, cf art.237 Legea nr. 31/1990	1
pierdere, la data de 31.12.2017, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,faliment	1
pierdere, la data de 31.12.2017, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,funcţiune	15
pierdere, la data de 31.12.2017, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,întrerupere temporară de activitate	2
pierdere, la data de 31.12.2018, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,dizolvare	2
pierdere, la data de 31.12.2018, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,faliment	1
pierdere, la data de 31.12.2018, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,funcţiune	32
pierdere, la data de 31.12.2019, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,dizolvare	1
pierdere, la data de 31.12.2019, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,funcţiune	70
pierdere, la data de 31.12.2020, a calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant,funcţiune	34
reorganizare judiciară	37
societatea mamă sub incidenţa Legii 85/2014 privind procedura insolvenţei	1

[74] Sursa: *Date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj*

Repartiția întreprinderilor din municipiul Târgu Jiu, pe principalele sectoare economice, este prezentată sintetic în tabelul următor:

Tab. 2.29. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr firme, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 [75]

Sector economic	Domeniu de activitate	NUMĂR FIRME		%		% TOTAL	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	111	141	100 %	100 %	1,53%	1,72%
TOTAL FIRME SECTOR PRIMAR		111	141	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	23	28	1,99%	2,15%	15,93%	15,86%
	Industria prelucrătoare	508	565	44,02%	43,46%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	35	37	3,03%	2,85%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	73	77	6,33%	5,92%		
	Construcții	515	593	44,63%	45,62%		
TOTAL FIRME SECTOR SECUNDAR		1.154	1.300	100%	100%		
Sector terțiar	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	2.559	2.892	42.79%	42.78%	82,54%	82,42%
	Transport şi depozitare	555	653	9.28%	9.66%		
	Hoteluri şi restaurante	353	395	5.90%	5.84%		
	Informații și comunicații	259	305	4.33%	4.51%		
	Intermedieri financiare și asigurări	252	261	4.21%	3.86%		
	Tranzacţii imobiliare	125	132	2.09%	1.95%		
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	654	719	10.93%	10.64%		
	Sănătate şi asistență socială	279	318	4.66%	4.70%		
	Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	5	5	0.08%	0.07%		
	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public	118	141	1.97%	2.08%		
	Învățământ	236	263	4.39%	3.89%		
	Sănătate şi asistență socială	240	270	4.01%	3.99%		
	Activități de spectacole, culturale și recreative	343	400	5.73%	5.92%		

[75] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

	Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale	*2*	*2*	*0.03%*	*0.02%*		
	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private	*2559*	*2892*	*42.79%*	*42.80%*		
TOTAL FIRME SECTOR TERȚIAR		***5.980***	***6.756***	***100%***	***100%***		
Total profesioniști neradiați la finele anilor		***7.245***	***8.197***			***100%***	***100%***

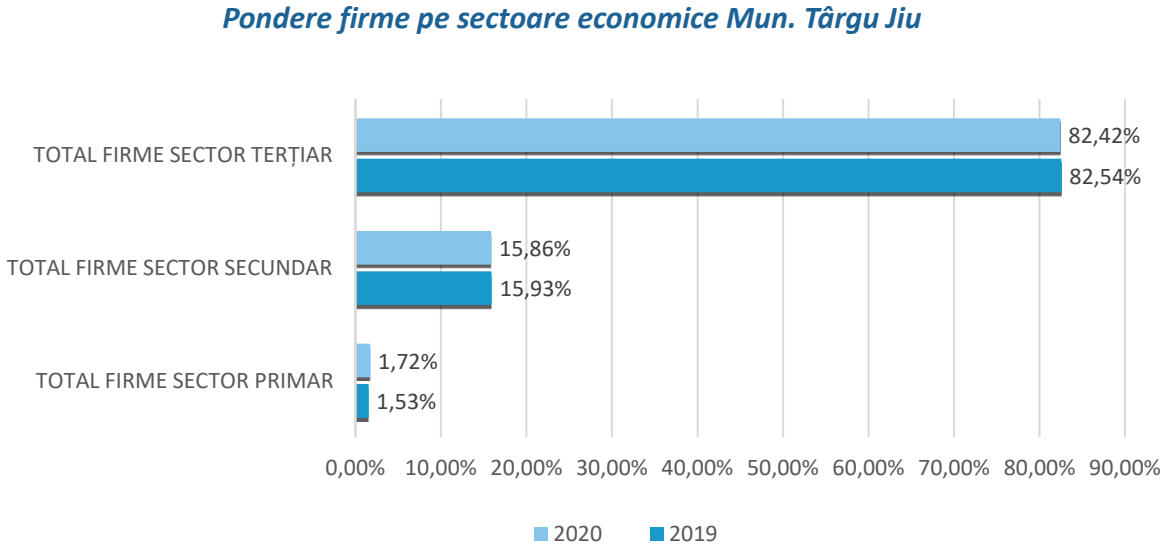

Fig. 2.31. Numărul întreprinderilor din Municipiul Târgu Jiu după domeniul de activitate [76]

După cum se poate observa din prelucrarea datelor de mai sus, la nivelul municipiului Târgu Jiu **în anul 2020, activităţile economice sunt majoritar concentrate în sectorul terţiar – Servicii, ocupând 82,42% din sectoarele economice**, sectorul secundar – *Industrii şi construcţii* – are o pondere de 15,86%, în timp ce restul de întreprinderi (1,72%) îşi desfăşoară activitatea în sectorul primar – *Agricultură, silvicultura şi pescuit*.

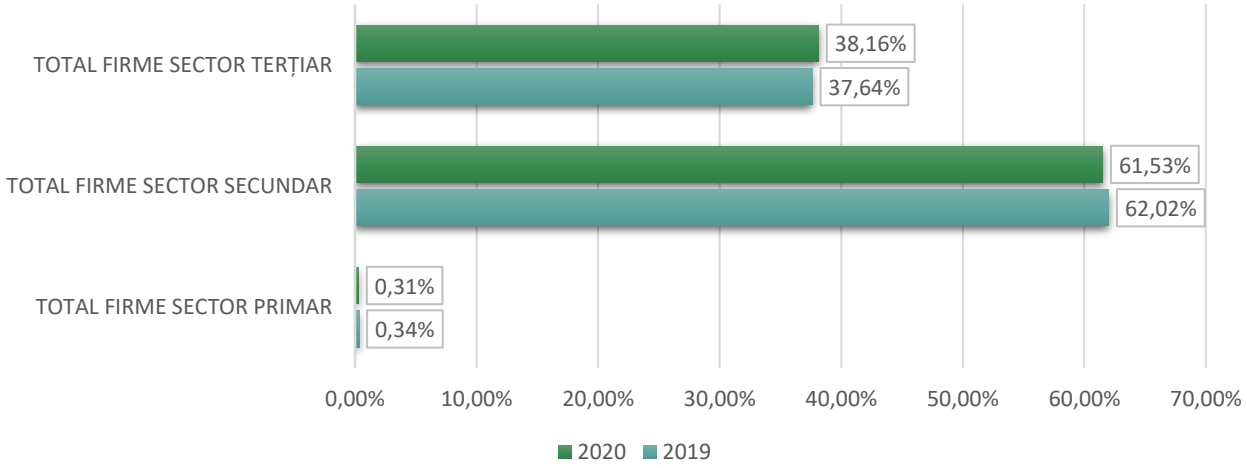
[76] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

Tab. 2.30. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 [77]

Sector economic	Domeniu de activitate	NUMĂR SALARIAȚI		%		%	
		MUNICIPIUL TÂRGU JIU				TOTAL	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	102	92	100%	100%	0,34%	0,31%
TOTAL SALARIAȚI SECTOR PRIMAR		102	92	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	218	205	1,16%	1,14%	62,02%	61,53%
	Industria prelucrătoare	3.160	54	16,79%	54,55%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	12.882	3.101	68,43%	17,19%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.233	1.129	6,55%	6,26%		
	Construcții	1.332	1.391	7,08%	7,71%		
TOTAL SALARIAȚI SECTOR SECUNDAR		18.825	18.039	100%	100%		
Sector terțiar	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	4.089	3.885	35,79%	34,73%	37,64%	38,16%
	Transport şi depozitare	838	813	7,33%	7,27%		
	Hoteluri şi restaurante	1.047	861	9,16%	7,70%		
	Informații și comunicații	329	345	2,88%	3,08%		
	Intermedieri financiare și asigurări	350	332	3,06%	2,97%		
	Tranzacţii imobiliare	129	124	1,13%	1,11%		
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	619	654	5,42%	5,85%		
	Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	2.802	2.978	24,53%	26,62%		
	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public	1	1	0,01%	0,01%		
	Învățământ	119	106	1,04%	0,95%		
	Sănătate şi asistență socială	658	622	5,76%	5,56%		
	Activități de spectacole, culturale și recreative	102	103	0,89%	0,92%		
	Alte activități de servicii	342	362	2,99%	3,24%		
TOTAL SALARIAȚI SECTOR TERȚIAR		11.425	11.186	100%	100%		
TOTAL SALARIAȚI MUN. TÂRGU JIU		30.352	29.317			100%	100%

[77] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, număr salariați, Mun. Târgu Jiu

Din punct de vedere al **numărului de salariați**, dacă totalul acestora era de 30.352 în anul 2019, **în anul 2020 pandemia de Covid-19 a dus la disponibilizarea a 2,14% din angajații tuturor sectoarelor de activitate**. Chiar și în acest context, **sectorul secundar – *industrie și construcții* – deţine cea mai mare pondere (61,53%)**, din care 67,70% sunt lucrători în domeniul *producției și furnizării de energie electrică și termică*. Întreprinderile din domeniul *comerțului cu ridicata și cu amănuntul* concentrează 34,73% din salariați, cele din domeniul *activităților de servicii administrative și activități de servicii suport* 26,62%, iar cele din domeniul *industriei prelucrătoare* un procent de 17,19% din totalul angajaţilor.

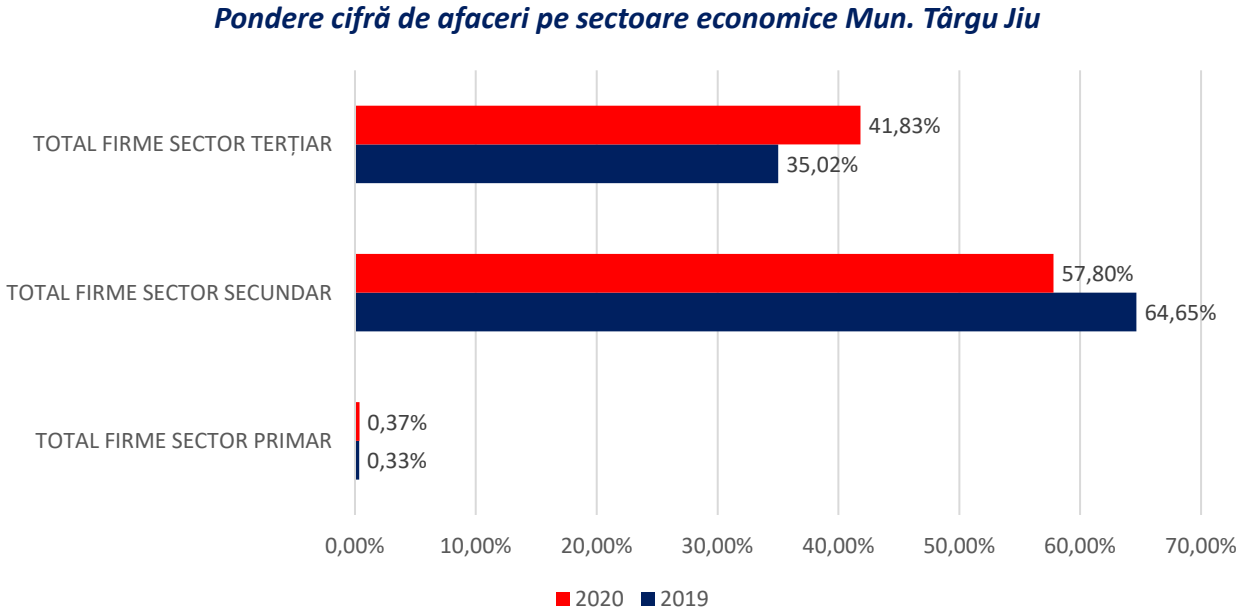
Totodată, dintre indicatorii economici ce caracterizează mediul de afaceri, unul dintre cei mai relevanţi este **cifra de afaceri realizată**, în anul 2020, principalele aporturi fiind aduse de ***comerț* (68,88%)**, ***producția / furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat* (67,73%)** și ***industria prelucrătoare* (16,51%)**. Ponderea mare a industriei și a comerțului este similară perioadei anterioare de referință (2010-2015).

Tab. 2.31. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, cifra de afaceri, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 [78]

Sector economic	Domeniu de activitate	CIFRA DE AFACERI (lei)		%		%	
		MUNICIPIUL TÂRGU JIU				TOTAL	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sector primar	*Agricultura, silvicultura și pescuit*	*21.697.463*	*20.123.099*	*100%*	*100%*	***0,33%***	***0,37%***
TOTAL CIFRA DE AFACERI SECTOR PRIMAR		***21.697.463***	***20.123.099***	***100%***	***100%***		

[78] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

Sector secundar	*Industria extractivă*	*70.352.463*	*75.753.945*	*1,68%*	*2.42%*	***64,65%***	***57,80%***
	Industria prelucrătoare	*526.331.242*	*517.533.768*	*12,57%*	*16.51%*		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	*3.155.024.049*	*2.122.601.967*	*75,34%*	*67.73%*		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	*138.974.360*	*115.496.837*	*3,32%*	*3.69%*		
	Construcții	*297.123.233*	*302.590.893*	*7,09%*	*9.66%*		
TOTAL CIFRA DE AFACERI SECTOR SECUNDAR		***4.187.805.347***	***3.133.977.410***	***100%***	***100%***		
Sector terțiar	*Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor*	*1.470.552.680*	*1.562.536.428*	*1307,85%*	*68.88%*	***35,02%***	***41,83%***
	Transport şi depozitare	*131.213.557*	*135.218.023*	*116,70%*	*5.96%*		
	Hoteluri şi restaurante	*142.732.861*	*105.889.809*	*126,94%*	*4.67%*		
	Informații și comunicații	*48.636.127*	*57.878.444*	*43,25%*	*2.55%*		
	Intermedieri financiare și asigurări	*35.928.649*	*36.717.956*	*31,95%*	*1.62%*		
	Tranzacţii imobiliare	*38.798.852*	*37.874.324*	*34,51%*	*1.67%*		
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	*59.412.483*	*73.742.999*	*52,84%*	*3.25%*		
	Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	*123.702.999*	*140.868.005*	*110,02%*	*6.21%*		
	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public	*195.184*	*162.979*	*0,17%*	*0.01%*		
	Învățământ	*6.210.415*	*5.926.889*	*5,52%*	*0.26%*		
	Sănătate şi asistență socială	*71.826.442*	*76.901.464*	*63,88%*	*3.39%*		
	Activități de spectacole, culturale și recreative	*16.045.781*	*10.257.651*	*14,27%*	*0.45%*		
	Alte activități de servicii	*21.536.983*	*24.375.271*	*19,15%*	*1.07%*		
TOTAL CIFRA DE AFACERI SECTOR TERȚIAR		***112.440.872***	***2.268.350.242***	***100%***	***100%***		
TOTAL CIFRA DE AFACERI MUN. TÂRGU JIU		***4.321.943.682***	***5.422.450.751***			***100%***	***100%***

Din punct de vedere al **profitului** realizat de societățile comerciale din municipiu, situația este diferită de cea a județului, în sensul în care Târgu Jiu a încheiat anul 2020 cu un profit net de aprox. 400 mil. lei, în creștere cu 13,19% faţă de aceeaşi perioadă din 2019, deși economia per ansambu a fost afectată de criza pandemică de coronoravirus.

Tab. 2.32. Repartiția pe sectoare economice și domenii de activitate, profit net, Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 [79]

Sector economic	Domeniu de activitate	PROFIT NET MUN. TÂRGU JIU		%		% TOTAL	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sector primar	Agricultura, silvicultura și pescuit	4.876.149	2.839.065	100%	100%	1,39%	0,70%
TOTAL PROFIT NET SECTOR PRIMAR		4.876.149	2.839.065	100%	100%		
Sector secundar	Industria extractivă	6.921.243	15.764.580	6,63%	19,92%	29,81%	33,46%
	Industria prelucrătoare	48.976.616	59.523.634	46,90%	21,87%		
	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	610.867	623.038	0,59%	0,00%		
	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	5.788.095	10.129.263	5,54%	0,00%		
	Construcții	42,121,975	48.943.700	40,34%	58,21%		
TOTAL PROFIT NET SECTOR SECUNDAR		104.418.796	134.984.215	100%	100%		

[79] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

Sector terțiar	*Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor*	*81.121.525*	*103.413.303*	*33.67%*	*38.93%*	***68,79%***	***65,84%***
	Transport şi depozitare	*16.327.354*	*20.255.522*	*6.78%*	*7.63%*		
	Hoteluri şi restaurante	*25.672.111*	*17.169.640*	*10.66%*	*6.46%*		
	Informații și comunicații	*11.078.004*	*16.468.429*	*4.60%*	*6.20%*		
	Intermedieri financiare și asigurări	*15.436.409*	*17.695.376*	*6.41%*	*6.66%*		
	Tranzacţii imobiliare	*19.025.950*	*15.065.536*	*7.90%*	*5.67%*		
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	*22.860.498*	*25.269.089*	*9.49%*	*9.51%*		
	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public	*14.261.066*	*95.143*	*5.92%*	*4.54%*		
	Învățământ	*135.251*	*1.101.478*	*0.06%*	*0.04%*		
	Sănătate şi asistență socială	*2.040.474*	*26.950.746*	*0.85%*	*0.41%*		
	Activități de spectacole, culturale și recreative	*22.778.974*	*3.656.062*	*9.45%*	*10.15%*		
	Alte activități de servicii	*6.020.332*	*6.407.833*	*2.50%*	*1.38%*		
TOTAL PROFIT NET SECTOR TERȚIAR		***240.936.394***	***265.607.346***	***100%***	***100%***		
TOTAL GENERAL		***350.231.339***	***403.430.626***			***100%***	***100%***

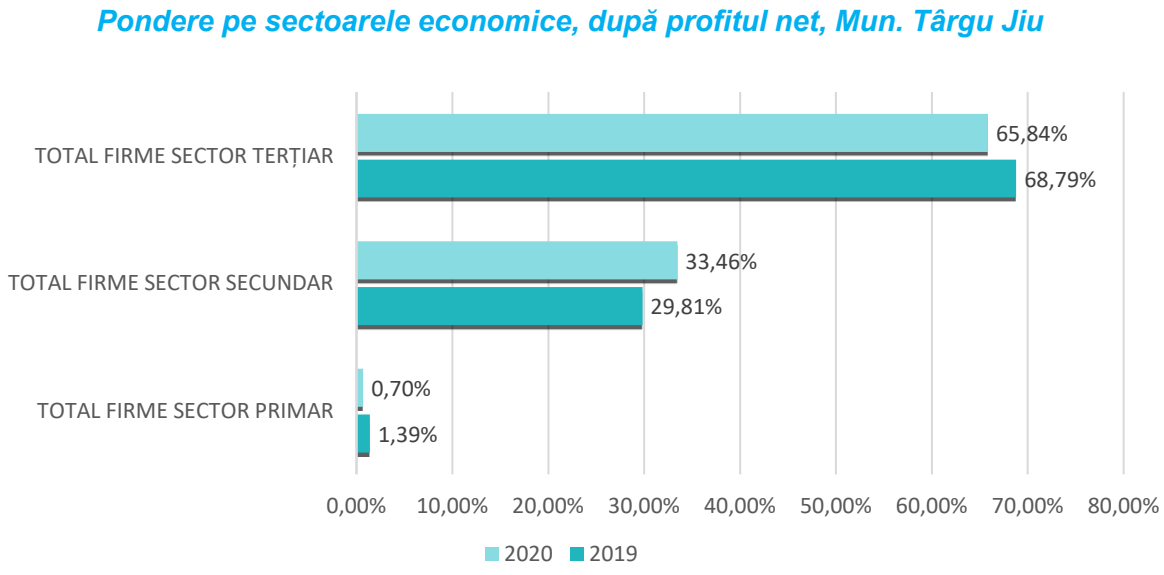

Fig. 2.32. Ponderea sectoarelor economice, după profitul net, municipiul Târgu Jiu, în perioada 2019-2020 [80]

[80] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj, 2019-2020*

După cum se poate observa, sectorul terțiar ocupă primul loc după majoritatea criteriile de analiză, urmat de sectorul secundar. Valoarea procentuală ridicată pentru sectorul terțiar din punct de vedere al numărului de întreprinderi relevă doar faptul că în acest sector activează un număr mare de microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii.

Cu toate acestea, dezvoltarea economică este încă defectuoasă, datorită lipsei unei strategii de dezvoltare a întreprinderilor, a managementului, a resurselor de menţinere a investiţiilor, împreună cu pierderea pieţelor de desfacere şi reducerea nivelului de competitivitate al produselor.

INIȚIATIVE ANTREPRENORIALE

Structurile de sprijinire a afacerilor (***parcuri industriale, parcuri logistice, parcuri de afaceri, tehnologice, incubatoare de afaceri, clustere***) contribuie la dezvoltarea economică a localităţilor, prin oferirea condiţiilor adecvate pentru localizarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor productive şi a serviciilor de sprijinire a acestora. Structuri moderne, ele permit regiunilor să beneficieze de avantaje competitive prin utilizarea resurselor lor specifice, neutilizate sau sub-utilizate, contribuind astfel la convergenţa regiunilor din punct de vedere economic şi social.

În județul Gorj au fost identificate următoarele entități care asigură o serie de facilităţi şi/sau spaţii pentru desfăşurarea activităţilor economice de producţie şi de prestare servicii: [81]

- ***Camera de Comerț și Industrie Gorj*** **(Târgu Jiu);**
- ***Parcul industrial Gorj S.A.*** **(Bumbești-Jiu);**
- Incubatoare de afaceri: ***Centrul de afaceri pentru dezvoltarea IMM-urilor din Gorj (Târgu Jiu)***;
- ***Fundaţia pentru Dialog Social – Centrul pentru Dezvoltare Locală Tg. Jiu;***
- ***Oltenia HUB (Târgu Jiu)***;
- ***Clustere regionale și locale.***

Camera de Comerț și Industrie Gorj reprezintă și apară interesele comunității de afaceri din județul Gorj în raport cu autoritățile române și cu organizații similare din străinătate.

Parcul Industrial Gorj S.A. este amplasat pe teritoriul oraşului Bumbeşti-Jiu, pe o suprafață de 186.200 mp, pe care se află amplasate suprafețe construite de 38.000 mp, iar în prezent sunt ocupate aproximativ 20.000 mp.

[81] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj pentru perioada 2021-2027*

Oltenia HUB este un HUB digital de inovare, localizat în municipiul Târgu Jiu dedicat formării în domeniul resurselor umane care ajută IMM-urile să devină mai competitive pe piața globală în ceea ce privește afacerea lor sau procesele lor utilizând tehnologiile digitale.[82] HUB - ul este un mediu de afaceri controlat, în care rezidenții au acces la oportunități pentru creșterea accelerată a businessului propriu, atât pe verticală, cât și pe orizontală; un spațiu de „co-working" care încurajează colaborarea și beneficiile reciproce între membri.

La nivel regional, ***politica de cluster*** este susținută de Agențiile de dezvoltare și de partenerii regionali. În regiunea Sud-Vest Oltenia, la nivelul clusterelor formate este încurajată colaborarea între întreprinderi, instituţii de cercetare, unități de învățământ și autorități publice, cu scopul de a sprijini dezvoltarea sustenabilă a unor sectoare cheie ale mediului economic regional, atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu și lung. **Din cele 58 de clustere acreditate de *Secretariatul European pentru Analiza Clusterelor*, care au primit eticheta de bronz, 7 sunt din Regiunea Sud-Vest Oltenia**:

- ***AGROPRO Oltenia Cluster*** - *Agricultură și dezvoltarea mediului rural*;
- ***Agro-food****;*
- ***Construct Cluster Oltenia*** - *Construcții;*
- ***Health in South West Oltenia Region*** - *Sănătate și științe medicale;*
- ***Health Tourism in The South West Oltenia Region*** - *Sănătate și științe medicale;*
- ***ITC - Regional Competitiveness Pole Oltenia Cluster*** - *TIC;*
- ***Oltenia Tourism competitiveness Pole*** - *Inovare și Tradiții în Turism;*
- ***South West Oltenia Automotive Competitiveness Pole*** - *Transport și mobilitate.*

Conform evidențelor *Ministerului Economiei*, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia există un număr de **12 clustere în domeniile automotive, turism, IT&C, agro-alimentar și construcții**, medaliate cu bronz, dintre care 2 sunt membre ale *Asociației Clusterelor din România*.

Alte clustere din regiune sunt:

- ⇒ ***ASOCIAȚIA CLUSTER INOVATIV MANAGEMENTUL ENERGIEI ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE*** *(Târgu Jiu);*
- ⇒ ***TRANSALPINA-DRUMUL REGELUI*** - Turism, Sectorul creativ, Agro-food;
- ⇒ ***Mobility Urban logistic Cluster DOROTHY*** - Logistică;
- ⇒ ***Polul de Competitivitate Turism Oltenia - TurOlt InoTT*** - Turism sustenabil și inovator;
- ⇒ ***TURINN Cluster*** - Turism;
- ⇒ ***INOVTRANS Pole*** - Mecanică.

[82] *Sursa: http://olteniahub.ro*

La nivel de clustere, principalele **obiective** care vizează economia regiunii Sud - Vest Oltenia și a județului Gorj sunt:

- *creșterea competitivității companiilor în sectorul TIC, promovarea produselor electronice și software, inovarea, rezultatele cercetării în domeniul transferului de tehnologie și dezvoltarea politicii instituționale, dezvoltarea regională prin interconectarea cunoștințelor, tehnologiilor și oamenilor;*
- *atragerea investițiilor străine în județ, prin realizarea de misiuni economice în vederea identificării de parteneri economici și atragerea de misiuni economice în vederea stabilirii de parteneriate de afaceri și realizării de investiții cu capital străin;*
- *dezvoltarea colaborării și creșterea relațiilor comerciale între membri, în vederea dezvoltării economice și sociale a regiunii;*
- *facilitarea intrării agenților economici din regiune pe noi piețe prin acțiuni complexe de internaționalizare și participarea la evenimente (burse) de afaceri;*
- *atragerea de fonduri europene pentru dezvoltarea activităților de producție dar și a serviciilor;*
- *calificarea, perfecționarea și specializarea forței de muncă în sectorul construcțiilor și în domeniile adiacente, în special în producția materialelor de construcții;*
- *îmbunătățirea procesului de distribuție a bunurilor la nivelul mediului urban prin reducerea numărului de vehicule și consolidarea standardelor de mediu ș.a.*

Un alt instrument propus prin SNCDI 2021-2027 este dedicat ***acceleratoarelor de afaceri***. Beneficiarii instrumentului de finanțare pot fi ONG-uri și/sau IMM-uri organizatoare ale programelor de accelerare.

Universitatea "Constantin Brâncuşi" poate contribui la dezvoltarea unui ecosistem prin implicarea directă în crearea *spin-off*-urilor, prin programe de educație antreprenorială sau prin incubatoare și programe de accelerare, în parteneriat cu sau prin sprijin din partea actorilor publici și privați.

Strategia de specializare inteligentă pentru perioada 2021-2027 **urmărește încurajarea spiritului antreprenorial**, dezvoltarea companiilor inovative, valorificarea infrastructurilor de cercetare și stimularea parteneriatului între universități, instituții de cercetare și companii, în domeniile cu potențial de specializare identificate în perioada precedentă, precum: inginerie industrială și transporturi, energie durabilă și mediu, medicină inovativă fundamentală și aplicativă, agricultură și industrie alimentară, turism și *identitate culturală. Printre prioritățile Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2015-2020* s-au numărat susținerea acțiunilor parteneriale între mediul public și mediul privat și sprijinirea factorilor și serviciilor suport, dezvoltarea activităților de cercetare-dezvoltare și inovare proprii ale întreprinderilor, inclusiv prin promovarea unor măsuri de sprijin finanțate din fonduri naționale și europene. În cadrul documentului strategic antemenționat, pentru regiunea Sud-Vest Oltenia au fost identificate următoarele sectoare de specializare economică:

- ✓ Dolj (mijloace de transport);

- ✓ **Gorj (materiale plastice, cauciuc și articole din acestea)**;
- ✓ Mehedinţi (mijloace de transport);
- ✓ Olt (metale comune și articole din acestea);
- ✓ Vâlcea (materiale plastice, cauciuc și articole din acestea).

Și la nivel regional a fost elaborată ***Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Vest Oltenia (RIS 3)***, care a fost aprobată prin Hotărâre a *Consiliului pentru Dezvoltare Regională*. Domeniile cu potențial de dezvoltare identificate în cadrul strategiei, care pot asigura o specializare inteligentă a regiunii Sud-Vest Oltenia sunt*: Inginerie industrială și transporturi, Energie durabilă și mediu, Medicină inovativă fundamentală și aplicativă, Agricultură și industrie alimentară, Turism și identitate culturală. Sectoarele ITC și eco- tehnologii* sunt considerate ca fiind două domenii transversale.

În regiunea Sud-Vest Oltenia își desfășoară activitatea următoarele **unități de cercetare-dezvoltare:**[83]

- ***Institute naționale de cercetare-dezvoltare***:
  - 1 în jud. Vâlcea - *Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice şi Izotopice - ICSI Râmnicu Vâlcea*;
  - 1 în jud. Dolj - *Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare şi Încercări pentru Electrotehnică - ICMET Craiova*;
  - 1 în județul Vâlcea - *Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Industrială ECOIND - Sucursala Râmnicu Vâlcea*;

- ***Institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române şi de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură***, precum:
  - Jud. Dolj: *Institutul de Cercetări Socio Umane "C.S. Nicolaescu Plopsor" din Craiova*, *Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Pomicolă Craiova*, *Stațiunea de Cercetări Agricole Șimnicu de Jos, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Legumicolă Işalnița, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Cultura Plantelor de Nisipuri Dăbuleni, Stațiunea Didactică Experimentală Craiova*;
  - Jud. Vâlcea: *Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare în Pomicultură, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Viti-vinicolă Drăgășani;*
  - Jud. Gorj: *Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Tg. Jiu*;
  - Jud. Olt: *Stațiunea de cercetare-dezvoltare agricolă Caracal, Stațiunea de Cercetare Pomicolă Strejești*.

Un loc aparte în valorificarea rezultatelor de cercetare îl ocupă reintegrarea ecologică, economică şi socială a terenurilor afectate de exploatărilor miniere. Astfel, pe haldele amenajate prin plantaţii cu nuc, prun, măr, alun au fost înfiinţate plantaţii de vie, s-a elaborat tehnologia de cultivare a haldelor cu plante furajere şi culturi anuale.

[83] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Otenia*

Cercetările efectuate pe linia potenţării solurilor tehnogene şi a celor slab aprovizionate în elemente nutritive au fost materializate prin punerea în funcţiune, în colaborare cu *I.C.P.A. Bucureşti* şi *Societatea Naţională a Lignitului Oltenia*, a unei staţii pilot de producere a îngrăşămintelor organo-minerale pe bază de praf de lignit el însuşi fertilizant. *S.N.L. Oltenia* şi-a însuşit în totalitate tehnologia de recultivare a haldelor, potenţarea solurilor tehnogene pentru reintegrarea ecologică, economică şi socială a zonelor miniere.

Institutul de Cercetare Științifică, Inginerie Tehnologică și Proiectare Mine pe Lignit S.A. (ICSITPML) a fost înfiinţat în 1967 ca o necesitate firească a dezvoltării industriei miniere din Oltenia. În această zonă urma să se facă deschiderea şi punerea în exploatare a şase mari bazine miniere (Rovinari, Motru, Jilţ, Gilort – Amaradia, Berbeşti şi Husnicioara), cu producţia cărora trebuia să se alimenteze cinci centrale termoelectrice ce asigurau o parte importantă din baza energetică a ţării.

- ***Institute de învăţământ superior acreditate sau structuri ale acestora***

La nivel regional activează **3 universități de stat acreditate** (*Universitatea din Craiova* – județe Dolj și Mehedinți, *Universitatea Constantin Brâncuși Târgu Jiu* – județ Gorj, *Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova* – județ Dolj), 2 filiale locale ale altor Universități de stat din țară (*USAMV București* și *Universitatea din Pitești* – județul Olt) și 2 Universități particulare (*Universitatea Spiru Haret* – județe Dolj, Vâlcea; *Universitatea Constantin Brâncoveanu* – județ Vâlcea).

***Universitatea "Constantin Brâncuși" Târgu-Jiu* are ca obiective principale în domeniul cercetării științifice** următoarele activități:

- *dezvoltarea componenţei cercetării ştiinţifice la nivelul standardelor naţionale şi internaţionale şi în conformitate cu deciziile ce vor fi luate de MECT pe baza Declaraţiei Conferinţei Naţionale a Învăţământului Superior;*
- *dezvoltarea unor colective de cercetare puternice care să desfăşoare activităţi de cercetare competitive şi promovarea a cel puţin două centre de cercetare existente în categorii superioare, tip A sau excelenţă;*
- *integrarea colectivelor de cercetare proprii în consorţii naţionale şi internaţionale de cercetare;*
- *susţinerea în continuare a activităţii de întregire şi modernizare a bazei materiale a cercetării;*
- *abordarea unor teme de cercetare orientate spre rezolvarea unor probleme impuse de cerinţele actuale şi de perspectivă privind dezvoltarea societăţii româneşti şi de actualitate pe plan mondial;*
- *creşterea numărului şi a calităţii programelor şi proiectelor de cercetare realizate de către colectivele de cercetare în scopul atragerii de fonduri financiare mai substanţiale pentru susţinerea activităţii de cercetare ştiinţifică;*

- *susţinerea financiară a perfecţionării pregătirii cadrelor didactice tinere, ce desfăşoară activităţi de cercetare, prin stagii efectuate în cadrul unor centre de cercetare cu tradiţie pe plan naţional şi internaţional;*
- *susţinerea financiară a activităţilor de valorificare a rezultatelor cercetării ştiinţifice realizate de cadrele didactice, respectiv pentru: participarea la manifestări ştiinţifice de prestigiu, publicarea de lucrări în reviste de prestigiu naţional şi internaţional, editarea de cărţi în edituri naţionale şi internaţionale;*
- *cointeresarea colectivelor de cercetare în desfăşurarea unor activităţi competitive, prin utilizarea rezultatelor obţinute în activităţile de valorificare a cercetării ştiinţifice drept criterii de bază pentru evaluarea activităţilor la nivelul cadrelor didactice, catedrelor, facultăţilor şi a universităţii în ansamblu;*
- *stimularea interesului studenţilor pentru activitatea de cercetare ştiinţifică prin integrarea acestora în colectivele de cercetare ale cadrelor didactice, reorganizarea cercurilor ştiinţifice studenţeşti, elaborarea unor tematici ale lucrărilor de diplomă care să includă şi activităţi de cercetare;*
- *participarea la competiţiile de obţinere a granturilor de cercetare cu finanţare externa (NATO, CADRU-6);*
- *participarea la competiţiile de obţinere a granturilor de cercetare organizate de CNFIS şi CNCSIS;*
- *realizarea şi dezvoltarea colaborărilor în domeniul cercetării cu colective de specialişti din cadrul universităţilor de prestigiu din ţară şi străinătate;*
- *realizarea de proiecte de cercetare aplicativă cu parteneri economic.*[84]

- ***Societăți comerciale***

În categoria unităților de cercetare-dezvoltare care activează la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia se regăsesc și societățile, atât cele cu capital de stat, cât și cele cu capital privat. Cele mai multe societăți care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare sunt din mediul urban.

La nivel regional au fost identificate **70 de firme care au ca obiect principal de activitate codurile CAEN 7211** - *Cercetare-dezvoltare în biotehnologie* și **7219** - *Cercetare-dezvoltare în alte ştiinţe naturale şi inginerie*, din care 46 sunt în jud. Dolj, **6 în jud. Gorj**, 4 în Mehedinți, 3 în jud. Olt și în 11 jud. Vâlcea. Din cele 70 de firme identificate care își desfășoară activitatea de cercetare-dezvoltare, doar 10 sunt în mediul rural.

În ceea ce privește ***intreprinderile cu inovație de produs și/sau proces***, acestea înregistrează o tendință de scădere semnificativă la nivel național. Dacă în anul de referință 2006 erau 6013 întreprinderi, în anul 2010 numărul a scăzut la 3763, și a continuat să scadă, ajungând în 2016 la valoarea de 1556. Aceasta tendința de scădere s-a manifestat în toate regiunile de dezvoltare. În anul 2016, **regiunea Sud-Vest Oltenia**

[84] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Otenia - Material preluat de pe site-ul: http://www.utgjiu.ro/cercetare2/legislatie/strategii/*

avea cel mai mic număr de întreprinderi cu inovație de produs și/sau proces, comparativ ce restul regiunilor de dezvoltare: **120 de întreprinderi inovatoare**, din care 85 erau întreprinderi mici, 25 intreprinderi mijlocii şi 10 întreprinderi mari. Dintre acestea, 72 erau active în sectorul *Industrie* şi 48 în sectorul *Servicii*.

Angajații din cercetare-dezvoltare au reprezentat doar 4,76% din totalul național, aproximativ 2.132 de lucrători (**INS, 2019**). **Cheltuielile de cercetare și dezvoltare** au fluctuat de- a lungul anilor, fiind de 128.247 mii RON în 2017 (INS, 2019). Aceasta reprezintă **2,97% din totalul cheltuielilor** cu cercetarea-dezvoltarea la nivel național. Companiile private au reprezentat 11,8% din cheltuielile regionale în cercetare și dezvoltare în 2015, ceea ce este, de asemenea, sub media națională (44,0%) (Eurostat, 2018).

Potenţialul de CDI reflectă dificultățile structurale ale regiunii pentru a face faţă provocărilor economiei de piaţă: disponibilizări masive ale industriei, în special în exploatarea cărbunelui şi revenirea la „agricultura de subzistenţă" în perioada 1995-2000, dependenţă de oraşele monoindustriale care au mers prin crize severe, capacitate slabă de atragere a ISO, dezvoltarea tardivă a IMM-urilor şi serviciilor financiare, etc. Adâncirea lacunelor intra şi interregionale afectează serios capacitatea de captare a Sud-Vest Oltenia atât în raport cu alte regiuni româneşti, cât şi cu UE-28.

Stimularea iniţiativei antreprenoriale prin sprijinirea şi încurajarea înfiinţării clusterelor are drept obiectiv încurajarea cooperării dintre diferiţi actori economici, în vederea creşterii competitivităţii şi productivităţii. În acest context, clusterele inovative sunt o soluţie de succes datorită faptului că sunt o combinaţie între dinamismul antreprenorial şi sinergiile proactive între actorii principali ai inovării.

Acordarea unor ajutoare de stat în condițiile restructurărilor (planuri de restructurare și de decarbonare, disponibilizări etc.), care afectează o mare parte a populației, precum și de facilități fiscale agenților economici care desfășoară activități în domeniul cercetării – dezvoltării, celor afectați de *Pandemia Covid 19* și altor categorii, implementarea *Strategiei de Specializare Inteligentă*, încheierea de parteneriate între universități și IMM-uri în vederea depunerii de proiecte comune în domeniul CDI, instrumentele financiare pentru susținerea antreprenoriatului propuse prin *SNCDI 2021-2027* dedicate acceleratoarelor de afaceri, sunt tot atâtea mijloace și pârghii financiare, care să susțină economia în următoarea perioadă care se anunță foarte dificilă.

2.6.3. PROFILUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

2.6.3.1. SECTORUL PRIMAR – AGRICULTURA, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT

Unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale ***Agendei 2030*** – ***FOAMETE ZERO*** - prevede „***eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile***”. În acest sens, ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*** vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorifi carea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Conform noii concepții europene, mediul rural este un spațiu peisager, valoros, marcat de o lungă istorie și care nu poate fi întreținut decât printr-o permanentă preocupare pentru societate și comunitate. Acesta are capacitatea de a-și îndeplini funcțiile de aprovizionare și de echilibru doar în condițiile în care se va dezvolta ca spațiu de viață atrăgător, cu o infrastructură adecvată, în care să fie posibilă practicarea și a unor activități neagricole, iar agricultura și silvicultura să fie practicate într-un mod responsabil și durabil.

Societatea rurală la nivelul României parcurge, în prezent, un proces de tranziție ca rezultat direct al schimbărilor socio-economice produse de trecerea la economia de piață. Astfel, mediul rural cunoaște o realitate dinamică, în permanentă evoluție și confruntare cu mediul urban.

Agricultura ocupă un loc important în economia României și are perspective considerabile de dezvoltare în context european, datorită condițiilor pedoclimatice favorabile și potențialului în sfera producției ecologice. În perioada 1995-2016, contribuția agriculturii la formarea PIB-ului național a înregistrat o scădere majoră, de la 14,7% în 1995 la 4,7% în 2016, în condițiile în care ponderea forței de muncă ocupată în agricultură avea o valoare foarte apropiată de cea înregistrată în 1995.

În ciuda productivității scăzute, România este printre principalii exportatori de porumb și grâu la nivel mondial, datorită mărimii suprafeței agricole disponibile. Astfel, provocarea viitoare este de a îmbunătăți nivelul productivității agricole, fără a periclita

factorii de mediu (aer, apă, calitatea solului, biodiversitatea), prin eliminarea principalilor factori limitatori ai randamentului producției: fragmentarea exploatațiilor agricole și lipsa cooperării între fermieri (aproape 75% din fermele din România au o suprafață mai mică de 2 ha și 70% au venituri mai mici de 2.000 euro), nivelul de pregătire al fermierilor, nivelul redus de capitalizare, statutul profesional nedefinit cu claritate al agricultorului, nivelul de dotare tehnologică al fermelor. România este mult în urma altor țări europene din punctul de vedere al sistemului de irigații, în condițiile în care seceta afectează frecvent peste 50% din terenul agricol, iar numai 12% din terenul agricol dispune de irigații viabile.

ORIZONT 2020	***ȚINTE 2030***
▪ *Dezvoltarea unor programe pentru promovarea consumului de alimente sănătoase* ▪ *Continuarea Programului Național de Reabilitare a Infrastructurii Principale de Irigații din România* ▪ *Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar* ▪ *Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate* ▪ *Susținerea și atragerea tinerilor fermieri* ▪ *Creșterea numărului de fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică și creșterea suprafeței agricole certificate ecologic* ▪ *Creșterea numărului de grupuri aplicante/operatori economici înregistrați pe scheme de calitate naționale și europene.*	▪ *Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014* ▪ *Finalizarea cadastrului agricol* ▪ *Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018* ▪ *Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite* ▪ *Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone* ▪ *Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole* ▪ *Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.*[85]

[85] *Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*

Specificul economiei Regiunii Sud-Vest Oltenia este industrial-agrar, contribuția industriei la realizarea PIB fiind majoră, iar populația ocupată în agricultură reprezintă jumătate din totalul populației ocupate în anul 2018. Coroborând numărul de persoane ocupate în agricultură cu faptul că populația rurală este peste media națională se poate concluziona că, din acest punct de vedere, Regiunea SV Oltenia este, în principal, o regiune agricolă cu eficiență economică minimală, contribuția sectorului la realizarea PIB Regional fiind în 2010 de 6,8%.

De asemenea, trebuie avut în vedere necesitatea păstrării specificității și tradiției locale, acestea putând deveni un puternic avantaj competitiv: produse specifice zonei locale originale, sănătatea oamenilor si protecția mediului fiind în centrul atenției.

În județul Gorj, agricultura este un sector neperformant, deși cea mai mare parte a populației ocupate este în mediul rural; **se practică o agricultură de subzistență, cu tehnologii și utilaje învechite**. Specificul economiei județului Gorj este industrial-agrar, contribuția industriei la realizarea cifrei de afaceri realizată în județ fiind majoră, iar populația ocupată în agricultură este majoritară față de totalul populației ocupate.

La nivel teritorial, ***regiunea Sud-Vest Oltenia*** [86], înregistra la sfarsitul anului 2014, **2.921.169 hectare suprafață fond funciar (12,25% în total național)**, pe locul 7 între regiunile țării. Cea mai mare suprafață a fondului funciar o deține regiunea Nord-Est (15,45%), urmată de Sud-Est (15,00%), Sud-Muntenia, Nord-Vest și Centru cu aproximativ 14% în total fond funciar, fiecare, ultima fiind regiunea București-Ilfov cu 0,76%.

La nivelul județelor regiunii, județul Dolj deține 741.401 ha fond funciar (25,38% din totalul regiunii și 3,11% din totalul național), urmat de județul Vâlcea cu 576.477 ha (19,73% din fondul regiunii și 2,41% din totalul național). Cel mai redus fond funciar îl are județul Mehedinți (16,88% din fondul regiunii și 2,06% din fondul național). Judetele Gorj și Olt dețin suprafețe ale fondului funciar, relativ similare: **jud. Gorj are 560.174 ha (19,17% din fondul regiunii și 2,34% din totalul național)**, iar jud. Olt are 549.828 ha (18,82% din fondul regional și 2,30% din cel național).

[86] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia*

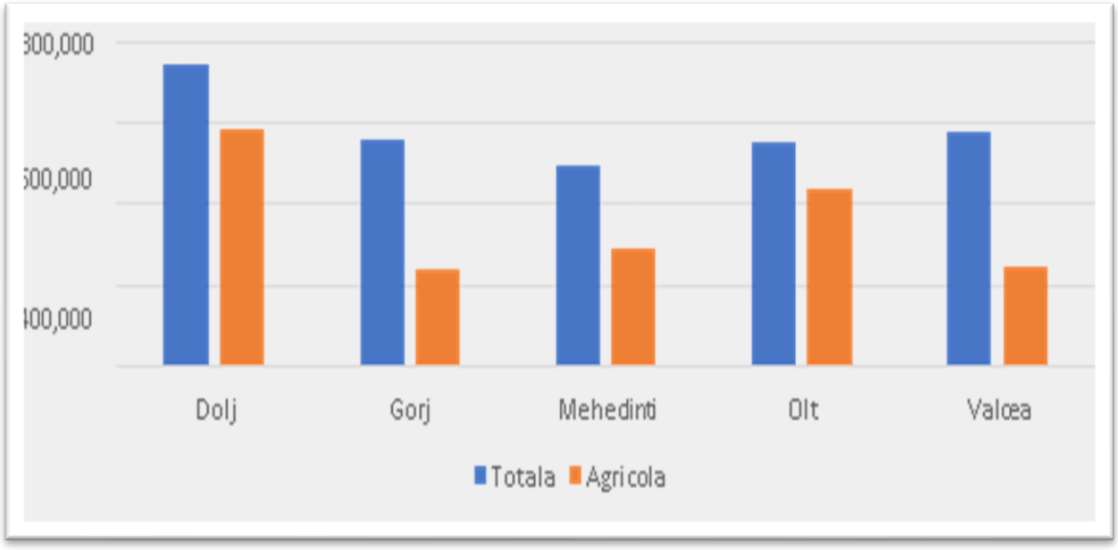

Fig. 2.33. Fondul funciar si suprafata agricola a judetelor, 2014 [87]

Și în ceea ce priveste ***suprafața agricolă*** **regiunea Sud-Vest Oltenia se află tot pe locul 7 între regiunile țării** (1.796.634 ha) cu 12,28% din suprafața agricolă națională. Din cele 1.796.634 ha suprafață agricolă, 32,56% (585.135 ha) aparțin județului Dolj, urmat de județul Olt (436.515 ha) care deține 24,29% din suprafața agricolă a Olteniei. **Cea mai mică suprafață agricolă în regiunea Sud-Vest Oltenia, o deține județul Gorj** (**13,29% din suprafața agricolă a regiunii și 1,63% din suprafața agricolă națională**), 238.800 ha, ceea ce reprezintă 42,62% din totalul fondului funciar al județului.

Suprafata agricolă regională, **după modul de folosință**, la sfârșitul anului 2014, se prezintă astfel:

În regiunea Sud-Vest Oltenia sunt localizate **11,55%** (377.876 ha) **din totalul *pășunilor*** la nivel național (locul 5 între regiuni).

Cu doar **5,73%** (89.136 ha) din totalul suprafețelor de ***fânețe***, regiunea Sud-Vest Oltenia ocupa locul 6 intre regiunile tarii.

O bună reprezentare a regiunii Sud-Vest Oltenia, în totalul suprafețelor la nivel național, se regăsește la suprafețele ocupate cu ***vii și pepiniere viticole*** (locul 2) cu **18,14%** (37.998 ha) în totalul suprafețelor viticole naționale și la suprafețele cu ***livezi și pepiniere pomicole*** (locul 2) cu **20,17%** (39.722 hectare) din totalul suprafețelor pomicole naționale.

Din suprafața totală de ***ape și bălți*** a României, regiunea Oltenia ocupă locul 3 între regiuni cu **8,94%** (74.341 ha).

De asemenea, 860.567 ha (**12,78%)** din totalul de 6.734.003 ha ***păduri***, cât are România, sunt localizate în regiunea Oltenia (locul 5 între regiuni).

[87] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia*

Agricultura, ocupație cu îndelungată tradiție în județul Gorj, dispune de aprox. 43% suprafață agricolă, din acesta 82,7% fiind concentrată în spaţiul rural, în cea mai mare parte în sectorul privat. Majoritatea UAT-urilor deţin suprafeţe agricole cuprinse între 2000 şi 5000 de ha.

Terenul arabil se întinde pe o suprafaţă de 98.110 ha (40,8% din suprafaţa agricolă a judeţului), pajiștile naturale au o suprafață totală de 131.944 ha, din care ***păşuni*** 89.867 ha şi *fâneţe* 42.077 ha, suprafaţa de ***livezi*** este de 4.683 ha, iar suprafaţa ocupată cu ***viţă de vie*** este de 3.766 ha.

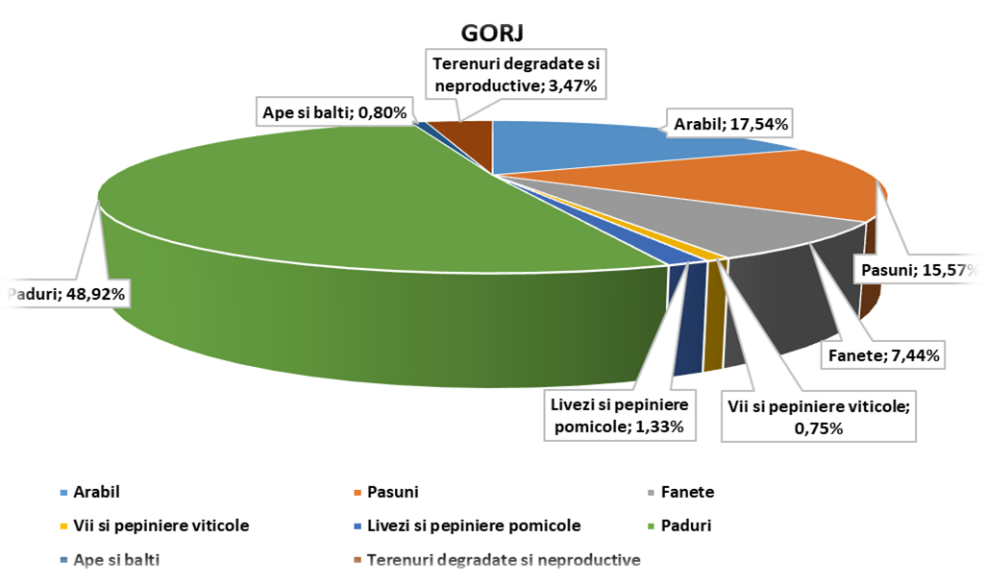

Fig. 2.34. Suprafața agricolă a Județului Gorj, anul 2014

Din păcate, **cca. 76% din soluri sunt afectate de eroziune, alunecări de teren sau aciditate**. În plus, se constată un grad mare de fărâmiţare a terenurilor agricole, în condițiile în care aproape jumătate din ferme au o suprafaţă de sub un hectar.

În condițiile în care cea mai mare parte a precipitațiilor o reprezintă aversele de ploaie, seceta este un fenomen din ce în ce mai prezent în zonele subcarpatice și de podiș ale județului Gorj. De altfel, grosimea medie a stratului de zăpadă care trece rar de 1 cm nu reușește să asigure suficientă umezeală în sol la începutul primăverii, fiind afectate culturile agricole. Precipitațiile în aversă din perioada caldă a anului capătă uneori aspect de vijelie și sunt însoțite de căderi de grindină. Chiar dacă anual nu se înregistrează multe cazuri de grindină, aceasta reprezintă un fenomen de risc ce afectează culturile agricole din câmp, dar și serele, solariile și acoperișurile locuințelor.[88]

În judeţul Gorj există peste 90.000 de exploataţii agricole, aspect care demonstrează puternica fragmentare a parcelelor agricole. Suprafaţa medie a exploataţiilor agricole este de 2,31 ha ceea ce arată că predomină gospodăriile de

[88] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj pentru perioada 2021-2027*

subzistenţă. În această categorie se se încadrează peste 40% dintre UAT-urile judeţului Gorj.

Dispoziţia neuniformă a formelor de relief în judeţ se manifestă printr-o producţie diversificată (cereale, plante tehnice, legume etc.). Acest tip de producţie trădează totuşi o pondere ridicată a agriculturii de subzistenţă, dominată de micii agricultori. Cea mai mare parte a judeţului Gorj prezintă un **potenţial cerealier mediu** ca urmare a condiţiilor edafice şi climatice relativ favorabile. **Potenţialul legumicol este relativ ridicat**, dar suprafeţele fărâmiţate pe care se cultivă nu permite o productivitate ridicată ci, mai degrabă, o agricultură de tip extensiv.

Totuși, se remarcă un ușor echilibru între valoarea producției vegetale (109,5% în 2018 comparativ cu anul 2017) și cea animală (102,4% în anul 2018 comparativ cu 2017).

Analiza situaţiei existente relevă **efective importante de animale** la bovine, porcine, ovine şi păsări, fapt care sugerează pe lângă tradiţia în creşterea animalelor, caracterul de autoconsum al producţiei animaliere. Partea de nord a judeţului concentrează peste 40,8% din efectivul de bovine, în timp ce porcinele sunt răspândite la nivelul întregului judeţ.[89]

Analiza structurii fondului funciar şi a suprafeţelor agricole cultivate din judeţul Gorj ilustrează un potenţial deosebit pentru realizarea acestor producţii agricole care să susţină dezvoltarea sectorului zootehnic reprezentativ prin numărul şi structura efectivelor de animale. Factorii negativi pentru piaţa produselor agricole au fost creşterea preţurilor carburanţilor, a seminţelor, utilajelor şi a altor produse industriale necesare producţiei agricole, insustenibile de micul proprietar de pământ, dar şi inexistența unei cereri constante de produse agricole de către industria prelucrătoare.

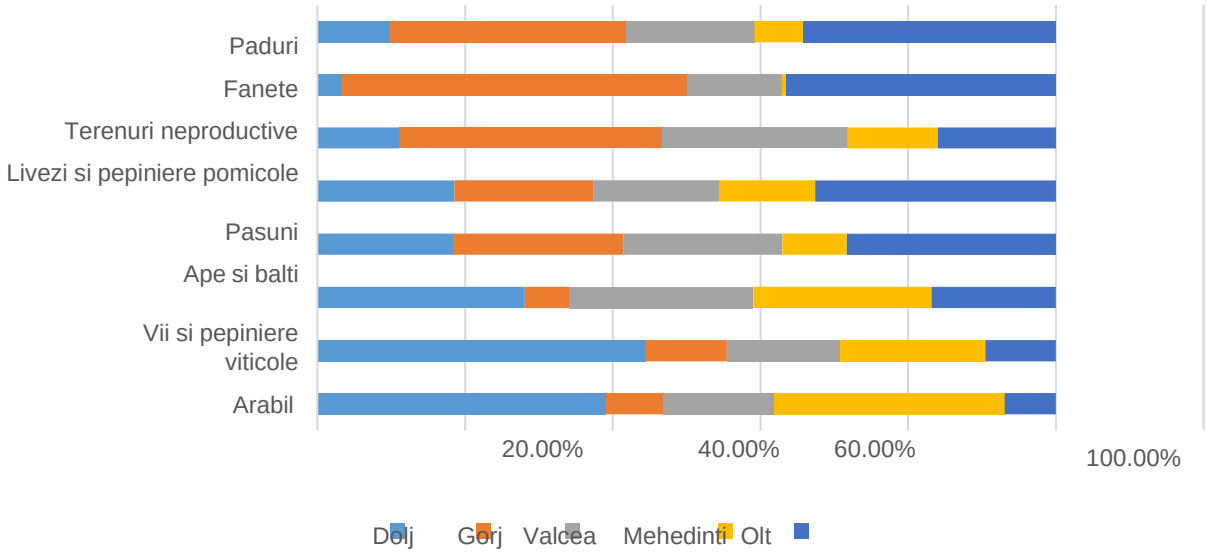

Fig. 2.35. Structura terenurilor agricole, ponderea claselor de folosință în suprafața județelor, 2014

[89] *Sursa: Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Gorj 2009-2011*

În ceea ce privește populația ocupată în acest sector, se poate afirma că cea mai mare parte a populației ocupate în agricultura județului (22,2% din populația ocupată a județului Gorj) activează informal ca lucrători pe cont propriu sau muncitori neremunerați în propria gospodărie, în general practicând agricultura de subzistență, în condițiile în care numărul de salariați din domeniu atingea valoarea de aproximativ 4000 (13% din total ocupați).

În municipiul Târgu Jiu, numărul întreprinderilor din sectorul *Agricultură, silvicultură şi pescuit* este mai mic (111) la nivelul anului 2019 și mai mare (141) la nivelul anului 2020, în ciuda *Crizei Covid-19* care a afectat majoritatea domeniilor de activitate. Din totalul resurselor umane angajate în acest sector, un procent de 99,90% lucrează în agricultură.

Tab. 2.33. Sectorul primar al economiei: Agricultură, silvicultură şi pescuit [90]

Agricultură, silvicultura şi pescuit	Nr. firme		Nr. de salariaţi		Cifra de afaceri	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Agricultură, silvicultură şi pescuit	111	141	402	5	21.697.463	408.371
TOTAL	**111**	**141**	**402**	**5**	**21.697.463**	**408.371**

Suprafața fondului funciar, în Municipiul Târgu Jiu, este sistematizată în tabelul următor:

Tab. 2.34. Structura fondului funciar în Municipiul Târgu Jiu [91]

INDICATOR	UM	2010	2011	2012	2013	2014
Teren agricol, din care:	**ha**	**5.957**	**5.953**	**5.953**	**5.953**	**6.922**
Arabil	**ha**	3.865	3.861	3.861	3.861	4.830
Pășuni	**ha**	824	868	868	868	868
Fânețe	**ha**	472	472	472	472	472
Vii și pepiniere viticole	**ha**	37	32	32	32	32
Livezi si pepiniere pomicole	**ha**	759	720	720	720	720
Teren neagricol, din care:	**ha**	**3.378**	**3.382**	**3.382**	**3.382**	**3.459**
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	**ha**	1.379	1.379	1.379	1.379	1.379
Ape și bălți	**ha**	130	135	135	135	135

[90] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerţului Gorj*
[91] *Sursa: Prelucrare date conform INS Tempo Online*

Ocupată cu construcții	***ha***	*1.362*	*1.370*	*1.370*	*1.370*	*1.401*
Neproductiv	***ha***	*138*	*126*	*126*	*126*	*126*
Căi de comunicatii și căi ferate	***ha***	*369*	*372*	*372*	*372*	*418*
Total teren EXTRAVILAN	***ha***	***9.335***	***9.335***	***9.335***	***9.335***	***10.381***

Municipiul Târgu Jiu este reprezentat în sectorul agriculturii de următoarele societăți, clasificate în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2020:

- ***S.C. DICARILOR S.R.L.*** – 4.062.388 RON;
- ***S.C. BIOPICO TRUFFLES S.R.L.*** - 2.323.538 RON;
- ***S.C. RODNA S.R.L.*** – 1.921.192 RON;
- ***S.C. CUPETIM IMPEX S.R.L.*** – 1.801.936 RON;
- ***S.C. WILDTRUFFLES S.R.L.*** – 277.487 RON.

Silvicultura

Regiunea Sud-Vest Oltenia ocupă locul 5 între regiuni în ceea ce privește suprafețele ocupate cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, cele 813,9 mii hectare localizate în Oltenia reprezentând 12,36% din totalul fondului forestier național. Dintre acestea o pondere de 81,34% este reprezentată de pădurile de foioase, 15,05% de pădurile de rășinoase și 3,61% alte terenuri cu vegetație forestieră sau terenurile destinate nevoilor de cultură, administrație, drumuri forestiere, terenuri neproductive.

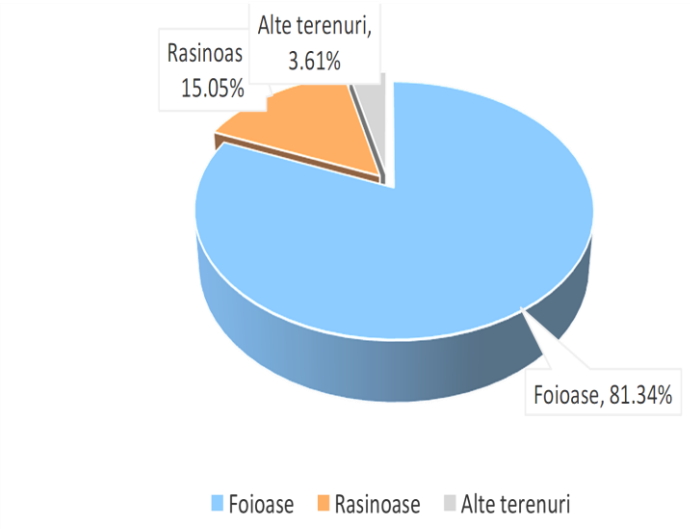

Fig. 2.36. Structura fondului forestier in regiunea Sud-Vest Oltenia, anul 2018 [92]

[92] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027*

La nivelul regiunii, pădurile sunt repartizate preponderent în județele din arealul subcarpatic și de podiș: Vâlcea 33,22% (260,6 mii hectare), Gorj 31,13% (244,2 mii hectare) și Mehedinți 18,71% (146,8 mii hectare), județele Dolj și Olt fiind mult mai slab reprezentate (10,40% și respectiv 6,54%).

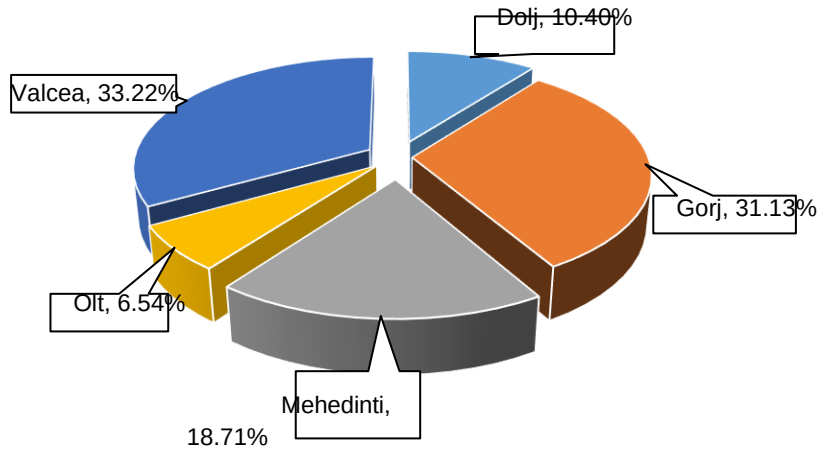

Fig. 2.37. Repartitia pe județe a pădurilor în regiunea Sud-Vest Oltenia

De asemenea, în anul 2018, s-au realizat lucrări de regenerare artificială a pădurilor (împăduriri) pe o suprafaţă de 715 ha, în scădere față de ultimii 3 ani anteriori, asa cum reiese din tabelul de mai jos:

Tab. 2.35. Situația regenerărilor artificiale (împăduriri), Regiunea SV Oltenia (ha) [93]

Nr. crt	Anul	Împăduriri SV Oltenia	Împăduriri la nivel național
1.	2010	994	10.106
2.	2014	580	12.508
3.	2015	772	11.846
4.	2016	1.157	11.615
5.	2017	789	10.736
6.	2018	715	9.071

Piscicultura

Fondul piscicol este bine reprezentat atât în bazinul hidrografic al Oltului, cât şi în Dunăre, cu specii precum: crap, caras, şalău, somn, biban, plătică, oblete. În Dunăre se regăsesc specii precum: mreana, sabit şi mai rar sturioni.

[93] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică*

Pescuitul în județul Gorj se rezumă la cel sportiv. Apele de pe teritoriul județului Gorj nu întrunesc condițiile și speciile pentru a face obiectul pescuitului industrial. Speciile de pește prezente în județ sunt repartizate în funcție de calitatea apelor și de natura lor (curgătoare sau stătătoare). Astfel, **în apele de munte întâlnim specii de păstrav și zglavoc**, iar în zonele de deal și de șes întâlnim o multitudine de specii dintre care le amintim pe cele comune: avat, știuca, lin, rosioara, caras, crap, mreana, reginuța, etc.

Acvacultura în județul Gorj se rezumă la un numar redus de bazine piscicole ce au ca scop creșterea și înmulțirea păstrăvilor și mai nou a sturionilor. Bazinele piscicole cunoscute sunt cele de la *Arcani* și *Tismana*. În cadrul păstrăvăriei Tismana, pe lângă creșterea păstrăvului curcubeu au fost date în folosință 10 bazine piscicole pentru creșterea și înmulțirea sturionilor.

2.6.3.2. SECTORUL SECUNDAR – INDUSTRII ŞI CONSTRUCŢII

Zonele mari de restructurare industrială sunt arii mai extinse care cuprind centre economice cu probleme în dezvoltarea sectorului industrial (conform H.G. nr. 399/2001). În Regiunea sud-vest Oltenia sunt incluse 2 zone de restructurare: *aria centrată pe bazinul carbonifer al Olteniei* și *zona industrială Craiova – Slatina*.

Industria regiunii cuprinde aproape toate ramurile din domeniile energeticii și prelucrării materiilor prime. Este important de semnalat faptul că, industrii cu valoare adăugată mare (producție software, desene și modele, electronică, etc.) sunt prezente nesemnificativ atât ca aport la PIB cât și ca număr de persoane ocupate.

Prin dimensiunile sale economice, sociale şi ecologice, **restructurarea industrială a reprezentat şi continuă să reprezinte un proces cu implicaţii dintre cele mai profunde asupra evoluţiei şi structurii economice a regiunii Sud-Vest Oltenia**. Efectele măsurilor de restructurare industrială sunt multiple şi s-au manifestat la niveluri şi pe planuri diferite. Un efect cu implicaţii majore de ordin social şi care este perceput la nivelul componentei demografice este acela al reducerii numărului de salariaţi prin disponibilizări şi pensionări, urmarea directă a acesteia reprezentând creşterea ratei şomajului. De asemenea, restructurarea industriei din ultimii 20 ani, a determinat închiderea unor unităţi industriale din zone monoindustriale, ducând la apariţia unor probleme sociale grave în ariile aferente multor localităţi.

Cu toate acestea, prezența masivelor muntoase favorizează practicarea unor activități preponderent industriale, precum extragerea și prelucrarea minereurilor feroase și neferoase, exploatarea și prelucrarea lemnului, a sării, etc. Resursă naturală importantă a subsolului regiunii Sud- Vest Oltenia, sarea ocupă, prin valorificarea superioară, un loc însemnat în economie, fiind principala materie primă folosită în industria chimică.

În județele Gorj si Vâlcea încă se mai păstrează **prelucrarea artistică a lemnului**, prezentă la casele de locuit, porţi, obiecte de uz caznic şi gospodăresc bogat ornamentate. Spiritul creator popular a ramas, în unele zone rurale, nealterat. În ciuda

influențelor tehnologiilor moderne, tradițiile încă se perpetuează, astfel că meșterii populari continuă să țească, să brodeze, să modeleze oale din lut, să picteze pe lemn, să prelucreze sticla sau să cioplească în lemn. Sunt încă prezente: ţesutul covoarelor din lână, vopsitul lânii folosind coloranţi naturali, olăritul (ceramica de Şişeşti, Noapteşa), prelucrarea fierului. O serie de localități din zona Ponoarele – Baia de Aramă, județul Mehedinți, sunt cunoscute încă din antichitate prin zăcămintele de minereuri neferoase.

Județul Gorj este, din punct de vedere economic, un județ monoindustrial, industria fiind caracterizată de preponderența ramurilor extractivă (cărbuni, țiței, gaze naturale, materiale de construcții), cea a construcțiilor de mașini și prelucrarea metalelor, alimentară, construcții, etc.

Principalele produse finite realizate de industria gorjeană sunt: [94]

- ***energie electrică*** - în termocentralele de la Turceni, Rovinari, hidrocentralele de la Novaci și din complexul hidroenergetic Cerna – Motru - Tismana;
- ***utilaje miniere*** - în Târgu Jiu, Motru, Rovinari, Bâlteni;
- ***mașini-unelte pentru presare și forjare***;
- ***articole tehnice și mașini-unelte*** – în Târgu Jiu, Bumbești – Jiu;
- ***materiale de construcții*** – în Bârsești, Târgu Jiu, Târgu Cărbunești, Țânțăreni;
- ***mobilă, cherestea, parchet și plăci aglomerate din lemn*** – în Târgu Jiu, Novaci, Baia de Fier, Bumbești-Jiu, Tismana, Padeș, Peștișani;
- ***confecții*** – în Târgu Jiu, Bumbești-Jiu, Tismana, Motru, Târgu Cărbunești, Brătești, Florești, Glodeni, Gornovița, Padeș, Țânțăreni ș.a.;
- ***produse alimentare*** – în Târgu Jiu, Bumbești-Jiu, Bumbești-Pițic, Motru, Novaci, Rovinari, Târgu Cărbunești, Tismana, Țicleni, Alimpești, Arcani, Bălănești, Bengești, Baia de Fier, Bărbătești, Bustuchin, Padeș, Plopșoru, Polovragi, Telești, Turburea etc.

După cum am menționat, un loc aparte în economia rurală gorjeană îl ocupă meșteșugurile tradiționale precum ***ceramica*** (Glogova, Arcani, Stroiești, Urechești, Peșteana-Jiu), ***prelucrarea lemnului*** (Suseni, Runcu, Albeni, Baia de Fier, Polovragi, Hobița), ***prelucrarea firelor textile*** etc.

Judeţul Gorj se bazează pe o industrie bivalentă, având o dezvoltare economică legată de evoluţia sectoarelor energetic şi minier. Conform principalilor indicatori economici, domeniile energiei şi industriei extractive generează 22,1% respectiv 5,1% din cifra de afaceri a judeţului şi angajează 16,9% din salariaţii judeţului. Deşi un avantaj important al industriei energetice din judeţul Gorj este dat de capacitatea ridicată de producţie de energie şi de rezervele de cărbuni existente, productivitatea muncii pentru ambele sectoare se situează sub media naţională. Pentru asigurarea sustenabilităţii acestor sectoare, la termocentrale s-au făcut în mod constant investiţii, în timp ce activităţile miniere au fost reorientate către exploatările viabile din punct de vedere economico - financiar.

[94] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027*

Principala entitate economică din județul Gorj este *Complexul Energetic Oltenia*, producător de energie pe bază de cărbune care are un număr de aproximativ 12.858 de angajați direcți și care angrenează în activitatea economică în mod indirect, alți peste 23.000 de angajați, din cadrul societăților prestatoare de servicii și furnizorilor (producție de ansamble și subansamble, servicii de alimentație publică, servicii transport, servicii medicale, servicii de pază și protecție etc.), și reprezintă circa 12% din numărul total al salariaților din acest sector la nivel european (*Sursa: Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă*) și aproximativ 40% din totalul angajaților din județul Gorj (*Sursa: AJOFM Gorj*).

Complexul Energetic Oltenia are capacitate instalată totală de 3.570 MW și o producție medie anuală de 14 TWh și deține 22% din piața de producție a energiei electrice din România, energie produsă în urma activității miniere din 9 situri de extracție, din care 7 aflate pe teritoriul județului Gorj.

Conform datelor din *Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC*), până în anul 2030, cota de piață a producătorilor de energie pe bază de cărbune urmează să scadă de la 25%, cât este în prezent, la 15%. În acest context, *Complexul Energetic Oltenia* urmează să diminueze capacitatea instalată pe bază de lignit, cu peste 45%, respectiv de la 3.570 MW la 1.605 MW. Implicit, această diminuare presupune închiderea unor perimetre de exploatare a cărbunelui, respectiv Husnicioara (Județul Mehedinți), *Peșteana și Lupoaia (Județul Gorj)* dar și o reducere semnificativă a numărului de personal. Planul de restructurare prevede închiderea a patru din cele 11 cariere pe care le operează compania. Astfel, în 2021 se va închide cariera Rovinari, în 2024 se vor închide carierele Peșteana și Husnicioara, iar în 2027 se va închide cariera Lupoaia.

În paralel, compania intenționează să investească în capacități de producție a energiei din surse regenerabile, respectiv 8 parcuri fotovoltaice, cu o capacitate instalată totală de 725 MW, amplasate pe depozitele de zgură și cenușă închise.

Totodată, *Complexul Energetic Oltenia* urmează să reabiliteze și să modernizeze o microhidrocentrală cu o putere instalată de 10 MW la SE Turceni și, nu în ultimul rând, să construiască două grupuri energetice pe gaze naturale, cu o putere instalată totală de 1.325 MW.

Municipiul Târgu Jiu se remarcă între celelalte municipii ale României prin specificul industriei miniere, dar și prin situația economică, care este într-o strânsă legătură cu specificul local, fiind o regiune de interes turistic și tradițional cultural.

Până în anul 1990, orașul era caracterizat de o economie puternic industrializată prin politica forţată din perioada comunistă. Astfel, a fost creată *Compania Naţională a Lignitului Oltenia* şi o serie de unităţi conexe industriei mineritului. Pe lângă acestea mai funcţionau unităţi de: confecţii, fabrică de tigarete, procesare lemn. După anul 1990, schimbările structurale care au transformat economia la nivel naţional şi inclusiv pe cea a teritoriului, dintr-o economie de stat planificată şi centralizată într-o economie de piaţă,

ţesătura economică a teritoriului s-a schimbat profund. La început, un fenomen de dezindustrializare a condus la închiderea multor agenţi economici creaţi în perioada comunistă.

Din punct de vedere al tipologiei funcţionale a orașelor, Târgu Jiu făcea parte în 2002 din categoria oraselor de servicii și industriale, ca urmare a declinului industriei si accentuării procesului de terţiarizare. Este, de fapt, o revenire a funcţionalităţii urbane, ca tipologie, la coordonatele anului 1930, când oraşul era dominat de activităţile terţiare. La acel moment, orașul Târgu Jiu era un oraş târg, după cum îi sugerează şi numele, cu activităţi comerciale importante. Se adăugau activităţile agricole avantajate de complementaritatea resurselor din Podisul Getic în cadrul căruia este localizat oraşul. Activităţile industriale erau puţin reprezentate în economia oraşului fiind legate mai mult de piaţa locală de desfacere. Din 1930 până în 1966 se produc schimbări radicale în economia orasului prin reducerea activităţilor agricole si de servicii si accentuarea celor industriale. Din punct de vedere al funcţionalităţii urbane, Târgu Jiu a fost un oraş industrial în perioada dezvoltării socialiste, mai ales din 1966 până în 1992. După 1992, restructurarea economică a fost caracterizată de coordonatele normale ale perioadei de tranziţie, de reducere a activităţilor industriale si de expansiune a celor de servicii.

În prezent, activitatea economică a municipiului Târgu Jiu se bazează pe industria prelucrătoare, urmată de industria extractivă, prin existența sediul central al *Companiei Naționale a Lignitului* în cadrul orașului. Cadrul economic este influențat și de *sectorul comercial*, acesta constituind o pondere de 46% din veniturile totale ale municipiului.

În ceea ce privește **sectorul industrial din municipiul Târgu Jiu**, în anul 2020, acesta concentra **1.300 de întreprinderi**, reprezentând **80,85%** din numărul total existent în municipiu.

Ponderea cea mai mare este înregistrată de întreprinderile active în **domeniul** construcţiilor (45,62%) și de cele din industria prelucrătoare (43,46%).

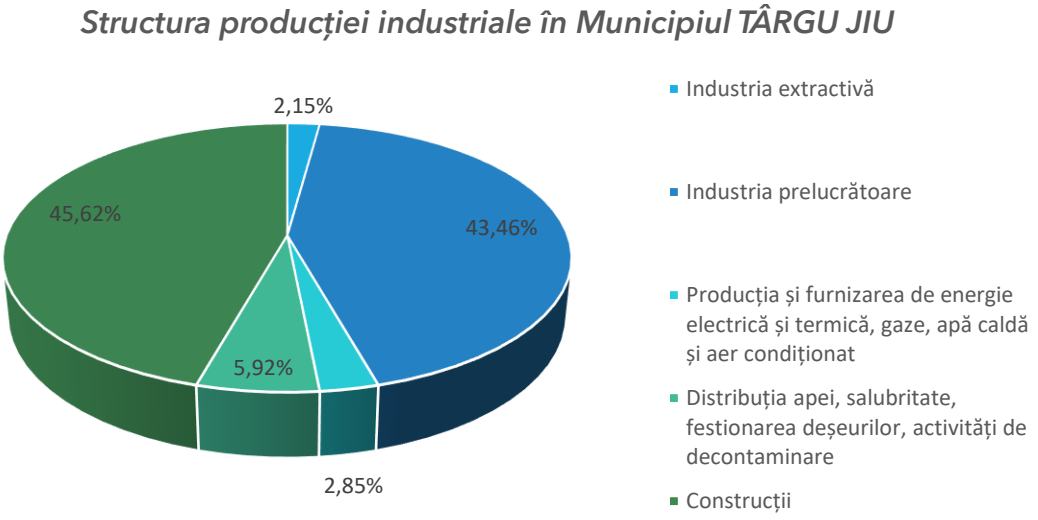

Fig. 2.38. Structura producţiei industriale din Municipiul Târgu Jiu, anul 2020 [95]

[95] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj*

Existenţa unei legături nemijlocite între nivelul de dezvoltare al populației și procesarea materiilor prime în bunuri finite determină formularea de măsuri și decizii operative care să conducă la creșterea activităților industriale. Dezvoltarea economică este influențată de evoluția sectorului industrial, caracterizat de nivelul productivității, implicarea forței de muncă, dotările tehnice, prețul produselor și procurarea materiei prime.

Totodată, prezența societăților comerciale cresc gradul economiei prin procesul de export către țări din Europa.

Societățile producătoare sunt prezentate **în funcție de principalele lor domenii de activitate și de cifra de afaceri realizată la nivelul anului financiar 2019, reprezentative** fiind cele din: [96]

- ✓ ***PRODUCŢIA ŞI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ŞI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ***
  - ***SOCIETATEA COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA S.A.*** – producția de energie electrică – 2.098.319.006 RON.

- ✓ ***INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE***
  - ***S.C. ARTEGO S.A.*** - fabricarea altor produse din cauciuc – 131.914.607 RON;
  - ***S.C. GEROTA S.R.L.*** - fabricarea aparatelor de control și distribuție a electricității - 4.086.581 RON;
  - ***S.C. BIJUTERIA KATY S.R.L.*** - fabricarea bijuteriilor și articolelor similare din metale și pietre prețioase - 592.517 RON

- ✓ ***INDUSTRIA EXTRACTIVĂ***
  - ***S.C. DACOREX COM SRLS.R.L*** - extracția pietrei ornamentale și a pietrei pentru constructii, extractia pietrei calcaroase, ghipsului, cretei si a ardeziei - 35.949.168 RON ;

- ✓ ***DISTRIBUŢIA APEI, SALUBRITATE, GESTIONAREA DEŞEURILOR, ACTIVITĂŢI DE DECONTAMINARE***
  - ***S.C. EDILITARA PUBLIC S.A.*** - colectarea deșeurilor nepericuloase – 38.226.442 RON;
  - ***S.C. APAREGIO GORJ S.A. –*** captarea, tratarea și distribuția apei - 34.163.514 RON.

[96] *Sursa: https://www.risco.ro/verifica-firma și http://www.firme.info*

✓ ***CONSTRUCŢII***

- ***S.C. ORNIS PROD S.R.L.*** - lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale - 711.784 RON;
- ***S.C. MACOFIL S.A.*** - fabricarea caramizilor, tiglelor si a altor produse pentru constructii, din argila arsa - 52.476.025 RON.

2.6.3.3. SECTORUL TERŢIAR – SERVICII

În ciuda insuficientei dezvoltări a serviciilor, comparativ cu alte centre urbane mijlocii din regiunea Sud-Vest Oltenia, Târgu Jiu are o dominantă funcţională terţiară. Serviciile existente se adresează în special populaţiei municipiului şi celei din spaţiul rural înconjurător, fără a avea o relevanţă regională.

Datorită funcţiei de coordonare a teritoriului, în municipiu lucrează peste jumătate din funcţionarii publici ai judeţului Gorj şi dintre lucrătorii din sănătate. De altfel, cel mai mare număr dintre salariaţii din Târgu Jiu lucrează în sectorul serviciilor.

Sectorul serviciilor concentrează, în anul 2020, 82,42% din societățile comerciale ale municipiului Târgu Jiu, cea mai mare pondere o au firmele din sectorul comerţului cu ridicata şi cu amănuntul (42,78%). Alte subsectoare de activitate importante sunt activităţile profesionale, ştiinţifice şi tehnice cu 10,64% din totalul întreprinderilor, transporturile și depozitarea cu 9,66%, hoteluri şi restaurante având o pondere de 5,84%.

În prezent, evoluţia economică din ultimele decenii duce la caracterizarea acesteia ca şi "*economie a serviciilor*". **Şi pentru municipiul Târgu Jiu, sectorul de servicii este majoritar**.

Analiza serviciilor prestate în cadrul municipiului permite **clasificarea firmelor în funcţie de domeniul de activitate (secţiuni CAEN) și cifra de afaceri realizată în anul 2020**: [97]

✓ ***COMERŢ CU RIDICATA ŞI CU AMĂNUNTUL. REPARAREA AUTOVEHICULELOR ŞI MOTOCICLETELOR***

- ***TOBACCO LOGISTIC & MARKETING S.R.L.*** - comerț cu amănuntul al produselor din tutun, în magazine specializate – 215.793.243 RON;
- ***YANIDA COM S.R.L.*** - comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții si echipamentelor sanitare – 60.707.175 RON;
- ***TRIVOLI IMPEX S.R.L.*** - comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții si echipamentelor sanitare – 52.967.649 RON;

[97] *Sursa: https://www.risco.ro/verifica-firma și http://www.firme.info*

- ***S.C. POMADIL COM S.R.L.*** comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun – 48.580.630 RON;
- ***S.C. ECONOMIC S.R.L.*** - comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de constructii si echipamentelor sanitare – 25.609.219 RON;
- ***S.C. LAZAR SERVICE COM SRL*** – comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare - 20.531.404 RON;
- ***S.C. TEMPERA S.R.L.*** **-** comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de constructii si echipamentelor sanitare – 16.069.836 RON ;
- ***S.C. IPECO S.A.*** - comerţ cu amănuntul al carburanţilor pentru autovehicule, în magazine specializate – 13.670.578 RON;
- ***S.C. NEURO IMPEX S.R.L.*** - comerț cu amănuntul al mobilei, al articolelor de iluminat și al articolelor de uz casnic n.c.a., în magazine specializate – 4.406.310 RON;
- ***FARMACIA BELLADONNA S.R.L.*** - comerţ cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate – 1.131.708 RON;
- ***S.C. EUROSPORT TRADING SA*** **-** comerț cu ridicata nespecializat – 18.503.605 RON;
- ***S.C. SUCCES DEZVOLTARE 1991 S.R.L***. - comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun – 38.039.888 RON;
- ***S.C. NEDAGAN COM S.R.L.*** - comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun – 210.506 RON;
- ***S.C. SECOFARM S.R.L.*** - comerţ cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate – 129.966 RON;
- ***S.C. KLINKER TOP S.R.L***. - comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse nealimentare – 126.224 RON;

✓ *ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII*

- ***S.C. TMG GUARD S.R.L.*** - activități de protecție si gardă – 45.258.130 RON;
- ***S.C. S.M.B. S.R.L.*** - activități de protecție si gardă – 27.196.947 RON;
- ***S.C. NONVARIA SERVICE S.R.L.*** - întretinerea si repararea autovehiculelor - 241.116 RON.

✓ *TRANSPORT ŞI DEPOZITARE*

- ***S.C. INTERCITY TAXI S.R.L.*** **-** transporturi cu taxiuri – 8.952 RON.

✓ *HOTELURI SI RESTAURANTE*

- ***S.C. COMPLEX HOTELIER GORJUL S.A.*** - hoteluri si alte facilitati de cazare similare – 2.592.435 RON;

- ***S.C. LUZAN COM S.R.L.*** - hoteluri si alte facilitati de cazare similare – 1.908.679 RON;
- ***S.C. KRISTAL PLUS S.R.L.*** - hoteluri si alte facilitati de cazare similare – 1.729.425 RON;
- ***S.C. PANAN TOUR S.R.L..*** - hoteluri si alte facilitati de cazare similare – 1.437.808 RON;
- ***S.C. CRESCENDO S.R.L.*** – restaurante – 20.297.634 RON;
- ***S.C. QSINE & TURISM S.R.L.*** – restaurante – 5.465.948 RON;
- ***S.C. RIDZONE GROUP SOLUTIONS S.R.L.*** – restaurante – 3.133.589 RON;
- ***S.C. DALMERS PREST S.R.L.*** – restaurante – 2.892.052 RON;
- ***S.C. DUELMIS PREST S.R.L.*** – restaurante – 2.557.612 RON.

2.6.4. INVESTIȚIILE LOCALE

2.6.4.1. INVESTIȚIILE BRUTE ALE UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE DIN INDUSTRIE, CONSTRUCȚII, COMERȚ ȘI ALTE SERVICII

În vederea conturării unei imagini mai detaliate a mediului de afaceri la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia vom analiza și situația unităților locale active sub toate aspectele, respectiv numărul, domeniile de activitate, cifra de afaceri, efectivul de personal și productivitatea muncii. Unitățile locale active, prin natura lor, apar la nivel local și își desfășoară activitățile la scară mică, fiind conectate îndeosebi la piețele locale și regionale. Numai o mică parte dintre acestea sunt active la nivel național sau reușesc să își găsească o nișă internațională de piață.

Astfel, la nivelul anului 2019, **în regiunea Sud-Vest Oltenia existau 43.764 unități locale active, ocupând locul 8 la nivel de țară**, înregistrând o creștere continuă pe toată perioada analizată (2011-2019), cu 9.383 unități în creștere față de anul de referință. Cele mai multe dintre acestea activau în domeniile *comerț* (34,41%), *transport și depozitare* (10,96%), urmate de cele din *industria prelucrătoare* (9,32%), *construcții* (8,37%), și *activitati profesionale, stiintifice si tehnice* (8,08%).[98]

La nivel județelor componente, cele mai multe unități locale existau, în anul 2019, în județul Dolj (16.318 unități), urmând în ordine descrescătoare județele Vâlcea (8.539 unități), Olt (7.724 unități) și Gorj (7.439 unități), în timp ce pe ultimul loc s-a clasat județul Mehedinți cu 3 744 unități. Important de adăugat este faptul că în toată perioada analizată (2015 – 2019), numărul unităților locale active a crescut constant în toate județele regiunii.

[98] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică*

De asemenea, în regiunea Sud Vest Oltenia **investițiile brute și cele nete** au scăzut considerabil până în anul 2016 (7.524 mil lei în 2010 față de numai 4.896 mil. lei în 2016). În anul 2017 se observă o creștere importantă comparativ cu anul 2016 cu 49,38%.

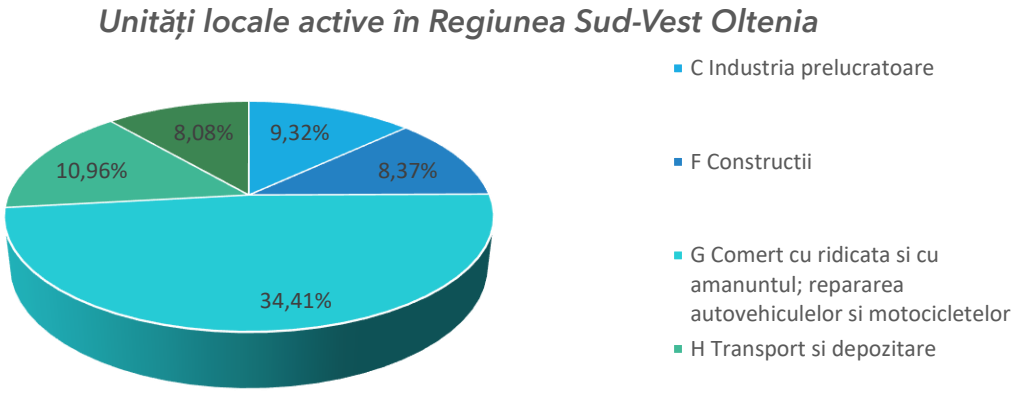

Fig. 2.39. Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, în Regiunea Sud-Vest Oltenia

Evoluția pe județele regiunii a investițiilor brute din industrie, construcții, comerț și alte servicii, arată o scădere semnificativă în anul 2016, urmată de o tendință de creștere în anul 2017. Cele mai mari investiții brute sunt la nivelul județului Dolj (3.308 milioane lei), iar cele mai puține în județul Mehedinți (563 milioane lei). În anul 2017, în toate județele a crescut valoarea investițiilor brute – Dolj (+99,27%), Gorj (+1,20%), Mehedinți (+70,60%), Olt (+25,92%), Vâlcea (+20,04%). [99]

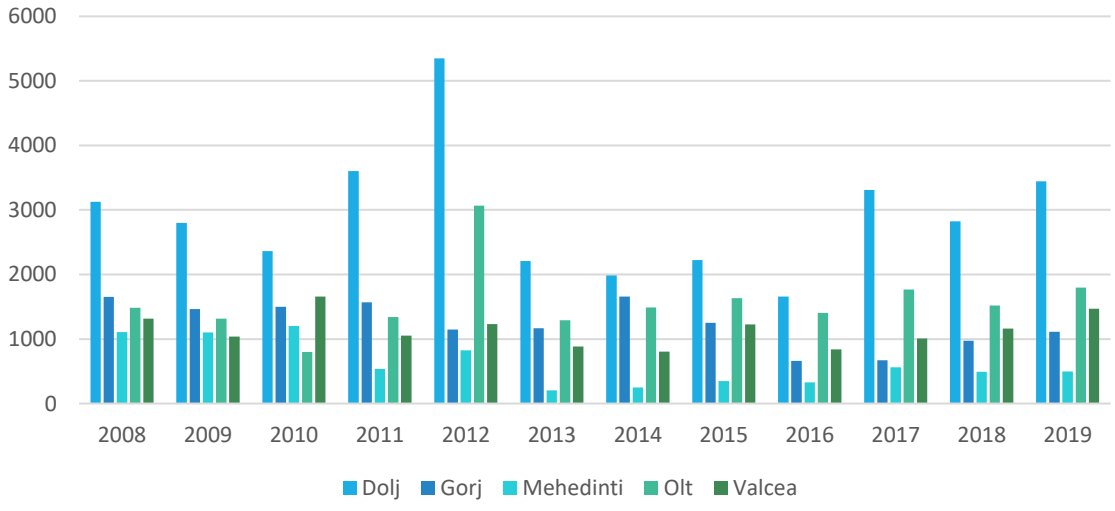

Fig. 2.40. Investiții brute în industrie, construcții, comerț și ale servicii, pe județe, 2008-2019, milioane lei [100]

[99] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia*
[100] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică*

2.6.4.2. DINAMICA UNITĂȚILOR LOCALE ACTIVE

În 2019, unităţile locale active în industrie, construcții, comerț și alte servicii, de la nivelul județului Gorj, au realizat o cifră de afaceri de 7.433,29 milioane lei, în creştere cu 6,88% faţă de anul precedent, dar în scădere cu 12,41% față de anul de referință (2015).

Evoluţia în ansamblu a cifrei de afaceri în perioada 2015 – 2019, la nivelul județului se poate observa în următorul tabel:

Tab. 2.36. Cifra de afaceri din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 în Județul Gorj (Mil. Ron) [101]

Sector Economic	Denumire sectiune CAEN	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Sector primar	Agricultură, silvicultură şi pescuit	121,37	110,31	113,04	137,47	146,47
Sector primar Sector secundar	Industria extractivă	1.222,94	127,84	58,68	66,92	89,41
	Industria prelucrătoare	882,79	814,71	761,00	772,13	814,67
	Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat	2.563,11	2.249,86	2.667,19	2.582,27	2.715,37
	Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	257,80	239,79	201,59	212,70	164,14
	Construcţii	437,44	361,34	338,10	336,77	362,65
Sector terțiar	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	2.110,75	2.142,97	1.760,40	1.948,04	2.205,38
	Transport şi depozitare	325,77	369,82	280,00	362,84	357,14
	Hoteluri şi restaurante	230,44	294,24	219,82	167,82	169,20
	Informaţii şi comunicaţii	33,33	35,36	33,26	38,70	52,27
	Intermedieri financiare şi asigurări	32,27	31,34	35,99	35,52	34,63
	Tranzacţii imobiliare	50,93	52,10	44,81	43,73	48,73
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	45,23	62,67	55,18	55,33	59,36
	Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	68,45	76,21	68,92	68,84	75,50
	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public	17,12	18,33	23,73	30,88	30,54

[101] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Oficiul Registrului Comerțului Gorj*

	Învăţământ	*2,70*	*3,75*	*3,87*	*2,89*	*3,89*
	Sănătate şi asistenţă socială	*22,66*	*23,52*	*26,72*	*29,45*	*32,12*
	Activităţi de spectacole, culturale şi recreative	*50,86*	*70,93*	*82,31*	*48,10*	*55,51*
	Alte activităţi de servicii	*10,94*	*11,82*	*12,10*	*14,53*	*16,31*
	Total profesioniști deponenti bilanț	***8.486,90***	***7.096,91***	***6.786,71***	***6.954,93***	***7.433,29***

2.6.4.3. INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE

Investițiile străine directe (ISD) reprezintă una dintre principalele surse de dezvoltare ale unei economii. Pe de o parte, acestea sunt complementare investițiilor publice și celor realizate de rezidenți din surse private, iar pe de altă parte, stimulează dezvoltarea atât a întreprinderilor în care se investește, cât și a întreprinderilor din economia rezidentă cu care acestea intră în relații economice.

La 31 decembrie 2019, soldul ISD a înregistrat nivelul de 88.304 milioane euro, în creștere cu 8,9 la sută față de anul precedent. În structură, acesta se prezintă astfel:

- *capitaluri proprii (inclusiv profitul reinvestit acumulat) în valoare de 61.352 milioane euro (69,5 la sută din soldul final al ISD);*
- *instrumente de natura datoriei în valoare de 26.952 milioane euro, reprezentând 30,5 la sută din soldul final al ISD*.

Din punct de vedere teritorial, cele mai mari ISD s-au înregistrat în regiunea de dezvoltare București–Ilfov (55.349 milioane euro sold la 31 decembrie 2019, reprezentând 62,7 la sută din totalul ISD), urmată de regiunea Centru (7.648 milioane euro), regiunea Vest (6.198 milioane euro) și regiunea Sud–Muntenia (5.671 milioane euro). În contrast, cele mai mici valori ale investițiilor se regăsesc în regiunea Sud-Vest–Oltenia (2.536 milioane euro) și regiunea Nord-Est (1.765 milioane euro). **Conform studiului realizat de Banca Națională a României, regiunea se situează pe penultimul loc din perspectiva acestui indicator.**

Menționăm că ISD au fost localizate teritorial după sediul social al întreprinderilor investiție directă, ceea ce nu corespunde întotdeauna cu locul de desfășurare a activității economice.[102]

[102] *Sursa: Direcția statistică a Băncii Naționale a României -„Investițiile străine directe în România în anul 2019”*

Tab. 2.37. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019 [103]

	Valoare (milioane euro)	Pondere in total investitii straine directe %
Total, din care:	**64.433**	**100,0%**
BUCURESTI-ILFOV	**55.349**	**62,7%**
CENTRU	**7.648**	**8,7%**
VEST	**6.198**	**7,0%**
SUD-MUNTENIA	**5.671**	**6,4%**
NORD-VEST	**3.793**	**5,8%**
SUD-EST	**3.983**	**4,5%**
SUD-VEST OLTENIA	**2.536**	**2,9%**
NORD-EST	**1.765**	**2,0%**

Față de anul anterior, cele mai mari creșteri ale soldului ISD s-au înregistrat în regiunile Sud-Est (+15,5 la sută, sold de 3.983 milioane euro la sfârșitul anului 2019), București – Ilfov (+12,4 la sută) și Nord-Vest (+11,8 la sută, 5 154 milioane euro).

Investițiile sunt esențiale pentru creșterea economică a județului Gorj. În anul 2018, cele mai mari investiții au fost realizate în sectorul *Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat*, care reprezenta 30,75% din total investiții nete la nivel de județ, urmat de sectorul *Industria extractivă* cu 29,89%.

Valoarea investițiilor nete în județul Gorj a crescut în perioada 2016-2017, ca și la nivel regional (în anul 2017 se observă o creștere importantă comparativ cu anul anterior, cu 49,4%), dar a înregistrat un procent de doar 55% din valoarea înregistrată în 2014. Din prisma investițiilor străine directe, se observă o scădere a valorii soldului investițiilor străine în întreprinderile cu cel puțin 20 de salariați și în întreprinderile atipice din județul Gorj, de la 7 milioane euro în 2016, la 3 milioane de euro în 2019. La finalul anului 2017, județul Gorj avea o participare nesemnificativă în ponderea ISD regională, respectiv 0,17 și 0,12% în anul 2018.

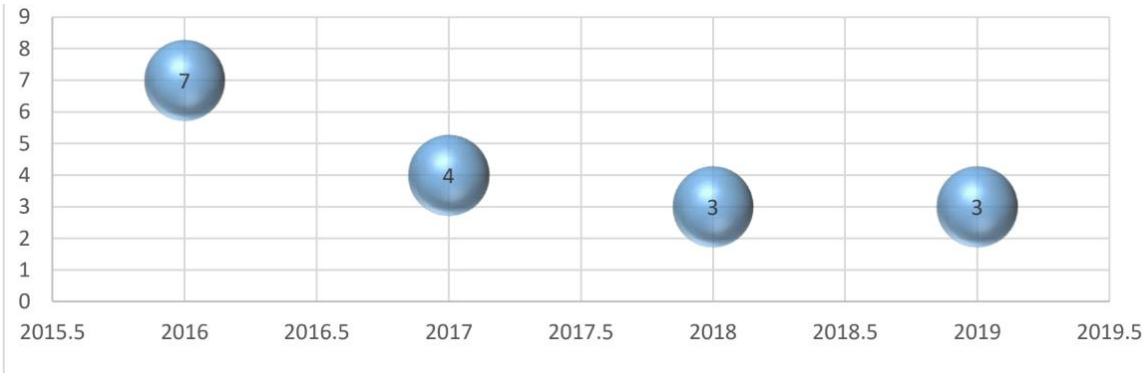

Fig. 2.41. Valoarea soldului ISD în întreprinderile cu cel puțin 20 de salariați și în întreprinderile atipice (mil. euro) [104]

[103] *Sursa: http://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?icid=9403*
[104] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică*

În ceea ce privește **numărul de firme cu capital străin** înregistrate în registrul comerțului în perioada 2014-2019, se observă o **tendință de scădere** a numărului de înmatriculări de societăți cu participare străină la capitalul social, în sensul în care au fost înregistrate cu 25% mai puține înmatriculări decât în anul 2014, iar în anul 2018 au fost doar 6 înmatriculări de societăți cu participare străină la capitalul social, în scădere cu 71,4% comparativ cu anul anterior.

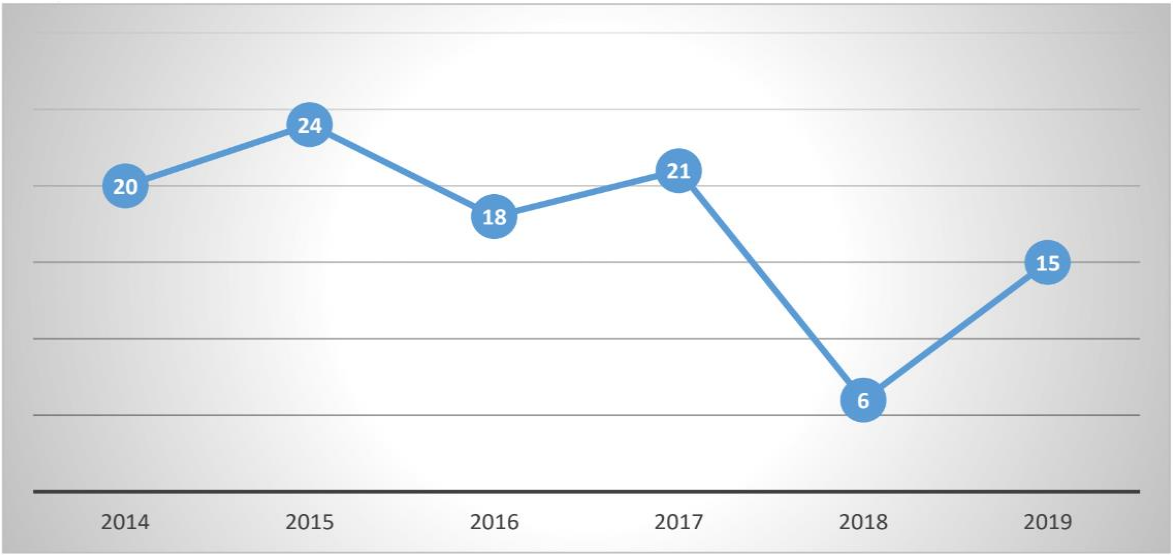

Fig. 2.42. Evoluția înmatriculărilor de societăți cu participare străină la capitalul social [105]

Evoluția numărului societăților comerciale cu participare străină la capitalul social, în regiune, în perioada 2014-2018, nu evidențiază trenduri negative (au fost radiate mai puține societăți comerciale cu participare străină la capitalul social subscris decât cele înmatriculate), dar subliniază ponderea foarte mică pe care județele regiunii o au în totalul național. Astfel, județul Gorj deține o pondere de sub 0,5%, înregistrând însă o creștere a numărului de firme cu participare străină la capitalul social de la 566 în 2014, 654 în 2017, la 663 în 2018. Dintre aceste firme se evidențiază:

- ***ERP MONDIAL Invest Properties SRL***, Moldova, din ***Rovinari***, având ca obiect de activitate "Cumpărarea și vânzarea de bunuri imobiliare proprii", cu o cifră de afaceri de 872.504 lei, care reprezintă 0,07% din cifra de afaceri din județul Gorj și 41,19% din cifra de afaceri din Rovinari;
- ***ANKHELVENA Quality SRL, Elveția***, din ***Târgu Jiu***, care deține 0,07% din cifra de afaceri din județul Gorj.
- *TECNOWORK SERVIZI SRL* (2014, capital social total, inclusiv investiția străină 44.200 lei);
- *GENERA EUROPE SRL* (2015,75.480 lei);
- *SISTEM INFORMATIC INTEGRAT E-ADMINISTRATIE SRL* (2015, 16.550 lei);

[105] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Institutul Național de Statistică*

- *WESTPOL TEEUWISSEN RO SRL* (2017, 50.000 lei);
- Fabrica de mașini agricole *AGRO EUROSPORT SRL* (2017, 90.000 lei).

Cu referire la **soldul valorii capitalului social subscris** de societățile comerciale cu participare străină la capitalul social, în perioada 2014-2018, **evidențiază un trend negativ pentru județul Gorj**, în anii 2017 (- 13.732, 7 mii euro) și 2018 (-14.064,9 mii euro). Județul Gorj se află pe ultimul loc la nivel național din punct de vedere al valorii capitalului social subscris de societățile comerciale cu participare străină la capitalul social, în fiecare an din perioada 2014-2018.

Un element important al nivelului de dezvoltare județean este reprezentat de **evoluţia comerţului exterior**, reflectat prin volumul exporturilor şi importurilor, precum şi structura acestora pe pieţe de desfacere şi produse. În anul 2019, valoarea exporturilor în regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat față de anul precedent o scădere de 2,1%, fiind de 4.703.616 mii euro, iar cea a importurilor a fost de 3.490.653 mii euro.

Județul Gorj înregistrează cea mai mare valoare a balanței comerciale pentru domeniul *40. Cauciuc și articole din cauciuc (din grupa VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea*). Alte domenii în care balanța comercială înregistrează excedent de peste 1000 mii euro, în județul Gorj sunt: *94. Mobila; aparate de iluminat si alte articole similare (inclusiv componente), 07. Legume, plante, rădăcini și tuberculi, 05. Alte produse de origine animală, 62. Articole și accesorii din îmbrăcăminte altele decât tricotate sau croșetate, grupa XXII. Bunuri necuprinse în alte secțiuni din Nomenclatorul Combinat*.

În ceea ce privește **numărul de salariați din unitățile locale active** din județul Gorj, acesta a avut o evoluție pozitivă în perioada 2016 - 2018, însă valoarea din 2018 este mai mică cu 2,95% comparativ cu 2014, observându-se că nivelul de creștere din anii anteriori nu a fost suficient pentru a se ajunge la valoarea de acum 7 ani.

2.6.5. FORŢA DE MUNCĂ

Piaţa muncii, prin specificul său, reprezintă un complex de relaţii în care se regăsesc raporturile sociale dintre fiinţele umane şi evoluţia lor în timp şi spaţiu.

În anul 2018, Uniunea Europeană a lansat "Pilonul european al drepturilor sociale - pentru o Europă mai echitabilă şi mai socială". 106 Abordând unitar problematica socială la nivelul statelor membre ale UE şi oferind orientări privind modul în care pot îmbunătăţi viaţa de zi cu zi a comunităţilor din fiecare ţară, ocuparea forţei de muncă şi bunăstarea, pilonul este benefic pentru cetăţeni şi benefic pentru creşterea economică sustenabilă.

[106] *Sursa: Studiul privind dezvoltarea socio-economica a regiunii Sud-Vest Oltenia, în perspectiva elaborării documentelor de programare 2021-2027*

Acest document strategic relevă o nouă voinţă publică şi politică de a consolida drepturile sociale într-o perioadă în care există îngrijorări în ceea ce priveşte viitorul pieţei forţei de muncă, inegalitățile şi schimbările demografice. Pilonul stabileşte totodată drepturi pentru lucrătorii cu forme noi şi de multe ori precare de încadrare în muncă.

Europa socială înseamnă:

- ✓ *a oferi lucrătorilor dreptul la un tratament corect şi egal în ceea ce priveşte condiţiile de lucru;*
- ✓ *a oferi lucrătorilor acces la protecţie socială şi formare, indiferent de tipul şi durata raportului lor de muncă;*
- ✓ *a sprijini lucrătorii pe perioada trecerii de la un contract de muncă temporar la unul pe perioadă nedeterminată;*
- ✓ *a promova forme de muncă inovatoare pentru a asigura condiții de muncă de înaltă calitate;*
- ✓ *a încuraja spiritul antreprenorial şi activităţile independente {angajatorii trebuie să sprijine mobilitatea profesională);*
- ✓ *a preveni raporturi de muncă prin care se ajunge la condiții de muncă precare inclusiv prin interzicerea utilizării abuzive a contractelor atipice);*
- ✓ *tinerii să aibă dreptul la educație, un stagiu de ucenicie sau o ofertă de muncă de înaltă calitate într-o perioadă de patru luni de la momentul în care devin şomeri;*
- ✓ *persoanele cu handicap să aibă dreptul la sprijin pentru venit pentru a duce o viaţă demnă;*
- ✓ *lucrătorii au dreptul la protecție socială adecvată;*
- ✓ *dreptul părinților şi îngrijitorilor la un concediu adecvat, la formule flexibile de lucru şi acces la servicii de îngrijire;*
- ✓ *lucrătorii au dreptul la salarii echitabile pentru un nivel de trai decent;*
- ✓ *femeile şi bărbații au dreptul la remuneraţie egală pentru muncă de valoare egală;*
- ✓ *persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă au dreptul la asistenţă personalizată pentru găsirea unui loc de muncă, formare sau posibilități de recalificare, iar persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă au dreptul la ajutor de şomaj adecvat pe o perioadă de timp rezonabilă;*
- ✓ *lucrătorii au dreptul la un mediu de lucru adaptat nevoilor lor profesionale;*
- ✓ *fiecare persoană are dreptul la acces prompt la îngrijire medicală de înaltă calitate accesibilă, preventivă şi curativă, la servicii de îngrijire pe termen lung accesibile şi de bună calitate;*
- ✓ *lucrătorii şi persoanele care desfăşoară activități independente au dreptul la o pensie adecvată după pensionare, etc.*

Documentul ***Pilonul european al drepturilor sociale - pentru o Europă mai echitabilă şi mai socială*** **stabileşte 20 de principii pentru o Uniune Europeană mai echitabilă şi mai favorabilă incluziunii**, **egalitate de şanse şi acces egal pe piaţa muncii**:

- *Educație, formare profesională şi învăţare pe tot parcursul vieţii*
- *Egalitatea de gen*
- *Egalitatea de şanse*
- *Sprijinul activ pentru ocuparea forţei de muncă Conditii de muncă echitabile: ,*
- *Locuri de muncă sigure şi adaptabile*
- *Salarii*

- *Informaţii referitoare la condiţiile de ocupare a forţei de muncă şi protecţia în caz de disponibilizări*
- *Dialogul social şi implicarea lucrătorilor*
- *Echilibrul dintre viaţa profesională şi cea privată*
- *Mediu de lucru sănătos, sigur şi bine adaptat şi protecția datelor. Protectie socială și incluziune*
- *Îngrijirea copilului şi sprijinul pentru copii*
- *Protecţie socială*
- *Indemnizaţiile de şomaj*
- *Venitul minim*
- *Veniturile şi pensiile pentru limită de vârstă*
- *Sănătatea*
- *Incluziunea persoanelor cu handicap*
- *Îngrijirea pe termen lung*
- *Locuinţe şi asistenţă pentru persoanele fără adăpost*
- *Accesul la serviciile esențiale.*

Piața forței de muncă din România s-a schimbat dramatic în timpul tranziției economice. Una din principalele caracteristici a fost și este reducerea numărului populației ocupate. Migrația externă a avut un rol major la micșorarea numărului populației din țara noastră. Fenomenul s-a manifestat mai accentuat în primii ani de după liberalizare având o tendință de micșorare până la intrarea țării noastre în Uniunea Europeană de când populația se poate mișca nestingherita in interiorul granițelor UE. Evoluţia societăţii româneşti din ultimii ani a fost influenţată de reformele economice şi sociale, dar mai ales de criza economică, fenomene ce au transformat profund piaţa forţei de muncă. Restructurarea întreprinderilor a condus la pierderi de locuri de muncă, care nu au fost compensate prin crearea de noi locuri de muncă.

Ocuparea forţei de muncă şi şomajul sunt două fenomene care produc consecinţele cele mai profunde în activitatea economică şi socială a unei localități.

Resursele de muncă reprezintă numărul persoanelor capabile de muncă pentru a desfășura una din activitățile economice naționale și cuprinde populația în limitele vârstei de muncă, în afara vârstei de muncă și cea inaptă de muncă.

La nivel regional, resursa de muncă a scăzut cu 4,5% în 2018 comparativ cu anul 2014, iar la nivel național s-a înregistrat o scădere cu 2,8%. Rata de ocupare a resurselor de muncă relevă o creștere atât la nivel național (68,7% în 2018 față de 66,9% în 2014), cât și la nivel regional (de la 63% în 2014 la 64,6% în 2018) și județean (de la 59,3% în 2014, la 60,6% în 2018).

Resursele de muncă din județul Gorj au urmat o tendință descrescătoare, de la 214,4 mii persoane în 2014, la 203,9 mii persoane în 2018 (scădere cu 4,9%). Resursa de muncă masculină a înregistrat o scădere mai mare, de la 113,2 mii persoane în 2014, la 106,5 mii persoane în 2018, așadar cu 5,9%, în timp ce resursa de muncă feminină a

înregistrat o scădere mai mică între 2014 și 2018, de la 101,2 mii persoane în 2014, la 97,4 mii persoane în 2018, așadar o scădere cu 3,8%.[107]

În ceea ce privește ***populația activă*** civilă, **Regiunea Sud-Vest Oltenia ocupă** în anul 2018 **ultimul loc** cu un număr total de 826,9 mii persoane - din care 54,77% bărbați și 45,23% femei - **înregistrând o tendință de scădere în perioada 2012-2018**.

Un nivel redus de ocupare al forței de muncă poate determina, pe termen lung, o scădere a nivelului de trai, precum și o creștere a presiunii asupra serviciilor sociale. În același timp, un segment important al forței de muncă angajată este îmbătrânită, iar acest lucru va determina, pe termen mediu și lung, o creștere a raportului de dependență economică. Totodată, regiunea înregistrează și o rată de dependență demografică ridicată, ceea ce sugerează un nivel scăzut al populației active.

În ceea ce priveşte **repartizarea populației active pe cele cinci judeţe** componente **ale regiunii Sud-Vest Oltenia**, se poate observa faptul că cel mai mic număr de persoane active în anul 2018 se înregistrează în județul Mehedinți (103,7 mii persoane), urmat de **Gorj (135,8 mii persoane**). Cel mai mare număr de persoane active civil se regăsește în județul Dolj (266,1 mii persoane).

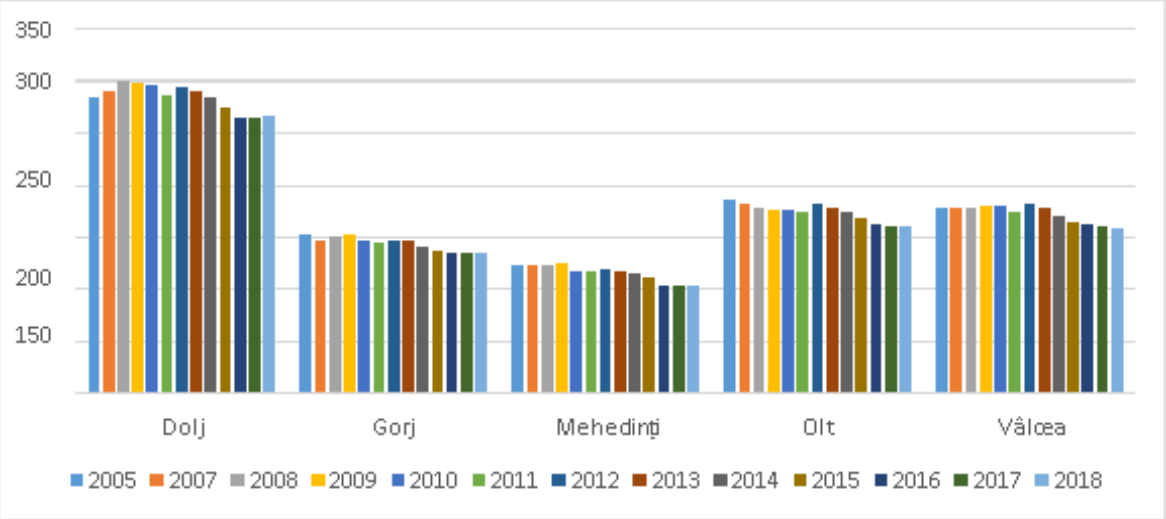

Fig. 2.43. Populația activă civilă pe județe ale regiunii, 2005-2019, mii persoane [108]

Populația activă din județul Gorj a înregistrat o scădere numerică cu 4,4% în perioada 2014-2018, de la 142 mii persoane în 2014, la 135,8 mii persoane în 2018, scădere manifestată atât la nivel regional (cu 6,7% mai puține persoane active în 2018 față de 2014) și național (2,4%). Numărul persoanelor active de gen feminin a cunoscut

[107] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027*
[108] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027 – draft iunie 2021*

o scădere cu 4,5%, iar populația activă masculină din Gorj a scăzut numeric cu 4,3%. Rata de activitate a resurselor de muncă gorjene a crescut ușor, de la 66,2% în 2014 la 66,6% în 2018, creștere manifestată și la nivel regional (cu 4,1% mai mare în 2018 față de 2014) și național (cu 0,4% mai mult).

Din punct de vedere al **repartizării salariaţilor pe activităţi ale economiei naţionale**, se constată o specializare a judeţelor pe activităţi ale economiei naţionale, majoritatea salariaţilor fiind concentrată în industrie prelucrătoare, în comerţ cu ridicata şi cu amănuntul, repararea autovehiculelor şi a motocicletelor, în construcții, în activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice şi în transport și depozitare. La polul opus, cel mai mic număr de salariaţi a fost concentrat în următoarele activităţi: tranzacţii imobiliare, informaţii şi comunicaţii şi în intermedieri financiare şi asigurări.

Din punct de vedere al evoluției în timp a numărului de salariați din municipiu, aceasta este evidențiată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.38. Evoluţia structurii numărului mediu de salariaţi pe principalele sectoare economice, în Mun. Târgu Jiu, în perioada 2015-2019 [109]

Sector Economic	Denumire de activitate	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Sector primar	Agricultură, silvicultură şi pescuit	151	109	100	95	103	92
Sector secundar	Industria extractivă	190	203	193	205	218	205
	Industria prelucrătoare	4.202	3.814	3.648	3.307	3.279	3.101
	Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat	16.357	14.918	13.715	13.132	12.882	12.213
	Distribuţia apei; salubritate, gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	1.129	1.123	1.152	1.230	1.249	1.129
	Construcţii	1.796	1.610	1.410	1.278	1.461	1.391
	Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; repararea autovehiculelor şi motocicletelor	4.847	4.578	4.562	4.356	4.279	3.885
	Transport şi depozitare	674	813	871	875	884	813
	Hoteluri şi restaurante	1.221	1.151	1.110	1.072	1.107	861
	Informaţii şi comunicaţii	376	337	349	342	341	345
	Intermedieri financiare şi asigurări	417	407	374	348	351	332
	Tranzacţii imobiliare	132	150	157	156	129	124
	Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	508	527	556	602	653	654
	Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	1.763	1.965	2.025	2.444	2.832	2.978

[109] *Sursa: Prelucrare date puse la dispoziție de Oficiul Registrului Comerțului Gorj*

	Administraţie publică şi apărare; asigurări sociale din sistemul public	*2*	*3*	*3*	*1*	*1*	*1*
	Învăţământ	*110*	*105*	*125*	*130*	*119*	*106*
	Sănătate şi asistenţă socială	*470*	*503*	*573*	*580*	*659*	*622*
	Activităţi de spectacole, culturale şi recreative	*77*	*99*	*78*	*78*	*105*	*103*
	Alte activităţi de servicii	*333*	*362*	*361*	*310*	*348*	*362*
	Total profesioniști deponenti bilanț	***34.755***	***32.777***	***31.362***	***30.541***	***31.000***	***29.317***

De menționat faptul că **cel mai mare angajator din județul Gorj *este Complexul Energetic Oltenia S.A.*, cu sediul în Târgu Jiu.** Chiar dacă numărul salariaților a scăzut continuu în perioada 2014-2019, de la 18.438 angajați în 2014, la 12.858 angajați în 2019, *Complexul Energetic Oltenia S.A.* rămâne lider pe piața muncii gorjene.

Îmbătrânirea demografică a populaţiei determină o creştere a raportului de dependenţă, echivalând cu sporirea presiunii pe care o exercită populaţia inactivă asupra populaţiei active, cu consecinţe directe asupra veniturilor şi cheltuielilor bugetare şi implicit a nivelului de trai. *Raportul de dependenţă economică* este reprezentat de numărul persoanelor neocupate (inactive sau în şomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate. Cu cât acest indicator este mai mare cu atât presiunea asupra capacității statului de a susține aceste persoane este mai mare. Mai mult decât atât, în gospodăriile în care rata de dependență economică este mare (un număr mare de persoane inactive) și veniturile persoanelor active sunt modeste există un risc crescut al sărăciei - una din explicațiile posibile a ratei înalte de sărăcie în rândul populaţiei încadrate în muncă.

Totodată, nivelul de ocupare a forţei de muncă este redus, ceea ce pe termen lung determină o scădere a nivelului de trai, precum şi o creştere a presiunii asupra serviciilor sociale. În acelaşi timp, un segment important al forţei de muncă angajată este îmbătrânită, iar acest lucru va determina pe termen mediu şi lung o creştere a raportului de dependenţă economică. Previziunile de scădere și îmbătrânire tot mai accentuate a populației vor face ca acest indicator să crească în continuare, punând o presiune tot mai mare asupra capacității autorităților de a-și onora obligațiile în sfera socială (pensii, indemnizații, ajutoare sociale etc.). Din acest motiv, creșterea ratei de ocupare trebuie să fie considerat un obiectiv de o importanță majoră.

Ca urmare a dezechilibrelor apărute pe piaţa forţei de muncă (unde oferta de forţă de muncă depăşeşte cererea), apare ***fenomenul şomajului***. Transformările socio-economice au influenţat puternic fenomenul şomajului atât la nivel naţional, cât şi la nivel regional. În România şi în alte state din Uniunea Europeană, măsurarea volumului şomajului se realizează prin indicatorul: ***şomajul BIM*** (*Biroul Internaţional al Muncii*).

Continuarea migrației reprezintă o provocare suplimentară. În ciuda îmbunătățirilor recente, ratele de participare ale forței de muncă, în special ale femeilor și ale persoanelor cu vârsta de peste 50 de ani, sunt în continuare cu mult sub media UE. Lipsa de personal

calificat și necorelările în materie de competențe au, de asemenea, un impact negativ asupra calității și a cantității muncii prestate.

La nivel regional, **rata șomajului în Regiunea SV Oltenia** [110] este cea mai mare din țară (7,3% față de o medie națională de 4% în 2017). Şomajul a afectat în mai mare măsură bărbaţii decât femeile, rata şomajului în rândul populaţiei masculine întrecând rata şomajului feminin (4,2% pentru bărbaţi comparativ cu 3,8% în cazul femeilor la nivel național si 7,8 pentru bărbați si 6,7 pentru femei la nivelul regiunii).

Activităţile miniere şi de producere a energie au imprimat o puternică identitate în jurul acestor sectoare de activitate, reprezentând principalele domenii economice cu potenţial de angajare ridicat. Datorită restructurărilor majore din domeniul industriei extractive şi celei prelucrătoare, recalificarea forţei de muncă în judeţ a reprezentat şi continuă să fie o necesitate imediată. Angajamentele României cu privire la decarbonizarea zonei miniere din Gorj ridică serioase probleme cu privire la disponibilizări, de aceea trebuie asigurate toate condițiile de tranziție justă spre o economie mai prietenoasă cu mediul.

La nivelul județelor Regiunii Sud-Vest Oltenia, se observă o tendință de scădere a ratei șomajului în anul 2017, comparativ cu anul 2016. Cea mai mare rată a șomajului este în județul Mehedinți (9,4%), urmat de județul Dolj (8,8%) și Olt (7,4%). Județul Vâlcea are cea mai mică rată a șomajului comparativ cu restul județelor de 4,2%.

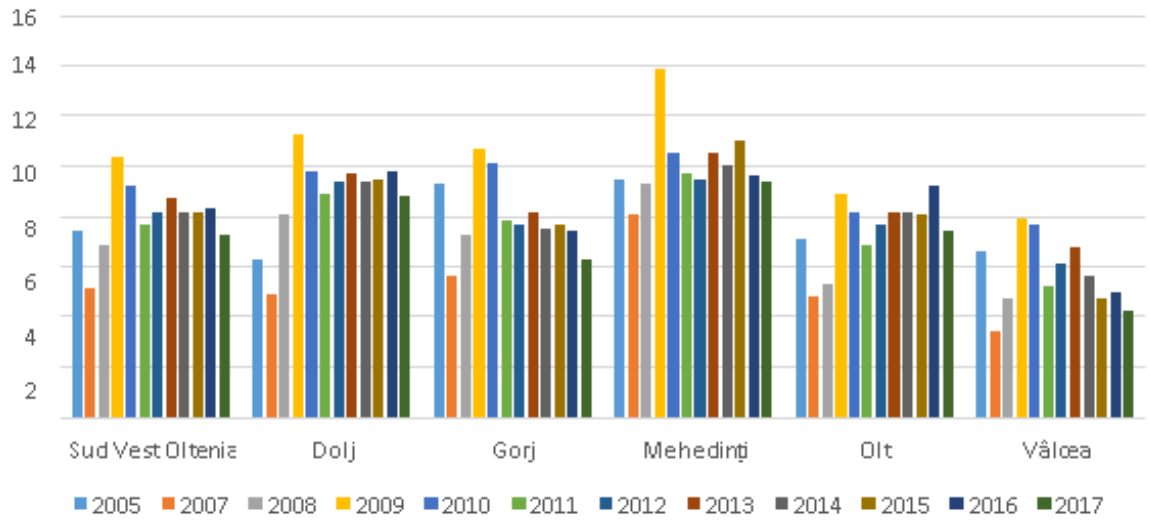

Fig. 2.44. Rata șomajului la nivelul județelor Regiunii Sud-Vest Oltenia, 2005-2017

Conform datelor statistice, **evoluţia şomajului în perioada iulie 2014 – iulie 2020 a înregistrat diminuări considerabile în județul Gorj**, de la 11.381 șomeri înregistrați în 2014 la 5.325 șomeri în 2020, așadar o scădere cu 55,4%. Numărul șomerilor în iulie

[110] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027 - draft iunie 2021*

2020 reprezintă 11% din totalul șomerilor regiunii și 1,8% din șomerii înregistrați la nivel național.

Pe localități, **cei mai mulți șomeri din județul Gorj**, la nivelul anului 2019**, erau din Târgu Jiu**, adică 720 șomeri, reprezentând **15,2% din totalul șomerilor gorjeni**. Urmează în ordine Motru (4,2%), Plopșoru (3,5%), Polovragi (2,7%) și Borăscu (2,4%).

Pe baza datelor furnizate de ***Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Gorj,*** în anul 2020, Gorjul deținea 55% resurse de muncă, respectiv 201.500 persoane. Populația activă civilă număra 135.200 persoane, din care populația civilă ocupată reprezenta 96,1% (129.875 persoane). Numărul de salariați reprezenta 59,7% din populația civilă ocupată și 57,4% din populația activă civilă a județului Gorj, ceea ce înseamnă **o rată a șomajului de 3,94%.** De asemenea, a crescut semnificativ numărul de locuri vacante, la 65 de locuri, așadar de 5,4 ori mai multe ca la sfârșitul anului 2019.

Cel mai mic număr de **femei șomere** a fost în mai 2020, de 1.841 persoane, adică **51% din totalul șomerilor** înregistrați în această lună în județul Gorj. Cel mai mare număr de femei din rândul șomerilor a fost în august 2020, de 2.542 persoane, ceea ce a reprezentat 48,2% din totalul șomerilor înregistrați în august 2020.

Tab. 2.39. Evoluția șomajului și a ratei șomajului în județul Gorj în perioada 2014 – 2020 [111]

Anul	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.11. 2020
Nr. șomeri, din care:	10.581	10.540	10.095	8.600	5.914	4.735	5.325
Femei	4599	4523	4001	3836	2671	2244	2469
Rata șomaj	7.22	7,42	7,34	6,32	4,35	3,49	3,94
Locuri vacante	53	14	70	49	17	12	65

Situația numărului de **șomeri din județul Gorj, în evidență și plată**, în perioada 2014-2020, indemnizați și neindemnizați, se prezintă astfel:

[111] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj*

Tab. 2.40. Categorii de șomeri din județul Gorj, în perioada 2014-2020 [112]

Anul	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.11. 2020
TOTAL ȘOMERI	10.581	10.540	10.095	8.600	5.914	4.735	5.325
Șomeri în plată ajutor de șomaj (75%)	2.840	3.141	3.080	2.659	1.805	1.311	1.882
Șomeri în plată ajutor de int. pr. (50%)	1020	839	523	405	225	288	305
Șomeri în plată alocație de sprijin	0	0	0	0	0	0	0
Șomeri neindemnizați	6.721	6.560	6.492	5.536	3.884	3.136	3.138
Șomeri în evidență și plată - total	3.860	3.980	3.603	3.064	2.030	1.599	2.187
Beneficiari de indemnizații cf. Ord.98/99	0	0	0	0	0	0	0
RATA ȘOMAJULUI (%)	7,22	7,42	7,34	6,32	4,35	3,49	3,94

De asemenea, este important de menționat și **ponderea șomerilor pe nivele de studii**, după cum se poate observa în figura de mai jos:

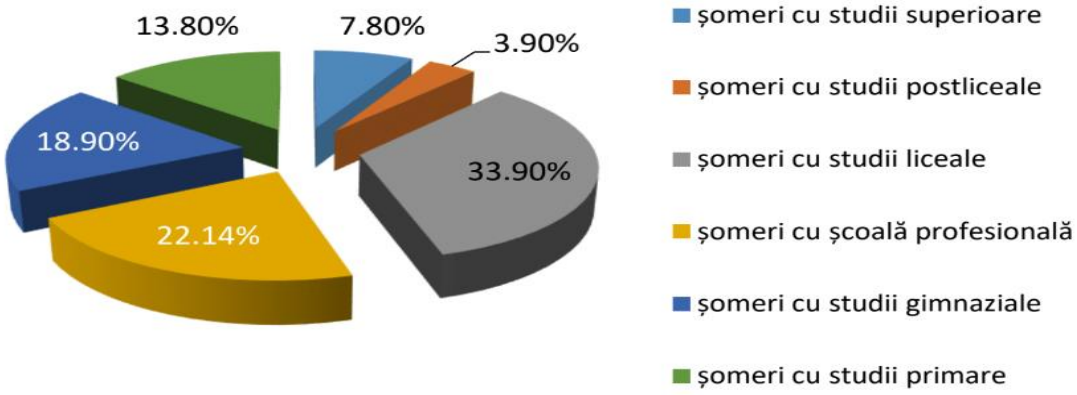

Fig. 2.45. Ponderea categoriilor de șomeri după studii în județul Gorj [113]

Potrivit informațiilor puse la dispoziție de ***Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Gorj,*** **municipiul Târgu Jiu are o rată mică a șomajului**.

Tabelul de mai jos prezintă principalii indicatori ce caracterizează situația persoanelor fără loc de muncă, la nivelul municipiului, la data de 31.12.2019:

Tab. 2.41. Situație indicatori șomeri din Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020

Nr. crt.	Indicator	UM	Anul 2019	Anul 2020
1.	Total șomeri, din care:	pers	720	912
2.	✓ șomeri indemnizati	pers	411	605
3.	✓ șomeri neindemnizati	pers	309	307

[112] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj*
[113] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj*

În **anul 2019,** conform datelor furnizate de INS și AJOFM Gorj**, în municipiul Târgu Jiu se regăsesc 17,12% din numărul total al șomerilor din județ**, rezultând un raport de dependenţă, la nivelul anului 2019, de 69,32% [114], însemnând că existau aproximativ 69 de persoane în vârstă de dependenţă la fiecare 100 de persoane în vârstă de muncă.

Din graficul evoluției numărului de șomeri în municipiul Târgu Jiu se observă un trend general fluctuant în perioada 2012-2020, ca efect al restabilizării economiei naționale după criza economică mondială și implicit și a economiei locale, dar și ca urmare a *Pandemiei de Covid-19* declanșată în anul 2020, care a provocat pierderea locurilor de muncă a milioane de oameni.

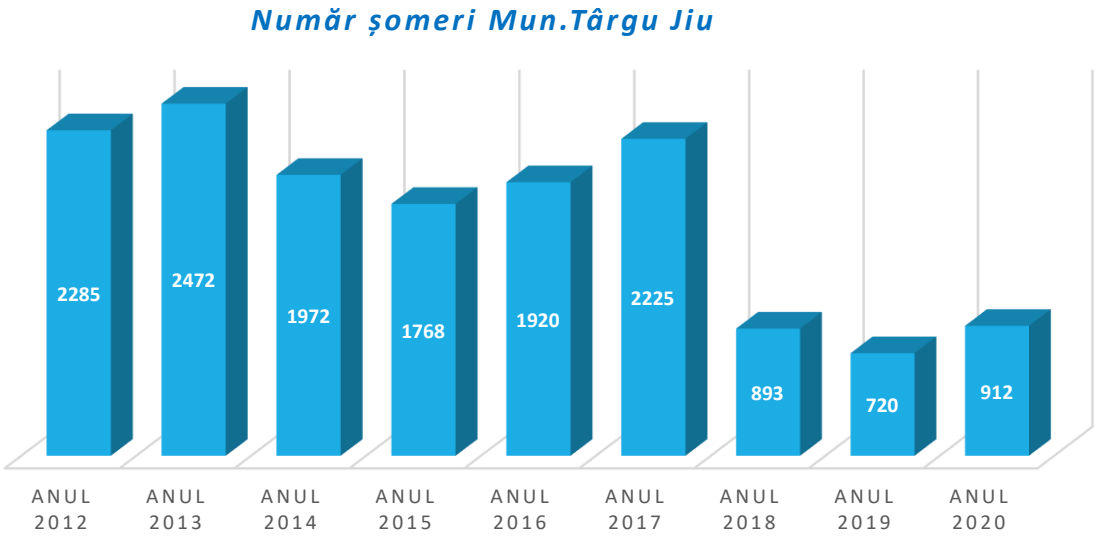

Fig. 2.46. Evoluția numărului de șomeri în Municipiul Târgu Jiu [115]

Evolutia numărului de șomeri în municipiul Târgu Jiu în anul 2020 - anul declanșării *Pandemiei Covid-19* și implicit a crizei economice - comparativ cu situația înregistrată în anul 2019 - poate fi analizată și din punct de vedere al **distribuției lunare a acestora pe sexe**:

Tab. 2.42. Șomeri înregistrati la sfârșitul lunii, pe sexe în Municipiul Târgu Jiu, 2019-2020 [116]

[114] *Calculat conform formulei :* $R_{dependență}=\frac{Populația_{60\ ani\ și\ peste}+Populația_{0-14\ ani}}{Populația_{15-59\ ani}}X100$

[115] *Sursa: Institutul Național de Statistică, 2012-2020*

[116] *Sursa: Date furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj*

	2019		2020	
Luna	**Numar total șomeri, d.c.**	**Din total, femei**	**Numar total șomeri, d.c.**	**Din total, femei**
Ianuarie	887	487	711	416
Februarie	959	526	655	385
Martie	841	492	707	443
Aprilie	805	472	757	482
Mai	705	415	725	461
Iunie	706	402	821	499
Iulie	742	433	967	574
August	728	336	1047	603
Septembrie	714	426	922	565
Octombrie	762	469	928	567
Noiembrie	736	437	949	561
Decembrie	**720**	**419**	**912**	**545**

Din punct de vedere al **ponderii șomerilor în totalul resurselor de muncă**, indicatorul statistic este calculat lunar, exprimat în procente și determinat prin raportarea numărului șomerilor înregistrați la totalul populației după domiciliu cu vârsta cuprinsă între 18-62 ani la 1 ianuarie și 1 iulie a fiecărui an. Acest indicator statistic reprezintă **rata șomajului** la nivel de localitate.

Tab. 2.43. Evoluția ponderilor numărului de șomeri în populația stabilă 18 – 62 ani a Mun. Târgu Jiu, anul 2019 și anul 2020 [117]

Luna	**Pondere**	
	Anul 2019	**Anul 2020**
Ianuarie	1,35	**1,09**
Februarie	1,46	**1,00**
Martie	1,28	**1,08**
Aprilie	1,22	**1,16**
Mai	1,08	**1,11**
Iunie	1,08	**1,26**
Iulie	1,14	**1,48**
August	1,11	**1,60**
Septembrie	1,09	**1,41**
Octombrie	1,17	**1,42**
Noiembrie	1,13	**1,45**
Decembrie	**1,10**	**1,40**

[117] *Sursa: Date furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj*

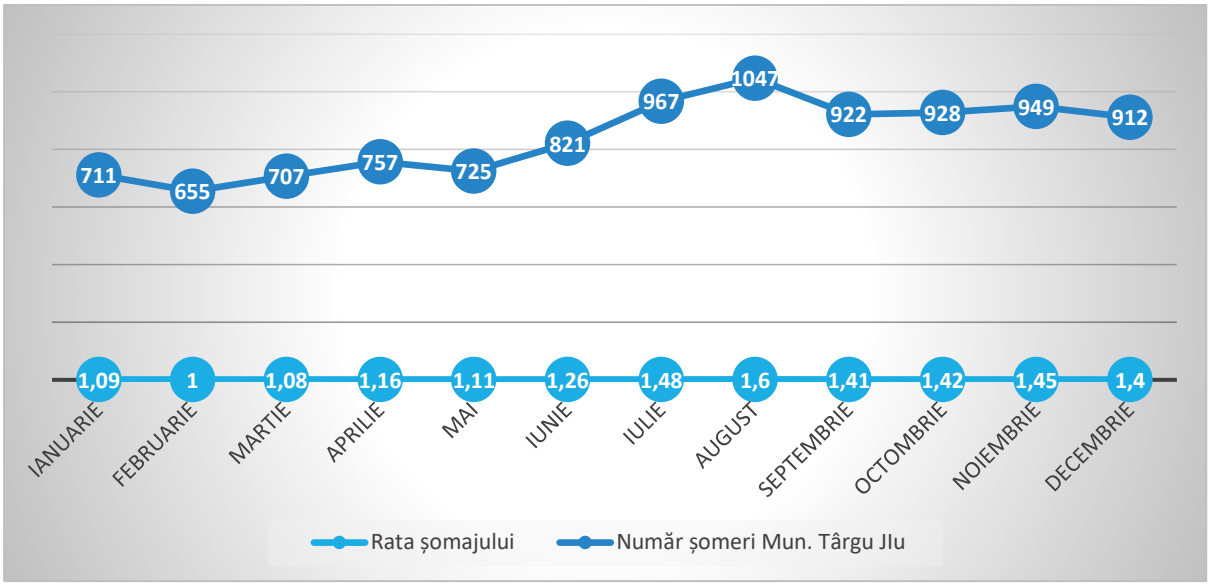

Fig. 2.47. Situație indicatori șomeri din Municipiul Târgu Jiu în anul 2020 [118]

În ceea ce privește situația numărului de **șomeri din municipiul Târgu Jiu, în evidență și plată**, la 31.12.2020, indemnizați și neindemnizați, **pe nivele de studii**, se prezintă astfel:

Tab. 2.44. Evidența numărului de șomeri în evidență și plată, pe nivele de studii în Mun. Târgu Jiu, anul 2020

Nr crt	Denumirea indicatorului	TOTAL		fără studii		din care cu studii:					
						primare, profesionale		liceale		superioare	
		Total	femei	Total	femei	Total	femei	Total	femei	Total	femei
1.	Șomeri indemnizați	**605**	380	**115**	62	**316**	197	**174**	121	**605**	380
2.	Șomeri neindemnizați	**307**	165	**148**	74	**123**	70	**36**	21	**307**	165
TOTAL GENERAL (1+2)		515	912	545	263	136	439	267	210	142	912

De asemenea, **situația șomerilor din municipiu pe grupe de varstă** la data de31.12.2019, respectiv 31.12.2020 se prezintă astfel:

Tab. 2.45. Distribuția șomerilor din Municipiul Târgu Jiu pe grupe de vârstă, anul 2019 [119]

Nr. crt.	Denumire indicator	Total	din care cu vârsta			
			<25 ani	25 – 35 ani	35 – 45 ani	>45 ani
1.	Șomeri indemnizați	411	**38**	**74**	**113**	**186**
2.	Șomeri neindemnizați	309	**60**	**53**	**55**	**141**
TOTAL GENERAL (1+2)		720	98	127	168	327

[118] *Sursa: Prelucrare date furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj*

[119] *Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj, anul 2020*

Tab. 2.46. Distribuția șomerilor din Municipiul Târgu Jiu pe grupe de vârstă, anul 2020 [120]

Nr. crt.	Denumire indicator	Total	din care cu vârsta			
			<25 ani	25 – 35 ani	35 – 45 ani	>45 ani
1.	Șomeri indemnizați	605	**51**	**133**	**148**	**273**
2.	Șomeri neindemnizați	307	**76**	**50**	**58**	**123**
TOTAL GENERAL (1+2)		912	127	183	206	396

După cum se poate observa, atât la nivelul anului 2019, cât și al anului 2020, șomerii cu vârste de peste 45 de ani dețin ponderea cea mai mare în ceea ce priveste distribuția pe grupe de vârstă, numărul acestora crescând în anul *pandemiei (2020)* cu 17,42%. De asemenea, s-a constatat în evoluția lunară a numărului de șomeri, că aproximativ 60% dintre ei, sunt persoane de sex feminin, aceasta însemnând că femeile își găsesc mai greu de lucru.

Județele în care serviciile ocupă o pondere importantă în locurile de muncă salarizate au dezvoltat capacități diferite de stimulare a fenomenului salarial. Pentru multe dintre oraşele Regiunii, inclusiv Târgu Jiu, comerțul, alături de sectorul industrial şi al construcțiilor, sunt principala ramură creatoare de locuri de muncă, potențialul de multiplicare fiind limitat. **Reprezentând o zonă care asimilează cu succes resursele umane cu un nivel mai redus de specializare/calificare, serviciile şi comerțul nu pot reprezenta soluții de dezvoltare pe termen lung.** Potențialul acestora de generare a noi locuri de muncă este nu numai redus, dar şi puțin adaptabil ritmului alert de schimbare tehnologică.

În această situație, procentul relativ mare al locurilor de muncă din sectorul servicii în total locuri de muncă nu reprezintă o măsură de performanță economică, care să orienteze economia locală către un model de economie modernă.

Atragerea de investiții în domeniul serviciilor înalt specializate - de exemplu servicii de tehnologia informației şi comunicațiilor - reprezintă un model de succes pentru câteva oraşe ale țării, preluat însă în mai mică măsură la nivelul regiunii. Dezvoltarea acestui sector va trebui să reprezinte o prioritate a municipiului Târgu Jiu, care deține un segment calificat de forță de muncă. Efectul în cascadă se va manifesta prin încurajarea creării de locuri de muncă în domenii conexe, de suport, dar şi în domeniul serviciilor mai puțin specializate şi va avea consecințe pozitive inclusiv pentru localitățile limitrofe.

[120] *Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Gorj, anul 2020*

2.7. Profilul Patrimonial, Turistic și Cultural

2.7.1. POTENȚIALUL TURISTIC AL CADRULUI NATURAL

„Dezvoltarea durabilă ca obiectiv strategic fundamental presupune încetățenirea unor practici și instrumente libere și diverse de acces la educație și cunoaștere, la tezaurul cultural al propriei națiuni și al umanității în ansamblu, la toate resursele care pot dezvolta creativitatea și spiritul novator. Este vorba de asigurarea șansei pentru toți indivizii de a deveni producători de cultură, depășind astfel statutul de simpli consumatori de divertisment. În esență, principiile dezvoltării durabile se aplică în egală măsură patrimoniului cultural ca și capitalului natural, fiind vorba de resurse moștenite de care trebuie să beneficieze și generațiile următoare. Întrucât avem de-a face cu resurse neregenerabile, eventuala lor irosire, din ignoranță sau neglijență, devine astfel irecuperabilă și ireversibilă” [121].

Strategiile naționale și regionale de dezvoltare ale teritoriului au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

Turismul a dobândit un rol tot mai evident în asigurarea unei creșteri economice sustenabile, pe fondul creșterii veniturilor obținute de populație, a duratei de timp dedicate activităților recreative, o accesibilitate crescută la sistemele de transport și comunicații. Ca și activitate, turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.

Principalele provocari specifice turismului includ, în principal:

- *conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale;*
- *reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri;*
- *gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității;*
- *reducerea caracterului sezonier al cererii;*
- *impactul asupra mediului;*
- *crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare;*
- *îmbunătățirea calității locurilor de muncă din domeniul turismului.*

[121] *Sursa:* Strategia *Națională pentru* Dezvoltare Durabilă **a** României. *Orizonturi 2013-2020-2030*

O caracteristică importantă a turismului românesc o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează cele mai importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiunile vizate. Atât la nivel național cât și la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare se constată o scădere de aproximativ 5-6% a turismului și a celorlalte activități din cadrul aceleiași grupe de categorii CAEN, în ponderea PIB-ului regional.

Turismul din România se concentrează asupra istoriei sale bogate şi a peisajelor naturale care constituie patrimoniul natural protejat, reprezentat în regiune de parcuri naţionale şi regionale, rezervaţii naturale, monumente ale naturii şi arii protejate şi avifaunistice.

În general, pe teritoriul României sunt recunoscute ***două categorii de potenţial turistic***:

- *24% din suprafaţa ţării - zone cu potenţial turistic complex şi de mare valoare, care includ Parcurile Naţionale şi Rezervaţii ale Biosferei, monumente naturale, arii naturale protejate, valori ale patrimoniului natural de interes naţional, resurse balneare, muzee şi case memoriale;*
- *34% din suprafaţa ţării - zone cu potenţial turistic ridicat care includ cel puţin una din categoriile de rezervaţii şi monumente ale naturii de interes naţional, valori ale patrimoniului cultural de interes naţional, resurse balneare, muzee sau case memoriale.*

Pe teritoriul regiunii Sud-Vest Oltenia se regăsesc ambele categorii de potenţial turistic, datorită reliefului său diversificat, inclusiv una dintre *Rezervaţiile Biosferei*, respectiv *Parcul Național Retezat* .

Totodată, potenţialul turistic al ţării este marcat prin două componente esenţiale:

- ***componenta naturală***, reprezentată prin peisaje spectaculoase, configuraţia variată a reliefului, condiţiile climatice favorabile, valoarea terapeutică şi abundenţa unor factori naturali de cură;
- ***componenta antropică***, reprezentată prin vestigii arheologice, monumente şi obiective de artă laică sau religioase, muzee şi colecţii muzeale, elemente de etnografie şi folclor de mare frumuseţe şi originalitate, realizări actuale de prestigiu, monumentele istorice, de arhitectură şi de artă cu o valoare de unicat.

Acestea constituie elementele de mare atractivitate ale ofertei turistice româneşti şi regionale, contribuind la formarea unei game largi de forme de turism: de sejur (montan, balnear), vânătoare şi pescuit sportiv, turism itinerant cu valenţe culturale, turism religios, turism profesional, etc.

Potențialul natural prezintă însă și factori limitativi pentru turism, datorită incidentei relativ ridicate a riscurilor climatice și geomorfologice, care impun analizarea cu prudență a investițiilor planificate, eforturi financiare susținute pentru menținerea sau refacerea în

bune condiții a infrastructurii (în special a infrastructurii de acces turistic) și crearea unui sistem adecvat de avertizare și gestionare a riscurilor naturale.

Turismul reprezintă, pentru regiunea Sud-Vest Oltenia, un sector economic ce dispune de un valoros potenţial de dezvoltare, neexploatat încă suficient, şi care poate deveni o sursă de atractivitate atât a investitorilor cât şi a turiştilor români şi străini. Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezenţa resurselor naturale şi culturale de o mare diversitate şi armonios repartizate în teritoriu, care dau posibilitatea practicării unei game variate de forme de turism.

Astfel, **potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluate, ape minerale și termale, pescuit și vânătoare, atracții culturale, toate acestea constituind resurse pentru turismul montan, speologic, balnear, rural, de vânătoare și pescuit,** etc.

Din punct de vedere al autenticității şi al identității, regiunea Olteniei poate fi, cu succes, reprezentată deopotrivă de profilul său balnear, de cel natural sau de cel cultural. Resursele sale balneare concretizează cele mai numeroase izvoare minerale din România, cu posibilitatea tratării unui număr mare de boli, cele naturale permit practicarea deopotrivă a turismului de relaxare sau sportiv, iar cele culturale compun un fond autentic de excepție, prin existența celor mai vechi mânăstiri din țară, cu elemente de arhitectură unice, obiceiuri și tradiții, de asemenea, unice.

Valorificarea atracţiilor turistice din regiunea Sud-Vest Oltenia, creează oportunităţi şi creştere economică regională şi locală, iar investiţiile în turism şi cultură vor permite regiunii să folosească avantajele potenţialului său turistic şi a patrimoniului cultural, pentru a-şi îmbunătăţi avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare şi conţinut calitativ şi cognitiv ridicat, atât pe pieţe tradiţionale, cât şi pe cele în formare. Dezvoltarea turismului trebuie să ţină cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării şi protejării patrimoniului natural şi cultural dar şi al reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condiţiile practicării turismului pe scară largă.

Prin efortul comun depus de numeroase entităţi publice şi private activând în domenii relevante pentru sectorul turistic, incluzând agenţii de turism, agenţii de publicitate şi marketing, producători de obiecte de artizanat local, instituţii din domeniul învăţământului superior, muzee, organizaţii care gestionează resursele culturale şi naturale, precum şi autorităţi ale administraţiei publice locale şi alte organizaţii având rol de catalizatori (*ADR SV Oltenia, Camerele de Comerţ, firme de consultanţă, asociaţii ale autorităţilor publice locale, Universitatea din Craiova*, ş.a.m.d.), **s-a constituit în regiunea Sud-Vest Oltenia un pol de competitivitate în domeniul turismului, denumit „*Pol Turism Oltenia*”**. Membrii polului s-au asociat în scopul promovării şi dezvoltării industriei turistice din Regiunea Sud-Vest Oltenia. În realizarea scopului său, ***Polul Turism Oltenia* are următoarele obiective**:

- ✓ *Creşterea competitivităţii economice prin investiţii tangibile sau intangibile, finanţate din resurse proprii sau din fonduri naţionale sau comunitare;*

- ✓ *Crearea unui brand comun în domeniul turistic, ce ar avea ca rezultat creşterea vizibilităţii naţionale şi internaţionale a regiunii Sud-Vest Oltenia ca destinaţie turistică;*
- ✓ *Stimularea activităţii de cercetare-dezvoltare-inovare prin promovarea utilizării TIC în producţia şi marketingul unor pachete turistice integrate;*
- ✓ *Stimularea implicării instituţiilor din învăţământul superior în activităţi de cercetare în domeniul turistic şi alte activităţi vizând dezvoltarea turismului regional;*
- ✓ *Îmbunătăţirea competenţelor profesionale ale personalului angajat în cadrul membrilor polului şi, în general, a personalului din sectorul turistic;*
- ✓ *Colaborarea cu instituţiile de profil, organizaţii, clustere din ţară şi străinătate în vederea realizării unor parteneriate strategice;*
- ✓ *Dezvoltarea serviciilor şi a produselor oferite de membrii polului;*
- ✓ *Implementarea strategiei polului de competitivitate;*
- ✓ *Participare comună la foruri naţionale şi internaţionale (conferinţe, târguri şi expoziţii, evenimente economice);*
- ✓ *Participare comună la proiecte naţionale şi internaţionale;*
- ✓ *Dezvoltarea de relaţii economice, transfer de cunoştinţe, bune practici şi schimb de experienţe la nivel naţional şi internaţional;*
- ✓ *Monitorizarea programelor de finanţare şi sprijinirea elaborării proiectelor de finanţare;*
- ✓ *Promovarea unor programe de finanţare pentru membrii Polului Turism Oltenia;*
- ✓ *Identificarea unor mecanisme de finanţare pentru buna funcţionare a Polului Turism Oltenia;*
- ✓ *Susţinerea aderării de noi membri la polul de competitivitate;*
- ✓ *Colaborări cu autorităţi publice locale, regionale şi centrale în vederea asigurării unei dezvoltări durabile a regiunii Sud-Vest Oltenia.*[122]

Documentul analizat reprezintă o iniţiativă inovativă şi reală, reprezentând intenţia părţilor de a colabora pentru dezvoltarea turismului la nivel regional, prin obiectivele şi activitatea pe care şi-a propus-o prin acordul de colaborare şi prin strategia de dezvoltare a *Polului Turism Oltenia* în corelare cu strategia de dezvoltare regională.

2.7.2. PATRIMONIUL NATURAL PROTEJAT

Valorile de patrimoniu natural şi cultural oferă o oportunitate de dezvoltare socio-economică a aşezărilor umane prin valorificarea potenţialului turistic pe care îl constituie. Importanța acestora ca rezervă şi alternativă de dezvoltare a determinat conştientizarea necesităţii unei amenajări responsabile a teritoriului care să aibă în vedere reabilitarea, conservarea, protejarea şi punerea în valoare corespunzătoare a patrimoniului natural şi cultural.

[122] *Sursa: Studiu privind dezvoltarea turismului la nivel regional realizat de ADR SV Oltenia - Regulamentul de organizare şi functionare al Polului Turism Oltenia, pg. 2*

În acest sens, a apărut necesitatea protejării unor zone ca teritorii valoroase din punctul de vedere al importanţei şi complexităţii valorilor naturale şi culturale cuprinse, teritorii care asigură prestigiul şi identitatea unităţii administrative căreia îi aparţin, indiferent de nivelul de referinţă (regional, judeţean sau local).

Ariile protejate reprezintă cea mai viabilă strategie de conservare şi utilizare durabilă a valorilor de patrimoniu natural. În sprijinul conservării diversităţii biologice, **pe teritoriul României sunt constituite 963 de arii naturale protejate, care reprezintă 7% din suprafaţa ţării**. Se regăsesc printre acestea 3 rezervaţii ale biosferei, 4 situri Ramsar, 2 situri care au primit Diploma Europeană pentru arii protejate acordată de Consiliul Europei, 13 parcuri naţionale şi 13 parcuri naturale, care constituie baza reţelei ecologice Natura 2000.

Regiunea prezintă o mare diversitate a peisajului, generată de felurite structuri geologice şi forme de relief, de alternanţa culmilor montane şi deluroase cu depresiunile şi culoarele de văi, de diferenţierile altitudinale, ce se completează cu diferite componente ale vegetaţiei, faunei şi apelor, sporindu-i complexitatea. Regiunea dispune şi de un important potenţial speologic de mare valoare ştiinţifică şi estetică, multe dintre peşteri fiind ocrotite de lege ca monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri și arii protejate.

În ceea ce privește patrimoniul natural protejat al regiunii, trebuie menționat că acesta este bogat ca urmare a biodiversității sale. În acest sens, **Oltenia cuprinde** 201.302 ha de **zone protejate (14% din suprafața totală de zonă protejată a României)** și anume **parcuri naționale și naturale, rezervații ale biosferei, rezervaţii naturale, monumente ale naturii, arii protejate şi avifaunistice**.

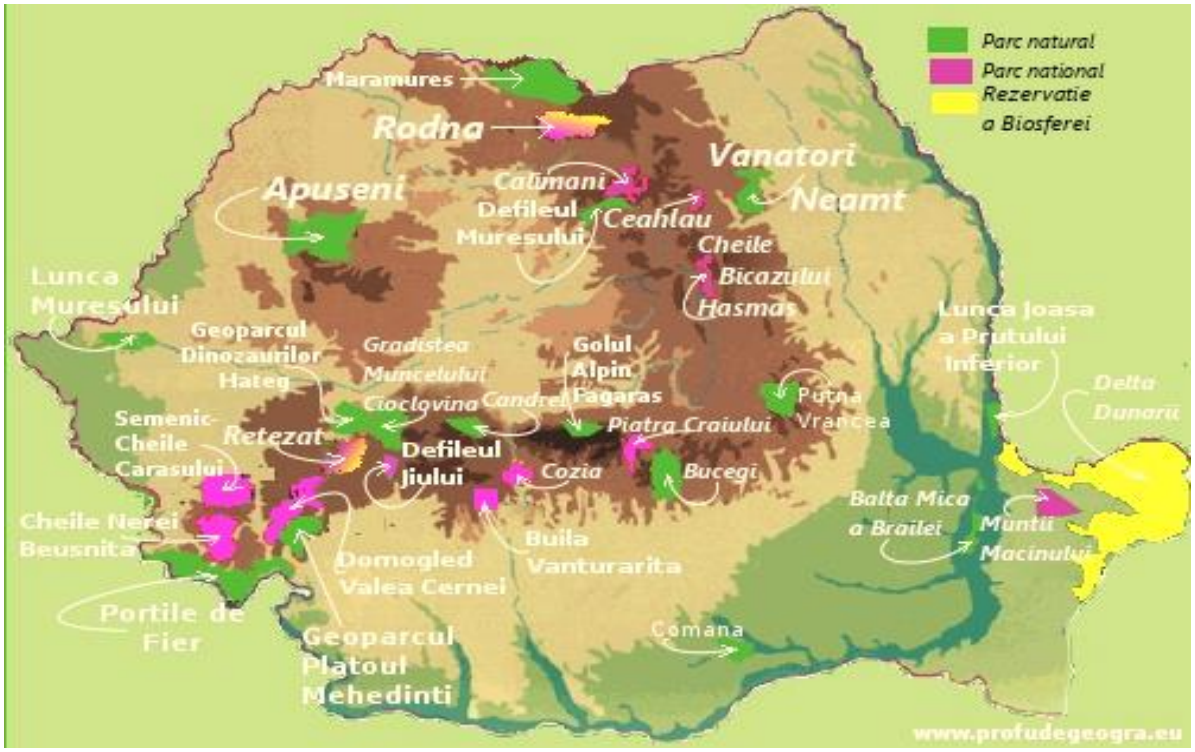

Fig. 2.48. Ariile naturale protejate de pe teritoriul României

Cele mai mari **arii protejate din regiune** sunt: ***Parcul Natural Porțile de Fier*** (include părţi din judeţele Mehedinţi şi Caraş-Severin), ***Parcul Național Domogled – Valea Cernei*** (include părţi din judeţele Mehedinţi, Gorj şi Caraş-Severin) **și *Parcul Național Cozia*** (în județul Vâlcea).

Parcul natural Porţile de Fier este, ca mărime, a doua arie protejată din România, după Delta Dunării. Este rezervaţia biosferei şi patrimoniului UNESCO amplasat pe partea românească a Dunării, între Baziaş şi Drobeta-Turnu Severin.

Parcul Naţional Cozia (17.100 ha), importantă arie protejată, este situat în partea central-sudică a Carpaţilor Meridionali, unde pot fi admirate trandafirul de Cozia, iedera albă, floarea de colţ sau laleaua pestriţă, iar dintre animale cocoşul de munte, capra neagră şi multe altele.

Parcul Național Domogled – Valea Cernei este considerat o veritabilă grădină botanică, iar versantul vestic al *Muntelui Domogled* se distinge prin cîteva fenomene carstice care merită explorate, precum *Peştera Mare de la Şoronişte*.

Pe lîngă *Parcul Naţional Domogled*, **judeţul Gorj se remarcă şi prin cele 49 de arii protejate şi monumente ale naturii situate pe Valea Cernei,** între care **cinci zone speologice**, reprezentînd cel mai mare potenţial din România, **cu peste 2.000 de peşteri**. Un fenomen interesant poate fi observat în zona lacurilor Zătoane, unde apa apare şi dispare spontan.

În judeţul Gorj există în prezent **arii naturale protejate componente a două reţele**:

- ***Reţeaua Naţională de Arii Naturale Protejate*** cu un număr de 49 de arii naturale protejate, din care **2 parcuri naţionale**:

➢ ***Parcul Naţional Domogled Valea - Cernei*** cu o suprafaţă totală de 61.000 ha, din care 29.801 ha pe teritoriul administrativ al judeţului Gorj, în care se află **rezervaţiile**: ***Piatra Cloşanilor***, comuna Padeş (1.730 ha); ***Peştera Martel***, comuna Padeş (2 ha); ***Cheile Corcoaiei***, comuna Padeş, satul Cerna-Sat (34 ha); ***Ciucevele Cernei***, comuna Padeş, satul Cerna-Sat (1.166 ha);

➢ ***Parcul Naţional Defileul Jiului*** cu o suprafaţă de 11.650 ha, amplasat pe teritoriul administrativ a două judeţe: Hunedoara şi Gorj, din care cca. 10.600 ha pe teritoriul administrativ al judeţului Gorj, în care sunt delimitate trei **rezervaţii naturale**: *Pădurea Chitu-Bratcu* (1319 ha), ***Stâncile Rafaila*** (1 ha) și ***Piatra Sfinxul Lainicilor*** (1 ha).

- ***Reţeaua Ecologică Europeană NATURA 2000*** reprezentată în judeţul Gorj de mai multe arii naturale protejate. Singura rezervaţie a biosferei regăsită pe teritoriul judeţului Gorj este ***rezervaţia biosferei Munţii Retezat.***

- ***Parcul Naţional Retezat*** se află în partea de vest a Carpaţilor Meridionali, cuprinzând o suprafaţă de 38.138 ha din Masivul Retezat-Godeanu și adăpostind aproape 1.190 specii de plante superioare, 90 taxoni endemici, 130 de plante rare sau vulnerabile, 50 specii mamifere, 168 specii de păsări, 9 specii de reptile, 5 specii amfibieni.

Monumentele naturii sunt acele zone cu elemente naturale valoroase și o deosebită semnificație ecologică, științifică sau peisagistică, considerate bunuri naționale, ocrotite prin lege și conservate pentru posteritate. La frumuseţile peisagistice **din judeţul Gorj** contribuie poziţionarea geografică în vecinătatea masivelor muntoase Parâng, Godeanu şi Cernei. Numeroase peşteri şi chei, păduri cu plante endemice, sunt locuri în care turiştii revin, atraşi de frumuseţea specificului local. Datorită interesului lor ştiinţific, unele obiective naturale au fost declarate monumente ale naturii:

- ***Valea Cernei*** se întinde de-a lungul unui culoar tectonic, străbătând munţii Godeanu şi Mehedinţi, la o altitudine de 500-700 m. Se remarcă prin importante formaţiuni carstice, precum: *Culmea Geanturilor Cernei, sectorul Ciucevelor, Cheile Corcoavei, Muntele Piatra Cloşanilor*;
- ***Cheile Corcoavei***, situate la circa 40 km amonte de Băile Herculane, sunt tăiate într-un mic masiv de calcare situat pe albia Cernei. Deşi se întind pe o lungime de doar 200 m, ineditul Cheilor Corcoavei este dat de multitudinea de forme pe care le cuprind;
- ***Cheile Sohodolului***, formate de râul cu acelaşi nume, se întind pe circa 10 km, fiind unice prin tunelele săpate de apă în pereţii stâncilor, precum şi prin curioasa formă carstică rămasă suspendată „*Inelul*”;
- ***Cheile Olteţului***, impresionante prin sălbăticia şi îngustimea lor, sunt considerate printre cele mai pitoreşti din ţară. Pe malul stâng al râului, la intrarea în chei, se află ***Peştera Polovragi***, situată la 670 de metri şi la 20 metri diferenţă faţă de apele râului;
- ***Peştera Cioaca cu Brebenei*** este ocrotită pentru cristalele de calcită pură vermiforme şi transparente;
- O ***rezervaţie speologică*** de 10,2 hectare se găseşte ***în comuna Padeş***;
- ***Peştera de la Cloşani***, cea mai frumoasă peşteră din ţară, declarată rezervaţie ştiinţifică, unde s-a amenajat şi singurul laborator speologic subteran din ţară;
- ***Peştera Muierii*** (18,75 hectare), conţinând un adevărat cimitir de oase ale ursului de cavernă, precum şi importante orizonturi de culturi paleolitice;
- ***Rezervații forestiere: Pădurea Tismana-Pocruia, Pădurea Dumbrava Tismanei***, ***Pădurea Răchiţeaua*** (1200 ha.), ***Pădurea Chiţu-Bratcu*** (1319 ha.) şi ***Pădurea Botorogi de lângă Tg-Jiu.***

De asemenea, **Regiunea SV Oltenia** deţine pe teritoriul său **14 de arii de protecţie specială avifaunistică și 28 situri de importanţă comunitară.**

Pe teritoriul judeţului Gorj au fost decretate următoarele **arii speciale de protecţie avifaunistică**:

- ***Munţii Retezat***: ***Padeş*** (<1%), ***Tismana*** (2%);
- ***Domogled – Valea Cernei***: ***Padeş*** (72%), ***Tismana*** (10%).

Acest „*muzeu*” natural, care se întinde pe toată suprafaţa Olteniei, oferă la fiecare pas noi surprize, astfel încît vizitatorul lui este ţinut permanent în suspans, indiferent dacă se află pe versantul unui munte, pe culmea unui deal, pe malul unui rîu, sau într-o zonă de cîmpie.

Pe teritoriul municipiului Târgu Jiu nu există arii naturale protejate, sau bunuri de patrimoniu natural în regim de protecţie şi conservare.

2.7.3. PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL ŞI IMATERIAL

2.7.3.1. PATRIMONIUL CULTURAL MATERIAL

Investițiile în restaurarea, protecția și valorificarea prin turism a patrimoniului cultural vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adaugată mare și continut calitativ ridicat.

Activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural pot, mai mult decât orice altă activitate economică, să dezvolte sinergii în strânsă interacțiune cu mediul și societatea, deoarece dezvoltarea anumitor localități este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populației locale. Aceste caracteristici recomandă activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural motorul principal al conservării și dezvoltării locale, atât direct, prin sensibilizarea față de valori și prin ajutorul financiar oferit, cât și indirect, prin dezvoltarea unor activități alternative.

România deține un avantaj competitiv prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic, astfel că este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict în ceea ce privește condițiile de vizitare. Aceste inițiative de conservare vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale.

Necesitatea de a restaura obiectivele de patrimoniu cultural și natural trebuie să fie însoțită de o abordare flexibilă, care să permită includerea acestora în circuitul turistic și pregatirea lor pentru desfășurarea de noi activități, inclusiv economice, menținerea unei rigidități legate de actul tehnic de restaurare putând genera o utilizare deficitară a

acestora. Crearea unui mediu de calitate duce la prosperitatea orașului și implicit la o calitate sporită a vieții cetățenilor săi. Un mediu atractiv, sigur și sustenabil are o contribuție benefică și vitală pentru imaginea orașului și pentru reputația pe care acesta o are pe plan extern și care poate afecta deciziile investitorilor străini. Acest lucru se poate obține prin dezvoltarea culturii și a evenimentelor culturale, prin promovarea turismului sau a altor forme de divertisment.

Cultura reprezintă modalitatea de a ne defini identitatea ca indivizi, comunități sau națiuni, un element esențial al dezvoltării economice și al regenerării sociale, un indicator al calității vieții și bunăstării individuale. La nivel internațional se acordă din ce în ce mai mare atenție potențialului culturii de a cataliza procesele de dezvoltare. Se vorbește despre orașe creative (orașe ale căror politici de dezvoltare sunt definite prin implicarea cetățenilor prin metode speciifice domeniului cultural), despre industrii creative a căror rată de creștere este de 5 ori mai mare decât a industriilor tradiționale.

De aceea, considerăm că în contextul societății românești cultura joacă un rol esențial, fiind pârghia de armonizare a valorilor locale și naționale la valorile europene.

Contextul strategic în domeniul cultural la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia impune:

- *conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;*
- *cercetarea, evidența, prezervarea și valorificarea patrimoniului imaterial;*
- *susținerea ofertei culturale locale și implicit a interesului comunităților de a participa la viața culturală;*
- *realizarea și promovarea bunurilor culturale și activităților care exprimă identitatea culturală a comunităților etnice și religioase;*
- *extinderea turismului cultural prin valorizarea potențialului cultural de care dispun județele din regiune.*

Potenţialul turistic al Regiunii de Sud-Vest Oltenia este legat de patrimoniul cultural, care cuprinde vestigii istorice, edificii religioase şi culturale, monumente şi muzee.

Astfel, Oltenia este considerată una dintre cele mai bogate regiuni când vine vorba de stațiunii balneoclimaterice, vestigii istorice și religioase. Orice vacanță în această zonă a țării trebuie neapărat să vizeze și explorarea frumoaselor zone rurale, cu case țărănești construite din lemn, unele adevărate opere de arhitectură populară.

Culele de la Măldărești

Complexul Muzeal Măldărești sunt monumente deosebite ale arhitecturii românești, construcții țărănești cu caracter de fortificații. Deși acest tip de locuințe fortificate există și în alte țări din Europa, în România ele se găsesc doar în Oltenia și Muntenia de Vest, fiind caracteristice spațiului Balcanic. În Măldărești se găsesc: ***Cula Greceanu, Cula Duca, Casa Memorială I.G. Duca și o biserică construită în anul 1792***, înregistrată în patrimoniul cultural ca fiind monument istoric.

Satul Hobița

Satul Hobița *al comunei Peștișani* este cunoscut în întreaga lume pentru ***Casa Memorială Constantin Brâncuși***, **muzeu județean clasificat ca monument istoric**, cu cod *LMI GJ-IV-m-B-09494*, locul unde s-a născut marele sculptor român.

Teritoriul administrativ al Comunei Peştişani este situat în zona de nord a judeţului Gorj, pe direcţia drumului naţional (DN 67D) Târgu Jiu-Baia de Aramă (judeţul Mehedinţi). Comuna Peștișani este situată la 20 km de municipiul Târgu Jiu, la aceasta ajungându-se pe drumul național 67 D.

Începând din luna mai 2020, **Comuna Peștișani a fost declarată *Stațiune turistică de interes local*.**

Ansamblul sculptural Constantin Brâncuși

Masa tăcerii, lucrată în calcar, reprezintă masa dinaintea confruntării cu bătălia la care urmează să participe combatanții. Timpul este dispus în clepsidrele-scaune care-l măsoară. Totul decurge în tăcere.

Poarta sărutului, construită din travertin, este poarta prin care se face trecerea spre o altă viață. Motivul sărutului, prezent pe stâlpii porții, ar putea fi interpretat și ca ochii care privesc spre interior.

Coloana fără sfârșit, sau a sacrificiului infinit, considerată de către Sydnei Geist punctul de vârf al artei moderne, reprezintă un adevărat "*testament spiritual*" al artistului, un adevărat axis mundi, menit parcă să sprijine în veșnicie bolta cerului. Înaltă de 29,33 m, este constituită din 17 module romboidale din fontă.

În anul 2021, România a pregătit un nou dosar - după ce în anul 2019 acesta a fost retras - cu care vrea să convingă experții de la patrimoniul mondial că locul lui Constantin Brâncuși este în *Patrimoniul Mondial UNESCO*.

Muzeul de Artă din Craiova

Muzeul de Artă din Craiova a fost ridicat în anul 1896 după planurile unui arhitect francez. Din august 1954, Palatul Jean Mihail adăposteşte Muzeul de Artă Craiova. În cele două săli sunt expuse opere ale marelui sculptor Constantin Brâncuşi: „*Sărutul*“ care a fost realizat în piatră în anul 1907, „*Vitellius*“ este cea mai veche lucrare a sculptorului realizată în anul 1898 din ghips, „*Tores de femeie*“ este o lucrare de marmură care datează din anul 1909, „*Orgoliul*“ care a fost făcut în 1905.

Considerat cel mai scump palat din Oltenia, imobilul a fost ridicat între 1900 şi 1907 şi a aparţinut celui mai bogat om din România interbelică, Jean Mihail.

Mănăstirea Cozia

Aflată pe drumul național Râmnicu Vâlcea-Sibiu, în incinta stațiunii Călimănești, are o importanță majoră datorită combinării ideale a vechimii cu arhitectura impresionantă.

Se știe faptul că Mănăstirea Cozia a fost construită în urmă cu 600 de ani, iar în jurul acesteia s-a consolidat o istorie ce a rămas peste vreme și și-a pus pecetea asupra viitorului cât și prezentului Mănăstirii Cozia.

Cazanele Dunării

Cazanele Dunării sunt un important obiectiv turistic din *Parcul Natural Porțile de Fier* și reprezintă un sector din Defileul Dunării la trecerea fluviului printre Munții Carpați. O excursie cu barca pe Dunăre în zona Cazanelor îți poate tăia răsuflarea. Cazanele Dunării au o lungime de 7,4 km și adâncimea maximă este de 75 m.

Lacul Vidra

Amplasat pe râul Lotru, în cheile Vidra, lacul este principala amenajare de pe râul Lotru. Lacul Vidra este un lac de acumulare, antropic. Acesta a fost fondat în anul 1972 și se află la 30 de km de stațiunea Voineasa, Județul Vâlcea între Munții Lotrului, Latoriței și Căpățânii.

Parcul Nicolae Romanescu din Craiova

Este cea mai mare zonă verde urbană din România și al treilea parc natural de pe teritoriul Europei de Est. În România, acesta se află pe locul doi ca dimensiuni, după parcul Herăstrău din București, măsurând aproximativ 100 de hectare.

Parcul este construit pe locul în care odinioară se afla moșia familiei Bibescu.

Novaci

Localitatea gorjeană, aflată la 45 km de municipiul Tîrgu Jiu, deține un potenţial turistic deosebit prin amplasarea sa în partea de sud a celei mai înalte şosele din ţară, Transalpina, care leagă localităţile aflate la nord de Munţii Căpăţânii şi Parâng cu cele aflate în partea de sud a acestora, spre Podişul Getic. Amplasarea localităţii în zona pitorească de la baza muntelui face din oraşul Novaci o destinaţie ideală de weekend și pentru practicarea turismului sportiv și de aventură, ecoturism și turism rural, fiind totodată şi un important punct de trecere dinspre Transilvania spre sudul ţării. În sine, oraşul Novaci nu dispune de obiective turistice de sine stătătoare, însă localizarea strategică de care beneficiază favorizează accesul turiştilor la numeroase puncte de atracţie naturale, cum ar fi: *Stațiunea Montană Rânca*, *Masivul Parâng, Peştera Muierii, Cheile Olteţului, Cheile Galbenului, Coloanele lui Hercule* sau *Peştera Polovragi* ș.a. Pentru cei aflaţi într-un pelerinaj religios, în împrejurimile oraşului Novaci se pot vizita *Mănăstirea Polovragi* sau *Biserica din lemn ce poartă hramul "Sfântul Dumitru", Muzeul Civilizației Montane,* precum și *manifestări populare tradiționale* precum: ”*Sânzienele”* (”*Drăgaica”*), ”*Armindeni”*, ”*Foca”*, ”*Călușarii”*, ”*Ziua Ursului”*, ”*Colindețul”*, ”*Zilele orasului Novaci”*, ”*Zilele culturii novacene”*, ”*Urcatul oilor la munte”*, etc.

Stațiunea Montană Rânca

Stațiunea Montană Rânca stă de veghe la capătul celui mai înalt drum de la noi din țară, Transalpina. Situată la altitudinea de 1650 m, stațiunea oferă turiștilor ocazia ca aceștia să se relaxeze vara departe de căldura orașelor aglomerate. Iarna, stațiunea se transformă într-o reală stațiune turistică, cu patru pârtii de ski, încărcate de zăpadă.

Transalpina

Transalpina este puntea de legătură dintre Oltenia și Transilvania și reprezintă drumul cel mai înalt din România care poate fi străbătut de la un capăt la altul cu mașina. Cel mai înalt punct al acesteia este Pasul Urdele și se găsește la altitudinea de 2.145 m.

Transalpina este cel mai înalt drum rutier al Munților Carpați, atât de pe teritoriul României cât și din afara ei, devenită un obiectiv turistic important și un adevărat simbol al turismului românesc.

Stațiunea Baia de Fier

Stațiunea turistică din județul Gorj este aflată la o distanţă de 49 km de Târgu-Jiu şi la o altitudine de 700 de metri. Deşi dispune de un potenţial turistic destul de ridicat, Baia de Fier este inclusă pe lista locurilor de vizitat a celor care preferă turismul de weekend. Din acest motiv, oferta de cazare din localitate este una modestă, puţinele locuri de cazare disponibile fiind cele oferite de pensiunile şi vilele turistice ridicate în ultimii ani în această zonă. Alte puncte de atracţie turistică pentru cei aflaţi în vacanţă sunt *Munţii Căpăţânii* cu multitudinea de trasee turistice, *Cheile Olteţului* sau *Pădurea şi Peştera Polovragi* din apropiere.

Stațiunea Horezu

Orașul Horezu se înscrie ca unul dintre punctele turistice importante din țara noastră. Este menționat pentru prima oară în documentul dat la Râmnic la 5 septembrie 1487 de către voievodul Vlad Călugărul. Horezu este în prezent un oraş turistic, cel mai important centru al ceramicii smăltuite din România. Evoluând ca „târg”, reşedintă de „raion” şi apoi „oraş”, localitatea Horezu a reprezentat „nucleul” în jurul căruia s-au dezvoltat mai multe localităti rurale învecinate, fiind un centru polarizator pentru acestea şi prin institutiile

de interes public care deserveau întreaga regiune. Este cunoscut faptul că pe teritoriul statiunii există un valoros patrimoniu cultural - istoric, din care cea mai mare parte a obiectivelor sunt înscrise pe *Lista monumentelor istorice*, cu valoare deosebită pentru turism, care atrag anual numeroşi turişti români şi străini, dintre care amintim: ”*Ansamblul Manastirii Hurez”, ”Centrul de ceramica Horezu”, Târgul ceramicii populare „Cocoşul de Hurez”*.

Polovragi

Printre cele mai importante atracții turistice ale comunei Polovragi se numără *Mănăstirea Polovragi*, lăcaș de cult ce datează de la 1505, *Cheile Oltețului*, ce se întind pe o distanță de numai 1,5 km, dar care sunt deosebit de pitorești, cu pereți verticali, situați la o depărtare de 4,5 m. unul de celălalt la partea inferioară a văii, sau *Peștera Polovragi*, lăcașul zeului geto-dec Zamolxis. *Bâlciul de la Polovragi*, eveniment cunoscut și sub denumirea de „*Nedeia de Sfântul Ilie*”, este una dintre cele mai importante manifestări culturale organizate anual, pe data de 20 iulie, în comuna Polovragi.

Stațiunea Voineasa

La 80 de km de orașul Râmnicu Vâlcea, pe valea și la poalele Munților Lotrului (Carpații Meridionali) se află amplasată stațiunea Voineasa, la o altitudine de 650, deschisă turiștilor pe toată perioada anului, fiind una dintre cele mai renumite și mai importante stațiuni de odihnă și tratament din România. Stațiunea Voineasa este atestată documentar pentru prima dată în anul 1520, în timpul domniei lui Neagoe Basarab. După anul 1774, mai mulți pastori din zona Sibiului se stabilesc la Voineasa, iar în anul 1908, așezarea este declarată comună. Odată cu construirea Hidrocentralei Lotru-Ciunget din anul 1960, se construiesc și stațiunile Voineasa și Vidra.

Băile Olănești

Numită și "*Izvoarele de aur", Băile Olănești* este numele unei localități din Vâlcea des vizitată de turiști în scop curative, datorită apelor bogate în minerale iodurate, bromurate, sodice, calcice, sulfuroase și clorurate, hipotome sau isotone.

Prima documentare a localității are loc la data de 19 iulie 1527.

În ceea ce privește **judeţul Gorj**, acesta **dispune de un potenţial turistic diversificat**, reprezentat atât prin **cadru natural pitoresc** descris anterior, cât și prin **monumente de artă şi arhitectură** de mare valoare artistică, la nivel național și internațional, precum şi de un **valoros patrimoniu folcloric şi etnografic**.

Ansamblurile locuibile specifice acestui ținut s-au individualizat de-a lungul timpului, în funcţie de condiţiile istorice şi social-economice. Există numeroase exemple de case ţărăneşti lucrate cu măiestrie artistică, transformate astfel în adevărate monumente de arhitectură în lemn şi zidărie. Județul Gorj cuprinde zone etnografice cu o individualitate artistică de mare expresivitate, unde întâlnim o mare diversitate de tipuri de costume populare. Portul popular oltenesc, prin varietatea pieselor ce-l compun, al tehnicilor şi materialelor folosite, al organizării decorurilor pe suprafaţa pieselor şi motivelor decorative utilizate, reprezintă unul din cele mai complexe domenii ale artei populare.

Patrimoniul cultural imobil al judeţului Gorj are înscrise **în *Lista monumentelor istorice* peste 500 de monumente istorice și reprezintă aproximativ a şasea parte din totalul monumentelor din Regiunea Sud-Vest Oltenia**.

Unele dintre **siturile arheologice** localizate pe teritoriul judeţului Gorj reprezintă descoperiri foarte importante pentru preistoria europeană, aşa cum este descoperirea **musteriană din Peştera Cioarei**, comuna Peştişani sau **locuirea preistorică din Peştera Muierilor**, unde s-a descoperit un craniu de femeie datat în paleoliticul superior.

Mănăstirile şi schiturile constituie o componentă importantă a patrimoniului cultural al judeţului. De numele lor se leagă evenimente importante din istoria naţională, dar şi personalităţi marcante ale culturii, istoriei şi civilizaţiei româneşti.

O caracteristică a arhitecturii din Oltenia sunt **culele**. Acestea au fost construite începând cu secolul XVII reprezentând locuinţe fortificate care au permis micii boierimi să se apere şi să îşi supravegheze domeniile. În judeţul Gorj istoriografia vorbeşte de **24 de astfel de construcţii din care astăzi, în forma originală, se mai păstrează 3 obiective**: ***Cula Cornoiu de la Curtişoara, Cula Cioabă-Chintescu de la Şiacu şi Cula Crăsnaru de la Groşerea***, comuna Aninoasa.

Dintre **casele memoriale**, cele mai vizitate sunt:

- ***Casa memorială Constantin Brâncuşi de la Hobiţa;***
- ***Casa memorială Ecaterina Teodoroiu situată în Vădeni;***
- ***Casa memorială Tudor Vladimirescu în satul Vladimir*** ș.a.

Totodată, de un mare interes pentru practicarea turismului în Regiunea Sud-Vest Oltenia sunt edificiile culturale, astfel că itinerariile turistice sunt nu numai atractive, ci și profund educative.

Reședința de județ, Târgu Jiu, este şi cel mai important centru cultural al judeţului Gorj.

Monumentele istorice, cetăţile şi muzeele reprezintă importante surse de interes turistic. Astfel, printre **obiectivele turistice culturale existente în judeţul Gorj și implicit în municipiul Târgu Jiu** enumerăm:

- ***Muzeul arhitecturii populare de la Curtișoara***;
- ***Mănăstirea Tismana*** şi ***schiturile Cioclovina de Sus şi Cioclovina de Jos***;
- ***Bisericile de lemn Pocruia, Gornoviţa;***
- ***Mănăstirea Lainici, schitul Locurele,***
- ***Mânăstirea Vişina, schit Plai Bumbeşti,***
- ***Biserica de lemn Sârbeşti;***
- ***Mănăstirea Polovragi;***
- ***Mănăstirea Crasna;***
- ***Casa Glogoveanu din Craiova;***
- ***Casa Memorială „Tudor Vladimirescu”, din comuna Vladimir;***
- ***Cula Cioabă-Chintescu din comuna Slivileşti;***
- ***Cula Cornoiu din orașul Bumbeşti-Jiu;***
- ***Muzeul de Istorie și Arheologie ”Alexandru Ștefulescu” din Târgu Jiu;***
- ***Muzeul de Artă din Târgu Jiu;***
- ***Biblioteca Judeţeană „Christian Tell” din Târgu Jiu;***
- ***Teatrul dramatic ”Elvira Godeanu” din Târgu Jiu;***
- ***Casa Barbu Gănescu din Târgu Jiu;***
- ***Palatul Comunal din Târgu Jiu;***
- ***Casa memorială „Ecaterina Teodoroiu”***
- ***Mausoleul Ecaterinei Teodoroiu;***
- ***Monumentul lui Tudor Vladimirescu din Târgu Jiu;***
- ***Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” din Târgu Jiu;***
- ***Patrimoniul Brâncuși din Târgu Jiu: Coloana Infinită (Coloana Infinitului), Poarta Sărutului, Masa Tăcerii și Aleea Scaunelor;***
- ***Bustul lui Constantin Brâncuşi.***

O personalitate marcantă a județului Gorj, care și-a lăsat amprenta incontestabilă asupra moștenirii culturale și artistice naționale este **Constantin Brâncuși, sculptor de valoare mondială - membru al Academiei Române**.

Fig. 2.49. Bustul lui Constantin Brâncuşi din Târgu Jiu [123]

Constantin Brâncuși este un brand al universalității, un artist a cărui operă nu ține de locul nașterii, dar care va avea mereu rădăcinile în Gorj, pentru că întreaga sa creație este inspirată din experiențele anilor săi de tinerețe. Din 1963 până azi au apărut la nivel mondial peste 50 de cărți și monografii și mii de studii și articole despre Brâncuși, stabilind în mod definitiv locul lui ca artist genial și unul din cei mai mari creatori ai tuturor timpurilor.

Figură centrală în mișcarea artistică modernă, Brâncuși este considerat unul din cei mai mari sculptori ai secolului al XX-lea. Sculpturile sale se remarcă prin eleganța formei și utilizarea sensibilă a materialelor, combinând simplitatea artei populare românești cu rafinamentul avangardei pariziene. Verticalitatea, orizontalitatea, greutatea, densitatea cât și importanța acordată luminii și spațiului sunt trăsăturile caracteristice ale creației lui Brâncuși. Opera sa a influențat profund conceptul modern de formă în sculptură, pictură și desen.

Ansamblul monumental Calea Eroilor, realizat de Constantin Brâncuşi, este complexul sculptural prin care oraşul Târgu Jiu şi-a creat o faimă internaţională, operele de artă create şi ridicate aici fiind unice în lume şi cele mai valoroase din întreaga carieră a sculptorului. Ansamblul este alcătuit dintr-o suită de sculpturi, fiecare cu valoare de simbol, fiind singurele opere de artă ale marelui sculptor expuse în aer liber: ***Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana fără Sfârşit sau Coloana Infinitului***, lucrări prin care eminentul sculptor a adus un omagiu victimelor Primului Război Mondial, la care se adăugă sculptura ***Aleea Scaunelor***.

[123] *Sursa: https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.romaniamama.ro*

Fig. 2.50. Ansamblul monumental Calea Eroilor [124]

Operele de artă cuprinse în patrimoniul cultural mondial au fost ridicate sub directa supraveghere a artistului între anii 1936 - 1938 şi sunt plasate pe un ax ce străbate oraşul pe o distanţă de 1759 m.

Masa Tăcerii reprezintă masa ţărănească, dar şi masa de dinaintea confruntării, de la care pleacă la luptă viitorii combatanţi şi eroi. *Masa Tăcerii* a fost realizată în două variante: prima masă a fost realizată din calcar și de dimensiuni mai reduse, fiind cioplită sub supravegherea lui Brâncuși în anul 1937, iar a doua masă, din piatră de Banpotoc, este comandată la *Atelierele Pietroasa din Deva*, pe 20 august 1938, chiar de către Brâncuși, nemulțumit că pe prima masă găsise o inscripție săpată și umplută cu plumb, precum și o semnatură. Actuala *Masă a Tăcerii* este rezultatul suprapunerii tăbliilor mari ale celor două variante, alcătuind o masă – rebut, aşa-zisa „*Masă Festivă*” sau „*Masă Ultimă*”.

[124] *Sursa: https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fi1.wp.com%2Fgorjeniiluibrancusi.ro*

Aleea Scaunelor are o lungime de 121 m și cuprinde 30 de scaune din piatră de Banpotoc. Planul de amenajare al aleei din *Grădina publică* a fost întocmit la 2 noiembrie 1937 de arhitectul Rehbuhn, probabil la indicaţiile lui Brâncuşi. Pe marginile aleei deschise în parc s-au plantat în toamna aceluiaşi an 20 de plopi piramidali şi s-au amenajat 10 nişe pentru scaune. Acestea din urmă aveau ca scop formarea unui „*ansamblu armonios cu portalul şi masa de piatră construite pe această alee principală*”. Scaunele în formă de clepsidră cu fața pătrată, sunt aduse la Târgu Jiu pe 1 august 1938, fiind așezate câte trei în fiecare nișă. Un model cioplit în lemn al scaunului se află în atelierul sculptorului de la Paris, iar un scaun original se află în colecția *Muzeului de Artă Modernă din Paris*.

Poarta Sărutului este spaţiul prin care se face trecerea spre o altă lume. Motivul sărutului prezent pe stâlpii porţii ar putea fi perceput şi ca ochiul care priveşte înlăuntru. Poarta este clădită pe o fundaţie de ciment şi se ridică pe două picioare, fiecare picior având 3,25m înălţime, întregul monument având înălţimea totală de 5,13 m, o lungime de 6,45m şi o grosime de 1,69m. *Poarta Sărutului* a fost asamblată din blocuri de travertin de Banpotoc în octombrie 1937. Prima fundaţie a fost turnată mai spre exterior decât este ea astăzi şi anume pe linia gardului Grădinii publice, deşi prima intenţie a sculptorului a fost aceea de a pune portalul la începutul actualei străzi „*Calea Eroilor*”, adică vizavi de parc. Anul sculptării sale definitive este 1938, mai exact de la începutul verii şi până în septembrie, când artistul a plecat din Târgu-Jiu la Paris.

Coloana Fără Sfârşit sau Coloana Infinitului reprezintă un adevărat „*testament spiritua*l” al marelui artist, un adevărat Axis Mundi menit parcă să sprijine în veşnicie bolta cerului, fiind considerată de către Sidney Geist „*punctul de vârf al artei moderne*”. Construcţia *Coloanei* a început la mijlocul lui august 1937 la Petroşani în *Atelierele Centrale* (unde s-au turnat elementele) şi s-a încheiat în noiembrie al aceluiaşi an la Târgu-Jiu. Metalizarea – alămirea – ei s-a executat in lunile iunie – iulie 1938. *Coloana* are o înălţime de 29,35 m şi este alcătuită din 15 elemente întregi, (Brâncuşi le spunea “*mărgele*”) de formă romboidală octaedrică, la care se adaugă alte 2 semielemente, unul la baza si altul la varf; primul semielement de la baza dă impresia că ar creşte din pământ, iar cel din vârf lasă impresia că s-ar putea continua la infinit. Constantin Brâncuși spunea despre a sa *Coloană Fără Sfârșit*: „***Coloanele mele (…) am făcut mai multe, doar una a reuşit să urce spre cer***.” [125]

[125] *Sursa: https://www.targujiu.info/ro/atractii-turistice/obiective-turistice/*

Palatul Comunal din Târgu Jiu - **unul dintre cele mai importante obiective turistice din Oltenia** – este amplasat în Piața Victoriei nr. 2-4, astazi sediul *Instituției Prefectului județului Gorj*. Proiectul imobilului a fost realizat de arhitectul Petre Antonescu, iar devizul lucrarilor a fost intocmit in anul 1896 de catre arhitectul Teoharie Dobrescu. Ridicarea construcției a început în anul 1897, iar piatra de temelie s-a pus la 22 august 1898. La 28 mai 1901, primarul orașului Targu-Jiu, Titu Frumușeanu, încredințează arhitectului Dimitrie Maimarolu finisarea lucrărilor Primăriei, în august 1902 acestea fiind executate. Decorația exterioară și cea interioară, în stil maur, dau o notă de unicitate și monumentalitate construcției pentru care s-a achiziționat un ceas ce a fost montat în turlă în anul 1905. În anul 1969 i se adaugă aripa nouă, proiect realizat de arhitectul Gheorghe Petrascu.

Casa memorială „Ecaterina Teodoroiu” - monument istoric, *LMI 2010: GJ-II- m-B-09486*, sec. XIX – casa în care s-a născut Ecaterina Teodoroiu (1894 – 1917) este situată pe Bd. Teodoroiu Ecaterina, nr. 272, în cartierul Vădeni, pe D.N. 66 Târgu-Jiu – Petroşani. A fost construită în 1884 de părinţii ei şi are două camere: camera cu vatră şi camera de dormit. În faţa casei şi pe latura de vest se află tinda. Până în 1945 casa a fost locuită de membrii familiei, iar începând cu anul 1959, după restaurare, a devenit casă memorială. Sunt expuse fotografii, documente şi obiecte ale sublocotenetului Ecaterina Teodoroiu, reconstituind fidel atmosfera în care a trăit cea care a fost numită „*Eroina de la Jiu*”.

Mausoleul „Ecaterina Teodoroiu” este un monument istoric amplasat în Piața Revoluției, pe aleea pietonală, în față clădirii Prefecturii Gorj și a Bisericii Sfinții Voievozi. Construcția-sarcofag a fost realizată în 1936, la inițiative Ligii Femeilor din Gorj, de către sculptorița Milița Pătrașcu, iar in interiorul acestui monument se afla rămășițele Ecaterinei Teodoroiu. Monumentul înfățișează prin basoreliefurile de pe fețele laterale ale sarcofagului momente din viața eroinei: pe fața dinspre miazăzi, un tablou prezentând copilăria eroinei în satul ei natal, pe latura opusă este reprezentată ca elevă, salutată de cercetașii din organizația cărora făcuse parte, celelalte două fețe ne-o înfățișează în război, pornind la atac cu plutonul pe care îl comanda, iar ltimul basorelief prezintă momentul final, purtată pe brațe de soldați spre locul de odihnă. Cele patru colțuri, sunt străjuite de patru femei în costum național, ținând în mâini câte o cunună de lauri.

Statuia Tudor Vladimirescu este cea mai veche statuie din Târgu Jiu, este opera sculptorului Constantin Bălăcescu și a fost ridicată în noiembrie 1898, din inițiativa unui grup de studenți din Gorj, în memoria conducătorului Revoluției de la 1821.

Monumentul Generalului Gheorghe Magheru a fost dezvelit în data de 7 octombrie 1972 și este opera sculptorului V. Năstăsescu. Lucrarea a fost amplasată pe locul unde s-a aflat casa lui Gheorghe Magheru, patriotul revoluționar care a jucat un rol important în mai multe momente-cheie din istoria României, cum ar fi Revoluția de la 1821, războiul ruso-turc din 1828 – 1829 și Revoluția de la 1848.

Bustul lui Alexandru Ştefulescu operă a sculptorului Vasile Blendea, a fost develit în 1937. Alexandru Ştefulescu (1856 – 1910), învăţător şi revizor şcolar, publicist, arheolog, numismat, a fost un animator de prestigiu al vieţii culturale a oraşului, aducând prin scrierile sale o contribuţie preţioasă la cunoaşterea trecutului judeţului Gorj.

Castelul de Apă realizat în anul 1945 de către inginerul constructor Emil Prager, este o construcție din beton armat al cărui rezervor de apă amplasat pe o structură sub formă de turn a asigurat în decursul mai multor ani alimentarea cu apă a orașului, devenind însă nefuncțional în timp. În prezent, la baza *Castelului de Apă* se află o benzinărie.

Cişmeaua (Fântâna) Sâmboteanu este situată în apropierea *Castelului de Apă* și a fost construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea de către clucerul Ianache Sâmboteanu, ispravnic al județului Gorj, fiind locul de unde sacagii aprovizionau cu apă locuitorii orașului. Apa era transportată pe străzi cu sacaua – un butoi de aproximativ 200 de litri montat pe un căruț tras de cal – din care se umpleau gălețile locuitorilor.

Ceasul Solar Polonez este singura mărturie rămasă a lagărului construit în Târgu Jiu pentru adăpostirea refugiaților polonezi din timpul celui de-al Doilea Război Mondial și, ulterior, a deținuților politici care se opuneau regimului antonescian. Ceasul a fost realizat în anul 1940 de către polonezii închiși în lagăr. Monumentul constă într-o incintă împrejmuită cu gard metalic, în interiorul căreia se găsește cadranul propriu-zis: un cerc orar gradat turnat în ciment, cu o construcție adiacentă tip turn de circa 3 metri înălțime, pe care se mai pot recunoaște câteva basoreliefuri (unelte agricole, o corabie, două săbii încrucișate, două ciocane). În centrul cercului și pe turn se găsesc punctele de suport ale fostei tije metalice a cărei umbră indica pe vremuri ora. Pe cadranul circular se pot citi diverse inscripții.

Unul dintre oraşele cu încărcătură istorică şi culturală, **municipiul Târgu Jiu oferă vizitatorilor bucuria de a se reîntâlni cu istoria şi cu viaţa de altădată, prin obiective clasate ca monumente de arheologie, arhitectură, sau monumente memoriale**, aflate încă într-o stare bună de conservare şi care oferă municipiului parfumul discret al epocii în care au fost construite.

Cercetând fondul arhitectonic al oraşului, se observă că majoritatea monumentelor istorice au fost ridicate în secolul al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea. Însă, arhitectura specifică acestei perioade se completează cu arhitectura monumentelor istorice construite înainte de secolul XIX.

Astfel, dacă ne referim la **patrimoniul imobil al municipiului Târgu Jiu,** aici se remarcă o serie de clădiri de patrimoniu, construcţii şcolare, monumente de artă plastică şi memorială, lăcașe de cult, monumente şi vestigii. Monumentele catalogate cu valenţe istorice şi discutate în cazul de faţă sunt reprezentate de monumente de arheologie, arhitectură fortificată, arhitectură religioasă, arhitectură civilă, sau vestigii de pictură şi sculptură monumentală care se regăsesc pe teritoriul municipiului Târgu Jiu.

Lista monumentelor istorice din municipiul Târgu Jiu înscrise în *Patrimoniul cultural naţional al României* este reprezentativă pentru istoria locală. Monumentele istorice au valoare arhitecturală şi ilustrează mai ales:

Tab. 2.47. Lista monumentelor istorice din Municipiul Târgu Jiu [126]

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa	Datare
1.	GJ-I-s-B-09115 Aşezarea romană de la Târgu Jiu	GJ-I-s-B-09115 Aşezarea romană de la Târgu Jiu	"Ştiubeiul lui Ionicioiu", zona 9 Mai – Ana Ipătescu	sec. II p. Chr., Epoca romană
2.	GJ-I-s-B-09116 Aşezarea medievală de la Târgu Jiu	GJ-I-s-B-09116 Aşezarea medievală de la Târgu Jiu	Str. Ursați f.n., "Câmpul lui Pătru" - Polata	sec. XIV - XVI
3.	GJ-II-m-B-09179 Şcoala Normală	GJ-II-m-B-09179 Şcoala Normală	Str. 1 Decembrie 1918 106	1924
4.	GJ-II-m-B-09165 Biserica "Sf. Nicolae"	GJ-II-m-B-09165 Biserica "Sf. Nicolae"	Str. 11 Iunie 1848 50	1810
5.	GJ-II-m-B-09166	Casa protopopului Andrei Schevofilax	Str. 16 Februarie 9	sec. XVIII
6.	GJ-II-m-B-09163	Podul Vechi	Bd. Brâncuşi Constantin 12, Grădina publică	1894
7.	GJ-II-m-B-09167	Casă	Bd. Brâncuşi Constantin 15	1933
8.	GJ-II-m-B-09168	Cămin de Ucenici al Cooperaţiei Meşteşugăreşti	Bd. Brâncuşi Constantin 19	1933
9.	GJ-II-m-B-09287	Biserica "Sf.	Str. Cuza Alexandru Ioan 23	1768
10.	GJ-II-a-A-09185	Ansamblul curţii lui Cornea Brăiloiu	Str. Dumbrava 35	sec. XVIII
11.	GJ-II-m-A-09185.01	Casa lui Cornea Brăiloiu	Str. Dumbrava 35	1699
12.	GJ-II-m-A-09185.03	Zid de incintă	Str. Dumbrava 35	sec. XVIII - XIX
13.	GJ -II - m – A-09185.04	Grajduri	Str. Dumbrava 35	sec. XVIII - XIX
14.	GJ -II - m - B -09172	Casa Vintilă	Calea Eroilor 5	1928
15.	GJ -II - m - B -20124	Casă	Calea Eroilor 20	înc. sec. XX
16.	GJ -II - m - B -09173	Casă	Calea Eroilor 23	1929

[126] Sursa: Institutul de Memorie Culturală, baza de date - Muzee şi Colecții din România

17.	GJ -II - m - B -09171	Biserica "Sf. Apostoli”	Calea Eroilor 44A	1937
18.	GJ -II - m - B -09174	Casa Opriş	Calea Eroilor 49	1930
19.	GJ -II - m - B -09175 Casă	Casă	Calea Eroilor 92	1928
20.	GJ -II - m - B -09176	Casa Ion Carabatescu	Str. Geneva 4	înc. sec. XX
21.	GJ -II - m - B -09177	Prefectura Veche	Str. Geneva 8	1875
22.	GJ -II - m - B -09178	Casa Gherghe	Str. Geneva 13A	1930 - 1935
23.	GJ -II - m - B -09180	Casa şetrarului Chiriţă Corbeanu	Str. Parâng 1	sec. XVIII
24.	GJ -II - m - B -09181	Casa Iunian Grigore	Bd. Republicii 1	1940
25.	GJ -II - m - B -09182	Casele Doppelreiter	Bd. Republicii 10	1932
26.	GJ-II-m-B-09183	Casă	Bd. Republicii 13	1935
27.	GJ-II-m-B-09184	Casa Vasile Moangă	Str. Siretului 30	sec. XVIII
28.	GJ-II-m-B-09162	Biserica "Naşterea Maicii Domnului”	Aleea Teodoroiu Ecaterina 13, Cartier Şişeşti	1839
29.	GJ-II-m-A-09185.02	Biserica "Adormirea Maicii Domnului”	Bd. Teodoroiu Ecaterina 365	1694, ref. 1911
30.	GJ-II-a-B-09186	Ansamblu urban	Str. Traian, Vladimirescu T., Unirii, Griviţa, Calea ferată, Calea Eroilor	
31.	GJ-II-m-B-09187	Colegiul Naţional "Tudor Vladimirescu”	Str. Unirii 13	1896 - 1898
32.	GJ-II-m-B-09188	Casa Catană	Str. Unirii 37	1930 - 1935
33.	GJ-II-m-A-09189	Biserica "Sf. Voievozi”	Piaţa Victoriei	1748 - 1764
34.	GJ-II-m-B-09190	Casa Barbu Găneşcu	Piaţa Victoriei 2	sec. XVIII
35.	GJ-II-m-A-09191	Prefectura Judeţului Gorj	Piaţa Victoriei 4	1898
36.	GJ-II-m-B-09192	Palatul Finanţelor, azi Universitatea C. Brâncuşi	Str. Victoriei 24	1900
37.	GJ-II-m-B-09193	Casă municipiul TÂRGU JIU	Str. Victoriei 126	1909
38.	GJ-II-m-B-09194	Casa Niculescu	Str. Victoriei 132	1907
39.	GJ -II - m - B -09195	Casa Pâinişoară	Str. Victoriei 149 1904	1904
40.	GJ -II - m - B -09196	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 14	1850

41.	GJ -II - m - B -20125	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 16	1864
42.	GJ -II - m - B -09197	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 18	1934
43.	GJ -II - m - B -21126	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 20	1912
44.	GJ -II - m - B -09198	Casa Găvănescu	Str. Vladimirescu Tudor 25	1934
45.	GJ -II - m - B -09199	Casa Miloşescu	Str. Vladimirescu Tudor 27	1910
46.	GJ -II - m - B -09200	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 29	1893
47.	GJ -II - m - B -09201	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 31	1893
48.	GJ -II - m - B -09202	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 33	1926
49.	GJ -II - m - B -09204	Casa Dimitrie Măldărescu	Str. Vladimirescu Tudor 36	sec. XVIII
50.	GJ -II - m - B -09203	Casă	Str. Vladimirescu Tudor 37	1912
51.	GJ-III-m-B-09464	Fântâna Sâmboteanu	Str. Aleea Fântânii 12	sec. XVIII, ref. în 1902
52.	GJ-III-s-B-09463	Grădina Publică (adăposteşte operele lui Brâncuşi)	Bd. Brâncuşi Constantin 12	
53.	GJ-III-m-A09465.02	Poarta sărutului	Bd. Brâncuși Constantin 12, în Grădina Publică	1937 - 1938
54.	GJ-III-m-A09465.03	Masa tăcerii cu 12 scaune rotunde	Bd. Brâncuși Constantin 12, în Grădina Publică	1937 - 1938
55.	GJ-III-m-A09465.04	Două bănci de piatră	Bd. Brâncuși Constantin 12, în Grădina Publică	1937 - 1938
56.	GJ-III-m-A09465.05 30	30 scaune pătrate	Bd. Brâncuși Constantin 12, în Grădina Publică	1937 - 1938
57.	GJ-III-a-A-09465	Ansamblul monumental "Calea Eroilor" realizat de Constantin Brâncuşi	Calea Eroilor - între Grădina Publică şi Parcul Coloanei fără sfârşit	1937 - 1938
58.	GJ-III-m-B-09466	Bustul istoricului Alexandru Ştefulescu	Calea Eroilor 32	1940
59.	GJ-III-s-B-09164	Parcul Coloanei fără sfârşit	Calea Eroilor 94, delimitat de str.: Craiovei, Vladimirescu Tudor, Calea Bucureşti	sec. XX

60.	GJ-III-m-A09465.01	Coloana fără sfârşit	Calea Eroilor 94, Parcul Coloanei fără sfârşit	1937 - 1938
61.	GJ-III-m-B-09467	Monumentul Generalului Gh. Magheru	Str. Magheru Gheorghe, general 8	1972
62.	GJ-III-m-B-09468	Ceasul solar polonez	Str. Preda Marin f. n., în curtea Unității militare	1940
63.	GJ-III-m-B-09462	Monumentul lui Tudor Vladimirescu	Bd. Republicii 2A, în Parcul Tudor Vladimirescu	1898
64.	GJ-III-m-B-09471	Statuia lui Constantin Brâncuşi	Str. Traian 5, în faţa Casei de cultură a sindicatelor	1978
65.	GJ-III-m-B-09469	Mausoleul eroinei Ecaterina Teodoroiu	Piaţa Victoriei 1933	1933
66.	GJ-III-m-B-09470	Mesele de piatră aranjate de Constantin Brâncuşi	Str. Victoriei 2	1938
67.	GJ-III-m-A09465.06	Masa rotundă	Str. Victoriei 2, în curtea casei Slugerului Barbu Gănescu	
68.	GJ-IV-m-B-09479	Casa memorială Iosif Keber	Str. 11 Iunie 1848, 67	1935 - 1940
69.	GJ-IV-m-B-09480	Cruce de piatră	Str. 23 August 49A	1779
70.	GJ-IV-m-B-09482	Bustul doctorului D. Culcer	Str. Narciselor 2, Cimitirul Ortodox	1920
71.	GJ-IV-m-B-09483	Monumentul funerar al tipografului N.D. Miloşescu	Str. Narciselor 2, Cimitirul Ortodox	
72.	GJ-IV-m-B-09484	Mormântul lui Grigore Iunian	Str. Narciselor 2, Cimitirul Ortodox	
73.	GJ-IV-m-B-09485	Mormintele refugiaţilor polonezi	Str. Narciselor 4, Cimitirul catolic	1940 - 1945
74.	GJ-IV-m-B-09481	Bustul generalului Ion Culcer	Str. Narciselor 34, Cimitirul Eroilor	1920
75.	GJ-IV-m-B-09486	Casa memorială Ecaterina Teodoroiu	Bd. Teodoroiu Ecaterina 270	sec. XIX

Municipiul Târgu Jiu este un fundament important pentru România, din punct de vedere al turismului, prin existența numeroaselor monumente istorice și ansambluri bisericești.

Astfel, alături de mănăstirile şi schiturile din Gorj trebuie să adăugăm şi **valoroasele biserici, monumente istorice din municipiul Târgu Jiu** de care se leagă nume celebre din cultura românească, precum:

Biserica "Sfinţii Voievozi Mihail şi Gavril" aflată în Piaţa Victoriei, în faţa *Palatului Comunal*, este ctitoria negustorilor Dobre Sîrbu şi Radu Cupeţu ale căror portrete pot fi văzute în pronaos. Construcţia s-a realizat între 1748-1764 imobilul fiind cunoscut şi sub numele Biserica Negustorilor, *Biserica Domnească* şi chiar *Biserica de la Jii*. Planul bisericii este în formă de cruce. Construcţia a suferit de-a lungul timpului mai multe intervenţii care nu i-au alterat forma originală. În 1843, cu ajutorul lui Pavel Kisseleff se zugrăveşte şi înfrumuseţează catapeteasma, iar în 1855 pictura în stilul bizantin este acoperită cu pictură în stilul renaşterii de către pictorul Mişu Popp; în 1902 pictura este însă spălată şi completată cu diferite ornamente. Deoarece în timp a suferit numeroase modificări, în 1933 este restaurată prin grija *Comisiunii Naţionale a Monumentelor Istorice*. Biserica este considerată monument istoric, având cod *LMI GJ-II-m-B-09189*.

Biserica "Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel" se află pe axul Căii Eroilor şi a fost integrată creaţiei brâncuşiene, creând o legătură între elementele ansamblului sculptural. Ridicată pe locul unei alte biserici ce data din anul 1777, ea a fost reconstruită între anii 1927 şi 1938 şi inaugurată o dată cu complexul executat de Brâncuşi, 7 noiembrie 1937. Pictura în stil neobizantin a fost executată în frescă de către pictorul gorjean Iosif Keber, iar lucrările au fost urmărite de arhitecţii Ion Antonescu, Anghel Păunescu şi Iulius Doppellreiter. Antreprenorii au fost fraţii Di. Bernardo şi Luigi Pittiui. Biserica este considerată monument istoric, având cod *LMI GJ-II-m-B-09163*.

Biserica ”Adormirea Maicii Domnului” se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul *LMI: GJ-II-m-A-09185.02*, parte din *Ansamblul curții lui Cornea Brăiloiu*. Biserica reprezintă cea mai veche biserică de zid din județul Gorj, datând din 1694 și refăcută în 1911. Pentru ridicarea sa, marele Ban Cornea Brăiloiu, ctitorul bisericii, a adus meșteri din Italia, recomandați de domnitorul Constantin Brâncoveanu. Prevăzută inițial cu drugi puternici de lemn, așezați în zid, care închideau porțile, precum și cu o „tainiță” (cameră secretă) situată sub clopotniță, biserica, a fost ca o fortăreață, pentru refugiu în caz de primejdie. Biserica este zidită în formă de navă, între pronaos și naos se află un rând de coloane puternice. În spate, deasupra pronaosului, se înalță o turlă robustă, de formă pătrată, în care este amenajată clopotnița.

Biserica ”Sfântul Nicolae şi Sfântul Andrei” din Târgu Jiu datează din anul 1795 și se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul *LMI: GJ-II-m-B-09165*. Biserica, ctitorie de la 1795 a protopopului Andrei Schevofilax și soției sale Maria, a Stancăi Slugereasa Crăsnaru (soția slugerului Gheorghe Crăsnaru) și a pitarului Grigorie Crăsnaru, a fost terminată în anul 1813 după cum reiese din pomelnicul semnat la 1814 de Dionisie Eclesiarhul. Pictura interioară datează din 1812, fiind realizată de diaconul Mihai din Târgu-Jiu, Anghel vopsitorul și Ion. În 1927 și 1961, pictorul Iosif Keber a spălat pictura interioară care trece printr-un proces de restaurare.

Ca lăcașe de cult din municipiul Târgu Jiu mai putem menționa:

- ***Biserica ”Înălțarea Domnului”***
- ***Biserica ”Naşterea Maicii Domnului”***
- ***Biserica ”Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena"***
- ***Biserica ”Sfântul Gheorghe"***
- ***Biserica ”Sfânta Treime"***

- ***Biserica ”Sfântu Dumitru"***
- ***Biserica ”Intrarea Maicii Domnului în Biserică"***
- ***Biserica Adventistă Târgu Jiu 1***
- ***Biserica Adventistă Târgu Jiu 2***
- ***Casa de rugăciune Evanghelică***
- ***Biserica Penticostală Golgota***
- ***Biserica Baptistă Maranata.***

În concluzie, Municipiul Târgu Jiu este important nu numai ca centru istoric şi cultural de prestigiu al Regiunii de Sud-Vest Oltenia, ci şi din punct de vedere edilitar. Astfel, obiectivele prezentate consolidează potenţialul diversificat prin care municipiul reședință de județ poate constitui un centru turistic de sine stătător, sau poate fi inclus în cadrul unor trasee sau circuite de promovare a regiunii. Aceste obiective oferă personalitate şi creează un ambient relaxant, preţuit în egală măsură de turiştii care vizitează orașul, cât şi de localnici.

Gradul de valorificare al obiectivelor antropice este departe de cel meritat, de aici impunându-se o ofertă turistică bogată, prin care să poată fi atrasă o gamă largă de categorii de turişti care să acopere întreaga perioadă a anului.

Turismul este unul dintre cele mai importante catalizatoare de creştere economică şi poate contribui la dezvoltarea durabilă a municipiului Târgu Jiu din punct de vedere economic, social şi al protecţiei mediului.

Dezvoltarea durabilă a municipiului se bazează pe un important potențial turistic de care dispune judeţul Gorj per ansamblu, datorită zonelor geografice cu o biodiversitate bogată (zone montane, depresionare, colinare), zonelor naturale protejate, parcurilor naţionale, rezervaţiilor naturale şi monumentelor naturii, unui număr mare de peşteri - peste 2000 reprezentând circa 1/6 din potenţialul speologic al României, diversității florei și faunei (unele dintre ele specii unice pentru România). Județul Gorj deține un fond cinegetic şi piscicol bogat, izvoare de ape minerale cu potenţial balnear, oferă condiţii favorabile pentru practicarea unei game variate de forme de turism: drumeţie, alpinism, speologie, rafting, turism de aventură, turism auto, sporturi de iarnă şi de vară, tabere de copii şi tineret, tratament balnear. Structurile de cazare sunt variate: pensiuni, cabane, popasuri turistice, campinguri, vile, hoteluri, etc.

Pe baza resurselor, infrastructurii și serviciilor de care dispune, municipiul Târgu Jiu are un potențial ridicat pentru forme de turism precum:

Turismul cultural prezintă elementele necesare desfăşurării acestuia pe teritoriul municipiului Târgu Jiu şi poate fi privit ca alternativă de dezvoltare a regiunii, absorbind personalul disponibilizat în urma restrângerii activităţii din unele domenii de activitate. El poate îmbrăca, mai frecvent, trei forme de practicare, şi anume: ***turismul urban, turismul rural şi turismul religios.***

Turismul urban deţine largi posibilităţi de practicare. Dintre atracţiile majore pot fi enumerate muzeele, edificiile religioase (catolice, ortodoxe, neo-protestante), vestigiile istorice, diferitele instituţii de artă şi cultură, monumente (statui, busturi), etc.

Turismul rural sau agroturismul are o puternică tentă culturală prin valorificarea obiceiurilor, tradiţiilor sau folclorului local, componente ale civilizaţiei rurale încă bine conservate în multe dintre localităţile rurale. Caracteristicile cultural-turistice exercită o atracţie importantă asupra circulaţiei turistice, dar devin importante din punct de vedere turistic numai în relaţie cu caracteristicile naturale şi economice. Ele sunt, în mare parte, rodul culturii populare, atât prin creaţiile culturii materiale, cât şi prin cele ale culturii spirituale (tradiţii, obiceiuri).

Din punct de vedere al potenţialului de practicare a turismului rural în proximitatea municipiului Târgu Jiu, oportunităţile sunt oferite de comunele învecinate: comunele Stăneşti, Turcineşti, Bălăneşti, Scoarţa, Drăguţeşti și Leleşti.

De asemenea, în condițiile în care județul Gorj este unul preponderent rural și agricol, agroturismul are perspective foarte bune de dezvoltare. Această nișă de piață poate fi valorificată cu succes mai ales în în zona de la baza lanţului muntos din partea de nord a judeţului Gorj.

Turismul religios are în vedere valorificarea obiectivelor religioase ale municipiului şi judeţului, dar mai ales manifestările (hramuri, pelerinaje) organizate de biserici.

Deși județul Gorj nu dispune de o ofertă de obiective turistice comparabilă cu a altor zone din țară aflate în topul destinațiilor preferate de români și străini (de ex. Transilvania, Bucovina, Maramureșul Istoric etc.), acesta dispune de o serie de atracții care ar putea fi integrate cu succes într-un traseu pentru 1-2 zile. Astfel, această formă de turism este favorizată de existenţa unor importante lăcaşuri de cult, atât pe teritoriul municipiului, cât și al județului Gorj, ca de exemplu: ***Bisericile din Târgu Jiu "Adormirea Maicii Domnului", "Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel", "Sfântul Nicolae şi Sfântul Andrei", "Sfinţii Voievozi Mihail şi Gavril", Mănăstirea Tismana, Mănăstirea Polovragi și Biserica din lemn ce poartă hramul "Sfântul Dumitru" din Novaci, Bisericile de lemn Pocruia, Gornoviţa, Mănăstirea Lainici, Mânăstirea Vişina, Mănăstirea Crasna, Biserica de lemn Sârbeşti, etc***.[127]

În contextul în care fluxul de turişti spre centrele religioase cu rezonanţă au un impact în creştere (unele reuşind să angreneze în anumite perioade mase mari de oameni), turismul religios poate fi stimulat prin îmbunătăţirea condiţiilor de acces, care pot avea un impact relevant în acest sens, economia locală putând fi strâns conectată şi adaptată la cerinţele clientelei pelerinajelor religioase.

Turismul de afaceri şi de tranzit reprezintă principala sursă de venituri pentru industria hotelieră autohtonă. Conform statisticilor, turismul de afaceri şi de tranzit este unul din principalii responsabili pentru numărul sosirilor în judeţul Gorj. Municipiul Târgu

[127] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027*

Jiu constituie principalul pol economic al judeţului şi totodată principala destinaţie de afaceri a acestuia. În anul 2020, Municipiul Târgu Jiu a cazat peste 37% din numărul turiştilor din judeţ.

Ecoturismul este un domeniu care câștigă o tot mai mare importanță, fiind un turism practicat în spații naturale sălbatice și culturale tradiționale puțin modificate de om și care trebuie să constituie sanctuare de protecție a naturii și a formelor ancestrale de civilizație, pentru a sprijini dezvoltarea economică a comunităților locale (concept adoptat de *Comisia Europeană pentru Călătorii (European Travel Commission)* şi *Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii (World Conservation Union)*.

În ***Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului 2019-2029***, ecoturismul este definit drept „*o formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții*:

- *să contribuie la conservarea și protecția naturii;*
- *să utilizeze resursele umane locale;*
- *să aibă un caracter educativ, respect pentru natură – conștientizarea turiștilor și a comunităților locale;*
- *să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural.*

Dezvoltarea și promovarea ecoturismului în județ și implicit în municipiul Târgu Jiu reprezintă un instrument pentru conservarea naturii care poate acționa prin finanțare directă în proiecte de conservare a naturii; crearea unor surse alternative de venituri pentru comunitățile locale; încurajarea dezvoltării durabile la nivel local a comunităților rurale din ariile protejate; promovarea celor mai bune practici de mediu ale tour-operatorilor și pensiunilor; creșterea nivelului de conștientizare al localnicilor și turiștilor, cu privire la conservarea naturii, consumul redus de energie și adoptarea de colectare ecologică a deșeurilor, etc.

Județul Gorj deține numeroase situri și arii protejate pentru care există trasee tematice ce intersectează toate tipurile de habitate, fiind un factor important în păstrarea și conservarea capitalului natural. Astfel, în cadrul activităților ecoturistice pot fi incluse:

- *tipuri de activități de aventură* (rafting sau canoeing pe râuri și lacuri, excursii cu biciclete pe trasee amenajate);
- *excursii* organizate cu ghid;
- *tururi pentru observarea naturii* (floră,faună);
- *excursii de experimentare a activităților de conservare a naturii*.

Această formă de turism se poate adresa în mod special copiilor în cadrul unor tabere de copii organizate.

Turismul montan şi de peisaj

Turismul montan este bi-sezonier, de iarnă şi de vară, incluzând şi turismul de aventură, în contextul în care formele de relief - alternanţa culmilor montane şi deluroase cu depresiunile şi culoarele de văi, precum și diferenţierile altitudinale ce se completează

cu diferite componente ale vegetaţiei, faunei şi apelor - permit practicarea unor activităţi cu grad de risc sporit şi eforturi fizice mai intense, precum: alpinism, escaladă, speologie, rafting, coborârea cu parapanta, etc. Județul Gorj dispune şi de un important potenţial speologic de mare valoare ştiinţifică şi estetică, multe dintre peşteri fiind ocrotite de lege ca monumente ale naturii, rezervaţii naturale, sau incluse în parcuri şi arii protejate.

Turismul de peisaj este turismul întreprins în termenii utilizării arealelor cu potenţial natural important (munţi, lacuri, sălbăticie, zone împădurite etc.), cu facilităţi naturale atractive. Acesta reprezintă, totodată, o formă de turism în care motivaţiile turiştilor şi argumentul de vânzare a produselor şi călătoriilor se concentrează pe cazarea în natură, recreerea şi petrecerea timpului în zone relativ nedeteriorate şi/sau practicarea unor activităţi în aer liber. Pe culmile carpatine cele mai înalte, o atracţie turistică deosebită o prezintă peisajele alpine de pe platourile munţilor, cu relief glaciar, impunător prin grandoarea şi simetria formelor sale (circuri şi văi glaciare, piscuri golaşe, creste zimţate, lacuri glaciare şi custuri). Arealele calcaroase, îndeajuns răspândite, se remarcă prin peisajele carstice, de mare spectaculozitate, cu o gamă largă de forme şi fenomene carstice de suprafaţă şi de adâncime. Importante pentru turism sunt şi platourile cu doline şi lacuri carstice temporare, cheile Jiului, abrupturile, izbucurile, stâncăriile, crestele, precum şi peşterile sau râurile subterane cu cascade. Numeroasele lacuri glaciare din bazinele superioare ale Jieţului, Lotrului, Gilortului, măresc valoarea peisagistică a ariilor montane.

Turismul de sănătate este o formă specifică a turismului de sejur, practicat de persoane care se deplasează în staţiuni balneoclimaterice pentru prevenirea, vindecarea sau reducerea efectelor unor boli. Turismul de sănătate are două componente:

- **turismul de tratament (curativ)** – care vizează persoanele care suferă de anumite boli și care, la rândul lui îmbracă două forme:
  - ✓ ***turismul climateric*** - favorizat de existența unui climat cu atribute curative (ionizare și oxigenare puternică, radiație solară cu valori ridicate, umiditatea relativă ridicată) prezent în zona montană, cu rol curativ major în afecțiunile respiratorii);
  - ✓ ***turismul balnear*** - condiționat de prezența apelor minerale clorurate și sulfuroase, respectiv a nămolurilor terapeutice;
- **turismul de tip wellness** – accentul se pune atât pe refacerea fizică, dar și pe beneficiile psihologice.

România se înscrie în rândul țărilor europene cu un remarcabil fond balnear ceea ce a făcut ca turismul românesc să aibă o veche tradiție și să cunoască o amplă dezvoltare. În prezent, **România dispune de 160 de stațiuni și localități balneare cu factori naturali de cură, dintre care 60 de stațiuni de importanță generală și locală și 18 dintre ele promovate în circuitul turistic internațional**.

Strategia pentru Dezvoltarea Turismului Balnear prin obiectivul general asigură eficacitatea și coerența demersurilor de dezvoltare a turismului balnear din România, susținând repoziționarea sectorului balnear ca un proces complex întreprins la nivel

național, care să articuleze diversele specializări și specificități locale prin integrarea lor în cele 3 poziționări propuse la nivel național: turism balnear "verde" (legat cu ecoturismul), turism balnear medical și turism anti-îmbătrânire.

Resursele balneoclimaterice reprezintă componente determinate ale ofertei balneare, caracteristicile lor cantitative și calitative, determinând modul și nivelul de organizare și amenajare ale structurilor necesare valorificării lor. Apa minerală și minerală terapeutică este apă subterană cu un anumit conținut de substanțe în soluție și cu unele proprietăți fizice și chimice care o fac aptă pentru cura balneară sau valorificare alimentară.

Principalii factori de cură prin care turismul balnear contribuie la ameliorarea stării de sănatate a persoanelor venite la tratament sunt: climatul, apele minerale-sulfuroase, clorurate, usor iodurate, bromurate, sodiu, calciu, magneziene, namoluri și gaze terapeutice. Deși modul de actiune al acestora nu este pe deplin cunoscut, principala lor utilizare dintotdeauna este balneoterapia. Rolul profilactic al curelor balneare este bine cunoscut prin creșterea rezistenței generale a organismului după tratament. Statisticile întocmite în numeroase țări au evidențiat faptul că membrii populației active care au efectuat cure baneare în timpul concediilor de odihnă pe o perioada de mai mulți ani, au înregistrat posterior un număr redus de zile de incapacitate de muncă, cu un numar redus de consultații medicale.

Turismul balnear este considerat unul dintre tipurile de turism cu cel mai ridicat potenţial, atât din perspectiva exploatării resurselor cât şi a tendinţelor favorizante ce se manifestă în ceea ce priveşte nişa de „wellness". Cu toate acestea, bazele de tratament aferente unor stațiuni balneare din regiune sunt uzate fizic și neadaptate la standardele concurenţei europene, infrastructura turistică în regiune putând fi caracterizată mai degrabă ca având un standard calitativ sub medie, inclusiv în ceea ce privește infrastructura de agrement. Investiţii majore în staţiunile balneare sunt, de obicei, private şi îndreptate către conceptul de wellness. Baza o constituie, in continuare, turismul social, destinat persoanelor în vârstă și subvenționat de la bugetul de stat.

Astfel, principalele probleme cu care se confruntă turismul balnear sunt investiţiile reduse sau insuficiente în modernizarea capacităţilor de primire turistică, a bazei de tratament și serviciilor precum şi percepţia că turismul balnear se adresează strict persoanelor cu probleme de sănătate. Cele mai multe izvoare termale şi minerale din Oltenia, rămân în continuare, neexploatate.

În regiunea Olteniei, din cele cinci județe componente, patru dețin potențial balneoclimateric, cu importante rezerve de apă minerală şi nămol terapeutic indicate pentru tratarea diverselor afecţiuni. Există în total **8 zone de interes balneoclimateric*: Băile Olănești, Băile Govora, Călimănești-Căciulata, Ocnele Mari și Ocnița în județul Vâlcea, Săcelu în județul Gorj, Bala în județul Mehedinți și Gighera în județul Dolj***.

Turismul balnear din județul Gorj este centrat pe zona *staţiunii Săcelu,* stațiune turistică de interes național conform *HG 852/2008.*

Băile Săcelu sunt situate la 340 m altitudine, pe valea pârâului Blahniţa, în partea de nord-est a judeţului Gorj. Izvoarele minerale existente sunt folosite încă din timpul dacilor la tratarea anumitor boli. Romanii - după cucerirea Daciei - au construit aici terme - *Băile „Sacellum*" - precum şi un castru ale carui ruine pot fi văzute si astăzi în partea de sud a staţiunii.

Fig. 2.51. Băile Săcelu, jud. Gorj [128]

Apele minerale de zăcământ, nămolul terapeutic şi climatul zonei au constituit factorii determinanţi ai apariţiei şi dezvoltării staţiunii. Particularităţile climatice, aerul tare şi curat precum şi proprietăţile apelor minerale existente i-au determinat pe mulţi specialişti balneologi de renume să numească staţiunea Săcelu drept ***"Techirghiolul Gorjului"***. Potenţialul surselor hidrominerale este valorificat la Săcelu prin bazine cu apă minerală, izvoare şi foraje. Bazinele cu apă minerală datorită conţinutul bogat în sulf, clor, brom şi iod au valoare terapeutică: afecţiuni ale aparatului locomotor, ale sistemului nervos central, ginecologice, ale aparatului respirator, afecţiuni digestive, hepato-biliare şi renale, afecţiuni neurologice periferice, etc. Un fenomen interesant îl prezintă apa celor patru bazine de la Săcelu, care este de culoare diferită, pe care o capătă în funcţie de anotimp.

Din punct de vedere al peisajului, stațiunea este înconjurată de aglomerări de rocă, la care accesul se face cu ajutorul unui ghid specializat. În albia râului Blahnița, ce străbate stațiunea Săcelu, se pot găsi cu ușurință fosile.

Totodată în urma forajelor au ieșit la iveală numeroase **izvoare minerale** (însoțite de gaze naturale, care se emană odată cu apariţia apelor la suprafaţă şi pot lua foc când se aprind) şi nămol sapropelic **în satul Magherești**, cătunul Popești. De asemenea, în urma forajelor dintre anii 1950-1954 s-au descoperit ape minerale **în zona Păsărin**,

[128] *Sursa: https://gazetadedimineata.ro/minunea-de-la-gorj-baile-sacelu*

Parghel, Pleşoianu, pârâul Balca, în satul Surupaţi în punctul la ,,*Mimoiu*”, cât şi la ,,*Buşe*”. Interesantă este apariţia izvoarelor minerale şi nămolului sapropelic şi **în satul Corobeşti sau în punctul Lespezi, satul Berеasca, sau Ulmet şi Maghereşti**. **Pe pârâul Valea Morii şi pârâul Drăcoaia** apar numeroase izvoare cu o concentraţie de săruri mai mică ape ce se folosesc în cura internă ex: **izvorul „*Săcelata*”** singurul izvor amenajat ce datează din 1886. **La Polovragi** se găsesc izvoare de apă minerală clorosodică, sulfuroasă, identice cu cele de la Pociovaliştea, de lângă Novaci, cu debite mari, care nu sunt valorificate. Importante rezerve de ape minerale şi terapeutice se găsesc **la Mătăsari şi Glogova**. Există izvoare de apă minerală ce pot fi exploatate şi în interes turistic sau amenajate pentru recreere şi odihnă la Izvoarele, **comuna Plopşoru**, pe şoseaua Filiaşi - Târgu-Jiu.

Turismul de agrement şi pentru pescuit-vânătoare

Suprafeţele întinse de păduri favorizează atragerea segmentelor de turişti către activităţi caracteristice **silvoturismului**. Pasionaţii pot accesa un fond de vânătoare ce include căpriorul, fazanul, iepurele, prepelița, vulpea, cerbi, urşi şi mistreţi (atât pe domenii ale statului, cât şi private) și pot alege dintr-o gamă variată de posibilităţi pentru practicarea pescuitului (lacuri, heleşteie, păstrăvăriile din localităţile: Baia de Aramă, Tismana).

Județul Gorj dispune de **numeroase cursuri de apă care au fost populate cu pește** și care sunt foarte populare în rândul pescarilor amatori, unele dintre acestea dispunând de pontoane cu umbrare pentru pescari. Nu în ultimul rând, croazierele pe Dunăre, deja practicate de unele companii private, ar putea fi o nișă foarte atractivă de piață (mai ales dacă traseul include și Delta Dunării), cu condiția amenajării unor porturi turistice pe malul Brațului Borcea.

În județ sunt autorizate următoarele asociații sportive de vânătoare și pescuit: *Asociaţia de Vânătoare şi Pescuit Sportiv „Egreta” din Târgu Jiu; Asociaţia ,,Cerbul Carpatin” din Târgu Jiu; Asociaţia de Vânătoare şi Protecţia Mediului ,,Acvila Cernei” din Padeş, sat Motru Sec*.

De asemenea, atracţiile turistice adresate în mod special elevilor şi tinerilor sunt **centrele de agrement unde se pot organiza tabere de agrement sau tabere tematice** (mixte – agrement şi elemente educaţionale, cum sunt învăţarea meşteşugurilor populare sau studierea limbilor străine), dar şi alte produse educaţionale speciale pentru acest segment (tabere tematice organizate de muzee sau de spaţii de cazare private, cursuri de turism montan ecologic, schi). Reţeaua de tabere şcolare din regiune este distribuită în municipiul Târgu Jiu și Săcelu. La nivelul județului Gorj sunt organizate diverse tabere tematice sau tabere sociale. Activităţile sportive şi educative se organizează prin *Direcţia Judeţeană pentru Sport şi Tineret*.

Dintre evenimentele organizate enumerăm:

- Tabăra tematică „*Şcoala de Cercetaşi*” Târgu Jiu – activităţi de orientare turistică;
- Tabăra tematică „*O poveste de vacanţă*” Târgu Jiu – activităţi de animaţie;

- *Serbările Zăpezii în Rânca* (jocuri cu specific de iarnă);
- *Centrul de Tineret Târgu-Jiu*.

2.7.3.2. PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL

Patrimoniul cultural imaterial este reprezentat și de tradiţii, obiceiuri, inclusiv tradiţii orăşeneşti, care contribuie la exploatarea valorilor artistice, sentimentale şi memoriale create de generaţiile trecute.

Civilizația tradițională. Cultura populară

Meşteşugurile practicate în zonă au fost promovate în ultima perioadă în cadrul târgurilor, expoziţiilor organizate de autorităţi. Zona Gorjului se evidenţiază prin **ceramica utilitară**, mai puţin ornamentată, dar păstrând tehnici utilizate şi în perioada daco-romană ca de exemplu "*tehnica îmbrânării*" (aplicarea unui brâu în relief pe pereţii ulcioarelor şi oalelor). Ceramica gorjeană este majoritar o ceramică roşie, smălţuită cu smalţ transparent. Motivele recurente sunt spicul de grâu, brăduţul, florile de salcâm, valul, semicercul, arcul, grupurile de puncte şi frunzele.

Principalele centre de ceramică din Gorj:

- ***Centrul Târgu-Jiu***, meşteşugul a fost deprins de la olarii din zona Vart, având ca principale cartiere de lucru Olari şi Sisesti dar şi localităţi învecinate ca: Urecheşti, Iaşi, Drăguteşti, Românești, Vădeni, Bârseşti;
- ***Centrul Găleşoaia*** are o vechime milenară, dovedită arheologic (dealurile Vârtului deţineau cel mai bun pământ pentru oale) şi cuprindea satele Găleşoaia, Stejerei, Hodoreasca şi Pinoasa;
- ***Centrul Stroieşti-Arcani*** cuprindea satele Stroieşti, Arcani, Brădiceni, Raşova, Raşovita şi Leleşti;
- ***Centrul Peşteana-Vârtop*** cuprindea satele Peşteana Vulcan, Vârtop, Boboieşti, Strâmba-Vulcan, Ciuperceni şi Pieptani;
- ***Centrul Glogova*** cuprindea satele Glogova, Olteanu, Iormăneşti şi Clejneşti;
- ***Centrul Ştefăneşti*** cuprindea satele din zona Târgu-Cărbuneşti: Stefăneşti (aici s-a remarcat culoarea albă a smalţului ca o caracteristică specifică a zonei), Albeni, Boboieşti, Şipot şi Logreşti - influenţat de ceramica de Horezu.

Dintre **centrele** din secolul al XIX-lea se mai păstrează *Sişeşti, Găleşoaia, Glogova, Ştefăneşti şi* ***Târgu-Jiu***, care produc oale, ulcele, borcane, urcioare, străchini, sacsii, olane. Unele obiecte ceramice se utilizează la anumite sărbători şi evenimente importante din viaţa localnicilor.

În câteva comune ale judeţului au existat centre artizanale cu tradiţie care şi-au pierdut importanţa în ultimii 20 de ani şi care pot fi revigorate prin implicarea nucleelor de meşteri populari care mai produc articole tradiţionale: ***Tismana -*** *ţesături*, ***Pocruia - ţesături, Câlnic - Găleşoaia -*** *olărit*, ***Padeş, Polovragi, Baia de Fier -*** *împletituri din*

răchită, ***Teleşti*** - *obiecte casnice din lemn*. Dar acestea nu sunt singurele meşteşuguri practicate în județul Gorj, se mai adaugă și meşterii care execută: *sculptură în piatră, sculptură și cioplit în lemn, tâmplărie, dogărie, pictură icoane, fierărie, rotărie, dulgherie, cojocărie, potcovarie, coşerit , confecționat podoabe / măşti / costume populare, marochinărie, instrumente muzicale, lingurari, stupărit, boiangii*, etc.

Gospodăria ţărănească specifică anumitor localități s-a individualizat de-a lungul timpului, în funcţie de condiţiile istorice şi social-economice. Există numeroase exemple de case ţărăneşti lucrate cu măiestrie artistică, adevărate monumente de arhitectură în lemn şi zidărie. Lemnul de stejar a fost principalul material de construcţie, iar, soclul înalt, coloanele precum şi arcadele sunt lucrate din piatră şi cărămidă.

Portul popular specific judetului Gorj

Portul popular femeiesc gorjenesc pe lângă *vâlnicul*, numit şi *opreg creţ* se mai poartă *catrinţa* sau *zavelca*. Costumul cu vâlnic reprezintă costumul ţinutei de sărbătoare, dar serveşte în mod practic şi ca îmbrăcăminte de iarnă, în timp ce costumul cu catrinţe este purtat mai mult în ţinuta de muncă şi reprezintă totodată costumul de vară. Cât despre podoaba capului, atât cea de nuntă cât şi cea a femeii căsătorite este foarte elaborată, dar nu se mai poartă astăzi.

Portul popular bărbătesc gorjenesc este constituit din *cămaşa dreaptă* care reprezintă tipul vechi, iar *cămaşa cu platca* de tip mai nou (*platca* este un dreptunghi pe umăr), are guler şi ornamentaţie bogată; *cioarecii* (pantaloni înguşti, pe picior) prezintă o mare varietate de croială, fiind deosebiţi atât prin dimensiuni cât şi prin ornamentaţie, sunt mai strâmţi în zonele din nord (deal, zone reci) şi mai largi în zonele de câmpie, confecţionaţi din *dimie* (stofa ţărănească ţesută din lâna şi dată la piua, ca să se îndesească şi să devină impermeabilă), croiţi din mai multe părţi. La talie cioarecii au o tivitură lată denumit *betil*, *beteic* sau *betele* prin care se introduce *barânişorul* (lâna răsucită) sau o curea pentru fixarea cioarecilor pe corp. Ornamentaţia cioarecilor, ca şi a hainelor albe, este realizat prin aplicarea de siret negru, denumit *bârna* (cel vechi), *găetan* (cel nou) confecţionate prin răsucirea firului de lână. Alături de cioarecii din dimie, se mai poartă *izmenele* (pantaloni largi) *din pânză*, croite simplu care fac parte din costumul de vară. *Brâul* sau *bracira* încinge mijlocul, deasupra cioarecilor. În zonele din nord, mai recent, se poartă *chimirul* sau *cureaua de piele* (o influenţă a ciobanilor). *Jeletca* este o vestă de dimie albă pe care o poartă bărbaţii peste cămaşa. *Haină albă* sau *cojocul* simplu, lung serveşte pe timp de iarnă. Cojocul sau *pieptarul* sunt confecţionate din blană de oaie. Găsim pieptarul înfundat care se încheie pe umeri, sau lateral sub braţ şi pieptarul despicat în faţă.

Încălţămintea

- *opincile* sunt confecţionate din piele de vită sau porc, argăsită (tăbăcita) sau „*cu părul neras*", erau încreţite lateral, iar vârful se termina în gurgui sau cioc şi unde junii (tineri) prindeau şi un ciucure roşu;
- *obielele de dimie albă* sau *pestriţa* înveleau piciorele bărbăţiilor;
- *călfuni din dimie* (ciorapi fără labe) erau purtați iarna de femei, înveleau pulpele până peste genunchi. În zona de munte, călfunii aveau şi talpă, deci având formă de cizmă, şi serveau ca încalţminte în timp de iarnă;
- *nojife* (curele din piele de vită) ce legau opincile de picior, înfăşurate de trei ori pe glezna şi prinse cu o copcie de fier, denumit *goangă*.

Muzica populară şi dansurile populare

Îmbrăcaţi în inconfundabilele straie populare gorjenesti, fetele şi băieţii executau paşi repezi de *sârbă* sau pași domoli de *horă de mână,* deosbit de frecvente la bâlciurile de *Înălţare*, *Sfânta Marie Mare* sau *Vinerea Mare*, iar la Preajba (localitate componentă a municipiului Târgu-Jiu) *fluieraşii* cântă învârtite pentru perechile de dansatori îmbrăcaţi în costum unguresc de *Sărbătoarea narciselor*. În acest sens, pentru sensibilizarea factorilor culturali şi de decizie ai comunităţilor locale la redescoperirea, conservarea şi valorificarea creaţiilor, credinţelor, obiceiurilor, precum şi pentru reconsiderarea personalităţilor culturale locale s-a materializat un program ambiţios denumit ”*Rădăcini*".

Municipiul Târgu Jiu se mândreşte cu instituţii artistice oficiale, păstrătoare ale tradiţiilor specifice, deosebit de promovate și apreciate, precum:

- ***Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului";***
- ***Orchestra Lyra Gorjului;***
- ***Ansamblul Artistic Maria Lătăreţu;***
- ***Asociaţia Culturală „Armonia".***

Pentru descoperirea, păstrarea şi împărt şirea obiceiurilor şi a datinilor funcţionează ***Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale*** şi ***Şcoala Populară de Artă*** care oferă copiilor şi tinerilor posibilitatea desfăşurării de activităţi culturale şi artistice.

Cele mai pretenţioase piese sunt *doinele* - cântece lirice lente, ele se disting de cântecele comune (cu care necunoscătorii le confundă adeseori) prin ornamentarea cu o formă deschisă. Doinele sunt încă vii în zona Gorjului fiind genul muzical-poetic emblematic pentru cultura populară cunoscute sub nume diferite de la o regiune la alta. *Sârba* este o manifestarea energică, explozivă pe care gorjenii o joacă fără greșeală oricând şi oriunde, inclusiv în restaurantele de lux din oraşul Târgu Jiu fiind o amprentă gorjenească netă.

Lăutarii gorjeni sunt prin tradiţie atât bărbaţii cât şi femeile. Bărbaţii mânuiesc *vioara, viola (braciul), chitara, acordeonul, basul şi orga electronică*; cei mai vârstnici sunt şi cântăreţi , după „*moda*" timpurilor mai vechi, în timp ce femeile sunt întotdeauna *soliste*

vocale, *cântă* eventual şi *la chitară sau acordeon* şi merg la petreceri numai însoţite de un membru apropiat al familiei: tată, frate, soţ, socru sau ginere. Toţi interpreţii din Gorj colaborează cu *Şcoala Populară de Artă din Târgu Jiu*. Din poziţia de colaboratori externi cântă frecvent în căminele culturale rurale spre iniţierea tinerilor şi copiilor în dansul popular participând. Stilul lor de interpretare este luat drept exemplu de profesorii şi elevii şcolii. Folosind competenţa unor oameni instalaţi în mod real în cultura locală, *Şcoala Populară de Artă* pune în practică o modalitate originală de a-i ţine pe gorjeni aproape de muzica lor şi totodată de a contracara exemplele fumizate de ansamblurile folclorice.

Principalele manifestări cultural-artistice cu participare naţională şi internaţională organizate la nivelul judeţului Gorj sunt:

- ***Festivalul Internaţional de Folclor* şi *Târgul meşterilor populari din România*, *Târgu Jiu***;
- *Festivalul Interjudeţean de Folclor pastoral şi Bâlciul de „Prinsul muntelui/Urcatul Oilor la munte*”;
- *Festivalul cântecului şi portului popular Tismana*;
- *Festivalul Interjudeţean de Folclor pastoral „Coborâtul oilor de la munte” Baia de Fier*.

De calendarul pastoral sunt legate şi o serie de **sărbători, denumite nedei**, prilej de interferenţă între ciobanii dintr-o anumită zonă şi cei din zonele învecinate. Se păstrează parada cântecului şi a portului popular autentic, dar produsele comercializate cu această ocazie nu sunt specifice şi foarte rar sunt legate de activitatea pastorală. Nedeile care se mai păstrează sunt: *Urcatul oilor la munte („Prinsul muntelui”*), care se ţine în luna mai la Novaci; „*Coborâtul oilor de la munte*”, în luna septembrie la Baia de Fier; *Nedeia de Sfântul Ilie*, pe 20 iulie la Polovragi; *Drăgaica* la Crasna.

Produsele româneşti valorificate la potenţialul lor maxim reprezintă în primul rând o zestre culturală, care trebuie păstrată și promovată la adevărata ei valoare. Calitatea și diversitatea producției agroalimentare reprezintă unul dintre punctele forte ale economiei, constituind un avantaj concurențial pentru producătorii din România, dar și din Uniunea Europeană, contribuind în mod semnificativ la patrimoniul cultural și gastronomic actual. Un rol important în păstrarea culturii tradiţionale a producţiei de alimente, specifice zonei gorjene îl are **înregistrarea pe scheme de calitate voluntare a produselor agroalimentare autohtone**.

Beneficiile certificării/atestării/recunoașterii produselor agroalimentare, pe scheme de calitate naționale și europene, care vizează anumite specificații tehnice ale produselor alimentare sunt:

- *oportunităţi de accesare a pieței europene și nu numai;*
- *oportunităţi de accesare a fondurilor europene;*
- *instrumente de identificare și promovare a produselor cu caracteristici specifice;*
- *asigurarea unui raport calitate/preț echilibrat, al produselor din această categorie;*

- *o bună poziționare a operatorilor economici români în confruntarea cu ceilalți competitori din domeniu;*
- *conştientizarea consumatorului european asupra calității produselor agroalimentare românești cu tradiţie;*
- *eliminarea barierelor de pătrundere pe piețele externe și întărirea schimburilor comerciale în domeniul industriei alimentare;*
- *îmbunătățirea compatibilității, calității și performanței produselor agroalimentare și a serviciilor ș.a.*

La nivel național au fost identificate de către specialişti ai *Direcţiilor pentru Agricultură Judeţene* un număr de aproximativ 300 de produse, care se pot încadra pe sistemele de calitate naţionale şi europene (naţionale - produse tradiţionale, rețetă consacrată şi pe cele europene – *Denumire de Origine Protejate (DOP), Indicații Geografice Protejate (IGP) şi Specialități Tradiționale Garantate (STG)*. **La nivelul județului Gorj au fost înregistrate cca. 26 de persoane/asociații familiale sau microîntreprinderi ca producători locali, prezenți în *Registrul naţional al produselor tradiționale (R.N.P.T.)* sau în *Registrul naţional al produselor montane (R.N.P.M.)*,** în special la categoriile: carne și produse din carne, lapte și produse din lapte și produse vegetale și apicole. [129]

Astfel, este necesar ca în viitor să fie înregistrat un număr mai mare de producători locali, printr-o mai strânsă colaborare între aceștia și instituțiile abilitate.

Funcţia economică a culturii este extrem de importantă la nivel regional şi local, întrucât cultura este un motor pentru dezvoltarea nucleelor creative şi pentru dezvoltarea locală (festivaluri, turism cultural). Industriile culturale şi creative contribuie la stimularea cercetării, dezvoltarea produselor şi inovare în materie de servicii, marketing şi comunicare, crearea unei imagini specifice a oraşelor sau construirea comunităţilor.

Folosind reţele şi parteneriate, unde sunt necesare abilităţi diverse, se poate realiza un nou model de dezvoltare într-o lume globalizată. Cultura nu este înrudită numai cu arta, ci şi cu ştiinţa, educaţia, industria şi economia în sens mai larg. Cultura contribuie, de asemenea, la dezvoltarea aptitudinilor creative în cadrul învăţării pe întreg parcursul vieţii, la identificarea soluţiilor creative la locul de muncă, la crearea de noi servicii şi produse.

În ceea ce privește ***infrastructura pentru cultură***, acesta este limitată la nivelul județului Gorj, existând decalaj între mediul urban și cel rural. **În județ sunt 6 instituții și companii de spectacole, 32 de muzee și colecții publice, 2 cinematografe, majoritatea concentrate în mediul urban, însă insuficiente pentru oferirea de servicii culturale raportate la numărul de locuitori**. De asemenea, infrastructura de servicii digitale în cultură nu este dezvoltată și există încă numeroase clădiri și monumente istorice aflate în stare de degradare.

[129] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027*

Astfel, ***viziunea dezvoltării turismului*** în întreaga regiune vizează trei direcții de acțiune ***în domeniul culturii***, respectiv:

- ***regenerarea orașelor și a regiunilor prin patrimoniul cultural;***
- ***promovarea reutilizării adaptive a clădirilor de patrimoniu;***
- ***echilibrarea accesului la patrimoniul cultural prin turism cultural durabil și patrimoniu natural.***

Dacă ne referim la ***infrastructura pentru cultură din municipiul Târgu Jiu,*** aceasta cuprinde:

- ***Casa de Cultură a Sindicatelor Târgu-Jiu;***
- ***Biblioteca Judeţeană „Christian Tell“*** care cuprinde ***Biblioteca de Artă „Iosif Keber“;***
- ***Biblioteca pentru copii;***
- ***Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu“;***
- ***Teatrul de Vară „Nelu Dumitru”;***
- ***Şcoala Populară de Arte ”Constantin Brâncuşi”;***
- ***Muzeul Judeţean de Istorie și Arheologie „Alexandru Ştefulescu“;***
- ***Muzeul de Artă;***
- ***Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale;***
- ***Centrul de Documentare și Informare Ansamblul Monumental Constantin Brâncuși;***
- ***Cinematograful „Sergiu Nicolaescu"*** fostul cinematograf Victoria, a fost modernizat în anul 2012 şi are o capacitate de 300 de persoane***;***
- ***Cinema City*** - cinematograf deschis în anul 2014 în incinta *Shopping City Târgu Jiu*, are o capacitate de 1023 de locuri în 6 săli, din care 5 cu posibilitatea proiecţiei filmelor 3D.

Cultura scrisă, lectura publică

Biblioteca Judeţeană „Christian Tell” din Târgu Jiu sau Casa Săvescu (monument istoric***,*** *LMI 2010 GJ-II-M-B-09174*), cu o istorie de peste șapte decenii, continuă să fie un reper important în viața comunității gorjene. Până la înființarea sa în arealul gorjean au existat mai multe inițiative de a da viață unor biblioteci publice. Prima intenție de a crea o bibliotecă publică se leagă de perioada regulamentară, în care s-au pus bazele instituțiilor administrative din Țările Române. Câteva decenii mai târziu, pe la 1870, se încearcă înființarea bibliotecii

prin alocarea sumelor necesare finanțării activității de la *Consiliul Județean*. Din dorinţa lui Alexandru Christian Tell, nepotul generalului Christian Tell, ia fiinţă instituţia de astăzi, *Biblioteca Judeţeană Christian Tell*, prin donarea către *Primăria Oraşului Târgu Jiu* a 3000 de volume ce aparţinuseră familiei sale, cu scopul de a se organiza o bibliotecă ce avea să poarte numele ”*Biblioteca publică General Tell”*. Fondului de carte iniţial i se adaugă şi alte donaţii provenite de la avocatul I.I. Căprescu sau Mihail Stănulescu, dar şi din fondul *Liceului Tudor Vladimirescu*.

Din cei 27.202 cititori activi ai bibliotecilor publice gorjene la nivelul anului 2019, doar 23% sunt cititori înregistrați în biblioteca județeană, 25% dintre cititorii activi sunt înregistrați în bibliotecile municipale și orășenești, iar 52% sunt cititori activi ai bibliotecilor comunale. Numărul cititorilor activi ai bibliotecilor publice a scăzut de la 37.998 persoane în 2014 la 27.202 persoane în 2019. Pe localități, **cei mai numeroși cititori activi sunt**, cum era de așteptat, **în municipiul Târgu Jiu**. Aceștia reprezentau, la nivelul anului 2019, 36,3% din totalul cititorilor activi ai județului Gorj. Chiar dacă numărul acestora a scăzut cu 18,5% din 2014 în 2019, lectura rămâne una din preferințele gorjenilor care găsesc în bibliotecile din Târgu Jiu titluri interesante și utile.[130]

Artele spectacolului

Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu” înființat la 6 iunie 1993, are o importanţă deosebită prin punerea la dispoziţia publicului a acelui spaţiu cultural de excepţie, în care se poate dezvolta mişcarea teatrală şi se pot forma generaţii viitoare de actori, urmaşii Elvirei Godeanu. De la data de 26 octombrie 2002, teatrul dispune de o sală nouă, modernă, în care au loc stagiuni teatrale apreciate de public, festivaluri de teatru şi alte tipuri de manifestări culturale. În cei 26 de ani de existență, la Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu” s-au montat și jucat peste 130 piese din dramaturgia clasică și contemporană, universală și românească. Din aprilie 1999, Teatrul este transferat sub autoritatea *Consiliului Local* și *Primăriei Municipiului Târgu-Jiu*. Începând din anul 2000, se organizează *Zilele „Elvira Godeanu*”, eveniment ce a făcut posibilă înâlnirea publicului gorjean cu producții ale unor teatre de prestigiu din România - *Teatrul Odeon, Teatrul Excelsior, Teatrul Metropolis, Teatrul Bulandra, Teatrul Act,* etc. - dar și producții ale teatrelor din străinătate.

[130] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027*

Şcoala Populară de Arte "Constantin Brâncuşi", instituție publică de cultură de interes județean, își desfăşoară activitatea prin **programele culturale** din domeniul educaţiei permanente, ca operator **în *Agenda culturală a judeţului Gorj***, precum şi din domeniul instituţiilor de spectacole, prin activitatea cultural-artistică a ***Teatrului de Păpuşi „Pinocchio", Orchestrei de Cameră „Lyra Gorjului", Ansamblului „Privighetorii Gorjului - Maria Lătăreţu***", ***6 tarafuri de muzică tradițională gorjească, o trupă de muzică ușoară și pop, una de folk,*** precum ***și meșteri renumiți în domeniul olăritului, artei lemnului, țesăturilor, etc.***

Școala Populară de Arte "Constantin Brâncuși" și-a început activitatea la data de 1 octombrie 1972, sub denumirea de "*Şcoala Populară de Artă Târgu Jiu*", fiind înființată prin *Decizia nr. 334 din 22 septembrie 1972 a Comitetului Executiv al Consiliului Popular Județean Gorj*. În primul an școlar, cei 242 de cursanți înscriși la sediul din Târgu Jiu, au avut ca și discipline de studiu: *actorie-teatru, regie teatru/brigăzi, artă fotografică, artă cinematografică, dans popular, pictură-grafică, teorie și solfegii, instrumente muzicale (vioară, acordeon, instrumente de suflat) și canto muzică populară*.

Artele vizuale

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie „Alexandru Ștefulescu" a fost înfiinţat la 16 iulie 1894 din iniţiativa unor cărturari ai vremii, printre care Alexandru Ştefulescu, Iuliu Moisil şi Aurel Diaconovici. Muzeul cuprinde secţii specializate de etnografie, arheologie, istorie, numismatică, obiecte religioase, ştiinţele naturii şi este amenajat în Palatul Administrativ din acea vreme, situat pe strada Geneva. Muzeul are în patrimoniu peste 24.000 de obiecte referitoare la istoria Gorjului strânse, cercetate şi prelucrate printre alţii şi de istoricul Alexandru Ştefulescu. Cuprinde, totodată, în interiorul său şi o galerie de prezentare a personalităţilor gorjene, începând cu secolul al XVI-lea. Din luna iunie 2016, Muzeul Județean Gorj "Alexandru Ștefulescu" a devenit membru al Rețelei Naționale a Muzeelor din România, organizația profesională a specialiștilor din muzee. Rețeaua are reprezentativitate națională, cuprinzând peste 150 de muzee din România şi urmărește să dezvolte viaţa

muzeelor, orientându-şi activităţile asupra patrimoniului cultural, turismului cultural şi pregătirii profesionale în sector.

Muzeul de Artă din Târgu Jiu este situat în *Grădina Publică* a municipiului (*Parcul central*), având expuse tablouri şi lucrări de artă ale artiştilor locali, diverse obiecte de artă religioasă şi sculpturi. Muzeul expune o colecţie de icoane, sculptură în lemn din secolele XVII – XVIII, pictură românească modernă (Mişu Pop, Corneliu Baba, Vasile Grigore) şi sculptură (Rodica Popescu), din donaţie. A funcţionat, până în 1992, în localul Liceului comercial, apoi i-a fost repartizată fosta reşedinţă prezidenţială, construită în 1988.

Animație culturală. Educație permanentă

Casa de Cultură a Sindicatelor Târgu-Jiu este unul dintre spaţiile importante de promovare a culturii, de formare intelectuală şi de educaţie permanentă din municipiul Târgu-Jiu şi din judeţul Gorj. Bibiloteca judeţeană organizează, în colaborare cu alte instituţii, diverse manifestări de anvergură, cu caracter naţional sau interjudeţean.

Centrul de Cercetare, Documentare şi Promovare "Constantin Brâncuşi" este o instituţie publică de cultură, cu personalitate juridică, organizată în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Târgu-Jiu*, conform prevederilor *Legii nr. 215/2001 privind administraţia publică locală*, republicată, cu modificările şi completările ulterioare şi funcţionează în temeiul prevederilor *Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 118/2006 privind înfiinţarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii aşezămintelor culturale*, cu modificările şi completările ulterioare.

Obiectul principal de activitate al *Centrului de Cercetare, Documentare şi Promovare „Constantin Brâncuşi"* constă în:

- *protejarea, conservarea şi punerea în valoare a Ansamblului Monumental „Calea Eroilor" realizat de Constantin Brâncuşi la Târgu-Jiu;*
- *documentarea şi cercetarea fundamentală aplicativă avansată prin dezvoltarea de programe de cercetare, consultanţă şi expertiză în domeniul vieţii şi operei lui Constantin Brâncuşi.*

Având în vedere obiectul de activitate al *Centrului Brâncuşi*, în vederea întreţinerii, conservării şi punerii în valoare a *Ansamblului brâncuşian*, instituţia a iniţiat o serie de proceduri de lucru şi parteneriate, care prin aplicarea lor să fundamenteze atât un demers ştiinţific în ceea ce priveşte cercetările în domeniul operei brâncuşiene, cât şi realizarea unui proiect cadru prin care operele de artă ce fac parte din ansamblul sculptural să beneficieze de un suport teoretic solid şi de metode specifice, având la bază modele de bune practici, privind întreţinerea şi conservarea lor.

Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale (CJCPCT) Gorj [131] desfășoară anual **4 programe culturale cu peste 100 proiecte în domeniile cultură populară și cultură scrisă/ de elită/ profesionistă**, anume:

❖ ***PROGRAMUL „MARKETING ȘI MANAGEMENT CULTURAL"***

Proiecte principale:

- ***Cultura Gorjului între cerere și ofertă/ Realizarea politicilor culturale locale;***
- ***Agenda Culturală Anuală a Judetului Gorj / Solicitare, selecție, compatibilizare, monitorizare, coordonare;***

[131] *Sursa: Site-ul oficial al Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale Gorj: https://www.traditiigorj.ro/*

- ***Înființarea de Centre Culturale*** în zone de tradiție și/ sau oportunitate culturală, care să permită atât deconcentrarea activității cât și transformarea așezămintelor respective în instituții cu responsabilități metodice și culturale zonale.
- ***Strategii şi Politici Culturale în Teritoriu***
  - Organizarea anuală a Seminarului metodic ,,***Strategii şi politici culturale în Gorj***";
  - ***Sprijinirea activității Universităților Populare de tradiție din Gorj*** și derularea de demersuri pentru înființarea altor asemenea forme de educație a adulților;
  - ***Realizarea revistei electronice*** de informații culturale ,,***Proverbum***";
  - ***Conceperea și desfășurarea de evenimente culturale în parteneriat public-privat.***

❖ ***PROGAMUL ,,RĂDĂCINI" – Conservarea şi promovarea culturii tradiționale a Gorjului***

Proiecte principale:

- ***Conservarea Memoriei Culturale a Gorjului***
  - ***Tabăra de cercetare a tradițiilor culturale ,,Constantin Brăiloiu";***
  - ***Organizarea*** - în parteneriat cu administrațiile publice locale, *Ansamblul ,,Doina Gorjului*" și *Şcoala Populară de Artă* - ***a peste 35 festivaluri și a altor manifestări folclorice devenite tradiționale în diferite localități***;
  - ***Organizarea de noi festivaluri (****folclorice, de obiceiuri, de promovare a unor tradiții diverse)*;
  - ***Simpozion național ,,Satul românesc-sat european",*** itinerant;
  - ***Editare de studii, albume și culegeri de specialitate, a publicațiilor*** ,,*Revista Jiului de Sus*" și „*Crinul satelor*" și acordarea de sprijin așezămintelor din teritoriu în editarea de reviste ocazionale, studii, monografii locale;
  - ***Zilele Culturii Populare a Gorjului***;
  - ***Completarea Arhivei*** clasice și electronice și a ***a Bibliotecii de specialitate*** a instituției.

- ***Meşteri, Meşteşuguri, Obiceiuri şi Datini În Gorj***
  - ***Organizarea Târgurilor: Meșteri Populari Olteni*** (mai), ***Meșteri Populari Copii*** (mai), ***Meșteri Populari din România*** (august, național, cu participare internațională), ***Moș Nicolae*** (decembrie);
  - Permanetizarea și/sau instituirea unor manifestări artistice având ca fundament ***obiceiuri și datini gorjenești***: ***Festivalurile de datini și obiceiuri de iarnă*** de la Motru și Tg-Cărbunești; Alaiul obiceiurilor de iarnă (Tg-Jiu, Novaci, Motru, Rovinari);

- ***Completarea unor festivaluri și sărbători comunitare cu mici târguri ale meșterilor populari*** și de produse tradiționale: Ciuperceni, Tismana, Runcu, Baia de Fier, Novaci/ Rânca, Peștișani.

- ***Arhiva de Folclor a Gorjului***
  - ***Colecționare, înregistrare și stocare de informații și imagini*** privind cultura populară a Gorjului.

- ***S.O.S. Patrimoniul Cultural Imaterial Gorjenesc***
  - ***Realizarea Hărții culturale a Județului Gorj***: instituții și asezăminte, muzee și colecții, meșteșuguri tradiționale, creația interpretativă, tabere, evenimente, formații artistice etc.;

❖ ***PROGRAMUL „DUPĂ BRÂNCUŞI" – Dezvoltarea structurilor și elementelor culturii de performanță***

Proiecte principale:

- ***ARTIFEX:***
  - Organizarea și desfășurarea ***marilor evenimente culturale*** prevăzute în *Agenda* instituției:
    - ***Festivalul internațional de literatură „Tudor Arghezi"*** ;
    - ***Festivalul internațional al artelor vizuale GORJFEST (tabără și salon)***;
    - ***Tabere internaționale de artă plastică:*** Peștișani; Casa Artelor Baia de Fier;
    - ***Bursa Brâncuși (sculptură):*** Peștișani;
    - ***Tabara de pictură cu subiect religios „Lumină din lumină"*** și realizarea unei Colecții de gen (*Casa Artelor Baia de Fier*);
    - ***Cursuri de dans popular gorjenesc*** (în parteneriat cu *Fundația Culturală „Doina" din Rotterdam/ Olanda*);
    - ***Festivalul național de umor „Ion Cănăvoiu";***
    - ***Salonul internațional de caricatură***;
  - Înființarea**,** în parteneriat cu *Fundația „Casa Brâncuși" Peștișani* și *„Casa Artelor" Baia de Fier*, a unor ***Colecții de artă contemporană GORJFEST*** în incinta respectivelor ONG-uri;
  - ***Galeria Nemuritorilor Gorjului***, esplanada centralăTg-Jiu;
  - ***Festivalul național de film documentar „Acasă la Brancuși"***;
  - S***pectacolul „Peștera Polovragi-lăcașul sfânt al lui Zalmoxis"***;
  - ***Realizarea de expozitii diverse (artă plastică, fotografică, populară)***, în municipiu, județ, țară și străinătate;
  - Menținerea și sprijinirea financiară adecvată a ***Editurii CJCPCT Gorj*** (pe segmentul cercetare folclorică, istorie culturală, literatură, arte plastice, teatru);
  - Menținerea și sprijinirea financiara a ***revistei de cultură "Portal Măiastra"*** (sub egida *Uniunii Scriitorilor din România*);

- ***Revitalizare Cenaclul*** literar ,,Columna".

❖ ***PROGRAMUL ,,ACASĂ LA BRÂNCUŞI" – Promovarea națională și internațională a imaginii Gorjului prin amplificarea brand-urilor existente și crearea altora noi***

Proiecte principale:

- ***Gorjul Istoric și Pitoresc***
  - ***Realizarea de albume si pliante de promovare*** a turismului cultural.
  - *D*emararea demersurilor administrative, tehnice și financiare pentru ***realizarea proiectului ,,Drumul lui Brâncuși"*** pe baza viziunii cultural-artistice a conducerii CJCPCT Gorj.

- ***EUROPA DE-ACASĂ***
  - ***Menținerea și amplificarea festivalurilor***, saloanelor, taberelor și târgurilor internaționale organizate de CJCPCT în Gorj;
  - ***Amplificarea participării artiștilor gorjeni*** la festivaluri, saloane, târguri organizate în alte țări;
  - ***Amplificarea schimburilor culturale internaționale*** prin contacte directe cu institutii și organisme culturale similare, precum și prin procedeul încheierii de parteneriate culturale;
  - ***Includerea în Agenda culturală anuală a instituției și a Gorjului*** – precum și în orice alte pliante și albume de prezentare a ținutului – ***a unor informații despre potențialul turistic al județului*** și despre oportunitățile culturale oferite de acesta;
  - ***Conceperea și coodonarea programului ,,Gorjul turistic si cultural".***

Plecând de la aceste premise, ***Direcţia Turism și Evenimente Culturale Târgu Jiu din cadrul Primăriei Municipiului Târgu Jiu*** **–** prin **Compartimentul *Evenimente Culturale și Centrul Național de Informare și Promovare Turistică „Constantin Brâncuși"*** – proiectează în fiecare an un program de manifestări cultural-artistice destinate locuitorilor municipiului Târgu Jiu, în care componenta educativă este esențială din punct de vedere al scopului propus. Proiectele inițiate de *Direcţia Turism și Evenimente Culturale Târgu Jiu,* sau cele desfășurate în parteneriat cu alte instituții, asociații ori fundații, au loc atât în cadrul acestor instituții, cât și în spații deschise, amenajate ca și locații de evenimente, care s-au impus în circuitul cultural tîrgujian drept zone destinate manifestărilor cultural-artistice și de petrecere a timpului liber.

Anul 2020 a fost un an cu numeroase evenimente culturale organizate pe raza municipiului Târgu Jiu, însă, la fel ca în cazul tuturor domeniilor de activitate din țara noastră, **și *Direcția Turism și Evenimente Culturale* a avut de suferit ca urmare a Pandemiei de COVID-19**. Având în vedere contextul generat de dinamica situației epidemiologice naționale și internaționale determinată de răspândirea coronavirusului

SARS-CoV-2, pe parcursul anului 2020 a scăzut numărul manifestărilor și evenimentelor organizate prin ***Compartimentul Evenimente Culturale***, iar cele care au avut loc s-au desfășurat cu respectarea tuturor măsurilor dispuse de autorități pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei, și anume: [132]

- ***24 Ianuarie – Unirea Principatelor Române*** - manifestări științifice și artistice închinate evenimentului, organizate în colaborare cu alte instituții și așezăminte culturale;
- ***19 Februarie - Ziua Brâncuși*** - sărbătoare națională – 144 de ani de la nașterea sculptorului Constantin Brâncuși și împlinirea a 82 de ani de la inaugurarea *Ansamblului Monumental Calea Eroilor*. Au avut loc evenimente la *Galeriile Municipale de Artă* și la *Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”*;
- ***1 și 8 Martie*** - manifestări dedicate doamnelor și domnișoarelor din municipiul Târgu Jiu și nu numai, cu ocazia *Mărțișorului* și *Zilei Internaționale a Femeii;*
- ***Strad`Art - Festival internațional de artă urbană***, care își propune promovarea culturii stradale și a dialogului ei cu comunitatea locală, precum și regenerarea spațiului urban, prin intermediul artei. Tema propusă de *Strad'Art* în ediția din anul 2020 a fost „*Solidaritatea*”;
- ***Absolvenții din Târgu Jiu* sărbătoriți pe *Stadionul Municipal*** – *Primăria Municipiului Târgu Jiu*, alături de unitățile de învățământ din oraș, a organizat în perioada 8-21 iunie 2020 un eveniment special pentru absolvenții de gimnaziu și liceu, cu respectarea tuturor măsurilor pentru siguranța elevilor, cadrelor didactice și a celorlalți invitați. Din nefericire, *Pandemia* a făcut ca tinerii din Târgu Jiu să nu se poată bucura de evenimentele tradiționale organizate pentru fiecare generație de absolvenți. Aceste momente au fost însă foarte importante pentru tineri, mai ales în condițiile în care întreg anul 2020 a fost unul deosebit de greu pentru ei și astfel au putut să rămână cu o amintire frumoasă legată de acest moment special din viața lor;
- ***Folk la Coloană***
  - Concert extraordinar susținut de îndrăgiții artiști Ducu Bertzi, Victor Socaciu, Mircea Vintilă, Emeric Imre, Adi Beznă, Cătălin Stepa și Dan Vană, în *Parcul Coloanei Fără Sfârșit*;
  - Festivalul de film documentar „*Brâncuși Film Festival*”;
  - Proiecții de film în aer liber, în zilele de 18 și 19 august 2020, la *Teatrul de Vară* din Târgu Jiu;
  - Recital *Orchestra de Camera Lyra Gorjului*;
- ***Summer Music Violins***
  - ***Recital* susținut de *Quartet Hypnotique*** la *Teatrul de Vară*;
  - ***GorjFest*** – *Festivalul Internațional al Artelor Vizuale*, ediția 31.

[132] *Sursa: Date furnizate de Primăria Municipiului Târgu Jiu - Raportul Primarului pentru anul 2020*

Manifestări organizate de ***Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj***, în colaborare cu ***Primăria Municipiului Târgu Jiu***.

- ***Ziua Națională a României*** - ***Pornirea iluminatului de sărbători*** - față de anii precedenți, când manifestările dedicate zilei de 1 Decembrie adunau mii de gorjeni la parada militară și la momentul aprinderii iluminatului festiv, în anul 2020, din cauza măsurilor impuse pe perioada de *pandemie*, evenimentele s-au desfășurat fără spectacole de muzică ușoară și cu un public restrâns;
- ***Realizarea unor noi materiale de informare și promovare turistică*** - *Direcția Turism și Evenimente Culturale* și *Centrul Național de Informare și promovare Turistică „Constantin Brâncuși”* au tipărit peste 30.000 de hărți, pliante, broșuri și ghiduri turistice în mai multe limbi de circulație internațională pentru a fi oferite gratuit turiștilor, agenților economici cu activitate în domeniul turismului și altor colaboratori ai CNIPT Târgu Jiu;
- ***Activități premergătoare „Anului Tudor Vladimirescu”*** - anul 2021 marchează împlinirea a 200 de ani de la Revoluția din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu. Cu acest prilej, ***2021 a fost declarat „Anul Tudor Vladimirescu” în Gorj***, iar *programul Bicentenar Tudor Vladimirescu* va cuprinde *spectacole de teatru istoric, folcloric și religios, proiecții serale de filme istorice românești, spectacole în localitățile gorjene legate direct de Tudor Vladimirescu și de Revoluția de la 1821:* în Vladimir (unde se află *Casa Memorială și statuia „Tudor Vladimirescu”*), în Târgu Jiu (unde se află *statuia „Tudor Vladimirescu” și Casa Moangă*), la Tismana (unde a fost concepută *Proclamația de la Padeș*), la Padeș pe „*Câmpia Soarelui*” (la mausoleul închinat Marelui Pandur), la Glogova (*Cula Glogovenilor*), la Tânțăreni (unde sau pus bazele armatei lui Tudor) și în localitățile de pe traseul „Drumul Pandurului”, respectiv: Săcelu, Crasna, Novaci, Cernădie, Baia de Fier și Polovragi”.
- ***Căsătorii la Poarta Sărutului în noaptea de Revelion*** - tradiția căsătoriilor la *Poarta Sărutului* în noaptea dintre ani a continuat și în 2020. Primarul municipiului Târgu Jiu a fost cel care a oficiat căsătoria celor doi tineri care și-au unit destinele în fața operei marelui sculptor Constantin Brâncuși, devenite de-a lungul anilor altar pentru numeroase cupluri din toate colțurile țării. Până acum, peste 300 de tineri din toată țara s-au căsătorit lângă celebra sculptură.

Centrul Național de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu funcționează în cadrul *Direcției Turism și Evenimente Culturale* din cadrul *Primăriei Municipiului Târgu Jiu* și **are ca principală misiune promovarea Municipiului Târgu Jiu și a zonelor limitrofe ca valoare culturală, istorică, economică și religioasă în context european**.

De asemenea, *CNIPT „Constantin Brâncuși”* asigură legătura indispensabilă a zonei cu turiștii, realizând informarea cât mai obiectivă și completă a acestora, precum și activitatea de promovare a regiunii ca destinație turistică, prin toate mediile disponibile.

Activitatea desfășurată în cadrul *Centrului Național de Informare și Promovare Turistică „Constantin Brâncuși" Târgu Jiu* pe parcursul anului 2020 a cuprins acțiuni, manifestări și evenimente cu rol de promovare a Municipiului Târgu Jiu și a județului Gorj, de atragere a turiștilor și informarea acestora cu privire la potențialul turistic. Având în vedere *Pandemia de COVID-19*, CNIPT *„Constantin Brâncuși"* a respectat în activitatea desfășurată adresa emisă de *Serviciul Fonduri Comunitare pentru Turism din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri*, privind recomandările pentru desfășurarea activității CNIPT-urilor în perioada instituirii stării de urgență pe teritoriul României. S-a ajuns la concluzia că aceste entități rămân în continuare instrumente puternice de comunicare și s-a recomandat ca activitatea acestora să se concentreze în mediul online. Astfel, în condițiile impuse de starea de urgență și starea de alertă, activitatea *CNIPT „Constantin Brâncuși"* a putut fi transferată parțial în mediul online, limitându-se accesul publicului în sediul Centrului.

Astfel, *Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Târgu Jiu* a oferit toată gama de informații despre obiectivele turistice, activitățile culturale – festivaluri cu specific local sau național, în vederea promovării municipiului Târgu Jiu, județului Gorj și implicit regiunii Sud-Vest Oltenia.

Totodată, ***Primăria Municipiului Târgu Jiu***, prin *Direcția Turism și Evenimente Culturale și Centrul Național de Informare și Promovare Turistică „Constantin Brâncuși"*, **a lansat aplicația *Târgu Jiu CityApp***.[133]

Târgu Jiu CityApp este o aplicație pentru dispozitivele mobile care funcționează pe platformele Android și iOS și a fost realizată de una dintre cele mai mari companii de profil la nivel internațional – *Schubert & Franzke*. Aplicația vine în sprijinul turiștilor care vizitează orașul, dar și pentru informarea târgujienilor.

Târgu Jiu CityApp cuprinde informații esențiale oricărui turist: hoteluri și pensiuni de pe raza orașului, obiective turistice, restaurante, baruri și alte unități de alimentație publică, sedii de instituții, magazine, transport public local, dar și un calendar cu cele mai importante evenimente organizate la Târgu Jiu. Toate punctele de interes conțin detalii precum: imagini, text, adresă, telefon/telefon mobil cu posibilitatea de apelare directă, adresa de email cu posibilitatea de a trimite mesaj folosind funcția e-mail a telefonului, website, orar, locație pe Google Maps și opțiuni de navigație. Toate elementele pot fi sortate alfabetic sau după distanță. De asemenea, se pot folosi opțiuni de filtrare, în funcție de tipul de punct de interes. Aplicația se poate folosi în două limbi (Română, Engleză) care pot fi schimbate din meniul aplicației, iar instalarea ei este gratuită.

În concluzie, **programele și proiectele elaborate de *Direcția Turism și Evenimente Culturale Târgu Jiu* au fost implementate sub semnul indisolubilei relații dintre educație și cultură**, realizând astfel un cadru propice de atragere a tuturor categoriilor de vârstă, contribuind astfel la dezvoltarea conştiinţei culturale individuale a

[133] *Sursa: https://www.targujiu.info/ro/targu-jiu-cityapp/*

acestora. S-a urmărit astfel educarea simțului artistic al slobozenilor, prin inducerea în conștiința publică a unui curent favorabil valorii autentice și a diferențierii dintre valoare și nonvaloare.

Principiile care au stat la baza direcțiilor de acțiune în domeniul cultural în anul 2020 au fost:

- *cultura ca fenomen de dezvoltare durabilă;*
- *accesul permanent și neîngrădit la actul cultural;*
- *diversitatea expresiilor culturale;*
- *promovarea specificului cultural local;*
- *contracararea efectului negativ al televizorului, internetului, anturajului etc;*
- *rolul educativ primordial al actului cultural.*

Sport și activități recreative

Sportul deţine un rol important în viaţa socială cu un impact major asupra stării de sănătate în general şi în special în ceea ce priveşte bolile cardiovasculare. Dimensiunea economică este dată de potenţialul sportului ca motor al creşterii economice şi în combaterea şomajului.

Rolul sportului în procesul de educare a tinerei generaţii şi a formării personalităţii acestora este de asemenea important. Sporturile locale şi tradiţionale, trebuie conservate întrucât acestea fac parte din propriul patrimoniu cultural, şi trebuie susţinute cu accent pe participarea voluntară și pe valorile pozitive, fiind un simbol al diversităţii culturale.

Formarea în domeniul sportiv

La nivelul activităţii sportive gorjene, organizarea instrumentelor disponibile se face prin intermediul următoarelor foruri: ***Comitetul Regional pentru Cultură Fizică, Consiliul Judeţean pentru Educaţie Fizică şi Sport – CJEFS, Direcţia Judeţeană pentru Sport şi Tineret Gorj.***

Direcţia Judeţeană pentru Sport şi Tineret Gorj este instituţia publică cu personalitate juridică aflată în subordinea *Autorităţii Naţionale pentru Sport şi Tineret*, înfiinţată conform ordinul 15/2012 şi HG nr. 776 /2010 şi s-a format prin preluarea personalului, activităţii, patrimoniului şi a bugetului Direcţiilor pentru Sport Judeţene şi Direcţiilor pentru Tineret Judeţene existent în fiecare judeţ.

Principalele atribuţii ale Direcţiei Judeţene pentru Sport şi Tineret Gorj sunt :

- aplică Programul de Guvernare, strategia şi programele *Autorităţii Naţionale pentru Sport şi Tineret*, în domeniu, la nivel local;
- elaborează pe baza metodologiei, a programelor în domeniu şi a consultării cu instituţiile şi autorităţile locale, servicii publice deconcentrate, structuri de şi pentru tineret, precum şi cu alte persoane fizice şi juridice cu atribuţii şi preocupări în domeniu, calendarul anual de acţiuni de tineret şi îl supun aprobării *Autorităţii Naţionale pentru Sport şi Tineret*;

- oferă informaţii şi consultaţii în domeniu;
- organizează baza de date şi elaborează analize, sinteze şi rapoarte în domeniu;
- organizează activităţi în centrele de agrement pentru tineret - *Săcelu* și *Baza Turistică Tg-Jiu* - şi *Centrul de Tineret din Tg. Jiu*, structuri fără personalitate juridică aflate în subordinea *Direcţiei Judeţene pentru Sport şi Tineret Gorj*;
- utilizează centrele de agrement pentru tineret în scopul desfăşurării de activităţi recreative, turistice, sportive, de tabere pentru copii şi tineret;
- organizează tabere tematice, seminarii, cursuri pentru educaţie nonformală pentru copii şi tineret.

Totodată, în domeniul sportului, atât la nivelul județului Gorj, cât și al municipiului Târgu Jiu, funcționează mai multe asociații sportive. Sporturile practicate sunt: atletism, handbal, baschet, tenis de masă și câmp, scrimă, box, fotbal, lupte libere și greco-romane, șah, etc.

Municipiul Târgu Jiu susține financiar sportul, sprijinind echipele de mai jos, dar și multe alte activități sportive:

- ✓ Fotbal: ***C.S. Pandurii Târgu Jiu***
- ✓ Baschet: ***ACS Târgu Jiu***
- ✓ Handbal: ***C.S. Energia Târgu Jiu.***

Ca ***structuri sportive în municipiul Târgu Jiu*** menționăm***:*** [134]

- ***Gorj - Clubul Sportiv Pandurii Târgu Jiu***
- ***Clubul Sportiv Şcolar Târgu Jiu***
- ***Liceul cu Program Sportiv Târgu Jiu***
- ***Palatul Copiilor Târgu Jiu***
- ***Asociaţia Judeţeană de Fotbal Gorj***
- ***Asociaţia Judeţeană de Box Gorj***
- ***Asociația județeană de atletism Gorj***
- ***Asociaţia Judeţeană de Lupte Gorj***
- ***Asociaţia Judeţeană Sportul pentru Toţi Gorj***
- ***Asociația Județeană de Volei Gorj***
- ***Asociația Județeană de Baschet***
- ***Clubul de Şah „Pandurii" Târgu Jiu***
- ***Clubul de Şah „Parângul" Târgu Jiu***
- ***Clubul de Şah „Intel" Târgu Jiu***
- ***Clubul de Şah „Prietenia" Târgu Jiu***
- ***Clubul de Şah „Jiul" Târgu Jiu***
- ***Clubul de Șah „Alehin" Târgu Jiu***
- ***Asociaţia "Clubul Sportiv Arashi"***
- ***Clubul Sportiv "Pandurii Lignitul" Târgu Jiu***

[134] *Sursa: Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2014-2020*

- *Clubul Sportiv "Luceafărul" Târgu Jiu*
- *Clubul Sportiv "Pro Luceafărul"*
- *Club „Motor Sport Maraton"*
- *Asociaţia Cluubl Sportiv de Tenis „Amic"*
- *Clubul Sportiv „PRO–AERO" Târgu Jiu*
- *Asociaţia Karate Club SPIDERMAN*
- *Clubul Sportiv „BURA'S" Târgu Jiu*
- *Asociaţia „BOX–CLUB CRISTIAN"*
- *Clubul Sportiv „Vas Gym"*
- *Clubul Sportiv „Parângul Bumbeşti*
- *Asociaţia Club Sportiv Auto Corex*
- *Clubul Sportiv Tenistar Târgu Jiu*
- *Asociația Bridge Club Pandurii*
- *Asociaţia Clubul Sportiv Studio Dance*
- *Asociaţia Clubul Sportiv Progresul Turcineşti*
- *Asociaţia Clubul Sportiv Universitar "Constantin Brâncuşi"*
- *Clubul Sportiv Gorj-Fishing*
- *Asociaţia Clubul Sportiv Star 2010*
- *MB CLUB PANDURII S.A.*
- *YMY SPORT PANDURII S.A.37.*

Clubul Sportiv Municipal Târgu Jiu este structură sportivă de interes local cu personalitate juridică, de drept public, înfiinţat ca instituţie publică în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu*, prin *HCL nr. 355/25 .09.2017*, în temeiul *Legii nr. 6912000 a Educatiei Fizice şi Sportului*, cu modificările şi completările ulterioare şi a *Legii nr. 215/2001 privind administraţia publică locală, republicată,* cu modificările şi completările ulterioare.

În vederea realizarii obiectivelor propuse, *Clubul Sportiv Municipal Târgu Jiu* colaborează cu toate instituţiile locale sau centrale de stat, de drept public sau privat, şi, pe linie de specialitate, atât din punct de vedere metodologic cât şi organizatoric, colaborează cu federaţiile sportive naţionale și străine, asociaţiile judetene pe ramuri de sport, cu *Ministerul Tineretului şi Sportului, Direcţia Judeţeană pentru Tineret şi Sport Gorj şi cu Comitetul Olimpic şi Sportiv Român*.

CSM Târgu Jiu promovează cu prioritate disciplinele, ramurile şi probele sportive cu tradiţie şi valoare deosebită, solicitate de populaţia Municipiului Târgu Jiu, precum şi pe

cele care sunt cuprinse în programele jocurilor olimpice, precum: *fotbal, handbal, baschet, volei, box, tenis, atletism, natație, lupte şi scrimă, tir sportiv, tir cu arcul*.[135]

Clubul Sportiv Universitar „Constantin Brâncuşi" din Târgu-Jiu este structură sportivă, persoană juridică înființată ca instituţie publică, în subordinea Ministerului Educaţiei și Cercetării.

Clubul Sportiv Universitar „Constantin Brâncuşi" Târgu-Jiu are în organigramă 10 secţii pe ramură de sport: *atletism, fotbal, baschet, handbal, gimnastică, tenis de masă, schi, box, lupte, judo*. Doar două dintre aceste sectii au activitate la nivel naţional: *secţia de handbal masculin*, fiind înscrisă în competiţia naţională Divizia A, Seria D – *Federaţia Română de Handbal* și *secţia de baschet masculin* fiind înscrisă în competiţia naţională – *Federaţia Română de Baschet*.

Stadionul Municipal Tudor Vladimirescu este un stadion polivalent din Târgu Jiu, care servește drept stadionul de acasă al echipelor *Pandurii Târgu Jiu* și *Viitorul Pandurii Târgu Jiu*. Stadionul poate fi, de asemenea, utilizat pentru o varietate de alte activități, cum ar fi pista și terenul pentru concerte.

Stadionul înlocuiește fostul *Stadion Tudor Vladimirescu* (numit după eroul din Țara Românească, Tudor Vladimirescu), care a fost inaugurat în anul 2019, fiind reprezentantul României în cea de-a zecea ediție a "*Stadium of the Year*", care include stadioanele deschise în 2019.

Pilonii strategiei sportului local:

- ***Excelenţa sportivă, înalta performanţă*** – difuzarea valorilor Municipiului Târgu Jiu în întreaga România;
- ***Performanţa sportivă*** - dezvoltarea spiritului de competiţie şi de fair-play, organizarea de competiţii naţionale cu scopul de a creşte numărul de sportivi de performanţă;
- ***Ştiinţa Sportului*** - registrul de monitorizare ca instrument de diagnoză a stării de sănătate a populaţiei tinere şi de prognosticare a acesteia;

[135] *Sursa*: *Regulament de Organizare și Functionare al Clubului Sportiv Municipal Târgu Jiu*

- ***Participarea sportivă*** – creşterea numărului de practicanţi pentru fiecare ramură de sport;
- ***Incluziunea socială, resursa umană, forţa de muncă.***

Evidenţiem astfel potenţialul sportului de a aduce contribuţii semnificative la obiectivele generale prin creşterea capacităţii de angajare şi a mobilităţii prin acţiuni care promovează incluziunea socială în şi prin sport, educaţie şi formare.

- *atragerea, sporirea numărului specialiştilor şi perfecţionarea acestora - antrenori, arbitrii, medici, kinetoterapeuţi, jurişti, economişti .*
- *voluntariat în sport - dezvoltarea în concordanţă cu activitatea comunităţii locale. Implicarea tinerilor şi a foştilor performeri în activităţi de voluntariat, crearea de locuri de muncă, reconversia profesională a sportivilor.*

2.7.3.3. INFRASTRUCTURA ŞI SERVICIILE TURISTICE

Turismul reprezintă o industrie intensivă, care operează 24 ore pe zi, 7 zile pe săptămână, oferind oportunități de angajare pentru tineri sau pentru persoanele interesate, inclusiv în regim part-time. Marele avantaj oferit de turism este reprezentat de faptul că, pe lângă personalul calificat, poate constitui o oportunitate la absorbția semnificativă a unei forțe de muncă mai puțin calificate.

Diversitatea serviciilor este un indicator de bază a unităților si stațiunilor turistice. Gama serviciilor de divertisment alternativ trebuie inclusă în oferta unităților din domeniul turismului.

În continuare se va realiza analiza diversității si complexității serviciilor turistice din regiune/județ/municipiul Târgu Jiu, ținând cont de următoarele elemente:

- ⇒ *volumul si calitatea portofoliului materialelor informative despre posibilitățile turistice a localităților;*
- ⇒ *existența si utilitatea birourilor de informare turistică;*
- ⇒ *posibilitățile de tratament terapeutic;*
- ⇒ *posibilitățile de distracție;*
- ⇒ *trasee turistice;*
- ⇒ *brosuri;*
- ⇒ *tăblițe indicatoare;*
- ⇒ *hărți turistice;*
- ⇒ *semnalizări trasee turistice;*
- ⇒ *alte elemente de analiză.*

În categoria structurilor de primire turistică cu funcţiuni de cazare turistică intră orice construcţie sau amenajare care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare şi alte servicii specifice pentru turişti.

Ţinând cont de aceste caracteristici, pe teritoriul României aceste structuri se găsesc sub forma de hoteluri, hoteluri pentru tineret, hosteluri, hoteluri apartament, moteluri, hanuri, vile turistice, cabane turistice, bungalouri, sate de vacanţă, campinguri, popasuri turistice, căsuţe turistice, tabere de elevi şi preşcolari, pensiuni turistice şi agroturistice, spaţii de cazare de pe navele fluviale sau alte unităţi de cazare colective.

Oltenia beneficiază de importante resurse turistice, dar, în ciuda acestui fapt, importanța turismului în economia locală este relativ redusă, contribuind la PIB-ul regional cu doar 1%. Turismul poate fi însă un vector esențial în dezvoltarea multor zone și în creșterea gradului de ocupare a forței de muncă într-o regiune în care alternativele nu sunt încă prea numeroase.

Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia dispune de un **potenţial natural valoros şi de o dotare turistică corespunzătoare**, în special **în** judeţele **Gorj**, Mehedinți şi Vâlcea.

Conform datelor statistice aferente anului 2020, reiese faptul că **regiunea Sud-Vest Oltenia se situează pe locul 7 în ceea ce privește totalul structurilor de primire turistică**, cu 635 unități din totalul de 8.610 la nivelul țării și cu 48,36% mai mult față de anul 2015, dar cu doar 0,63% mai mult față de 2019.

După cum se poate observa în graficul de mai jos, structurile de primire turistică cu funcţiuni de cazare turistică la 31 decembrie 2020 erau formate din 118 hoteluri, 23 moteluri, 145 pensiuni turistice, 238 pensiuni agroturistice, 52 vile turistice, 13 cabane turistice, 27 hosteluri, 2 campinguri, 6 căsuțe turistice, 6 popasuri turistice, 4 bungalouri şi un sat de vacanţă.

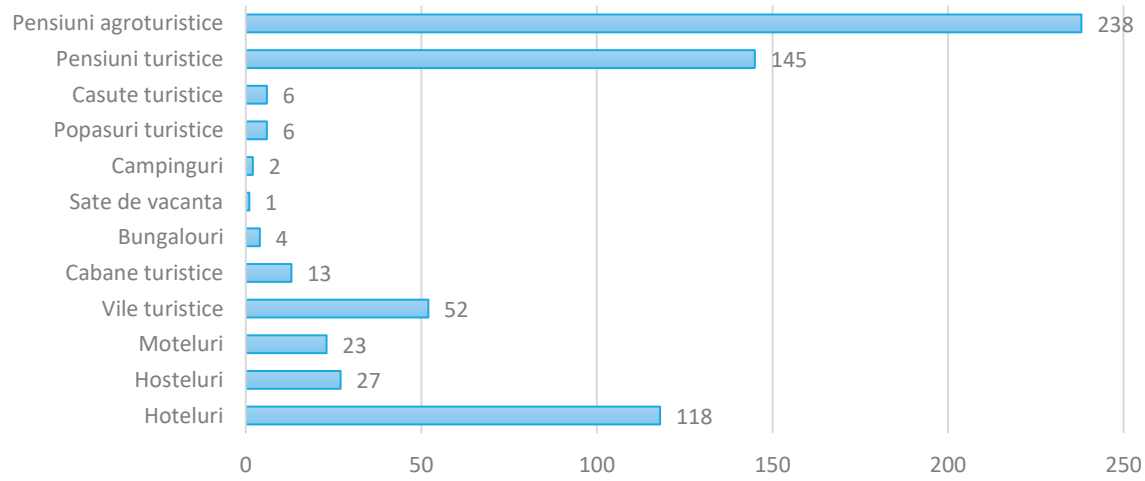

Fig. 2.52. Structuri de primire turistică în Regiunea Sud-Vest Oltenia, anul 2020 [136]

[136] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2020*

În judeţul Gorj, sectorul turismului deţine un rol secundar, având o infrastructură de cazare slab dezvoltată, reprezentând un domeniu strategic de investiții pe termen lung.

Capacitatea economiei locale de a beneficia de turism depinde de disponibilitatea de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii necesare și de capacitatea sa de a satisfice nevoile turiștilor.

Ca urmare, după cum se poate observa și din graficul de mai jos, în perioada 2011-2020, evoluția capacității de cazare în structurile existente a înregistrat o tendință crescătoare în perioada 2011 - 2014 (de la 656.987 locuri-zile în 2011, la 761.641 locuri-zile în 2014), pentru ca în anul 2015 să scadă brusc la 735.313 locuri-zile, urmată de o revenire și chiar creștere până la 1.046.046 locuri-zile în anul 2019 și evident o scădere a numărului de locuri - 848.012 - în 2020, pe fondul crizei coronavirus:

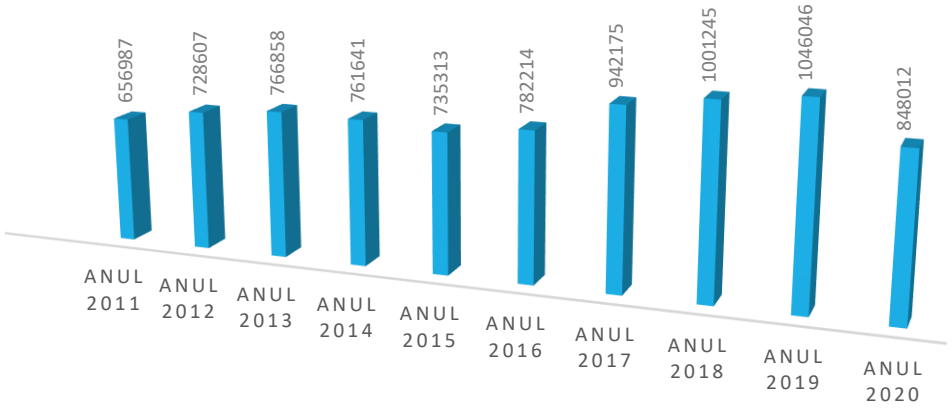

Fig. 2.53. Evoluția capacității de cazare în Jud. Gorj, 2011-2020 (locuri-zile) [137]

În ceea ce privește **capacitatea de cazare turistică existentă în județul Gorj**, în anul 2020 se regăseau 972 locuri în hoteluri, 744 în pensiuni turistice, 245 locuri în moteluri, 212 de locuri în vile turistice, 170 locuri în hosteluri, 72 locuri în căsuțe și popasuri turistice și cele mai multe locuri în pensiuni agroturistice (1.493).

Din punct de vedere al evoluţiei structurilor de primire turistică în perioada de referință, aceasta a fost în general una în continuă creştere, nesincopată de fluctuaţii mari. Numărul de structuri de primire cu funcțiune de cazare a crescut în anul 2019 cu 38,86% față de anul 2011, dar a scăzut cu 18,93% în anul 2020 (ca o implicație a Pandemiei de Covid-19), după cum se poate observa și din graficul de mai jos. Creşterea numărului de pensiuni agroturistice în perioada de referință cu 80,71% poate fi explicată prin dezvoltarea agroturismului, ca una din formele de turism care pot contribui la dezvoltarea durabilă locală.

[137] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

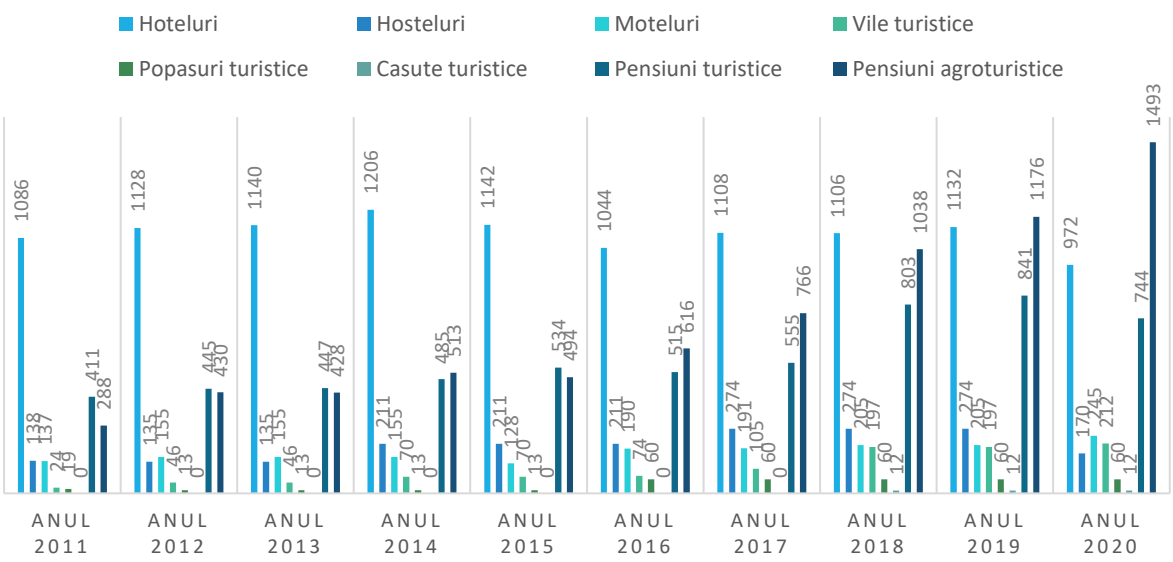

Fig. 2.54. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică Jud. Gorj, 2011-2020 (locuri) [138]

Capacitatea de cazare turistică din județ reprezenta, în anul 2020, 18,52% din întreaga regiune, fapt care se explică și datorită turismului foarte dezvoltat din județul Vâlcea (52,37%), dar și a ponderilor relativ apropiate din județele Dolj (12,49%) și Mehedinți (12,25%).

Și la nivelul municipiului Târgu Jiu, sectorul turismului deţine rol secundar, deoarece capacitatea de cazare turistică în funcțiune, în anul 2020, este de 259.399 de locuri-zile, reprezentând 30,59% din capacitatea de cazare turistică în funcțiune din județul Gorj (848.012 de locuri-zile), cu un *indice de ocupare*[139] scăzut (20,88%) în anul 2020.[140]

Capacitatea de cazare în funcţiune a municipiului Târgu Jiu reprezentată de hoteluri, hosteluri și moteluri, înregistrează o tendință opusă cu cea de la nivelul județului în aceeași perioadă, respectiv o tendință continuu descrescătoare în perioada 2011-2020 (de la 309.763 locuri-zile în 2011, până la valoarea de 259.399 locuri-zile în anul 2020). Singura excepție este înregistrată în ceea ce privește numărul de locuri-zile din moteluri, care a crescut de la 24.558 în anul 2011, la 45.171 locuri-zile în anul 2020.

Ponderea cea mai mare este deținută de locurile în hoteluri (74,49%) și de locurile în moteluri (17,41%), locurile de cazare în hosteluri deținând doar o pondere de 8,1% din total capacitate de cazare.

---

[138] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[139] *Indicele de ocupare a capacităţii de cazare turistică in funcţiune: Io = (Nîn/Cf) x 100, unde Nîn - numărul de înnoptări înregistrate intr-o anumită perioadă; Cf - capacitatea de cazare turistică in funcţiune*
[140] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

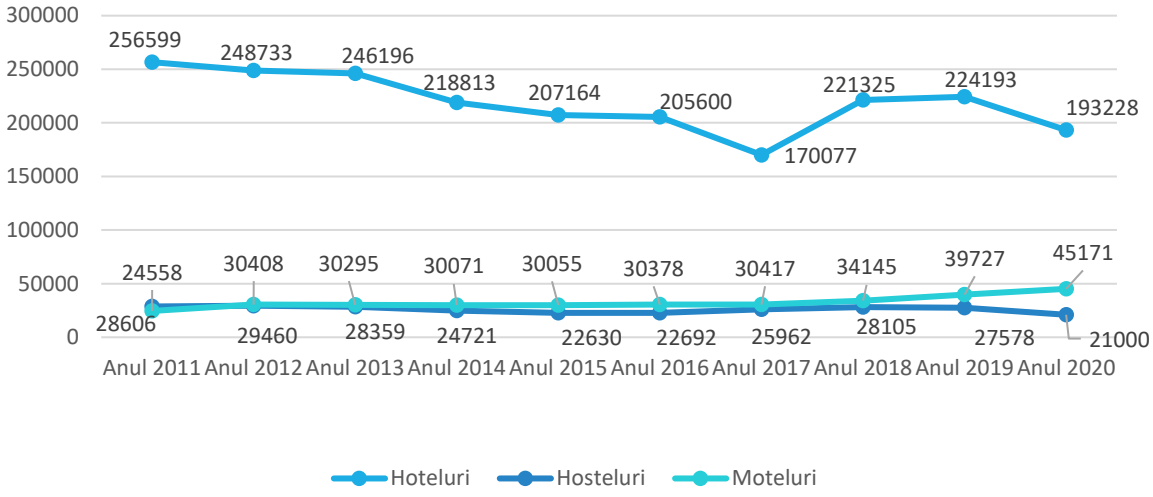

Fig. 2.55. Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Târgu Jiu (locuri- zile), 2011-2020 [141]

Repartiția din punct de vedere al capacității de cazare turistică, pentru anul 2020, la nivelul Municipiului Târgu Jiu arată o preponderență a hotelurilor (78,82%), urmând la mare distanță motelurile (21,18%).

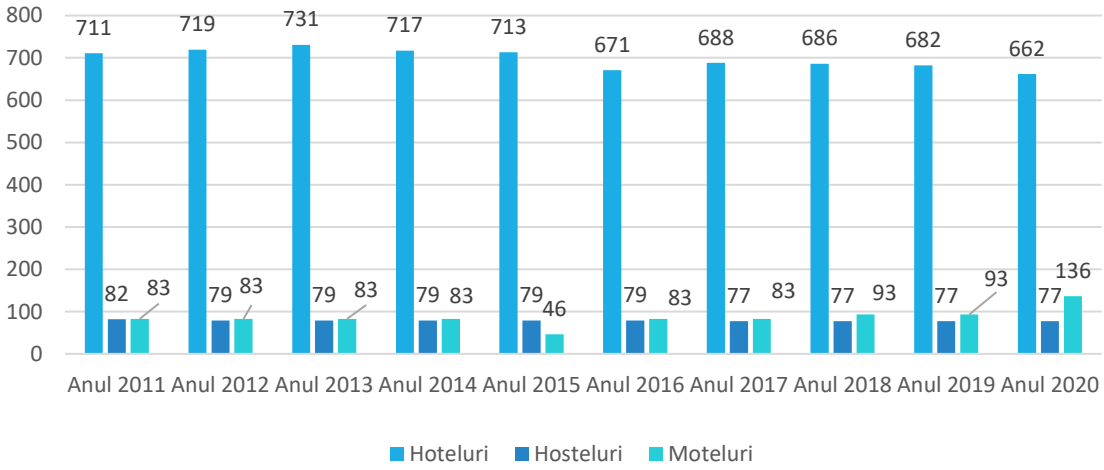

Fig. 2.56. Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri de primire turistică în Municipiul Târgu Jiu (locuri), 2011-2020 [142]

O scurtă analiză a datelor existente relevă faptul că hotelurile dețin în continuare supremația în ceea ce privește preferințele de cazare ale turiștilor, în timp ce preferințele spre moteluri și hosteluri se situează la aproximativ 32% din totalul turiștilor.

[141] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[142] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

În ceea ce privește **numărul turiștilor sosiți** în structurile de primire turistică din municipiu, acesta a fost de 30.181 în anul 2020, mai puțin cu 45,27% față de anul 2011 (43.844 turiști), cea mai mare parte a turiștilor fiind cazați în hoteluri. Dacă analizăm evoluția acestui indicator până la nivelul anului 2020 - când datorită situației pandemice sectorul HoReCa a fost unul dintre cele mai afectate domenii de activitate – se poate afirma faptul că în perioada analizată numărul turiștilor sosiți în municipiul Târgu Jiu a crescut cu 17,54% față de anul 2011.

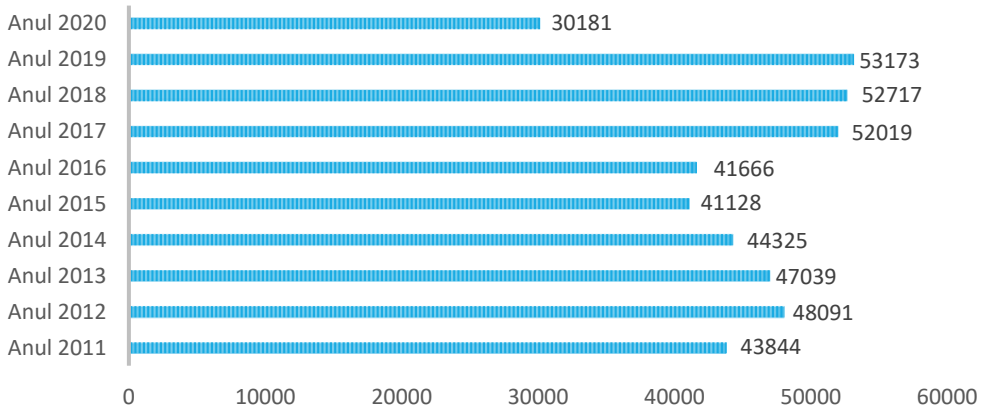

Fig. 2.57. Evoluția numărului de sosiri în structurile de cazare, în municipiul Târgu Jiu, în perioada 2011-2020 [143]

Totodată, **numărul de înnoptări**, în anul 2020, în municipiu a fost de 54.160 (37,86% din numărul total din județ), majoritatea fiind înregistrate în hoteluri. Respectând evoluția fluctuantă - creșteri intercalate cu scăderi - a județului între 2011 și 2020, municipiul Târgu Jiu înregistrează aceeași evoluție, dar mai puțin accentuată, situație reprezentată grafic mai jos:

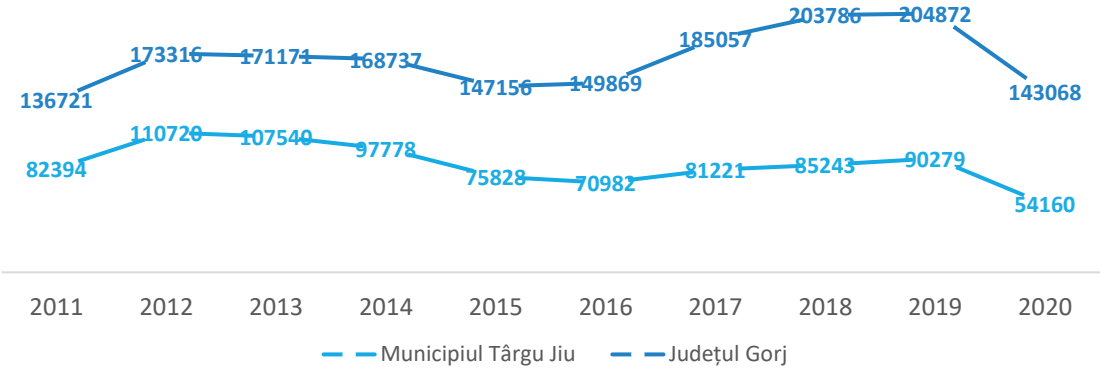

Fig. 2.58. Evoluția numărului de înnoptări în structurile de cazare, în județul Gorj și municipiul Târgu Jiu, în perioada 2011-2020 [144]

[143] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[144] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

După cum arată și **indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune**, tot hotelurile se mențin pe primul loc și în prezent. Indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune se calculează prin raportarea numărului de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Astfel, **durata medie de ședere** (împărţirea numărului de înnoptări realizate la numărul de sosiri ale turiştilor) **în unitățile de primire turistică din municipiul Târgu Jiu** a înregistrat valori între 1,87 și 1,79 nopți per turist în perioada 2011 – 2020, având un **trend descrescător,** respectând aceeași evoluție descrescătoare de la nivelul județului Gorj (2,14 – 1,77).

Din analiza duratei medii a sejururilor turistice **în municipiul Târgu Jiu**, se observă că turiștii petrec perioade din ce în ce mai scurte de timp în unitățile de cazare, municipiul nereprezentând o destinație turistică de interes pe harta țării, fapt care este în detrimentul turismului cultural sau curativ, dar poate arăta în același timp și **creșterea importanței turismului de afaceri sau de evenimente**.

O altă concluzie importantă este aceea că **turismul în zona Targu Jiu-ului se caracterizează în primul rând prin sezonalitate**. În cele trei luni de vară - iunie, iulie, august - se înregistrează valori semnificative în numărul sosirilor turistice. Segmentele turismului prezente în mod permanent - adică cele capabile să elimine caracterul de sezonalitate - sunt turismul de afaceri și cel de conferință - care sunt capabile de a determina un număr însemnat de turiști să rămână în zonă câteva zile.

Dezavantajul lor constă în faptul că doar marile orașe pot asigura locații, clădiri și săli corespunzătoare pentru primirea unui număr semnificativ de persoane, astfel

oportunitățile dezvoltării turismului de conferință sunt implementabile doar prin dezvoltările realizate în orașele mai mari, excluzând localitățile mai mici.

Din acest motiv o soluție ar putea fi dezvoltarea de programe turistice adresate mediului de afaceri (pensiuni dotate cu săli de conferință mari, dezvoltarea serviciului de catering etc.).

Nu în ultimul râmd, domeniul infrastructurii de turism este deosebit de relevant în ceea ce privește atractivitatea orașului. Turismul atrage implicit dezvoltarea altor sectoare precum comerțul, serviciile sau domeniul productiv, creează locuri de muncă, oferă vizibilitate, stimulează dezvoltarea culturii, a meșteșugurilor. Pentru zona din care face parte municipiul Târgu Jiu turismul înseamnă valoare adăugată într-un areal care dispune de o varietate de forme de relief cu potențial înalt de valorificare.

Cursurile de apă oferă zonei, pe lângă un înalt potențial hidroenergetic, și un potențial turistic deloc neglijabil. Fluviul Dunărea - în special - are o importanță strategică pentru regiune, ca și *coridor pan-european*, prin revitalizarea urbană, punerea în valoare a patrimoniului cultural, a unei infrastructuri rutiere funcționale și prin atragerea de investiții care să aducă creștere economică în județele componente, conferind în același timp condiții propice pentru dezvoltarea turismului de croazieră, sau a pescuitului sportiv.

Partea montană a regiunii, alături de Dunăre, are un potențial turistic extraordinar care este însă sub-exploatat: peisaje, arhitectură, sporturi montane, tradiții și obiceiuri, siturile de lucrări ale lui Brâncuși sau listarea regiunii în *Patrimoniul mondial UNESCO – Mânăstirea Horezu.*

De asemenea, dezvoltarea agroturismului este o șansă atât pentru peisajele naturale, în multe părți încă sălbatice, cât și pentru existența produselor tradiționale bio.

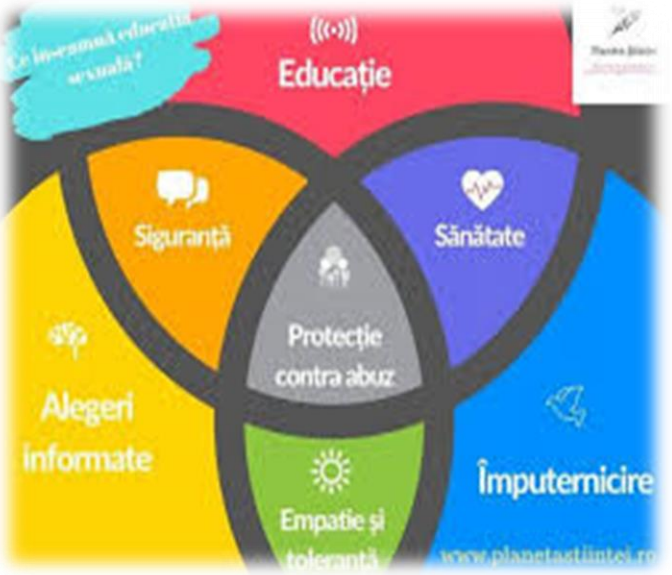
Turismul cultural este o altă resursă specifică regiunii prin numeroasele mănăstiri și situri istorice. Dezvoltarea turistică durabilă are nevoie de o strategie pentru management de destinație în vederea atragerii turiștilor în județele și orașele Regiunii Sud-Vest Oltenia.

Concluzionând, **dezvoltarea turismului va urmări principiile adoptate care vizează**:

- ***întărirea și protejarea resurselor naturale și a patrimoniului natural***: Resursele naturale contribuie la creșterea atractivității regiunilor, a zonelor cu potențial recreativ, și la calitatea vieții în general. Strategiile integrate de utilizare a resurselor de apă trebuie să includă și măsuri de protecție a apei de suprafață, subterane, de monitorizare a utilizării de către fermieri a îngrășămintelor, irigării, stațiilor de tratare a apei uzate, etc. Politicile de planificare spațială sunt preocupate de reamenajarea și conservarea ecosistemelor, a rețelelor ecologice, de folosirea de zone tampon de protectie, etc.;
- ***întărirea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare***: Creșterea atractivității localităților și regiunilor pentru investitori și turiști și pentru interesul public general, prin întărirea patrimoniului cultural, reprezintă o contribuție esențială pentru dezvoltarea economică și întărirea identității regionale. Politicile de dezvoltare spațială trebuie să contribuie la folosirea managementului integrat al patrimoniului cultural, ca formă modernă de protejare și conservare a patrimoniului, luând în considerare nevoile societății moderne;
- ***încurajarea unui turism de calitate și durabil***: Politicile de dezvoltare spațială trebuie să ajute mai ales zonele dezavantajate să dezvolte oportunități ce vizează dezvoltarea turismului. În general este necesar să se înțeleagă valoarea ecosistemelor, relația dintre acestea și numărul de vizitatori și rolul instrumentelor de control (ex. analiza impactului regional). Formele de turism ecologic adaptate la caracteristicile locale pot oferi oportunități pentru dezvoltare, ce pot fi exploatate în viitor;
- ***limitarea impactului dezastrelor naturale***: Dezastrele naturale produc daune considerabile cu serioase consecințe pentru viața oamenilor, sănătate, pentru economie, pentru structura localităților și pentru cadrul natural. Administrația publică trebuie să ia în considerare măsuri pentru limitarea impactului, dar și pentru a face structura localităților mai puțin vulnerabilă la dezastre naturale, prin modul de ocupare a terenului și prin modul de proiectare/construcție.

2.8. Infrastructura Socială a Municipiului Târgu Jiu

Potrivit ***Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030***, din punct de vedere social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii.

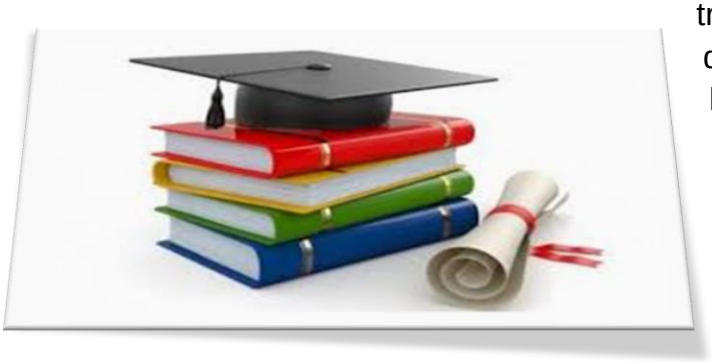

Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

2.8.1. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ

Potrivit UNESCO, **educația** pentru Dezvoltare Durabilă reprezintă „***un instrument cheie pentru realizarea ODD-urilor***”. Dezvoltarea Durabilă reprezintă o paradigmă bazată pe etică și educație pentru Dezvoltare Durabilă și are ca scop dezvoltarea competențelor care ajută indivizii să reflecteze la propriile lor acțiuni, ținând seama de impacturile lor actuale și viitoare, sociale, culturale, economice și de mediu.[145]

[145] *Sursa: Educație pentru Obiectivele Dezvoltării Durabile: Obiective de învățare - UNESCO*

Un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltarii durabile pe termen mediu si lung îl reprezintă îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România.

Educația reprezintă factorul strategic al dezvoltării viitoare a țării prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman. Îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltarii durabile pe termen mediu si lung.

Ținând cont de aceste considerente și de faptul că educația este percepută ca o cale spre dezvoltarea durabilă, în ***Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*** sunt stabilite o serie de obiective la nivel național, pentru anii 2020 și 2030.

Dacă ***obiectivul național Orizont 2020*** a presupus: *”atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010”.*

Obiectivul național Orizont 2030 are în vedere: *”situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități”.*

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele ***direcții strategice de acțiune***:

- ⇒ *Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019;*
- ⇒ *Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal;*
- ⇒ *Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de*

raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană și la cele mai bune practici existente pe plan mondial;

⇒ *Extinderea în continuare a cooperarii internaționale.*

În același context - potrivit ***Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*** - accesul și participarea la educație de calitate sunt esențiale pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația nu este doar un proces premergător intrării pe piața forței de muncă. Educația trebuie tratată ca un proces care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitorului și se derulează pe tot parcursul vieții, încurajând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă, curiozitatea, conduita și emanciparea.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează în principal următoarelor **domenii**:

- *accesul tuturor copiilor la educație timpurie;*
- *învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și efi ciente;*
- *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- *asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.*

Țintele 2030 din domeniul educațional potrivit *Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 prevăd::*

- *reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;*
- *învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu;*
- *asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale;*
- *accentuarea rolului educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, despre valorile democrației, pluralismului și multiculturalismului, prevenția discriminării, importanța eradicării violenței în școli;*
- *modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional;*
- *organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri;*
- *extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și*

nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;

- *extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale;*
- *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- *creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;*
- *extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.*

2.8.1.1. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘCOLARE

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia se constată o **tendință de scădere constantă a populației școlare**, similară cu cea la nivel național și cu a celorlalte regiuni, așa cum este evidențiat în graficul de mai jos. De asemenea, din grafic se observă că **Regiunea Sud-Vest Oltenia ocupă penultimul loc**, după Regiunile Nord-Est, București-Ilfov, Nord-Vest, Sud-Muntenia, Centru și Sud-Est, în care se regăsesc valorile cele mai mari ale populației școlare, pe toate nivelurile de educație.

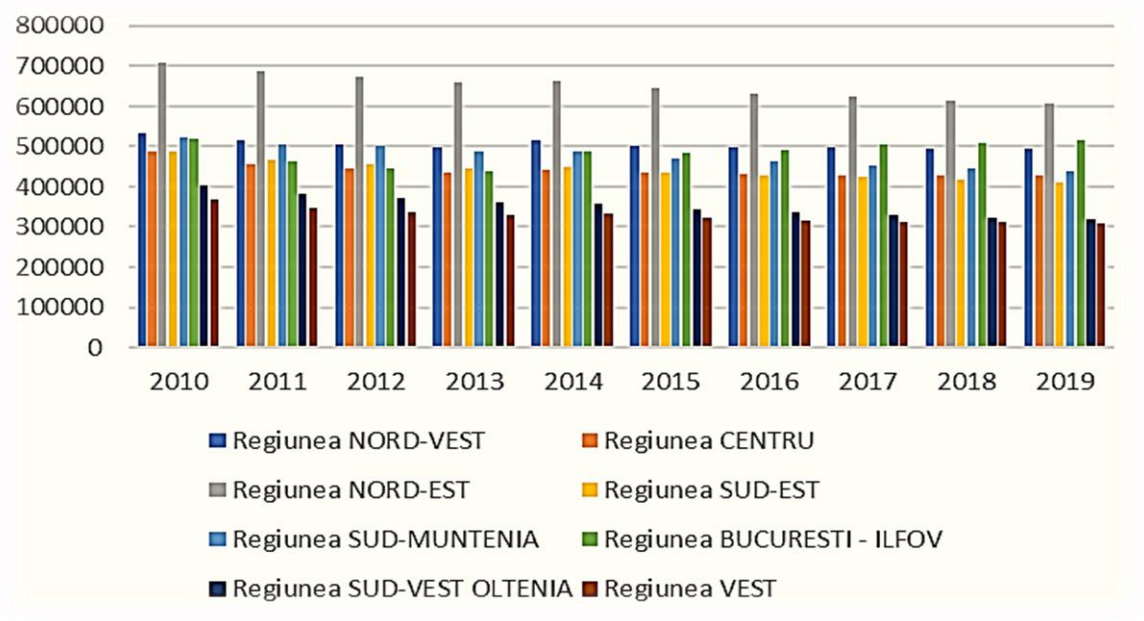

Fig. 2.59. Evoluția populației școlare totale pe regiuni de dezvoltare, 2010-2019 [146]

[146] *Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

În ceea ce privește analiza **sistemul educaţional din judeţul Gorj,** aceasta porneşte de la măsurarea gradului de atingere a obiectivelor formulate în planul managerial pentru anul şcolar 2019–2020, prin raportare la indicatorii de evaluare a calităţii şi a eficienţei interne a sistemului. Astfel, se poate remarca o scădere a numărului de absolvenți (de toate nivelurile), fapt datorat, pe de o parte numărului mai mic de elevi înscriși în unitățile de învățământ, iar pe de altă parte ratei de abandon școlar. Unele fluctuații care apar în special în cazul învățământului profesional și liceal se datorează și schimbării legislației (desființarea/reînființarea învățământului profesional).

Situația a rămas relativ constantă și în ceea ce privește numărul de elevi ce revin unui cadrul didactic (13,78 în anul 2015 versus 13,24 în anul 2019)), chiar dacă numărul de cadre didactice s-a redus drastic în perioada de analiză: de la 4.163 persoane în anul 2015, la 3.763 în anul 2019. Valori peste această medie se înregistrează în majoritatea UAT-urilor din județ.

În tabelul de mai jos prezentăm **situația populației școlare la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia și a județului Gorj** înregistrate **în anul școlar 2019-2020:**

Tab. 2.48. Populația școlară pe niveluri de învățământ în Regiunea Sud-Vest Oltenia și Județul Gorj,în anul școlar 2019-2020 [147]

Nr. Crt.	NIVELURI DE EDUCAȚIE	Număr persoane	
		REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA	JUDET GORJ
1.	**Copii înscriși în creșe**	**1.832**	**387**
2.	**Copii înscriși în gradinițe**	**48.682**	**7.836**
3.	**Elevi înscriși în învățământul preuniversitar TOTAL din care:**	**239.238**	**41.933**
4.	**Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământ special) TOTAL** *din care:*	**146.345**	**25.167**
5.	*Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv invatamant special) - clasele I-IV* *Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv invatamant special) - claseleV-VIII - secundar ciclul 1*	*80.212* *66.133*	*13.317* *11.850*
6.	**Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial**	**145.584**	**25.061**
7.	*Elevi înscriși în învățământul special primar și gimnazial*	*761*	*106*
8.	**Elevi înscriși în învățământul secundar ciclul 2 (liceal și profesional)**	**77.374**	**14.382**

[147] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

9.	*Elevi înscriși în licee și colegii teoretice*	*32.399*	*5.737*
10.	*Elevi înscriși în învățământul profesional secundar ciclul 2*	*8.889*	*899*
11.	*Elevi înscriși în școli profesionale speciale - secundar ciclul 2*	*12.250*	*1.270*
12.	***Elevi înscriși în școli speciale de reeducare / centre școlare de educație incluzivă - secundar ciclul 2***	***468***	***1.615***
13.	***Elevi înscriși în învățământul postliceal și de maiștri***	***15.519***	***2.444***
14.	*Elevi înscriși în școli postliceale*	*14.576*	*2.251*
15.	*Elevi înscriși în școli de maiștri*	*915*	*193*
16.	***Studenți și cursanți înscriși în învățământul universitar (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat si programe postdoctorale de cercetare avansată)***	***29.825***	***3.369***
17.	*Studenți înscriși în învățământul universitar de licență*	*22.659*	*2.669*
18.	*Cursanți înscriși în învățământul universitar de master și în învățământul postuniversitar*	*6.145*	*700*
19.	***TOTAL POPULAȚIE ȘCOLARĂ***	***937.724***	***159.916***

Dacă ne referim strict la evoluția populației școlare la nivelul județului Gorj, acesta este prezentată în figura de mai jos:

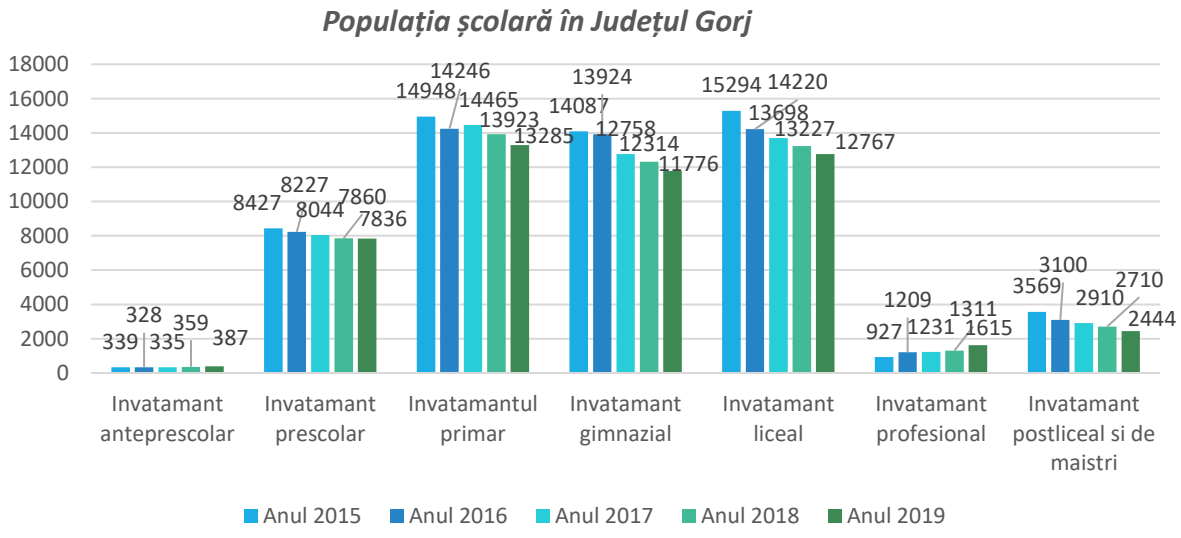

Fig. 2.60. Populația școlară pe niveluri de învățământ în județul Gorj, 2015-2019 [148]

[148] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

După cum se poate observa din analiza datelor prezentate mai sus, în perioada 2015 - 2019, tendința este vizibil descrescătoare la majoritatea categoriilor de vârstă școlară din județ, situație similară Regiunii. Se observă totuși o evoluție ușor crescătoare în ceea ce privește numărul copiilor înscriși în creșe și o creștere constantă a numărului de persoane înscise în învățământul profesional. În ceea ce privește populația școlară din zona rurală a județului Gorj, acesta a scăzut constant și accentuat, în medie cu 20-25%, dar au existat și comune unde scăderea a depășit 30%.

De asemenea, la nivelul *Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia* populația școlară, respectiv numărul de absolvenți ai unei forme de învățământ, înregistrează un trend crescător.

Tab. 2.49. Numărul de absolvenți în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2015-2018 [149]

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018
Absolvenți total (inclusiv învățământ special)	50.889	50.376	49.238	49.316
Absolvenți învățământ primar și gimnazial	18.255	17.043	17.096	17.106
Absolvenți învățământ liceal	17.859	17.862	16.788	16.814
Absolvenți învățământ profesional	793	1.960	2.159	2.007
Absolvenți învățământ postliceal și de maiștri	6.280	5.941	5.845	5.668
Absolvenți învățământ superior	7.702	7.570	7.350	7.721

La nivelul județului Gorj, cele mai semnificative scăderi ale numărului de absolvenți, în anul 2018 comparativ cu anul 2014, s-au înregistrat în: învățământul liceal (-30,6%), învățământul secundar liceal și profesional (-25,8%), învățământul postliceal și de maiștri (-23,6%), învățământul preuniversitar (-21,2%), învățământul primar și gimnazial (-14,8%).

Totodată, s-a redus considerabil și numărul celor înregistrați în învățământul universitar (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată) din județul Gorj, de la 1013 persoane în 2014, la 689 persoane în 2018, cu un minim al perioadei de 637 studenți în 2017. [150]

În ceea ce privește **diagnoza sistemul educațional din municipiul Târgu Jiu**, prioritatea a fost concentrată pe îmbunătățirea actului educațional din fiecare unitate școlară, elevii fiind beneficiari direcți ai eforturilor umane și financiare realizate de instituțiile abilitate și responsabile în mod direct.

Numărul de copii/elevi pe niveluri de învățământ din municipiul Târgu Jiu, în anul școlar 2019-2020, a fost structurat astfel: [151]

[149] *Sursa: INS – Baza de date locală, 2019*
[150] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj, 2021-2027*
[151] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

- ***antepreșcolar*** (0 – 3 ani): 235 copii
- ***preșcolar*** (4 – 6 ani): 2.581 preșcolari
- ***primar***, *inclusiv învățământul special* (clasa pregătitoare și clasele I-IV): 4.452 elevi
- ***gimnazial***, *inclusiv învățământul special* (clasele V – VIII): 3.988 elevi
- ***liceal*** (clasele IX – XII): 7.337 elevi
- ***profesional***: 732 elevi
- ***postliceal***, *inclusiv învățământul special*: 1.886 elevi
- ***învățământ de maiștri***: 142 elevi
- ***învățământ universitar:*** 3.369 studenți
- ***învățământ universitar de licență:*** 2.669 studenți.

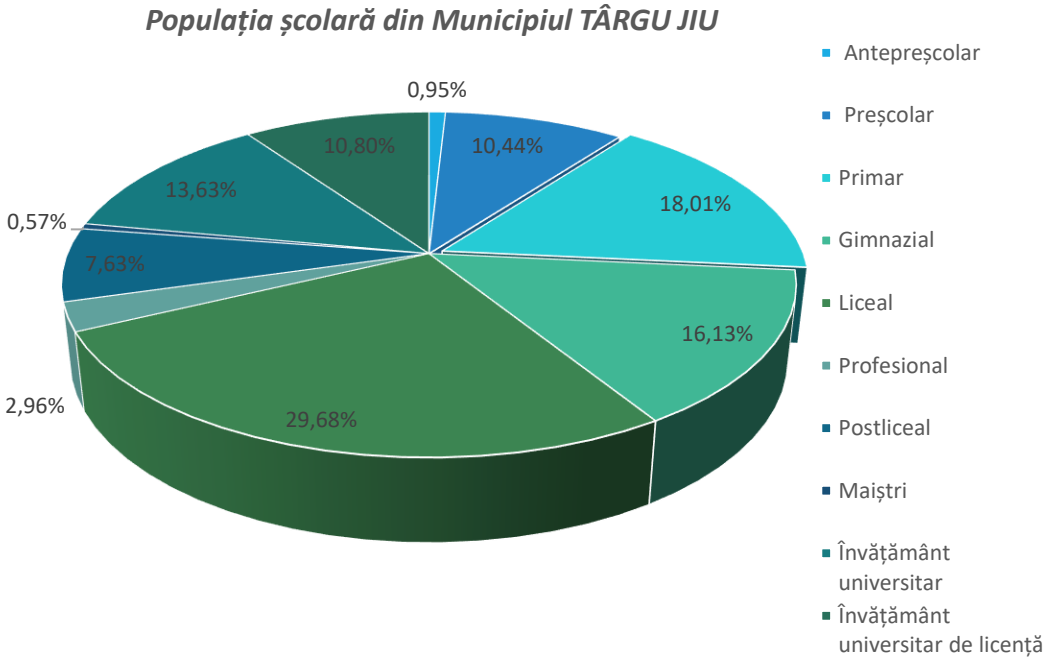

Fig. 2.61. Ponderea populației școlare pe niveluri de învățământ din Municipiul Târgu Jiu, în anul școlar 2019-2020 [152]

Astfel, în sistemul de învățământ municipal **au fost înscriși în anul școlar 2019 - 2020 un număr de 24.722 elevi și studenți**, din care ponderea cea mai mare o au elevii înscriși în învățământul liceal (29,68%), urmat fiind de cei din învățământul primar și gimnazial (34,14%) și de studenții/cursanții din mediul universitar (24,42%).

La nivelul municipiului Târgu Jiu, declinul demografic general, accentuat pentru populaţia tânără, are efect și asupra populaţiei de vârstă şcolară, după cum se observă și din tabelul și graficul de mai jos:

[152] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Tab. 2.50. Populația școlară în Municipiul Târgu Jiu în perioada 2015-2019 [153]

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019
Copii înscriși în grădinițe	2.577	2.529	2.479	2.507	2.581
Elevi înscriși, total	20.160	19.763	19.445	18.863	18.537
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	8.488	8.661	8.656	8.551	8.440
Elevi înscriși în învățământul liceal	8.343	8.029	7.884	7.586	7.337
Elevi înscriși în învățământul de arte și meserii	311	430	481	508	732
Elevi înscriși în învățământul de maiștri	2.800	2.434	2.243	2.086	1.886
Elevi înscriși in învățământul postliceal	218	209	181	132	142
Studenti si cursanti inscrisi in invatamantul universitar	3.474	3.363	3.329	2.904	3.369
Studenți inscrisi in invatamantul universitar de licenta	2.791	2.693	2.698	2.275	2.669

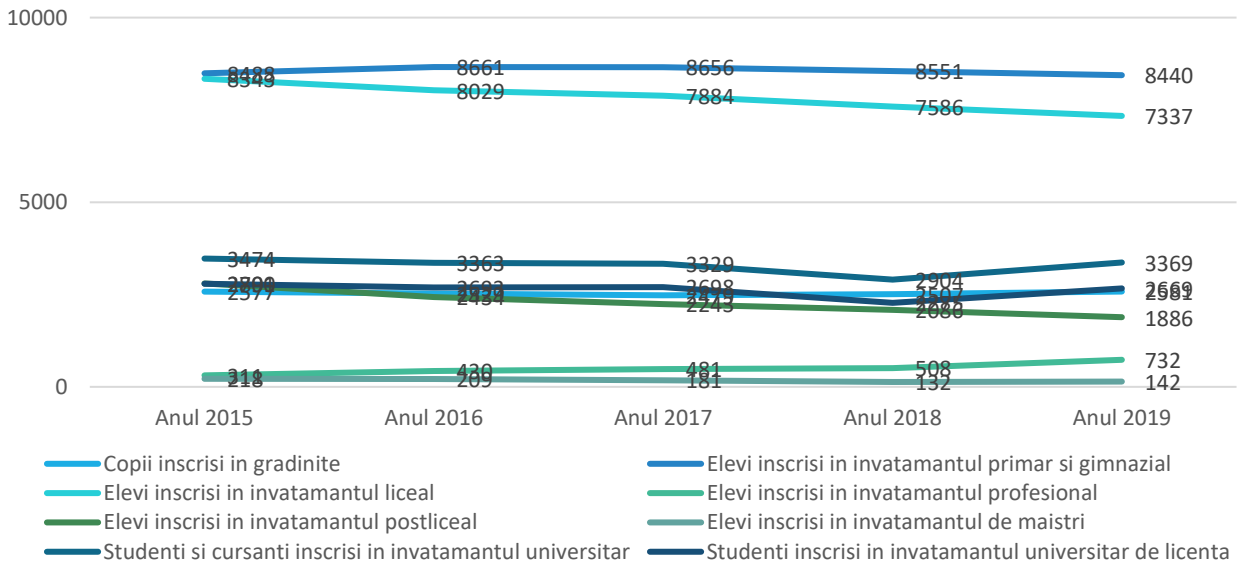

Fig. 2.62. Evoluţia populaţiei şcolare la nivelul Municipiului Târgu Jiu (nr. persoane)[154]

Se constată și la nivel municipal același trend descrescător al numărului elevilor cuprinși în diferite stadii de învățământ, similar regiunii și județului, cu o singură excepție, cea a persoanelor înscrise în învățământul de arte și meserii, care pe toată perioada analizată a înregistrat un trend continuu crescător.

În ceea ce privește numărul de studenți, care studiază în cele 2 universități existente în municipiul Târgu Jiu - *Universitatea "Constantin Brâncuşi" și Universitatea "Titu*

[153] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[154] Sursa: *Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Maiorescu" – acesta s-a menținut la un nivel relativ constant, fără mari fluctuații pe perioada de referință.

Un alt indicator al situației învățământului îl reprezintă **numărul de cadre didactice** care activează în unitățile din învățământ.

Personalul didactic implicat în diversele niveluri de educația s-a restrâns numeric, astfel că față de 2014, în 2019 erau cu 12,8% mai puține cadre didactice în județul Gorj, tendință manifestată, de altfel, atât la nivel regional (cu 10% mai puține cadre didactice în 2019 comparativ cu 2014) cât și la nivel național (scădere cu 4% în 2019 față de 2014). La nivelul județului Gorj, în 2019 personalul didactic era în majoritate format din femei (77,4%). În învățământul antepreșcolar, din cele 5 cadre didactice înregistrate în Gorj în anul 2019 toate erau femei, la fel și în învățământul preșcolar, unde erau înregistrate 507 persoane, toate de gen feminin. Numeric, personalul didactic preșcolar a scăzut din 2014 în 2019 cu 7,2%. Pe niveluri de instruire, cele mai mari scăderi ale numărului cadrelor didactice, în anul 2019 comparativ cu anul 2014, au fost în: învățământul postliceal și de maiștri cu 32%, învățământul preșcolar cu 13,7%, învățământul primar cu 13,4%, învățământul gimnazial cu 9,4%, învățământul secundar (liceal și din școli profesionale) cu 17,2&, învățământul liceal cu 19,8%, învățământul universitar cu 12,1%.

La nivelul anului 2019, cele mai multe cadre didactice gorjene erau din Târgu Jiu (41%), Motru (5,7%), Turceni (3,1%) și Rovinari (2,9%). În celelalte centre urbane ale județului Gorj erau înregistrate 8,6% dintre cadrele didactice, astfel că pe total zonă urbană ponderea cadrelor didactice este de 61,3%.

În ceea ce privește **numărul de cadre didactice din municipiul Târgu Jiu, în anul școlar 2019–2020**, situația se prezintă astfel: [155]

Total personal didactic: 1.463 persoane

- *Personal didactic în învățământ preșcolar* – 172 persoane;
- *Personal didactic în învățământ primar* (inclusiv învățământ special) – 237 persoane;
- *Personal didactic în învățământ gimnazial* (inclusiv învățământ special) – 374 persoane;
- *Personal didactic în învățământ liceal* – 672 persoane;
- *Personal didactic în învățământ postliceal* – 8 persoane.

[155] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

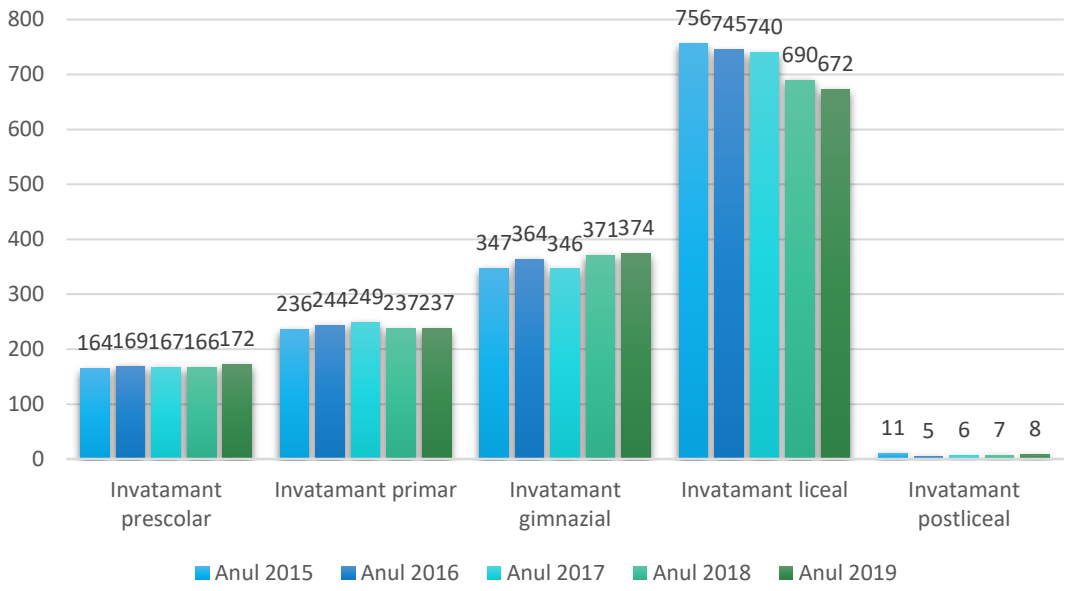

Fig. 2.63. Evoluţia personalului didactic la nivelul Municipiului Târgu Jiu (nr. persoane)[156]

Ca urmare a analizei efecuate, se constată faptul că în ansamblu și numărul cadrelor didactice din școlile din Târgu Jiu a cunoscut, în perioada de timp analizată, același trend descendent, înregistrat și la nivelul numărului de elevi din școlile targujiene.

2.8.1.2. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT. DOTĂRI

Extinderea învățământului obligatoriu de la 8 la 10 ani în România a fost însoțită de o scădere a ratei de participare și o creștere a abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, în special în zonele rurale. Rata de tranziție de la nivelul gimnazial la nivelul liceului s-a stabilizat la 55%, dar în cazul învățământului tehnic și vocațional ea fluctuează în jurul a 35-39%. Ratele cele mai mici se înregistrează în mediul rural și în comunitățile sărace. Oferta de formare nu este încă adecvată cerințelor pieței muncii, iar sistemul de formare profesională a adulților nu are suficientă acoperire față de nevoile care se manifestă în piață.

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, situația actuală se caracterizează prin existența instituțiilor de învățământ de toate gradele (preșcolar, primar și gimnazial, liceal, profesional, postliceal, superior) aflate atât în sector public, cât și privat, a centrelor de reeducare și reorientare profesională, inclusiv a instituțiilor de învățământ special pentru

[156] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

copiii cu deficiențe. De asemenea, există diferențe foarte mari între gradele de cuprindere în diferite forme de învățământ. Ceea ce este important și trebuie să se sublinieze, este lipsa infrastructurii de învățământ în unele zone rurale izolate. Prin urmare, în aceste zone, copiii familiilor sărace au acces limitat, sau deloc în instituțiile de învățământ.

Potrivit *Planului de Dezvoltare al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027,* la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, în anul 2018, erau **730 unități de învățământ**, cu 14 mai puține decât în anul școlar 2011/2012 când, în regiune, funcționau 744 unități. Fluctuația numărului de unități școlare în perioada 2011-2018 în regiune, s-a manifestat diferit la nivelul județelor componente ale regiunii.

Tab. 2.51. Unitati de învățământ în regiunea SV Oltenia, pe județe, 2011-2018 [157]

	Ani								Rata variație	
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018/2011	2018/2017
	UM: Numar								%	%
TOTAL	7.204	7.069	7.074	7.127	7.108	7.010	7.047	7.020	-2,55	-0,38
% pondere Sud-Vest în total național	10,33	10,62	10,76	10,47	10,37	10,41	10,37	10,40		
SUD-VEST OLTENIA	744	751	761	746	737	730	731	730	-1,88	-0,14
Dolj	199	203	208	211	209	210	211	214	7,54	1,42
% din total regional	26,75	27,03	27,33	28,28	28,36	28,77	28,86	29,32		
Gorj	110	116	116	120	120	117	117	117	6,36	0,00
% din total regional	14,78	15,45	15,24	16,09	16,28	16,03	16,01	16,03		
Mehedinti	110	108	109	110	109	107	107	107	-2,73	0,00
% din total regional	14,78	14,38	14,32	14,75	14,79	14,66	14,64	14,66		
Olt	176	176	175	167	165	165	163	162	-7,95	-0,61
% din total regional	23,66	23,44	23,00	22,39	22,39	22,60	22,30	22,19		
Valcea	149	148	153	138	134	131	133	130	-12,75	-2,26
% din total regional	20,03	19,71	20,11	18,50	18,18	17,95	18,19	17,81		

Scăderea numărului total de unități de învățământ în regiune a fost dată în principal, de scăderea numărului de unități în județele Vâlcea, Olt și Mehedinți, care au înregistrat ponderi de -12,75%, -7,95% respectiv -2,73% față de anul 2011. În anul școlar 2018/2019 au funcționat cu 19 unități învățământ mai puțin decât în anul 2011 în Vâlcea, cu 14 mai puțin în Olt și cu 3 mai puțin în Mehedinți. **Raportat la anul 2011, în anul școlar**

[157] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027*

2018/2019, numărul unităților de învățământ a crescut în județele Dolj (+7,54%) și Gorj (+6,36%). În Dolj a crescut numărul unităților școlare cu 15, iar în Gorj cu 7.

În perioada 2011-2018, județele și-au modificat ponderea **în totalul unităților de învățământ din regiune**. Astfel, în anul 2018, 29,32% din unitățile de învățământ erau în Dolj, 22,19% în Olt, 17,81% în Vâlcea, **16,03% în Gorj** și 14,66% în Mehedinți.

Din totalul (730) unităților de învățământ existente în regiune în anul școlar 2018/2019, **94,25%** (688) erau **în proprietate publică** și **5,75%** (42) **în proprietate privată**. La nivelul județelor din regiune rata de scădere față de anul 2011 a numărului unităților de învățământ în proprietate publică a fost de -4,63% în județul Mehedinți, -8,05% în județul Olt, și -14,79% în județul Vâlcea. Singurele județe din regiune în care **numărul unităților publice de învățământ a crescut** față de 2011, sunt Dolj și **Gorj, cu rate de creștere de** 3,19% respectiv **4,76%**. Față de 2011, **numărul unităților de învățământ în proprietate privată a crescut** cu 10 în Dolj, **cu** câte **2 în Gorj**, Mehedinți și Vâlcea și a rămas același în județul Olt (2 unități private).

În anul școlar 2018/2019 **89,45% din unitățile de învățământ** în regiune erau **în învățământul preuniversitar, 10,14% în învățământul preșcolar și 0,41% în învățământul superior**. Față de anul 2011 ponderea unităților din învățământul preuniversitar a crescut (86,56% în 2011) iar a celor din învățământul preșcolar (12,90% în 2011) și superior (0,51% în 2011) a scăzut.

În vreme ce în mediul urban, ponderea unităților de învățământ pe niveluri de educație urmează oarecum structura de la nivel regional, în mediul rural infrastructura de învățământ este constituită într-o proporție covârșitoare din unități în învățământul preuniversitar (99,52%) din care primar și gimnazial (91,04%) și doar în mică măsură din unități de învățământ preșcolar (0,48%). În mediul rural nu există în regiune, unități de învățământ superior.

În anul școlar 2018/2019 învățământul preșcolar în Sud-Vest Oltenia se desfășura în: [158]

- **74 unități de învățământ (grădinițe)** din care 97,29% (72) în mediul urban și 2,13% (2) în mediul rural;
- **653 unități de învățământ** funcționau **în învățământul preuniversitar** din Sud-Vest Oltenia (89,45% din totalul regiunii), dintre care 36,75% (240) în mediul urban și 415 (63,24%) în mediul rural;
- **157 unități de învățământ liceal și profesional**, din care 154 licee și 3 (1 în mediul urban și 2 în mediul rural) unități în învățământul profesional;
- **20 unități de învățământ** (19 în mediul urban și 1 în mediul rural) **în învățământul postliceal;**
- **3 unități** la nivel regional **în învățământul superior**.

[158] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027*

Din punct de vedere statistic, în anul școlar 2019-2020 **structura unităților de învăţământ din municipiul Târgu Jiu** este următoarea:[159]

UNITĂŢI DE ÎNVĂŢĂMÂNT - TOTAL – 38

✉ ***Grădiniţe de copii*** – **6 publice și 4 private:**

- ***Grădinița cu Program Prelungit „C-Tin Brâncuși”***
- ***Grădinița cu Program Prelungit „Vis de Copil” (Nr.5)***
- ***Grădinița cu Program Prelungit Nr.8***
- ***Grădinița cu Program Prelungit Nr.***
- ***Grădinița cu Program Normal „Lumea Copiilor” (Nr.6)***
- ***Grădinița cu Program Normal ”M. Eminescu” (Nr. 9)***
- ***Grădinița Privată cu Program Normal "Sfântul Stelian"***
- ***Grădinița Privată "Teddy"***
- ***Grădinița Privată "Samariteanul"***
- ***Grădinița Privată "Prik'ndell".***

✉ ***Şcoli din învăţământul primar şi gimnazial*** **– 8:**

- ***Şcoala Gimnazială ”Gheorghe Tătărașcu”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Ecaterina Teodoroiu”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Al. Ștefulescu”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Voievod Litovoi”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Sf. Nicolae”***
- ***Şcoala Gimnazială ”C-Tin. Săvoiu”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Pompiliu Marcea”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Constantin Brâncuși”.***

✉ ***Licee*** **– 14:**

- ***Colegiul Național „Tudor Vladimirescu”***
- ***Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu”***
- ***Liceul Energetic***
- ***Liceul Teologic "Sf. Nicodim"***
- ***Colegiul Economic "Virgil Madgearu"***
- ***Colegiul Național "Spiru Haret”***
- ***Colegiul Tehnic "G-Ral. Gheorghe Magheru"***
- ***Liceul Tehnologic Bîrsești***
- ***Liceul Sportiv***
- ***Liceul de Artă "C-Tin Brăiloiu"***
- ***Colegiul Auto "Traian Vuia"***
- ***Colegiul Tehnic "Henri Coandă"***

[159] *Sursa: Date furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Gorj*

- ***Colegiul Tehnic "Ion Mincu"***
- ***Colegiul Tehnic Nr. 2.***

✉ ***Şcoli din învăţământul postliceal* - 4:**

- ***Școala Postliceală "Carol Davila"***
- ***Școala Postliceală Sanitară "Omenia"***
- ***Școala Postliceală Sanitară "Hipocrate"***
- ***Școala Postliceală Sanitară "F.E.G. Education"***

✉ ***Universități* – 2:**

- ***Universitatea "Constantin Brâncuşi"*, cu sediul în Târgu Jiu**, în cadrul căreia există 4 facultăţi:
  - ***Facultatea de Științe ale Educației, Drept și Administrație Publică;***
  - ***Facultatea de Ştiinţe Economice;***
  - ***Facultatea de Ştiinte Medicale şi Comportamentale;***
  - ***Facultatea de Inginerie;***
- ***Universitatea "Titu Maiorescu"* cu sediul în Târgu Jiu**, în cadrul căreia există 2 facultăţi:
  - ***Facultatea de Drept și Științe Economice***
  - ***Facultatea de Asistență Medicală.***

Municipiul Târgu Jiu deținea, în anul 2019, aproximativ 33% din numărul total de unități de învățământ din județul Gorj (116 unități cu personalitate juridică).

Analizând numărul de unităţi şcolare la 100.000 de locuitori, se constată faptul că municipiul înregistra un număr de aproximativ 40 de unităţi şcolare la 100.000 de locuitori în anul 2020 (ţinând cont de datele furnizate de INS, conform cărora populaţia municipiului era de 94.771 locuitori la nivelul anului 2020).

Deși în ultimii ani au fost alocate sume importante pentru reabilitarea unităților de învățământ, fie prin intermediul unor programe guvernamentale, fie cu sprijin financiar european sau al Băncii Mondiale, infrastructura continuă să nu corespundă exigențelor unui învățământ performant. Mai există clădiri vechi și în stare proastă de funcționare, cu precădere în mediul rural. Prin implementarea unor programe guvermanentale se execută permanent lucrări de reabilitare a unităților de învățământ, construirea unor săli de sport la standarde europene, precum și utilarea cu mobilier a multor unități școlare.

Astfel, potrivit informațiilor primite de la *Inspectoratul Școlar Județean Gorj*, în perioada 2015-2020, un număr de **15 unități de învățământ din municipiul Târgu Jiu au fost supuse unor lucrări de reabilitare**.

De asemenea, ca și factori de sprijin și intervenție asupra procesului educațional menționăm și instituțiile de învățământ specializate în oferirea, coordonarea și monitorizarea de servicii educaționale specifice (servicii de informare, consiliere, formare,

expertizare și diagnosticare, terapii specifice de recuperare, reabilitare, asistență educațională și integrare), acordate copiilor, cadrelor didactice, părinților pentru a asigura tuturor accesul la o educație de calitate, precum și asistența necesară în acest sens:[160]

- ***Casa Corpului Didactic Gorj;***
- ***Centrul Judeţean de Resurse şi Asistenţă Educaţională Târgu Jiu;***
- ***Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu Jiu;***
- ***Clubul Şcolar Sportiv Târgu Jiu;***
- ***Palatul Copiilor Târgu Jiu.***

2.8.1.3. CALITATEA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Potrivit statisticilor puse la dispoziție de *Inspectoratul Școlar Județean Gorj,* în anul școlar 2018–2019 elevii din Municipiul Târgu Jiu au obținut nenumărate premii și mențiuni la olimpiade și concursuri internaționale, naționale, județene și locale.

Și în anul școlar 2019–2020 învățământul de performanță a reprezentat o constantă a interesului manifestat de elevi, profesori, părinți, conducerea unităților de învățământ, comunitate locală, în sensul concentrării atenției asupra potențialului individului, al creării unui climat optim pentru copiii și tinerii interesați de studiul aprofundat, tinerii înalt abilitați, cu nevoi distincte de dezvoltare.

Deși a fost un an atipic pentru toți, până la data de 11 martie 2020, când a izbucnit *Pandemia de COVID-19*, elevii târgujieni au participat la competițiile școlare (olimpiade și concursuri) înscrise în calendarul MEC, fazele județene dar și la naționale.

Calendarul de desfășurare a Olimpiadelor și Concursurilor Școlare, la nivel local, județean și național, au determinat o consistență a activităților specifice organizate, activități ce au vizat:

- *identificarea – cultivarea – consacrarea talentelor;*
- *responsabilizarea societății față de capitalul de talent;*
- *sprijinirea formării continue a profesorilor gorjeni în psihopedagogia excelenței.*

Ca un argument al eforturilor susținute în domeniul educației se pot menționa rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii din Târgu Jiu la olimpiade și concursuri naționale (peste 90% din totalul premiilor obținute în județ).

Rezultatele competițiilor naționale/județene/locale la care au participat elevi se prezintă astfel: [161]

[160] *Sursa: Date furniozate de Inspectoratul Școlar Județean Gorj*
[161] *Sursa: Date furniozate de Inspectoratul Școlar Județean Gorj*

Etapa	Premiul I	Premiul II	Premiul III	Mențiune
Etapa județeană și regională	200	231	255	389
Etapa națională	21	10	23	30
Concursuri internaționale	3	0	2	0

De asemenea, cele mai multe bune rezultate la **examenul de evaluare națională** au fost obținute de elevii din următoarele unități școlare ale municipiului Târgu Jiu:

AN ȘCOLAR 2018-2019		AN ȘCOLAR 2019-2020	
UNITATEA DE PROVENIENTA	Procent promovabilitate	UNITATEA DE PROVENIENTA	Procent promovabilitate
COLEGIUL NAȚIONAL "SPIRU HARET" TG-JIU	91,38	COLEGIUL NAȚIONAL "TUDOR VLADIMIRESCU" TG-JIU	100,00
COLEGIUL NAȚIONAL "TUDOR VLADIMIRESCU" TG-JIU	96,20	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AL. ȘTEFULESCU " TG-JIU	95,18
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AL.ȘTEFULESCU" TG-JIU	98,33	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CONSTANTIN BRÂNCUȘI " TG-JIU	91,53
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" TIRGU-JIU	88,33	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C-TIN SĂVOIU " TG-JIU	92,70
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C-TIN. SĂVOIU" TG-JIU	89,11	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GHEORGHE TĂTĂRESCU" TG-JIU	89,47
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GHEORGHE TATARASCU" TIRGU-JIU	81,43	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 7 TG-JIU	86,96

În ceea ce privește promovabilitatea la **examenul național de bacalaureat** a elevilor din mun. Târgu Jiu în anul școlar 2018-2019, situația se prezintă astfel:

AN ȘCOLAR 2018-2019	
UNITATEA DE PROVENIENTA	Procent promovabilitate
COLEGIUL NAȚIONAL "TUDOR VLADIMIRESCU" TG-JIU	98.07
COLEGIUL NAȚIONAL "ECATERINA TEODOROIU" TG-JIU	97.65
COLEGIUL NAȚIONAL "SPIRU HARET" TG-JIU	91.59
COLEGIUL ECONOMIC "VIRGIL MADGEARU" TG-JIU	75.45
LICEUL TEOLOGIC TG-JIU	67.81
LICEUL DE ARTE "CONSTANTIN BRĂILOIU" TG-JIU	64.08
COLEGIUL TEHNIC "G-RAL GHEORGHE MAGHERU" TG-JIU	57.58

Aceste performanțe determină concluzia că școala din municipiul Târgu Jiu funcționează la standarde ridicate, cu certitudinea că își va păstra renumele.

Cu toate acestea se remarcă faptul că mediul în care funcționează unitățile de învățământ din municipiu este relativ eterogen, ceea ce înseamnă că și resursele disponibile sunt eterogene. Unele școli funcționează în comunități în care acționează factori de risc precum sărăcia, șomajul, nivelul scăzut de educație, lipsa resurselor materiale, iar eforturile pe care acestea trebuie să le depună în vederea obținerii de performanțe sunt mult mai mari decât în cazul școlilor care funcționează în comunități cu nivel economic, cultural și educațional ridicat.

Pentru promovarea învățământului de performanță în municipiul Târgu Jiu se va urmări în continuare:

- ✓ *Derularea activităților complexe desfășurate cu elevii performeri prin participarea la pregătirea în unitățile școlare din care provin și în centrele de excelență în scopul participării la olimpiadele și concursurile școlare viitoare;*
- ✓ *Intensificarea parteneriatelor cu edituri, instituții de artă și cultură cu scopul de a asigura o bază materială solidă de pregătire a tinerilor înalt abilitați și cu interes sporit pentru studiul aprofundat;*
- ✓ *Organizarea unor cursuri de formare continuă pentru profesorii cooptați în activitățile specifice în colaborare cu instituțiile abilitate: Casa Corpului Didactic Gorj, instituții de învățământ superior, organizații non-gurvernamentale etc.;*
- ✓ *Popularizarea rezultatelor obținute de elevii gorjeni, cât și a creațiilor științifico-artistice ale acestora, realizate cu prilejul manifestărilor locale prin: reviste, expoziții, colocvii, manifestări omagiale, acordare de distincții.*

Unul dintre cei mai importanţi indicatori ai eficienţei unui sistem de învăţământ este *rata abandonului şcolar.*

Aceasta relevă puterea sistemului şcolar de a cuprinde şi menţine elevii în interiorul său, de a le asigura accesul şi suportul pentru finalizarea cel puţin a nivelului şcolar obligatoriu.

Abandonul şcolar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obţinerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Părăsirea sistemului educativ înaintea obţinerii unui certificat de studii este un fenomen cu implicaţii grave asupra dezvoltării personale a elevilor şi a şanselor lor de integrare socială şi profesională, care duce la reducerea oportunităților de angajare și la creșterea probabilității șomajului, a sărăciei și a excluziunii sociale.

Efectele negative ale abandonului şcolar se reflecta atât în plan psihologic individual conducând la o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-şi va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilităţi, cât şi în plan social inducând

marginalizarea socială a acestuia prin limitarea dreptului sau la o calificare profesională autentică şi la exercitarea unor roluri sociale valorizante pentru personalitatea sa.

Pentru a identifica amploarea şi profunzimea abandonului şcolar ***Centrul Judeţean de Resurse şi Asistenţă Educaţională Gorj*** **a realizat un studiu al cazurilor de abandon şcolar înregistrate în anul şcolar 2018–2019 la nivelul judeţului Gorj, precum şi a cauzelor care au determinat pentru fiecare caz în parte fenomenul.**

Scopul studiului întreprins a fost acela de a face o diagnoză a stării de fapt cu privire la fenomenul menţionat, al cărui rezultat să poată fi utilizat în stabilirea şi implementarea unor strategii de prevenire şi combatere a abandonului şcolar la nivelul judeţului.

Studiul a fost realizat în 102 unităţi de învăţământ din judeţul Gorj, 23 de unităţi şcolare fiind de pe raza municipiului Târgu Jiu (15 licee şi 8 şcoli gimnaziale) şi 79 din afară municipiului (19 licee şi 60 şcoli gimnaziale).

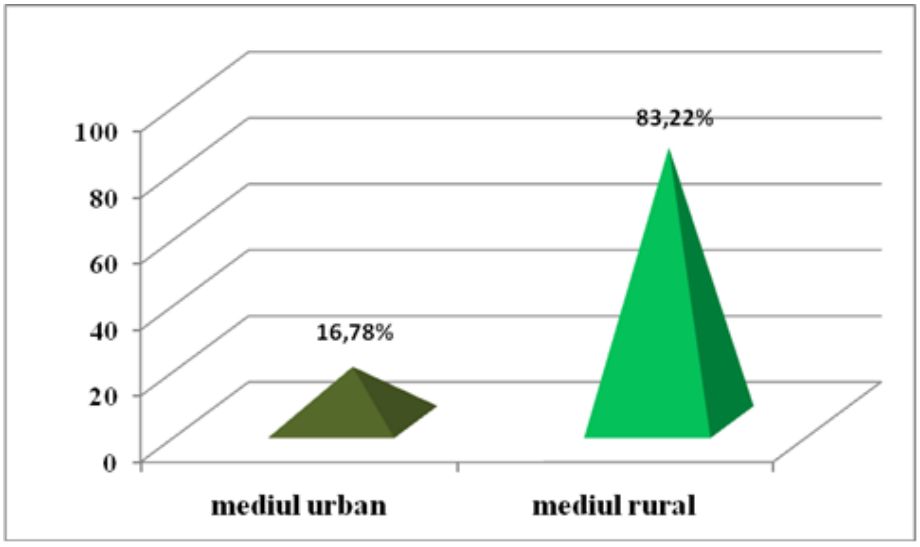

Fig. 2.64. ***Distribuția cazurilor de abandon pe medii de rezidenţă***

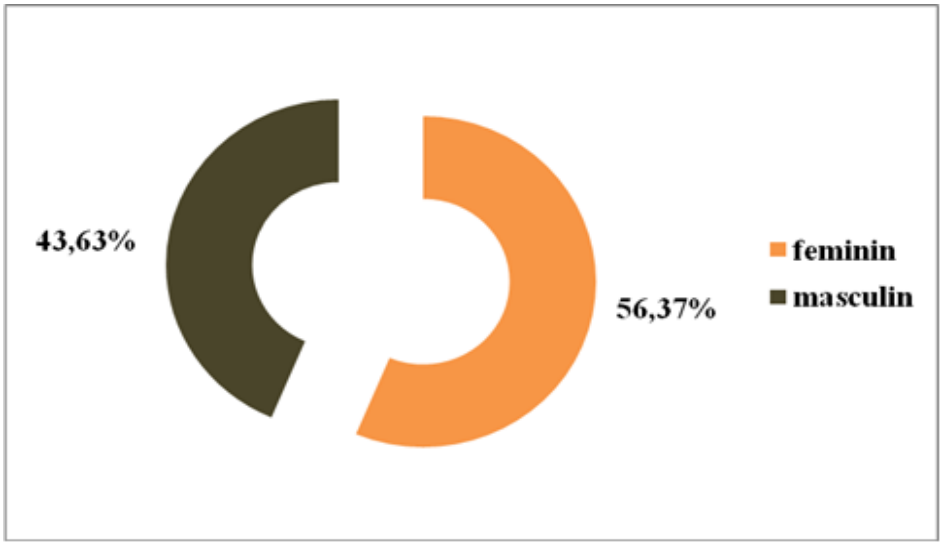

Fig. 2.65. ***Distribuția cazurilor de abandon în funcție de gen***

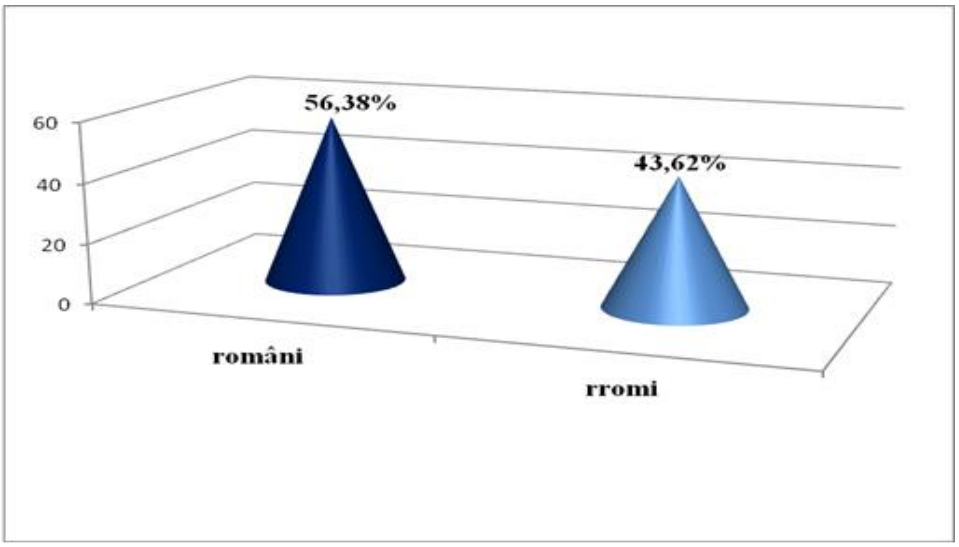

Fig. 2.66. ***Distribuția cazurilor de abandon în funcție etnie***

Potrivit datelor oferite de unităţile de învăţământ din judeţul Gorj, **în anul şcolar 2018–2019, 149 elevi au renunţat să mai meargă la şcoală**. Dintre aceştia 16,78% provin din mediul urban şi 83,22% provin din mediul rural; 56,37% sunt fete şi 43,63% sunt băieţi; 56,38% sunt elevi români şi 43,62% sunt elevi de etnie romă. **Cele mai multe cazuri de abandon şcolar au fost înregistrate la unităţile de învăţământ din afară municipiului Tg. Jiu, respectiv 139 de cazuri**, 36,24% la liceu şi 57, 05% la şcolile gimnaziale.

La nivelul municipiului Târgu Jiu au fost înregistrate 10 cazuri, 6,04% la unităţile de învăţământ liceal şi 0,67% la şcolile gimnaziale.

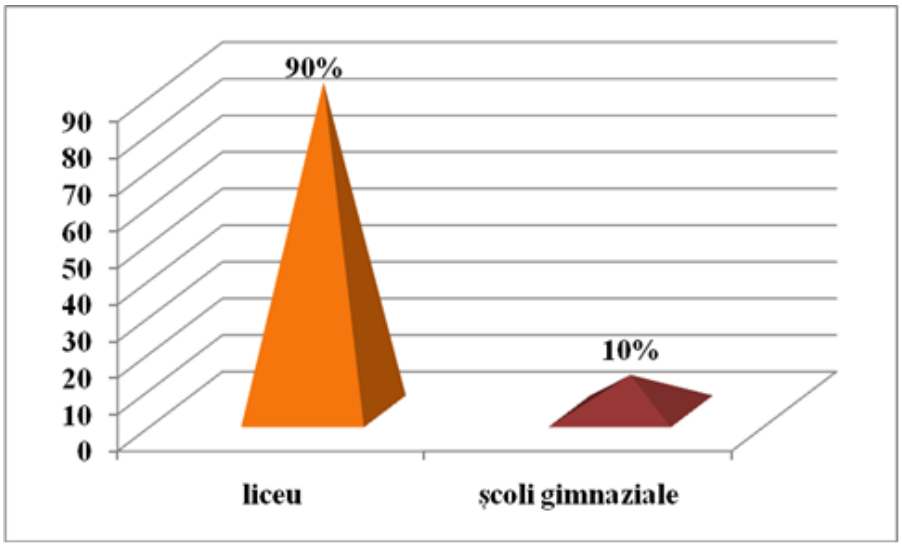

Fig. 2.67. ***Distribuția cazurilor de abandon la nivelul municipiului***

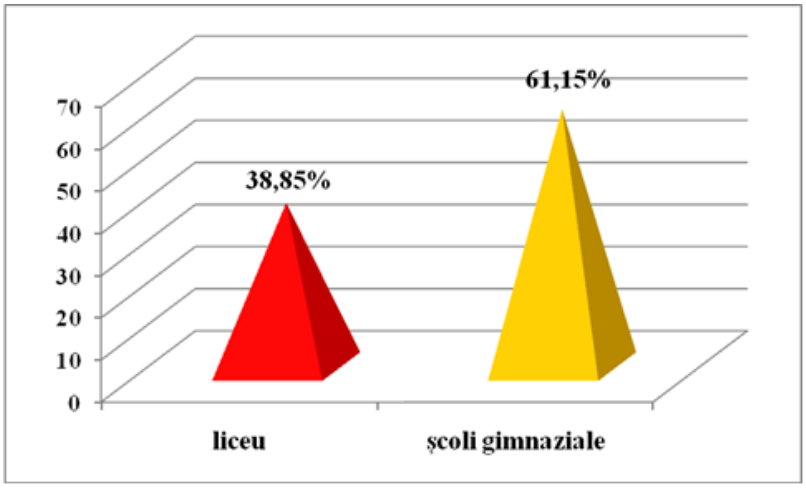

Fig. 2.68. ***Distribuția cazurilor de abandon înregistrate în afara municipiului***

Analizând graficele de mai sus referitoare la distribuţia cazurilor de abandon şcolar la nivelul unităţilor şcolare de la nivelul judeţului Gorj s-au constatat următoarele:

- ⇒ Exista diferenţe semnificative în ceea ce priveşte rata abandonului la nivelul unităţilor de învăţământ din judeţul Gorj: în municipiului Tg.Jiu rata abandonului este de 6,71%, în timp ce în unităţile din afara municipiului rata abandonului este de 93,29%.
- ⇒ La nivelul municipiului TgJiu, rata abandonului este mai ridicată la nivelul învăţământului liceal (9 cazuri) decât la nivelul învăţământului gimnazial (1 caz). La unităţile de învăţământ din afara municipiului Tg-Jiu rata de participare școlară este cu 22% mai scăzută la liceu față de gimnaziu.

Situaţia abandonului şcolar la nivelul judeţului Gorj pe niveluri de învăţământ, evidenţiază faptul că cei mai mulţi elevi care abandonează şcoala se regăsesc la nivelul învăţământului gimnazial (50), urmează elevii din ciclul primar (43), elevii din ciclul liceal (28) și elevii din învățământul profesional (28).

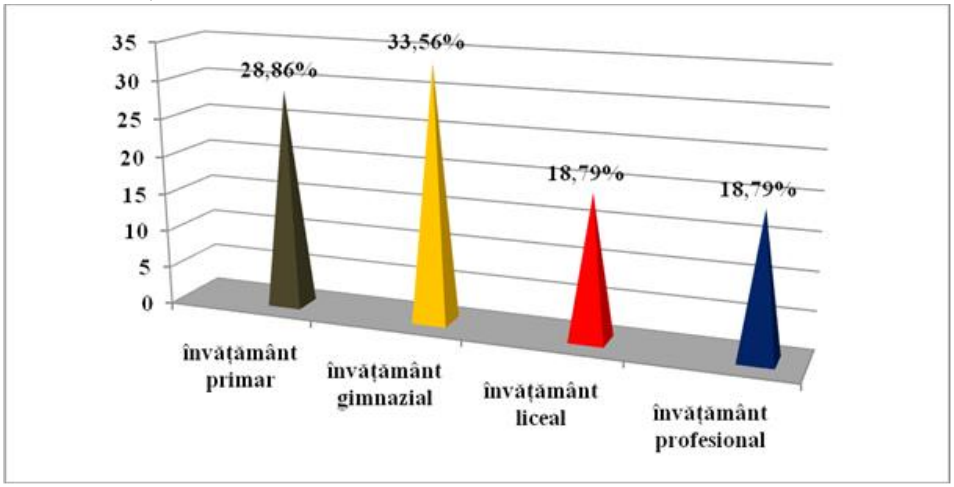

Fig. 2.69. ***Distribuţia cazurilor de abandon şcolar, pe niveluri de învăţământ***

Totodată, s-a constatat ca fenomenul abandonului şcolar este frecvent la clasa a II-a, creşte la clasa a V-a şi atinge nivelul cel mai ridicat la clasa a IX-a.

La originea abandonului şcolar se asociază de cele mai multe ori două sau mai multe **cauze**, care reprezintă factori perturbatori cu impact important asupra activităţii didactice a elevilor. Corelaţia acestor factori constituie mediu favorizant pentru abandonul şcolar.

La nivelul factorilor şcolari, datele anchetei au demonstrat că **rezultatele şcolare slabe reprezintă o premisă importantă a riscului de abandon şcolar**. Eşecurile repetate, incapacitatea elevilor de a atinge standarde minimale de performanţă devin o sursă a atitudinilor de respingere a şcolii care conduc la scăderea interesului elevului faţă de activitatea şcolară, repetenţia fiind o cauză a abandonului şcolar.

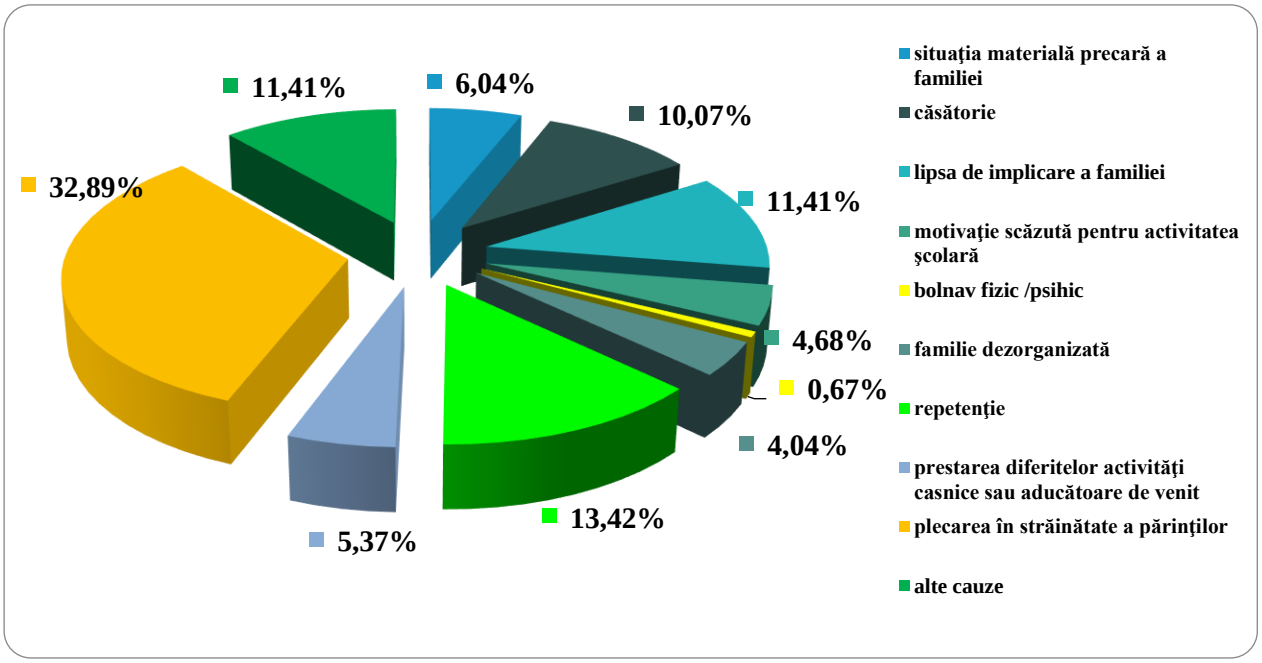

Fig. 2.70. ***Cauzele abandonului şcolar***

Așa cum rezultă din concluziile anterioare, familia şi şcoala sunt principalii agenţi de socializare pentru copil, de aceea împreună pot acţiona pentru prevenirea şi diminuarea absenteismului/abandonului şi integrării copiilor care s-au confruntat la un moment dat cu astfel de probleme. Abandonul școlar are implicații majore asupra dezvoltării personale a individului și consecințe pe termen scurt, mediu și lung asupra dezvoltării resurselor umane, a dezvoltării comunităților în general.

2.8.1.4. EGALITATEA DE ȘANSE - ÎNVĂȚĂMÂNTUL PENTRU COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Analiza obiectivă a stării învățământului special și special integrat în anul școlar 2018-2019 evidențiază preocupări majore pentru a asigura copiilor/tinerilor/elevilor cuprinși în acest tip de educație – fie în învățământul special, fie în învățământul de masă – un anume tip de educație, adaptat la posibilitățile lor de învățare, mergându-se până la diferențiere și individualizare.

În școlile speciale cadrele didactice sunt majoritar calificate ceea ce a facilitat creșterea calității activității la clasă și individualizarea intervenției în cazul copiilor cu cerințe educative speciale.

Țintele strategice ale învățământului special se referă la următoarele aspecte:

- *inițierea demersurilor necesare pentru organizarea unui spațiu cu dotări corespunzatoare care să permită desfășurarea activităților specifice funcționării centrelor specializate;*
- *creșterea semnificativă a numărului de copii/tineri cuprinși și menținuți în sistemul de învățământ preșcolar și obligatoriu, indiferent de particularitățile lor psihoindividuale și sociale;*
- *asigurarea suporturilor suplimentare (resurse umane – specialiști și materiale) necesare desfășurării educației de calitate în funcție de potențialul bio-psiho-social al fiecărui copil/tânăr;*
- *informarea, consilierea și formarea cadrelor didactice în spiritul schimbării mentalității și al îmbunătățirii activității didactico-educative incluzive;*
- *furnizarea de consultanță școlilor gorjene prin specialiști cu competențe în diferite domenii de activitate (mediere școlară, servicii de asistență educațională de sprijin, evaluare psihologică, consiliere psihopedagogică, servicii de terapie logopedică);*
- *producerea și furnizarea de materiale educaționale necesare factorilor educaționali;*
- *facilitarea accesului la educație al tuturor copiilor și tinerilor din cadrul comunității prin diferite servicii de asistență educațională și terapeutică (consiliere și sprijin educațional, terapii specifice, mediere școlară);*
- *creșterea nivelului de implicare a părinților în activități specifice unei relații eficiente: școală – familie – comunitate, ca bază a adaptării școlare și integrării sociale a copiilor/tinerilor*.

2.8.1.5. FORMAREA PROFESIONALĂ ȘI ÎNVĂȚAREA PE TOT PARCURSUL VIEȚII

Promovarea principiului educației permanente reprezintă pentru România o direcție de acțiune prioritară, dată fiind serioasa ramânere în urmă în privința participarii la diferite forme de calificare, recalificare, specializare sau perfecționare profesională (de peste 5 ori sub media UE), ca si de dezvoltare socială și personală.

Preocuparile în acest domeniu sunt esențiale pentru dezvoltarea personală, civică și socială, precum și din perspectiva șanselor de obținere a unui loc de munca mai bine remunerat prin valorificarea rezultatelor învățării dobândite, de la educația timpurie până la studiile post-universitare și alte forme de educație a adulților în contexte formale cât și non-formale sau informale [162].

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 prezintă situația *Eurostat* din anul 2019 care relevă faptul că doar 1,3% dintre persoanele ocupate cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani au urmat o formă de învățământ sau de formare profesională, în ultimele patru luni, în timp ce media europeană se situează la aproximativ 10,8%. O explicație posibilă este aceea că încă nu există tradiția de a oferi angajaților posibilitatea de formare și/sau dezvoltare a unor abilități, precum cele de operare pe computer. Aceeași sursă menționează că, dacă la nivel european 22% dintre firmele cu cel puțin 10 angajați le oferă acestora cursuri de dezvoltare a abilităților de operare pe computer și internet (TIC), în România acest fenomen se întâlnește în doar 5% dintre firme, procent care situează România pe ultimul loc în UE. În cazul întreprinderilor mari (cu peste 250 de angajați), la nivel european mai mult de două treimi dintre acestea oferă asemenea cursuri, în timp ce în România doar 28% [163].

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației, atât la nivelul regiunii și județului, cât și al municipiului Târgu Jiu. De asemenea, la nivelul întregii regiunii se reține nivelul scăzut de educație al populației, diversitatea etnică, ponderea semnificativă a populației rurale, nivelul de trai scăzut:

- **Scăderile înregistrate în ultimii ani la populația cu vârsta între 0-14** dar și scăderile prognozate pentru populația de vârstă școlară, la toate grupele de vârstă, la orizontul anului 2030, impun optimizarea ofertei de formare profesională inițială prin:
  - *concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;*
  - *eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate;*
  - *diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;*
  - *colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială.*
- **Creșterea previzionată a populației cu vârsta de 65 de ani și peste**, apreciem că va conduce la sporirea nevoilor din domeniul asistenței sociale și medicale,

[162] *Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*
[163] *Sursa:*
https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=sdg_04_60&plugin=1
https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/data/main-tables

învățământul fiind chemat să răspundă prin oferta de formare la această realitate, atât prin planurile de școlarizare cât și prin curriculum adaptat;

- **Ponderea mare a populației cu vârsta între 30-64 ani** va conduce la o creștere a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlar interesate în compensarea diminuării populației școlare.

Structura populației pe nivele de educație arată nevoia ca atât școala cât și factorii responsabili să acționeze pentru **crearea condițiilor și a motivației în deplină egalitate a șanselor pentru continuarea studiilor** de către absolvenții de învățământ primar și gimnazial diminuând în acest fel procentul de populație cu nivel de pregătire primar, gimnazial sau fără școală absolvită. În același sens, apreciem că școlii îi revine o importantă sarcină de a aborda forme de învățământ pentru adulți în condițiile în care cerințele pieței muncii vor afecta și mai mult categoriile de populație cu nivel scăzut de educație. **Ponderea mare a populației cu vârsta școlară din mediul rural**, în toate județele regiunii, ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural. De asemenea, **diversitatea etnică** caracteristică regiunii impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația rromă. Și **preponderența populației feminine**, inclusiv la categoria de vârstă 0-14 ani, are implicații în structura ofertei de formare inițială. Este necesară adaptarea ofertei prin calificări specifice atât populației școlare de sex masculin cât și feminin. **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la: măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural; asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate; măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social.

Din analiza profilului economic se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, agricultura și industria alimentară. Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- *adaptări ale curriculum-ului în dezvoltare locală realizate în parteneriat cu agenții economici;*
- *dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici;*
- *asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională;*
- *asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide;*
- *promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți,*

- *adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.*

Deschiderea pieței muncii din întreaga Uniune Europeană, are ca efecte, **datorită migrației externe, un important deficit de forță de muncă**. Se impun măsuri de creștere a atractivității locurilor de muncă și de stimulare a angajării proaspeților absolvenți de învățământ profesional și tehnic, măsuri la care să contribuie toți factorii de la nivel național și local.

Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată - obligă sistemul de învățământ profesional și tehnic la:

- *anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii;*
- *acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor;*
- *abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți;*
- *implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii;*
- *parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socioprofesională a absolvenților;*
- *prioritate permanentă a managementului școlar.*

Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- *creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi;*
- *adecvarea calificării cu locul de muncă;*
- *reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii;*
- *recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală;*
- *diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.*

Dacă ne referim la **furnizorii de cursuri acreditați în județul Gorj**, la nivelul anului 2019 au oferit cursuri pe diverse tipuri de programe (inițiere, calificare, specializare, perfecționare), următorii: [164]

- *Camera de Comerț și Industrie a județului Gorj – ONG;*
- *Asociația psihologilor gorjeni – ONG;*
- *Asociaţia de consiliere, calificare și reformare în carieră Gorj – ONG;*
- *Asociaţia pentru şanse egale – ONG*
- *Fundația națională pentru copii și tineret ”Ecaterina Teodoroiu” – ONG*
- *Asociaţia Regională pentru Promovarea Capitalului Uman – ONG*

[164] *Sursa: ANEXA II - PLANUL TERITORIAL PENTRU O TRANZIȚIE JUSTĂ - GORJ*

- *Asociația Pro infinit – ONG*
- *Asociația pentru Incluziune și Dezvoltare Socială Gorj – ONG*
- *Asociația Excelsior pentru Excelență în Educație – ONG*
- *Asociaţia pentru o Comunitate Deschisa și Europeană – ONG*
- *Asociația pentru Dezvoltarea Durabila a Resurselor Umane – ONG*
- *Asociația gorjeană Sofia – ONG*
- *S.C. Paidea S.R.L.*
- *S.C. S.M.B. S.R.L.*
- *S.C. SiadaServ S.R.L.*
- *S.C. MarbiConsult S.R.L.*
- *S.C. Cristflor Construct S.R.L.*
- *S.C. Protecția S.R.L.*
- *S.C. Ballady Inter S.R.L.*
- *TMG Guard S.R.L.*
- *Squad Force S.R.L.*
- *SoftTehnica S.R.L.*
- *S.C. Brallcon Proiect S.R.L.*
- *S.C. StemartJoc S.R.L.*
- *S.C. ProGemiSoft S.R.L.*
- *Argebad S.R.L.*
- *Kalmia S.R.L.*
- *Anna Complex 1991 SRL*
- *Camera Agricolă Județeană Gorj - IP*
- *Universitatea ”Constantin Brâncuşi” din Târgu Jiu*
- *S.C. Gorj Turism S.A.*
- *Complexul Energetic Oltenia S.A.*
- *S.C. Centrul de Calcul S.A.*
- *S.C. Artego S.A.*

Deși **oferta de formare profesională a celor 32 de furnizori de servicii acreditați din județul Gorj este destul de variată**, **nu se pliază pe viitoarele cerințe ale pieței în domeniul calificării/perfecționării și recalificării profesionale.** În acest sens, este necesar ca inclusiv acești furnizori de servicii acreditați să își regândească oferta, astfel încât să se adapteze noilor modele de business.

Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuiesc avute în vedere pentru:

- *planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS);*
- *identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare;*
- *planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.*

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.). Valorile ratei nete și a gradul de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma;

Situația bazei materiale a unităților școlare reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

Planificarea în învățământul profesional și tehnic va trebui să aibă în vederea stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă. Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior. **Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare** și în consecință, se recomandă: monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar); eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc. **Nivelul scăzut al competențelor cheie,** constatat încă de la intrarea în sistem, în special în ceea ce privește o parte din elevii din învățământul profesional - începând cu competențele de bază "tradiționale" (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- *învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual;*
- *programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate);*
- *facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.*

Implicarea școlilor din învățământul profesional și tehnic în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora. De menționat că România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte. Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE și să se implice activ în programele de „*A doua șansă*" (adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare).

În concluzie, **nivelul de trai din Regiunea Sud-Vest Oltenia,** unul dintre cele mai scăzute între toate regiunile de dezvoltare ale României, nivel apreciat prin rata deprivării materiale severe și rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), **este un**

factor de influență important în abandonul școlar și nivelul scăzut de educație al unei importante părți din populație. Se impune continuarea și amplificarea măsurilor de sprijinire a elevilor din familiile cu nivel de trai scăzut pentru continuarea studiilor (burse școlare, susținere financiară pentru cazare și masă la internate școlare, asigurare/ decontarea transportului, etc.).

Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, **unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate în formarea profesională,** certificată prin inserția socioprofesională a absolvenților. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora [165].

2.8.2. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA SANITARĂ

Îmbunătățirea serviciilor și accesului la asistența medicală de calitate este esențială pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe pacient și prevenție. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, favorizarea activităților sociale și prevenția și educația medicală. Abordarea sănătății și bunăstării populației trebuie să includă și abordarea bolilor psihice și a dizabilităților.

ODD 3 – Sănătate și Bunăstare - al Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 are în vedere ***reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale, precum și atingerea țintelor propuse pentru anul 2030.***

[165] *Sursa PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud–Vest Oltenia 2016-2025*

România prezintă unele particularități specifice în context european din punct de vedere al sănătății populației. Pe de o parte, la indicatorul privind incidența bolilor cardio-vasculare, cancerului sau diabetului, cifrele, deși în creștere, sunt comparabile cu cele din țările dezvoltate, pe de altă parte, la indicatorul privind rata unor boli infecțioase, tuberculoză sau unele boli cu transmisie sexuală (așa-numitele boli ale sărăciei, specifice unor grupuri sociale defavorizate) cifrele constatate în România se apropie mai mult de cele înregistrate în țările în curs de dezvoltare. Presiunea asupra sistemului medical este accentuată și de fenomenul de îmbătrânire a populației, ca rezultat al unor tendințe demografice nefavorabile (scăderea natalității și emigrarea unei părți însemnate din populația activă, aflată la vârsta reproducerii).

România este prinsă într-un proces de schimbare majoră la fel ca în cele mai multe țări din Europa Centrală, sistemul de sănătate din țară fiind subiect de dezbateri aprinse cu privire la direcția reformei în domeniul sănătății, care ar putea avea în vedere printre altele:

- ✓ *mai bună gestionare a finanțelor publice în spitale;*
- ✓ *o mai bună disciplină la nivelul spitalelor;*
- ✓ *stimularea mai bună a spitalelor;*
- ✓ *întărirea mecanismelor de raportare și control;*
- ✓ *introducerea sistemului de coplată a pacientului direct către furnizorul de asistență;*
- ✓ *monitorizarea arieratelor în sectorul sănătate.*

În completarea acestor obiective, ***Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*** stabilește direcțiile principale de acțiune pentru însușirea și aplicarea principiilor dezvoltării durabile în perioada imediat următoare, cea mai importantă fiind ***”Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională și de sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii.”***

Dacă ***Orizontul 2020*** a stabilit ca **obiectiv național** ”*Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.”,* în perspectiva ***Orizontului 2030*** se definește drept **obiectiv național** ***”Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE.”***

În urma măsurilor legislative administrative și sociale întreprinse în ultimii ani, s-au realizat unele progrese în dezvoltarea de spitale, policlinici, laboratoare; stabilizarea personalului medical și paramedical, printr-o mai bună remunerare; modernizarea serviciilor de ambulanță și a intervențiilor de urgență; extinderea rețelei de asistență medicală și socială, cu accent pe segmentele vulnerabile sau defavorizate ale populației.

Continuarea reformei sistemului sanitar este strict necesară în scopul creșterii calității vieții și apropierii de indicatorii de sănătate și demografici ai țăriilor civilizate, în același timp cu scăderea patologiei specifice țărilor subdezvoltate.

2.8.2.1. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

În România există deosebiri semnificative ale situaţiei numărului de unităţi sanitare între regiunile de dezvoltare şi între mediul urban şi rural. Astfel, în privința numărului de unități sanitare ***Regiunea Sud-Vest Oltenia*** se situează pe locul VII (după regiunile București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Sud-Est, Sud-Muntenia și Centru), deținând 9,88% din totalul unităților sanitare la nivel național (63.059). Numărul total de unități sanitare din Regiunea Sud-Vest Oltenia era, în anul 2020, de **6.233 unități**, în creștere cu aproape 11% față de 2012.

În anul 2018, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, serviciile medicale erau asigurate de un număr de 5.898 de medici, 1.325 medici stomatologi, 1.759 farmacişti şi 15.360 cadre sanitare medii. Se observa o ușoară creștere comparativ cu anul 2017.

Tab. 2.52. Personalul medical în Regiunea SV Oltenia în anul 2018 [166]

	Medici	Nr. medici la 1000 locuitori	Stomatologi	Farmacişti	Personal sanitar mediu
OLTENIA	**5.898**	**2,7**	**1.325**	**1.759**	**15.360**
Dolj	*3.121*	*4,5*	*664*	*910*	*6.513*
Gorj	**783**	**2,2**	**176**	**267**	**2.291**
Mehedinți	*495*	*1,8*	*144*	*168*	*1.581*
Olt	*728*	*1,7*	*84*	*153*	*2.574*
Vâlcea	*771*	*1,9*	*257*	*261*	*2.401*

Din analiza tabelului 2.49. se poate observa că 46% din totalul personalului medico-sanitar își desfășoară activitatea în județul Dolj, județul Mehedinți având cele mai puține cadre medicale, sub 10% din totalul existent în regiune.

Conform **Raportului de țară pe 2019 al Comisiei Europene**, sistemul de sănătate se confruntă cu numeroase provocări. Finanțarea redusă și utilizarea ineficientă a resurselor publice limitează eficacitatea sistemului de sănătate. Migrarea în continuare a forței de muncă din acest domeniu a condus la un **deficit considerabil de medici și de asistente medicale.** Infrastructura sistemului de sănătate și prevalența plăților informale constituie în continuare motive de îngrijorare.

De asemenea, **persoanele care locuiesc în zonele rurale și grupurile vulnerabile au acces limitat la serviciile de asistență medicală**, ceea ce, la rândul său, are un impact negativ asupra stării de sănătate a populației. Înființarea centrelor de

[166] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027*

asistență medicală de proximitate a întârziat și mai mult, limitând astfel perspectivele de trecere la serviciile de îngrijire medicală ambulatorie.

În privința evoluţiei numărului de unităţi sanitare, se observă că aceasta nu a fost una constantă, ponderea unităţilor cu proprietate majoritar privată crescând continuu, atât la nivelul regiunii, cât şi al judeţului Gorj.

În domeniul sănătății, **județul Gorj**, ca majoritatea județelor țării, nu se caracterizează prin indicatori foarte buni. Populația îmbătrânită, mortalitatea generală peste media țării, personal medical insuficient, dotarea precară cu aparatură medicală modernă și/sau performantă, toate acestea determină nivelul actual al indicatorilor stării de sănătate. Astfel, la nivelul județului Gorj, din cele **913 unități sanitare**, cel mai mare număr este reprezentat de cabinetele medicale de familie (183), urmate de cabinetele stomatologice(179) și cabinetele medicale de specialitate (174), în timp ce unităţile preventorii, ambulatoriile de specialitate, centrele de transfuzii şi centrele de sănătate și sănătate mintală sunt foarte slab reprezentate. În același timp, și numărul de spitale, localizate în mediul urban este extrem de mic - 8 - toate aflate în proprietate publică.[167]

Pe lângă distribuția inechitabilă, în cazul multora dintre spitalele județene de urgență se înregistrează o acută nevoie de echipamente moderne, cu ajutorul cărora pot fi tratate afecțiunile complexe de care suferă populația de la nivel urban, dar, mai ales, cea de la nivel rural pentru care accesibilitatea la serviciile medicale spitalicești de urgență reprezintă o problemă, ceea ce relevă nevoia finanțării echipamentelor spitalelor județene de urgență.

În ceea ce privește problemele din sectorul de sănătate cu care se confruntă **municipiul Târgu Jiu** sunt problemele specifice tuturor/majorității localităților urbane din România, produse în primul rând de subfinanțarea cronică a acestui sector de activitate. Spre deosebire de județ, municipiul Târgu Jiu se caracterizează prin indicatori mai buni ai stării de sănătate, datorită accesibilității populației la serviciile medicale, datorită nivelului de trai crescut al locuitorilor orașului comparativ cu populația județului și datorită implicării autorităților locale în rezolvarea problemelor populației municipiului Târgu Jiu.

Accesul la serviciile de sănătate, alături de aspecte socio-economice, culturale sau de mediu reprezintă elemente ce influențează starea de sănătate a populației. Calitatea serviciilor sanitare este condiționată de infrastructura specifică, de numărul personalului specializat, dar și de nivelul de salarizare din domeniu. Accesul la serviciile medicale este inegal ca urmare a diferențelor economice (costul tratamentului și al transportului), de așezare geografică (distanța față de unitățile medicale) și de calitate a serviciilor sanitare.

În ceea ce privește **indicatorii stării de sănătate în municipiul Târgu Jiu** situația se prezintă astfel:

[167] *Sursa: Institutul Național de Statistică, anul 2019*

Natalitatea

Natalitatea este frecvența nașterilor de copii vii în cadrul unei populații, exprimată prin raportul dintre numărul de nașteri dintr-un an și efectivul populației. Natalitatea este elementul dinamic, activ al bilanțului natural și cunoaște o mai mare variabilitate în spațiu și timp, întrucât poate fi mai ușor de controlat și de influențat decât mortalitatea.

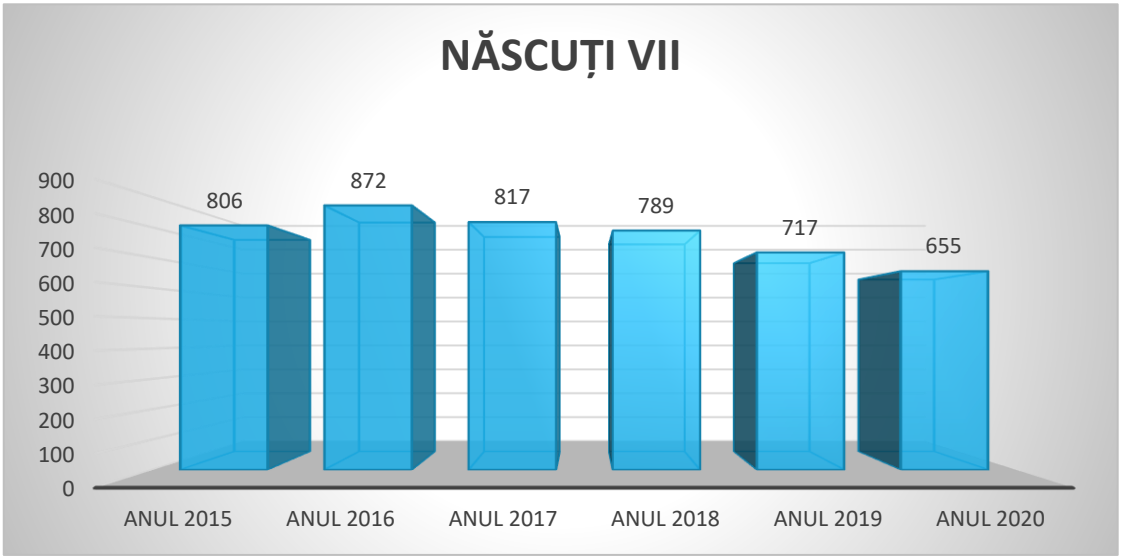

Fig. 2.71. Nataliatea în Municipiul Târgu Jiu 2015-2020 [168]

UM	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Născuți vii la 1000 locuitori	**8,3‰**	**9,04‰**	**8,5‰**	**8,24‰**	**7,54‰**	**6,94‰**

Rata brută de natalitate înregistrată în municipiul Târgu Jiu, în anul 2020, are o valoare de 6,94‰ de locuitori, sub valoarea medie a țării (8,5‰ de locuitori). Acest indicator înregistrează o evoluție ușor descendentă datorită numărului în scădere de născuți vii.

[168] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Mortalitatea

Municipiul Târgu Jiu înregistrează per ansamblu o evoluție ascendentă a ratei brute de mortalitate în perioada 2015-2020. În anul 2020, rata brută de mortalitate la nivelul orașului înregistra o valoare de 10‰, în creștere substanțială față de anul 2019.

Tab. 2.53. Rata de mortalitate la nivelul Municipiului Târgu Jiu

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Decedați – număr	*693*	*700*	*715*	*715*	*729*	*944*
Populație stabilă – număr	*97.107*	*96.383*	*96.075*	*95.670*	*95.080*	*94.341*
Rata brută de mortalitate	***7,13‰***	***7,26‰***	***7,44‰***	***7,47‰***	***7,66‰***	***10‰***

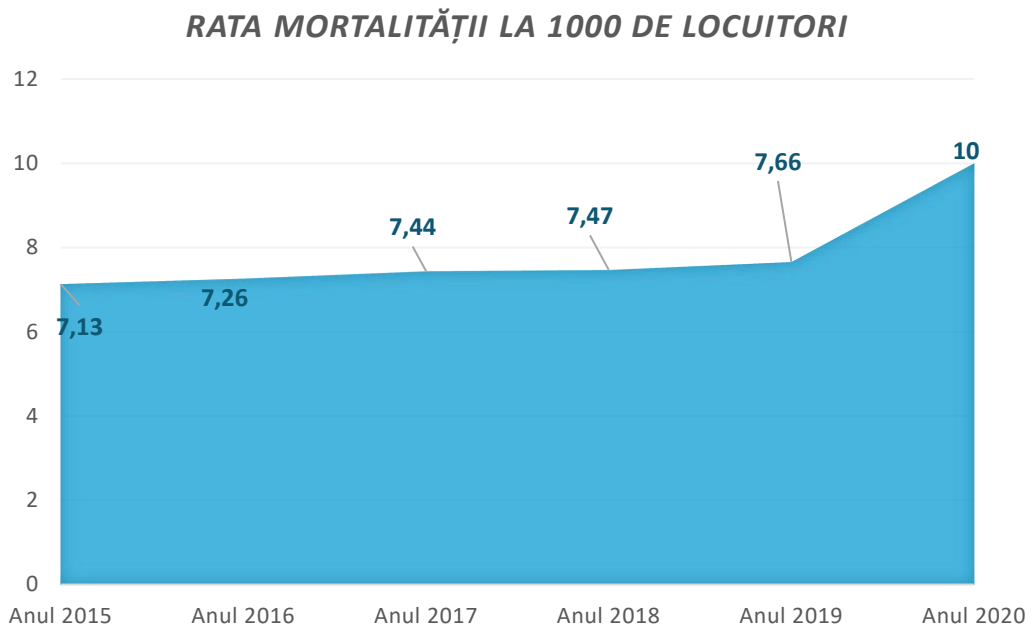

Fig. 2.72. Rata mortalității la 1000 de locuitori în Municipiul Târgu Jiu, 2015-2020 [169]

Aceste creșteri ale indicatorului pot fi explicate prin creșterea ponderii persoanelor vârstnice de la an la an, dar și prin scăderea numărului populației, datorită fenomenului de migrație.

Principalele cinci cauze de deces la nivelul municipiului Târgu Jiu se suprapun peste cauzele de deces de la nivelul țării și anume: **bolile cardiovasculare, tumorile, bolile respiratorii, bolile digestive, accidentele**.

[169] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Factorii de risc implicați în producerea acestor patologiii sunt: stilul de viață (alimentație necorespunzătoare, fumat, stress, sedentarism), adresabilitatea scăzută a populației la serviciile medicale în stadiile incipiente ale bolii, etc. Potrivit *Comisiei Europene*, factorii de risc comportamentali sunt răspândiți și reprezintă o amenințare serioasă la adresa sănătății populației. **Alimentația deficitară** și **lipsa activității fizice** sunt preocupări majore. Deși ratele de **obezitate** la adulți sunt printre cele mai scăzute din UE, nivelurile excesului de greutate și ale obezității în rândul copiilor au crescut semnificativ în ultimii ani. Peste 30% dintre bărbați fumează (dar procentul la femei este de numai 8%), iar **fumatul** regulat în rândul adolescenților se situează, de asemenea, la un nivel ridicat. **Consumul de alcool** este ridicat, 50% din bărbați consumand episodic alcool în exces în mod regulat.

În ceea ce privește **speranța de viață la naștere,** în România a crescut cu mai mult de patru ani în perioada 2000-2017 (de la 71,2 ani la 75,3 ani), aceasta rămânând printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană și cu aproape șase ani sub media UE, conform unui raport publicat de Comisia Europeană.

Totodată, există o disparitate de gen majoră, femeile trăind în medie cu șapte ani mai mult decât bărbații (71,7 ani comparativ cu 79,1 ani). Discrepanțele în rândul femeilor sunt mult mai puțin accentuate - aproximativ patru ani, o valoare aproximativ identică cu cea înregistrată pe teritoriul UE.

De asemenea, există inegalități pronunțate în ceea ce privește speranța de viață în funcție de nivelul de studii, în special pentru bărbați. Astfel, bărbați cu niveluri scăzute de studii la vârsta de 30 de ani trăiesc în medie cu 10 ani mai puțin decât cei cu studii superioare, valoare considerabil mai ridicată decat media UE de 7,6 ani.

Mortalitatea infantilă

Mortalitatea infantilă reprezintă un indicator specific de măsurare și descriere a stării de sănătate a copiilor și în același timp este considerat ca unul dintre cei mai sensibili indici ai nivelului de trai și stării de sănătate ai unei populații.

Conform raportului *"**Romania - Profilul de țară din 2020 în ceea ce privește sănătatea**",* **România** are una dintre **cele mai ridicate rate ale mortalității infantile din UE** - 6,7 la 1 000 de născuți vii, comparativ cu media UE de 3,6 în 2017. Echipamentele medicale insuficiente si deficitul de medici pot contribui la explicarea acestei cifre.

Rata de mortalitate infantilă la nivelul municipiului Târgu Jiu înregistrează o creștere de 4,2 procente, între anii 2015 și 2020, doar cu o îmbunătățire vizibilă față de anul 2016, când diferența a fost de 2,3 procente. Această scădere se datorează pe de o parte îmbunătățirii serviciilor de sănătate acordate grupei de vârsta 0-1 an și, pe de altă parte, creșterii numărului de născuți vii și a nivelului de trai. Totuși, în perioada 2018-2020, rata mortalității infantile a crescut din nou cu aprox. 4,1 procente.

Nivelul mortalității infantile este fundamental controlat de către factori sociali, politici și economici, calitatea serviciilor medicale având un impact secundar. Astfel, declinul semnificativ al mortalității infantile este determinat atât de progresele înregistrate în ocrotirea sănătății, cât și în celelalte domenii ale vieții umane, cum ar fi: alimentația, igienizarea mediului de viață, producția de masă a medicamentelor, a vaccinurilor, educarea populație, etc.

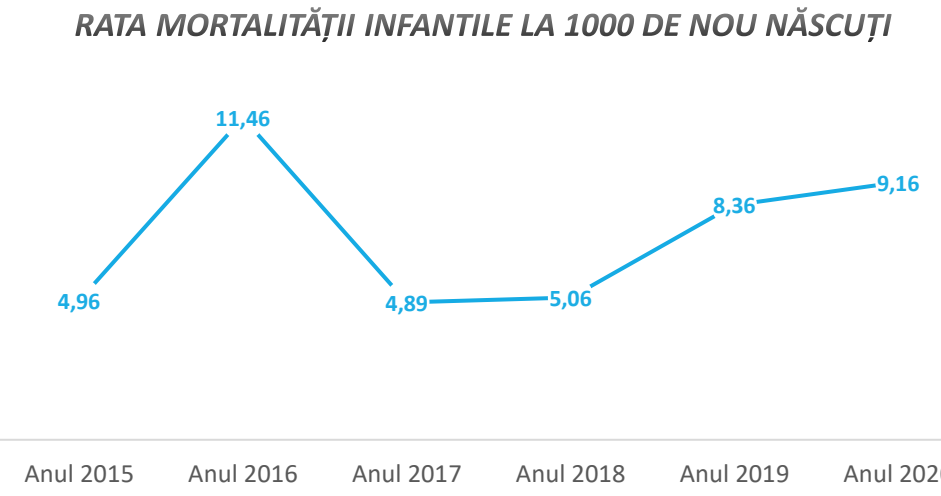

Fig. 2.73. Rata mortalității infantile la 1000 nou născuți în Municipiul Târgu Jiu, 2015-2020 [170]

Tab. 2.54. Rata de mortalitate infantilă la nivelul Municipiului Târgu Jiu

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Decedați sub un an - număr	4	10	4	4	6	6
Născuți vii - număr	806	872	817	789	717	655
Rata de mortaliatate infantilă	4,96‰	11,46‰	4,89‰	5,06‰	8,36‰	9,16‰

Sporul natural

Din graficul de mai jos se poate observa că, la nivelul municipiului Târgu Jiu sporul natural a avut, cel puțin în perioada analizată, o evoluție fluctuantă în sensul în care în perioada 2015-2016 valoarea indicatorului a crescut de la un la altul, pentru ca începând cu anul 2017 să fie în continuă scădere, ajungând în anul 2020 la un spor natural negativ.

De asemenea, diferența dintre natalitate și mortalitate tinde să se mărească, această valoare negativă a sporului natural reflectând o scădere naturală a populației.

[170] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Cu toate acestea, valoarea observată a sporului natural, s-ar putea să prezinte diferențe față de valoarea reală, întrucât numărul născuților vii înregistrați în municipiul Târgu Jiu rezultă prin însumarea născuților vii ale căror mame au domiciliul stabil în orașul Târgu Jiu, și a născuților vii ale căror mame nu locuiesc în orașul Târgu Jiu, ci în zonele învecinate orașului, dar care se adresează pentru naștere serviciilor medicale municipale (din cauza accesibilitatii scăzute la servicii specifice de obsetrică și neonatologie în zonele rurale).

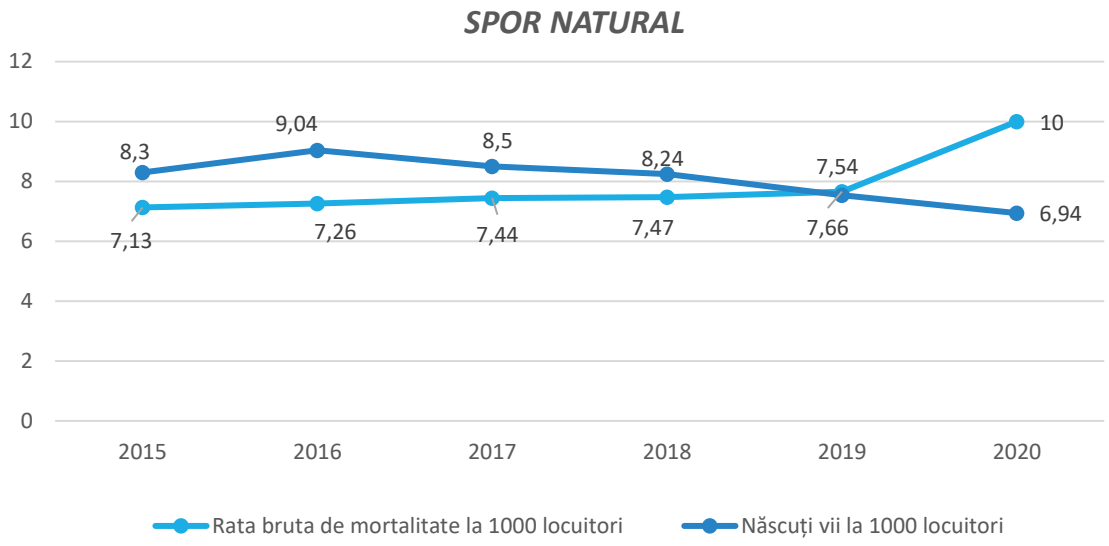

Fig. 2.74. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Târgu Jiu [171]

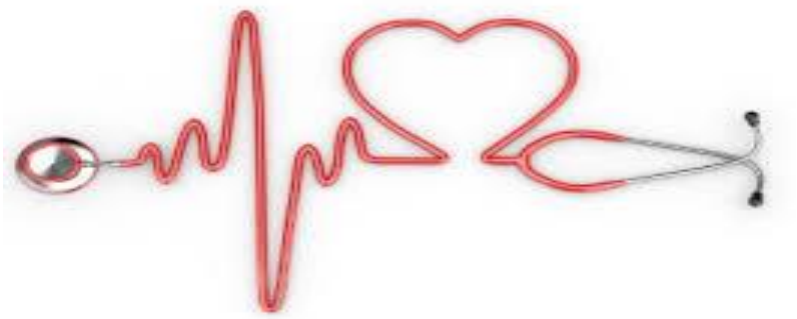
Tab. 2.55. Rata sporului natural la nivelul Municipiului Târgu Jiu

Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata brută de mortalitate la 1000 locuitori	7,13‰	7,26‰	7,44‰	7,47‰	7,66‰	10‰
Nascuți la 1000 locuitori	8,3‰	9,04‰	8,5‰	8,24‰	7,54‰	6,94‰
Rata spor natural	**1,17**	**1,78**	**1,06**	**0,77**	**- 0,12**	**- 3,06**

[171] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

2.8.2.2. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE

În municipiul Târgu Jiu există unități din rețeaua de sănătate de interes regional, municipal și local. Din categoria unităților de interes regional fac parte *Spitalul Județean*, *dispensarele medicale, policlinicile și farmaciile*.

Activitatea în acest domeniu este evidențiată prin următoarele date, aferente municipiului Târgu Jiu, puse la dispoziție de *Institutul Național de Statistică* **la nivelul anului 2020**: **în sectorul public** există un număr de **1009 paturi** în *Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu* și **90 de paturi în sectorul privat**, distribuite astfel: 21 paturi în centrele medicale de specialitate și 69 paturi în puncte de lucru ale centrelor de dializă.

În ceea ce privește **personalul medical**, în sectorul public sunt 253 de medici și 6 medici de familie, în sectorul privat sunt 105 medici și 48 medici de familie. De asemenea, în sectorul public sunt înregistrați 6 farmaciști, 5 stomatologi, 742 angajați ca personal mediu sanitar, iar în sectorul privat 199 farmaciști, 104 stomatologi și 429 salariați personal mediu sanitar.

Starea de sănătate a populației este determinată pe de o parte de accesul la sănătate, dat de factorii genetici, de mediu, de dezvoltare economică sau socio-culturali, iar pe de altă parte de accesul la serviciile de sănătate, care depinde aproape în totalitate de infrastructura sanitară. Sistemul medical din municipiul Târgu Jiu cuprinde atât infrastructură de sănătate publică, cât și privată.

Situația completă a **unităților sanitare din Municipiul Târgu Jiu, în anul 2019,** este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.56. Structura unităților sanitare proprietate publică din Municipiul Târgu Jiu [172]

Categorii de unități sanitare	Forma de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019
Spitale	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Dispensare medicale	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Centre de sănătate mintală	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Centre medicale de specialitate	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Cabinete medicale școlare	Proprietate publică	6	6	9	9	9
Cabinete medicale de familie	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Cabinete stomatologice	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Farmacii	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Puncte farmaceutice		3	3	3	3	3
Laboratoare medicale	Proprietate publică	11	11	11	11	11
Laboratoare de tehnică dentară	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Centre de transfuzie	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publică	6	12	4	4	4

Astfel, se observă că în ultimii 5 ani numărul de unități sanitare proprietate publică a rămas constant, cu excepția cabinetelor medicale școlare (al căror număr a crescut începând din anul 2018) și a altor tipuri de cabinete medicale (al căror număr a scăzut însă începând din anul 2016).

Evoluția infrastructurii private de sănătate pe aceeași perioadă este evidențiată în tabelul următor:

Tab. 2.57. Structura unităților sanitare proprietate privată din Municipiul Târgu Jiu [173]

Categorii de unități sanitare	Forma de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019
Spitale	Proprietate privata	-	-	1	-	-
Ambulatorii de specialitate	Proprietate privata	-	-	1	1	-
Centre medicale de specialitate	Proprietate privată	-	-	-	1	1
Puncte de lucru ale centrelor de dializă	Proprietate privată	-	-	-	2	2
Cabinete medicale de medicină generală	Proprietate privată	6	6	6	5	5
Cabinete medicale de familie	Proprietate privată	54	53	58	49	48
Cabinete stomatologice	Proprietate privată	99	101	100	101	106
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privată	131	131	138	133	133
Farmacii	Proprietate privată	51	50	46	52	50
Puncte farmaceutice	Proprietate privată	2	2	4	4	2
Depozite farmaceutice	Proprietate privată	6	6	6	6	6
Laboratoare medicale	Proprietate privată	33	34	35	37	38
Laboratoare de tehnica dentară	Proprietate privată	26	26	26	33	28

[172] *Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2019 (ultimele date disponibile)*
[173] *Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2019 (ultimele date disponibile)*

Analizând evoluția numărului de unități sanitare, din municipiul Târgu Jiu, în perioada 2015 – 2019, se observă că acestea au avut o evoluție diferită, în sensul că sistemul privat s-a dezvoltat în defavoarea sistemului public, numărul acestora crescând de la 408 unități în anul 2015 la 419 în anul 2019.

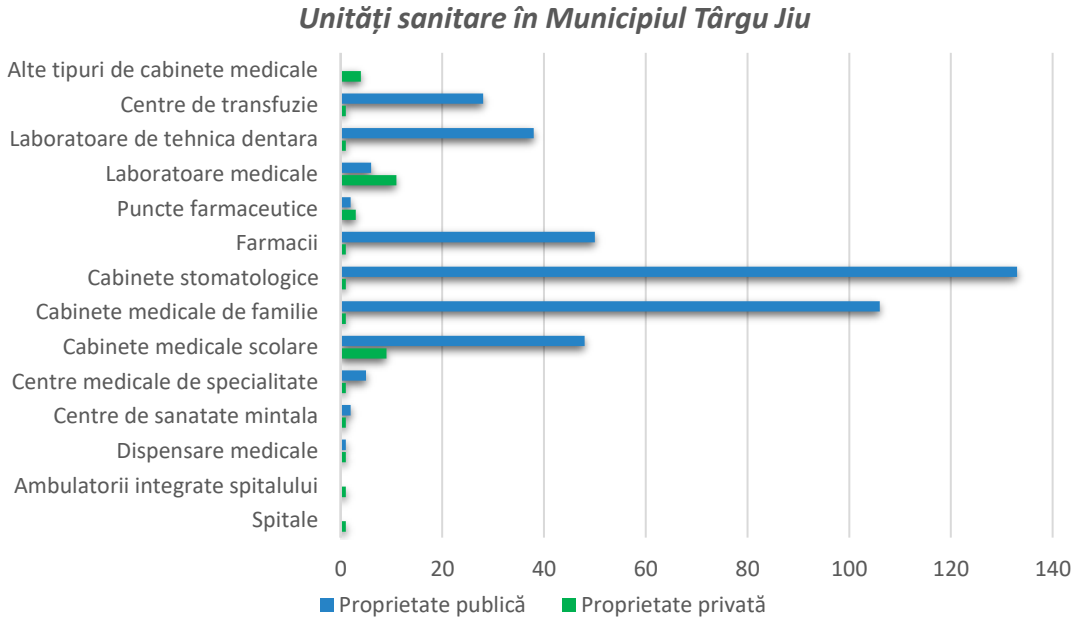

Fig. 2.75. Unități sanitare Municipiul Târgu Jiu, anul 2019 [174]

După cum se observă și din graficul de mai sus, reprezentând cumulat unitățile sanitare publice și private pentru anul 2019, serviciile medicale private au o pondere mult mai mare decât cele publice în ceea ce privește: cabinetele medicale de specialitate, cabinetele medicale de familie și cele stomatologice, farmaciile și punctele farmaceutice, laboratoarele de tehnică dentară. În schimb, în proprietate exclusiv publică se află: spitalele, ambulatoriile de specialitate, ambulatoriile integrate spitalului, dispensarele medicale, centrele de sănătate, cabinetele medicale școlare, centrele de transfuzie.

Disparitățile în accesul la serviciile sanitare apar din cauza diferențelor etnice, economice (coplăți, costurile tratamentelor și transportului, timpii de așteptare, etc.), de așezare geografică (distanța față de unitățile medicale) și de calitatea inegală a serviciilor de același tip. De asemenea, nivelul scăzut al calității serviciilor medicale este determinat de calitatea precară a infrastructurii specifice, de numărul redus al personalului medical specializat, dar și de nivelul de salarizare, în continuare foarte redus în acest domeniu.

[174] *Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

2.8.2.3.
2.8.2.4. STRUCTURA ȘI EVOLUȚIA PERSONALULUI MEDICAL

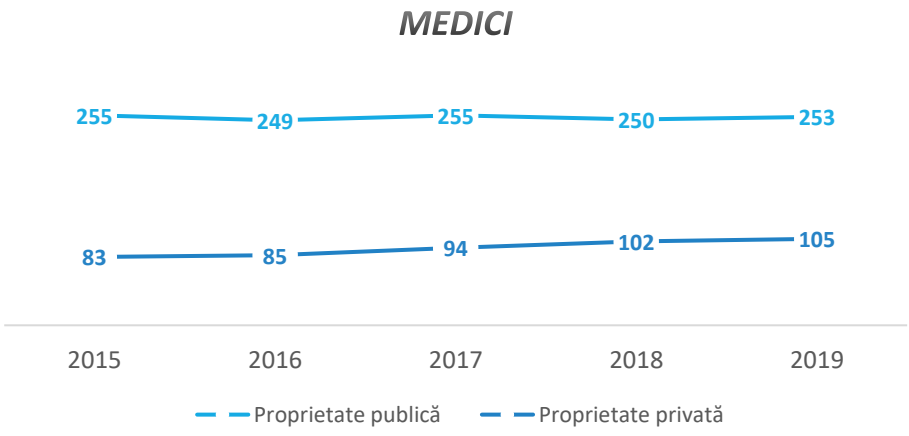
Datele privind personalul medical creează o imagine a resurselor umane disponibile să ofere asistență medicală pentru populație.

Evoluția personalului medical din Municipiul Târgu Jiu este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.58. Personalul medical pe categorii din Municipiul Târgu Jiu [175]

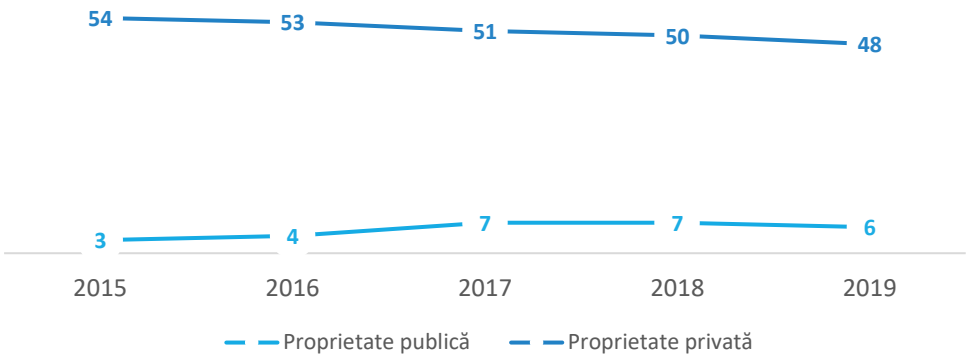
Indicatori (nr.)	2015	2016	2017	2018	2019
Medici – proprietate publică – persoane total	255	249	255	250	253
Medici – proprietate privată – persoane total	83	85	94	102	105
Medici de familie – proprietate publică – persoane total	3	4	7	7	6
Medici de familie – proprietate privată – persoane	54	53	51	50	48
Stomatologi – proprietate publică - persoane	4	5	6	6	5
Stomatologi – proprietate privată - persoane	101	101	102	103	104
Farmaciști – proprietate publică - persoane	6	7	7	7	6
Farmaciști – proprietate privată - persoane	107	103	202	204	199
Personal mediu sanitar – proprietate publică persoane	722	732	753	743	742
Personal mediu sanitar – proprietate privată persoane	373	363	408	393	429

Pentru evidențierea evoluției personalului medical pe cele două tipuri de proprietate a infrastructurii (public/privat), datele din tabel au fost transpuse în graficele următoare: [176]

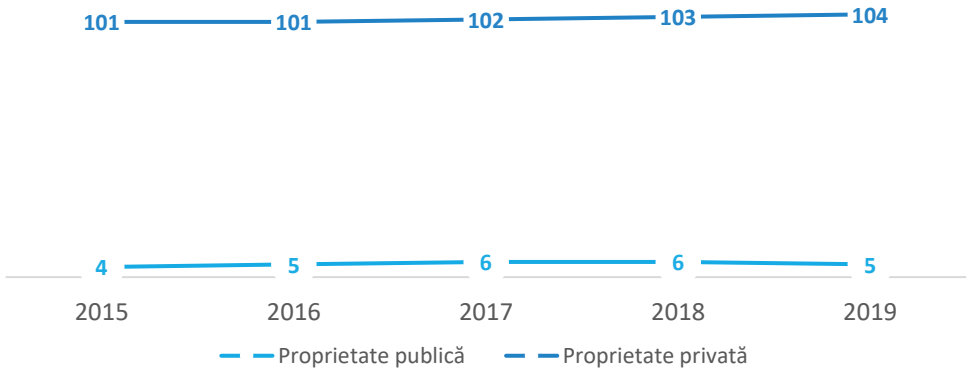

[175] *Sursă: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[176] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

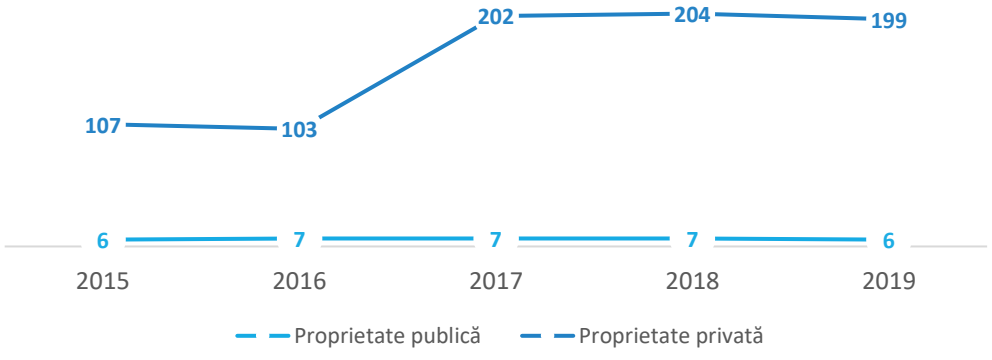
MEDICI DE FAMILIE

STOMATOLOGI

FARMACIȘTI

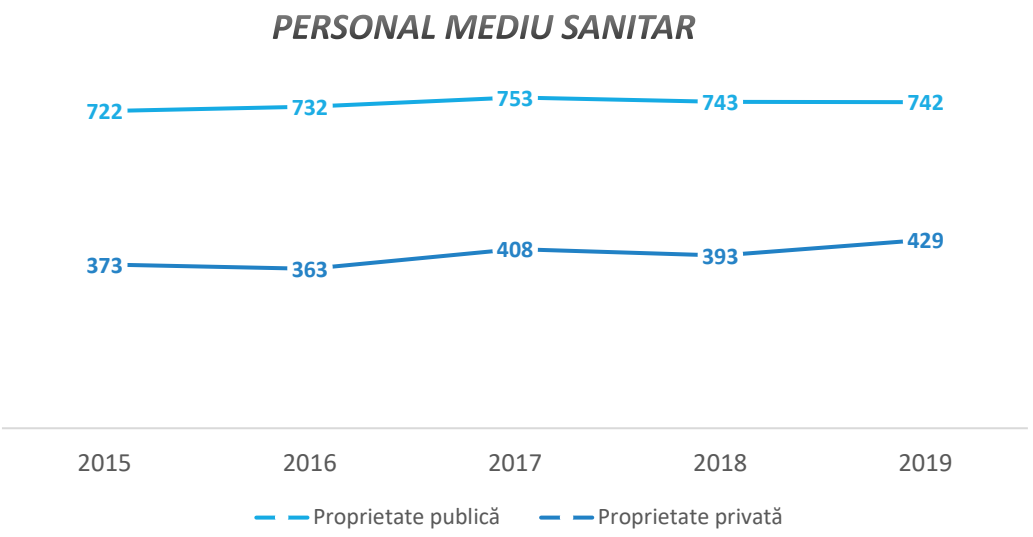

Fig. 2.76. Evoluția personalului medical

După cum se observă, există un număr mai mare al personalului medical în sectorul public doar în ceea ce privește medicii și personalul sanitar mediu, acest fapt datorându-se existenței spitalului județean, care este proprietate publică. Pentru indicatorul medici, se constată o creștere atât a personalului care activează în domeniul public, cât și personalul echivalent din sectorul privat. În schimb, personalul sanitar mediu din sistemul public a scăzut începând din anul 2017 pe fondul migrării acestuia către sistemul privat.

Pe de altă parte, pentru celelalte categorii de personal medical - medici de familie, stomatologi și farmaciști - personalul din domeniul privat este mai numeros, iar singura evoluție semnificativă este creșterea numărului de farmaciști din sectorul privat.

În concluzie, sistemul medical din municipiul Târgu Jiu este bine dezvoltat în ceea ce privește numărul de unități spitalicești, înregistrând totodată o creștere a medicilor care activează în unități medicale din sectorul public. Totuși, investițiile în sănătate trebuie continuate și chiar intensificate, în vederea asigurării dotării cu aparatură medicală, precum și pentru intervenții de reabilitare și modernizare. Sectorul medical privat este în continuă dezvoltare, cu o creștere în ceea ce privește infrastructura începând cu anul 2016. Pe de altă parte, în ceea ce privește personalul medical, se constată o creștere semnificativă a numărului de personal sanitar mediu și farmacișiti, o relativă stagnare în celelalte categorii (medici de familie, stomatologi), dar o creștere a numărului total al medicilor.

Elementele care vor sta la baza propunerilor de investiții în sănătate se regăsesc în analiza de oportunitate realizată pentru acest domeniu.

Municipiul Târgu Jiu concentrează cea mai mare parte a dotărilor pentru sănătate și asistență socială a județului Gorj, oferind servicii diversificate. După cum am menționat, în Târgu Jiu funcționează un spital proprietate de stat: ***Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu***.

În municipiul Târgu Jiu, ca și în restul țării, după anul 1990 domeniul ocrotirii sănătății a cunoscut prefaceri profunde:

- *apariția inițiativei private prin înființarea de cabinete și laboratoare particulare;*
- *organizarea asistenței sanitare pentru populație prin medici de familie;*
- *înființarea unor societăți comerciale care au ca obiect de activitate preocupări medicale precum distribuția de medicamente, recoltarea și condiționarea plantelor medicale, întreținerea și distribuirea aparaturii și echipamentelor sanitare.*

Spitalul Târgu Jiu își află originea prin anul 1844, dar se înființează oficial în martie 1846, prin încheierea unui contract de închiriere între Primăria orașului Târgu Jiu și Nicolae Protopopescu pentru a pune la dispoziție casele sale din strada Poștei (actualmente Tudor Vladimirescu). Dr. Dimitrie Culcer este primul medic de spital din judetul Gorj. Inițial, spitalul era destinat bolnavilor cu boli venerice, apoi s-au internat și alte categorii de bolnavi : accidentați, cu boli intercurente, cu traumatisme deschise, etc. Spitalul se extinde și se dotează material prin grija dr. Carol Davila (în calitate de inspector general sanitar). Acesta este numit la 10 septembrie 1859 la conducerea *Serviciului Sanitar al Principatelor*. Dr. Carol Davila, la data de 11 aprilie 1862, numeste pentru probleme profesionale pe dr. Ion Ionescu, ca medic al Districtului si Spitalului din Tg.Jiu. La 1 septembrie 1856, Caimacanul Barbu Știrbei trimite o adresă conducerii orașului Tg.Jiu prin care hotărăște transformarea oficială a spitalului cu specific principal de boli venerice, în spital general.

În clădirea inițială, Spitalul Tg.Jiu a functionat timp de 12 ani, apoi s-a mutat în fostele case ale dr. Dimitrie Culcer, pentru ca la sfârsitul anului 1864 spitalul să îsi transfere sediul într-o cladire din strada Sfântului Nicolae (proprietate a lui Bănică Politimos, care devine mai târziu pușcăria orașului Tg.Jiu).

Noul spital a avut un parcurs ascendent, de la 45 de paturi la înființare, ajungând în anul 1938 la 200 de paturi și 4 secții: chirurgie, medicală, contagioase și pediatrie, dar si un compartiment de obstetrica-ginecologie, un laborator de analize medicale și un compartiment de radiologie, pentru ca **în prezent numărul paturilor să ajungă la 1009 pentru spitalizare continuă și 69 de paturi pentru spitalizare de zi**.

Spitalul Judeţean de Urgenţă Târgu Jiu este o instituţie publică finanţată integral din venituri proprii şi funcționează pe principiul autonomiei financiare, aflată în subordinea *Consiliului Judeţean Gorj*.[177]

Din punctul de vedere al ocrotirii sănătății, chiar dacă la nivelul județului Gorj există un număr insuficient de medici, cel mai mare număr de medici și medici specialiști se găsește în Târgu Jiu, fapt ce se datorează și faptului că pe teritoriul municipiului funcționează *Spitalul Județean de Urgență*.

[177] *Sursa: Site-ul oficial al Spitalului Judeţean de Urgenţă Târgu Jiu: http://www.spitalgorj.ro/*

Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu este o unitate sanitară de utilitate publică, cu personalitate juridică, cu rol în asigurarea de servicii medicale - preventive, curative, de recuperare - funcţionând pe principiile prevăzute în Legea 95/2006, participând la asigurarea stării de sănătate a populaţiei.

În baza *Legii nr.95/2006* privind reforma în domeniul sănătăţii şi a *Dispozițiilor Preşedintelui Consiliului Judeţean Gorj nr.525/06.09.2018* privind aprobarea modificării *Structurii Organizatorice a Spitalului Judeţean de Urgență Târgu Jiu* care este organizat şi funcţionează după cum urmează: [178]

Clădirea nr. 1 (centrală) str. Progresului nr. 18

- **Secţia Medcină Internă I** - 62 paturi, din care:
  - Compartiment Pneumologie - 5 paturi
  - Compartiment Nefrologic - 8 paturi
  - Secția Gastroenterologie - 35 paturi
  - Secţia Endocrinologie 34 paturi
- **Sectia Cardiologie** - 65 paturi, din care:
  - Compaitiment UST ACC - 8 paturi
- **Secţia Pediatrie** - 69 paturi
- **Secţia Obstretică-Ginecologie** - 50 paturi
- **Secţia Neonatologie** - 25 paturi, din care:
  - Compartiment Terapie intensivă - 7 paturi
  - Compartiment Prematuri - 5 paturi
- **Secţia Neurologie** - 90 paturi, din care:

[178] *Sursa: Spitalul Judetean de Urgență Târgu Jiu - Regulament de Organizare și Functionare*

- Compartiment Recuperare Medicală Neurologică - 12 paturi

- **Secţia ATI I** - 15 paturi

Clădirea nr. 2 - str. Tudor Vladimirescu nr. 17

- **Sectia Medicină Internă II** - 33 paturi
- **Compartiment Geriatrie și Gerontolol!ie** - 15 paturi
- **Secţia Chirurgie Generală I** - 50 paturi, din care:
  - Compartiment Arși - 6 paturi
  - Compartiment Neurochirurgie - 5 paturi
- **Secţia Chirurgie Generală II** - 53 paturi, din care:
  - Compartiment Chirurgie si ortopedie infantilă - 9 paturi
  - Compartiment Chirurgie toracică 5 paturi
- **Sectia ATI II** - 25 paturi
- **Sectia Ortopedie și traumatologie** - 48 paturi
- **Secţia ORL** - 33 paturi, din care:
  - Compartiment Chirurgie orală i ma ilo-fac lă 8 paturi –
- **Secţia Oftalmologie -** 35 paturi
- **Secţia Recuperare, Medicină Fizică i Balneologic** - 56 paturi
- **Secţia Urologie -** 25 paturi

Clădirea nr. 3 - str. A.I.Cuza nr. 1

- **Secţia Boli Infecţioase** - 55 paturi, din care:
  - Compartiment HIV /SIDA - 5 paturi
- **Secţia Psihiatrie-acuţi** - 60 paturi
- **Secţia Oncologie medicală** - 46 paturi
- **Secţia Dermatovenerologie** - 30 paturi.

Ambulatoriu integrat Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu acordă servicii ambulatorii de specialitate în următoarele *specialități:*

- săli de tratament
- cardiologie
- medicină internă
- neurologie
- pediatrie
- psihiatrie/neuropsihiatrie infantilă
- obstetrică-ginecologie
- ortopedie și traumatologie
- urologie
- endocrinologie
- alergologie
- dermatovenerologie
- nefrologie; neonatologie
- gastroenterologie
- pneumologie
- chirurgie generală
- oftalmologie
- ORL;
- genetică medicală;
- Laborator de recuperare, medicină fizică şi balneologie punct de lucru.

La nivelul spitalului funcţionează ***Centrul Judeţean de Diabet Zaharat, Nutriție și Boli metabolice***.

Medicii de specialitate, acreditați conform normelor în vigoare, din cadrul spitalului asigură continuitatea prin linii de gardă distincte în toate specialitățile. Totodată, pentru îndeplinirea atribuţiilor ce revin cu privire la activitatea economică, financiară şi administrativă, *Spitalul Judeţean de Urgenţă Târgu Jiu* are în structură servicii și compartimente funcţionale: resurse umane, finaciar-contabilitate, aprovizionare, transport, achiziţii publice-contractare, tehnic, administrativ, etc.

În dotarea *Spitalul Județean de Urgență Gorj* există următoarele echipamente și aparatură medicală:

- *aparatură digitală de radiodiagnostic și imagistică medicală;*
- *aparat de tomografie computerizată;*
- *aparate ultrasonografie convențională;*
- *instrumentele și echipamentele necesare pentru efectuarea analizelor medicale de hematologie, biochimie, microbiologie, imunologie și toxicologie.*

Din păcate, capacitatea spitalului este insuficientă pentru numărul mare de solicitări. Spitalul nu deservește doar locuitorii municipiului Târgu Jiu, ci și populația din localitățile învecinate, având în vedere faptul că este spital județean.

2.8.3. SISTEMUL ȘI INFRASTRUCTURA DE ASISTENŢĂ SOCIALĂ

Asistența socială, componentă a sistemului național de protecție socială, cuprinde serviciile sociale și prestațiile sociale acordate în vederea dezvoltării capacităților individuale sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Unul dintre cele mai importante concepte în cadrul asistenței sociale este incluziunea socială, ce este compusă, în viziunea Uniunii Europene, din construirea

unei piețe a muncii inclusive, asigurarea unei locuințe decente pentru toți indivizii, eliminarea discriminărilor indivizilor cu dizabilități, a imigranților sau a minorităților etnice. Nevoia socială individuală sau de grup este contracarată de asistența socială prin prestația socială, în bani sau în natură, ce cuprinde alocațiile familiale, ajutoarele sociale și speciale către familii sau persoane, în funcție de nevoile și veniturile acestora.

Obiectivul interventiei asistenței sociale este de a-i sprijini pe cei aflați în dificultate să obțină condițiile necesare unei vieți decente, ajutându-i să-și dezvolte propriile capacități și competente. Următoarele categorii de persoane constituie în mod special obiectul intervenției activităților de asistență socială:

- ⇒ *familii sărace: familii fără venituri sau cu venituri mici în care unul dintre părinți este șomer, familii monoparentale, familii cu mulți copii al căror necesar depășește veniturile părinților;*
- ⇒ *copii care trăiesc în mediu familial și social advers, abandonați și instituționalizați;*
- ⇒ *minori delincvenți, tineri neintegrați;*
- ⇒ *persoane dependente de droguri și/sau alcool;*
- ⇒ *persoane abuzate fizic si sexual;*
- ⇒ *persoane cu handicap fizic si/sau psihic;*
- ⇒ *persoane cu boli cronice și degenerative fără susținători legali;*
- ⇒ *persoane în vârstă aflate în incapacitate de autoservire;*
- ⇒ *persoane care au suferit în urma calamităților naturale, sociale;*
- ⇒ *persoane care au suferit discriminări (sociale, fizice, economice, psihologice) - grupări minoritare cu mai puține drepturi față de populația majoritară.*

În același context, și în ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*** se stipulează câteva obiective de atins, respectiv: reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

De asemenea, unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale ***Agendei 2030 - FĂRĂ SĂRĂCIE*** - prevede *„eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context”.*

România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2018 procentul de persoane care suferă de deprivare materială severă era de 23,8%. În consecință, politica guvernamentală în domeniul asistenței sociale vizează o serie de măsuri destinate combaterii excluziunii sociale și promovării incluziunii sociale, într-o construcție de sistem coerentă, cu un management eficient, tinzând spre o îmbunătățire permanentă a diverselor măsuri de suport financiar destinate familii, copiilor, persoanelor aflate în situație de risc, precum și spre o consolidare și dezvoltare a rețelei de servicii sociale.

În perioada 2009 – 2017, cadrul legislativ în domeniul serviciilor sociale a fost îmbunătățit prin aprobarea unor măsuri care au vizat reglementarea, funcționarea și finanțarea serviciilor sociale, precum[179]:

- ✓ *elaborarea unor noi standarde minime de calitate pentru toate tipurile de servicii sociale;*
- ✓ *aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale;*
- ✓ *crearea Nomenclatorului serviciilor sociale:*
- ✓ *îmbunătățirea procedurii de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și a procedurii de licențiere a serviciilor;*
- ✓ *îmbunătățirea regulamentelor de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială;*
- ✓ *continuarea derulării de programe de finanțare a serviciilor sociale*.

[179] *Sursa*: *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*

Țintele care se doresc a fi atinse la orizontului anului **2030** sunt:

- *Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;*
- *Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;*
- *Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.*

De asemenea, în aceeași perioadă s-au înregistrat **progrese și în privința acordării alocațiilor de stat pentru copii**, pentru susținerea familiei și de plasament, de acordare a concediului și indemnizației pentru creșterea copilului, de acordare a ajutorului social, de acordare a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței și a programului privind stimularea participării la învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, prin majorarea cuantumurilor și corelarea acestora cu modele europene, în scopul activizării persoanelor și reducerea dependenței de măsurile sociale pasive.

Totodată, **a fost aprobată Legea nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune**, care reglementează instituirea acestui tip de venit, ca beneficiu de asistență socială acordat familiilor și persoanelor singure aflate în situație de dificultate, în scopul prevenirii și combaterii sărăciei și riscului de excluziune socială.

Caracteristica acestui sector o reprezintă **participarea tot mai amplă a organizațiilor nonguvernamentale și a altor parteneri sociali**, în condițiile în care statul dispune de resurse limitate care nu pot acoperi întreaga sferă de necesități.

Responsabilitatea dezvoltării și administrării serviciilor sociale revine autorităților administrației publice locale. Serviciile sociale specializate sunt dezvoltate și finanțate de către *Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului*, iar *Serviciul Public de Asistență Socială local* are responsabilitatea administrării și gestionării serviciilor sociale primare.

Și Municipiul Târgu Jiu trebuie să se adapteze la noile politici în domeniu și să încerce din timp să se pregătească pentru a beneficia cu prioritate de programele finanțate din fonduri guvernamentale și europene care vor fi disponibile în perioada următoare.

Direcția Publică de Protecție Socială Târgu Jiu este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu personalitate juridică, înființată în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu*, și funcționează ca direcție de asistență socială în baza Hotărârii nr. 797/2017 a Guvernului României, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și a altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială (persoane fără adăpost, victime ale violenței în familie).

Direcţia Publică de Protecţie Socială Târgu Jiu își îndeplineşte atribuţiile prin intermediul următoarelor **structuri funcționale**:

- ***Serviciul Protecție Socială;***
- ***Compartiment salarizare, juridic;***
- ***Compartiment protecția drepturilor copilului;***
- ***Biroul Financiar, Contabilitate;***
- ***Compartimentul achiziții publice;***
- ***Compartimentul Comunicare și Relații Publice;***
- ***Compartiment Clubul vârstnicilor;***
- ***Creșe;***
- ***Compartiment Asistență Medicală Comunitară;***
- ***Centrul Medical Speranța;***
- ***Casa Iris;***
- ***Centrul de servicii sociale integrat-Centrul pentru bătrâni Magnolia;***
- ***Casa Sânziana;***
- ***Centrul Iasomia;***
- ***Centrul Christian;***
- ***Compartiment Administrativ.***

SERVICIUL DE PROTECȚIE SOCIALĂ

Activitățile realizate în cadrul *Serviciului de Protecție Socială* vizează întocmirea unor dosare privind:

- ✓ *venitul minim garantat;*
- ✓ *cantinele de ajutor social;*
- ✓ *alocația pentru susținerea familiei;*
- ✓ *privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor;*
- ✓ *alocația de stat;*
- ✓ *privind venitul minim garantat;*
- ✓ *privind alocația pentru susținerea familiei;*
- ✓ *stimularea participării în învăţământul preşcolar a copiilor provenind din familii defavorizate;*
- ✓ *concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor;*
- ✓ *măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece;*
- ✓ *măsuri de protecție socială.*

În privința **ajutoarelor sociale**, **în** perioada ianuarie - decembrie **2020**, au fost înregistrate 62 dosare noi. În perioada 01 ianuarie - 31 decembrie 2020 au fost puse în plată 59 dosare noi și s-au efectuat 450 de anchete sociale, atât beneficiarilor aflați în plată cât și celor nou intrați. În urma acestor verificări s-au emis 41 dispoziții de încetare a dreptului la ajutor social, pentru restul beneficiarilor menținându-se propunerea de acordare a dreptului. Motivul încetării l-a constituit faptul că unii beneficiari s-au mutat de la adresa declarată, s-au angajat la diverse societăți comerciale realizând venituri ce depășesc cuantumul prevăzut de lege, ori s-au pensionat.

Un număr mediu de 146 beneficiari de ajutor social sunt repartizați, lunar, la realizarea unor lucrări edilitar - gospodărești, stabilite de salariații *Serviciului Gospodărie Comunitară* din cadrul Primăriei Municipiului Târgu Jiu.

De asemenea, stabilirea **ajutoarelor bănești pentru încălzirea locuințelor** familiilor sau persoanelor cu venituri reduse, s-a efectuat potrivit prevederilor O.U.G. nr.70/2011, privind acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței, precum și a unor facilități acordate populației pentru plata energiei termice cu modificările și completările ulterioare. De ajutoarele pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri, au beneficiat 170 de familii, iar suma acordată din bugetul local fiind de 46.690 lei.

Tot în anul 2020, au fost acordate 14 ajutoare de urgență pentru sprijinirea unor familii aflate în situații de risc social și 2 ajutoare de deces.

Atât beneficiarilor de ajutor social și alocație pentru susținerea familiei (monoparentală și complementară), cât și altor familii sau persoane singure cu venituri reduse le-au fost acordate tichete sociale atât cu ocazia Sărbătorilor Pascale (1.001 tichete sociale), cât şi cu ocazia Sărbatorilor de Crăciun (1.078 tichete sociale), conform *Hotărârii Consiliului Local Târgu Jiu nr. 52/24.02.2020*. De asemenea, în baza aceleiași Hotărâri a Consiliului Local Târgu Jiu, au fost acordate 100 pachete cu alimente tradiționale (50 pachete Paste si 50 pachete Crăciun), precum si 209 ghiozdane echipate cu rechizite școlare, acordate copiilor cu o situație socio-economică dificilă, în cadrul actiunii ,, *Început de an școlar*".

Referitor la **acordarea hranei** prin *Direcția Publică de Protecție Socială*, stabilirea dreptului la acest serviciu social se face în baza reglementărilor Legii nr. 208/1997 privind cantinele de ajutor social. În anul 2020, un număr mediu de 85 persoane au servit lunar masa, criteriul de acordare al acestui drept fiind situaţia socio-economică a familiei, rezultată în urma efectuării anchetei sociale la domiciliul solicitanţilor şi analizării documentelor prezentate de aceştia.

Începând cu data de 1 Martie 2015, prin *Hotărârea nr. 67/23.02.2015 a Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu*, s-a introdus **obligativitatea efectuării unor ore de muncă în folosul comunității** și de către beneficiarii hranei acordate prin intermediul *Direcției de Protecție Socială* și, astfel, un număr mediu lunar de 13 persoane au prestat ore de muncă pentru a beneficia de serviciile respective.

O altă categorie a activităţilor realizate în cadrul *Serviciului de Protecţie Socială* o reprezintă **întocmirea dosarelor de: alocaţie de stat**, potrivit *Legii nr. 61/1993* modificată şi completată ulterior **şi a alocaţiei pentru susţinerea familiei**, gestionate în conformitate cu prevederile *Legii nr. 277/2010*. În anul 2020 au fost primite şi soluţionate 750 dosare de alocaţii de stat, 24 dosare de alocaţii pentru susţinerea familiei monoparentale şi 39 dosare de alocaţii de susţinere pentru familiile în care copiii se află în întreţinerea ambilor părinţi.

O altă activitate a *Serviciului de Protecţie Socială* a fost cea legată de întocmirea a 108 anchete sociale pentru divese tipuri de **burse şcolare pentru elevi şi studenţi**, inclusiv anchetele sociale necesare derulării Programului naţional „*Bani de liceu*."

COMPARTIMENTUL SALARIZARE, JURIDIC

Prin activitatea desfășurată de către *Compartimentul Salarizare, Juridic* se asigură măsurile de protecție socială prin punerea în aplicare a Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Rolul compartimentului este de a stabili compatibilitatea unei anumite persoane cu funcţia de asistent personal, potrivit *Legii nr. 448/2006*, republicată, de a informa Consiliul Local despre problemele ivite şi de a propune spre aprobare numărul asistenţilor personali.

Pentru **anul 2020** numărul de **asistenți personali ai persoanelor cu handicap** a fost menținut, conform Hotărârii Consiliului Local nr. 53/24.02.2020 și anume 400 locuri de asistent personal, iar în bugetul local au fost prevăzute sumele necesare din care s-a suportat salarizarea asistenţilor personali și a indemnizațiilor pentru un număr de 500 de însoțitori.

Pe perioada stării de urgență au fost întocmite un număr de 29 acte adiționale la asistenții personali ai persoanelor cu handicap prin care au fost prelungite contractele individuale de muncă până la preschimbarea certificatelor de handicap ce au expirat în perioada stării de urgență declarată, pe o perioadă ce nu depășește 90 de zile de la încetarea stării de urgență.

Compartimentul Salarizare, Juridic întocmeşte statele de plată și calculează lunar salariile pentru angajații din cadrul *Direcției Publice de Protecție Socială* - funcţionarii publici, personalul contractual, asistenții personali și indemnizațiile de însoțitor, urmăreşte actualizarea dosarelor de personal, a contractelor de muncă şi transmiterea în REVISAL .

COMPARTIMENTUL PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

Activitatea *Compartimentului Protecția Drepturilor Copilului* s-a concentrat pe aplicarea prevederilor *Legii nr. 272 din data de 21 iunie 2004*, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Compartimentul Protecția Drepturilor Copilului monitorizează și analizează situația copiilor din Municipiul Târgu Jiu, precum și modul de respectare a drepturilor copilului, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, potrivit legii, realizează activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa, identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și beneficii sociale.

Astfel, în cursul anului 2020, până la data de 29.12.2020 **s-au întocmit documente prevazute de actele normative**, astfel:

- ⇒ *Raport de evaluare inițială – 150;*
- ⇒ *Planuri de servicii – 80;*
- ⇒ *Monitorizări post-servicii sociale (lunar, pe o perioada de 3 luni) – 20;*
- ⇒ *Monitorizări post-servicii sociale (semestrial, pe o perioadă de 1 an) – 15;*
- ⇒ *Monitorizări post-reintegrare în familii(lunar, pe o perioadă de 6 luni) – 10;*
- ⇒ *Monitorizări după încetarea măsurii de protecție specială-supraveghere specializată (lunar, pe o perioadă de 6 luni) – 10;*
- ⇒ *Înștiințări pentru obținerea hotărârii de delegare temporară de drepturi părintești – 15;*
- ⇒ *Cazuri depistate de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate fără hotărâre de delegare de drepturi părintești – 15;*
- ⇒ *Fișă de observație - 30;*
- ⇒ *Fisă de identificare a riscurilor - 30;*
- ⇒ *Monitorizări cazuri de copii ai căror părinți sunt plecați la lucru în străinătate (din două în două luni- pe o perioadă de 6 luni, ulterior semestrial) - 10;*
- ⇒ *Referat pentru aprobare dispoziție – 70;*
- ⇒ *Cazuri de consiliere și informare familie – 70;*
- ⇒ *Cazuri de informare-consiliere – 30;*
- ⇒ *Cazuri de evaluări a situației copilului și a familiei acestuia – 670.*

BIROUL FINANCIAR DE CONTABILITATE

Activitatea desfășurată în cadrul *Biroului financiar de contabilitate* se identifică prin următoarele **activități principale**:

- ➢ *întocmirea dărilor de seamă contabile sau situaţiilor financiare trimestriale şi anuale;*
- ➢ *evidenţa clară, corectă şi la zi a operaţiunilor contabile ale D.G.A.S.P.C. Gorj;*
- ➢ *fundamentarea şi întocmirea proiectului de buget pentru D.G.A.S.P.C. Gorj;*
- ➢ *întocmirea necesarelor de credite şi execuţia privind utilizarea creditelor în limita şi cu destinaţia aprobată prin buget;*
- ➢ *evidența cheltuielilor realizate la nivel de centru în scopul urmăririi încadrarii în standardele de cost aprobate.*

În cursul anului 2020 a fost administrat un buget în sumă de 32.558.610 lei, din care: buget local 32.517.610 lei și finantare din venituri proprii 41.000 lei.

De asemenea, creșele au beneficiat de dotări cu obiecte de inventar în suma de 8.177,81 lei în scopul asigurării unor condiții mai bune pentru copiii care le frecventează.

COMPARTIMENTUL ACHIZIȚII PUBLICE

Compartimentul Achizitii Publice are ca obiectiv organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziții publice privind atribuirea contractelor publice de produse, servicii și lucrări necesare desfășurării activității din cadrul Direcției de Protecție Socială.

Compartimentul Achiziții Publice are următoarele **atribuții principale**:

- *Elaborarea și actualizarea, pe baza necesităților transmise de celelalte compartimente ale Direcției Publice de Protecție Socială, a Programului anual al achizițiilor publice, într-o primă formă până la sfârșitul anului în curs și definitivarea acestuia în funcție de fondurile aprobate;*
- *Elaborarea sau coordonarea activității de elaborare a documentației de atribuire și documentelor suport necesare în procesul de achiziție publică;*
- *Asigurarea activității de informare și de publicitate privind pregătirea și organizarea procedurilor de achiziții publice desfășurate așa cum sunt prevăzute de legislație;*
- *Aplicarea și finalizarea procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică;*
- *Elaborarea notelor justificative privind modul de desfășurare al procedurilor de achiziții publice care au ca obiect serviciile cuprinse în Anexa2 din Legea nr.98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, potrivit PO întocmite conform prevederilor legislației;*
- *Formularea propunerilor privind componența comisiilor de evaluare a ofertelor pentru procedurile de achiziție publică ce urmează a se derula;*
- *Asigurarea întocmirii în conformitate cu prevederile legale în vigoare a contractelor de achiziții publice;*
- *Realizarea achizițiilor directe;*
- *Urmărirea și asigurarea respectării prevederilor legale cu privire la constituirea și păstrarea dosarelor de achiziție publică, a confidențialității documentelor acestora;*

- *Utilizarea Sistemului Electronic de Achiziții Publice în vederea consultării , inițierii și finalizării achizițiilor publice desfășurate prin intermediul acestei platforme electronic;*
- *Întreprinderea demersurilor necesare pentru înregistrarea/reînoirea/recuperarea certificatului digital, dacă este cazul.*

În cursul anului 2020, în temeiul prevederilor legale **au fost realizate 189 proceduri de achiziție publice de produse și servicii,** din care:

- ✉ prin utilizarea platformei electronice SEAP și finalizate prin încheierea de contracte de achiziție publică **14 proceduri;**
- ✉ prin aplicarea PO întocmită la nivelul Direcției Publice de Protecție Socială referitoare la achiziția serviciilor cuprinse în Anexa 2 la Legea nr.98/2016 privind achizițiile publice, **10 proceduri** finalizate prin încheierea de contracte de achiziție publică și comenzi către operatori economici;
- ✉ prin utilizarea platformei electronice SEAP și finalizate prin comenzi către operatori economici **165 proceduri** (achiziții directe privind diverse produse și servicii necesare desfășurării activității tuturor compartimentelor, Creșelor și centrelor din cadrul Direcției Publice de Protecție Socială).

De menționat că în cursul anului 2020, în contextul *Pandemiei de COVID-19*, pentru asigurarea măsurilor necesare impuse pentru prevenirea și combaterea răspândirii

infecțiilor cu coronavirusul SARS- COV-2, *Direcția Publică de Protecție Socială* a întreprins toate demersurile necesare pentru achiziționarea și dotarea Creșelor, Centrelor și sediului în care se desfășoară activități cu publicul, cu dezinfectanți, produse igienico sanitare, măști și mănuși de protecție, termometre non contact, produse de curățenie pentru igienizarea tuturor spațiilor din dotare. În acest sens s-a realizat periodic și dezinfecția spațiilor prin achiziționarea de servicii de dezinfecție cu operatori economici specializați.

Tot în contextul *Pandemiei de COVID-19*, **deși au fost cuprinse mai multe acțiuni în programul de activități al *Direcției Publice de Protecție Socială* și implicit în Programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2020, au putut fi desfășurate doar** următoarele:

- *Nunta de Aur* – eveniment festiv dedicat cuplurilor din Municipiul Târgu Jiu care au împlinit 50 de ani de căsătorie;
- *Acordare tichetelor sociale pentru persoanele nevoiașe* din Municipiul TârguJiu, al căror venit / membru de familia s-a situat sub limita a 530 lei;
- *Acordarea de rechizite școlare copiilor care au provenit din familii nevoiașe*, din municipiul Târgu Jiu, cu ocazia începutului de an școlar 2020-2021;
- *Achiziționarea și acordarea unor pachete cu alimente persoanelor defavorizate* din Municipiul Târgu Jiu, atât cu ocazia Sărbătorilor Pascale cât și cu ocazia Sărbătorii Crăciunului;
- *Oferirea unor mese* (meniuri calde și preparate tradiționale), achiziționate în regim de catering, beneficiarilor *Centrului Social pentru persoane fără adăpost Casa IRIS*, cu ocazia Sărbătorilor Pascale și a Sărbătorii Crăciunului.

COMPARTIMENTUL DE COMUNICARE ȘI RELAȚII PUBLICE

Activitatea de primire și înregistrare petiții precum și de furnizare informații publice se desfășoară prin intermediul *Compartimentului de Comunicare și Relații publice*. Astfel, în anul 2020 au fost înregistrate un număr de 16.861 de solicitări din partea cetățenilor sau alte instituții, 11 dintre acestea fiind sesizări cu privire la situația economico-socială a altor persoane și 16 fiind solicitări de informații publice, în baza Legii 544/2001, care reglementează furnizarea de informații de interes public.

Au fost expediate, pe bază de borderouri, utilizând serviciile poștale, aproximativ 2.400 de trimiteri, reprezentând comunicări către beneficiari aflați deja în evidența instituției noastre, răspunsuri la solicitări sau plicurile cu tichete sociale acordate cu ocazia sărbătorilor de Paște și de Crăciun.

Site-ul a fost în permanență actualizat cu informațiile publice ce trebuiau furnizate din oficiu, mai ales că, din data de 16 martie 2020, a fost instituită starea de urgență și circulația persoanelor a fost restricționată, modalitatea de a intra în posesia formularelor ce trebuiau completate pentru solicitarea de beneficii și servicii oferite prin instituția noastră, pentru foarte mulți cetățeni, fiind varianta on-line. Totodată, foarte multe

informații au fost furnizate și telefonic, pentru mulți cetățeni - mai ales vârstnici, aceasta fiind singura cale de comunicare. Cu toate acestea, *Direcția Publică de Protecție Socială* nu a suspendat activitatea de relații cu publicul, rămânând în continuare la dispoziția cetățenilor interesați, respectându-se normele de prevenire a răspândirii infectării cu virusul COVID-19, prin purtarea măștii de protecție, dezinfectarea mâinilor și păstrarea distanței fizice.

COMPARTIMENTUL CLUBUL VÂRSTNICILOR

În municipiul Târgu Jiu funcționează patru *Cluburi pentru Vârsta a III-a*, în fiecare zonă principală a orașului:

- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Olteniței;***
- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Mioriței;***
- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Lt. Col. Dumitru Petrescu;***
- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Tudor Vladimirescu.***

Începând cu data de 16 martie 2020 a fost instaurată starea de urgență, datorită pandemiei de SARS COV-2, iar activitatea desfășurată în cluburile vârstei a III-a a fost suspendată, în urma deciziei comitetului Județean pentru situații de Urgență.

CREȘELE

Creșele funcționează în baza *Legii nr. 263/2007*, fiind centre de educație antepreșcolară specializate în oferirea de servicii cu caracter social, medical, educațional pentru creșterea, îngrijirea și educarea timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani.

La nivelul Municipiului Târgu Jiu funcționează un număr de **5 creșe, având capacitatea totală de 210 locuri:**

- ♦ ***Creșa Petunia*** – str. Aleea Plopilor, nr. 9 – capacitate 30 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 2*** – str. Siretului, nr. 16 – capacitate 45 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 4*** - str. Griviței, nr.1 – capacitate 45 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 8*** – str. Mioriței, nr. 2 – capacitate 50 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 10*** – str. 11 Iunie 1848, nr. 69 – capacitate 40 de locuri.

În perioada 01.01.2020 – 10.03.2020, toate creșele au funcționat la capacitatea normală, activitățile desfășurate constând în următoarele:

- ⇒ servicii de îngrijire, supraveghere și educatie a copiilor înscriși;
- ⇒ programe de educație timpurie adecvate vârstei, nevoilor, potențialului de dezvoltare și particularităților copiilor, prin activitatea educatorilor puericultori;
- ⇒ supravegherea stării de sănătate și de igienă a copiilor, acordând primul ajutor și îngrijiri medicale copiilor în caz de îmbolnăvire, până la momentul preluării copilului de către reprezentantul legal sau al internării într-o unitate medicală;

- ⇒ nutriția copiilor conform normelor legale în vigoare, în vederea respectării aportului caloric necesar dezvoltării și creșterii copiilor, prin meniuri diversificate ca și conținut;
- ⇒ colaborare cu familiile copiilor și realizarea de relații de parteneriat activ cu acestea, în baza *Acordului de Parteneriat*;
- ⇒ sprijin și consiliere pentru părinți, fiind într-o bună colaborare cu aceștia, la baza acesteia stând comunicarea pe fiecare domeniu de activitate din creșă;
- ⇒ au contribuit la depistarea situațiilor de risc care ar fi putut surveni în urma separării copilului de părinții săi, precum și în urma unor conflicte din familiile acestora;

Începand cu data de 11.03.2020 activitatea creșelor a fost suspendată conform *Hotărârii Comitetului Local pentru Situații de Urgență Tg-Jiu, nr. 11862/10.03.2020*, hotărâre luată în vederea prevenirii răspândirii virusului SARS-COV-2, fiind aprobată și efectuarea dezinfecției în toate unitățile de învațământ preuniversitar. Această hotărare a fost urmată de declararea stării de urgență prin *Decretul Nr.195 din 16 martie 2020*, privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, fapt care a dus la prelungirea suspendării activității cu copiii din creșă.

COMPARTIMENTUL ASISTENȚĂ MEDICALĂ COMUNITARĂ

Asistența medicală comunitară se realizează pe baza nevoilor medico-sociale identificate prin catagrafia populației aparținând grupurilor vulnerabile din comunități, fiind în concordanță cu politicile și strategiile guvernamentale, precum și cu cele ale autorităților administrației publice locale.

Scopul asistenței medicale comunitare constă în îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin asigurarea echitabilă a accesului la servicii de sănătate a tuturor persoanelor din fiecare comunitate, indiferent de statutul socio-economic, nivelul de educație, amplasarea acesteia în mediul rural sau urban sau de distanța față de furnizorul de servicii medicale.

Obiectivele asistenței medicale comunitare sunt următoarele:

- *identificarea activă, în colaborare cu serviciul public de asistență socială, a problemelor medico-sociale ale comunității și, în special, ale persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;*
- *facilitarea accesului populației, în special al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, la servicii de sănătate și sociale;*
- *promovarea unor atitudini și comportamente favorabile unui stil de viață sănătos, inclusiv prin acțiuni de educație pentru sănătate în comunitate;*
- *participarea la implementarea de programe, proiecte, acțiuni și intervenții de sănătate publică adaptate nevoilor comunității, în special persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;*
- *furnizarea de servicii de sănătate în limita competențelor profesionale legale ale personalului cu atribuții în domeniu.*

În anul 2020, în perioada 04.012020-11.03.2020, au beneficiat de asistență medicală comunitară conform indicatorilor persoane vârstnice, sugari, gravide, mame minore, lehuze, adulți cu risc medico-social, persoane cu dizabilități, bolnavi cronici, ponderea cea mai mare fiind în rândul celor cu nivel economic scăzut, nivel educaţional scăzut, precum si cei cu risc de excluziune socială.

CENTRUL MEDICAL SPERANȚA

În perioada ianuarie-decembrie 2020 s-au efectuat un număr de 6.456 consultații la persoanele asigurate și peste 1600 consultații la persoanele neasigurate, atât de etnie romă cât și majoritari.

Centrul medical Speranța a efectuat în acest an atât consultații fizice cât și teleconsultații, soldate cu recomandări terapeutice și tratamente medicamentoase, în număr foarte mare. În funcție de nevoile pacientului, s-au solicitat servicii private de acordare și îngrijire la domiciliu.

În contextul epidemiologic creat de virusul SarsCov-2, nu s-a putut efectua un număr necesar de imunizări la copiii cu vârsta de 0-3 ani, în schimb, s-a reușit vaccinarea cu vaccin antigripal în perioada octombrie-decembrie 2020 a unui număr de 380 de persoane.

Începând din luna martie 2020, au fost monitorizate permanent persoanele infectate cu Covid-19 ce au fost izolate la domiciliu, ținându-se legătura cu aceștia, atât telefonic cât și prin vizite la domiciliu. Solicitările au fost în special pentru persoanele neasigurate și fără aparținători legali, atât de etnie romă cât și majoritari. Numărul persoanelor cu afecțiuni cronice a crescut în acest an de la 646 de persoane înregistrate la începutul anului, la peste 950 de persoane la final de 2020. Ca urmare a efectelor pandemiei, au fost foarte multe persoane care au descoperit că suferă de boli cronice asociate, acestea probabil agravându-se în momentul în care au venit în contact cu persoane infectate, de aceea și numărul de rețete și de bilete de trimitere către medici specialiști a crescut foarte mult.

CENTRUL SOCIAL DE URGENȚĂ PENTRU PERSOANELE FĂRĂ ADĂPOST (C.S.U.P.F.A) – CASA IRIS

Casa Iris, cu sediul în municipiul Târgu Jiu, reprezintă un serviciu de asistenţă socială cu regim rezidențial, cu găzduire pe perioadă determinată, fiind înființat prin *H.C.L. nr. 232/26.06.2006* și realicențiat, conform licenței de funcționare seria LF nr. 0009623 din 16/09/2020. În perioada 2009–2020 au solicitat și beneficiat de serviciile sociale oferite de centru un număr de 663 de persoane.

Perioada inițială de acordare a serviciilor sociale cetățenilor din Municipiul Târgu Jiu este de 30 de zile, după care se reevaluează cazul, putând fi prelungită în funcție de nevoile identificate pentru fiecare caz în parte. În cazuri excepţionale se acordă ajutor în regim de urgenţă şi persoanelor cu domiciliul în alte localități din județul Gorj/alte

județe/țări, pe o perioadă inițială de 7 zile (în limita locurilor disponibile), după care se reevaluează cazul, perioada putând fi prelungită în funcție de nevoile identificate și de anotimp. Pentru persoanele evacuate prin *Ordin de Protecție Provizoriu* perioada de cazare este 120 de ore.

C.S.U.P.F.A. – Casa Iris asigură beneficiarilor servicii de asistență socială, asistenţă medicală primară, consiliere psihologică, supraveghere, condiții corespunzătoare de cazare, de igienă corporală și spălare a hainelor. **Capacitatea maximă a centrului este de 32 de locuri**, dispuse în două dormitoare separate, pentru femei și bărbați, cu câte 16 paturi, având circuit deschis, numărul beneficiarilor oscilând de la o zi la alta.

În anul 2020, pentru prevenirea răspândrii coronavirusului, în baza *Ordonanței Militare nr. 8 din 09.04.2020*, s-a instituit măsura de izolare preventivă la locul de muncă sau în zone special dedicate pentru personalul angajat din centrele rezidențiale. În acest sens, pesonalul angajat și personalul de pază a fost izolat la locul de muncă sau în zone special dedicate, pe o perioadă de 14 zile, urmate ciclic de o perioadă de 14 zile de izolare la domiciliu. În această perioadă centrul a funcționat cu circuit închis, nu a intrat și nu a ieșit nici un beneficiar.

CENTRUL DE SERVICII SOCIALE INTEGRATE – CENTRU DE ASISTENŢĂ SOCIALĂ PENTRU BĂTRÂNI MAGNOLIA

Centrul de Servicii Sociale Integrate – Centru de Asistenţă Socială pentru Bătrâni Magnolia din cadrul Direcţiei Publice de Protecţie Socială Târgu Jiu este un serviciu public local, înfiinţat la data de 27.04.2012 prin *Hotărârea nr. 120/27.04.2012 a Consiliului Local Târgu Jiu*, fără prersonalitate juridică, şi are sediul social în Municipiul Târgu Jiu.

Obiectivul general al centrului îl constituie îmbunătăţirea calităţii infrastructurii pentru serviciile sociale, prin asigurarea unui acces egal al cetăţenilor din Municipiul Târgu Jiu la astfel de servicii. Centrul a fost înfiinţat ca răspuns la nevoile identificate în rândul populaţiei vârstnice de pe raza Municipiului Târgu Jiu.

Obiectivul specific al centrului constă în oferirea de servicii sociale pentru persoanele vârstnice aflate în situaţii de vulnerabilitate, în vederea prevenirii marginalizării sociale şi sprijinirea pentru reintegrarea socială, îmbunătăţirea calităţii vieţii persoanelor vârstnice, prin petrecerea în mod activ și plăcut a timpului liber, precum şi accesul garantat al beneficiarilor la serviciile sociale oferite în acest centru, o informare cât mai exactă a acestora cu privire la drepturile ce le revin.

Beneficiarii centrului sunt persoane singure, în vârstă de peste 58 ani, cu domiciliu în Municipiul Târgu Jiu, lipsite de posibilități materiale, aflându–se în situație de risc social.

Centrul de Asistenţă Socială pentru Bătrâni Magnolia are două componente funcţionale, respectiv**: componenta de zi și componenta ce oferă asistenţă şi suport la domiciliu pentru persoanele vârstnice**. În cadrul componentei de zi, în anul 2020, până la data de 16.03.2020, când activitatea componentei de zi a fost suspendată, odată

cu instituirea stării de urgență prin *Decretul 195/2020*, un număr de 25 persoane vârstnice aflate în situație de risc social au beneficiat de serviciile oferite în cadrul centrului. Componenta centrului ce oferă asistenţă şi suport la domiciliu pentru persoane vârstnice are ca scop principal prevenirea instituționalizării vârstnicilor în cămine pentru persoane vârstnice, de îmbunătățire a calității vieții persoanelor vârstnice și socializarea lor. Astfel, cei 5 îngrijitori ai centrului au efectuat vizite regulate la domiciliul bătrânilor suferind de diverse afecțiuni cronice, pentru le acorda asistența și suport.

CASA SÂNZIANA

„*Casa Sânziana*" a fost un *Centru de Primire în Regim de Urgenţă pentru Victimele Violenţei în Familie*. Numărul mic al solicitărilor din partea potențialilor beneficiari nu justifica menținerea *Centrului* ca funcțional, suportarea cheltuielilor lunare cu întreținerea, cheltuielilor cu reabilitarea și întreținerea spațiului, a celor cu plata personalului specializat, astfel că, începând cu luna septembrie 2020, potrivit HCL nr. 381/16.09.2020, activitatea acestuia a încetat.

CENTRUL DE SERVICII SOCIALE INTEGRATE - CENTRUL DE ÎNGRIJIRE COPII IASOMIA TG-JIU

Centrul de Servicii Sociale Integrate-Centrul de Îngrijire Copii „Iasomia" Târgu Jiu se află sub patronajul spiritual al *Arhiepiscopiei Craiovei-Mitropoliei Olteniei*, având ca parteneri locali *Primăria Municipiului Târgu Jiu*, prin *Direcția Publică de Protecție Socială* - în baza contractului de prestări servicii sociale nr. 16175/11.12.2019.

În anul 2020, au beneficiat de serviciile centrului 63 de copii proveniți din familii dezavantajate social din localitatea Tg. Jiu, cu vârste cuprinse între 6 și 16 ani.

Activități desfășurate pe parcursul anului 2020:

- ***activități de informare la nivelul comunității privind serviciile oferite și beneficiile acestora pentru copii și familiile acestora; activități de colaborare cu profesioniști, voluntari din instituții relevante*:** în perioada ianuarie-martie 2020, au fost organizate întâlniri cu cadrele didactice de la principalele școli din vecinătatea centrului, în vederea prezentării ofertei de servicii, a implicării cadrelor didactice în procesul de identificare a copiilor care au nevoie de servicii sociale și educaționale, a identificării de cadre didactice care să lucreze în regim de voluntariat;
- ***activități de colaborare activă cu familiile copiilor care frecventează centrul*:** sesiuni de informare și consiliere a părinților/reprezentanților legali cu privire la prezentarea planului de măsuri pentru prevenirea infecțiilor cu noul coronavirus COVID-19; s-au consultat părinții și s-au reevaluat dosarele copiilor în vederea revizuirii programului personalizat de intervenție; s-a pus accent pe relația copil-părinte în sensul abilitării părinților în vederea optimizării relațiilor și modului de

interacțiune cu proprii copii; s-a urmărit stimularea și participarea la evenimente din viața copiilor (aniversări, sărbători, activități în cadrul centrului social), etc.;

- ***activități educaționale și de prevenire a abandonului școlar*:** echipa de specialiști a fost preocupată pentru creșterea și menținerea standardului educațional în ritm de indicatori de progres urmărind pe tot parcursul anului creșterea calității învățământului, prevenirea abandonului școlar și focusarea pe rezultate de excepție, astfel că cei 63 de copii activi în anul 2020, au o rată de participare școlară de 100%; parteneriatele încheiate cu școlile precum și menținerea legăturii cu învățătorii au funcționat foarte bine; a fost realizată supraveghere pedagogică/sprijin asistat prin participarea elevilor la realizarea temelor școlare, dezvoltarea abilităților de comunicare orală și scrisă; au fost întocmite fișele de activitate zilnică pentru toți beneficiarii prezenți la activități, etc.;
- ***activități recreative și de socializare, activități culturale și de petrecere a timpului liber*:** activități de educație pentru sănătate; activități artistico-plastice (desen, pictură, colaj, modelaj); activități de dezvoltare a abilităților practice și interacțiune socială, care au avut ca scop principal dezvoltarea deprinderilor care antrenează imaginația și creativitatea; activități artistice (concursuri tematice, activități de creație, proiectarea de filme educative și de desene animate, activități muzicale și teatrale, etc.);
- ***activități de informare și asistență socială, activități de asistență și suport specializat în vederea reabilitării/reintegrării sociale*:** a fost realizată diagnoza socială, consiliere socială, informare, suport emoțional. Pentru beneficiarii nou-admiși, au fost întocmite dosare și efectuate anchete sociale la domiciliu;
- ***acțiuni/activități pentru protecția copilului împotriva abuzului:*** a fost realizată informarea copiilor și a părinților despre procedura cu privire la prevenirea, identificarea, semnalarea, evaluarea și soluționarea suspiciunilor sau acuzațiilor de abuz asupra copiilor, precum și cu privire la drepturile copilului-pentru beneficiarii nou-înregistrați și familiile acestora; a fost realizat parteneriatul cu *Inspectoratul de Poliție Gorj* și desfășurate activități de prevenire abuz, neglijare, exploatare a minorilor;
- ***activități administrative*:** au fost revizuite și elaborate noi proceduri de lucru; s-au întocmit instrumentele de lucru corespunzătoare pentru fiecare modul conform ordinului nr.27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor; au fost organizate ședințe administrative cu personalul centrului și întocmite minutele de ședință; au fost întocmite documente justificative, depuse la Directia Publică de Protecție Socială, pentru serviciile prestate în centru în perioada de raportare; zilnic, au fost realizate activități de curățenie și igienizare a centrului; activități de amenajare a centrului, dotarea cu mobilier nou achiziționat de către DPPS.

CENTRUL DE ZI CHRISTIAN

Direcția Publică de Protecție Socială Târgu-Jiu a asigurat și anul acesta accesul persoanelor adulte cu dizabilități la servicii integrate de suport și recuperare, prin intermediul *Centrului de zi „Christian".*

Unul dintre rolurile principale ale *Centrului de Zi „Christian"* este de a le oferi beneficiarilor (persoane adulte cu dizabilități) suportul bio-psiho-social prin intermediul

departamentelor sale, atât pentru gestionarea eficientă a evenimentele trecute cât și pentru confruntările prezente și pregătirea pentru interacțiunea socială.

Astfel, **beneficiarii *Centrului* primesc asistență pe următoarele domenii**:

- *Informare și Consiliere Socială;*
- *Consiliere psihologică și psihoterapie;*
- *Kinetoterapie și masaj;*
- *Terapie ocupațională;*
- *Socializare și integrare socială;*
- *Activități socio-culturale;*
- *Cursuri și sală de calculatoare.*

Scopul general este satisfacerea nevoilor persoanelor cu dizabilități pe laturi psiho-sociale de dezvoltare mentală, socială și a autonomiei și sănătății. În acest sens, în anul 2020, *Centrul de Zi „Christian”* a avut protocoale de colaborare cu instituții abilitate din Municipiul Târgu Jiu, care au oferit suportul emoțional și informațional pentru beneficiari. De asemenea, prin intermediul specialiștilor Centrului s-au desfășurat o serie de activități care vizează integrarea persoanelor cu dizabilități în societatea gorjeană.

COMPARTIMENTULUI ADMINISTRATIV

Activitatea *Compartimentului Administrativ* din cadrul *Direcției Publice de Protecție Socială Târgu-Jiu s*-a bazat pe dotarea și întreținerea corespunzătoare a bazei materiale a instituției.

S-au făcut studii de piață pentru întocmirea referatelor de necesitate, care s-au materializat ulterior prin colaborarea cu *Compartimentul Achiziții Publice* și *Biroul Financiar –Contabilitate*, ducând astfel la buna desfășurare a activității instituției.

Concluzionând, ***Direcția Publică de Protecție Socială*** **vine în sprijinul cetățenilor, prin intermediul structurilor componente, asigurând acces facil la informații, consiliere în formularea solicitărilor, găsind soluții pe termen lung sau scurt, particularizând în funcție de nevoia fiecărui cetățean, pentru a depăși situațiile dificile și a îndepărta pericolul marginalizării sociale.**

Totodată, pentru îndeplinirea atribuţiilor sale, ***Direcţia Publică de Protecţie Socială Târgu Jiu*** **colaborează și relaționează cu**: *Primăria Municipiului Târgu Jiu; Consiliul Județean Gorj; Instituția Prefectului – Gorj; Direcția Generală de Asistență Socială şi Protecția Drepturilor Copilului Gorj; Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Gorj; Casa Judeţeană de Asigurări de Sănătate Gorj; Agenţia Judeţeană pentru Ocuparea Forţei de Muncă Gorj; Administraţia Judeţeană a Finanţelor Publice Gorj; Casa Judeţeană de Pensii Gorj; Inspectoratul Teritorial de Muncă Gorj; Penitenciarul Târgu Jiu; Inspectoratul Județean de Poliție Gorj; Inspectoratul de Jandarmi Județean Gorj; Inspectoratul Școlar Județean Gorj; Asociația Națională a Surzilor – Filiala Gorj; Asociația Națională a Nevăzătorilor – Filiala Gorj; Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu” Târgu Jiu;*

ONG-uri de profil din țară și străinătate; Şcoala Populară de Artă Târgu Jiu; Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu; Mitropolia Olteniei; Direcția de Sănătate Publică Gorj; diverse organizații ale pensionarilor; diverși agenți economici; voluntari.

Cu toate acestea, măsurile politice aplicate național precum și măsurile aplicate local care au avut ca scop combaterea sărăciei şi a excluziunii sociale nu și-au îndeplinit în totalitate obiectivul, deoarece acestea oferă o siguranţă extrem de redusă pentru familiile care depind cu adevărat de aceste beneficii.

Profesionişti din sistemul de asistență socială, consideră că prestațiile sociale acordate populației sărace nu pot rezolva problemele complexe de excluziune și sărăcie cu care se confruntă familiile beneficiare și au generat dependență de un sistem pasiv de asistență. În lipsa unor condiționări eficiente a prestațiilor de accesul la servicii sau de găsirea unui loc de muncă, precum și fără dublarea acestor prestații de servicii de suport corespunzătoare la nivel local, aceste măsuri de asistență socială nu acoperă funcția de plasă de suport pentru populația săracă.

De asemenea, poate fi menționat că prestațiile sociale se află la un nivel mult prea mic pentru a putea rezolva problemele complexe de excluziune și sărăcie cu care se confruntă familiile beneficiare de ajutor social.

2.8.4. ZONE URBANE MARGINALIZATE - COMUNITĂȚI DEZAVANTAJATE

Un indicator important care reflectă nivelul de trai este ***rata deprivării materiale severe*****,** care reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- *achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități si a altor obligații curente;*
- *plata unei vacante de o săptămână pe an, departe de casă;*
- *consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteina) cel puțin o data la două zile;*
- *posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie)*
- *deținerea unui telefon fix sau mobil;*
- *deținerea unui televizor color;*
- *deținerea unei mașini de spălat;*
- *deținerea unui autoturism personal;*
- *asigurarea plații unei încălziri adecvate a locuinței.*

Cu o valoare de 20,7% a ratei deprivării materiale severe, în anul 2019, *Regiunea Sud-Vest Oltenia* se află pe primul loc între Regiunile de Dezvoltare ale țării, cu 7,2 puncte procentuale peste media națională.

Tab. 2.59. Rata deprivării materiale severe în anul 2019

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata deprivării materiale severe (%)
1.	ROMÂNIA	14,5
2.	Regiunea NORD-VEST	9
3.	Regiunea CENTRU	9,2
4.	Regiunea NORD-EST	17,9
5.	Regiunea SUD-EST	20,7
6.	Regiunea SUD-MUNTENIA	21,7
7.	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	11,2
8.	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	14,9
9.	Regiunea VEST	7,4

Evoluția indicatorului în perioada 2010-2019 este fluctuantă, pe ansamblul înregistrându-se o scădere de la 32,7% în anul 2010 la 14,9% în 2019.

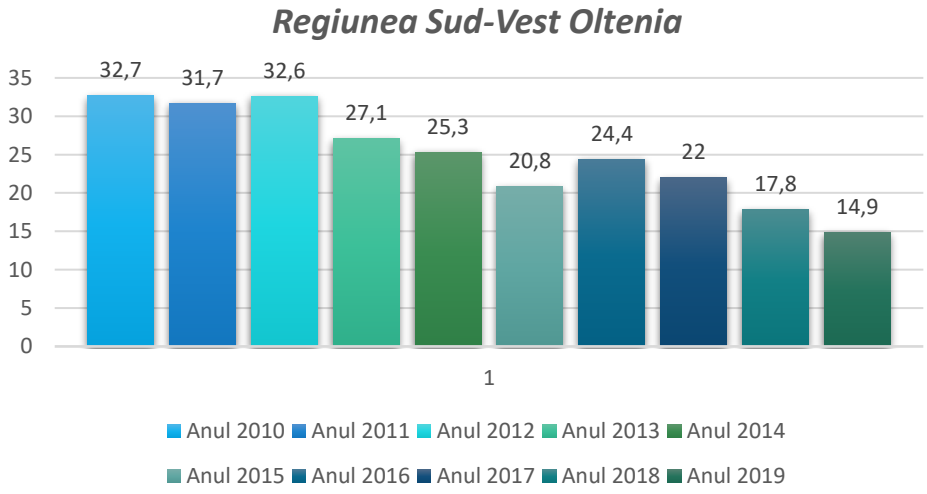

Fig. 2.77. Evoluția ratei deprivării materiale severe în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2010-2019 [180]

Un alt indicator relevant pentru nivelul de trai este ***rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE).***

AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene in cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei,

[180] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- *au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;*
- *sunt în stare de deprivare materială severă;*
- *trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.*

La acest indicator Regiunea Sud– Sud-Vest Oltenia se situează pe locul al 3-lea - după Regiunile Nord-Est și Sud-Est - între regiunile României, cu o valoare de 38,9% în anul 2019, valoare cu peste 7,7 puncte procentuale față de media națională.

Tab. 2.60. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2019

Nr. crt.	Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (%)
1.	**ROMÂNIA**	**31,2**
2.	**Regiunea NORD-VEST**	19,3
3.	**Regiunea CENTRU**	24,4
4.	**Regiunea NORD-EST**	47,1
5.	**Regiunea SUD-EST**	40,1
6.	**Regiunea SUD-MUNTENIA**	36,5
7.	**Regiunea BUCURESTI-ILFOV**	14
8.	**Regiunea SUD-VEST OLTENIA**	**38,9**
9.	**Regiunea VEST**	21,9

După cum se poate observa în figura de mai jos, evoluția indicatorului în perioada 2010-2019, pentru *Regiunea Sud–Vest Oltenia,* arată faptul că au fost înregistrate îmbunătățiri semnificative și, chiar mai mult, în ultimii 4 ani s-a înregistrat o tendință de scădere a ratei de excluziune socială.

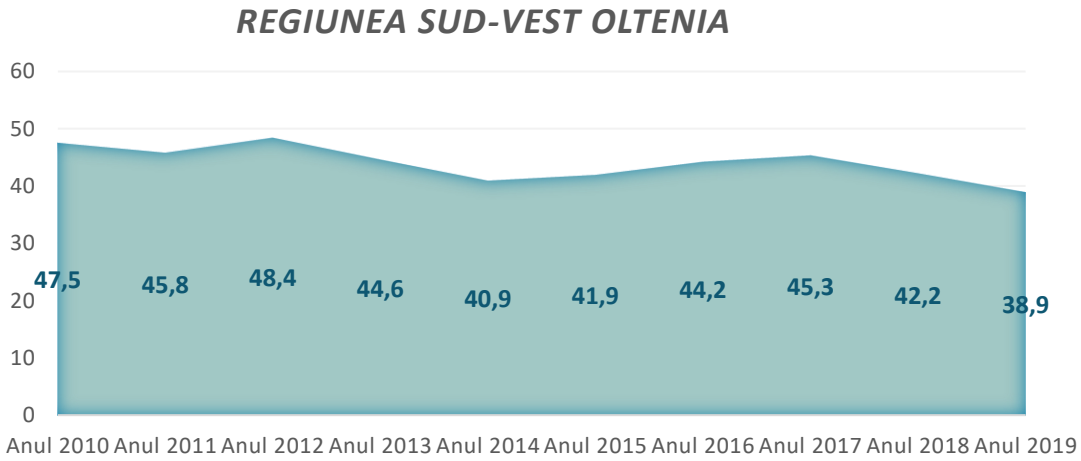

Fig. 2.78. Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2010-2019 [181]

[181] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Conform datelor furnizate în cadrul ***Strategiei naţionale privind incluziunea socială şi reducerea sărăciei (2014-2020)***, în prezent, unul din cinci români se confruntă cu sărăcia determinată de venitul insuficient, şi o mare parte din sărăcia bazată pe venit este persistentă, trei sferturi dintre persoanele sărace aflându-se în această situaţie de cel puţin trei ani. O treime din populaţie este afectată de deprivare materială severă, în sensul că nu-şi poate permite să achiziţioneze articole considerate dezirabile sau chiar necesare pentru a duce un trai decent. Încă mai există în România copii care nu au mers niciodată la şcoală, iar procentul tinerilor fără o educaţie adecvată este ridicat. Multe persoane sunt în continuare inactive sau neangajate formal, cu şanse mici de a căpăta acces corespunzător la piaţa muncii. Există inegalităţi în ceea ce priveşte acoperirea cu servicii medicale de bază. Există un număr semnificativ de comunităţi dezavantajate în care aceste probleme se cumulează, făcând aproape imposibilă întreruperea ciclului excluderii, fără ca membrii săi să fie sprijiniţi şi integraţi prin intervenţii din exterior.

Conform documentelor programatice și analizei datelor din *Ancheta Bugetelor de Familie* a indicat faptul că romii sunt expuşi unui risc de sărăcie de zece ori mai mare decât celelalte etnii (33% dintre ei trăiau în sărăcie absolută pe baza pragului naţional al sărăciei, în timp ce doar 3,4% din populaţia care nu este de etnie romă au avut niveluri de consum sub pragul sărăciei). Îngrijorător este faptul că riscul de sărăcie este extrem de mare pentru copiii romi – rata de sărăcie în cazul lor este de 37,7%, în timp ce rata naţională a sărăciei este de doar 4,3%.

În ceea ce privește zona analizată în cadrul acestui document strategic, se poate afirma faptul că dependența de industria minieră intrată în declin, cu consecințele sale sociale, este dovedită de **existența pe teritoriul județului Gorj a 3 zone defavorizate**, create în principalele zone de exploatare a cărbunelui, unde procesul restructurării a generat cele mai importante probleme sociale: **zona Motru-Rovinari, zona Albeni și zona Schela**.

Conform studiului „***Elaborarea strategiilor de integrare a comunităților urbane marginalizate – Atlasul zonelor urbane marginalizate din România***”, există trei criterii principale pentru definirea și analiza diferitelor tipuri de zone marginalizate, și anume: ***capitalul uman*** (educație, starea de sănătate, mărimea și compoziția gospodăriei), ***ocuparea*** și ***condițiile de locuire***.

Potrivit *Atlasului zonelor urbane marginalizate din România,* în Municipiul Târgu Jiu 80,56% din populație se află în zone nedezavantajate, 3,75% populație în zone dezavantajate pe locuire, 6,24% populație în zone dezavantajate pe ocupare și 5,62% populație în zone dezavantajate pe capital uman, rezultând un procent de 1,92% populație în zone marginalizate.

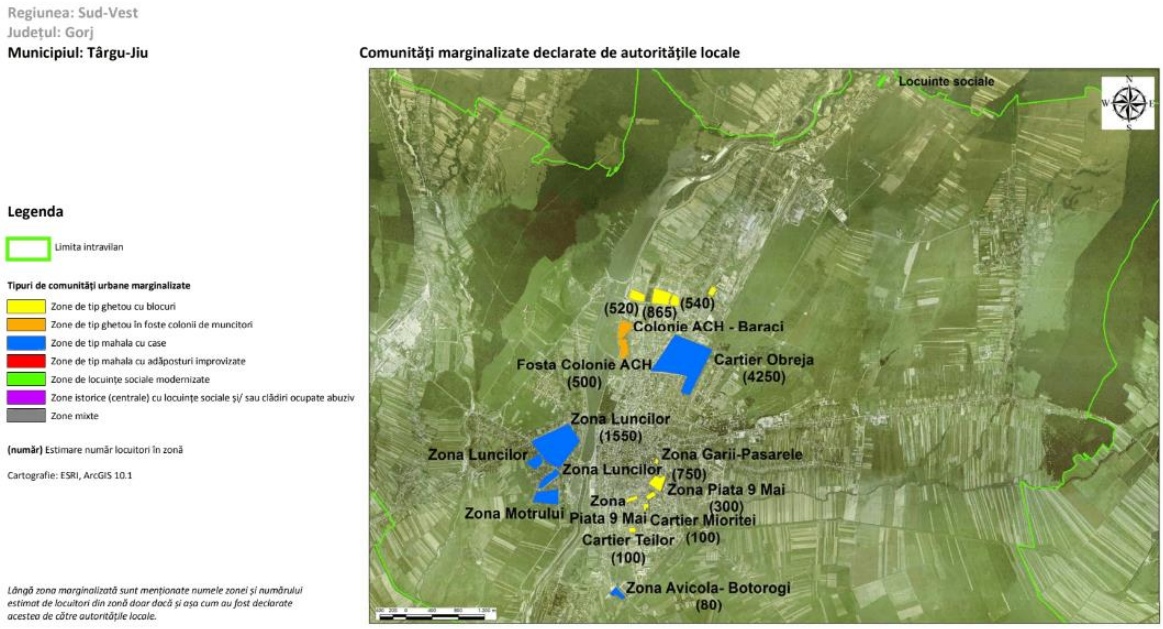

Fig. 2.79. Harta zonelor marginalizate din Municipiul Târgu Jiu - Atlasul zonelor urbane marginalizate din România

Aceste zone urbane marginalizate se referă la cartierele din Municipiul Târgu Jiu în care cea mai mare parte a populației trăiește în locuințe neadecvate, fară acces la utilitățile esențiale, care cumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii.

Din analizele efectuate de-a lungul anilor aceste zone sunt locuite de o populație cu un nivel scăzut de educație, în mare parte analfabetă și fară loc de muncă, majoritar de populație de etnie romă. Deși zonele sunt integrate teritorial, sunt lipsite de acces la zona dezvoltată, sunt caracterizate de excluziune social și segregare, sărăcie și infracționalitate crescută. Aceste zone sunt definite prin lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructură) care reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie. Astfel de zone necesită intervenții integrate, imediate, în vederea rezolvării problemelor specific și valorificarea sustenabilă a potențialului de dezvoltare a acestor comunități.

Persoanele care locuiesc în zonele marginalizate au un complex de probleme sociale (lipsa educației, lipsa unei calificări, condiții precare de locuire și igienă, probleme de sănătate etc). Pentru a fi depășite, aceste probleme trebuie abordate într-o manieră integrată, printr-un management de caz eficient, iar serviciile individualizate de suport sunt esențiale, pentru fiecare familie în parte.

Astfel, s-a identificat necesitatea adoptării unei strategii multisectoriale şi integrate pentru crearea unei punţi între politici, pe de o parte, şi acţiuni concrete, pe de altă parte, prin investiţii complementare. Abordarea a fost de tip integrat, cu evitarea măsurilor disparate, mono·sectoriale, a căror eficacitate ar fi diminuată semnificativ în lipsa unor măsuri eficiente de acompaniere a măsurilor principale şi va fi implementată la nivelul zonelor delimitate distinct.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația municipiului Târgu Jiu se ridică la 82.504 locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 96.641 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (90,69%) și cu o minoritate de romi care și-au asumat oficial etnia în procent de 3,21%. Pentru 5,95% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (92,13%). Pentru 5,98% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională. Conform evaluării autorității locale, la nivelul lunii iunie 2016, numărul locuitorilor localității Târgu Jiu este de 82.624 persoane, dintre care 10.502 persoane de etnie roma heteroidetificați, respectiv 12.71%.

Potrivit ***Raportului de Cercetare "Situatia grupurilor comunităților vulnerabile cu romi din cartier Obreja, localitatea Tg Jiu – Gorj "*** **majoritatea populației de etnie roma este concentrată în 4 cartiere compacte**, respectiv: [182]

- ***Cartier Obreja***, situat la periferita orașului la ieșire spre localitatea Petroșani, alcătuit din 2611 persoane de etnie roma din neamul cărămidarilor și samsarilor, vorbitori de limba romani și păstrători ai tradițiilor romilor;
- ***Cartierul Meteor***, situat la ieșirea din Târgu Jiu spre localitatea Petroșani, alcătuit din 1316 persoane din neamul romilor căldărari vorbitori de limba romani și păstrători ai tradițiilor romilor;
- ***Cartier Luncilor*****,** situat la ieșirea din Târgu Jiu spre localitatea Craiova, alcătuit din 1420 persoane de etnie roma din neamul romilor rudari care prezintă caracteristicile romilor asimilați (nevorbitori de limbă și nepăstrători ai portului și tradițiilor romilor);
- ***Cartier Dragoeni*****,** situat la ieșirea din Târgu Jiu spre localitatea Râmnicu Vâlcea, alcătuit din 852 persoane de etnie roma din neamul cărămidarilor și samsarilor, vorbitori de limba romani și păstrători ai tradițiilor romilor.

Totodată, în cadrul analizei a fost identificat și un procent semnificativ de romi asimilați care și-au pierdut elementele definitorii ale unui neam de romi, urmând un stil de viață asemănător populației majoritare, locuind în comunități mixte și interacționând zilnic cu populația majoritară.

În cadrul proiectului de cercetare, conform metodologiei, **au fost chestionate un numar de 137 persoane (81persoane de etnie roma și 56 persoane nerome**), cu vârsta cuprinsă între 18 și 58 ani.

Zona marginalizată cartierul Obreja nu se regăsește *în "Atlasul zonelor urbane marginalizate și al dezvoltării umane locale din România",* dar conform *Raportului de Cercetare "Situatia grupurilor comunităților vulnerabile cu romi din cartier Obreja, localitatea Tg Jiu – Gorj"* acest cartier prezintă caracteristicile unei zone marginalizate cu populație săracă, cu nivel redus de educație, cu acces redus la ocupare, infrastructură, condiții de locuire precare, etc.

[182] *Sursa: Raport Cercetare "Situatia grupurilor comunităților vulnerabile cu romi din cartier Obreja, localitatea Tg Jiu – Gorj "*

Pentru validarea *zonei urbane marginalizate Cartier Obreja* au fost folosiți **indicatorii cheie și pragurile minimale** care atestă zona ca fiind marginalizată sau nu.

Tab. 2.61. Indicatori cheie și praguri minimale de validare a zonei urbane marginalizate

Indicatori cheie și praguri minimale pentru validare ZUM – ZUM			ZUM Cartier Obreja	Realizare DA/NU
Criteriu/ Dimensiune	**Indicatori cheie**	**Praguri minimale**		
Capital uman (2 din 3 indicatori)	*Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)*	*22%*	***24%***	***24% DA***
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	*8%*	***9 %***	***9% DA***
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	*20,5%*	***23,5%***	***23,5% DA***
Ocuparea forței de muncă	*Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ*	*22,5%*	***64 %***	***64% DA***
Locuire (1 din 2 indicatori)	*Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m2 pe persoană)*	*54%*	***53 %***	***53% NU***
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	*12%*	***14 %***	***14% DA***
Pondere populație rroma (10% din total populație în ZUM)		***10%***	***74,34 %***	***74,34% DA***

Conform datelor integrate în ***fișa sintetică minimală*** de mai jos, ***cartierul Obreja*** număra 3.512 persoane dintre care 2.611 persoane de etnie roma (74,34% din populația totală a cartierului) vorbitori de limba romani și păstrători ai tradițiilor romilor. În cadrul comunității conviețuiesc romi tradiționali, care păstrează sistemul de organizare al staborului constituit din bătrânii comunității, din rândul cărora sunt desemnați judecătorii (krisinitori) al căror rol este de a media conflictele în comunitate. Femeile păstrează portul traditional. Comunitatea este formată preponderant din romi provenind din neamul cărămidarilor și samsari. Romii locuiesc în comunitate compactă, au un nivel de pregătire educațională la limita studiilor gimnaziale și obligatorii, nu au acces la servicii medico-sociale și din acest motiv peste 9% dintre aceștia suferă de boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice, proporția copiilor și tinerilor (0-17 ani) este de 23,5%, mare parte dintre aceștia nefiind înscriși în sistemul de învățământ obligatoriu. Din punct de vedere al ocupării, peste 64% dintre adulți nu sunt încadrați pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ sau pregătire profesională. Din punct de vedere al locuirii, peste 53% dintre locuințele romilor sunt supraaglomerate, cu un grad ridicat de deteriorare care necesită intervenție de reabilitare. În plus, marea majoritate a proprietarilor acestor locuințe nu dețin acte de proprietate. Referitor la descrierea comunității și a gospodăriilor romilor în oglindă cu gospodăriile neromilor din localitate, rezultă faptul ca sunt diferențe semnificative între romi și neromi din punct de vedere al locuirii, stilului de viață, educației, accesului pe piața forței de muncă și accesului la resurse și utilități.

Tab. 2.62. Caracteristici zona urbană marginalizată Obreja

<table>
<tr><td rowspan="5">DATE DEMOGRAFICE</td><td>Determinaţi zona de intervenție (și atașați harta)</td><td colspan="10">Zona marginalizată de intervenție este cartierul Obreja din localitatea Tg Jiu - Gorj, locație care prezintă caracteristicile unei zone marginalizate cu populație săracă cu nivel redus de educație, cu acces redus la ocupare, infrastructură, condiții de locuire precare etc. În componența cartierului Obreja intra și zona Pandurașu, zona locuită preponderent de persoane de etnie romă. Cartier Obreja este situat la periferia orașului Tg Jiu- Gorj, la ieșire spre localitatea Petroșani. Conform datelor oferite de autoritatea locală, cartierul Obreja numară 3512 persoane dintre care 2611 persoane de etnie romă, respectiv 74.34% din populația totală a cartierului.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Inventarul gospodăriilor cu numele străzii</td><td colspan="9">Numele străzii</td><td>Nr. gospodării</td></tr>
<tr><td colspan="9">Cartier Obreja</td><td>498</td></tr>
<tr><td colspan="9">Zona Pandurașu</td><td>82</td></tr>
<tr><td colspan="10"></td></tr>
<tr><td rowspan="6">POPULAȚIE</td><td rowspan="3">Total populaţie conform recensământului</td><td colspan="3">NEROMI</td><td colspan="3">ROMI</td><td colspan="3">TOTAL NEROMI+ ROMI</td></tr>
<tr><td>adulţi</td><td>copii</td><td>Total neromi</td><td>adulți</td><td>copii</td><td>Total romi</td><td>adulţi</td><td>copii</td><td>Total neromi+ romi</td></tr>
<tr><td>774</td><td>124</td><td>898</td><td>1667</td><td>845</td><td>2512</td><td>2441</td><td>969</td><td>3410</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Total populaţie conform evaluării primăriei</td><td colspan="3">NEROMI</td><td colspan="3">ROMI</td><td colspan="3">TOTAL NEROMI+ ROMI</td></tr>
<tr><td>adulţi</td><td>copii</td><td>NEROMI</td><td>adulţi</td><td>copii</td><td>ROMI</td><td>adulţi</td><td>copii</td><td>Total neromi+ romi</td></tr>
<tr><td>765</td><td>136</td><td>901</td><td>1709</td><td>902</td><td>2611</td><td>2474</td><td>1038</td><td>3512</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">NEROMI</td><td colspan="3">ROMI</td><td colspan="3">TOTAL NEROMI+ ROMI</td></tr>
</table>

	Total populaţie conform leaderi romi	adulţi	copii	**NEROMI**	adulţi	copii	**ROMI**	adulţi	copii	**Total neromi+ romi**
		765	136	901	1709	902	**2611**	2474	1038	3512
EDUCAȚIE	**Mediator şcolar**	**Total elevi**	**Rata abandon şcolar**	**Nr. şcoli**	**Nr. grădiniţe**					
	Nu există mediator școlar	643	12%	3	2					
	Copii care nu urmează o formă de învăţământ	54 copii								
	Distanța până la cel mai apropiat liceu	2 KM								
OCUPARE	**Rata neocupării**	**Nr. angajaţi**	**Rata şomajului**							
	62%	**128**	**5,20%**							
	Meşteşuguri tradiţionale			**Profesii libere**			**Agricultură**			
	Chiar dacă la nivel de comunitate romii fac parte din neamul romilor cărămidari și geambași, aceștia nu mai practică meseriile tradiționale			Referitor la profesiile libere, majoritatea respondenților au menționat că nu practică acest tip de profesii datorat lipseii calificărilor. În cazul respondenților care au răspuns afirmativ aceștia au menționat ca au înființat PFA profil: comerț cu amănuntul, prestări diverse servicii și construcții.			Nu			

	Există şi alte forme de resurse economice în zonă	La nivel local forme de resurse economice care oferă locuri de muncă persoanelor calficate de la nivel local. Datorită educației precare, un procent semnificativ din randul romilor nu au acces la aceste locuri de muncă. Referitor la participarea responenților în cadrul unor societății comerciale, ca resurse economice la nivel local, majoritatea respondenților au menționat că nu sunt acționari și nici nu dețin statutul de administrator în cadrul unei societăți comerciale . În cazul respondenților care au răspuns afirmativ la întrebarea privind participarea în cadrul unei societății comerciale (2% romi și 16% neromi), aceștia au menționat că profilul firmelor sunt: comerț cu amănuntul, magazine mixte, bar restaurant , prestări diverse servicii.									
SĂNĂTATE	**Profilaxie**	Nr. unităţi medicale	Asistent medical comunitar								
		4 CMI	DA								
ACTE	**Documente stare civilă**	**Persoane fără certificat de naştere**	**Persoane fără acte de identitate**								
		12	50								
	Persoane care deţin acte pentru spaţiul unde locuiesc	**362**									
LOCUIRE	**Descrierea contextului de locuit (condiţii de locuit, utilităţi, statutul juridic)**	Comunități compacte, case din caramidă/BCA, 80% din gospodării racordate la rețeaua de apă potabilă și canalizare, electricitate, gaze, serviciul de salubritate.									
	Neamuri de romi	Obreja: romi tradiționali căramidari și samsari									

CULTURĂ	**Proporţia în care se regăsesc**	romii tradiţionali	romii integraţi	romii asimilaţi							
		94%	0%	6%							
	Există căsătorii timpurii?	DA									
	Se vorbeşte limba romani?	DA- 98% adulți și 85% copii									
ALTE SURSE	**Cămin cultural/ Poştă/ Spaţii de socializare/ Piaţă**	da - cămin cultural în centrul orașului care nu are oferte de petrecere a timpului liber									
	Poștă	da - situată pe strada principală din cartierul Obreja.									
	Farmacie	da - sunt două puncte farmaceutice în cartierul Obreja									
	Biserică	da - regăsim următoarele culte religioase: Ortodox (88%), Penticostal (12%)									
	Magazine	da - Magazine cu profil alimentar și nealimentar									
	Spaţii de socializare	da - la nivel municipal există spații de socializare.									
	Piață	da - există piață de desfacere a produselor în cartierul Obreja									
TENSIUNI ŞI DINAMICĂ SOCIALĂ	**Reclamaţii/sesizări ale cetăţenilor la primărie in ultimii doi ani**	Au fost depuse la primărie un număr de 124 reclamații, respectiv: reclamațiile de natură socială, titluri de proprietate, locuri de muncă, acte de identitate, lipsa locuințelor									
	Segregare teritorială	În ceea ce privește gradul de segregare rezidențială a comunității cu romi, din activitate de mapping a localității și din răspunsurile persoanelor intervievate a rezultat că 82% dintre romi locuiesc într-o zonă preponderant locuită de romi și doar 8% locuiesc într-o zonă rezidențială în care locuiesc și majoritari.									
	Segregare şcolară	Nu se practică segregarea școlară la nivelul unităților de învățământ									
	Principalele surse de tensiune	Intra-comunitar: Nu sunt înregistrate surse de tensiune.	Extra-comunitar: Fiind o comunitate cu un număr semnificativ de romi, relația dintre romi și majoritari este foarte bună. Au existat și conflicte între membrii comunității cu romi și membrii comunității majoritarilor însă nu au degenerat în conflicte interetnice serioase.								
	Familii mixte (romi/ne-romi)	2%									

De asemenea, municipalitatea a elaborat o ***fişă sintetică minimală şi pentru comunitatea din Rudărie, Meteor*****,** în care au fost surprinse problemele cu care se confruntă acest gen de comunitate.

Tab. 2.63. Caracteristici zona urbană marginalizată Meteor

Zona de intervenţie	(descriere)								
Inventarul gospodăriilor cu numele străzii	(descrierea gospodăriilor)								
	Numele străziilor: JIEȚE, MOTRULUI, PANDURI, PRELUNGIREA PANDURI, LUNCILOR, ALEEA LUNCILOR, FĂGĂRAȘ, CALEA SEVERINULUI, VICTOR DAIMACA, METEOR, MICROCOLONIE, ALEEA MICROCOLONIE, CĂLĂRAȘ, ALEEA CĂLĂRAȘ, MERILOR, ȘUȘIȚA, JIULUI, CIREȘULUI, GĂRII ȘUȘIȚA								Nr. gospodării
									430
Total populaţie conform recensământului	**NEROMI**			**ROMI**			**TOTAL NEROMI+ ROMI**		
	adulţi	copii	**Total neromi**	adulţi	copii	**Total romi**	adulţi	copii	**Total neromi+ romi**
	1751	385	2136	2897	752	**3649**	4648	1137	5785
Total populaţie conform evaluării primăriei	**NEROMI**			**ROMI**			**TOTAL NEROMI+ ROMI**		
	adulţi	copii	**NEROMI**	adulţi	copii	**ROMI**	adulţi	copii	**Total neromi+ romi**
	1790	410	2200	2940	810	**3750**	4730	1220	5950
Total populaţie conform leaderi romi	**NEROMI**			**ROMI**			**TOTAL NEROMI+ ROMI**		
	adulţi	copii	**NEROMI**	adulţi	copii	**ROMI**	adulţi	copii	**Total neromi+ romi**
	1751	385	2136	3050	950	**4000**	4801	1335	6136
Mediator şcolar	**Total elevi**	**Rata abandon şcolar**	**Nr. şcoli**	**Nr. grădiniţe**					
	856	0	1	1					

Copii care nu urmează o formă de învăţământ										
	92									
Distanţa până la cel mai apropiat liceu										
	2 Km									
Rata neocupării	**Nr. angajaţi**	**Rata şomajului**								
	230	**10%**								

Meşteşuguri tradiţionale	**Profesii libere**	**Agricultură**
Prelucrarea lemnului, prelucrarea metalelor feroase și neferoase, artizanat (cusături, costume tradiționale)	Lăutari	Datorită ocupării minime de teren în zona urbană, agricultura nu se practică

Există şi alte forme de resurse economice în zonă	NU	
Profilaxie	Nr. unităţi medicale 3	Asistent medical comunitar 1
preventie	Asisteni medicali comunitari și mediatori sanitari, asistent medical scolar și medic scolar	Asistent medical comunitar 1, Mediatori sanitari -2, Asistent medical școlar - 1, Medic școlar - 1

Documente stare civilă	**Persoane fără certificat de naştere**	**Persoane fără acte de identitate**							
	72	183							
Persoane care deţin acte pentru spaţiul unde locuiesc	**79**								

Descrierea contextului de locuit (condiţii de locuit, utilităţi, statutul juridic)	Fiecare gospodărie beneficiază de apă, canal, gaze, electricitate, infrastructură. În schimb, comunitatea nu are acte de proprietate pe teren, autorizație de construire a locuinței, cadastru și înscrierea în CF
Neamuri de romi	RUDARI, URSARI, CĂLDĂRARI, NOMAZI, ZLĂTARI, SAMSARI, CĂRĂMIDARI

Proporţia în care se regăsesc	romii tradiţionali	romii integraţi	romii asimilaţi							
	90%	7%	3%							
Există căsătorii timpurii?	DA	DA	DA							
Se vorbeşte limba romani?	DA	DA	DA							
Cămin cultural/ Poştă/ Spaţii de socializare/ Piaţă	NU									
Farmacie/ Biserică/ Magazine	DA									
Reclamaţii/sesizări ale cetăţenilor la primărie in ultimii doi ani	DA									
Segregare teritorială	Există segregare simbolică									
Segregare şcolară	Segregarea are loc în sistemul de învățare: copiii resimt segregarea simbolic, nu o traiesc.									
Principalele surse de tensiune	**Intra-comunitar**			**Extra-comunitar**						
	Etnică			-						
Familii mixte (romi/ne-romi)	DA									

Și această zonă **a fost validată ca *zonă urbană marginalizată* prin aceeași metodă a *indicatorilor cheie și pragurilor minimale*:**

Tab. 2.64. Indicatori cheie și praguri minimale de validare a zonei urbane marginalizate

Indicatori cheie și praguri minimale pentru validare ZUM – ZUM			ZUM Cartier Meteor	Realizare DA/NU
Criteriu/ Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minimale		
Capital uman (2 din 3 indicatori)	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	**41,5%**	**41,5% DA**
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	**10 %**	**10% DA**
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,5%	**20%**	**20% NU**
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	22,5%	**85 %**	**85% DA**
Locuire (1 din 2 indicatori)	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m2 pe persoană)	54%	**60 %**	**60% DA**
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	12%	**35 %**	**35% DA**
Pondere populație rroma (10% din total populație în ZUM)		**10%**	**63%**	**63% DA**

Concluzionând, la nivelul cartierelor analizate, rezultă faptul că este nevoie de schimbarea paradigmei cu privire la necesitatea dezvoltării unor sercivii comunitare centrate pe nevoile cetățenilor. Autoritatea locală nu are capacitatea de a răspunde vulnerabilităților cetățenilor și de aceea este nevoie de dezvoltarea unui program de servicii comunitare bazate pe principiul abordării integrate care să răspundă nevoilor membrilor localității și autorităților locale. Beneficiarii acestui program comunitar trebuie să fie deopotrivă romii și neromii din localitate, pe categorii de vârstă (copii și tineri, adulți apți pentru a deveni activi pe piața muncii, adulți aflați în imposibilitatea de a fi activi pe piața muncii și adulți care au depășit vârsta participării pe piața forței de muncă) bazat pe principiul egalității de șanse, nediscriminare și abordări integrate.

Ca **recomandări pe domenii de intervenție**, pot fi menționate:

- **Educație** - **copii și tineri**:
  - realizarea de acțiuni de sprijin oferit pentru continuarea educației (reducerea abandonului școlar și a absenteismului) prin pachete integrate - costuri transport și masă, materiale educaționale, accesul la servicii medicale și sociale, măsuri de prevenție, de acompaniere, etc.

- organizarea de programe tip after school și înființarea unui centru de zi care să vină în sprijinul tinerilor și să ofere consiliere de specialitate.

- **Calificare profesională:**
  - pentru tinerii care îndeplinesc vârsta oficială pentru ocupare, după finalizarea studiilor obligatorii, înscriere ulterioară la un curs pentru obținerea unei calificări;
  - corelarea domeniilor de calificare cu cerința pieței muncii: plasarea pe piața muncii și susținerea uceniciei la locul de muncă pentru persoanele care nu sunt absolvente de studii superioare.
- **Educație și Servicii sociale și sănătate** - **adulți de vârstă active pe piața forței de muncă**:
  - oferirea de servicii de consiliere, asistare, în vederea oferirii unui pachet minim social de servicii;
  - oferirea de vouchere pentru beneficiarii de servicii sociale;
  - campanii de informare, educare, conștientizare privind alegerea unui stil de viață sănătos;
  - campanii de informare și conștientizare în domeniul combaterii discriminării adresate atât etnicilor romi cât și neromi (promovarea multiculturalismului);
  - stimularea voluntariatului în rândul populației localității în scopul soluționării problemelor cu care se confruntă comunitatea;
- **Calificare**:
  - activități de consiliere, orientare, formare profesională;
  - plasarea pe piața muncii și susținerea uceniciei la locul de muncă pentru persoanele care nu sunt absolvente de studii superioare;
  - plasarea pe piața muncii și susținerea stagiului de practică la locul de muncă pentru persoanele care sunt absolvente de studii superioare;
- **Asistență juridică**:
  - acțiuni de reglementare a actelor de proprietate
- **Locuire**:
  - •acțiuni de reabilitare a locuintelor și legalizarea asigurării de utilitat
- **Antreprenoriat**:
  - furnizarea serviciilor de consiliere/consultanță, formare profesională antreprenoarială (asigurarea mentorat)
  - acordarea de micro-granturi pentru înființarea de firme.
- **Educatie și Servicii sociale și sănătate** - **persoanele care au depășit vârsta activă:**
  - oferirea de servicii de consiliere, asistare, in vederea oferirii unui pachet minim social de servicii;
  - oferirea de vouchere pentru beneficiarii de servicii sociale;
  - campanii de informare, educare, conștientizare privind alegerea unui stil de viață sănătos;

- campanii de informare și conștientizare în domeniul combaterii discriminării adresate atât etnicilor romi cât și neromi (promovarea multiculturalismului);

- **Asistenta juridica**:
  - acțiuni de reglementare a actelor de proprietate
- **Locuire**:
  - acțiuni de reabilitare a locuințelor și legalizarea asigurării de utilități.

Combaterea sărăciei şi excluziunii sociale necesită o abordare pe tot parcursul vieţii. Este, de asemenea, esenţială creşterea capacităţii de evaluare precisă a necesităţilor la toate nivelurile şi coordonarea serviciilor sociale, a serviciilor de ocupare a forţei de muncă şi a serviciilor de sănătate, pentru a determina angajarea persoanelor care nu lucrează, dar care sunt apte de muncă. Astfel, această abordare a sărăciei şi excluziunii sociale se bazează pe conceptul de furnizare de servicii integrate şi pe asigurarea faptului că diferitele programe şi intervenţii sunt armonizate şi aliniate de către serviciile locale, atât la nivel de individ, cât şi la nivelul comunităţii.

2.9. Infrastructura și Echiparea Teritoriului

2.9.1. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

2.9.1.1. ASPECTE GENERALE

Cerințele privind dezvoltarea capacității administrative sunt subliniate în orientările strategice ale Uniunii Europene privind coeziunea, în *Strategia de la Lisabona* revizuită și în *Strategia pentru Dezvoltare Durabilă reînoita a UE*.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește următoarele obiective naționale de urmat:

Dacă ***obiectivul național Orizont 2020*** a presupus: „*definitivarea procesului de reformă în administrația publică și reducerea substanțială a decalajelor față de nivelul mediu de performanță al administrației centrale și locale și al serviciilor publice din celelalte state membre ale UE; creșterea gradului de încredere și satisfacție al cetățenilor în raporturile cu autoritățile administrației publice centrale și locale*.”

Obiectivul național Orizont 2030 are în vedere: *„apropierea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința performanței administrației publice centrale și locale în furnizarea serviciilor publice”.*

Consolidarea capacității administrative este esențială pentru asigurarea unor servicii publice de calitate, în condiții de eficiență și accesibile beneficiarilor finali.

Una din provocările cu care se confruntă administrația publică în procesul de modernizare este să îmbunătățească eficiența și rapiditatea furnizării serviciilor, și în

același timp atingerea unor standarde înalte de echitate, predictibilitate și încredere. Procesele de reformă a administrației publice din România au încorporat de-a lungul timpului, ideea calității serviciilor publice și pe aceea de creștere a accesibilității beneficiarilor la acestea, însă implementarea în practică a acestora nu s-a realizat în totalitate. Din păcate, o evaluare riguroasă a serviciilor publice, la scară națională, din perspectiva calității și a accesului beneficiarilor la acestea nu s-a realizat, până în prezent.

Analiza socio-economică subliniază faptul că, în România, există atât o standardizare insuficientă a costurilor şi calităţii serviciilor publice, cât și o abordare neunitară la nivel sectorial în definirea, în introducerea şi în monitorizarea aplicării/utilizării standardelor de cost şi calitate deja elaborate. Standarde de cost au fost dezvoltate doar în domeniile educației preuniversitare, al serviciilor sociale, în sănătate şi pentru obiectivele de investiţii finanţate din fonduri publice. Lipsa acestor standarde conduce la practici diferite ce împiedică dezvoltarea mediului de afaceri și la creșterea semnificativă a poverii administrative.

Măsura în care cetățenii sunt satisfăcuți de modul în care serviciile sunt oferite este un indicator relevant care măsoară performanța proceselor de reformă în general și a procesului de descentralizare în special, din perspectiva alocării competențelor între autoritățile administrației publice centrale și locale.

2.9.1.2. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Autoritățile administrației publice din Municipiul Târgu Jiu sunt ***Consiliul Local***, ca autoritate deliberativă **și *Primarul***, ca autoritate executivă.

Primarul, viceprimarii, administratorul public, secretarul municipiului și aparatul de specialiate al Primarului constituie structura funcțională numită Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul Târgu Jiu.

În ceea ce privește *Aparatul de specialitate al Primarului municipiului Târgu Jiu* este organizat pe compartimente, potrivit structurii organizatorice aprobată prin Hotărârea de Consiliu Local din anul 2020, asigurând ducerea la îndeplinire a hotărârilor Consiliului Local Târgu Jiu, dispozițiilor Primarului Municipiului Târgu Jiu, precum și a altor atribuții stabilite prin lege. Primarul conduce serviciile publice locale, în condițiile prevăzute de art. 61 alin. (5) din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

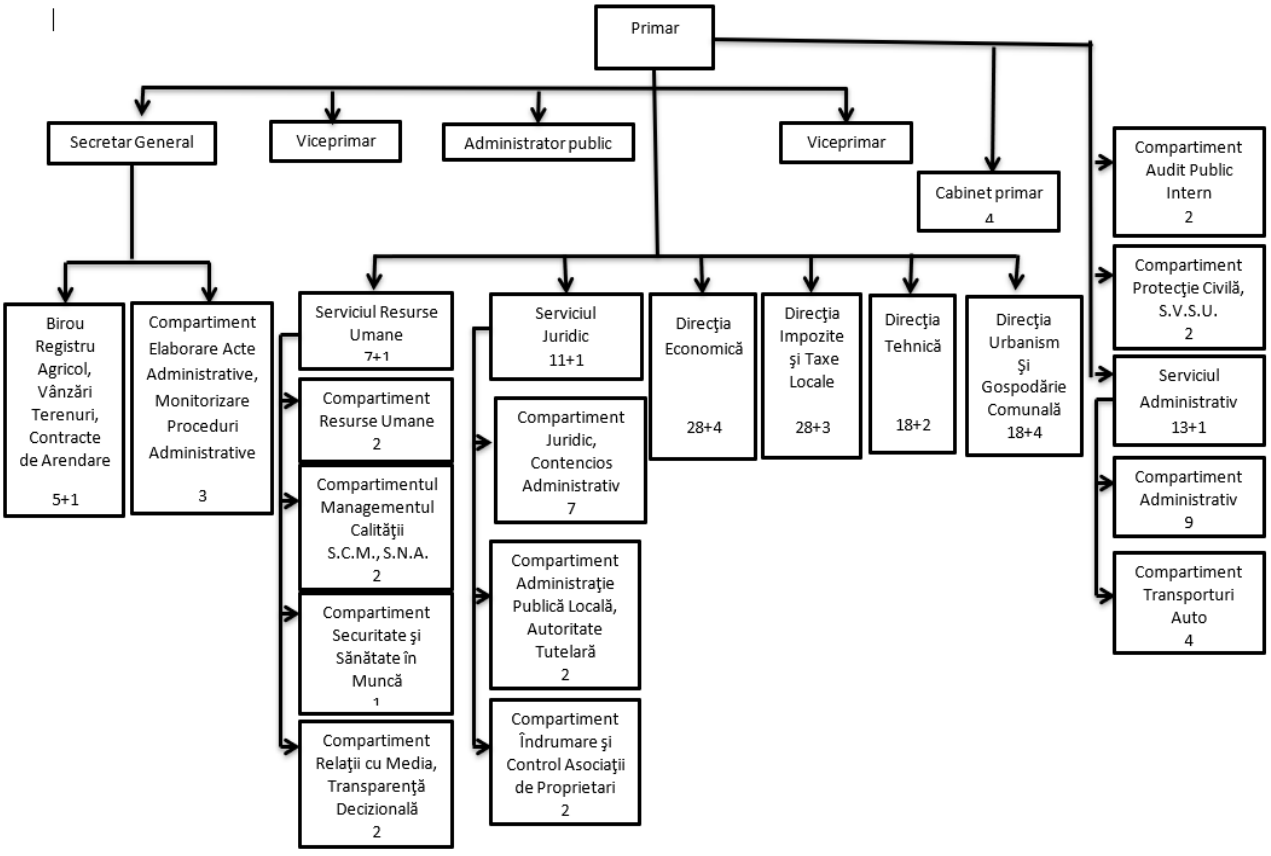
În activitatea sa, *Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Târgu Jiu* răspunde de executarea lucrărilor potrivit atribuțiilor stabilite în *Regulamentul de Organizare și Funcționare*, asigurând aducerea la îndeplinire a actelor normative adoptate de Parlamentul și Guvernul României, a hotărârilor Consiliului Local Târgu Jiu, precum și a Dispozițiilor Primarului Municipiului Târgu Jiu.

În acest sens, în anul 2020, au fost aprobate pentru *Primăria Municipiului Târgu Jiu* organigrama, statul de funcţii şi numărul de personal prin Hotărâre de Consiliu Local, respectiv un număr total de 178 funcții din aparatul de specialitate al Primarului, din care 3 funcții de demnitari, 145 funcții publice și 30 funcții contractuale. Funcțiile publice sunt structurate după cum urmează: 1 funcție secretar, 19 funcții publice de conducere și 125 funcții publice de execuție. Personalul contractual este compus din 29 de exectanți și un administrator public.

Astfel, **Primăria Municipiului Târgu Jiu este constituită din:**[183]

- ***Primarul Municipiului Târgu Jiu***
- ***2 Viceprimari ai Municipiului Târgu Jiu***
- ***Administratorul public al Municipiului Târgu Jiu***
- ***Cabinetul Primarului Municipiului Târgu Jiu***
- ***Cabinetul Viceprimarului 1***
- ***Cabinetul Viceprimarului 2***
- ***Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Târgu Jiu.***

Organigrama a fost structurată pe direcții, servicii, birouri și compartimente, după cum urmează:

[183] *Sursa: Regulamentul de organizare și funcționare al Primăriei Municipiului Târgu Jiu, Direcției de evidență a persoanelor Târgu Jiu și Direcției de protecție socială Târgu Jiu, direcții fără personalitate juridică din subordinea Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu, anul 2020*

Aparatul de specialitate al Primarului Municipiului Târgu Jiu este organizat în următoarele compartimente**, servicii şi direcţii**, cu atribuţiile şi răspunderile ce decurg din lege:

- **Secretarul general al Municipiului Târgu Jiu**
- **Compartimentul audit public intern**
- **Compartimentul control intern**
- **Compartimentul gestionare situații de urgență**
- **Serviciul licitații și achiziții publice**
- **Direcția juridică, registrul agricol, cadastru**:
  - *Serviciul juridic contencios,*
  - *Serviciul registrul-agricol, cadastru:*
    - *Compartiment registrul agricol*
    - *Compartiment agricol-cadastru*
- **Direcția salarizare, resurse umane și guvernanță corporativă:**
  - *Compartiment organizare, salarizare*
  - *Compartimentul resurse umane, managementul funcției publice și contractuale*
  - *Compartiment informații clasificate*
  - *Compartiment guvernanță corporativă.*
- **Direcția informare, administrație publică locală, organizare evenimente, administrativ***:*
  - *Centrul pentru Informarea Cetățenilor*
  - *Serviciul administrație publică locală și relația cu Consiliul Local*
  - *Compartiment IT*
  - *Serviciul organizare evenimente, administrativ*:
    - *Compartiment organizare evenimente*
    - *Compartiment organizare administrativ*
- **Direcția urbanism și amenajarea teritoriului**:
  - Serviciul autorizări, construcții:
    - *Compartiment autorizări construcții*
    - *Compartiment regularizare taxe autorizații de construire și statistică*
    - Compartiment autorizări, avize.
- **Direcția economică:**
  - *Serviciul financiar-contabilitate plăți*
    - *Compartiment situații financiare și sinteze*
  - *Serviciul financiar-contabilitate venituri*
  - *Serviciul buget, execuție buget și centralizare situații financiare învățământ preuniversitar*
  - *Serviciul evidență angajamente*
  - *Compartiment urmărire contracte.*

- **Direcția programe, managementul calității și parcări publice:**
  - *Serviciul programe, politici comunitare și managementul calității*
  - *Compartiment relații cu romii*
  - *Compartiment protecția muncii, SSM*
  - *Compartiment parcări publice*
  - *Compartiment îndrumare asociații de proprietari*
  - *Compartiment transport public de călători.*
- **Direcția investiții și gospodărie comunitară:**
  - *Compartiment investiții*
  - *Compartiment reparații*
  - *Compartiment gospodărie comunitară*
  - *Compartiment protecția mediului.*
- **Direcția evidența patrimoniului și fond locativ:**
  - *Compartiment evidență centralizată patrimoniu*
  - *Compartiment evidență unități învățământ preuniversitar*
  - *Compartiment evidență cărți tehnice și urmărire în timp a construcțiilor*
  - *Compartiment întreținere și administrare Bază Sportivă*
  - *Serviciul asistență medicală școlară:*
    - *9 cabinete medicale școlare*
    - *Cabinetul medical al Universității "Constantin Brâncuși"*
    - *Cabinetul stomatologic Colegiul Național Tudor Vladimirescu*
    - *Cabinetul stomatologic Colegiul Național Ecaterina Teodoroiu.*
- **Direcția impozite și taxe:**
  - *Serviciul urmărire și executare silită persoane fizice*
  - *Serviciul constatare contribuabili*
  - *Serviciul constatare și urmărire persoane juridice*
  - *Serviciul concesionări contracte.*
- **Direcția Poliția Locală Târgu Jiu:**
  - *Serviciul ordine, liniște publică, paza bunurilor și obiectivelor Municipiului Târgu Jiu:*
    - *Compartiment ordine și liniște publică*
    - Biroul paza bunurilor și obiectivelor Municipiului Târgu Jiu
  - *Serviciul circulație rutieră, evidența persoanelor și dispecerat.*
  - *Biroul control comercial,*
  - *Biroul protecție mediu, disciplina în construcții și afișaj stradal,*
  - *Compartiment monitorizare sisteme de supraveghere și organizare internă.*

BIROUL PROGRAME, POLITICI COMUNITARE

Conform *Regulamantului de organizare și funcționare al aparatului de specialitate*, *Biroul Programe, Politici Comunitare* este compartimentul de specialitate responsabil pentru: elaborarea şi implementarea de programe şiproiecte, stabilirea legăturilor cu

forurile naţionale şi internaţionale în vederea promovării şiderulării programelor necesare îmbunătăţirii activităţii administraţiei locale şi ridicării calităţiivieţii comunităţii locale. Biroul este subordonat *Direcției Tehnice și Managementului Calității* a UAT Municipiul Târgu Jiu.

Activitatea *Biroului Programe, Politici Comunitare* în anul 2020 a presupus atât inițierea, elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din fonduri extrabugetare, cât și gestionarea relațiilor internaționale, a parteneriatelor și a documentelor strategice ale municipiului, având ca scop creșterea performanței instituţionale, ridicarea calităţii vieţii comunităţii locale și creării unui mediu de viață atractiv pentru locuitorii municipiului. În domeniul elaborării cererilor de finanţare, **în anul 2020 au fost depuse spre finanțare /contractate, în cadrul programelor operaționale 2014-2020, proiectele**:

- ***DIDACT ONLINE TÂRGU JIU", Apel : POC/882/2/4***, prin care se va asigura accesul elevilor din 20 de unități de învățământ din mun. Târgu Jiu la procesul de învățare în mediul on-line;
- "***SPRIJIN LA NIVELUL REGIUNII SV OLTENIA PENTRU PREGĂTIREA DE PROIECTE FINANȚATE DIN PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027 pe domeniile mobilitate urbană, regenerare urbană, centre de agrement/baze turistice(tabere școlare), infrastructura si servicii publice de turism, inclusiv obiectivele de patrimoniu cu potențial turistic și infrastructură rutieră de interes județean, inclusiv variante ocolitoare și / sau drumuri de legătură***", în parteneriat cu *Agenția pentru Dezvoltare Regionala Sud-Vest Oltenia*, în cadrul POAT/868/1/1/1/Asistenţă tehnică, prin care s-a solicitat asistență tehnică pentru pregătirea documentațiilor tehnico-economice a următoarelor proiectele ce vor fi depuse spre finanțare în perioada de programare 2021-2027:
  - *Amenajare alee centrală a grădinii publice din cadrul zonei protejate a ansamblului monumental Calea Eroilor, Municipiul Târgu Jiu, judeţul Gorj;*
  - *Amenajarea peisagistică a grădinii publice din cadrul zonei protejate a ansamblului monumental "Calea Eroilor" din Târgu Jiu;*
  - *Îmbunătăţirea atractivităţii și siguranţei deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii*.

De asemenea, a fost continuată **implementarea proiectelor**:

- "***Simplu***", depus spre finanțare în cadrul POCA, Axa Prioritară 2, Obiectivul Specific 2.1,Cererea de proiecte POCA /350/2/1".
- "***Creșterea eficienței sistemului de iluminat public la nivelul municipiului Târgu Jiu***", apel POR/2018/3/3.1/C/1/7Regiuni.
- "***Extindere și reabilitare Grădinița nr. 8***", apel POR/4/2017/4.4/4.4/1, proiect prin care se reabilitează corpului existent (instalație electrică, izolație termică) și se construiește și dotează un nou corp cu capacitatea de 80 de copii.
- "***Extindere și reabilitare Grădinița "Mihai Eminescu"***", Corp C1, apel POR/4/2017/4.4/4.4/1, proiect prin care se reabilitează corpului existent (instalație

electrică, izolație termică) și se construiește și dotează un nou corp cu capacitatea de 80 de copii.

- "***Reabilitare, modernizare și extindere sistem de transport public in comun prin troleibuz***", apel POR/2017/4/4.1/1, proiect prin care se achiziționează 15 troleibuze, se modernizează 13,62 km rețea de contact (cale dublă) și 2,7 km rețea incintă (cale simplă), se realizează 0,36 km rețea nouă (cale dublă), se modernizează autobaza și 40 stații așteptare și se implementează un sistem de e-ticketing (pentru 15 vehicule, 40 stații, 40 puncte reîncărcare).
- ***"Amenajare părculeț nr. 1 Cartier Obreja, Municipiul Târgu Jiu"***, apel POR/2017/4/4.3/1, proiect finalizat la 31.12.2020, prin care se amenajează un teren în suprafață de 387,27 mp cu destinația de spațiu urban de relaxare și recreere: loc de joaca pentru copii - 110,00 mp, alei pietonale - 165,99 mp, spații verzi - 111,28 mp.
- ***"Amenajare parculet nr. 2 Cartier Obreja, Municipiul Târgu Jiu***", apel POR/2017/4/4.3/1, proiect finalizat la 31.12.2020, prin care se amenajează un teren în suprafață de 988,75 mp: reabilitare colector canalizare, alei pietonale– 440,46 mp, spații verzi – 548,29 mp.
- ***"Amenajare parculet nr. 3 Cartier Obreja, Municipiul Târgu Jiu"***, apel POR/2017/4/4.3/1, proiect finalizat la 31.12.2020, prin care se amenajează un teren în suprafață de 998,38 mp: reabilitare colector canalizare, alei pietonale - 227,30 mp, alei carosabile (beton)-363,03 mp, spații verzi - 408,05 mp.
- ***"Amenajare zona de agrement Cartier Narciselor, Municipiul Târgu Jiu"***, apel POR/2017/4/4.2/1, proiect prin care se amenajează un spațiu verde de 117.816,60 mp, care include: alei pietonale și ocazional carosabile - 9.518,60 mp, loc de joacă - 642,00 mp, amfiteatru în aer liber - 380,00 mp, spațiu închiriat biciclete/clădire punct info - 182,00 mp, mobilier urban (bănci, iluminat, cosuri gunoi).
- ***"Achiziție mijloace de transport public – troleibuze 12 m, Ploiești, Tg. Jiu"***, apel POR/2018/4/4.1/3/, proiect prin care se achiziționează 15 troleibuze, dintre care 9 cu autonomie extinsă.
- ***"Stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în Municipiul Târgu Jiu"***, finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu în cadrul Programului privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: staţii de reîncărcare pentru vehicule electrice în municipiile reşedinţe de judeţ, proiect aprobat și aflat în implementare.

Totodată, în anul 2020, **au fost contractate** următoarele **proiecte:**

- "***Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățeanului și realizarea dispeceratului informatic integrat***", apel POR/2017/4/4.1/1, prin care se vor realiza: Centru de management (comandă și control), sistem de prioritizare a transportului public, sistem de informare a călătorilor, sistem de monitorizare video pentru creșterea siguranței, sistem de eTicketing, 38 intersecții (treceri pietoni), 47 stații de călători echipate cu panou de informare a călătorilor și cameră video de supraveghere, automate de vânzare titluri de călătorie;

- "***Echilibru și Dinamism***", apel POCA CP13/2019, prin care se vor optimiza procesele orientate către cetățenii municipiului Târgu Jiu prin introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală".

În decursul anului 2020, *Biroul Programe, Politici Comunitare* a monitorizat menținerea indicatorilor stabiliți prin contractele de finanțare prin POR 2007-2013, și POCA 2014-2020, a întocmit rapoartele de durabilitate și a asigurat respectarea procedurilor vizitelor de monitorizare pentru următoarele proiecte finalizate:

- "***CALITATE=EFICIENȚĂ=PERFORMANȚĂ***", finanțat prin POCA 2014 – 2020, Axa prioritară 2, Obiectivul specific 2.1., CP 4 ;
- ***Centrul Național de Informare și Promovare Turistică "Constantin Brâncuşi"***, finanţat prin POR, Axa 5, DMI 5.3;
- "***Creșterea performanței energetice la blocurile de locuințe din Municipiul Tg-Jiu- LOT 1"***, finanţat prin POR, Axa 1, DMI 1.2;
- *"Canalizare menajeră zonele periurbane Romanești și Iezureni, Județul Gorj*", finanțat prin Programul Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013.

În scopul elaborării și implementării de proiecte**, au fost încheiate acorduri de parteneriat cu instituții și organizații:**

- ***Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia (ADR SV Oltenia)*** pentru realizarea *proiectului „Sprijin la nivelul regiunii Sud- Vest Oltenia pentru pregătirea de proiecte finanțate din perioada de programare 2021-2027 pe domeniile mobilitate urbană, regenerare urbană, tabere școlare, infrastructura si servicii publice de turism și infrastructură rutieră de interes județean",* finanțat prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020, Axa Prioritară 1 – Acțiunea 1.1.1., cod SMIS 146315.
- ***Avisso Consulting Services SRL prin Asociația "O Șansă pentru Fiecare"*** pentru depunerea proiectului *EnCARE - Mitigate Energy Poverty at Phasing-Out Coal Regions* în cadrul apelului dedicat regiunilor de tranziție de la cărbune către o economie și o energie cu impact scăzut asupra mediului înconjurător. În domeniul relaţiilor internaţionale, în cadrul acordurilor de înfrățire, au fost întreprinse demersuri pentru menținerea de relații de colaborare și derularea de proiecte.

SERVICIUL JURIDIC-CONTENCIOS

Obiective: Obiectivul principal al activităţii în anul 2020 a fost reprezentarea intereselor Municipiului Târgu-Jiu, Instituției Primarului Municipiului Târgu Jiu, Primăriei Municipiului Târgu Jiu și Comisiei Locale de Fond Funciar Târgu Jiu în fața instanțelor de judecată în toate procesele comunităţii locale. Un alt obiectiv pentru anul 2020 a fost soluționarea cu celeritate a cererilor şi sesizărilor cetăţenilor. Considerăm că aceste obiective au fost atinse și că, în cea mai mare parte, cetăţenii care au apelat la sprijinul serviciului juridic-contencios au fost mulțumiți de prestația acestuia.

Activitatea zilnică:

- ⇒ au fost avizate pentru legalitate un număr de 178 de contracte de achiziție, din care 44 de contracte de lucrări, 104 contracte de servicii și 30 de contracte de produse;
- ⇒ au fost rezolvate solicitările celorlalte compartimente prin care s-a solicitat consiliere juridică din punct de vedere al legalităţii;
- ⇒ au fost întocmite referate de specialitate și proiecte de hotărâri de consiliu;
- ⇒ au fost avizate pentru legalitate referate care au stat la baza Hotărârilor Consiliului Local şi a dispoziţiilor Primarului;

- ⇒ s-a acordat consiliere juridică la un număr mediu de 5 cetăţeni în fiecare zi de activitate; -au fost soluţionate, pozitiv sau negativ, cererile, petițiile și adresele fie de la cetățeni ori persoane juridice, fie de la instanțele de judecată, sens în care au fost formulate răspunsuri;
- ⇒ au fost duse la îndeplinire sarcinile date de şefii ierarhici.

BIROUL ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

În exercitarea atribuţiilor sale stabilite prin O.U.G. nr. 57/2019, primarul, în baza art. 196 a emis un număr de 2993 dispoziţii privind: activitatea direcţiilor şi serviciilor de specialitate prestatoare de servicii publice şi de utilitate publică de interes local, autoritate tutelară, protecţie civilă, protecţie socială, investiţii, gospodărie comunitară, urbanism, resurse umane, măsurile necesare pentru realizarea lucrărilor conform angajamentelor asumate în domeniul gospodăririi şi înfrumuseţării localităţii, păstrării ordinii şi liniştii publice; organizarea de licitaţii pentru desfăşurarea unor lucrări; prevenirea şi, după caz, gestionarea situaţiilor de urgenţă; convocarea Consiliului local în şedinţe ordinare şi extraordinare.

- ✓ *Direcția Publică de Protecție Socială – 2375 dispoziții;*
- ✓ *Direcția Publică Comunitară Locală de Evidență a Persoanelor - 81 dispoziții;*
- ✓ *Direcția Resurse Umane – 322 dispoziții;*
  Direcția Juridică și Administrație Publică – 52 dispoziții;
- ✓ *Direcția Economică – 19 dispoziții;*
- ✓ *Direcția Tehnică și Managementul Calității – 32 dispoziții;*
- ✓ *Serviciul Investiții – 84 dispoziții;*
- ✓ *Compartimentul Autoritate Tutelară – 12 dispoziții;*
- ✓ *Biroul Licitații și Achiziții Publice – 11 dispoziții;*
- ✓ *Direcția Publică de Patrimoniu – 1 dispoziție;*
- ✓ *Poliția Locală Târgu Jiu – 3 dispoziții;*
- ✓ *Biroul Programe Politici Comunitare – 1 dispoziție.*

Au fost înregistrate un număr de 584 Proiecte de hotărâre, rapoarte și informări. Cele mai multe hotărâri privesc:

- ⇒ administrarea domeniului public şi privat al Municipiului Târgu Jiu;
- ⇒ aprobarea de indicatori pentru diverse obiective de investiţii care să asigure o dezvoltare continuă a municipiului Târgu Jiu;
- ⇒ programe şi diverse facilităţi pentru cei defavorizaţi social;
- ⇒ demararea unor lucrări de investiții;
- ⇒ utilizarea banului public într-un mod cât mai util pentru cetăţenii municipiului;
- ⇒ reactualizarea Comandamentului Municipal Târgu Jiu şi aprobarea Programului de măsuri pentru activitatea de prevenire şi înlăturare a efectelor fenomenelor meteorologice periculoase;
- ⇒ planuri urbanistice de detaliu și zonale;

COMPARTIMENTUL AUTORIZĂRI, AVIZE

Activitățile desfășurate în cadrul Compartimentului Autorizări, Avize au fixat **îndeplinirea atribuțiilor** reieșite din Regulamentul de funcționare, după cum urmează:

- ⇒ verificarea documentațiilor depuse de agenții economici, persoane fizice sau juridice, în vederea obținerii autorizațiilor de funcționare emise de Primăria Municipiului Târgu Jiu conform HCL nr. 175 din 25.04.2019, H.C.L. nr. 117 din 25.03.2019, H.C.L. nr. 118 din 25.03.2019 modificată prin HCL nr. 375/2019, H.C.L. nr. 175 din 25.04.2019 și a încadrării pe tipuri a unităților de alimentație publică conform H.G. 843/1998;
- ⇒ ținerea evidenței autorizațiilor și acordurilor emise, a formelor de organizare I.I, I.F, P.F.A și a taxelor încasate pentru eliberarea acestora;
- ⇒ verificarea modului de desfășurare a activității agenților economici pe raza municipiului, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și a hotărârilor consiliului local, colaborând în acest sens și cu alte instituții ale statului;
- ⇒ asigurarea soluționării în termen a cererilor și sesizărilor repartizate compartimentului;
- ⇒ întocmirea referatelor și a propunerilor pentru proiectele de hotărâri care vizează activitatea compartimentului;
- ⇒ informarea și îndrumarea agenților economici cu privire la cerințele legislației;
- ⇒ sprijină crearea unei rețele de distribuție care să asigure servicii de calitate consumatorilor și care să răspundă necesităților de consum ale acestora;
- ⇒ urmărește respectarea H.C.L. nr. 89 din 28.02.2011 privind interzicerea comercializării plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante, euforice și psihotrope în Municipiul Târgu Jiu, modificată și completată prin H.C.L. nr. 521 din 20.12.2018;
- ⇒ ține evidența modului de desfășurare a activităților economice în domeniul lichidărilor și soldărilor;
- ⇒ arhivează documentația primită și emisă de compartiment.

Obiectivele pentru anul 2021 vizează desfășurarea în municipiu a unei activități comerciale civilizate, autorizate, cu respectarea cadrului legislativ. În acest sens se vor avea în vedere:

- efectuarea în colaborare cu Poliția Locală a unui număr mai mare de verificări la agenții economici din municipiu și informarea acestora cu privire la necesitatea obținerii autorizației și a acordului de funcționare, eliberate în baza H.C.L. nr. 117 din 25.03.2019, H.C.L. nr. 118 din 25.03.2019, H.C.L. nr. 175 din 25.04.2019;
- efectuarea de verificări la gospodăriile cetățenești din Municipiul Târgu Jiu și Localitățile componente împreună cu S.V.S.U;
- efectuarea de verificări la unitățile de alimentație publică împreună cu reprezentanți ai Agenției de Protecție a Mediului, Direcția de Sănătate Publică, Poliția Locală Târgu Jiu, Poliția Municipiului Târgu Jiu, în scopul prevenirii aspectelor negative din activitatea acestora.

BIROUL LICITAȚII ȘI ACHIZIȚII PUBLICE

Actele normative ce stau la baza activităţii Biroului Licitații și Achiziții Publice sunt următoarele:

- ✓ O.U.G. nr. 57/2019 - privind Codul administrativ;
- ✓ Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- ✓ H.G. nr. 395/2016 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică / acord cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- ✓ Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractului de achiziție publică;
- ✓ Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- ✓ H.G. 841/1995 privind procedurile de transmitere fără plată și de valorificare a bunurilor aparținând instiituțiilor publice;
- ✓ O.U.G. nr. 98/2017 – privind funcția de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/acord cadru de achiziții publice;
- ✓ H.G. nr. 419/2018 – pentru aprobarea normelor metodologice;
- ✓ O.U.G. nr. 45/2018 – pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra sistemului de achiziții publice;
- ✓ O.U.G. nr. 114/2020 – privind modificarea și completarea unor acte normative cu impact în domeniul achizițiilor publice.

Biroul Licitații și Achiziții Publice are următoarele **atribuții principale**:

- ⇒ elaborează și după caz, actualizează pe baza necesităților transmise de către celelalte compartimente ale autorității contractante, strategia de contractare și programul anual al achizițiilor publice;

- ⇒ elaborează sau, după caz, coordonează activitatea de elaborare a documentației de atribuire și documentelor suport, în cazul organizării unui concurs de soluții, a documentației de concurs, pe baza necesităților transmise de către compartimentele de specialitate;
- ⇒ îndeplinește obligațiile referitoare la publicitate, astfel cum sunt acestea prevăzute în lege;
- ⇒ aplică și finalizează procedurile de atribuire;
- ⇒ realizează achizițiile directe;
- ⇒ întreprinde demersurile necesare pentru înregistrarea / reînoirea / recuperarea înregistrării autorității contractante în SEAP, sau recuperarea certificatului digital, dacă este cazul;
- ⇒ întocmește documentațiile privind vânzarea, concesionarea, superficia și închirierea de bunuri;
- ⇒ stabileşte preţurile de pornire, acolo unde este cazul, privind concesionările, superficiile şi închirierile de terenuri;
- ⇒ duce la îndeplinire prevederile H.C.L. emise de către Consiliul Local al Municipiului Târgu Jiu;
- ⇒ constituie și păstrează dosarul achiziției publice.

DIRECȚIA TURISM ȘI EVENIMENTE CULTURALE

Conform organigramei aprobate la nivelul Primăriei Municipiului Târgu-Jiu, ***Direcția Turism și Evenimente Culturale*** **este alcătuită din**:

I. Compartimentul Evenimente Culturale
II. Centrul Național de Informare și Promovare Turistică „Constantin Brâncuși”

Compartimentul Evenimente Culturale

Anul 2020 a fost un an cu numeroase evenimente culturale organizate pe raza municipiului Târgu Jiu, însă, la fel ca în cazul tuturor domeniilor de activitate din țara noastră, și *Direcția Turism și Evenimente Culturale* a avut de suferit ca urmare a pandemiei de COVID-19. Având în vedere contextul generat de dinamica situației epidemiologice naționale și internaționale determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pe parcursul anului 2020 a scăzut numărul manifestărilor și evenimentelor organizate, iar cele care au avut loc s-au desfășurat cu respectarea tuturor măsurilor dispuse de autorități pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei.

Centrul Național de Informare și Promovare Turistică „Constantin Brâncuși”

funcționează în cadrul *Direcției Turism și Evenimente Culturale* din cadrul Primăriei Municipiului Târgu Jiu și are ca principală misiune promovarea Municipiului Târgu Jiu și a zonelor limitrofe ca valoare culturală, istorică, economică și religioasă în context european. De asemenea, *CNIPT „Constantin Brâncuși*” asigură legătura indispensabilă a zonei cu turiștii, realizând informarea cât mai obiectivă și completă a acestora, precum

și activitatea de promovare a regiunii ca destinație turistică, prin toate mediile disponibile. Activitatea desfășurată în cadrul *Centrului* pe parcursul anului 2020 a cuprins acțiuni, manifestări și evenimente cu rol de promovare a Municipiului Târgu Jiu și a județului Gorj, de atragere a turiștilor și informarea acestora cu privire la potențialul turistic.

SERVICIUL BUGET, FINANCIAR, CONTABILITATE

Serviciul Buget, financiar, contabilitate are ca obiect de activitate evidenţa contabilă sintetică a veniturilor propril şi veniturilor cu destinaţie specială, precum şi evidenţa contabilă sintetică şi analitică a cheltuielilor proprii şi a cheltuielilor cu destinaţie specială ale bugetului. Elaborarea proiectului de buget, a bugetului local şi a rectificărilor acestuia, ori de cate ori se impune este de asemenea, una din atribuţiile principale.

De asemenea, o altă activitate importantă este deschiderea de credite la nivelulbugetului centralizat, întocmirea dispoziţiilor bugetare pentru deschiderea creditelor pentru toţi ordonatorii de credite secundari şi terţiari, precum şi întocmirea notelor justificative prin care sunt solicitate sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată sau cotele de echilibrare pentru toate categoriile de cheltuieli ce se pot efectua, conform prevederilor legale in vigoare.

Serviciul Buget – Contabilitate - Financiar, sub directa îndrumare a directorului economic, întocmeşte situaţiile financiare lunare, trimestriale și anuale, proprii şi centralizate pentru toate tipurile de buget ale Consiliului Local: bugetul local, bugetul împrumuturilor interne şi externe, bugetul fondurilor nerambursabile, bugetul instituţiilor publice finanţate integral sau parţial din venituri proprii.

COMPARTIMENT SALARIZARE, RESURSE UMANE ŞI MANAGEMENTUL FUNCȚIEI PUBLICE

Administrația publică la nivelul UAT Municipiului Târgu Jiu se află în plin proces de adaptare la standardele instituționale de bună practică existente la nivel național și european. Aplicarea, la nivelul Municipiului Târgu Jiu, a principiilor *Strategiei pentru consolidarea administrației publice*, presupune, pe lângă o expertiză tehnică specifică fiecărui domeniu de exercitare a atribuțiilor și cunoașterea temeinică a sistemului administrativ, precum și a cerințelor și exigențelor impuse de acesta. În acest sens, sub aspectul resurselor umane, la nivelul UAT a Municipiului Târgu Jiu, și în anul 2020, atenția a continuat să fie îndreptată în direcția profesionalizării, îmbunătățirii performanțelor profesionale ale funcționarilor publici și angajaților contractuali prin dezvoltarea de noi competențe în raport cu noile tendințe în domeniul formării profesionale și al evoluției administrației publice la nivelul Municipiului Târgu Jiu.

Totodată, și în anul 2020 Primăria Municipiului Târgu Jiu a procedat la ducerea la îndeplinire a responsabilităților ce i-au revenit sub aspectul implementării prevederilor *Strategiei Naționale Anticorupție* (SNA) 2016-2020, aprobată prin HG nr. 583/2016,

elaborând, printre altele**, *Raportul privind stadiul implementării Strategiei în anul 2020, precum și Inventarul măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției la nivelul Municipiului Târgu Jiu*.**

COMPARTIMENTUL AUDIT INTERN

Auditul public intern este o activitate funcțional independentă şi obiectivă, care ajută instituţia publică să işi îndeplinească obiectivele, printr-o abordare sistematică şi metodică, evaluează şi îmbunătăţeşte eficienţa și eficacitatea managementului riscului, controlului şi proceselor de guvernanţă.

În Primăria municipiului Târgu Jiu, activitatea de audit public intern este organizată în cadrul unui compartiment specializat, prevăzut cu un număr de 3 auditori interni, compartiment subordonat ordonatorului principal de credite, conform normelor legale in vigoare specifice.

Desfăşurarea misiunilor de audit intern se face conform planului anual de audit, aprobat de ordonatorul principal de credite, și respectand metodologia de lucru prevăzută de legislaţia specifică și procedurile operaționale proprii. Pentru anul 2020, au fost propuse și realizate de angajaţii compartimentului audit intern al Primăriei municipiului Târgu Jiu, următoarele misiuni:

- ⇒ Conducerea contabilității și organizarea activității privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata, la următoarele instituții: Primăria municipiului Târgu Jiu, Teatrul Dramatic ,,Elvira Godeanu” Târgu Jiu, Direcția Publică de Protecție Socială Târgu Jiu, și Centrul de Cercetare și Documentare ,,Constantin Brancuși” Târgu Jiu;
- ⇒ Gestionarea resurselor umane și salarizarea, la următoarele instituții: Primăria municipiului Târgu Jiu, Poliția Locală Târgu Jiu și Direcția Publică de Protecție Socială Târgu Jiu;
- ⇒ Gestionarea activităților avizare, autorizare și construire de pe raza municipiului;
- ⇒ Gestionarea procesului de avizare/autorizare a activităților economice de pe raza municipiului Târgu Jiu;
- ⇒ Gestionarea registrului agricol și a documentelor privind calitatea de producător;
- ⇒ Gestionarea documentelor de evidență privind proprietatea asupra terenului.

Constatările auditorilor, in cadrul misiunilor realizate, au fost discutate cu şefii structurilor auditate, iar în cazul identificării unor deficienţe, au fost analizate cauzele care au contribuit la realizarea acestora și au fost prezentate recomandările de implementat pentru eliminarea deficienţelor constatate.

SERVICIUL INVESTIȚII

Obiectivele urmărite în desfășurarea activității serviciului de investiții în anul 2020 au fost:

- ⇒ *Întocmirea, fundamentarea, aprobarea, monitorizarea și realizarea programului de investiții pe anul 2020, bazat pe un program de investiții existent pe o perioadă mai mare (3-7 ani), în funcție de prioritizarea necesităților si de sursele de finanțare;*
- ⇒ *Întocmirea, fundamentarea, aprobarea, monitorizarea și realizarea programului de reparații pe anul 2020, funcție de prioritizarea necesităților și fondurilor de finanțare;*
- ⇒ *Coordonarea activității de investiții și reparații pe obictive, atât cele proprii cât și cele ale unităților aflate sub autoritatea Primăriei, identificarea și accesarea surselor de finanțare.*

Valoarea alocată obiectivelor de investiţii pentru anul 2020 a fost de 124.414,66 mii lei , fiind constituită atât din fonduri de la bugetul local, cât şi fonduri provenite din alte surse atrase, dintre care menționăm:

- *Reabilitare și amenajare spații funcționale pentru D.P.V. - Amenajare, modificări interioare și fațade Direcția Publică de Venituri;*
- *Amenajare (modificare, reabilitare) sediu Poliția Locală, municipiul Târgu Jiu;*
- *Extindere și reabilitare Gradinița nr. 8/nr.1/nr.15, Școala Generală Constantin Brâncuși, Școala generală Alexandru Ștefulescu, Colegiul Național Tudor Vladimirescu și Colegiul Național Spiru Haret, etc.*
- *Reabilitare clădire Palatul copiilor;*
- *Amenajare spații Hotel Sport;*
- *Amenajare Părculeț nr.1/nr.2/nr.3 Cartier Obreja;*
- *Modernizarea și reabilitarea zonei protejate a ansamblului monumental Calea Eroilor –etapa I;*
- *Reabilitare și modernizare Casa de Cultură , municipiul Târgu Jiu;*
- *Reabilitare și modernizare Teatru de vară;*
- *Reamenajare parc statuia Tudor Vladimirescu;*
- *Modernizare și reabilitare bazin înot descoperit, municipiul Târu Jiu;*
- *Amenajare zona de agrement cartier Narciselor;*
- *Revitalizare urbană a spațiului afenet parcului ”Nicu D. Miloșescu”-construire parcare subterană și reamenajare parc;*
- *Construire Complex sportiv Zona Narciselor;*
- *Reabilitare sistem iluminat Parc insuliță Jiu;*
- *Reabilitare si modernizare iluminat public str. Tudor Vladimirescu-Calea Eroilor (tronson CF-Gheorghe Tătărescu) și Gheorghe Tătărescu:*
- *Amenajare aleea centrală a Grădinii publice din cadrul zonei protejate a Ansamblului monumental Calea eroilor;*
- *Extindere rețea distributie gaze naturale;*
- *Extindere rețea iluminat public;*

- *Reabilitare termică blocuri;*
- *Reabilitare și extindere canalizare menajeră blocuri;*
- Modernizare și reabilitare străzi, ș.a.

DIRECȚIA PUBLICĂ PATRIMONIU

Direcţia Publică De Patrimoniu are personalitate juridică, conferită prin H.C.L. nr. 152 din 2002 şi funcţionează in subordinea ordonatorului principal de credite, Primarul.

Din punct de vedere organizatoric structura acesteia se prezintă după cum urmează:

- *Serviciul Patrimoniu și Parcări Publice cu Plată;*
- *Compartiment Audit Public Intern;*
- *Birou Finanţare Învăţământ Preuniversitar;*
- *Compartiment Juridic;*
- *Formație Întreținere și Administrare Stadion;*
- *Formație Întretinere și Administrare Sală Sport și Sală de Box;*
- *Serviciul Financiar – Contabilitate și Evidența Patrimoniului;*
- *Birou Resurse Umane și Administrativ.*

Principalele activități ale direcţiei au constat în:

⇒ verificarea îndeplinirii obiectivelor ce derivă din ROF;
⇒ organizarea și coordonarea activităţilor structurilor organizatorice;
⇒ realizarea obiectivelor ce privesc bugetul de venituri și cheltuieli şi finanţarea acestuia.
⇒ aplicarea actelor normative care reglementează activitatea de învăţământ.
⇒ introducerea sistemului de parcare automatizată în parcările de la Piața Centrală și Super 2000.

DIRECȚIA PUBLICĂ DE VENITURI

Direcția Publică de Venituri Târgu Jiu a fost înființată în baza H.C.L. nr.151/24.06.2002 emisă conform prevederilor Legii nr. 215/2001 a administraţiei publice locale și își desfășoară activitatea conform atribuţiilor cuprinse în Regulamentul de Organizare şi Funcţionare. În baza organigramei şi a statului de funcții, în cadrul Direcţiei Publice de Venituri sunt organizate şi funcţionează 5 servicii, 1 birou și 2 compartimente pentru un număr de 71 posturi. În anul 2020, la *Direcţia Publică de Venituri* au fost înregistrate 131.744 documente, vizând activitatea structurilor menționate.

Serviciul constatare urmarire persoane fizice are ca obiect principal de activitate constatarea, stabilirea, încasarea și urmărirea impozitului/taxei pe clădiri, impozitului/taxei pe teren, impozitului pe mijloacele de transport și a altor impozite și taxe locale de la persoanele fizice cu domiciliul pe raza Municipiului Târgu Jiu, sau care dețin bunuri imobile impozabile pe teritoriul Municipiului Târgu Jiu.

Serviciul de Constatare şi Urmărire Persoane Juridice are ca obiect principal de activitate constatarea, stabilirea, încasarea şi urmărirea impozitului/taxei pe clădiri, impozitului/ taxei pe teren, impozitului asupra mijloacelor de transport, impozitului pe spectacole, taxei de firmă, taxei de publicitate şi a taxelor locale de la persoane juridice cu domiciliul fiscal sau sediul pe raza municipiului Târgu Jiu sau care posedă bunuri mobile şi imobile impozabile pe teritoriul municipiului.

Serviciul concesionări-contracte urmărește stabilirea, înregistrarea, încasarea şi urmărirea veniturilor din concesionare, superficie şi închiriere a domeniului public şi privat al Municipiului Târgu Jiu, administrarea sau darea în folosință a acestuia şi stabilirea taxei de utilizare pentru folosirea temporară a domeniului public al Municipiului Târgu Jiu.

DIRECŢIA POLIȚIA LOCALĂ TÂRGU JIU

Poliția locală Târgu Jiu este structura reorganizată ca un compartiment funcțional, fără personalitate juridică, în aparatul de specialitate al Primarului, subordonată Primarului Municipiului Târgu Jiu, care, prin reorganizare își menține scopul anterior aprobat, și anume de a exercita atribuţiile privind apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale persoanei, a proprietăţii private şi publice, prevenirea şi descoperirea infracţiunilor în Municipiul Târgu Jiu, în următoarele domenii: a) ordinea şi liniştea publică, precum şi paza bunurilor; b) circulaţia pe drumurile publice; c) disciplina în construcţii şi afişajul stradal; d) protecţia mediului; e) activitatea comercială; f) evidenţa persoanelor; g) alte domenii stabilite prin lege.

Pe tot parcursul anului 2020, activitatea Poliţiei Locale a Municipiului Târgu Jiu a fost orientată prioritar pentru asigurarea ordinii şi siguranţei publice, a vieţii, a integrităţii corporale, a patrimoniului public şi privat, prin exercitarea unei activităţi de poliţie profesionistă care să contribuie la creşterea continuă a sentimentului de siguranţă publică al cetăţenilor şi la creşterea increderii populaţiei in Poliţia Locală, prin respectarea prevederilor constituţionale, a libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor, precum şi aplicarea intocmai a legilor şi hotărarilor autorităţii deliberative.

TRANSPORT PUBLIC CĂLĂTORI

Compartimentul Transport Public Local, conform *Regulamentului de funcţionare* în perioada 01.01.2020-31.12.2020 a desfăşurat următoarele activităţi:

- ⇒ *verificarea documentaţiei depuse de agenţii economici, persoane fizice şi juridice, în vederea vizării sau obţinerii autorizaţiilor de transport public de persoane/bunuri în regim de taxi şi a autorizaţiilor taxi emise de Primăria Municipiului Târgu Jiu conform Legii nr. 38/2003 şi Legii nr.265/2007 ;*
- ⇒ *a colaborat cu Autoritatea Rutieră Romană, Registrul Auto Roman, Poliţia Comunitară şi Serviciul Poliţiei Rutiere verificând în teren legalitatea desfăşurării activităţii de taximetrie în municipiul Târgu-Jiu;*
- ⇒ *verifică documentaţia depusă de persoanele fizice şi juridice în vederea obţinerii certificatelor de înregistrare şi a numerelor de înregistrare pentru vehiculele care*

prin natura lor nu sunt destinate circulaţiei pe drumurile publice, conform HCL nr. 64/23.02.2004;

⇒ *ţine evidenţa autorizaţiilor taxi, a certificatelor de înregistrare şi numerelor de înregistrare emise, precum şi a taxelor incasate pentru eliberarea acestora;*

⇒ *verifică modul de calcul al compensaţiei acordate pentru S.C. TRANSLOC S.A. societate care desfăşoară transport public de călători pe raza municipiului Tg-Jiu;*

⇒ *asigură soluţionarea în termen a cererilor şi sesizărilor repartizate compartimentului;*

⇒ *informează şi îndrumă agenţii economici cu privire la cerinţele legislaţiei*.

COMPARTIMENTUL REGISTRUL AGRICOL

Compartimentul Registrul Agricol funcționează in subordinea directă a Secretarului municipiului Targu Jiu.

Secretarul municipiului coordonează, verifică și răspunde de modul de completare și ținere la zi a registrului agricol.

Orice modificare a datelor înscrise în registrul agricol se face numai cu acordul scris al secretarului municipiului. Semestrial, în ședința consiliului local, prin grija primarului, se face analiza stadiului de înscriere a datelor în registrul agricol și prin hotărâre se stabilesc măsuri pentru eficientizarea acestei activități.

Condiționat de dispozițiile legale incidente, **subordonate *Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu*** au fost reorganizate în direcții fără personalitate juridică, calitatea de ordonator de credite și angajator urmând a fi îndeplinită de Primarul Municipiului Târgu Jiu:

- **Direcția de evidență a persoanelor Târgu Jiu:**
  - *Serviciul evidență*
  - *Compartiment ghișeu unic*
  - *Serviciul stare civilă.*
- **Direcția de protecție socială Târgu Jiu:**
  - *Compartiment organizare activități sociale*
  - *Serviciul protecție socială*
  - *Compartiment autoritate tutelară și asistență socială specială*
  - *Compartiment protecția drepturilor copilului*
  - *Clubul vârstnicilor*
  - *Centrul medical Speranța*
  - *Compartiment asistență medicală comunitară*
  - *Centrul de servicii sociale integrat-Centrul de asistență pentru Bătrâni Magnolia*
  - *Casa IRIS*
  - *5 Creșe, Compartiment asistenți personali.*

- **S.C. APAREGIO GORJ S.A.**
- **S.C. EDILITARĂ PUBLIC S.A.**
- **S.C. TRANSLOC S.A.**

DIRECȚIA PUBLICĂ COMUNITAR LOCALĂ DE EVIDENȚĂ A PERSOANELOR TÂRGU JIU

Forma de organizare și funcţionare a instituţiei este direcţie în subordinea Consiliului Local al Municipiului Târgu-Jiu, condusă de un director executiv, activitatea fiind structurată pe două segmente principale, respectiv evidența persoanei şi stare civilă.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Consiliului Local nr. 410 din 28.10.2019 în cadrul direcţiei, funcţionează Serviciul Evidență, Serviciul Stare Civilă, Compartiment Ghişeu Unic, Compartimentul Evidenţă Informatizată, Compartimentul Personal-Contabilitate, Compartimentul Juridic şi Compartimentul Administrativ.

Atribuţiile direcţiei, prevăzute în cuprinsul Ordonanței Guvernului nr. 84 din 30.08.2001 sunt de a asigura întocmirea, păstrarea, evidenţa și eliberarea actelor de stare civilă, a cărţilor de identitate, a cărţilor de alegător și a listelor electorale.

Conducerea direcţiei a acordat atenţie deosebită respectării cadrului legal, reglementat prin aplicarea actelor normative în baza cărora se derulează principalele activități structurate pe două segmente principale, respectiv evidența persoanei şi stare civilă.

DIRECȚIA PUBLICĂ DE PROTECȚIE SOCIALĂ

Direcția Publică de Protecție Socială Târgu Jiu este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu personalitate juridică, înființată în subordinea Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu, și funcționează ca direcție de asistență socială în baza Hotărarii nr. 797/2017 a Guvernului Romaniei, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor varstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și a altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială (persoane fără adăpost, victime ale violenței în familie).

Obiectul principal de activitate al *Direcției Publice de Protecţie Socială Târgu Jiu* constă în implementarea și punerea în executare a actelor normative, a hotărârilor Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu, a dispozițiilor Primarului Municipiului Târgu Jiu, precum şi a altor acte normative și administrative care privesc activitatea de asistenţă şi protecţie socială.

S.C. APAREGIO GORJ S.A.

ADIA Gorj (“*Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară de Utilităţi Publice pentru Serviciul de Alimentare cu Apă și de Canalizare*”) a înființat operatorul regional *S.C. APAREGIO Gorj S.A.* pentru exploatarea și dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă

și canalizare din județul Gorj, acțiune conformă cu politica de dezvoltare națională și europeană în domeniul apei potabile și canalizării. Conform actului constitutiv, *Operatorul Regional* are ca obiect principal de activitate operarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pentru circa 160.000 de locuitori ai județului, a cărui gestiune îi este delegată în aria definită de *Contractul de delegare a gestiunii nr.219/16.01.2008*, încheiat cu *Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară ADIA* şi a *Licenţei de operator clasa II nr. 2610/21.10.2013*.

Operatorul Regional are structura organizatorică aprobată prin *Hotărârea Consiliului de Administraţie* si functioneaza având ca principii: securitatea serviciului, tarifarea echitabilă, rentabilitatea, calitatea şi eficienţa serviciului, transparenţa şi responsabilitatea publică, incluzând consultarea cu patronatele, sindicatele, utilizatorii şi cu asociaţiile reprezentative ale acestora, adaptabilitatea la cerinţele utilizatorilor, accesibilitatea egală a utilizatorilor la serviciul public, pe baze contractuale, respectarea reglementărilor specifice din domeniul gospodăririi apelor, protecţiei mediului si sănătăţii populaţiei.

S.C. EDILITARĂ PUBLIC S.A.

Societatea Edilitară Public S.A. Târgu Jiu a fost înființată la data de 01.08.2010 prin reorganizarea Direcției de Servicii Comunale Târgu Jiu, în societate comercială pe acțiuni, conform Hotărarii Consiliului Local nr. 190 din 26.07.2010, în condițiile OUG nr.79/2008; OG nr.71/2002; Legii nr.51/2006; Legii nr. 31/1990; Legii nr.215/2001.

Obiectul de activitate al societății il reprezintă: Salubrizare (măturat, spălat, stropire şi întreţinere curăţenie căi publice, curăţare şi transport zăpada de pe căile publice şi menţinerea în funcţiune a acestora pe timp de polei sau îngheţ).

Sediul societăţii este în municipiul Târgu Jiu, dar îşi desfăşoară activitatea şi la următoarele sedii secundare/puncte de lucru:

- ✓ Sector stație de asfalt, stație de betoane, sector producţie secundară și laborator încercări mixturi asfaltice, situat în mun. Tg. Jiu;
- ✓ Serviciul gestionare câini fără stăpân, situat în mun. Tg. Jiu;
- ✓ Târg Săptămânal de Comercializare a animalelor vii, situat în mun. Tg. Jiu;
- ✓ Sector Administrare Cimitir Ortodox, situat în mun. Tg. Jiu;
- ✓ Secţia Sere și Zone Verzi, situată în mun. Tg. Jiu;
- ✓ Secţia Salubrizare, situată în mun. Tg. Jiu;
- ✓ Piaţa Centrală Târgu Jiu;
- ✓ Piaţa 9 Mai Târgu Jiu.

S.C. TRANSLOC S.A.

Societatea Transloc S.A. Târgu Jiu*,* cu sediul în municipiul Târgu Jiu, s-a înfiinţat în urma reorganizării *Regiei Autonome de Interes Local Târgu Jiu* în temeiul O.U.G. nr. 30/1997 aprobată prin legea nr. 207/1997, privind reorganizarea regiilor autonome, prin H.C.L nr. 23/16.03.1998 a municipiului Tg-Jiu.

Obiectul principal de activitate este *"Transporturi urbane, suburbane şi metropolitane de călători - cod CAEN 4931*".

Principalele obiective care stau la baza activităţii *S.C TRANSLOC S.A. Târgu Jiu* sunt următoarele:

- *gestionarea serviciului de utilitate publică, înţelegând prin aceasta exploatarea, întreţinerea, dezvoltarea şi modernizarea bazei materiale cu respectarea legislaţiei;*
- *continuarea unor activităţi secundare aducătoare de venituri pentru unitate*, astfel:
  - *prestări servicii staţie I.T.P.;*
  - *prestări servicii - închiriere spaţii pentru afişare module publicitare pe exteriorul mijloacelor de transport;*
  - *prestări servicii - închiriere spaţii pe stâlpii reţelei electrice de troleibuz pentru susţinere module publicitare şi bannere;*
  - *prestări servicii - închiriere spaţii pe stâlpiii reţelei electrice de troleibuz pentru susţinere cabluri de telecomunicaţii*.

2.9.1.3. STADIUL PROIECTELOR DEPUSE DE UAT MUNICIPIUL TÂRGU JIU PÂNĂ ÎN ANUL 2020

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Târgu Jiu pentru perioada 2021–2027 urmează direcţiile de dezvoltare ale obiectivelor ***Planului de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027*** și ale ***Strategiei de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027.*** În acest sens, reprezentanţii municipiului Târgu Jiu doresc ca prin proiectele propuse şi implementate să contribuie la dezvoltarea socio- economică a regiunii Sud–Vest Oltenia și implicit a județului Gorj.

Astfel, **Primăria Municipiului Târgu Jiu a atras investiții** în modernizarea spațiului urban, serviciilor publice, infrastructurii de învățământ și de servicii sociale, etc., cu ajutorul cărora **a reușit să finalizeze următoarele proiecte**:

Tab. 2.65. Stadiul proiectelor, anul 2020

Denumire proiect	Surse de finanțare	Valoare proiect (euro)	Calendar	Stadiu
Organizarea de forumuri, discuții, seminarii, vizite de studiu, simpozioane	Buget local Surse extrabugetare	40.000	2017-2021	Implementat
Schemă de ajutor de minimis pentru atragerea de investiții şi crearea de noi locuri de muncă pe teritoriul Municipiului Tg-Jiu	Buget local Surse extrabugetare	5.000	2016-2021	Implementat (Universitatatea Constantin Brancuși)
Realizarea unor centre logistice de marfă la periferia orașului, pe drumurile naționale / europene și în legătură cu calea ferată – Etapa 1	Buget local	10.000	2018-2025	În derulare
Relocarea depozitelor din partea de est a oraşului în lungul şoselei de centură, în legătură cu polii logistici, pentru a decongestiona traficul local de aprovizionare – Etapa II	Buget local	30.000	2018-2025	În derulare
Zilele Municipiului Târgu Jiu	Buget local	400.000	2017-2030	Implementat
Festivalul Naţional de Muzică Folk şi Baladă ,,Poarta Sărutului”	Buget local	30.000	2017-2030	Implementat
GorjFest – Festivalul Internaţional al Artelor Vizuale	Buget local	30.000	2017-2030	Implementat
Festivalul Berii	Buget local	30.000	2017-2030	Implementat
Târgul Meşterilor Populari din Oltenia,	Buget local	50.000	2017-2030	Implementat
Târgul Organizațiilor de Tineret	Buget local	45.000	2017-2030	Implementat

Festivalul internațional de folclor	Buget local	90.000	2017-2030	Implementat
Ziua Brâncuși – Sărbătoare națională	Buget local	30.000	2017-2030	Implementat
Festivalul toamnei	Buget local	90.000	2017-2030	Implementat
Târgul de Crăciun	Buget local	45.000	2017-2030	Implementat
Simpozion Internațional de Sculptură Multi- Art “Atelierele Brâncuși”	Buget local	860.000	2017-2030	Implementat
Simpozion științific cu participare națională și internațională, expozitii de artă: Colocviile „Brâncuşi”	Buget local	45.000	2017-2030	Implementat
Eveniment tematic: Confesiuni la Masa Tăcerii	Buget local	230.000	2017-2030	Implementat
Ansamblul Monumental ridicat de Constantin Brâncuşi la Târgu-Jiu -Sens şi Devenire- Manifestare culturală anuală	Buget local	190.000	2017-2030	Implementat
Caravana Brâncuşi: Câţiva paşi împreună pe nisipul înserării – Manifestare culturală anuală	Buget local	90.000	2017-2030	Implementat
Centrul Cultural Multifuncțional pentru Tineret	Buget local	10.031.000	2017-2020	SF depus CNI
Reabilitare și modernizare Teatru de Vară, municipiul Târgu Jiu	Buget local Surse extrabugetare	1.500.000	2020-2025	În curs de elaborare DALI
Conservarea, reabilitarea și promovarea patrimoniului arhitectural și cultural orășenesc, pentru creșterea prestigiului național și a rezonanței internaționale a Municipiului Tg-Jiu. (Masă piatra Constantin Brâncuși, Mousoleul Ecaterina Teodoroiu, Clădiri de patrimoniu)	Buget Local Buget Central	500.000	2017-2025	Mausoleul Ecaterina Teodoroiu- lucrări de restaurare finalizate

Organizarea de cursuri de calificare/recalificare conform Cadrului Național al Calificărilor, cursuri de scurtă durată, de specializare și perfecționare	Buget Local	20.000	2017-2025	Implementat - proiecte POCU- ong-URI
Organizare întâlniri, mese rotunde, simpozioane, prezentarea de bune practici și idei de succes	Budget local Surse extrabugetare	20.000	2017-2025	În derulare
Amenajarea corespunzatoare a terenurilor în scopul valorificării acestora și dării în folosință	Buget local	100.000	2018-2030	În derulare
Realizarea de parteneriate în promovarea unor circuite turistice județene și a obiectivelor turistice din județul Gorj	Buget local	5.000	2017-2020	Implementat
Restaurarea Grădinii Publice din cadrul zonei protejate a Ansamblului Monumerntal „Calea Eroilor”	Buget local POR 2014-2020 AXA Prioritară 5.1	3.000.000	2017-2020	DALI
Conservarea, restaurarea și valorificarea Casei memoriale Iosif Keber	POR 2014-2020 AXA Prioritară 5.1	520.000	2017-2020	În execuție
Construire Sală Sport Liceul Tehnologic	Buget local Buget central	1.242.000	2017-2025	DALI
Construire sala sport Grup Școlar Transporturi Auto	Buget local Buget central	1.242.000	2017-2020	Finalizat
Amenajare zonă sport și agrement cartier Narciselor	Buget local POR 2014-2020 AXA Prioritară 4 P.I. 4.2	1.130.000	2017-2020	Proiect Tehnic
Reabilitare și modernizare ștrand Complex Sportiv Municipal	Buget local Buget central Surse extrabugetare	400.000	2019-2025	Proiect Tehnic
Construire bazin înot Complex Sportiv Municipal	Buget local Buget central Surse extrabugetare	1.500.000	2019-2025	În executie

Amenajare sediu Poliția Locală	Buget local Buget central	451.470	2018-2025	Proiect Tehnic
Achiziționare sistem alarmare în unitățile de învățământ	Buget local Buget central	200.000	2018-2025	Implementat
„Dezvoltare integrată în beneficiul membrilor comunitatii vulnerabile din cartierul Obreja”	Buget local POR 2014-2020 AXA Prioritară 4 P.I. 4.3	4.395.550,5	2017-2020	Implementat etapa I
Dezvoltarea de facilități after school	Buget local Surse extrabugetare	500.000	2017-2022	Implementat
Construire complex artistic la Liceul de Arte Constantin Brăiloiu	Buget local Buget central	693.642	2017-2022	SF
Cantină și cămin la Liceul cu Program Sportiv	Buget local Buget central	1.327.011	2017-2022	SF
Reabilitare Colegiul Național Tudor Vladimirescu	Buget local Buget central	3.306.209	2017-2022	Executat 90%
Construire amfiteatru Grup Școlar Energetic nr.1	Buget local Buget central AXA Prioritară 4 O.S. 4.5	500.000	2017-2022	SF
Extindere Școala Alexandru Ștefulescu	Buget local Buget central	570.595	2017-2022	Finalizat
Extindere Grădinițe cu program prelungit Nr.8 și Constantin Brâncuși	Buget local POR 2014-2020 AXA Prioritară 4 P.I. 4.4	1.528.549	2017-2022	Gradinița nr.8 Execuție - 90%
Extindere Grădinițe: “Mihai Eminescu”, “Vis de copil”, “Lumea Copiilor”	Buget local POR 2014-2020 AXA Prioritară 4	1.996.339	2017-2022	Mihai Eminescu-execuție 70%

	P.I. 4.4			
Supraetajare Școala Sfântul Nicolae	Buget local Buget central	360.000	2017-2022	Finalizat
Reabilitare Colegiul Național Spiru Haret	Buget local Buget central	700.000	2017-2022	Execuție
Construire grădinițe cu program prelungit zona Narciselor și la Liceul Teologic	UMPRS + Buget local	3.700.000	2017-2022	Grădiniță Narciselor-Finalizată Grădiniță Liceul Teologic - în curs de elaborare proiect
Amenajare ateliere Grup Școlar Transporturi Auto	Buget local POR 2014-2020 AXA Prioritară 4 O.S. 4.5	248.116	2017-2022	Finalizat
Reabilitare corp D Grup Școlar Agricol Bârsești	Buget local Buget central	213.240	2017-2022	Finalizat
Mansardare Grădinița nr.1	Buget local Buget central	182.845	2017-2022	Execuție
Reabilitare clădiri și construire amfiteatru la Colegiul Tehnic nr.2, municipiul Târgu Jiu	Buget local Buget central Surse extrabugetare	1.600.000	2018-2023	DALI
Construire Grădinița nr.10 la Liceul Teologic, municipiul Târgu Jiu	Buget local Buget central Surse extrabugetare	1.200.000	2018-2023	SF
Sprijin pentru participarea la programe de integrare pe piața muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în municipiu	Buget local	10.000	2017-2020	Implementat-POCU – ONG-uri
Reabilitare, modernizare și extindere sistem de transport public în comun prin troleibuz	Buget local POR 2014-2020	37.299.840	2017-2020	În execuție

Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățenilor în spațiul public și realizarea dispeceratului informatic integrat	AXA Prioritară 4 P.I. 4.1 Buget local Buget central POR 2014-2020 AXA Prioritară 4 P.I. 4.1	5.500.000	2017-2022	În execuție
Parcare multietajată strada Plevnei, municipiul Târgu Jiu	Buget local Buget central Surse extrabugetare	4.000.000	2018-2022	SF
Îmbunătățirea atractivității și siguranței deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii (Realizarea a trei pasaje pietonale subterane)	Buget local Buget central Surse extrabugetare	17.032.262	2018-2025	SF
Amenajare piste biciclete	Buget local Buget central POR 2014-2020 AXA Prioritară 4 P.I. 4.1	1.500.000	2017-2019	În curs de achiziție proiectare (SF)
Reabilitare termică a blocurilor	POR 2014-2020 AXA Prioritară 3, P.I. 3.1 Buget local	4.000.000	2017-2025	Finalizat
Reabilitarea energetică a Spitalului Județean Târgu – Jiu – str. Tudor Vladimirescu.	POR 2014-2020 AXA Prioritară 3	4.810.785	2017-2020	În executie
Reabilitare străzi zona de sud a municipiului Târgu Jiu Se vor reabilita strazile 23August, Minerilor, Teilor, Mioriței, aleea Plopilor, Agriculturii, Depozitelor	Buget local Buget central	2.041.607	2017-2022	Mioriței- finalizată Plopilor și Depozitelor - DALI
Reabilitare străzi zona de nord a municipiului Târgu Jiu:11 Iunie1848, 8 Martie, Garofiței, Lainici, George Coșbuc,	Buget local Buget central	5.160.200	2017-2022	În execuție (implementat partial):

Constantin Săvoiu, Ion Creangă, Lujerului Lotrului, Șișești, Dumbrava, Comuna din Paris, Griviței, Kogălniceanu, Ion Budai Deleanu, Dimitrie Cantemir, Ulmului, Aurel Vlaicu, Măgura, Cerbului, Tușnad, Crângului, aleea Dumbrava, Ionel Teodoreanu, Islaz, România Muncitoare, G-ral Dragalina, Ștefan cel Mare				Grivitei –Execuție 70% Lujerului- Finalizata Sisesti- Finalizată Dumbrava-Finalizată
Reabilitare străzi zona de vest a municipiului Târgu Jiu Se vor reabilita străzile: Meteor, Jiului, Călărași, Merilor, Susița, Microcolonie	Buget local Buget central	2.068.446	2017-2022	În execuție (implementat parțial): Susita- execuție
Reabilitare străzi zona protejată Constantin Brâncuși, municipiul Târgu Jiu Se vor reabilita străzile: Geneva, Tudor Vladimirescu, Traian, Gheorghe Tătărăscu	Buget local Buget central	1.474.441	2017-2022	(implementat parțial) Str. T.Vladimirescu – P.T. STR. Geneva - în execuție
Extindere cimitir municipal	Buget local Buget central	2.257.337	2017-2022	SF
Amenajare rețea stradă zona Narciselor	Buget local Buget central	7.500.000	2017-2022	În execuție - 50%
Consolidare terasamente în localitatea Preajba Mare	Buget local Buget central	1.982.400	2017-2022	DALI
Reabilitare Pasarelă peste C.F str. Unirii, municipiul Târgu Jiu	Buget local Buget central	750.000	2019-2023	Proiect Tehnic
Reabilitare Pod peste C.F. str. Ciocârlău, municipiul Târgu Jiu	Buget local Budget central	500.000	2019-2023	Proiect Tehnic
Construire locuințe colective zona Narciselor	Buget local Buget central Surse extrabugetare	28.216.705	2018-2024	finalizate 40 unități locative PUZ elaborate pentru 1300 unități locative S.F. în curs de elaborare pentru 450 unități locative

Înfiinţare de centre de tip after-school pentru asistarea școlarilor după orele de clasă	Buget local Buget central	30.000	2018-2020	(implementat parțial)
Sprijinirea modernizării grădinițelor și creării spațiilor de joacă pentru copii	Buget local Buget central Surse extrabugetare	50.000	2017-2019	În executie
Îmbunătățirea bazelor de date și a paginii web a primăriei Tg-Jiu pentru un acces cât mai accesibil cetățeanului	Buget local	15.000	2017-2018	În implementare
Dezvoltarea capacității administrative a UAT (implementarea sistemelor informatice integrate de tip e-administrație, implementarea sistemelor de management)	Buget local	50.000	2017-2025	Finalizat
„Fazarea proiectului extinderea si reabilitarea sistemelor de alimentare cu apa si apa uzata in judetul Gorj”	POIM Buget local Buget central	8.711.061	2017-2023	S-au semnat contractele de execuție
Sprijin pentru pregătirea aplicatiei de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apăși apă uzată din județul Gorj, în perioada 2014-2020	POIM Buget local Buget central	1.173.444	2017-2020	Aprobare SF și contract de finanțare
Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din judetul Gorj, în perioada 2014-2020	POIM Buget local Buget central	92.645.181	2018-2020	În curs de finalizare
Utilități tehnico-edilitare zona Narciselor	Buget local Buget central	1.918.736	2017-2020	Finalizate
Canalizare menajeră zona periurbană Drăgoieni	Buget local Buget central	1.333.320	2017-2020	Finalizată
Reabilitare canalizare menajeră cartier Grivița	Buget local Buget central	554.402	2017-2020	Finalizat
Reabilitare canalizare menajeră cartier Debarcader	Buget local Buget central	361.270	2017-2020	Finalizată
Reabilitare canalizare menajeră cartier Cuza II	Buget local Buget central	225.734	2017-2020	Finalizată

Reabilitare și extindere sistem de canalizare pluvială în municipiul Târgu Jiu	Buget local Buget central	3.000.000	2020-2025	SF în curs de elaborare
Modernizare spaţii verzi (scuaruri, grădini publice etc.) și parcuri publice	Buget local Buget central Surse extrabugetare	50.000	2017-2019	SF elaborate pentru Parcul Tudor Vladimirescu, Gradina Publica si Parculet str. Gheorghe Tatarascu
Amenajarea, extinderea și modernizarea zonelor verzi și de agrement	Buget local Buget central POR 2014-2020 AXA Prioritară 4 P.I. 4.2 Surse extrabugetare	2.000.000	2017-2022	În execuție

În concluzie, **obiectivele Primăriei Municipiului Târgu Jiu** pot fi grupate în trei categorii:

- ✓ ***Eficacitatea şi eficienţa funcţionării*** - cuprinde obiectivele legate de scopurile entității publice și de utilizarea eficientă a resurselor. De asemenea, sunt incluse și obiectivele privind protejarea resurselor instituției de utilizare inadecvată sau de pierderi, ca și identificarea și gestionarea pasivelor;
- ✓ ***Fiabilitatea informațiilor interne şi externe*** - include obiectivele legate de ținerea unei contabilități adecvate, ca și de fiabilitatea informațiilor utilizate în instituție sau difuzate către terți. De asemenea, în aceasta categorie sunt incluse și obiectivele privind protejarea documentelor împotriva a două categorii de fraude: disimularea fraudei și distorsionarea rezultatelor;
- ✓ ***Conformitatea cu legile, regulamentele şi politicile interne*** - cuprinde obiective legate de asigurarea că activitățile Primăriei Municipiului Târgu Jiu se desfașoară în conformitate cu obligațiile impuse de lege și de regulamente, precum și cu respectarea politicilor interne.

2.9.2. FONDUL LOCATIV

Sfera de locuinţe este o parte componentă importantă a economiei naţionale. Cu toate acestea, asigurarea populaţiei cu locuinţe este o sarcină socială, legată de crearea condiţiilor, necesare pentru activitatea vitală a fiecărui om. În legătura cu aceasta, procesele de reproducere ale fondului locativ au o importanţă esenţială pentru succesul în efectuarea reformelor economice şi exercită influenţă directă la formarea proporţiilor macroeconomice şi dezvoltarea economică.

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici şi altele), apartamente, încăperi de serviciu şi alte încăperi locative în alte construcţii utile pentru locuit.

Fondul locativ pe forme de proprietate se divizează astfel:

- ❖ ***fond locativ public*** - fondul locativ care se află în proprietatea statului;
- ❖ ***fond locativ privat*** - fondul care se află în proprietatea cetăţenilor şi a persoanelor juridice;
- ❖ ***fond locativ cu forma de proprietate mixtă*** - fondul care se află în proprietatea personală, în proprietatea comună sau în cote-părţi ale diferitor subiecţi ai proprietăţii publice şi private;
- ❖ ***proprietatea întreprinderilor mixte*** - fondul locativ care se află în proprietatea întreprinderilor mixte cu participare străină.

Indicatorii care se referă la fondul locativ sunt extrem de sugestivi atât în evaluarea calităţii vieţii, cât și pentru analiza evoluţiei acesteia. Astfel, conform graficului următor se poate observa faptul că **Regiunea Sud-Vest Oltenia se situează pe locul VII în clasamentul pe regiuni** la acest capitol (11% din total), cu un număr de 961.643 locuințe în anul 2020.

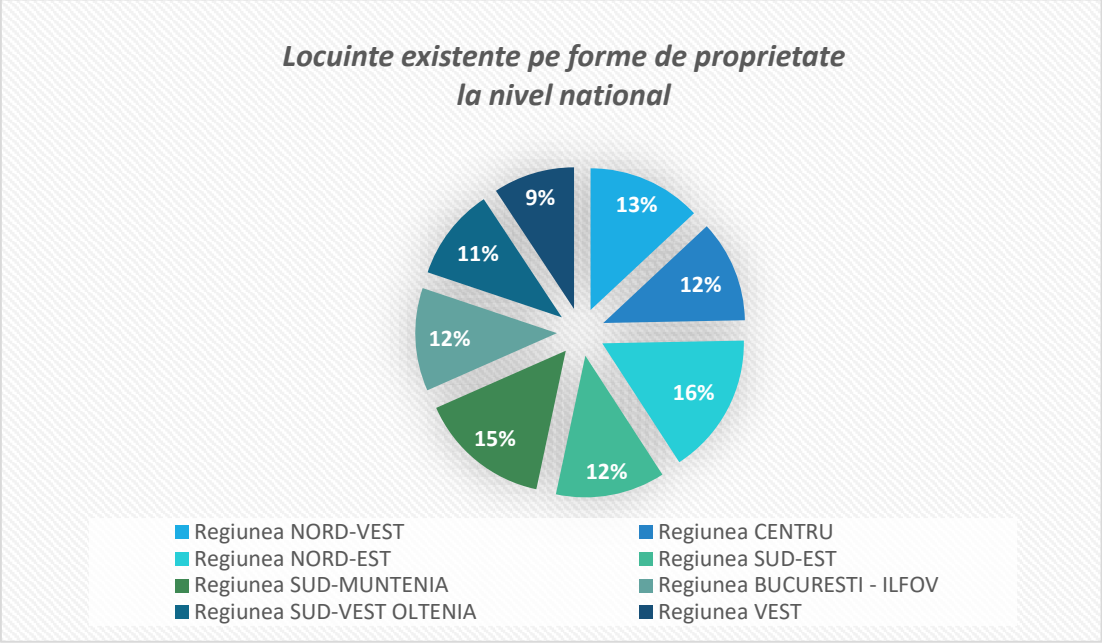
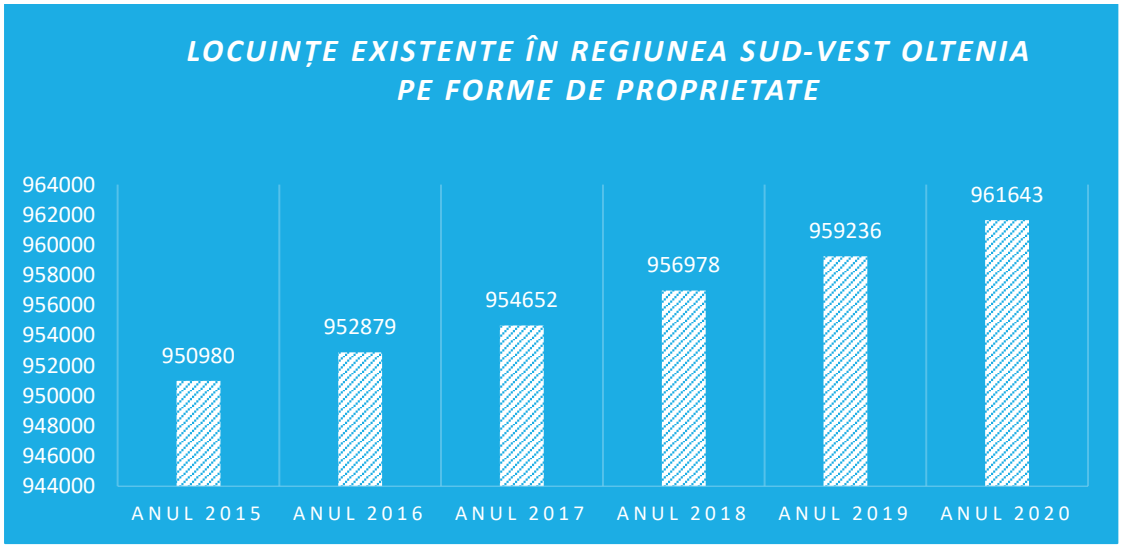

Fig. 2.80. Numărul de locuințe, în profil teritorial, în anul 2020 [184]

Evoluția fondului locativ în ultimii ani a fost una pozitivă, în trend cu evoluția fondului de locuințe la nivel național. După cum se observă din graficul de mai jos, în perioada 2015-2020 numărul de locuințe a crescut constant în regiune: de la 950.980 în anul 2015, la 961.643 în anul 2020.

[184] *Sursa: Prelucrare date Institutul Naţional de Statistică, anul 2020*

Fig. 2.81. Evoluția fondului de locuințe în Regiunea Sud-Vest Oltenia în perioada 2015-2020[185]

Din cele 961.643 locuințe 43,70% (420.247) sunt localizate în mediul urban și 56,29% din locuințe sunt localizate în mediul rural (541.396).

Față de anul 2011, numărul de locuințe din regiune a crescut cu 1,61%. Creștere mai accentuată s-a înregistrat în mediul urban (2,04%) în vreme ce în mediul rural, creșterea a fost de 1,28%. Creșterea numărului de locuințe s-a înregistrat în toate județele regiunii. Cea mai accentuată creștere s-a înregistrat în județele Vâlcea (2,41%) și Dolj (2,03%) iar cea mai redusă creștere în județul Mehedinți (1,02%). Județele Gorj și Olt au înregistrat creșteri de 1,09% respectiv 1,07%, a numărului total de locuințe.

După cum se poate observa în tabelul de mai jos, în perioada 2015-2020, **la nivelul județului Gorj**, situația locuințelor existente înregistrează o evoluție ascendentă a numărului total de locuințe, mai ales a celor aflate în proprietate privată:

Tab. 2.66. Locuinţe existente în Jud. Gorj pe forme de proprietate, perioada 2015-2020 [186]

Forme de proprietate	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Număr					
Total	160.778	160.92	161.041	161.189	161.305	161.335
Proprietate publică	3.858	3.858	3.858	3.896	3.896	3.896
Proprietate privată	156.920	157.062	157.183	157.293	157.409	157.439

Chiar dacă în perioada analizată numărul de locuințe existente la sfârșitul anului din mediul urban din județul Gorj a avut o evoluție ascendentă în fiecare an, aceasta este redusă ca și număr, cu o medie de cca 100 locuințe/an. După forma de proprietate, la sfârșitul anului 2020, numărul locuințelor în proprietate privată era de 96,59%, în scădere cu 0,02% comparativ cu anul 2015.

Localitățile urbane din județul Gorj însumau la sfârșitul anului 2020 un total de 169.335 locuințe, din care 51,26% erau în municipiul Târgu Jiu, 12,33% în municipiul Motru, 7,40% în orașul Rovinari, 6,22% în orașul Bumbești-Jiu, 5,69% în orașul Turceni, 5,60% în orașul Târgu Cărbunești, 5,05% în orașul Tismana, 3,87% în orașul Novaci și 2,56% în orașul Țicleni. Mediul urban din județul Gorj concentra în anul 2020 un procent de 42,99% din totalul locuințelor din județ.

La nivelul anului 2020, **în municipiul Târgu Jiu**, conform datelor INS, numărul unităților locative era de 35.561, din care un număr de 853 locuințe în proprietate publică și un număr de 34.708 locuințe în proprietate majoritar privată (97,6%). În ceea ce privește indicatorii numărul total al locuințelor existente și suprafața locuibilă totală și la municipiu se observă o evoluție ascendentă, în mod deosebit a suprafeței

[185] *Sursa: Prelucrare date Institutul Naţional de Statistică*
[186] *Sursa: Prelucrare date Institutul Naţional de Statistică, anul 2020*

locuibile totale, care a crescut de la 1.617.285 m^2 în anul 2015, la 1.640.711 m^2 în anul 2020.

În tabelul următor se prezintă fondul de locuințe din Municipiul Târgu Jiu în perioada 2015 – 2020:[187]

Tab. 2.67. Fondul de locuințe din Municipiul Târgu Jiu în perioada 2015 – 2020

Indicator	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Locuințe existente număr total	35.305	35,377	35.444	35.501	35.552	35.561
Locuințe în proprietate publică	853	853	853	853	853	853
Locuințe în proprietate privat	34.452	34.524	34.591	34.648	34.699	34.708
Suprafața locuibilă total - m^2	1.617.285	1.623.753	1.629.647	1.634.228	1.639.486	1.640.711
Suprafața locuibilă în proprietate majoritară de stat - m^2	26.036	26.036	26.036	26.036	26.036	26.036
Suprafața locuibilă în proprietate majoritar privată - m^2	1.591.249	1.597.717	1.603.611	1.608.192	1.613.450	1.614.675

[187] *Sursa: Prelucrare date Institutul Naţional de Statistică*

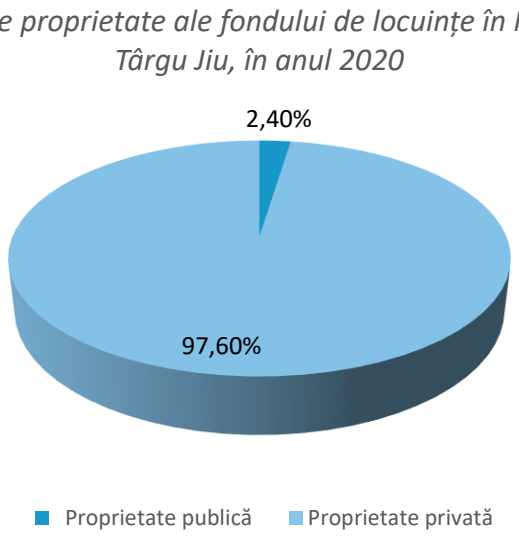

Fig. 2.82. Formele de proprietate ale fondului de locuințe în Municipiul Târgu Jiu, 2020 [188]

Se constată faptul că majoritatea locuințelor din municipiu sunt în proprietate privată. În anul 2020 doar circa 2% din numărul total de locuințe era în proprietate majoritar de stat.

Dacă ne referim la starea și calitatea locuințelor din municipiu, se poate afirma faptul că acestea sunt ineficiente din punct de vedere energetic, astfel că se impun intervenții asupra tuturor elementelor care generează consumuri mari de energie.

Sfera de locuinţe este o parte componentă importantă a economiei naţionale. Cu toate acestea asigurarea populaţiei cu locuinţe este o sarcina socială, legată de crearea condiţiilor, necesare pentru activitatea vitală a fiecărui om. În legătura cu aceasta, dezvoltarea fondului locativ are o importanţă esenţială pentru succesul creșterii economice şi exercită influenţă directă la formarea proporţiilor macroeconomice şi dezvoltarii economice.

Locuinţa este una din nevoile de bază ale populaţiei, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menţinere şi îmbunătăţire a calităţii vieţii, precum şi o componentă esenţială a societăţii.

Pentru anul 2030, ținta europeană de eficiență energetică, stabilită în mod comun pentru toate statele membre în anul 2014, a fost de 27%. Acest procent **a fost ridicat la 32,5% în 2018**, prin consensul între Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul UE, cu o clauză suplimentară de revizuire în sus până în 2023.

Eficiența energetică a clădirilor este o prioritate a politicilor europene privind energia și schimbările climatice, dar și a celor privind securitatea aprovizionării cu

[188] *Sursa:Prelucrare date Institutul Naţional de Statistică, anul 2019*

energie și combaterea sărăciei energetice. Cadrul european de reglementare a eficientizării energetice a clădirilor este definit, în principal, de cele două mari directive: *Directiva privind Performanța Energetică a Clădirilor (EPBD) și Directiva privind Eficiența Energetică (EED)*.

EPBD, adoptată în 2002, a introdus cerințe de eficiență energetică în codurile naționale de construcții. Revizuirea ei din 2010 a introdus viziunea evoluției sectorului clădirilor către **clădiri cu consum energetic aproape de zero (nZEB)**. De asemenea, a stabilit un cadru european pentru o metodologie comună de calcul a performanței energetice a clădirilor și a impus standarde minime de performanță energetică în clădiri. Astfel, a fost introdusă cerința ca, **până la 31 dec. 2020, toate clădirile noi să fie de tip nZEB și ca de la 31 dec. 2018 toate clădirile noi deținute și ocupate de autorități publice să fie de tip nZEB**. De asemenea, a fost introdusă obligativitatea emiterii unui certificat de performanță energetică la vânzarea sau închirierea unei locuințe și cea a auditurilor energetice pentru companiile mari, cel puțin o dată la patru ani. Revizuirea mai recentă a EPBD, în cadrul Pachetului de Iarnă din 2016, a adus cerințe noi, de promovare a infrastructurii de electromobilitate și de introducere de tehnologii inteligente în clădiri, accentuând dimensiunea de sănătate și de calitate a vieții pentru utilizatorii clădirilor.

EED, adoptată în 2012, a impus statelor membre adoptarea de ținte indicative naționale pentru eficiență energetică pentru 2020. Pentru **atingerea țintei** mult mai ambițioase, de **32,5% pentru 2030**, sunt necesare măsuri noi, aduse prin revizuirea EED. Printre acestea, obligația ca firmele de distribuție și furnizorii de energie să realizeze economii de cel puțin 1,5% din volumul vânzărilor actuale către consumatorii finali, sau aceea ca sectorul public să achiziționeze doar clădiri cu performanță energetică ridicată, precum și produse și servicii eficiente energetic.

Anual, **statele membre trebuie să crească performanța energetică a clădirilor administrative prin renovare într-un procent de cel puțin 3% din suprafața totală a clădirilor** deținute și ocupate de autoritățile publice.

2.9.3. INFRASTRUCTURA DE COMUNICAŢII ŞI TRANSPORT

2.9.3.1. CORELAREA CU OBIECTIVELE PLANULUI DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ

O componentă esențială în politicile zonelor urbane o constituie promovarea dezvoltării urbane prin intermediul asigurării unui transport sustenabil. ***Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD)*** are rolul de contura strategii, politici, proiecte cheie și priorități, în vederea obținerii unui transport durabil, care să susțină creșterea economică durabilă din punct de vedere social și al protecției mediului.

Conform definiției din documentele Uniunii Europene, este un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în arealurile urbane pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor formelor de transport din întreaga aglomerație urbană, cu precădere transportului public și privat, de marfă și de pasageri, motorizat și nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

În esență, PMUD urmărește crearea unui sistem de transport durabil, care să satisfacă nevoile comunităților din teritoriul său, vizând următoarele cinci obiective strategice:

- ***Accesibilitatea*** – Punerea la dispoziția tuturor cetățenilor a unor opțiuni de transport care să le permită să aleagă cele mai adecvate mijloace de a călători spre destinații și servicii-cheie. Acest obiectiv include atât conectivitatea, care se referă la capacitatea de deplasare între anumite puncte, cât și accesul, care garantează că, în măsura în care este posibil, oamenii nu sunt privați de oportunități de călătorie din cauza unor deficiențe (de exemplu, o anumită stare fizică) sau a unor factori sociali (inclusiv categoria de venit, vârsta, sexul și originea etnică);
- ***Siguranța și securitatea*** – Creșterea siguranței și a securității pentru călători și pentru comunitate în general;
- ***Mediul*** – Reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului energetic. Trebuie avute în vedere în mod specific țintele naționale și ale Comunității Europene în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice;
- ***Eficiența economică*** – Creșterea eficienței și a eficacității din punctul de vedere al costului privind transportul de călători și de marfă;
- ***Calitatea mediului urban*** – Contribuția la creșterea atractivității și a calității mediului urban și a proiectării urbane în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă realizează o analiză complexă asupra mobilității actuale în zona de studiu, cuprinzând toate aspectele acesteia, urmată de identificarea disfuncționalităților și stabilirea obiectivelor strategice.

Astfel, ***Planul de Mobilitate Urbană*** durabilă tratează următoarele **subiecte**:

- ***Transportul în comun****: planul de mobilitate urbană durabilă furnizează o strategie de creștere a calității, securității, integrării și accesibilității serviciilor de transport în comun, care să acopere infrastructura, materialul rulant și serviciile.*
- ***Transportul nemotorizat****: planul de mobilitate urbană durabilă încorporează un plan de creștere a atractivității, siguranței și securității mersului pe jos și cu bicicleta. Infrastructura existentă trebuie evaluată și, după caz, îmbunătățită. Dezvoltarea noii infrastructuri este gândită nu numai din perspectiva itinerariilor de transport motorizat, ci are în vedere o infrastructură care să fie dedicată pietonilor și bicicliștilor, separată de traficul greu motorizat și menită a reduce distanțele de deplasare în măsura posibilului. Măsurile care vizează infrastructura sunt completate de alte măsuri de ordin tehnic, politic și nelegislativ.*
- ***Intermodalitate:*** *planul de mobilitate urbană durabilă contribuie la o mai bună integrare a diferitelor moduri și identifică măsurile menite în mod special să faciliteze mobilitatea și transportul multimodal coerent.*
- ***Siguranța rutieră urbană:*** *Planul de mobilitate urbană durabilă prezintă acțiuni de îmbunătățire a siguranței rutiere bazate pe analiza problemelor din acest domeniu și pe factorii de risc din zone urbană respectivă.*
- ***Transportul rutier*** *(în mișcare și staționar): În cazul rețelei rutiere și al transportului motorizat, planul de mobilitate urbană durabilă trebuie să trateze subiectul traficului în mișcare și al celui staționar. Măsurile propuse vizează optimizarea infrastructurii rutiere existente și îmbunătățirea situației, atât în punctele sensibile, cât și la nivel general. De asemenea, este explorat potențialul de realocare a spațiului rutier către alte moduri de transport sau funcții și utilizări publice care nu au legătură cu transportul.*
- ***Logistica urbană****: planul de mobilitate urbană durabilă va prezenta măsuri de îmbunătățire a eficienței logisticii urbane, inclusiv a serviciilor de livrare de marfă în orașe, vizând totodată reducerea efectelor conexe, respectiv emisiile de GES, poluarea atmosferică și poluarea fonică.*
- ***Gestionarea mobilității****: planul de mobilitate urbană durabilă va include măsuri de facilitare a unei tranziții către sisteme de mobilitate mai durabile.*
- ***Sisteme de transport inteligente:*** *Deoarece STI sunt aplicabile tuturor modurilor de transport și serviciilor de mobilitate, atât pentru călători, cât și pentru marfă, ele pot sprijini formularea unei strategii, implementarea politicii și monitorizarea fiecărei măsuri concepute în cadrul planului de mobilitate urbană durabilă.*

2.9.3.2. REȚEAUA RUTIERĂ

Regiunea Sud-Vest Oltenia este traversată de Axa prioritară 7 TEN-T care se află în județele Dolj și Mehedinți. Poziționarea axei prioritare 7 TEN-T față de județul Gorj arată o accesibilitate ridicată atât cu județele Dolj și Mehedinți, dar și cu județul Vâlcea. În perioada 2014-2020 în județul Gorj au fost realizate mai multe investiții pentru creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și indirect a zonelor urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin atragerea de fonduri co-finanțate prin Programul Operațional Regional.

Prin poziţia geografică, judeţul Gorj este un teritoriu de tranzit spre alte judeţe cu acces către punctele de frontieră din vestul şi sudul ţării, cu deschidere spre Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria.

Distanţa între capitala ţării, Bucureşti şi municipiul Târgu Jiu este de aproximativ 310 km (cale ferată şi drum naţional).

Legătura municipiului cu teritoriul său de influență se realizează prin următoarele drumuri:

- ✓ Târgu Jiu – E79 – Petroșani -Hațeg – Deva (HD)
- ✓ Târgu Jiu – DN 67 – Scoarța – Râmnicu Vâlcea (VL)
- ✓ Târgu Jiu – DN 66 – Rovinari – Filiași – Craiova (DJ)
- ✓ Târgu Jiu – DN67 – Motru – Drobeta Turnu Severin (MH)
- ✓ Târgu Jiu – Dn 67D – Baia de Aramă (MH).

Legăturile între punctele de intrare/ieșire din municipiu menționate sunt realizate prin:

- ✓ Bd. Ecaterina Teodoroiu, pe direcția NE
- ✓ Șos. Calea București, pe direcția E
- ✓ Str. Victoriei, pe direcția S
- ✓ Calea Severin, pe direcția SV
- ✓ Calea Tismanei, pe direcția NV.

În vederea analizei capacității de circulație a străzilor care formează rețeaua rutieră a Municipiului Târgu Jiu, a fost analizat documentul „Inventarul străzilor din Municipiul Târgu Jiu”, transmis de Primăria Municipiului Târgu Jiu. În urma analizelor efectuate, au rezultat atât categoria de încadrare a străzilor, cât și tipul de acoperire al acestora.

Trama stradală a orașului este compusă din străzi de categorii diferite, începând de la străzi cu profiluri ample, de câte 2 benzi pe sens, până la străzi înguste, astfaltate, betonate și balastate.

Rețeaua stradală cuprinde străzi de categoria a II-a (de legătură, care asigură circulația majoră între zonele funcționale și de locuit), a III-a (colectoare, care preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură) și a IV-a (de folosință locală, care asigură accesul la locuințe și pentru servicii curente sau ocazionale).

Numărut total de străzi este de 313, iar lungimea totală a străzilor orășenești, la nivelul anului 2020, este de aproximativ 192 km.

Dintre acestea, străzile asfaltate au o lungime de 177 km, cele betonate 5,4 km, iar cele pietruite aprox. 10 km.

Principalele artere de circulatie (unele din ele având tronsoane de strada de categoria a II) sunt: b-dul Ecaterina Teodoroiu, str. Victoriei, b-dul Constantin Brancuşi, Calea Bucureşti, Calea Severinului, str. Unirii, acestea fiind străzile care traversează zona centrală a oraşului, colectând fluxurile majore ale traficului de tranzit şi al celui de distribuţie, şi de asemenea b-dul Republicii, str. Nicolae Titulescu, str. Luncilor, str. Narciselor, str. Barajelor, str. Jiului, str. Ana Ipatescu, str.Geneva, str.Traian.

În ultimii ani au fost realizate o serie de lucrări de reabilitare a infrastructurii rutiere, prezentate succint în tabelul de mai jos:

Tab. 2.68. Lucrări de reabilitare a infrastructurii rutiere, 2016-2021

Denumire intervenție	**stadiu**
Anul 2016	
Reabilitare strada Panduri	pif 2016
Reabilitare strada Dobrogeanu Gherea	pif 2016
Reabilitare strada Mărășești	pif 2016
Reabilitare strada 16 Februarie	pif 2016
Refacere carosabil și trotuare strada Cernărdia	pif 2016
Sistem semaforizare b-dul Ec.Teodoroiu - Școala Gen.	pif 2016
Ecaterina Teodoroiu și str. Victoriei - Colegiul Tehnic Nr.2	
Sens giratoiu intersecție strada Victoriei - strada Mărgăritarului	pif 2016
Anul 2017	
Modernizare stradă Aleea Digului	pif 2017
Refacere carosabil și trotuare strada 14 Octombrie,	pif 2017
Reabilitare strada Nicolae Grigorescu	pif 2017
Reabilitare strada Lujerului	pif 2017
Sens giratoiu intersecție strada Victoriei - strada 1 Decembrie 1918	pif 2017
Anul 2018	
Reabilitare strada Lt.Col. Dumitru Petrescu	pif 2018
Sistem semaforizare strada Unirii - zona complex comercial Gârdu	pif 2018
Sistem semaforizare b-dul Ecaterina Teodoroiu - zona intersecție strada Garofiței	pif 2018
Construire sens giratoriu intersecție b-dul Constantin Brâncuși -str.Vasile Alecsandri -str.Bicaz	pif 2018
Anul 2019	
Reabilitare strada Luncilor	pif 2019
Reabilitare strada Dumbrava, municipiul Târgu Jiu	pif 2019
Amenajare sens giratoriu intersecție strada 9Mai -b-dul Nicolae Titulescu	pif 2019

Sens giratoriu intersecția Calea Severinului -strada Luncilor-strada Tismana	pif 2019
Anul 2020	
Refacere strat uzură B-dul Constantin Brâncuși	pif 2020
Reabilitare strada Șișești	
Modernizare străzi cartier Iezureni	pif 2020
Anul 2021	
Modernizare străzi cartier Iezureni etapa I	ob. în derulare
Reabilitare strada Șușița	ob. în derulare
Modernizare străzi cartier Iezureni	ob. în derulare
Modernizare străzi cartier pentru tineri, zona Narciselor	ob. în derulare
Sistem semaforizare b-dul Ecaterina Teodoroiu et.II prioritizarea mijloacelor de transport public în trafic	pif 2021
Reabilitare strada Griviței	ob. în derulare
Amenajare parcare strada Narciselor	ob. în derulare
Reabilitare strada Narciselor	ob. în derulare
Reabilitare strada 22 Decembrie 1989	ob. în derulare
Reabilitare strada Siretului	ob. în derulare

2.9.3.3. TRANSPORTUL PUBLIC

Modurile de transport public funcționale în Municipiul Târgu Jiu sunt următoarele:

- Transport feroviar
- Transport auto interurban
- Transport auto local
- Taxi
- Transport aerian

Transportul feroviar

În municipiul Târgu Jiu există cale ferată de legătură între magistrala feroviară 1 (Bucureşti – Craiova – Drobeta Turnu Severin – Timişoara – Jimbolia şi ieşire spre Belgrad – Serbia) şi magistrala feroviară 2 (Bucureşti – Ploieşti – Braşov – Sibiu – Deva – Arad şi ieşire spre Budapesta-Ungaria).

Calea ferată de legătură urmăreşte direcţia nord-sud pe două rute: Deva –Petroşani – Tg-Jiu – Rovinari Filiaşi – Craiova şi Deva – Petroşani – Tg-Jiu -Tg-Cărbuneşti – Filiaşi – Craiova.

Reţeaua feroviară a județului are o lungime de 239 km, în totalitate în regim normal, cu o densitate de 43 km/1000km^2, stiuând județul pe unul dintre primele locuri din țarp Din punct de vedere al liniilor electrificate, acestea reprezintă 100% din totalul liniilor de căi ferate din judeţul Gorj.

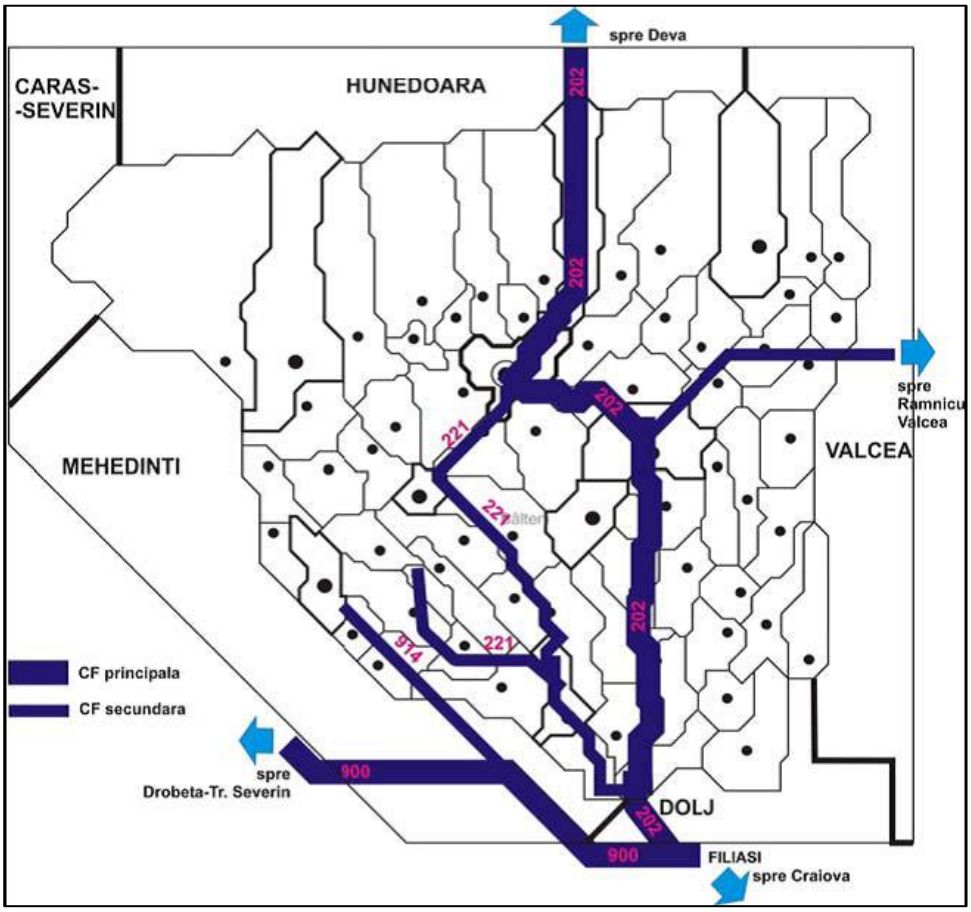

Fig. 2.83. Harta legăturilor pe calea ferată pentru Municipiul Târgu Jiu

Transportul rutier

Transportul public județean

Se poate spune că reţeaua rutieră urmăreşte legăturile cu marile axe precum şi reţeaua rutieră locală judeţeană. Această reţea rutieră însumează 2.199 km din care doar 610 km sunt modernizaţi; drumurile naţionale și cuprind 356 km.

Reţeaua de drumuri cuprinde:

• 6 trasee de drumuri naţionale (DN);

• 35 trasee de drumuri judeţene (DJ);

• 116 trasee de drumuri comunale (DC).

Legăturile cu marile axe se realizează prin drumurile naţionale secundare cu indicativul 67 (67, 67 B, 67 C, 67 D) care fac legătura între principalele localităţi ale judeţului şi judeţele învecinate, legând drumul european E 79 (Budapesta – Oradea – Beiuş -Brad – Deva – Petroşani – Tg-Jiu – Craiova – Bechet – Vidin – Sofia) cu o lungime totală de 535,4 km., drumul European E70 (Constanţa – Bucureşti – Piteşti – Craiova -Drobeta Turnu Severin – Timişoara – Belgrad) şi drumul european E60 (Budapesta – Arad- Deva – Braşov – Ploieşti – Bucureşti – Giurgiu – Sofia – Atena).

Reţeaua drumurilor naţionale indicativ 67 se prezintă astfel:

- DN 67, cu desfăşurare între municipiul Rm. Vâlcea – Horezu (jud. Vâlcea) – Târgu Jiu – Motru (jud. Gorj) – Drobeta Turnu Severin (jud. Mehedinţi), cu o lungime totală de 200 km;

- drumul naţional 67 B: Târgu Jiu – Târgu Cărbuneşti – Hurezani – Grădiştea (jud. Vâlcea) – Drăgăşani (jud. Vâlcea);
- drumul naţional 67 C: Târgu Jiu – Novaci – Sebeş (jud. Alba) – transalpina;
- drumul naţional 67 D: Târgu Jiu – Hobiţa – Baia de Aramă (jud. Mehedinţi), o ramificaţie spre nord la Tismana, şi alta către sud la Motru.

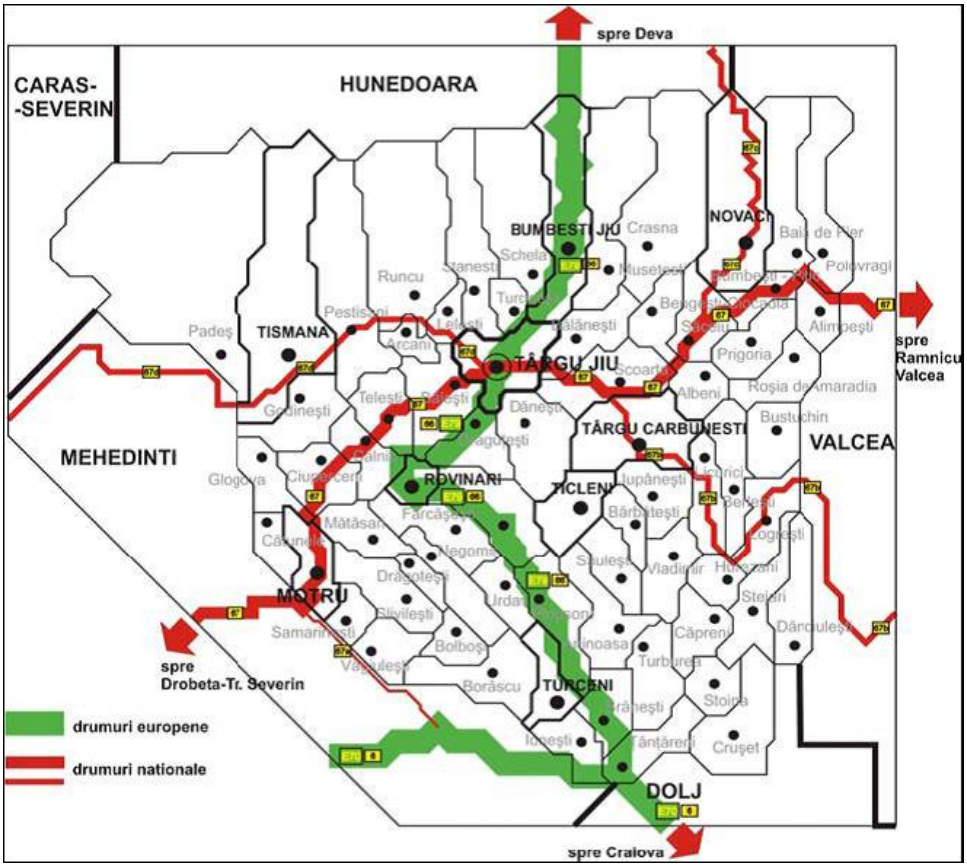

Fig. 2.84. Harta legăturilor rutiere pentru Municipiul Târgu Jiu

Cursele pe trasee județene au drept loc de plecare/sosire Autogara Expres Transport S.A. Târgu Jui. Autogăra este utilizată de companiile private de transport care operează servicii regulate de legătură pe rețeaua rutieră cu alte orașe sau cu comunele din zonă.

În restul judeţului circulaţia se realizează printr-o amplă reţea de drumuri judeţene şi comunale care asigură legătura cu multe localităţi de interes turistic:

– DJ 673: Apa Neagră – Padeş – Cloşani – Valea Mare (lacul omonim de pe râul Motru);

– DJ 663: Tismana – Gornoviţa – Peştişani, localităţi cunoscute pentru valenţele lor etnofolclorice;

– DJ 678A: Poienari – Baia de Fier – Peştera Muierii – Valea Olteţului;

– DC 139: Runcu – Dobreşti – Leleşti – Suşiţa Verde, unde localităţile amintite au păstrat numeroase elemente etnofolclorice;

– DC 137: Runcu – Valea Sohodolului – Valea de Peşti (jud. Hunedoara) este un traseu transcarpatic nemodernizat, de un pitoresc aparte.

În tabelul următor sunt specificați operatorii de transport și traseele pe care execută aceștia curse regulate, numărul de mașini și capacitatea lor.

Tab. 2.69. Operatorii de transport pentru cursele județene/regulate în Municipiul Slobozia

NR. CRT.	Cod traseu	DENUMIRE OPERATOR	TRASEU	Nr. Stații	Nr. curse tur / retur	Zile în care circulă	Nr. mașini active	Capacitate transport (nr. locuri)
1	001		Motru – Văgiulești – Ungureni	5	2	5	1	19
2	004		Motru – Celei – Tismana	20	2	5	1	14
3	005	S.C. CATSOR TRANS S.R.L.	Motru – Văgiulești – Costeni	12	4	7	1	18
4	006	S.C. IRIS C&V S.R.L.	Motru – Bălăcești - Turceni	18	1	6	1	17
5	007	S.C. IRIS C&V S.R.L.	Motru – Larga - Bălăcești	11	1	6	1	17
6	008	S.C. CATSOR TRANS S.R.L.	Motru – Văgiulești – Valea Motrului	11	3	6	1	19
7	009	S.C. SOFROTUR S.R.L.	Motru – Văgiulești – Valea Borăscu	14	3	5	1	20
8	010	S.C. ELANYKDAN COM S.R.L.	Motru – Glogova – Cloșani – Valea Mare	23	2	5	1	18
9	011	S.C. ELANYKDAN COM S.R.L.	Motru – Padeș – Cloșani	22	1	7	1	19
10	012	S.C. SORGINIMON S.R.L	Slivilești – Miculești – Motru	7	4	3 și 5	2	microbuz
11	013	S.C. SORGINIMON S.R.L	Motru – Câlnic – Târgu Jiu	9	29	5 și 7	8	17
12	014	S.C. MARMIR S. R.L.	Târgu Jiu – Câlnic - Boboiești	14	1	5 și 1	1	57
13	015	S.C. AUTOTEHNIC S. R.L.	Târgu Jiu – Câlnic - Mătăsari	10	22	7	4	microbuz
14	016	S.C. CATSOR TRANS S.R.L.	Târgu Jiu – Motru - Covrigi	30	1	5	1	16
15	017	S.C. AUTOTEHNIC S. R.L.	Târgu Jiu – Mătăsari – Borăscu - Miluta	35	2	5	1	15
16	018	S.C. SOFROTUR S.R.L.	Turceni – Mătăsari – Târgu Jiu	25	3	5 și 7	2	microbuz
17	019	S.C. SOFROTUR S.R.L.	Valea – Stolojeni – Turceni	5	1	5	1	-
18	020	S.C. SOFROTUR S.R.L.	Târgu Jiu – Mătăsari – Covrigi	27	1	5	1	20
19	021	S.C. MARMIR S. R.L.	Târgu Jiu – Arcani – Tismana	16	2	5	1	14
20	022	S.C. MARMIR S. R.L.	Târgu Jiu – Godinești – Pocruia	25	5	5	1	10

NR. CRT.	Cod traseu	DENUMIRE OPERATOR	TRASEU	Nr. Stații	Nr. curse tur / retur	Zile în care circulă	Nr. mașini active	Capacitate transport (nr. locuri)
21	023	S.C. MARMIR S. R.L.	Târgu Jiu – Topești - Tismana	16	8	5 și 7	2	-
22	024	S.C. ELANYKDAN COM S.R.L.	Târgu Jiu – Arcani – Cloșani	18	4	5 și 7	2	microbuz
23	025	S.C. TOURfNG S.R.L.	Târgu Jiu – Lelești – Dobrița	11	8	5 și 7	1	microbuz
24	026	S.C. DYOCOM S.R.L.	Târgu Jiu – Stănești – Curpen	12	8	5 și 7	1	20
25	027	S.C. LOPAN SERV S.R.L.	Târgu Jiu – Stănești - Vălari	12	5	5 și 7	1	20
26	028	S.C. DYOCOM S.R.L.	Târgu Jiu – Ursați – Stănești	6	2	5	1	20
27	029	S.C. DYOCOM S.R.L.	Târgu Jiu – Stănești – Vaidei	11	1	5	1	35
28	030	S.C. MARMIR S. R.L.	Târgu Jiu – Ursați – Suseni	6	6	5	1	17
29	031	S.C. TURISTUL S.R.L.	Târgu Jiu – Răchiți – Valea Mare	11	4	7	1	20
30	032	S.C. TURISTUL S.R.L.	Târgu Jiu – Sănătești – Valea Mare	12	7	7	1	37
31	033	S.C. EXPRES TRANSPORT S.A.	București - Jiu - Buzești	23	3	7	-	20
32	034		Târgu Jiu – Curtișoara – Buzești	21	3	5	-	19
33	035	S.C. MARMIR S. R.L.	Buzești – Aninișu – Novaci	11	2	5	1	19
34	036	S.C. EXPRES TRANSPORT S.A.	Târgu Jiu – Săcelu – Novaci	26	5	5, 6 și 7	2	20
35	037	S.C. ESENŢIAL S.R.L.	Târgu Jiu – Bobu – Săcelu	15	5	7	1	20
36	038	S.C. VIITORUL S.R.L.	Târgu Jiu – Novaci – Racovița	28	5	5, 6 și 7	3	20
37	039	S.C. VIITORUL S.R.L.	Târgu Jiu – Novaci – Baia de Fier	22	2	7	1	20
38	040	S.C. VIITORUL S.R.L.	Târgu Jiu – Poienari – Baia de Fier	22	2	5	1	20
39	041	S.C. VIITORUL S.R.L.	Târgu Jiu – Poienari – Alimpești	27	5	5 și 7	2	20
40	042	S.C. EUROHOD TOUR S.R.L.	Târgu Jiu - Târgu Cârbunești – Roșia de Amaradia	23	6	1, 5 și 7	2	15 și 20
41	043	S.C. EUROHOD TOUR S.R.L.	Târgu Jiu – Colibași – Roșia de Amaradia	21	1	6	1	20
42	044		Târgu Jiu – Săcelu – Roșia de Amaradia	41	1	5	-	20
43	045	S.C. EUROHOD TOUR S.R.L.	Târgu Jiu – Cărbunești – Zorlești	21	2	5 și 7	1	20

NR. CRT.	Cod traseu	DENUMIRE OPERATOR	TRASEU	Nr. Stații	Nr. curse tur / retur	Zile în care circulă	Nr. mașini active	Capacitate transport (nr. locuri)
44	046	S.C. NEMOIRAZ COM S.R.L.	Târgu Jiu – Cărbunești – Câlcești	18	3	1 și 5	1	14
45	047	S.C. OXILDA S. R.L.	Târgu Jiu – Târgu Cărbunești – Ruget	27	1	5	1	-
46	048	S.C. PLUTANUL TRANS S.R.L.	Târgu Jiu – Târgu – Cărbunești – Seciuri	24	5	1, 5, 6 și 7	2	-
47	050	S.C. OXILDA S. R.L.	Târgu Jiu - Târgu Cărbunești – Valea Pojarului	30	1	2	1	16
48	051		Târgu Jiu- Cărbunești – Lihulești	18	6	7	2	20
49	052	S.C. NEW CHAMPIONS LINE S.R.L.	Târgu Jiu - Târgu-Cărbuneşti -Capu Dealului	29	2	5 și 7	1	20
50	053	S.C. VIITORUL S.R.L.	Târgu-Jiu - Târgu Cărbuneşti -Vladimir	26	2	7	1	-
51	054	S.C. MARMIR S. R.L.	Târgu Jiu - Tetila - Bumbeşti Jiu	9	12	5 și 7	2	-
52	055	S.C. TURISTUL S.R.L. S.C. DA VEROTRANS S.R.L.	Târgu Jiu – Târgu Cărbunești - Țicleni	16	4	5	1	17
53	056	S.C. AUTOTEHNIC S. R.L.	Targu Jiu - Scoarţa -Targu Cărbuneşti	9	30	5 și 7	4	-
54	057	S.C. RATA SERV S.R.L.	Targu Jiu – Piscoiu – Obârșia	37	3	7	2	Microbuz
55	058	S.C. ESENŢIAL S.R.L.	Targu Jiu – Melinești – Obârșia	41	3	5 și 7	2	-
56	059	S.C. LOPAN SERV S.R.L.	Targu Jiu - Barza - Trocani	11	5	5	1	19
57	060	S.C. LOPAN SERV S.R.L.	Târgu Jiu - Barza- Budieni	10	12	5 și 7	1	20
58	061		Târgu Jiu - Botorogi-Țicleni	9	7	5 și 7	1	19
59	062	S.C. TURISTUL S.R.L. S.C. DA VEROTRANS S.R.L.	Piscoiu – Brăteşti - Stoina	17	3	6 și 7	1	21
60	063	S.C. LOPAN SERV S.R.L.	Târgu Jiu - Văcarea - Dăneşti	9	13	5 și 7	1	19
61	064	S.C. NEMOIRAZ COM S.R.L.	Târgu Jiu - Sat Nou - Urecheşti	7	3	7	1	15
62	065	S.C. EXPRES TRANSPORT S.A.	Târgu Jiu - Drăguţeşti -Tâlveşti	8	6	5 și 7	1	20
63	066		Târgu Jiu – Negomir -Baniu	21	1	7	1	20
64	067	S.C. LIVDANDOR IMPEX S.R.L.	Târgu Jiu - Sat Nou- Drăguţeşti	6	3	5 și 7	1	Microbuz

NR. CRT.	Cod traseu	DENUMIRE OPERATOR	TRASEU	Nr. Stații	Nr. curse tur / retur	Zile în care circulă	Nr. mașini active	Capacitate transport (nr. locuri)
65	068		Târgu Jiu - Drăguieşti - Rovinari	9	52	5 și 7	10	-
66	069		Târgu Jiu - Pod Turcineşti -Turcineşti	4	9	5 și 7	1	19
67	070	S.C. IULIO TRANS S. R.L.	TJ- Turcineşti - Cartiu – Sâmbotin - Gornăcel	7	9	5 și 7	1	20
68	071	S.C. IULIO TRANS S. R.L.	Târgu Jiu - Turcineşti - Schela	10	7	5 și 7	1	20
69	072	S.C. AAG CHIV AMELIA S.R.L.	Târgu Jiu - Turcineşti – Horezu	9	3	5	1	19
70	073	S.C. IULIO TRANS S. R.L.	Târgu Jiu - Bălăneşti - Muşeteşti	13	4	5	1	15
71	074	S.C. IULIO TRANS S. R.L.	Târgu Jiu – Bălănești – Glodeni - Ohaba	13	9	5 și 7	1	20
72	075	S.C. AAG CHIV AMELIA S.R.L.	Târgu Jiu - Câinie- Rovinari	12	6	5 și 7	1	19
73	076	S.C. MARSIMON TRANS S.R.L.	Târgu Jiu - Arcani - Stolojani	9	9	5 și 7	1	20
74	077	S.C. VANESSA TRANS S.R.L.	Târgu Jiu - Corneşti – Stolojani	4	2	7	1	15
75	078	S.C. CAR COSMIN ALIN 2000 S.R.L.	Bumbeşti Jiu - Muşeteşti – Novaci	19	3	7	1	20
76	079	S.C. MARMIR S. R.L.	Bumbeşti Jiu - Muşeteşti - Săcelu	11	1	5	1	15
77	080	S.C. EXPRES TRANSPORT S.A.	Bumbeşti Jiu - Muşeteşti – Buzești	20	3	5, 6	1	20
78	081	S.C. MARMIR S. R.L.	Bumbeşti Jiu – Grui – Glodeni	10	1	5	1	15
79	082	S.C. LA GHIBU Ş I SPÎNU S.R.L.	Târgu Jiu - Bălăneşti – Aninişu - Novaci	27	2	5	1	16
80	083	S.C. MARMIR S. R.L.	Bumbesti Jiu – Crasna - Cărpiniş	21	8	5, 6 și 7	2	microbuz
81	084	S.C. NEMOIRAZ COM S.R.L.	Târgu Jiu - Lezureni – Bumbeşti Jiu	8	59	5 și 7	6	-
82	085	S.C. VANESSA TRANS S.R.L.	Corneştii Noi- Băleşti -Târgu Jiu	11	10	7	1	microbuz
83	086	S.C. VANESSA TRANS S.R.L.	Târgu Jiu – Băleşti - Tălpăşeşti	9	16	5 și 7	1	Microbuz
84	087	S.C. VANESSA TRANS S.R.L.	Tămășești – Bălești - Târgu Jiu	8	3	7	1	20
85	088	S.C. NEMOIRAZ COM S.R.L.	Urdari - Strâmba Jiu - Turceni	16	5	5	1	19
86	089	S.C. LIVDANDOR IMPEX S.R.L.	Târgu Jiu - Rovinari - Plopşoru	18	12	5, 6 și 7	3	-

NR. CRT.	Cod traseu	DENUMIRE OPERATOR	TRASEU	Nr. Stații	Nr. curse tur / retur	Zile în care circulă	Nr. mașini active	Capacitate transport (nr. locuri)
87	090	S.C. VIITORUL S.R.L.	Novaci - Bengesti - Târgu Jiu	18	5	7	1	17
88	091	S.C. ELANYKDAN COM S.R.L.	Târgu Jiu - Motru Sec – Cloşani	20	5	5 și 7	2	-
89	092		Stramba Jiu – Urdari - Fărcăşeşti - Rovinari	10	7	7	1	28
90	093	S.C. ILABAT LALU TRANS S. R.L.	Rovinari - Negomir - Baniu	13	7	7	1	20
91	094	S.C. NEMOIRAZ COM S.R.L.	Vierşani - Ţicleni – Rovinari	19	4	7	2	16
92	095	S.C MERYBAR S.R.L.	Târgu Jiu - Băleşti - Rasova	9	7	5	1	16
93	096	S.C. VIITORUL S.R.L.	Târgu Jiu - Novaci – Rânca	23	2	7	1	20
94	097		Târgu Jiu - Suseni - Spitalul T. Vladimirescu	8	2	5	1	13
95	098	S.C. TURISTUL S.R.L. S.C. DA VEROTRANS S.R.L.	Târgu Jiu – Turburea - Căpreni	31	4	7	2	Microbuz
96	099	S.C. NEMOIRAZ COM S.R.L.	Târgu Jiu – Bobu – Maghereşti - Dumbrăveni	21	2	5	1	17
97	100		Târgu Jiu – Târgu Cărbuneşti - Aninoasa - Sterpoaia - Poieni	26	1	5	1	19
98	100		Târgu Jiu – Târgu Cărbuneşti - Aninoasa - Sterpoaia	25	1	5	2	20
99	101		Poienari – Bengeşti – Novaci	13	3	5	1	51
100	102	S.C. MARSIMON TRANS S.R.L.	Târgu Jiu - Rasoviţa- Stroieşti- Stolojani	9	2	5	1	29
101	103	S.C LIVDANDOR IMPEX S.R.L. S.C MERYBAR S.R.L.	Târgu Jiu – Rovinari – Turceni – Ioneşti – Picu	31	2	5	2	-
102	104	S.C. VIITORUL S.R.L.	Târgu Jiu – Pojogeni - Tg.Cărbuneşti - Floreşteni	21	6	5 și 7	1	19

NR. CRT.	Cod traseu	DENUMIRE OPERATOR	TRASEU	Nr. Stații	Nr. curse tur / retur	Zile în care circulă	Nr. mașini active	Capacitate transport (nr. locuri)
103	105	S.C. MARMIR S.R.L.	Târgu Jiu – Teleşti – Brădiceni - Hobiţa	11	5	5	1	21
104	106		Târgu-Jiu - Mătăsari - Slivileşti- Strâmtu	13	2	5	1	33
105	107	S.C. TURISTUL S.R.L. S.C. DA VEROTRANS S.R.L.	Târgu-Jiu – Tg.Cărbuneşti - Totea	24	2	5	1	17
106	108		Novaci - Bumbeşti Piţic -Alimpeşti - Roşia de Amaradia	14	1	5	1	-

Transportul public local

Din cele 2 municipii și 7 orașe ale județului Gorj, doar municipiul Târgu Jiu are transport public în comun la nivel local. Lungimea liniei simple de transport public local pentru troleibuze este de 27,2 km, aceeași în toată perioada analizată, 2014-2019. În ceea ce privește numărul de autobuze și microbuze utilizate pentru transportul public local de pasageri din mun. Târgu Jiu a rămas constant la 23 de unități, iar numărul de troleibuze a scăzut de la 17, cât era în 2014, la 13 în anul 2019.

Traseele de transport public local sunt deservite de societatea comercială TRANSLOC Târgu Jiu prin Hotărârea Consiliului Local al municipiului Târgu Jiu, cu nr. 23 din 16.03.1998. Unitatea are forma juridică de societate pe acţiuni, Municipiul Târgu Jiu fiind unic acţionar.

Exploatarea serviciului de transport public local se face pe 8 trasee, 6 cu autobuze (liniile 3, 4, 5, 6, 7, 8) și 2 cu troleibuze (liniile 1, 2).

În conformitate cu informațiile existente pe site-ul operatorului de transport public, au fost realizate tabelele centralizatoare de mai jos, conținând date referitoare la traseele de transport public, la graficul de circulație și la intervalul de succedare.

Tab. 2.70. Traseele principale si programul de transport cu autobuze

Linia	Traseul	Număr mijloace de transport	Interval de succedare (min) L-V S D	Plecări capete traseu Prima - Ultima L-V S D
1	**9 MAI -ARTEGO** **TUR**: 9 Mai (cap linie) – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu -Piața centrală – Castelui de apă – Baza tubulară – C.A.M. – Liceul nr.5 – Păltiniș – Rostamo – Grădiniță -Str. Vaduri – Artego (cap de linie) **RETUR**: Pod Turcinești – Str. Vaduri – Grădiniță – Rostramo – Păltiniș – Liceul nr. 5 – C.A.M. – Baza tubulară – Castelul de apă – Piața Centrală – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – 9 Mai (cap linie)	20 8 9	10, 14 și 20 20 16 și 20	5.00 – 00.06 5.30 – 23.26 5.20 – 00.00 5.30 – 23.26 5.20 – 00.00 5.30 – 23.20
2	**9 MAI - BÂRSEȘTI** **TUR**: 9 Mai (cap linie) – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu -Piața centrală (peste podul Jiului) – Școala generală nr.5 – Bariera (str.Tismana) – Pod Șusita – Intersecția Slobozia-Urziceni – ROMCIM (cap linie) **RETUR**: ROMCIM (cap linie) – Intersecția Slobozia-Urziceni – Pod Șusita – Bariera (str.Tismana) - Școala generală nr.5 – Piața Centrală (peste podul Jiului) – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – 9 Mai (cap linie)	2 1	60 120	6.00 – 21.00 6.30 – 21.30 7.40 – 13.40 8.00 – 14.00
3	**9 MAI - DRĂGOIENI** **TUR**: 9 Mai (cap linie) – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu – Pasarelă – Parc coloană - R.A.R – Intersecția Sf. Dumitru – U.C.B. – Dragoieni 1 – Dragoieni 2 – Dragoieni 3 – Intersecția Preajba-Drăgoieni – Biserică – Preajba 1 – Preajba 2 – Preajba 3 – Intersecția str. Aviatorilor – Cap linie Preajba, Poiana Narciselor **Între**: Intersecția str. Aviatorilor – Preajba 3 - Preajba 2 - Preajba 1 – Biserica - Intersecție Preajba-Drăgoieni - Dragoieni 4 – Pădurea Dragoieni – Han – Drăgoieni (cap linie)	4 1	60 120	5.40 – 21.20 6.30 – 20.45 7.00 – 21.30 6.30 – 14.30 7.00 – 15.00 7.10 – 13.10

	RETUR: Drăgoieni (cap linie) – Han – Pădurea Dragoieni - Dragoieni 4 - Intersecția Preajba-Drăgoieni - Dragoieni 3 - Dragoieni 2 - Dragoieni 1 – U.C.B. – Intersecția Sf. Dumitru - R.A.R – Parc coloană – Pasarelă – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – 9 Mai (cap linie)			
4	**9 MAI – VĂRSĂTURI- PREAJBA** **TUR**: 9 Mai (cap linie) – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu – Pasarelă – Parc coloană – Petrești 1 – Petrești 2 – Petrești 3 – Biserică – Intersecție Sf. Dumitru - U.C.B. – Dragoieni 1 – Dragoieni 2 – Dragoieni 3 – Intersecție Preajba-Drăgoieni Biserica – Preajba 1 – Preajba 2 – Preajba 3 – Intersecție Aviatorilor – Cap linie Preajba-Poiana Narciselor **RETUR**: Cap linie Preajba-Poiana Narciselor - Intersecție Aviatorilor - Preajba 3 - Preajba 2 - Preajba 1 - Biserica - Intersecție Preajba-Drăgoieni - Dragoieni 3 - Dragoieni 2 - Dragoieni 1 -U.C.B. - Intersecție Sf. Dumitru - Biserică - Petrești 3 - Petrești 2 - Petrești 1 – Parc coloană – Pasarelă – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – 9 Mai (cap linie)	1 Nu circulă	3 curse pe zi	6.20 -7.00 12.10 – 12.50 16.10 – 16.50
5	**9 MAI -IEZURENI -CURTIȘOARA** **TUR**: 9 Mai (cap linie) – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu -Piața centrală – Castelui de apă – Baza tubulară – C.A.M. – Liceul nr.5 – Păltiniș – Rostamo – Grădiniță -Str. Vaduri – Dacia Service - Izureni 1 – Izureni 2 – Izureni 3 – Intersecție cale ferată – Muzeu Curtișoare – Intersecție Curtișoara (cap linie) **RETUR:** Intersecție Curtișoara (cap linie) – Muzeu Curtișoare – Intersecție cale ferată - Izureni 3 - Izureni 2 - Izureni 1 - Dacia Service - Str. Vaduri – Grădiniță – Rostramo – Păltiniș – Liceul nr. 5 – C.A.M. – Baza tubulară – Castelul de apă – Piața Centrală – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – 9 Mai (cap linie)	2 2 1	o cursă și la 45, precum și 40 min, se paote adăuga și cursă suplimentară 8.00 - 12.00 În vacanță sunt 2 cursă pe Zi și la 45 min 3 curse pe zi	6.20 – 18.40 11.35– 18.40 7.00 – 19.40 10.50 – 19.40 19.20 – 19.40 6.20 – 20.00 13.05 – 20.40 19.20 – 20.40 7.50 – 8.30 11.20 – 12.00 14.10 - 14.50

6	**9 MAI – SLOBOZIA-POLATA** **TUR**: 9 Mai (cap linie) – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu -Piața centrală – Școala generală nr.5 – Pod Șușița 1 - Pod Șușița 2- Intersecție Slobozia – Slobozia 1 – Slobozia 2 – Slobozia 3 - Intersecție Stănești – Liceul Agricol – Ursați 1 – Ursați 2 – Pod Ursați – Biserica – Polata 1 – Polata (cap linie) **RETUR:** Polata (cap linie) - Polata 1 - Biserica - Pod Ursați - Ursați 2 - Ursați 1 – Liceul Agricol - Intersecție Stănești - Slobozia 3 - Slobozia 2 - Slobozia 1 - Intersecție Slobozia - Pod Șușița 2 Pod Șușița 1 - Școala generală nr.5 – Piața Centrală – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – 9 Mai (cap linie)	1 1	3 curse pe zi 2 curse pe zi	6.20 -7.00 12.50 – 13.40 15.30 – 16.20 6.20 -7.00 12.50 – 13.40
7	**ROMANEȘTI - PREAJBA** **TUR**: Preajba (cap de traseu Poiana Narciselor) – Intersecția Aviatorilor – Preajba 2 – Preajba 1 – Artego – Pod Turcinesti – Str. Vaduri – Grădiniță – Rostramo – Păltiniș – Liceul nr.5 – C.A.M. – Baza tubulară – Castelul de apă – Piața Centrală – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – Benzinărie Mol – Romanesti 1 – Troița-Romanesti (Cap de linie) **RETUR:** Troița-Romanesti (Cap de linie) – Romanesti 1 – Benzinărie Mol – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu – Piața Centrală – Castelul de apă – Baza tubulară – C.A.M. - Liceul nr.5 – Păltiniș – Rostramo – Grădiniță – Str. Vaduri – Pod Turcinesti – Artego - Preajba 1 - Preajba 2 – Intersecția Aviatorilor - Preajba (cap de traseu Poiana Narciselor)	1	120 Nu circulă	6.50 – 18.15 7.00 – 19.00
8	**9 Mai (Dedeman) – Cartier A.N.L.** **TUR**: 9 Mai (cap linie) – Liceul sportiv – Blocul turn – Gară – Tudor Vladimirescu -Piața centrală – Castelul de apă – Baza Tubulară – C.A.M. – Liceul nr.5 – Păltiniș – Rostamo – Grădiniță – Str. Vaduri – Artego – Trivoli - A.N.L Narciselor (cap de linie) **RETUR:** A.N.L Narciselor (cap de linie) – Trivoli – Artego – Grădiniță – Rostamo – Păltiniș – Liceul nr.5 – C.A.M. – Baza Tubulară – Castelul de apă – Piața Centrală – Tudor Vladimirescu – Gară – Blocul turn – Liceul sportiv – 9 Mai (cap linie)	1 1	80 3 curse pe zi	10.20 – 20.00 07.00 – 20.50 11.11, 14.10 – 08.00, 12.00, 15.00

Cele 8 trasee sunt reprezentate grafic în figura următoare.

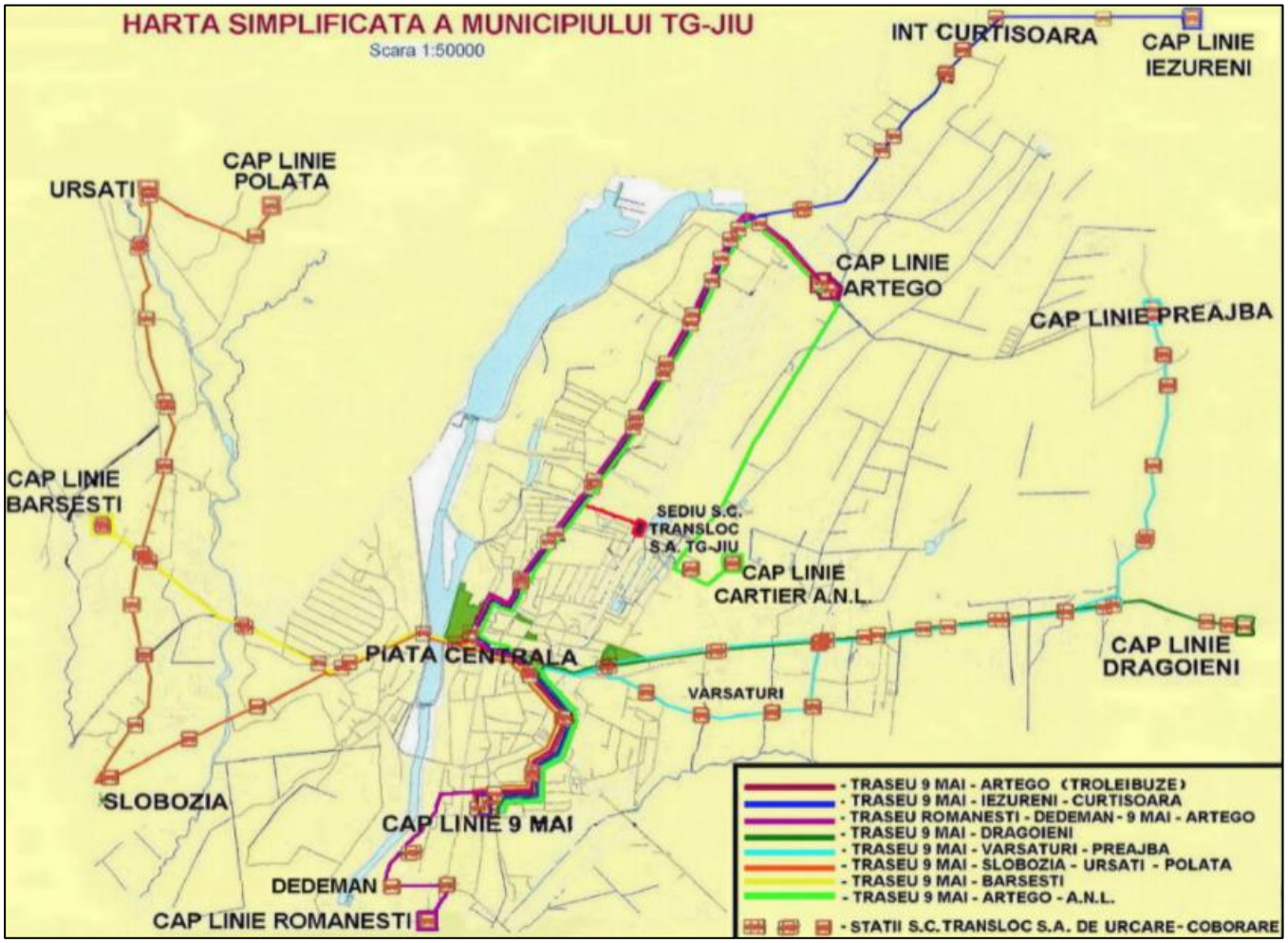

Fig. 2.85. Liniile de transport în comun, TRANSLOC Târgu Jiu

Parcul auto raportat de operator este format din 12 troleibuze și 10 autobuze (dintre care 2 propuse spre casare). Parcul auto cuprinde două variante de troleibuze (E212 și E217), care au un număr maxim de călători de 100, respectiv 150. În ceea ce privește autobuzele, există 9 autobuze UDM și 1 autobuz SCANIA.

Toate vehiculele de transport public sunt dotate cu computer de bord și validatoare bilete, iar 7 dintre acestea cu GPS.

Tarifele de călătorie pentru operatorul TRANSLOC sunt următoarele:

- Costul unei călătorii: 2 lei
- Costul abonamentelor: 65 lei, abonament lunar pe 1 linie de transport; abonament lunar pe toate liniile de transport este 115 lei; abonament pentru elevii claselor 1-12, veteranii de război (precum și urmași ai revoluției) și persoanele cu dizabilități (conmform legii 448) au gratuit; pensionarii au 16 calatorii pe lună, iar studenții au 50% reducere la abonamente.

Pe cele 8 trasee de transport public menționate există un număr total de 101 stații, în 11 dintre acestea existând 16 automate de vânzare a biletelor. În stații nu există sisteme de informare în timp real pentru călători.

Din analiza pozițiilor stațiilor de transport public pe rețeaua rutieră a Municipiului Buzău, a fost realizată o hartă a gradului de acoperire al acestui mod de transport, evidențiat în figura următoare.

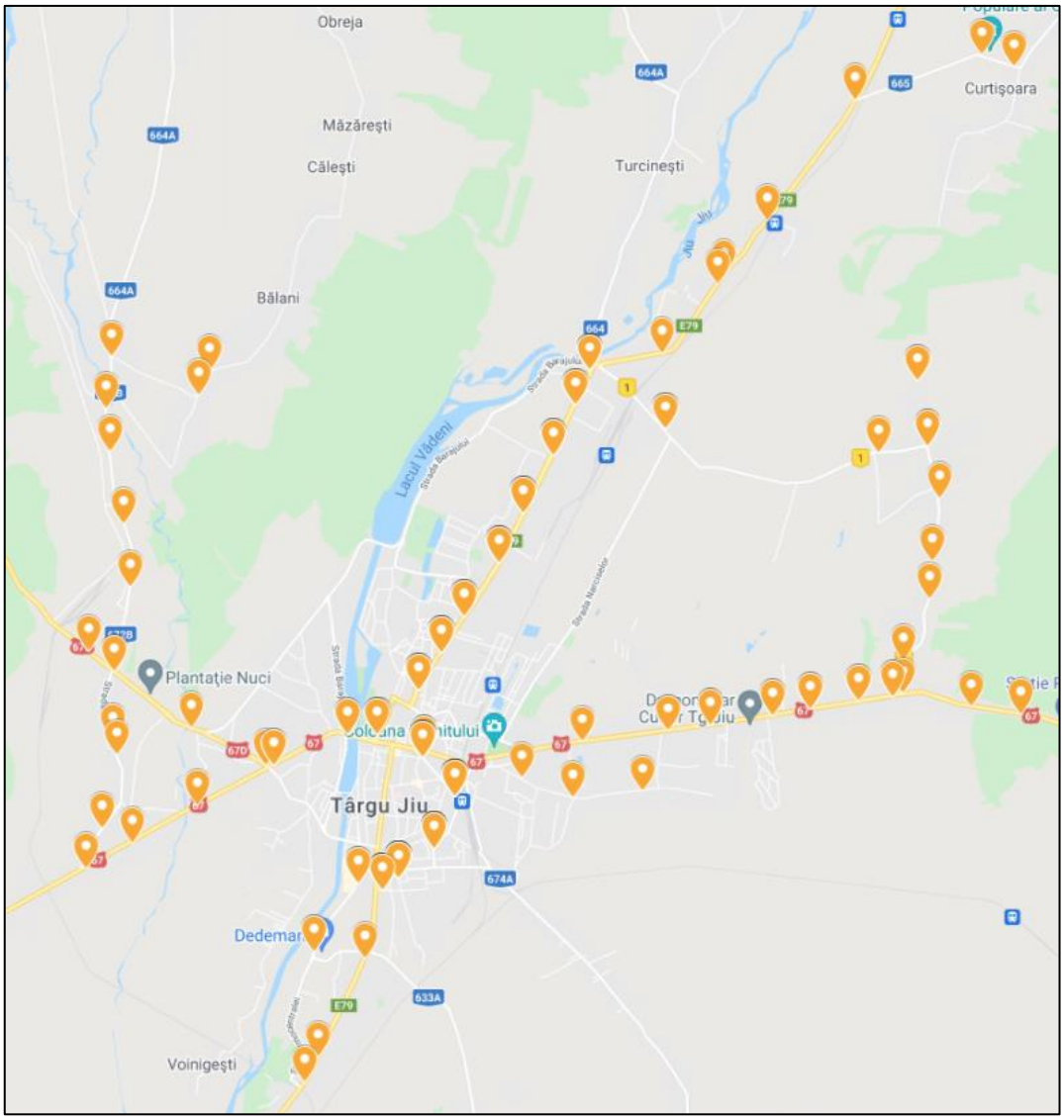

Fig. 2.86. Gradul de acoperire al liniilor de transport public local, Municipiul Târgu Jiu

În iulie 2021, a fost semnat un contract de finanţare în valoare totală de 23.715.000,00 de lei fără TVA, prin Programul Operaţional Regional, pentru achiziţionarea a nouă troleibuze cu autonomie destinate transportului public din Târgu Jiu, informează un comunicat de presă transmis de AGERPRES.

"Achiziţia de mijloace electrice are ca scop facilitarea unui transport public modern pentru locuitorii municipiului Târgu Jiu, dar reprezintă şi o investiţie verde, prietenoasă cu

mediul şi adaptată politicilor asumate de actuala coaliţie", a declarat ministrul Cseke Attila, citat în comunicatul de presă.

Conform sursei citate, achiziţia presupune punerea în circulaţie a unor troleibuze care pot funcţiona fie folosind reţeaua catenară, fie pot circula autonom, pe bateria proprie. Astfel, municipiul Târgu Jiu va beneficia de un traseu de circulaţie cu troleibuzul şi în zonele unde nu este prevăzută reţeaua electrică. Mai exact, o porţiune din traseul de transport public va putea fi utilizată chiar dacă nu există, în zonă, un sistem de suspendare a liniilor de tracţiune specifică acestui tip de transport public.

În comunicat se mai precizează că proiectul prevede atât atingerea obiectivelor de mediu prin achiziţionarea celor nouă troleibuze moderne, cât şi facilitarea mobilităţii pentru locuitorii din Târgu Jiu, care vor beneficia de un traseu extins al transportului public de călători. În urma finalizării fără contestaţii a procesului atribuirii achiziţiei publice, a fost declarat ca ofertant câştigător o companie din Polonia, care va furniza, în termen de 15 luni de la momentul semnării contractului dintre beneficiar şi operatorul economic, nouă troleibuze cu autonomie, de lungime de circa 12 metri, tipul vehiculului fiind Solaris Trollino 12.

Transportul aerian

Referitor la accesibilitatea aeriană, la nivelul Municipiului Târgu Jiu nu există un aeroport, dar cele mai apropiate aeroporturi se găsesc la Craiova (115 km), Caransebeş (174 km), Timişoara (279 km). De asemenea distanţa faţă de principalul punct aerian de intrare în România, aeroportul Bucureşti-Otopeni, este de 330 km.

2.9.3.4. TRANSPORTUL DE MARFĂ

Transportul de marfă pe teritoriul Municipiului Târgu Jiu se desfășoară cf. HCL 151/27.04.2020 privind stabilirea unor limite de circulație pentru vehiculele de transport marfă pe unele drumuri publice din municipiul Târgu Jiu.

Conform Art. 486 Taxe aplicate de Poliția Locală din 2021 avem urămătoarea clasificare:

Tab. 2.71. Taxă eliberare permis de liberă trecere pentru mijloacele de transport cu masa maximă autorizată

Taxă eliberare permis de liberă trecere pentru mijloacele de transport cu masa maximă autorizată	
Până la 10 tone	66 lei / o zi 165 lei / săptămână 330 lei / lună 1100 lei / an
Peste 10 tone	66 lei / o zi 165 lei / săptămână 330 lei / lună 1650 lei / an

2.9.3.5. SISTEMUL DE PARCĂRI

În ceea ce privește sistemul de parcări, în momentul de față, în Municipiul Târgu Jiu există următoarele facilități pentru parcare:

- Parcări rezidențiale: sunt 8.849 locuri de parcare amenajate destinate parcării de reședință.
- Parcări cu plată: sunt 461 locuri amenajate din care 251 locuri publice si 114 locuri private.

De asemenea, există o suprafață totală de 14.650 mp, distribuită în 8 parcări amenajate pentru utilizare în regim de park&ride.

In cazul Municipiului Târgu Jiu, politica de zonare pentru parcări este cea descrisă în următorul tabel.

Tab. 2.72. Tabel centralizator al locurilor de parcare după zona de amplasare

Zonă	Locație
Turistică	Bd. Constantin Brâncuşi,în dreptul Parcului Central; Calea Severinului, în dreptul Parcului Central; Aleea Digului,în apropierea Parcului Central; Strada Traian, în apropierea Mausoleului Ecaterina Teodoroiu; Calea Bucureşti,în dreptul Parcului Coloanei fără Sfârşit; Strada Tudor Vladimirescu,în dreptul Parcului Coloanei fără Sfârşit; Bd. Ecaterina Teodoroiu, în dreptul Casei Memoriale;
Roșie	Str. Geneva; str. Popa Şapcă; Calea Bucureşti (din centru şi pana la Parcul Coloanei fără Sfârşit); str. Traian; str. Tudor Vladimirescu; Bd.Constantin Brâncuşi; Bd. Ecaterina Teodoroiu (din centru pana la str. Comuna din Paris);
Galbenă	Bd. Ecaterina Teodoroiu (de la zona „roşie" şi până la Casa Memoriala Ecaterina Teodoroiu; Bd. Republicii; Str. Ana Ipătescu; str. 9 Mai; str. Victoriei (din centru şi pana la intersecţia cu Aleea Victoriei); Calea Bucureşti (de la parcul Coloanei fără Sfârşit pana la intersecţia cu str. Primăverii);
Albastră	Va cuprinde toate străzile şi bulevardele mari şi care nu sunt incluse în zonele anterioare;
Verde (park &ride)	Vor fi amenajate la capetele de line ale transportului în comun, precum şi oriunde spaţiul permite în proximitatea staţiilor de transport, în special în cazul staţiilor care deservesc mai multe linii;
Rezidențială	sunt parcările reglementate separat, dedicate parcării rezidenţilor şi închiriate pe termen lung

Pentru parcările cu plată tarifarea se face pe oră, locurile de parcare cu durată limitată fiind administrate de Serviciul parcări. Tariful aprobat este de 2 lei/oră în parcările publice iar, cel practicat de parcările private este între 1 și 2 lei/oră. În cazul plății prin SMS sau prin aplicația T-Park, costul este de 1,92 lei/oră.

Abonamentele nu sunt valabile pe aceste locuri, ci doar pentru cele rezidențiale. Plata în parcările publice se efectuează doar de luni până vineri de la 8.00 la 18.00, iar în parcările private conform politicii fiecărui operator.

Nivelul optim de încărcare al parcărilor este de 20% (respectiv la fiecare 10 locuri de parcare să existe 1-2 locuri libere).

Măsurile tehnice care vor fi puse în practică pentru buna administrare a parcărilor şi promovarea creşterii numărului de utilizatori ai transportului public în defavoarea vehiculului personal sunt:

- Creşterea numărului de parcări şi a ofertei de locuri de parcare în special în proximitatea staţiilor de transport public;
- Organizarea şi dotarea de parcări noi, atât pe principalele rute de intrare în oraş (cu număr major de locuri disponibile) cât şi în zonele principalelor staţii de transport în comun;
- Dotarea parcărilor relevante cu mijloace specifice capabile sa asigure secur itatea vehiculelor şi a bunurilor (camere de luat vederi);
- Instalarea în fiecare parcare sau în proximitatea acestora de rasteluri pentru biciclete si/sau de staţii de preluare biciclete publice;
- Implementarea unor politici de taxare diferenţiată în funcţie de zona şi de durata de staţionare;
- Realizarea unei soluţii de plata preferenţială I bonificata a parcării pentru utilizatorii de parcare care folosesc transportul în comun (de exemplu bilete comune);
- Instalarea de soluţii de monitorizare a disponibilităţii locurilor de parcare, în timp real;
- Instalarea de panouri de informare în principalele puncte de acces în oraş, staţiile majore de autobuz {inclusiv capetele de linie) şi a rutelor optime către locurile de parcare disponibile;
- Realizarea de soluţii de parcare de scurtă I medie I lunga durata, cu implementarea de sisteme de plata corespunzătoare;
- Favorizarea parcării pentru rezidenţi şi cumpărători;
- Taxarea diferenţiată funcţie de locaţie şi de timp;
- Implementarea de soluţii de plata a parcării moderne şi viabile disponibile în multiple variante, facile atât localnicilor cât şi turiştilor şi a persoanelor care folosesc ocazional parcarea {de exemplu plata prin SMS, utilizând instrumente de tip „portofel electronic" sau direct din card / cont bancar cu validare în timp real);
- Realizarea şi implementarea unei platforme informatice de informare în timp real a participanţilor la trafic cu privire la situaţia parcărilor, cu acces Internet şi de pe telefonul mobil şi care va asigura facilitaţi ca rezervare, platforma de plăti,monitorizarea video a parcării etc.;
- Aplicarea mai stricta şi mai ferma a regulilor şi legislaţiei rutiere în ceea ce priveşte parcările,în vederea descurajării parcării pe spatii nepermise;

- Dezvoltarea şi dotarea serviciului de control a parcărilor publice şi aplicarea stricta a legii şi a politicii de taxare, în vederea aducerii la un nivel corect al încasărilor din parcare;
- Îmbunătăţirea regulamentelor de urbanism şi impunerea ca orice clădire nou construita sau modernizata sa aibă şi propriile spatiide parcare,fără de care sa nu poată fi autorizată, precum şi creşterea eficientei serviciilor de inspecţie în construcţiiastfel încât spatiile proiectate ca şi parcare sa îşi păstreze destinaţia pe toata perioada de utilizare a lucrării;

Toate activităţile prin care se instituie taxe de parcare şi se aplică amenzi pentru parcarea ilegală urmăresc reducerea cererii de locuri de parcare şi a numărului de călătorii cu maşina personală în centrul oraşului şi, implicit, reducerea frecvenţei blocajelor în trafic.

2.9.3.6. MIJLOACE ALTERNATIVE DE MOBILITATE

În momentul de față, în Municipiul Târgu Jiu nu există infrastructură specifică pentru mersul pe bicicletă (în afară de parcuri), care să faciliteze și să crească gradul de atractivitate al acestui mod de transport. Dimensiunea redusă a orașului și relieful care nu prezintă pante accentuate pe teritoriul intravilanului municipiului face favorabilă conturarea unui traseu de biciclete care să facă legătura între principalele zone de interes.

În prezent există sau sunt previzionate proiecte care vor avea un impact semnificativ asupra creșterii cotei modale a deplasărilor cu bicicleta, respectiv:

- piste de biciclete propuse - strada Șușița - stânga și dreapta, aproximativ 2000 m
- propunere trotuare cu piste de biciclete pe culoarul DN67 Slobozia-Calea Severinului-Calea București-Drăgoieni- L = aprox 8,000 km

Din analiza situației existente a municipiului Târgu Jiu, se observă un procent ridicat al spațiilor pietonale dimensionate corespunzător. Cu toate acestea, se identifică și trotuare subdimensionate care îngreunează deplasările pietonale sau străzi cu un grad insuficient de permeabilitate (treceri de pietoni aflate la distanțe prea mari).

2.9.3.7. MANAGEMENTUL TRAFICULUI

Reglementarea circulaţiei în Municipiul Târgu Jiu se realizează în principal prin indicatoare rutiere ce stabilesc prioritatea de trecere prin intersecţie, dar ş i prin sensuri giratorii sau intersecţii semaforizate.

În Municipiul Târgu Jiu există un număr de 21 sensuri giratorii şi 10 locații semaforizate.

Tab. 2.73. Amplasamentul locațiilor semaforizate

Nr.	Denumirea Intersecției	Amplasament
1	Bd. Ecaterina Teodoroiu - Str. Barajului - Str. Ciocârlău	Axa N-S
2	Bd. Ecaterina Teodoroiu – TP (Scoala Generala 2)	Axa N-S
3	Bd. Ecaterina Teodoroiu – TP (Lau&Laura)	Axa N-S
4	Bd. Ecaterina Teodoroiu - Str. Traian	Axa N-S
5	Str. Victoriei - Str. 1 Decembrie 1918	Axa N-S
6	Str. Victoriei - Str. 9 Mai	Axa N-S
7	Str. Unirii - Str. Victoriei	Axa N-S, Axa E-V
8	Str. Unirii - Bd. Constantin Brâncuşi	Axa N-S, Axa E-V
9	Str. Unirii - Str. Geneva - Str. Republicii	Axa E-V
10	Str. Unirii – TP (Complex Gârdu)	Axa E-V

Localizarea acestora în rețeaua rutieră a Municipiului Târgu Jiu este prezentată pe harta de mai jos.

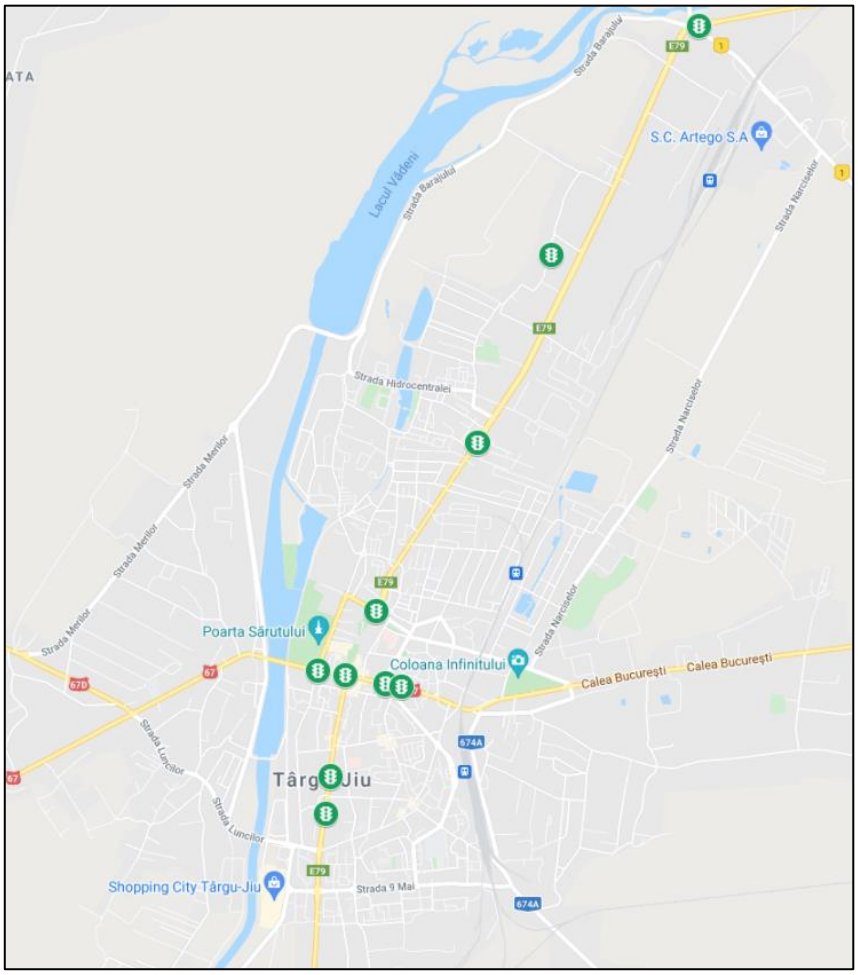

Fig. 2.87. Localizarea intersecțiilor și trecerilor de pietoni semaforizare, 2021

Sistemul de semaforizare utilizat nu are o eficiență suficientă pentru a asigura creșterea fluenței traficului pe arterele pe care este implementat, mai ales în orele de vârf,

neavând capacitatea de a culege date în timp real asupra volumelor de trafic existente și de a adapta parametrii de semaforizare în consecință.

O altă modalitate de creștere a siguranței circulației și a fluenței traficului o constituie sensurile giratorii. Lista principalelor sensuri giratorii din Municipiul Târgu Jiu este prezentată în tabelul următor:

Tab. 2.74. Amplasamentul principalelor sensuri giratorii

Nr.	Denumirea intersecției
1	Bd. Ecaterina Teodoroiu - Str. Barajului - Str. Ciocârlău
2	Str. Griviței – Str. Traian
3	Bd. Constantin Brâncuşi – Str. Bicaz
4	Bd. Constantin Brâncuşi – Str. Traian
5	Bd. Constantin Brâncuşi – Str. Unirii
6	Str. Unirii - Str. Victoriei
7	Str. Unirii - Str. Republicii
8	Calea Bucuresti – Str. Tudor Vladimirescu
9	Calea Severinului – Str. Luncilor
10	Calea Tismanei – Str. Merilor
11	Calea Tismanei – Drum centura
12	Str. Merilor – Str. Barajelor
13	Str. Luncilor – Str. Termocentralei
14	Str. 9 Mai – Str. Termocentralei
15	Str. Termocentralei - Dedeman
16	Str. 1 Decembrie 1918 – Str. Victoriei
17	Str. Victoriei – Str. 9 Mai
18	Str. Victoriei – Str. Margaritarului
19	Str. 23 August – Str. 9 Mai
20	Str. 9 Mai – Str. Titulescu
21	Str. Titulescu – Str. 1 Decembrie 1918
22	Str. Republicii – Str. Al Cuza

La momentul actual, există un număr de intersecții cu probleme, care au capacitatea de circulație depășită în timpul orelor de vârf sau sunt amenajate necorespunzător (geometrie neadecvată, spații vaste care îngreunează traversarea pietonilor, lipsă vizibilitate, lipsă marcaje / mijloace de semnalizare activă și pasivă). Acestea sunt :

- ✓ Intersecție DN21 – Str. General Magheru;

- ✓ Șoseaua de centură (DN2A) – DN21;
- ✓ Suprapunere DN2A-DN21 intersecție cu Bd. Matei Basarab;
- ✓ Intersecție Str. Independenței / Str. Viitor cu șos. Brăilei (DN21);
- ✓ Intersecție Str. Gării – Bd. Unirii;
- ✓ Intersecție Bd. Chimiei – Bd. Cosminului;
- ✓ Intersecție Str. Cuza Vodă – Bd. Cosminului;
- ✓ Intersecție Str. Mihai Eminescu – Str. Vasile Alecsandri.

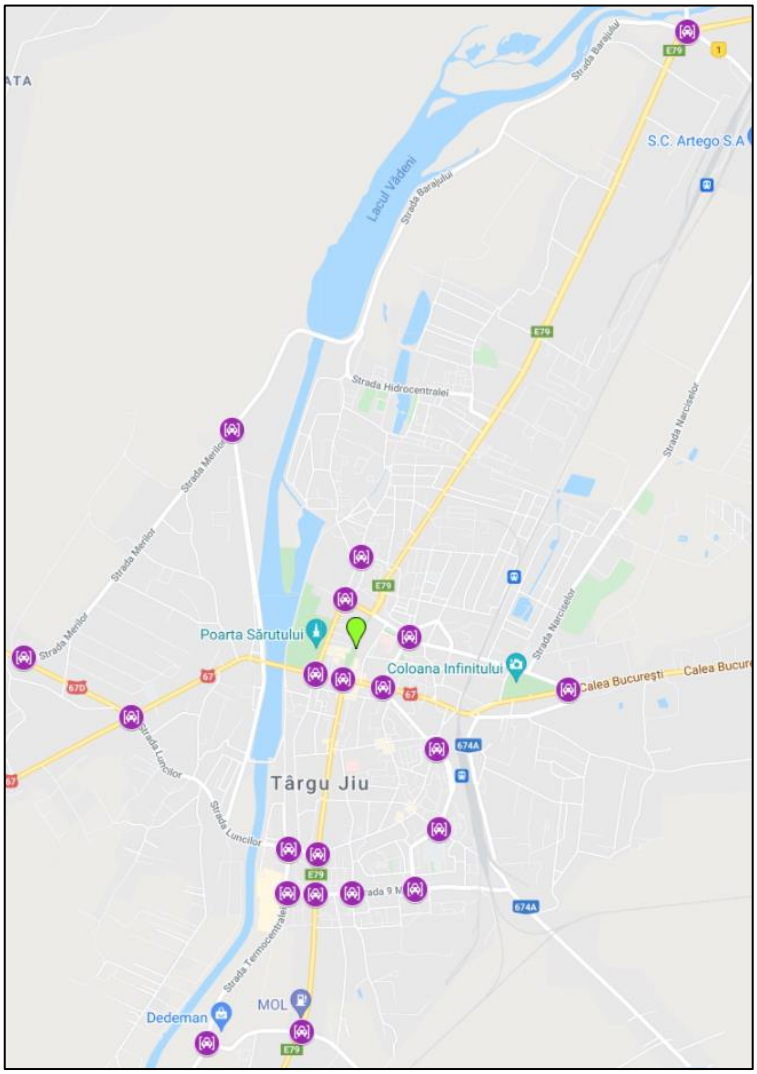

Fig. 2.88. Localizarea intersecțiilor cu sens giratoriu, 2021

Siguranța circulației a fost analizată în raport cu accidentele înregistrate în perioada 2016-2020. Valorile prezentate în continuare se referă la accidentele produse pe raza municipiului Târgu Jiu, în zona intravilană acoperită cu dispozitivul rutier.

În perioada analizată există o zonă constantă în 2016-2018 urmând o creștere a numărului de accidente în anul 2019 și o scădere bruscă în 2020.

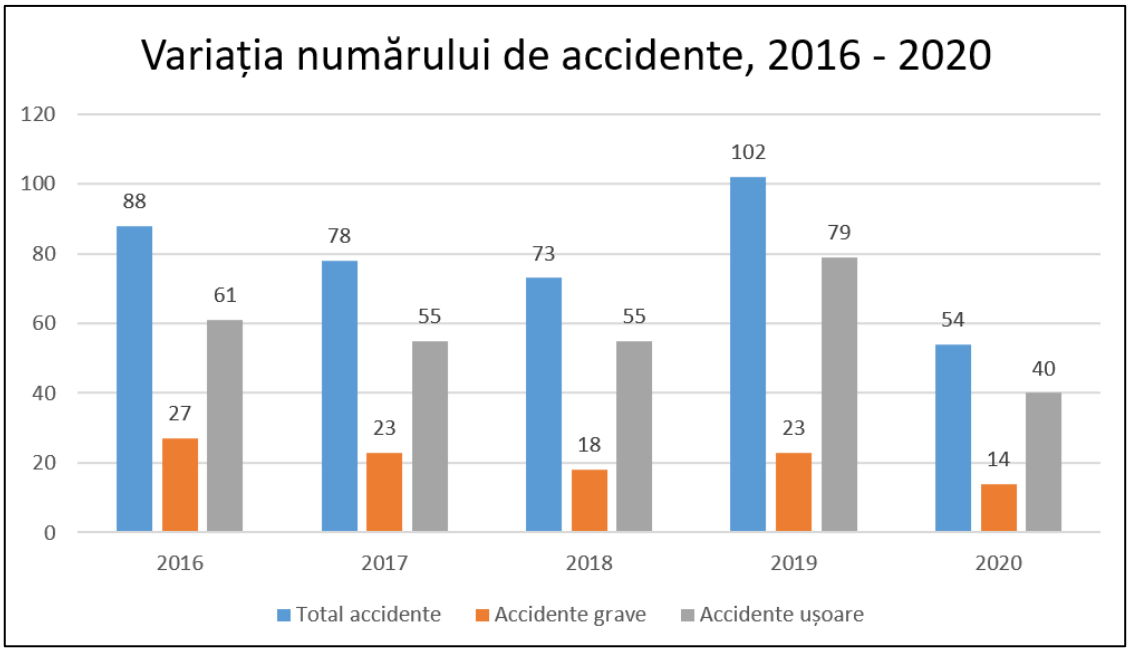

Fig. 2.89. Variația numărului de accidente, 2016-2020

Consecințele accidentelor sunt prezentate în graficul de mai jos.

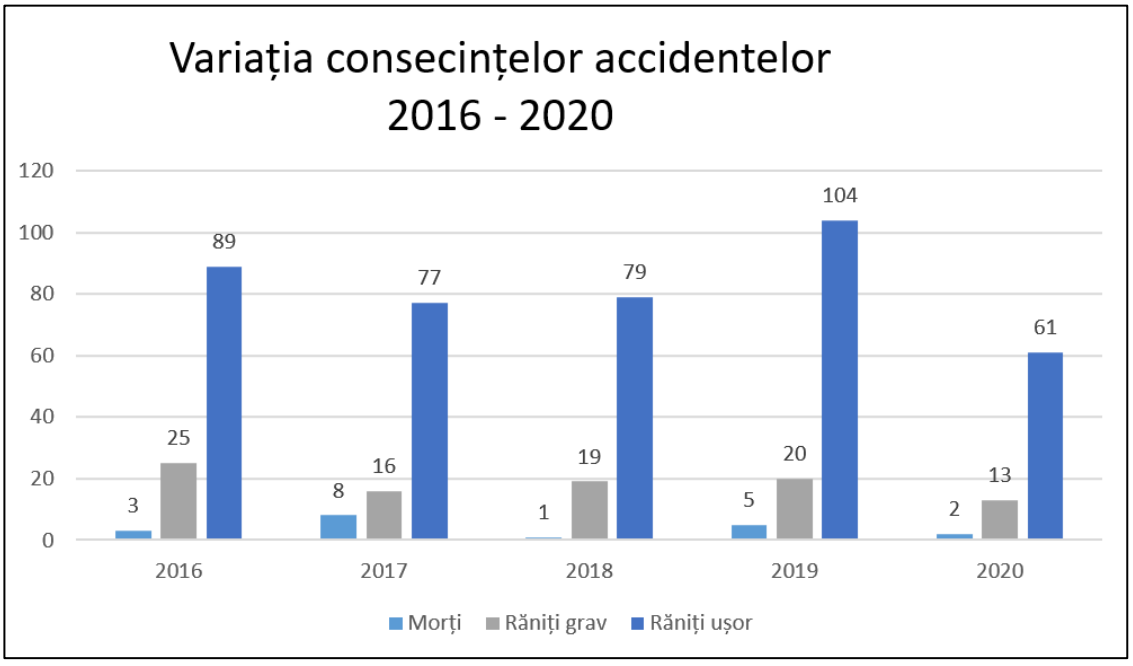

Fig. 2.90. Variația consecințelor accidentelor, 2016-2020

După cum se observă, valorile urmează aceeași tendință general crescătoare ca și în cazul numărului total de accidente, cu o creștere în anul 2019, urmată de o scădere în 2020. Este posibil ca reducerea numărului de accidente în anul 2020 să se datoreze parțial volumelor de trafic reduse, din cauza interdicțiilor de circulație impuse pe durata stării de urgență.

2.9.3.8. REȚELE DE COMUNICAȚII

În prezent, la nivelul municipiului Târgu Jiu, se poate considera că reţeaua de telefonie corespunde teoretic cerinţelor de dezvoltare, oferta furnizorilor de servicii „acoperind" cerinţele de comunicaţie pentru o perspectivă de dezvoltare economică şi cerințele de implementare a legislației Uniunii Europene.

Municipiul Târgu Jiu reprezintă un important nod de telecomunicaţii regional, fiind străbătut de magistrala de fibră optică ce face legătura între principalele centre urbane din Regiunea Sud-Vest si regiunile învecinate. Acoperirea cu fibră optică în oras este relativ bună, aceasta fiind în continuă extindere.

Teritoriul municipiului beneficiază de acoperire integrală cu reţea de telefonie mobilă, în zonă existând mai mulţi operatori care oferă aceste servicii.

2.10. Infrastructura Tehnico - Edilitară

2.10.1. UTILITĂȚILE PUBLICE

Municipiul Târgu Jiu este dotat edilitar cu rețea de alimentare cu apă potabilă și canalizare, rețea de gaz metan și rețea de distribuție a energiei electrice.

România şi-a luat angajamentul faţă de Comisia Europeană să realizeze obiectivele în aplicarea Directivei CE 98/83/CE, în ceea ce priveşte calitatea apei folosite pentru consum.

România trebuie să înceapă să aplice toate măsurile necesare astfel încât să se asigure faptul că alimentarea cu apă potabilă se face în concordanţă cu prevederile Directivei, înţelegând prin aceasta că se stabileşte cererea de apă potabilă, se inspectează sistemele de alimentare cu apă, se urmăreşte şi se monitorizează calitatea apei potabile, se diseminează informaţia şi se raportează.

La nivelul localităţilor, alimentarea cu apă a populaţiei se asigură prin sisteme centralizate de alimentare cu apă sau din instalaţii locale.

Indicatorii care sunt monitorizaţi de către autorităţile competente sunt următorii:

- *Numărul de localităţi care dispun de o reţea de distribuţie a apei potabile şi lungimea reţelei în km, în mediu urban şi rural;*
- *Populaţia racordată la reţelele de apă;*
- *Intensitatea consumului de apă pe cap de locuitor.*

În tabelul următor este prezentată situația, la nivelul anilor 2015 și 2019, a numărului de localităţi care dispun de instalaţii de alimentare cu apă potabilă din **Regiunea Sud-Vest Oltenia**.

Tab. 2.75. Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă [189]

Medii de rezidenta	Regiunea de dezvoltare și județele componente	Ani	
		Anul 2015	Anul 2019
		UM: Numar	
		Numar	Numar
Urban	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	40	40
	Dolj	7	7
	Gorj	9	9
	Mehedinti	5	5
	Olt	8	8
	Valcea	11	11
Rural	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	255	282
	Dolj	56	67
	Gorj	43	46
	Mehedinti	38	40
	Olt	60	63
	Valcea	58	66

În concluzie, se observă faptul că la sfârşitul anului 2019, numărul de localităţi cu instalaţii de alimentare cu apă potabilă a fost de 322, în creștere față de anul 2015 (295 de localități). Această evoluție se datorează exclusiv creșterii numărului localităţilor racordate la instalaţii de alimentare cu apă potabilă din mediul rural.

În județul Gorj, situația este similară celei de la nivel regional, în sensul în care nu s-a înregistrat nicio modificare în mediul urban față de situația anului 2015, în timp ce în mediul rural numărul localităţilor racordate la instalaţii de alimentare cu apă potabilă a crescut față de anul 2015.

La nivelul Municipiului Târgu Jiu gospodărirea apelor se face prin intermediul Administrației Bazinale de Apă Jiu, care are în administrare bazinul hidrografic Jiu și sectorul de Dunăre cuprins între Baziaș și Bechet, respectiv sub-bazinul Teslui aferent teritoriului județului Dolj.

Municipiul Târgu Jiu este străbătut de râul Jiu. În acest sector este cursul mijlociu al Jiului cu afluentul său Amaradia Pietroasa.

Resursele totale de apă de suprafață din bazinul hidrografic Jiu însumează cca. 4059 mil.m^3 /an, din care resursele utilizabile sunt cca. 2109,5 mil.m^3/an. Acestea reprezinta cca. 51,9% din totalul resurselor si sunt formate in principal de raurile Jiu si afluentii acestuia, respectiv afluentii directi ai Dunarii din partea de sud-vest a tarii Bahna, Topolnita, Blahnita, Drincea, Balasan, Desnatui si Jiet.

În bazinul hidrografic Jiu există **8 lacuri de acumulare importante** (cu suprafata mai mare de 0,5 km^2), care au folosinta complexa si insumeaza un volum util de 60,8 mil.m^3. Raportată la populatia bazinului, resursa specifica utilizabila este de 1431 m^3

[189] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică, anul 2019 (ultimele date disponibile)*

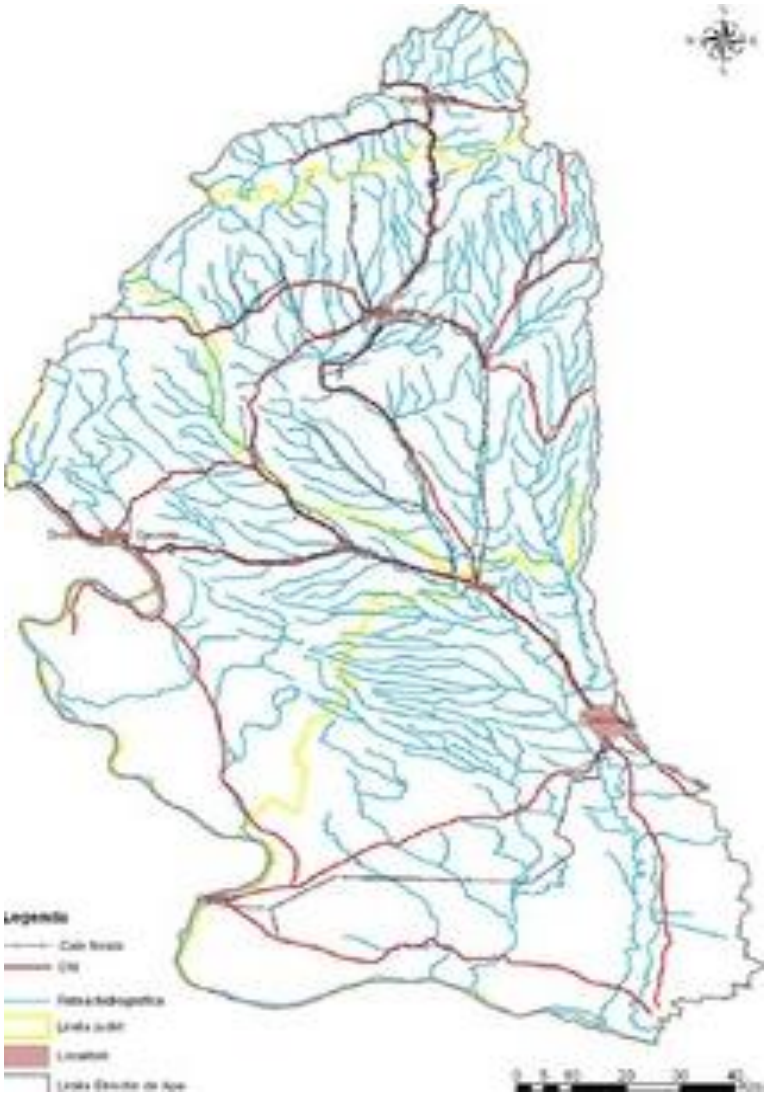
/loc/an, fara resursa utilizabila a fluviului Dunărea din arealul ABA Jiu iar resursa specifica calculata la stocul disponibil teoretic (mediu multianual) se cifreaza la 2753 m^3 /loc/an. Resursele de apă cantonate in arealul hidrografic Jiu pot fi considerate reduse si neuniform distribuite in timp si spatiu. Debitele medii multianuale pentru principalele râuri din bazinul hidrografic Jiu sunt cuprinse în intervalele 2,39 m^3 /s (Amaradia la Albești) și 90,6 m^3 /s (Jiu la Zaval).

Din lungimea totală a cursurilor de apă cadastrate din bazinul hidrografic Jiu, cursurile de apă nepermanente reprezintă circa 18,5 %.

În bazinul hidrografic Jiu resursele subterane sunt estimate la 1035 mil.m^3, din care 568 mil.m^3 provin din surse freatice și 467 mil.m^3 din surse de adâncime.

În bazinul hidrografic Jiu s-au identificat un numar de **169 corpuri de apă de suprafață**, clasificate în următoarele categorii:

- ✓ ***158 corpuri de apă naturale;***
- ✓ ***3 corpuri de apă puternic modificate - râuri;***
- ✓ ***7 corpuri de apă - lacuri de acumulare;***
- ✓ ***1 corp de apă artificial***.

Dintre cele 169 corpuri de apa de suprafata, 35 de corpuri de apă (cca.21%) sunt corpuri de apă nepermanente, dintre care 25 de râuri.

Acumularea Vădeni prezintă o zona de risc din cauza gradului ridicat de colmatare (80%), depunerile de aluviuni fiind de aproximativ 2,5 m. Pentru evitarea inundațiilor în cazul caderilor masive de precipitații, în zona de nord a municipiului Târgu Jiu, au fost luate masuri de prelungire a digurilor.

2.10.1.1. SISTEMUL DE ALIMENTARE CU APĂ POTABILĂ

Conform Legii nr. 241/2006 privind serviciile de alimentare cu apă și canalizare, în cazul delegării gestiunii pentru furnizarea serviciilor, autoritățile locale de administrație publică transferă către unul sau mai mulți operatori îndatoririle și responsabilitățile privind furnizarea serviciilor utilitare publice precum și managementul și operarea sistemelor aferente de alimentare cu apă și canalizare apă uzată, pe baza unui contract de delegare a gestiunii, aprobat prin decizia autorității concedente.

Conform strategiei aprobată prin *POS Mediu*, *Contractul de Delegare* este acordat direct *Operatorului Regional*, prin aplicarea excepției la regula de ofertare, în conformitate cu Legea 241/2006. Pentru acordarea directă a contractului de delegare trebuie de asemenea luate în considerare regulile europene obligatorii pentru recursul la excepția acordării directe (așa numitele reguli "interne").

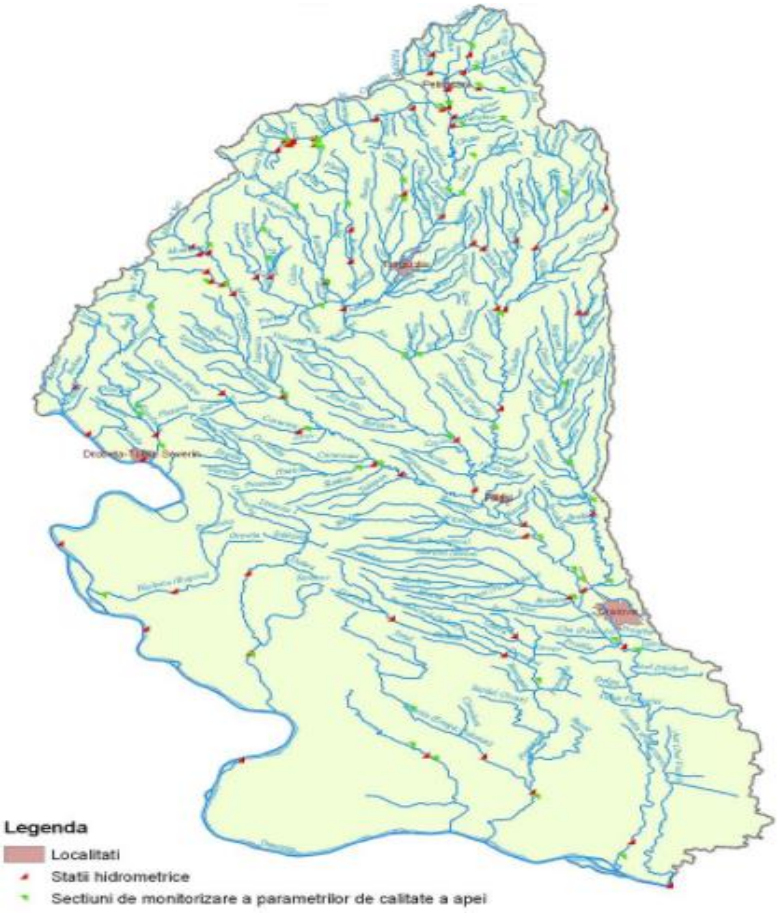
Operatorul căruia i s-a delegat serviciile de apă și canalizare în județul Gorj este *S.C. Aparegio Gorj S.A.* Prin contractul de delegare de gestiune i se asigură operatorului dreptul exclusiv de a furniza alimentarea cu apă și serviciile de canalizare în zona acoperită de unitățile administrativ-teritoriale, concesionând și activele publice din cadrul sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.

În anul 2019, **numărul localităților din județul Gorj care aveau rețea de distribuție a apei era de 55** (din care **9 în mediul urban și 46 în mediul rural**). Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din județ a avut o evoluție ascendentă în perioada 2014-2019, crescând de la 1.784,7 km (în 2014), la 1.952,4 km (în 2019). Procentual, în județul Gorj, în anul 2019 din totalul de 1.952,4 km rețea simplă de distribuție a apei potabile, 33,19% se află în mediul urban.

În ceea ce privește **sistemul de alimentare cu apă Târgu Jiu,** acesta **provine din:**

- **surse subterane: *Iezureni, Preajba, Polata***
- **surse de suprafață: *Șușița Verde, Sohodol, Vaja-Clocotiș, Runcu***

care deservesc atât Municipiul Târgu Jiu, cât și localitățile componente: Bârsești, Drăgoeni, Iezureni, Polata, Preajba Mare, Romanești, Slobozia, Ursați, fiind adminsitrat de către operatorul economic ***S.C. Aparegio Gorj S.A***.

Sursa de apă subterană Iezureni este alcatuită din 14 foraje de mare adâncime, dintre care 9 sunt în exploatate, iar celelalte 5 sunt funcționale (arteziene), însă nu sunt echipate și nu sunt cuplate la rețeaua electrică. Din forajele functionale se poate extrage un debit maxim de 105,7 l/s;

Frontul de captare Polata este alcătuit din 4 foraje de mare adâncime, dintre care doar forajul F3 este funcțional. Celelalte foraje, datorită amplasării incorecte, 80-90m între ele, intră în interferență, neputând fi exploatate. Debitul total a frontului de captare Polata este de 34,2 l/s;

Frontul de captare Preajba este alcătuit din 4 foraje de mare adâncime, dintre care funcționeaza câte 2 prin rotație, iar celelate 2 sunt pornite doar în perioadele de vară, când cererea este ridicată. Debitul total a frontului de captare Preajba este de 20,0 l/s.

Pentru alimentarea cu apă a locuințelor municipiului Târgu Jiu, a unităților industriale și a altor consumatori de apă din localitate, există amenajate urmatoarele surse: [190]

- ***sursa Runcu*** - este sursa principala de completare a alimentării cu apă a Municipiului Târgu Jiu, având un debit maxim instalat de cca 400 l/s, apa bruta fiind captată din izvoarele de carst din localitatea Runcu într-un bazin de liniștire de 400 mc din beton, bazin în care este preluată și apa brută provenită din sursele Sohodol și Vaja Clocotiș;
- ***sursa Vaja-Clocotiș:*** sursă de completare a debitului necesar de la Runcu, captare apă din râul.Bistrita, Q = 400 l/s;(sursă în conservare***)***; Captarea este amplasată pe râul Bistrița și preia apa din acumularea Clocotiș. Barajul Vaja-Clocotiș face parte din amenajarea Cerna-Motru-Tismana-Bistrița. Captarea consta intr-o cameră de încărcare situată la partea superioară a barajului, iar când nivelul în acumulare scade, conducta de aducțiune este alimentată din golirea de fund a acumulării;
- ***sursa Șușița Verde*** - este sursa principala de alimentare cu apa a Municipiului Târgu Jiu, având un debit maxim instalat de cca. 600 l/s, prelucrată printr-o captare

[190] *Sursa*: *Date puse la dispoziție de operatorul local S.C. Aparegio Gorj S.A*

cu prag de fund a unui debit mediu de 400 l/S, utilizată mai ales în perioadele secetoase;

- ***sursa Sohodol***: sursa de completare și rezervă pentru sursa Runcu-Vâlceaua, Q = 300 l/s. Apa brută este captată din râul Sohodol cu ajutorul unui prag de fund, cu priză tiroleză, amplasate în albia râului și un filtru invers din pietriș. Priza de apă este situată la cota 315 mdMN.

Deficiențele identificate la sursele existente sunt:[191]

- **La Șușița Verde**: *probleme în perioadele de viitură, cand râul transportă diverși plutitori (frunze, materii aluvionare, etc.), iar lipsa automatizării echipamentelor de reținere a plutitorilor produce perturbări ale fluxului captare-tratare; probleme în furnizarea debitului în perioadele de secetă, cand debitul prelevat scade semnificativ; grad mare de colmatare în amonte de captare; echipamentele mecanice sunt corodate, iar acționările electrice ale acestora nu funcționează*;
- **La Runcu**: *probleme în asigurarea debitului de apă pe timp de secetă, nivelul apei în carst scăzând considerabil, fiind necesară completarea cu apă din sursa Vaja Clocotiș; stăvilarul din zona Bisericii nu-și realizează scopul funcțional, acesta fiind o improvizație, stavila fiind manevrată ușor de riverani; structura de rezistență a stăvilarului este degradată; peretele exterior al bazinului de liniștire prezintă exfiltrații vizibile;*
- **La Sohodol**: *probleme în asigurarea debitului de apă pe timp de secetă, debitul pe râul Sohodol scăzând sub debitul de servitute/salubru;*
- **La Polata**: *rezultatele obtinute în urma studiilor evidențiază prezența ionului NH4+ pe domeniul 3,9-4,4 mg/l, duritatea apei nu se încadrează în parametri normati iar ceilalți indicatori (Na, Fe, Mn, Cloruri) au depășiri ocazionale, turbiditatea este datorată interferării forajelor care antrenează particule în coloana de puț la pornirea pompelor.*
- **La Preajba**: *apa brută conține amoniu (NH4+) în concentrații ridicate pe domeniul 2,4-8,9 mg/l (CMA-0,5 mg/l); ionii Cl- (438-1253 mg/l) și Na+ (363-829 mg/l) depășesc valorile CMA (CMA Na+ = 200 mg/l; CMA Cl- = 250 mg/l). Apa subterană din forajul F2 prezintă cel mai ridicat nivel de încărcare dintre toate sursele, cu 5 parametri neconformi (conductivitate – 3100 µs/cm, Na+ = 829 mg/l, NH4+ = 8,9 mg/l, CCOMn = 5,65 mg O2/l, Cl- = 1.253 mg/l) iar sursa F4 cel mai scăzut nivel de încărcare, cu 2 parametri neconformi (NH4+ = 2,4 mg/l, (SO4)2- = 371 mg/l), încadrarea poluaților în limitele impuse de legea 458/2002 generând costuri de exploatare ridicate.*

Municipiul Târgu Jiu dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă care deservește consumatorii casnici, consumatorii publici și o parte din consumatorii industriali. Calitatea apei extrase din foraje corespunde standardelor Legii

[191] *Sursa: Date puse la dispoziție de operatorul local S.C. Aparegio Gorj S.A*

apei potabile nr. 458/2002 şi normelor CE 98/83 din 1998 privind indicatorii de calitate pentru apa destinată consumului uman.

Infrastructura existentă de alimentare cu apă Târgu Jiu constă într-un **sistem de alimentare cu apă ce deservește Municipiul Târgu Jiu și cartierele Bârsești, Drăgoeni, Iezureni, Polata, Preajba Mare, Romanești, Slobozia și Ursați**.

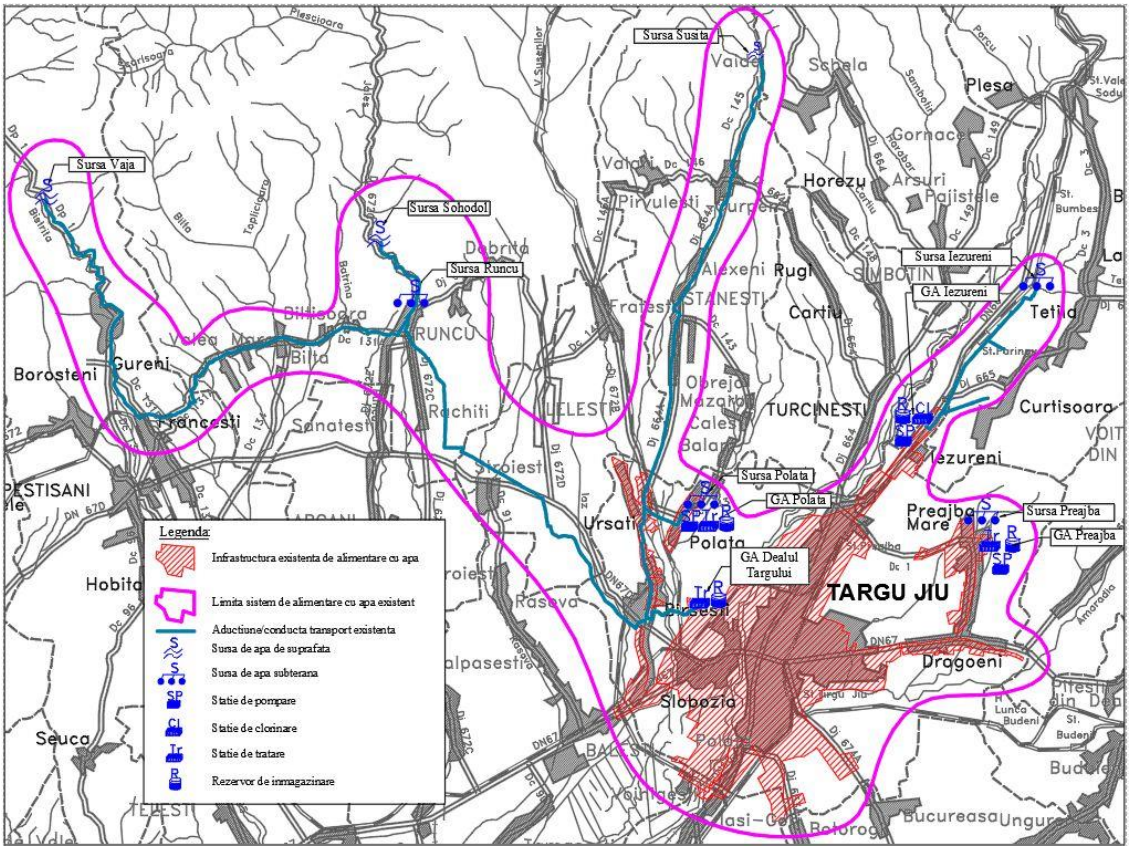

Fig. 2.91. Hartă infrastructura de apă Târgu Jiu

Sistemul de alimentare cu apă Târgu Jiu deservește în prezent un număr aproximativ de 75.469 locuitori din totalul de 77.027 locuitori, ceea ce reprezintă un procent de conectare de 98%.

Furnizorul apei potabile în municipiul Târgu-Jiu este S.*C. APAREGIO Gorj S.A.*

Din totalul de **94,13 km de conducte de aducțiune existente în cadrul sistemului de alimentare cu apă Târgu Jiu**, 63,33 km reprezintă conducte care nu au fost reabilitate de la punerea in functiune, respectiv 67,3% din total. Aceste secțiuni prezintă cea mai mare frecvență la avarii din cauza degradării lor în timp și sunt responsabile pentru cele mai multe pierderi de apă, întreruperi ale serviciului de alimentare cu apa, deteriorarea calitatii apei transportate datorata avariilor, dar și a coroziunii materialului în cazul conductelor din otel, după cum urmează:

- ***Aducțiune sursa Șușita Verde - STAP Dealul Târgului*** - pentru transportul apei brute preluate din sursa de suprafata Șușita Verde la statia de tratare Dealul

Târgului există o conductă de aducțiune din OL DN600mm, în lungime totală L=18.200m. Conducta de aducțiune prezintă grad mare de uzură cauzând deteriorarea calității apei transportate și pierderi de apă, precum și întreruperi ale furnizării serviciului către populație;

- ***Aducțiune sursa Vaja Clocotiș - sursa Runcu -*** pentru transportul apei brute preluate din sursa Vaja Clocotiș la sursa Runcu există o conducta de aducțiune din OL DN600mm, în lungime totală L=22.000m. Conducta de aducțiune prezintă grad mare de uzură, cauzând deteriorarea calității apei transportate;
- ***Aducțiune sursa Sohodol - sursa Runcu*** - pentru transportul apei brute preluate din sursa Sohodol la sursa Runcu există o conductă de aducțiune din OL, DN500mm, în lungime totală L=2.570m. Aducțiunea dintre sursa Sohodol și sursa Runcu prezintă grad mare de uzură și îngheț în perioada de iarna datorată faptului că este pozată aerian și nu este izolată, existând și întreruperi ale furnizării serviciului către populație;
- ***Aducțiune sursa Runcu - STAP Dealul Târgului*** - pentru transportul apei brute preluate din sursele Runcu, Sohodol și Vaja Clocotiș la stația de tratare Dealul Târgului există 3 conducte de aducțiune. Deși conducta de aducțiune prezintă grad mare de uzură, ce implică întreruperi ale furnizării apei brute când este folosită, elementele de control și siguranță (armături pe traseu) prezintă un grad mare de uzură și sunt imposibil de manevrat și anumite tronsoane sunt pozate în proprietăți private, fapt ce îngreunează accesul pentru intervenții în caz de avarie și întreținere;
- ***Aductiune front captare Iezureni-GA Iezureni -*** pentru transportul apei brute preluate din sursa Iezureni există o conductă de aducțiune din OL+PREMO, împărțită funcție de material si lungime astfel: conducta din PREMO, DN600mm, în lungime totală L=4.500m și conducta din OL, DN600mm, in lungime L=1.560m; Conducta de aducțiune prezintă grad mare de uzură, existând întreruperi ale furnizării serviciului către populație.

Stația de tratare a apei a fost realizată în anul 2004 și reabilitată prin programul POS Mediu, încheiat în anul 2016. Reabilitarea a constat în introducerea treptei de eliminare amoniu, datorită depășirilor frecvente la acest indicator în apa brută preluată din frontul de captare. Rezultatele investigațiilor prezentate în studiul de calitate a apei potabile, evidențiază calitatea corespunzătoare a apei de consum cu cerințele legislației in vigoare, cu excepția Cl- (338,6 mg/l) și Na+ (387 mg/l) care depășesc valorile CMA (250 mg/l Cl-; 200 mg/l Na+). Indicatorii Na și Cl, cu depășiri ocazionale și variabile ca și concentrații în timp nu pot fi încadrați în legea 458/2002 folosind tehnologia actuală.

După traversarea râului Jiu, apa potabilă este preluată de sistemul de distribuție. **Rețeaua de distribuție apă potabilă** a sistemului de alimentare cu apă Târgu Jiu are o **lungime totală de 235 km** (inclusiv conducte magistrale de transport) și a fost dată în exploatare între anii 1960-2014. Pe rețeaua de distribuiție sunt prevăzute 11 stații tip hidrofor, 247 hidranți PSI, 125 pompe stradale și 13 fântânti arteziene stradale.

Rețeaua de distribuție deservește în prezent cca. 97,8% din populația totală a sistemului de alimentare cu apă.

Pe rețeaua de distribuție există **27.644 branșamente**, densitatea medie a branșamentelor raportată la lungimea rețelei de distribuție fiind de 117,6 branșamente/km. Dintre acestea, un număr de **1.050 branșamente** sunt **pentru agenți economici** și un număr de **97 branșamente** sunt **pentru instituții publice**. Sursele de alimentare cu apă asigură debitul de apă potabilă consumatorilor individuali, agenţilor economici şi obiectivelor social-culturale şi administrative ale municipiului Târgu Jiu. [192]

În ceea ce privește **cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor** din municipiul Târgu Jiu se observă faptul că, cantitatea totală de apă distribuită a scăzut de la 5.787 mii metri cubi în anul 2011, până la valoarea de 4.251 mii metri cubi în anul 2019. Situația este similară și din punct de vedere al cantității de apă destinată consumului casnic, care a înregistrat o scădere continuă din anul 2011 până în anul 2019, de la 3.422 mii metri cubi în anul 2011, la 2.880 mii metri cubi în anul 2019.

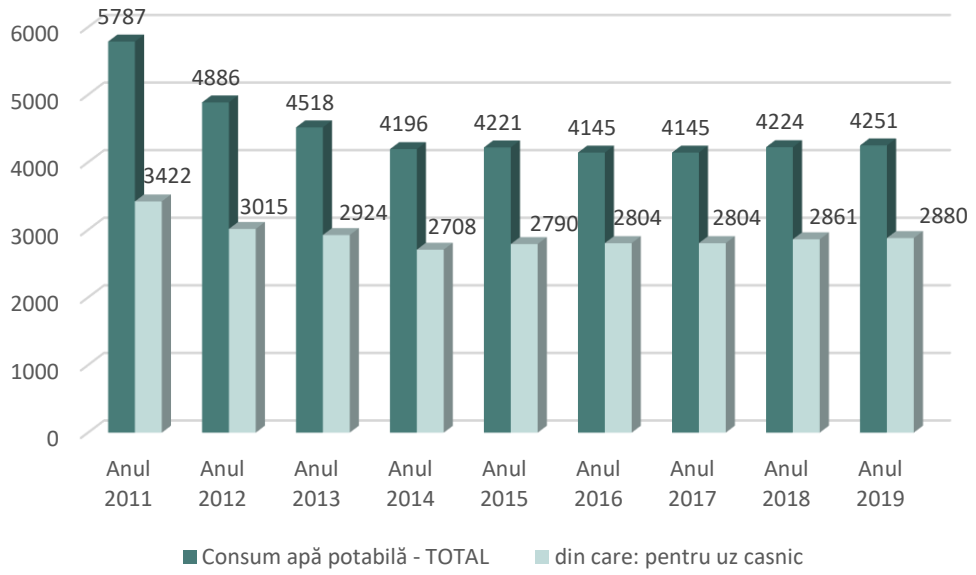

Fig. 2.92. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor din Municipiul Târgu Jiu, în perioada 2011-2019 [193]

Deficiențe rețea de distribuție:

- o parte importantă din rețea prezintă grad mare de uzură cauzând deteriorarea calității apei transportate și pierderi de apă, precum și întreruperi ale furnizării serviciului către populație;
- lipsă cămine de vane și de măsurare a parametrilor pe traseu;
- lipsă cămine de branșament și contorizare; conducte rețea distribuție veche ce înregistrează avarii frecvente și sunt imposibil de sectorizat;

[192] *Sursa: Date puse la dispoziție de operatorul local S.C. Aparegio Gorj S.A*
[193] *Sursa: Prelucrare date Insititutul Național de Statistică*

- imposibilitatea sectorizării rețelei, întrucât în prezent pe rețea nu există cămine de sectorizare, iar intervențiile în caz de avarie se realizează cu dificultate;
- imposibilitatea corelării parametrilor rețelei în funcție de datele rețelei;
- nu este asigurat un regim optim de funcționare din punct de vedere al asigurării presiunii în rețea în zona de distribuție din localitatea Preajba.

2.10.1.2. SISTEMUL DE CANALIZARE

Potrivit datelor disponibile de la *Institutul Național de Statistică*, se observă faptul că, în anul 2019, **judeţul Gorj ocupa locul 3 în Regiune** – alături de județele Dolj și Mehedinți - **din punct de vedere al numărului de localităţi racordate la reţeaua de canalizare publică**, reprezentând 20% din totalul localităților racordate ale Regiunii.

În ceea ce privește lungimea totală simplă a conductelor de canalizare publică în Regiunea Sud-Vest Oltenia, aceasta a fost, în anul 2019, de 3.682,9 Km, iar la nivelul județului Gorj de 381,9 km.

În anul 2019, în județul Gorj toate cele 9 localități urbane dispuneau de rețea de canalizare și doar 16 comune (din totalul de 61) aveau rețea de canalizare publică. Deși lungimea conductelor de canalizare a avut o evoluție ascendentă (de la 271,5 km în anul 2014, la 381,9 km în 2019), numărul mic de localități care au rețea de canalizare semnalează decalaje majore față de cerințele Uniunii Europene de îmbunătățire a condițiilor de viață pentru locuitori.

Tab. 2.76. Numărul de localități din județul Gorj racordate la sistemul centralizat de canalizare, în perioada 2015-2019 [194]

Medii de rezidenta	Județ	Ani				
		2015	2016	2017	2018	2019
Urban	Gorj	9	9	9	9	9
Rural	Gorj	12	12	13	14	16

În concluzie, gradul de acoperire cu reţele de canalizare în mediul urban este satisfăcător, necesitând însă investiţii pentru extinderea acestora sau retehnologizarea şi modernizarea celor existente. În mediul rural, în schimb, gradul de acoperire este foarte mic, impunându-se măsuri punctuale rapide pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor acestor localități.

Rețeaua de canalizare a municipiului Târgu Jiu[195] se află în exploatarea ***S.C. APAREGIO Gorj S.A.***

Potrivit sursei citate, 62.815 locuitori echilalenti (l.e.) din totalul de 89.193 l.e., reprezentând aproximativ **70% din locuitorii municipiului Târgu Jiu, sunt efectiv**

[194] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[195] *Sursa:Date puse la dispoziție de S.C. APAREGIO Gorj S.A.*

racordați la canalizare. Lungimea retelei de canalizare este de 82,5 km, din care 28 km canal colector principal. Rețeaua a fost construită etapizat între anii 1958-1999. Cea mai mare parte din cantitatea de apa uzată colectată din municipiu ajunge gravitaţional în staţia de epurare care este situată în partea de sud a oraşului. Excepţia o face cartierul Şişeşti unde sunt montate două stații de pompare a apelor uzate pe reţeaua de canalizare menajeră.

La ora actuala sistemul de canalizare al aglomerării asigură colectarea și epurarea apelor uzate menajere de la 70% din populația aglomerării. La gradul redus de asigurare a serviciilor de canalizare și epurare se adaugă și uzura fizică și morală a infrastructurii existente ceea ce crează dificultăți în extinderea acesteia și asigurarea continuității colectării și transportului apelor uzate la stația de epurare.

Stația de epurare Târgu Jiu, cu o capacitate de prelucrare proiectată de 500 l/s este subdimensionată față de necesarul actual de cca 1000 l/s. La ora actuală, funcționează numai treapta mecanică, nămolul fermentat și uscat natural pe platformele din interiorul incintei stațiilor nu este evacuat sau valorificat în agricultură. Există cartiere unde reţeaua de canalizare este subdimensionată, unde tuburile de beton sunt macerate (fiind necesară înlocuirea lor), iar staţia de epurare nu poate asigura parametrii impuşi de NTPA001, decât pentru max 170l/s.

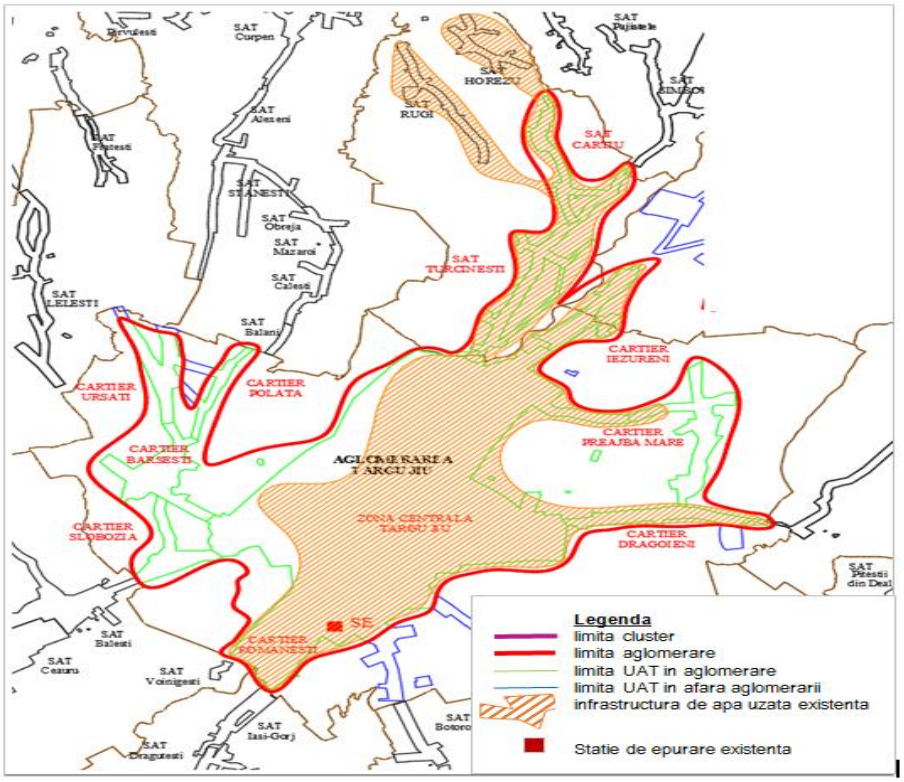

Fig. 2.93. Harta infrastructura actuală apa uzată în aglomerarea Tărgu Jiu[196]

[196] *Sursa:Date puse la dispoziție de S.C. APAREGIO Gorj S.A.*

Rețeaua de canalizare preia apele uzate menajere provenite de la cartierele de locuinte tip blocuri și locuințe individuale, precum și de la activitățile administrative și economice ce se desfașoară în aglomerarea Târgu Jiu. Pentru ridicarea nivelului hidrostatic, rețelele de colectare și transport ape uzate sunt echipate cu stații de pompare.

Lungimea totală a rețelei de canalizare din aglomerarea Târgu Jiu este 136,27 km.

Principalele deficiențe ale sistemului de canalizare:

- grad de acoperire cu rețele de canalizare insuficient: există zone periferice și centrale din municipiul Târgu Jiu care nu beneficiază de servicii de canalizare;
- lipsa colectării centralizate a apelor uzate conduce la poluarea surselor de apă (ex. Polata, Preajba Mare);
- o parte din sistemul de canalizare funcționează în regim mixt producând fluctuații de debite și încărcări la intarea în stația de epurare;
- datorită interconectării cu rețeaua de canalizare pluvială, o parte din apele menajere sunt descărcate direct, fără epurare, în râul Amaradia și râul Jiu, prin cele patru guri de vărsare ape pluviale;
- tronsoanele de canalizare cu vechime mare, au grad mare de uzură și funcționează necorespunzător, fiind colmatate, iar altele parțial distruse;
- o parte din apa uzată se pierde din rețeaua de canalizare în sol (exfiltrații), datorită tubulaturii sau îmbinărilor distruse;
- existența unor tronsoane de rețea surpate și imposibil de curățat și exploatat în condiții optime de funcționare;
- existența unor cămine de vizitare pe traseul rețelelor de canalizare cu grad mare de uzură în exploatare, cu fisuri în pereți și fără capace de vizitare, cu risc de accidente;
- existența unor colectoarele principale și secundare de canalizare menajeră care traversează sau parcurg în integralitate, proprietăți private;
- lipsa unei evidențe clare a avariilor (număr, tip de intervenție, modalitate de rezolvare) întâmpinate de Operator și contorizate într-un registru de evidență a avariilor gestionat de Operator, precum și o cuantificare valorică clară a acestora;
- organizarea deficitară și dotarea insuficientă a Operatorului pentru activitățile de curățire și întreținere a rețelelor de canalizare.

Îmbunătăţirea continuă a calităţii şi eficienţei serviciului public de apă şi canalizare este o prioritate a Primăriei Municipiului Târgu Jiu.

2.10.1.3. EPURAREA APELOR UZATE

O problemă încă nerezolvată în ceea ce privește epurarea apelor uzate o reprezintă evacuările de ape menajere provenite din localităţile urbane şi rurale care nu şi-au realizat încă staţii de epurare noi sau retehnologizate. De asemenea, chimizarea în exces a agriculturii a determinat modificarea echilibrului solului şi acumularea în sol, precum şi în apa freatică a substanţelor minerale.

Apele uzate epurate evacuate depăşesc, în general, limitele la indicatorii de calitate impuşi prin legislaţie, care interzice evacuarea în receptorii naturali a apelor uzate care conțin pesticide, a apelor uzate conținând patogeni sau viruși, provenind de la spitale, unități zootehnice, abatoare și a afluenților stațiilor de epurare orășenești.

Principalii indicatori de calitate la care s-au înregistrat depăşiri ale limitelor autorizate au fost următorii: suspensii totale, CBO5, CCOCr, substanţe extractibile, reziduu fix, azot total, fosfor total. Aceste depăşiri se datorează exploatării necorespunzătoare a echipamentelor existente, dar şi necesităţii de retehnologizare a acestora. Majoritatea staţiilor de epurare sunt dotate doar cu treaptă mecanică, nu şi biologică, calitatea apelor evacuate fiind necorespunzătoare.

Se poate afirma faptul că problemele legate de calitatea apelor de suprafaţă şi a celor subterane sunt cauzate în general de:

- ✓ rata redusă a populaţiei racordate la sistemele de colectare şi epurare a apelor uzate;
- ✓ *eficienţa de epurare scăzută a staţiilor de epurare existente;*
- ✓ *existenţa, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali şi riscul de îmbolnăvire al populaţiei;*
- ✓ *dezvoltării zonelor urbane şi protecţiei insuficiente a resurselor de apă;*
- ✓ *managementul necorespunzător al deşeurilor municipale şi industriale;*
- ✓ *utilizarea neraţională a îngrăşămintelor chimice şi a produselor de uz fitosanitar;*
- ✓ *exploatarea neautorizată a agregatelor minerale din albiile minore şi majore ale râurilor etc.*

Un alt aspect important este acela ce priveşte regimul natural al apelor, care a suferit în timp o serie de modificări cantitative şi calitative, datorită poluării şi executării unor lucrări hidroameliorative şi hidrotehnice, inclusiv captări.

În legătură cu modificările calitative ale apelor subterane, poluarea se produce cu substanţe impurificatoare care alterează calităţile fizice, chimice şi biologice ale acestora. De exemplu, un număr mare de hidrostructuri au suferit în timp procesul de contaminare cu azotaţi (NO_3). O situaţie cu totul aparte o reprezintă contaminarea acviferelor cu substanţe organice, amoniu şi bacterii, întâlnită mai ales în zonele de intravilan rural, unde din cauza lipsei de dotări cu instalaţii edilitare, apele uzate menajere ajung direct sau indirect în subteran.

În concluzie, pentru protecţia calităţii apelor sunt necesare următoarele măsuri:

- *implicarea autorităţilor administraţiei publice locale în elaborarea proiectelor şi obţinerea finanţărilor pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare şi a staţiilor de epurare;*
- *reabilitarea şi modernizarea staţiei de epurare municipale;*
- *execuţia la termen a măsurilor şi lucrărilor prevăzute în Programele de etapizare parte integrantă a autorizațiilor de gospodărire a apelor;*
- *îmbunătăţirea randamentelor de funcţionare a staţiei de epurare printr-o exploatare corespunzătoare conform prevederilor regulamentelor de funcţionare, întreţinere şi exploatare;*
- *dotarea laboratoarelor operatorilor din sectorul de apă la nivelul necesar pentru controlul şi supravegherea calităţii apelor, în conformitate cu prevederile legale şi ale directivelor europene;*
- *alinierea la cerinţele Directivei Nitraţilor prin: reducerea deversărilor de nutrienţi în corpurile de apă, promovarea schimbărilor comportamentale la nivel local şi sprijin pentru întărirea cadrului de reglementare şi a capacităţii instituţionale;*
- *continuarea procesului de regionalizare a operatorilor existenţi în sectorul de apă.*

Stația de epurare a municipiului Târgu Jiu [197] existentă a fost construită la începutul anilor 1980 ca un proces clasic a nămolului activat. Stația de epurare a fost construită în aceeași locație, făcând astfel necesară mai întâi demolarea structurilor existente, avariate, mai exact în intravilanul municipiului Târgu Jiu, în zona sudică, între două cursuri de apă, râul Jiu și râul Amaradia. Amplasamentul se află în zona de intersecție a drumului național DN66 cu drumul județean DJ633A din care se asigură și accesul în incinta stației.

Statia de epurare Târgu Jiu este destinată procesarii apelor uzate menajere colectate și transportate prin rețeaua de canalizare a aglomerării.

Procesul nămolului activat rămane cel mai corespunzator proces de tratare deoarece asigură un tratament terțiar stabil (îndepartarea de nutrienți) și beneficiile economisirii energiei din nămolul stabilizat prin asimilarea de nămol anaerob. Măsurile prevăd în mod particular lucrări noi la intrare cu deversor de apă pluvială, stația cu grătare, camere desnisipare și stații intermediare de pompare. Decantarea primară va implica:

- restaurarea a două decantoare primare existente pentru utilizarea viitoare ca bazine anaerobe de contact pentru îndepărtarea biologică a fosforului;
- reabilitarea și rearanjarea bazinelor de aerare existente pentru viitoarea utilizare ca bazine de pre-de-nitrificare;
- construirea a două noi bazine de aerare și două decantoare finale, precum și reproiectarea stației de pompare a nămolului.

[197] *Sursa:Site-ul oficial al S.C. APAREGIO Gorj S.A.*- https://www.aparegio.ro/proces-tehnologic/retele-canalizare/

Evacuarea altor reziduri de la tratarea apei uzate: Proiectarea desnisipatorului pentru stația de epurare include un echipament de spălare a nisipului. Acest agregat spală părțile organice din cadrul amestecului de apă–nisip care provine de la desnisipator. Nisipul spălat și deshidratat poate fi reciclat și folosit în industria construcțiilor ex. pentru rambleiaj (umplere) sau pentru așezarea conductelor pe pat de nisip.

Grăsimea colectată în separatorul de grăsimi reprezintă o sursă pentru crearea suplimentară de biogaz. Acesta, va fi pompat în digestoarele anaerobe. Grăsimea colectată în stațiile din Motru, Bumbești Jiu, Târgu Cărbunești și Țicleni va fi transportata catre stația de epurare Târgu Jiu și încărcată în digestoarele de nămol.

O parte din lucrările de reabilitare și extindere a stației de epurare au fost executate prin POS Mediu în cadrul proiectului ”*Extinderea si reabilitarea sistemelor de apa si apa uzata in judetul Gorj*” (*CCI 2007 RO 161 PR 007*), restul lucrărilor fiind fazate prin POIM Faza 2 (*cod proiect SMIS 2014+105336*). Prin acest proiect se vor realiza următoarele: **modernizarea stației din Târgu Jiu** (107.000 P.E.) pentru a fi în conformitate cu cererile de tratare terțiară și **construirea stației de epurare Bumbești Jiu** (7.500 P.E.), **stației de epurare Târgu Cărbunești** (4.200 P.E.) **și stației de epurare Țicleni** (4.000 P.E.) pentru a fi în conformitate cu standardele de tratare secundară în deplin acord cu *Directiva UWW 91/271/EEC* și amendamentele corespunzatoare.

Conform măsurătorilor efectuate de Operator la stația de epurare, în perioada 01.01.2019 – 30.06.2019, **debitul mediu de apa uzată influent în stația de epurare a fost de 16.504,15 mc/zi**, iar **debitul maxim înregistrat a fost 34.667,00 mc/zi** (30.01.2019).

La ora actuală, stația de epurare funcționează sub capacitatea hidraulică proiectată, (cca.31% din capacitate în anul 2019), fiind astfel posibilă extinderea rețelei de canalizare în toată aglomerarea, chiar și în afara acesteia.

Principalele deficiențe ale stației de epurare:

- funcționarea necorespunzatoare a unor tronsoane de canalizare cresc nivelul infiltrațiilor în influentul stației crescând încărcarea hidraulică și diluția poluanților;
- nu toți agenții economici din aglomerare sunt monitorizați, motiv pentru care debitele și încărcările acestora pot perturba funcționarea stației;
- nu există facilitați pentru preluarea nămolurilor fecaloide vidanjate provenite de la zonele limitrofe ce nu fac parte din aglomerare;
- nu sunt asigurate facilitațile necesare pentru aplicarea măsurilor cuprinse în managementul nămolurilor;
- nu sunt asigurate facilitațile pentru dezodorizarea incintelor, în special a celor din linia nămolului;
- conducta de evacuare apă epurată spre emisar este pozată și pe terenuri private, este parțial colmatată și nu poate transporta debitul de dimensionare al stației.

Pentru a fi în conformitate cu *Directiva UE (91/271/EEC) privind Tratarea Apei Uzate Urbane*, sunt necesare măsuri substantiale de reabilitare, modernizare și construcție pentru stațiile de tratare a apei uzate în toate cele 5 aglomerări urbane ale județului Gorj.

2.10.1.4. SISTEMUL DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ

Serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat reprezintă totalitatea activităților privind producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice, desfășurate la nivelul unităților administrativ teritoriale sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale sau a asociațiilor de dezvoltare comunitară, dupa caz, în scopul asigurării energiei termice necesare încălzirii și preparării apei calde de consum pentru populație, instituții publice, obiective social-culturale și operatori economici.

În județul Gorj, distribuţia *energiei termice* în sistem centralizat, aflată în declin în ultimii ani din cauza costurilor ridicate de producţie şi transport, tinde să fie înlocuită de sisteme mai mici, performante şi eficiente. Această „prăbușire” s-a datorat faptului că o mare parte din populaţia municipiului s-a debranşat de la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică, din cauza costurilor mari ale serviciului și a apariției centralelor proprii de încălzire, astfel că sistemul centralizat de încălzire a fost desființat.

În anul 2019 în județul Gorj se distribuia energie termică doar într-o singură localitate urbană – municipiul Motru.

În ceea ce privește locuințele individuale din mediul urban și din cel rural, acestea au sisteme de încălzire proprii:

- **încălzire locală cu sobe** folosind combustibil solid (**lemn cărbuni**);
- **încălzire locală cu sobe folosind gazele naturale** în municipiile Târgu Jiu și Urziceni, Fetești, orașul Țăndărei, comunele: Manasia, Coșereni, Grindu, Gârbovi,
- **centrale termice individuale** pe diverși combustibili (gaze naturale, combustibil lichid, gaz petrolier lichefiat) în prezent redus din totalul locuințelor individuale.

În municipiul Târgu Jiu, alimentarea cu energie termică în sistem centralizat (de tip distribuție agent termic) a fost sistată datorită costurilor mari de furnizare a agentului termic si ca urmare a debranșării unui număr foarte mare de locuitori.

Începând cu anul 2006, sistemul centralizat de alimentare cu energie termică a fost desfiinţat; acest sistem era alcătuit din 32 centrale termice și reţele de transport agent termic montate în canale termice.

Deficienţele acestui sistem (cazane si echipamente cu randament scăzut, conducte și izolaţii termice deteriorate, porţiuni de reţele termice ce traversau subsolurile blocurilor, etc.) au dus în timp la eficienţă scăzută a acestuia, la nemulţumiri ale populaţiei faţă de condiţiile termice din apartamente, fapt ce a declanșat debranșări masive ale consumatorilor, urmate de dezechilibre ale sistemului și în final la desfiinţarea lui. În prezent o parte din clădirile fostelor centrale termice de zonă au primit o funcţiune nouă, restul aflându-se în conservare.

Desfiinţarea sistemului centralizat de alimentare cu energie termică s-a datorat faptului că nu s-au depus eforturi pentru eficientizarea lui (prin reabilitarea și modernizarea centralelor și a reţelelor termice), iar oamenii au avut o alternativă si anume existenţa reţelei de distribuţie gaze naturale în localitate.

În prezent, încălzirea blocurilor de locuinţe se realizează cu microcentrale de bloc și centrale termice de apartament, încălzirea locuinţelor individuale din municipiu și din localităţile componente se realizează cu centrale termice individuale ce funcţionează cu gaze naturale și cu sobe de teracotă ce utilizează gazele naturale sau combustibilii solizi (lemne și cărbuni), iar încălzirea clădirilor de dotări și a celor industriale se realizează cu centrale termice individuale ce funcţionează cu gaze naturale.

În ultimii ani se observă un interes tot mai mare al primăriei Târgu Jiu pentru creșterea eficienţei energetice prin:

- ✓ reabilitarea termică a clădirilor sociale și a blocurilor de locuinţe;
- ✓ programe de educare și stimulare a locatarilor blocurilor pentru eficientizarea termică și energetică;
- ✓ înfiinţarea unui birou de eficienţă energetică, care să aibă ca obiectiv specific conservarea resurselor energetice, prin încheierea unui parteneriat între *Primăria Municipiului Târgu Jiu* și *Asociaţia pentru Politici Energetice din România pentru Conservarea Energiei a Universităţii C. Brâncuși*.
- ✓ instalarea de centrale termice proprii în școli și grădiniţe;
- ✓ utilizarea energiei din surse regenerabile.

2.10.1.5. REŢEAUA DE ALIMENTARE CU GAZE NATURALE

Gazele naturale reprezintă cel mai scump combustibil, având în acelaşi timp şi cel mai redus impact asupra mediului în comparaţie cu ceilalţi combustibili fosili (carbune, lignit), motiv pentru care reţeaua de distribuţie a gazelor naturale continuă să se extindă atât la nivel judeţean, cât şi municipal.

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a pieţelor de energie electrică şi gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, activitatea de reglementare s-a axat pe creşterea transparenţei pieţelor de energie electrică şi gaze naturale, promovarea producerii de energie electrică produse din surse regenerabile, promovarea producerii de energie electrică produse în capacităţi noi de cogenerare.

În ceea ce privește consumul de gaze naturale, în perioada 2015-2019, atât la nivelul întregii regiuni, cât și al județului Gorj, se constată o creștere a consumului de gaze naturale cu 26% la nivelul întregii regiuni, respectiv cu 29,53% la nivelul județului Gorj, situație prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 2.77. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Vest Oltenia, în perioada 2015-2019 [198]

Regiuni de dezvoltare și județe	Ani				
	2015	2016	2017	2018	2019
Regiunea Sud-Vest Oltenia	**339.504**	**380.439**	**445.235**	**520.600**	**458.882**
Dolj	93.814	95.343	99.467	99.268	88.633
Gorj	**61.099**	**72.271**	**77.513**	**82.201**	**86.705**
Mehedinți	5.432	9.258	10.034	14.308	13.370
Olt	104.174	109.816	117.077	124.233	124.207
Vâlcea	74.985	93.751	141.144	200.590	145.967

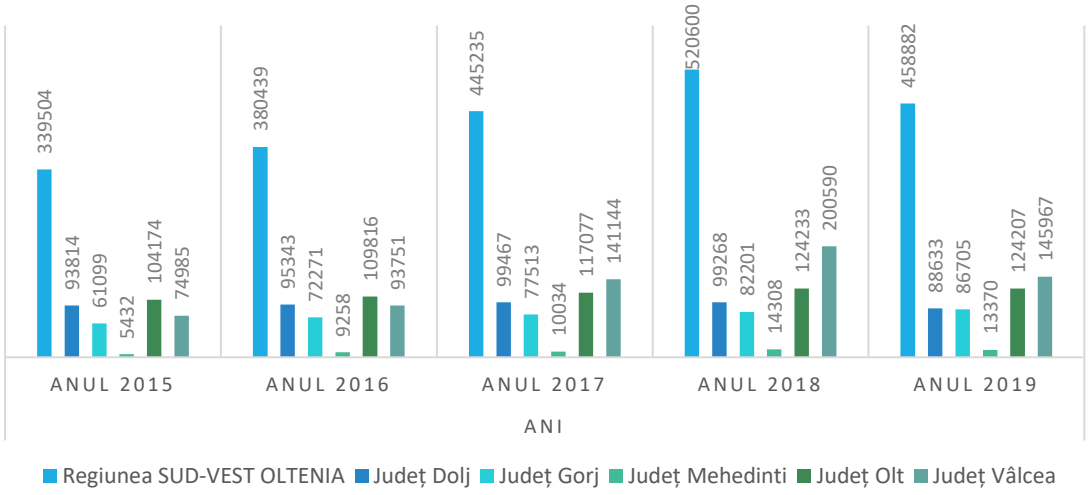

Fig. 2.94. Distribuția de gaze naturale pe localitățile ale Regiunii Sud-Vest Oltenia, în perioada 2015-2019 [199]

Alimentarea cu gaze naturale la nivelul **județului Gorj** se realizează prin ***S.C. "DISTRIGAZ SUD REȚELE"***, operator economic care își desfășoară activitatea în domeniul distribuției gazelor naturale, având ca principal obiect de activitate distribuția combustibililor gazoși prin conducte. Prin activitatea de distribuție, *Distrigaz Sud Rețele* asigură funcționarea în condiții de siguranță și la parametrii tehnici proiectați a tuturor elementelor componente ale sistemului de distribuție a gazelor naturale și a instalațiilor de utilizare, conform cu reglementările în vigoare, normele tehnice și clauzele contractuale.

[198] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*
[199] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Numărul localităților alimentate cu gaze naturale din județul Gorj, era în anul 2019 de 30, din care 7 în mediul urban (cu excepția orașelor Tismana și Novaci) și 23 în mediul rural.

Lungimea totală a conductelor de distribuţie a gazelor naturale a fost 890,1 km în 2019, în creștere față de anul anterior cu 3,8 km, însă în scădere față de anul 2014 cu 17,2 km.

Volumul gazelor naturale livrate consumatorilor prin rețelele de distribuție a fost de 86.705 mii mc în anul 2019, în creștere față de anul 2014 cu 31%.

Alimentarea cu gaze naturale în Municipiul Târgu Jiu este asigurată de către *S.C. ”DISTRIGAZ SUD REȚELE”.*

Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Târgu Jiu a început încă din 1959 din *conducta magistrală de transport gaze Ţicleni–Paroșeni* prin intermediul *Staţiei de reglare măsurare predare primire (S.R.M.P.P.)* din cartierul Drăgoeni. Din această staţie pleacă spre oraş două conducte de repartiţie gaze naturale de presiune medie (Dn 200mm şi Dn 250 mm) ce alimentează staţiile de reglare măsurare de sector din cartierele C.A.M., 8 Mai şi Narciselor (de pe Calea Eroilor) – primele realizate în oraş.

Ulterior, pe măsura dezvoltării zonelor de locuit şi industriale au fost realizate următoarele staţii de reglare măsurare: *S.R.M. Narciselor (Drăgoeni - est), S.R.M. Poligon de prefabricate (sud), S.R.M. Vădeni (nord), S.R.M. ROMCIM (Bârseşti - vest), S.R.M. Unirii, S.R.M. ROSTRAM*. Aceste staţii de reglare măsurare sunt alimentate din structura Ţicleni - prin conductă Dn 500mm Ţicleni–Paroseni de medie presiune - aflată la est de oraş şi din structura Strâmba–Vulcan prin conductă Dn 300mm de medie-înaltă presiune – din vestul oraşului.

În paralel cu *conducta Ţicleni–Paroșeni* (Dn 500 mm) se află amplasată şi *conducta* de gaze naturale *Ardeal* (Dn 500 mm) ce funcţionează în regim de înaltă presiune şi care, în condiţiile scăderii presiunii din cele două structuri, permite asigurarea cu gaze a municipiului prin interconectarea în punctele *S.R.M. Vădeni şi S.R.M.P.P. Drăgoeni*.

În prezent, Municipiul Târgu Jiu este alimentat cu gaze naturale din sistemul naţional de transport şi distribuţie prin intermediul prin intermediul a 3 puncte de injectie, în regim de medie presiune.

Activitățile de mentenanță realizate în cadrul sistemului de distribuție asigură un grad ridicat de securitate industrial.

Consumatorii urbani alimentaţi sunt:

- ***locuinţele colective*** - pentru prepararea hranei şi pentru prepararea apei calde de încălzire şi a apei calde menajere;
- ***centralele termice*** de cuartal şi de bloc*;*
- ***locuinţele individuale*** - pentru încălzire şi prepararea hranei.

Staţiile de reglare de sector sunt amplasate, pe cât posibil, în centrele de greutate ale consumului, astfel încât să poată asigura corespunzător toţi consumatorii.

Conform datelor puse la dispoziție de *Distrigaz Sud Rețele*, **lungimea totală a rețelelor de distribuţie a gazelor naturale în municipiul Târgu Jiu** este următoarea:

Tab. 2.78. Lungimea rețelelor de distribuţie a gazelor naturale în Municipiul Târgu Jiu [200]

Nr.crt.	LOCALITATE	CONDUCTE	BRNȘAMENTE	
		lungime (m)	bucăți	lungime (m)
1.	Bârsești	4.258	32	1.870
2.	Drăgoieni	5.421	33	2.395
3.	Iezureni	1.829	28	247
4.	Polata	2.373	14	381
5.	Preajba Mare	9.707	44	2.754
6.	Romanești	5.527	32	1.173
7.	Slobozia	5.678	40	2.127
8.	**TÂRGU JIU**	**184.370**	**590**	**62.169**
9.	Ursați	4.635	56	1.513
TOTAL		**223.797**	**868**	**74.565**

Evoluția consumului de gaze naturale în municipiul Târgu Jiu, în perioada 2011-2019, este prezentată în graficul de mai jos:

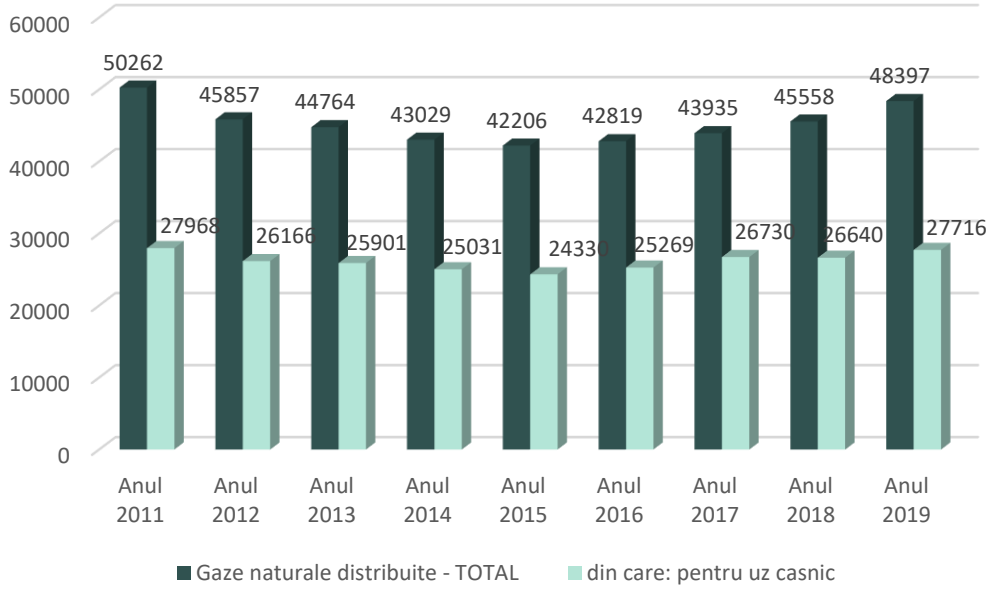

Fig. 2.95. Distribuția gazelor naturale pentru uz casnic în Municipiul Târgu Jiu, 2011-2019 (mii m^3) [201]

[200] *Sursa: Date furnizate de S.C. Distrigaz Sud Rețele – Direcția Regională Vest*
[201] *Sursa: Prelucrare date Institutul Național de Statistică*

Din tabel se observă o scădere continuă anuală a consumului de gaze naturale, în perioada 2011 - 2015, atât în sectorul economic cât și casnic, datorat în parte reducerii activităţii în sectorul economic, iar în cazul consumatorilor casnici a debranșărilor masive continue de la sistemul centralizat de distribuţie a energiei termice, fapt ce a dus la desfiinţarea pe rând a acestor centrale de zonă, dar și datorită utilizării de echipamente termice (centrale termice, etc.) din ce în ce mai performante cu randament ridicat. Începând cu anul 2016 se resimite o revigorare continuă a consumului, astfel că în anul 2019 înregistrează o creștere cu 12,79% a consumului total, respectiv cu 12,21% a consumului casnic, față de anul 2015.

2.10.1.6. REŢEAUA DE ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a pieţelor de energie electrică şi gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, activitatea de reglementare s-a axat, în principal, pe creşterea transparenţei pieţelor de energie electrică şi gaze naturale, promovarea producerii de energie electrică produse din surse regenerabile, promovarea producerii de energie electrică produsă în capacităţi noi de cogenerare.

Din perspectiva producţiei de energie electrică, Regiunea Sud-Vest Oltenia joacă un rol esenţial, prin prisma capacităţilor şi potenţialului de care dispune, mai ales în sectorul energiilor regenerabile.

Principalul furnizor de energie electrică în Regiunea Sud-Vest Oltenia a fost *Electrica Oltenia S.A*. Societatea a fost deţinută în totalitate de stat până în 2005, atunci când Grupul CEZ (Republică Cehă) a devenit acţionar majoritar (51%). **Începând cu data de 15.03.2007, Electrica Oltenia dispare ca titulatură, locul său fiind luat de CEZ Vânzare şi CEZ Distribuţie**.

CEZ Distribuție S.A. (actuala Distribuție Energie Oltenia sau, pe scurt, Distribuție Oltenia) este succesorul legal al companiei Electrica Oltenia SA, achiziționată integral de către Grupul CEZ din România în 2005**. În 2017, CEZ Distribuție S.A. a devenit *Distribuție Energie Oltenia S.A.*** pentru a se conforma prevederilor *Legii Energiei nr. 123/2012* și *Ordinului ANRE nr. 5/2015* privind diferențierea identității operatorului de distribuție de cea a furnizorului de energie electrică de ultima instanță din aria de operare (***CEZ Vânzare***).

Distribuţie Oltenia asigură alimentarea cu energia electrică în Judeţele **Dolj, Gorj, Olt, Vâlcea, Mehedinţi**, Argeş şi Teleorman.

Tab. 2.79. Operatorii economici licențiati pentru furnizarea energiei electrice în județul Gorj[202]

Societate	Adresa	Nr. licență	Emitere	Expirare
Furnizor implicit				
ENERGY GATE	Târgu Jiu, Gorj	2124	23/01/2019	23/01/2024
ENERO FURNIZARE	Târgu Jiu, Gorj	1837	07/10/2015	07/10/2020
Societatea Complexul Energetic Oltenia	Târgu Jiu, Gorj	1084	11/06/2012	11/06/2022

Sistemul de alimentare cu enegie electrică a consumatorilor din Municipiul Târgu Jiu și a localităților componente s-a proiectat și realizat în conformitate cu normativele energetice, respectiv pentru o alimentare cu energie electrică care să asigure un nivel de fiabilitate ridicat, un cost de realizare competitiv și o exploatare sigură și eficientă.

Sistemul de alimentare cu enegie electrică se realizează din *Sistemul Energetic Național* prin intermediul a 4 stații de transformare cu tensiunea superioară de 110 kV (110 kV/Medie Tensiune) și o stație de transformare Medie Tensiune/Medie Tensiune.

Pentru distribuția energiei electrice la divese tipuri de consumatori sunt folosite 4 puncte de alimentare, 4 puncte de conexiune, 198 posturi de transformare și 678,243 km rețele electrice. In plus față de aceste instalații care aparțin *Distribuție Energie Oltenia* este folosită pentru realizarea distibuției energiei electrice și o stație de trasnformare cu tensiune superioară de 220 kV (220 kV / 110 kV / 20 kV) care aparține *Operatorului Național de Transport și Sistem Transelectrica*.

Sistemul de distribuție a energiei electrice din municipiul Târgu Jiu a fost realizat etapizat odată cu dezvoltarea *Sistemului Energetic Național* și cu dezvoltarea economică și socială a municipiului Târgu Jiu, în conformitate cu normativele si prescripțiile energetice existente la data executării acestor instalații. În prezent lucrăriile de investiții care se realizează în rețelele de distribuție a energiei electrice din municipiul Târgu Jiu presupun înlocuirea totală /parțială a retelelor existente precum și înlocuirea echipamentelor existente cu echipamente noi. Lucrările de investiții realizate de către Distribuție Energie Oltenia în municipiul Târgu Jiu, au dus la realizarea unui sistem de distribuție corespunzător, care respectă cerințele impuse de legislația în vigoare.

Din punct de vedere tehnic sistemul de distribuție a energiei electrice asigură în condiții optime furnizarea energiei electrice clienților municipiului Târgu Jiu.

În tabelul de mai jos prezentăm principalii parametrii care caracterizează sistemul de alimentare cu energie electrică din municipiul Târgu Jiu:

[202] *Sursa: Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027*

Tab. 2.80. Sistemul de distribuție a energiei electrice din Municipiului Târgu Jiu în perioada 2017-2020 [203]

Nr. Crt.	Denumire instalație	2017	2018	2019	2020
1.	Număr stații de transformare 110 kV/Medie Tensiune si Medie Tensiune/Medie Tensiune	5	5	5	5
2.	Număr punctă de alimentare și puncte de conexiune	8	8	8	8
3.	Lungime totală rețele electrice de distribuție	631,032	648,902	658,728	678,243
3.1.	Lungime totală linii electrice subterane de medie teniune	103,796	112,255	114,749	118,353
3.2.	Lungime totală linii electrice aeriene de joasă tensiune	267,672	275,785	283,117	290,218
3.3.	Lungime totală linii electrice aeriene de medie tensiune	128,150	128,260	128,260	128,260
3.4.	Lungime totală linii electrice aeriene de joasă tensiune	131,414	132,602	132,602	141,412
4.	Număr total posturi de transformare	189	196	197	198
4.1.	Număr posture de transformare aeriene	36	38	38	38
4.2.	Număr posturi de transformare în cabină zidită	116	116	116	116
4.3.	Număr posturi de tranformare în cabină metalică	14	14	14	14
4.4.	Număr posturi de transformare în anvelopă din beton	23	28	29	30

***Distribuție Energie Oltenia* în calitate de distribuitor de energie electrică manifestă o continuă preocupare pentru realizarea de lucrări de modernizare a instalațiilor de distribuție a energiei electrice din municipiul Târgu Jiu**, care au ca efect îmbunătățirea eficienței energetice:

- *înlocuirea tranformatoarelor existente care au pirderi mari cu tranformatoare cu pierderi reduse;*
- *înlocuirea conductoarelor existente din rețelele aeriene cu conductoare cu sectiune mărită pentru reducerea pierderilor;*
- *înlocuirea liniilor electrice subeterane de joasă și medie trensiune folosind cabluri performante cu secțiune mai mare pentru reducerea pierderilor;*
- *înlocuirea liniilor subterane în cablu de medie tensiune existente care functioneaza la tensiunea de 6 kV cu linii subterane în cablu de medie tensiune cu funcționarea la tensiune de 20 kV.*

[203] *Sursa: Date puse la dispoziție de Distribuție Energie Oltenia*

Toate aceste măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice se realizează permanent în funcție de alocările bugetare anuale, în conformitate cu programele de investiții ale *Distribuție Energie Oltenia.*

2.10.1.7. SISTEMUL DE ILUMINAT PUBLIC

Prin *Legea nr.51/2006* a serviciilor comunitare de utilități publice și *Legea nr. 230/2006* a serviciului de iluminat public, s-a stabilit cadrul juridic și instituțional unitar privind înființarea, organizarea, exploatarea, gestionarea, finanțarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public.

Activitatea de iluminat public se concretizează prin monitorizarea stării sistemului si prin efectuarea de lucrări de reparații la rețelele existente de iluminat public, prin contractare de lucrări cu diverse societăți comerciale.

În cadrul serviciului de iluminat public al Municipiului Târgu Jiu, activitățile desfășurate cuprind în linii mari următoarele tipuri de servicii:

- *iluminatul stradal-rutier;*
- *iluminatul stradal-pietonal;*
- *iluminatul arhitectural;*
- *iluminatul ornamental;*
- *iluminatul ornamental-festiv.*

Sistemul de iluminat public din municipiul Târgu Jiu [204] este format din puncte de aprindere, cutii de distribuţie, cutii de trecere, linii electrice de joasă tensiune subterane sau aeriene, fundaţii, stâlpi, instalaţii de legare la pământ, console, corpuri de iluminat, accesorii, conductoare, izolatoare, cleme, armături, echipamente de comandă, automatizare şi măsurare utilizate pentru iluminatul public.

Reţeaua de iluminat public are o lungime de **179,86 km** din care:

- **Aerian - 120,86 km;**
- **Subteran - 59 km;**

Numărul de **stâlpi** ce aparţin reţelei municipiului Târgu Jiu este de **5.203**, iar numărul de **aparate de iluminat** este de **5.945**, după cum urmează:

- Bec economic 18 - 35 kW - 259 bucăţi;
- Corp iluminat 1 O W cu LED - 228 bucăţi;
- Bec halogen metalic 35 W - 4 bucăţi;

[204] *Sursa: Programulde Îmbunătăţire a Eficenţei Energetice al Municipiului Târgu-Jiu*

- Bec vapori sodiu 50 W - 992 bucăţi;
- Bec vapori sodiu 70 W - 3.378 bucăţi;
- Bec vapori sodiu 100 W - 759 bucăţi;
- Bec vapori sodiu 150 W - 341 bucăţi;
- Bec vapori sodiu 250 W - 673 bucăţi;
- Bec halogen metalic 120 W R7S - 190 bucăţi;
- Bec vapori mercur 125 W - 123 bucăţi.

Tab. 2.81. Infrastructura reţelei de alimentare a iluminatului public din Mun. Târgu Jiu [205]

Sistemul de iluminat	UM	An 2021
Total stâlpi de iluminat	*Buc.*	***5203***
Total reţea electrică iluminat public	*km*	***179 km***
Consum energie electrică iluminat public	*Mwh*	***4.565,30 Mwh***

Proiectele identificate ca având cel mai mare aport la eficientizarea consumurilor publice de energie ale Municipiului Târgu Jiu sunt:

- *Modernizarea sistemului de iluminat public prin schimbarea corpurilor de iluminat în spaţiile publice cu corpuri de iluminat cu LED, mai eficiente energetic;*
- *Instalarea unui sistem inteligent centralizat de monitorizare şi control al iluminatului public prin care se va putea monitoriza în timp real reţeaua şi corpurile de iluminat.*

În consecinţă, pentru cazul specific al municipalităţii, nu se pune numai problema reducerii consumului de energie electrică pentru sistemele de iluminat, ci mai curând a găsirii unor soluţii eficiente care să realizeze un iluminat economic, în condiţii de comfort acceptabil din punct de vedere cantitativ şi calitativ. În acest sens, deşi nu trebuie neglijate aspectele energetice (randament, eficienţă energetică), este necesar să se ia în considerare şi alte criterii pentru evaluarea iluminatului public.

Se poate concluziona faptul că, în pofida investițiilor realizate în perioada exercițiul anterior (2014–2020), în următoarea perioadă (2021–2027) investițiile din domeniu ar trebui să se concentreze către extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare a municipiului Târgu Jiu.

[205] *Sursa: Date puse la dispoziție de Primăria Municipiului Târgu Jiu*

2.10.2. EFICIENȚA ENERGETICĂ

Provocările cu care se confruntă Uniunea Europeană în domeniul energiei includ aspecte cum ar fi creșterea dependenței de importuri, nivelul ridicat al prețurilor la energie și volatilitatea acestora, creșterea cererii de energie la nivel global, diversificarea limitată, amenințările din ce în ce mai mari provocate de schimbările climatice, riscurile de securitate care afectează țările producătoare și pe cele de tranzit, progresul lent în ceea ce privește eficiența energetică, provocările care decurg din ponderea tot mai mare a energiei regenerabile, precum și nevoia de o mai mare transparență și de o mai bună integrare și interconectare pe piețele de energie.

În data de 30 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat o Propunere de regulament privind guvernanța uniunii energetice, în cadrul pachetului „*Energie curată pentru toți europenii*”[206], adoptat oficial de Parlament în noiembrie 2018 și de Consiliul European în decembrie 2018 [Regulamentul (UE) 2018/1999]. Astfel, politica energetică a UE are în centrul său un ansamblu de măsuri variate, care au menirea de a realiza o piață energetică integrată și de a asigura securitatea aprovizionării cu energie și durabilitatea sectorului energetic. În acest context, actuala agendă politică este determinată de politica integrată și cuprinzătoare privind clima și energia, adoptată de către Consiliul European în octombrie 2014, revizuită în decembrie 2018**,** al cărei **obiectiv este de a realiza, până în anul 2030,** următoarele:

- ***reducerea cu cel puțin 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;***
- ***creșterea cu 32 % a ponderii energiilor regenerabile în consumul de energie;***
- ***îmbunătățirea cu 32,5% a eficienței energetice;***
- ***interconectarea a cel puțin 15 % din sistemele de energie electrică ale UE.***[207]

Și *Parlamentul European* sprijină asumarea unor angajamente mai puternice decât propriile obiective ale UE, subliniind faptul că noua politică energetică trebuie să sprijine ***obiectivul de a reduce emisiile gazele cu efect de seră generate de UE cu 55 % până în 2030 și a atinge nivelul de zero emisii nete sau de neutralitate climatică până în 2050.***

Reducerea consumului și a risipei de energie este din ce în ce mai importantă pentru Uniunea Europeană. Măsurile de eficiență energetică sunt recunoscute tot mai mult nu doar ca un mijloc de a ajunge la aprovizionarea sustenabilă cu energie, de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, de a îmbunătăți securitatea aprovizionării și de a reduce costurile la import, ci și ca mijloc de promovare a competitivității UE. Eficiența energetică este, prin urmare, o prioritate strategică pentru uniunea energetică, iar UE promovează principiul ***„eficiența energetică pe primul loc”***.[208]

---

[206] *Sursa: https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition*
[207] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/68/politica-energetica-principii-generale*
[208] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica*

Totodată și în ceea ce privește ***performanța energetică a clădirilor***, Comisia Europeană a prezentat o propunere de revizuire a Directivei 2010/31/UE. În temeiul directivei (Directiva (UE) 2018/844), fiecare stat membru trebuie să stabilească o strategie de renovare pe termen lung pentru a sprijini ***renovarea parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat până în 2050***, facilitând transformarea eficace din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Strategiile naționale trebuie să conțină o foaie de parcurs cu obiective intermediare orientative pentru 2030, 2040 și 2050 și să precizeze modul în care aceste obiective contribuie la realizarea obiectivelor UE în materie de eficiență energetică.[209]

În ceea ce privește ***sursele regenerabile de energie*** (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii), acestea constituie alternative la combustibilii fosili care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de prețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze. Legislația UE privind promovarea surselor regenerabile a evoluat în mod semnificativ în ultimii ani. În anul 2009, liderii UE au stabilit obiectivul ca, ***până în 2020, 20% din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie***. În anul 2018, s-a stabilit obiectivul ca, ***până în 2030, 32 % din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie***. În prezent au loc dezbateri privind cadrul de politici viitor pentru perioada de după 2030.[210]

În prezent, România are asumată o *Strategie Energetică pentru perioada 2007-2020*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1069/2007. Ministerul Energiei a elaborat, în anul 2016, un Proiect de Strategie Energetică pentru perioada 2016-2030 și orizont de timp 2030-2050. Ca urmare, în baza Ordinului nr. 473/15.06.2017 al Ministrului Energiei, actualizat în februarie 2018, **a fost constituit și funcționează Grupul de Lucru pentru elaborarea *Strategiei Energetice Naționale pentru perioada 2017-2030 și orizont de timp 2030-2050*.**

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza

[209] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica*
[210] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile*

dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică stabilește faptul că ***România își va menține poziția de producător de energie în regiune*** și va avea un rol activ și important în gestionarea situațiilor de stres la nivel regional. Și **administrațiile locale**, precum municipiul Târgu Jiu, ca nivel de guvernanță cel mai apropiat de cetățeni, sunt cel mai bine plasate pentru a aborda chestiunile legate de climă, într-un mod cuprinzător, structurile de guvernanță locală a orașelor **deținând un rol crucial în atenuarea efectelor schimbărilor climatice, cu atât mai mult cu cât 80% din consumul de energie și din emisiile de gaze cu efect de seră sunt asociate cu activitățile urbane**.

De asemenea, similar cu perspectiva Uniunii Europene de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030 în jurul a cinci piloni, România a proiectat ***Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC 2021-2030)*** pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției naționale la consolidarea Uniunii Energetice.

În acest context, în luna decembrie 2018, a fost transmisă propunerea țintelor României privind contribuția la atingerea obiectivelor Uniunii, la orizontul anului 2030, astfel: [211]

Eficiență Energetică (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030)	***37,5%***
Emisii ETS (% față de 2005)	***44%***
Ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie	***27,7%***

Îmbunătățirea eficienței energetice **este un obiectiv strategic al politicii energetice naționale**, datorită contribuției majore pe care o are la realizarea siguranței alimentării cu energie, a dezvoltării durabile și competitivității, la economisirea resurselor energetice primare, precum și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice (PIEE) a localităților cu o populație mai mare de 5000 locuitori este întocmit în baza prevederilor *Legii nr. 121/2014 privind eficiența energetică*, cu modificările și completările ulterioare, ca sprijin pentru autoritățile administrație publice locale din localitățile cu peste 5000 de locuitori care au obligația legală de a elabora planuri de îmbunătățire a eficienței energetice care să includă măsuri pe termen scurt și măsuri pe termen de 3-6 ani. Modelul își propune să contribuie la creșterea capacității autorităților locale de a realiza documente de conformare relevante, bazate pe o cunoaștere corectă a modului în care se consumă energia în cadrul localității.

[211] *Sursa: PROGRAM DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A EFICIENŢEI ENERGETICE PENTRU MUNICIPIUL TÂRGU JIU, JUD. GORJ - Anul de raportare 2019*

Metodologia utilizată pentru întocmirea *PIEE* creează un cadru de lucru comun pentru toate localitățile din România. Ea se bazează pe instrumente utilizate cu succes la nivel european și internațional și facilitează stabilirea și îndeplinirea țintelor de creștere a eficienței energetice la nivel local, evaluarea performanțelor locale, precum și schimbul de experiență între localități.

Îmbunătățirea eficienței energetice la nivelul localității poate contribui la crearea de locuri de muncă în zonă având în vedere că renovarea clădirilor, instalarea sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile de energie, instalarea și operarea sistemelor de management energetic sunt activități care implică multă forță de muncă.

La elaborarea *Programului de îmbunătățire a eficienței energetice* la nivelul localității, **autoritățile publice locale trebuie să ia în considerare cele patru roluri pe care le joacă în domeniul energiei**, în fiecare dintre roluri putând să influențeze creșterea eficienței energetice. Astfel:

- ***În rolul de consumator de energie***: Administraţia locală trebuie să asigure energie pentru clădirile publice. Punerea în aplicare a unor programe şi acţiuni destinate economisirii energiei ar permite realizarea unor economii considerabile.

- ***În rolul de producător de energie***: Autorităţile locale pot deține producători locali de energie termică, electrică sau gaz, dar pot în același timp să fie prosumatori, producând energie din surse regenerabile de energie: solară, eoliană, biomasă. promova producţia de energie locală din sursele regenerabile de energie (SRE), dar și sistemele de producere în cogenerare a energiei electrice şi a energiei termice.

- ***În rolul de reglementator şi factor de dezvoltare***: Autoritățile locale pot adopta reglementări, politici de taxare locală sau programe de finanțare cum sunt subvențiile sau finanțările nerambursabile pentru a susține inițiativele private în domeniul eficienței energetice sau al utilizării surselor regenerabile de energie.

- ***În rolul de sursă de motivare şi exemplu pentru comunitate***: Este important ca autoritățile locale să contribuie la informarea, motivarea și schimbarea de comportament a cetăţenilor și a operatorilor economici cu privire la utilizarea eficientă, rațională a energiei și să reprezinte un model prin acţiuni care sprijină dezvoltarea energetică durabilă.

În cadrul *Strategiei de dezvoltare locală*, unul din obiectivele specifice este politica privind problemele energetice. De aceea, *Strategia de îmbunătățire a eficienței energetice* este un instrument în elaborarea unei viziuni pe termen de cel puțin 3-6 ani, care să definească evoluția viitoare a comunității, ținta spre care se va orienta întregul proces de planificare energetică.

Programul de eficienţă energetică la nivelul Municipiului Târgu Jiu se impune ca o necesitate în abordarea integrată a resurselor disponibile la nivel local precum şi a consumurilor energetice, în vederea coordonării investiţiilor şi planificării corespunzatoare a resurselor financiare. Rezolvarea problemelor de eficientizare energetică constituie o prioritate a politicilor de dezvoltare social și economică.

Stabilirea obiectivelor pe termen de cel puțin 3-6 ani, contribuie la creșterea capabilității departamentelor și structurilor de execuție aflate sub autoritatea Consiliului local al localității de a gestiona problematica energetică și, în același timp, de a adopta o abordare flexibilă, orientată către piață și către consumatorii de energie, în scopul de a asigura dezvoltarea economică a localitatii și de a asigura protecția corespunzătoare a mediului.

În *PIEE* vor fi cuprinse acele măsuri pentru care *Primăria* și *Consiliul Local* sunt eligibile să intervină conform legii, respectiv poate aloca fonduri din bugetul local, poate accesa fonduri structurale, este eligibil să facă împrumuturi, să acceseze fonduri din alte surse, altele.

Autoritățile administrației publice locale vor include în *PIEE* toate sectoarele relevante, din perspectiva consumului de energie pentru localitatea respectivă. Astfel, se vor avea în vedere, după caz:

- *clădiri publice aflate sub autoritatea administrației locale (de ex: UAT și autoritatea deliberativă – Consiliul local)*
- *clădiri rezidențiale;*
- *iluminatul public;*
- *alimentarea cu apă;*
- *canalizare și epurarea apelor uzate;*
- *colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;*
- *alimentarea cu energie termică în sistem centralizat;*
- *salubrizarea localităților*
- *transportul public local de călători*
- *producerea energiei electrice și termice din surse regenerabile.*

Utilizarea rațională și inteligentă a energiei

Creșterea eficienţei energetice prin utilizarea rațională și inteligentă a energiei este una din cele mai simple metode de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră şi de a spori durabilitatea şi siguranţa aprovizionării cu energie. Această abordare sprijină dezvoltarea economică, creează locuri de muncă şi reduce cheltuielile aferente consumului de energie pentru locuinţe şi clădiri publice.

Un nivel ridicat al calității vieții cetățenilor din Municipiul Tg Jiu este strâns legat de calitatea infrastructurii socio – economice a localității și siguranța alimentării cu energie. Ridicarea confortului cetățenilor presupune consum de energie eficient în perspectiva diminuării resurselor energetice epuizabile și în contextul provocării schimbărilor climatice. Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea surselor de energie regenerabilă favorizează obținerea acestui confort, prin reducerea consumului de energie pe teritoriul Municipiului.

Mijloacele de atingere a obiectivelor propuse sunt dezvoltarea cooperării între instituții și oameni, transferul experienței pozitive, a bunelor practici și noilor cunoștințe

tehnice în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabile, stimularea utilizării noilor tehnologii, îmbunătățirea capacității organizaționale a instituțiilor publice prin management energetic performant și creșterea rolului de model pentru comunitate.

Reabilitarea durabilă a clădirilor și construcțiilor

Conform datelor prezentate în cadrul ***Programului de îmbunătăţire a eficienţei energetice (PIEE) pentru Municipiul Tg Jiu*** la nivelul anului 2017, consumul de energie înregistrat la nivelul clădirilor publice a fost după cum urmează:

- ✓ pentru încălzire și apă caldă de consum (energie termică): 33.504 MWh/an;
- ✓ pentru răcire și alte destinații (energie electrică): 2.041 MWh/an.

De asemenea, tot la nivelul anului 2017 – din aceeași sursă, consumul de energie înregistrat la nivelul clădirilor rezidențiale a fost după cum urmează:

- ✓ pentru încălzire și apă caldă de consum (energie termică): 270.359 MWh/an;
- ✓ pentru răcire și alte destinații (energie electrică): 151.299 MWh/an.

Măsurile propuse pentru atingerea obiectivelor specifice de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în clădiri existente sunt:

- ➢ modernizarea energetică a clădirilor: creșterea performanței energetice a anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol, subsol), șarpantelor și învelitoarelor, prin îmbunătățirea izolației termice, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii;
- ➢ montarea de instalații fotovoltaice pentru producerea distribuită a energiei electrice la nivelul clădirilor: utilizarea arhitecturii solare acolo unde este posibil, montarea de panouri fotovoltaice pe acoperișuri, pentru clădirile cu suprafețe mari ocupate;
- ➢ montarea de instalații termosolare pentru producerea de apă caldă de consum: înlocuirea sau completarea surselor clasice de încălzire sau preparare a apei calde prin utilizarea surselor de energie regenerabilă (panouri solare) la acele clădiri la care se dovedește prin proiectul tehnic un cost optim al investiției în raport cu energia economisită și o investiție realizată cu surse clasice de combustibil;
- ➢ modernizarea instalațiilor de iluminat interior: înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- ➢ reabilitarea instalațiilor interioare de distribuție a energiei termice: reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente;
- ➢ introducerea sistemului de raportare lunară centralizată a consumurilor de utilități (apă, gaz, energie electrică); analiza periodică a consumurilor de energie prin raportarea la clădiri similare ca destinație și construcție, clădiri de referință și perioade anterioare.

În continuare, prezentăm **acțiunile realizate pe teritoriul Municipiului Tg Jiu**, în vederea reabilitării termice a clădirilor și reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră asociate:

- Au fost finalizate investițiile "*Completarea sistemului clasic de producerea apei calde menajere cu sisteme care utilizeaza panouri solare la Gradinița nr. 1 și Creșa nr. 4"* și investiția "*Completarea sistemului clasic de producere a apei calde menajere cu sisteme care utilizează panouri solare la Creșa și Grădinița nr. 5 Vis de Copil*".

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 712/19.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistență tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a blocului nr. 2 din strada Unirii, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 40/22.10.2020, pentru realizarea investiției mai sus mentionată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 710/19.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare termică bl. nr. 4 str. Ecaterina Teodoroiu, Mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 38/14.10.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 713/19.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistență tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a blocului nr. 9 din strada Aleea Energeticienilor, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 33/04.09.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 714/19.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistența tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a blocului nr. 7 din strada Aleea Energeticienilor, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 31/28.08.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 709/19.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare tehnică bl. nr. 4, bl. nr. 6, bl. nr. 8 str. Alexandru Vlahuta, Mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 48/31.12.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 717/23.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistență tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a bl. 1 si bl. 3 str. Alexandru Vlahuta, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 34/16.09.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 718/23.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare tehnică bl. 4, str. Popa Șapcă, Mun. Tg-Jiu*".

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 719/23.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare*

termică bl. 3, str. Ecaterina Teodoroiu, Mun. Tg-Jiu". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 37/13.10.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 20/29.05.2018, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Reabilitare corp D, Grup Școlar Agricol Bârsești*". A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 52670/20.11.2019.

Fig. 2.96. Șantier de reabilitare termică a unui bloc din Municipiul Tg Jiu

- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 44/22.08.2018, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Extindere Școală Generală Alexandru Ștefulescu*". A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 47946/16.11.2020.

Fig. 2.97. Școala generală Alexandru Ștefulescu reabilitată în anul 2020

- A fost încheiat contractul de finanțare nr. 3681/30.01.2019, pentru implementarea proiectului "*Extindere și Reabilitare Grădinița Mihai Eminescu, Corp C1*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 06/06.04.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.
- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 76/30.12.2019, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Reabilitare Colegiul Național Tudor Vladimirescu, Mun. Tg-Jiu*". În prezent, lucrările se află în execuție.
- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 72/24.12.2019, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Reabilitare Colegiul Național Spiru Haret, Mun. Tg-Jiu*". Lucrările au fost finalizate în septembrie 2020.

Fig. 2.98. Lucrări de reabilitare termică la Colegul Național Spiru Haret

- A fost încheiat contractul de finanțare nr. 4168/17.04.2019, pentru implementarea proiectului "*Extindere și Reabilitare Gradinița nr. 8*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 69/19.12.2019, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 5665/02.05.2019 în vederea prestării serviciilor de proiectare și asistență tehnică pentru implementarea proiectului "*Reabilitare energetică a Spitalului de Urgența Tg-Jiu, locația Tudor Vladimirescu*". În cursul anului 2020, a fost elaborată și recepționată documentația tehnică conform procesului verbal de recepție nr. 17488/22.12.2020, urmând a fi inițiată procedura de achiziție publică pentru execuția lucrărilor.

- A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 17310/21.12.2020, pentru obiectivul de investiție "*Reabilitarea și modernizare secțiile cardiologie, endocrinologie, obstretică ginecologie, Spitalul Județean de Urgența TG-Jiu*, str. Progresului, nr. 18. Prin HCJ nr. 76/27.06.2019 a fost aprobată documentația tehnico-economică și a indicatorilor tehnico-economici

pentru proiectul "*Extindere și dotare Centrul Scolar pentru Educație Incluzivă Tg-Jiu*" și a fost încheiat contractul de finanțare nr. 4725/05.09.2019. În cursul 2020 s-a încheiat contractul de lucrări nr. 12632/29.09.2020. având ca obiect servicii de proiectare, asistentă tehnică din partea proiectantului și execuție lucrări pentru realizarea obiectivului de investiție mai sus menționat.

- A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 4371/09.12.2019 privind investiția "*Instalare sistem de încălzire la Centru de Zi pentru Copii aflați în situatie de risc de separare de părinți ValeaGilortului-CSCCD Novaci*".

Referitor la *sediul DGASPC* acesta se regăseste într-o altă locație, respectiv, str. Siretului, mun. Tg-Jiu, iar în str. 23 August există un singur centru în subordinea DGASPC care a fost reabilitat energetic conform procesului verbal de recepție la terminarea lucrărilor, înregistrat la Consiliul Județean Gorj cu nr. 17178/16.07.2015.

Pe str. Ecaterina Teodoroiu a fost reabilitată energetic clădirea din cadrul DGASPC, respectiv *Complexul de Servicii Comunitare pentru copilul cu nevoi speciale Tg-Jiu*, conform procesului verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 22947/09.10.2015

În anul 2020, un număr de **31 de blocuri din municipiul Târgu-Jiu** au intrat într-un **program de reabilitare termică**. Blocurile care au intrat în program sunt: *Blocul nr. 2 din strada Gheorghe Magheru, Blocul nr. 4 din strada Gheorghe Magheru, Blocul nr. 6 din strada Gheorghe Magheru, Blocul nr. 2 din strada Nicolae Bălcescu, Blocul nr. 3 din strada Nicolae Bălcescu, Blocul nr. 5 din strada Nicolae Bălcescu, Blocul nr. 2 din strada Revoluției, Blocul nr. 4 din strada Revoluției, Blocul nr. 6 din strada Revoluției, Blocul nr. 24 din bulevardul Republicii, Blocul nr. 26 din bulevardul Republicii, Blocul nr. 30 din bulevardul Republicii, Blocul nr. 112 din strada 1 Decembrie, Blocul nr. 67 din strada 1 Decembrie, Blocul nr. 3 din strada Unirii, Blocul nr. 27 din strada Unirii, Blocul nr. 56 din strada Victoriei, Blocul nr. 225 din strada Victoriei, Blocul nr. 102 din strada 11 Iunie, Blocul nr. 4 din Aleea Plopilor, Blocul nr. 21 din strada A. I. Cuza, Blocul nr. 11 din strada Siretului, Blocul nr. 4 din strada Săvinești, Blocul nr. 5 din bulevardul Nicolae Titulescu, Blocul nr. 14 din bulevardul Nicolae Titulescu, Blocul nr. 4 din Aleea Smârdan, Blocul nr. 2 din Aleea Smârdan, Blocul nr. 5 din strada Brândușei, Blocul nr. 3 din strada Garofiței, Blocul nr. 15 din strada 9 Mai, Blocul nr. 108 din strada 1 Decembrie*.

Realizarea construcțiilor noi se va desfășura cu impunerea respectării în proiectare și execuție a cerințelor minime privind performanța energetică prin monitorizare la faza de concepție, execuție și recepție a noilor construcții sub aspectul respectării în proiectare și execuție a cerințelor normate privind performanța energetică, în special cerințele legate de NZeb (clădiri cu consum de energie aproape zero).

Folosirea resurselor de energie naturale regenerabile

Resursele regenerabile de energie reprezintă unul dintre cei mai importanți factori pentru atingerea unei dezvoltări durabile a unei comunități locale. Eforturile de implemetare a acestor proiecte trebuie să înceapă de la pregătirea resursei umane, până la asigurarea finanțărilor necesare, conștientizarea populației, creșterea nivelului de acceptare a acestor proiecte și asumarea colectivă a programelor de implementare.

Academia pentru Energie Regenerabilă și Distribuție a Energiei Electrice a început în luna august 2020 recrutările pentru prima serie de mineri din Valea Jiului care doresc să lucreze în sectorul energiei regenerabile și al distribuției de electricitate.

Acest proiect a fost lansat sub egida Ministerului Energiei de *Asociația Română pentru Energie Regenerabilă, Academia RESS-MONSSON* și *CEZ România* și are ca scop să ofere angajaților din sectorul minier o alternativă de reconversie profesională.

Ca prim pas, *Academia* a lansat, la începutul lunii august 2020, un portal pentru pre-înregistrarea celor interesați să participe la cursurile de reconversie și formare profesională. Ulterior acestei etape, Academia a inițiat o campanie de interviuri în vederea începerii angajărilor în industria eoliană.

Pentru înființarea Academiei, *Ministerul Energiei*, împreună cu *Asociaţia Română pentru Energie Eoliană (RWEA), Monsson Operations, Distribuţie Energie Oltenia* şi *Universitatea din Petroşani* au semnat un protocol de colaborare.

Academia de Pregătire şi Reconversie profesională pentru Surse Regenerabile şi Distribuţie a Energiei Electrice, cu puncte de formare la Tg. Jiu şi la Craiova, va pregăti circa 500 de tehnicieni pe fiecare an, timp de 10 ani. La aceştia se adaugă 3.000 de persoane care urmează să fie specializate în distribuţia energiei electrice.

Certificarea minerilor în cadrul *Academiei* le va permite acestora să lucreze în instalarea, operarea şi mentenanţa proiectelor regenerabile. Resursa umană care va fi pregătită pe teritoriul Municipiului Tg Jiu va contribui decisiv la creșterea nivelului de implementare a proiectelor regenerabile la nivelul întregii zone, cu reducerea amprentei de carbon și reconversia profesională a populației din zonele monoindustriale.

Administrația Fondului de Mediu a aprobat finanțarea proiectului "*Completarea sistemului clasic de producere apă caldă menajeră, cu sistem care utilizează energia solară, la Gradinița și creșa nr.5 Vis de copil și completarea sistemului clasic de producere apă caldă menajeră, cu sistem care utilizeaza energia solară, la Grădinița nr.1 și creșa nr.4*". Proiectul a fost finanțat cu suma de 319.904 lei, prin contractul 29/N/17.10.2018.

Fig. 2.99. Gradinița Vis de copil clădire reabilitată și dotată cu panouri termosolare

CEZ a investit 145.000 de euro în montarea unor sisteme de panouri fotovoltaice la 9 licee care pregătesc „GenerațiaViitorului”. Astfel, aproape 3.000 de elevi și profesori actuali, dar și viitoarele generații din licee din județele Argeș, Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea, Teleorman, Caraș-Severin și Constanța beneficiază din luna martie 2021 de energie verde datorită inițiativei Grupului CEZ în România de a monta și dona câte o centrală de panouri fotovoltaice cu o putere de 15 kW fiecare. La Liceul Energetic din Târgu-Jiu panourile au fost deja montate și funcționează

Inițiativa este o investiție cu impact pe termen lung, în valoare de 15.000 de euro/fiecare liceu, fonduri asigurate de Grupul CEZ în România. Este important de menționat faptul că, după finalizarea lucrărilor, centralele fotovoltaice au trecut în administrarea directă și în patrimoniul primăriei/liceului beneficiar.

Detaliile tehnice ale investiției: putere instalată a unui panou este de 285 W; numărul total de panouri care formează kitul fotovoltaic de 15 kWp este de 54 bucăți; greutatea panoului este de aproximativ 18 kg; greutate estimată a kitului fotovoltaic de 15 kWp este de aproximativ 972 kg; suprafața estimată care va fi ocupată de kitul fotovoltaic de 15 kWp este de aproximativ 100 mp pe acoperișul clădirilor existente în incinta liceului.

Fig. 2.100. Imagine cu Liceul energetic din TgJiu unde au fost amplasate panouri fotovoltaice

Programul Casa Verde finanțat de AFM și destinat să sprijine implementarea proiectelor de energii regenerabile atât la persoanele fizice, cât și la cele juridice, a avut un succes deosebit în Tg Jiu. Peste 250 de dosare au fost depuse în 2016, peste 100 au fost aferente anului 2017. Din cei 260 de instalatori persoane juridice validate de program la nivel national, 5 companii au fost din zona Tg Jiu: Elpromex Consult SRL, Mecanoelectrica SRL, Darcom Group SRL, Electroconstrucția Elco SA, Fevaldan Service SRL.

Complexul de servicii alternative la protecția rezidențială Tg.Jiu, str. 23 August, nr.24, clădire preluată de la *Direcția de Sănătate Publică Gorj*, *din municipiul Tg. Jiu*, a fost reabilitată, recompartimentată și dotată cu mobilier de către *Fundația SERA România*.

A fost realizat proiectul de completare a sistemului clasic de producere a apei calde de consum cu sisteme care utilizeaza energie solară, prin programul "*Eco-energie pentru judetul Gorj*".

Fig. 2.101. Complexul de servicii alternative la protecția copilului a fost dotat cu panouri termosolare

Dedeman, lider naţional în retailul materialelor de construcţii şi al amenajărilor interioare, cu capital 100% românesc, a instalat centrale electrice fotovoltaice pe acoperișurile a 28 de magazine din rețea, inclusiv pentru magazinul din Tg Jiu. Curentul electric produs prin intermediul acestora va fi destinat exclusiv autoconsumului, iar perioada de utilizare va fi de minimum 25 de ani.

Fiind un proiect destinat exclusiv autoconsumului, puterea instalată și implicit numărul de panouri montate a depins de consumul de energie electrică al fiecărui magazin în parte. Fiecărei locații i-au revenit aproximativ 900 de panouri solare, ceea ce înseamnă o putere instalată de circa 260 kWp/magazin.

Consiliul Județean Gorj a organizat în primăvara anului 2021 o licitație deschisă pentru anveloparea Spitalului Județean de Urgență Târgu-Jiu – locația str. Tudor Vladimirescu. Investiția se realizează din bani europeni. Prin implementarea acestui proiect se urmărește îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii (pereți exteriori,

tâmplărie exterioară, planșeu peste ultimul nivel, planșeu peste subsol), reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea, distribuția și utilizarea agentului termic pentru încălzire și a apei calde menajere, a sistemelor de ventilare și climatizare, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente sistemului de încălzire centralizată.

De asemenea, se vor înlocui tablourile electrice de iluminat, grupul generator, corpurile de iluminat fluorescente și incandescente cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață.

În plus, se vor instala sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum. În total, pe clădirile spitalului se vor monta 81 de panouri solare cu tuburi vidate.

Fig. 2.102. Clădirea Spitalului județean de Urgență din Tg-Jiu va fi echipată cu panouri termosolare în anul 2021

Măsuri generale de prevenire a schimbărilor climatice

Măsurile generale de prevenire a schimbărilor climatice se concentrează, cu prioritate, asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. Pe lângă măsurile deja prezentate, privitoare la reabilitarea termică a clădirilor și la utilizarea energiilor regenerabile, Municipiul Tg-Jiu trebuie să implementeze **măsuri pentru reducerea consumului de combustibili fosili legați de transporturile urbane publice și private**.

De asemenea, trebuie **încurajată mobilitatea electrică**, prin achiziția de mijloace de transport public hibride sau electrice, respective prin montarea de prize pentru încărcarea mașinilor electrice aflate în proprietatea cetățenilor.

O altă direcție de acțiune o reprezintă **modernizarea iluminatului public**, prin înlocuirea corpurilor de iluminat cu echipamente LED și instalarea unui sistem de management.

Prin HCL nr. 56/29.08.2016 a fost aprobat Studiu de fezabilitate și a indicatorilor tehnico-economici pentru obiectivul de investiții "*Îmbunătățirea atractivității și siguranței deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii, Municipiul Tg-Jiu*". S-a solicitat finanțare prin Programul Național de dezvoltare locală a obiectivului de investiții. În cursul anului 2020 a fost depusă cererea de finanțare prin POAT, pentru proiectul ,,*Îmbunătățirea atractivității și siguranței deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii*".

Parcare sub/supraterană – zona Pieţei Centrale (minim 300 locuri parcare şi a unor spaţii administrative). Realizarea parcării supraterane va conduce la descongestionarea și fluidizarea traficului în zona centrală prin reducerea parcărilor ilegale în zonă.

Fig. 2.103. Localizarea viitoarei parcări din zona Pieței Centrale

Prin HCL nr. 517/20.12.2018 s-a aprobat documentația tehnico – economică Studiul de Fezabilitate și principalii indicatori tehnico – economici pentru obiectivul de investiții "*Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățeanului în spațiul public și realizare dispecerat informatic integrat*". Ulterior a fost emisă HCL nr. 120/ 25.03.2019 privind modificarea și completarea HCL. nr. 517/20.12.2018 privind aprobarea documentației tehnico – economică Studiul de Fezabilitate și principalii indicatori tehnico – economici pentru obiectivul de investiții "*Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățeanului în spațiul public și realizare dispecerat informatic integrat*". Prin HCL nr. 119/ 25.03.2019 a fost aprobat proiectului *"Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățeanului și realizarea dispeceratului informatic integrat*" și a cheltuielilor legate de proiect. A fost încheiat contractul de finanțare nr. 5536/20.05.2020 pentru proiectul mai sus menționat.

Nouăzeci de mii de locuitori ai municipiului Tg Jiu și treizeci de mii din localitățile învecinate, care vor face parte din viitoarea zonă metropolitană, vor beneficia de un transport în comun modern, la standarde europene.

În 2021 a demarat un program Infotrafic, în valoare de 8 milioane de Euro, care presupune monitorizarea traficului din municipiul Tg Jiu și o semaforizare inteligentă, un proiect în valoare de 12 milioane de Euro, care presupune dotarea transportului din Tg Jiu cu 20 de noi trolee, din care 11 conectate permanent în rețeaua electrică și 9 cu autonomie și cel de-al treilea proiect care se derulează prin POR, de 23 milioane de Euro, care presupune dotarea cu încă 15 trolee noi și modernizarea în totalitate a rețelelor de transport. Acest ultim proiect presupune și modernizarea integrală a bazei de transport și a sediilor companiei publice.

Municipiul Tg Jiu va beneficia de un sistem de transport ultramodern care, **după 2023**, anul în care se vor finaliza aceste proiecte, **ar trebui să ducă la un număr redus de autoturisme proprietate privată în trafic pe raza municpiului**. Vor fi două tipuri de trolee, troleele care folosesc în acest moment rețelele de contact și un număr de trolee care vor fi folosite în localitățile periferice ale orașului, unde nu există rețele electrice de transport în funcțiune, dar viitoarele trolee se vor alimenta din rețeaua de contact, după care au o autonomie de 50 de km pentru a putea fi folosite în regim de autobuz. Preiau cetățenii care doresc să folosească mijloacele de transport în comun și se reîntorc în rețeaua de contact.

Fig. 2.104. Troleibuze moderne care au fost achiziționate pentru Municipiul Tg – Jiu

Solaris Bus & Coach, lider european în producţia de vehicule electrice pentru transport public, **a cîștigat licitația pentru a livra 11 troleibuze Trollino 12 de ultimă generaţie în municipiul Târgu Jiu**, noile troleibuze urmând să intre în circulaţie în prima parte a anului 2022. Valoarea totală a acestui contract se ridică la aproape 4,5 milioane de euro.

Cele 11 troleibuze cu podea joasă sunt primele vehicule de transport public ale producătorului european care vor opera în Târgu Jiu. Troleibuzele *Solaris Trollino 12* comandate sunt echipate cu motoare electrice de 160 kW. Toate troleibuzele vor fi dotate

cu aer condiţionat, un sistem modern de informare a pasagerilor, camere de supraveghere video şi un sistem de numărare a pasagerilor. Fiecare troleibuz poate transporta până la 91 de pasageri, inclusiv 35 de persoane aşezate.

Contractul pentru livrarea celor 9 troleibuze care vor circula în regim mixt, conectate și pe baterie, a fost adjudecat, de asemenea, de firma Solaris.

Este de precizat că și **la Târgu Jiu vor fi disponibile stații pentru încărcarea vehiculelor electrice**. În primăvara anului 2021, s-a derulat procedura de organziare a licitației. Potrivit conducerii Primăriei Târgu Jiu, stațiile de reîncărcare pentru vehiculele electrice vor acoperi aproape tot orașul. Acesta vor fi amplasate la mall, în zona sediului Primăriei Târgu Jiu, pe insuliță și pe strada Victoriei.

Bugetul total pentru execuția lucrărilor și achiziția echipamentelor necesare este de peste 764.000 de lei. Stațiile pentru încărcarea vehiculelor electrice vor intra în patrimoniul municipalității și vor putea fi utilizate de oricine deține un vehicul electric. În prezent, în municipiul Târgu Jiu, există mai multe stații electrice private, în partea de sud a municipiului, respectiv în apropiere de mall-ul din oraș. La Shopping City Târgu Jiu au fost montate 4 stații, fiecare cu prize Type2, capabile să furnizeze puteri de până la 22kW AC fiecare. La această locație, 4 mașini electrice pot încărca simultan.

Fig. 2.105. Prize de încărcare a mașinilor electrice montate la Shopping City Tg Jiu

Proiectul privind "*Creșterea eficienței sistemului de iluminat public la nivelul Mun. Tg-Jiu*" a fost aprobat prin HCL nr. 53/12.02.2018. A fost încheiat contractul de lucrări nr. 36/30.09.2020, al carui obiect îl constituie proiectarea, asistența tehnică din partea proiectantului și execuție lucrări pentru obiectivul de investiții mai sus menționat. În luna mai a anului 2021 a fost dat ordinul de începere a lucrărilor de modernizare a iluminatului pe o distanță de 28 km de străzi din Municipiu. Lucrările urmează a fi terminate la finalul anului 2022.

Fig. 2.106. Iluminat modern cu LED pe străzile din Municipiul Tg Jiu

Canalizarea oraşului Târgu Jiu se întinde pe o lungime de peste 125 km de canalizare. Numărul locuitorilor echivalenţi deserviţi de sistemul de canalizare-epurare este de 107 000 l.e (locuitori echivalenţi). Tipul de sistem de canalizare este mixt.

În anul 2009 au fost demarate investițiile la staţia de epurare a apelor uzate în Municipiul Târgu-Jiu, proiectul de "*Reabilitare şi extindere a staţiei de epurare Târgu-Jiu*" făcând parte din investiţia programului desfăşurat prin ISPA, "*Extinderea şi reabilitarea sistemelor de apă şi apă uzată în judeţul Gorj*".

Staţia de epurare a apelor uzate şi instalaţiile de tratare a nămolurilor sunt conforme cu articolul 5 din Directiva 91/ 271/CEE. Sunt prevăzute fermentatoare anaerobe, cu îngroşarea nămolului înainte de introducerea în fermentatoare şi deshidratarea acestuia la un conţinut de substanţă uscată de 20%, după fermentare. Din păcate, la acest moment instalația de producere a biogazului nu este în funcțiune, dar, cu eforturi și investiții minime, producția de energie regenerabilă poate fi reluată.

Fig. 2.107. Stație de epurare a apelor uzate din Municipiul Târgu Jiu

Inovație și transfer de know how

Utilizarea celor mai moderne troleibuze electrice, proiect demarat și aflat în fază de implementare reprezintă expresia cea mai elocventă a ceea ce înseamnă inovare și transfer de tehnologie. Modul bivalent de utilizare on-grid și off-grid este una dintre cele mai spectaculoase aplicații de transport hibrid.

Creșterea gradului de echipare a locurilor de parcare publice și private cu prize de încărcare a mașinilor electrice va permite penetrarea cât mai dinamică a tehnologiilor hybrid plug-in și full electric în rândul utilizatorilor de automobile locali, dar și a turiștilor.

Se vor intensifica eforturile pentru înscrierea Municipiului Tg Jiu în rândul localităților care vor fi dotate, în anii următori, cu cel puțin o stație de alimentare a automobilelor CNG. Această tehnnologie este pe lista celor capabile să reducă de o manieră foarte important emisiile de gaze cu efect de seră asociate transportului de personae și marfă.

Hidrogenul este privit cu atenție ca un vector energetic capabil de a menține Municipiul Tg Jiu pe lista localităților care doresc să contribuie la decarbonatarea sectorului energetic în următorul deceniu.

Proiectele de modernizare a iluminatului public vor beneficia, de asemenea, de cele mai noi tehnologii atât în ceea ce privește corpurile de iluminat care vor fi instalate, cât, mai ales, în zona sistemelor de gestiune inteligentă a consumurilor de energie electrică.

Politica activă în domeniul energetic - Proiecte prioritare

Plecând de la analiza situației existente, prin *Programul de îmbunătățire a eficienței energetice(PIEE)*, Municipiul Tg Jiu a stabilit o serie de proiecte prioritare, menite să ducă la scăderea consumului de energie și, implicit, la reducerea amprentei de carbon.

Lista proiectelor propuse spre implementare este următoarea:

- *Modernizarea sistemului de iluminat public prin schimbarea corpurilor existente cu echipamente cu tehnologie LED;*
- *Introducerea de sisteme de control cu senzori pentru iluminatul în clădirile și spațiile publice;*
- *Schimbarea corpurilor de iluminat în spațiile și clădirile publice;*
- *Instalarea unui sistem inteligent centralizat de monitorizare a iluminatului public prin care se va gestiona în timp real întregul sistem;*
- *Achiziția de mijloace de transport în comun electrice;*
- *Dezvoltarea unei baze de date cu privire la eficiența energetică la nivel local, cu senzori de monitorizare în timp real a consumurilor semnificative de energie;*
- *Reabilitarea termică a clădirilor administrative;*
- *Instalarea de panouri solare pe clădirile publice*
- *Realizarea de parcuri fotovoltaice*
- *Introducerea de sisteme de siguranță în trafic (semafoare, semne de circulație cu semnale luminoase) pe bază de tehnologie LED alimentate din surse regenerabile;*
- *Instalarea de stații de încărcare pentru vehicule electrice și hibride plug-in;*
- *Organizarea de evenimente de conștientizare a populației și agenților economici cu privire la soluțiile de eficientizare energetică.*

2.10.3. GESTIUNEA DEŞEURILOR

Directivele europene în domeniul deșeurilor stabilesc ținte, obiective și termene ferme în materie de reducere a depozitării deșeurilor și de creștere a gradului de reciclare și de reutilizare a acestora. Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor transpune în legislația națională prevederile Directivei cadru și stabilește măsuri privind reciclarea și valorificarea deșeurilor reciclabile din deșeurile municipale și a deșeurilor provenite din construcții și demolări, astfel încât să fie atinse următoarele:

- ✓ *un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală a cantităților de deșeuri, cum ar fi hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere (și, după caz, provenind din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din deșeurile menajere), până la finele anului 2020;*
- ✓ *un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere rambleiere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări, până la finele anului 2020.*

Managementul deşeurilor cuprinde toate activităţile de colectare, transport, tratare, valorificare şi eliminare a deşeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operaţii. Responsabilitatea pentru activităţile de gestionare a deşeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul „*poluatorul plăteşte*” sau după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul „*responsabilitatea producătorului*”. Gestionarea acestora este o problemă acută la nivelul României, din punct de vedere al protecţiei mediului, mai ales în contextul cererii crescânde pentru toate produsele alimentare şi nealimentare.

Potrivit legii, organizarea activităților de colectare, transport și eliminare a deșeurilor municipale este una dintre obligațiile administrațiilor publice locale, care, prin mijloace proprii sau prin concesionarea serviciului de salubrizare, trebuie să asigure colectarea separată, transportul, tratarea, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor municipale, și care, în acest sens, au obligația asigurării condițiilor necesare pentru încurajarea valorificării deșeurilor, pentru reutilizarea și reciclarea acestora în deplin acord cu ierarhia deșeurilor. Tot autorităților administrației publice locale le revine și sarcina de a asigura cadrul instituțional și material pentru colectarea separată a biodeșeurilor, astfel încât cantitățile de deșeuri biodegradabile municipale depozitate să se reducă la 35% din cantitatea totală, produsă în anul 1995, până la finele anului 2020.

În categoria deşeurilor biodegradabile din deşeurile locale sunt cuprinse:

- ♦ *componenta biodegradabilă din deşeurile stradale;*
- ♦ *nămol orășenesc de la epurarea apelor uzate menajere;*
- ♦ *deşeuri biodegradabile din pieţe agro-alimentare;*
- ♦ *deşeuri biodegradabile rezultate din gospodării;*
- ♦ *deşeuri biodegradabile din unităţi de alimentaţie publică;*

- *deşeuri vegetale din parcuri;*
- *deşeuri vegetale din grădini ale populaţiei, sere, solarii, etc.*

Cu toate că reprezintă un procent destul de mic din totalul deşeurilor menajere generate, deşeurile menajere periculoase prezintă probleme serioase pentru municipalităţi, inclusiv pentru administratorii localităţilor, angajaţi şi locuitori. Cele mai multe ajung la gropile de gunoi sau în sistemul de canalizare.

Infrastructura propusă prin SMID[212] pentru gestionarea deșeurilor care urmă a fi dezvoltată în Județul Gorj era alcatuită dintr-o stație de sortare și o instalație de tratare mecanobiologica a deșeurilor biodegradabile și instalațiile descentralizate existente, adică 5 stații de transfer și 6 stații de sortare care servesc diverse părți ale județului.

Managemntul deșeurilor cuprinde o serie de acțiuni, respectiv: generarea deșeurilor, colectarea și transportul deșeurilor, tratarea și valorificarea deșeurilor și eliminarea deșeurilor, precum și managementul acestora.

Gradul de acoperire cu servicii de salubrizare în mediul urban, inclusiv în municpiul Târgu Jiu a atins procentul de 100% încă din anul 2017, iar din 2018 și mediul urban a ajuns la 100%. Ca și indice de generare a deșeurilor municipale, raportat la nivel național, județul Gorj se află sub media națională de 250kg/loc/an. Diferența este dată de consumul redus de bunuri, cât și de subestimarea cantităților de deșeuri municipale generate.

În figura de mai jos este prezentată compoziția deșeurilor similare la nivelul județului Gorj în anul 2020, care poate fi extrapolată și la nivelul municipiului Târgu Jiu, dat fiind faptul ca acesta este resedința de județ, dar si cel mai mare oraș al județului:

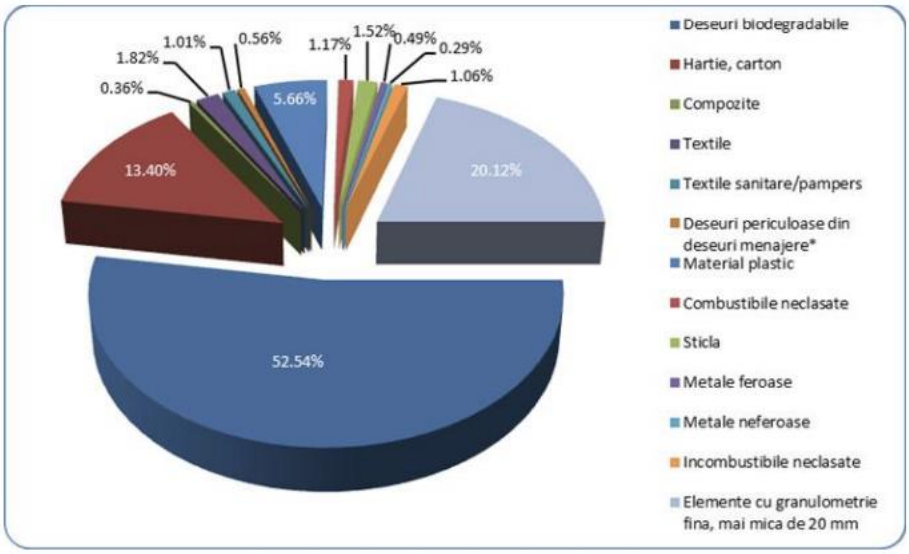

Fig. 2.108. Compozitia deseurilor similare la nivelul judetului Gorj- anul 2020 (Sursa: Planul judetean de gestionare a deșeurilor pentru judetul Gorj, 2019-2025)

La nivelul municipiului Târgu Jiu, colectarea și transportul deșeurilor municipale sunt asigurate de *S.C. Polaris Holdoing S.R.L.*, care colectează

[212] Sistem Integrat de Management al Deșeurilor

următoarele categorii de deșeuri: 20 03 01 – deșeuri menajere și similare, 20 03 03 – deșeuri stradale, 20 03 02 – deșeuri din piețe, 20 01 01/15 01 01/20 01 39/15 01 02/20 01 40/15 01 04/20 01 02 – deșeuri de ambalaje, 16 02 – deșeuri din categoria echipamentelor electrice și electronice, 20 03 07 – deșeuri voluminoase.[213]

Activitățile derulate de operatorul de salubritate amintit anterior sunt următoarele:

- colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv a deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special, de la populație, similare din comerț, industrie, instituții publice;
- colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deșeuri de echipamente electrice și electronice etc.);
- colectarea, transportul, sortarea, valorificarea și eliminarea DCD provenite din gospodariile populatiei;
- colectarea și transportarea materialelor reciclabile sortate generate de persoane fizice, juridice și instituții.

Activitatea de colectare a deșeurilor menajere și similare în amestec se realizează distinct, astfel: în zonele de blocuri înalte, deșeurile se colectează în camerele de precolectare existente la paretrul blocurilor; în zonele de blocuri de maxim 4 etaje, deșeurile se colectează în puncte de colectare (paltforme supraterane) dotate cu containere (1.1 mc); în zonele cu locuințe individuale, sistemul implementat de colectare a deșeurilor este ”din poartă în poartă”.

În ceea ce privește activitatea de colectare a deșeurilor menajere biodegradabile, hârtie/carton, plastic/metal, sticla se procedează astfel: în zona de blocuri se realizează prin intermediul punctelor de precolectare amplasate și echipate cu eurocontainere standardizate; pentru gospodăriile individuale, în zona de case, colectarea se prestează din fața gospodăriei, în europubele de 120 l (deșeurile menajere) și saci de 120 l (pentru materiale reciclabile cu o frecvență de 2 ori pe lună).

Colectarea deșeurilor din parcuri și grădini, deșeuri stradale, deșeuri din piețe sunt colectate de pe raza Municipiului Târgu Jiu de către operatorul de salubritate S*.C. Polaris M Holding S.R.L*. și sunt depozitate la *Depozitul ecologic Polaris Mediu din Târgu Jiu* amplasat în punctul Dealul Calului, în intravilan, la aproximativ 7 km în nordul orașului.

POLARIS M HOLDING SRL prin ***punctul de lucru Târgu Jiu*** desfășoară urmatoarele activități conform cod CAEN rev, după cum urmează:

- ✓ 3811 – colectarea și transportul deșeurilor nepericuloase;
- ✓ 3812 – colectarea deșeurilor periculoase;
- ✓ 4677 – comert cu ridicata a deșeurilor si resturilor;
- ✓ 4941 – transporturi rutiere de marfuri;
- ✓ 4520 – intretinerea si repararea autovehiculelor;
- ✓ 5221 – activitati de servicii anexe pentru transporturi terestre.

[213] *Sursa: Planul judetean de gestionare a deșeurilor pentru județul Gorj, 2019-2025*

POLARIS M HOLDING SRL și-a desfășurat și în prezent își desfașoară activitatea în baza contractelor de delegare a gestiunii serviciului public de salubrizare a localităților prin concesiune, respectiv:

- *Contractul cadru cu Consiliul local al Municipiului Târgu Jiu nr. 34602/11.09.2007;*
- *Contractul cu Consiliul local al orașului Bumbești Jiu nr. 1186/30.01.2014;*
- *Contractul cu Consiliul local al comunei Peștișani nr. 2921/05.05.2016*,

pentru:

- precolectarea și colectarea deșeurilor municipal amestecate, inclusiv ale deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special și transportul acestora la depozitul conform pe baza de contract;
- colectarea separata si transportul deșeurilor provenite din gospodariile populației, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară a locuințelor/apartamentelor proprietate individuală;
- colectarea deșeurilor din construcții si demolări fără continut de substanțe periculoase si transportul acestora la depozitul conform pe baza de contract;
- colectarea deșeurilor reciclabile amestecate (fracția uscată amestecată), transportul acestora si predarea pe tipuri de fractii colectate de la personae fizice, agentii economici si institutii publice catre agentii economici licențiati si autorizati sa efectueze sortarea deseurilor ulterior acestia vor proceda la valorificarea si eliminarea acestora pe baza de contract cu societăți comerciale autorizate;
- colectarea deșeurilor de ambalaje reciclabile, transportul acestora si predarea pe tipuri de fracții colectate catre agenti economici autorizați conform contractelor incheiate.

Gestiunea deșeurilor presupune parcurgerea următoarelor **etape:** [214]

a) Deșeuri stocate:

Polaris M Holding S.R.L. nu stochează nici un tip de deșeu colectat în nici o locație pentru aceasta destinație. Deșeurile colectate in functie de tipul acestora vor avea destinațiile prevazute în contractele încheiate cu operatorii economici astfel încât să fie realizate obiectivele din contractele de delegare de gestiune prin concesiune și totodată să respecte legislația de mediu aplicabilă, după cum urmează:

c1 – colectarea, transportul și depozitarea finala a deșeurilor municipal amestecate la depozitul conform de la Târgu Jiu în baza contractului încheiat;

c2 – predarea directă a deșeurilor reciclabile din ambalaje către agenții economici autorizați în baza contractelor încheiate;

[214] *Sursa: Date furnizate de Operatorul local S.C. POLARIS M HOLDING S.R.L, punct de lucru Târgu Jiu*

c3 – predarea directă a deșeurilor DEEE conform categoriilor de echipamente electrice și electronice reglementate de HGR 1037/2010 anexa1A și clasificate conform HG 856/2002 catre agenții economici autorizați în baza contractelor încheiate;

c4 – predarea deșeurilor reciclabile amestecate (fracția uscată amestecată în sacii galbeni) provenite de la persoane fizice, agenti economici si institutii publice, către agenți economici autorizati să efectueze sortarea deseurilor în baza contractelor incheiate și ulterior aceștia să finalizeze procesul de trasabilitatea acestora prin predarea către agenții economici care valorifica si elimină deșeurile reciclabile sortate;

c5 –predarea deșeurilor din construcții și demolări fără conținut de substanțe priculoase și transportul acestora la un depozit indicat de autoriatea de reglementare de mediu precum și la depozitul conform Târgu Jiu în baza contractului incheiat cu operatorul depozitului.

b) Deșeuri valorificate:

Polaris M Holding S.R.L., în baza contractelor încheiate cu agenți economici autorizați valorifică deșeurile din ambalaje colectate și deșeurile de echipamente electrice și electronice.

c) Modul de transport al deșeurilor și măsurile pentru protecția mediului:

Se realizează cu mijloacele de transport proprii specializate (autogunoiere compactoare, transportorcontainere (eurobene), autospecială multifuncțională cu braț ridicător tip “hook lift”, autobasculantă cu braț și cupă de încărcare deșeuri, grup electrogen), cu mențiunea că autospecialele utilizate pentru transport sunt acoperite cu prelată pentru evitarea împrăștierii deșeurilor pe timpul transportului.

În cursul anului 2020, **în municipiu au fost colectate 30.656,93** tone deșeuri, din care:

- **29.558,40** tone deșeuri menajere și asimilabile în amestec de la populație și unități economice;
- **0** tone deșeuri biodegradabile colectate separat de la populație;
- **0** tone deșeuri din servicii municipale;
- **309,40** tone deșeuri colectate selectiv;
- **1.098,53** tone deșeuri din construcții și demolări.

Din cantitatea colectată în amestec de la populație și unități economice și servicii:

- **0** tone au fost preluate în stația de sortare;
- **29.558,40** tone au fost transportate direct la depozitul zonal;
- **0** tone de deșeuri colectate selectiv au fost preluate de stația de sortare.

Categorii de deșeuri:

- Eliminate prin depozitare – **29.558,40** tone
- Incredintate spre reciclare – **39,32** tone
- Incredintate spre valorificare – **363,28** tone.

Structura pe **tipuri de deșeuri menajere colectate în municipiul Târgu Jiu**, în anul 2020 – cantități:

- Hârtie și carton – **7,48** tone
- Sticla - **0** tone
- Metale – **0** tone
- Materiale plastice/VSU – **0,46** tone
- Biodegradabile – **0** tone
- Inerte – **1098,53** tone
- Altele: maculatura – **13,46** tone
- DEEE - **0,14** tone.

d) Modul de eliminare:

Deșeurile municipal amestecate, inclusiv fracțiuni colectate separat, excepție făcând deșeurile periculoase și cele cu regim special, se depozitează final la depozitul conform Târgu Jiu.

Cuantificarea impactului asupra mediului se realizează utilizând ca unic criteriu emisiile de gaze cu efect de seră rezultate în urma implementării fiecărei alternative în parte. Se consideră că celelalte externalități economice nu variază semnificativ de la o alternativă la alta. Astfel, s-a realizat estimarea emisiilor de gaze cu efect de seră exprimate în emisii de dioxid de carbon echivalent(CO_2e).

La estimarea emisiilor de CO_2e au fost utilizati factorii de emisie din Metodologia JASPERS de estimare a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru proiectele de deșeuri. Astfel, au fost considerați următorii factori de emisie, pentru fiecare operație de tratare a deșeurilor, precum și pentru reciclarea deșeurilor.

Tab. 2.82. Emisii medii nete de CO_2e (Sursa: Planul Judetean de Gestionare a Deșeurilor in județul Gorj (2019-2025)

Activitate gestionare deseuri	Emisii kg CO_2e/tona deseu
Deșeuri necolectate sau colectate in amestec si eliminate in depozite care nu detin sistem de colectare	833
Deșeuri colectate in amestec eliminate direct la depozitul conform	298
Deșeuri colectate in amestec transportate direct la instalatia de incinerare	253
Deșeuri colectate in amestec transformat in RDF si transportate la instalatia de incinerare	236
Biodeșeuri colectate separat si compostate (tratare aeroba)	26
Biodeșeuri colectate separat si tratate anaerob	8
Deșeuri de ambalaje colectate separat si reciclate	-1037

Activitate gestionare deseuri	Emisii kg CO_2e/tona deseu
Deșeuri colectate in amestec si tratate in instalatii TMB cu tratare aeroba, cu depozitarea deseului tratat	161
Deșeuri colectate in amestec si tratate in instalatii TMB cu tratare aeroba, cu valorificarea energetica a materialului tratat	272

Pornind de la cantitățile de deșeuri tratate, pentru fiecare alternativă în parte s-a estimat emisia de CO_2 e pentru urmatoarele categorii de deșeuri:

- Deșeuri colectate in amestec si transportate direct la depozitare, fara o tratare prealabila (in cazul alternativelor din anul 2023, sunt numai deseurile rezultate de la maturatul stradal, ce vor fi transportate la depozitare fara a suferi o operatie de tratare prealabila);
- Deșeuri colectate in amestec, transformate in RDF (in urma procesului de sortare) si transportate la valorificare energetica;
- Biodeșeuri colectate separat si compostate - este cazul tuturor celor 3 alternative analizate (7000 t/an);
- Biodeșeuri colectate separat si tratate aerob (TMB) – numai in cazul alternativelor 1 si 2, in cazul alternativei „zero” biodeseurile nu se colecteaza separat;
- Deșeuri colectate separat si reciclate - este cazul tuturor celor 3 alternative analizate.

În urma estimarilor realizate au fost obtinute urmatoarele valori privind emisia de CO_2e (valorile reprezinta suma emisiilor in perioada 2025–2040):

Tab. 2.83. Rezultatul evaluarii alternativelor din punctul de vedere al impactului asupra mediului (Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Gorj (2019-2025)

Criteriu	Alternativa ”Zero”	Alternativa 1	Alternativa 2
Emisii de gaze cu efect de sera, tone CO_2(s)/an	-32,484	-182,768	-106,226
Punctaj (1-3)	1	2	3

Alternativa 1 asigură cea mai mare reducere a emisiilor de CO_2e, primind astfel punctaj, un grad de minim 18,5% pe an.

Problemele de mediu generate de nerezolvarea într-un termen rezonabil a aspectelor vulnerabile din domeniul gestionării deșeurilor sunt următoarele:

- ✓ poluarea aerului cu mirosuri neplăcute şi cu suspensii antrenate de vânt (în zona depozitelor neconforme);
- ✓ poluarea cu nitraţi, nitriţi, substanţe organice şi alte elemente poluante a apelor subterane;

- ✓ poluarea cu substanţe organice şi suspensii a apelor de suprafaţă;
- ✓ consumarea unor cantităţi mari de resurse naturale neregenerabile;
- ✓ influenţarea negativă a calităţii solului şi subsolului de pe terenurile ocupate cu deşeuri şi limitrofe depozitelor de deşeuri.

Prezenta strategie propune dezvoltarea de măsuri care să încurajeze prevenirea generării de deșeuri și reutilizarea, promovând utilizarea durabilă a resurselor:

- ➢ *intensificarea accesării fondurilor europene pentru proiectele din acest domeniu;*
- ➢ *respectarea de către administraţia publică locală a legislaţiei din domeniul gestionării deşeurilor (cu accent pe colectarea selectivă);*
- ➢ *respectarea de către operatorii economici care desfăşoară activităţi cu impact nesemnificativ a obligaţiilor privind colectarea selectivă şi valorificarea deşeurilor;*
- ➢ *emiterea unui act normativ prin care să se extindă „sistemul – depozit" la mai multe tipuri de produse/mărfuri care după utilizare pot deveni deşeuri astfel încât sumele încasate din aplicarea acestuia să fie utilizate direct de către administraţia publică locală pentru organizarea activităţii de colectare selectivă a deşeurilor;*
- ➢ *lansarea unor programe naţionale pentru finanţarea/cofinanţarea proiectelor mici, de exemplu cele ce privesc înfiinţarea sistemelor de colectare selectivă a deşeurilor;*
- ➢ *cointeresarea populaţiei pentru colectarea selectivă prin aplicarea de către operatorii serviciilor de salubritate a unor tarife diferenţiate pentru modul de colectare a deşeurilor (selectiv sau în amestec);*
- ➢ *creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate, lucrând aproape cu sectorul de afaceri şi cu unitățile şi întreprinderile care valorifică deşeurile;*
- ➢ *promovarea valorificării deşeurilor din ambalaje;*
- ➢ *acordarea de facilităţi fiscale operatorilor economici care activează în domeniul colectării/valorificării acelor tipuri de deşeuri mai puţin atractive din punct de vedere al rentabilităţii economice;*
- ➢ *reducerea impactului produs de carbonul generat de deşeuri;*
- ➢ *încurajarea producerii de energie din deșeuri pentru deşeurile care nu pot fi reciclate.*

În urma analizării situației existente, **cele mai importante aspecte vulnerabile** care se încadrează în domeniul managementului deșeurilor municipale sunt:

- ✓ nivelul scăzut de educare a populaţiei în ceea ce priveşte impactul gestionării necorespunzătoare a deşeurilor asupra mediului;
- ✓ număr insuficient al punctelor de colectare selectivă a deşeurilor;
- ✓ inexistenţa unei strategii coerente în ceea ce priveşte gestionarea deşeurilor biodegradabile;

- ✓ lipsa din bugetele autorităţilor administraţiei publice locale a resurselor financiare pentru înfiinţarea sistemelor de gestionare a deşeurilor şi uneori slaba implicare a acestora în înfiinţarea serviciilor de salubrizare;
- ✓ apariţia unor disfuncţionalităţi în funcţionarea lanţului „colectare – valorificare" a deşeurilor, datorate în principal inexistenţei unor facilităţi fiscale pentru operatorii economici care activează în acest domeniu.

2.11. Mediul și Infrastructura de Mediu

Amenințarea creată de schimbările climatice necesită o tranziție rapidă a societăților noastre cu emisii excesive de carbon către o economie mai sobră, mai durabilă și mai echitabilă. Schimbările se vor referi la toate domeniile: politic, economic, social, societal, de mediu, de sănătate, climatic etc. și necesită o conducere curajoasă și orientată spre viitor cu o responsabilitate comună a tuturor nivelurilor de guvernanță.

În martie 2020, Consiliul European a adoptat, în numele UE și al statelor sale membre, ***Strategia de dezvoltare pe termen lung a UE privind obținerea unui nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră***. Aceasta urmează să fie transmisă *Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC)*, astfel cum prevede *Acordul de la Paris*.

Strategia UE reamintește angajamentul deplin al UE și al statelor sale membre față de *Acordul de la Paris* și față de obiectivele sale pe termen lung. Strategia menționează susținerea exprimată de Consiliul European, astfel cum se reflectă în concluziile reuniunii sale din 12 decembrie 2019, pentru **obiectivul creării, până în 2050, a unei UE neutre din punct de vedere climatic**. UE și statele sale membre au convenit să realizeze și pun în practică o transformare socială și economică ambițioasă; prin aceasta, ele își propun să servească drept inspirație pentru acțiuni climatice la nivel mondial și să arate că tranziția către neutralitatea climatică nu este doar un obiectiv imperios, ci și unul fezabil și de dorit [215].

Un alt document strategic - ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*** – face apel la conștientizarea importanței mediului, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se

[215] *Sursa: https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2020/03/05/climate-change-council-adopts-eu-long-term-strategy-for-submission-to-the-unfccc/*

uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropic durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

Un mediu curat este esențial pentru sănătatea umană și bunăstare. Totuși, interacțiunile dintre mediu și sănătatea umană sunt extrem de complexe și dificil de evaluat. Aceasta face ca utilizarea principiului precauției să fie extrem de utilă.

Cele mai cunoscute impacturi asupra sănătății se referă la poluarea aerului înconjurător, la calitatea proastă a apei și la igienă insuficientă. Se cunosc mult mai puține despre impacturile substanțelor chimice periculoase asupra sănătății. Zgomotul reprezintă o problemă emergentă de sănătate și de mediu. Schimbările climatice, diminuarea stratului de ozon, pierderea biodiversității și degradarea solului pot afecta, de asemenea, sănătatea umană.

În Europa, preocupările majore privind sănătatea în legătură cu mediul sunt legate de poluarea aerului în interior și în exterior, calitatea inferioară a apei, igiena precară și produsele chimice periculoase.[216]

Municipiul Târgu Jiu poate fi calificat ca prezentând probleme specifice de poluare rezultate din urmatoarele cauze: emisii în atmosferă cu pulberi sedimentabile și în suspensie de la stația de sortare Succes (situată in nordul orașului); traficul rutier din oraș prin resuspensie; depozitele de materiale de construcție, care prin activitatea de încărcare-descărcare generează în atmosferă pulberi sedimentabile și în suspensie. Activitatea industrială la nivelul municipiului este reglementată prin autorizațiile de mediu emise pentru generatorii de activități industriale și sunt în conformitate cu legislația în vigoare.

Prezentarea detaliată a fiecărui factor de mediu pentru municipiul Târgu Jiu este surprinsă în subcapitolele următoare.

2.11.1. CALITATEA APEI

Noua strategie și politică europeană în domeniul gospodăririi apelor - *Directiva Cadru 60/2000/CEE în domeniul apei* - constituie o abordare nouă în domeniul gospodăririi apelor, bazându-se pe principiul bazinal și impunând termene stricte pentru realizarea programului de măsuri.

Apa reprezintă o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată, element indispensabil pentru viață și pentru societate, materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic. Bună gospodărire a apei prezintă o importanță deosebită în condițiile în care

[216] *Sursa: Agenția Europeană de Mediu - http://www.eea.europa.eu*

resursele de apă ale României sunt relativ reduse, în timp ce în alte țări din Europa aceste rezerve sunt, în medie, de 2,5 ori mai mari.

Resursele naturale de apă reprezintă rezervele de apă de suprafață și subterane ale unui teritoriu care pot fi folosite pentru diverse scopuri. Resursa naturală este cantitatea de apă exprimată în unități de volum acumulată în corpuri de apă, într-un interval de timp dat, în cazul de față în cursul anului 2019. Resursa teoretică este dată de stocul mediu anual reprezentând totalitatea resurselor naturale de apă atât de suprafață cât și subterane.

Resursele de apă de suprafață ale României provin din 2 categorii de surse, respectiv: *râurile interioare (inclusiv lacurile naturale)* și *Fluviul Dunărea*.

Pentru utilizatorii din România ponderea principală în asigurarea resursei necesare o au *râurile interioare*. Lacurile naturale au volume reduse de apă, cu excepția lacurilor litorale din sistemul lagunar Razelm – Sinoe care, deși dispun de volume apreciabile, au apă salmastră datorită legăturilor cu apele Mării Negre. *Fluviul Dunărea*, deși deține întâietatea în ceea ce privește volumul total al resursei, fiind situat excentric față de teritoriul național, este mai puțin folosit ca sursă de apă utilizabilă. Până în prezent singura utilizare a resursei de apă oferită de Dunăre a fost în domeniul agricol (pentru irigații).

Resursele de apă subterană reprezintă volumul de apă care poate fi extras dintr-un strat acvifer, deci volumul de apă exploatabilă. Rezervele de apă subterană reprezintă volumul de apă gravitațională înmagazinată într-o anumită perioadă într-un acvifer sau rocă magazin, depind exclusiv de datele volumetrice și se exprimă în unități de volum (de regulă, în m^3).

Resursele totale de apă subterană din România au fost estimate la 9,68 mld. m^3 /an, din care 4,74 mld. m^3/an apele freatice și 4,94 mld. m^3/an de apă subterană de adâncime, reprezentând circa 25% din apa de suprafață.

În România, identificarea și delimitarea corpurilor de apă subterană s-a făcut în concordanță cu metodologia specifică de caracterizare a apelor subterane elaborată în cadrul INHGA, care a ținut cont de prevederile *Directivei Cadru a Apei 2000/60/EC* și de *Ghidurile elaborate în cadrul Strategiei Comune de Implementare a DCA*. Astfel, au fost identificate, delimitate și caracterizate un număr de **143 de corpuri de apă subterană**. Dintre acestea, un număr de **115** reprezintă **corpuri de apă subterană freatică, iar 28 sunt corpuri de apă subterană de adâncime**. Ca urmare a analizei de risc efectuate în

cadrul *Planului de management*, a rezultat că toate cele 143 corpuri de apă subterană din România sunt în stare cantitativă bună.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este străbătută de numeroase râuri, cele mai importante fiind Oltul și Jiul, ce curg de la nord la sud, și de fluviul Dunărea, de la vest la est. Principalele lacuri naturale se numără Bistreț (județul Dolj) - al doilea ca dimensiune din ţară, cu o suprafaţă de 1867 hectare, Zăton (județul Mehedinți) și Câlcescu (județul Vâlcea).

Există și lacuri artificiale, printre care: Ostrovu Mare (40 000 ha) – primul ca mărime la nivel național, Porțile de Fier (10 000 ha) – al doilea ca mărime la nivel național în județul Mehedinți; Lacul Vidra de pe râul Lotru în județul Vâlcea (situat la 1289 m altitudine, cu o suprafață de 1035 ha, adâncime maximă de 109 m și lungime de 9 km), a cărui apă este folosită pentru hidrocentrala Lotru-Ciunget.

Lacuri sărate sunt la Ocniţa şi Ocnele Mari, iar lacurile artificiale sunt: Vidra (lac de acumulare antropic, cu o suprafaţă de 950 ha), Călimănești, Băbeni, Dăeşti şi Brădişor (lac antropic, cu o suprafaţă de 230 ha). Izvoarele minerale sulfuroase, oligominerale şi clorurate şi iodate se găsesc la Călimănești- Căciulata, Olăneşti, Govora, Muereasca, Dobriceni, Buneşti, Râmnicu Vâlcea, Mateești, Ocnele Mari, Ocniţa, Oţeşani, Pietrarii de Sus şi la Goruneşti. De asemenea apele lacurilor sărate de la Ocnele Mari şi Ocniţa sunt benefice pentru sănătatea turiștilor.

La nivelul Municipiului Targu Jiu gospodarirea apelor se face prin intermediul Administratiei Bazinale de Apa Jiu, care are in administrare bazinul hidrografic Jiu si sectorul de Dunare cuprins intre Bazias si Bechet, respectiv subbazinul Teslui aferent teritoriului judetului Dolj.

Municipiul Targu Jiu este strabatut de raul Jiu. In acest sector este cursul mijlociu al Jiului cu afluentul sau Amaradia Pietroasa.

Resursele totale de apa de suprafata din bazinul hidrografic Jiu insumeaza cca. 4059 mil.m^3 /an, din care resursele utilizabile sunt cca. 2109,5 mil.m^3 /an. Acestea reprezinta cca. 51,9% din totalul resurselor si sunt formate in principal de raurile Jiu si afluentii acestuia, respectiv afluentii directi ai Dunarii din partea de sud-vest a tarii Bahna, Topolnita, Blahnita, Drincea, Balasan, Desnatui si Jiet. In bazinul hidrografic Jiu exista 8 lacuri de acumulare importante (cu suprafata mai mare de 0,5 km^2), care au folosinta complexa si insumeaza un volum util de 60,8 mil.m^3. Raportata la populatia bazinului, resursa specifica utilizabila este de 1431 m^3 /loc/an, fara resursa utilizabila a fluviului Dunarea din arealul ABA Jiu iar resursa specifica calculata la stocul disponibil teoretic (mediu multianual) se cifreaza la 2753 m^3 /loc/an. Resursele de apa cantonate in arealul hidrografic Jiu pot fi considerate reduse si neuniform distribuite in timp si spatiu. Debitele medii multianuale pentru principalele rauri din bazinul hidrografic Jiu sunt cuprinse in intervalele 2,39 m^3 /s (Amaradia la Albesti) si 90,6 m^3 /s (Jiu la Zaval).

Din lungimea totală a cursurilor de apă cadastrate din bazinului hidrografic Jiu, cursurile de apă nepermanente reprezintă circa 18,5 %.

În bazinul hidrografic Jiu resursele subterane sunt estimate la 1035 mil.m^3 , din care 568 mil.m3 provin din surse freatice si 467 mil.m^3 din surse de adâncime.

În bazinul hidrografic Jiu s-au identificat un numar de 169 corpuri de apă de suprafață, clasificate în urmatoarele categorii:

- ✓ 158 corpuri de apă naturală;
- ✓ 3 corpuri de apă puternic modificate: râuri, 7 corpuri de apă lacuri de acumulare și 1 corp de apă artificial.

Dintre cele 169 corpuri de apă de suprafață, 35 de corpuri de apă (cca. 21 %) sunt corpuri de apă nepermanente, dintre care 25 râuri.

Acumularea Vădeni prezintă o zonă de risc din cauza gradului ridicat de colmatare (80%), depunerile de aluviuni fiind de aproximativ 2,5 m. Pentru evitarea inundațiilor în cazul căderilor masive de precipitații, în zona de nord a municipiului Târgu Jiu, au fost luate măsuri de prelungire a digurilor.

O problemă importantă în legătură cu folosirea apei o constituie lupta împotriva poluării acesteia.

Principalele forme de poluare a apei**,** în funcție de sursele și natura lor sunt:

- *poluarea organică* (au ca sursă principală deversările menajere din orașe);
- *poluarea toxică (*sursa principală de poluare o reprezintă industria);
- *poluarea bacteriană* (afectează calitatea apei potabile);
- *poluarea termică* (provenită de la apele de răcire din industrie care sunt evacuate în stare caldă);
- *poluare chimică* (principalele surse de poluare sunt: îngrășămintele chimice, petrolul, diferite substanțe chimice deversate de întreprinderi industriale);
- *poluarea biologică*.

Evaluarea stării ecologice și chimice a apei se realizează pe corpuri de apă, în conformitate cu Legea Apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare și metodologia ICIM, elaborată pe baza cerințelor Directivei cadru a Apei 2000/60/CEE, atât pentru corpurile de apă monitorizate cât și pentru corpurile de apă nemonitorizate (prin procedura de grupare a corpurilor de apă).

Starea ecologică este o expresie a calității structurii și funcționării ecosistemelor acvatice *asociate apelor de suprafață,* clasificate în concordanță cu *Anexa V a Directivei Cadru Apă*.

Obiectivul de mediu pentru un *corp de apă de suprafață* se consideră a fi atins atunci când corpul de apă se încadrează în *starea ecologică foarte bună sau bună,* respectiv *potențialul maxim sau bun.*

Pentru fiecare dintre elementele de calitate pentru care s-au elaborat limite, se evaluează starea ecologică și respectiv scorul aferent: pe 5 stări de calitate: *foarte bună/maxim*, *bună/bun, moderată/moderat, slabă/slab, stare proastă/prost*. În cazul stării chimice clasificarea se face astfel: *stare chimică bună, stare chimică proastă*. *Evaluarea*

stării ecologice/potențialului ecologic a corpurilor de apă de suprafață s-a realizat prin integrarea elementelor de calitate (biologice, fizico-chimice suport, poluanți specifici). Starea ecologică/potențialul ecologic final ia în considerare cea mai defavorabilă situație.

În evaluarea "*stării*" apelor, elementele bilogice sunt principalele elementele, cele fizico-chimice (elemente suport) fiind considerate ca elemente ce vin în sprijinul celor biologice.

Elementele care intră în detereminarea stării ecologice pentru cursurile de apăde suprafață sunt:

- ***Elemente biologice***: fitoplancton, fitobentos, macronevertebrate, fauna piscicolă;
- ***Elemente fizico-chimice:***
  - ***Condiții termice:*** *temperatura apei*
  - ***Starea acidifierii:*** *pH*
  - ***Condiții de salinitate:*** *conductivitate*
  - ***Condiții de oxigenare:*** *O_2 dizolvat, CBO_5, CCO-Cr*
  - ***Nutrienți:*** *N-NH_4+, N-NO_2, N-NO_3, N_{total}, P-PO_4, P_{total}*
- ***Poluanți specifici:*** *Cu, Zn, As, Cr, Fenol, Detergenți anion-activi.*

Calitatea apelor subterane depinde de sursele difuze de poluare provenite din agricultură și practicile ei neconforme (pesticide, dejecții de la porcine și păsări), nămoluri de la stațiile de epurare, reziduurile menajere și industriale și de slaba epurare sau lipsa de epurare a apelor uzate.

Poluarea freaticului este cel mai adesea un fenomen aproape ireversibil, având consecințe importante asupra folosirii rezervei subterane la alimentarea cu apă în scop potabil, depoluarea surselor de apă din pânza freatică fiind un proces foarte anevoios.

Agricultura reprezintă o sursă potențială de poluare a apelor de suprafață și subterane în situația utilizării excesive de îngrășăminte chimice și pesticide pe terenurile agricole.

Deversările de ape uzate, neepurate corespunzător în stațiile de epurare urbane sau industriale, reprezintă o sursă potențială de poluare a apelor de suprafață contribuind la perturbarea echilibrului biologic al ecosistemelor acvatice.

Platformele neconforme de deșeuri menajere precum și fermele zootehnice reprezintă importante surse potențiale de poluare a apelor subterane și de suprafață cu substanțe organice, compuși ai azotului, precum și încărcare biologică.

În concluzie, problemele legate de calitatea apelor de suprafață și a celor subterane sunt cauzate în general de:

⇒ *eficiența de epurare scăzută a stațiilor de epurare existente;*

⇒ *rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate;*

⇒ *existența, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali și riscul de îmbolnăvire al populației;*

⇒ *managementul necorespunzător al deșeurilor municipale și industriale;*
⇒ *utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar;*
⇒ *dezvoltării zonelor urbane și protecției insuficiente a resurselor de apă, etc*.

Pentru rezolvarea problemelor legate de calitatea apelor se impun o serie de măsuri la nivel municipal, precum:

- ✓ *îmbunătățirea randamentelor de funcționare a stației de epurare;*
- ✓ *execuția la termen a măsurilor și lucrărilor prevăzute în Programele de etapizare parte integrantă a autorizațiilor de gospodărire a apelor;*
- ✓ *implicarea autorităților administrației publice locale în elaborarea proiectelor și obținerea finanțărilor pentru realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor de epurare;*
- ✓ *dotarea laboratoarelor operatorilor din sectorul de apă la nivelul necesar pentru controlul și supravegherea calității apelor, în conformitate cu prevederile legale și ale directivelor europene;*
- ✓ *continuarea procesului de regionalizare a operatorilor existenți în sectorul de apă;*
- ✓ *alinierea la cerințele Directivei Nitraților prin: reducerea deversărilor de nutrienți în corpurile de apă, promovarea schimbărilor comportamentale la nivel regional, și sprijin pentru întărirea cadrului de reglementare și a capacității instituționale.*

2.11.2. CALITATEA SOLULUI

Solul este unul dintre cei mai importanţi factori de mediu, iar cunoaşterea şi monitorizarea calităţii solului este importantă pentru asigurarea condiţiilor de dezvoltare durabilă a agriculturii şi a societăţii în ansamblu.

Solul are multiple funcţii economice şi biologice deoarece determină producţia agricolă şi starea pădurilor, este sursă de materii prime dar şi de biodiversitate, habitate, specii, condiţionează învelişul vegetal, precum şi calitatea apei, reglează scurgerea lichidă şi solidă în bazinele hidrografice şi acţionează ca o geomembrană pentru diminuarea poluării aerului şi a apei prin reţinerea, reciclarea şi neutralizarea poluanţilor, cum sunt substanţele chimice folosite în agricultură, deşeurile şi reziduurile organice şi alte substanţe chimice.

Deversările de substanţe chimice periculoase, depozitările de deşeuri de toate categoriile, tratamentele şi fertilizările necorespunzătoare, făcute fără fundamentare agro-pedologică, agrotehnică, la care se adaugă degradările naturale ale calităţii solului (eroziune, alunecări, tasări, rupturi şi prăbuşiri) conferă imaginea completă a impactului produs de activitatea antropică asupra acestui factor de mediu.

Toate activităţile în care se folosesc produse de protecţia plantelor – îngrășăminte și produse fitosanitare - sunt reglementate de legislaţia naţională şi actele comunitare cu aplicare directă, deoarece pot fi periculoase pentru sănătatea omului şi mediul înconjurător.

În ceea ce privește calitatea solului, aceasta este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de diverse restricții. Aceste restricții sunt determinate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici edifice, etc.), fie de acțiuni antropice agricole şi industriale.

Presiunile asupra stării de calitate a solurilor sunt determinate de:

- *utilizarea de îngrășăminte chimice;*
- *utilizarea produselor pentru protecția plantelor (fitosanitare);*
- *soluri afectate de reziduuri zootehnice* – dejecțiile provenite de la porci și păsări, precum și nămolul provenit din stațiile de epurare, răspândite pe sol fără o tratare prealabilă*;*
- *activitățile poluante din sectorul industrial;*
- *poluările accidentale* - cauzele principale ale producerii acestor poluări au constat în defecţiuni tehnice şi coroziune avansată la sondele şi conductele ce aparţin operatorilor economici;
- *colectarea apelor uzate de tip menajer și/sau industrial* datorită neetanșeităților unor conducte, chesoane sau cămine de vizitare,
- *depozitarea necontrolată de deșeuri* de orice tip.

Soluţiile de reducere a impactului asupra solului presupun în principal o utilizare durabilă a acestuia prin combinarea tehnologiilor şi a activităţilor, astfel încât să se realizeze concomitent: bioproductivitatea, securitatea alimentară, protecţia calităţii solului, viabilitatea economică şi acceptabilitatea socială, prin respectarea următoarelor cerinţe:

- *practicarea culturilor în concordanţă cu pretabilitatea solului și condiţiile climatice:temperatură, precipitaţii etc.;*
- *practicarea rotaţiei culturilor astfel încât să se cultive plante care favorizează obţinerea unor producţii ridicate ale culturilor viitoare şi elimină unele probleme legate de boli, dăunători, etc.;*
- *combaterea bolilor şi dăunătorilor mai ales prin tehnici biologice;*
- *derularea unor proiecte de combatere a alunecărilor de teren şi a eroziunii solurilor;*
- *limitarea defrişărilor, a excavării bazei versanţilor;*
- *refacerea şi modernizarea lucrărilor de irigaţii din arealele cu cerinţe stringente;*
- *modernizarea lucrărilor de apărare – îndiguire şi desecări şi extinderea acestora conform cerinţelor;*
- *modernizarea lucrărilor de ameliorare a terenurilor sărăturate, a nisipurilor şi a solurilor nisipoase;*
- *prevenirea şi reducerea poluării chimice a solurilor cu metale grele, sulf, fluor, reziduri petroliere, deşeuri, nămoluri, produse de uz fitosanitar etc.*

Monitorizarea calității solului se face în conformitate cu prevederile *Legii nr. 444/2002* privind finanțarea studiilor pedologice și agrochimice și finanțarea sistemului național de monitorizare sol-teren pentru agricultură și al *Ordinului 222/2002* privind aprobarea *Metodologiei întocmirii studiilor pedologice și agronomice*.

Pentru monitorizarea solului trebuie să se execute studii pedologice și agrochimice în vederea inițierii unor lucrări de ameliorare şi eliminare a fenomenelor de degradare a solului.

În anul 2015 a fost publicată în Monitorul Oficial, HG nr. 683/2015, prin care au fost aprobate *Strategia Națională* și *Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România*, realizată pe baza inventarului național actualizat de către *Agenția Națională pentru Protecția Mediului*. Astfel acest document isi propune o serie de obiective de mediu si socio-economice.

Obiectivele specifice de mediu:

- Reducerea suprafeței ocupate de situri contaminate;
- Îmbunătățirea calității factorilor de mediu din zonele amplasate și implementarea unei gestionări unitare la nivel național;

Obiective specifice socio-economice:

- Remedierea siturilor contaminate trebuie astfel facută încât să fie atinsă o stare corespunzatoare pentru folosința ulterioară planificată;
- Asigurarea protecției resurselor de apă, a securității alimentare și a sănătății umane;
- Promovarea utilizării viitoare a siturilor remediate pentru dezvoltarea economică și socială în detrimentul scoaterii din circuitul agricol și silvic a terenurilor productive.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este caracterizată printr-un sol fertil, potrivit pentru culturile agricole. Tipologiile de sol predominante sunt: soluri argiloase, soluri de pădure brun şi brunroșcate, soluri de tip cernoziom și soluri aluvionare. Solul aluvionar de luncă este favorabil culturilor legumicole, solurile brun-roșcate se găsesc în general în zonele viticole colinare iar solul brun-roşcat de pădure este favorabil culturilor mari agricole şi plantelor tehnice. Merită menţionată existenţa în sudul regiunii a celei mai mari suprafeţe nisipoase din țară, în paralel cu un număr impresionant de lacuri formate fie de revărsările Dunării, fie de acumulările de precipitaţii.

Alături de calitatea solului, alte resurse naturale importante ale regiunii sunt reprezentate de suprafața agricolă, pădurile, păşunile şi fâneţele naturale. Regiunea Sud-Vest Oltenia se află pe locul 7 intre regiunile tarii, cu 1.797.633 hectare, reprezentând 12,32% din suprafața agricolă națională

APM Gorj efectuează analize de sol în Târgu Jiu, cu o frecvență anuală, în 4 puncte ce aparțin rețelei proprii de monitorizare a solului, pe 2 profile de adâncime. Valorile indicatorilor (Cu, Zn, Pb, Cd), se raportează, la Ordinul 75611997 pentru aprobarea Reglementării privind evaluarea poluării mediului, iar cele ale indicatorilor pH și conținut de cloruri se raportează la valorile stabilite în normele tehnice I.C.P.A. în baza cărora solul se incadrează în clase de calitate, iar valorile metalelor grele analizate:

Tab. 2.84. Indicatori de monitorizare a calității solului, 2019

Punct de recoltare	Profil de adâncime	Indicatori determinați în anul 2019					
		pH (unități pH)	Conținut cloruri (mg Cl/100g sol)	Cupru (mg/kg s.u.)	Zinc (mg/kg s.u.)	Plumb (mg/kg s.u.)	Cadmiu (mg/kg s.u.)
Tg. Jiu - str. Mărgăritarului	0 - 10	6,73	60,35	21,6	60,4	9,45	0,18
Tg. Jiu - str. Mărgăritarului	10 - 20	6,92	71	16,8	54,8	8,69	0,27
Tg. Jiu - str. Meteor	0 - 10	6,49	67,45	11,8	53	10,18	0,11
Tg. Jiu - str. Meteor	10 - 20	6,71	67,45	9,4	45,6	11,09	0,08
Drăgoieni - 5 m distanță DN	0 - 10	6,98	56,8	18,4	63,8	7,12	0,31
Drăgoieni - 5 m distanță DN	10 - 20	7,02	63,9	11,2	65,2	5,54	0,25
Drăgoieni - 10 m distanță DN	0 - 10	6,69	71	14,4	59,6	6,09	0,17
Drăgoieni - 10 m distanță DN	10 - 20	6,84	74,55	17,8	60,8	6,34	0,22
Tg. Jiu - str. Mărgăritarului	0 - 10	6,85	67,45	30,8	61,8	8,81	0,19
Tg. Jiu - str. Mărgăritarului	10 - 20	6,59	56,8	28,8	64,8	10,14	0,24
Tg. Jiu - str. Meteor	0 - 10	6,82	53,25	35,6	88,2	7,28	0,28
Tg. Jiu - str. Meteor	10 - 20	6,38	53,25	33	79,6	7,94	0,25
Drăgoieni - 5 m distanță DN	0 - 10	7,09	63,9	26,6	67,8	8,72	0,34
Drăgoieni - 5 m distanță DN	10 - 20	7,11	60,35	31,6	62,4	8,51	0,37
Drăgoieni - 10 m distanță DN	0 - 10	6,94	56,8	29,4	59,6	6,49	0,31
Drăgoieni - 10 m distanță DN	10 - 20	6,69	49,7	27,2	54	6,86	0,26

Prin urmare, datorită intensificării activităților economice ce exercită presiuni puternice asupra mediului, anumite tipuri de habitate, în special cele aflate în apropierea

zonelor unde au loc activități umane, pot suferi modificări lente dar ireversibile, caracterizate în principal prin schimbarea tipului de habitat. În general tendința este de schimbare a habitatelor naturale în habitate seminaturale iar mai apoi în habitate antropizate/artificiale. Acolo unde terenuri noi sunt ocupate de activități industriale sau de exploatare a resurselor naturale neregenerabile, habitatele existente sunt distruse în totalitate, iar de multe ori cele din vecinătate suferă o degradare lentă.

Presiunile antropice se manifestă prin creșterea gradului de ocupare a terenurilor, a numărului populației, dezvoltarea agriculturii și economiei, modificarea peisajelor și a ecosistemelor, distrugerea spațiului natural, utilizarea nerațională a solului, supraconcentrarea activități pe zone sensibile cu valoare ecologica ridicată.

Factorii determinați ai schimbării utilizării terenurilor sunt: dezvoltarea/expansiunea unor activități economice și procesul continuu de urbanizare.

2.11.3. CALITATEA AERULUI

Aerul este factorul de mediu care condiționează în cea mai mare măsură existența vieții pe pământ. Totodată, este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanţilor, deoarece constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al acestora în mediul înconjurător, acesta fiind motivul pentru care supravegherea calităţii aerului este de primă importanţă.

Calitatea aerului este exprimată statistic printr-o serie de indicatori, care exprimă fenomenul de poluare sub forma răspândirii în aer a unor substanţe reziduale poluante, rezultate din activităţile economice.

Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităţilor umane din ce în ce mai extinse şi răspândite in ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor condiţii naturale de loc și de climă. Din aceste motive se acordă o atenție deosebită activității de supraveghere, menținere și de îmbunătățire a calității aerului.

În martie 2020, Consiliul European a adoptat concluzii privind calitatea aerului. **Poluarea atmosferică rămâne cea mai importantă cauză a problemelor de sănătate din UE** legată de mediu, estimându-se că aceasta provoacă peste 400 000 de decese premature în fiecare an. Consiliul a considerat că standardele stabilite în materie de calitate a aerului, în special valorile-limită, au fost eficace și sunt în continuare esențiale pentru protejarea sănătății cetățenilor. Cu toate acestea, **Consiliul Europen a subliniat că mai pot fi aduse unele îmbunătățiri** cadrului legislativ în vederea **asigurării unei bune calități a aerului în întreaga UE** [217].

Cerințele și exigențele existente la nivelul Uniunii Europene impun o nouă abordare a problemelor globale de mediu din punct de vedere al efectelor și presiunii asupra mediului și a tuturor consecințelor dezvoltării socio-economic.

[217] *Sursa: https://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/env/2020/03/05/*

Monitorizarea calității aerului implică urmărirea elementelor incluse în cele patru categorii de probleme:

- *sursele și emisiile de poluanți atmosferici;*
- *transferul poluanților în atmosferă;*
- *nivelul concentrațiilor de poluanți în atmosferă și distribuția spațio-temporală a acestora;*
- *efectele poluanților atmosferici asupra omului și mediului biotic și abiotic.*

În prezent, în România, domeniul „calitatea aerului" este reglementat prin Legea nr. 104/15.06.2011 privind calitatea aerului înconjurător publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 452 din 28 iunie 2011. Prin această lege au fost transpuse în legislaţia naţională prevederile Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător şi un aer mai curat pentru Europa publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) nr. Legea nr. 152 din 11 iunie 2008 şi ale Directivei 2004/107/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arseniul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător publicată în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene (JOCE) nr. Legea nr. 23 din 25 ianuarie 2005.

Calitatea aerului este determinată de emisiile în aer provenite de la sursele staţionare şi sursele mobile (traficul rutier), cu preponderenţă în marile oraşe, precum şi de transportul pe distanţe lungi a poluanţilor atmosferici.

În scopul gestionării calităţii aerului, în fiecare zonă sau aglomerare, se delimitează arii care se clasifică în regimuri de gestionare (I sau II) în funcţie de rezultatul evaluării calităţii aerului înconjurător. Regimurile de gestionare sunt prevăzute în art. 42 din Legea nr. 104/2011 (județul Gorj este încadrat în regim de gestionare II).

La nivelul Municipiului Târgu Jiu, supravegherea calității aerului s-a realizat prin intermediul sistemului automat de monitorizare a calității aerului, format dintr-o stație, conform criteriilor prevăzute în Ord.592/2002, abrogată ulterior de către Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurator, localizată în Str. Vasile Alecsandri, nr. 2 (stația GJ-1). Alături de această stație, în județul Gorj mai sunt instalate încă 2 stații, respectiv: stația GJ-2, în Rovinari, Str. Constructorilor, nr. 7 și stația GJ-3, în Turceni, Str. Muncii, nr. 452B.

Poluanţii monitorizaţi la Stațiile GJ-1 Târgu Jiu și GJ-2 Rovinari sunt: SO_2, NO, NOx, NO_2, CO, O_3, pulberi (PM10), la Stația GJ-3 Turceni sunt: SO_2, NO, NOx, NO_2, CO, pulberi (PM10). De asemenea sunt monitorizaţi şi o serie de parametrii meteorologici: temperatura, precipitaţii, direcţia şi viteza vântului, umiditatea relativă, presiunea, radiaţia solară.

Nivelul de poluare a aerului in mediul urban este determinat de cantitatea/tipul de emisii generate de transportul rutier, activități industriale, activități comerciale, instituționale și gospodărești.

Principalele surse de poluare la nivelul municipiului Târgu Jiu sunt următoarele:

- ***Procese de producție industriale***, situate pe platformele:
  - ***zona Artego*** - cca 3200 m N-N-E – S.C. ARTEGO S.A. - producție cauciuc; S.C. CRILENMAR S.R.L.- productie, colectare și reciclare mase plastice;
  - ***zona Rostramo*** - cca.2200 m N-N-E – S.C. SEBN.Ro – fabrica de cablaje, S.C. PIROUX GROUP - fabrica de componente auto;
  - ***zona Bârsești*** - cca. 3500 m V – S.C. SIMCORVAR S.A. - producție și ambalare var, ROMCIM S.A. - ambalare ciment), S.C. Macofil.

Acesti operatori dețin acte de reglementare valabile emise de către APM Gorj,documente prin care sunt stabilite conform competențelor si legislației în vigoare, condiții de funcționare și valori limită de emisie, respectiv concentrații maxim admise/valori limită pentru poluanții proveniți din activitatea acestora, în scopul protecției sănătății populației și a mediului. Emisiile provenite din aceste activități sunt dirijate prin coșuri echipate cu sisteme/filtre de reținere, realizîndu-se totodată monitorizarea acestora în scopul verificării încadrării în valorile limită. Emisiile fugitive/nedirijate de pe amplasamentele industriale sunt gestionate astfel încât sa nu afecteze calitatea aerului.

  - ***zona Avirom Plus*** – cca 4000 m S-S-E. Conform prevederilor Legii 204/2008 coroborat cu Ordinul Ministerului Sanatatii nr. 119/2014 „în zona de protecţie a exploataţiilor agricole existente si care funcţionează conform prevederilor legale se interzice eliberarea autorizaţiilor de construire locuinţelor si altor obiective socio - economice". Zona de protecţie in cazul de faţă este de 1000 m din perimetrul unităţilor care produc disconfort);
  - ***Depozitul de deșeuri menajere din zona Bîrsești.***
- ***Traficul rutier*** - existența unor autovehicule cu emisii de noxe peste normele admise care produc un impact semnificativ asupra mediului/sănătății;
- ***Resuspensia prafului*** depus în special pe arterele rutiere, praf care nu se poate îndepărta în mod sistematic prin măturare/spălare, una dintre cauze fiind reprezentată de numeroasele autovehicule ce staționează/parcheaza pe carosabil/borduri/trotuare, etc. Aceste pulberi sunt disperate ulterior de vânt și/sau antrenat pe partea carosabilă de unde prin resuspensie, contribuie considerabil la creșterea nivelului de poluare cu particule PM10, extrem de agresive și nocive pentru sistemul respirator;
- ***Instalațiile de ardere rezidențiale*** - ardere combustibili solizi în focare casnice la cca. 10-100 m în direcția S. În Municipiul Târgu Jiu, ca de altfel în întregul județ, toate spațiile individuale, publice sau private, precum și locuințele, instituțiile, spațiile comerciale, unități industriale, au sisteme proprii de încălzire, fie centrale termice individuale alimentate pe gaz metan, fie sobe sau centraletermice alimentate cu combustibili solizi, lemn sau cărbune, acestea din urmă fiind o sursă importantă de pulberi în suspensie, ce influențează în mod direct și constant valorile înregistrate de stație.
- ***Alte surse de suprafață /zone ce constituie surse permanente de pulberi și alte tipuri de noxe:***
  - *Depozitele de materiale construcții de pe strada Ana Ipătescu - 9 mai*, ce execută activități de încărcare/descărcare - în scopul aprovizionării si

comercializării - direct pe domeniul public, constituie o sursă permanentă de particule în suspensie, blocând inclusiv traficul rutier, ceea ce conduce și la acumularea gazelor de eșapament în zonele respective;

- *Bariera cu calea ferată din zona 9* mai constituie un punct de blocaj pentru traficul rutier, fapt ce conduce la acumulări considerabile de noxe în teritoriile protejate (locuințe) din proximitate;
- *Terenuri libere situate în zona de nord a municipiului*, din vecinătatea târgului de masini, sursă permanentă de praf, ce este purtat deasupra orașului de către curenții de aer cu direcție predominantă N-S;
- *Centrul orașului*, efectiv blocat în perioadele în care elevii termină cursurile.

În baza Ordinului nr.657/2018 pentru aprobarea zonelor de protecție pentru punctele fixe de măsurare a calității aerului, incluse în *Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA*), în jurul punctului în care se efectuează măsurări fixe (stație de monitorizare) sunt delimitate suprafețe de teren denumite *zone de protecție*, astfel încât orice activitate desfășurată în interiorul ei, ulterior instalării echipamentelor de măsurare, să nu afecteze reprezentativitatea datelor de calitatea aerului inconjurător.

Distanța de protecție maximă (m) pentru stația de monitorizare a calității aerului GJ 1, amplasată în Municipiul Târgu-Jiu, este un domeniu circular cu o rază de 210 m, în interiorul acesteia amplasându-se panouri de avertizare pe care se marchează semnificația și limitele zonei.

În acest context, în conformitate cu art. 22 lit. i) și i) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului, primarii localităților au anumite atribuții și responsabilități, precum :

- ✓ evidențierea acestor zone cu statut special în planurile de urbanism. Atât până la reactualizarea PUG pentru municipiul Tg. Jiu cât și după aceea, trebuie să se țină cont de existența acestei zone de protecție în acord cu prevederile legale în vigoare. În situația în care se intenționează amplasarea unor noi obiective potențial poluatoare este necesară respectarea prevederilor Legii nr. 104/2011.
- ✓ amplasarea unor panouri de avertizare în interiorul acestora pe care se marchează semnificația și limitele zonei.

Totodată Primăria Târgu Jiu are o serie de alte responsabilități, precum:

- ✓ realizarea unor activități în vederea diminuării surselor de pulberi în suspensie în zona Stației GJ1, cât și a resuspensiei acestora de pe partea carosabilă, în zona în care este amplasată stația
- ✓ impunerea unor măsuri operatorilor economici din subordinea primăriei, ce își desfășoară activitatea în proximitate, inclusiv reabilitarea căilor de acces din incinta, pentru înlăturarea surselor de praf ;
- ✓ centrale termice alimentate cu combustibili solizi, lemn sau cărbune, acestea din urmă fiind o sursă importântă de pulberi în suspensie, ce influiențează în mod direct și constant valorile înregistrate de stație.

În zona de protecție a stației de monitorizare, la cca. 10-100m în direcția S se află cartiere de locuințe individuale ce folosesc pentru încălzire focare casnice în care se ard combustibili solizi, cărbune, lemne. Aceste surse multiple alterează calitatea aerului din

municipiul Tg. Jiu prin introducerea în atmosferă a unor cantități însemnate de particute PM10 , influențând totodată în mod direct și constant valorile înregistrate de stație.Ținând cont de aceste aspecte este absolut necesar să se adopte în zonă alte soluții de încălzire, luâdu-se în considerare faptul că sunt disponibile rețele de gaze naturale.

Pe baza datelor furnizate de stațiile automate ce sunt ulterior validate, se editează, buletinele/informările de calitate a aerului ce se aduc la cunoștința publicului prin intermediul site-ul APM Gorj. Activitatea de informare se realizează conform prevederilor Legii nr. 10412011- cap. V.Informarea publicului, art. 52 -art. 66, pe baza datelor validate de calitate a aerului. Pentru fiecare poluant monitorizat se calculează, un indice specific, ce indică gradul de poluare monitorizat. Indicii de calitatea aerului sunt stabiliți în baza Ordinului 1818/2020 ce abrogă Ordinul 109512007. Acești indici pot fi: 1-Bun; 2-Acceptabil; 3-Moderat; 4-Rău; 5- Foarte rău; 6- Extrem de rău. Indicele general este dat de cel mai mare indice specific fiecărui poluant, cu condiția că stația să fi monitorizat, în ziua respectivă, minim un indice specific.

Indicele specific de calitatea aerului, pe scurt "*indice specific*", reprezintă un sistem de codificare a concentrațiilor înregistrate pentru fiecare dintre următorii poluanți monitorizați: dioxid de sulf (SO_2); dioxid de azot (NO_2); ozon (O_3); particule in suspensie < 2,5 µm ($PM_{2,5}$); particule in suspensie < 10 µm (PM_{10}).

Indicele general se stabilește pentru fiecare dintre stațiile automate din cadrul *Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului*, ca fiind cel mai mare dintre indicii specifici corespunzatori poluanților monitorizati. Indicele general și indicii specifici sunt reprezentați prin numere întregi cuprinse între 1 și 6, fiecare număr corespunzând unei culori.

Datele de monitorizare a calităţii aerului sunt puse la dispoziţia publicului şi pot fi vizualizate şi descărcate ca medii orare, zilnice, anuale de pe site-ul www.calitateaer.ro., ca și indicii de calitatea aerului. De asemenea, indicii de calitatea aerului, se regăsesc în tabelul mai jos menționat, după cum urmează:

Tab. 2.85. Captură date indicatori de monitorizare a calității aerului, anii 2015-2020

Nr. Crt.	Indicator determinat	Captura date 2015 (%)	Captura date 2016 (%)	Captura date 2017 (%)	Captura date 2018 (%)	Captura date 2019 (%)	Captura date 2020 (%)
1	SO_2	63,4	72	93,63	94,99	95,07	90,25
2	NO_2	80,02	67,7	92,90	94,52	95,09	92,14
3	CO	80,02	71	94,65	95,44	95,98	93,07
4	PM_{10} gravimetric	51,2	86,8	96,16	99,45	97,26	53,28
5	O_3	64,3	21,4	86,85	93,55	94,79	89,91

Tab. 2.86. Rezultatele determinărilor privind calitatea aerului în perioada 2015-2020

Nr. Crt.	Indicator determinat	Tip statie	Valori medii anuale nivel concentrații					
			2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	SO_2 (µg/m^3)	Industrial	-	13,93	8,14	12,59	17,99	13,16
2	NO_2 (µg/m^3)	Industrial	7,21	-	15,7	15,14	23,66	20,50
3	CO (µg/m^3)	Industrial	0,48	0,52	0,45	0,36	0,43	0,37
4	PM_{10} gravimetric (µg/m^3)	Industrial	-	25,25	26,08	26,52	26,68	-
5	O_3 (µg/m^3)	Industrial	-	-	50,02	43,59	39,88	31,45

Tab. 2.87. Depășiri ale valorilor limită și a pragurilor de calitate a aerului, anul 2020

Nr. Crt.	Indicator	Depășiri pentru valorile limită (medii anuale)	Număr depășiri prag alertă și informare	Număr depășiri ale valorilor limită (medii orare)	Număr depășiri ale valorilor limită (medii zilnice)	Număr depășiri ale valorilor limită (maximelor mediilor pe 8 ore)	Depășiri pentru valorile țintă (maxima zilnică a mediilor pe 8 ore)
1	SO_2		0	0	0		
2	NO_2	0	0	0			
3	CO					0	
4	PM_{10} gravimetric				15		
5	O_3		0			0	0

S-a efectuat monitorizarea continuă a fracțiunii PM_{10} prin metoda gravimetrică la stațiile GJ-1, GJ-2 si GJ-3. Pentru nici una din stații nu s-au înregistrat mai mult de 35 de depășiri ale valorii limită zilnice pentru sănătate (50 µg/mc)/an calendaristic.

Pentru restul poluanților monitorizați nu au fost depășite valorile limită/țintă pentru poluanții monitorizați la cele trei stații automate de monitorizarea calității aerului.

Principalele activităţi generatoare de poluanţi în atmosferă sunt:

- *procese de producţie: producere energie electrică şi termică, fabricarea materialelor de construcţii, etc.;*
- *utilizarea solvenților organici în anumite activităţi şi instalaţii;*
- *distribuţia şi depozitarea combustibilului;*
- *extracţia şi distribuţia combustibililor fosili;*
- *tratarea şi depozitarea deşeurilor;*
- *agricultura.*

Pentru reducerea emisiilor de poluanţi în atmosferă, autoritățile pentru protecţia mediului vor trebui să continue implementarea măsurilor de reducere a emisiilor în atmosferă şi de contracarare a efectelor negative generate de poluarea atmosferei, respectiv:

- ✓ promovarea tehnologiilor „curate" (cu emisii de carbon scăzute) şi a sistemului de plafonare şi comercializare a cotelor de emisii de CO2 şi de alte gaze cu efect de seră;
- ✓ intensificarea acţiunilor de informare şi conştientizare a populaţiei şi mediului economic în domeniul protecţiei atmosferei, schimbărilor climatice, necesităţii creşterii eficienţei energetice şi promovării producerii energiei „verzi";
- ✓ extinderea rețelei de monitorizare a calității aerului;
- ✓ evaluarea rezultatelor automonitorizării emisiilor generate de surse fixe şi impunerea, după caz, a măsurilor de reducere a concentraţiilor poluaţilor specifici determinaţi;
- ✓ continuarea acţiunilor de reducere a intensităţii carbonului prin: scăderea ponderii utilizării combustibililor fosili şi îmbunătăţirea eficienţei în sectorul energetic, creşterea producţiei de electricitate din surse regenerabile şi îmbunătăţirea în continuare a eficienţei energetice în sectoarele economice de utilizare finală, reducerea emisiilor de metan din agricultură şi sectorul managementul deşeurilor, creşterea capacităţii de sechestrare a CO2 prin împăduriri;
- ✓ evaluarea emisiilor de poluanţi în atmosferă pentru toate proiectele supuse procedurii de reglementare şi impunerea măsurilor de reducere şi de creştere a eficienţei energetice încă din faza de studiu de fezabilitate;
- ✓ promovarea unui transport durabil prin creşterea performanţelor vehiculelor rutiere, dezvoltarea transportului public urban şi interurban şi folosirea combustibililor alternativi;
- ✓ economisirea energiei prin modernizarea şi reabilitarea punctelor şi reţelelor termice, a reţelei de transport a apei calde, îmbunătăţirea izolaţiei termice a clădirilor, modernizarea şi reabilitarea tehnologiilor existente şi îmbunătăţirea managementului energiei;
- ✓ angrenarea societăţii civile şi a altor instituţii implicate în acţiunile de educare/conştientizare;
- ✓ impunerea măsurilor de automonitorizare a emisiilor în scopul reducerii impactului negativ al sectorului energetic asupra mediului înconjurător.

2.11.4. BIODIVERSITATE

Omenirea ar trebui să se angajeze să aplice principiul câștigului net, redând naturii mai mult decât ia de la aceasta. Ca parte a acestei abordări, omenirea ar trebui să se angajeze să nu existe specii a căror dispariție să fie imputabilă oamenilor, cel puțin acolo unde acest lucru poate fi evitat.

Acest lucru ar trebui să se bazeze pe ambiția principală de a se asigura că, **până în 2050**, **toate ecosistemele lumii sunt refăcute, reziliente și protejate în mod adecvat**.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 stabilește modul în care Europa poate contribui la realizarea acestui obiectiv. Ca o etapă importantă, aceasta urmărește să asigure că până în 2030, biodiversitatea Europei se va afla pe calea redresării, în beneficiul oamenilor, al planetei, al climei și al economiei noastre, în conformitate cu *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* și cu obiectivele *Acordului de la Paris privind schimbările climatice*.

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuază importanța acordată mediului. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „*O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor*” și urmează să-i fie alocate cel puțin 30% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

S-au identificat **nevoi de investiții prioritare dedicate**: *măsurilor de eficiență energetică prin sprijinirea renovării clădirilor publice și rezidențiale, sistemele de încălzire centralizată și producerea și folosirea energiei din surse regenerabile; adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența la dezastre; consolidarea biodiversității, refacerea ecologică și crearea de noi spații verzi în mediul urban, decontaminarea și reabilitarea siturilor industriale contaminate; sistemelor regionale de gospodărire a apelor, sprijinirea schemelor care abordează problematica poluarii apei, pentru finalziarea sistemelor integrate de management a deșeurilor și pentru tranziția la economia circulară*.

Recenta pandemie de COVID-19 face cu atât mai urgentă necesitatea de a proteja și reface natura. Pandemia ne permite să realizăm cât de legată este sănătatea noastră de sănătatea ecosistemelor și demonstrează necesitatea unor lanțuri de aprovizionare și a unor modele de consum durabile care să nu depășească limitele planetei noastre. Aceasta reflectă și faptul că riscul apariției și răspândirii bolilor infecțioase crește odată cu distrugerea naturii [218].

[218] *Sursa: Intergovernmental science-policy Plaform for Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) (2019), Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Rezumat pentru factorii de decizie politici al Raportului de evaluare globală privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice*

Prin urmare, **protejarea și refacerea biodiversității și buna funcționare a ecosistemelor** sunt esențiale pentru a ne **spori reziliența și a preveni pe viitor apariția și răspândirea bolilor**.

Investițiile în protecția și refacerea naturii vor fi, de asemenea, esențiale pentru redresarea economică a Europei în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19. Pentru relansarea economiei este esențial să se evite revenirea la trecut și blocarea în vechile obiceiuri nefaste. *Pactul verde european - strategia de creștere a UE* - va fi un punct de reper pentru redresarea noastră, asigurând faptul că economia servește oamenii și societatea și oferă naturii mai mult decât ia de la aceasta.

Investițiile în capitalul natural, inclusiv în refacerea habitatelor bogate în carbon și practicarea unei agriculturi ecologice, sunt recunoscute ca fiind printre cele mai importante cinci politici de redresare bugetară, care oferă multiplicatori economici importanți și au un impact pozitiv asupra climei.

Biodiversitatea este, de asemenea, esențială pentru **protejarea securității alimentare** la nivelul UE și la nivel mondial. Pierderea biodiversității amenință sistemele noastre alimentare, punând în pericol securitatea noastră alimentară și nutriția [219].

Pentru a aduce biodiversitatea Europei pe calea redresării până în 2030, Europa trebuie să intensifice protecția și refacerea naturii. Acest lucru ar trebui realizat prin îmbunătățirea și extinderea rețelei noastre de zone protejate și prin elaborarea unui plan ambițios al UE de refacere a naturii.

În ciuda acestui imperativ moral, economic și de mediu urgent, natura se află într-o stare de criză. Cei **cinci factori principali direcți ai pierderii biodiversității** [220] - *schimbările în exploatarea terenurilor și a mării, supraexploatarea, schimbările climatice, poluarea și speciile alogene invazive* - fac ca natura să dispară rapid. **Natura este, de asemenea, cel mai puternic aliat în combaterea schimbărilor climatice.** [221]

Componentele diversității biologice formează capitalul natural și asigură cea mai mare parte a produselor, bunurilor și serviciilor necesare funcționării și dezvoltării societății, fiind suportul fundamental al unei dezvoltări durabile. Tocmai de aceea, protecția și conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice sunt considerate obiective prioritare și de interes public major.

Principalele **căi prin care omul contribuie la degradarea biodiversității** sunt:

- *modificarea și distrugerea habitatelor, a peisajelor naturale;*
- *transferul voluntar și involuntar de specii;*

al Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice), p. 12-13, A.2

[219] *Sursa: World Economic Forum (2020), The Global Risks Report 2020 (Raport privind riscurile globale pe 2020, Forumul Economic Mondial, 2020)*

[220] *Sursa: IPBES (2019), Summary for policymakers, [IPBES (2019), Rezumat pentru factorii de decizie], p. 1719, B.10. Agenția Europeană de Mediu (2019), The European environment - state and perspective 2020 (Mediul european - situația actuală și perspective în 2020)*

[221] *Sursa: IPBES (2019), Summary for policymakers, [IPBES (2019), Rezumat pentru factorii de decizie], p. 4, A4.*

- *supraexploatarea și utilizarea nerațională a solului și resurselor naturale;*
- *ocuparea terenurilor pentru organizarea activităților socio-economice;*
- *supraconcentrarea activităților în zone sensibile, cu mare valoare ecologică;*
- *braconajul;*
- *poluarea cu toate efectele ei implicite*.

Categoriile instituite **la nivel național** - prin *Ordonanța de urgență 236/2000* privind regimul ariilor naturale protejate - și stabilite în funcție de scopul și regimul de management sunt: *rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale, rezervații ale biosferei, zone umede de importanță internațională, situri naturale ale patrimoniului natural universal, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică***.**

În România și în regiunea Sud-Vest Oltenia, conservarea biodiversității este fundamentală pentru bunăstarea umană și furnizarea durabilă a resurselor naturale. În prezent, suntem martorii unei pierderi constante a biodiversității cu consecințe profunde pentru lumea naturală și pentru bunăstarea oamenilor, cauzele principale sunt schimbările care se produc în habitatul natural.

La nivel european, România deţine un patrimoniu natural diversificat şi valoros. La nivelul anului 2017, suprafaţa ariilor naturale protejate de interes naţional, raportată la suprafaţa ţării, este de 6,15% , iar suprafaţa totală a siturilor Natura 2000, raportată la suprafaţa ţării, este de 22,7%.[222]

În Regiunea Sud-Vest biodiversitatea este caracterizată de existenţa mai multor tipuri de habitate naturale, precum şi numeroase specii de interes naţional şi specii de interes comunitar. Dintre tipurile de habitate, menţionăm: habitate de pajişti şi tufărişuri în zonele montane-pajişti alpine “la peste 2000 de metri altitudine”, tufărişuri de jneapăn, ienupăr, smirdar şi pajişti subalpine, fâneţe montane, habitate de pădure, habitate de stâncării şi peşteri : acestea se găsesc în zonele muntoase ale regiunii, sub forma de peşteri şi grote, alături de pante stâncoase, chei, lespezi calcaroase, habitate de ape dulci: râurile şi pârâurile, lacuri naturale şi eleştee, habitate de mlaştini, habitate agricole. La nivelul regiunii au fost identificate următoarele tipuri de habitate de interes comunitar în baza cărora a fost constituită Reţeaua Ecologică Europeană Natura 2000, după cum urmează: habitate de dune; habitate de ape dulci; habitate de pajişti şi tufărişuri; habitate din turbării şi mlaştini habitate de stâncării şi peşteri habitate de pădure. În ceea ce priveşte speciile faunistice, au fost identificate următoarele: peşti, amfibieni şi reptile, mamifere, păsări, nevertebrate etc.

- ***Parcul Natural Porţile de*** Fier este o arie protejată înfiinţată prin Legea nr.5/2000 privind aprobarea *Planului de Amenajare a Teritoriului Naţional - Secţiunea a III a - Zone Protejate*, ca un teritoriu în care remarcabila frumuseţe a peisajelor şi diversitatea biologică pot fi valorificate, în condiţiile păstrării nealterate a tradiţiilor, iar calitatea vieţii comunităţilor să fie rezultatul unor

[222] *Sursa: https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/natura-2000-barometer*

activităţi economice ale locuitorilor, desfăşurate în armonie cu natura. *Parcul Natural Porţile de Fier* corespunde categoriei *V IUCN*: "*Peisaj protejat:* ***arie protejată administrată în principal pentru conservarea peisajului şi recreere***". În conformitate cu H.G. 1284/2007, s-au declarat pe teritoriul *Parcului Natural Porţile de Fier* **două arii de protecţie specială avifaunistică**. De asemenea, potrivit *Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile 1964/2007*, a declarat ca **sit de importanţă comunitară *ROSCI0206 Porţile de Fier*, parte integrantă a reţelei ecologice europene NATURA 2000**, în suprafaţă de 124293.0 ha. *Parcul Natural Porţile de Fier* se remarcă printr-o luxuriantă biodiversitate, fapt ce a făcut ca această arie naturală protejată să fie recunoscută atât pe plan naţional, cât şi internaţional. Condiţiile climatice, pedologie, petrografice, geomorfologice, influenţa Dunării asupra acestora, dar şi contextul social au creat locuri unice, care au păstrat de-a lungul secolelor 228 caracteristicile unor habitate specifice. În 18 ianuarie 2011 parcul a fost inclus pe lista zonelor umede de importanţă internațională, fiind declarat și Ramsar, nr. 1946.

Ariile naturale protejate

La nivelul judetului Gorj exista un numar de 61 de arii naturale protejate din care: [223]

- **10 arii naturale protejate de interes județean** declarate prin Decizia nr. 82/1994 a Consiliului Judetean Gorj;
- **40 de arii naturale protejate de interes național**, declarate in baza Legii nr. 5/2000 si a H.G nr. 1143/2007, dintre care două parcuri naționale;
- **11 arii naturale protejate de importanță comunitară**.

Suprafața totală a siturilor Natura 2000 din județul Gorj este de 218.552,2 ha la o suprafață a județului de 560.174 ha. Acestea ocupa 39,015% din suprafața totală a județului Gorj.

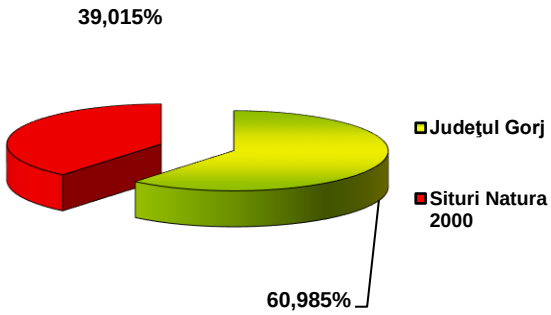

Fig. 2.109. Procentul ocupat de Siturile Natura 2000 in judetul Gorj (Sursa: Raport privind starea mediului in judetul Gorj, anul 2019)

[223] Conform Raport privind starea mediului judetul Gorj, anul 2019

Alături de acestea s-au constituit și două **parcuri naționale**: ***Domogled Valea Cernei*** – 29806 ha şi ***Defileul Jiului*** – 10600 ha, pentru acestea constituindu-se structuri de administrare.

În drumul spre *Mănăstirea Tismana*, lângă satul Runcu, este accesul înspre *Cheile Sohodolului. Nările, Fusteica, Inelul* sau *Peştera Popii* sunt doar câteva dintre formaţiunile carstice de aici. La poalele Carpaţilor Meridionali, în partea lor de vest, se află *Tismana*, o zonă marcată de influenţa climatului mediteranean, care găzduieşte cea mai mare pădure naturală de castani comestibili din ţară, precum şi o rezervaţie de alun turcesc. Trebuie amintite, de asemenea, *Peştera Muierilor* (lângă Baia de Fier), una dintre cele mai cunoscute şi vizitate şi *Peştera Polovragi* (în Cheile Olteţului).

- ***Parcul Naţional Retezat*** s-a înfiinţat în anul 1935 la iniţiativa profesorului Alexandru Borza, fondatorul Grădinii Botanice din Cluj-Napoca şi Emil Racoviţă. În prezent parcul are statut de arie naturală protejată de interes naţional şi internaţional, fiind recunoscut ca **Rezervaţie a Biosferei din anul 1979**. Prin constituirea Parcului Naţional Retezat s-a urmărit protecţia şi conservarea unor eşantioane reprezentative pentru spaţiul biogeografic naţional, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspect fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologic şi peisagistic.

NATURA 2000 – este o Reţea ecologică de arii naturale protejate formată din: **Arii speciale de conservare (SAC)** constituite conform *Directivei Habitate (Directiva 92/43/CEE privind Conservarea Habitatelor Naturale şi a Faunei şi Florei Sălbatice*) şi **Arii de protecţie specială avifaunistică (SPA)** constituite conform *Directivei Păsări (Directiva 79/409/CEE referitoare la Conservarea păsărilor sălbatice*).

La nivelul Regiunii 4 Sud-Vest Oltenia există urmatoarele **situri Natura 2000**:

- **Arii de protecţie specială avifaunistică** (SPA): - Calafat – Ciuperceni – Dunăre IBA - 28981,0 ha; (Dj) - Maglavit IBA – 3562,6 ha; (Dj) - Confluenţa Jiu – Dunăre IBA – 40730,9 ha; (Dj) - Bistreţ IBA – 27486,3 ha; (Dj) - Dăbuleni – Grinduri IBA 10553,9 ha; (Dj) - Domogled -Valea Cernei - pIBA 61189,9 ha (Gj,Mh,Cs) - interregional - Munţii Retezat 38117,1 ha (Gj,Hd,Cs) - interregional 229 - Blahniţa 45286,3 ha (Mh) - Cursul Dunării – Baziaş – Porţile de Fier IBA 10200,7 ha (Mh,Cs) – interregional - Gruia - Gârla Mare IBA 2756,2 ha (Mh) - Munţii Almăjului – Locvei - pIBA 119221,9 ha (Mh,Cs) - interregional - Confluenţa Olt - Dunăre IBA 21280,6 ha (Ot,Tr) - interregional - Valea Oltului IBA 54075,2 ha (Ot,Vl) - Cozia – Buila Vânturăriţa IBA 21770,1 ha (Vl) - Frumoasa – pIBA 131164,9 ha (Vl,Sb,Ab) - interregional
- **Situri de importanţă comunitară** (SCI): - Ciuperceni – Desa 40853 ha; (Dj) - Coridorul Jiului 150762 ha (Dj,Gj,Mh) - Poiana Bujorului din Pădurea Pleniţa – 44,3 ha; (Dj) - Buila Vânturăriţa 4490,5 ha (Vl) - Cozia 16720,6 ha (Vl) - Munţii Făgăraş 198493,1 ha (Vl,Ag,Bv,Sb) - interregional - Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu 2053,8 ha (Vl,Sb) - interregional - Târnovu Mare – Latoriţa 1304,5 ha (Vl) - Frumoasa 13706 ha (Vl,Ab,Hd,Sb) - interregional - Defileul Jiului

13782,6 ha (Gj,Hd) - interregional - Nordul Gorjului de Est 48900,9 ha (Gj,Vl) - Nordul Gorjului de Vest 85504,9 ha (Gj) - Parâng 30027,1 ha (Gj,Vl,Hd) - interregional - Domogled -Valea Cernei 62013,6 ha (Gj,Mh,Cs) - interregional - Platoul Mehedinţi 53927,6 ha (Gj,Mh) - Porţile de Fier 125687 ha (Cs,Mh) – interregional - Retezat – 43 198 ha (Gj,Cs,Hd) – interregional - Corabia – Turnu Magurele – 7 024 ha (Ot,Tr)- interregional - Pădurea Stârmina 114,9 ha (Mh) - Pădurea Călugărească 705,2 ha (Ot) - Braniştea Catârilor 295,7 ha(Ot) - Pădurea Reşca Hotărani 1651,8 ha(Ot) - Pădurea Saru 7006,1 ha (Ot) - Pădurea Studiniţa 66,7 ha (Ot) - Pădurea Topână 878,6 ha (Ot) - Pădurea Vlădila 414 ha (Ot) - Seaca Optăşani 2145,8 ha (Ot) - Valea Olteţului 1588,9 ha (Ot).

În ceea ce priveşte numărul de **situri Natura 2000 care se suprapun peste arii naturale protejate**, situaţia se prezintă astfel:

- ✓ Situri suprapuse – (Dolj -1, **Gorj -1**, Mehedinţi - 0, Olt -1, Vâlcea - 2)
- ✓ Situri care nu se suprapun exact peste arii protejate dar care includ una sau mai multe arii protejate – (Dolj - 5, **Gorj - 4**, Mehedinţi - 8, Olt - 7, Vâlcea - 4).

Din punct de vedere al biodiversitatii, **teritoriul municipiului Târgu Jiu nu se suprapune cu nicio arie naturală protejată**, însă se află la aproximativ 10 km de *ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest*, la aproximativ 13 km de *ROSCI0063 Defileul Jiului* și *Parcul Național Defileul Jiului* si *ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est*.

Astfel, putem afirma faptul că **municipiul Târgu Jiu este o poartă către o serie de arii naturale protejate**.

La nivelul zonei de studiu, conservarea biodiversității se realizează prin intermediul unei rețele de arii naturale protejate desemnate datorită valorii ecologice, științifice sau culturale deosebite identificate pe teritoriul acestora.

Presiunile antropice se manifestă prin creșterea gradului de ocupare a terenurilor, a numărului populației, dezvoltarea agriculturii și economiei, modificarea peisajelor și a ecosistemelor, distrugerea spațiului natural, utilizarea nerațională a solului, supraconcentrarea activităților pe zone sensibile cu valoare ecologică ridicată. Deteriorarea capitalului natural este un proces real cu manifestării complexe pe termen lung și cu o evoluție ce este dependentă de ritmul, formele și amploarea dezvoltării sistemelor socio - economice. Modificarea antropică a habitatelor are loc mai ales prin conversia terenurilor agricole, urbanizare, poluare, despăduriri.

Principalele cauze care determina modificarea structurilor habitatelor sunt reprezentate de:

- dezvoltarea zonelor rezidențiale;
- tăieri ilegale de arbori;
- poluarea apelor de suprafață, subterane și a solului cu produse petroliere sau apă sărată, ape menajere, deșeuri;
- modificarea morfologiei terenurilor datorită activității de exploatare a unor resurse minerale (cariere, balastiere);

- schimbarea categoriei de folosință a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporară sau definitivă din circuitul silvic);
- aplicarea necorespunzatoare a tehnologiilor agricole;
- folosirea pesticidelor;
- turismul necontrolat în zonele de agrement.

În vederea îndeplinirii deziderateloor privind conservarea biodiversității și utilizarea durabilă a componentelor sale, autoritățile de mediu trebuie să țină cont de o serie de acțiuni, dintre care menționăm:

- *investiții în infrastructuri ecologice, inclusiv zone protejate, coridoare ecologice, ecoducte sau pasaje ecologice;*
- *aplicarea principiilor de evaluare adecvată a impactului planurilor, proiectelor şi activităţilor asupra biodiversităţii, în cadrul procedurilor SEA (evaluarea strategică de mediu), EIA (evaluarea impactului asupra mediului) şi AA (autorizarea funcţionării);*
- *investiții pentru gestionarea, restaurarea și monitorizarea ecosistemelor și habitatelor, inclusiv regenerări și amenajări silvice, refacerea fondului faunistic;*
- *intensificarea eforturilor pentru asigurarea unor structuri de management corespunzătoare pentru toate ariile naturale protejate;*
- *crearea, amenajarea și extinderea parcurilor ecologice cu destinații sociale și recreative;*
- *conservarea și protejarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună;*
- *participarea activă a specialiştilor la elaborarea planurilor de management a ariilor naturale protejate şi a liniilor directoare pentru managementul siturilor Natura 2000;*
- *investiții pentru modernizarea și inovarea tehnologiilor și echipamentelor de refacere a mediului;*
- *participarea activă la elaborarea unor strategii de vizitare a ariilor naturale protejate bazate pe principiile de conservare a biodiversităţii ca şi condiţie esenţială pentru dezvoltarea unui turism durabil;*
- *sprijinirea autorităţilor locale pentru dezvoltarea şi aplicarea politicilor de amenajare a teritoriului în sprijinul conservării biodiversităţii;*
- *impunerea standardelor de bune practici agricole la autorizarea activităţilor desfăşurate în acest domeniu;*
- *organizarea de acţiuni de conştientizare privind importanţa conservării biodiversităţii, majorării suprafeţei terenurilor ocupate cu păduri, reconstrucţiei ecologice a pădurilor deteriorate structural, creerii perdelelor forestiere de protecţie etc.;*
- *sprijinirea acţiunilor voluntare ale societăţii civile pentru conservarea şi restabilirea diversităţii biologice, pentru promovarea utilizării durabile a resurselor naturale etc.;*
- *asigurarea funcţionării optime a reţelei de comunicare cu toţi factorii responsabili cu conservarea biodiversităţii de la nivelul autorităţilor publice locale.*

2.11.5. RISCURI DE MEDIU

Mediul este factorul suport al dezvoltării și amenajării teritoriului. Atitudinea omului față de mediu și componentele sale conduc fie la distrugerea teritoriului, fie la conservarea lui în vederea realizării unui cadru optim pentru dezvoltarea urbană a localității. Mediul înconjurător reprezintă o realitate pluridimensională formată din mediul natural și mediul artificial - societatea umană care prin activitatea complexă pe care o desfășoară amenință echilibrul ecologic al mediului înconjurător prin diversele procese de poluare și degradare.

Organizații și organisme internaționale au arătat că degradarea mediului duce la degradarea standardului de viață și a bunăstării unei societăți; existența unei relații de apărare a mediului reprezintă un grad ridicat de civilizație și comportament.

Mediul înconjurător și societatea umană suportă adesea acțiunea unor fenomene extreme periculoase cu origine diferită, naturală sau antropică, ce pot produce dereglări distructive și brutale în anumite sisteme sau situații prestabilite. Aceste evenimente - cutremure, erupții vulcanice, tsunami, alunecări de teren, furtuni, inundații, secete, incendii, accidente tehnologice, situații conflictuale etc. - se produc de regulă pe neașteptate și pot provoca numeroase victime în rândul oamenilor și animalelor, un volum mare de pagube materiale, dezechilibre ecologice și chiar grave tulburări ale stării psihice și morale a populației ce intră sub incidența fenomenului respectiv.

Pe teritoriul României s-au întețit, în ultimii ani, cazurile de manifestare a diverselor calamități naturale. La acestea atribuim: secete îndelungate, anotimpurile excesiv de umede, reci, ori prea calde, ploile torențiale mari, deseori cu grindină, inundațiile vaste, viscolele, iernile extrem de geroase ori extrem de blânde, înghețurile tardive de primăvară sau timpurii de toamnă, seismele, alunecările de teren, inundațiile și alte procese distructive. De aceea instruirea și educația populației privind percepția hazardelor și riscurilor devine o prioritate, având ca scop diminuarea efectului psihologic, de alarmare și panică în timpul producerii lor, acest lucru realizându-se foarte bine începând de la vârstele școlare.

În acest sens, a fost adoptată *Legea nr. 575 /2001*, în care se stipulează că zonele de risc natural sunt arealele delimitate geografic în interiorul cărora există un potenţial de producere a unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populaţia, activităţile umane, mediul natural şi cel construit şi pot produce pagube şi victime umane. Obiectul legii sunt zonele de risc natural cauzat de cutremurele de pământ, inundații și alunecări de teren.

Riscurile de mediu sunt reprezentate de presiunile exercitate asupra: resurselor de apă, stării de calitate a aerului, a solului, pădurilor, biodiversității, deșeurilor.

Principala presiune asupra stării apelor de suprafață este exercitată de om prin deversarea în emisări a apelor uzate neepurate sau insuficient epurate.

Calitatea solului este afectată fie de restricții determinate, factori naturali (climă, forma de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice agricole și industriale.

Printre presiunile antropice exercitate asupra biodiversității se numără: exploatarea agregatelor minerale, exploatarea necontrolată a pădurilor, păşunatul, desecarea mlaștinilor, împădurirea pajiștilor, abandonarea pajiștilor și pășunilor, regularizarea râurilor, utilizarea pesticidelor, turismul etc.

Gestionarea și eliminarea deșeurilor pune presiuni asupra mediului și sănătății umane, prin emisiile de poluanți și consumului de energie sau terenuri. Deșeurile sunt o resursă potențială deoarece mai multe fluxuri de deșeuri reprezintă materiale care pot fi refolosite, reciclate sau recuperate.

În natură sunt considerate generatoare de poluare latentă naturală: inundațiile, vânturile puternice, inversiunile de temperatură și ceață, temperaturile maxime și generatoare de poluare a sectoarelor problemă - industria chimică, petrochimică, metalurgică, agricultura cu îngrășămintele chimice, transporturile.

La nivelul Inspectoratului pentru Situaţii de Urgenţă ”Lt. Col. Dumitru Petrescu” al județului Gorj a fost elaborat, în 2017, un Plan de analiză și acoperire a riscurilor, unde sunt evidențiate principalele riscuri naturale, tehnologice, biologice și sociale posibile și modul în care efectele acestora, în cazul în care se produc, sunt limitate ca extindere și pagube. Studiul evidențiază, pe baza unor hărți tematice, zonele cu risc la inundații, alunecări de teren, risc de avalanșe și căderi masive de zăpadă, risc de incendii forestiere, riscuri tehnologice și de poluare accidentală a apelor și solului, riscul la epizotii/zoonoze, dar și arealele de intervenție ale detașamentelor de pompieri Târgu Jiu și Motru, al secției de pompieri Turceni și gărzilor de intervenție Bumbești-Jiu, Novaci, Tismana și Hurezani.

Extinderea suprafețelor de parcuri și spații verzi, simultan cu creșterea calității acestora este o necesitate, în condițiile în care vegetația preia o parte din poluanții generați de traficul urban, de sistemele de încălzire sau de activitatea industrială. Această ”infrastructură urbană verde” trebuie să asigure diminuarea efectelor negative ale schimbărilor climatice și ale poluării dar în același timp trebuie să asigure furnizarea permanentă de servicii ecosistemice către comunitățile urbane, prin atractivitate, și diversitate, contribuind astfel inclusiv la stimularea economică a așezării. Atractivitatea poate fi determinată de istoricul locației, modul de utilizare al infrastructurii, proximități, amplasare sau complexitatea infrastructurii. Diversitatea infrastructurilor verzi este influențată de elementele ce o compun și poate stimula gradul de atractivitate al respectivei infrastructuri. În același timp o infrastructură caracterizată printr-un grad ridicat de diversitate furnizează o gamă mai largă de servicii. Prezența unei infrastructuri verzi într-un anumit spațiu poate cataliza dezvoltarea economică a acelui spațiu prin creșterea prețului terenurilor sau a locuirii. Dezvoltarea unor zone funcționale urbane noi

gravitează, în general, în jurul unei infrastructuri verzi care este amenajată astfel încât să crească gradul de atractivitate al zonei funcționale respective.

O altă provocare-cheie pentru România și, implicit, pentru regiunea Sud-Vest Oltenia este adaptarea la schimbările climatice, ca răspuns la legăturile existente între vremea extremă, dezastre şi acţiunile umane.

Seceta este un hazard climatic cu o perioadă lungă de instalare și este caracterizată de scăderea precipitațiilor sub nivelul mediu, de micșorarea debitului râurilor și a rezervelor subterane de apă care determină un deficit mare de umezeală în aer și sol, cu efecte directe asupra mediului și în primul rând asupra culturilor agricole. Seceta și fenomenele asociate acesteia, respectiv aridizarea și deșertificarea, reprezintă după poluare cea de-a doua mare problemă cu care se confruntă omenirea în ultima jumătate de secol.

Seceta şi fenomenele asociate acesteia, respectiv aridizarea şi deşertificarea, reprezintă, după poluare, cea de-a doua mare problemă cu care se confruntă omenirea în ultima jumătate de secol.

Alunecările de teren se produc datorită unor fenomene naturale ca urmare a unor activități umane. Ele sunt periculoase putând conduce la distrugerea unor construcții, pot bara cursul unor ape curgătoare, creând lacuri de acumulare temporare sau permanente.

Având în vedere frecvența și pierderile cauzate, ***inundațiile*** se află pe primul loc în ceea ce priveşte riscurile naturale care prezintă un pericol pentru populație și pentru activităţile economice.

Totodată, o contribuție mare în creșterea efectelor negative o au și ***fenomenele meteorologice***. Fenomenele meteo extreme posibile la nivelul zonei studiate, se împart, în funcție de anotimpul specific, după cum urmează:

- *vijelii, grindină, valurile de căldură, averse de ploaie sau ploi torențiale cu cantități însemnate de precipitații în anotimpurile calde;*
- *înghețurile târzii sau timpurii, temperaturi foarte scăzute, ceață, polei, viscole, cantități însemnate de precipitații sub formă de ninsoare cu strat consistent de zăpadă*.

Cutremurele de pământ reprezintă mișcări vibratoare ale scoarței terestre, generate de o ruptură brutală în aceasta, ce poate duce la victime umane și distrugeri materiale.

O altă problemă importantă la nivel regional și implicit al municipiului Târgu Jiu, o constituie ***lupta împotriva poluării apei, aerului şi a solului***.

Astfel, în cazul *apelor de suprafață*, problemele de poluare sunt generate de exploatările de hidrocarburi, precum și de deversările apelor uzate insuficient epurate din categoria celor menajere generate de localitățile urbane.

Poluarea aerului are numeroase cauze, unele fiind rezultatul activităților umane din ce în ce mai extinse și răspândite în ultima perioadă de timp, altele datorându-se unor

condiții naturale de loc și de climă. Un aport însemnat în degradarea calității aerului îl au însă centralele termice și mijloacele de transport care emit în atmosferă oxizi de carbon, dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi.

Solul reprezintă inima ecosistemelor terestre, fiind suportul fundamental pentru existența vieții pe pământ. Calitatea solului este afectată fie de restricții determinate, factori naturali (climă, forma de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acţiuni antropice agricole şi industriale. Zonele critice identificate în Regiune în ceea ce privește calitatea solului sunt în județele Argeș, Dâmbovița și Prahova. Totodată, solul are rolul nu numai în promovarea și dezvoltarea agriculturii durabile, în păstrarea calității mediului înconjurător, în schimbările climatice globale, în conservarea biodiversității, ci și în dezvoltarea economiei în ansamblul ei.

Un alt factor important de risc natural se referă la ***incendiile de pădure***. În trecut, cauzele apariției incendiilor de pădure erau legate de nesupravegherea unui foc aprins sau de acțiunea unor fenomene atmosferice. Astăzi, însă, aceste cauze s-au diversificat într-o mare măsură și se referă la *factori naturali și factori antropici de risc la incendiile de pădure.*

Factorii naturali de risc la incendii de pădure, predominanți în zonă sunt clima, presiunea atmosferică și curenții de aer, relieful, iar f*actorii antropici de risc la incendii de pădure* sunt forma și tipul de proprietate sau administrare a pădurii, activitatea umană în zona fondului silvic (rețeaua de drumuri, liniile electrice de medie și înaltă tensiune, activitatea de exploatare a fondului forestier, activitatea turistică, construcțiile de cult, profilul psiho-social al populației și starea economică a acesteia).

O altă problemă importantă pentru regiune o reprezintă și ***existența siturilor contaminate*** de către activitățile industriale poluante. Gestionarea şi eliminarea deşeurilor pune presiuni asupra mediului şi sănătăţii umane, prin emisiile de poluanţi şi consumului de energie sau terenuri. Deşeurile sunt o resursă potenţială deoarece mai multe fluxuri de deşeuri reprezintă materiale care pot fi refolosite, reciclate sau recuperate.

În continuare sunt prezentate principalele fenomene hidrometeorologice periculoase înregistrate la nivelul județului Gorj, raportate pentru anul 2019.

Anul 2019 s-a caracterizat printr-un regim termic normal și cu precipitații reduse, cu mențiunea că în prima jumătate a anului s-au semnalat precipitații abundente pe termen scurt, cu scurgeri pe versanţi, bălțiri, care au generat creşteri de debite pe anumite cursuri de apă din judeţ ce au favorizat formarea viiturilor. Astfel, în 11 februarie 2019, pe teritoriul județului Gorj, ploaia căzută asociată cu încălzirea vremii a determinat topirea stratului de zăpadă și intensificarea scurgerilor de pe versanți, ce au generat 7 viituri. De altfel, în intervalul noiembrie 2018 - februarie 2019, cantitățile mari de precipitații care s-au înregistrat au fost de 347,8 l/mp la Sadu, 274,4 l/mp la Rovinari, 259,7 l/mp la Godinești, 343,0 l/mp la Celei, 410,3 l/mp la Runcu, 264,2 l/mp la Stolojani, 300,6 l/mp la Telești, 176,8 l/mp la Turceni, 211,1 l/mp la Târgu- Cărbunești, 207,2 l/mp la Turburea,

249,7 l/mp la Baia de Fier, 201,4 l/mp la Ciocadia, 234,7 l/mp la Săcelu, 207,0 l/mp la Bustuchin, 207,0 l/mp la Pojaru, 171,0 l/mp la Novaci, 359,0 l/mp la Tismana.

Fenomenele hidrometeorologice periculoase (precipitaţii abundente și topirea zăpezii, viituri, ape mari și inundații), înregistrate în perioada noiembrie 2018 - februarie 2019 în judeţul Gorj, au afectat comuna Samarinești și cinci sate componente (Samarinești, Valea Bisericii, Țirioi, Larga, Băzăvani), inclusiv 10,215 km drumuri comunale și și 8,325 km de străzi; comuna Bustuchin (sat Bustuchin), unde s-a reactivat o alunecare de teren și a fost blocată o secțiune din râul Amaradia pe 100 m. În intervalul 5-8 mai 2019, pe teritoriul județului Gorj au căzut precipitații bogate cantitativ, sub formă de ploaie și însoțite de intensificări de scurtă durată ale vântului. Cantitățile de precipitații au cumulat 27,6 l/mp la Sadu, 9,4 l/mp la Rovinari, 14,2 l/mp la Godinești, 18,9 l/mp la Celei, 17,9 l/mp la Runcu, 12,0 l/mp la Stolojani, 11,6 l/mp la Telești, 19,2 l/mp la Turceni, 30,3 l/mp la Târgu-Cărbunești, 23,8 l/mp la Turburea, 32,9 l/mp la Baia de Fier, 33,2 l/mp la Ciocadia, 32,5 l/mp la Săcelu, 25,7 l/mp la Bustuchin, 25,7 l/mp la Pojaru, 24,8 l/mp la Novaci și 18,7 l/mp la Tismana. Revărsările pâraielor și creșterea debitelor pe râuri în prima decadă a lunii mai 2019 au afectat orașul Novaci cu satele Bercești și Pociovalișstea, și comuna Bengești Ciocadia, satul Bengești. În aceste localităţi, au fost afectate de inundaţii și scurgeri de pe versanți un pod, 3 podețe și 2,4 km străzi.

În intervalul 31 mai - 6 iunie 2019, pe teritoriul județului Gorj au căzut ploi cu caracter torențial, însoțite de descărcări electrice și intensificări ale vântului. Cantitățile de precipitații au înregistrat valori de 34,9 l/mp la Sadu, 62,3 l/mp la Rovinari, 31,0 l/mp la Godinești, 47,0 l/mp la Celei, 36,5 l/mp la Runcu, 47,3 l/mp la Stolojani, 41,1 l/mp la Telești, 49,6 l/mp la Turceni, 36,2 l/mp la Târgu-Cărbunești, 42,6 l/mp la Turburea, 47,7 l/mp la Baia de Fier, 47,0 l/mp la Ciocadia, 53,1 l/mp la Săcelu, 31,9 l/mp la Bustuchin, 31,9 l/mp la Pojaru, 45,2 l/mp la Novaci, 18,8 l/mp la Tismana și **48,4 l/mp la Tg-Jiu**. Ca urmare, a crescut debitul şi nivelul apei pe râul Jiu şi pe afluenţii acestuia, fiind atinse cotele de apărare pe cursul de apă Celei. Viiturile au afectat municipiul Motru (sat Ploștina), orașul Tismana și satele: Celei, Racoți, Vâlcele, Sohodol, Pocruia, Vânăta, Gornovița și Topești, comuna Turburea și satele Poiana, Cocorova, Spahii. Canalizarea a fost suprasolicitată, apa nu a putut fi integral preluată de rețeaua de canalizare și a afectat o casă, 30 anexe gospodărești, 30 podețe, 0,8 km drumuri comunale, 11,22 km de străzi, 35 fântâni, rețeaua electrică, a provocat 2,0 km eroziuni de mal și colmatarea albiei minore pe o distanță de 5 km. Precipitațiile torențiale căzute în intervalul 3-5 iunie 2019, însoțite de descărcări electrice și intensificări de scurtă durată ale vântului, cu aspect de vijelie, au cumulat 31,9 l/mp la Sadu, 48,6 l/mp la Rovinari, 31,7 l/mp la Godinești, 58,8 l/mp la Celei, 53,6 l/mp la Runcu, 45,8 l/mp la Stolojani, 31,2 l/mp la Telești, 27,2 l/mp la Turceni, 33,6 l/mp la Târgu-Cărbunești, 24,9 l/mp la Turburea, 46,6 l/mp la Baia de Fier, 72,4 l/mp la Ciocadia, 56,7 l/mp la Săcelu, 28,3 l/mp la Bustuchin, 28,3 l/mp la Pojaru, 37,6 l/mp la Novaci, 53,3 l/mp la Tismana, 55,0 l/mp Ohaba, 55,0 l/mp la Bălănești și **48,2 l/mp la Târgu Jiu**. Ca urmare, debitele şi nivelurile pe râul Jiu şi pe afluenţii acestuia au crescut, fiind atinse cotele de apărare pe cursul de apă Celei. Fenomenele hidrometeorologice periculoase (precipitaţii abundente, scurgeri de pe versanți, revărsări de pâraie, creșteri de debite pe râuri, incapacitatea de preluare a apei

de rețeaua de canalizare) au afectat comuna Bălănești cu satele Bălănești, Voiteștii din Deal, Glodeni, comuna Godinești cu satele Rătez, Chiliu, Arjoci, comuna Mușetești cu satele Arșeni, Stăncești, Stăncești-Larga, Mușetești. În aceste localităţi, au fost afectate 11 anexe gospodărești, 9 poduri și podețe, 0,2 km de drumuri județene, 6,4 km de drumuri comunale, 13,5 km de străzi, 300 mp captare au fost colmatate, la fel și 12,25 km șanțuri de scurgere. În intervalul 19-21 iunie 2019, în zone din județul Gorj au căzut precipitații sub formă de ploaie, cu caracter torențial, însoțite de descărcări electrice și intensificări de scurtă durată ale vântului, care au căpătat pe alocuri aspect de vijelie. Cantitățile de precipitații înregistrate au atins 2,5 l/mp la Sadu, 5,7 l/mp la Rovinari, 0,3 l/mp la Godinești, 18,2 l/mp la Celei, 12,8 l/mp la Stolojani, 3,3 l/mp la Telești, 21,4 l/mp la Turceni, 17,4 l/mp la Târgu-Cărbunești, 0,2 l/mp la Turburea, 4,1 l/mp la Baia de Fier, 3,6 l/mp la Ciocadia, 3,8 l/mp la Săcelu, 18,5 l/mp la Bustuchin, 18,5 l/mp la Pojaru, 8,4 l/mp la Novaci, 8,0 l/mp la Tismana, **16,0 l/mp la Târgu-Jiu**. Prin urmare, debitele şi nivelurile pe râul Jiu şi pe afluenţii acestuia au crescut, ceea ce a determinat scurgeri de pe versanți și inundații care au afectat comuna Polovragi cu satele Polovragi și Racovița, 4 poduri și podețe, 0,850 km de drum comunal și s-a produs eroziune de mal pe o lungime de 1,7 km. Intervalul 23-24 iunie 2019 s-a caracterizat, în zone din județul Gorj, prin precipitații torențiale bogate, care au fost frecvent însoțite de oraje și intensificări de scurtă durată ale vântului, cantitățile de precipitații înregistrate fiind de 22,0 l/mp la Sadu, 34,5 l/mp la Rovinari, 32,0 l/mp la Godinești, 24,1 l/mp la Celei, 48,5 l/mp la Runcu, 34,2 l/mp la Stolojani, 49,2 l/mp la Telești, 14,7 l/mp la Târgu-Cărbunești, 35,8 l/mp la Baia de Fier, 38,2 l/mp la Ciocadia, 44,2 l/mp la Săcelu, 16,5 l/mp la Bustuchin, 16,5 l/mp la Pojaru, 21,0 l/mp la Novaci, 31,5 l/mp la Tismana, 40,0 l/mp la Ohaba, 40,0 l/mp la Bălănești și **62,0 l/mp la Târgu-Jiu**.

Fenomenele hidrometeorologice periculoase (precipitaţii abundente cu caracter de aversă, scurgeri de pe versanți) au afectat comuna Samarinești cu satele Valea Bisericii, Băzăvani, Samarinești, Țirioi, Valea Mică, Boca, Duculești, Valea Poienii, Larga și comuna Bălești cu satele Bălești, Ceauru, Tămășești și Cornești. În aceste localităţi au fost afectate de inundaţii 70 de anexe gospodărești, 6 poduri și podețe, 8,715 km de drumuri comunale și 13,585 km de străzi. Bazinul hidrografic Jiu deţine un sistem complex de lucrări hidrotehnice cu rol de gestionare cantitativă a resurselor de apă, conţinând mai multe derivaţii de tranzitare a volumelor de apă dintr-un curs de râu în altul. La nivelul Administraţiei Bazinale de Apă Jiu au fost executate şi sunt în funcţiune numeroase lucrări de reducere a riscului la inundaţii. Printre cele mai semnificative asemenea lucrări se numără: regularizări de albii în lungime de 549 km; lacuri de acumulare nepermanente însumând un volum de 150,5 mil.m3 (Rovinari cu un volum de 150 mil.m3 şi Prodila cu un volum de 0,5 mil.m3) și lacuri de acumulare permanente, ce contribuie la atenuarea undelor de viitură.

În concluzie, **investițiile vizate pentru perioada 2021–2027, la nivel municipal**, vor fi îndreptate către:

- *acţiuni pentru creşterea capacităţii locale şi regionale a autorităţilor, în scopul prevenirii riscurilor, în special prin elaborarea de strategii şi planuri de acţiune, cartografierea riscurilor, precum şi îmbunătăţirea competenţelor în acest domeniu;*
- *investiţii importante în vederea creării, operaționalizării, modernizării și creșterii capacității de răspuns la nivel local, județean și regional în situații de urgență și dezastre naturale, în zonele vulnerabile sau acolo unde ecosistemele sunt expuse riscului unor asemenea efecte (inclusiv investiții pentru îmbunătățirea sistemelor de avertizare și alarmare a populației);*
- *alocarea de resurse materiale importante pentru prevenirea dezastrelor naturale, prin realizarea de investiţii în consolidarea malurilor şi regularizarea cursurilor de apă, prin crearea de zone de inundabilitate, consolidarea versanţilor, lucrări de împădurire, construirea unor perdele forestiere în apropierea căilor de transport şi a plantaţiilor agricole;*
- *măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului;*
- *reconstrucția ecologică a zonelor degradate (afectate de activități industriale și agricole poluante), terenuri degradate din cauza fenomenelor naturale și antropice;*
- *investiţii care să sprijine capacitatea de adaptare la schimbările climatice, în special în sectorul agricol, inclusiv prin gestionarea sistemelor durabile de irigații și promovarea unor modele de recoltare care utilizează apa în mod eficient;*
- *campanii pentru informarea, pregătirea și conștientizarea populației privind comportamentul în situații de urgență și dezastre naturale, generate de schimbările climatice și dezastre naturale;*
- *investiții pentru prevenirea riscurilor și intervenții în caz de poluare accidentală a Dunării și râurilor interioare;*
- *investiții pentru crearea și extinderea unor centre de pregătire a personalului operativ (salvări din medii ostile vieții, scafandri).*
- *măsuri de gestionare a riscurilor, cum ar fi înființarea unor centre de reacție rapidă pentru gestionarea inundațiilor, care să beneficieze de fonduri comunitare, precum și de cooperarea transnațională, acolo unde este mai necesar.*

Ținând cont de riscurile de producere a situațiilor de urgență și a dezastrelor, experiența în prevenire, protecție, limitare/reducere impact, răspuns și refacere, resursele la dispoziție, caracterul complex al managementului situațiilor de urgență și necesitatea implicării tuturor instituțiilor statului și a comunităților în acest efort, **România a adoptat un sistem integrat de management al situațiilor de urgență**, format din structuri cu activitate permanentă și structuri cu activitate temporară.

Centrul de greutate al acestui sistem îl reprezintă ***Inspectoratul General pentru Situații de Urgență***, care realizează managementul permanent al activităților de prevenire, pregătire și răspuns în sistuații de urgență, precum și reprezentarea și cooperarea la nivel național și internațional în domeniile protecției civile și apărării împotriva incendiilor.

Pentru consolidarea și dezvoltarea IGSU în vederea creșterii capacității operaționale și de răspuns, reducerii impactului efectelor situațiilor de urgență asupra comunităților și îmbunătățirii calității misiunilor executate în folosul populației, în anul 2016, a fost adoptată „*Strategia de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2023*”.

2.11.6. SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Modificarea climei conduce la creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme precum: inundațiile, seceta, creșterea temperaturilor medii la nivel global, creșterea nivelului mării și micșorarea calotei glaciare. Principala cauză a schimbărilor climatice o reprezintă creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, diminuarea acestui fenomen reprezentând o prioritate pentru toate statele lumii.

Țara noastră a elaborat în acest scop ***Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020***, care:

- *urmărește minimizarea efectelor prin intermediul acțiunilor de adaptare și atenuare la schimbările climatice;*
- *explică și ilustrează cele două componente cheie ale efortului climatic: cel de prevenire și combatere a efectelor schimbărilor climatice (prin acțiuni destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră – emisii GES) și cel de adaptare adecvată și cu daune minime în contextul creat de schimbările climatice deja în curs;*
- *oferă date și informații esențiale asupra variațiilor climatice care au afectat și vor afecta România;*
- *prezintă date și informații relevante la nivel general privind contribuția fiecărui sector la emisiile GES și modul în care activitatea umană (prin procese productive sau de consum/utilizare), împreună cu procesele naturale conduc la aceste emisii;*
- *propune tipuri de măsuri cheie ce trebuie implementate în fiecare sector pentru reducerea emisiilor GES și pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice;*
- *descrie succint situația existentă la nivel mondial, care reclamă politici consistente de prevenire și combatere a schimbărilor climatice și a efectelor acestora;*
- *oferă un suport orientativ vizând măsurile și politicile care trebuie adoptate, utilizînd fondurile europene structurale și de investiții din exercițiul financiar 2014 – 2020. Comisia Europeană a considerat acest document ca fiind obligatoriu în pregătirea Acordului de Parteneriat pentru absorbția fondurilor UE 2014-2020;*
- *trece în revistă principalele programe de acțiune la nivel național cu impact în domeniul schimbărilor climatice în diferite sectoare: industrie, transporturi, silvicultură, agricultură, urban etc.;*
- *fundamentează principiile ce vor sta la baza elaborării planurilor și programelor de acțiune la nivel sectorial, stabilește obiectivele generale și specifice care vor trebui atinse prin măsuri și acțiuni viitoare, stabilite în funcție de specificul concret al fiecărui sector în parte.*

Conceput ca un document dinamic, ce reflectă o realitate în permanentă schimbare, *Strategia privind Schimbările Climatice* se va dezvolta și completa pe parcurs, având sprijinul și experiența unui grup de experți ai Băncii Mondiale. Astfel, în toamna anului 2015, ***Strategia Națională privind Schimbările Climatice* a fost extinsă, astfel încât, până în 2050, să acopere un orizont mai larg, păstrînd însă două referențiale majore: 2020 și 2030.**

Aceasta va deveni un reper pentru **„creșterea verde" a României**, adică a dezvoltării economice bazate pe emisii reduse de gaze cu efect de seră. Strategia va fi consolidată în baza unei evaluări macroeconomice, realizată după o modelare de impact sectorială și transsectorială. Aceasta va evalua în detaliu perspectivele, opțiunile, costurile și beneficiile măsurilor ce trebuie aplicate pentru ca România să-și asigure o dezvoltare solidă și sustenabilă pe termen mediu și lung, în condițiile obligațiilor majore de prevenire și combatere a schimbărilor climatice.[224]

Schimbările climatice regionale și locale vor influența ecosistemele, așezările omenești și infrastructura. Modificările de temperatură și precipitații prognozate pot conduce la modificări ale perioadelor de vegetație și la schimbarea limitelor între păduri și pășuni. Unele evenimente meteorologice extreme cum ar fi valurile de căldură, secetă, viituri și altele asemenea vor fi mai frecvente, cu o intensitate crescută și, în consecință, cu riscuri mai mari pentru pagube semnificative asociate.

Pentru factorii de decizie la nivel internațional**, încălzirea globală ridică două preocupări majore**:

- *necesitatea reducerii semnificative a emisiilor de gaze cu efect de seră, în scopul diminuării influenței antropice asupra sistemului climatic natural;*
- *necesitatea promovării unor politici și a unor măsuri de adaptare la efectele previzibile ale schimbărilor climatice, datorate în principal inerției sistemului climatic.*

România s-a confruntat, în timpul primului deceniu al acestui secol cu o serie de **fenomene meteorologice extreme**, ce au determinat atât producerea de inundații, cât și apariția unor zone secetoase:

- **în anul 2005** – inundațiile istorice produse pe râurile interioare, au provocat atât pierderea a 76 de vieți omenești cât și mari pagube materiale;
- **în anul 2006** – inundațiile istorice care au avut loc pe sectorul românesc al Dunării cât și inundațiile produse pe râurile interioare au provocat, din nou, pagube materiale importante;
- **în anul 2007** – cea mai gravă secetă din ultimii 60 de ani.

Zonele afectate de secetă s-au extins în ultimele decenii iar cele mai afectate zone sunt cele situate în sudul și sud-estul României. În ultimii 30 de ani în întreaga țară, se resimt efectele unor perioade secetoase din ce în ce mai dese și mai extinse în timp și spațiu. Producerea unor fenomene meteo-hidrologice extreme, inundații și secete au ca efect atât pierderea de vieți omenești cât și pierderi economice semnificative în toate sectoarele de activitate, precum agricultură, transport, furnizarea energiei,

[224] *Sursa: http://www.mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/*

managementul apei și altele asemenea, iar modelele climatice globale indică faptul că frecvența și intensitatea acestor evenimente vor crește.[225]

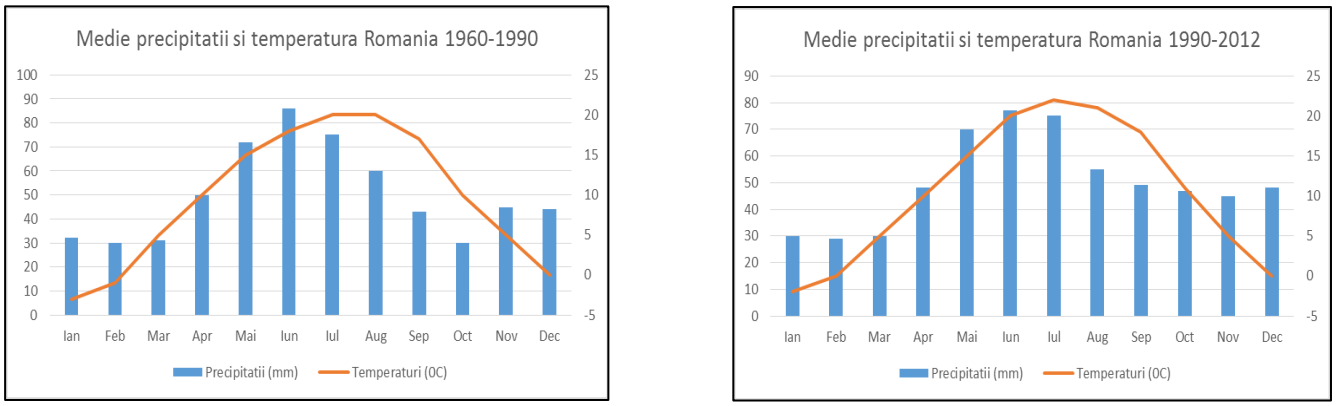

Fig. 2.110. Comparația temperaturilor medii lunare și a precipitațiilor în perioada 1990 - 2012 față de 1960 - 1990 la nivelul României [226]

În România se estimează o încălzire medie anuală de aceeași magnitudine ca cea proiectată la nivel European, între 0,5 ºC și 1,5 ºC, pentru perioada 2020 - 2029 și între 2,0 ºC și 5,0 ºC pentru 2090 - 2099, în funcție de scenariul abordat. Din punct de vedere al precipitațiilor, peste 90% dintre modelele utilizate, proiectează în România, pentru perioada 2090 - 2099, producerea de secete severe vara.

Aceste prognoze meteorologice pe termen mediu și lung justifică apelul la acțiuni imediate emise de factorii de decizie care să presupună:

- *monitorizarea impactului schimbărilor climatice precum și a vulnerabilității sociale și economice asociate;*
- *integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile de dezvoltare și politici la nivel sectorial, precum și armonizarea acestor măsuri între ele;*
- *identificarea măsurilor urgente de adaptare la efectele schimbărilor climatice în sectoarele socio - economice critice.*

În domeniul energiei, din cauza efectului schimbărilor climatice, se estimează o scădere a cererii de energie electrică pentru încălzire în timpul iernii, ca rezultat al creșterii temperaturii medii globale, ceea ce nu va compensa, însă, creșterea consumului de energie necesară funcționării aparatelor de aer condiționat și a dispozitivelor de răcire în zilele caniculare.

Una din cele mai urgente direcții de acțiune în contextul schimbărilor climatice o constituie *adaptarea spațiului de locuit, construit*. Având în vedere numărul crescut de persoane care trăiesc în orașe afectate de schimbările climatice, planificarea și dezvoltarea urbană trebuie să constituie o prioritate. O măsură de adaptare la schimbările climatice pentru spațiul construit, este aceea de a corecta standardele și normele de construcție existente, astfel încât să corespundă viitoarelor condiții climatice și a

[225] *Sursa: Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020*
[226] *Sursa:http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_historical_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU*

evenimentelor meteorologice extreme. O altă măsură de adaptare la efectele schimbărilor climatice se referă la introducerea unor sisteme de încălzire și răcire mai eficiente precum și informarea populației urbane cu privire la riscurile schimbărilor climatice.

În sectorul transportului, pe lângă o infrastructură de transport durabilă, mijloacele de transport trebuie și ele să fie adaptate sau realizate astfel încât să fie reziliente la efectele schimbărilor climatice. Promovarea transportului alternativ cum este deplasarea pe jos sau cu bicicleta, adaptabil infrastructurilor existente se poate realiza prin reorganizarea spațiului urban.

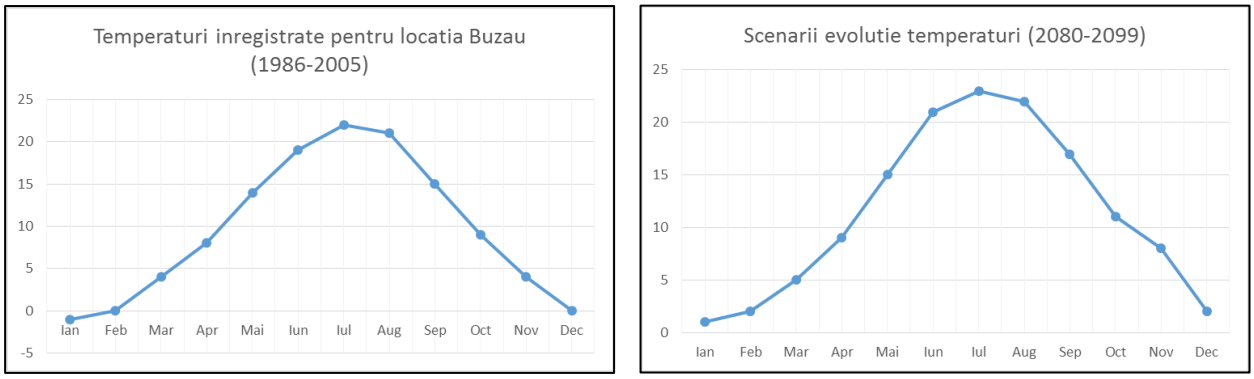

Fig. 2.111. Comparația temperaturilor înregistrate în perioada 1986 – 2005 cu scenariile de temperaturi corespunzătoare perioadei 2080 – 2099 [227]

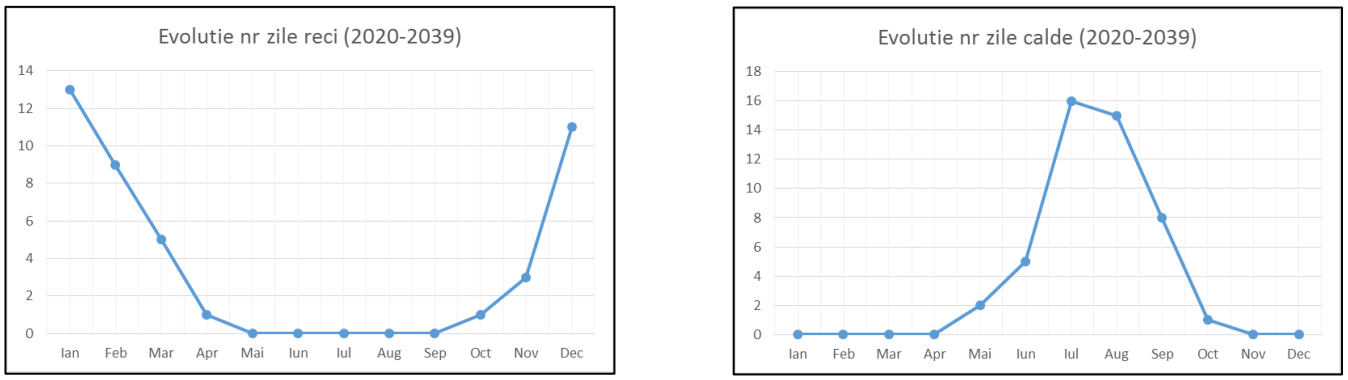

Fig. 2.112. Estimarea numărului total de zile foarte reci și caniculare la nivelul României pentru perioada 2020 – 2039 [228]

[227] *Sursa:http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_future_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU*

[228] *Sursa:http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/index.cfm?page=country_future_climate&ThisRegion=Europe&ThisCcode=ROU*

Scenariile climatice pentru perioada 2080 - 2099, raportate la 1980 - 1999, indică o încălzire considerabilă, iar în perioada 2080 - 2099 nu se vor mai atinge temperaturi de 0ºC. Modelele climatice evidențiate indică un grad sporit de ariditate, iar pentru luna august, în perioada 2020 - 2039, acest indice atinge chiar valori caracteristice tipului de climă aridă.

La fel de importantă este și monitorizarea impactului schimbărilor climatice în sectoarele prioritare, respectiv: *industrie*; *agricultură și pescuit*; *turism; sănătate publică*; *construcții și Infrastructură*; *transport*; r*esurse de apă și protecție împotriva inundațiilor*; *păduri*; e*nergie*; b*iodiversitate; asigurări;* a*ctivități recreative; educație, etc..*

Principalele efecte și amenințări produse de schimbările climatice-inclusiv evenimentele extreme valuri de căldură, secetă, viituri și alte asemenea trebuie să fie identificate și cuantificate pentru fiecare din aceste sectoare prioritare, și în același timp trebuie identificate și oportunitățile de adaptare ale acestor sectoare la efectele schimbărilor climatice care pot fi semnificative și care, adesea, sunt trecute cu vederea de către factorii de decizie.

2.11.7. DEZVOLTAREA DURABILĂ A MEDIULUI

Principalele categorii de probleme/aspecte de mediu sunt: ***pericole generate de fenomene naturale; calitatea aerului; calitatea apei; gestiunea deşeurilor; schimbari climatice; protecţia naturii***; ***biodiversitate***; ***dezvoltarea mediului urban şi a mediului rural; turism şi agrement; educație ecologică; calitatea solului***; ***terenuri degradate*****.**

Factorii de stres pentru mediu şi impactul acestora au fost analizaţi separat pentru apă, aer şi sol. Natura impactului a fost clasificată în trei categorii, fiecare tratată separat, respectiv:

- *impactul asupra sănătăţii umane;*
- *impactul asupra mediului;*
- *impactul asupra calităţii vieţii.*

Scopul acestui proces a fost acela de a identifica liniile directoare de acţiune, prin enunţarea obiectivelor importante şi acţiunilor generale aferente acestora. S-a creat cadrul general de acţiune, planul fiind dezvoltat avându-se în vedere această abordare strategică.

Din tendințele identificate se poate aprecia că, în viitor, factorii de influență asupra consumului vor fi în continuare reprezentați de atenția tot mai mare acordată prețurilor, de scăderea numărului de locuitori coroborată cu îmbătrânirea populației, de împuținarea materiilor prime, dar și de accesul tot mai facil la internet, determinat de dezvoltarea tehnologică.

Efectele presiunii acestor factori sunt creșterea vârstei de pensionare, încurajarea oamenilor de a-și face sisteme de pensie alternative, apariția de noi nișe de piață,

consumul responsabil și cu atenție mai mare la ceea ce se consumă (care va deveni o necesitate).

Potrivit unui studiu [229] recent, factorii care vor face ca oamenii să trăiască mai durabil, chiar dacă vor sau nu, sunt: *costurile resurselor, conștientizarea și educația, interesul propriu (al valorii în economisirea pe termen lung: eficiența energetică, durabilitate, revânzarea unor produse), sentimentul cetățenesc, stimulentele pozitive și negative (reduceri, scăderea facturii la energie, plata unor amenzi pentru nereciclarea produselor), obiceiurile și lipsa altor opțiuni*.

În anii următori, va fi nevoie de modele de producție și de consum durabile nu numai pentru alimente, dar și pentru restul produselor și serviciilor. ***Obiectivul național pentru 2030***, în ceea ce privește producția și consumul durabile, cuprins în ***Strategia națională pentru Dezvoltare Durabilă a României***, prevede decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.

Se preconizează **trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare**, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: *diminuarea generării de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura*.

Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară urmează a se face prin schimbarea mentalității, prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție. Acesta se va realiza, printre altele, și prin generalizarea practicilor UE de aplicare a criteriilor de performanță ecologică, economică și socială în achizițiile publice (achiziții publice durabile), de dezvoltare și implementare a tehnologiilor eco-eficiente și de conștientizare a publicului larg asupra virtuților și avantajelor directe ale unui model sustenabil de producție și consum [230].

[229] *Sursa: studiul "Consumatorul in 2020 - Citeste semnele" elaborat de Delloite*
[230] *Sursa: www.http://dezvoltaredurabila.gov.ro*

2.12. SMART CITY

2.12.1. CONCEPTUL SMART CITY

2.12.1.1. CE ESTE UN ORAȘ INTELIGENT/SMART CITY

Orașul inteligent sau smart city este un model abstract de reprezentare a spațiului urban în contextul progesului tehnologic și al mutațiilor climatice și societale. Smart city nu este un oraș în sine ci o reprezentare a ceea ce se dorește a fi orașul prin prisma evoluției sale și a contextului tehnologic și comportamental.

Există o largă varietate de definiții ale conceptului de oraș inteligent. Cea mai larg acceptată este aceea că Smart City reprezintă o zonă urbană care creează dezvoltare durabilă și calitate a vieții ridicată prin excelență în domeniile de activitate, ca rezultat al unui capital uman solid, capital social și infrastructură ICT, folosirea tehnologiilor digitale pentru ridicarea standardului de viață, reducerea costurilor și o comunicare mai bună cu cetățenii (Baltac 2015).

Comisia Europeană – Digital Single Market, reprezintă „*smart city*" ca pe o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri.

O altă definiție comună spune că „un Oraș Smart, este cel care integrează tehnologiile informației și comunicațiilor pentru utilizarea eficientă a resurselor și infrastructurilor în scopul asigurării necesităților cetățenilor săi", această definiție fiind specifică industriei și producătorilor de tehnologii.

Potrivit lui Giffinger și altor autori, orașul inteligent denotă un oraș care performează bine, într-un mod care arată în perspectivă economia, guvernarea, oamenii, mobilitatea, modul de viață, pe baza unor combinații inteligente de inovații și activități. Conceptul subliniază importanța inițiativelor autorităților de a investi pentru competitivitatea, sustenabilitatea, atractivitatea orașelor și creșterea nivelului de trai prin accentul pus pe economie, tehnologie, construirea infrastructurii și protejarea mediului natural, resurse umane și comunități, guvernanță, politici, management și organizare.

Prin urmare, orașul inteligent presupune implementarea tehnologiilor, utilizarea metodelor de colaborare și implicare a cetățenilor, cât și diferite metode, procese, soluții

digitale și/sau tehnologii inovatoare care să permită un mediu urban mai durabil (Huovila A. & others, 2017:114).

Practic, acest deziderat presupune ca centrele urbane să adopte o abordare holistică și integrată, care să acopere fiecare aspect al vieții cetățenilor într-un sistem interconectat de: gestionarea resurselor - protecția mediului - calitatea vieții.

La nivelul Uniunii Europene, conștientizarea schimbărilor climatice și a impactului din ce în ce mai accentuat pe care acestea îl au în mediul urban, a determinat stabilirea unor obiective ambițioase pentru anii 2020, 2030 și 2050.

România și-a asumat obiective și ținte similare, prin Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, aliniate și la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite de Națiunile Unite.

Conceptul Smart City presupune colectarea, analiza și distribuția de date despre oraș, comunități și organizații, folosind standarde comune, astfel încât să poată fi ușor integrate în diverse structuri interconectate și să fie reutilizate. La fel de importantă este disponibilitatea datelor în orice moment, într-un format relevant. De aceea, transpunerea informațiilor din teren în hărți digitale și bănci de date geo-spațiale reprezintă o prioritate cheie și fundamentul care stă la baza construirii oricărui sistem smart city.

Necesitatea unui capitol Smart City rezidă din faptul că orașul inteligent este un concept foarte dinamic, un proces de transformare continuă prin inovare tehnologică, urbanistică și managerială, o serie de pași prin care orașele devin mai locuibile și reziliente și, implicit, mai apte să răspundă rapid noilor provocări ce apar.

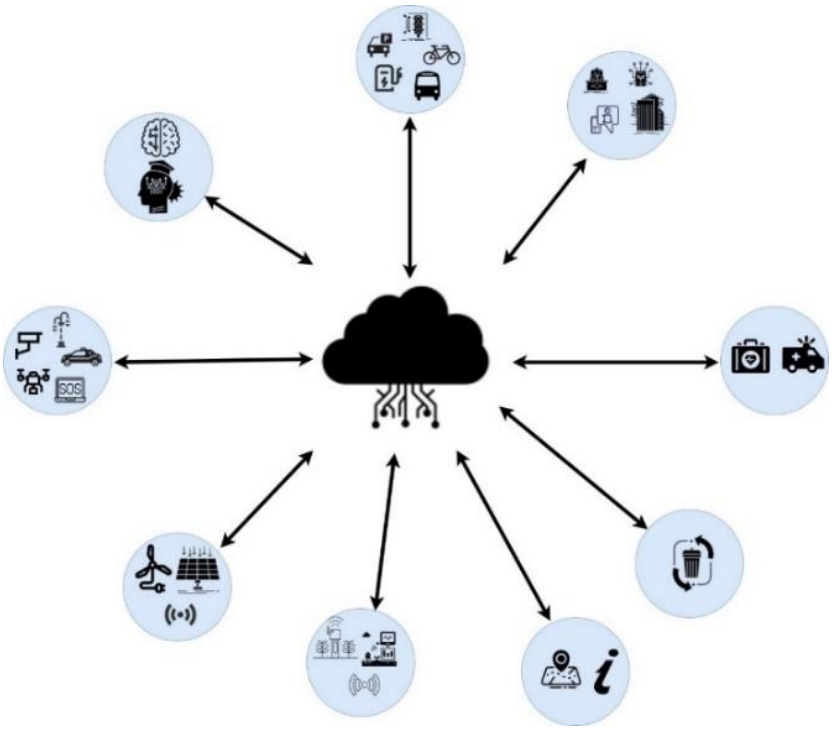

Fig. 2.113.Smart city și tehnologie

Un oraș inteligent este o comunitate în care principalele funcțiuni sunt abordate într-o manieră inteligentă/smart, cum ar fi: economie inteligentă, clădiri inteligente, mobilitate inteligentă, infrastructură inteligentă, tehnologie inteligentă, energie inteligentă, educație și sănătate inteligente, turism inteligent, cetățeni inteligenți și administrație inteligentă. Toate aceste domenii/funcțiuni, aferente unui oraș inteligent, necesită identificarea unor soluțiilor IT&C care să permită optimizarea și accesibilizarea acestora.

Transformarea Municipiului Târgu Jiu pentru a deveni un oraș inteligent va avea urmări asupra inovării tehnologice, transporturilor inteligente, creșterii eficienței energetice, vieții cetățenilor, lucrătorilor și intreprinderilor, prin numeroase schimbări legate, de exemplu, de muncă la distanță, de e-democrație, de transparență sporită și facilitarea unei participări mai active la procesul decizional.

Un oraș inteligent este o sursă de servicii publice de calitate orientate către binele cetățeanului, în care toate proiectele elaborate de către administrație vor avea un singur punct central – cetățeanul – având ca și rezultate standard de viață și operaționale mai ridicate pentru cetățeni și întreprinderi, oferind noi posibilități de ocupare a forței de muncă printr-un ecosistem antreprenorial mai inovator, de durabilitate ecologică sporită.

Dezvoltarea durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate domeniile ce țin de dezvoltare urbană, securitate informațională, eficiență energetică, regenerare urbană, mobilitate urbană.

În 2020, Comisia Europeană a direcționat eforturile statelor membre către demararea tranziției către o Europă echitabilă, neutră din punct de vedere climatic și digitală și a propus, printr-o abordare pragmatică, definirea unor inițiative concrete care vor fi apoi negociate și puse în practică în cooperare cu Parlamentul European, cu statele membre și cu alți parteneri:

"O Europă pregătită pentru era digitală: o nouă Strategie europeană privind datele va permite Uniunii să profite la maximum de valoarea enormă pe care o reprezintă în economia digitală datele fără caracter personal ca bun care se răspândește necontenit și este continuu reutilizabil. Aceasta va prevedea utilizarea în condiții optime a potențialului datelor digitale și dezvoltarea și promovarea utilizării inteligenței artificiale într-un mod care să respecte valorile noastre europene și drepturile fundamentale. O nouă Strategie industrială pentru Europa va consolida capacitățile noastre industriale și de inovare, iar Actul legislativ privind serviciile digitale va consolida piața unică a serviciilor digitale și va oferi întreprinderilor mai mici claritatea juridicii și condițiile concurențiale echitabile de care au nevoie."

În viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021 – 2027, finanțările europene pentru dezvoltare se vor concentra pe domeniile de specializare inteligentă. România are acum două strategii naționale care menționează cinci domenii de bază pentru specializare inteligentă dar, pe lângă acestea, fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare

are propria sa strategie, cu o listă proprie de domenii identificate. Toate acestea trebuie analizate și îmbinate pentru a obține niște direcții coerente de dezvoltare durabilă.

În stabilirea obiectivelor strategice de tip smart city pentru perioada 2021-2027 trebuie avute în vedere și obiectivele de politică propuse în documentul „Romania Catching-Up Regions - Dezvoltare urbană sustenabilă 2021-2027", emis de Banca Mondială, Comisia Europeană și Guvernul României, respectiv:

- ***Obiectivul de politică 1:*** O Europa mai inteligentă - Transformare industrială inovatoare și inteligentă
- ***Obiectivul de politică 2:*** O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică - Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
- ***Obiectivul de politică 3:*** O Europă mai conectată - mobilitate și conectivitate regională a tehnologiei informației și comunicațiilor
- ***Obiectivul de politica 4:*** O Europă mai socială - implementarea pilonului european al drepturilor sociale
- ***Obiectivul de politică 5:*** O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.

În mod fundamental un oraș inteligent este despre oameni. În acest moment orașele se află în competiție globală pentru investiții, locuri de muncă și inovare. Capacitatea creativă a orașului este determinată de măsura în care putem să exploatăm sustenabil potențialul uman, identitatea locală și resursele astfel încât să devenim competitivi și atractivi.

Capitolul Smart City are drept obiective adaptarea orașului la provocările societății actuale prin creșterea calității vieții, economisirea resurselor și **inovare pentru dezvoltare.**

Prin realizarea și implementarea Capitolului Smart City, Municipiul Târgu Jiu dorește să devină sustenabil și să planifice dezvoltarea într-un mod orientat către cetățeni, către creșterea calității vieții, să folosească rațional toate resursele de care dispune, să protejeze mediul (prin reducerea amprentei de carbon) și să genereze venituri pentru o dezvoltare inteligentă pe termen lung.

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile Agendei 2030 au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană.

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030. Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea unui set de 17 obiective. Strategia este orientată către cetățean și se centrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

2.12.1.2. VIZIUNE

Municipiul Târgu Jiu va juca un rol important în dezvoltarea regională cu impact asupra dezvoltării economiei naționale și cu rezultate considerabile în transformarea zonelor urbane în zone urbane inteligente – smart city. Prin implementarea conceptului de smart city, Municipiul Târgu Jiu dorește o poziționare la nivel european în ceea ce privește calitatea vieții cetățenilor, a deschiderii către micii întreprinzători și industriile creative precum și a orientării către decarbonizarea activităților urbane.

Pentru atingerea acestor obiective este importantă orientarea către cetățean și nevoile acestuia, definirea unor direcții de dezvoltare urbană care să conducă la creșterea calității vieții în municipiul Târgu Jiu și implicarea activă a cetățenilor pentru identificarea soluțiilor specifice orașelor inteligente în scopul dezvoltării urbane durabile.

Abordarea Municipiului Târgu Jiu ca oraș inteligent este strâns legată de o abordare integrată a funcțiunilor unui oraș și implică direct deschiderea către investiții sustenabile și către mediul economic cu accent pe întreprinderile mici și mijlocii și industriile creative.

Activitățile urbane au impact foarte ridicat asupra mediului natural și biodiversității, acest aspect fiind foarte important în dezvoltarea orașului și în alegerea soluțiilor care să susțină această dezvoltare durabilă. Impactul asupra mediului trebuie să constituie un criteriu important în alegerea soluțiilor de implementare a diferitelor proiecte și sisteme astfel încât, atât pe durata implementării, cât și ulterior pe durata operării sistemele să aibă un impact cât mai mic sau să fie neutre din punct de vedere al impactului.

Sistemele și tehnologiile suport pentru dezvoltarea orașului inteligent au capacitatea de a colecta și stoca volume mari de date și care, prin intermediul tehnicilor moderne de tip data mining și big data pot furniza informații utile activităților urbane. Cheia dezvoltării sistemului urban de gestionare a datelor este deschiderea datelor și utilizarea acestora de toate entitățile publice sau private în scopul eficientizării prelucrării și stocării datelor.

Orașul inteligent Târgu Jiu va fi accesibil tuturor cetățenilor și va furniza serviciile necesare conectării activităților și funcțiunilor urbane.

Două dintre cele mai importante direcții vitale pentru dezvoltarea unui oraș inteligent sunt educația (care poate fi generală sau specializată pe anumite domenii importante ale orașului inteligent) și inovarea ca rezultat atât al educației cât și a cadrului deschid oferit de municipiul Târgu Jiu.

Pornind de la aceste 6 direcții de dezvoltare se poate contura o traiectorie în dezvoltarea orașului inteligent Târgu Jiu și se pot identifica măsurile și acțiunile ce trebuie implementate.

2.12.2. TÂRGU JIU – SMART CITY

2.12.2.1. OBIECTIVE

Pentru dezvoltarea și implementarea conceptului Târgu Jiu – oraș inteligent au fost definite următoarele obiective care se vor fi îndeplinite prin intermediul intervențiilor specifice fiecărei componente a conceptului de smart city.

ORIENTAREA CĂTRE CETĂȚEAN

Orașul trebuie să fie dezvoltat pentru locuitorii acestuia și pentru a asigura un nivel ridicat al calității vieții în spațiul urban. Interesele și nevoile cetățenilor trebuie să primeze și funcțiunile orașului trebuie integrate pentru dezvoltarea unui mediu urban deschis și atractiv pentru locuitorii orașului.

DESCHIS PENTRU INVESTIȚII ȘI MEDIUL ECONOMIC

Târgu Jiu Smart City va fi deschis investițiilor în ideea antrenării locuitorilor în activități economice care să contribuie la bunăstarea lor și care să permită o dezvoltare armonioasă și durabilă a orașului. Mediul economic trebuie să aibă același obiectiv principal, calitatea vieții locuitorilor din Municipiul Târgu Jiu și asigurarea unui cadru economic deschis acestora.

PRIETENOS CU MEDIUL

Dezvoltarea, extinderea și evoluția orașului Târgu Jiu trebuie făcute în spiritul protejării mediului, biodiversității și a decarbonizării. Schimbările climatice pot genera măsuri în dezvoltarea urbană care să aibă impact negativ asupra mediului natural. Abordarea de la început a problematicilor mediului și schimbărilor climatice în dezvoltarea orașului inteligent Târgu Jiu, poate permite identificarea soluțiilor de smart city care să amplifice efectele benefice și să reducă impactul negativ asupra mediului.

DATE DESCHISE

Datele sunt la acest moment un bun mai valoros decât rezervele de petrol prin prisma potențialului oferit de prelucrarea acestora (ex. data mining) și identificarea unor soluții și argumentarea unor decizii. Deschiderea datelor colectate și prelucrate de sistemele specifice unui oraș inteligent va accelera dezvoltarea orașului și atingerea obiectivelor propuse.

ACCESIBILITATE ȘI CONECTIVITATE

Calitatea vieții locuitorilor municipiului Târgu Jiu este strâns legată de accesibilitate și de disponibilitatea serviciilor publice și a resurselor orașului iar conectivitatea dintre funcțiunile orașului inteligent va permite dezvoltarea durabilă a acestuia.

EDUCAȚIE ȘI INOVARE

Educarea locuitorilor municipiului Târgu Jiu atât în forma instituționalizată cât și cea informală constituie investiția cea mai eficientă in dezvoltarea unui oraș inteligent. Această activitate este însoțită de inovare și de creativitatea cetățenilor pentru dezvoltarea unui mediu urban care să asigure un nivel ridicat al calității vieții.

Pentru atingerea acestor obiective este nevoie de o dezvoltare a conceptului de smart city pornind de la cele 6 componente (Oameni Inteligenți/Smart OS, Mobilitate Inteligentă MI, Administrare Inteligentă AI, Economie Inteligentă EI, Mediu Inteligent/Smart MS și Mod de Viață Inteligent MV) și încheind cu domeniile de intervenție și proiectele asociate acestora.

2.12.2.2. OAMENI INTELIGENȚI (SMART PEOPLE)

La nivel internațional există o puternică tendință de urbanizare a populației ceea ce va duce la o puternică migrare a populației rurale către orașe dar și la o competiție între orașe pentru atragerea oamenilor și resurselor. Orașele care se vor adapta rapid la tendințele pieței, în timp ce își vor alinia și diversifica oportunitățile educaționale, cele care vor susține creativitate și implicarea activă a cetățenilor vor deveni mai atractive pentru a păstra forța de muncă existentă și pentru a crea un cadru de dezvoltare a cetățenilor.

2.12.2.3. MOBILITATE INTELIGENTĂ (SMART MOBILITY)

Mobilitatea urbană definește ansamblul deplasărilor persoanelor pentru activități cotidiene legate de muncă, activități și/sau necesități sociale (sănătate, învățământ, etc), cumpărături și activități de petrecere a timpului liber înscrise într-un spațiu urban. Pentru asigurarea unei mobilități urbane durabile, este necesară o planificare strategică prin care să fie corelate dezvoltarea teritorială a localităților din zona periurbană cu nevoile de mobilitate și transport al persoanelor, bunurilor și mărfurilor.

Această planificare este realizată prin Planul de Mobilitate Urbană Durabilă, care, conform definiției din documentele Uniunii Europene, este un document strategic de politică publică ce are drept scop satisfacerea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și activităților economice în arealurile urbane pentru o mai bună calitate a vieții, adresându-se tuturor modurilor și sistemelor de transport din întreaga aglomerație urbană: public sau privat, de marfă sau de pasageri, motorizat sau nemotorizat, în mișcare sau în staționare.

Pentru asigurarea unei mobilități inteligente, este necesară o infrastructură inteligentă, care să permită colectarea și procesarea unei cantități mari de informații obținute în timp real, prin intermediul senzorilor și tehnologiei, cu scopul de a oferi cele mai eficiente servicii de transport cetățenilor.

Sistemul de semaforizare utilizat la acest moment nu are o eficiență suficientă pentru a asigura creșterea fluenței traficului pe arterele pe care este implementat, mai ales în orele de vârf, neavând capacitatea de a culege date în timp real asupra volumelor de trafic existente și de a adapta parametrii de semaforizare în consecință.

2.12.2.4. ADMINISTRAȚIE INTELIGENTĂ (SMART GOVERNANCE)

Trăim într-o lume în care cetățeanul devine din ce în ce mai conștient de drepturile și rolul său în societate, venite în completarea obligațiilor pe care Statul așteaptă ca acesta să și le îndeplinească. Situația aceasta este în mod natural generată de schimbările prin care trece administrația publică din toate statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv România. Un alt pilon important al unui smart city este reprezentat de Administrație. Administrația locală trebuie să asigure un management integrat și unitar al tuturor proiectelor existente, în desfășurare și viitoare. În acest context, introducerea de măsuri de digitizare și oferirea accesului online la servicii publice simplifică în mare măsură activitatea derulată de personalul din cadrul primăriei și conduce la o comunicare mai bună atât în interiorul primăriilor, cât și în relația cu cetățenii.

2.12.2.5. ECONOMIE INTELIGENTĂ (SMART ECONOMY)

Noțiunea de Economie smart (Smart Economy) suprinde mai multe aspecte din interiorul unui oraș (capital uman, social, urbanism, infrastructură, IT etc.). Astfel, economia smart reprezintă abordarea activităților economice prin prisma orașelor inteligente.

Prioritățile din sfera economică care trebuie avute pentru atingerea dezideratului de economie smart sunt:

- Dezvoltarea inteligentă, bazată pe cunoaștere și inovare
- Dezvoltarea sustenabilă, prin promovarea unei economii mai eficiente și mai competitive
- Dezvoltarea intensivă, prin promovarea unei economii cu rate ridicate de angajare a resurselor umane
    - Pentru atingerea acestor deziderate, economia smart se concentrează pe următoarele domenii, ce pot asigura soluții inteligente pentru creșterea calității vieții:
- Antreprenoriat/productivitate/competitivitate

- Turism atractiv și interconectat
- Flexibilitate și ocuparea forței de muncă

2.12.2.6. MEDIUL ȘI INFRASTRUCTURĂ INTELIGENTĂ (SMART ENVIRONMENT)

Sistemele inteligente asociate noțiunii de smart city pot avea mari contribuții în reducerea costurilor, precum și în îmbunătățirea siguranței și fiabilității în funcționarea utilităților publice.

Astfel de sisteme pot asigura un raport optim între consumul de resurse și necesitățile reale, reducerea sau, după caz, minimalizarea pierderilor de resurse.

Dotările care sunt necesare se încadrează în următoarele categorii:

- ✓ Rețele electrice inteligente – colectarea de date privind consumul de energie
- ✓ Optimizarea proceselor de producție și distribuție a energiei
- ✓ Eliminarea pierderilor de energie
- ✓ Monitorizarea și gestionarea rețelelor de alimentare cu apă
- ✓ Managementul deșeurilor
- ✓ Cogenerare
- ✓ Clădiri active
- ✓ Iluminat public inteligent
- ✓ Optimizarea intervențiilor la rețelele de utilități.

2.12.2.7. MOD DE VIAȚĂ INTELIGENT (SMART LIVING)

Îmbunătățirea serviciilor și accesului la asistența medicală de calitate este esențială pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe pacient și prevenție. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, favorizarea activităților sociale și prevenția și educația medicală. Abordarea sănătății și bunăstării populației trebuie să includă și abordarea bolilor psihice și a dizabilităților.

Turismul inteligent este o componentă importantă a unui oraș inteligent. Atragerea a cât mai multor turiști, atât interni, cât și externi, va duce la o creștere economică sigură pentru comunitate.

Turismul inteligent se referă la aplicarea tehnologiei informației și comunicațiilor, pentru dezvoltarea de instrumente și abordări inovatoare pentru îmbunătățirea acestuia.

2.12.2.8. PLATFORMA INTEGRATOARE SMART CITY

Platforma integratoare Smart City este elementul de bază al unui oraș inteligent.

În acest sens, fiecare comunitate va trebui să fie proiectată astfel încât să fie gestionată pe baza unei platforme de management deschis și inteligent, care să funcționeze ca un tablou de bord digital, pentru interconectarea tuturor sistemelor de maxim interes ale comunității: urbanism și mediu, drumuri și transporturi, rețele energetice și de utilități, rețelele TIC și infrastructura de telecomunicații de fibră, clădiri publice și clădiri rezidențiale, resurse naturale, gestionarea apei și a deșeurilor, infrastructură socială, sănătate și siguranță publică, educație și cultură, administrație și servicii publice.

Astfel, într-un *Centru de Comandă și Control* se pot integra, controla și monitoriza toate sistemele din oraș:

- *Sistemul economic;*
- *Sistemul de guvernare;*
- *Infrastructura de comunicații și transport;*
- *Infrastructura de utilități publice;*
- *Rețeaua de sănătate;*
- *Sistemul educațional;*

- *Sistemul de securitate publică;*
- *Sistemul de turism;*
- *Mediul și infrastructura de mediu.*

2.12.2.9. PLAN DE ACȚIUNI

Dezvoltarea municipiului Târgu Jiu ca oraș inteligent este strâns legată de o abordare integrată a funcțiunilor orașului și de implicarea directă a municipalității în crearea unui mediu economic deschis și flexibil care să faciliteze investițiile sustenabile și să promoveze întreprinderile mici și mijlocii și industriile creative.

Activitățile desfășurate în zonele urbane au un impact puternic asupra mediului natural și biodiversității, acest aspect fiind foarte important în dezvoltarea durabilă a orașului și în alegerea soluțiilor care să susțină această dezvoltare durabilă. Impactul asupra mediului trebuie să constituie un criteriu primordial în alegerea soluțiilor de implementare a diferitelor proiecte și sisteme astfel încât, atât pe durata implementării, cât și ulterior, pe durata operării, sistemele să aibă un impact cât mai mic sau să fie neutre din punct de vedere al impactului asupra mediului.

Sistemele și tehnologiile suport pentru dezvoltarea și implementarea conceptului de oraș inteligent au capacitatea de a colecta și stoca volume mari de date, de a prelucra aceste date și de furniza suport în luarea deciziilor la nivelul zonelor urbane. Cheia dezvoltării sistemului urban de colectare și gestionare a datelor este deschiderea datelor și utilizarea acestora de către toate entitățile publice sau private în scopul eficientizării prelucrării și stocării datelor.

Pentru dezvoltarea Municipiului Târgu Jiu ca oraș inteligent, se propun următoarele acțiuni și măsuri:

- *Educație digital și învățare pe tot parcursul vieții*
  - Educație pe tot parcursul vieții și dezvoltarea competențelor digitale
  - Digitalizarea procesului de educație
  - Dezvoltarea de competențe digitale pentru persoanele vulnerabile
- *Societate incluzivă*
  - Implicare activă în societate prin voluntariat: acțiuni de implicare a cetățenilor prin realizarea sau susținerea platformelor digitale pntru atragerea de fonduri și voluntariat
  - Programe de instruire pentru familii și copii defavorizați, pentru utilizarea noilor tehnologii, inclusiv pentru crearea de compentențe digitale
- *Managementul mobilității urbane*
  - Dezvoltarea de sisteme integrate de management al mobilității urbane
  - Dezvoltarea de platforme suport pentru sistemele de management al moblității

- Informarea activă și dinamică în timpul călătoriei
- Măsuri active de managementul parcărilor
- Implementare/extindere sistem de management al transportului public și ticketing
- Integrarea sistemelor tarifare pentru transport public, bike-sharing, parcări
- Implementarea de platforme cu informații asupra tuturor modurilor de transport și a posibilităților de realizare a deplasărilor multimodale
- Implementarea, extinderea și integrarea sistemelor inteligente pentru transporturi

- *Administrație inteligentă*
  - Măsuri de implicare activă a cetățenilor prin dezvoltarea de sisteme online
  - Măsuri de informe activă și în timp real a cetățenilor
  - Managementul resurselor administrației publice locale prin dezvoltarea de sisteme integrate la nivelul compartimentelor Primăriei
  - Utilizarea tehnologiilor digitale pentru creșterea transparenței și accesului la informații
- *Economie inteligentă*
  - Susținerea inovării prin măsuri specifice
  - Facilitarea comunicării între instituțiile de învățământ, întreprinderi private și tineri.
  - Dezvoltarea de platforme pentru atragerea investitorilor prin asigurarea de informații despre mediul de bussiness local
  - Promovarea online a mediului de afaceri local la nivel regional, național și internațional
  - Organizarea de evenimente și întâlniri online cu mediul de afaceri internațional
- *Mediu inteligent*
  - Dezvoltarea de sisteme de monitorizare a calității aerului și mediului
  - Realizarea de platforme digitale și rețele de senzori pentru determinarea consumului de energie din clădirile publice și furnizarea de soluții pentru eficientizarea consumului
  - Dezvoltarea unui sistem de iluminat inteligent
  - Promovarea și susținerea proiectelor de dezvoltare a clădirilor intelingete (sisteme tip Building Information Systems, rețele de senzori și echipamente de comandă și control)
  - Managementul inteligent al deșeurilor prin dezvoltarea de platforme digitale specifice (rețea de senzori instalați în puvele, stații de sortar, depozite și spații speciale pentru deșeuri, sistem de prelucrare a informațiilor de la senzori și de suport pentru luarea deciziilor)
  - Dezvoltarea de platforme digitale pentru managementul și monitorizarea consumului de apă
  - Monitorizarea nivelului de zgomot și implementarea măsurilor de reducere a zgomotului

3. ANALIZA PESTLE

Analiza PESTLE reprezintă o analiză externă a factorilor politici, economici, sociali, tehnologici, de mediu și legislativi ce pot influenţa dezvoltarea unei comunităţi.

PESTLE este un acronim englezesc de la P=Political, E=Economic, S=Social, T=Tehnological, E= Environmental, L=Legal.

Factorul politic

Un prim factor de ordin politic care afectează/poate afecta dezvoltarea comunităţii se referă la legătura dintre formaţiunile politice aflate la guvernare şi apartenenţa politică a persoanelor care administrează/reprezintă interesele municipiului.

Un alt factor politic care poate influenţa dezvoltarea municipiului Târgu Jiu este reprezentat de

Contextul politic de la nivel național. Alte probleme ce pot apărea sunt: instabilitate legislativă, diminuarea investiţiilor străine, favorizarea intereselor directe ale partidelor în detrimentul interesului public, blocarea programelor şi obiectivelor guvernamentale, etc.

Obiectivul central al actualei guvernări constă în realizarea unui echilibru între consolidarea fiscală sustenabilă și relansarea economică, între economic și social, între nevoia într-un stat puternic și reducerea risipei din banul public.

Printre obiectivele fundamentale care vor avea efecte multiple și asupra municipiului Târgu Jiu se numără: - creșterea nivelului de trai; - crearea de locuri de muncă; - creșterea performanţei sistemului de învăţământ; - eficienţă energetică, protecţia mediului și încurajarea investiţiilor; - promovarea intereselor naţionale și consolidarea profilului României în Uniunea Europeană și NATO; - crearea unei politici financiare aliniate cu cea de la nivel european și asigurarea stabilităţii macroeconomice.

Programul de guvernare pentru perioada 2020-2024 vizează un nou model de dezvoltare sustenabilă, axat pe investiții, stimularea și dezvoltarea capitalului, creșterea competitivității companiilor românești și transformarea digitală a economiei și administrației, eficientizarea cheltuielilor statului și combaterea sărăciei.

Din punct de vedere finaciar, viziunea pe termen mediu este axată pe reducerea decalajelor față de economiile statelor din Europa de Vest, prin stimularea capitalului românesc, investiții strategice în infrastructură, educație, sănătate, inovare și digitalizare. In contextul de redresarea a activitatii post Covid-19, vor continua măsurile de stimulare a cererii, de sprijinire a reluării activităților economice afectate de pandemie și a angajărilor, precum și de protejare a veniturilor românilor. Va fi susținută oferta prin instrumente financiare și granturi pentru sectoarele cele mai grav afectate, precum și prin scheme de ajutor de stat pentru investiții noi și garanții de stat pentru credite, urmărindu-se inclusiv reintegrarea pe piața muncii a angajaților din sectoarele afectate de pandemia de Covid-19.

Viziunea pe termen mediu din punct de vedere al accesării de fonduri europene, România vizează: coeziune economică prin îmbunătățirea competitivității și susținerea inovării întreprinderilor și a sistemului public; promovarea investițiilor verzi, susținerea transformării digitale a României și adaptarea la schimbările climatice și conturarea unui răspuns proactiv la potențiale riscuri; asigurarea accesibilității persoanelor și conectivității orașelor; dezvoltarea serviciilor publice de calitate în beneficiul cetățenilor; combaterea sărăciei prin creșterea accesului la serviciile sociale, de sănătate și de educație, cât și la piața muncii a grupurilor vulnerabile; recuperarea decalajelor de dezvoltarea între regiunile țării; depășirea crizei economice și sanitare cauzată de Covid 19.

Factorul economic

România trebuie să devină o țară competitivă economic la nivel regional și global prin implementarea unui model economic bazat pe antreprenoriat, deschidere la concurență, inovare și investiții din fonduri europene.

O cultură antreprenorială autentică și performantă creează pentru o națiune nu doar resurse și rezultate, ci dezvoltă oameni activi, autonomi, dar care știu importanța cooperării, stimulează responsabilitatea și curajul. Bine făcută, dezvoltarea antreprenoriatului va fi principalul factor pentru oprirea migrației românilor și chiar pentru întoarcerea lor în țară. Investițiile în tehnologie și digitalizare, valorificarea fondurilor europene și eficientizarea parteneriatelor public-privat vor sta la baza acțiunilor Guvernului menite să diminueze efectele pandemiei de Covid-19 și să relanseze economia.

În cadrul noii abordări a Uniunii Europene privind politica industrială se pune un accent sporit pe competitivitate în context global, prin asigurarea sustenabilității producției și consumului, majorarea eficienței în utilizarea resurselor materiale, revitalizarea industriilor prelucrătoare cu valoare adăugată mare și echilibrarea relativă cu sectorul serviciilor, care a cunoscut o dezvoltare vertiginoasă în ultimele decenii. În România, industria (inclusiv construcțiile) are un aport la formarea PIB de 30,2% în 2016, mai mare decât media UE de 22%, încadrându-se într-o tendință descrescătoare în favoarea serviciilor, similar cu ceea ce se întâmplă în majoritatea țărilor europene. În România sectorul serviciilor a depășit 50% din PIB. Începând din anul 2012 și până în 2016 a crescut, situându-se încă sub media UE de 66%. În termenii contribuției la venitul național brut, ponderea principală este deținută de activitățile comerciale, urmate de administrația publică și apărare, educație, sănătate și asistență socială. Dintre cele 189 de profesii reglementate prin atestare în România, 22,2% sunt în domeniul serviciilor, situându-se încă sub media europeană. În schimb, proporția profesiilor reglementate ca intensive în cunoaștere și contribuții creative este destul de apropiată de media UE. O profesie recent introdusă în lista celor atestate în România este și cea de expert în Dezvoltare Durabilă.

Economia urbană se concentrează pe alocarea resurselor în spațiu în raport cu zonele urbane. Alte ramuri ale economiei ignoră aspectele spațiale ale luării deciziilor, dar economia urbană se concentrează nu numai asupra deciziilor de localizare ale

firmelor, ci și ale orașelor în sine, întrucât orașele în sine reprezintă centre de activitate economică (O'Sullivan 2003: 1).

Multe subiecte economice spațiale pot fi analizate fie într-un cadru economic urban, fie regional, deoarece unele fenomene economice afectează în primul rând zonele urbane localizate, în timp ce altele sunt resimțite în zone regionale mult mai mari. Arthur O'Sullivan consideră că economia urbană este împărțită în șase teme conexe:

- *forțele pieței în dezvoltarea orașelor,*
- *utilizarea terenului în orașe,*
- *transportul urban,*
- *problemele urbane și politica publică,*
- *locuința și politica publică,*
- *cheltuielile și impozitele administrației publice locale*

Forțele pieței în dezvoltarea orașelor se referă la modul în care decizia de localizare a firmelor și gospodăriilor determină dezvoltarea orașelor. Natura și comportamentul piețelor depind într-o anumită măsură de locațiile lor, prin urmare performanța pieței depinde parțial de geografie (McCann 2001). Dacă o firmă se află într-o regiune izolată geografic, performanța sa pe piață va fi diferită de o firmă situată într-o regiune concentrată. Deciziile de localizare atât ale firmelor, cât și ale gospodăriilor creează orașe care diferă în ceea ce privește dimensiunea și structura economică.

Privind utilizarea terenului în zonele metropolitane, economistul urban caută să analizeze organizarea spațială a activităților din orașe. În încercările de a explica tiparele observate de utilizare a terenului, economistul urban examinează alegerile de localizare intra-oraș ale firmelor și gospodăriilor. Având în vedere organizarea spațială a activităților în orașe, economia urbană abordează întrebări în ceea ce determină prețul terenului și de ce aceste prețuri variază în spațiu, forțele economice care au provocat răspândirea ocupării forței de muncă din nucleul central al orașelor spre exterior, identificând utilizarea controalelor, cum ar fi zonarea, și interpretarea modului în care aceste controale afectează economia urbană.

Politica economică este adesea implementată la nivel urban, astfel politica economică este adesea legată de politica urbană (McCann 2001). Orașele sunt considerate atât sursa, cât și soluția provocărilor economice, de mediu și sociale din zilele noastre. Aceste zone urbane sunt motoarele economiei din orice țară, dar și catalizatori ai creativității și ai inovării.

Transportul urban este o temă a economiei urbane, deoarece afectează tiparele de utilizare a terenului și accesibilitatea relativă în diferite cartiere din oraș, Problemele care leagă transportul urban de economia urbană includ deficitul pe care îl au majoritatea autorităților de tranzit și întrebări referitoare la eficiență cu privire la dezvoltările de transport propuse, cum ar fi metroul ușor (O'Sullivan 2003: 14).

Locuințele și politica publică se referă la economia urbană, deoarece locuința este un tip unic de marfă. Locuința este un imobil, iar atunci când o familie alege o locuință, alege și o locație. Conform lui Arthur O'Sullivan, economiștii urbani analizează alegerile de localizare a gospodăriilor coroborate cu efectele pe piață ale politicilor de locuință. În analiza politicilor de locuințe, folosim structuri de piață, de exemplu, o structură de piață

perfectă. Cu toate acestea, există probleme întâmpinate în efectuarea acestei analize, cum ar fi finanțarea, incertitudinea, spațiul etc.

Tema finală a cheltuielilor și impozitelor administrației locale se referă la economia urbană, deoarece analizează eficiența guvernelor locale fragmentate care prezidă în zonele metropolitane.

Având în vedere faptul că anul 2020 a fost profund afectat de contextul pandemic generat de virusul SARS COV 19, având loc cel mai mare lockdown din istoria modernă, această criză a avut consecințe sevedere în aproape toate sectoarele economice și sociale, motiv pentru care se recomandă realizarea unei planificări bugetare atente. Astfel, se recomandă ca pentru crearea unui sistem fiscal optim stabilirea următoarelor obiective:

- ✓ Stabilirea de măsuri pentru diminuarea efectelor crizei pandemice de la nivel mondial generată de visurul SARS COV 19. Acestea trebuie să fie axate pe populația și operatori economici din Tg Jiu, pentru crearea premiselor privind o creștere economică sustenabilă și inteligentă;
- ✓ Realizarea unei strategii privind atragerea de fonduri nerambursabile la nivel local, în special pentru creșterea investițiilor publice în infrastructură, educație, sănătate, incluziune socială, etc din oraș. Aceste investiții să fie realizate într-o manieră eficientă, transparentă, profesionistă și să aibă un aport direct la formarea brută de capital fix;
- ✓ Realizarea unei politici fiscale predictibile. Predictibilitatea politicilor fiscale contribuie la susținerea și încurajarea mediului de afaceri privat. Acest lucru presupune simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice durabile;
- ✓ Menținerea datoriei publice la un nivel stabil și sustenabil;
- ✓ Implementarea unor măsuri fiscale sustenabile;
- ✓ Eficientizarea calitativă a cheltuielilor publice printr-un pachet susținut de reforme;

Consolidarea solidarității și coeziunii economice, sociale și teritoriale la nivel local se numără printre obiectivele principale ale Uniunii Europene. Astfel, Uniunea dedică o proporție semnificativă din buget pentru reducerea disparităților regionale. UE sprijină realizarea acestor obiective prin folosirea fondurilor structurale și de investiții europene [FSE, FEDR, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)] și, din 2021, Fondul pentru o tranziție justă (FTJ).

Pentru perioada de programare 2021-2027, Comisia Europeană a venit cu o serie de propuneri de regulamente privind politica de coeziune la nivel european. Cele 11 obiective tematice ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 au fost înlocuite cu cinci obiective în materie de politică pentru FEDR, FSE+, Fondul de coeziune și FEPAM:

- ➢ *Europă mai inteligentă* – o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- ➢ *Europă mai ecologică*, cu emisii scăzute de carbon;
- ➢ *Europă mai conectată* – mobilitate și conectivitate TIC regională;

- *Europă mai socială*, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- *Europă mai apropiată de cetățeni* – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.

În noua perioadă de programare, au fost alocate fonduri în valoare totală de 322,3 miliarde EUR pentru „investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, care se vor aloca, astfel:

- 202,3 miliarde EUR pentru regiunile mai puțin dezvoltate;
- 47,8 miliarde EUR pentru regiunile de tranziție;
- 27,2 miliarde EUR pentru regiunile mai dezvoltate;
- 42,6 miliarde EUR pentru statele membre, sprijinite din Fondul de coeziune (dintre care 10 miliarde vor fi utilizate pentru instrumentul Mecanismul pentru interconectarea Europei);
- 1 928 milioane EUR ca finanțare suplimentară pentru regiunile ultraperiferice;
- 500 milioane EUR pentru investițiile interregionale pentru inovare.

După cum se obervă aproximativ 63% din valoare fondurilor alocate pentru investițiile privind ocuparea forței de muncă și creștere economică sunt destinate regiunilor mai puțin dezvoltate, fiind urmate la mare distanță de (15%) de regiunile de tranziție.

Pentru sprijinirea teritoriilor cele mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică, Uniunea Europeană a propus un nou instrument ”Fondul pentru o tranziție justă”. Acesta urmărește să reducă disparitățile regionale și va avea un buget de 17,5 miliarde de euro.

Un alt nou instrument, ReactEU, a fost adoptat în decembrie 2020. Acesta va servi drept completare pentru programele de coeziune din perioada 2014-2020 și va suplimenta alocările pentru coeziune pentru perioada 2021-2027. ReactEU va sprijini cele mai importante sectoare pentru o redresare solidă în urma crizei COVID-19. Alocarea pentru acesta (până în 2023) este de 47,5 miliarde EUR.

Factorul socio-cultural

Dezvoltarea socio-economică a municipiului Târgu Jiu este influenţată, în primul rând, de evoluţia demografică a acestuia, dar și de restructurarea industriei miniere, industrie cu tradiție pentru județul Gorj.

De la începutul anilor ’90 și până în prezent, numărul de locuitorilor din municipiul Târgu Jiu a crescut cu 1.177 persoane, sfitând trendul naţional care ne caracterizează ţara (scădere de aproape 2 milioane de locuitori la nivel naţional).

Un factor social care influenţează evoluţia demografică este numărul scăzut de nou-născuţi, acutizat și de lipsa unei politici demografici concrete. La nivel naţional există o serie de măsuri de stimulare a natalităţii, însă acestea sunt contrabalansate de dificultăţile economice întâmpinate de tineri. Fenomenul migraţionist este, de asemenea, un factor de influenţă socială. În prezent se prognozează că odată cu creşterea numărului de şomeri, numărul specialiştilor care vor pleca în străinătate va creşte semnificativ. Aceasta va fi o problemă majoră şi pentru municipiul Târgu Jiu întrucât este posibil să se resimtă o lipsă a forţei de muncă specializate. Efectele migraţiei de ordin social sunt: creşterea

numărului familiilor monoparentale, creşterea abandonului şcolar, creşterea delicvenţei juvenile, creşterea ratei divorţialităţii, etc. De asemenea, trebuie avută în vedere şi atitudinea populaţiei vis-a-vis de valorile/elementele culturale, dar şi interesul autorităţilor publice centrale (care se transferă şi la nivel local) pentru dezvoltare infrastructurii culturale şi modernizarea patrimoniului cultural.

Factorul tehnologic

Finanţarea cercetării, nivelul de dotare tehnologică, rata de înnoire a produselor tehnologice, tehnologia informaţiei şi comunicării, accesul la reţelele electronice de comunicare rapide, sunt factori ce influenţează în mod fundamental dezvoltarea municipiului Târgu Jiu. În România, fondurile alocate domeniului cercetăriidezvoltării s-au diminuat odată cu începerea crizei economice mondiale din 2008, fiind înregistrată o creștere constantă după anul 2015.

Activitatea de cercetare-dezvoltare a înregistrat, la nivel național o creștere a cheltuielilor cu cca. 31% în anul 2019 față de anul 2015 și 5.84 % față de anul 2018.

Cu toate acestea, investițiile nu sunt suficiente, iar lipsa acestora în acest domeniu are repercusiuni asupra tuturor domeniilor, determinând o ruptură majoră de trendurile mondiale în ştiinţă şi tehnologie. Astfel, un factor tehnologic important este reprezentat de finanţarea publică a cercetării-dezvoltării de la nivel naţional. Bineînţeles, este importantă şi distribuţia teritorială a institutelor şi firmelor cu activitate principală de cercetare – dezvoltare – inovare, actualmente majoritatea fiind amplasate în Regiunea de Dezvoltare Bucureşti-Ilfov. Tehnologia reprezintă un motor pentru toate sectoarele economice, motiv pentru care este necesară aplicarea unor politici publice speciale pentru dezvoltarea TIC. La nivel naţional, potrivit datelor oferite de Institutului Naţional de Statistică, în anul 2017, ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă se cifrează la 65,6%, cu 3.7% mai mult decât în anul precedent. Ponderea gospodăriilor care au acces la internet în anul 2020 este de 78,1%. Angrenarea sectorului TIC şi dezvoltarea societăţii informaţionale din România reprezintă, aşadar, un alt factor de influenţă. Este important însă şi preţul tehnologiilor şi măsura în care populaţia, instituţiile publice şi mediul economic pot achiziţiona noile tehnologii. Este cunoscut faptul că introducerea inovaţiilor tehnologice implică costuri ridicate de achiziţie şi de familiarizare a populaţiei şi/sau forţei de muncă. Astfel, la nivelul mediului rural se înregistrează o penetrare mult mai redusă în ceea ce priveşte dotarea gospodăriilor cu PC-uri (51.9%, faţă de 75.9% în mediul urban - 2017) şi a ponderii celor care au acces la Internet (69,7% faţă de 84,8% în mediul urban – 2020 în creștere față de anul 2017 ce înregistrează 56,9% în mediul rulal față de 77.5% în mediul urban).

Factorul ”mediu”

Dezastrele naturale pot afecta obiectivele şi clădirile de patrimoniu, dar şi întregul fond locativ de la nivel municipiului Târgu Jiu. Catastrofele naturale – cutremurele, alunecările de teren, inundaţiile – ridică probleme şi în ceea ce priveşte siguranţa populaţiei, dar şi în ceea ce priveşte activitatea sectorului cultură, sănătate. Educațional, etc.

Trebuie avute în vedere şi politicile publice şi legislaţia din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv reglementările/directivele la nivel european privind protecţia mediului, norme ce trebuie respectate inclusiv de România. Respectarea acestor norme poate avea drept efect dirijarea investiţiilor publice către anumite tipuri de obiective în defavoarea altora.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a României 2030, care vizează inclusiv municipiul Târgu Jiu

are în vedere următoarele obiective: - scăderea nivelului de poluare atmosferică; - îmbunătăţirea calităţii apelor de suprafaţă și a celor subterane; - utilizarea eficientă a resurselor neregenerabile și implementarea tehnologiilor bazate pe resurse regenerabile; - educarea populaţiei în spiritul protecţiei mediului.

Administrația Fondului de Mediu susține financiar proiectele de protecţie ale mediului; participă, alături de autorităţile locale, la implementarea obiectivelor de mediu din cadrul Strategiei De dezvoltare Durabilă a României 2030 pentru reabilitarea mediului și creșterea calităţii vieţii persoanelor din cadrul comunităţilor.

Dezastrele naturale pot afecta obiectivele şi clădirile de patrimoniu, dar şi întregul fond locativ de la nivelul municipiului. Dezastrele naturale – cutremurele, alunecările de teren, inundaţiile – ridică probleme şi în ceea ce priveşte siguranţa populaţiei, dar şi în ceea ce priveşte activitatea sectorului educaţional, de sănătate, cultură, etc. Trebuie avute în vedere şi politicile publice şi legislaţia din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv reglementările/directivele la nivel european privind protecţia mediului, norme ce trebuie respectate incluisv de România. Respectarea acestor norme poate avea drept efect dirijarea investiţiilor publice către anumite tipuri de obiective în defavoarea altora. Țintele pentru 2030 ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă a României vizează: consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare, a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

Factorul legislativ

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, legislaţia europeană a devenit obligatorie prin transpunerea actelor normative in legislația națională.

Este necesar a se avea în vedere toate tratatele, acordurile internaţionale, legislaţia în vigoare, dar şi actele pregătitoare în toate domeniile de interes. Între cele mai importante documente care trebuie avute în vedere, amintim: Constituţia Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană şi Tratatele Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul de la Amsterdam, etc.). Un alt factor juridic cu impact asupra municipiului Târgu Jiu este reprezentat de legislaţia naţională, cu modificările şi completările ce pot apărea.

Au fost înregistrate progrese instituționale și normative substanțiale în ceea ce privește instituirea unui sistem independent, imparțial și eficient în justiție, fiind totodată înregistrată o îmbunătățire a transparenței și a responsabilizării magistraților în realizarea unui act de justiție de calitate. Toate instrumentele pentru monitorizarea funcționării în cele mai bune condiții a instanțelor și a situației resurselor umane sunt incluse în Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020 (Hotărâre nr. 1155 din 23 decembrie 2014 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 – 2020) și în Planul de acțiune (Hotărâre nr. 282/2016 din 13 aprilie 2016 privind aprobarea Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 – 2020).Unul dintre factorii care contribuie la îmbunătățirea calității actului de justiție, asigurând un grad ridicat de transparență și înţelegere, îl reprezintă accesibilitatea cetățenilor la diferite informații on-line despre sistemul judiciar.

4. ANALIZA DIAGNOSTIC A PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI. ANALIZA SWOT

4.1. Infrastructura urbană (transport și comunicații, locuințe, utilități, spațiul urban)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
❖ Rețeaua de transport local asigură legătura între principalele puncte de interes ale municipiului ❖ Proximitatea cu două coridoare de transport europene ❖ Municipiul este tranzitat de 2 drumuri naționale ❖ Existența transportului public electric (troleibuze) ❖ Tarif diferențiat în funcție de zonă, pentru descurajarea parcărilor în zona centrală ❖ Existența parcărilor de tip park&ride ❖ Starea bună a rețelei de cale ferată ❖ Existența unor proiecte de reabilitare a străzilor, finalizate sau executate parțial ❖ Existența proiectelor de amenajare piste biciclete și zone pietonale, în diferite stadii de implementare ❖ Decongestionarea traficului rutier prin devierea traficului de marfă – proiecte în derulare	❖ Planul Urbanistic General nu este actualizat ❖ Insuficiența locurilor de parcare în zona centrală ❖ Lipsa unor pasaje peste calea ferată, pentru fluidizarea traficului ❖ Starea de degradare a unor artere rutiere ❖ Lipsa informațiilor în timp real referitoare la transportul public ❖ Lipsa pistelor de biciclete ❖ Lipsa unei infrastructuri care să faciliteze intermodalitatea și utilizarea modurilor de deplasare nepoluante ❖ Valori ridicate ale traficului în orele de vârf, în special pe traseele celor două drumuri naționale ❖ Lipsa vehiculelor de transport public ❖ Lipsa componentelor inteligente din proiectele de reabilitare a clădirilor existente ❖ Dotările edilitare necesită lucrări de reabilitare și modernizare ❖ Ponderea redusă a clădirilor reabilitate termic ❖ Majorarea tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă şi canalizare menajeră	❖ Actualizarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă ❖ Municipiul reprezintă un important nod de comuncații regional ❖ Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de transport rutier ❖ Disponibilitatea fondurilor europene pentru realizarea unei rețele de piste de biciclete și implementarea unui sistem de bike-sharing ❖ Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea sistemului de management inteligent al traficului ❖ Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii intermodale ❖ Promovarea modurilor de transport alternative și a intermodalității	❖ Creșterea volumelor de trafic și a numărului de accidente ❖ Creșterea numărului de autovehicule și, implicit, a presiunii asupra infrastructurii rutiere ❖ Reziliența cetățenilor în a comuta de la deplasările cu vehiculul personal la utilizarea modurilor de deplasare alternative (transport public, biciletă, mers pe jos) ❖ Limitarea accesibilității pietonilor și periclitarea siguranței acestora de către autovehiculele parcate neregulamentar ❖ Lipsa de siguranță și confort a deplasărilor cu bicicleta conduce la o scădere a cotei modale a acestui mod de deplasare ❖ Lipsa sistemelor care să faciliteze schimbul

❖ Realizarea unui dispecerat informatic integrat ❖ Acoperire completă a municipiului cu rețea de telefonie mobilă ❖ Municipiul este dotat edilitar cu rețea de alimentare cu apă potabilă și canalizare, rețea de gaz metan și rețea de distribuție a energiei electrice ❖ Existența a 4 surse de apă amenajate pentru alimentarea cu locuințelor municipiului Târgu Jiu, a unităților industriale și a altor consumatori de apă din localitate ❖ Municipiul dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă ❖ Sistemul de alimentare cu apă Târgu Jiu deservește 98% din locuitorii orașului ❖ Calitate bună a apei potabile ❖ Cantitatea de apă potabilă satisface nevoile municipiului ❖ Rețeaua de distribuție deservește în prezent cca. 97,8% din populația totală a sistemului de alimentare cu apă ❖ Stația de tratare a apei a fost realizată în anul 2004 și reabilitată prin programul POS Mediu, încheiat în anul 2016 ❖ Executarea de lucrări de reabilitare și de extindere a canalizării menajere	❖ Probleme în perioadele de viitură, cand râul transportă diverși plutitori (frunze, materii aluvionare, etc.), iar lipsa automatizării echipamentelor de reținere a plutitorilor produce perturbări ale fluxului captare-tratare ❖ Probleme în asigurarea debitului de apă pe timp de secetă, debitul pe râurilor scăzând sub debitul de servitute/salubru ❖ O parte importantă din rețea prezintă grad mare de uzură cauzând deteriorarea calității apei transportate și pierderi de apă, precum și întreruperi ale furnizării serviciului către populație ❖ Lipsă cămine de branșament și contorizare; conducte rețea distribuție veche ce înregistrează avarii frecvente și sunt imposibil de sectorizat ❖ Imposibilitatea sectorizării rețelei, întrucât în prezent pe rețea nu există cămine de sectorizare, iar intervențiile în caz de avarie se realizează cu dificultate ❖ Grad redus de asigurare a serviciilor de canalizare și epurare: doar 70% din populația aglomerării ❖ O parte din sistemul de canalizare funcționează în regim mixt producând fluctuații de debite și încărcări la intarea în stația de epurare ❖ Lipsa colectării centralizate a apelor uzate conduce la poluarea surselor de apă ❖ Datorită interconectării cu rețeaua de canalizare pluvială, o parte din apele menajere sunt descărcate direct, fără	❖ Existența a numeroase zone de agrement, între care se pot dezvolta trasee pietonale conectate ❖ Dimensiunile municipiului sunt favorabile deplasărilor cu bicicleta ❖ Configurarea tramei stradale permite amenajarea unei rețele de piste și benzi pentru biciclete ❖ Disponibilitatea populației de a renunța la deplasările cu autovehiculul propriu, în favoarea transportului public, dacă acesta ar corespunde așteptărilor ❖ Dezvoltarea sectorului tehnologiei informaţiilor şi comunicaţiilor şi creşterea numărului de utilizatori ai internetului ❖ Politicile europene privind utilizarea fondurilor structurale pentru eficiență energetică ❖ Surse de finanțare din fonduri nerambursabile ❖ Promovarea conceptului de dezvoltare policentrică în documentele de planificare urbană europene şi naţionale	intermodal poate conduce la creșterea cotei modale a deplasărilor cu autovehiculul ❖ Deplasarea traficului de pe sectorul transportului feroviar spre cel rutier ❖ Costuri ridicate în transportul de mărfuri ce reduc eficienţa şi diminuează cererea de transport ❖ Uzura şi degradarea reţelelor de drumuri naţionale şi judeţene din localităţi ❖ Valorile mari de trafic și ponderea ridicată a traficului de tranzit ❖ Grad scăzut de conectivitate al zonelor și traseelor pietonale, ceea ce încurajează utilizarea autovehiculului ❖ Întârzierea modernizării sau a dezvoltării infrastructurii de circulaţie are efecte negative inclusiv asupra transportului public ❖ Creşterea explozivă a numărului de autovehicule duce la creşterea presiunii pe infrastructura rutieră ❖ Insuficiența locurilor de parcare conduce la parcări neregulamentare, cu

❖ Statia de epurare Târgu Jiu a fost construită la începutul anilor 1980 și este destinată procesarii apelor uzate menajere colectate și transportate prin rețeaua de canalizare a aglomerării ❖ O parte din lucrările de reabilitare și extindere a stației de epurare au fost executate prin POS Mediu în cadrul proiectului ”*Extinderea si reabilitarea sistemelor de apa si apa uzata in judetul Gorj*” ❖ În prezent, municipiul este alimentat cu gaze naturale din sistemul naţional de transport şi distribuţie prin intermediul prin intermediul a 3 puncte de injectie, în regim de medie presiune ❖ Începând cu anul 2016 se resimite o revigorare continuă a consumului de gaze naturale, în anul 2019 înregistrând o creștere cu 12,79% a consumului total, respectiv cu 12,21% a consumului casnic, față de anul 2015 ❖ Sistemul de alimentare cu enegie electrică a consumatorilor din Municipiul Târgu Jiu și a localităților componente s-a proiectat și realizat în conformitate cu normativele energetice	epurare, în râul Amaradia și râul Jiu, prin cele patru guri de vărsare ape pluviale ❖ O parte din apa uzată se pierde din rețeaua de canalizare în sol (exfiltrații), datorită tubulaturii sau îmbinărilor distruse ❖ Lipsa unei evidențe clare a avariilor întâmpinate de Operator și contorizate într-un registru de evidență a avariilor și o cuantificare valorică clară a acestora; ❖ Organizarea deficitară și dotarea insuficientă a Operatorului pentru activitățile de curățire și întreținere a rețelelor de canalizare ❖ Uzura fizică și morală a infrastructurii existente crează dificultăți în extinderea acesteia și asigurarea continuității colectării și transportului apelor uzate la stația de epurare ❖ Stația de epurare, cu o capacitate de prelucrare proiectată de 500 l/s, este subdimensionată față de necesarul actual de 1000 l/s ❖ Stația de epurare funcționează sub capacitatea hidraulică proiectată, (cca.31% din capacitate în anul 2019) ❖ Funcționarea necorespunzatoare a unor tronsoane de canalizare crește nivelul infiltrațiilor în influentul stației de epurare crescând încărcarea hidraulică și diluția poluanților; ❖ Nu toți agenții economici din aglomerare sunt monitorizați, motiv pentru care	❖ Soluții de finanțare din surse nerambursabile pentru reabilitarea, modernizarea și eficiența energetică a iluminatului public ❖ Soluții de finanțare din surse nerambursabile pentru asigurarea siguranței și securității spațiului urban ❖ Construcţia de locuinţe în parteneriat public-privat sau creşterea numărului celor construite prin ANL ❖ Posibilitatea realizării de investiții dedicate intervențiilor în ZUM-uri ❖ Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru modernizarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare ❖ Soluții inteligente de monitorizare a rețelei de apă și a calității apei ❖ Accesarea de fonduri europene pentru dezvoltarea infrastructurii necesare pentru serviciile de salubrizare ❖ Posibilitatea accesării fondurilor europene pentru reabilitarea termică a clădirilor	ocuparea spațiilor dedicate pietonilor sau bicicliștilor sau chiar a spațiilor verzi ❖ Scăderea gradului de satisfacție al utilizatorilor transportului public ❖ Insuficienţa sau degradarea amenajărilor comune din ansamblurile de locuinţe colective si implementarea cu intârziere a legislatiei privind managementul deșeurilor ❖ Schimbările climatice care produc presiuni asupra resurselor ❖ Lipsa de fonduri a populației pentru reabilitarea termică a locuințelor ❖ Reticența populației în realizarea de investiții în domeniul energiei verzi ❖ Schimbările demografice (scăderea natalităţii şi expansiunea migraţiei externe) ❖ Prețul în continuă creștere al utilităților publice ❖ Planuri de rețele care pot impieta derularea proiectelor ❖ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură

❖ Reabilitarea sistemului de iluminat public ❖ Derularea proiectelor de reabilitare termică a blocurilor ❖ Construirea de locuințe colective ❖ Existența unui depozit ecologic ❖ Existența unui sistem de colectare și valorificare a ambalajelor de tip hârtie, carton, sticlă, plastic.	debitele și încărcările acestora pot perturba funcționarea stației de epurare; ❖ Alimentarea cu energie termică în sistem centralizat în municipiu a fost sistată datorită costurilor mari de furnizare a agentului termic si ca urmare a debranșării unui număr foarte mare de locuitori ❖ Locuințele individuale din mediul urban și din cel rural, au sisteme de încălzire proprii: încălzire locală cu sobe folosind combustibil solid (lemn cărbuni) și cu sobe folosind gaze naturale ❖ Nivelul scăzut de educare a populaţiei în ceea ce priveşte impactul gestionării necorespunzătoare a deşeurilor asupra mediului ❖ Număr insuficient al punctelor de colectare selectivă a deşeurilor ❖ Inexistenţa unei strategii coerente în ceea ce priveşte gestionarea deşeurilor biodegradabile ❖ Lipsa din bugetele autorităţilor administraţiei publice locale a resurselor financiare pentru înfiinţarea sistemelor de gestionare a deşeurilor şi uneori slaba implicare a acestora în înfiinţarea serviciilor de salubrizare ❖ Apariţia unor disfuncţionalităţi în funcţionarea lanţului „colectare – valorificare” a deşeurilor, datorate în principal inexistenţei unor facilităţi fiscale pentru operatorii economici care activează în acest domeniu.	❖ Disponilitatea fondurilor pentru investiții în spații verzi.	❖ Lipsa de fonduri a populației pentru reabilitarea termică a locuințelor ❖ Creșterea costurilor cu consumurile energetice pentru încălzirea clădirilor.

4.2. Dezvoltare economică și resurse umane

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
❖ Caracterul de reședință de județ al municipiului Târgu Jiu – centru economic și social ❖ Pondere ridicată la nivelul județului, din punct de vedere al numărului de întreprinderi active și al cifrei de afaceri ❖ Existenţa unor servicii cu rol teritorial la nivel judeţean, în administraţie, transporturi, sănătate, cultură ❖ Municipiul deține cea mai mare pondere în economia județului, atât din punctul de vedere al numărului de întreprinderi active, cât și a rezultatelor economice ale acestora ❖ Tendință descrescătoare a număruliu de șomeri ❖ Forță de muncă specializată în sectoarele industriale principale ❖ Atragerea migrării populației din localitățile învecinate în municipiu, prin oferta mai mare de locuri de muncă, comparativ cu localitățile de domiciliu	❖ Lipsa spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și al persoanelor disponibilizate ❖ Îmbătrânirea forței de muncă ❖ Programe de formare profesională neadaptate la cererea reală de pe piața muncii ❖ Diversificarea redusă a economiei ❖ Lipsa unei piete concurentiale	❖ Posibilitatea de extindere a activităţilor în domeniul economico-social-cultural, inclusiv cooperările şi schimburile de experienţă cu alte ţări ❖ Păstrarea specializării în sectoarele industriale dominante ❖ Posibilitatea atragerii de fonduri europene pentru calificarea resursei umane ❖ Cerere relativ mare de forță de muncă cu calificare medie ❖ Existența unor activități industriale viabile sau cu oportunități de dezvoltare ❖ Dezvoltarea de parteneriate publice-private	❖ Creșterea concurenței la nivel regional, național și european ❖ Migrația forței de muncă calificate ❖

4.3. Turism, cultură și patrimoniu

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
❖ Târgu Jiu este cel mai important centru cultural al judeţului Gorj ❖ Notorietatea internațională a artistului Constantin Brâncuși ❖ Prezența a numeroase structuri de cazare ❖ Numărul mare de turiști care vizitează municipiul ❖ Existența acțiunilor de promovare a turismului ❖ Insuficiența semnalizării și marcării obiectivelor turistice ❖ Prezența unui număr însemnat de monumente istorice ❖ Existența unor păstrători ai culturii tradiționale și meșteșugurilor locale ❖ Creșterea numărului de spectacole organizate în municipiu ❖ Oferta de cazare variată atât pe raza municipiului cât și în împrejurimi ❖ Tendință crescătoare a numărului de turiști, cu excepția anului 2020 (an atipic, din cauza efectelor pandemiei cauzate de COVID 19) ❖ Desfășurarea unor evenimente culturale cu impact local, regional și național ❖ Derularea de proiecte pentru conservarea, reabilitarea și promovarea patrimoniului arhitectural și cultural	❖ Gradul redus de modernizare a infrastructurii turistice existente ❖ Lipsa unui sistem organizat de indicatoare pentru obiective și trasee turisticeInsuficienta valorificare în scop turistic a patrimoniului imaterial din zonă ❖ Slaba dezvoltare a parteneriatului public-privat în domeniul turistic ❖ Insuficienta monitorizare a calității serviciilor turistice și a impactului turiștilor la nivelul destinației turistice ❖ Lipsa unor trasee și ghiduri turistice cu suport electronic, a unor aplicații de prezentare multimedia ❖ Insuficiente locuri de joacă pentru copii ❖ Insuficiente terenuri de sport în aer liber	❖ Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru reabilitarea clădirilor de patrimoniu ❖ Importanța acordată turismului ca una din prioritățile de dezvoltare pentru 2021-2027 ❖ Existenţa fondurilor europene pentru dezvoltarea infrastructurii de sprijinire a turismului ❖ Dezvoltarea ofertei turistice pentru creșterea vizibilității municipiului ❖ Promovarea potențialului turistic, modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor unităților de cazare și agrement ❖ Modernizarea și reabilitarea infrastructurii turistice, în vederea creșterii indicelui de ocupare ❖ Stabilirea turismului ca prioritate naţională ❖ Creșterea atractivității localităților și regiunilor pentru investitori și turiști și pentru interesul public general prin întărirea patrimoniului cultural ❖ Dezvoltarea unor parteneriate public-private în vederea	❖ Investiții scăzute în domeniul turismului ❖ Nerealizarea unor proiecte de turism din cauza dificultăţilor legate de proprietatea terenurilor din zonele cu potenţial turistic ❖ Tratarea deficitară a turismului din perspectiva cererii, mai exact a preferințelor, așteptărilor și exigențelor turiștilor, inclusiv pe fondul lipsei unor cercetări de piață în acest sens ❖ Ocuparea treptată a spaţiului culturii tradiţionale de către elementele moderne, fapt ce poate duce la estomparea identităţii culturale ❖ Obiectivele turistice nu sunt amenajate corespunzător ca zone de promenadă și de petrecere a timpului liber

	promovării obiectivelor turistice din localități

4.4. Cadrul natural și mediul

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
❖ Existenţa Agenţiei pentru Protecţia Mediului care poate deţine un rol important în ridicarea calităţii cadrului construit şi natural ❖ Poziție favorabilă a municipiului, într-o depresiune colinară cu un potențial natural foarte ridicat, și un climat moderat ce favorizează dezvoltarea; ❖ Reabilitarea sistemului de alimentare cu apa si de evacuare a apelor uzate – proiect aflat in derulare; autoritate responsabila: APAREGIO Gorj SA; ❖ Existența unor operatori economici care dețin acte de reglementare valabile emise de către APM Gorj, iar emisiile provenite din activitățile proprii sunt dirijate prin coșuri	❖ Poluarea aerului produsă de traficul auto, în principal pe arterele principale; ❖ Poluarea aerului cu particule PM10 provenite din resuspensia prafului depus în special pe arterele rutiere, praf care nu se poate îndepărta prin măturare/spălare; ❖ Sursă importantă de pulberi în suspensie datorată centralelor termice individuale alimentate pe gaz metan, sobe, sau centrale termice alimentate cu combustibili solizi, lemn sau cărbune, care nu sunt dotate cu sisteme de reținere; ❖ Dispersia poluanților, în special a pulberilor, extrem de scazută datorită faptului că înălțimea coșurilor de evacuare nu respectă normativele în vigoare; ❖ Poluarea apelor Jiului prin evacuarea apelor uzate neepurate provenite din zona industriala de nord; ❖ Poluarea solului prin diferite intervenții asupra sa, respectiv: dezvoltarea/ expansiunea unor activitati economice; dezvoltarea continua a procesului de urbanizare; ❖ infiltrarea apelor uzate, a substantelor periculoase direct in sol;	❖ Existența Cadrului 2030 pentru Climă și Energie, care stabilește țintele europene și informează obiectivele naționale pentru 2030, respectiv: ținta de 30.7% energie regenerabilă, rata de renovare a clădirilor de 3-4%, consum final de energie - 40.4% raportat la 2007; ❖ Existența instrumentelor subsecvente de implementare a țintelor 2030, și a pachetului Green Deal, care pot sprijini tranziția energetică; ❖ Oportunitate de introducere a unor noi soluții și tehnologii demonstrate – soluții bazate pe natură pentru îmbunătățirea serviciilor ecosistemice, a calității factorilor de mediu și pentru a sprijini tranziția energetică; ❖ Creşterea suprafeţei verzi la 26 mp / persoană, cât este	❖ Inexistența unei directive la nivel European pentru protejarea solurilor; legislație Românească ambiguă și lipsa inventarului, respectiv a actualizării Strategiei Naționale privind Siturile Contaminate. ❖ Accentuarea schimbărilor climatice, cu efecte precum deșertificarea, degradarea mediului și sporirea incidenței riscurilor naturale; ❖ Incapacitatea depozitului conform de a prelua o cantitate de deşeuri care creşte semnificativ de la an la an, în special în condiţiile unei colectări selective inca defectuoase; ❖ Incapacitatea companiilor locale de a se conforma în totalitate standardelor de mediu europene; ❖ Poluări accidentale.

echipate cu sisteme/filtre de reținere, realizându-se totodată monitorizarea acestora în scopul verificării încadrării în valorile limită; ❖ Emisiile fugitive/nedirijate de pe amplasamentele industriale sunt gestionate astfel încât să nu afecteze calitatea aerului; ❖ Politică a ultimilor ani de amenajare a terenurilor virane și un management mai bun al spațiilor plantate (inclusiv prin realizarea registrului verde); ❖ Existența a 2 arii naturale protejate ❖ Derularea de proiecte de modernizare a spațiilor verzi și a parcurilor publice ❖ Deurlarea de proiecte de amenajare, extindere și modernizare a zonelor verzi și de agrement	❖ Afectarea componentei de biodiversitate s-a făcut prin: dezvoltarea zonelor rezidentiale; taieri ilegale de arbori; poluarea apelor de suprafata, subterane si a solului cu produse petroliere sau apa sarata, ape menajere, deseuri; schimbarea categoriei de folosinta a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporara sau definitiva din circuitul silvic); aplicarea necorespunzatoare a tehnologiilor agricole; folosirea pesticidelor; turismul necontrolat in zonele de agrement; ❖ Afectarea componentei de ”peisaj & patrimoniu cultural” s-a realizat prin: conversia unor sisteme ecologice naturale si semi-naturale in sisteme de productie agricole/zone rezidențiale; ❖ dezvoltarea urbana, in special cresterea populatiei urbane, conduce la deteriorarea peisajului urban prin diminuarea suprafetei spatiilor verzi sau prin constructia pe acestea, taierea arborilor sau prin existenta unor masuri ineficiente de colectare si tratare a deseurilor si apelor menajere; dezvoltarea infrastructurii de transport prin fragmentarea habitatelor naturale si, implicit, a peisajului; ❖ Managementul deșeurilor: lipsa unei infrastructuri adecvate in vederea colectarii selective; lipsa unei infrastructuri adecvate in vederea colectarii separate a deseurilor menajere, fractie uscata vs. fractie umeda; colectarea deseurilor din parcuri si gradini, piete, etc in vederea compostarii si utilizarii acestuia ulterior ca ingrasamant; ❖ lipsa informarii populatiei cu privire la modul de colectare corect a tipurilor de deseuri produse, atat in locuintele individuale, cat si in cee colective;	standardul recomandat de UE, în condiţiile în care Municipiul are potenţialul necesar pentru acest lucru; ❖ Atragerea de finanţări prin Fondurile Structurale ale UE, în vederea implementării proiectelor necesare municipiului, aferente acestui domeniu.	❖ Poluare extinsă datorată transportului rutier cu perspective de agravare odată cu creşterea gradului de motorizare şi a volumului transporturilor de mărfuri ❖ Conștientizarea redusă din partea populației asupra necesității protejării mediului ❖ Accentuarea schimbărilor climatice la nivel local

4.5. Educație, sănătate și asistență socială

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
❖ Existența unei rețele diversificate de învățământ preuniversitar ❖ Existența învățământului universitar ❖ Învățământul din municipiu este atractiv pentru elevii de pe raza județului ❖ Municipiul Târgu Jiu reprezintă principalul centru de învățământ din județ ❖ Realizarea de lucrări de reabilitare asupra unităților de învățământ ❖ Rezultate bune obținute la olimpiade și concursuri naționale ❖ Derularea de cursuri de calificare/ recalificare conform Cadrului Național al Calificărilor ❖ Dezvoltarea de facilități after-school ❖ Existența în diferite stadii de implementare a proiectelor de reabilitare/extindere unități de învățământ ❖ Existența pe raza municipiului a unui spital județean ❖ Creșterea numărului de medici din sectorul public ❖ Dezvoltarea constantă a sectorului medical privat ❖ Număr mare de furnizori de servicii sociale în municipiu	❖ Dotarea insuficientă a unităților de învățământ ❖ Necesitatea reabilitării termice a clădirilor unităților de învățământ ❖ Necesitatea amenajării sau renovării terenurilor de sport ❖ Lipsa sau insuficiența dotării cu echipamente/dispozitive IT ❖ Lipsa de parteneriate eficiente între şcoală şi mediul de afaceri ❖ Scăderea numărului total de elevi în învățământul liceal, de maiștri și postliceal ❖ Nivel al salarizării foarte scăzut ❖ Slaba dezvoltare a infrastructurii recreaționale şi a celei sportive ❖ Migrarea personalului medical din sectorul public în sectorul privat, sau în străinătate ❖ Capacitatea insuficientă a spitalului ❖ Odată cu înmulțirea unităților sanitare din sectorului privat au crescut și costurile serviciilor medicale oferite populației ❖ Insuficienţa programelor care se ocupă de instruirea asistenţilor personali şi a lucrătorilor sociali	❖ Programele de cooperare internaţională în domeniul educaţiei ❖ Posibilitatea accesării de fonduri europene în urmatoarea perioada de programare 2021-2027 destinate resurselor umane și capacitatii umane ❖ Posibilitatea accesării de către elevii din Târgu Jiu a programelor și burselor de învățământ în străinătate ❖ Accesul cadrelor didactice, al elevilor şi al părinţilor la programele de implementare a tehnologiilor de comunicare şi informare în mediul şcolar şi comunitar ❖ Creșterea gradului de descentralizare și autonomie locală ❖ Existența de noi platforme de e-learning, e-guvernare ❖ Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare având ca destinație dezvoltarea sectorului sanitar ❖ Implementarea unor strategii la nivel naţional privind dezvoltarea sistemului de sănătate ❖ Modernizarea şi retehnologizarea unităţilor de profil existente ❖ Creșterea standardelor serviciilor medicale oferite populației prin dezvoltarea unităților sanitare din sectorul privat	❖ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură ❖ Apariţia de probleme sociale generate de pandemie ❖ Scăderea gradului general de pregătire pentru populatia tânără ❖ Modificări legislative în sistem care pot crea disfuncţionalităţi ❖ Piaţa muncii acceptă mai greu absolvenţi din promoţiile recente, preferând să-şi formeze personalul prin cursuri de scurtă durată şi de reconversie profesională ❖ Migrarea personalului medical către piaţa europeană ❖ Creșterea costurilor serviciilor medicale oferite populației datorită creșterii unităților sanitare din sectorul privat

❖ Sprijin semnificativ din partea Primăriei Târgu Jiu pentru **p**roblemele sociale ale municipiului ❖ Existenţa instituţiilor şi a infrastructurii necesare furnizării serviciilor sociale în municipiu - Existența unei rețele diversificate de unități de asistență socială ❖ Existența cluburilor pentru vârsta a treia ❖ Activităţi de prevenire, limitare şi înlăturare a efectelor temporare sau permanente ale unor situaţii care pot genera marginalizarea sau excluderea unor persoane aflate în situaţii de risc social	❖ Probleme în inserția profesională și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap ❖ Lipsa unei reţele informaţionale şi informatizate care să permită accesul comun al instituţiilor şi organizaţiilor competente, la o bază de date comună ❖ Locuinţe insuficiente pentru tineri	❖ Disponibilitatea autorităţilor administraţiei publice locale de a se implica în rezolvarea problemelor sectorului de sănătate ❖ Crearea de noi centre private de sănătate ❖ Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în următoarea perioadă de programare 2021-2027 având ca destinație domeniul social și protecția copilului și a adultului ❖ Posibilitatea accesării de fonduri cu finanțare europeană nerambursabile în urmatoarea perioadă de programare având ca destinație persoanele cu handicap ❖ Încurajarea parteneriatelor public-privat în vederea înființării de servicii alternative ❖ Promovarea voluntariatului ❖ Accesarea de fonduri europene pentru înființarea unor centre medico-sociale ❖ Existența surselor de finanțare nerambursabile destinate zonelor urbane marginalizate	❖ Îmbătrânirea populaţiei şi migrarea forţei de muncă tânără ❖ Dezinteresul față de domeniul social datorită lipsei campaniilor de informare și conștientizare atât al autorităților cât și al populației ❖ Dificultăţi în integrarea serviciilor sociale cu cele medicale şi de altă natură ❖ Îmbătrânirea accelerată a populaţiei, care va duce la creşterea nevoii de servicii sociale şi vor trebui identificate surse de finanţare suplimentare

4.6. Capacitatea administrativă

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
❖ Bună expertiză în privinţa accesării fondurilor europene, în privinţa creşterii capacităţii administrative. ❖ Aparat tehnic de specialitate bine structurat ❖ Autorităţi locale ce conștientizează că resursa umană este cea mai importantă dintr-o organizaţie ❖ Menținerea unei atitudini transparente și manifestarea deschiderii instituționale către cetățeni ❖ Imagine bună şi încredere în Administrația Publică Locală ❖ Servicii profesionalizate acordate cetăţenilor ❖ Pagina WEB proprie, care oferă informaţii utile cetăţenilor ❖ Existența unui sistem de plată on-line a taxelor și impozitelor ❖ Existența portalului de servicii electronice oferite cetățenilor ❖ Formulare ce pot fi descărcate on line ❖ Implicarea administrației locale în problematica dezvoltării durabile a orașului.	❖ Capacitate redusă de absorbție a fondurilor nerambursabile de către organizațiile private (IMM, ONG-uri etc.); ❖ Inexistența unor contacte mai strânse între administrație şi agenții privați ❖ Resursele bugetare alocate dezvoltării economice locale insuficiente nevoilor existente ale comunității ❖ Absenţa unui sistem modern de monitorizare şi evaluare a serviciilor publice ❖ Gradul limitat de inter-operaţionalizare a soluţiilor software existente la momentul actual ❖ Colaborări reduse cu mediul de afaceri ❖ Fonduri insuficiente pentru implementarea de proiecte necesare la nivel local ❖ Colaborarea insuficientă dintre administrațiile publice locale, județene, naționale	❖ Cadru legal adecvat pentru managementul proiectelor cu finanţare externă ❖ Fonduri disponibile prin intermediul Programelor Operaţionale ❖ Existența surselor de finanțare multiple în actuala perioadă de programare 2021 – 2027 ❖ Posibilitatea de participare la programe și cursuri de instruire și perfecționare profesională ❖ Dezvoltarea unor relaţii de parteneriat în vederea dezvoltării instituţionale ❖ Crearea unui sistem electronic de management al documentelor pentru o mai bună organizare și comunicare internă, precedat de pregătirea în domeniul utilizării noilor tehnologii ❖ Noi platforme de e-learning, e-guvernare ❖ Oportunităţi de parteneriate cu unităţi administrativ teritoriale similare din Uniunea Europeană ❖ Aprobarea spre finanțare a unor proiecte de dezvoltare a capacității administrative cu fonduri nerambursabile, corespunzătoare perioade de programare 2014-2020	❖ Plecarea specialiștilor din aparatul propriu către alte domenii de activitate, în special cele din domeniul privat, datorită standardelor salariale mult mai ridicate ❖ Reduceri de personal în sectorul bugetar ❖ Neaccesarea de fonduri europene ❖ Potențiala rezistență a cetățenilor și actorilor locali la schimbările propuse ❖ Lipsa procesului continuu de retehnologizare și modernizare, care poate conduce la uzarea morală a întregului proces de administrație și la scăderea standardelor și a competitivității ❖ Legislația instabilă, incoerentă, ce suferă dese modificări.

5. STABILIREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

5.1. Obiective strategice europene, regionale și naționale

5.1.1. CRITERII ȘI CERINȚE DE PLANIFICARE

La elaborarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027* au fost avute în vedere următoarele **criterii**:

- *Respectarea contextului de dezvoltare durabilă definit prin Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, precum şi prin alte documente strategice la nivel european, naţional şi regional;*
- *Înscrierea viziunii şi misiunii Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027 în aria de referinţă a obiectivelor de creştere inteligentă, durabilă şi inclusivă ale Uniunii Europene;*
- *Formularea obiectivelor strategice în concordanţă cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;*
- *Raportarea la experienţa pozitivă a unor localităţi similare sau de rang superior din Uniunea Europeană, prin care să se faciliteze comparaţia şi stabilirea unor ţinte viabile, adaptate la condiţiile specifice municipiului;*
- *Satisfacerea nevoilor specifice de dezvoltare ale municipiului Târgu Jiu, actuale şi viitoare, plecând de la avantajele competitive care ar trebui promovate prin investiţiile viitoare;*
- *Maximizarea atragerii de fonduri europene şi optimizarea rezultatelor socio-economice ale investiţiilor planificate;*
- *Reducerea decalajelor de dezvoltare existente între zona urbană şi cea rurală administrate la nivelul municipiului Târgu Jiu;*
- *Satisfacerea integrală a cerinţelor stipulate prin Legea 351/2001 privind elementele şi nivelul de dotare pentru localităţile urbane de rangul II, cu accent asupra setului de cerinţe deficitare la nivelul municipiului Târgu Jiu;*
- *Definirea elementelor de fundamentare pe baza informaţiilor cuprinse în analiza socio-economică şi analizele SWOT și PESTLE;*
- *Eliminarea/diminuarea aspectelor din categoria „Puncte slabe” evidenţiate prin analizele SWOT elaborate pe domenii specifice de referinţă;*
- *Asigurarea de măsuri preventive, avându-se în vedere aspectele evidențiate prin analizele SWOT în categoria „Amenințări”;*
- *Utilizarea aspectelor pozitive din categoria „Puncte tari”, astfel încât să se asigure o aplicare cât mai eficientă a „Oportunităților” evidențiate prin analizele SWOT pe domenii specifice de referință;*
- *Luarea în considerare a lecţiilor învăţate din perioada de programare anterioară.*

În ceea ce privește **obiectivele strategice de dezvoltare**, acestea au fost stabilite printr-o largă consultare a tuturor părţilor interesate, plecând de la nevoile majore de

dezvoltare ale Municipiului Târgu Jiu, aferente următoarelor domenii: infrastructură, competitivitate, resurse umane (inclusiv ocupare şi incluziune socială), mobilitate urbană, capacitate administrativă şi dezvoltare teritorială.

În definirea obiectivelor, strategia s-a bazat pe următoarele **valori**:

- ***democraţia constituțională şi statul de drept, respectiv cultura politică şi administrativă participativă, pluralismul, separaţia şi echilibrul puterilor în stat;***
- ***coeziunea civică, afirmarea identității naționale şi apartenența la spațiul comunitar al Uniunii Europene;***
- ***garantarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetățenilor;***
- ***demnitatea,înţeleasă ca atribut esenţial al persoanei;***
- ***multidimensionalitatea participării la procesul de construire a unei ordini bazate pe respectarea dreptului internaţional, valorilor democratice şi principiilor dezvoltării durabile;***
- ***sinergii în colaborarea cu organismele interguvernamentale, precum şi cu iniţiativele şi mecanismele de colaborare pe plan regional.***

Obiectivele specifice au fost definite ca o interfaţă de conexare a obiectivelor şi politicilor strategice cu oportunităţile oferite de tipurile de investiţii care vor fi finanţate prin viitoarele programe operaţionale, plecând de la obiectivele de dezvoltare durabilă, domeniile prioritare de investiţii şi acţiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene.

Ca urmare a modului de abordare a investiţiilor pentru perioada 2021-2027, stabilit prin reglementările structurilor de coordonare ale procesului de planificare, atât la nivel europen, cât şi la nivel naţional şi regional, **investiţiile** propuse spre finanţare răspund următoarelor **cerinţe**:

- *contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;*
- *sunt programate într-un mod integrat şi complementar, cu luarea în considerare ex-ante a aspectelor conexe de funcţionare eficientă a facilităţilor rezultate ca urmare a implementării investiţiilor noi;*
- *generează creştere economică şi de locuri de muncă;*
- *răspund priorităţilor de dezvoltare teritorială;*
- *fructifică potenţialul economic, social şi geografic al municipiului.*

➢

De asemenea, obiectivele strategice definite prezintă caracteristicile ***SMART***, fiind:

- ***SPECIFICE***: sunt furnizate informații asupra necesității, precum și a scopului pentru care a fost inclus fiecare obiectiv strategic;
- ***MĂSURABILE***: sunt prezentate aspectele cantitative și calitative, care vor permite ulterior monitorizarea implementării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*;

- ***ACCESIBILE***: sunt prezentate valorile proiectelor și sursele posibile de finanțare;
- ***RELEVANTE***: contribuie la realizarea viziunii și misiunii *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*;
- ***ÎNCADRATE ÎN TIMP***: pentru fiecare proiect inclus în acțiunile ce conduc la atingerea obiectivelor strategice este specificată perioada propusă pentru implementare.

5.1.2. OBIECTIVE GLOBALE LA NIVEL EUROPEAN

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, *Comisia* propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE**.** Astfel, ***Politica de coeziune (PC) 2021-2027*** continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate).

Metoda de alocare a fondurile se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE.

Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea *Inițiativa urbană europeană*. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65 % - 85 % din resursele *FEDR* și ale *Fondului de coeziune*, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

În **stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu obiectivele de politică (OP) ale Uniunii Europene:**

- ***Europă mai inteligentă***, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- ***Europă mai verde***, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a *Acordului de la Paris* și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- ***Europă conectată***, cu rețele strategice de transport și digitale;
- ***Europă mai socială***, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- ***Europă mai apropiată de cetățenii săi***, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Concluziile *Consiliului UE*, adoptate în data de 20 iunie 2017, „*Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, respectiv a celor **17 obiective de dezvoltare durabilă (obiective globale)**. Prin intermediul *Obiectivelor Globale*, se stabileşte o agendă de acţiune ambiţioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităţilor şi a injustiţiei şi protejării planetei până în 2030 [231].

1. ***Fără sărăcie*** *– Eradicarea sărăciei în toate formele sale şi în orice context*
2. ***Foamete „zero”*** *– Eradicarea foametei, asigurarea securităţii alimentare, îmbunătăţirea nutriţiei şi promovarea unei agriculturi durabile*
3. ***Sănătate şi bunăstare*** *– Asigurarea unei vieţi sănătoase şi promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă*
4. ***Educaţie de calitate*** *– Garantarea unei educaţii de calitate şi promovarea oportunităţilor de învăţare de-a lungul vieţii pentru toţi*
5. ***Egalitate de gen*** *– Realizarea egalităţii de gen şi împuternicirea tuturor femeilor şi a fetelor*
6. ***Apă curată şi sanitaţie*** *– Asigurarea disponibilităţii şi managementului durabil al apei şi sanitaţie pentru toţi*
7. ***Energie curată şi la preţuri accesibile*** *– Asigurarea accesului tuturor la energie la preţuri accesibile, într-un mod sigur, durabil şi modern*
8. ***Muncă decentă şi creştere economică*** *– Promovarea unei creşteri economice susţinute, deschise tuturor şi durabile, a ocupării depline şi productive a forţei de muncă şi a unei munci decente pentru toţi*
9. ***Industrie, inovaţie şi infrastructură*** *– Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile şi încurajarea inovaţiei*
10. ***Inegalităţi reduse*** *– Reducerea inegalităţilor în interiorul ţărilor şi de la o ţară la alta*
11. ***Oraşe şi comunităţi durabile*** *– Dezvoltarea oraşelor şi a aşezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente şi durabile*
12. ***Consum şi producţie responsabile*** *– Asigurarea unor tipare de consum şi producţie durabile.*
13. ***Acţiune climatică*** *– Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice şi a impactului lor*
14. ***Viaţa acvatică*** *– Conservarea şi utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor şi a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă*
15. ***Viaţa terestră*** *– Protejarea, restaurarea şi promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea şi repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate*
16. ***Pace, justiţie şi instituţii eficiente*** *– Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toţi şi crearea unor instituţii eficiente, responsabile şi incluzive la toate nivelurile.*

[231] *Sursa: Ministerul Afacerilor Externe – Teme globale - https://www.mae.ro/node/35919*

17. *Parteneriate pentru realizarea obiectivelor* - *Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă*.

ODD înlocuiesc cele opt ***Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM)*** cuprinse în textul *Declaraţiei Mileniului* adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care şi România, se reuneau în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală şi a salva milioane de vieţi. *Declaraţia Mileniului* a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel şi care includea ţinte precise:

- *Reducerea sărăciei extreme şi a foametei*
- *Realizarea accesului universal la educaţie primară*
- *Promovarea egalităţii de gen şi emanciparea femeilor*
- *Reducerea mortalităţii infantile*
- *Îmbunătăţirea sănătăţii materne*
- *Combaterea HIV/SIDA, a malariei şi a altor boli*
- *Asigurarea sustenabilităţii mediului*
- *Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare.*

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au reprezentat pentru România un instrument complementar de mobilizare, la nivel intern, în domeniul dezvoltării economice şi sociale.

Agenda 2030 **depășește cu mult** ***Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului***, menținând teme precum eradicarea sărăciei, educația și sănătatea și abordând noi teme precum societățile pașnice și inclusive. Toate țările trebuie să se asigure că politici adecvate sunt pregătite pentru implementarea *Agendei*. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și inclusive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen și creşterea implicării femeilor.

5.1.3. OBIECTIVE STRATEGICE LA NIVEL NAȚIONAL

România, în calitate de stat membru al *Organizației Națiunilor Unite* (ONU) și *Uniunii Europene* (UE), și-a exprimat adeziunea la cele *17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030*, adoptată prin *Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1*, în cadrul *Summit-ului ONU* pentru *Dezvoltare Durabilă* din septembrie 2015.

România are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea Durabilă este soluția.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează acestor provocări, propunând tranziția spre o dezvoltare durabilă bazată pe principiile și în spiritul *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, ca membră a unei Uniuni Europene prospere și revigorate.

Strategia precedentă a sprijinit revenirea din criza economică și financiară resimțită după anul 2008. În prezent este nevoie de o nouă abordare în pragul anilor 2020 care să țină cont de realitățile economice, sociale și de mediu de la nivel mondial, european și național, cu un orizont de timp care să privească peste generații, care să satisfacă nevoile generației actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi.

Dacă în ultimii zece ani țintele României erau stabilite în raport cu evoluția economiei mondiale și în concordanță cu politicile UE, acum atât ***România***, cât și UE trebuie să-și reproiecteze prioritățile pe termen mediu și lung pentru **atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) din *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă***.

Totodată, România susține pe deplin ideea că Agenda 2030 trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Nevoile, interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

Ca membru al Uniunii Europene, ***România*** **contribuie la îndeplinirea *Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă*** nu numai din perspectivă naţională, dar şi la nivel internaţional, prin sprijinul pe care îl acordă ţărilor mai puţin dezvoltate, prin intermediul asistenţei oficiale pentru dezvoltare. Experienţa acumulată de România în procesul de tranziţie este de natură a susţine eforturilor ţărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

Obiectivul strategic global al României pentru perioada 2021-2027, având labază angajamentele internaţionale în materie de cooperare pentru dezvoltare, este de a contribui la eradicarea sărăciei extreme prin promovarea securităţii şi prosperităţii, prin intermediul unor parteneriate eficiente cu alte țări, în vederea susţinerii propriilor lor obiective de dezvoltare. Statele partenere ale României, beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare, sunt cele cuprinse în categoriile: state cel mai puțin dezvoltate, state cu venituri mici şi state cu venituri medii, așa cum sunt prezentate în lista statelor beneficiare de asistență oficială pentru dezvoltare a OCDE/DAC.

De asemenea, România este angajată să implementeze *Obiectivele de Dezvoltare Durabilă* la nivel naţional şi a revizuit ***Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (SNDDR)***, pentru a integra cele 17 obiective de dezvoltare durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

În cadrul SNDDR sunt prezentate țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă specificate în Agenda 2030, sub forma Orizont 2020, pentru măsurile preconizate și ținte 2030, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.

Priorități naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020

SIDU a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027 asigură cadrul strategic şi reprezintă instrumentul prin care localitatea, plecând de la analiza socio-economică şi având drept cadru direcţiile strategice, obiectivele specifice şi acţiunile cheie prevăzute de regulamente privind fondurile europene, îşi promovează prioritățile şi interesele în domeniul turistic, economic, social şi de mediu, încadrându-se în acelaşi timp în cele mai importante documente programatice de la nivel judeţean, regional şi naţional.

Obiectivele globale sunt transpuse în priorităţi de investiţii specifice pentru fiecare fond în parte. Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din *Fondurile Europene post-2020* au fost enunțate pe baza **Obiectivelor Politice (OP)** stabilite prin *Politica de Coeziune* a Uniunii Europene, prin detalierea de **obiective specifice (OS)** pentru fiecare dintre acestea, după cum urmează:

OP1 – O Europă mai inteligentă

- ***Cercetare și inovare***
  - **OS1**. Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
- ***Digitalizare***
  - **OS2**. Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor
- ***Competitivitate***
  - **OS3**. Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor
- ***Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat***
  - **OS4**. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

OP2 – O Europă mai verde

- ***Energie***
  - **OS1**. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
  - **OS2**. Promovarea energiei din surse regenerabile
  - **OS3**. Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E
- ***Schimbări climatice, riscuri, apă***
  - **OS4**. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
  - **OS5**. Promovarea gestionării sustenabile a apei
- ***Economia circulară***
  - **OS6**. Promovarea tranziției către o economie circulară
- ***Biodiversitate***
  - **OS7**. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării – Biodiversitate
- ***Aer***
  - **OS8**. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării - Aer
- ***Situri contaminate***
  - **OS9**. Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării – Situri contaminate
- ***Mobilitate urbană***
  - **OS10**. Mobilitate națională, regionala și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.

OP3 – O Europă mai conectată

- ***Conectivitate***
  - **OS1**. Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
  - **OS2.** Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
- ***Broadband***
  - **OS3.** Îmbunătățirea conectivității digitale.

OP4 – O Europă mai socială

- ***Ocupare***
  - **OS1**. Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
  - **OS2**. Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă
  - **OS3**. Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată
  - **OS4**. Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.
- ***Educație***
  - **OS5**. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
  - **OS6**. Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
  - **OS7**. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți luând în considerare competențele digitale.
- ***Incluziune socială***
  - **OS8**. Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

- **OS9**. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată – Incluziune socială.

- ***Sănătate***
  - **OS10**. Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată – Sănătate.
- ***Incluziune socială***
  - **OS11**. Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor
  - **OS12**. Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.

OP5 – O Europă mai aproape de cetățenii săi

- ***Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană***
  - **OS1**. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane
- ***Dezvoltare teritorială integrată***
  - **OS2**. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității.

Pe lângă obiectivele politice prezentate mai sus, mai sunt prevăzute acțiuni pentru asistență tehnică, și anume:

- ***Asistență tehnică***
  - **OS1**. Informare și comunicare
  - **OS2**. Pregătire, implementare, monitorizare și control
  - **OS3**. Evaluare și studii, colectare de date
  - **OS4**. Consolidarea capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți.

5.1.4. OBIECTIVE STATEGICE LA NIVEL REGIONAL

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud–Vest Oltenia* a elaborat o nouă versiune a *Planului de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027.

Definirea coerentă a planului de dezvoltare economică se întemeiază pe identificarea și analiza aprofundată a caracteristicilor teritoriale, inclusiv a nevoilor și potențialului de dezvoltare specifice unei regiuni, ținând totodată seama de oportunitățile și amenințările generate de factorii exogeni.

Pornind de la analiza nevoilor regionale, corelate cu potențialul și premisele de dezvoltare, și luând în considerare direcțiile de orientare strategică europeană, se poate concluziona că viziunea de dezvoltare a Regiunii Suv-Vest Oltenia trebuie să asigure crearea unui mediu economic inovator, dinamic, competitiv și durabil. Un astfel de mediu este construit pe piloni care generează predictibilitate și stabilitate în ceea ce privește sistemul legislativ și fiscal, creează valoare adăugată în sectoarele economice inovative și inteligente și asigură competitivitate pe piețele naționale și externe.

Viziunea regiunii Sud-Vest Oltenia pentru perioada de programare 2021-2027 este aceea de a deveni un promotor al competitivității atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, dar și al economiei digitale prin dezvoltarea unui mediu de afaceri performant bazat pe resurse umane competente, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile.

***Obiectivul strategic global pentru perioada 2021-2027* este dezvoltarea durabilă și echilibrată a Regiunii Sud-Vest Oltenia, în vederea reducerii disparităților existente între regiunea SV Oltenia și celelalte regiuni ale țării în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor.**

Pentru atingerea obiectivului general al PDR 2021-2027 au fost stabilite următoarele obiective specifice, corelate cu prioritățile de finanțare:

- *Creșterea competitivității regionale prin accentuarea rolului cercetării-dezvoltării, promovarea inovării, a specializării inteligente și a digitalizării și modernizarea infrastructurii (Prioritățile 1, 2, 3, 4 și 5)*
- *Dezvoltarea resurselor umane, asigurarea accesului la piața muncii, acces egal la servicii sociale și combaterea sărăciei și a excluziunii (Prioritățile 1 și 5)*
- *Creșterea atractivității regionale și dezvoltarea durabilă a regiunii prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea zonelor urbane și a potențialului turistic (Prioritățile 3 și 6).*

Prioritățile regionale stabilite prin *PDR SV Oltenia 2021-2027* și domeniile de intervenție corespunzătoare acestora, sunt prezentate mai jos:

- ***Prioritatea regională 1**: Creșterea competitivității economice a regiunii;*
  - ***DI 1.1***: Consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate
  - ***DI 1.2***: Consolidarea creșterii și competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
  - ***DI 1.3***: Investiții prioritare pentru a valorifica avantajele digitalizării pentru cetățeni, societăți comerciale și guverne
- ***Prioritatea regională 2**: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale;*
  - ***DI 2.1***: Dezvoltarea de rețele transeuropene de transport durabile, mobilitatea națională, regională și transfrontalieră
  - ***DI 2.2***: Sprijinirea infrastructurii de sănătate (cu accent pe centrele de asistență medicală primară/ambulatorie și de îngrijire intermediară)
  - ***DI 2.3***: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale
  - ***DI 2.4***: Modernizarea infrastructurii sociale
  - ***DI 2.5***: Modernizarea infrastructurii de mediu
  - ***DI 2.6***: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
- ***Prioritatea 3**: Dezvoltare urbană durabilă;*
  - ***DI 3.1***: Mobilitate urbană intermodală
  - ***DI 3.2***: Smart City
  - ***DI 3.3:*** Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și privat

- ***DI 3.4***: Reabilitarea zonelor urbane degradate
- ***DI 3.5***: Dezvoltarea capacității administrative

❖ ***Prioritatea 4****: Dezvoltare rurală durabilă și modernizarea agriculturii și a pescuitului;*

- ***DI 4.1***: Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole
- ***DI 4.2***: Infrastructura rurală – servicii de bază și reînnoirea satelor
- ***DI 4.3***: Promovarea creării și dezvoltării IMM
- ***DI 4.4***: Promovarea anumitor sectoare cu nevoi specifice

❖ ***Prioritatea 5****: Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale;*

- ***DI 5.1***: Investiții în educație, competențe și învățământ bazat pe rezultate
- ***DI 5.2***: Ocupare și mobilitate pe piața forței de muncă
- ***DI 5.3***: Incluziune socială și combaterea sărăciei

❖ ***Prioritatea 6****: Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice;*

- ***DI 6.1***: Conservarea, protecția și valorificarea patrimoniului natural și cultural al regiunii
- ***DI 6.2***: Crearea/modernizarea infrastructurii de turism în vederea creșterii atractivității regiunii.

În stabilirea obiectivelor strategice și domeniilor de intervenție care definesc *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu pentru perioada 2021-2027* au fost avute în vedere obiectivele politice și tematice stabilite la nivel european, național și regional, astfel încât să se asigure o flexibilitate mărită pe întreaga perioadă de derulare a ciclului de programare/implementare a proiectelor de investiţii definite la nivelul municipiului.

De asemenea, se măreşte astfel substanţial capacitatea de reacţie la modificările / completările efectuate de structurile responsabile la nivel european şi regional, ceea ce conferă *Strategiei* caracteristicile de dinamism şi reacţie oportună, cu utilizarea eficientă a resursei timp la dispoziţie pentru promovarea proiectelor adecvate la noile condiţii rezultate şi maximizarea şanselor de eligibilitate a acestora.

5.2. Arhitectura programelor Operationale 2021-2027

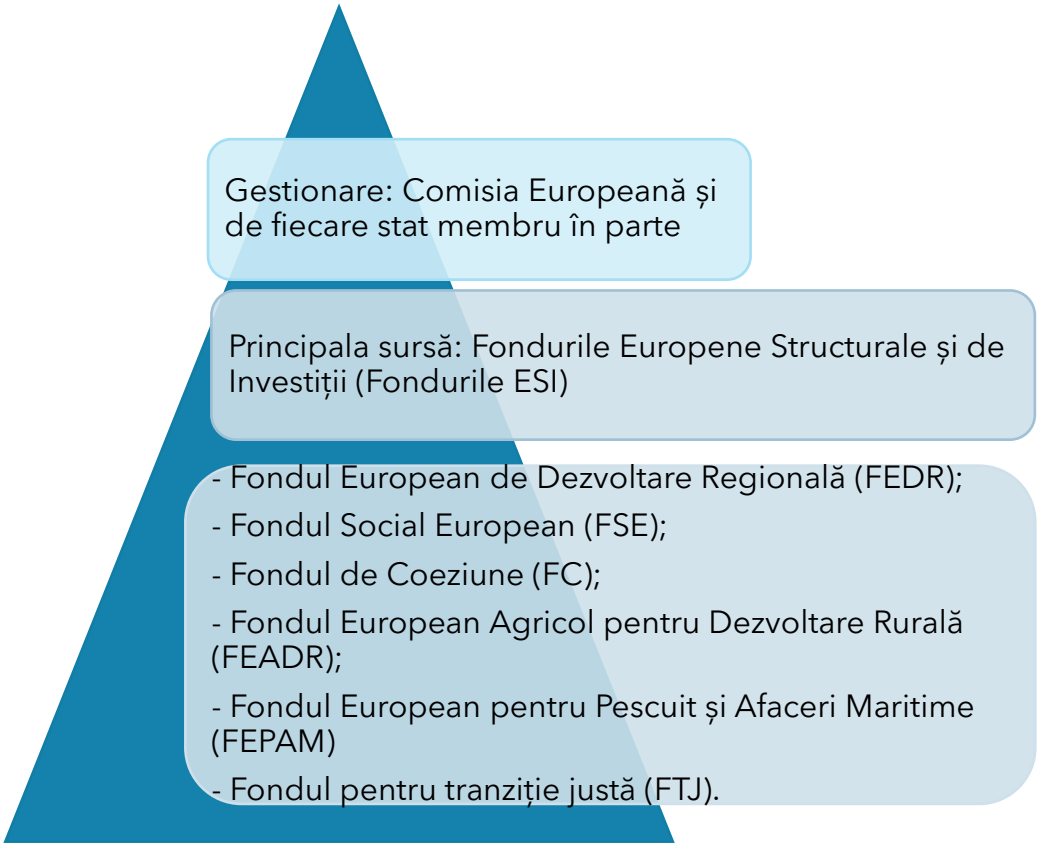
Conform *Memorandum-ului* pe tema *Programele operaționale/naționale şi arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, Comisia Europeană a emis reglementări comune pentru șapte fonduri cu gestiune partajată pentru a reduce fragmentarea utilizării resurselor financiare puse la dispoziția statelor membre din bugetul Uniunii Europene.

PREMISE:
❖ **menținerea sistemul de management și control al fondurilor europene** aferente politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020
❖ **îmbunătăţirea şi simplificarea** anumitor aspecte pentru a veni în sprijinul beneficiarilor politicii de coeziune.
❖ **descentralizarea implementării şi creșterea leadership-ului** din partea tuturor actorilor implicați.

PRINCIPII:
❖ **O mai bună coordonare** între proiectele/operațiunile finanțate luând în calcul noile provocări
❖ **O abordare unitară** în termeni de proceduri/practici prin comasarea tuturor autorităţilor de management în cadrul MFE care va asigura coordonarea orizontală a structurilor de management
❖ **O simplificare** şi mai bună coordonare pentru funcția de AM şi funcția contabilă prin integrarea celei din urma în cadrul AM
❖ **Concentrarea şi asigurarea continuității expertizei**
❖ **O adaptare reală** a intervenţiilor la nevoile şi specificul regional prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul ADR-urilor
❖ **O abordare inovativă şi integrată** prin elaborarea programelor multifond

Orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de ***Regulamentul privind prevederile comune (CPR)*** care conține un set unic de norme pentru **7 fonduri UE** implementate în gestiune partajată, respectiv:

I. ***Fondul european de dezvoltare regională,***
II. ***Fondul de coeziune,***
III. ***Fondul social european+***
IV. ***Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)***
V. ***Fondul pentru azil și migrație (FAMI)***
VI. ***Fondul pentru securitate internă (ISF)***
VII. ***Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF).***

Comparativ cu perioada de programare 2014-2020, *Regulamentul privind prevederile comune (CPR)* nu mai acoperă *Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR)*.

În acest conmtext, propunerea de regulament comun vizează îmbunătățirea coordonării și armonizării implementării fondurilor care furnizează contribuții în temeiul politicii de coeziune, respectiv *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE)* și *Fondul de coeziune*, cu *Fondul pentru sectorul maritim și al pescuitului* și *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)*. Totodată, s-a avut în vedere asigurarea unui răspuns comun adecvat şi complementar la provocările generate de crizele în materie de migrație și securitate, respectiv guvernarea comună cu fondurile aferente domeniului afaceri interne, respectiv Fondul pentru azil și migrație, Fondul pentru securitate internă și Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize.

În concluzie, **fondurile europene vor reprezenta în continuare unul dintre cele mai importante instrumente ce vor fi utilizate pentru reducerea disparităţilor regionale, precum şi promovarea creşterii economice la nivel regional şi local**, **consolidarea competitivităţi şi creşterea ocupării forţei de muncă**, obiective de referinţă la nivelul Uniunii Europene. Îndeplinirea acestor obiective este posibilă prin asigurarea unui mediu favorabil investiţiilor, înfiinţarea de noi companii sau dezvoltarea celor existente contribuind semnificativ la crearea de noi locuri de muncă şi generarea de valoare adăugată.

Sistemul de implementare a fondurilor europene va fi mult mai eficient în perioada 2021 – 2027, comparativ cu celelalte două exerciții financiare, datorită simplificării structurii instituţionale.

Totodată, sistemul va fi mai bine coordonat, fiind stabilite atribuții de autoritate de management numai la nivelul a trei organisme, astfel:

Ministerul Fondurilor Europene să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru următoarele programe operaționale / naționale 2021-2027:

- ✓ *Programul Operațional Dezvoltare Durabilă*
- ✓ *Programul Operațional Creştere Inteligentă şi Digitalizare*
- ✓ *Programul Naţional de Sănătate*
- ✓ *Program Operațional Capital Uman*
- ✓ *Programul Operațional Incluziune sociala si Dezvoltare Teritorială Integrată*
- ✓ *Programul Operațional Asistenţă Tehnică*
- ✓ *Programele de cooperare teritorială.*

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii şi Comunicaţiilor să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru:

- ✓ *Programul Operațional Transport*.

Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR), actuale *Organisme Intermediare* pentru *Programul Operațional Regional 2014-2020*, să îndeplinească funcția de *Autoritate de Management* pentru:

- ✓ *Programele Operaționale Regionale 2021-2027*.

Pentru exerciţiul financiar 2021 – 2027, România a reuşit să obţină 79,9 miliarde euro din 1.824,3 miliarde de euro alocate pentru 27 de state ale Uniunii Europene (ca urmare a ieșirii Marii Britanii din UE), în timp ce suma alocată în perioada anterioară a fost de 464 miliarde euro pentru 28 de state (31 miliarde euro pentru România).

Conform pachetului legislativ 2021-2027 propus de Comisia Europeană, **alocările dedicate României din fondurile aferente *Politicii de Coeziune* însumează aprox. 31 miliarde euro** (prețuri curente) și sunt distribuite pe fonduri astfel:

- ✓ ***Fondul European de Dezvoltare Regională*** - **17,715 miliarde euro**, inclusiv 392 milioane euro pentru Cooperare Teritorială Europeană;
- ✓ ***Fondul Social European Plus*** - **8,385 miliarde euro**;
- ✓ ***Fondul de Coeziune*** - **4,499 miliarde euro**, inclusiv alocarea de transferat către Mecanismul pentru Interconectarea Europei (*Connecting Europe Facility - CEF*) - 1,091 miliarde euro, din care doar 70% la dispoziția Statului Membru;
- ✓ ***Fondul pentru o Tranziție Justă*** – **1,766 miliarde euro.**

Concentrarea tematică la nivel național, conform pachetului legislativ, presupune ca:

➢ ***25% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 1*** (*O Europă mai inteligentă*)
➢ ***30% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 2 (****O Europă mai ecologică****)***
➢ ***30% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice***
➢ ***37% din total alocare FC este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice***
➢ ***6% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la dezvoltarea urbană durabilă***
➢ ***25% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind incluziunea socială***
➢ ***2% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane***
➢ ***10% din total alocare FSE+ este pentru sprijinirea ocupării tinerilor care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un program de educație sau formare (NEETs)***

Conform propunerii pachetului legislativ care va guverna politica de coeziune în perioada de programare financiară 2021-2027, statele membre au la dispoziție o serie de prevederi care permit sau impun transferi între fonduri, astfel:

- *statele membre pot solicita transferul de până la 20% din alocările financiare ale unui program, de la oricare fond către oricare alt fond aflat în gestiune partajată sau către orice instrument cu gestiune directă sau indirectă;*
- *transferuri obligatorii către Fondul pentru o Tranziție Justă (FTJ) din alocările naționale FEDR și FSE+, de minim 1,5 și maxim 3 ori mai mari decât suma alocată la nivel național pentru FTJ.*

PROGRAMELE OPERAȚIONALE aferente implementării *Politicii de Coeziune* la nivel național ***pentru exercițiul financiar 2021 – 2027,*** propuse de ***Ministerul Fondurilor Europene*** sunt:

I. ***Programul Operaţional Tranziție Justă (POTJ) - 1,76 miliarde euro***
II. ***Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) - 4,615 miliarde euro***
III. ***Programul Operațional Transport (POT) - 8,3 miliarde euro***
IV. ***Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizar și Instrumente Financiare (POCIDIF) - 2,143 miliarde euro***
V. ***Programul Operațional de Sănătate (POS) - 4,73 miliarde euro***
VI. ***Programul Educație și Ocupare (POEO) - 7,722 miliarde euro***
VII. ***Programul Operaţional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) - 2,594 miliarde euro***
VIII. ***Programele Operaţionale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)***
IX. ***Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) - 597 milioane euro.***

I. PROGRAMUL OPERAŢIONAL TRANZIȚIE JUSTĂ (POTJ)

Viziunea strategică a POTJ se bazează pe obiective care vizează sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, împreună cu masuri de recalificare și incluziune activă a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, sprijinind totodată transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră concomitent cu menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Prin acțiunile care vor fi selectate POTJ vrea să se asigure că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul că ”*nimeni nu este lăsat în urmă*”.

POTJ 2021-2027 va avea o alocare financiară de **2,030 miliarde euro,** din care:

- **766 milioane euro din *Fondul de Tranziție Justă***
- **1 miliard euro din *Next Generation EU***
- **265 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor, a cercetării și inovării și a digitalizării*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Investiții in înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri;*

Investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin servicii de consultanță;

- *Investiții în activități de cercetare și inovare care conduc la creșterea competitivității întreprinderilor;*
- *Dezvoltare economică prin promovarea transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători;*
- *Investiții productive in IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;*
- *Creșterea competitivității întreprinderilor prin digitalizare și competențe digitale avansate;*
- *Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru a reduce sarcina administrativă pentru mediul de afaceri.*

Axa Prioritară 2 - *O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru o energie verde;*
- *Investiții în realizarea de parcuri fotovoltaice conectate la rețea (operationale)- poate fi o solutie finanțarea acestor parcuri pe terenurile ce aparțin fostelor mine sau uzine astfel realizandu-se proiecte integrate decontaminare/regenerare/reconversie;*
- *Investiții în realizare de turbine eoline (ferme eoliene- conectate la rețea);*
- *Investitii in ferme fotovoltaice/eoliene pentru promovarea utilizarii energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali(posibil cu componentă de producere hidrogen).*

Axa Prioritară 3 - *O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate (posibil cu componentă de water management);*
- *Investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban;*
- *Investiții în schemele de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea consolidării economiei circulare;*
- *Acțiuni de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora.*

Axa Prioritară 4 - *O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă*

Obiectivul general *este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.*

Operațiuni :

- *Perfecționare a lucrătorilor;*
- *Calificare și recalificare în sectoarele verzi ale economiei;*
- *Pension Bridging;*
- *Incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.*

II. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTARE DURABILĂ (PODD)

Strategia PODD este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare, protecție și îmbunătățire a calității mediului, cu *Semestrul European*, *Recomandările Specifice de Țară* relevante, *Programul Național de Reformă*, *Rapoartele de Țară din 2019 și 2020* și *Anexa D a Raportului din 2020*.

Totodată, PODD se bazează pe obiective care vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

PODD 2021-2027 va avea o alocare financiară de **4,62 miliarde euro,** din care:

- **3,05 miliarde euro *FEDR***
- **837 milioane euro *FC***
- **692 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Tranzitie energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele si soluții de stocare*

Obiectiv Specific FEDR/FC (i) - *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;*

Obiectiv specific FEDR/FC (iii) - *Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.*

Axa Prioritară 2 - *Dezvoltarea infrastructurii de apă şi apă uzată şi tranziția la o economie circulară*

Obiectiv specific FEDR/FC (v) - *Promovarea managementului durabil al apei;*

Obiectiv specific FEDR/FC (vi) - *Promovarea tranziţiei către o economie circulară.*

Axa Prioritară 3 - *Protecţia mediului prin conservarea biodiversităţii, asigurarea calităţii aerului şi decontaminare a siturilor poluate*

Obiectiv Specific FEDR/FC (vii) - *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.*

Axa Prioritară 4 - *Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea şi gestionarea riscurilor*

Obiectiv specific FEDR/FC (iv) - *Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor.*

III. PROGRAMUL OPERAȚIONAL TRANSPORT (POT)

Viziunea pentru anul 2030 este de a extinde infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană.

POT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în *Acordul de Parteneriat 2021-2027* şi în acord cu *Raportul de țară* și *Recomandarile specifice de Țară*, dar și *Strategiei* dezvoltată de România pentru recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, *Planul investitional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030*.

POT 2021-2027 va avea o alocare financiară de **8.3 miliarde euro,** din care:

- **2,329 miliarde euro *FEDR***
- **2,570 milioane euro *FC***
- **3,427 milioane euro *Bugetul de stat***.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală*.

Axa Prioritară 2 - *Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea și consolidarea mobilității naționale, regionale și locale durabile, flexibile și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.*

Axa prioritară 3 - *Îmbunatățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală.*

Axa prioritară 4 - *Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă şi rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.*

Axa prioritară 5 - *Îmbunătățirea conectivității prin creşterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea Bucureşti-Ilfov*

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.*

Axa prioritară 6 – *Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Promovarea mobilității urbane multimodale durabile.*

Axa prioritară 7 - *Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală.*

Axă prioritară 8 - *Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările* climatice, sigură şi intermodală.

Axă prioritară 9 - *Creșterea gradului de siguranța si securitate pe rețeaua rutieră de transport*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Dezvoltarea unei reţele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură şi intermodală*.

Axă prioritară 10 - *Asistență Tehnică*

Obiectiv Specific FEDR/FC *- Îmbunătăţirea capacității instituționale a autorității de management a programului, să sprijine managementul programului operațional și măsurile de informare și publicitate ale acestuia.*

IV. PROGRAMULUI OPERAȚIONAL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE (POCIDIF)

Viziunea strategică *a POCIDIF* o reprezintă crearea în România a unui ecosistem care potențează competitivitatea societății în contextul schimbărilor tehnologice, plecând de la nevoile de dezvoltare identificate prin *Strategia Națională* și cele 8 *Strategii Regionale de Specializare Inteligentă* și concentrarea eforturilor pentru atingerea potențialului tehnologiilor digitale pentru a crea noi oportunități de dezvoltare atât pentru sistemul public, cât și pentru mediul de afaceri.

POCIDIF 2021-2027 va avea o alocare financiară de **1,900 miliarde euro,** din care:

- **1,615 miliarde euro *FEDR***
- **285 milioane euro *Bugetul de stat***.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare*

Obiectiv Specific FEDR (i) - *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.*

Axa Prioritara 2 - *Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI*

Obiectiv Specific FEDR (i) - *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.*

Axa Prioritara 3 - *Creșterea competitivității economice prin digitalizare*

Obiectiv Specific FEDR (ii) - *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.*

Axa Prioritară 4 - *Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă*

Obiectiv Specific FEDR OP3 (i) - *Îmbunătățirea conectivității digitale.*

Axa Prioritară 5 - *Instrumente financiare*

Obiectiv Specific FEDR (i) - *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate și (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.*

Axa Prioritară 6 - *Creșterea capacității administrative*

Obiectiv Specific FEDR (iv) - *Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.*

V. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SĂNĂTATE (POS)

Viziunea strategică a POS: O națiune cu oameni sănătoși și productivi prin acces la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate.

POS 2021-2027 va avea o alocare financiară defalcată pe fiecare din cele 7 axe prioritare.

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Continuarea investițiilor în spitalele regionale*

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *- Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) *- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială,*

inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Prioritatea 1 are o alocare financiară de **1,062 miliarde euro,** din care:

- **1 miliard euro *FEDR***
- **62 milioane euro *FSE.***

Axa Prioritară 2 - *Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu*

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *- Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) *- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Prioritatea 2 are o alocare financiară de **354 milioane euro,** din care:

- **143 milioane euro *FEDR***
- **211 milioane euro *FSE.***

Axa Prioritară 3 - *Servicii de recuperare, paliație și îngirjiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității*

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *- Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) *- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Prioritatea 3 are o alocare financiară de **286 milioane euro,** din care:

- **143 milioane euro *FEDR***
- **143 milioane euro *FSE.***

Axa Prioritară 4 - *Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii*, defalcată pe:

A. *Investiții prioritare în infrastructură*

B. *Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile şi de gestionare a alertelor naţionale şi internaţionale la nivel central şi local din domeniul sănătății publice*
C. *Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastrucurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei*.

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *- Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Obiectiv Specific FSE (ix) *- Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Prioritatea 4 are o alocare financiară de **1,971 miliarde euro,** din care:

- **757 milioane euro *FEDR***
- **1,214 miliard euro *FSE.***

Axa Prioritară 5 - *Abordări inovative în cercetarea din domeniul medica*l

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;*

Obiectiv Specific FEDR (i) *- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.*

Prioritatea 5 are o alocare financiară de **454 milioane euro,** din care:

- **454 milioane euro *FEDR.***

Axa Prioritară 6 - *Informatizarea sistemului medical*

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;*

Obiectiv Specific FEDR (ii) *- Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.*

Prioritatea 6 are o alocare financiară de **260 milioane euro,** din care:

- **260 milioane euro *FEDR.***

Axa Prioritară 7 - *Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea și utilizarea de metode de investigare, intervenție, tratament*

Obiectiv de politică 1 - *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;*

Obiectiv Specific FSE - *Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională.*

Prioritatea 7 are o alocare financiară de 344 milioane euro, din care:

- **100 milioane euro FEDR**
- **244 milioane euro FSE.**

VI. PROGRAMUL OPERATIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE (POEO)

Viziunea strategică a POEO: Din perspectiva capitalului uman, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crea „*O Românie mai socială cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii, stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii, o societate bazată pe solidaritate și condiții de viață mai bune pentru toţi cetățenii*”.

Viziunea de dezvoltare a resurselor umane prin intermediul POEO este construită pe **2 obiective majore**:

(i) *„Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă” și*

(ii) *„Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții”.*

Astfel, *Programul Operațional Educație și Ocupare* urmărește să valorifice potențialul uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Totodată, în domeniul Ocupării, obiectivul este ca piața muncii din România să devină sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială.

POEO 2021-2027 va avea o alocare financiară de **3,879 miliarde euro,** din care:

- **3,297 miliarde euro *Fondul Social European FSE+***
- **0,581 miliarde euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii*

Obiectiv de politică 4 *- O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (i) *- Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;*

Axa Prioritară 2 - *Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională*

Obiectiv de politică 4 *- O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa Prioritară 3 - *Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională*

Obiectiv de politică 4 *- O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ iv *- Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale.*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa Prioritară 4 - *Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific - *Ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specific.*

Axa Prioritară 5 - *Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (v) - *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa Prioritară 6 - *Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa Prioritară 7 - *Antreprenoriat și economie socială*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa Prioritară 8 - *Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (ii) - *Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilitatii fortei de muncă;*

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) - *Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.*

Axa Prioritară 9 - *Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii*

Obiectiv de politică 4 - *O Europă mai socială" obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educaţie relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii.*

Obiectiv Specific FSE+ (iv) - *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;*

Obiectiv Specific FSE+ (v) - *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

VII. PROGRAMUL OPERAŢIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ (POIDS)

Viziunea strategică a POIDS: România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în situație de risc, departe de media UE. Ultimele date EUROSTAT disponibile cu privire la incidența riscului de sărăcie la nivelul populației din statele membre UE scot în evidență gravitatea acestei problemei în rândul populației din România. În acest context, conform *Raportului de țară România 2020*, unul din trei români se află în risc de sărăcie sau excluziune socială, grupurile vulnerabile, inclusiv minoritatea romă, fiind cele mai expuse la acest fenomen.

În același timp, se observă că accesul la servicii primare de sănătate, sociale, educație este limitat pentru persoanele din mediul rural față de urban, disparitățile existând și la nivel regional, între regiunile dezvoltate și cel mai puțin dezvoltate. În aceste conditii, persoanele din mediul rural sunt expuse in mai mare masură la excluziune socială, în principal copiii și tinerii, precum și persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, familiile monoparentale și cele cu multi copii.

Strategiile naționale în domeniul social, aprobate și implementate de către autoritățile centrale, precum și evoluția macroeconomică au contribuit la scăderea ratei riscului de sărăcie și al excluziunii sociale precum și al indicatorului privind gradul de deprivare materială, însă diferența între România și media UE este încă ridicată.

POIDS vine cu un ansamblu de măsuri integrate prin care sprijină la nivel național aplicarea strategiilor naționale și locale pentru a contribui în mod direct la susținerea procesului de reducere al fenomenului sărăciei și la susținerea grupurilor vulnerabile în vederea depășirii situației de excludere socială. Totodată, măsurile prevazute în POIDS urmăresc să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile din mediul rural, în principal, dar și din mediul urban, atât în ceea ce privește asigurarea accesului la servicii cât și prin implementarea măsurilor care să sprijine membrii grupurilor vulnerabile (vouchere, sprijin material, alimente, etc).

Obiective generale:

- *Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local*
- *Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregatit la nivel local și infrastructură adecvată*
- *Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depasirea situațiilor de dificultate în care se află*
- *Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a raspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local*
- *Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității întru-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.*

POIDS 2021-2027 va avea o alocare financiară de **3.463,741 milioane euro,** din care:

- **2.369,680 milioane euro *FSE***
- **574,500 milioane euro *FEDR***
- **519,561 milioane euro *Bugetul de stat*.**

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității DLRC (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală)*

Obiectiv Specific FSE+ oricare obiectiv specific de la (i) la (x)

Obiectiv Specific FEDR (i) *- Sporirea eficienței pieței forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale;*

(ii) *îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;*

(iii) *îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;*

(iv) *asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;*

Axa prioritară 2 - *Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității*

Obiectiv Specific FEDR (i) *- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane.*

Axa prioritară 3 - *Comunități marginalizate*

Obiectiv Specific FSE+ (viii) *- Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii*

(ix) *creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;*

(x) *promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;*

(viii) *Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii*

Obiectiv Specific FEDR (iii) *- Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale.*

Axa prioritară 4 - *Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii - OP 4*

Obiectiv Specific FEDR d (ii) *- Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;*

Obiectiv Specific FSE+ (vii) *- Favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;*

(iv) *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare*

(x) *promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor.*

Axa Prioritară 5 - *Servicii pentru persoane varstnice*

Obiectiv Specific FSE+ (ix) *- Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Axa prioritară 6 - *Sprijin pentru persoanele cu dizabilități*

Obiectiv Specific FSE+ (vii) *- Favorizarea incluziunii active prin promovarea egalității de șanse și a participării active, precum și prin îmbunătățirea angajabilității*

(ix) *Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Obiectiv Specific FEDR d (ii) *- Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii.*

Axa prioritară 7 - *Sprijin pentru grupuri vulnerabile*

Obiectiv Specific FEDR d (iii) *- Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;*

(ii) *îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;*

(iii) *îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;*

Obiectiv Specific FSE+ (ix) *- Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.*

Axa prioritară 8 - *Ajutorarea persoanelor defavorizate*

Obiectiv Specific FSE+ (xi) *- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere.*

VIII. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL (POR) 2021-2027

În *Programul Operațional Regional (POR)* sunt proiectate cele mai multe oportunități pentru microîntreprinderi și firme mici și mijlocii (IMM) pe perioada de programare 2021-2027. Spre deosebire de situația de până acum, când POR era gestionat de Ministerul Dezvoltării, **în perioada de programare 2021-2027 POR va fi defalcat în 8 programe mai mici, fiecare gestionat de Autoritatea de Management de la fiecare Agenție de Dezvoltare Regională (ADR) din fiecare regiune**.

În conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României (Memo), *Agenţia de Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia* va asigura funcția de *Autoritate de Management* pentru *Programul Operaţional Regional pentru regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*, aspecte reflectate şi în cadrul *Acordului de Parteneriat* în curs de negociere cu Comisia Europeană.

Programul Operaţional Regional 2021-2027 pentru regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural. Luând în considerare nevoile naționale, regionale şi locale, obiectivele specifice selectate și Acțiunile/Tipurile de proiecte susțin Strategia programului pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii.

Proiectele finanţate au potenţialul de a contribui la îmbunătăţirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluţii care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluţii compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale comunităţilor locale, prin asigurarea menţinerii condiţiilor ecologice optime.

Programul Operaţional Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027 va fi implementat în conformitate cu prevederile cadrului strategic comun european 2021-2027 şi ale Regulamentelor europene aferente. Programul nu prezintă conexiune cu alt

program operațional pe același sector (nu există subordonare ierarhică), dar pot fi identificate legături orizontale și sinergii cu programe operaționale privind alte sectoare la același nivel – PODD, POT, POCID, POCU, POS.

POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 va avea o alocare de 988.448.000 euro FEDR

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice*

Propunere alocare FEDR Axa 1 – 181.822.000 Euro

OP1/OS1*: *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate:

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Infrastructuri de cercetare și transfer tehnologic;
- ✓ Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare;
- ✓ Cooperare între întreprinderi și entități de CDI în economie circulară și adaptarea la schimbări climatice;
- ✓ Transfer tehnologic și inovare.

OP1/OS3*: *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor:

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Îmbunătățirea competitivității și a inovării în microîntreprinderi și IMM-uri;
- ✓ Dezvoltarea antreprenoriatului

OP1/OS4*: *Dezvoltarea abilităților pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Axa Prioritară 2 – *Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor*

Propunere alocare FEDR Axa 2 – 39.184.000 Euro

OP1/OS2*: *Fructificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

APL:

- ✓ Soluții de digitalizare și interoperabilitate a serviciilor publice, inclusiv asigurarea unei cooperari între serviciile administratiei publice locale și instituțiile publice;
- ✓ Aplicații și soluții/servicii digitale oferite cetățenilor în scopul creșterii calității vieții), etc.) aplicabile in zone urbane sau zone funcționale urbane;

IMM:

- ✓ Digitalizare în beneficiul IMM-urilor;
- ✓ Sustinerea si dezvoltarea produselor si serviciilor digitale.

Axa Prioritară 3 – *Eficiență energetică și infrastructura verde*

Propunere alocare FEDR Axa 3 – 206.051.000 Euro

OP2/OS1: *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră*

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Investiții în *clădirile publice* în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, inclusiv *măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate* și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie;
- ✓ Investiții în clădirile rezidentiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice.

OP2/OS7: *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării*

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Sprijin pentru crearea, extinderea sau îmbunătățirea infrastructurii verzi (parcuri, zone din orase, gradini, acoperișuri verzi, grădini urbane, etc).

Axa Prioritară 4 – *Mobilitate urbană sustenabilă*

Propunere alocare FEDR Axa 4 – 137.540.000 Euro

OP2/OS8: *Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile*

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Sprijin pentru transport urban sustenabil și durabil
- ✓ Digitalizarea transportulu urban.

Axa Prioritară 5 – *Accesibilitate și conectivitate la nivel regional*

Propunere alocare FEDR Axa 5 – 145.538.000 Euro

OP3/OS3: *Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere*

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Modernizarea si reabilitarea reţelei de drumuri judeţene;
- ✓ Sprijin pentru investitii care vizează soluții de decongestionare a traficului în mediul urban.

Axa Prioritară 6 – *Educație modernă și incluzivă*

Propunere alocare FEDR Axa 6 – 78.935.400 Euro

OP4/OS2*: *Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivel preșcolar;
- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ primar, secundar, inclusiv învățământ special;
- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ terțiar.

OP4/OS6*: *Consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari/centrelor multidisciplinare de tineret.

Axa Prioritară 7 – *Dezvoltare teritorială sustenabilă*

Propunere alocare FEDR Axa 7 – 163.557.000 Euro

OP5/OS1*: *Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural si servicii culturale in mediul urban;
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de turism și activelor turistice publice, în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
- ✓ Îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor publice urbane.

OP5/OS2*: *Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Dezvoltarea patrimoniului turistic cultural, în special în zone rurale care dispun de un potențial turistic valoros (in special obiective de patriomoniu UNESCO sau categoria A);
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii publice de turism si activelor turistice publice, în zone care dispun de un potențial turistic valoros (in special in statiunile turistice).

Axa Prioritară 8 – *Asistență tehnică*

Propunere alocare FEDR Axa 8 – 35.820.600 Euro

Asigurarea funcționării sistemului de management

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Informare și comunicare;
- ✓ Pregătire, implementare, monitorizare și control;
- ✓ Evaluare și studii, colectare de date;
- ✓ Consolidarea capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți.

IX. PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ (POAT)

Viziunea strategică a POAT: Din perspectiva *Programului Operațional Asistență Tehnică*, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a creşte capacitatea administrativă în instituțiile implicate în managementul programelor finanțate din fonduri europene şi la nivelul beneficiarilor.

Planul pentru consolidarea capacităţii administrative este un instrument nou de lucru şi reprezintă o strategie operațională cu obiective şi termene clare, ce are ca obiectiv general îmbunătățirea proceselor administrative în vederea facilitării implementării PO, precum şi pentru încurajarea utilizării lecţiilor învăţate. Asistenţa tehnică furnizată prin POAT va fi utilizată în complementaritate cu măsurile specifice pentru creşterea capacităţii administrative a beneficiarilor, care se vor regăsi în programele operaţionale.

POAT 2021-2027 propune continuarea abordării din perioada 2014-2020, respectiv finanțarea din POAT a măsurilor orizontale și a asistenței tehnice pentru programele operaționale gestionate de MFE care nu vor avea axă proprie de asistență tehnică, respectiv PODD, POCID, POS, POCS, POTE și POAT. Această măsură permite implementarea optimă a asistenței, întrucât nu se duplică în cadrul fiecărui AM din MFE funcțiile de evaluare, monitorizare, verificare cereri de rambursare și achiziții pentru proiectele de asistență tehnică.

De asemenea, *POAT* se va asigura de o informare eficientă a potențialilor beneficiari privind oportunitățile de finanțare din fondurile europene, precum și pentru asigurarea transparenței implementării fondurilor.

POAT 2021-2027 va avea o rată medie de cofinanțare la nivel de program operațional astfel*:*

- *Alocare medie totală (FEDR + FSE+) : 60% Contribuție UE + 40 % Buget de Stat*
- *Alocare FEDR: 60% Contribuție UE + 40 % Buget de Stat*
- *Alocare FSE+ : 60% Contribuție UE + 40% Buget de Stat.*

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Asigurarea funcționării sistemului de coordonare şi control al fondurilor FEDR, FC, FSE+ şi gestionarea PO (finanțată din FSE+)*

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea şi administrarea eficientă şi eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Sprijin pentru coordonarea și controlul fondurilor 2021-2027 (FEDR, FSE+, FC), a PO şi a fondurilor ESI 2014-2020;*
- *Asigurarea performanței în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor prin asigurarea motivării personalului.*

Axa Prioritară 2 - *Asigurarea transparenţei fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR)*

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea şi administrarea eficientă şi eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Informare şi Comunicare;*
- *Sprijin pentru întărirea parteneriatului.*

Axa Prioritară 3 - *Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR)*

Obiectivul general - este de a asigura utilizarea şi administrarea eficientă şi eficace a fondurilor Uniunii Europene, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.

Operațiuni:

- *Întărirea capacității de gestionare a PO;*
- *Evaluare AP și de program;*
- *Menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi – SMIS;*
- *Asigurarea funcționării structurilor de coordonare ITI;*
- *Pregătire perioadei 2027+;*
- *Formare orizontală pentru sistem şi beneficiari (AM şi B);*
- *Suport orizontal pentru sistem şi beneficiary;*
- *Pregătire proiecte.*

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027

Programul Operaţional Capital Uman (POCU) 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă domeniile ocuparea forței de muncă și educație și formare profesională obiectivul acestuia fiind de a contribui la Strategia programului, luând în considerare obiectivele și prioritățile specifice tematice selectate în funcție de nevoile naționale, regionale şi local.

POCU a fost elaborat de MFE, prin DGPCS în baza *Regulamentului privind prevederile comune (CPR) și urmează a fi aprobat prin decizie a Comisiei* Europene. *Ministerul Fondurilor Europene* asigură funcția de *Autoritate de Management* pentru *Programul Operaţional Capital Uman 2021-2027*, aspect reflectat şi în cadrul *Acordului de Parteneriat* negociat cu *Comisia Europeană*.

Proiectele care vor fi elaborate după adoptarea *POCU 2021 – 2027* vor fi proiecte cu impact în sfera creșterii gradului de ocupare, precum și al asigurării accesului egal la un sistem de calitate de educație și formare, în limita fondurilor alocate pentru fiecare axă prioritară.

Programul Operațional Capital Uman 2021 – 2027 este un program a cărui finanțare se asigură din *Fondul Social European (FSE+).*

Priorități de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional:

Axa Prioritară 1 - *Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.

Axa Prioritară 2 - *Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională*

Obiectiv Specific FSE+ (v) - *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa prioritară 3 - *Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională*

Obiectiv Specific FSE+ iv - *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;*

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea*

copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.

Axa prioritară 4 - *Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic*

Obiectiv Specific FSE+ (iv) - *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale.*

Axa prioritară 5 - *Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic*

Obiectiv Specific FSE+ (v) - *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

Axa prioritară 6 - *Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa prioritară 7 - *Antreprenoriat și economie socială*

Obiectiv Specific FSE+ (i) - *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale.*

Axa prioritară 8 - *Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii*

Obiectiv Specific FSE+ (ii) - *Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilitatii fortei de munca;*

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) - *Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății.*

Axa prioritară 9 - *Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)*

Obiectiv Specific FSE+ (iv) - *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale;*

Obiectiv Specific FSE+ (v) - *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți.*

5.3. Programe de cooperare teritorială și transfrontalieră

Până la sfârșitul anului 2013, programele Interreg au finanțat aproape 7.000 de proiecte din domeniile de politică centrale ale *Strategiei Europa 2020*. Este vorba despre crearea și dezvoltarea de clustere economice, constituirea unor centre de excelență, centre de învățământ superior și de formare profesională, rețele de cooperare între centrele de cercetare și servicii de consultanță transfrontaliere pentru întreprinderi și întreprinderile nou înființate. Circa 1 300 de proiecte de mediu au presupus gestiunea partajată a resurselor naturale, inclusiv a bazinelor maritime și fluviale; acțiuni de cooperare pentru combaterea riscurilor naturale, pentru reacția la schimbările climatice și conservarea biodiversității, și inițiative pilot pentru dezvoltarea surselor regenerabile de energie.

Programele Interreg au contribuit la o serie de îmbunătățiri, inclusiv în ceea ce privește accesibilitatea, educația și formarea în comun și creșterea protecției împotriva riscurilor de mediu și antropice. A fost îmbunătățită internaționalizarea IMM-urilor, în special în regiunile transfrontaliere. Programele au avut și efecte mai extinse, în special prin reducerea barierelor specifice în calea cooperării (în special a celor culturale și fizice) și prin îmbunătățirea integrării sociale.

Regulamentele pentru perioada de programare 2014-2020 au abordat aspectele deficitare din perioada 2007-2013, în special, cadrul pentru rezultate și performanță care ar trebui să asigure o mai mare concentrare a fondurilor asupra unui număr limitat de obiective de politică, cu o logică bine articulată a intervenției în faza de început și cu măsurarea rezultatelor.

În perioada 2021-2027, România va beneficia de asistență financiară comunitară nerambursabilă pentru dezvoltarea de programe și proiecte de cooperare teritorială europeană, având ca scop dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între regiunile Uniunii Europene, precum și pentru cooperarea cu statele terțe.

În vederea pregătirii participării României în viitorul program de cooperare transnațională, aferent perioadei de programare 2021-2027 este necesară înființarea unui *Grup Național de Lucru pentru Planificare și Programare Strategică*. *Grupul de Lucru* cuprinde reprezentanți ai organizațiilor relevante, precum și actori cheie de la nivel local, regional și național din domeniile preconizate a primi finanțare prin viitorul program. *Grupul de Lucru* va avea atribuții în planificarea strategică de la nivelul ariei eligibile și a programării utilizării asistenței comunitare alocate programului pentru perioada 2021-2027.

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Perioada 2021-2027 va urmări consolidarea cooperării în continuare. Aceasta se poate realiza în special prin următoarele măsuri:

- *Adaptarea arhitecturii programelor Interreg pentru a ține mai bine seama de zonele funcționale. Programele transfrontaliere vor fi mai bine fasonate pentru a concentra resursele asupra granițelor, unde interacțiunea transfrontalieră este mai intensă;*
- *Integrarea cooperării transfrontaliere în activitățile strategice recente, subliniată în comunicarea Comisiei „Stimularea creșterii și coeziunii în regiunile frontaliere ale UE" („Comunicarea privind regiunile de frontieră");*
- *Consolidarea programelor Interreg transnaționale și de cooperare maritimă, care vizează aceleași zone funcționale ca strategiile macroregionale (SMR);*
- *Consolidarea cooperării interregionale pentru inovare, astfel cum se subliniază în Comunicarea Comisiei intitulată „Consolidarea capacităților de inovare în regiunile Europei: strategii pentru o creștere stabilă, durabilă și favorabilă incluziunii";*
- *Regulamentele RDC (Regulamentul privind dispozițiile comune) și FEDR vor continua să încurajeze și să sprijine coordonarea mai solidă între programele Interreg și programele de investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică:*

La nivel legislativ, structurile Uniunii Europene au început elaborarea propunerilor care vizează următoarea perioadă de programare (2021-2027). Toate programelor de cooperare transfrontalieră vor fi incluse în cadrul obiectivului *Cooperare Teritoriala Europeană* (INTERREG) și se previzionează o alocare financiar mai mare față de perioada 2014-2020.

În anul 2018, *Comisia Europeană* a adoptat o propunere referitoare la următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027. Simplificarea cadrului a fost identificată drept obiectiv-cheie atât în documentul de reflecție privind finanțele UE, cât și în evaluarea ex post a cadrului actual și în consultarea publică privind cadrul pentru perioada 2021-2027.

În ceea ce privește **obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)**, Comisia propune un efort important pentru simplificarea cooperării dincolo de frontierele Uniunii. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene face o distincție clară între

cooperarea teritorială între statele membre și cooperarea economică, financiară și tehnică cu țări terțe. Cooperarea teritorială între statele membre se derulează în cadrul coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Prin urmare, nu este posibil din punct de vedere juridic să se instituie un singur fond de cooperare în interiorul și în afara granițelor UE. Cu toate acestea, printr-un important efort de simplificare și de optimizare a sinergiei dintre ele, regulamentele care încadrează viitoarele instrumente de finanțare externă ale UE,

- *IPA III: Instrumentul de asistență pentru preaderare („IPA III")*
- *IVDCI: Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională („IVDCI")*
- *PTTPM: Decizia Consiliului privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări și de stabilire a finanțării sub forma unui program („PTTPM")*

urmăresc să stabilească norme clare pentru a transfera o parte din resursele lor către programele Interreg.

Acestea vor fi apoi implementate de autoritățile responsabile de programul Interreg din statele membre, în sistem de gestiune partajată, în conformitate cu normele stabilite de *Regulamentul privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană* (Interreg) sprijinit de *Fondul european de dezvoltare regională* și de instrumentele de finanțare externă [*„Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg)"*].

Luând în considerare particularitățile Interreg, au fost stabilite două obiective specifice Interreg:

- ***îmbunătățirea guvernanței Interreg***
- ***îmbunătățirea siguranței și securității în Europa.***

Programele din cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (Interreg) care implică mai multe state membre și, de asemenea, țări din afara UE, au caracteristici speciale. *Regulamentul privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg*) stabilește așadar norme specifice Interreg atât cu privire la *Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC)*, cât și la regulamentul care vizează deopotrivă *FEDR* și *Fondul de coeziune*. Regulamentul stabilește, de asemenea, norme specifice pentru programele din cadrul obiectivului *CTE/Interreg („programele Interreg")*, la care statele membre cooperează cu țări din afara UE.[232]

Prezentăm mai jos **LISTA PROGRAMELOR INTERREG 2021-2027** :

[232] Sursa: *Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/*

PROGRAMUL INTERREG VI-A ROMÂNIA-BULGARIA [233]

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, programul își propune îmbunătățirea dezvoltării zonei de graniță romano-bulgare în perioada 2021-2027.

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei, în calitate de Autoritate de Management a demarat, în anul 2019, procesul de programare pentru viitorul program de cooperare transfrontalieră. *Grupul Comun de Lucru pentru Programare şi Planificare Strategică* a aprobat obiectivele specifice, care vor fi finanţate prin viitorul program, respectiv: *Obiectivul de Politică 3 – O Europă mai conectată* şi *Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetăţeni.*

În baza deciziei GCL şi a concluziilor analizei teritoriale, a fost elaborată secţiunea privind *Strategia programului* şi descrierea axelor prioritare. Acest document de programare prevede menţinerea unei continuităţi în ceea ce priveşte aria programului, respectiv 7 judeţe din România şi 8 districte din Bulgaria. Documentul de programare va fi completat şi definitivat în conformitate cu prevederile incluse în versiunile finale ale Regulamentelor europene aplicabile acestuia.

Alocările financiare vor fi stabilite în perioada următoare și documentul final va fi aprobat doar ulterior publicării *Regulamentelor europene* aplicabile acestuia, ceea ce, conform informării Preşedinţiei germane a Consiliului UE, va avea loc în prima jumătate a anului 2021 (în timpul Preşedinţiei portugheze).

PROGRAMUL INTERREG V-A ROMÂNIA-UNGARIA [234]

În cadrul *Programului Interreg V-A România–Ungaria*, *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației din România*, în calitate de *Autoritate de Management*, a semnat **două noi contracte de finanțare**, aferente Apelului 3 deschis, pentru proiectele ROHU359 *(„Promovarea unei abordări integrate privind îmbunătățirea ratei de ocupare a forței de muncă și mediului de afaceri la nivelul microregiunilor Marghita și Berettyóújfalu”*) și ROHU421 („Îmbunătățirea ocupării forței de muncă în județele Bihor, Oradea și Hajduboszormeny prin dezvoltarea infrastructurilor locale potențiale”).

Proiectele au o valoare totală de 10.123.038,88 euro, din care 4.772.421,85 euro reprezintă finanțarea din *Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)*. Alocarea fondurilor FEDR este de 3.385.605,26 euro pentru beneficiarii români, respectiv 1.386.816,59 euro pentru beneficiarii maghiari.

Proiectele contractate se încadrează în **Axa prioritară 3** - *Îmbunătăţirea ocupării forţei de muncă şi promovarea mobilităţii forţei de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forţei de muncă)*, **Prioritatea de investiții 8/b** - *Susținerea creșterii eficiente a ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a strategiei teritoriale pentru zonele specifice* - susținând creșterea eficientă a ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a strategiei teritoriale pentru

[233] *Sursa: https://interregviarobg.eu/*
[234] *Sursa: https://www.mlpda.ro/subarticles/7/anunt*

zonele specifice, inclusiv conversia regiunilor industriale în declin, îmbunătățirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice.

PROGRAMUL INTERREG IPA III ROMÂNIA-SERBIA [235]

În vederea pregătirii participării României în noul Program de cooperare transfrontalieră la ***granița româno-sârbă aferent perioadei de programare 2021-2027***, se va înființa un grup comun de lucru pentru programare, care va cuprinde reprezentanți de la nivelul granitei, precum și actori cheie relevanți de la nivel local, regional și național din domeniile preconizate a primi finanțare prin viitorul program.

Grupul de lucru va avea atribuții în planificarea strategică de la nivelul ariei eligibile și a programării utilizării asistenței comunitare alocate programului pentru perioada 2021-2027.

Pentru asigurarea unui cadru transparent de colaborare instituțională, în perioada august-septembrie 2019, *Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)* a organizat procesul de selecție a ONG-ului și a persoanei reprezentante care vor face parte din componența grupului comun de lucru pentru programarea viitorului *Program de cooperare transfrontalieră Romania-Serbia*.

PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-REPUBLICA MOLDOVA 2021-2027 [236]

Autoritatea de management - *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrație*i - a *Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020* a demarat activitățile pentru pregătirea *Programului Interreg NEXT România-Republica Moldova aferent perioadei 2021-2027*.

În martie 2020 a fost constituit *Comitetul Comun de Programare*, structură care reunește reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, precum și alte organizații partenere din cele două state și este principalul decident în ceea ce privește etapa de programare. Până în prezent au fost luate decizii care țin de modul de lucru al comitetului, pregătirea documentației pentru analiza strategică de mediu și stabilirea ariei programului. Aria programului este constituită din întregul teritoriu al Republicii Modova şi de judeţele româneşti aflate la frontieră, respectiv Botoşani, Iaşi, Vaslui şi Galaţi.

Metodologia de elaborare a programului ţine cont de proiectele de regulamente europene aflate în curs de aprobare, precum şi de ghidurile TESIM puse la dispoziţia programelor. Pe întreaga durată a procesului de programare, vor fi consultaţi actorii relevanţi de la nivel local sau naţional (autorităţi publice locale, naţionale, reprezentanţi ai societăţii civile etc.), atât în procesul de elaborare a analizei teritoriale, cât şi în ceea ce priveşte selectarea priorităţilor programului, a grupurilor ţintă sau a potenţialilor

[235] *Sursa: http://www.romania-serbia.net/*
[236] *Sursa: https://www.ro-md.net/ro/2021-2027*

beneficiari, precum şi în procesul de identificare a unor proiecte mari de infrastructură care să fie dezvoltate în parteneriat, cu scopul de a răspunde unor necesităţi comune.

PROGRAMUL INTERREG NEXT ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră între România și Ucraina, viitoarele programe de cooperare transfrontalieră vor fi finanțate din *FEDR* și un nou instrument de finanțare externă – *Instrumentul de Vecinătate, Dezvoltare și Cooperare Internațională (NDICI)*. Acest nou instrument va inlocui *Instrumentul European de Vecinătate (ENI)*.

PROGRAMUL INTERREG NEXT PENTRU BAZINUL MĂRII NEGRE 2021-2027

La momentul elaborării prezentului document strategic nu erau definitivate conținutul și grila de aplicabilitate a programului.

PROGRAMUL INTERREG NEXT UNGARIA-SLOVACIA-ROMÂNIA-UCRAINA 2021-2027

La momentul elaborării prezentului document strategic nu erau definitivate conținutul și grila de aplicabilitate a programului.

PROGRAMUL TRANSNAȚIONAL AL DUNĂRII 2 [237]

Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (MTIC) coordonează, împreună cu *Ministerul pentru Acțiuni Climatice, Mediu, Energie, Mobilitate, Inovare și Tehnologie* și *Compania de administrare a căilor navigabile Via Donau din Austria*, ***Aria Prioritară 1a – Îmbunătățirea mobilității şi intermodalității - Căi Navigabile Interioare (AP 1a)*** din cadrul ***Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD).***

SUERD s-a constituit ca un mecanism comunitar de cooperare a statelor din bazinul Dunării, destinat dezvoltării economice şi sociale a macro-regiunii dunărene, prin consolidarea implementării în regiune a politicilor şi legislaţiei UE. În cadrul *SUERD* au fost definite **12 Arii Prioritare de cooperare** acoperind domenii precum transporturi, energie, mediu, cultură, turism, educație și cercetare, competitivitate, capacitate administrativă, securitate și combaterea crimei organizate, fiecare arie prioritară fiind coordonată de câte 2 state, din cele 14 state participante în cadrul strategiei.

În anul 2020, Comisia Europeană a publicat *Planul de Acțiune* revizuit (SWD(2020) 59 final) acesta reprezentând un document de lucru pentru coordonatorii de arii prioritare, pentru statele participante la *SUERD* dar și pentru finanțarea aferentă perioadei 2021 – 2027.

[237] *Sursa: http://www.mt.gov.ro/web14/strategia-ue-pentru-regiunea-dunarii*

În luna iunie 2020 a fost semnat contractul de finanțare dintre *Autoritatea de management a Programului Transnațional Dunărea și compania Via Donau*, partener lider, pentru proiectul "*Coordonarea Ariei Prioritare 1a*" (DTP–PAC2-PA 1a). Valoarea contractului este de 352.941 Euro, din care bugetul MTIC este de 115.150 Euro (85% FEDR – 97.877,50 Euro și 15 % buget de stat – 17.272,50 Euro). Perioada de implementare a contractului este 1 ianuarie 2020 – 31 decembrie 2022.

Tematicile care vor fi adresate de coordonatorii AP 1a, împreună cu statele membre SUERD, pe perioada derulării contractului, sunt următoarele:

- *Infrastructura și managementul căilor navigabile și porturilor*
- *Dezvoltarea afacerilor*
- *Modernizarea flotei*
- *Serviciile de informare fluvială*
- *Pregătire profesională și locuri de muncă*
- *Proceduri administrative.*

PROGRAMUL INTERREG EUROPA 2021-2027

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației gestionează programul de cooperare Interreg Europe în calitate de *Autoritate Națională*, și participă în *Comitetul de programare pentru perioada 2021-2027* alături de celelalte Autorități Naționale din statele partenere în program.

Pentru asigurarea unui cadru transparent de colaborare instituţională, *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei* organizează în prezent procesul de selecţie a ONG-urilor și instituțiilor de învățământ superior care vor face parte din componenţa Grupului Național de Lucru pentru programarea Interreg Europe 2021-2027.

PROGRAMUL URBACT IV [238]

Ca program de cooperare teritorială europeană, ***URBACT*** încearcă să consolideze eficiența *Politicii de coeziune* și astfel, promovarea schimbului de experiență, creșterea capacității și identificarea, transferul și valorificarea practicilor urbane durabile și integrate.

De asemenea, *URBACT* urmărește sprijinirea acțiunilor și completarea inițiativelor suplimentare prevăzute în propunerea de *Regulament pentru Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)* și alte elemente, care sunt relevante pentru contextul urban european, în special *Inițiativa Urbană Europeană, Agenda Urbană pentru UE, Acordul Verde al UE și* revizuirea *Cartei de la Leipzig.*

În februarie 2020 au început activitățile de pregătire pentru planificarea ***Programului de cooperare URBACT IV.*** Pentru asigurarea unui cadru transparent de

[238] *Sursa: https://www.mlpda.ro/subarticles/7/selectiereprezentantisocietatecivilasubgrupnationalurbactiv*

colaborare instituţională, *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei* organizează procesul de selecţie a ONG-urilor și instituțiilor de învățământ superior care vor face parte din componenţa *Grupului Național de Lucru* pentru Programarea URBACT IV. În acest context, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei îşi exprimă intenţia de a include ca membri în Grupul de Lucru reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale, precum și reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior, implicați în strategii, planuri și studii privind dezvoltarea urbană durabilă și planificarea urbană.

PROGRAMUL INTERACT IV

La momentul elaborării prezentului document strategic nu erau definitivate conținutul și grila de aplicabilitate a programului.

PROGRAMUL ESPON

Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră (**„Interreg”**) va ajuta statele membre să depășească **obstacolele transfrontaliere** și să dezvolte **servicii comune**. Comisia propune un nou instrument pentru regiunile de frontieră și pentru țările dornice să-și armonizeze cadrele juridice, denumit ***Mecanismul transfrontalier european***.

Pornind de la succesul acțiunii pilot din 2014-2020, Comisia propune crearea **Investițiilor interregionale pentru inovare**. Regiunile cu active corespunzătoare de „specializare inteligentă” vor fi sprijinite mai mult pentru alcătuirea **clusterelor paneuropene** în sectoare prioritare precum datele masive (big data), economia circulară, sistemele avansate de fabricație sau securitatea cibernetică.

PROGRAMELE NAȚIONALE 2021–2027 FONDURILE EUROPENE DEDICATE AFACERILOR INTERNE

Direcția Fonduri Externe Nerambursabile din Ministerul Afacerilor Interne a supus, în anul 2020, consultării publice versiunile preliminare ale programelor naționale cofinanțate din ***fondurile europene dedicate afacerilor interne 2021-2027***, respectiv:

- ***FONDUL AZIL, MIGRAȚIE ȘI INTEGRARE (FAMI)*** – propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului final de instituire a *Fondului azil, migrație și integrare* – COM/2018/471 final. *Obiectivul de politică al FAMI* este de a contribui la o *gestionare eficace a fluxurilor de migrație*, în conformitate cu acquis-ul relevant al Uniunii și în conformitate cu angajamentele Uniunii privind drepturile fundamentale.
- ***FONDUL SECURITATE INTERNĂ (FSI)*** – Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Fondului securitate internă – COM(2018) 472 final. *Obiectivul de politică al FSI* este de a contribui la *asigurarea unui nivel înalt de securitate în Uniune*, în special prin prevenirea și

combaterea terorismului și a radicalizării, a criminalității grave și organizate și a criminalității informatice, prin gestionarea în mod eficace a riscurilor și crizelor legate de securitate și prin acordarea de asistență și protecție victimelor infracțiunilor.

- ***INSTRUMENTUL PENTRU MANAGEMENTUL FRONTIERELOR ŞI VIZE (IMFV)*** **–** Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire, ca parte a Fondului de gestionare integrată a frontierelor, a instrumentului de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și vize – COM/2018/473 final. *Obiectivul de politică al IMFV* este *asigurarea unei gestionări europene integrate solide și eficace a frontierelor externe* și, în același timp, protejarea liberei circulații a persoanelor în cadrul Uniunii, cu respectarea deplină a angajamentelor Uniunii privind drepturile fundamentale, contribuind astfel la asigurarea unui nivel înalt de securitate în Uniune.

EUROPEAN CITY FACILITY (EUCF)

EUROPEAN CITY FACILITY (EUCF) urmărește să sprijine autoritățile locale în elaborarea Conceptelor de Investiții (CI) pentru implementarea măsurilor din planurile locale de acțiune privind clima și energia. ***Obiectivul general*** al ***EUCF*** este de a construi o bază substanțială de proiecte de investiții în domeniul energiei, în orașele europene.

EUCF este destinat tuturor autorităților locale și asocierilor acestora din cadrul celor 27 State Membre UE și din Regatul Marii Britanii. Solicitanții trebuie să dețină un plan pentru energie și climă, aprobat politic. Acesta poate fi *PAED* (*Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă*) sau *PACED* (*Plan de Acțiune pentru Clima și Energie Durabilă*), elaborate în cadrul *Convenției Primarilor*, ori planuri cu ambiții similare având obiective în domeniul climei și energiei, stabilite cel puțin pentru anul 2020.

EUCF finanțează activități precum studii de fezabilitate, analize de piață, de risc, juridice, economice sau financiare, analize privind părțile interesate etc. care sunt necesare pentru dezvoltarea Conceptului de Investiții. Aceste activități pot fi realizate de personalul angajat sau de experți subcontractați. Grantul nu poate finanța în mod direct investiții reale, dar acoperă costurile pentru mobilizarea resurselor și serviciilor de acces în dezvoltarea unui Concept de Investiții.

PROGRAMUL PRIVIND SPRIJINIREA EFICIENȚEI ENERGETICE ŞI A GESTIONĂRII INTELIGENTE A ENERGIEI ÎN INFRASTRUCTURA DE ILUMINAT PUBLIC

Programul are ca *obiective principale* modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat cu LED, precum şi achiziţionarea şi instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiţii.

Finanţarea din partea *Administrației Fondului pentru Mediu (AFM)* se acordă în funcţie de categoria unităţii administrativ-teritoriale, organizate la nivel de comună, oraş sau municipiu, după cum urmează:

- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populaţie de până la 4.000 locuitori - maximum 500.000 lei;*
- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populaţie de peste 4.001 locuitori - maximum 1.000.000 lei.*

De asemenea, Grant-ul se acordă în procent de maximum 90% din cheltuielile eligibile pentru proiecte prevăzute a se realiza în intravilan, pe domeniul public/privat, aflat în proprietatea/administrarea solicitantului sau a autorităţii deliberative a acestuia; terenul pus la dispoziţie pentru realizarea proiectului este liber de sarcini, nu face obiectul unui litigiu în curs de soluţionare la instanţele judecătoreşti, nu face obiectul vreunei revendicări potrivit unei legi speciale sau dreptului comun, nu face obiectul procedurii de expropriere pentru cauză de utilitate publică; respectă prevederile standardelor din seria SR EN 13201 pentru iluminat public şi ale standardelor din seria SR EN 60598 pentru corpuri de iluminat asumate prin cererea de finanţare; cuprinde şi achiziţionarea şi instalarea sistemului de dimare/telegestiune care permite reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiţie; demonstrează economie de energie de minimum 40%.

Din punct de vedere al *eligibilității cheltuielilor*, programul prevede următoarele:

- cheltuielile pentru proiectare şi asistenţă tehnică sunt eligibile cumulat, în limita a 5% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiţiei de bază;
- cheltuielile cu consultanţa sunt eligibile în limita a 4% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiţiei de bază;
- cheltuielile pentru investiţia de bază:
  - *achiziţionarea şi instalarea corpurilor de iluminat LED cu eficienţă energetică ridicată;*
  - *achiziţionarea şi instalarea sistemului de dimare/telegestiune care permite reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiţie;*
- TVA aferentă proiectului în condiţiile în care aceasta a fost solicitată şi nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice alte mijloace potrivit prevederilor legale.

PROGRAMUL PRIVIND ÎMBUNĂTĂŢIREA CALITĂŢII AERULUI ŞI REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ - Autobuze și Troleibuze Electrice/GNC, Tramvaie și Troleibuze

Programul are ca *obiective principale* Achiziţionarea de autobuze noi electrice, autobuze noi electric hibride, autobuze noi alimentate cu GNG, troleibuze noi și tramvaie noi. Finanţarea nerambursabilă, asigurată de *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, se acordă în cuantum de până la 80% din cheltuielile eligibile ale proiectului.

Suma maximă finanţată pentru fiecare categorie de oraș:

- ✓ < 50.001 locuitori - 1.000.000 lei
- ✓ 50.000-250.000 locuitori - 40.000.000 lei

- ✓ > 250.001 locuitori - 53.000.000 lei.

Dacă suma solicitată prin cererea de finanţare depăşeşte pragul maxim permis aferent numărului de locuitori, diferenţa rezultată va fi considerată neeligibilă.

Eligibilitatea proiectului presupune ca:

- vehiculele solicitate aparțin categoriei M3 – respectiv autobuze electrice, autobuze electric hibride, autobuze alimentate cu GNC, troleibuze – și tramvaie;
- omologare tramvaie:
  - *să îndeplinească cerințele obligatorii ale normelor, regulamentelor și legislației românești și europene în domeniul construcției și circulației tramvaielor;*
  - *să fie omologate de către producător, respectiv să posede un certificat de omologare, emis în țările membre ale Uniunii Europene sau a unei țări care are încheiat un contract cu Uniunea Europeană ce garantează recunoașterea reciprocă a cerințelor obligatorii sau ale celor echivalente cu privire la omologare.*
- autobuzele/troleibuzele vor avea omologările pentru vehicule complete, acordate de către autorităţile competente din statele membre ale Uniunii Europene, în categoria M3, clasa I sau Certificat de omologare de tip RAR (Registrul Auto Român) conform Legii nr. 230/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- toate vehiculele de transport public achiziţionate (troleibuze, autobuze, tramvaie) vor întruni cerinţele legate de accesibilitate pentru persoanele cu mobilitate redusă.

Eligibilitatea cheltuielilor prevede:

- Achiziția de autobuze electrice;
- Achiziția de autobuze electric-hibride;
- Achiziția de autobuze alimentate cu gaz natural comprimat (CNG);
- Achiziția de troleibuze;
- Achiziția de tramvaie;
- Consultanță, în limita a 5% din valoarea proiectului;
- TVA, dacă aceasta este nedeductibilă.

PROGRAMUL PRIVIND REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ÎN TRANSPORTURI, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: Staţii de reîncărcare pentru vehicule electrice în municipiile reşedinţe de judeţ

Programul are ca obiectiv principal dezvoltarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor cu energie electrică.

Finanţarea asigurată de *Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)*, se acordă în funcţie de categoria unităţii administrativ-teritoriale, după cum urmează:

- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populaţie de până la 4.000 locuitori - maximum 500.000 lei;*
- ✓ *unitate administrativ-teritorială cu o populaţie de peste 4.001 locuitori - maximum 1.000.000 lei.*

Finanţarea nerambursabilă se acordă în cuantum de 90% din cheltuielile eligibile, iar pentru instalarea unei staţii de reîncărcare *AFM* finanțează până la 190.000 lei.

Tipuri de proiecte finanțate prin program:

- staţiile de reîncărcare formate din minimum 2 puncte de reîncărcare, alimentate de acelaşi punct de livrare din reţeaua publică de distribuţie, din care 1 punct de reîncărcare permite încărcarea multistandard în curent continuu, la o putere ≥ 50 kW, şi 1 punct de reîncărcare permite încărcarea în curent alternativ la o putere ≥ 22 kW a vehiculelor electrice. Staţia de reîncărcare va permite încărcarea simultană la puterile declarate;
- staţiile de reîncărcare vor respecta standardul IEC 61851 (sistem de încărcare conductivă pentru vehicule electrice);
- staţiile de reîncărcare vor fi echipate cel puţin cu prize şi conectori de tip 2 pentru vehicule, conform descrierii din *Standardul EN62196-2*, pentru încărcarea în curent alternativ şi cu conectori multistandard, dintre care unul este al sistemului de reîncărcare combinat Combo 2, conform descrierii din *Standardul EN62196-3*, pentru încărcarea în curent continuu;
- staţiile de reîncărcare comunică prin protocol de tip *OCPP - Open Charge Point Protocol* - minim 1.5 şi dispun de meniu în limba română şi în limba engleză.

Eligibilitatea cheltuielilor prevede:

- *cheltuieli pentru achiziţia de staţii de reîncărcare a vehiculelor electrice;*
- *cheltuieli cu lucrări de construcţii şi montaj al staţiilor de reîncărcare;*
- *cheltuieli aferente instalaţiilor electrice, cu excepţia cheltuielilor aferente instalaţiei de racordare până la punctul de delimitare. Acestea vor fi evidenţiate separat în cadrul devizului general;*
- *cheltuieli efectuate pentru realizarea şi instalarea panoului de informare;*
- *taxa pe valoarea adăugată aferentă proiectului în condiţiile în care aceasta a fost solicitată şi nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice alte mijloace potrivit prevederilor legale;*
- *cheltuieli cu active necorporale noi (brevete, licenţe, knowhow);*
- *cheltuieli diverse şi neprevăzute conform Hotărârii Guvernului nr. 907/2016, cu modificările şi completările ulterioare;*
- *cheltuieli cu studiul de fezabilitate şi proiectul tehnic, în procent de maximum 4% din valoarea eligibilă a capitolului „investiţie de bază“.*

APEL DE PROPUNERI „ELABORAREA PLANURILOR DE ATENUARE ȘI ADAPTARE ÎN MUNICIPALITĂȚI”

Programul are ca obiective principale îmbunătăţirea stării mediului înconjurător în ecosisteme şi reducerea efectelor adverse ale poluării şi ale altor activităţi ale omului.

În cadrul acestui apel se vor finanța un număr de maxim 8 proiecte care vor viza elaborarea planurilor de măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice. Ulterior, 4 dintre aceste 8 planuri vor fi selectate în următorul apel denumit “*Implementarea planurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice*”, prin intermediul căruia se vor putea pune în practică măsurile de adaptare planificate.

Finanţarea este asigurată de *Mecanismul Financiar Granturi SEE și Norvegiene 2014-2021*, rata maximă a grantului fiind de 100% din costurile totale eligibile ale

proiectului pentru autorități locale sau regionale (municipii/consilii județene), pentru elaborarea planurilor de atenuare și adaptare în municipalități:

- ✓ valoare minimă proiect: 100.000 Euro
- ✓ valoare maximă proiect: 125.000 Euro.

Finanțarea se acordă oricărei instituții publice în a cărei atribuții intră, printre altele, și protecția mediului și/sau protecția naturii (Consilii Județene, Consilii Locale/municipalități), singură sau in parteneriat cu

- *parteneri de proiect din Romania*: ONG, SRL, institutie publica (APM, ANANP; CJ, CL etc.), institutie de cercetare, institutie de invatamant
- *parteneri de proiect din Statele Donatoare*: orice entitate publica sau privata, comerciala sau necomerciala infiintata in unul din Statele Donatoare (Islanda, Liechtenstein și Norvegia).

Proiectele finanțate prin program implică elaborarea de măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice pentru a fi implementate la nivelul municipiilor aferente proiectului, precum și activități care vor contribui în mod indirect la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice.

Eligibilitatea cheltuielilor prevede:

- *servicii de consultanță;*
- *elaborarea strategiilor și a planurilor de măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice*
- *desfășurarea unor workshopuri cu scopul consultării factorilor de decizie interesati, pentru definirea problematicilor și a soluțiilor de adaptare la schimbările climatice cu impact atât la nivel local, cât și regional;*
- *elaborarea unor studii de impact si scenarii climatice pentru zonele urbane mari;*
- *elaborarea unor studii în vederea identificării la nivelul municipalității a zonelor cu risc ridicat la schimbările climatice (insule de căldura, date meteorologice, disponibilitatea resurselor de apă și aglomerarea populației din puncte specifice);*
- *analiza si/sau dezvoltarea mecanismelor interinstituționale necesare pentru asigurarea unei mentenanțe eficiente a infrastructurii de drenaj ale apelor pluviale;*
- *dezvoltarea unor măsuri de planificare urbană verde - albastru, cum ar fi acoperișurile verzi, fațadele verzi, coridoarele verzi, zonele umede, plantarea copacilor în parcări și de-a lungul drumurilor, grădini urbane sau grădini instituționale care servesc în principal scopuri educaționale, terapeutice sau sociale în spitale și școli, etc;*
- *elaborarea unor studii privind identificarea zonelor (inclusiv ale arterelor rutiere) cu capacitate scăzută de drenare a apelor pluviale;*
- *realizarea de studii de fezabilitate privind amplasarea în subteran a cablurilor electrice și/sau de telecomunicații.*

5.4. Viziune și obiective de dezvoltare ale Municipiului Târgu Jiu

5.4.1. VIZIUNEA

Municipiul TÂRGU JIU va deveni un oraș european care respectă principiile și regulile pentru o dezvoltare durabilă și competitivă, un oraș inteligent și un pol cultural și turistic al regiunii, ce oferă un mediu sănătos și un nivel ridicat al calității vieții pentru locuitorii săi

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu pentru perioada 2021-2027 stabilește o viziune integrată și exhaustivă pe termen lung asupra dezvoltării durabile a comunității, bazată pe coeziune și competitivitate economică, socială și teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru toți membrii comunității locale, regionale, naționale și transfrontaliere, deopotrivă persoane fizice sau juridice.

Pentru elaborarea viziunii de dezvoltare s-a avut în vedere proiecţia dezvoltării viitoare a localităţii prin prisma aşteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari şi/sau cu impact direct asupra direcţiei şi intensităţii de dezvoltare a ansamblului resurselor umane şi facilităţilor operaţionale prin care se consolidează potenţialul de creştere a calităţii vieţii în municipiul Târgu Jiu.

Totodată, concomitent cu relevanţa viziunii definite, un aspect deosebit de important a fost reprezentat de consistenţa şi caracterul multidimensional, integrator al acesteia. Astfel, calitatea vieţii este un indicator complex, care exprimă percepţia individului despre existenţa sa în contextul culturii şi a sistemului de valori în care trăieşte.

În formularea viziunii şi obiectivului general privind ţinta localităţii pe termen lung, s-a asigurat respectarea unor principii general valabile, care reprezintă cheia de control în implementarea şi monitorizarea strategiei pe termen scurt, mediu şi lung deopotrivă:

- *corelaţia directă între strategiile generale naţionale şi regionale, strategiile specifice, măsurile şi proiectele prioritare identificate în funcţie de nevoile comunităţii;*
- *asigurarea nivelului participativ al tuturor factorilor locali prin mecanisme de consultare publică, implicarea tuturor părţilor interesate prin parteneriate public-privat, a populaţiei la elaborarea sau realizarea unei strategii generale/specifice/proiecte. Populaţia, agenţii economici, implicaţi activ în*

parteneriate destinate dezvoltării durabile, vor constitui vocea oraşului, care se va face auzită prin participare civică susţinută, prin implicare activă în viaţa oraşului, în beneficiul tuturor;

- *eficienţa utilizării resurselor umane şi financiare de care dispune comunitatea – proprii sau atrase - prin integrarea lor.*

Ca urmare, viziunea propusă reprezintă un deziderat ambiţioMPAs, prin care se armonizează întregul spectru de cerinţe şi condiţii prin care să se mobilizeze aspiraţiile şi resursele municipiului spre o dezvoltare integrată durabilă, inteligentă, competitivă.

5.4.2. MISIUNEA

Pentru atingerea viziunii propuse, Municipalitatea TÂRGU JIU va adopta acțiunile și măsurile necesare pentru a asigura dezvoltarea economică și socială durabilă a orașului și promovarea principiilor mobilității durabile și smart-city, cu scopul utilizării eficiente a potențialului uman, economic, natural și cultural de care dispune municipiul

Misiunea are rolul de a conduce la materializarea viziunii la nivelul anului 2027, limita orizontului de planificare al strategiei actuale. Este evident că amploarea deosebită a misiunii asumate face ca aceasta să poată fi îndeplinită numai prin efortul comun și implicarea tuturor factorilor mediului social, economic şi instituţional al municipiului Târgu Jiu.

Astfel, rolul administraţiei locale este acela de a propune şi a asigura cadrul de armonizare a aspiraţiilor şi posibilităţilor actuale pentru definirea şi, ulterior, punerea în practică a planurilor și strategiilor concepute în parteneriat, prin utilizarea eficientă a resursele financiare și umane și prin atratgerea de noi resurse.

Datorită caracterului dinamic al factorilor şi condiţiilor definitorii la un moment dat pentru mediul socio-economic, abordarea privind misiunea viitoare este necesar să fie, de asemenea, dinamică, flexibilă, conectată puternic la mediul intern şi extern de manifestare a vieţii comunităţii.

Administrația publică locală dorește sa fie angrenajul ce va faciclita implementarea prezentei strategii, susținând contribuția fiecărui cetățean la implementarea ei, pentru a atinge obiectivele propuse.

5.5. Obiectivele strategice ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu

5.5.1. CONTEXTUL DEFINIRII OBIECTIVELOR STRATEGICE

Finanțările europene pentru dezvoltare, se vor concentra pe proiecte inovative, prietenoase cu mediu in viitorul cadru financiar al Uniunii Europene 2021-2027. România dispune în prezent de două strategii naționale care menționează cinci domenii de bază dar, pe lângă acestea, fiecare dintre cele 8 regiuni de dezvoltare are propria sa strategie cu o listă proprie de domeniii identificate. Toate acestea trebuie analizate și îmbinate pentru a obtine niște direcții coerente de dezvoltare integrată.

Și Municipiul Târgu Jiu are în vedere dezvoltarea de documente strategice pentru a stabilii priorități cu scopul de a crea un avantaj în dezvoltarea pe termen lung. Strategiile elaborate la nivel local au o importanță deosebită în ceea ce privește utilizarea fondurilor europene pentru exercițiul financiar 2021-2027, care să ducă la îndeplinirea principalului deziderat al municipiului:

În conformitate cu prevederile aprobate prin *Memorandum-ul* pe tema: *Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027*, este abolut necesară elaborarea unor documente strategice care sa asigure continuarea dezvoltării durabile inteligente a municipiului, creșterea competitivității pe termen lung a economiei locale, dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază, perfecționarea și utilizarea eficientă a capitalului uman autohton, precum și implementarea politicilor europene în ceea ce privește eficiența energetică, conectivitatea, tehnologiile inteligente, mobilitatea durabilă, ocuparea, educația, incluziunea socială, dezvoltarea teritorială integrată, turismul, patrimoniul, cultura, securitatea urbană, prin stabilirea unor planuri de acțiune coerente, în toate domeniile importante, precum și prin identificarea tuturor surselor de finanțare care să asigure implementarea cu succes a măsurilor și proiectelor propuse.

Astfel, este evidentă necesitatea elaborării ***Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu pentru perioada 2021–2027,*** în cadrul proiectului ***„Echilibru și Dinamism”***, finanțat prin Programul Operational Capacitate Administrativă, axa prioritară „Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente", operațiunea ,,Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice·'

Prin implementarea proiectului vor fi asigurate elementele definitorii pentru fundamentarea deciziilor și asigurarea unei planificări strategice integrate și coerente, respectiv *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană*.

Obiectivul general al proiectului este în concordanță cu *obiectivul specific 2.1 al POCA*, respectiv: *"Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP"*.

Totodată**,** proiectul contribuie în mod direct la atingerea *obiectivului general II al SCAP - ,,Implementarea unui management performant în administrația publică*", respectiv a *obiectivului specific 11.1 – „Creșterea coerenței, eficienței, predictibilității și transparenței procesului decizional în administrația publică".*

De asemenea, proiectul va avea un rol important în atingerea *obiectivului specific 11.1.4 – „Creșterea calității procesului decizional la nivelul administrației publice locale, pentru a raspunde în mod fundamentat și coerent nevoilor comunității locale, contribuind la asigurarea instrumentelor necesare pentru o abordare coerentă și coordonată a aspectelor referitoare la procesul decizional, resursele umane, procesele interne, asigurarea calității, ca premise ale dezvoltarii viitoare".*

Astfel, prin implementarea proiectului vor fi stabilite misiunea, viziunea și planul de acțiune pe termen mediu și lung, prin elaborarea documentelor de planificare strategică fundamentale.

Proiectul va conduce la îmbunătățirea proceselor interne la nivelul Municipiului Târgu Jiu, furnizand instrumentele necesare pentru priotizarea investițiilor, încadrarea acestora în timp funcție de conditionalitățile locale, regionale, naționale și europene, pentru evaluarea riscurilor și pentru monitorizarea implementării planurilor de acțiune stabilite.

De asemenea, prin parcurgerea etapelor de consultare publică, atât în etapa de analiză a situației actuale, cât și în cea de formulare a planului de acțiune pentru documentele strategice ce vor fi elaborate, proiectul va contribui la atingerea *obiectivului specific 11.1.5* – „*Consolidarea transparenței decizionale*".

Un alt *obiectiv* atins prin proiect este acela al *dezvoltării de competențe pentru administrația publică, prin formarea profesională, o parte a personalului UAT Târgu Jiu urmând a fi instruită* în aspecte legate de conditionalitățile specifice pentru perioada de finanțare 2021-2027, precum și în privinta procedurilor de prioritizare a proiectelor, de monitorizare a implementării planurilor de acțiune și de evaluare a rezultatelor acestora.

Obiectivele specifice în elaborarea *SIDU 2021-2027 sunt*:

- *necesitatea actualizării documentelor programatice existente, printr-o prelungire a planificării pe termen mediu și lung și stabilirea unor noi obiective, adaptate la noul context social-economic și la noile instrumente de finanțare;*
- *asigurarea unei tranziții de la perioada de programare financiară 2014-2020 către viitoarea perioadă de programare 2021-2027;*
- *asigurarea premiselor unei utilizări eficiente și eficace a fondurilor europene și naționale;*
- *necesitatea existenței unei Strategii integrate, care să permită combinarea domeniilor de intervenție din toate cele cinci obiective de politică ale Uniunii Europene;*
- *asigurarea fundamentului pentru o abordare flexibilă pentru perioada de programare 2021- 2027, privind modul de implementare a fondurilor europene, în sensul definirii proiectelor punctuale dedicate administrației locale, dar și a unora*

care să se încadreze în strategii integrate pentru zone metropolitane sau aglomerări urbane;

- *analiza efectelor implementării planurilor de acțiune ale documentelor strategice corespunzatoare perioadei anterioare și determinarea deficiențelor și necesităților de acțiune pentru perioada care urmează;*
- *identificarea surselor de finanțare și definirea unui plan de acțiune care să asigure accesarea la un nivel maxim a fondurilor disponibile;*
- *definirea procedurilor de prioritizare a proiectelor pe baza unei analize multicriteriale cu parametrii bine definiți;*
- *stabilirea criteriilor de monitorizare a implementării planului de acțiune, a responsabilităților și modului de management al riscurilor, astfel încât să se asigure obținerea rezultatelor și indicatorilor estimați.*

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027 integrează obiectivele și prioritățile strategice care alcătuiesc o politică economică drept sprijin pentru societate, în scopul de a spori bunăstarea cetățenilor săi, prin creșterea competitivității și productivității, promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii competitive.

În concluzie, *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027* reprezintă un nou plan de dezvoltare și modernizare a municipiului, prin stimularea utilizării tehnologiilor inovative cu impact pozitiv asupra calității vieții cetățenilor, protejării mediului, dezvoltării mediului de afaceri și a dezvoltării durabile a comunităților locale și societății în general.

Viziunea de dezvoltare, obiectivele strategice și obiectivele specifice corespunzătoare stabilesc și dezvoltă un set de măsuri în care sunt integrate, în termeni operaționali, acțiunile programelor de cheltuieli ale guvernanței locale.

Abordarea participativă și dezvoltarea de jos în sus, prin implicarea unui număr mare de actoril locali, precum și schițarea scenariilor de dezvoltare pe baza viziunii exprimate de aceștia, asigură legitimitate demersului de planificare strategică și asigură durabilitatea acțiunilor publice.

5.5.2. OBIECTIVE STRATEGICE

SIDU 2021-2027 urmărește creșterea bunăstării și calității vieții cetățenilor prin promovarea cunoașterii și a inovării, crearea locurilor de muncă de calitate, creșterea mobilității cetățenilor, consolidarea coeziunii sociale, a echilibrului teritorial și a unei economii durabile și competitive, susținută de administrația locală.

În vederea realizării deziderateloor misiunii strategice a Municipiului Târgu Jiu, se propun următoarele **obiective strategice**:

O.S.1. *Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate*

O.S.2. *Asigurarea unei mobilități urbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor*

O.S.3. *Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora*

O.S.4. *Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate*

O.S.5. *Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile*

O.S.6. *Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic, cultural și de agrement*

O.S.7. *Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale*

Interacțiunea resurselor, corelarea nevoilor comune, concentrarea eforturilor și a responsabilităților partenerilor publici locali, ale căror acțiuni se completează cu viziunea de dezvoltare a mediului privat prin îmbunătățirea proceselor tehnologice folosite și diversificarea activităților ecomomice, vor asigura atingerea obiectivelor strategice asumate.

Implementarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021-2027* va determina creșterea nivelului de predictibilitate a acțiunilor, managementul eficient al politicilor publice, crearea conexiunii dintre planificarea politicilor publice și elaborarea bugetelor locale multianuale, creșterea coerenței și eficienței în cheltuirea fondurilor publice. Este imperios necesar ca Strategia să fie elaborată în contextul noilor abordări ale Uniunii Europene privind modul de gestionare a instrumentelor structurale în cadrul regiunilor dezvoltate și mai puțin dezvoltate la nivel comunitar, și să fie în strânsă corelare cu politicile, planurile și proiectele derulate sau în curs de implementare, cuprinse în *Strategia de dezvoltare* anterioară.

Viziunea, gândirea și implementarea noii strategii trebuie să fie complementare celor definite în cadrul SIDU 2014-2023, să completeze programele gândite anterior, să coreleze viziunile și conceptele implementate și să asigure bazele tehnologice pentru provocările viitoare.

Pentru a asigura corelarea externă cu alte documente de planificare-programare, în definirea celor **6 obiective strategice** de dezvoltare durabilă a Municipiului Târgu Jiu, au fost analizate și strategiile existente la nivel național, regional și județean aflate în curs de elaborare sau finalizate. Astfel obiectivele de dezvoltare răspund următoarelor **documente de planificare-programare**:

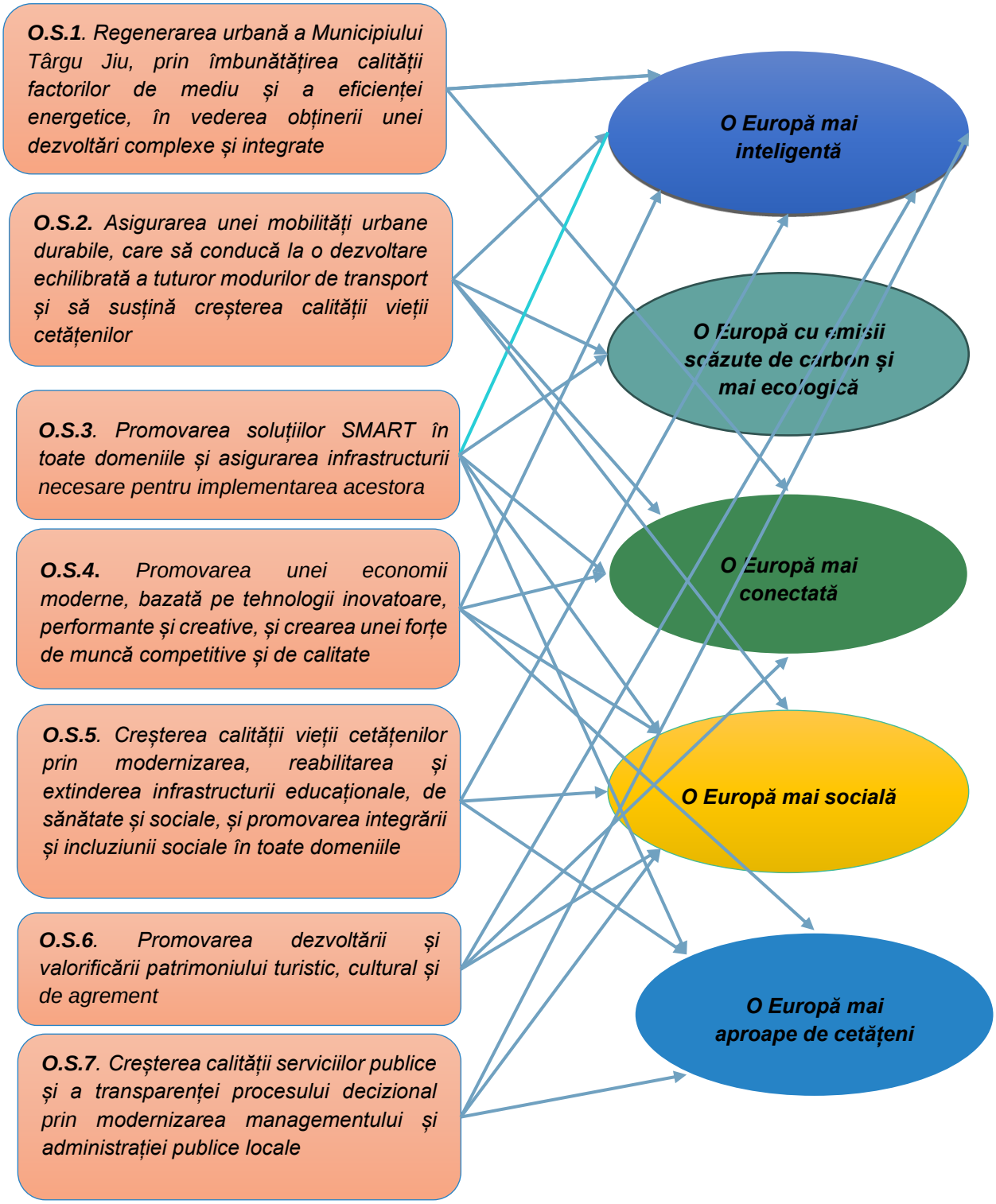
- ***Acordul de parteneriat pentru România aferent perioadei de programare 2021-2027***

- ***Strategii naționale:***
  - *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*
  - *Strategia de Dezvoltare Teritorială a României - România Policentrică 2035*
  - *Planul National de Relansare și Reziliență (PNRR)*
  - *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030*
  - *Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050*
  - *Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030;*
  - *România Educată – Viziune și Strategie 2018-2030;*
  - *Planul de Amenajare a Teritoriului Național Secțiunea VIII - Zone cu resurse turistice;*
  - *Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului 2019-2029*
  - *Master Planul General de Transport al României*
  - *Strategia Națională privind Imigrația pentru perioada 2019 – 2022;*

- ***Strategii și planuri de dezvoltare la nivel regional și județean:***
  - *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia (PDR) 2021-2027*
  - *Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Gorj (PATJ Gorj)*
  - *Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) 2016 – 2025 pentru Regiunea de Dezvoltare Sud–Vest Oltenia.*

De asemenea, Obiectivele strategice, prin care se urmărește realizarea viziunii generale la orizontului anului 2027 și îndeplinirea misiunii asumate, au fost formulate în concordanță cu cele ***5 obiective politice ale Politicii de coeziune a Uniunii Europene și cu cele 17 obiective strategice ale Agendei 2030***, cu scopul de a contribui inclusiv la realizarea Țintelor 2030 asumate în ***Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030***.

Fig. 5.1. Corespondența cu obiectivele de politică 2021-2027 ale Uniunii Europene

Corespondența între obiectivele strategice ale *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027* și politicile și obiectivele stabilite la nivel european și național este evidențiată în diagrama de mai sus, respectiv în tabelul următor:

Tab. 5.1. Corespondența cu obiectivele Agendei 2030

Obiectiv Agenda 2030	Obiectiv strategic SIDU
1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context	*O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate*
2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile	*O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate*
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă	*O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate* *O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic, cultural și de agrement*
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți	*O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate*
5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate	*O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate*
6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitației pentru toți	*O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile*
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern	*O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a*

	eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate *O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor*
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți	*O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile* *O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic, cultural și de agrement*
9. Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației	*O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor* *O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile*
10. Reducerea inegalităților în interiorul țării și între țări	*O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate*
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile	*O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate* *O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora*

	O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile* *O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic, cultural și de agrement* *O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale*
12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile	*O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate*
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor	*O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile* *O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale*
14. Conservarea şi utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor şi a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă	*O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile*
15. Protejarea, restaurarea şi promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deşertificării, stoparea şi repararea degradării solului şi stoparea pierderilor de biodiversitate	*O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile*

	O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile	*O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile* *O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale*
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă	*O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora* *O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate* *O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile* *O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale*

5.5.3. DOMENII DE INTERVENTIE ȘI ACȚIUNI SPECIFICE

În cadrul fiecărui obiectiv strategic, au fost identificate domenii de intervenție, iar pentru fiecare domeniu de intervenție au fost prevăzute o serie de măsuri/acțiuni care să permită gruparea proiectelor într-un mod logic și coerent, în vederea asigurării unei mai ușoare corelări cu sursele de finanțare identificate și a facilitării identificării proiectelor complementare.

Domeniile de intervenție (D.I.) corespunzătoare obiectivelor strategice (OS) ale *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027* sunt următoarele:

Tab. 5.2. Domenii de intervenție corespunzătoare obiectivelor strategice

Obiective strategice	Domenii de Intervenție	Măsuri și acțiuni
O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate	*D.I.1.1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități.*	Reabilitarea/dezvoltarea/extinderea și modernizarea rețelelor tehnico-edilitare
		Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile
		Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate
	D.I.1.2. Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public
		Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale, terțiare și administrative, prin modernizare energetică sustenabilă
		Achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice
	D.I.1.3. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi	Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană
		Monitorizarea poluării și promovarea reducerii acesteia
		Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului
		Îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și extinderea colectării selective
O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor	*D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere și implementarea de sisteme inteligente de transport.*	Reabilitarea infrastructurii rutiere, cu prioritate pe sectoarele pe care circulă transportul public
		Implementarea de sisteme inteligente de transport, în vederea creșterii siguranței utilizatorilor infrastructurii rutiere și a eficientizării procesului de transport
	D.I.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin	Investiții integrate pentru creșterea calității serviciului de transport public local și promovarea utilizării acestuia, în defavoarea

	promovarea principiilor mobilității urbane durabile	autovehiculului propriu, prin investiții integrate
		Investiții în infrastructura dedicată modurilor de deplasare alternative: mersul pe bicicletă și deplasările pietonale
		Investiții pentru creșterea și promovarea intermodalității
O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora	*D.I.3.1. Promovarea conceptului de SMART-CITY și dezvoltarea componentelor specifice acestuia.*	Promovarea conceptului de smart-city și realizarea de intervenții specifice în toate domeniile
O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate	*D.I.4.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii*	Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local, prin diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri
		Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente şi prin sprijinirea creării de noi IMM
		Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării
	D.I.4.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții	Pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaţionale şi de formare profesională
		Furnizarea de programe de formare profesională care să fie corelate cu cererea efectivă de pe piața forței de muncă
O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile	*D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta*	Realizarea, reabilitarea şi modernizarea infrastructurii educaţionale, precum şi dotarea cu echipamente şi materiale didactice de ultimă generaţie
	D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	Creșterea calității și accesibilității serviciului medical
	D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor sociale
		Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale

		Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială
O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic, cultural și de agrement	*D.I.6.1. Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului turistic și cultural*	Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural
	D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement	Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii sportive și de petrecere a timpului liber
O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice și a transparenței procesului decizional prin modernizarea managementului și administrației publice locale	*D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional*	Creșterea calității și transparenței actului decizional
		Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente

5.6. Portofoliu de proiecte

5.6.1. PORTOFOLIU DE PROIECTE

***Banca Mondială* a realizat, în anul 2020, o bază de date ce include portofoliul de proiecte al tuturor municipiilor și orașelor din România**. Aceste liste de proiecte au fost preluate din *Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)* disponibile ale municipiilor și orașelor din România.

Proiectele preluate au fost încadrate pe cele **6 obiective relevante *Politicii Urbane a României***:

I. Orașe mai inteligente
II. Orașe mai ecologice, fără emisii de carbon
III. Orașe mai conectate
IV. Orașe mai sociale
V. Orașe mai aproape de cetățeni
VI. Capacitate Administrativă

POLITICA URBANĂ [239] reprezintă viziunea de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și reziliență a României. Ea va stabili o agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.

[239] *Sursa: https://citadini.ro/*

***Politica Urbană* este elaborată în cadrul unui proiect de asistență tehnică derulat de *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației* și *Banca Mondială* în perioada septembrie 2019–martie 2022.**

Proiectul "*Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România*" este cofinanțat din *Fondul Social European (FSE),* prin *Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 – 2020 (cod SMIS 129720, cod SIPOCA 711).*

Obiectivul proiectului constă în elaborarea *Politicii Urbane* ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a orașelor din România, prin:

- ***fundamentarea cadrului normativ, investițional și financiar;***
- ***schimbarea mentalității în ceea ce privește procesul de dezvoltare urbană.***

Politica Urbană va cuprinde un set de principii directoare de planificare, dezvoltare, management și susținere a zonelor urbane de toate dimensiunile, ce va rezulta în urma unui proces colaborativ și de stabilire a responsabilităților între toate nivelurile de guvernare, bazat pe implicarea tuturor actorilor urbani relevanți, inclusiv societatea civilă și sectorul privat.

Politica Urbană va respecta principiul autonomiei locale și subsidiarității. Ea nu are rolul de a înlocui politicile urbane și strategiile locale, ci de a le fundamenta.

O politică urbană națională pentru toate categoriile de zone urbane este **fundamentală** în implementarea obiectivelor de dezvoltare ale ***Noii Agende Urbane*** aprobate în cadrul *Conferinței Habitat III a Organizației Națiunilor Unite*, în 2016, respectiv în implementarea acțiunilor *Agendei Urbane pentru UE*.

Politica Urbană va fi elaborată în conformitate cu prevederile *Noii Carte de la Leipzig*, document ce va fi aprobat în cadrul Președinției Germaniei la Consiliul UE, semestrul II 2020. Ea va asigura un **cadru unic de planificare** care va fundamenta programele de finanțare cu fonduri europene și naționale, pregătind astfel următorul

exercițiu de finanțare 2021-2027. În final, Politica Urbană va fi adoptată prin *Hotărâre de Guvern*.

În acest context, în anul 2018, *Banca Mondială în parteneriat cu Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România (FZMAUR)* și cu sprijinul autorităților publice subnaționale a identificat o serie de proiecte de dezvoltare urbană și cu impact metropolitan pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.

Pentru proiectele care nu au avut alocat un anumit buget în strategie, acesta a fost estimat. Estimarea bugetelor pe proiecte s-a făcut in principal în conformitate cu proiectele deja contractate, semnate și finanțate pe diferite programe operaționale. În principal, proiectele sunt aferente perioadei de programare 2014-2023, dar, din păcate, au existat situații când unele strategii nu fost actualizate.

În anul 2019, cetățenii au fost invitați să prioritizeze aceste proiecte, în funcție de importanța pentru comunitatea locală, în cadrul celei mai mari campanii de consultare publică din țară pe tema dezvoltării urbane, respectiv metropolitane. În urma acestui exercițiu de selectare, consultare și prioritizare, a fost dezvoltată prima viziune de dezvoltare metropolitană a României, mai exact **au fost agreate în comun, de către autoritățile publice și cetățenii din întreaga țară, aproximativ 10 proiecte de dezvoltare urbană, cu impact metropolitan și importante din punct de vedere strategic, pentru București și cele 40 de reședințe de județ din România.**

În ceea ce privește Portofoliul de proiecte prevăzut pentru aplicarea ***Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2021-2027,*** acesta a fost stabilit prin respectarea următoarelor **cerințe**:

- *Să conducă la realizarea viziunii strategice a Municipiului Târgu Jiu în perspectiva anului 2027;*
- *Să utilizeze la potențial maxim facilitățile de investiții eficiente identificate prin elementele de tipul „Oportunităților" reliefate prin analiza SWOT realizată pe domenii specifice relevante;*
- *Să satisfacă acoperirea unei nevoi actuale reale, stringente, conform rezultatelor din categoria „Puncte slabe" evidențiate în analiza SWOT;*
- *Să amelioreze/elimine condițiile favorizante de manifestare viitoare a unor elemente de categoria „Amenințări" evidențiate în analiza SWOT;*
- *Să producă efecte durabile în timp și să permită dezvoltarea /modernizarea facilă și flexibilă, în perspectiva unor necesități suplimentare apărute ulterior și/sau cerințe noi impuse de noile condiții tehnologice evidențiate pe parcurs;*
- *Să vizeze un spectru cât mai larg de beneficiari direcți/indirecți ai rezultatelor obținute în urma implementării proiectului respectiv;*
- *Să satisfacă restricțiile impuse de respectarea criteriilor de mediu aplicabile și să contribuie la potențarea factorilor calitativi de mediu;*
- *Să se bazeze pe o atitudine anticipativă și comprehensivă privind evidențierea ex-ante a factorilor de risc, cu minimizarea acestora pe cât de mult posibil;*
- *Să conducă la completarea setului de valențe pentru creșterea prestigiului municipiului și crearea unor elemente de specificitate locală.*

Prezentăm mai jos portofoliul de proiecte aferente *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu* 2021-2027, cu **repartiția proiectelor pe obiective strategice și domenii de intervenție**.

De asemenea, în tabel sunt prezentate **valorile estimate de implementare** a proiectelor propuse, precum și **sursa de finanțare identificată** pe baza informațiilor existente la momentul elaborării *SIDU Târgu Jiu 2021-2027*.

După apariția documentelor prin care se vor stabili condițiile specifice de finanțare pentru diferite programe operaționale și subdiviziuni ale acestora (*Ghidurile de finanțare*) se vor reevalua/completa informațiile prezentate mai jos. De asemenea, vor fi avute în vedere și alte surse de finanțare, în funcție de disponibilitatea acestora. Perioada de implementare a proiectelor este considerată ca fiind cea acoperită de orizontul strategic al documentului, aceasta urmând a fi actualizată în funcție de etapele de disponibilizare a fondurilor nerambursabile.

Tab. 5.3. Portofoliul de proiecte

Nr. Crt	Denumirea proiectului	Perioada de implementare	Valoarea proiectului (EURO)	Sursă de finanțare
O.S.1. Regenerarea urbană a Municipiului Târgu Jiu, prin îmbunătățirea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice, în vederea obținerii unei dezvoltări complexe și integrate				
D.I.1.1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități				
1.	Reabilitarea rețelei de apă și canalizare (parteneriat cu operatorul de distribuție)	2021-2027	8.000.000	PNRR, Buget local
2.	Extindere retele utilitati (energie electrica, gaze naturale)	2021-2027	800.000	Buget local, Alte surse de finantare
D.I.1.2. Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră				
3.	Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice	2021-2027	15.000.000	AFM, POR 2021-2027, Buget local
4.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din Municipiul Târgu Jiu	2021-2027	20.000.000	POR 2021-2027, Buget local
5.	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public la nivelul municipiului Târgu Jiu	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, Buget local
6.	Investitii in ferme fotovoltaice/eoliene pentru promovarea utilizarii energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali (posibil cu componentă de producere hidrogen)	2021-2027	8.500.000	POTJ
D.I.1.3. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi				
7.	Înființarea perdelei vegetale de protecție din zona CET pentru reducerea nivelului de poluare a aerului şi a nivelului de zgomot,	2021-2027	100.000	Buget local, Buget central, Alte surse de finanțare

	precum si pentru conservarea şi regenerarea biodiversităţii			
8.	Regenerarea urbană a Zonei Centrale, crearea de zone shared-space și extinderea spațiilor verzi	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local
9.	Regenerarea urbană a Parcului Central Constantin Brâncuși - Parcul Insulița	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local
10.	Regenerarea urbană a Parcului Coloanei fără Sfârșit	2021-2027	6.500.000	POR 2021-2027, Buget local
11.	"Împreună pentru viitor"- (plantare vegetație în parteneriat cu școlile)	2021-2027	10.000	Buget local, Alte surse de finanțare
12.	Investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate	2021-2027	3.000.000	POTJ
13.	Investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban	2021-2027	4.500.000	POTJ
14.	Adoptarea de măsuri pentru monitorizarea și îmbunătățirea calității aerului	2021-2027	150.000	PODD
15.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor, prevenirea eroziunii solului, dotarea cu echipamente a serviciilor voluntare pentru situații de urgență.	2021-2027	452.000	Buget local, Buget central, Alte surse de finanțare
16.	Extinderea Sistemului de management integrat al deșeurilor în Municipiul Târgu-Jiu - parteneriat CJ	2021-2027	8.000.000	PODS,POED, POIDS, POS, POT
17.	Sisteme integrate ecologice de colectare selectivă a deșeurilor (posibil parteneriat cu CJ)	2021-2027	1.000.000	PNRR
O.S.2. Asigurarea unei mobilități urbane durabile, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport și să susțină creșterea calității vieții cetățenilor				
D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere și implementarea de sisteme inteligente de transport.				
18.	Reabilitarea străzilor aferente coridorului deservit de transportul public în comun prin troleibuz	2021-2027	4.500.000	POR 2021-2027, Buget local
19.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere din municipiul Târgu Jiu	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, Buget local
20.	Modernizarea și reamenajarea infrastructurii rutiere din cartierul Narciselor	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local
21.	Realizare infrastructura rutiera si retele tehnico-edilitare zona industriala si prestari servicii strada Termocentralei	2021-2027	2.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare
22.	Realizarea unui pod peste Râul Jiu, zona de sud	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027; POT 2021-2027;

				Buget local; Alte surse de finanțare
23.	Amenajare pasaj auto cu trecere pe sub CF strada 9 Mai	2021-2027	5.600.000	PNI Anghel Saligny, Buget local
24.	Drum ocolitor zona NE municipiul Târgu Jiu (strada Narciselor, Marin Preda) și drum nou cu 4 benzi de circulație	2021-2027	5.000.000	PNI Anghel Saligny, Buget local
25.	Reabilitare drumuri centură	2021-2027	3.000.000	POR 2021-2027; POT 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
26.	Pasaj și parcare subterană Bd. Gheorghe Magheru – zona protejată a Ansamblului Monumental Calea Eroilor	2021-2027	15.000.000	Parteneriat public-privat; Buget local; Alte surse de finanțare
27.	Pasaj și parcare subterană str. Al. Vlăhuță	2021-2027	4.000.000	Parteneriat public-privat; Buget local; Alte surse de finanțare
28.	Parcare multietajată str. Plevnei	2021-2027	4.500.000	Parteneriat public-privat; Buget local; Alte surse de finanțare
29.	Parcare subterană zona centrului civic	2021-2027	8.500.000	Parteneriat public-privat; Buget local; Alte surse de finanțare
30.	Parcare subterană Parcu N.D. Miloșescu	2021-2027	2.500.000	Parteneriat public-privat; Buget local; Alte surse de finanțare
31.	Construire parcare de tranzit si spatii de agrement strada Barajelor	2021-2027	3.700.000	Buget local; Alte surse de finanțare
32.	Sistematizare pe verticala si creare parcaje zona adiacenta str. Hidrocentralei	2021-2027	350.000	Buget local, Alte surse de finantare
33.	Parcari multietajate in zonele rezidentiale de locuinte colective	2021-2027	25.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
34.	Proiect pilot - Zonă cu emisii scăzute	2021-2027	1.500.000	Buget local, Alte surse de finantare
35.	Amenajare heliport Insulita raului Jiu - realizare balizaj, iluminat platforma, constructii pentru instalatii	2021-2027	397.000	Buget local, Alte surse de finantare

D.I.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile				
36.	Îmbunătățirea performantelor transportului public, prin creșterea cotei modale a călătorilor ce utilizează transportul în comun	2021-2027	2.450.000	PNRR, Buget local
37.	Digitalizare transport urban și sistematizare intersecții	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local
38.	Extindere transport public cu troleibuzul	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local
39.	Extinderea rețelei de stații de încărcare pentru autovehicule electrice	2021-2027	800.000	PNRR, Buget local
40.	Dezvoltarea infrastructurii pentru creșterea accesibilității serviciului de transport public si achiziția de mijloace de transport ecologice si realizarea infrastructurii asociate	2021-2027	13.000.000	POR 2021-2027, Buget local
41.	Îmbunătățirea atractivității și siguranței deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii (Realizarea a trei pasaje pietonale subterane)	2021-2027	17.000.000	Buget local, buget central, surse extrabugetare
42.	Creșterea performanțelor și accesibilității transportului public prin introducerea conceptului de terminale intermodale inteligente de transport	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, Buget local
43.	Reamenajare trotuare, crearea de noi spații verzi, montare elemente de mobilier urban (foișoare, pergola, grilaje)	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local
44.	Dezvoltarea rețelei de piste pentru biciclete conectate intr-o abordare intermodală	2021-2027	10.000.000	POR 2021-2027, Buget local
45.	Amenajare trotuare, piste biciclete pe DN 67		3.000.000	POR 2021-2027, Buget local
46.	Târgu-Jiu Bike City - Sistem integrat pentru promovarea mobilității alternative	2021-2027	2.500.000	POR 2021-2027, Buget local
47.	Baze de tip ParK&Ride interconectate cu rețeaua de transport public si solutii alternative de mobilitate	2021-2027	8.000.000	POR 2021-2027, Buget local
48.	Amenajare treceri de pietoni inteligente	2021-2027	3.000.000	POR 2021-2027, Buget local
49.	Achiziție microbuze pentru transportul elevilor	2021-2027	1.000.000	Buget local, Alte surse de finanțare

O.S.3. Promovarea soluțiilor SMART în toate domeniile și asigurarea infrastructurii necesare pentru implementarea acestora				
D.I.3.1. Promovarea conceptului de SMART-CITY și dezvoltarea componentelor specifica acestuia.				
50.	Extinderea sistemului inteligent de management al traficului și prioritizare a transportului public	2021-2027	4.500.000	PNRR, Buget local
51.	Integrarea în sistemul inteligent de management al traficului a semnalizării specifice pentru bicicliști, pe coridoarele de mobilitate alternativa	2021-2027	800.000	POR 2021-2027, Buget local
52.	Extinderea sistemului de impunere a reglementărilor de circulație în vederea creșterii siguranței în trafic și facilitarea comutării către soluțiile nepoluante de mobilitate (camere video inteligente de detecție a trecerii pe roșu, incidente in trafic, identificarea nr de înmatriculare, depășire viteza legală)	2021-2027	1.500.000	POR 2021-2027, Buget local
53.	Modernizarea stațiilor de transport public și instalarea de echipamente interactive pentru aducerea la standardul de „Smart Bus Station”	2021-2027	2.500.000	POR 2021-2027, Buget local
54.	Aplicație integrată multimodală de mobilitate urbană	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, Buget local
55.	Sistem integrat de monitorizare și control parcări publice	2021-2027	150.000	POR 2021-2027, Buget local
56.	Sistem integrat de monitorizare și control parcări de reședință	2021-2027	20.000	POR 2021-2027, Buget local
57.	Ride Sharing - School Bus - Platformă de ride sharing pentru promovarea soluțiilor de transport în comun pentu elevi și studenți	2021-2027	2.500.000	PNRR
58.	Locuri de recreere și lectură, spații multifuncționale, bibliotecă digitală	2021-2027	3.000.000	PNRR
59.	SMART Lab-uri achiziționate pentru unitățile de învățământ de nivel gimnazial și liceal	2021-2027	3.000.000	PNRR
60.	Citizen Innovation Platform	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, Buget local
61.	Înlocuirea și diversificarea mobilierului urban prin adoptarea conceptului de smart city	2021-2027	600.000	PNRR
62.	Implementarea sistemului WI-FI în locurile publice	2021-2027	150.000	POR 2021-2027, Buget local
63.	Pubele subterane inteligente (monitorizare grad de umplere, colectare cu card, managementul colectării)	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, Buget local
64.	Centru Operational de Management Integrat al serviciilor publice	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local

65.	Safe City - Extinderea și modernizarea sistemului de supraveghere video, inclusiv aplicație Inteligentă pentru cetățeni în vederea creșterii siguranței publice si întărirea capacităților de răspuns în cazul situațiilor de Urgență	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local
66.	Centru suport pentru promovarea inovarii - Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificiala, customizare de masă	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, Buget local
67.	Extinderea și modernizarea portalului Primăriei Municipiului Târgu Jiu	2021-2027	3.000.000	POR 2021-2027, Buget local
68.	Platforme digitale pentru operatori de servicii publice	2021-2027	600.000	PNRR
O.S.4. Promovarea unei economii moderne, bazată pe tehnologii inovatoare, performante și creative, și crearea unei forțe de muncă competitive și de calitate				
D.I.4.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii				
69.	Centru de afaceri pentru dezvoltare antereprenoriat local pentru activități suport și conexe	2021-2027	100.000	POR 2021-2027, Buget local
70.	Crearea Parcului științific și tehnologic-eficiență energetică în parteneriat cu UCB	2021-2027	100.000	Buget local; Alte surse de finanțare
71.	Investiții in înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri;	2021-2027	1.000.000	POTJ
72.	Amenajarea unui spațiu expozițional pentru un pol de excelență artizanal și revitalizarea industriilor tradiționale din municipiul Târgu Jiu	2021-2027	10.000	Buget local
73.	Crearea unui portal al IMM pentru schimb de informații și bune practice între IMM locale	2021-2027	5.000	Buget local
74.	Dezvoltarea Municipiului Târgu-Jiu prin facilitarea investițiilor alternative de dezvoltare	2021-2027	45.000.000	PODS, POED, POIDS, POS, POT
75.	Asigurarea utilităților și înființarea de noi piețe locale.	2021-2027	100.000	Buget local
76.	Instituirea unei economii fondate pe creația și marca Brâncuşi	2021-2027	1.000.000	Buget local
77.	Parteneriate pentru cooperare orizontală și vertical între actorii din lanțul de aprovizionare în sectoarele agricol și pomicol	2021-2027	100.000	Buget local; Alte surse de finanțare
78.	Sprijin pentru participarea la târguri naționale pentru antreprenorii locali	2021-2027	30.000	Buget local; Alte surse de finanțare
79.	Realizarea unui portal de promovare a resurselor locale de investiții	2021-2027	5.000	Buget local

80.	Plan de marketing si implementarea brandurilor și marcilor locale	2021-2027	10.000	Buget local
D.I.4.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții				
81.	Susținerea dezvoltării de programe educaționale prin crearea de abilități antreprenoriale	2021-2027	20.000	Buget local; Alte surse de finanțare
82.	Cooptarea mediului de afaceri pentru dezvoltarea unui program de practică și mentorat pentru tinerii între 15 și 25 ani din învățământul general și tehnic	2021-2027	10.000	Buget local
83.	Organizarea de cursuri de educație financiară și antreprenorială în rândul populației preșcolare / școlare	2021-2027	20.000	Buget local; Alte surse de finanțare
O.S.5. Creșterea calității vieții cetățenilor prin modernizarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii educaționale, de sănătate și sociale, și promovarea integrării și incluziunii sociale în toate domeniile				
D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta				
84.	Extinderea și echiparea infrastructurii educaționale a liceelor	2021-2027	15.000.000	PNRR, POR 2021-2027, Buget local
85.	Reabilitare clădire C1 și parțial lădirea C2 la colegiul Tehnic Ion Mincu, municipiul Târgu-jiu	2021-2027	1.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
86.	Extindere și dotare Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu-Jiu	2021-2027	1.693.185	POR 2021-2027, Buget local
87.	Reabilitare, modernizare clădiri și construire amfiteatru Colegiul Tehnic nr.2	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local
88.	Reabilitare și modernizare cămine internat	2021-2027	2.500.000	POR 2021-2027, Buget local
89.	Reabilitare, modernizare și extindere Liceul Teologic, Liceul Constantin Brailoiu, Colegiul Național Ecaterina Teodoroiu	2021-2027	15.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
90.	Construire cantină și cămin Liceul Sportiv	2021-2027	2.500.000	Buget local, Alte surse de finantare
91.	Restaurare Colegiul Național Tudor Vladimirescu	2021-2027	600.000	Buget local, Alte surse de finantare
92.	Construire complex artistic Liceul de Arte	2021-2027	1.500.000	Buget local, Alte surse de finantare
93.	Liceul Tehnologic Bârsești	2021-2027	2.483.070	Buget local; Alte surse de finanțare
94.	Campus Școlar Bârsești	2021-2027	3.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
95.	Realizare campus universitar pentru deservirea mai multor unități educaționale la nivelul Municipiului Târgu-Jiu	2021-2027	15.000.000	PNRR

96.	Supraetajare Școala Gimnazială Gheorghe Tătărescu	2021-2027	1.500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
97.	Reabilitare Grădinița cu program prelungit ”Lumea Copiilor” și construire Corp B	2021-2027	3.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
98.	Extindere și reabilitare Grădinița cu program prelungit Constantin Brâncuși	2021-2027	1.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
99.	Construire gradinita cu program prelungit 6 grupe, Liceul Teologic	2021-2027	2.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
100.	Amenajare și dotare centre after-school	2021-2027	3.000.000	POIDS 2021-2027; Buget local; Alte surse de finanțare
101.	Săli de clasă dotate cu mobilier	2021-2027	5.000.000	PNRR
102.	Dotarea laboratoarelor de informatică și pentru derularea învățării in format virtual	2021-2027	3.500.000	PNRR
103.	Terenuri de sport multifunctionale in unitatile de invatamant din Municipiul Târgu-Jiu	2021-2027	2.500.000	POR 2021-2027, Buget local
104.	Cataloage electronice pentru unitățile de învățământ din Municipiul Târgu Jiu	2021-2027	500.000	POR 2021-2027, Buget local
105.	Crearea Centrului complex Prospectus de pregătire şi cercetare a studenţilor, suport pentru transformarea Universității „Constantin Brâncuşi” din Târgu-Jiu într-o universitate antreprenorială, inovativă și anticipativă	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, Buget local
106.	Sistem monitorizare și supraveghere unități de învățământ în Municipiul Târgu Jiu	2021-2027	1.500.000	Buget local; Alte surse de finanțare
107.	Sprijinirea unor proiecte de mobilitate pentru resursa umana din cercetare –dezvoltare (vizite de studiu, participarea la cercuri științifice; realizarea unor schimburi de experiență)	2021-2027	20.000	Buget local; Alte surse de finanțare
D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale				
108.	Construire Spital Municipal	2021-2027	45.000.000	PNRR, Buget local, Alte surse de finantare
109.	Dotarea/extinderea/reabilitarea unităților sanitare care furnizează servicii de paliație şi îngrijiri medicale pe termen lung	2021-2027	10.000.000	PODS, POED, POIDS, POS, POT
110.	Dotarea cu echipamente și tehnologii moderne a spitalelor şi ambulatoriilor, centrelor preventorii, centrelor de sănătate și a altor tipuri de unităţi medico-sanitare	2021-2027	5.000.000	PODS, POED, POIDS, POS, POT
111.	Reabilitarea și dotarea cabinetelor medicale școlare	2021-2027	2.500.000	Buget local, Alte surse de finantare

D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta				
112.	Centrul multifuncțional pentru tineret zona Narciselor	2021-2027	1.850.000	Buget local; Alte surse de finanțare
113.	Centru cultural multifuncțional pentru tineret - strada Tineretului	2021-2027	8.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
114.	Regenerare fizică, economică și socială a comunităților defavorizate prin construire, reabilitare, modernizare clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale, social-recreative în Municipiul Târgu Jiu	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
115.	Locuințe pentru tineri și locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ	2021-2027	15.000.000	PNRR
116.	Înființare și operaționalizare creșe noi	2021-2027	3.500.000	PNRR
117.	Construire blocuri de locuințe colective cartier Narciselor	2021-2027	42.500.000	
118.	Construire creșă cartier Narciselor	2021-2027	4.453.000	Compania Nationala de Investitii, Buget local
119.	Înființarea unui centru rezidențial de tip RESPIRO pentru persoanele tinere și adulte cu handicap	2021-2027	15.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
120.	Centru multifuncțional pentru copiii din zone defavorizate, inclusiv pentru cei de etnie roma.	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
121.	Centru social multifuncțional pentru îngrijire persoane vârstnice	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
122.	Parteneriat pentru înființarea infrastructurii de economie socială și inserție	2021-2027	130.000	Parteneriat Public Privat, Buget local
123.	Dezvoltarea unor campanii de conștientizare a importanței educației în rândul grupurilor defavorizate	2021-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
124.	Sprijin pentru dezvoltarea unor programe de mentorat şi asistenţă a membrilor grupurilor vulnerabile	2021-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
125.	Voluntariat pentru Târgu-Jiu –activități în școli, activități sociale, de mediu	2021-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare

O.S.6. Promovarea dezvoltării și valorificării patrimoniului turistic, cultural și de petrecere a timpului liber				
D.I.6.1. Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului turistic și cultural				
126.	Dezvoltare patrimoniu turistic prin punerea în valoare a monumentelor istorice și a siturilor arheologice	2021-2027	3.000.000	POR 2021-2027, Buget local
127.	Reabilitarea si Modernizarea zonei protejate "Ansamblul Monumental Calea Eroilor" - Reamenajare zona pietonala a centrului civic	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
128.	Amenajare alee centrala a gradinii publice din cadrul zonei protejate a ansamblului monumental Calea Eroilor, Municipiul Targu Jiu, Judetul Gorj	2021-2027	1.733.000	Buget local, Alte surse de finantare
129.	Reabilitare și dotare Teatrul Dramatic Elvira Godeanu	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
130.	Restaurarea și revitalizarea Muzeului Județean Gorj ”Alexandru Ștefulescu”, Municipiul Târgu-Jiu		5.000.000	Buget CJ, Buget local, Alte surse de finantare
131.	Înființarea Muzeului Conservării și Promovării Culturii	2021-2027	1.500.000	Buget local
132.	Reabilitare și modernizare Teatrul de Vară	2021-2027	2.500.000	POR 2021-2027, Buget local
133.	Reabilitarea și modernizarea Casei de Cultură	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local
134.	Rute (trasee) cultural – turistice dezvoltate și marcate - SMART	2021-2027	150.000	PNRR
135.	Drumuri de acces către obiective și atracții turistice din Municipiul Târgu-Jiu	2021-2027	2.000.000	PNRR
136.	Creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor de patrimoniu	2021-2027	5.000.000	POR 2021-2027, Buget local
137.	Târgu Jiu - Capitala Tineretului	2021-2027	250.000	Buget local, Alte surse de finantare
138.	Inițiativă și sprijin în dezvoltarea parteneriatelor privind lărgirea calendarului de reanimare culturală la nivel local și zonal	2021-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
139.	Derularea campaniilor de informare și conștientizare a valorilor patrimoniale ale orașului	2021-2027	10.000	Buget local; Alte surse de finanțare
140.	Extindere cimitir Municipal	2021-2027	5.000.000	Buget local, Alte surse de finantare
D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement				
141.	Modernizare și reabilitare zona protejată ansamblul monumental Calea Eroilor	2021-2027	40.000.000	POR 2021-2027, Buget local
142.	Amenajare zonă agreement cartier Drăgoieni	2021-2027	791.000	Buget local, Buget central, Alte surse de finanțare

143.	Reabilitare Grădina Publică	2021-2027	4.000.000	POR 2021-2027, Buget local
144.	Reabilitare Parc Tudor Vladimirescu	2021-2027	2.000.000	POR 2021-2027, Buget local
145.	Dotarea cu mobilier urban a spaţiilor publice	2021-2027	200.000	Buget local, Buget central, Alte surse de finanțare
146.	Sisteme monitorizare și supraveghere zone de agrement	2021-2027	200.000	POR 2021-2027, Buget local
147.	Complex sportiv zona Narciselor	2021-2027	5.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
148.	Amenajare bază sportivă și agreement cartier Insulița râului Jiu	2021-2027	2.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
149.	Reabilitare si modernizare bazin de inot descoperit	2021-2027	600.000	Buget local, Alte surse de finantare
150.	Construire bazin înot zona Narciselor	2021-2027	2.000.000	Buget local; Alte surse de finanțare
151.	Reabilitare și modernizare șranduri	2021-2027	7.500.000	PODS, POED, POIDS, POS, POT
O.S.7. Creșterea calității serviciilor publice prin modernizarea managementului și administrației publice locale				
D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional				
152.	Digitalizare servicii publice la nivelul municipiului Târgu Jiu	2021-2027	150.000	POR 2021-2027, Buget local
153.	Dezvoltarea sistemului de gestiune geospatiala a teritoriului Municipiului Târgu Jiu	2021-2027	1.000.000	POR 2021-2027, Buget local
154.	Modernizarea și eficientizarea serviciilor publice de evidență a populației	2021-2027	90.000	Buget local
155.	Eficientizarea serviciilor Poliției Locale Tg-Jiu	2021-2027	500.000	Buget local
156.	Modernizarea serviciului Situații de Urgență	2021-2027	280.000	Buget local
157.	Crearea structurii de gestionare a sistemelor mobilitate alternativa.	2021-2027	20.000	Buget local
158.	Crearea structurii de implementare și monitorizare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă.	2021-2027	20.000	Buget local

5.6.2. CRITERII DE PRIORITIZARE

În vederea realizării unei prioritizări preliminare a intervențiilor incluse în portofoliul de proiecte al Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, a fost realizată o analiză multicriterială, pe baza stabilirii unor indicatori de performanță, reprezentând parametrii în funcție de care măsurile propuse sunt evaluate și comparate între ele.

Fiecare indicator (criteriu) trebuie să măsoare un aspect relevant și nu trebuie să depindă de un alt criteriu. **Criteriile sunt**, în general, de două feluri: **cantitative și calitative**.

Indicatorii propuşi pentru evaluarea impactului măsurilor propuse sunt următorii:

- ***Impactul asupra mediului și eficienței energetice***

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra mediului: eficiență energetică, adaptare la schimbări climatice, biodiversitate, poluare, mobilitate urbană (3 – impact mare; 2 – impact mediu; 1 – impact redus; 0 – fără impact);

- ***Impactul asupra dezvoltării „inteligente”***

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra dezvoltării „inteligente”: smart-city, digitalizare, inovare, CDI (3 – impact mare; 2 – impact mediu; 1 – impact redus; 0 – fără impact);

- ***Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale***

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul estimat asupra calității vieții: sănătate, cultură, educație, sport, siguranță și incluziunii sociale (3 – impact mare; 2 – impact mediu; 1 – impact redus; 0 – fără impact);

- ***Impactul asupra conectivității și atractivității***

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra conectivității și atractivității: mobilitate durabilă, infrastructură rutieră, transport public, moduri de deplasare alternative, intermodalitate (3 – impact foarte mare; 2 – impact mare; 1 – impact mediu; 0 – impact nesemnificativ);

- ***Impactul asupra dezvoltării economice a orașului***

Proiectul primește un punctaj în funcție de impactul asupra dezvoltării economice a orașului: creare locuri de muncă, piețe de desfacere, creșterea atractivității pentru investitori (3 – impact foarte mare; 2 – impact mare; 1 – impact mediu; 0 – impact nesemnificativ).

Pentru prioritizarea măsurilor propuse în cadrul matricei, fiecărui indicator i-a fost alocată o anumită pondere. Ponderea propusă pentru criteriile de prioritizare menționate anterior este următoarea:

Indicator	Pondere
Impactul asupra mediului și eficienței energetice	*25%*
Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	*25%*
Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	*20%*
Impactul asupra conectivității și atractivității	*15%*
Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	*15%*

Indicator	Punctaj maxim (Pmax)	Pondere (p)	Valoare maximă din 10	Scor ponderat (Sc)
Impactul asupra mediului	*3*	*25%*	*2,5*	*Punctaj x 0,83*
Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	*3*	*25%*	*2,5*	*Punctaj x 0,83*
Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	*3*	*20%*	*2,0*	*Punctaj x 0,67*
Impactul în opinia populației	*3*	*15%*	*1,5*	*Punctaj x 0,50*
Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	*3*	*15%*	*1,5*	*Punctaj x 0,50*

Formula utilizată pentru **calcularea scorului ponderat al fiecărui criteriu de prioritizare** este următoarea:

$$Sp_i = p_i \times 10 / P_{max\ i}$$

unde:
i = criteriul de prioritizare
Sp_i = scor ponderat al criteriului i
p_i = ponderea criteriului i
$P_{max\ i}$ = punctajul maxim al criteriului i.

Punctajul fiecărui proiect se calculează cu formula:

$$PP = \sum_{i=1}^{5} PC_i \times Sp_i$$

unde:
PP = punctaj proiect
Sp_i = scor ponderat al criteriului i
PC_i = punctajul acordat pentru criteriul i.

Trebuie specificat că nivelul de prioritate al proiectelor este un factor dinamic, ce trebuie evaluat periodic și modificat, pe toată durata de acțiune a strategiei de față, în funcție de evoluția economiei la toate nivelurile, de oportunități noi pentru accesarea fondurilor europene sau de alți factori care vor conduce la modificarea situației actuale.

Prezentăm mai jos tabelul conținând proiectele în ordinea rezultată ca urmare a aplicării procedurii de monitorizare, pe baza elementelor cunoscute la momentul elaborării documentului strategic.

Prioritizarea proiectelor va fi actualizată de *Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*, după centralizarea rezultatelor consultării public (răspunsurile la chestionarul online) și stabilirea condițiilor de eligibilitate pentru finanțarea din fonduri europene.

Tab. 5.4. Prioritizarea proiectelor

Denumire proiect	**Impactul asupra mediului și eficienței energetice**	**Impactul asupra dezvoltării „inteligente”**	**Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale**	**Impactul asupra conectivității și atractivității**	**Impactul asupra dezvoltării economice a orașului**	**PUNCTAJ**
Îmbunătățirea performantelor transportului public, prin creșterea cotei modale a călătorilor ce utilizează transportul în comun	3	3	3	3	2	9,50
Creșterea performanțelor și accesibilității transportului public prin introducerea conceptului de terminale intermodale inteligente de transport	3	3	2	3	2	8,83
Aplicație integrată multimodală de mobilitate urbană	3	3	2	3	2	8,83
Dezvoltarea infrastructurii pentru creșterea accesibilității serviciului de transport public si achiziția de mijloace de transport ecologice si realizarea infrastructurii asociate	3	2	3	3	2	8,67
Proiect pilot - Zonă cu emisii scăzute	3	3	2	3	1	8,33
Extinderea sistemului inteligent de management al traficului și prioritizare a transportului public	3	3	2	3	1	8,33
Modernizarea stațiilor de transport public și instalarea de echipamente interactive pentru aducerea la standardul de „Smart Bus Station”	2	3	3	3	1	8,17
Baze de tip ParK&Ride interconectate cu rețeaua de transport public si solutii alternative de mobilitate	2	3	2	3	2	8,00
Crearea structurii de implementare și monitorizare a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă.	2	3	2	3	2	8,00
Centru Operational de Management Integrat al serviciilor publice	3	3	2	0	3	7,83
Târgu-Jiu Bike City - Sistem integrat pentru promovarea mobilității alternative	2	3	2	3	1	7,50
Ride Sharing - School Bus - Platformă de ride sharing pentru promovarea soluțiilor de transport în comun pentu elevi și studenți	2	3	2	2	1	7,00
Îmbunătățirea atractivității și siguranței deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii (Realizarea a trei pasaje pietonale subterane)	3	1	2	3	1	6,67
Dezvoltarea rețelei de piste pentru biciclete conectate intr-o abordare intermodală	3	1	2	3	1	6,67

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Amenajare trotuare, piste biciclete pe DN 67	3	1	2	3	1	6,67
Crearea structurii de gestionare a sistemelor mobilitate alternativa.	2	2	2	2	2	6,67
Reabilitarea străzilor aferente coridorului deservit de transportul public în comun prin troleibuz	3	0	3	3	1	6,50
Digitalizare transport urban și sistematizare intersecții	1	3	1	3	2	6,50
Sistem integrat de monitorizare și control parcări publice	1	3	1	2	3	6,50
Extinderea Sistemului de management integrat al deșeurilor în Municipiul Târgu-Jiu - parteneriat CJ	3	3	2	0	0	6,33
Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public la nivelul municipiului Târgu Jiu	3	1	2	2	1	6,17
Regenerarea urbană a Zonei Centrale, crearea de zone shared-space și extinderea spațiilor verzi	3	0	3	1	2	6,00
Sistem integrat de monitorizare și control parcări de reședință	1	3	1	2	2	6,00
Citizen Innovation Platform	0	3	3	0	3	6,00
Dotarea cu mobilier urban a spațiilor publice	0	3	3	2	1	6,00
Safe City - Extinderea și modernizarea sistemului de supraveghere video, inclusiv aplicație Inteligentă pentru cetățeni în vederea creșterii siguranței publice si întărirea capacităților de răspuns în cazul situațiilor de Urgență	1	3	3	0	1	5,83
Extindere transport public cu troleibuzul	3	0	2	3	1	5,83
Extinderea rețelei de stații de încărcare pentru autovehicule electrice	2	1	2	3	1	5,83
Reamenajare trotuare, crearea de noi spații verzi, montare elemente de mobilier urban (foișoare, pergola, grilaje)	3	0	2	3	1	5,83
Extinderea sistemului de impunere a reglementărilor de circulație în vederea creșterii siguranței în trafic și facilitarea comutării către soluțiile nepoluante de mobilitate (camere video inteligente de detecție a trecerii pe roșu, incidente in trafic, identificarea nr de înmatriculare, depășire viteza legală)	1	3	1	3	0	5,50
Locuri de recreere și lectură, spații multifuncționale, bibliotecă digitală	0	3	3	0	2	5,50
Implementarea sistemului WI-FI în locurile publice	0	3	3	0	2	5,50

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Sisteme monitorizare și supraveghere zone de agrement	0	3	3	1	1	5,50
Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere din municipiul Târgu Jiu	1	0	3	3	2	5,33
Amenajare zonă agreement cartier Drăgoieni	1	0	3	2	3	5,33
Regenerarea urbană a Parcului Central Constantin Brâncuși - Parcul Insulița	3	0	2	1	2	5,33
Regenerarea urbană a Parcului Coloanei fără Sfârșit	3	0	2	1	2	5,33
Amenajare treceri de pietoni inteligente	1	2	2	3	0	5,33
Integrarea în sistemul inteligent de management al traficului a semnalizării specifice pentru bicicliști, pe coridoarele de mobilitate alternativa	1	2	2	3	0	5,33
Pubele subterane inteligente (monitorizare grad de umplere, colectare cu card, managementul colectării)	1	3	2	0	1	5,17
Restaurarea și revitalizarea Muzeului Județean Gorj ”Alexandru Ștefulescu”, Municipiul Târgu-Jiu	2	2	2	0	1	5,17
Înlocuirea și diversificarea mobilierului urban prin adoptarea conceptului de smart city	0	3	3	0	1	5,00
Reabilitare, modernizare și extindere Liceul Teologic, Liceul Constantin Brailoiu, Colegiul Național Ecaterina Teodoroiu	0	3	3	0	1	5,00
Dotarea laboratoarelor de informatică și pentru derularea învățării in format virtual	0	3	3	0	1	5,00
Digitalizare servicii publice la nivelul municipiului Târgu Jiu	0	3	3	0	1	5,00
Platforme digitale pentru operatori de servicii publice	0	3	2	0	2	4,83
Adoptarea de măsuri pentru monitorizarea și îmbunătățirea calității aerului	3	1	2	0	0	4,67
Sisteme integrate ecologice de colectare selectivă a deșeurilor (posibil parteneriat cu CJ)	3	1	2	0	0	4,67
Investitii in ferme fotovoltaice/eoliene pentru promovarea utilizarii energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali (posibil cu componentă de producere hidrogen)	3	0	1	0	3	4,67
Drum ocolitor zona NE municipiul Târgu Jiu (strada Narciselor, Marin Preda) și drum nou cu 4 benzi de circulație	1	0	2	3	2	4,67

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Reabilitare drumuri centură	1	0	2	3	2	4,67
Construire parcare de tranzit si spatii de agrement strada Barajelor	1	0	2	3	2	4,67
Centru suport pentru promovarea inovarii - Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificiala, customizare de masă	0	3	1	0	3	4,67
Dezvoltarea sistemului de gestiune geospatiala a teritoriului Municipiului Târgu Jiu	0	3	1	2	1	4,67
SMART Lab-uri achiziționate pentru unitățile de învățământ de nivel gimnazial și liceal	0	3	3	0	0	4,50
Cataloage electronice pentru unitățile de învățământ din Municipiul Târgu Jiu	0	3	3	0	0	4,50
Sistem monitorizare și supraveghere unități de învățământ în Municipiul Târgu Jiu	0	3	3	0	0	4,50
Dotarea cu echipamente și tehnologii moderne a spitalelor şi ambulatoriilor, centrelor preventorii, centrelor de sănătate și a altor tipuri de unităţi medico-sanitare	0	3	3	0	0	4,50
Modernizarea și eficientizarea serviciilor publice de evidență a populației	0	3	3	0	0	4,50
Reabilitare Grădina Publică	1	0	3	2	1	4,33
Reabilitare Parc Tudor Vladimirescu	1	0	3	2	1	4,33
Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice	3	0	2	0	1	4,33
Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din Municipiul Târgu Jiu	3	0	2	0	1	4,33
Construire Spital Municipal	1	1	3	1	0	4,17
Modernizarea și reamenajarea infrastructurii rutiere din cartierul Narciselor	1	0	2	3	1	4,17
Realizare infrastructura rutiera si retele tehnico-edilitare zona industriala si prestari servicii strada Termocentralei	1	0	2	3	1	4,17
Realizarea unui pod peste Râul Jiu, zona de sud	1	0	2	3	1	4,17
Amenajare pasaj auto cu trecere pe sub CF strada 9 Mai	1	0	2	3	1	4,17
Pasaj și parcare subterană Bd. Gheorghe Magheru – zona protejată a Ansamblului Monumental Calea Eroilor	1	0	2	3	1	4,17

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Pasaj și parcare subterană str. Al. Vlăhuță	1	0	2	3	1	4,17
Parcare multietajată str. Plevnei	1	0	2	3	1	4,17
Parcare subterană zona centrului civic	1	0	2	3	1	4,17
Parcare subterană Parcu N.D. Miloșescu	1	0	2	3	1	4,17
Sistematizare pe verticala si creare parcaje zona adiacenta str. Hidrocentralei	1	0	2	3	1	4,17
Parcari multietajate in zonele rezidentiale de locuinte colective	1	0	2	3	1	4,17
Crearea Centrului complex Prospectus de pregătire şi cercetare a studenţilor, suport pentru transformarea Universității „Constantin Brâncuşi” din Târgu-Jiu într-o universitate antreprenorială, inovativă și anticipativă	1	2	1	0	2	4,17
Reabilitarea rețelei de apă și canalizare (parteneriat cu operatorul de distribuție)	2	0	2	0	2	4,00
Extindere retele utilitati (energie electrica, gaze naturale)	2	0	2	0	2	4,00
Crearea unui portal al IMM pentru schimb de informații și bune practice între IMM locale	0	3	0	0	3	4,00
Reabilitarea si Modernizarea zonei protejate "Ansamblul Monumental Calea Eroilor" - Reamenajare zona pietonala a centrului civic	0	0	3	3	1	4,00
Rute (trasee) cultural – turistice dezvoltate și marcate - SMART	0	2	2	0	2	4,00
Reabilitare și modernizare șranduri	0	0	3	3	1	4,00
Achiziție microbuze pentru transportul elevilor	1	1	1	2	1	3,83
Înființarea perdelei vegetale de protecție din zona CET pentru reducerea nivelului de poluare a aerului şi a nivelului de zgomot, precum si pentru conservarea şi regenerarea biodiversităţii	3	0	2	0	0	3,83
“Împreună pentru viitor”- (plantare vegetație în parteneriat cu școlile)	3	0	2	0	0	3,83
Investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate	3	0	2	0	0	3,83

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Investiții în proiecte de restaurare și de reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban	3	0	2	0	0	3,83
Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor, prevenirea eroziunii solului, dotarea cu echipamente a serviciilor voluntare pentru situații de urgență.	3	0	2	0	0	3,83
Reabilitare Grădinița cu program prelungit ”Lumea Copiilor” și construire Corp B	2	1	2	0	0	3,83
Extindere și reabilitare Grădinița cu program prelungit Constantin Brâncuși	2	1	2	0	0	3,83
Drumuri de acces către obiective și atracții turistice din Municipiul Târgu-Jiu	0	0	2	3	2	3,83
Extinderea și echiparea infrastructurii educaționale a liceelor	0	2	3	0	0	3,67
Construire gradinita cu program prelungit 6 grupe, Liceul Teologic	1	1	3	0	0	3,67
Dotarea/extinderea/reabilitarea unităților sanitare care furnizează servicii de paliație şi îngrijiri medicale pe termen lung	0	2	3	0	0	3,67
Construire blocuri de locuințe colective cartier Narciselor	2	0	3	0	0	3,67
Extinderea și modernizarea portalului Primăriei Municipiului Târgu Jiu	0	3	1	0	1	3,67
Dezvoltarea Municipiului Târgu-Jiu prin facilitarea investițiilor alternative de dezvoltare	0	1	2	0	3	3,67
Instituirea unei economii fondate pe creația și marca Brâncuşi	0	1	2	0	3	3,67
Complex sportiv zona Narciselor	1	0	2	2	1	3,67
Amenajare bază sportivă și agreement cartier Insulița râului Jiu	1	0	2	2	1	3,67
Amenajare heliport Insulita raului Jiu - realizare balizaj, iluminat platforma, constructii pentru instalatii	0	1	0	3	2	3,33
Modernizare și reabilitare zona protejată ansamblul monumental Calea Eroilor	0	0	2	2	2	3,33
Centru de afaceri pentru dezvoltare antereprenoriat local pentru activități suport și conexe	0	2	0	0	3	3,17
Crearea Parcului științific și tehnologic-eficiență energetică în parteneriat cu UCB	0	2	0	0	3	3,17

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Amenajarea unui spațiu expozițional pentru un pol de excelență artizanal și revitalizarea industriilor tradiționale din municipiul Târgu Jiu	0	2	0	0	3	3,17
Sprijin pentru participarea la târguri naționale pentru antreprenorii locali	0	2	0	0	3	3,17
Realizarea unui portal de promovare a resurselor locale de investiții	0	2	0	0	3	3,17
Construire cantină și cămin Liceul Sportiv	1	1	2	0	0	3,00
Construire complex artistic Liceul de Arte	1	1	2	0	0	3,00
Centrul multifuncțional pentru tineret zona Narciselor	0	2	2	0	0	3,00
Centru cultural multifuncțional pentru tineret - strada Tineretului	0	2	2	0	0	3,00
Regenerare fizică, economică și socială a comunităților defavorizate prin construire, reabilitare, modernizare clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale, social-recreative în Municipiul Târgu Jiu	0	0	3	0	2	3,00
Dezvoltare patrimoniu turistic prin punerea în valoare a monumentelor istorice și a siturilor arheologice	0	0	3	0	2	3,00
Reabilitare și dotare Teatrul Dramatic Elvira Godeanu	0	0	3	0	2	3,00
Săli de clasă dotate cu mobilier	0	1	3	0	0	2,83
Parteneriat pentru înființarea infrastructurii de economie socială și inserție	0	1	3	0	0	2,83
Asigurarea utilităților și înființarea de noi piețe locale.	0	0	2	0	3	2,83
Inițiativă și sprijin în dezvoltarea parteneriatelor privind lărgirea calendarului de reanimare culturală la nivel local și zonal	0	0	2	0	3	2,83
Reabilitare si modernizare bazin de inot descoperit	0	0	2	2	1	2,83
Construire bazin înot zona Narciselor	0	0	2	2	1	2,83
Amenajare alee centrala a gradinii publice din cadrul zonei protejate a ansamblului monumental Calea Eroilor, Municipiul Targu Jiu, Judetul Gorj	0	0	3	0	1	2,50

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Creșterea calității arhitectural-ambientale a clădirilor de patrimoniu	0	0	3	0	1	2,50
Târgu Jiu - Capitala Tineretului	0	0	3	0	1	2,50
Investiții in înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri;	0	1	0	0	3	2,33
Plan de marketing si implementarea brandurilor și marcilor locale	0	1	0	0	3	2,33
Susținerea dezvoltării de programe educaționale prin crearea de abilități antreprenoriale	0	1	0	0	3	2,33
Cooptarea mediului de afaceri pentru dezvoltarea unui program de practică și mentorat pentru tinerii între 15 și 25 ani din învățământul general și tehnic	0	1	0	0	3	2,33
Extindere și dotare Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu-Jiu	0	2	1	0	0	2,33
Reabilitare, modernizare clădiri și construire amfiteatru Colegiul Tehnic nr.2	1	1	1	0	0	2,33
Reabilitare și modernizare cămine internat	1	1	1	0	0	2,33
Locuințe pentru tineri specialiști în educație și sănătate	0	0	2	0	2	2,33
Reabilitare și modernizare Teatrul de Vară	0	0	2	0	2	2,33
Restaurare Colegiul Național Tudor Vladimirescu	1	0	2	0	0	2,17
Amenajare și dotare centre after-school	0	0	3	0	0	2,00
Terenuri de sport multifunctionale in unitatile de invatamant din Municipiul Târgu-Jiu	0	0	3	0	0	2,00
Sprijinirea unor proiecte de mobilitate pentru resursa umana din cercetare –dezvoltare (vizite de studiu, participarea la cercuri științifice; realizarea unor schimburi de experiență)	0	1	1	0	1	2,00
Reabilitarea și dotarea cabinetelor medicale școlare	0	0	3	0	0	2,00
Înființarea unui centru rezidențial de tip RESPIRO pentru persoanele tinere și adulte cu handicap	0	0	3	0	0	2,00
Centru multifuncțional pentru copiii din zone defavorizate, inclusiv pentru cei de etnie roma.	0	0	3	0	0	2,00
Centru social multifuncțional pentru îngrijire persoane vârstnice	0	0	3	0	0	2,00

Denumire proiect	Impactul asupra mediului și eficienței energetice	Impactul asupra dezvoltării „inteligente”	Impactul asupra calității vieții și incluziunii sociale	Impactul asupra conectivității și atractivității	Impactul asupra dezvoltării economice a orașului	PUNCTAJ
Dezvoltarea unor campanii de conștientizare a importanței educației în rândul grupurilor defavorizate	0	0	3	0	0	2,00
Sprijin pentru dezvoltarea unor programe de mentorat şi asistenţă a membrilor grupurilor vulnerabile	0	0	3	0	0	2,00
Voluntariat pentru Târgu-Jiu –activități în școli, activități sociale, de mediu	0	0	3	0	0	2,00
Eficientizarea serviciilor Poliției Locale Tg-Jiu	0	0	3	0	0	2,00
Modernizarea serviciului Situații de Urgență	0	0	3	0	0	2,00
Înființarea Muzeului Conservării și Promovării Culturii	0	0	2	0	1	1,83
Reabilitarea și modernizarea Casei de Cultură	0	0	2	0	1	1,83
Parteneriate pentru cooperare orizontală și vertical între actorii din lanțul de aprovizionare în sectoarele agricol și pomicol	0	0	0	0	3	1,50
Organizarea de cursuri de educație financiară și antreprenorială în rândul populației preșcolare / școlare	0	0	0	0	3	1,50
Liceul Tehnologic Bârsești	0	1	1	0	0	1,50
Campus Școlar Bârsești	0	1	1	0	0	1,50
Realizare campus universitar pentru deservirea mai multor unități educaționale la nivelul Municipiului Târgu-Jiu	0	1	1	0	0	1,50
Înființare și operaționalizare creșe noi	0	0	2	0	0	1,33
Construire creșă cartier Narciselor	0	0	2	0	0	1,33
Derularea campaniilor de informare și conștientizare a valorilor patrimoniale ale orașului	0	0	1	0	1	1,17
Extindere cimitir Municipal	0	0	1	1	0	1,17
Reabilitare clădire C1 și parțial lădirea C2 la colegiul Tehnic Ion Mincu, municipiul Târgu-jiu	0	0	1	0	0	0,67
Supraetajare Școala Gimnazială Gheorghe Tătărescu	0	0	1	0	0	0,67

6. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI INTERGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

6.1. Contextul instituțional de implementare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Implementarea presupune procesul de transformare a resurselor disponibile (materiale, financiare, umane) în rezultate calitative și cantitative, astfel încât să fie atinse toate obiectivele strategice definite și, prin intermediul acestora, la sfârșitul perioadei de planificare, misiunea asumată.

Totodată, este necesar să se ia în considerare faptul că însuși procesul de implementare induce schimbări, uneori deosebit de importante, ale parametrilor de stare aferenți mediului de manifestare economic și social, ca urmare a efectelor rezultate din implementarea noilor facilități operaționale rezultate. De aici imperativul parcurgerii unui proces de evaluare-reevaluare continuu, cu reveniri asupra cerințelor formulate inițial și ameliorarea/dezvoltarea aestor cerințe în conformitate cu situația economico-socială actualizată.

Implementarea SIDU, prin care se vor pune în aplicare programele și măsurile cuprinse în Planul de acțiune, se va realiza prin proiectele propuse în portofoliul de proiecte, respectându-se normele europene, legislația națională și reglementările locale în vigoare.

Punerea în aplicare în mod practic a *Planului de acțiune al SIDU* va porni de la cunoașterea, asigurarea și aplicarea următoarelor condiții:

- colaborarea transparentă dintre autoritățile publice locale/instituțiile/ organizațiile/firmele din municipiul Târgu Jiu;
- identificarea și atragerea de surse de finanțare in completarea celor finantate prin fonduri structurale;
- respectarea priorităților stabilite de *Autoritatea Urbană* în implementarea proiectelor, în acord cu necesitățile în evoluție ale municipiului și în strânsă legatură cu strategiile la nivel județean, regional și național;
- corelarea tuturor proiectelor existente și viitoare în vederea asigurării unei dezvoltări social-economice armonioase, integrate la nivel regional.

În scopul implementării cu succes a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2021–2027 a Municipiului Târgu Jiu*, prin realizarea proiectelor cuprinse în Portofoliul de proiecte pentru perioada programatică avută în vedere și susținerea obiectivelor strategice stabilite pentru îndeplinirea viziunii și misiunii municipiului, au fost identificate o serie de activități, care pot fi clasificate după cum urmează:

⇒ *Acțiuni pregătitoare de implementare a strategiei*
⇒ *Acțiuni necesare pentru implementarea proiectelor*

- ⇒ *Acțiuni de monitorizare a stadiului de implementare a strategiei*
- ⇒ *Acțiuni corective în vederea actualizării strategiei în funcție de situația existentă la momentul respectiv*
- ⇒ *Acțiuni de pregătire a strategiei pentru următoarea perioadă programatică.*

6.2. Indicatorii de monitorizare și evaluare a implemantării SIDU

Activitățile care trebuie întreprinse - pe termen scurt, mediu și lung - în scopul atingerii obiectivului general al strategiei și al realizării acțiunilor prioritare identificate pentru fiecare domeniu de intervenție menționat în cadrul strategiei sunt prezentate în tabelul de mai jos. De asemenea, sunt prezentate și structurile responsabile pentru realizarea acțiunilor respective. Trebuie menționat faptul că structurile respective sunt responsabile, în primul rând, cu asigurarea demarării acțiunilor respective și cu monitorizarea realizării acestora, dar în faza de implementare a acțiunii se recomandă atragerea și colaborarea și cu alte entități, în scopul obținerii expertizei profesionale specifice necesare, cum ar fi: reprezentanți ai mediului de afaceri, parteneri din alte municipii, instituții de învățământ și cercetare, consultanți externi, evaluatori independenți etc.

ACȚIUNE	***RESPONSABILI***
Acțiuni pe termen scurt (2021 – 2023)	
Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al Municipiului Târgu Jiu prin Hotărâre de Consiliu Local	*Consiliul Local al Municipiului Târgu Jiu*
Înființarea unei „Comisii de monitorizare şi actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu, 2021 – 2027”, prin Dispoziţie a Primarului Municipiului Târgu Jiu	*Primarul Municipiului Târgu Jiu*
Repartizarea proiectelor pe compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului Târgu Jiu	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Finalizarea proiectelor aflate în implementare	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Realizarea/actualizarea documentelor de fundamentare pentru fiecare domeniu prioritar stabilit prin Strategia de dezvoltare durabilă, conform nivelelor de prioritate stabilite	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Analiza rezultatelor și concluziilor documentelor de fundamentare pe fiecare domeniu prioritar, în scopul actualizării/corecției gradului de prioritate al proiectelor din portofoliu, precum și pentru analiza necesarului de resurse (financiare, umane, logistică etc.) și stabilirea duratei estimative de implementare pentru fiecare proiect	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*

ACȚIUNE	RESPONSABILI
Identificarea și analizarea surselor de finanţare pentru proiectele propuse spre implementare prin strategia de dezvoltare, precum și a modului de accesare a surselor de finanțare respective	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Realizarea listei de proiecte prioritare	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Identificarea partenerilor publici şi privaţi pentru dezvoltarea şi implementarea proiectelor prioritare	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Realizarea de acorduri de parteneriat în scopul realizării proiectelor din portofoliu	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Planificarea multianuală a bugetului, pe baza analizelor realizate anterior și a consultărilor cu Comisia de monitorizare și actualizare a strategiei. Stabilirea graficului de derulare/implementare a proiectelor, prin includerea în buget a investițiilor stabilite ca fiind prioritare pentru perioada respectivă	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Pregătirea cadrului instituţional şi a resurselor umane pentru implementarea proiectelor prioritare	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Evaluarea intermediară a strategiei (cel puțin anual)	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Acțiuni pe termen mediu (2024 – 2027)	
Continuarea activităţilor pe termen scurt care nu au fost finalizate	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Realizarea de parteneriate pentru dezvoltarea proiectelor prioritare de anvergură de la nivelul municipiului	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Implementarea proiectelor prioritare	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, naţional şi internaţional	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Monitorizarea stadiului implementării proiectelor din portofoliu şi realizarea unor rapoarte de progres	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Revizuirea portofoliului de proiecte, în scopul realizării de eventuale corecții/completări a elementelor cuprinse în acesta, inclusiv a gradului de prioritate, în funcție de stadiul de implementare la momentul respectiv și de concluziile rapoartelor de progres	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Evaluarea intermediară periodică a strategiei (cel puțin anual)	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la maxim 2 ani)	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*

Acțiuni pe termen lung (2028 – 2030)	
Continuarea activităţilor pe termen mediu care nu au fost finalizate	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la maxim 2 ani)	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Finalizarea implementării proiectelor prioritare	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, naţional şi internaţional	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Evaluarea finală a strategiei	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*
Pregătirea strategiei de dezvoltare a Municipiului Târgu Jiu pentru următoarele perioade de programare	*Comisia de monitorizare și actualizare a SIDU*

Toate deciziile strategice privind implementarea SIDU revin organelor deliberative ale Unității Administrativ Teritoriale Municipiul Târgu Jiu. Aceasta are obligația de a asigura cadrul instituțional și mobilizarea reprezentanților autorităților publice din municipiul Târgu Jiu, în vederea implementării SIDU. Toate măsurile de coordonare și administrare a activităților de implementare a Planului de acțiune al SIDU sunt de competența structurii de implementare constituite la nivelul UAT Municipiul Târgu Jiu.

După cum se observă, se propune **înființarea unei** „***Comisii de monitorizare şi actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu, 2021 – 2027***”, care va avea un rol principal în implementarea, monitorizarea gradului de implementare, planificarea și eventuala modificare a strategiei. Comisia respectivă trebuie să includă, alături de primar și viceprimar, membri ai compartimentelor și direcțiilor de specialitate din Primărie, a căror contribuție este absolut necesară pentru evaluarea strategiei și stabilirea nivelului de prioritate al proiectelor, un rol important avându-l, bineînțeles, Compartimentul Implementare Proiecte și Biroul Proiecte cu Finanțare Europeană.

Structura de monitorizare şi actualizare va fi responsabilă de coordonarea și administrarea efectivă a procesului de implementare a SIDU, monitorizând activitățile echipelor de proiect.

Atribuțiile *Structurii de monitorizare și actualizare*:

- *urmăreste implementarea Planului de actiune al SIDU și a proiectelor din lista de proiecte prioritare;*
- *monitorizează încadrarea în graficul de implementare a SIDU;*
- *identifică surse de finanțare pentru proiectele cuprinse în SIDU;*
- *menține legătura cu Autoritățile contractante, prin intermediul ADR Sud-Vest Oltenia;*
- *coordonează și monitorizează activitatea echipelor de proiect;*

✉ *monitorizează și evaluează modul de implementare a SIDU.*

Structura de monitorizare și actualizare va avea obligația de a elabora următoarele documente de planificare:

- ***Planul anual al acțiunilor de implementare*** a proiectelor prioritare și a celorlalte proiecte prevăzute în portofoliul de proiecte;
- ***Planul anual financiar***, care se ve întocmi pe baza planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor integrate prioritare. Planul financiar va indica fondurile necesare pentru realizarea proiectelor și sursele de proveniență ale acestora (bugete locale, bugetul de stat, programe europene, alte surse);
- ***Situația anuală*** privind gradul de implementare a SIDU.

După aprobarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*, respectiv a proiectelor incluse în portofoliul de proiecte, se vor constitui echipe individuale pentru implementarea fiecărui proiect, în funcție de specificul acestora.

Implementarea fiecărui proiect în parte va fi realizată de ***echipele de proiect*** constituite la nivelul ***UAT Municipiul Târgu Jiu*** pentru respectivul proiect. Persoanele care vor face parte din echipele de proiect vor fi desemnate prin dispoziție emisă de Primarul Municipiului Târgu Jiu. **Echipele de proiect** ce se vor constitui vor fi compuse din 3-5 persoane: manager de proiect, manager financiar, responsabil cu achizițiile publice, numărul membrilor echipelor de proiect variind în funcție de complexitatea proiectului. Echipele de proiect sunt responsabile de implementarea efectivă a proiectelor individuale incluse în SIDU.

Responsabilitățile echipelor de proiect:

⇒ *întocmesc fișele de post pentru fiecare membru al echipei;*
⇒ *organizează și desfășoară activități de implementare a proiectului;*
⇒ *asigură managementul financiar și tehnic pentru activitățile de proiect;*
⇒ *întocmesc raportările de evaluare intermediare și finale solicitate de finanțator;*
⇒ *prezintă Structurii de Implementare a SIDU, la cererea acesteia, stadiul implementării proiectului;*
⇒ *urmărește înscrierea în costuri, parametrii precum și în graficul de execuție a proiectului și a SIDU.*

Este esențial ca aprobarea prezentei strategii de dezvoltare urbană să nu fie percepută ca punct final al unei elaborări tehnice și nici ca un document de fundamentare finalizat cu o listă de proiecte implementabile cu ajutorul instrumentelor de finanțare nerambursabile. *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană* reprezintă un instrument de guvernare a municipiului, flexibil și adaptabil în timp nevoilor în schimbare, care generează acțiuni publice și private cu valoare strategică pe termen lung pentru dezvoltarea competitivă a municipiului și pentru reducerea disparităților din interiorul acestuia.

Controlul rezultatelor implementării SIDU se va realiza ca un proces continuu, urmărindu-se planurile anuale de implementare a proiectelor, alocarea de fonduri și încadrarea în limitele stabilite prin planul financiar anual, gradul de implementare a strategiei.

Evaluările intermediare și finală ale succesului înregistrat în implementarea strategiei se vor face conform unor criterii clare, de către comisia amintită mai sus. Criteriile respective au un caracter dinamic, în sensul că pot fi modificate în cazul în care se constată că cele stabilite inițial nu oferă o imagine clară asupra stadiului de implementare.

Un set inițial de astfel de ***criterii de evaluare*** va conține cel puțin următoarele puncte:

- ✓ *Valoarea procentuală a totalului bugetelor proiectelor implementate sau în curs de implementare, în raport cu bugetul planificat inițial;*
- ✓ *Evaluarea impactului proiectelor implementate în raport cu rezultatele preconizate (succesul proiectelor individuale);*
- ✓ *Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea totală a proiectelor;*
- ✓ *Valoarea procentuală a fondurilor atrase din surse nerambursabile, în raport cu valoarea estimată a fi atrasă din astfel de surse.*

Evaluarea stadiului de implementare a strategiei va fi făcută cel puțin anual. O evaluare corectă și obiectivă va permite generarea de măsuri corective asupra eventualelor rezultate nesatisfăcătoare, precum și de măsuri care să preîntâmpine apariția unor astfel de situații în perioada următoare.

Indicatorii de rezultat care vor fi utilizați pentru monitorizarea implementării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană* și a proiectelor incluse în aceasta trebuie să fie în concordanță cu indicatorii stabiliți pentru accesarea fondurilor europene. Întrucât lista acestor indicatori nu este finalizată la momentul elaborării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană*, va fi necesară actualizarea indicatorilor propuși în tabelul următor la momentul cunoașterii acestora.

Tab. 6.1. Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Obiectiv strategic 1 ***REGENERAREA URBANĂ A MUNICIPIULUI TÂRGU JIU, PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII FACTORILOR DE MEDIU ȘI A EFICIENȚEI ENERGETICE, ÎN VEDEREA OBȚINERII UNEI DEZVOLTĂRI COMPLEXE ȘI INTEGRATE***		
Direcția de intervenție	**Acțiuni specifice**	**Indicatori de rezultate/monitorizare**
D.I.1.1. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de utilități	Reabilitarea/dezvoltarea/extinderea și modernizarea rețelelor tehnico-edilitare	Lungime rețea reabilitată/ modernizată (km)
	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile	Lungime rețea extinsă/reabilitată/ modernizată (km)
	Extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate	Lungime rețea extinsă/reabilitată/ modernizată (km)
D.I.1.2. Creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public	Lungime sistem iluminat public extins/modernizat (km.)
	Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale, terțiare și administrative, prin modernizare energetică sustenabilă	Clădiri publice reabilitate termic (nr.) Clădiri rezidențiale reabilitate termic (nr.) Campanii de conștientizare desfășurate (nr.) Măsuri de creștere a performanței energetice implementate (nr.) Proiecte de producție a energiei din surse regenerabile (nr.) Campanii de conștientizare/promovare desfășurate (nr.)
	Achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice	Sisteme instalate (nr.)
D.I.1.3. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin protejarea naturii, biodiversității și a infrastructurii verzi	Promovarea investițiilor în infrastructura verde din zona urbană	Spații verzi realizate (mp) Proiecte regenerare urbană realizate (nr) Suprafețe regenerate (mp)
	Monitorizarea poluării și promovarea reducerii acesteia	Sisteme monitorizare implementate (nr.)
	Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului	Măsuri implementate (nr.)

	Îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și extinderea colectării selective	Măsuri implementate (nr.) Deșeuri colectate selectiv (tone)
Obiectiv strategic 2 ***ASIGURAREA UNEI MOBILITĂȚI URBANE DURABILE, CARE SĂ CONDUCĂ LA O DEZVOLTARE ECHILIBRATĂ A TUTUROR MODURILOR DE TRANSPORT ȘI SĂ SUSȚINĂ CREȘTEREA CALITĂȚII VIEȚII CETĂȚENILOR***		
Direcția de intervenție	**Acțiuni specifice**	**Indicatori de rezultate/monitorizare**
D.I.2.1. Reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere și implementarea de sisteme inteligente de transport.	Reabilitarea infrastructurii rutiere, cu prioritate pe sectoarele pe care circulă transportul public	Lungime rețea reabilitată/ modernizată (km) Lungime bandă dedicată transport public realizată (km) Număr pasageri transport public (pasageri km/an, pasageri oră/an)
	Implementarea de sisteme inteligente de transport, în vederea creșterii siguranței utilizatorilor infrastructurii rutiere și a eficientizării procesului de transport	Sisteme inteligente de transport extinse/implementate (nr.)
D.I.2.2. Dezvoltarea și modernizarea transportului public și a modurilor de deplasare nepoluante, prin promovarea principiilor mobilității urbane durabile	Investiții integrate pentru creșterea calității serviciului de transport public local și promovarea utilizării acestuia, în defavoarea autovehiculului propriu, prin investiții integrate	Număr pasageri transport public (pasageri km/an, pasageri oră/an) Sisteme „smart” implementate Reducere emisii GES (tone CO2echiv/an) Vehicule achiziționate (nr.) Infrastructură pentru vehicule de transport public electrice realizată (nr.)
	Investiții în infrastructura dedicată modurilor de deplasare alternative: mersul pe bicicletă și deplasările pietonale	Sisteme „smart” implementate Reducere emisii GES (tone CO2echiv/an) Piste biciclete realizate (km) Zone pietonale/shared-space realizate (kmp) Sisteme bike-sharing realizate (nr.)
	Investiții pentru creșterea și promovarea intermodalității	Reducere emisii GES (tone CO2echiv/an) Puncte intermodale realizate (nr.) Parcări „smart”/intermodale realizate (nr.)

		Campanii conștientizare/promovare realizate (nr.) Infrastructură pentru vehicule electrice realizată (nr.)
Obiectiv strategic 3 ***PROMOVAREA SOLUȚIILOR SMART ÎN TOATE DOMENIILE ȘI ASIGURAREA INFRASTRUCTURII NECESARE PENTRU IMPLEMENTAREA ACESTORA***		
Direcția de intervenție	**Acțiuni specifice**	**Indicatori de rezultate/monitorizare**
D.I.3.1. Promovarea conceptului de SMART-CITY și dezvoltarea componentelor specifica acestuia.	Promovarea conceptului de smart-city și realizarea de intervenții specifice în toate domeniile	Aplicații/sisteme „smart” implementate (nr.) Sisteme/soluții „smart” instalate (nr.)
Obiectiv strategic 4 ***PROMOVAREA UNEI ECONOMII MODERNE, BAZATĂ PE TEHNOLOGII INOVATOARE, PERFORMANTE ȘI CREATIVE, ȘI CREAREA UNEI FORȚE DE MUNCĂ COMPETITIVE ȘI DE CALITATE***		
Direcția de intervenție	**Acțiuni specifice**	**Indicatori de rezultate/monitorizare**
D.I.4.1. Dezvoltarea și sprijinirea structurilor și serviciilor suport pentru mediul de afaceri și creșterea competitivității economice a întreprinderilor mici și mijlocii	Sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri local, prin diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri	Infrastructură de sprijin realizată (centre de afaceri, incubatoare de afaceri, etc) (nr.)
	Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente şi prin sprijinirea creării de noi IMM	Măsuri de sprijin realizate (nr.) IMM-uri înființate (nr.)
	Impulsionarea și promovarea competitivității mediului de afaceri prin fructificarea avantajelor digitalizării și cercetării	Activități de susținere transfer tehnologic și colaborare realizate (nr.) Materiale de promovare realizate (nr.) Măsuri de sprijin/stimulare realizate (nr.)
D.I.4.2. Dezvoltarea capitalului uman și pregătirea unei forțe de muncă competitive prin creșterea accesului și participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții	Pregătirea adecvată a pieței forței de muncă prin programe educaţionale şi de formare profesională	Participanți la cursuri de formare/ perfecționare profesională (nr.) Centre de formare/perfecționare înființate (nr.)
	Furnizarea de programe de formare profesională care să fie corelate cu cererea efectivă de pe piața forței de muncă	Programe de formare/perfecționare organizate (nr.)

		Centre de formare/ perfecționare înființate (nr.)
Obiectiv strategic 5 ***CREȘTEREA CALITĂȚII VIEȚII CETĂȚENILOR PRIN MODERNIZAREA, REABILITAREA ȘI EXTINDEREA INFRASTRUCTURII EDUCAȚIONALE, DE SĂNĂTATE ȘI SOCIALE, ȘI PROMOVAREA INTEGRĂRII ȘI INCLUZIUNII SOCIALE ÎN TOATE DOMENIILE***		
Direcția de intervenție	**Acțiuni specifice**	**Indicatori de rezultate/monitorizare**
D.I.5.1. Asigurarea unei infrastructuri educaționale moderne și creșterea accesibilității la aceasta	Realizarea, reabilitarea şi modernizarea infrastructurii educaţionale, precum şi dotarea cu echipamente şi materiale didactice de ultimă generaţie	Unități de învățământ reabilitate/modernizate/ echipate cu infrastructură educațională (nr.) Unități de învățământ construite (nr.) Săli de sport construite (nr.)
D.I.5.2. Creșterea calității și accesibilității serviciilor medicale	Creșterea calității și accesibilității serviciului medical	Unități sanitare dezvoltate/modernizate/dotate cu echipamente (nr.) Documente/planuri strategice realizate (nr.) Centre înființate/realizate (nr.) Programe de formare/perfecționare organizate (nr.)
D.I.5.3. Promovarea integrării și incluziunii sociale, inclusiv prin modernizarea și extinderea infrastructurii specifice și creșterea accesibilității la aceasta	Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor sociale	Unități sociale reabilitate/ modernizate/ dotate (nr.) Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)
	Promovarea integrării și incluziunii sociale în toate aspectele vieții economice și sociale	Campanii de informare/ conștientizare realizate (nr.) Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)
	Creșterea accesibilității la serviciile de asistență socială	Persoane beneficiare ale serviciilor sociale (nr.)
Obiectiv strategic 6 ***PROMOVAREA DEZVOLTĂRII ŞI VALORIFICĂRII PATRIMONIULUI TURISTIC, CULTURAL ŞI DE AGREMENT***		
Direcția de intervenție	**Acțiuni specifice**	**Indicatori de rezultate/monitorizare**
D.I.6.1. Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului turistic și cultural	Dezvoltarea, conservarea și promovarea patrimoniului turistic și cultural	Clădiri de patrimoniu reabilitate/ modernizate/ extinse (nr.) Măsuri de promovare realizate (nr.) Campanii de informare/ conștientizare realizate (nr.)

D.I.6.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement	Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii sportive și de petrecere a timpului liber	Infrastructură sportivă și de petrecere a timpului liber dezvoltată/ reabilitată (nr.)
Obiectiv strategic 7 ***CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR PUBLICE ȘI A TRANSPARENȚEI PROCESULUI DECIZIONAL PRIN MODERNIZAREA MANAGEMENTULUI ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE***		
Direcția de intervenție	**Acțiuni specifice**	**Indicatori de rezultate/monitorizare**
D.I.7. Creșterea capacității administrative, precum și a calității și transparenței procesului decizional	Creșterea calității și transparenței actului decizional	Documente strategice realizate (nr.) Sisteme/aplicații implementate (nr.) Utilizatori ai sistemelor/aplicațiilor (nr.)
	Consolidarea capacității administrative prin investiții în sisteme informatice integrate și în pregătirea unor resurse umane competente	Centre integrate/sisteme/aplicații „smart” implementate (nr.) Participanți la cursuri de instruire/ perfecționare (nr.)

Monitorizarea implementarii și indeplinirii obiectivelor SIDU

Controlul rezultatelor implementării SIDU se va realiza, în mod continuu, la toate nivelele structurilor organizatorice descrise, conform competențelor acestora. Se va urmari îndeplinirea ***Planului anual al acțiunilor de implementare a proiectelor prioritare***, ***Planul anual financiar*** și ***Situația privind gradul de implementare a SIDU***. Evaluarea rezultatelor implementării proiectelor se va face de către ***Structura de implementare*** si de echipele de proiect pentru fiecare proiect derulat.

În cadrul evaluării, se apreciază gradul de îndeplinire a obiectivelor și politicilor propuse în Strategia de dezvoltare, prin analiza efectelor pe care le au politicile și programele de dezvoltare asupra mediului de afaceri, economiei, infrastructurii, mediului social-cultural, și calității vieții populației din municipiul Târgu Jiu.

Monitorizarea implementării și îndeplinirii obiectivelor proiectelor

Monitorizarea activităților din proiect intră în sarcina managerului echipei de proiect. Acesta va asigura, cu sprijinul echipelor de proiect, elaborarea rapoartelor de progres privind stadiul implementării, a raportului final, întocmirea cererilor de rambursare a cheltuielilor, elaborarea previziunilor privind fluxurile financiare pentru proiectele individuale.

Rapoartele de progres precum și rapoartele care însoțesc cererile de rambursare vor fi elaborate de echipa de proiect în colaborare cu consultantul care va asigura managementul proiectului.

Monitorizarea continuă se va realiza saptămânal prin întâlnirile echipei de proiect, evaluându-se activitatea membrilor echipei de proiect, gradul de implicare a fiecărui membru, îndeplinirea responsabilităților specifice și, dacă este cazul, făcându-se recomandări de îmbunătățire. Evaluarea continuă se va face și privind modul în care sunt consumate resursele implicate în proiect, înregistrarea în contabilitate a tuturor cheltuielilor efectuate așa cum a fost prevăzut în bugetul proiectului.

Monitorizarea periodică se va face la finalizarea fiecărei etape, evaluându-se măsura în care activitățile planificate s-au desfășurat conform planului de implementare, în mod eficient și eficace: s-a respectat data de începere și finalizare, s-au desfășurat toate sub-activitățile, s-au obținut rezultatele previzionate cantitativ și calitativ. Daca va fi cazul și vor apărea factori perturbatori se vor lua măsuri de corecție pentru implementarea cu succes a proiectelor.

Evaluarea finală se va realiza în ultima lună de proiect și va urmări modul în care s-a realizat implementarea cu succes a proiectului: îndeplinirea obiectivelor, obținerea rezultatelor măsurabile, desfășurarea eficientă și eficace a activităților planificate, satisfacția grupului țintă, etc.

6.3. Riscuri în implementarea SIDU. Măsuri de atenuare

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri legate de: planificarea proiectelor, management de proiect, de personal, riscuri de natură tehnică, etc.

Riscuri legate de planificarea proiectului:

- Indicatori supraestimati fac imposibilă atingerea lor (duce la retragerea finanțării);
- Timp insuficient pentru anumite operațiuni ale proiectului (prelungirea implementării parțiale sau totale a activităților peste limitele planificate);
- Resurse umane insuficiente pentru activitățile proiectului (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane deja implicate cu consecințe asupra calității activităților derulate și asupra perioadelor de timp în care se derulează activitățile).

Măsuri de contracarare:

- Întâlniri periodice ale echipei de proiect pentru identificarea și eliminarea acestor probleme ;
- Evaluarea permanentă a calendarului de activități, conștientizarea termenelor critice din graficele de implementare;
- Luarea în considerare a unor rezerve de timp;
- Replanificarea din timp a activităților astfel încât să fie prevazute și solicitările cu caracter urgent.

Riscuri legate de personal:

- Resurse umane sunt indisponibile atunci când este nevoie de ele (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane disponibile, la conflicte intre membrii echipei de implementare, la sentimente de frustrare la nivelul celor care conștientizează importanța asigurării unei calități corespunzatoare pentru activitățile proiectului);
- Sub-contractorii nu-și îndeplinesc sarcinile potrivit cerințelor (duce la nerespectarea termenelor planificate, la afectarea calității implementării activităților).

Măsuri de contracarare:

- asigurarea de personal de rezervă în ce poate înlocui sau ajuta un membru al echipei de implementare în perioadele critice;
- reevaluarea în permanență a graficului de activități astfel încât să fie corelat cu modificările interne și externe de personal ale beneficiarului și furnizorilor din cadrul proiectului.

Riscuri legate de managementul proiectului:

- Nerespectarea termenelor de implementare a proiectelor (poate duce la neeligibilitatea cheltuielilor, transmiterea rapoartelor de progres incomplete către Autoritatea de management);
- Nu exista încadrare în bugetul planificat pe categorii de cheltuieli și pe total buget (depășirea bugetului planificat duce la neeligibilitatea cheltuielilor);
- Ineficiența în utilizarea resurselor proiectului (duce la încărcarea costurilor proiectului în mod nejustificat).

Măsuri de contracarare:

- Diseminarea tuturor informațiilor legate de contractul de finanțare către toți membrii echipei de implementare a proiectului;
- Stabilirea responsabilităților exacte în ceea ce privește rapoartele întocmite.

Riscuri de natură tehnică:

- Întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări;
- Neconcordanțe ce apar pe perioada executiei proiectului cu documentația tehnică care stă la baza proiectului;
- Neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor folosite la lucrări.

Măsuri de contracarare:

- Încheierea unor contracte de execuție ferme cu clauze bine stabilite: perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, garanții pentru rețineri, prevederea de penalități la plata executanților/ furnizorilor în caz de întârzieri în execuția contractului, etc;
- Prezentarea certificatelor de calitate ale materialelor achiziționate;
- Analiza și avizarea situațiilor de lucrări în vederea efectuării plăților;

- Colaborare strânsă cu echipa de experți tehnici, consultanți, diriginți de șantier, astfel încât să se realizeze monitorizarea foarte atentă a contractelor de lucrări.

6.4. Procedura de prioritizare a proiectelor SIDU

Conform Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltarii Urbane, există mai multe etape care trebuie parcurse de către autoritatile publice, municipiile reședință de județ pentru a identifica lista de proiecte prioritare aferentă SIDU care vor fi implementate în perioada 2021-2027 cu finanțare din cadrul POR 2021-2027, respectiv alte axe prioritare POR, sau alte programe operaționale cu finanțare din fonduri europene.

Selectarea din portofoliul de proiecte a SIDU a listei intermediare de proiecte (lista scurtă)

Structura de implementare a SIDU, în colaborare cu parteneri relevanți la nivel local va elabora o listă intermediară de proiecte pentru perioada de implementare 2021-2027, pornind de la portofoliul de proiecte aferent SIDU (ce include cel puțin lista de proiecte din scenariul selectat din PMUD).

Autoritatea publică locală poate utiliza diferite criterii în stabilirea acestei liste intermediare de proiecte, cum ar fi: perioada de implementare a proiectelor, prioritizarea investițiilor din proiecte în documentele strategice sectoriale, existența unor posibile surse de finanțare și condițiile de finanțare aferente, gradul de maturitate, raportul costuri operaționale/costuri de investiție, etc.).

În această etapă vor fi identificate și stabilite, din portofoliul de proiecte al SIDU, acele proiecte ce vizează solicitanții de drept public, indiferent de sursa de finanțare, care, orientativ, pot fi realizate în perioada de implementare a SIDU. Punctul de plecare îl constituie stabilirea bugetului operațional al municipiului Târgu Jiu pentru perioada de implementare 2021-2027. Pentru a avea un număr suficient de proiecte pentru procesul de prioritizare și selecție în etapa următoare, valoarea estimată a proiectelor (contribuția proprie a UAT-ului, inclusiv cheltuielile totale de operare si mentenanță) din lista intermediară sau portofoliul de proiecte SIDU, orientativ, va depăși valoarea bugetului operațional al municipiului reședință de județ.

Pentru a facilita procesul de selecție din etapa următoare, proiectele ce vor forma lista intermediară de proiecte din SIDU vor fi ordonate în 2 liste de proiecte după sursa de finanțare identificată, astfel:

- *Lista proiectelor finanțabile în cadrul axelor prioritare POR 2021-2027 sau alte Programe Operaționale;*
- *Lista proiectelor finanțabile din alte surse de finanțare (buget local, buget național, alți donatori, etc.).*

Pentru proiectele din lista intermediară de proiecte se vor elabora fișe de proiect completate în conformitate cu modelul prevăzute în ghidurile specifice.

Prioritizarea și selectarea proiectelor prioritare pentru perioada de programare 2021-2027

În cadrul acestei etape se va urmarii stabilirea listei de proiecte prioritare pentru implementarea SIDU în perioada 2021-2027. Procesul de prioritizare și selecție a proiectelor prioritare pentru perioada de programare 2021-2027 se va realiza pornind de la lista intermediară (lista scurta de proiecte), în funcție de sursa de finanțare și în baza fișelor de proiecte întocmite.

În urma parcurgerii acestui proces de prioritizare și selectare, va rezulta o listă de proiecte prioritare (100% din alocarea financiară disponibilă) și o listă de rezervă (suplimentar până la 100% din alocarea financiară disponibilă), organizată pe priorități de investiții.

Procesul de prioritizare și selectare a proiectelor cu finanțare din celelalte axe prioritare și alte surse de finanțare se va realiza în baza listei intermediare de proiecte și a fișelor de proiecte aferente. În procesul de prioritizare și selectare a proiectelor aferente altor axe prioritare POR 2021-2027/ PO și alte surse de finanțare se va ține cont și se vor include în aceste liste proiectele prestabilite și prioritizate de Autoritățile de Management/alte instituții, proiectele care au fost deja depuse la finanțare în anumite PO/alte Axe prioritare ale POR sau sunt în curs de elaborare în vederea depunerii, precum și proiectele aflate în implementare.

În urma parcurgerii etapelor de mai sus din procesul de prioritizare și selecție a proiectelor vor rezulta următoarele liste de proiecte prioritare pentru perioada 2021-2027 aferente SIDU:

- *Lista proiectelor prioritare finanțabile în cadrul axelor prioritare POR 2021-2027 sau alte Programe Operaționale;*
- *Lista proiectelor prioritare finanțabile din alte surse de finanțare (buget local, buget național, alți donatori, etc.).*

6.5. Cadrul parteneriat pentru elaborarea şI implementarea SIDU

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a fost elaborată respectând criteriile cheie de calitate utilizate în evaluarea documentelor strategice la nivel european: relevanță, eficacitate, eficiență, consecvență și coerență pragmatism, sustenabilitate și aranjamente de management și monitorizare.

Elaborarea SIDU presupune parcurgerea a trei etape principale:

- *Etapa analizei contextului urban și identificarea principalelor probleme și nevoi;*
- *Etapa elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană;*
- *Etapa de consultare publică.*

SIDU s-a realizat printr-un amplu proces participativ, fiind antrenate și aducându-și aportul instituții, autorități publice și alți actori importanți din toate domeniile de analiză. Elaborarea SIDU s-a bazat pe un proces de consultare permanentă a principalilor actori locali, prin intermediul:

- ✓ *atelierelor de lucru*
- ✓ *întâlnirilor în cadrul grupurilor de lucru organizate*
- ✓ *aplicării de chestionare pentru identificarea nevoilor și problememelor de dezvoltare a orașului.*

Astfel, în prima etapă a consultărilor publice a fost realizată o anchetă sociologică bazată pe un chestionar adresat unui număr de 1.000 de actori locali reprezentativi ai instituțiilor publice, sectorului privat și societății civile, prin aplicarea unui set de întrebări relevante. Ancheta sociologică a avut drept scop obținerea unor informații relevante, ce au acoperit o parte a procesului decizional de stabilire a obiectivelor strategiei. Răspunsurile la chestionare au fost centralizate și prelucrate, în scopul formulării unor concluzii relevante, ce au venit în sprijinul analizei situației existente.

În etapa următoare a consultării publice au fost planificate și realizate întâlniri în cadrul a 10 ateliere de lucru cu actori importanți din următoarele domenii:

- *Economie*
- *Infrastructură*
- *Transport*
- *Sănătate*
- *Educație*
- *Cultură și turism*
- *Social*
- *Administrație publică*
- *Mediu și schimbări climatice*
- *Smart City.*

La evenimente au fost invitați factori interesați de elaborarea, aprobarea, avizarea și implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană: membri ai comunității locale,

reprezentanți ai administrației publice locale și județene, printre care APM Gorj, Garda de Mediu, Consiliul Județea, Poliție, Primărie, Direcția Publică de Protecție Socială etc. Rolul acestora a fost de a oferi o bază pentru stabilirea obiectivelor strategice, pe baza concluziilor consultării participative realizate în etapa anterioară.

În cadrul întânirilor de lucru tematice s-au identificat principalele probleme specifice fiecărui sector, oportunitățile de dezvoltare, s-au analizat posibilitățile de accesare a fondurilor europene pentru perioada 2021 -2027.

După realizarea variantei intermediare a documentului strategic, acesta a fost prezentat în cadrul a 5 grupuri de lucru pe domeniile economie și dezvoltare durabilă; social și zone marginalizate; mediu și schimbări climatice; educație și tineret; infrastructură și dezvoltare urbană, grupuri ce au inclus reprezentanți ai antreprenoriatului, grupurilor de producători, asociațiilor, ONG-urilor, instituțiilor culturale și de educație, tineret etc. Grupurile de lucru s-au întrunit în cadrul a 4 sesiuni de lucru, în care au fost vizate următoarele aspecte:

- ✓ Instruirea/informarea participanților cu privire la scopul și domeniul de analiză
- ✓ Prezentarea rezultatelor anchetelor și atelierelor de lucru
- ✓ Prezentarea propunerilor primite și revizuirea acestora
- ✓ Aprobarea și validarea variantei finale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană.

Lista de proiecte din SIDU este un rezultat al analizelor realizate, consultărilor și întâlnirilor organizate pentru elaborarea acestui document și integrează liniile trasate în alte documente strategice locale, regionale și naționale, evidențiate în cadrul capitolelor anterioare, și în principal cu:

- *Program de Îmbunătăţire a Eficienţei Energetice pentru Municipiului Târgu Jiu (PIEE) 2017;*
- *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru Municipiul Târgu Jiu (PMUD) 2021-2027.*

BIBLIOGRAFIE

- ✓ Agenția Europeană de Mediu - http://www.eea.europa.eu
- ✓ Agenția pentru Protecția Mediului Gorj
- ✓ Anuarul Statistic al României, Institutul Național de Statistică, Bucureşti – http://statistici.insse.ro
- ✓ Atlasul zonelor urbane marginalizate din România
- ✓ Lazăr, M. Lazăr, „Analiza statistico-economică”, Editura Economică, București;
- ✓ Comisia Naţională de Prognoză- http://www.cnp.ro/ro/prognoze
- ✓ Comunicarea Comisiei privind o nouă politică de turism a Uniunii Europene
- ✓ http://cimec.ro/scripts/monumente/biserici/
- ✓ http://dezvoltaredurabila.gov.ro
- ✓ http://ec.europa.eu
- ✓ http://www.anofm.ro
- ✓ http://www.eeagrants.ro
- ✓ http://www.finantare.ro/fonduri-structurale/pndr-2014-2020 - PNDR 2014-2020
- ✓ http://www.fonduri-structurale.ro/
- ✓ http://www.fonduri-ue.ro
- ✓ http://www.mdrap.ro/comunicare/buletine/newsletter
- ✓ http://www.mdrap.ro/comunicare/presa/comunicate/strategia-nationala-a-locuirii
- ✓ http://www.mfinante.ro
- ✓ http://www.risco.ro;
- ✓ https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/H2020_RO_KI0213413RON.pdf
- ✓ Institutul de Memorie Culturală, baza de date: Muzee și Colecții din România;
- ✓ Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Direcţia de dezvoltare teritorială
- ✓ Ministerului Muncii, Familiei, Protecţiei Sociale şi Persoanelor Vârstnice
- ✓ Oficiul Naţional al Registrului Comerţului;
- ✓ Planul de Amenajare a Teritoriului Judeţean (PATJ) Gorj 2009-2011
- ✓ Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN), Rețeaua de localități, legea 351/2001
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului national. Secțiunea a V-a – Zone de risc natural
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului naţional. Secţiunea I – Reţele de transport
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I – Rețele de transport. A – Direcții de dezvoltare a rețelei de căi ferate
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I – Rețele de transport. A – Direcții de dezvoltare a rețelei de căi navigabile (Anexa nr. VII)
- ✓ Planul de amenajare a teritoriului național. Secțiunea I – Rețele de transport. A – Direcții de dezvoltare a rețelei de căi rutiere (Anexa nr. III)
- ✓ Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021– 2027
- ✓ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Târgu Jiu 2021-2027
- ✓ Planul Naţional de Acţiune pentru Eficienţă Energetică

- ✓ Planul Național de Relansare și Reziliență (draft aprilie 2021) - https://mfe.gov.ro/pnrr/
- ✓ Planul Regional de Acţiune pentru Învăţământ Sud-Vest Oltenia 2016-2025
- ✓ Planul Urbanistic General al municipiului Târgu Jiu
- ✓ PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud–Vest Oltenia 2016-2025, actualizat 2017
- ✓ Prognoza în profil teritorial 2015 – 2019, decembrie 2016, Comisia Naţională de Prognoză
- ✓ Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice în Municipiul Târgu Jiu 2017
- ✓ Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia-vers-aprilie-2021
- ✓ Raport Centrul Român de Politici Europene – Dezvoltare urbană
- ✓ Raport Cercetare “Situatia grupurilor comunităților vulnerabile cu romi din cartier Obreja, localitatea Tg Jiu – Gorj ”
- ✓ Raport comisie – forţa de muncă
- ✓ Recensământul Populaţiei şi al Locuinţelor 2011 – Institutul Naţional de Statistică, anul 2011
- ✓ Regulament de Organizare și Functionare al Clubului Sportiv Municipal Târgu Jiu
- ✓ Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/
- ✓ Site-ul oficial al Primăriei Municipiului Târgu Jiu - https://www.targujiu.ro/
- ✓ Spitalul Judetean de Urgenţă Târgu Jiu - Regulament de Organizare și Functionare
- ✓ Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj, 2021-2027
- ✓ Strategia de Dezvoltare Teritorială a României – Studiu Formarea și dezvoltarea sistemelor de localități
- ✓ Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Târgu Jiu 2014-2020
- ✓ Strategia Națională de Sănătate 2021-2027
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030
- ✓ Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020
- ✓ Strategia pentru consolidarea administrației publice 2020
- ✓ Strategia pentru Specializare Inteligentă în regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
- ✓ Strategia Naţională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030
- ✓ Studiu privind dezvoltarea infrastructurii de drumuri şi poduri din Judeţul Gorj
- ✓ Studiul "Consumatorul in 2020 - Citeste semnele" elaborat de Delloite
- ✓ targujiu.ro/portal/gorj/tgjiu/portal
- ✓ World Economic Forum (2020), The Global Risks Report 2020 (Raport privind riscurile globale pe 2020, Forumul Economic Mondial, 2020)

ANEXA 1 – STRATEGIA FISCALĂ

1. Bazele economiei urbane

Economia urbană reprezintă, conform literaturii de specialitate, studiul economic al zonelor urbane. Prin urmare, implică utilizarea instrumentelor economice pentru a analiza probleme urbane precum criminalitatea, educația, transportul public, spațiile locative și finanțele administrației locale. Mai precis, este o ramură a microeconomiei care studiază structura spațială urbană și localizarea gospodăriilor și a firmelor.

O analiză economică coerentă urbană se bazează pe un model particular de structură spațială urbană, modelul de oraș monocentric pionierat în anii 1960 de William Alonso, Richard Muth și Edwin Mills. În timp ce majoritatea celorlalte forme de economie neoclasică nu iau în considerare relațiile spațiale dintre indivizi și organizații, economia urbană se concentrează pe aceste relații spațiale pentru a înțelege motivațiile economice care stau la baza formării, funcționării și dezvoltării orașelor.

Economia urbană este înrădăcinată în teoriile de localizare ale lui von Thünen, Alonso, Christaller și Lösch care au început procesul de analiză economică spațială. Economia urbană se concentrează pe alocarea resurselor în spațiu în raport cu zonele urbane. Alte ramuri ale economiei ignoră aspectele spațiale ale luării deciziilor, dar economia urbană se concentrează nu numai asupra deciziilor de localizare ale firmelor, ci și ale orașelor în sine, întrucât orașele în sine reprezintă centre de activitate economică [240](O'Sullivan 2003: 1).

Multe subiecte economice spațiale pot fi analizate fie într-un cadru economic urban, fie regional, deoarece unele fenomene economice afectează în primul rând zonele urbane localizate, în timp ce altele sunt resimțite în zone regionale mult mai mari. [241]Arthur O'Sullivan consideră că economia urbană este împărțită în șase teme conexe:

- forțele pieței în dezvoltarea orașelor,
- utilizarea terenului în orașe,
- transportul urban,
- problemele urbane și politica publică,
- locuința și politica publică,
- cheltuielile și impozitele administrației publice locale

Forțele pieței în dezvoltarea orașelor se referă la modul în care decizia de localizare a firmelor și gospodăriilor determină dezvoltarea orașelor. Natura și comportamentul piețelor depind într-o anumită măsură de locațiile lor, prin urmare performanța pieței depinde parțial de geografie (McCann 2001). Dacă o firmă se află într-o regiune izolată geografic,

[240] Arthur O'Sullivan, Urban Economics, Boston, 2003
[241] Philip McCann, Urban and Regional Economics, Oxford University Press, 2001

performanța sa pe piață va fi diferită de o firmă situată într-o regiune concentrată. Deciziile de localizare atât ale firmelor, cât și ale gospodăriilor creează orașe care diferă în ceea ce privește dimensiunea și structura economică.

Privind utilizarea terenului în zonele metropolitane, economistul urban caută să analizeze organizarea spațială a activităților din orașe. În încercările de a explica tiparele observate de utilizare a terenului, economistul urban examinează alegerile de localizare intra-oraș ale firmelor și gospodăriilor. Având în vedere organizarea spațială a activităților în orașe, economia urbană abordează întrebări în ceea ce determină prețul terenului și de ce aceste prețuri variază în spațiu, forțele economice care au provocat răspândirea ocupării forței de muncă din nucleul central al orașelor spre exterior, identificând utilizarea controalelor, cum ar fi zonarea, și interpretarea modului în care aceste controale afectează economia urbană.

Politica economică este adesea implementată la nivel urban, astfel politica economică este adesea legată de politica urbană (McCann 2001). Orașele sunt considerate atât sursa, cât și soluția provocărilor economice, de mediu și sociale din zilele noastre. Aceste zone urbane sunt motoarele economiei din orice țară, dar și catalizatori ai creativității și ai inovării.[242]

Transportul urban este o temă a economiei urbane, deoarece afectează tiparele de utilizare a terenului și accesibilitatea relativă în diferite cartiere din oraș, Problemele care leagă transportul urban de economia urbană includ deficitul pe care îl au majoritatea autorităților de tranzit și întrebări referitoare la eficiență cu privire la dezvoltările de transport propuse, cum ar fi metroul ușor (O'Sullivan 2003: 14).

Locuințele și politica publică se referă la economia urbană, deoarece locuința este un tip unic de marfă. Locuința este un imobil, iar atunci când o familie alege o locuință, alege și o locație. Conform lui Arthur O'Sullivan, economiștii urbani analizează alegerile de localizare a gospodăriilor coroborate cu efectele pe piață ale politicilor de locuință. În analiza politicilor de locuințe, folosim structuri de piață, de exemplu, o structură de piață perfectă. Cu toate acestea, există probleme întâmpinate în efectuarea acestei analize, cum ar fi finanțarea, incertitudinea, spațiul etc.

Tema finală a **cheltuielilor și impozitelor administrației locale** se referă la economia urbană, deoarece analizează eficiența guvernelor locale fragmentate care prezidă în zonele metropolitane.

Conform Organizației Internaționale a Muncii (ILO), economia fiecărui oraș cuprinde sectoare diferite. Deși fiecare sector are specificul său, faptul că procesele sale de producție sunt cuprinse într-o zonă geografică limitată (zona urbană) implică schimburi. În plus, o serie de sectoare sunt deja interconectate tehnic (pentru a da un exemplu: utilități, infrastructură, construcții și deșeuri). Prin urmare, problemele legate de forța de muncă într-un sector specific al economiei urbane sunt legate de ceea ce se întâmplă în alte sectoare - de unde și importanța unei abordări integrate. Alte motive pentru o astfel de abordare includ:

[242] https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/policy/themes/urban-development/

- Dezvoltarea și / sau reglementarea sectoarelor urbane sunt în general sub coordonarea administrației locale, care are un plan integrat pentru oraș. Prin urmare, este necesar să se studieze politicile sale pentru a înțelege impactul asupra locurilor de muncă sectoriale și pentru a le putea influența.
- Politicile pentru mediul urban tind să fie integrate (fie la nivel local, fie la nivel central / guvernamental). Prin urmare, există o justificare pentru a înțelege astfel de politici integrate, deoarece acestea vor avea impact asupra locurilor de muncă din fiecare sector urban - și pentru a influența factorii de decizie.
- Operațiunile de adaptare la schimbările climatice tind, de asemenea, să integreze diferitele aspecte ale dezvoltării urbane. Din nou, există o justificare pentru a înțelege astfel de politici integrate, deoarece acestea vor avea impact asupra locurilor de muncă din fiecare sector - și pentru a influența factorii de decizie.
- Explorarea posibilelor legături și sinergii între diferitele sectoare urbane poate extinde și întări o coaliție pentru a pleda pentru munca decentă. Aceasta ar aduce Agenda de muncă decentă a OIM la nivel local.

Pe scurt, o cunoaștere cuprinzătoare a economiei urbane va ajuta la înțelegerea problemelor specifice forței de muncă din anumite sectoare și la acționarea în consecință.

2. Crearea unui sistem fiscal local optim

O problemă centrală în economia publică este proiectarea adecvată a unui sistem fiscal. Pentru crearea unui sistem fiscal local optim este important să nu fie ignorate o serie de considerații care se reflectă în instituțiile fiscale și sociale și în analiza normativă și pozitivă a impozitării. În special, metodologia standard de impozitare optimă ignoră adesea efectele de echitate și eficiență care apar deoarece taxele trebuie colectate, la un anumit cost atât pentru agenția fiscală, cât și pentru contribuabil, iar această colectare trebuie aplicată, din nou cu un anumit cost pentru municipalitate și/sau contribuabil.

Fiscalitatea reprezintă un pilon fundamental pentru crearea unei societăți eficiente și echitabile și pentru construirea unei economonii puternice la nivel local. Dacă se creează un sistem fiscal optim se pot crea premisele pentru eliminarea inegalităților, prin sprijinirea mobilității sociale și prin reducerea discrepanțelor în materie de venituri de piață.

Având în vedere faptul că anul 2020 a fost profund afectat de contextul pandemic generat de virusul SARS COV 19, având loc cel mai mare lockdown din istoria modernă, această criză a avut consecințe sevedere în aproape toate sectoarele economice și sociale, motiv pentru care se recomandă realizarea unei planificări bugetare atente. Astfel, se recomandă ca pentru crearea unui sistem fiscal optim stabilirea următoarelor obiective:

- Stabilirea de măsuri pentru diminuarea efectelor crizei pandemice de la nivel mondial generată de visurul SARS COV 19. Acestea trebuie să fie axate pe populația și operatori economici din Tg Jiu, pentru crearea premiselor privind o creștere economică sustenabilă și inteligentă;
- Realizarea unei strategii privind atragerea de fonduri nerambursabile la nivel local, în special pentru creșterea investițiilor publice în infrastructură, educație, sănătate,

incluziune socială, etc din oraș. Aceste investiții să fie realizate într-o manieră eficientă, transparentă, profesionistă și să aibă un aport direct la formarea brută de capital fix;

- Realizarea unei politici fiscale predictibile. Predictibilitatea politicilor fiscale contribuie la susținerea și încurajarea mediului de afaceri privat. Acest lucru presupune simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice durabile;
- Menținerea datoriei publice la un nivel stabil și sustenabil;
- Implementarea unor măsuri fiscale sustenabile;
- Eficientizarea calitativă a cheltuielilor publice printr-un pachet susținut de reforme;

În scopul creșterii adresabilității sistemului fiscal în raport cu temele și obiectivele planificate ce vor face obiectul finanțărilor nerambursabile în perioada următoare 2021-2027, majoritatea măsurilor fiscale vor fi direcționate către domeniile prioritare pentru dezvoltarea integrată urbană a municipiului Tg Jiu, astfel: educație și specializare inteligentă, sănătate și protecție socială, infrastructură utilități, mobilitate, securitate, infrastructură, digitalizare, soluții urbane smart, reziliență, cultură și turism.

Majoritatea informațiilor și a propunerilor culese, cu scopul actualizarii SIDU Tg. Jiu, de la reprezentanții instituțiilor, precum și de la alți invitați prezenți în cadrul celor două ateliere de lucru susținute in perioada 14-26 iulie 2021 au avut rolul de a identifica nevoile, urgențele și alte priorități locale, precum și corelarea cu cerințele strategiilor naționale și europene pentru dezvoltarea durabilă a orașelor. Acestea se vor reflecta în următoarele proiecte strategice prioritare din cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană pentru perioada 2021-2027, ce au rol să îmbunătățească calitatea vieții locuitorilor în municipiul Tg. Jiu.

3. Crearea de intervenții de sprijin pentru solidaritatea și coeziunea locală

Consolidarea coeziunii economice și sociale la nivel local are în principal scopul de a promova o dezvoltare armonioasă pe întreg teritoriul localității. Strategia fiscală la nivel local trebuie să urmărească reducerea disparităților dintre nivelurile de dezvoltare de la nivelul populației. Se va acorda o atenție sporită populației din zonele mărginașe ale Municipiului, populației afectate de tranziția industrială, persoanelor cu dizabilități sau celor afectate de discriminarea socială.

Consolidarea solidarității și coeziunii economice, sociale și teritoriale la nivel local se numără printre obiectivele principale ale Uniunii Europene. Astfel, Uniunea dedică o proporție semnificativă din buget pentru reducerea disparităților regionale. UE sprijină realizarea acestor obiective prin folosirea fondurilor structurale și de investiții europene [FSE, FEDR, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)] și, din 2021, Fondul pentru o tranziție justă (FTJ).

Pentru perioada de programare 2021-2027, Comisia Europeană a venit cu o serie de propuneri de regulamente privind politica de coeziune la nivel european. Cele 11 obiective tematice ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 au fost înlocuite cu cinci obiective în materie de politică pentru FEDR, FSE+, Fondul de coeziune și FEPAM:

- Europă mai inteligentă – o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon;
- Europă mai conectată – mobilitate și conectivitate TIC regională;
- Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- Europă mai apropiată de cetățeni – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.[243]

În noua perioadă de programere, au fost alocate fonduri în valoare totală de 322,3 miliarde EUR pentru „investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică", care se vor aloca, astfel:

- 202,3 miliarde EUR pentru regiunile mai puțin dezvoltate;
- 47,8 miliarde EUR pentru regiunile de tranziție;
- 27,2 miliarde EUR pentru regiunile mai dezvoltate;
- 42,6 miliarde EUR pentru statele membre, sprijinite din Fondul de coeziune (dintre care 10 miliarde vor fi utilizate pentru instrumentul Mecanismul pentru interconectarea Europei);
- 1 928 milioane EUR ca finanțare suplimentară pentru regiunile ultraperiferice;
- 500 milioane EUR pentru investițiile interregionale pentru inovare.

După cum se observă aproximativ 63% din valoare fondurilor alocate pentru investițiile privind ocuparea forței de muncă și creștere economică sunt destinate regiunilor mai puțin dezvoltate, fiind urmate la mare distanță de (15%) de regiunile de tranziție.

Pentru sprijinirea teritoriilor cele mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică, Uniunea Europeană a propus un nou instrument "Fondul pentru o tranziție justă". Acesta urmărește să reducă disparitățile regionale și va avea un buget de 17,5 miliarde de euro.

Un alt nou instrument, ReactEU, a fost adoptat în decembrie 2020. Acesta va servi drept completare pentru programele de coeziune din perioada 2014-2020 și va suplimenta alocările pentru coeziune pentru perioada 2021-2027. ReactEU va sprijini cele mai importante sectoare pentru o redresare solidă în urma crizei COVID-19. Alocarea pentru acesta (până în 2023) este de 47,5 miliarde EUR.

[243] https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/93/coeziunea-economica-sociala-si-teritoriala

4. Regenerare și relansare economică pentru mecanisme de modelare fiscală

Politica fiscală poate influența într-o mare măsură deciziile în ceea de privește ocuparea forței de muncă, nivelurile investițiilor și asupra disponibilității întreprinzătorilor de a-și extinde activitățile, toate aceste aspecte conducând la o creștere economică mai puternică.

Politicile fiscale sunt evaluate prin raportare la patru priorități:

- Stimularea investițiilor;
- Sprijin pentru ocuparea forței de muncă;
- Reducerea inegalităților;
- Asigurarea conformării fiscale.[244]

Stimularea investițiilor

Pentru a creea un context favorabil în ceea ce privește stimularea investițiilor se recomandă luarea unor măsuri cu impact asupra mediului de afaceri și potențialilor antreprenori. La nivel local sunt următoarele măsuri:

- Introducerea de concesiuni fiscale. Acest mecanism presupune reducerea taxelor în primii doi ani de la înființarea unei noi firme. Chiar dacă pe termen scurt reducerea taxelor pe venit poate conduce la scăderea veniturilor la bugetul local, aceste deduceri de taxe pot ajuta firmele nou înființate să ajungă la un prag de maturitate și să se creeze premisele de dezvoltare pe termen lung. Conform informațiilor disponibile de la Institutul Național de Statistică, doar 66,1% dintre firmele nou înființare în anul 2019 în regiunea Sud-Vest Oltenia mai sunt active în prezent[245]. Prin introducerea acestor cencesiuni fiscale se urmărește creșterea ratei de supraviețuiere a firmelor nou înființate după primele 12 luni de la înființare.
- Creșterea cheltuielilor publice. Nivelul investițiilor poate fi stimulat și prin creșterea cheltuielilor publice, precum cheltuielile de infrastructură (reabilitarea drumurilor, construcția de locuințe ieftine, reconversia zonelor degradate de la marginea oraselor, etc). Aceste cheltuieli sunt importante din punct de vedere al comunității, dar care nu pot fi realizate de către mediul privat pentru că nu asigură un profit rapid.
- Incurajarea investițiilor în Tehnologie și Informație. Digitalizarea este importantă atât la nivelul instituțiilor publice, dar și pentru mediul privat. Digitalizarea este un instrument puternic pentru dezvoltare în multe domenii precum educația, sănătatea, industria și chiar agricultura. Pentru IMM-uri, digitalizarea a determinat o dezvoltare importantă a comerțului electronic, o creștere a schimburilor comerciale și a creat noi oportunități de afaceri pe piața mondială.[246] Investițiile în digitalizare sunt un motor

[244] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_taxation_ro_0.pdf
[245] http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table
[246] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-006229_RO.html

puternic pentru creșterea economică, dar finanțarea publică nu este suficientă pentru un adevărat proces de reformă în domeniul digitalizării.

- Promovarea şi dezvoltarea şi sectorului turistic (să devină un centru turistic de importanță locală, naţională şi o zonă de interes cultural în următorii ani, să îşi dezvolte centrul oraşului, infrastructura turistică, etc). Având în vedere că în oraș există un potețial turistic ridicat, trebuie luate măsuri de promovare turistică a Municipiului, astfel locuitorii fiind stimulați de a dezvolta afaceri din domeniul turistic.
- Atragerea de investitori străini şi autohtoni şi crearea de noi locuri de muncă în domeniile principale existente dar şi pentru dezvoltarea unor activităţi în domenii mai puţin dezvoltate dar cu potenţial mare (agroturism, agricultura, industria alimentară, industria lemnului, etc).

Sprijin pentru ocuparea forței de muncă

În ultimii ani, la nivel național declinul demografic este din ce în ce mai puternic la nivelul municipiului Târgu Jiu, iar consecințele acestuia se resimt în special prin vulnerabilizarea pieței muncii, creând presiuni asupra sustenabilității pe termen lung a sistemelor sociale. Cea mai bună modalitate de a atenua și limita efectele negative la nivelul forței de muncă este de a se crea un pachet de măsuri fiscale pornind de la **Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021 - 2027**[247]**.** Principalele măsuri propuse în cadrul Strategiei Naționale sunt:

- Creșterea ocupării în rândul tinerilor și prelungirea vieții active a persoanelor în vârstă;
- Îmbunătățirea structurii ocupaționale și participării pe piața muncii în rândul femeilor și persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;
- Dezvoltarea unei resurse umane cu un nivel înalt de calificare și competențe adaptate la cerințele pieței muncii;
- Îmbunătățirea mecanismului de fundamentare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor cu impact pe piața muncii.

Reducerea inegalităților

Efectele crizei economice asupra Municipiului Tg Jiu au fost profunde, iversând tendința de creștere a standardului de viață înregistrat în ultimii ani. Inegalitatea este o provocare pe mai multe dimensiuni, dar la scare largă inegalitățile pot fi de două feluri inegalitatea veniturilor și inegalitatea de șanse.

Inegalitatea veniturilor: se referă la modul în care veniturile obținute într-o economie sunt distribuite în rândul populației. Aceasta este calculată, de obicei, la nivelul gospodăriilor (și anume prin însumarea veniturilor tuturor membrilor gospodăriei), ponderată în funcție de numărul de membri ai gospodăriei și de vârsta acestora. Sistemul de impozitare și de prestații sociale reprezintă pârghia esențială pentru combaterea inegalității veniturilor.

[247] http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/243027

Inegalitatea de șanse: inegalitatea veniturilor măsoară rezultatele, însă acestea sunt o combinație între (i) șansele oferite unei persoane la naștere, (ii) alegerile pe care persoana le face în viață și (iii) norocul. Deși este mai greu de măsurat, garantarea faptului că toate persoanele au șanse egale să reușească reprezintă un obiectiv de politică; există un consens mai clar de a acționa în vederea realizării acestui obiectiv decât pentru îndeplinirea obiectivului care vizează obținerea unor rezultate egale.

Investițiile în educație și în competențe reprezintă un instrument de politică esențial pentru reducerea inegalităților și promovarea egalității de șanse. În special, ca reacție la evoluțiile practicilor de lucru generate de tehnologie, actualizarea competențelor lucrătorilor slab calificați are cel mai mare potențial de a contracara dispersia salariilor și de a crea, totodată, mai multe locuri de muncă. În ceea ce privește copiii și tinerii, educația asigură în mod eficace o mai mare egalitate de șanse atunci când toți copiii au acces la o educație de înaltă calitate, indiferent de mediul din care provin.[248]

Asigurarea conformării fiscale

În general, evaziunea fiscală desemnează mecanisme ilegale prin care obligația de plată a impozitului este ascunsă sau ignorată, și anume contribuabilul plătește impozite mai mici decât cele pe care este obligat să le plătească din punct de vedere juridic, prin neaducerea la cunoștința autorităților fiscale a unor venituri sau informații.

Îmbunătățirea conformării fiscale, care asigură veniturile fiscale necesare finanțării politicilor publice din domeniile educației, asistenței medicale, infrastructurilor, apărării etc., este esențială pentru regenerare și relansarea economică a municipiului Tg Jiu.

Este important să se atingă niveluri mai ridicate nu numai pe planul asigurării respectării legii și al controlului, dar și pe cel al consolidării încrederii și al creării unei culturi a respectării normelor. Autoritățile fiscale au în vedere revizuirea politicilor și cadrelor juridice existente sau să elaboreze noi strategii, astfel încât contribuabilii să își îndeplinească obligațiile, în mod voluntar, de preferință.

Creșterea gradului de colectare a taxelor va fi una dintre prioritățile principale ale Municipalității. Cea mai eficientă metodă de asigurare a conformării fiscale este digitalizarea administrației fiscale.

O altă modalitatea este predictibilitatea pe termen lung a reglementărilor fiscale. De-a lungul timpului, s-a demonstrat faptul că modificările de taxe nu au efectele scontate în sensul creșterii gradului de colectare a veniturilor la buget și reducerii evaziunii fiscale, atât timp cât acestea nu sunt însoțite de informatizarea și digitalizarea administrației fiscale.[249]

[248] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_addressing-inequalities_ro.pdf
[249] https://www2.deloitte.com/ro/ro/pages/tax/articles/digitalizarea-administratiei-fiscale-din-romania-pe-calea-cea-buna-ce-masuri-asteptam-in-2021.html

5. Concluzii

În general, politica fiscal se bazează pe cuantumul limitat obținut din taxele și impozitele locale, principalele fiind impozitele pe clădiri, pe terenuri, pe mijloacele de transport, taxele pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor, taxele pe spectacole, etc.

Din analizele realizate la nivel local, a rezultat că cea mai mare parte dintre cetățenii Municipiului Târgu Jiu plătesc taxele și impozitele locale fizic la ghiseu și foarte puțini folosesc modalitățile de plată online. La începutul fiecărui an, aproximativ 1200 de persone se prezintă zilnic la ghișeu pentru plata taxelor și impozitelor, în timp ce online numărul acestora a fost mult mai redus, aproximativ 400 de persoane în 2 săptămâni.

Creșterea numărului de cetățeni care vor utiliza mijloacele online de plată a taxelor și impozitelor reprezintă una dintre prioritățile principale pentru perioda 2021-2027. În acest sens se vor realiza campanii de informare, iar cetățenii care se vor prezenta pentru plata fizică la ghișeu vor primi o broșură cu pașii pe care trebuie să-i urmeze pentru plățile online.

În urma analizării şi centralizării rezultatelor putem spune că rezidenţii din Târgu Jiu îşi doresc ca direcţiile principale în care trebuie să se îndrepte localitatea să fie spre:

- promovarea şi dezvoltarea şi sectorului turistic (să devină un centru turistic de importanță locală, naţională şi o zonă de interes cultural în următorii ani, să îşi dezvolte centrul oraşului, infrastructura turistică, etc);
- atragerea de investitori străini şi autohtoni şi crearea de noi locuri de muncă în domeniile principale existente dar şi pentru dezvoltarea unor activităţi în domenii mai puţin dezvoltate dar cu potenţial mare (agroturism, agricultura, industria alimentară, industria lemnului, etc);
- dezvoltarea unei zone industriale atractive pentru investitori prin facilitarea unor măsuri fiscal;
- creşterea calităţii spaţiului urban prin moderniazarea infrastructurii urbane (transport local, spaţii verzi, management eficient în problemea câinilor comunitari, terenuri de sport - baschet în cartiere, locuri de joacă pentru copii, bazin de înot acoperit, locuinţe pentru tineri, etc);
- creşterea calităţii serviciilor sociale (spitale, cabinete medicale, îmbunătăţirea serviciilor medicale, etc);
- dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii de transport în oraş şi spre celelalte zone din regiune;
- îmbunătățirea serviciilor oferite de instituţiile administrative;

ANEXA 2 – STRATEGIA ENERGETICĂ

1. Introducere

Provocările cu care se confruntă Uniunea Europeană în domeniul energiei includ aspecte cum ar fi creșterea dependenței de importuri, nivelul ridicat al prețurilor la energie și volatilitatea acestora, creșterea cererii de energie la nivel global, diversificarea limitată, amenințările din ce în ce mai mari provocate de schimbările climatice, riscurile de securitate care afectează țările producătoare și pe cele de tranzit, progresul lent în ceea ce privește eficiența energetică, provocările care decurg din ponderea tot mai mare a energiei regenerabile, precum și nevoia de o mai mare transparență și de o mai bună integrare și interconectare pe piețele de energie.

În data de 30 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat o Propunere de regulament privind guvernanța uniunii energetice, în cadrul pachetului „*Energie curată pentru toți europenii*”[250], adoptat oficial de Parlament în noiembrie 2018 și de Consiliul European în decembrie 2018 [Regulamentul (UE) 2018/1999]. Astfel, politica energetică a UE are în centrul său un ansamblu de măsuri variate, care au menirea de a realiza o piață energetică integrată și de a asigura securitatea aprovizionării cu energie și durabilitatea sectorului energetic. În acest context, actuala agendă politică este determinată de politica integrată și cuprinzătoare privind clima și energia, adoptată de către Consiliul European în octombrie 2014, revizuită în decembrie 2018**,** al cărei **obiectiv este de a realiza, până în anul 2030,** următoarele:

- ***reducerea cu cel puțin 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;***
- ***creșterea cu 32 % a ponderii energiilor regenerabile în consumul de energie;***
- ***îmbunătățirea cu 32,5% a eficienței energetice;***
- ***interconectarea a cel puțin 15 % din sistemele de energie electrică ale UE.***[251]

Și *Parlamentul European* sprijină asumarea unor angajamente mai puternice decât propriile obiective ale UE, subliniind faptul că noua politică energetică trebuie să sprijine ***obiectivul de a reduce emisiile gazele cu efect de seră generate de UE cu 55 % până în 2030 și a atinge nivelul de zero emisii nete sau de neutralitate climatică până în 2050.***

Reducerea consumului și a risipei de energie este din ce în ce mai importantă pentru Uniunea Europeană. Măsurile de eficiență energetică sunt recunoscute tot mai mult nu doar ca un mijloc de a ajunge la aprovizionarea sustenabilă cu energie, de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, de a îmbunătăți securitatea aprovizionării și de a reduce costurile la import, ci și ca mijloc de promovare a competitivității UE. Eficiența

[250] *Sursa: https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition*
[251] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/68/politica-energetica-principii-generale*

energetică este, prin urmare, o prioritate strategică pentru uniunea energetică, iar UE promovează principiul ***„eficiența energetică pe primul loc”***.[252]

Totodată și în ceea ce privește ***performanța energetică a clădirilor***, Comisia Europeană a prezentat o propunere de revizuire a Directivei 2010/31/UE. În temeiul directivei (Directiva (UE) 2018/844), fiecare stat membru trebuie să stabilească o strategie de renovare pe termen lung pentru a sprijini ***renovarea parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și private, într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat până în 2050***, facilitând transformarea eficace din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Strategiile naționale trebuie să conțină o foaie de parcurs cu obiective intermediare orientative pentru 2030, 2040 și 2050 și să precizeze modul în care aceste obiective contribuie la realizarea obiectivelor UE în materie de eficiență energetică.[253]

În ceea ce privește ***sursele regenerabile de energie*** (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii), acestea constituie alternative la combustibilii fosili care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de prețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze. Legislația UE privind promovarea surselor regenerabile a evoluat în mod semnificativ în ultimii ani. În anul 2009, liderii UE au stabilit obiectivul ca, ***până în 2020, 20% din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie***. În anul 2018, s-a stabilit obiectivul ca, ***până în 2030, 32 % din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie***. În prezent au loc dezbateri privind cadrul de politici viitor pentru perioada de după 2030.[254]

În prezent, România are asumată o *Strategie Energetică pentru perioada 2007-2020*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1069/2007. Ministerul Energiei a elaborat, în anul 2016, un Proiect de Strategie Energetică pentru perioada 2016-2030 și orizont de timp 2030-2050. Ca urmare, în baza Ordinului nr. 473/15.06.2017 al Ministrului Energiei, actualizat în februarie 2018, **a fost constituit și funcționează Grupul de Lucru pentru elaborarea *Strategiei Energetice Naționale pentru perioada 2017-2030 și orizont de timp 2030-2050***.

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii

[252] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica*
[253] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/69/eficienta-energetica*
[254] *Sursa: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile*

sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică stabilește faptul că ***România își va menține poziția de producător de energie în regiune*** și va avea un rol activ și important în gestionarea situațiilor de stres la nivel regional. Și **administrațiile locale**, precum municipiul Târgu Jiu, ca nivel de guvernanță cel mai apropiat de cetățeni, sunt cel mai bine plasate pentru a aborda chestiunile legate de climă, într-un mod cuprinzător, structurile de guvernanță locală a orașelor **deținând un rol crucial în atenuarea efectelor schimbărilor climatice, cu atât mai mult cu cât 80% din consumul de energie și din emisiile de gaze cu efect de seră sunt asociate cu activitățile urbane**.

De asemenea, similar cu perspectiva Uniunii Europene de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030 în jurul a cinci piloni, România a proiectat ***Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC 2021-2030)*** pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției naționale la consolidarea Uniunii Energetice.

În acest context, în luna decembrie 2018, a fost transmisă propunerea țintelor României privind contribuția la atingerea obiectivelor Uniunii, la orizontul anului 2030, astfel: [255]

Eficiență Energetică (% față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030) 37,5%
Emisii ETS (% față de 2005) 44%
Ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie 27,7%

Îmbunătățirea eficienței energetice **este un obiectiv strategic al politicii energetice naționale**, datorită contribuției majore pe care o are la realizarea siguranței alimentării cu energie, a dezvoltării durabile și competitivității, la economisirea resurselor energetice primare, precum și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

În cadrul *Strategiei de dezvoltare locală*, unul din obiectivele specifice este politica privind problemele energetice. De aceea, *Strategia de îmbunătățire a eficienței energetice* este un instrument în elaborarea unei viziuni pe termen de cel puțin 3-6 ani,

[255] *Sursa: PROGRAM DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A EFICIENŢEI ENERGETICE PENTRU MUNICIPIUL TÂRGU JIU, JUD. GORJ - Anul de raportare 2019*

care să definească evoluția viitoare a comunității, ținta spre care se va orienta întregul proces de planificare energetică.

Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice (PIEE) a localităților cu o populație mai mare de 5000 locuitori este întocmit în baza prevederilor *Legii nr. 121/2014 privind eficiența energetică*, cu modificările și completările ulterioare, ca sprijin pentru autoritățile administrație publice locale din localitățile cu peste 5000 de locuitori care au obligația legală de a elabora planuri de îmbunătățire a eficienței energetice care să includă măsuri pe termen scurt și măsuri pe termen de 3-6 ani. Modelul își propune să contribuie la creșterea capacității autorităților locale de a realiza documente de conformare relevante, bazate pe o cunoaștere corectă a modului în care se consumă energia în cadrul localității.

Metodologia utilizată pentru întocmirea *PIEE* creează un cadru de lucru comun pentru toate localitățile din România. Ea se bazează pe instrumente utilizate cu succes la nivel european și internațional și facilitează stabilirea și îndeplinirea țintelor de creștere a eficienței energetice la nivel local, evaluarea performanțelor locale, precum și schimbul de experiență între localități.

Îmbunătățirea eficienței energetice la nivelul localității poate contribui la crearea de locuri de muncă în zonă având în vedere că renovarea clădirilor, instalarea sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile de energie, instalarea și operarea sistemelor de management energetic sunt activități care implică multă forță de muncă.

La elaborarea *Programului de îmbunătățire a eficienței energetice* la nivelul localității, **autoritățile publice locale trebuie să ia în considerare cele patru roluri pe care le joacă în domeniul energiei**, în fiecare dintre roluri putând să influențeze creșterea eficienței energetice. Astfel:

- ✓ ***În rolul de consumator de energie***: Administraţia locală trebuie să asigure energie pentru clădirile publice. Punerea în aplicare a unor programe şi acţiuni destinate economisirii energiei ar permite realizarea unor economii considerabile.
- ✓ ***În rolul de producător de energie***: Autorităţile locale pot deține producători locali de energie termică, electrică sau gaz, dar pot în același timp să fie prosumatori, producând energie din surse regenerabile de energie: solară, eoliană, biomasă. promova producţia de energie locală din sursele regenerabile de energie (SRE), dar și sistemele de producere în cogenerare a energiei electrice şi a energiei termice.
- ✓ ***În rolul de reglementator și factor de dezvoltare***: Autoritățile locale pot adopta reglementări, politici de taxare locală sau programe de finanțare cum sunt subvențiile sau finanțările nerambursabile pentru a susține inițiativele private în domeniul eficienței energetice sau al utilizării surselor regenerabile de energie.
- ✓ ***În rolul de sursă de motivare şi exemplu pentru comunitate***: Este important ca autoritățile locale să contribuie la informarea, motivarea și schimbarea de comportament a cetăţenilor și a operatorilor economici cu privire la utilizarea eficientă, rațională a energiei și să reprezinte un model prin acţiuni care sprijină dezvoltarea energetică durabilă.

Programul de eficienţă energetică la nivelul Municipiului Târgu Jiu se impune ca o necesitate în abordarea integrată a resurselor disponibile la nivel local precum şi a consumurilor energetice, în vederea coordonării investiţiilor şi planificării corespunzatoare a resurselor financiare. Rezolvarea problemelor de eficientizare energetică constituie o prioritate a politicilor de dezvoltare social și economică.

Stabilirea obiectivelor pe termen de cel puțin 3-6 ani, contribuie la creșterea capabilității departamentelor și structurilor de execuție aflate sub autoritatea Consiliului local al localității de a gestiona problematica energetică și, în același timp, de a adopta o abordare flexibilă, orientată către piață și către consumatorii de energie, în scopul de a asigura dezvoltarea economică a localitatii și de a asigura protecția corespunzătoare a mediului.

În *PIEE* vor fi cuprinse acele măsuri pentru care *Primăria* și *Consiliul Local* sunt eligibile să intervină conform legii, respectiv poate aloca fonduri din bugetul local, poate accesa fonduri structurale, este eligibil să facă împrumuturi, să acceseze fonduri din alte surse, altele.

Autoritățile administrației publice locale vor include în *PIEE* toate sectoarele relevante, din perspectiva consumului de energie pentru localitatea respectivă. Astfel, se vor avea în vedere, după caz:

- *clădiri publice aflate sub autoritatea administrației locale (de ex: UAT și autoritatea deliberativă – Consiliul local)*
- *clădiri rezidențiale;*
- *iluminatul public;*
- *alimentarea cu apă;*
- *canalizare și epurarea apelor uzate;*
- *colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;*
- *alimentarea cu energie termică în sistem centralizat;*
- *salubrizarea localităților*
- *transportul public local de călători*
- *producerea energiei electrice și termice din surse regenerabile.*

2. Utilizarea rațională şi inteligentă a energiei

Creșterea eficienţei energetice prin utilizarea rațională și inteligentă a energiei este una din cele mai simple metode de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră şi de a spori durabilitatea şi siguranţa aprovizionării cu energie. Această abordare sprijină dezvoltarea economică, creează locuri de muncă şi reduce cheltuielile aferente consumului de energie pentru locuinţe şi clădiri publice.

Un nivel ridicat al calității vieții cetățenilor din Municipiul Tg Jiu este strâns legat de calitatea infrastructurii socio – economice a localității și siguranța alimentării cu energie. Ridicarea confortului cetățenilor presupune consum de energie eficient în perspectiva diminuării resurselor energetice epuizabile și în contextul provocării schimbărilor climatice. Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea surselor de energie

regenerabilă favorizează obținerea acestui confort, prin reducerea consumului de energie pe teritoriul Municipiului.

Mijloacele de atingere a obiectivelor propuse sunt dezvoltarea cooperării între instituții și oameni, transferul experienței pozitive, a bunelor practici și noilor cunoștințe tehnice în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabile, stimularea utilizării noilor tehnologii, îmbunătățirea capacității organizaționale a instituțiilor publice prin management energetic performant și creșterea rolului de model pentru comunitate.

3. Reabilitarea durabilă a clădirilor și construcțiilor

Conform datelor prezentate în cadrul ***Programului de îmbunătăţire a eficienţei energetice (PIEE) pentru Municipiul Tg Jiu*** la nivelul anului 2017, consumul de energie înregistrat la nivelul clădirilor publice a fost după cum urmează:

- ✓ pentru încălzire și apă caldă de consum (energie termică): 33.504 MWh/an;
- ✓ pentru răcire și alte destinații (energie electrică): 2.041 MWh/an.

De asemenea, tot la nivelul anului 2017 – din aceeași sursă, consumul de energie înregistrat la nivelul clădirilor rezidențiale a fost după cum urmează:

- ✓ pentru încălzire și apă caldă de consum (energie termică): 270.359 MWh/an;
- ✓ pentru răcire și alte destinații (energie electrică): 151.299 MWh/an.

Măsurile propuse pentru atingerea obiectivelor specifice de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în clădiri existente sunt:

- ➢ modernizarea energetică a clădirilor: creșterea performanței energetice a anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol, subsol), șarpantelor și învelitoarelor, prin îmbunătățirea izolației termice, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii;
- ➢ montarea de instalații fotovoltaice pentru producerea distribuită a energiei electrice la nivelul clădirilor: utilizarea arhitecturii solare acolo unde este posibil, montarea de panouri fotovoltaice pe acoperișuri, pentru clădirile cu suprafețe mari ocupate;
- ➢ montarea de instalații termosolare pentru producerea de apă caldă de consum: înlocuirea sau completarea surselor clasice de încălzire sau preparare a apei calde prin utilizarea surselor de energie regenerabilă (panouri solare) la acele clădiri la care se dovedește prin proiectul tehnic un cost optim al investiției în raport cu energia economisită și o investiție realizată cu surse clasice de combustibil;
- ➢ modernizarea instalațiilor de iluminat interior: înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- ➢ reabilitarea instalațiilor interioare de distribuție a energiei termice: reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente;
- ➢ introducerea sistemului de raportare lunară centralizată a consumurilor de utilități (apă, gaz, energie electrică); analiza periodică a consumurilor de energie prin raportarea la clădiri similare ca destinație și construcție, clădiri de referință și perioade anterioare.

În continuare, prezentăm **acțiunile realizate pe teritoriul Municipiului Tg Jiu**, în vederea reabilitării termice a clădirilor și reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră asociate:

- Au fost finalizate investițiile "*Completarea sistemului clasic de producerea apei calde menajere cu sisteme care utilizeaza panouri solare la Gradinița nr. 1 și Creșa nr. 4"* și investiția "*Completarea sistemului clasic de producere a apei calde menajere cu sisteme care utilizează panouri solare la Creșa și Grădinița nr. 5 Vis de Copil*".

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 712/19.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistență tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a blocului nr. 2 din strada Unirii, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 40/22.10.2020, pentru realizarea investiției mai sus mentionată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 710/19.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare termică bl. nr. 4 str. Ecaterina Teodoroiu, Mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 38/14.10.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 713/19.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistență tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a blocului nr. 9 din strada Aleea Energeticienilor, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 33/04.09.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 714/19.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistența tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a blocului nr. 7 din strada Aleea Energeticienilor, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 31/28.08.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 709/19.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare tehnică bl. nr. 4, bl. nr. 6, bl. nr. 8 str. Alexandru Vlahuta, Mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 48/31.12.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 717/23.12.2019 care are ca obiect "*Proiectare și asistență tehnică din partea proiectantului pentru reabilitarea termică a bl. 1 si bl. 3 str. Alexandru Vlahuta, mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 34/16.09.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 718/23.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare tehnică bl. 4, str. Popa Șapcă, Mun. Tg-Jiu*".

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 719/23.12.2019 care are ca obiect prestarea de "*Servicii de proiectare și asistență tehnică pentru obiectivul reabilitare termică bl. 3, str. Ecaterina Teodoroiu, Mun. Tg-Jiu*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 37/13.10.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 20/29.05.2018, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Reabilitare corp D, Grup Școlar Agricol Bârsești*". A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 52670/20.11.2019.

Șantier de reabilitare termică a unui bloc din Municipiul Tg Jiu

- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 44/22.08.2018, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Extindere Școală Generală Alexandru Ștefulescu*". A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 47946/16.11.2020.

Școala generală Alexandru Ștefulescu reabilitată în anul 2020

- A fost încheiat contractul de finanțare nr. 3681/30.01.2019, pentru implementarea proiectului "*Extindere și Reabilitare Grădinița Mihai Eminescu, Corp C1*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 06/06.04.2020, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 76/30.12.2019, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Reabilitare Colegiul Național Tudor Vladimirescu, Mun. Tg-Jiu*". În prezent, lucrările se află în execuție.

- A fost încheiat contractul de lucrări nr. 72/24.12.2019, în vederea executării lucrărilor aferente proiectului "*Reabilitare Colegiul Național Spiru Haret, Mun. Tg-Jiu*". Lucrările au fost finalizate în septembrie 2020.

Lucrări de reabilitare termică la Colegul Național Spiru Haret

- A fost încheiat contractul de finanțare nr. 4168/17.04.2019, pentru implementarea proiectului "*Extindere și Reabilitare Gradinița nr. 8*". A fost încheiat contractul de lucrări nr. 69/19.12.2019, pentru realizarea investiției mai sus menționată.

- A fost încheiat contractul de servicii nr. 5665/02.05.2019 în vederea prestării serviciilor de proiectare și asistență tehnică pentru implementarea proiectului "*Reabilitare energetică a Spitalului de Urgența Tg-Jiu, locația Tudor Vladimirescu*". În cursul anului 2020, a fost elaborată și recepționată documentația tehnică conform procesului verbal de recepție nr. 17488/22.12.2020, urmând a fi inițiată procedura de achiziție publică pentru execuția lucrărilor.

- A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 17310/21.12.2020, pentru obiectivul de investiție "*Reabilitarea și modernizare secțiile cardiologie, endocrinologie, obstretică ginecologie, Spitalul Județean de Urgența TG-Jiu*, str. Progresului, nr. 18. Prin HCJ nr. 76/27.06.2019 a fost aprobată documentația tehnico-economică și a indicatorilor tehnico-economici pentru proiectul "*Extindere și dotare Centrul Scolar pentru Educație Incluzivă Tg-Jiu*" și a fost încheiat contractul de finanțare nr. 4725/05.09.2019. În cursul 2020 s-a încheiat contractul de lucrări nr. 12632/29.09.2020. având ca obiect servicii de proiectare, asistentă tehnică din partea proiectantului și execuție lucrări pentru realizarea obiectivului de investiție mai sus menționat.

- A fost încheiat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 4371/09.12.2019 privind investiția "*Instalare sistem de încălzire la Centru de Zi pentru Copii aflați în situatie de risc de separare de părinți ValeaGilortului-CSCCD Novaci*".

Referitor la *sediul DGASPC* acesta se regăseste într-o altă locație, respectiv, str. Siretului, mun. Tg-Jiu, iar în str. 23 August există un singur centru în subordinea DGASPC care a fost reabilitat energetic conform procesului verbal de recepție la terminarea lucrărilor, înregistrat la Consiliul Județean Gorj cu nr. 17178/16.07.2015.

Pe str. Ecaterina Teodoroiu a fost reabilitată energetic clădirea din cadrul DGASPC, respectiv *Complexul de Servicii Comunitare pentru copilul cu nevoi speciale Tg-Jiu*, conform procesului verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 22947/09.10.2015

În anul 2020, un număr de **31 de blocuri din municipiul Târgu-Jiu** au intrat într-un **program de reabilitare termică**. Blocurile care au intrat în program sunt: *Blocul nr. 2 din strada Gheorghe Magheru, Blocul nr. 4 din strada Gheorghe Magheru, Blocul nr. 6 din strada Gheorghe Magheru, Blocul nr. 2 din strada Nicolae Bălcescu, Blocul nr. 3 din strada Nicolae Bălcescu, Blocul nr. 5 din strada Nicolae Bălcescu, Blocul nr. 2 din strada Revoluției, Blocul nr. 4 din strada Revoluției, Blocul nr. 6 din strada Revoluției, Blocul nr. 24 din bulevardul Republicii, Blocul nr. 26 din bulevardul Republicii, Blocul nr. 30 din bulevardul Republicii, Blocul nr. 112 din strada 1 Decembrie, Blocul nr. 67 din strada 1*

Decembrie, Blocul nr. 3 din strada Unirii, Blocul nr. 27 din strada Unirii, Blocul nr. 56 din strada Victoriei, Blocul nr. 225 din strada Victoriei, Blocul nr. 102 din strada 11 Iunie, Blocul nr. 4 din Aleea Plopilor, Blocul nr. 21 din strada A. I. Cuza, Blocul nr. 11 din strada Siretului, Blocul nr. 4 din strada Săvinești, Blocul nr. 5 din bulevardul Nicolae Titulescu, Blocul nr. 14 din bulevardul Nicolae Titulescu, Blocul nr. 4 din Aleea Smârdan, Blocul nr. 2 din Aleea Smârdan, Blocul nr. 5 din strada Brândușei, Blocul nr. 3 din strada Garofiței, Blocul nr. 15 din strada 9 Mai, Blocul nr. 108 din strada 1 Decembrie.

Realizarea construcțiilor noi se va desfășura cu impunerea respectării în proiectare și execuție a cerințelor minime privind performanța energetică prin monitorizare la faza de concepție, execuție și recepție a noilor construcții sub aspectul respectării în proiectare și execuție a cerințelor normate privind performanța energetică, în special cerințele legate de NZeb (clădiri cu consum de energie aproape zero).

4. Folosirea resurselor de energie naturale regenerabile

Resursele regenerabile de energie reprezintă unul dintre cei mai importanți factori pentru atingerea unei dezvoltări durabile a unei comunități locale. Eforturile de implemetare a acestor proiecte trebuie să înceapă de la pregătirea resursei umane, până la asigurarea finanțărilor necesare, conștientizarea populației, creșterea nivelului de acceptare a acestor proiecte și asumarea colectivă a programelor de implementare.

Academia pentru Energie Regenerabilă și Distribuție a Energiei Electrice a început în luna august 2020 recrutările pentru prima serie de mineri din Valea Jiului care doresc să lucreze în sectorul energiei regenerabile și al distribuției de electricitate.

Acest proiect a fost lansat sub egida Ministerului Energiei de *Asociația Română pentru Energie Regenerabilă, Academia RESS-MONSSON* și *CEZ România* și are ca scop să ofere angajaților din sectorul minier o alternativă de reconversie profesională.

Ca prim pas, *Academia* a lansat, la începutul lunii august 2020, un portal pentru pre-înregistrarea celor interesați să participe la cursurile de reconversie și formare profesională. Ulterior acestei etape, Academia a inițiat o campanie de interviuri în vederea începerii angajărilor în industria eoliană.

Pentru înființarea Academiei, *Ministerul Energiei*, împreună cu *Asociaţia Română pentru Energie Eoliană (RWEA), Monsson Operations, Distribuţie Energie Oltenia* şi *Universitatea din Petroşani* au semnat un protocol de colaborare.

Academia de Pregătire şi Reconversie profesională pentru Surse Regenerabile şi Distribuţie a Energiei Electrice, cu puncte de formare la Tg. Jiu şi la Craiova, va pregăti circa 500 de tehnicieni pe fiecare an, timp de 10 ani. La aceştia se adaugă 3.000 de persoane care urmează să fie specializate în distribuţia energiei electrice.

Certificarea minerilor în cadrul *Academiei* le va permite acestora să lucreze în instalarea, operarea şi mentenanţa proiectelor regenerabile. Resursa umană care va fi pregătită pe teritoriul Municipiului Tg Jiu va contribui decisiv la creșterea nivelului de

implementare a proiectelor regenerabile la nivelul întregii zone, cu reducerea amprentei de carbon și reconversia profesională a populației din zonele monoindustriale.

Administrația Fondului de Mediu a aprobat finanțarea proiectului "*Completarea sistemului clasic de producere apă caldă menajeră, cu sistem care utilizează energia solară, la Gradinița și creșa nr.5 Vis de copil și completarea sistemului clasic de producere apă caldă menajeră, cu sistem care utilizeaza energia solară, la Grădinița nr.1 și creșa nr.4*". Proiectul a fost finanțat cu suma de 319.904 lei, prin contractul 29/N/17.10.2018.

Gradinița Vis de copil clădire reabilitată și dotată cu panouri termosolare

CEZ a investit 145.000 de euro în montarea unor sisteme de panouri fotovoltaice la 9 licee care pregătesc „GenerațiaViitorului". Astfel, aproape 3.000 de elevi și profesori actuali, dar și viitoarele generații din licee din județele Argeș, Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea, Teleorman, Caraș-Severin și Constanța beneficiază din luna martie 2021 de energie verde datorită inițiativei Grupului CEZ în România de a monta și dona câte o centrală de panouri fotovoltaice cu o putere de 15 kW fiecare. La Liceul Energetic din Târgu-Jiu panourile au fost deja montate și funcționează

Inițiativa este o investiție cu impact pe termen lung, în valoare de 15.000 de euro/fiecare liceu, fonduri asigurate de Grupul CEZ în România. Este important de menționat faptul că, după finalizarea lucrărilor, centralele fotovoltaice au trecut în administrarea directă și în patrimoniul primăriei/liceului beneficiar.

Detaliile tehnice ale investiției: putere instalată a unui panou este de 285 W; numărul total de panouri care formează kitul fotovoltaic de 15 kWp este de 54 bucăți; greutatea panoului este de aproximativ 18 kg; greutate estimată a kitului fotovoltaic de 15 kWp este

de aproximativ 972 kg; suprafața estimată care va fi ocupată de kitul fotovoltaic de 15 kWp este de aproximativ 100 mp pe acoperișul clădirilor existente în incinta liceului.

Imagine cu Liceul energetic din TgJiu unde au fost amplasate panouri fotovoltaice

Programul Casa Verde finanțat de AFM și destinat să sprijine implementarea proiectelor de energii regenerabile atât la persoanele fizice, cât și la cele juridice, a avut un succes deosebit în Tg Jiu. Peste 250 de dosare au fost depuse în 2016, peste 100 au fost aferente anului 2017. Din cei 260 de instalatori persoane juridice validate de program la nivel national, 5 companii au fost din zona Tg Jiu: Elpromex Consult SRL, Mecanoelectrica SRL, Darcom Group SRL, Electroconstrucția Elco SA, Fevaldan Service SRL.

Complexul de servicii alternative la protecția rezidențială Tg.Jiu, str. 23 August, nr.24, clădire preluată de la *Direcția de Sănătate Publică Gorj*, *din municipiul Tg. Jiu*, a fost reabilitată, recompartimentată și dotată cu mobilier de către *Fundația SERA România*.

A fost realizat proiectul de completare a sistemului clasic de producere a apei calde de consum cu sisteme care utilizeaza energie solară, prin programul "*Eco-energie pentru judetul Gorj*".

Complexul de servicii alternative la protecția copilului a fost dotat cu panouri termosolare

Dedeman, lider naţional în retailul materialelor de construcţii şi al amenajărilor interioare, cu capital 100% românesc, a instalat centrale electrice fotovoltaice pe acoperișurile a 28 de magazine din rețea, inclusiv pentru magazinul din Tg Jiu. Curentul electric produs prin intermediul acestora va fi destinat exclusiv autoconsumului, iar perioada de utilizare va fi de minimum 25 de ani.

Fiind un proiect destinat exclusiv autoconsumului, puterea instalată și implicit numărul de panouri montate a depins de consumul de energie electrică al fiecărui magazin în parte. Fiecărei locații i-au revenit aproximativ 900 de panouri solare, ceea ce înseamnă o putere instalată de circa 260 kWp/magazin.

Consiliul Județean Gorj a organizat în primăvara anului 2021 o licitație deschisă pentru anveloparea Spitalului Județean de Urgență Târgu-Jiu – locația str. Tudor Vladimirescu. Investiția se realizează din bani europeni. Prin implementarea acestui proiect se urmărește îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii (pereți exteriori, tâmplărie exterioară, planșeu peste ultimul nivel, planșeu peste subsol), reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea, distribuția și utilizarea agentului termic pentru încălzire și a apei calde menajere, a sistemelor de ventilare și climatizare, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente sistemului de încălzire centralizată.

De asemenea, se vor înlocui tablourile electrice de iluminat, grupul generator, corpurile de iluminat fluorescente și incandescente cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață.

În plus, se vor instala sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și

prepararea apei calde de consum. În total, pe clădirile spitalului se vor monta 81 de panouri solare cu tuburi vidate.

Clădirea Spitalului județean de Urgență din Tg-Jiu va fi echipată cu panouri termosolare în anul 2021

5. Măsuri generale de prevenire a schimbărilor climatice

Măsurile generale de prevenire a schimbărilor climatice se concentrează, cu prioritate, asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. Pe lângă măsurile deja prezentate, privitoare la reabilitarea termică a clădirilor și la utilizarea energiilor regenerabile, Municipiul Tg-Jiu trebuie să implementeze **măsuri pentru reducerea consumului de combustibili fosili legați de transporturile urbane publice și private**.

De asemenea, trebuie **încurajată mobilitatea electrică**, prin achiziția de mijloace de transport public hibride sau electrice, respective prin montarea de prize pentru încărcarea mașinilor electrice aflate în proprietatea cetățenilor.

O altă direcție de acțiune o reprezintă **modernizarea iluminatului public**, prin înlocuirea corpurilor de iluminat cu echipamente LED și instalarea unui sistem de management.

Prin HCL nr. 56/29.08.2016 a fost aprobat Studiu de fezabilitate și a indicatorilor tehnico-economici pentru obiectivul de investiții "*Îmbunătățirea atractivității și siguranței deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii, Municipiul Tg-Jiu*". S-a solicitat finanțare prin Programul Național de dezvoltare locală a obiectivului de investiții. În cursul anului 2020 a fost depusă cererea de finanțare prin POAT, pentru proiectul

,,*Îmbunătățirea atractivității și siguranței deplasărilor pietonale adiacente coridorului străzii Unirii*''.

Parcare sub/supraterană – zona Pieţei Centrale (minim 300 locuri parcare şi a unor spaţii administrative). Realizarea parcării supraterane va conduce la descongestionarea și fluidizarea traficului în zona centrală prin reducerea parcărilor ilegale în zonă.

Localizarea viitoarei parcări din zona Pieței Centrale

Prin HCL nr. 517/20.12.2018 s-a aprobat documentația tehnico – economică Studiul de Fezabilitate și principalii indicatori tehnico – economici pentru obiectivul de investiții "*Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățeanului în spațiul public și realizare dispecerat informatic integrat*". Ulterior a fost emisă HCL nr. 120/ 25.03.2019 privind modificarea și completarea HCL. nr. 517/20.12.2018 privind aprobarea documentației tehnico – economică Studiul de Fezabilitate și principalii indicatori tehnico – economici pentru obiectivul de investiții "*Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățeanului în spațiul public și realizare dispecerat informatic integrat*". Prin HCL nr. 119/ 25.03.2019 a fost aprobat proiectului *"Creșterea fluidității rutiere, îmbunătățirea siguranței cetățeanului și realizarea dispeceratului informatic integrat*" și a cheltuielilor legate de proiect. A fost încheiat contractul de finanțare nr. 5536/20.05.2020 pentru proiectul mai sus menționat.

Nouăzeci de mii de locuitori ai municipiului Tg Jiu și treizeci de mii din localitățile învecinate, care vor face parte din viitoarea zonă metropolitană, vor beneficia de un transport în comun modern, la standarde europene.

În 2021 a demarat un program Infotrafic, în valoare de 8 milioane de Euro, care presupune monitorizarea traficului din municipiul Tg Jiu și o semaforizare inteligentă, un proiect în valoare de 12 milioane de Euro, care presupune dotarea transportului din Tg Jiu cu 20 de noi trolee, din care 11 conectate permanent în rețeaua electrică și 9 cu autonomie și cel de-al treilea proiect care se derulează prin POR, de 23 milioane de Euro, care presupune dotarea cu încă 15 trolee noi și modernizarea în totalitate a rețelelor de transport. Acest ultim proiect presupune și modernizarea integrală a bazei de transport și a sediilor companiei publice.

Municipiul Tg Jiu va beneficia de un sistem de transport ultramodern care, **după 2023**, anul în care se vor finaliza aceste proiecte, **ar trebui să ducă la un număr redus de autoturisme proprietate privată în trafic pe raza municpiului**. Vor fi două tipuri de trolee, troleele care folosesc în acest moment rețelele de contact și un număr de trolee care vor fi folosite în localitățile periferice ale orașului, unde nu există rețele electrice de transport în funcțiune, dar viitoarele trolee se vor alimenta din rețeaua de contact, după care au o autonomie de 50 de km pentru a putea fi folosite în regim de autobuz. Preiau cetățenii care doresc să folosească mijloacele de transport în comun și se reîntorc în rețeaua de contact.

Troleibuze moderne care au fost achiziționate pentru Municipiul Tg – Jiu

Solaris Bus & Coach, lider european în producţia de vehicule electrice pentru transport public, **a cîștigat licitația pentru a livra 11 troleibuze Trollino 12 de ultimă generaţie în municipiul Târgu Jiu**, noile troleibuze urmând să intre în circulaţie în prima parte a anului 2022. Valoarea totală a acestui contract se ridică la aproape 4,5 milioane de euro.

Cele 11 troleibuze cu podea joasă sunt primele vehicule de transport public ale producătorului european care vor opera în Târgu Jiu. Troleibuzele *Solaris Trollino 12* comandate sunt echipate cu motoare electrice de 160 kW. Toate troleibuzele vor fi dotate cu aer condiţionat, un sistem modern de informare a pasagerilor, camere de supraveghere video şi un sistem de numărare a pasagerilor. Fiecare troleibuz poate transporta până la 91 de pasageri, inclusiv 35 de persoane aşezate.

Contractul pentru livrarea celor 9 troleibuze care vor circula în regim mixt, conectate și pe baterie, a fost adjudecat, de asemenea, de firma Solaris.

Este de precizat că și **la Târgu Jiu vor fi disponibile stații pentru încărcarea vehiculelor electrice**. În primăvara anului 2021, s-a derulat procedura de organziare a licitației. Potrivit conducerii Primăriei Târgu Jiu, stațiile de reîncărcare pentru vehiculele electrice vor acoperi aproape tot orașul. Acesta vor fi amplasate la mall, în zona sediului Primăriei Târgu Jiu, pe insuliță și pe strada Victoriei.

Bugetul total pentru execuția lucrărilor și achiziția echipamentelor necesare este de peste 764.000 de lei. Stațiile pentru încărcarea vehiculelor electrice vor intra în patrimoniul municipalității și vor putea fi utilizate de oricine deține un vehicul electric. În prezent, în municipiul Târgu Jiu, există mai multe stații electrice private, în partea de sud a municipiului, respectiv în apropiere de mall-ul din oraș. La Shopping City Târgu Jiu au fost montate 4 stații, fiecare cu prize Type2, capabile să furnizeze puteri de până la 22kW AC fiecare. La această locație, 4 mașini electrice pot încărca simultan.

Prize de încărcare a mașinilor electrice montate la Shopping City Tg Jiu

Proiectul privind "*Creșterea eficienței sistemului de iluminat public la nivelul Mun. Tg-Jiu*" a fost aprobat prin HCL nr. 53/12.02.2018. A fost încheiat contractul de lucrări nr. 36/30.09.2020, al carui obiect îl constituie proiectarea, asistența tehnică din partea proiectantului și execuție lucrări pentru obiectivul de investiții mai sus menționat. În luna mai a anului 2021 a fost dat ordinul de începere a lucrărilor de modernizare a iluminatului

pe o distanță de 28 km de străzi din Municipiu. Lucrările urmează a fi terminate la finalul anului 2022.

Iluminat modern cu LED pe străzile din Municipiul Tg Jiu

Canalizarea oraşului Târgu Jiu se întinde pe o lungime de peste 125 km de canalizare. Numărul locuitorilor echivalenţi deserviţi de sistemul de canalizare-epurare este de 107 000 l.e (locuitori echivalenţi). Tipul de sistem de canalizare este mixt.

În anul 2009 au fost demarate investițiile la staţia de epurare a apelor uzate în Municipiul Târgu-Jiu, proiectul de "*Reabilitare şi extindere a staţiei de epurare Târgu-Jiu*" făcând parte din investiţia programului desfăşurat prin ISPA, "*Extinderea şi reabilitarea sistemelor de apă şi apă uzată în judeţul Gorj*".

Staţia de epurare a apelor uzate şi instalaţiile de tratare a nămolurilor sunt conforme cu articolul 5 din Directiva 91/ 271/CEE. Sunt prevăzute fermentatoare anaerobe, cu îngroşarea nămolului înainte de introducerea în fermentatoare şi deshidratarea acestuia la un conţinut de substanţă uscată de 20%, după fermentare. Din păcate, la acest moment instalația de producere a biogazului nu este în funcțiune, dar, cu eforturi și investiții minime, producția de energie regenerabilă poate fi reluată.

Stație de epurare a apelor uzate din Municipiul Târgu Jiu

6. Inovație și transfer de know how

Utilizarea celor mai moderne troleibuze electrice, proiect demarat și aflat în fază de implementare reprezintă expresia cea mai elocventă a ceea ce înseamnă inovare și transfer de tehnologie. Modul bivalent de utilizare on-grid și off-grid este una dintre cele mai spectaculoase aplicații de transport hibrid.

Creșterea gradului de echipare a locurilor de parcare publice și private cu prize de încărcare a mașinilor electrice va permite penetrarea cât mai dinamică a tehnologiilor hybrid plug-in și full electric în rândul utilizatorilor de automobile locali, dar și a turiștilor.

Se vor intensifica eforturile pentru înscrierea Municipiului Tg Jiu în rândul localităților care vor fi dotate, în anii următori, cu cel puțin o stație de alimentare a automobilelor CNG. Această tehnnologie este pe lista celor capabile să reducă de o manieră foarte important emisiile de gaze cu efect de seră asociate transportului de personae și marfă.

Hidrogenul este privit cu atenție ca un vector energetic capabil de a menține Municipiul Tg Jiu pe lista localităților care doresc să contribuie la decarbonatarea sectorului energetic în următorul deceniu.

Proiectele de modernizare a iluminatului public vor beneficia, de asemenea, de cele mai noi tehnologii atât în ceea ce privește corpurile de iluminat care vor fi instalate, cât, mai ales, în zona sistemelor de gestiune inteligentă a consumurilor de energie electrică.

7. Politica activă în domeniul energetic - Proiecte prioritare

Plecând de la analiza situației existente, prin *Programul de îmbunătățire a eficienței energetice(PIEE)*, Municipiul Tg Jiu a stabilit o serie de proiecte prioritare, menite să ducă la scăderea consumului de energie și, implicit, la reducerea amprentei de carbon.

Lista proiectelor propuse spre implementare este următoarea:

- *Modernizarea sistemului de iluminat public prin schimbarea corpurilor existente cu echipamente cu tehnologie LED;*
- *Introducerea de sisteme de control cu senzori pentru iluminatul în clădirile și spațiile publice;*
- *Schimbarea corpurilor de iluminat în spațiile și clădirile publice;*
- *Instalarea unui sistem inteligent centralizat de monitorizare a iluminatului public prin care se va gestiona în timp real întregul sistem;*
- *Achiziția de mijloace de transport în comun electrice;*
- *Dezvoltarea unei baze de date cu privire la eficiența energetică la nivel local, cu senzori de monitorizare în timp real a consumurilor semnificative de energie;*
- *Reabilitarea termică a clădirilor administrative;*
- *Instalarea de panouri solare pe clădirile publice*
- *Realizarea de parcuri fotovoltaice*
- *Introducerea de sisteme de siguranță în trafic (semafoare, semne de circulație cu semnale luminoase) pe bază de tehnologie LED alimentate din surse regenerabile;*
- *Instalarea de stații de încărcare pentru vehicule electrice și hibride plug-in;*
- *Organizarea de evenimente de conștientizare a populației și agenților economici cu privire la soluțiile de eficientizare energetică.*

ANEXA 3 – ASPECTE SOCIO-CULTURALE ȘI ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI

1. Domeniul educație

Educația reprezintă factorul strategic al dezvoltării viitoare a țării prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman. Îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltarii durabile pe termen mediu si lung.

Ținând cont de aceste considerente și de faptul că educația este percepută ca o cale spre dezvoltarea durabilă, în ***Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*** sunt stabilite o serie de obiective la nivel național, pentru anii 2020 și 2030.

Dacă ***obiectivul național Orizont 2020*** a presupus: *”atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010”.*

Obiectivul național Orizont 2030 are în vedere: *”situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități”.*

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele ***direcții strategice de acțiune***:

- ⇒ *Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019;*
- ⇒ *Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal;*
- ⇒ *Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană și la cele mai bune practici existente pe plan mondial;*
- ⇒ *Extinderea în continuare a cooperarii internaționale.*

În același context - potrivit ***Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*** - accesul și participarea la educație de calitate sunt esențiale pentru

funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația nu este doar un proces premergător intrării pe piața forței de muncă. Educația trebuie tratată ca un proces care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitorului și se derulează pe tot parcursul vieții, încurajând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă, curiozitatea, conduita și emanciparea.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 se adresează în principal următoarelor **domenii**:

- *accesul tuturor copiilor la educație timpurie;*
- *învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și efi ciente;*
- *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- *asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.*

Țintele 2030 din domeniul educațional potrivit *Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 prevăd::*

- *reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;*
- *învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu;*
- *asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale;*
- *accentuarea rolului educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, despre valorile democrației, pluralismului și multiculturalismului, prevenția discriminării, importanța eradicării violenței în școli;*
- *modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional;*
- *organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri;*
- *extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;*
- *extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale;*

- *creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;*
- *creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;*
- *extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.*

Extinderea învățământului obligatoriu de la 8 la 10 ani în România a fost însoțită de o scădere a ratei de participare și o creștere a abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, în special în zonele rurale. Rata de tranziție de la nivelul gimnazial la nivelul liceului s-a stabilizat la 55%, dar în cazul învățământului tehnic și vocațional ea fluctuează în jurul a 35-39%. Ratele cele mai mici se înregistrează în mediul rural și în comunitățile sărace. Oferta de formare nu este încă adecvată cerințelor pieței muncii, iar sistemul de formare profesională a adulților nu are suficientă acoperire față de nevoile care se manifestă în piață.

Din punct de vedere statistic, în anul școlar 2019-2020 **structura unităților de învăţământ din municipiul Târgu Jiu** este următoarea:[256]

UNITĂŢI DE ÎNVĂŢĂMÂNT - TOTAL – 38

✉ ***Grădiniţe de copii*** – **6 publice și 4 private:**

- ***Grădinița cu Program Prelungit „C-Tin Brâncuși”***
- ***Grădinița cu Program Prelungit „Vis de Copil” (Nr.5)***
- ***Grădinița cu Program Prelungit Nr.8***
- ***Grădinița cu Program Prelungit Nr.***
- ***Grădinița cu Program Normal „Lumea Copiilor” (Nr.6)***
- ***Grădinița cu Program Normal ”M. Eminescu” (Nr. 9)***
- ***Grădinița Privată cu Program Normal "Sfântul Stelian"***
- ***Grădinița Privată "Teddy"***
- ***Grădinița Privată "Samariteanul"***
- ***Grădinița Privată "Prik'ndell".***

✉ ***Şcoli din învăţământul primar şi gimnazial*** **– 8:**

- ***Şcoala Gimnazială ”Gheorghe Tătărașcu”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Ecaterina Teodoroiu”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Al. Ștefulescu”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Voievod Litovoi”***
- ***Şcoala Gimnazială ”Sf. Nicolae”***
- ***Şcoala Gimnazială ”C-Tin. Săvoiu”***

[256] *Sursa: Date furnizate de Inspectoratul Școlar Județean Gorj*

- ***Şcoala Gimnazială "Pompiliu Marcea"***
- ***Şcoala Gimnazială "Constantin Brâncuşi".***

✉ ***Licee* – 14:**

- ***Colegiul Național „Tudor Vladimirescu"***
- ***Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu"***
- ***Liceul Energetic***
- ***Liceul Teologic "Sf. Nicodim"***
- ***Colegiul Economic "Virgil Madgearu"***
- ***Colegiul Național "Spiru Haret"***
- ***Colegiul Tehnic "G-Ral. Gheorghe Magheru"***
- ***Liceul Tehnologic Bîrsești***
- ***Liceul Sportiv***
- ***Liceul de Artă "C-Tin Brăiloiu"***
- ***Colegiul Auto "Traian Vuia"***
- ***Colegiul Tehnic "Henri Coandă"***
- ***Colegiul Tehnic "Ion Mincu"***
- ***Colegiul Tehnic Nr. 2.***

✉ ***Şcoli din învăţământul postliceal* - 4:**

- ***Școala Postliceală "Carol Davila"***
- ***Școala Postliceală Sanitară "Omenia"***
- ***Școala Postliceală Sanitară "Hipocrate"***
- ***Școala Postliceală Sanitară "F.E.G. Education"***

✉ ***Universități* – 2:**

- ***Universitatea "Constantin Brâncuşi"*, cu sediul în Târgu Jiu**, în cadrul căreia există 4 facultăţi:
  - ***Facultatea de Științe ale Educației, Drept și Administrație Publică;***
  - ***Facultatea de Ştiinţe Economice;***
  - ***Facultatea de Științe Medicale și Comportamentale;***
  - ***Facultatea de Inginerie;***
- ***Universitatea "Titu Maiorescu"* cu sediul în Târgu Jiu**, în cadrul căreia există 2 facultăţi:
  - ***Facultatea de Drept și Științe Economice***
  - ***Facultatea de Asistență Medicală.***

Municipiul Târgu Jiu deținea, în anul 2019, aproximativ 33% din numărul total de unități de învățământ din județul Gorj (116 unități cu personalitate juridică).

Analizând numărul de unităţi şcolare la 100.000 de locuitori, se constată faptul că municipiul înregistra un număr de aproximativ 40 de unităţi şcolare la 100.000 de locuitori

în anul 2020 (ţinând cont de datele furnizate de INS, conform cărora populaţia municipiului era de 94.771 locuitori la nivelul anului 2020).

Deși în ultimii ani au fost alocate sume importante pentru reabilitarea unităților de învățământ, fie prin intermediul unor programe guvernamentale, fie cu sprijin financiar european sau al Băncii Mondiale, infrastructura continuă să nu corespundă exigențelor unui învățământ performant. Mai există clădiri vechi și în stare proastă de funcționare, cu precădere în mediul rural. Prin implementarea unor programe guvermanentale se execută permanent lucrări de reabilitare a unităților de învățământ, construirea unor săli de sport la standarde europene, precum și utilarea cu mobilier a multor unități școlare.

Astfel, potrivit informațiilor primite de la *Inspectoratul Școlar Județean Gorj*, în perioada 2015-2020, un număr de **15 unități de învățământ din municipiul Târgu Jiu au fost supuse unor lucrări de reabilitare**.

De asemenea, ca și factori de sprijin și intervenție asupra procesului educațional menționăm și instituțiile de învățământ specializate în oferirea, coordonarea și monitorizarea de servicii educaționale specifice (servicii de informare, consiliere, formare, expertizare și diagnosticare, terapii specifice de recuperare, reabilitare, asistență educațională și integrare), acordate copiilor, cadrelor didactice, părinților pentru a asigura tuturor accesul la o educație de calitate, precum și asistența necesară în acest sens:[257]

- ***Casa Corpului Didactic Gorj;***
- ***Centrul Judeţean de Resurse şi Asistenţă Educaţională Târgu Jiu;***
- ***Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu Jiu;***
- ***Clubul Şcolar Sportiv Târgu Jiu;***
- ***Palatul Copiilor Târgu Jiu.***

Potrivit statisticilor puse la dispoziție de *Inspectoratul Școlar Județean Gorj,* în anul școlar 2018–2019 elevii din Municipiul Târgu Jiu au obținut nenumărate premii și mențiuni la olimpiade și concursuri internaționale, naționale, județene și locale.

Și în anul școlar 2019–2020 învățământul de performanță a reprezentat o constantă a interesului manifestat de elevi, profesori, părinți, conducerea unităților de învățământ, comunitate locală, în sensul concentrării atenției asupra potențialului individului, al creării unui climat optim pentru copiii și tinerii interesați de studiul aprofundat, tinerii înalt abilitați, cu nevoi distincte de dezvoltare.

Deși a fost un an atipic pentru toți, până la data de 11 martie 2020, când a izbucnit *Pandemia de COVID-19*, elevii târgujieni au participat la competițiile școlare (olimpiade și concursuri) înscrise în calendarul MEC, fazele județene dar și la naționale.

Calendarul de desfășurare a Olimpiadelor și Concursurilor Școlare, la nivel local, județean și național, au determinat o consistență a activităților specifice organizate, activități ce au vizat:

- *identificarea – cultivarea – consacrarea talentelor;*

[257] *Sursa: Date furniozate de Inspectoratul Școlar Județean Gorj*

- *responsabilizarea societății față de capitalul de talent;*
- *sprijinirea formării continue a profesorilor gorjeni în psihopedagogia excelenței.*

Ca un argument al eforturilor susținute în domeniul educației se pot menționa rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii din Târgu Jiu la olimpiade și concursuri naționale (peste 90% din totalul premiilor obținute în județ).

Rezultatele competițiilor naționale/județene/locale la care au participat elevi se prezintă astfel: [258]

Etapa	Premiul I	Premiul II	Premiul III	Mențiune
Etapa județeană și regională	200	231	255	389
Etapa națională	21	10	23	30
Concursuri internaționale	3	0	2	0

De asemenea, cele mai multe bune rezultate la **examenul de evaluare națională** au fost obținute de elevii din următoarele unități școlare ale municipiului Târgu Jiu:

AN ȘCOLAR 2018-2019		AN ȘCOLAR 2019-2020	
UNITATEA DE PROVENIENTA	Procent promovabilitate	UNITATEA DE PROVENIENTA	Procent promovabilitate
COLEGIUL NAȚIONAL "SPIRU HARET" TG-JIU	91,38	COLEGIUL NAȚIONAL "TUDOR VLADIMIRESCU" TG-JIU	100,00
COLEGIUL NAȚIONAL "TUDOR VLADIMIRESCU" TG-JIU	96,20	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AL. ȘTEFULESCU " TG-JIU	95,18
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AL.ȘTEFULESCU" TG-JIU	98,33	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CONSTANTIN BRÂNCUȘI " TG-JIU	91,53
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" TIRGU-JIU	88,33	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C-TIN SĂVOIU " TG-JIU	92,70

[258] *Sursa: Date furniozate de Inspectoratul Școlar Județean Gorj*

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C-TIN. SĂVOIU" TG-JIU	*89,11*	***ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GHEORGHE TĂTĂRESCU" TG-JIU***	*89,47*
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GHEORGHE TATARASCU" TIRGU-JIU	*81,43*	***ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 7 TG-JIU***	*86,96*

În ceea ce privește promovabilitatea la **examenul național de bacalaureat** a elevilor din mun. Târgu Jiu în anul școlar 2018-2019, situația se prezintă astfel:

AN ȘCOLAR 2018-2019	
UNITATEA DE PROVENIENTA	*Procent promovabilitate*
COLEGIUL NAȚIONAL "TUDOR VLADIMIRESCU" TG-JIU	*98.07*
COLEGIUL NAȚIONAL "ECATERINA TEODOROIU" TG-JIU	*97.65*
COLEGIUL NAȚIONAL "SPIRU HARET" TG-JIU	*91.59*
COLEGIUL ECONOMIC "VIRGIL MADGEARU" TG-JIU	*75.45*
LICEUL TEOLOGIC TG-JIU	*67.81*
LICEUL DE ARTE "CONSTANTIN BRĂILOIU" TG-JIU	*64.08*
COLEGIUL TEHNIC "G-RAL GHEORGHE MAGHERU" TG-JIU	*57.58*

Aceste performanțe conduc la concluzia că școala din municipiul Târgu Jiu funcționează la standarde ridicate, cu certitudinea că își va păstra renumele.

Unul dintre cei mai importanţi indicatori ai eficienţei unui sistem de învăţământ este *rata abandonului şcolar.*

Aceasta relevă puterea sistemului şcolar de a cuprinde şi menţine elevii în interiorul său, de a le asigura accesul şi suportul pentru finalizarea cel puţin a nivelului şcolar obligatoriu.

Abandonul şcolar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obţinerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

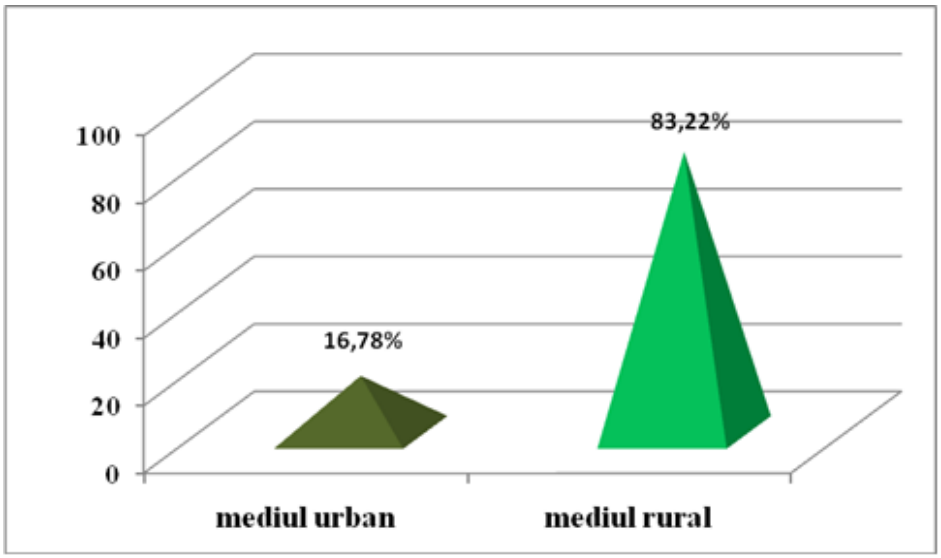
Părăsirea sistemului educativ înaintea obţinerii unui certificat de studii este un fenomen cu implicaţii grave asupra dezvoltării personale a elevilor şi a şanselor lor de integrare socială şi profesională, care duce la reducerea oportunităților de angajare și la creșterea probabilității șomajului, a sărăciei și a excluziunii sociale.

Efectele negative ale abandonului şcolar se reflecta atât în plan psihologic individual conducând la o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-şi va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilităţi, cât şi în plan social inducând marginalizarea socială a acestuia prin limitarea dreptului sau la o calificare profesională autentică şi la exercitarea unor roluri sociale valorizante pentru personalitatea sa.

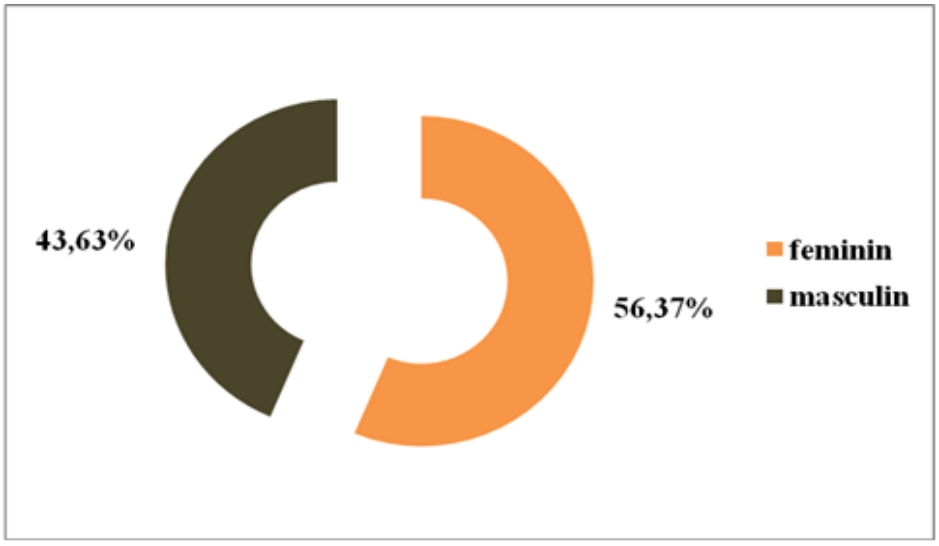
Pentru a identifica amploarea şi profunzimea abandonului şcolar ***Centrul Judeţean de Resurse şi Asistenţă Educaţională Gorj*** **a realizat un studiu al cazurilor de abandon şcolar înregistrate în anul şcolar 2018–2019 la nivelul judeţului Gorj, precum şi a cauzelor care au determinat pentru fiecare caz în parte fenomenul.**

Scopul studiului întreprins a fost acela de a face o diagnoză a stării de fapt cu privire la fenomenul menţionat, al cărui rezultat să poată fi utilizat în stabilirea şi implementarea unor strategii de prevenire şi combatere a abandonului şcolar la nivelul judeţului.

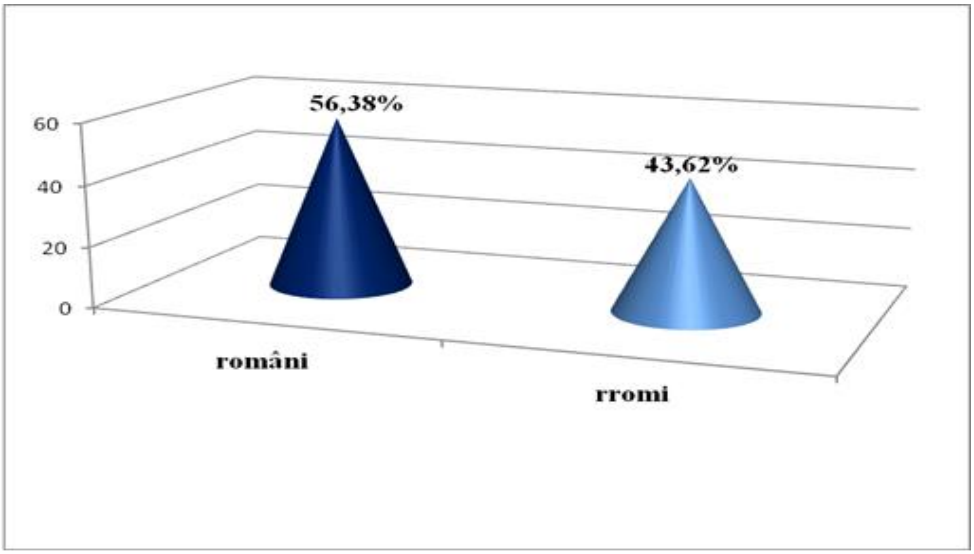
Studiul a fost realizat în 102 unităţi de învăţământ din judeţul Gorj, 23 de unităţi şcolare fiind de pe raza municipiului Târgu Jiu (15 licee şi 8 şcoli gimnaziale) şi 79 din afară municipiului (19 licee şi 60 şcoli gimnaziale).

Distribuția cazurilor de abandon pe medii de rezidenţă

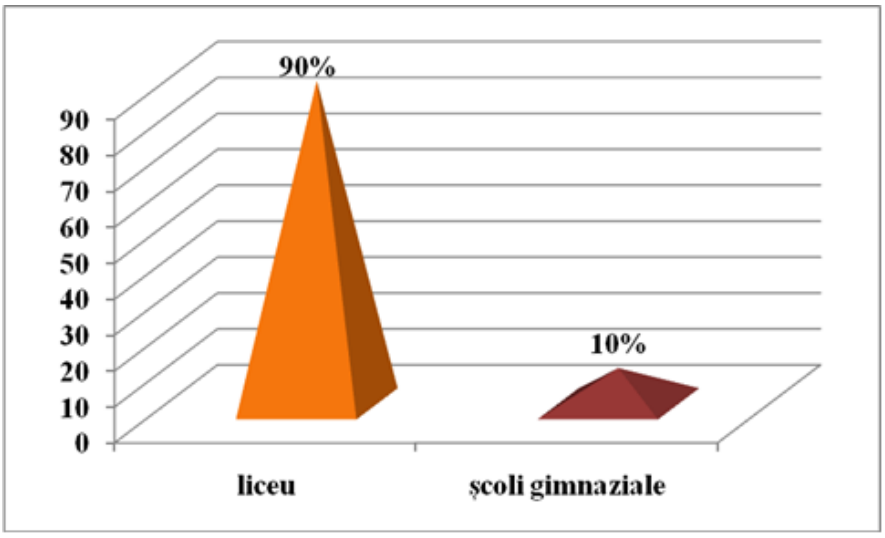
Distribuția cazurilor de abandon în funcție de gen

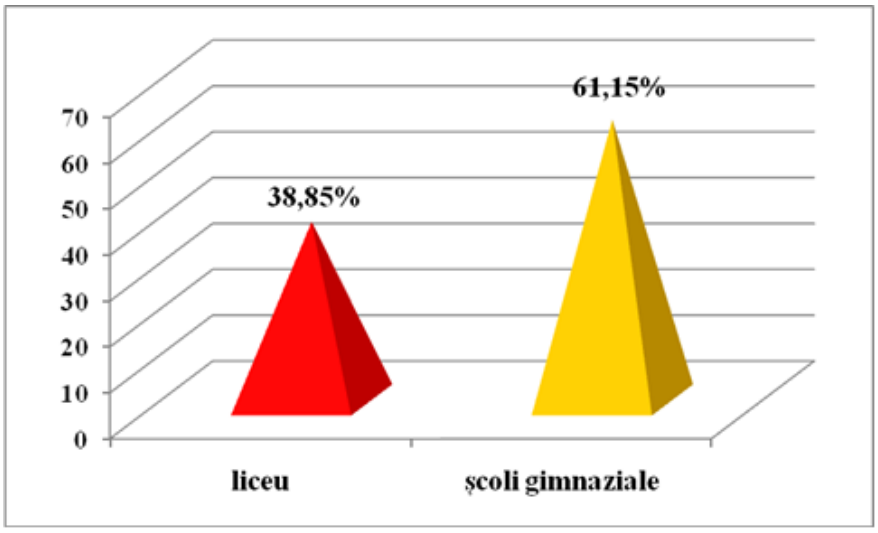
Distribuția cazurilor de abandon în funcție etnie

Potrivit datelor oferite de unităţile de învăţământ din judeţul Gorj, **în anul şcolar 2018–2019, 149 elevi au renunţat să mai meargă la şcoală**. Dintre aceştia 16,78% provin din mediul urban şi 83,22% provin din mediul rural; 56,37% sunt fete şi 43,63% sunt băieţi; 56,38% sunt elevi români şi 43,62% sunt elevi de etnie rromă. **Cele mai multe cazuri de abandon şcolar au fost înregistrate la unităţile de învăţământ din afară municipiului Tg. Jiu, respectiv 139 de cazuri**, 36,24% la liceu şi 57, 05% la şcolile gimnaziale.

La nivelul municipiului Târgu Jiu au fost înregistrate 10 cazuri, 6,04% la unităţile de învăţământ liceal şi 0,67% la şcolile gimnaziale.

Distribuția cazurilor de abandon la nivelul municipiului

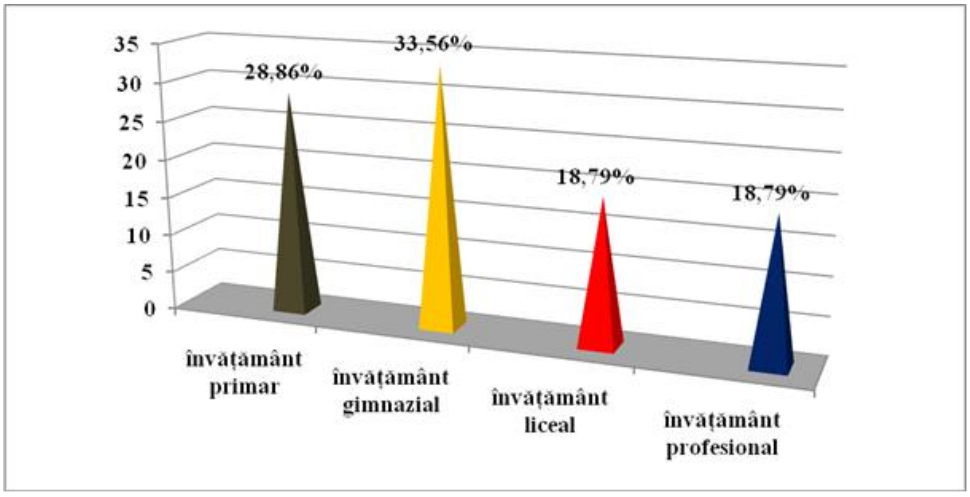
Distribuția cazurilor de abandon înregistrate în afara municipiului

Analizând graficele de mai sus referitoare la distribuţia cazurilor de abandon şcolar la nivelul unităţilor şcolare de la nivelul judeţului Gorj s-au constatat următoarele:

- ⇒ Exista diferenţe semnificative în ceea ce priveşte rata abandonului la nivelul unităţilor de învăţământ din judeţul Gorj: în municipiului Tg.Jiu rata abandonului este de 6,71%, în timp ce în unităţile din afara municipiului rata abandonului este de 93,29%.
- ⇒ La nivelul municipiului TgJiu, rata abandonului este mai ridicată la nivelul învăţământului liceal (9 cazuri) decât la nivelul învăţământului gimnazial (1 caz). La unităţile de învăţământ din afara municipiului Tg-Jiu rata de participare școlară este cu 22% mai scăzută la liceu față de gimnaziu.

Situaţia abandonului şcolar la nivelul judeţului Gorj pe niveluri de învăţământ, evidenţiază faptul că cei mai mulţi elevi care abandonează şcoala se regăsesc la nivelul

învăţământului gimnazial (50), urmează elevii din ciclul primar (43), elevii din ciclul liceal (28) și elevii din învățământul profesional (28).

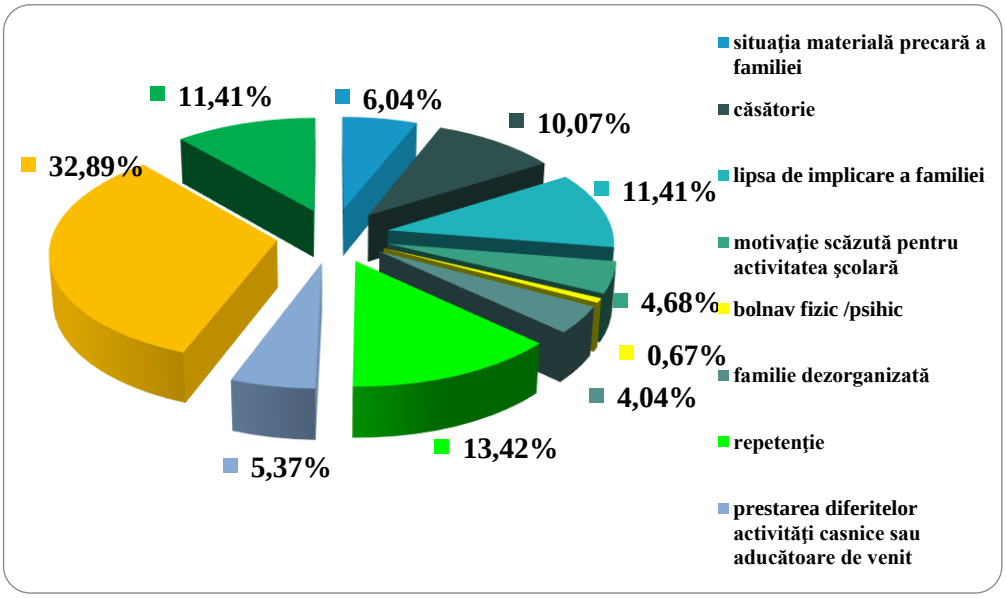

Distribuţia cazurilor de abandon şcolar, pe niveluri de învăţământ

Totodată, s-a constatat ca fenomenul abandonului şcolar este frecvent la clasa a II-a, creşte la clasa a V-a şi atinge nivelul cel mai ridicat la clasa a IX-a.

La originea abandonului şcolar se asociază de cele mai multe ori două sau mai multe **cauze**, care reprezintă factori perturbatori cu impact important asupra activităţii didactice a elevilor. Corelaţia acestor factori constituie mediu favorizant pentru abandonul şcolar.

La nivelul factorilor şcolari, datele anchetei au demonstrat că **rezultatele şcolare slabe reprezintă o premisă importantă a riscului de abandon şcolar**. Eşecurile repetate, incapacitatea elevilor de a atinge standarde minimale de performanţă devin o sursă a atitudinilor de respingere a şcolii care conduc la scăderea interesului elevului faţă de activitatea şcolară, repetenţia fiind o cauză a abandonului şcolar.

Cauzele abandonului școlar

Așa cum rezultă din concluziile anterioare, familia şi şcoala sunt principalii agenţi de socializare pentru copil, de aceea împreună pot acţiona pentru prevenirea şi diminuarea absenteismului/abandonului şi integrării copiilor care s-au confruntat la un moment dat cu astfel de probleme. Abandonul școlar are implicații majore asupra dezvoltării personale a individului și consecințe pe termen scurt, mediu și lung asupra dezvoltării resurselor umane, a dezvoltării comunităților în general.

2. Domeniul socio-cultural

2.1. Cultură

Reședința de județ, Târgu Jiu, este şi cel mai important centru cultural al judeţului Gorj.

Monumentele istorice, cetăţile şi muzeele reprezintă importante surse de interes turistic. Astfel, printre **obiectivele turistice culturale existente în judeţul Gorj și implicit în municipiul Târgu Jiu** enumerăm:

- ***Muzeul arhitecturii populare de la Curtișoara***;
- ***Mănăstirea Tismana*** şi ***schiturile Cioclovina de Sus şi Cioclovina de Jos***;
- ***Bisericile de lemn Pocruia, Gornoviţa;***
- ***Mănăstirea Lainici, schitul Locurele,***
- ***Mânăstirea Vişina, schit Plai Bumbeşti,***
- ***Biserica de lemn Sârbeşti;***
- ***Mănăstirea Polovragi;***
- ***Mănăstirea Crasna;***
- ***Casa Glogoveanu din Craiova;***
- ***Casa Memorială „Tudor Vladimirescu”, din comuna Vladimir;***
- ***Cula Cioabă-Chintescu din comuna Slivileşti;***
- ***Cula Cornoiu din orașul Bumbeşti-Jiu;***
- ***Muzeul de Istorie şi Arheologie ”Alexandru Ştefulescu” din Târgu Jiu;***
- ***Muzeul de Artă din Târgu Jiu;***
- ***Biblioteca Judeţeană „Christian Tell” din Târgu Jiu;***
- ***Teatrul dramatic ”Elvira Godeanu” din Târgu Jiu;***
- ***Casa Barbu Gănescu din Târgu Jiu;***
- ***Palatul Comunal din Târgu Jiu;***
- ***Casa memorială „Ecaterina Teodoroiu”***
- ***Mausoleul Ecaterinei Teodoroiu;***
- ***Monumentul lui Tudor Vladimirescu din Târgu Jiu;***

- ***Colegiul Național „Tudor Vladimirescu" din Târgu Jiu;***
- ***Patrimoniul Brâncuși din Târgu Jiu: Coloana Infinită (Coloana Infinitului), Poarta Sărutului, Masa Tăcerii și Aleea Scaunelor;***
- ***Bustul lui Constantin Brâncuşi.***

O personalitate marcantă a județului Gorj, care și-a lăsat amprenta incontestabilă asupra moștenirii culturale și artistice naționale este **Constantin Brâncuși, sculptor de valoare mondială - membru al Academiei Române**.

Constantin Brâncuși este un brand al universalității, un artist a cărui operă nu ține de locul nașterii, dar care va avea mereu rădăcinile în Gorj, pentru că întreaga sa creație este inspirată din experiențele anilor săi de tinerețe. Din 1963 până azi au apărut la nivel mondial peste 50 de cărți și monografii și mii de studii și articole despre Brâncuși, stabilind în mod definitiv locul lui ca artist genial și unul din cei mai mari creatori ai tuturor timpurilor.

Figură centrală în mișcarea artistică modernă, Brâncuși este considerat unul din cei mai mari sculptori ai secolului al XX-lea. Sculpturile sale se remarcă prin eleganța formei și utilizarea sensibilă a materialelor, combinând simplitatea artei populare românești cu rafinamentul avangardei pariziene. Verticalitatea, orizontalitatea, greutatea, densitatea cât și importanța acordată luminii și spațiului sunt trăsăturile caracteristice ale creației lui Brâncuși. Opera sa a influențat profund conceptul modern de formă în sculptură, pictură și desen.

Ansamblul monumental Calea Eroilor, realizat de Constantin Brâncuşi, este complexul sculptural prin care oraşul Târgu Jiu şi-a creat o faimă internaţională, operele de artă create şi ridicate aici fiind unice în lume şi cele mai valoroase din întreaga carieră a sculptorului. Ansamblul este alcătuit dintr-o suită de sculpturi, fiecare cu valoare de simbol, fiind singurele opere de artă ale marelui sculptor expuse în aer liber: ***Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana fără Sfârşit sau Coloana Infinitului***, lucrări prin care eminentul sculptor a adus un omagiu victimelor Primului Război Mondial, la care se adăugă sculptura ***Aleea Scaunelor***.

Operele de artă cuprinse în patrimoniul cultural mondial au fost ridicate sub directa supraveghere a artistului între anii 1936 - 1938 şi sunt plasate pe un ax ce străbate oraşul pe o distanţă de 1759 m.

Masa Tăcerii reprezintă masa ţărănească, dar şi masa de dinaintea confruntării, de la care pleacă la luptă viitorii combatanţi şi eroi. *Masa Tăcerii* a fost realizată în două variante: prima masă a fost realizată din calcar și de dimensiuni mai reduse, fiind cioplită sub supravegherea lui Brâncuși în anul 1937, iar a doua masă, din piatră de Banpotoc, este comandată la *Atelierele Pietroasa din Deva*, pe 20 august 1938, chiar de către Brâncuși, nemulțumit că pe prima masă găsise o inscripție săpată și umplută cu plumb, precum și o semnatură. Actuala *Masă a Tăcerii* este rezultatul suprapunerii tăbliilor mari ale celor două variante, alcătuind o masă – rebut, aşa-zisa „*Masă Festivă*" sau „*Masă Ultimă*".

Aleea Scaunelor are o lungime de 121 m și cuprinde 30 de scaune din piatră de Banpotoc. Planul de amenajare al aleei din *Grădina publică* a fost întocmit la 2 noiembrie 1937 de arhitectul Rehbuhn, probabil la indicaţiile lui Brâncuşi. Pe marginile aleei deschise în parc s-au plantat în toamna aceluiaşi an 20 de plopi piramidali şi s-au amenajat 10 nişe pentru scaune. Acestea din urmă aveau ca scop formarea unui „*ansamblu armonios cu portalul şi masa de piatră construite pe această alee principală*”. Scaunele în formă de clepsidră cu fața pătrată, sunt aduse la Târgu Jiu pe 1 august 1938, fiind așezate câte trei în fiecare nișă. Un model cioplit în lemn al scaunului se află în atelierul sculptorului de la Paris, iar un scaun original se află în colecția *Muzeului de Artă Modernă din Paris*.

Poarta Sărutului este spaţiul prin care se face trecerea spre o altă lume. Motivul sărutului prezent pe stâlpii porţii ar putea fi perceput şi ca ochiul care priveşte înlăuntru. Poarta este clădită pe o fundaţie de ciment şi se ridică pe două picioare, fiecare picior având 3,25m înălţime, întregul monument având înălţimea totală de 5,13 m, o lungime de 6,45m şi o grosime de 1,69m. *Poarta Sărutului* a fost asamblată din blocuri de travertin de Banpotoc în octombrie 1937. Prima fundaţie a fost turnată mai spre exterior decât este ea astăzi şi anume pe linia gardului Grădinii publice, deşi prima intenţie a sculptorului a fost aceea de a pune portalul la începutul actualei străzi „*Calea Eroilor*”, adică vizavi de parc. Anul sculptării sale definitive este 1938, mai exact de la începutul verii şi până în septembrie, când artistul a plecat din Târgu-Jiu la Paris.

Coloana Fără Sfârşit sau Coloana Infinitului reprezintă un adevărat „*testament spiritual*” al marelui artist, un adevărat Axis Mundi menit parcă să sprijine în veşnicie bolta cerului, fiind considerată de către Sidney Geist „*punctul de vârf al artei moderne*”. Construcţia *Coloanei* a început la mijlocul lui august 1937 la Petroşani în *Atelierele Centrale* (unde s-au turnat elementele) şi s-a încheiat în noiembrie al aceluiaşi an la Târgu-Jiu. Metalizarea – alămirea – ei s-a executat in lunile iunie – iulie 1938. *Coloana* are o înălţime de 29,35 m şi este alcătuită din 15 elemente întregi, (Brâncuşi le spunea “*mărgele*”) de formă romboidală octaedrică, la care se adaugă alte 2 semielemente, unul la baza si altul la varf; primul semielement de la baza dă impresia că ar creşte din pământ, iar cel din vârf lasă impresia că s-ar putea continua la infinit. Constantin Brâncuși spunea despre a sa *Coloană Fără Sfârșit*: „***Coloanele mele (…) am făcut mai multe, doar una a reuşit să urce spre cer***.” [259]

Palatul Comunal din Târgu Jiu - unul dintre cele mai importante obiective turistice din Oltenia – este amplasat în Piața Victoriei nr. 2-4, astazi sediul *Instituției Prefectului județului Gorj*. Proiectul imobilului a fost realizat de arhitectul Petre Antonescu, iar devizul lucrarilor a fost intocmit in anul 1896 de catre arhitectul Teoharie Dobrescu. Ridicarea construcției a început în anul 1897, iar piatra de temelie s-a pus la 22 august 1898. La 28 mai 1901, primarul orașului Targu-Jiu, Titu Frumușeanu, încredințează arhitectului Dimitrie Maimarolu finisarea lucrărilor Primăriei, în august 1902 acestea fiind executate. Decorația exterioară și cea interioară, în stil maur, dau o notă de unicitate și

[259] *Sursa: https://www.targujiu.info/ro/atractii-turistice/obiective-turistice/*

monumentalitate construcției pentru care s-a achiziționat un ceas ce a fost montat în turlă în anul 1905. În anul 1969 i se adaugă aripa nouă, proiect realizat de arhitectul Gheorghe Petrescu.

Casa memorială „Ecaterina Teodoroiu” **- monument istoric**, *LMI 2010: GJ-II-m-B-09486*, sec. XIX – casa în care s-a născut Ecaterina Teodoroiu (1894 – 1917) este situată pe Bd. Teodoroiu Ecaterina, nr. 272, în cartierul Vădeni, pe D.N. 66 Târgu-Jiu – Petroşani. A fost construită în 1884 de părinţii ei şi are două camere: camera cu vatră şi camera de dormit. În faţa casei şi pe latura de vest se află tinda. Până în 1945 casa a fost locuită de membrii familiei, iar începând cu anul 1959, după restaurare, a devenit casă memorială. Sunt expuse fotografii, documente şi obiecte ale sublocotenetului Ecaterina Teodoroiu, reconstituind fidel atmosfera în care a trăit cea care a fost numită „*Eroina de la Jiu*”.

Mausoleul „Ecaterina Teodoroiu” este un monument istoric amplasat în Piața Revoluției, pe aleea pietonală, în față clădirii Prefecturii Gorj și a Bisericii Sfinții Voievozi. Construcția-sarcofag a fost realizată în 1936, la inițiative Ligii Femeilor din Gorj, de către sculptorița Milița Pătrașcu, iar in interiorul acestui monument se afla rămășițele Ecaterinei Teodoroiu. Monumentul înfățișează prin basoreliefurile de pe fețele laterale ale sarcofagului momente din viața eroinei: pe fața dinspre miazăzi, un tablou prezentând copilăria eroinei în satul ei natal, pe latura opusă este reprezentată ca elevă, salutată de cercetașii din organizația cărora făcuse parte, celelalte două fețe ne-o înfățișează în război, pornind la atac cu plutonul pe care îl comanda, iar ltimul basorelief prezintă momentul final, purtată pe brațe de soldați spre locul de odihnă. Cele patru colțuri, sunt străjuite de patru femei în costum național, ținând în mâini câte o cunună de lauri.

Statuia Tudor Vladimirescu este cea mai veche statuie din Târgu Jiu, este opera sculptorului Constantin Bălăcescu și a fost ridicată în noiembrie 1898, din inițiativa unui grup de studenți din Gorj, în memoria conducătorului Revoluției de la 1821.

Monumentul Generalului Gheorghe Magheru a fost dezvelit în data de 7 octombrie 1972 și este opera sculptorului V. Năstăsescu. Lucrarea a fost amplasată pe locul unde s-a aflat casa lui Gheorghe Magheru, patriotul revoluționar care a jucat un rol important în mai multe momente-cheie din istoria României, cum ar fi Revoluția de la 1821, războiul ruso-turc din 1828 – 1829 și Revoluția de la 1848.

Bustul lui Alexandru Ştefulescu operă a sculptorului Vasile Blendea, a fost develit în 1937. Alexandru Ştefulescu (1856 – 1910), învăţător şi revizor şcolar, publicist, arheolog, numismat, a fost un animator de prestigiu al vieţii culturale a oraşului, aducând prin scrierile sale o contribuţie preţioasă la cunoaşterea trecutului judeţului Gorj.

Castelul de Apă realizat în anul 1945 de către inginerul constructor Emil Prager, este o construcție din beton armat al cărui rezervor de apă amplasat pe o structură sub formă de turn a asigurat în decursul mai multor ani alimentarea cu apă a orașului, devenind însă nefuncțional în timp. În prezent, la baza *Castelului de Apă* se află o benzinărie.

Cișmeaua (Fântâna) Sâmboteanu este situată în apropierea *Castelului de Apă* și a fost construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea de către clucerul Ianache Sâmboteanu, ispravnic al județului Gorj, fiind locul de unde sacagii aprovizionau cu apă locuitorii orașului. Apa era transportată pe străzi cu sacaua – un butoi de aproximativ 200 de litri montat pe un căruț tras de cal – din care se umpleau gălețile locuitorilor.

Ceasul Solar Polonez este singura mărturie rămasă a lagărului construit în Târgu Jiu pentru adăpostirea refugiaților polonezi din timpul celui de-al Doilea Război Mondial și, ulterior, a deținuților politici care se opuneau regimului antonescian. Ceasul a fost realizat în anul 1940 de către polonezii închiși în lagăr. Monumentul constă într-o incintă împrejmuită cu gard metalic, în interiorul căreia se găsește cadranul propriu-zis: un cerc orar gradat turnat în ciment, cu o construcție adiacentă tip turn de circa 3 metri înălțime, pe care se mai pot recunoaște câteva basoreliefuri (unelte agricole, o corabie, două săbii încrucișate, două ciocane). În centrul cercului și pe turn se găsesc punctele de suport ale fostei tije metalice a cărei umbră indica pe vremuri ora. Pe cadranul circular se pot citi diverse inscripții.

Unul dintre oraşele cu încărcătură istorică şi culturală, **municipiul Târgu Jiu oferă vizitatorilor bucuria de a se reîntâlni cu istoria şi cu viaţa de altădată, prin obiective clasate ca monumente de arheologie, arhitectură, sau monumente memoriale**, aflate încă într-o stare bună de conservare şi care oferă municipiului parfumul discret al epocii în care au fost construite.

Cercetând fondul arhitectonic al oraşului, se observă că majoritatea monumentelor istorice au fost ridicate în secolul al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea. Însă, arhitectura specifică acestei perioade se completează cu arhitectura monumentelor istorice construite înainte de secolul XIX.

Astfel, dacă ne referim la **patrimoniul imobil al municipiului Târgu Jiu,** aici se remarcă o serie de clădiri de patrimoniu, construcţii şcolare, monumente de artă plastică şi memorială, lăcașe de cult, monumente şi vestigii. Monumentele catalogate cu valenţe istorice şi discutate în cazul de faţă sunt reprezentate de monumente de arheologie, arhitectură fortificată, arhitectură religioasă, arhitectură civilă, sau vestigii de pictură şi sculptură monumentală care se regăsesc pe teritoriul municipiului Târgu Jiu.

Municipiul Târgu Jiu este un fundament important pentru România, din punct de vedere al turismului, prin existența numeroaselor monumente istorice și ansambluri bisericești.

Astfel, alături de mănăstirile şi schiturile din Gorj trebuie să adăugăm şi **valoroasele biserici, monumente istorice din municipiul Târgu Jiu** de care se leagă nume celebre din cultura românească, precum:

Biserica ”Sfinţii Voievozi Mihail şi Gavril” aflată în Piaţa Victoriei, în faţa *Palatului Comunal*, este ctitoria negustorilor Dobre Sîrbu şi Radu Cupeţu ale căror portrete pot fi văzute în pronaos. Construcţia s-a realizat între 1748-1764 imobilul fiind cunoscut şi sub numele Biserica Negustorilor, *Biserica Domnească* şi chiar *Biserica de*

la Jii. Planul bisericii este în formă de cruce. Construcţia a suferit de-a lungul timpului mai multe intervenţii care nu i-au alterat forma originală. În 1843, cu ajutorul lui Pavel Kisseleff se zugrăveşte şi înfrumuseţează catapeteasma, iar în 1855 pictura în stilul bizantin este acoperită cu pictură în stilul renaşterii de către pictorul Mişu Popp; în 1902 pictura este însă spălată şi completată cu diferite ornamente. Deoarece în timp a suferit numeroase modificări, în 1933 este restaurată prin grija *Comisiunii Naţionale a Monumentelor Istorice*. Biserica este considerată monument istoric, având cod *LMI GJ-II-m-B-09189*.

"Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel" se află pe axul Căii Eroilor şi a fost integrată creaţiei brâncuşiene, creând o legătură între elementele ansamblului sculptural. Ridicată pe locul unei alte biserici ce data din anul 1777, ea a fost reconstruită între anii 1927 şi 1938 şi inaugurată o dată cu complexul executat de Brâncuşi, 7 noiembrie 1937. Pictura în stil neobizantin a fost executată în frescă de către pictorul gorjean Iosif Keber, iar lucrările au fost urmărite de arhitecţii Ion Antonescu, Anghel Păunescu şi Iulius Doppellreiter. Antreprenorii au fost fraţii Di. Bernardo şi Luigi Pittiui. Biserica este considerată monument istoric, având cod *LMI GJ-II-m-B-09163*.

Biserica "Adormirea Maicii Domnului" se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul *LMI: GJ-II-m-A-09185.02*, parte din *Ansamblul curții lui Cornea Brăiloiu*. Biserica reprezintă cea mai veche biserică de zid din județul Gorj, datând din 1694 și refăcută în 1911. Pentru ridicarea sa, marele Ban Cornea Brăiloiu, ctitorul bisericii, a adus meșteri din Italia, recomandați de domnitorul Constantin Brâncoveanu. Prevăzută inițial cu drugi puternici de lemn, așezați în zid, care închideau porțile, precum și cu o „tainiță" (cameră secretă) situată sub clopotniță, biserica, a fost ca o fortăreață, pentru refugiu în caz de primejdie. Biserica este zidită în formă de navă, între pronaos și naos se află un rând de coloane puternice. În spate, deasupra pronaosului, se înalță o turlă robustă, de formă pătrată, în care este amenajată clopotnița.

Biserica "Sfântul Nicolae și Sfântul Andrei" din Târgu Jiu datează din anul 1795 și se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul *LMI: GJ-II-m-B-09165*. Biserica, ctitorie de la 1795 a protopopului Andrei Schevofilax și soției sale Maria, a Stancăi Slugereasa Crăsnaru (soția slugerului Gheorghe Crăsnaru) și a pitarului Grigorie Crăsnaru, a fost terminată în anul 1813 după cum reiese din pomelnicul semnat la 1814 de Dionisie Eclesiarhul. Pictura interioară datează din 1812, fiind realizată de diaconul Mihai din Târgu-Jiu, Anghel vopsitorul și Ion. În 1927 și 1961, pictorul Iosif Keber a spălat pictura interioară care trece printr-un proces de restaurare.

Ca lăcașe de cult din municipiul Târgu Jiu mai putem menționa:

- ***Biserica "Înălțarea Domnului"***
- ***Biserica "Naşterea Maicii Domnului"***
- ***Biserica "Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena"***
- ***Biserica "Sfântul Gheorghe"***
- ***Biserica "Sfânta Treime"***
- ***Biserica "Sfântu Dumitru"***

- ***Biserica "Intrarea Maicii Domnului în Biserică"***
- ***Biserica Adventistă Târgu Jiu 1***
- ***Biserica Adventistă Târgu Jiu 2***
- ***Casa de rugăciune Evanghelică***
- ***Biserica Penticostală Golgota***
- ***Biserica Baptistă Maranata.***

În concluzie, Municipiul Târgu Jiu este important nu numai ca centru istoric şi cultural de prestigiu al Regiunii de Sud-Vest Oltenia, ci şi din punct de vedere edilitar. Astfel, obiectivele prezentate consolidează potenţialul diversificat prin care municipiul reședință de județ poate constitui un centru turistic de sine stătător, sau poate fi inclus în cadrul unor trasee sau circuite de promovare a regiunii. Aceste obiective oferă personalitate şi creează un ambient relaxant, preţuit în egală măsură de turiştii care vizitează orașul, cât şi de localnici.

Patrimoniul cultural imaterial este reprezentat și de tradiţii, obiceiuri, inclusiv tradiţii orăşeneşti, care contribuie la exploatarea valorilor artistice, sentimentale şi memoriale create de generaţiile trecute.

Civilizația tradițională. Cultura populară

Meşteşugurile practicate în zonă au fost promovate în ultima perioadă în cadrul târgurilor, expoziţiilor organizate de autorităţi. Zona Gorjului se evidenţiază prin **ceramica utilitară**, mai puţin ornamentată, dar păstrând tehnici utilizate şi în perioada daco-romană ca de exemplu "*tehnica îmbrânării*" (aplicarea unui brâu în relief pe pereţii ulcioarelor şi oalelor). Ceramica gorjeană este majoritar o ceramică roşie, smălţuită cu smalţ transparent. Motivele recurente sunt spicul de grâu, brăduţul, florile de salcâm, valul, semicercul, arcul, grupurile de puncte şi frunzele.

Principalele centre de ceramică din Gorj:

- ***Centrul Târgu-Jiu***, meșteșugul a fost deprins de la olarii din zona Vart, având ca principale cartiere de lucru Olari şi Sisesti dar şi localităţi învecinate ca: Urecheşti, Iaşi, Drăguteşti, Românești, Vădeni, Bârseşti;
- ***Centrul Găleşoaia*** are o vechime milenară, dovedită arheologic (dealurile Vârtului deţineau cel mai bun pământ pentru oale) şi cuprindea satele Găleşoaia, Stejerei, Hodoreasca şi Pinoasa;
- ***Centrul Stroieşti-Arcani*** cuprindea satele Stroieşti, Arcani, Brădiceni, Raşova, Raşovita şi Leleşti;
- ***Centrul Peşteana-Vârtop*** cuprindea satele Peşteana Vulcan, Vârtop, Boboieşti, Strâmba-Vulcan, Ciuperceni şi Pieptani;
- ***Centrul Glogova*** cuprindea satele Glogova, Olteanu, Iormăneşti şi Clejneşti;

- ***Centrul Ştefăneşti*** cuprindea satele din zona Târgu-Cărbuneşti: Stefăneşti (aici s-a remarcat culoarea albă a smalţului ca o caracteristică specifică a zonei), Albeni, Boboieşti, Şipot şi Logreşti - influenţat de ceramica de Horezu.

Dintre **centrele** din secolul al XIX-lea se mai păstrează *Sişeşti, Găleşoaia, Glogova, Ştefăneşti şi* ***Târgu-Jiu***, care produc oale, ulcele, borcane, urcioare, străchini, sacsii, olane. Unele obiecte ceramice se utilizează la anumite sărbători şi evenimente importante din viaţa localnicilor.

În câteva comune ale judeţului au existat centre artizanale cu tradiţie care şi-au pierdut importanţa în ultimii 20 de ani şi care pot fi revigorate prin implicarea nucleelor de meşteri populari care mai produc articole tradiţionale: ***Tismana -*** *ţesături****, Pocruia -*** *ţesături****, Câlnic - Găleşoaia -*** *olărit****, Padeş, Polovragi, Baia de Fier -*** *împletituri din răchită****, Teleşti -*** *obiecte casnice din lemn*. Dar acestea nu sunt singurele meşteşuguri practicate în județul Gorj, se mai adaugă și meşterii care execută: *sculptură în piatră, sculptură şi cioplit în lemn, tâmplărie, dogărie, pictură icoane, fierărie, rotărie, dulgherie, cojocărie, potcovarie, coşerit , confecționat podoabe / măşti / costume populare, marochinărie, instrumente muzicale, lingurari, stupărit, boiangii*, etc.

Gospodăria ţărănească specifică anumitor localități s-a individualizat de-a lungul timpului, în funcţie de condiţiile istorice şi social-economice. Există numeroase exemple de case ţărăneşti lucrate cu măiestrie artistică, adevărate monumente de arhitectură în lemn şi zidărie. Lemnul de stejar a fost principalul material de construcţie, iar, soclul înalt, coloanele precum şi arcadele sunt lucrate din piatră şi cărămidă.

Portul popular specific judetului Gorj

Portul popular femeiesc gorjenesc pe lângă *vâlnicul*, numit şi *opreg creţ* se mai poartă *catrinţa* sau *zavelca*. Costumul cu vâlnic reprezintă costumul ţinutei de sărbătoare, dar serveşte în mod practic şi ca îmbrăcăminte de iarnă, în timp ce costumul cu catrinţe este purtat mai mult în ţinuta de muncă şi reprezintă totodată costumul de vară. Cât despre podoaba capului, atât cea de nuntă cât şi cea a femeii căsătorite este foarte elaborată, dar nu se mai poartă astăzi.

Portul popular bărbătesc gorjenesc este constituit din *cămaşa dreaptă* care reprezintă tipul vechi, iar *cămaşa cu platca* de tip mai nou (*platca* este un dreptunghi pe umăr), are guler şi ornamentaţie bogată; *cioarecii* (pantaloni înguşti, pe picior) prezintă o mare varietate de croială, fiind deosebiţi atât prin dimensiuni cât şi prin ornamentaţie, sunt mai strâmţi în zonele din nord (deal, zone reci) şi mai largi în zonele de câmpie, confecţionaţi din *dimie* (stofa ţărănească ţesută din lâna şi dată la piua, ca să se îndesească şi să devină impermeabilă), croiţi din mai multe părţi. La talie cioarecii au o tivitură lată denumit *betil*, *beteic* sau *betele* prin care se introduce *barânișorul* (lâna răsucită) sau o curea pentru fixarea cioarecilor pe corp. Ornamentaţia cioarecilor, ca şi a hainelor albe, este realizat prin aplicarea de siret negru, denumit *bârna* (cel vechi), *găetan* (cel nou) confecţionate prin răsucirea firului de lână. Alături de cioarecii din dimie, se mai poartă *izmenele* (pantaloni largi) *din pânză*, croite simplu care fac parte din costumul de vară. *Brâul* sau *bracira* încinge mijlocul, deasupra cioarecilor. În zonele din nord, mai

recent, se poartă *chimirul* sau *cureaua de piele* (o influenţă a ciobanilor). *Jeletca* este o vestă de dimie albă pe care o poartă bărbaţii peste cămaşa. *Haină albă* sau *cojocul* simplu, lung serveşte pe timp de iarnă. Cojocul sau *pieptarul* sunt confecţionate din blană de oaie. Găsim pieptarul înfundat care se încheie pe umeri, sau lateral sub braţ şi pieptarul despicat în faţă.

Încălţămintea

- *opincile* sunt confecţionate din piele de vită sau porc, argăsită (tăbăcita) sau „*cu părul neras*", erau încreţite lateral, iar vârful se termina în gurgui sau cioc şi unde junii (tineri) prindeau şi un ciucure roşu;
- *obielele de dimie albă* sau *pestriţa* înveleau piciorele bărbăţiilor;
- *călfuni din dimie* (ciorapi fără labe) erau purtați iarna de femei, înveleau pulpele până peste genunchi. În zona de munte, călfunii aveau şi talpă, deci având formă de cizmă, şi serveau ca încalţminte în timp de iarnă;
- *nojife* (curele din piele de vită) ce legau opincile de picior, înfăşurate de trei ori pe glezna şi prinse cu o copcie de fier, denumit *goangă*.

Muzica populară şi dansurile populare

Îmbrăcaţi în inconfundabilele straie populare gorjenesti, fetele şi băieţii executau paşi repezi de *sârbă* sau pași domoli de *horă de mână,* deosbit de frecvente la bâlciurile de *Înălţare*, *Sfânta Marie Mare* sau *Vinerea Mare*, iar la Preajba (localitate componentă a municipiului Târgu-Jiu) *fluieraşii* cântă învârtite pentru perechile de dansatori îmbrăcaţi în costum unguresc de *Sărbătoarea narciselor*. În acest sens, pentru sensibilizarea factorilor culturali şi de decizie ai comunităţilor locale la redescoperirea, conservarea şi valorificarea creaţiilor, credinţelor, obiceiurilor, precum şi pentru reconsiderarea personalităţilor culturale locale s-a materializat un program ambiţios denumit "*Rădăcini*".

Municipiul Târgu Jiu se mândreşte cu instituţii artistice oficiale, păstrătoare ale tradiţiilor specifice, deosebit de promovate și apreciate, precum:

- ***Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului";***
- ***Orchestra Lyra Gorjului;***
- ***Ansamblul Artistic Maria Lătăreţu;***
- ***Asociaţia Culturală „Armonia".***

Pentru descoperirea, păstrarea şi împărt şirea obiceiurilor şi a datinilor funcţionează ***Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale*** şi ***Şcoala Populară de Artă*** care oferă copiilor şi tinerilor posibilitatea desfăşurării de activităţi culturale şi artistice.

Cele mai pretenţioase piese sunt *doinele* - cântece lirice lente, ele se disting de cântecele comune (cu care necunoscătorii le confundă adeseori) prin ornamentarea cu o formă deschisă. Doinele sunt încă vii în zona Gorjului fiind genul muzical-poetic

emblematic pentru cultura populară cunoscute sub nume diferite de la o regiune la alta. *Sârba* este o manifestarea energică, explozivă pe care gorjenii o joacă fără greșeală oricând şi oriunde, inclusiv în restaurantele de lux din oraşul Târgu Jiu fiind o amprentă gorjenească netă.

Lăutarii gorjeni sunt prin tradiţie atât bărbaţii cât şi femeile. Bărbaţii mânuiesc *vioara, viola (braciul), chitara, acordeonul, basul şi orga electronică*; cei mai vârstnici sunt şi cântăreţi , după „*moda*" timpurilor mai vechi, în timp ce femeile sunt întotdeauna *soliste vocale*, *cântă* eventual şi *la chitară sau acordeon* şi merg la petreceri numai însoţite de un membru apropiat al familiei: tată, frate, soţ, socru sau ginere. Toţi interpreţii din Gorj colaborează cu *Şcoala Populară de Artă din Târgu Jiu*. Din poziţia de colaboratori externi cântă frecvent în căminele culturale rurale spre iniţierea tinerilor şi copiilor în dansul popular participând. Stilul lor de interpretare este luat drept exemplu de profesorii şi elevii şcolii. Folosind competenţa unor oameni instalaţi în mod real în cultura locală, *Şcoala Populară de Artă* pune în practică o modalitate originală de a-i ţine pe gorjeni aproape de muzica lor şi totodată de a contracara exemplele fumizate de ansamblurile folclorice.

Principalele manifestări cultural-artistice cu participare naţională şi internaţională organizate la nivelul judeţului Gorj sunt:

- ***Festivalul Internaţional de Folclor* şi *Târgul meşterilor populari din România*, *Târgu Jiu***;
- *Festivalul Interjudeţean de Folclor pastoral şi Bâlciul de „Prinsul muntelui/Urcatul Oilor la munte*";
- *Festivalul cântecului şi portului popular Tismana*;
- *Festivalul Interjudeţean de Folclor pastoral „Coborâtul oilor de la munte" Baia de Fier*.

De calendarul pastoral sunt legate şi o serie de **sărbători, denumite nedei**, prilej de interferenţă între ciobanii dintr-o anumită zonă şi cei din zonele învecinate. Se păstrează parada cântecului şi a portului popular autentic, dar produsele comercializate cu această ocazie nu sunt specifice şi foarte rar sunt legate de activitatea pastorală. Nedeile care se mai păstrează sunt: *Urcatul oilor la munte („Prinsul muntelui"*), care se ţine în luna mai la Novaci; „*Coborâtul oilor de la munte*", în luna septembrie la Baia de Fier; *Nedeia de Sfântul Ilie*, pe 20 iulie la Polovragi; *Drăgaica* la Crasna.

Produsele româneşti valorificate la potenţialul lor maxim reprezintă în primul rând o zestre culturală, care trebuie păstrată și promovată la adevărata ei valoare. Calitatea și diversitatea producției agroalimentare reprezintă unul dintre punctele forte ale economiei, constituind un avantaj concurențial pentru producătorii din România, dar și din Uniunea Europeană, contribuind în mod semnificativ la patrimoniul cultural și gastronomic actual. Un rol important în păstrarea culturii tradiţionale a producţiei de alimente, specifice zonei gorjene îl are **înregistrarea pe scheme de calitate voluntare a produselor agroalimentare autohtone**.

Beneficiile certificării/atestării/recunoașterii produselor agroalimentare, pe scheme de calitate naționale și europene, care vizează anumite specificații tehnice ale produselor alimentare sunt:

- *oportunităţi de accesare a pieței europene și nu numai;*
- *oportunităţi de accesare a fondurilor europene;*
- *instrumente de identificare și promovare a produselor cu caracteristici specifice;*
- *asigurarea unui raport calitate/preț echilibrat, al produselor din această categorie;*
- *o bună poziționare a operatorilor economici români în confruntarea cu ceilalți competitori din domeniu;*
- *conştientizarea consumatorului european asupra calității produselor agroalimentare românești cu tradiţie;*
- *eliminarea barierelor de pătrundere pe pieţele externe și întărirea schimburilor comerciale în domeniul industriei alimentare;*
- *îmbunătățirea compatibilității, calității și performanței produselor agroalimentare și a serviciilor ș.a.*

La nivel național au fost identificate de către specialişti ai *Direcţiilor pentru Agricultură Judeţene* un număr de aproximativ 300 de produse, care se pot încadra pe sistemele de calitate naţionale şi europene (naţionale - produse tradiţionale, rețetă consacrată şi pe cele europene – *Denumire de Origine Protejate (DOP), Indicații Geografice Protejate (IGP) şi Specialități Tradiționale Garantate (STG)*. **La nivelul județului Gorj au fost înregistrate cca. 26 de persoane/asociații familiale sau microîntreprinderi ca producători locali, prezenți în *Registrul naţional al produselor tradiționale (R.N.P.T.)* sau în *Registrul naţional al produselor montane (R.N.P.M.)*,** în special la categoriile: carne și produse din carne, lapte și produse din lapte și produse vegetale și apicole. [260]

Astfel, este necesar ca în viitor să fie înregistrat un număr mai mare de producători locali, printr-o mai strânsă colaborare între aceștia și instituțiile abilitate.

Funcţia economică a culturii este extrem de importantă la nivel regional şi local, întrucât cultura este un motor pentru dezvoltarea nucleelor creative şi pentru dezvoltarea locală (festivaluri, turism cultural). Industriile culturale şi creative contribuie la stimularea cercetării, dezvoltarea produselor şi inovare în materie de servicii, marketing şi comunicare, crearea unei imagini specifice a oraşelor sau construirea comunităţilor.

Folosind reţele şi parteneriate, unde sunt necesare abilităţi diverse, se poate realiza un nou model de dezvoltare într-o lume globalizată. Cultura nu este înrudită numai cu arta, ci şi cu ştiinţa, educaţia, industria şi economia în sens mai larg. Cultura contribuie, de asemenea, la dezvoltarea aptitudinilor creative în cadrul învăţării pe întreg parcursul vieţii, la identificarea soluţiilor creative la locul de muncă, la crearea de noi servicii şi produse.

[260] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027*

În ceea ce privește ***infrastructura pentru cultură***, acesta este limitată la nivelul județului Gorj, existând decalaj între mediul urban și cel rural. **În județ sunt 6 instituții și companii de spectacole, 32 de muzee și colecții publice, 2 cinematografe, majoritatea concentrate în mediul urban, însă insuficiente pentru oferirea de servicii culturale raportate la numărul de locuitori**. De asemenea, infrastructura de servicii digitale în cultură nu este dezvoltată și există încă numeroase clădiri și monumente istorice aflate în stare de degradare.

Astfel, ***viziunea dezvoltării turismului*** în întreaga regiune vizează trei direcții de acțiune ***în domeniul culturii***, respectiv:

- ***regenerarea orașelor și a regiunilor prin patrimoniul cultural;***
- ***promovarea reutilizării adaptive a clădirilor de patrimoniu;***
- ***echilibrarea accesului la patrimoniul cultural prin turism cultural durabil și patrimoniu natural.***

Dacă ne referim la ***infrastructura pentru cultură din municipiul Târgu Jiu,*** aceasta cuprinde:

- ***Casa de Cultură a Sindicatelor Târgu-Jiu;***
- ***Biblioteca Judeţeană „Christian Tell“*** care cuprinde ***Biblioteca de Artă „Iosif Keber“;***
- ***Biblioteca pentru copii;***
- ***Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu“;***
- ***Teatrul de Vară „Nelu Dumitru”;***
- ***Şcoala Populară de Arte ”Constantin Brâncuşi”;***
- ***Muzeul Judeţean de Istorie şi Arheologie „Alexandru Ştefulescu“;***
- ***Muzeul de Artă;***
- ***Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale;***
- ***Centrul de Documentare și Informare Ansamblul Monumental Constantin Brâncuși;***
- ***Cinematograful „Sergiu Nicolaescu"*** fostul cinematograf Victoria, a fost modernizat în anul 2012 şi are o capacitate de 300 de persoane***;***
- ***Cinema City*** - cinematograf deschis în anul 2014 în incinta *Shopping City Târgu Jiu*, are o capacitate de 1023 de locuri în 6 săli, din care 5 cu posibilitatea proiecţiei filmelor 3D.

Cultura scrisă, lectura publică

Biblioteca Judeţeană „Christian Tell” din Târgu Jiu sau Casa Săvescu (**monument istoric, *LMI 2010 GJ-II-M-B-09174*), cu** o istorie de peste șapte decenii, continuă să fie un reper important în viața comunității gorjene. Până la înființarea sa în arealul gorjean au existat mai multe inițiative de a da viață unor biblioteci publice. Prima intenție de a crea o bibliotecă publică se leagă de perioada regulamentară, în care s-au pus bazele instituțiilor administrative din Țările Române. Câteva decenii mai târziu, pe la

1870, se încearcă înființarea bibliotecii prin alocarea sumelor necesare finanțării activității de la *Consiliul Județean*. Din dorinţa lui Alexandru Christian Tell, nepotul generalului Christian Tell, ia fiinţă instituţia de astăzi, *Biblioteca Judeţeană Christian Tell*, prin donarea către *Primăria Oraşului Târgu Jiu* a 3000 de volume ce aparţinuseră familiei sale, cu scopul de a se organiza o bibliotecă ce avea să poarte numele ”*Biblioteca publică General Tell”*. Fondului de carte iniţial i se adaugă şi alte donaţii provenite de la avocatul I.I. Căprescu sau Mihail Stănulescu, dar şi din fondul *Liceului Tudor Vladimirescu*.

Din cei 27.202 cititori activi ai bibliotecilor publice gorjene la nivelul anului 2019, doar 23% sunt cititori înregistrați în biblioteca județeană, 25% dintre cititorii activi sunt înregistrați în bibliotecile municipale și orășenești, iar 52% sunt cititori activi ai bibliotecilor comunale. Numărul cititorilor activi ai bibliotecilor publice a scăzut de la 37.998 persoane în 2014 la 27.202 persoane în 2019. Pe localități, **cei mai numeroși cititori activi sunt**, cum era de așteptat, **în municipiul Târgu Jiu**. Aceștia reprezentau, la nivelul anului 2019, 36,3% din totalul cititorilor activi ai județului Gorj. Chiar dacă numărul acestora a scăzut cu 18,5% din 2014 în 2019, lectura rămâne una din preferințele gorjenilor care găsesc în bibliotecile din Târgu Jiu titluri interesante și utile.[261]

Artele spectacolului

Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu” înființat la 6 iunie 1993, are o importanţă deosebită prin punerea la dispoziţia publicului a acelui spaţiu cultural de excepţie, în care se poate dezvolta mişcarea teatrală şi se pot forma generaţii viitoare de actori, urmaşii Elvirei Godeanu. De la data de 26 octombrie 2002, teatrul dispune de o sală nouă, modernă, în care au loc stagiuni teatrale apreciate de public, festivaluri de teatru şi alte tipuri de manifestări culturale. În cei 26 de ani de existență, la Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu” s-au montat și jucat peste 130 piese din dramaturgia clasică și contemporană, universală și românească. Din aprilie 1999, Teatrul este transferat sub autoritatea *Consiliului Local* și *Primăriei Municipiului Târgu-Jiu*. Începând din anul 2000, se organizează *Zilele „Elvira Godeanu*”, eveniment ce a făcut posibilă înălnirea publicului gorjean cu producții ale unor teatre de prestigiu din România - *Teatrul Odeon, Teatrul Excelsior, Teatrul Metropolis, Teatrul Bulandra, Teatrul Act,* etc. - dar și producții ale teatrelor din străinătate.

Şcoala Populară de Arte ”Constantin Brâncuşi”, instituție publică de cultură de interes județean, își desfăşoară activitatea prin **programele culturale** din domeniul educaţiei permanente, ca operator **în *Agenda culturală a judeţului Gorj***, precum şi din domeniul instituţiilor de spectacole, prin activitatea cultural-artistică a ***Teatrului de Păpuşi „Pinocchio”, Orchestrei de Cameră „Lyra Gorjului”, Ansamblului „Privighetorii Gorjului - Maria Lătăreţu***”, ***6 tarafuri de muzică tradițională gorjească, o trupă de muzică ușoară și pop, una de folk,*** precum ***și meșteri renumiți în domeniul olăritului, artei lemnului, țesăturilor, etc.***

[261] *Sursa: Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027*

Școala Populară de Arte "Constantin Brâncuși" și-a început activitatea la data de 1 octombrie 1972, sub denumirea de "*Şcoala Populară de Artă Târgu Jiu*", fiind înființată prin *Decizia nr. 334 din 22 septembrie 1972 a Comitetului Executiv al Consiliului Popular Județean Gorj*. În primul an școlar, cei 242 de cursanți înscriși la sediul din Târgu Jiu, au avut ca și discipline de studiu: *actorie-teatru, regie teatru/brigăzi, artă fotografică, artă cinematografică, dans popular, pictură-grafică, teorie și solfegii, instrumente muzicale (vioară, acordeon, instrumente de suflat) și canto muzică populară*.

Artele vizuale

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie „Alexandru Ștefulescu" a fost înfiinţat la 16 iulie 1894 din iniţiativa unor cărturari ai vremii, printre care Alexandru Ştefulescu, Iuliu Moisil şi Aurel Diaconovici. Muzeul cuprinde secţii specializate de etnografie, arheologie, istorie, numismatică, obiecte religioase, ştiinţele naturii şi este amenajat în Palatul Administrativ din acea vreme, situat pe strada Geneva. Muzeul are în patrimoniu peste 24.000 de obiecte referitoare la istoria Gorjului strânse, cercetate şi prelucrate printre alţii şi de istoricul Alexandru Ştefulescu. Cuprinde, totodată, în interiorul său şi o galerie de prezentare a personalităţilor gorjene, începând cu secolul al XVI-lea. Din luna iunie 2016, Muzeul Județean Gorj "Alexandru Ștefulescu" a devenit membru al Rețelei Naționale a Muzeelor din România, organizația profesională a specialiștilor din muzee. Rețeaua are reprezentativitate națională, cuprinzând peste 150 de muzee din România şi urmărește să dezvolte viaţa muzeelor, orientându-şi activităţile asupra patrimoniului cultural, turismului cultural şi pregătirii profesionale în sector.

Muzeul de Artă din Târgu Jiu este situat în *Grădina Publică* a municipiului (*Parcul central*), având expuse tablouri şi lucrări de artă ale artiştilor locali, diverse obiecte de artă religioasă şi sculpturi. Muzeul expune o colecţie de icoane, sculptură în lemn din secolele XVII – XVIII, pictură românească modernă (Mişu Pop, Corneliu Baba, Vasile Grigore) şi sculptură (Rodica Popescu), din donaţie. A funcţionat, până în 1992, în localul Liceului comercial, apoi i-a fost repartizată fosta reşedinţă prezidenţială, construită în 1988.

Animație culturală. Educație permanentă

Casa de Cultură a Sindicatelor Târgu-Jiu este unul dintre spaţiile importante de promovare a culturii, de formare intelectuală şi de educaţie permanentă din municipiul Târgu-Jiu şi din judeţul Gorj. Bibiloteca judeţeană organizează, în colaborare cu alte instituţii, diverse manifestări de anvergură, cu caracter naţional sau interjudeţean.

Centrul de Cercetare, Documentare şi Promovare "Constantin Brâncuşi" este o instituţie publică de cultură, cu personalitate juridică, organizată în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Târgu-Jiu*, conform prevederilor *Legii nr. 215/2001 privind administraţia publică locală*, republicată, cu modificările şi completările ulterioare şi funcţionează în temeiul prevederilor *Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 118/2006 privind înfiinţarea, organizarea şi desfăşurarea activităţii aşezămintelor culturale*, cu modificările şi completările ulterioare.

Obiectul principal de activitate al *Centrului de Cercetare, Documentare şi Promovare „Constantin Brâncuşi"* constă în:

- *protejarea, conservarea şi punerea în valoare a Ansamblului Monumental „Calea Eroilor" realizat de Constantin Brâncuşi la Târgu-Jiu;*
- *documentarea şi cercetarea fundamentală aplicativă avansată prin dezvoltarea de programe de cercetare, consultanţă şi expertiză în domeniul vieţii şi operei lui Constantin Brâncuşi.*

Având în vedere obiectul de activitate al *Centrului Brâncuşi*, în vederea întreţinerii, conservării şi punerii în valoare a *Ansamblului brâncuşian*, instituţia a iniţiat o serie de proceduri de lucru şi parteneriate, care prin aplicarea lor să fundamenteze atât un demers ştiinţific în ceea ce priveşte cercetările în domeniul operei brâncuşiene, cât şi realizarea unui proiect cadru prin care operele de artă ce fac parte din ansamblul sculptural să beneficieze de un suport teoretic solid şi de metode specifice, având la bază modele de bune practici, privind întreţinerea şi conservarea lor.

Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale (CJCPCT) Gorj [262] desfășoară anual **4 programe culturale cu peste 100 proiecte în domeniile cultură populară și cultură scrisă/ de elită/ profesionistă**, anume:

- ***PROGRAMUL „MARKETING ȘI MANAGEMENT CULTURAL"***

Proiecte principale:

- ***Cultura Gorjului între cerere și ofertă/ Realizarea politicilor culturale locale;***
- ***Agenda Culturală Anuală a Judetului Gorj / Solicitare, selecție, compatibilizare, monitorizare, coordonare;***
- ***Înființarea de Centre Culturale*** în zone de tradiție și/ sau oportunitate culturală, care să permită atât deconcentrarea activității cât și transformarea așezămintelor respective în instituții cu responsabilități metodice și culturale zonale.
- ***Strategii şi Politici Culturale în Teritoriu***

[262] *Sursa: Site-ul oficial al Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Gorj: https://www.traditiigorj.ro/*

- Organizarea anuală a Seminarului metodic ,,***Strategii şi politici culturale în Gorj***";
- ***Sprijinirea activității Universităților Populare de tradiție din Gorj*** și derularea de demersuri pentru înființarea altor asemenea forme de educație a adulților;
- ***Realizarea revistei electronice*** de informații culturale ,,***Proverbum***";
- ***Conceperea și desfășurarea de evenimente culturale în parteneriat public-privat.***

❖ ***PROGAMUL ,,RĂDĂCINI" – Conservarea şi promovarea culturii tradiționale a Gorjului***

Proiecte principale:

- ***Conservarea Memoriei Culturale a Gorjului***
  - ***Tabăra de cercetare a tradițiilor culturale ,,Constantin Brăiloiu";***
  - ***Organizarea*** - în parteneriat cu administrațiile publice locale, *Ansamblul ,,Doina Gorjului*" și *Şcoala Populară de Artă* - ***a peste 35 festivaluri și a altor manifestări folclorice devenite tradiționale în diferite localități***;
  - ***Organizarea de noi festivaluri (****folclorice, de obiceiuri, de promovare a unor tradiții diverse)*;
  - ***Simpozion național ,,Satul românesc-sat european",*** itinerant;
  - ***Editare de studii, albume și culegeri de specialitate, a publicațiilor*** ,,*Revista Jiului de Sus*" și „*Crinul satelor*" și acordarea de sprijin așezămintelor din teritoriu în editarea de reviste ocazionale, studii, monografii locale;
  - ***Zilele Culturii Populare a Gorjului***;
  - ***Completarea Arhivei*** clasice și electronice și a ***a Bibliotecii de specialitate*** a instituției.

- ***Meşteri, Meşteşuguri, Obiceiuri şi Datini În Gorj***
  - ***Organizarea Târgurilor: Meșteri Populari Olteni*** (mai), ***Meșteri Populari Copii*** (mai), ***Meșteri Populari din România*** (august, național, cu participare internațională), ***Moș Nicolae*** (decembrie);
  - Permanetizarea și/sau instituirea unor manifestări artistice având ca fundament ***obiceiuri și datini gorjenești***: ***Festivalurile de datini și obiceiuri de iarnă*** de la Motru și Tg-Cărbunești; Alaiul obiceiurilor de iarnă (Tg-Jiu, Novaci, Motru, Rovinari);
  - ***Completarea unor festivaluri și sărbători comunitare cu mici târguri ale meșterilor populari*** și de produse tradiționale: Ciuperceni, Tismana, Runcu, Baia de Fier, Novaci/ Rânca, Peștișani.

- ***Arhiva de Folclor a Gorjului***
  - ***Colecționare, înregistrare și stocare de informații și imagini*** privind cultura populară a Gorjului.

- ***S.O.S. Patrimoniul Cultural Imaterial Gorjenesc***
  - ***Realizarea Hărții culturale a Județului Gorj***: instituții și așezăminte, muzee și colecții, meșteșuguri tradiționale, creația interpretativă, tabere, evenimente, formații artistice etc.;

❖ ***PROGRAMUL ,,DUPĂ BRÂNCUŞI" – Dezvoltarea structurilor și elementelor culturii de performanță***

Proiecte principale:

- ***ARTIFEX:***
  - Organizarea și desfășurarea ***marilor evenimente culturale*** prevăzute în *Agenda* instituției:
    - ***Festivalul internațional de literatură ,,Tudor Arghezi"*** ;
    - ***Festivalul internațional al artelor vizuale GORJFEST (tabără și salon)***;
    - ***Tabere internaționale de artă plastică:*** Peștișani; Casa Artelor Baia de Fier;
    - ***Bursa Brâncuși (sculptură):*** Peștișani;
    - ***Tabara de pictură cu subiect religios „Lumină din lumină"*** și realizarea unei Colecții de gen (*Casa Artelor Baia de Fier*);
    - ***Cursuri de dans popular gorjenesc*** (în parteneriat cu *Fundația Culturală ,,Doina" din Rotterdam/ Olanda*);
    - ***Festivalul național de umor ,,Ion Cănăvoiu";***
    - ***Salonul internațional de caricatură***;
  - Înființarea**,** în parteneriat cu *Fundația „Casa Brâncuși" Peștișani* și „*Casa Artelor" Baia de Fier*, a unor ***Colecții de artă contemporană GORJFEST*** în incinta respectivelor ONG-uri;
  - ***Galeria Nemuritorilor Gorjului***, esplanada centralăTg-Jiu;
  - ***Festivalul național de film documentar ,,Acasă la Brancuși"***;
  - S***pectacolul ,,Peștera Polovragi-lăcașul sfânt al lui Zalmoxis"***;
  - ***Realizarea de expozitii diverse (artă plastică, fotografică, populară)***, în municipiu, județ, țară și străinătate;
  - Menținerea și sprijinirea financiară adecvată a ***Editurii CJCPCT Gorj*** (pe segmentul cercetare folclorică, istorie culturală, literatură, arte plastice, teatru);
  - Menținerea și sprijinirea financiara a ***revistei de cultură "Portal Măiastra"*** (sub egida *Uniunii Scriitorilor din România*);
  - ***Revitalizare Cenaclul*** literar ,,Columna".

❖ ***PROGRAMUL „ACASĂ LA BRÂNCUŞI" – Promovarea națională și internațională a imaginii Gorjului prin amplificarea brand-urilor existente și crearea altora noi***

Proiecte principale:

- ***Gorjul Istoric şi Pitoresc***
  - ***Realizarea de albume si pliante de promovare*** a turismului cultural.
  - *D*emararea demersurilor administrative, tehnice și financiare pentru ***realizarea proiectului „Drumul lui Brâncuși"*** pe baza viziunii cultural-artistice a conducerii CJCPCT Gorj.

- ***EUROPA DE-ACASĂ***
  - ***Menținerea și amplificarea festivalurilor***, saloanelor, taberelor și târgurilor internaționale organizate de CJCPCT în Gorj;
  - ***Amplificarea participării artiștilor gorjeni*** la festivaluri, saloane, târguri organizate în alte țări;
  - ***Amplificarea schimburilor culturale internaționale*** prin contacte directe cu institutii și organisme culturale similare, precum și prin procedeul încheierii de parteneriate culturale;
  - ***Includerea în Agenda culturală anuală a instituției și a Gorjului*** – precum și în orice alte pliante și albume de prezentare a ținutului – ***a unor informații despre potențialul turistic al județului*** și despre oportunitățile culturale oferite de acesta;
  - ***Conceperea și coodonarea programului „Gorjul turistic si cultural".***

Plecând de la aceste premise, ***Direcţia Turism şi Evenimente Culturale Târgu Jiu din cadrul Primăriei Municipiului Târgu Jiu*** **–** prin **Compartimentul *Evenimente Culturale și Centrul Național de Informare și Promovare Turistică „Constantin Brâncuși"*** – proiectează în fiecare an un program de manifestări cultural-artistice destinate locuitorilor municipiului Târgu Jiu, în care componenta educativă este esențială din punct de vedere al scopului propus. Proiectele inițiate de *Direcţia Turism și Evenimente Culturale Târgu Jiu,* sau cele desfășurate în parteneriat cu alte instituții, asociații ori fundații, au loc atât în cadrul acestor instituții, cât și în spații deschise, amenajate ca și locații de evenimente, care s-au impus în circuitul cultural tîrgujian drept zone destinate manifestărilor cultural-artistice și de petrecere a timpului liber.

Anul 2020 a fost un an cu numeroase evenimente culturale organizate pe raza municipiului Târgu Jiu, însă, la fel ca în cazul tuturor domeniilor de activitate din țara noastră, **și *Direcția Turism și Evenimente Culturale* a avut de suferit ca urmare a Pandemiei de COVID-19**. Având în vedere contextul generat de dinamica situației epidemiologice naționale și internaționale determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pe parcursul anului 2020 a scăzut numărul manifestărilor și evenimentelor organizate prin ***Compartimentul Evenimente Culturale***, iar cele care au avut loc s-au

desfășurat cu respectarea tuturor măsurilor dispuse de autorități pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei, și anume: [263]

- ***24 Ianuarie – Unirea Principatelor Române*** - manifestări științifice și artistice închinate evenimentului, organizate în colaborare cu alte instituții și așezăminte culturale;
- ***19 Februarie - Ziua Brâncuși*** - sărbătoare națională – 144 de ani de la nașterea sculptorului Constantin Brâncuși și împlinirea a 82 de ani de la inaugurarea *Ansamblului Monumental Calea Eroilor*. Au avut loc evenimente la *Galeriile Municipale de Artă* și la *Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”*;
- ***1 și 8 Martie*** - manifestări dedicate doamnelor și domnișoarelor din municipiul Târgu Jiu și nu numai, cu ocazia *Mărțișorului* și *Zilei Internaționale a Femeii;*
- ***Strad`Art - Festival internațional de artă urbană***, care își propune promovarea culturii stradale și a dialogului ei cu comunitatea locală, precum și regenerarea spațiului urban, prin intermediul artei. Tema propusă de *Strad'Art* în ediția din anul 2020 a fost „*Solidaritatea*”;
- ***Absolvenții din Târgu Jiu* sărbătoriți pe *Stadionul Municipal*** – *Primăria Municipiului Târgu Jiu*, alături de unitățile de învățământ din oraș, a organizat în perioada 8-21 iunie 2020 un eveniment special pentru absolvenții de gimnaziu și liceu, cu respectarea tuturor măsurilor pentru siguranța elevilor, cadrelor didactice și a celorlalți invitați. Din nefericire, *Pandemia* a făcut ca tinerii din Târgu Jiu să nu se poată bucura de evenimentele tradiționale organizate pentru fiecare generație de absolvenți. Aceste momente au fost însă foarte importante pentru tineri, mai ales în condițiile în care întreg anul 2020 a fost unul deosebit de greu pentru ei și astfel au putut să rămână cu o amintire frumoasă legată de acest moment special din viața lor;
- ***Folk la Coloană***
  - Concert extraordinar susținut de îndrăgiții artiști Ducu Bertzi, Victor Socaciu, Mircea Vintilă, Emeric Imre, Adi Beznă, Cătălin Stepa și Dan Vană, în *Parcul Coloanei Fără Sfârșit*;
  - Festivalul de film documentar „*Brâncuși Film Festival*”;
  - Proiecții de film în aer liber, în zilele de 18 și 19 august 2020, la *Teatrul de Vară* din Târgu Jiu;
  - Recital *Orchestra de Camera Lyra Gorjului*;
- ***Summer Music Violins***
  - ***Recital* susținut de *Quartet Hypnotique*** la *Teatrul de Vară*;
  - ***GorjFest*** – *Festivalul Internațional al Artelor Vizuale*, ediția 31.

[263] *Sursa: Date furnizate de Primăria Municipiului Târgu Jiu - Raportul Primarului pentru anul 2020*

Manifestări organizate de ***Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj***, în colaborare cu ***Primăria Municipiului Târgu Jiu***.

- ***Ziua Națională a României*** - ***Pornirea iluminatului de sărbători*** - față de anii precedenți, când manifestările dedicate zilei de 1 Decembrie adunau mii de gorjeni la parada militară și la momentul aprinderii iluminatului festiv, în anul 2020, din cauza măsurilor impuse pe perioada de *pandemie*, evenimentele s-au desfășurat fără spectacole de muzică ușoară și cu un public restrâns;
- ***Realizarea unor noi materiale de informare și promovare turistică*** - *Direcția Turism și Evenimente Culturale* și *Centrul Național de Informare și promovare Turistică „Constantin Brâncuși”* au tipărit peste 30.000 de hărți, pliante, broșuri și ghiduri turistice în mai multe limbi de circulație internațională pentru a fi oferite gratuit turiștilor, agenților economici cu activitate în domeniul turismului și altor colaboratori ai CNIPT Târgu Jiu;
- ***Activități premergătoare „Anului Tudor Vladimirescu”*** - anul 2021 marchează împlinirea a 200 de ani de la Revoluția din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu. Cu acest prilej, ***2021 a fost declarat „Anul Tudor Vladimirescu” în Gorj***, iar *programul Bicentenar Tudor Vladimirescu* va cuprinde *spectacole de teatru istoric, folcloric și religios, proiecții serale de filme istorice românești, spectacole în localitățile gorjene legate direct de Tudor Vladimirescu și de Revoluția de la 1821:* în Vladimir (unde se află *Casa Memorială și statuia „Tudor Vladimirescu”*), în Târgu Jiu (unde se află *statuia „Tudor Vladimirescu” și Casa Moangă*), la Tismana (unde a fost concepută *Proclamația de la Padeș*), la Padeș pe „*Câmpia Soarelui*” (la mausoleul închinat Marelui Pandur), la Glogova (*Cula Glogovenilor*), la Tânțăreni (unde sau pus bazele armatei lui Tudor) și în localitățile de pe traseul „Drumul Pandurului”, respectiv: Săcelu, Crasna, Novaci, Cernădie, Baia de Fier și Polovragi”.
- ***Căsătorii la Poarta Sărutului în noaptea de Revelion*** - tradiția căsătoriilor la *Poarta Sărutului* în noaptea dintre ani a continuat și în 2020. Primarul municipiului Târgu Jiu a fost cel care a oficiat căsătoria celor doi tineri care și-au unit destinele în fața operei marelui sculptor Constantin Brâncuși, devenite de-a lungul anilor altar pentru numeroase cupluri din toate colțurile țării. Până acum, peste 300 de tineri din toată țara s-au căsătorit lângă celebra sculptură.

3. Social

Asistența socială, componentă a sistemului național de protecție socială, cuprinde serviciile sociale și prestațiile sociale acordate în vederea dezvoltării capacităților individuale sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Unul dintre cele mai importante concepte în cadrul asistenței sociale este incluziunea socială, ce este compusă, în viziunea Uniunii Europene, din construirea

unei piețe a muncii inclusive, asigurarea unei locuințe decente pentru toți indivizii, eliminarea discriminărilor indivizilor cu dizabilități, a imigranților sau a minorităților etnice. Nevoia socială individuală sau de grup este contracarată de asistența socială prin prestația socială, în bani sau în natură, ce cuprinde alocațiile familiale, ajutoarele sociale și speciale către familii sau persoane, în funcție de nevoile și veniturile acestora.

Responsabilitatea dezvoltării și administrării serviciilor sociale revine autorităților administrației publice locale. Serviciile sociale specializate sunt dezvoltate și finanțate de către *Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului*, iar *Serviciul Public de Asistență Socială local* are responsabilitatea administrării și gestionării serviciilor sociale primare.

Și Municipiul Târgu Jiu trebuie să se adapteze la noile politici în domeniu și să încerce din timp să se pregătească pentru a beneficia cu prioritate de programele finanțate din fonduri guvernamentale și europene care vor fi disponibile în perioada următoare.

Direcția Publică de Protecție Socială Târgu Jiu este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu personalitate juridică, înființată în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu*, și funcționează ca direcție de asistență socială în baza Hotărârii nr. 797/2017 a Guvernului României, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și a altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială (persoane fără adăpost, victime ale violenței în familie).

Direcţia Publică de Protecţie Socială Târgu Jiu își îndeplineşte atribuţiile prin intermediul următoarelor **structuri funcționale**:

- ***Serviciul Protecție Socială;***
- ***Compartiment salarizare, juridic;***
- ***Compartiment protecția drepturilor copilului;***
- ***Biroul Financiar, Contabilitate;***
- ***Compartimentul achiziții publice;***
- ***Compartimentul Comunicare și Relații Publice;***
- ***Compartiment Clubul vârstnicilor;***
- ***Creșe;***
- ***Compartiment Asistență Medicală Comunitară;***
- ***Centrul Medical Speranța;***

- *Casa Iris;*
- *Centrul de servicii sociale integrat-Centrul pentru bătrâni Magnolia;*
- *Casa Sânziana;*
- *Centrul Iasomia;*
- *Centrul Christian;*
- *Compartiment Administrativ.*

SERVICIUL DE PROTECȚIE SOCIALĂ

Activitățile realizate în cadrul *Serviciului de Protecție Socială* vizează întocmirea unor dosare privind:

- ✓ *venitul minim garantat;*
- ✓ *cantinele de ajutor social;*
- ✓ *alocația pentru susținerea familiei;*
- ✓ *privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor;*
- ✓ *alocația de stat;*
- ✓ *privind venitul minim garantat;*
- ✓ *privind alocația pentru susținerea familiei;*
- ✓ *stimularea participării în învăţământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate;*
- ✓ *concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor;*
- ✓ *măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece;*
- ✓ *măsuri de protecție socială.*

În privința **ajutoarelor sociale**, **în** perioada ianuarie - decembrie **2020**, au fost înregistrate 62 dosare noi. În perioada 01 ianuarie - 31 decembrie 2020 au fost puse în plată 59 dosare noi și s-au efectuat 450 de anchete sociale, atât beneficiarilor aflați în plată cât și celor nou intrați. În urma acestor verificări s-au emis 41 dispoziții de încetare a dreptului la ajutor social, pentru restul beneficiarilor menținându-se propunerea de acordare a dreptului. Motivul încetării l-a constituit faptul că unii beneficiari s-au mutat de la adresa declarată, s-au angajat la diverse societăți comerciale realizând venituri ce depășesc cuantumul prevăzut de lege, ori s-au pensionat.

Un număr mediu de 146 beneficiari de ajutor social sunt repartizați, lunar, la realizarea unor lucrări edilitar - gospodărești, stabilite de salariații *Serviciului Gospodărie Comunitară* din cadrul Primăriei Municipiului Târgu Jiu.

De asemenea, stabilirea **ajutoarelor bănești pentru încălzirea locuințelor** familiilor sau persoanelor cu venituri reduse, s-a efectuat potrivit prevederilor O.U.G. nr.70/2011, privind acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței, precum și a unor facilități acordate populației pentru plata energiei termice cu modificările și completările ulterioare. De ajutoarele pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri, au beneficiat 170 de familii, iar suma acordată din bugetul local fiind de 46.690 lei.

Tot în anul 2020, au fost acordate 14 ajutoare de urgență pentru sprijinirea unor familii aflate în situații de risc social și 2 ajutoare de deces.

Atât beneficiarilor de ajutor social și alocație pentru susținerea familiei (monoparentală și complementară), cât și altor familii sau persoane singure cu venituri reduse le-au fost acordate tichete sociale atât cu ocazia Sărbătorilor Pascale (1.001 tichete sociale), cât şi cu ocazia Sărbatorilor de Crăciun (1.078 tichete sociale), conform *Hotărârii Consiliului Local Târgu Jiu nr. 52/24.02.2020*. De asemenea, în baza aceleiași Hotărâri a Consiliului Local Târgu Jiu, au fost acordate 100 pachete cu alimente tradiționale (50 pachete Paste si 50 pachete Crăciun), precum si 209 ghiozdane echipate cu rechizite școlare, acordate copiilor cu o situație socio-economică dificilă, în cadrul actiunii ,, *Început de an școlar*".

Referitor la **acordarea hranei** prin *Direcția Publică de Protecție Socială*, stabilirea dreptului la acest serviciu social se face în baza reglementărilor Legii nr. 208/1997 privind cantinele de ajutor social. În anul 2020, un număr mediu de 85 persoane au servit lunar masa, criteriul de acordare al acestui drept fiind situaţia socio-economică a familiei, rezultată în urma efectuării anchetei sociale la domiciliul solicitanţilor şi analizării documentelor prezentate de aceştia.

Începând cu data de 1 Martie 2015, prin *Hotărârea nr. 67/23.02.2015 a Consiliului Local al Municipiului Târgu Jiu*, s-a introdus **obligativitatea efectuării unor ore de muncă în folosul comunității** și de către beneficiarii hranei acordate prin intermediul *Direcției de Protecție Socială* și, astfel, un număr mediu lunar de 13 persoane au prestat ore de muncă pentru a beneficia de serviciile respective.

O altă categorie a activităţilor realizate în cadrul *Serviciului de Protecţie Socială* o reprezintă **întocmirea dosarelor de: alocaţie de stat**, potrivit *Legii nr. 61/1993* modificată şi completată ulterior **şi a alocaţiei pentru susţinerea familiei**, gestionate în conformitate cu prevederile *Legii nr. 277/2010*. În anul 2020 au fost primite şi soluţionate 750 dosare de alocaţii de stat, 24 dosare de alocaţii pentru susţinerea familiei monoparentale şi 39 dosare de alocaţii de susţinere pentru familiile în care copiii se află în întreţinerea ambilor părinţi.

O altă activitate a *Serviciului de Protecţie Socială* a fost cea legată de întocmirea a 108 anchete sociale pentru divese tipuri de **burse şcolare pentru elevi şi studenţi**, inclusiv anchetele sociale necesare derulării Programului naţional „*Bani de liceu*."

COMPARTIMENTUL SALARIZARE, JURIDIC

Prin activitatea desfășurată de către *Compartimentul Salarizare, Juridic* se asigură măsurile de protecție socială prin punerea în aplicare a Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Rolul compartimentului este de a stabili compatibilitatea unei anumite persoane cu funcţia de asistent personal, potrivit *Legii nr. 448/2006*, republicată, de a informa Consiliul

Local despre problemele ivite şi de a propune spre aprobare numărul asistenţilor personali.

Pentru **anul 2020** numărul de **asistenți personali ai persoanelor cu handicap** a fost menținut, conform Hotărârii Consiliului Local nr. 53/24.02.2020 și anume 400 locuri de asistent personal, iar în bugetul local au fost prevăzute sumele necesare din care s-a suportat salarizarea asistenţilor personali și a indemnizațiilor pentru un număr de 500 de însoțitori.

Pe perioada stării de urgență au fost întocmite un număr de 29 acte adiționale la asistenții personali ai persoanelor cu handicap prin care au fost prelungite contractele individuale de muncă până la preschimbarea certificatelor de handicap ce au expirat în perioada stării de urgență declarată, pe o perioadă ce nu depășește 90 de zile de la încetarea stării de urgență.

Compartimentul Salarizare, Juridic întocmeşte statele de plată și calculează lunar salariile pentru angajații din cadrul *Direcției Publice de Protecție Socială* - funcţionarii publici, personalul contractual, asistenții personali și indemnizațiile de însoțitor, urmăreşte actualizarea dosarelor de personal, a contractelor de muncă şi transmiterea în REVISAL .

COMPARTIMENTUL PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

Activitatea *Compartimentului Protecția Drepturilor Copilului* s-a concentrat pe aplicarea prevederilor *Legii nr. 272 din data de 21 iunie 2004*, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Compartimentul Protecția Drepturilor Copilului monitorizează și analizează situația copiilor din Municipiul Târgu Jiu, precum și modul de respectare a drepturilor copilului, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, potrivit legii, realizează activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa, identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și beneficii sociale.

Astfel, în cursul anului 2020, până la data de 29.12.2020 **s-au întocmit documente prevazute de actele normative**, astfel:

- ⇒ *Raport de evaluare inițială – 150;*
- ⇒ *Planuri de servicii – 80;*
- ⇒ *Monitorizări post-servicii sociale (lunar, pe o perioada de 3 luni) – 20;*
- ⇒ *Monitorizări post-servicii sociale (semestrial, pe o perioadă de 1 an) – 15;*
- ⇒ *Monitorizări post-reintegrare în familii(lunar, pe o perioadă de 6 luni) – 10;*
- ⇒ *Monitorizări după încetarea măsurii de protecție specială-supraveghere specializată (lunar, pe o perioadă de 6 luni) – 10;*
- ⇒ *Înștiințări pentru obținerea hotărârii de delegare temporară de drepturi părintești – 15;*
- ⇒ *Cazuri depistate de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate fără hotărâre de delegare de drepturi părintești – 15;*
- ⇒ *Fișă de observație - 30;*

- *Fisă de identificare a riscurilor - 30;*
- *Monitorizări cazuri de copii ai căror părinți sunt plecați la lucru în străinătate (din două în două luni- pe o perioadă de 6 luni, ulterior semestrial) - 10;*
- *Referat pentru aprobare dispoziție – 70;*
- *Cazuri de consiliere și informare familie – 70;*
- *Cazuri de informare-consiliere – 30;*
- *Cazuri de evaluări a situației copilului și a familiei acestuia – 670.*

BIROUL FINANCIAR DE CONTABILITATE

Activitatea desfășurată în cadrul *Biroului financiar de contabilitate* se identifică prin următoarele **activități principale**:

- *întocmirea dărilor de seamă contabile sau situaţiilor financiare trimestriale şi anuale;*
- *evidenţa clară, corectă şi la zi a operaţiunilor contabile ale D.G.A.S.P.C. Gorj;*
- *fundamentarea şi întocmirea proiectului de buget pentru D.G.A.S.P.C. Gorj;*
- *întocmirea necesarelor de credite şi execuţia privind utilizarea creditelor în limita şi cu destinaţia aprobată prin buget;*
- *evidența cheltuielilor realizate la nivel de centru în scopul urmăririi încadrarii în standardele de cost aprobate.*

În cursul anului 2020 a fost administrat un buget în sumă de 32.558.610 lei, din care: buget local 32.517.610 lei și finantare din venituri proprii 41.000 lei.

De asemenea, creșele au beneficiat de dotări cu obiecte de inventar în suma de 8.177,81 lei în scopul asigurării unor condiții mai bune pentru copiii care le frecventează.

COMPARTIMENTUL ACHIZIȚII PUBLICE

Compartimentul Achizitii Publice are ca obiectiv organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziții publice privind atribuirea contractelor publice de produse, servicii și lucrări necesare desfășurării activității din cadrul Direcției de Protecție Socială.

Compartimentul Achiziții Publice are următoarele **atribuții principale**:

- *Elaborarea și actualizarea, pe baza necesităților transmise de celelalte compartimente ale Direcției Publice de Protecție Socială, a Programului anual al achizițiilor publice, într-o primă formă până la sfârșitul anului în curs și definitivarea acestuia în funcție de fondurile aprobate;*
- *Elaborarea sau coordonarea activității de elaborare a documentației de atribuire și documentelor suport necesare în procesul de achiziție publică;*
- *Asigurarea activității de informare și de publicitate privind pregătirea și organizarea procedurilor de achiziții publice desfășurate așa cum sunt prevăzute de legislație;*
- *Aplicarea și finalizarea procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică;*
- *Elaborarea notelor justificative privind modul de desfășurare al procedurilor de achiziții publice care au ca obiect serviciile cuprinse în Anexa2 din Legea*

nr.98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, potrivit PO întocmite conform prevederilor legislației;

- *Formularea propunerilor privind componența comisiilor de evaluare a ofertelor pentru procedurile de achiziție publică ce urmează a se derula;*
- *Asigurarea întocmirii în conformitate cu prevederile legale în vigoare a contractelor de achiziții publice;*
- *Realizarea achizițiilor directe;*
- *Urmărirea și asigurarea respectării prevederilor legale cu privire la constituirea și păstrarea dosarelor de achiziție publică, a confidențialității documentelor acestora;*

- *Utilizarea Sistemului Electronic de Achiziții Publice în vederea consultării , inițierii și finalizării achizițiilor publice desfășurate prin intermediul acestei platforme electronic;*
- *Întreprinderea demersurilor necesare pentru înregistrarea/reînoirea/recuperarea certificatului digital, dacă este cazul.*

În cursul anului 2020, în temeiul prevederilor legale **au fost realizate 189 proceduri de achiziție publice de produse și servicii,** din care:

- prin utilizarea platformei electronice SEAP și finalizate prin încheierea de contracte de achiziție publică **14 proceduri;**
- prin aplicarea PO întocmită la nivelul Direcției Publice de Protecție Socială referitoare la achiziția serviciilor cuprinse în Anexa 2 la Legea nr.98/2016 privind achizițiile publice, **10 proceduri** finalizate prin încheierea de contracte de achiziție publică și comenzi către operatori economici;
- prin utilizarea platformei electronice SEAP și finalizate prin comenzi către operatori economici **165 proceduri** (achiziții directe privind diverse produse și servicii necesare desfășurării activității tuturor compartimentelor, Creșelor și centrelor din cadrul Direcției Publice de Protecție Socială).

De menționat că în cursul anului 2020, în contextul *Pandemiei de COVID-19*, pentru asigurarea măsurilor necesare impuse pentru prevenirea și combaterea răspândirii infecțiilor cu coronavirusul SARS- COV-2, *Direcția Publică de Protecție Socială* a întreprins toate demersurile necesare pentru achiziționarea și dotarea Creșelor, Centrelor și sediului în care se desfășoară activități cu publicul, cu dezinfectanți, produse igienico sanitare, măști și mănuși de protecție, termometre non contact, produse de curățenie pentru igienizarea tuturor spațiilor din dotare. În acest sens s-a realizat periodic și dezinfecția spațiilor prin achiziționarea de servicii de dezinfecție cu operatori economici specializați.

Tot în contextul *Pandemiei de COVID-19*, **deși au fost cuprinse mai multe acțiuni în programul de activități al *Direcției Publice de Protecție Socială* și implicit în Programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2020, au putut fi desfășurate doar** următoarele:

- *Nunta de Aur* – eveniment festiv dedicat cuplurilor din Municipiul Târgu Jiu care au împlinit 50 de ani de căsătorie;
- *Acordare tichetelor sociale pentru persoanele nevoiașe* din Municipiul TârguJiu, al căror venit / membru de familia s-a situat sub limita a 530 lei;
- *Acordarea de rechizite școlare copiilor care au provenit din familii nevoiașe*, din municipiul Târgu Jiu, cu ocazia începutului de an școlar 2020-2021;
- *Achiziționarea și acordarea unor pachete cu alimente persoanelor defavorizate* din Municipiul Târgu Jiu, atât cu ocazia Sărbătorilor Pascale cât și cu ocazia Sărbătorii Crăciunului;
- *Oferirea unor mese* (meniuri calde și preparate tradiționale), achiziționate în regim de catering, beneficiarilor *Centrului Social pentru persoane fără adăpost Casa IRIS*, cu ocazia Sărbătorilor Pascale și a Sărbătorii Crăciunului.

COMPARTIMENTUL DE COMUNICARE ȘI RELAȚII PUBLICE

Activitatea de primire și înregistrare petiții precum și de furnizare informații publice se desfășoară prin intermediul *Compartimentului de Comunicare și Relații publice*. Astfel, în anul 2020 au fost înregistrate un număr de 16.861 de solicitări din partea cetățenilor sau alte instituții, 11 dintre acestea fiind sesizări cu privire la situația economico-socială a altor persoane și 16 fiind solicitări de informații publice, în baza Legii 544/2001, care reglementează furnizarea de informații de interes public.

Au fost expediate, pe bază de borderouri, utilizând serviciile poștale, aproximativ 2.400 de trimiteri, reprezentând comunicări către beneficiari aflați deja în evidența instituției noastre, răspunsuri la solicitări sau plicurile cu tichete sociale acordate cu ocazia sărbătorilor de Paște și de Crăciun.

Site-ul a fost în permanență actualizat cu informațiile publice ce trebuiau furnizate din oficiu, mai ales că, din data de 16 martie 2020, a fost instituită starea de urgență și circulația persoanelor a fost restricționată, modalitatea de a intra în posesia formularelor ce trebuiau completate pentru solicitarea de beneficii și servicii oferite prin instituția noastră, pentru foarte mulți cetățeni, fiind varianta on-line. Totodată, foarte multe informații au fost furnizate și telefonic, pentru mulți cetățeni - mai ales vârstnici, aceasta fiind singura cale de comunicare. Cu toate acestea, *Direcția Publică de Protecție Socială* nu a suspendat activitatea de relații cu publicul, rămânând în continuare la dispoziția cetățenilor interesați, respectându-se normele de prevenire a răspândirii infectării cu virusul COVID-19, prin purtarea măștii de protecție, dezinfectarea mâinilor și păstrarea distanței fizice.

COMPARTIMENTUL CLUBUL VÂRSTNICILOR

În municipiul Târgu Jiu funcționează patru *Cluburi pentru Vârsta a III-a*, în fiecare zonă principală a orașului:

- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Olteniței;***
- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Mioriței;***
- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Lt. Col. Dumitru Petrescu;***
- ✓ ***Clubul Vârstei a IIIa din str. Tudor Vladimirescu.***

Începând cu data de 16 martie 2020 a fost instaurată starea de urgență, datorită pandemiei de SARS COV-2, iar activitatea desfășurată în cluburile vârstei a III-a a fost suspendată, în urma deciziei comitetului Județean pentru situații de Urgență.

CREȘELE

Creșele funcționează în baza *Legii nr. 263/2007*, fiind centre de educație antepreșcolară specializate în oferirea de servicii cu caracter social, medical, educațional pentru creșterea, îngrijirea și educarea timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani.

La nivelul Municipiului Târgu Jiu funcționează un număr de **5 creșe, având capacitatea totală de 210 locuri:**

- ♦ ***Creșa Petunia*** – str. Aleea Plopilor, nr. 9 – capacitate 30 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 2*** – str. Siretului, nr. 16 – capacitate 45 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 4*** - str. Griviței, nr.1 – capacitate 45 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 8*** – str. Mioriței, nr. 2 – capacitate 50 de locuri;
- ♦ ***Creșa Nr. 10*** – str. 11 Iunie 1848, nr. 69 – capacitate 40 de locuri.

În perioada 01.01.2020 – 10.03.2020, toate creșele au funcționat la capacitatea normală, activitățile desfășurate constând în următoarele:

- ⇒ servicii de îngrijire, supraveghere și educatie a copiilor înscriși;
- ⇒ programe de educație timpurie adecvate vârstei, nevoilor, potențialului de dezvoltare și particularităților copiilor, prin activitatea educatorilor puericultori;
- ⇒ supravegherea stării de sănătate și de igienă a copiilor, acordând primul ajutor și îngrijiri medicale copiilor în caz de îmbolnăvire, până la momentul preluării copilului de către reprezentantul legal sau al internării într-o unitate medicală;
- ⇒ nutriția copiilor conform normelor legale în vigoare, în vederea respectării aportului caloric necesar dezvoltării și creșterii copiilor, prin meniuri diversificate ca și conținut;
- ⇒ colaborare cu familiile copiilor și realizarea de relații de parteneriat activ cu acestea, în baza *Acordului de Parteneriat*;
- ⇒ sprijin și consiliere pentru părinți, fiind într-o bună colaborare cu aceștia, la baza acesteia stând comunicarea pe fiecare domeniu de activitate din creșă;
- ⇒ au contribuit la depistarea situațiilor de risc care ar fi putut surveni în urma separării copilului de părinții săi, precum și în urma unor conflicte din familiile acestora;

Începand cu data de 11.03.2020 activitatea creșelor a fost suspendată conform *Hotărârii Comitetului Local pentru Situații de Urgență Tg-Jiu, nr. 11862/10.03.2020*, hotărâre luată în vederea prevenirii răspândirii virusului SARS-COV-2, fiind aprobată și efectuarea dezinfecției în toate unitățile de învațământ preuniversitar. Această hotărare a fost urmată de declararea stării de urgență prin *Decretul Nr.195 din 16 martie 2020*, privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, fapt care a dus la prelungirea suspendării activității cu copiii din creșă.

COMPARTIMENTUL ASISTENȚĂ MEDICALĂ COMUNITARĂ

Asistența medicală comunitară se realizează pe baza nevoilor medico-sociale identificate prin catagrafia populației aparținând grupurilor vulnerabile din comunități, fiind în concordanță cu politicile și strategiile guvernamentale, precum și cu cele ale autorităților administrației publice locale.

Scopul asistenței medicale comunitare constă în îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin asigurarea echitabilă a accesului la servicii de sănătate a tuturor persoanelor din fiecare comunitate, indiferent de statutul socio-economic, nivelul de educație, amplasarea acesteia în mediul rural sau urban sau de distanța față de furnizorul de servicii medicale.

Obiectivele asistenței medicale comunitare sunt următoarele:

- *identificarea activă, în colaborare cu serviciul public de asistență socială, a problemelor medico-sociale ale comunității și, în special, ale persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;*
- *facilitarea accesului populației, în special al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, la servicii de sănătate și sociale;*
- *promovarea unor atitudini și comportamente favorabile unui stil de viață sănătos, inclusiv prin acțiuni de educație pentru sănătate în comunitate;*
- *participarea la implementarea de programe, proiecte, acțiuni și intervenții de sănătate publică adaptate nevoilor comunității, în special persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;*
- *furnizarea de servicii de sănătate în limita competențelor profesionale legale ale personalului cu atribuții în domeniu.*

În anul 2020, în perioada 04.012020-11.03.2020, au beneficiat de asistență medicală comunitară conform indicatorilor persoane vârstnice, sugari, gravide, mame minore, lehuze, adulți cu risc medico-social, persoane cu dizabilități, bolnavi cronici, ponderea cea mai mare fiind în rândul celor cu nivel economic scăzut, nivel educaţional scăzut, precum si cei cu risc de excluziune socială.

CENTRUL MEDICAL SPERANȚA

În perioada ianuarie-decembrie 2020 s-au efectuat un număr de 6.456 consultații la persoanele asigurate și peste 1600 consultații la persoanele neasigurate, atât de etnie romă cât și majoritari.

Centrul medical Speranța a efectuat în acest an atât consultații fizice cât și teleconsultații, soldate cu recomandări terapeutice și tratamente medicamentoase, în număr foarte mare. În funcție de nevoile pacientului, s-au solicitat servicii private de acordare și îngrijire la domiciliu.

În contextul epidemiologic creat de virusul SarsCov-2, nu s-a putut efectua un număr necesar de imunizări la copiii cu vârsta de 0-3 ani, în schimb, s-a reușit vaccinarea cu vaccin antigripal în perioada octombrie-decembrie 2020 a unui număr de 380 de persoane.

Începând din luna martie 2020, au fost monitorizate permanent persoanele infectate cu Covid-19 ce au fost izolate la domiciliu, ținându-se legătura cu aceștia, atât telefonic cât și prin vizite la domiciliu. Solicitările au fost în special pentru persoanele neasigurate și fără aparținători legali, atât de etnie romă cât și majoritari. Numărul persoanelor cu afecțiuni cronice a crescut în acest an de la 646 de persoane înregistrate la începutul anului, la peste 950 de persoane la final de 2020. Ca urmare a efectelor pandemiei, au fost foarte multe persoane care au descoperit că suferă de boli cronice asociate, acestea probabil agravându-se în momentul în care au venit în contact cu persoane infectate, de aceea și numărul de rețete și de bilete de trimitere către medici specialiști a crescut foarte mult.

CENTRUL SOCIAL DE URGENȚĂ PENTRU PERSOANELE FĂRĂ ADĂPOST (C.S.U.P.F.A) – CASA IRIS

Casa Iris, cu sediul în municipiul Târgu Jiu, reprezintă un serviciu de asistenţă socială cu regim rezidențial, cu găzduire pe perioadă determinată, fiind înfiinţat prin *H.C.L. nr. 232/26.06.2006* și realicențiat, conform licenței de funcționare seria LF nr. 0009623 din 16/09/2020. În perioada 2009–2020 au solicitat și beneficiat de serviciile sociale oferite de centru un număr de 663 de persoane.

Perioada inițială de acordare a serviciilor sociale cetățenilor din Municipiul Târgu Jiu este de 30 de zile, după care se reevaluează cazul, putând fi prelungită în funcție de nevoile identificate pentru fiecare caz în parte. În cazuri excepţionale se acordă ajutor în regim de urgenţă şi persoanelor cu domiciliul în alte localități din județul Gorj/alte judeţe/țări, pe o perioadă inițială de 7 zile (în limita locurilor disponibile), după care se reevaluează cazul, perioada putând fi prelungită în funcție de nevoile identificate și de anotimp. Pentru persoanele evacuate prin *Ordin de Protecție Provizoriu* perioada de cazare este 120 de ore.

C.S.U.P.F.A. – Casa Iris asigură beneficiarilor servicii de asistență socială, asistenţă medicală primară, consiliere psihologică, supraveghere, condiții corespunzătoare de

cazare, de igienă corporală și spălare a hainelor. **Capacitatea maximă a centrului este de 32 de locuri**, dispuse în două dormitoare separate, pentru femei și bărbați, cu câte 16 paturi, având circuit deschis, numărul beneficiarilor oscilând de la o zi la alta.

În anul 2020, pentru prevenirea răspândrii coronavirusului, în baza *Ordonanței Militare nr. 8 din 09.04.2020*, s-a instituit măsura de izolare preventivă la locul de muncă sau în zone special dedicate pentru personalul angajat din centrele rezidențiale. În acest sens, pesonalul angajat și personalul de pază a fost izolat la locul de muncă sau în zone special dedicate, pe o perioadă de 14 zile, urmate ciclic de o perioadă de 14 zile de izolare la domiciliu. În această perioadă centrul a funcționat cu circuit închis, nu a intrat și nu a ieșit nici un beneficiar.

CENTRUL DE SERVICII SOCIALE INTEGRATE – CENTRU DE ASISTENŢĂ SOCIALĂ PENTRU BĂTRÂNI MAGNOLIA

Centrul de Servicii Sociale Integrate – Centru de Asistenţă Socială pentru Bătrâni Magnolia din cadrul Direcţiei Publice de Protecţie Socială Târgu Jiu este un serviciu public local, înfiinţat la data de 27.04.2012 prin *Hotărârea nr. 120/27.04.2012 a Consiliului Local Târgu Jiu*, fără prersonalitate juridică, şi are sediul social în Municipiul Târgu Jiu.

Obiectivul general al centrului îl constituie îmbunătăţirea calităţii infrastructurii pentru serviciile sociale, prin asigurarea unui acces egal al cetăţenilor din Municipiul Târgu Jiu la astfel de servicii. Centrul a fost înfiinţat ca răspuns la nevoile identificate în rândul populaţiei vârstnice de pe raza Municipiului Târgu Jiu.

Obiectivul specific al centrului constă în oferirea de servicii sociale pentru persoanele vârstnice aflate în situaţii de vulnerabilitate, în vederea prevenirii marginalizării sociale şi sprijinirea pentru reintegrarea socială, îmbunătăţirea calităţii vieţii persoanelor vârstnice, prin petrecerea în mod activ și plăcut a timpului liber, precum şi accesul garantat al beneficiarilor la serviciile sociale oferite în acest centru, o informare cât mai exactă a acestora cu privire la drepturile ce le revin.

Beneficiarii centrului sunt persoane singure, în vârstă de peste 58 ani, cu domiciliu în Municipiul Târgu Jiu, lipsite de posibilități materiale, aflându–se în situație de risc social.

Centrul de Asistenţă Socială pentru Bătrâni Magnolia are două componente funcţionale, respectiv**: componenta de zi și componenta ce oferă asistenţă şi suport la domiciliu pentru persoanele vârstnice**. În cadrul componentei de zi, în anul 2020, până la data de 16.03.2020, când activitatea componentei de zi a fost suspendată, odată cu instituirea stării de urgență prin *Decretul 195/2020*, un număr de 25 persoane vârstnice aflate în situație de risc social au beneficiat de serviciile oferite în cadrul centrului. Componenta centrului ce oferă asistenţă şi suport la domiciliu pentru persoane vârstnice are ca scop principal prevenirea instituționalizării vârstnicilor în cămine pentru persoane vârstnice, de îmbunătățire a calității vieții persoanelor vârstnice și socializarea lor. Astfel, cei 5 îngrijitori ai centrului au efectuat vizite regulate la domiciliul bătrânilor suferind de diverse afecțiuni cronice, pentru le acorda asistența și suport.

CASA SÂNZIANA

„*Casa Sânziana*" a fost un *Centru de Primire în Regim de Urgenţă pentru Victimele Violenţei în Familie*. Numărul mic al solicitărilor din partea potențialilor beneficiari nu justifica menținerea *Centrului* ca funcțional, suportarea cheltuielilor lunare cu întreținerea, cheltuielilor cu reabilitarea și întreținerea spațiului, a celor cu plata personalului specializat, astfel că, începând cu luna septembrie 2020, potrivit HCL nr. 381/16.09.2020, activitatea acestuia a încetat.

CENTRUL DE SERVICII SOCIALE INTEGRATE - CENTRUL DE ÎNGRIJIRE COPII IASOMIA TG-JIU

Centrul de Servicii Sociale Integrate-Centrul de Îngrijire Copii „Iasomia" Târgu Jiu se află sub patronajul spiritual al *Arhiepiscopiei Craiovei-Mitropoliei Olteniei*, având ca parteneri locali *Primăria Municipiului Târgu Jiu*, prin *Direcția Publică de Protecție Socială* - în baza contractului de prestări servicii sociale nr. 16175/11.12.2019.

În anul 2020, au beneficiat de serviciile centrului 63 de copii proveniți din familii dezavantajate social din localitatea Tg. Jiu, cu vârste cuprinse între 6 și 16 ani.

Activități desfășurate pe parcursul anului 2020:

- ***activități de informare la nivelul comunității privind serviciile oferite și beneficiile acestora pentru copii și familiile acestora; activități de colaborare cu profesioniști, voluntari din instituții relevante*:** în perioada ianuarie-martie 2020, au fost organizate întâlniri cu cadrele didactice de la principalele școli din vecinătatea centrului, în vederea prezentării ofertei de servicii, a implicării cadrelor didactice în procesul de identificare a copiilor care au nevoie de servicii sociale și educaționale, a identificării de cadre didactice care să lucreze în regim de voluntariat;
- ***activități de colaborare activă cu familiile copiilor care frecventează centrul*:** sesiuni de informare și consiliere a părinților/reprezentanților legali cu privire la prezentarea planului de măsuri pentru prevenirea infecțiilor cu noul coronavirus COVID-19; s-au consultat părinții și s-au reevaluat dosarele copiilor în vederea revizuirii programului personalizat de intervenție; s-a pus accent pe relația copil-părinte în sensul abilitării părinților în vederea optimizării relațiilor și modului de interacțiune cu proprii copii; s-a urmărit stimularea și participarea la evenimente din viața copiilor (aniversări, sărbători, activități în cadrul centrului social), etc.;
- ***activități educaționale și de prevenire a abandonului școlar*:** echipa de specialiști a fost preocupată pentru creșterea și menținerea standardului educațional în ritm de indicatori de progres urmărind pe tot parcursul anului creșterea calității învățământului, prevenirea abandonului școlar și focusarea pe

rezultate de excepție, astfel că cei 63 de copii activi în anul 2020, au o rată de participare școlară de 100%; parteneriatele încheiate cu școlile precum și menținerea legăturii cu învățătorii au funcționat foarte bine; a fost realizată supraveghere pedagogică/sprijin asistat prin participarea elevilor la realizarea temelor școlare, dezvoltarea abilităților de comunicare orală și scrisă; au fost întocmite fișele de activitate zilnică pentru toți beneficiarii prezenți la activități, etc.;

- ***activități recreative și de socializare, activități culturale și de petrecere a timpului liber*:** activități de educație pentru sănătate; activități artistico-plastice (desen, pictură, colaj, modelaj); activități de dezvoltare a abilităților practice și interacțiune socială, care au avut ca scop principal dezvoltarea deprinderilor care antrenează imaginația și creativitatea; activități artistice (concursuri tematice, activități de creație, proiectarea de filme educative și de desene animate, activități muzicale și teatrale, etc.);
- ***activități de informare și asistență socială, activități de asistență și suport specializat în vederea reabilitării/reintegrării sociale*:** a fost realizată diagnoza socială, consiliere socială, informare, suport emoțional. Pentru beneficiarii nou-admiși, au fost întocmite dosare și efectuate anchete sociale la domiciliu;
- ***acțiuni/activități pentru protecția copilului împotriva abuzului:*** a fost realizată informarea copiilor și a părinților despre procedura cu privire la prevenirea, identificarea, semnalarea, evaluarea și soluționarea suspiciunilor sau acuzațiilor de abuz asupra copiilor, precum și cu privire la drepturile copilului-pentru beneficiarii nou-înregistrați și familiile acestora; a fost realizat parteneriatul cu *Inspectoratul de Poliție Gorj* și desfășurate activități de prevenire abuz, neglijare, exploatare a minorilor;
- ***activități administrative*:** au fost revizuite și elaborate noi proceduri de lucru; s-au întocmit instrumentele de lucru corespunzătoare pentru fiecare modul conform ordinului nr.27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor; au fost organizate ședințe administrative cu personalul centrului și întocmite minutele de ședință; au fost întocmite documente justificative, depuse la Directia Publică de Protecție Socială, pentru serviciile prestate în centru în perioada de raportare; zilnic, au fost realizate activități de curățenie și igienizare a centrului; activități de amenajare a centrului, dotarea cu mobilier nou achiziționat de către DPPS.

CENTRUL DE ZI CHRISTIAN

Direcția Publică de Protecție Socială Târgu-Jiu a asigurat și anul acesta accesul persoanelor adulte cu dizabilități la servicii integrate de suport și recuperare, prin intermediul *Centrului de zi „Christian".*

Unul dintre rolurile principale ale *Centrului de Zi „Christian"* este de a le oferi beneficiarilor (persoane adulte cu dizabilități) suportul bio-psiho-social prin intermediul departamentelor sale, atât pentru gestionarea eficientă a evenimentele trecute cât și pentru confruntările prezente și pregătirea pentru interacțiunea socială.

Astfel, **beneficiarii *Centrului* primesc asistență pe următoarele domenii**:

- *Informare și Consiliere Socială;*
- *Consiliere psihologică și psihoterapie;*
- *Kinetoterapie și masaj;*
- *Terapie ocupațională;*
- *Socializare și integrare socială;*
- *Activități socio-culturale;*
- *Cursuri și sală de calculatoare.*

Scopul general este satisfacerea nevoilor persoanelor cu dizabilități pe laturi psiho-sociale de dezvoltare mentală, socială și a autonomiei și sănătății. În acest sens, în anul 2020, *Centrul de Zi „Christian"* a avut protocoale de colaborare cu instituții abilitate din Municipiul Târgu Jiu, care au oferit suportul emoțional și informațional pentru beneficiari. De asemenea, prin intermediul specialiștilor Centrului s-au desfășurat o serie de activități care vizează integrarea persoanelor cu dizabilități în societatea gorjeană.

COMPARTIMENTULUI ADMINISTRATIV

Activitatea *Compartimentului Administrativ* din cadrul *Direcției Publice de Protecție Socială Târgu-Jiu* s-a bazat pe dotarea și întreținerea corespunzătoare a bazei materiale a instituției.

S-au făcut studii de piață pentru întocmirea referatelor de necesitate, care s-au materializat ulterior prin colaborarea cu *Compartimentul Achiziții Publice* și *Biroul Financiar –Contabilitate*, ducând astfel la buna desfășurare a activității instituției.

Concluzionând, ***Direcția Publică de Protecție Socială* vine în sprijinul cetățenilor, prin intermediul structurilor componente, asigurând acces facil la informații, consiliere în formularea solicitărilor, găsind soluții pe termen lung sau scurt, particularizând în funcție de nevoia fiecărui cetățean, pentru a depăși situațiile dificile și a îndepărta pericolul marginalizării sociale.**

Totodată, pentru îndeplinirea atribuţiilor sale, ***Direcţia Publică de Protecţie Socială Târgu Jiu* colaborează și relaționează cu**: *Primăria Municipiului Târgu Jiu; Consiliul Județean Gorj; Instituția Prefectului – Gorj; Direcția Generală de Asistență*

Socială şi Protecția Drepturilor Copilului Gorj; Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Gorj; Casa Judeţeană de Asigurări de Sănătate Gorj; Agenţia Judeţeană pentru Ocuparea Forţei de Muncă Gorj; Administraţia Judeţeană a Finanţelor Publice Gorj; Casa Judeţeană de Pensii Gorj; Inspectoratul Teritorial de Muncă Gorj; Penitenciarul Târgu Jiu; Inspectoratul Județean de Poliție Gorj; Inspectoratul de Jandarmi Județean Gorj; Inspectoratul Școlar Județean Gorj; Asociația Națională a Surzilor – Filiala Gorj; Asociația Națională a Nevăzătorilor – Filiala Gorj; Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu" Târgu Jiu; ONG-uri de profil din țară și străinătate; Şcoala Populară de Artă Târgu Jiu; Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu; Mitropolia Olteniei; Direcția de Sănătate Publică Gorj; diverse organizații ale pensionarilor; diverși agenți economici; voluntari.

Cu toate acestea, măsurile politice aplicate național precum și măsurile aplicate local care au avut ca scop combaterea sărăciei şi a excluziunii sociale nu și-au îndeplinit în totalitate obiectivul, deoarece acestea oferă o siguranţă extrem de redusă pentru familiile care depind cu adevărat de aceste beneficii.

Profesionişti din sistemul de asistență socială, consideră că prestațiile sociale acordate populației sărace nu pot rezolva problemele complexe de excluziune și sărăcie cu care se confruntă familiile beneficiare și au generat dependență de un sistem pasiv de asistență. În lipsa unor condiționări eficiente a prestațiilor de accesul la servicii sau de găsirea unui loc de muncă, precum și fără dublarea acestor prestații de servicii de suport corespunzătoare la nivel local, aceste măsuri de asistență socială nu acoperă funcția de plasă de suport pentru populația săracă.

De asemenea, poate fi menționat că prestațiile sociale se află la un nivel mult prea mic pentru a putea rezolva problemele complexe de excluziune și sărăcie cu care se confruntă familiile beneficiare de ajutor social.

ANEXA 4 – ASPECTE DE PROTECȚIE A MEDIULUI

1. Analiza situatiei existente

AER & SCHIMBARI CLIMATICE

Calitatea aerului este determinata de emisiile in aer provenite din surse fixe (utilaje, instalatii, inclusiv de ventilatie, etc), din surse difuze de poluare si surse mobile (traficul rutier) cu preponderenta in marile orase, precum si imisiile de transportul poluantilor pe distante lungi.

Atmosfera poate fi afectata de o multitudine de substante solide, lichide sau gazoase. Dat fiind faptul ca atmosfera este cel mai larg si in acelasi timp cel mai imprevizibil vector de propagare al poluantilor, ale caror efecte sunt resimtite in mod direct si indirect de om si de catre celelalte componente ale mediului, se impune ca prevenirea poluarii atmosferei sa constituie o problema de interes public, national si international. Poluarea aerului este cea mai grava problema, intrucat are efecte pe termen scurt, mediu si lung.

Monitorizarea calitatii aerului implica urmarirea elementelor incluse in cele patru categorii de probleme:

- sursele si emisiile de poluanti atmosferici;
- transferul poluantilor in atmosfera;
- nivelul concentratiilor de poluanti in atmosfera si distributia spatio-temporala a acestora;
- efectele poluantilor atmosferici asupra omului si mediului biotic si abiotic.

Aerul este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluantilor, deoarece constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al acestora in mediul inconjurator, astfel ca supravegherea calitatii atmosferei este pe prim loc in activitatea de monitorizare.

La nivelul Municipiului Targu Jiu, supravegherea calitatii aerului s-a realizat prin intermediul sistemului automat de monitorizare a calitatii aerului, format dintr-o statie, conform criteriilor prevazute in Ord.592/2002, abrogata ulterior de catre Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului inconjurator, localizata in Str. Vasile Alecsandri, nr. 2 (statia GJ-1). Alaturi de aceasta statie, in judetul Gorj mai sunt instalate inca 2 statii, respectiv: statie GJ-2, in Rovinari, Str. Constructorilor, nr. 7 si statia GJ-3, in Turceni, Str. Muncii, nr. 452B.

Poluantii monitorizati prin intermediul acestora sunt: SO_2, NO, NO_x, NO_2, CO, O_3, pulberi (PM_{10}). De asemenea, in scopul interpretarii datelor privind calitatea aerului, sunt monitorizati si o serie de parametrii meteorologici: temperatura, precipitatii, directia si viteza vantului, umiditatea relativa, presiunea, radiatia solara. Complementar statiei GJ-1, APM Gorj detine echipamente de laborator utilizate pentru masurarea concentratiilor de plumb si alte metale grele, precum si pentru determinarea prin metoda gravimetrica a concentratiilor de pulberi (PM_{10}).

S-a efectuat monitorizarea continua a fractiunii PM_{10} prin metoda gravimetrica la statiile GJ-1, GJ-2 si GJ-3. Pentru nici una din statii nu s-au inregistrat mai mult de 35 de depasiri ale valorii limita zilnice pentru sanatate (50 µg/mc)/an calendaristic.

Pentru restul poluantilor monitorizati in anul 2019 nu au fost depasite valorile limita/tinta pentru poluantii monitorizati la cele trei statii automate de monitorizarea calitatii aerului.

Schimbarile rapide din mediul inconjurator sunt cauzate de cresterea populatiei globului, de cresterea ratei de consum a resurselor de catre societatea umana si de schimbari ale tehnologiilor si ale organizarii politico-sociale. Cea mai importanta componenta a schimbarilor globale o reprezinta modificarea climei datorita efectului de sera, care va avea un impact important asupra mediului si activitatilor economico – sociale. Fenomenul de incalzire globala a condus la cresterea frecventei evenimentelor extreme, alternanta rapida intre canicula severa/seceta accentuata si precipitatii abundente/inundatii fiind din ce in ce mai evidenta.

Potrivit Raportului privind starea mediului in Romania, variabilitatea climatica va avea efecte directe asupra unor sectoare precum agricultura, silvicultura, gestionarea resurselor de apa, va conduce la modificarea perioadelor de vegetatie si la deplasarea liniilor de demarcatie dintre paduri si pajisti, va determina cresterea frecventei si intensitatii fenomenelor meteorologice extreme (furtuni, inundatii, secete). Schimbarile in regimul climatic din Romania se incadreaza in contextul global, tinand seama de conditiile regionale: cresterea temperaturii va fi mai pronuntata in timpul verii, in timp ce, in nord-vestul Europei cresterea cea mai pronuntata se asteapta in timpul iernii.

In cadrul proiectului ADER - Sistem de indicatori geo-referentiali la diferite scari spatiale si temporale pentru evaluarea vulnerabilitatii si masurile de adaptare ale agroecosistemelor fata de schimbarile globale (2011-2014), elaborat de Administratia Nationala de Meteorologie, finantat prin Planul Sectorial pentru Cercetare-Dezvoltare din Domeniul Agricol si de Dezvoltare Rurala pe anii 2011-2014 - ADER 2020, coordonat de Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale, s-au realizat scenarii climatice pentru perioadele 2011-2040 si 2021-2050 si efectele cuantificabile asupra temperaturii medii multianuale si precipitatiilor medii multianuale in Romania.

Astfel, in Romania se asteapta o crestere a temperaturii medii anuale fata de perioada 1980-1990, similara intregului spatiu european, existand diferente mici intre rezultatele modelelor, in ceea ce priveste primele decenii ale secolului XXI si mai mari in ceea ce priveste sfarsitul secolului:

- intre 0,5°C si 1,5°C, pentru perioada 2020-2029;
- intre 2,0°C si 5,0°C, pentru 2090-2099, in functie de scenariu (exemplu: intre 2,0°C si 2,5°C in cazul scenariului care prevede cea mai scazuta crestere a temperaturii medii globale si intre 4,0°C si 5,0°C in cazul scenariului cu cea mai pronuntata crestere a temperaturii).

Sub aspectul regimului de precipitatii, pentru perioada 1901-2010 analizele efectuate indica existenta, in special dupa anul 1961, a unei tendinte generale descrescatoare a cantitatilor anuale de precipitatii la nivelul intregii tari si in special o

crestere accentuata a deficitului de precipitatii in zonele situate in sudul si estul Romaniei. Astfel, scenariile climatice rezultate in cadrul studiului de cercetare realizat de Administratia Nationala de Meteorologie se refera la cresteri ale temperaturilor, modificari ale modelelor de precipitatii, evenimente extreme si dezastre naturale legate de vreme, finalizand ca efecte negative cu suprafete in crestere expuse desertificarii.

Pentru estimarea impactului schimbarilor climatice asupra regimului scurgerii pe raurile din Romania, in ceea ce priveste debitele medii anuale, s-au prelucrat si s-au completat, acolo unde a fost cazul, rezultatele obtinute in cadrul studiilor complexe elaborate la nivel national si international in cadrul Institutului National de Hidrologie si Gospodarire a Apelor. Intr-o prima etapa calculele s-au efectuat pentru 10 rauri din cele 11 bazine/spatii hidrografice din Romania, si anume: Somes-Tisa, Mures, **Jiu**, Olt, Vedea, Arges, Ialomita, si Siret, urmand ca in viitor sa se definitiveze calculele si pentru celelate rauri.

Ca urmare a acestor tendinte de variatie ale parametrilor meteorologici, in urma analizei simularilor evolutiei debitelor, se observa urmatoarele modificari ale regimului debitelor medii multianuale, pentru raurile studiate: Iza: scadere de cca. 1,9 %; Somes: crestere de cca. 6,2 %; Crasna: scadere de cca. 9,4 %; Mures: scadere de cca. 9,9 %; **Jiu: scadere de cca. 11,0 %;** Olt: scadere de cca. 9,5 %; Vedea: scadere de cca. 24,6 %; Arges: scadere de cca. 8,6 %; Ialomita: scadere de cca. 5,8 %; Siret: scadere de cca. 9,6 %.

Din analiza comparativa, pentru perioada viitoare (2021-2050) fata de perioada de referinta (1971-2000), ca urmare a tendintelor de variatie a parametrilor meteorologici, in urma analizei simularilor evolutiei debitelor, a rezultat ca **bazinele hidrografice cu cele mai mari deficite ale debitelor medii multianuale sunt:** Vedea, **Jiu,** Siret, Olt si Arges.

Tinand cont ca fenomenul schimbarilor climatice reprezinta un proces cu caracter global cu care se confrunta omenirea in acest secol din punct de vedere al protectiei mediului inconjurator, Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor a elaborat ***Strategia Nationala a Romaniei privind schimbarile climatice 2013-2020*, aprobata prin Hotararea Guvernului nr. 529/2013.**

Strategia nationala privind schimbarile climatice 2013-2020 abordeaza problematica schimbarilor climatice in doua moduri distincte: *atenuare* - procesul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera in vederea atingerii obiectivelor nationale asumate si *adaptarea* - la efectele schimbarilor climatice, tinand cont de politica Uniunii Europene in domeniul schimbarilor climatice si de documentele relevante elaborate la nivel european precum si de experienta si cunostintele dobandite in cadrul unor actiuni de colaborare cu parteneri din strainatate si institutii internationale de prestigiu.

In cadrul **Strategiei Nationale a Romaniei privind Schimbarile Climatice 2013-2020** (*http://www.mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/1*) au fost stabilite pentru domeniul apa urmatoarele actiuni de adaptare la nivel national, regional si local, cu referire la:

- actiuni de adaptare la nivel national si local:
  - evaluarea legislatiei in vederea diminuarii riscului expunerii la efectele schimbarilor climatice;
  - dezvoltarea programelor integrate in vederea reducerii alterarii si influentei antropice asupra geomorfologiei bazinelor hidrografice, conservarea regimului natural de curgere si pastrarea biodiversitatii, conservarea si restaurarea zonelor naturale de pe sectoarele identificate cu risc la inundatii;
  - masuri pentru cresterea capacitatii de regularizare multianuala a debitelor;
  - incurajarea investitiilor in infrastructura bazinelor hidrografice;
  - sprijin acordat actiunilor de crestere a eficientei utilizarii apei in sectorul agricol si a masurilor tehnologice in vederea adaptarii culturilor pentru a deveni mai rezistente la seceta si la cantitati reduse de apa;
  - promovarea managementului de utilizare a terenurilor;
  - promovarea sistemului informational integrat cu privire la adaptarea la schimbarile climatice;
  - sustinerea masurilor in vederea extinderii fondului forestier national (inclusiv prin perdele forestiere);
  - promovarea unor tehnologii prietenoase cu mediu in activitatile forestiere.

- actiuni de adaptare la nivel local si regional:
  - utilizarea in agricultura a unor specii rezistente la secete intense si persistente, avand insa in vedere si riscul asupra biodiversitatii;
  - impadurirea versantilor cu risc de propagare a viiturilor;
  - redimensionarea canalizarilor in aglomerarile urbane;
  - reducerea pierderilor in retele de distributie a apei (de la 50% in prezent la 20% in 2025);
  - reevaluarea resurselor de apa la nivelul bazinelor si sub-bazinelor hidrografice in conditiile schimbarilor climatice;
  - planificarea actiunilor pe plan local si regional pentru a putea face fata perioadelor cu valuri de caldura.

Daca pana acum a fost activ proiectul "**Programul privind schimbarile climatice si o crestere economica verde, cu emisii reduse de carbon"** *(www.opera-clima.ro)* pe care Guvernul Romaniei, prin Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor, il deruleaza cu Banca Mondiala (proiect finantat din Fondul European de Dezvoltare Regionala prin Programul Operational Asistenta Tehnica, 2007 – 2013) si vizeaza dezvoltarea obiectivelor din domeniul schimbarilor climatice, cu referire la toate sectoarele asupra carora s-a constatat un impact al schimbarilor climatice (apa, biodiversitate, agricultura, pescuit, transport, dezvoltare regionala, energie, etc.), in prezent avem obiective clare in acest sens prin Planul National Integrat in domeniul Energie si Schimbari Climatice 2021-2030. Astfel **Romania s-a angajat sa reduca pana in 2030 cu 43,9% emisiile ETS fata de valorile din 2005 si sa creasca ponderea globala a energiei din surse regenerabile in consumul final brut de energie cu 30,7%.** Aceste angajamente reprezinta efortul tarii noastre de a contribui la atingerea tintelor climatice asumate la nivelul Uniunii Europene pana in 2030: reducerea cu minimum 55% a emisiilor de gaze

cu efect de sera si cresterea ponderii energiei din surse regenerabile in consumul final brut de energie cu 32%.

Strategia Integrata de Dezvoltare Urbana a Municipiului Targu Jiu 2021-2027 va trebui sa raspunda prin proiectele propuse astfel incat sa adopte masuri de atenuare si de adaptare la efectele schimbarii climatice, atat in domeniul prevenirii inundatiilor, desertificarii, cat si in domeniul emisiilor GES, eficienta energetica.

APA

La nivelul Municipiului Targu Jiu gospodarirea apelor se face prin intermediul Administratiei Bazinale de Apa Jiu, care are in administrare bazinul hidrografic Jiu si sectorul de Dunare cuprins intre Bazias si Bechet, respectiv subbazinul Teslui aferent teritoriului judetului Dolj.

Municipiul Targu Jiu este strabatut de raul Jiu. In acest sector este cursul mijlociu al Jiului cu afluentul sau Amaradia Pietroasa.

Resursele totale de apa de suprafata din bazinul hidrografic Jiu insumeaza cca. 4059 mil.m^3 /an, din care resursele utilizabile sunt cca. 2109,5 mil.m^3 /an. Acestea reprezinta cca. 51,9% din totalul resurselor si sunt formate in principal de raurile Jiu si afluentii acestuia, respectiv afluentii directi ai Dunarii din partea de sud-vest a tarii Bahna, Topolnita, Blahnita, Drincea, Balasan, Desnatui si Jiet. In bazinul hidrografic Jiu exista 8 lacuri de acumulare importante (cu suprafata mai mare de 0,5 km^2), care au folosinta complexa si insumeaza un volum util de 60,8 mil.m^3. Raportata la populatia bazinului, resursa specifica utilizabila este de 1431 m^3 /loc/an, fara resursa utilizabila a fluviului Dunarea din arealul ABA Jiu iar resursa specifica calculata la stocul disponibil teoretic (mediu multianual) se cifreaza la 2753 m^3 /loc/an. Resursele de apa cantonate in arealul hidrografic Jiu pot fi considerate reduse si neuniform distribuite in timp si spatiu. Debitele medii multianuale pentru principalele rauri din bazinul hidrografic Jiu sunt cuprinse in intervalele 2,39 m^3 /s (Amaradia la Albesti) si 90,6 m^3 /s (Jiu la Zaval).

Din lungimea totala a cursurilor de apa cadastrate din bazinului hidrografic Jiu, cursurile de apa nepermanente reprezinta circa 18,5 %.

In bazinul hidrografic Jiu resursele subterane sunt estimate la 1035 mil.m^3 , din care 568 mil.m3 provin din surse freatice si 467 mil.m^3 din surse de adancime.

In bazinul hidrografic Jiu s-au identificat un numar de 169 corpuri de apa de suprafata, clasificate in urmatoarele categorii:

- ✓ 158 corpuri de apa naturale;
- ✓ 3 corpuri de apa puternic modificate rauri, 7 corpuri de apa lacuri de acumulare si 1 corp de apa artificial.

Dintre cele 169 corpuri de apa de suprafata, 35 de corpuri de apa (cca. 21 %) sunt corpuri de apa nepermanente, dintre care 25 rauri.

Acumularea Vadeni prezinta o zona de risc din cauza gradului ridicat de colmatare (80%), depunerile de aluviuni fiind de aproximativ 2,5 m. Pentru evitarea inundatiilor in

cazul caderilor masive de precipitatii, in zona de nord a municipiului Targu Jiu, au fost luate masuri de prelungire a digurilor.

Sistemul de alimenatre cu apa Targu Jiu este alimentat din surse subterane Iezureni, Preajba, Polata si sursele de suprafata Susita Verde, Sohodol, Vaja-Clocotis, Runcu care deservesc atat Municipiul Targu Jiu, cat si localitatile componente: Barsesti, Dragoeni, Iezureni, Polata, Preajba Mare, Romanesti, Slobozia, Ursati, fiin d adminsitrat de catre operatorul economic

Sursa de apa subterana Iezureni este alcatuita din 14 foraje de mare adancime, dintre care 9 sunt in exploatate, iar celelalte 5 sunt functionale (arteziene), insa nu sunt echipate si nu sunt cuplate la reteaua electrica.

Frontul de captare Polata este alcatuit din 4 foraje de mare adancime, dintre care doar unul este functional.

Frontul de captare Preajba este alcatuit din 4 foraje de mare adancime, dintre care functioneaza cate 2 prin rotatie, iar celelate 2 sunt pornite doar in perioadele de vara, cand cererea este ridicata.

Din punct de vedere al sistemului de canalizare Aglomerarea Targu Jiu cuprinde zona centrala a municipiului Targu Jiu si cartierele: Dragoeni, Preajba Mare, Iezureni, Romanesti, Turcinesti si Cartiu.

Retea de canalizare Aglomerarea Targu Jiu (Sursa: Memoriu de prezentare pentru obtinerea Acordului de Mediu privind "Proiect regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata din judetul Gorj- POIM 2014-2020"

<table>
<tr><th>Aglomerare</th><th>Localitati/cartiere componente</th><th>Lungimea retelelor (Km)</th><th>Aglomerare</th><th>Localitati/cartiere componente</th><th>Lungimea retelelor (Km)</th></tr>
<tr><td rowspan="8">Targu Jiu</td><td>Zona centrala a municipiului</td><td>2.68</td><td rowspan="2">Targu Jiu</td><td>Sat Turcinesti</td><td>6.75</td></tr>
<tr><td>Targu Jiu</td><td>92,68*</td><td>Sat Cartiu</td><td>3.32</td></tr>
<tr><td>Dragoeni</td><td>11.82</td><td colspan="2">TOTAL Com. Turcinesti</td><td>10.07</td></tr>
<tr><td>Preajba Mare</td><td>4.5</td><td colspan="3" rowspan="4">NOTA:*din diferite tipuri de materiale (PVC, AZBO/PREMO/SENTAB/BETON)</td></tr>
<tr><td>Iezureni</td><td>9.86</td></tr>
<tr><td>Romanesti</td><td>4.66</td></tr>
<tr><td>TOTAL</td><td>126.20</td></tr>
<tr><td colspan="5">TOTAl retea de canalizare in Aglomerarea Targu Jiu</td><td>136.27</td></tr>
</table>

La nivelul anului 2018, aproximativ o treime din debitul de apa uzata generat in aglomerare este preluat in statia de epurare, restul fiind evacuat direct in raurile Jiu si Amaradia. Reteaua actuala de canalizare prezinta numeroase probleme, pe de o parte,

datorita vechimii unei parti importante a acesteia, iar pe de alta parte, datorita gradului ridicat de infiltratii.

In prezent reteaua de alimentare cu apa si sistemul de canalizare este in proces de modernizare/extindere fiind administrata de catre SC APAREGIO SA.

SOL & UTILIZAREA TERENURILOR

Calitatea solurilor este afectata in diferite grade de poluare produsa de diferite activitati industriale. In domeniul protectiei solurilor, prin poluare se intelege orice dereglare care afecteaza calitatea acestora din punct de vedere calitativ si/sau cantitativ.

Principalele sectoare economice cu impact semnificativ asupra solului provin din: industria miniera si metalurgica (prin procesare si depozitare a deseurilor, iazuri de decantare si halde de steril), industria chimica (prin depozitare de deseuri din combinate chimice, petrochimice si fabrici de medicamente, situri abandonate), industria petroliera (prin poluarea solului cu hidrocarburi si cu metale grele), depozite vechi de pesticide si alte activitati la scara mare (prelucrarea metalelor, depozitele de deseuri menajere neconforme, siturile militare, industria de prelucrare a lemnului, centralele electrice pe carbune, activitati de transport, activitati de service, etc.).

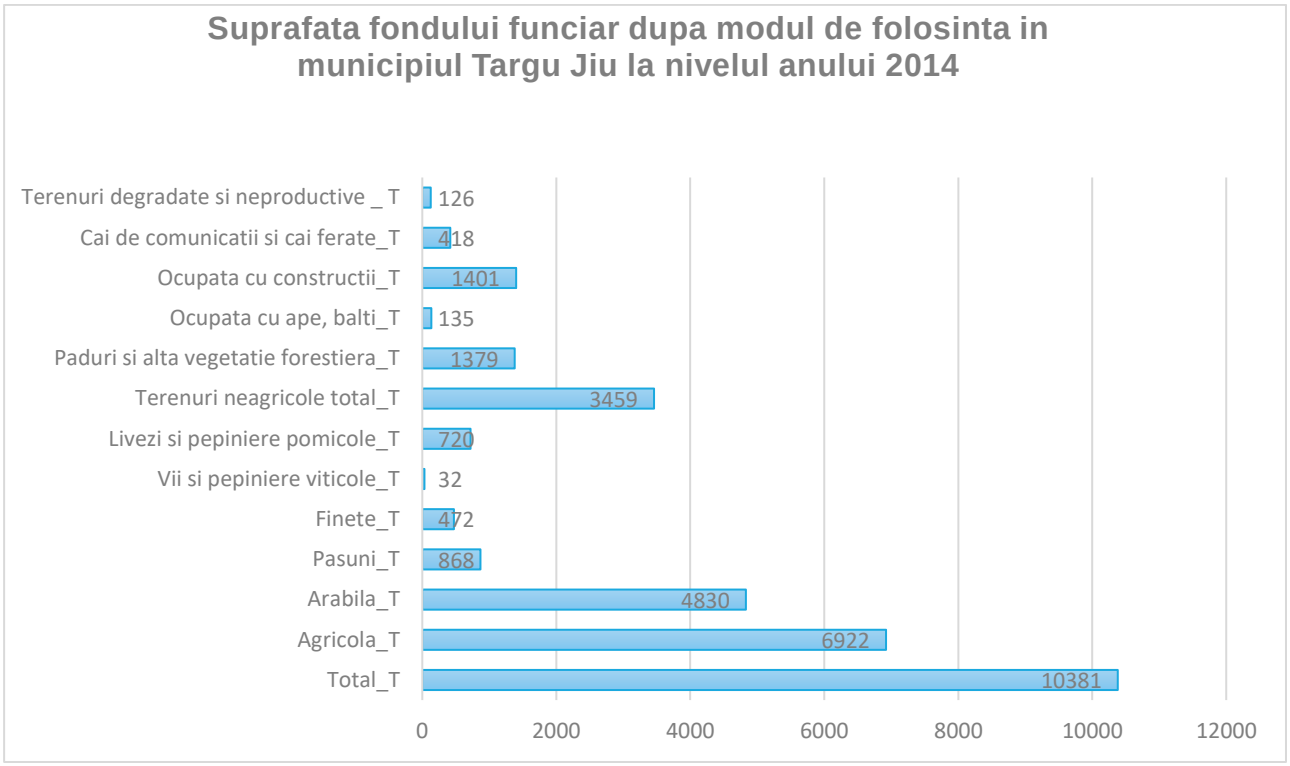
In anul 2015 a fost publicata in Monitorul Oficial, HG nr. 683/2015, prin care au fost aprobate Strategia Nationala si Planul National pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din Romania, realizata pe baza inventarului national actualizat de catre Agentia Nationala pentru Protectia Mediului. Astfel acest document isi propune o serie de obiective de mediu si socio-economice.

Obiectivele specifice de mediu:

- ✓ Reducerea suprafetei ocupate de situri contaminate;
- ✓ Imbunatatirea calitatii factorilor de mediu din zonele amplasate si implementarea unei gestionari unitare la nivel national;

Obiective specifice socio-economice:

- ✓ Remedierea siturilor contaminate trebuie astfel facuta incat sa fie atinsa o stare corespunzatoare pentru folosinta ulterioara planificata;
- ✓ Asigurarea protectiei resurselor de apa, a securitatii alimentare si a sanatatii umane;
- ✓ Promovarea utilizarii viitoare a siturilo remediate pentru dezvoltarea economica si sociala in detrimentul scoaterii din circuitul agricol si silvic a terenurilor productive.

Suprafata fondului funciar dupa modul de folosinta in municipiul Targu Jiu la nivelul anului 2014 (Sursa: Tempo online INSSE)

Din figura de mai sus se poate observa ca cea mai mare suprafata la nivelul municipiului Targu Jiu are destinatie agricola, aproximtaiv 67% din total, iar la polul opus situandu-se suprafetele ocupate de vii si pepiniere viticole, cu un procent de aproximativ 0.30%.

Datorita intensificarii activitatilor economice ce exercita presiuni puternice asupra mediului, anumite tipuri de habitate, in special cele aflate in apropierea zonelor unde au loc activitati umane, pot suferi modificari lente dar ireversibile, caracterizate in principal prin schimbarea tipului de habitat. In general tendinta este de schimbare a habitatelor naturale in habitate seminaturale iar mai apoi in habitate antropizate/artificiale. Acolo unde terenuri noi sunt ocupate de activitati industriale sau de exploatare a resurselor naturale neregenerabile, habitatele existente sunt distruse in totalitate, iar de multe ori cele din vecinatate sufera o degradare lenta.

Presiunile antropice se manifesta prin cresterea gradului de ocupare a terenurilor, a numarului populatiei, dezvoltarea agriculturii si economiei, modificarea peisajelor si a ecosistemelor, distrugerea spatiului natural, utilizarea nerationala a solului, supraconcentrarea activitatilor pe zone sensibile cu valoare ecologica ridicata.

Factorii determinati ai schimbarii utilizarii terenurilor sunt: dezvoltarea/expansiunea unor activitati economice si procesul continuu de urbanizare.

BIODIVERSITATE

Din punct de vedere al biodiversitatii, teritoriul municipiului Targu Jiu nu se suprapune cu nicio arie naturala protejata, insa se afla la aproximativ 10 km de ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest, la aproximativ 13 km de ROSCI0063 Defileul Jiului si Parcul National Defileul Jiului si ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est.

Astfel putem afirma faptul ca municipiul Targu Jiu este o poarta catre o serie de arii naturale protejate.

La nivelul zonei de studiu, conservarea biodiversitatii se realizeaza prin intermediul unei retele de arii naturale protejate desemnate datorita valorii ecologice, stiintifice sau culturale deosebite identificate pe teritoriul acestora.

Reteaua Natura 2000 a fost constituita in anul 1992 si este cea mai mare retea ecologica de arii naturale protejate din lume, cuprinzand situri de importanta comunitara (SCI-uri, desemnate pentru protectia habitatelor si a speciilor din Anexele I si II a Directivei Habitate) si situri de protectie speciala avifaunistica (SPA-uri, desemnate pentru protectia speciilor de pasari din Anexa I a Directivei Pasari). Prin crearea retelei Natura 2000 s-a constituit un regim special de protectie pentru habitatele naturale si speciile salbatice de flora si fauna, precum si pentru speciile de pasari salbatice, existente pe teritoriul Uniunii Europene care sunt considerate rare, au un areal restrans sau puternic fragmentat sau sunt amenintate cu disparitia, protejand in acelasi timp si alte specii si habitate naturale care nu se regasesc in Anexele I sau II ale Directivei Habitate sau Anexa I a Directivei Pasari. Reteaua ecologica Natura 2000 a fost constituita nu doar pentru protejarea speciilor salbatice de flora si fauna si a habitatelor naturale, ci si pentru conservarea acestora, mentinerea diversitatii capitalului natural, promovarea activitatilor traditionale si dezvoltarea durabila pe termen lung.

Fragmentarea ecosistemelor sau habitatelor este fenomenul prin care in locul in care inainte a existat un habitat de extindere mare, continua, se formeaza mai multe petece de habitate de dimensiuni reduse (Wilcove et al. 1986). Habitatele sunt inconjurate de un mediu care difera de caracteristicile habitatului initial, care pot include drumuri, cursuri de apa, zone antropizate, halde de steril etc.

Presiunile antropice se manifesta prin cresterea gradului de ocupare a terenurilor, a numarului populatiei, dezvoltarea agriculturii si economiei, modificarea peisajelor si a ecosistemelor, distrugerea spatiului natural, utilizarea nerationala a solului, supraconcentrarea activitatilor pe zone sensibile cu valoare ecologica ridicata. Deteriorarea capitalului natural este un proces real cu manifestarii complexe pe termen lung si cu o evolutie ce este dependenta de ritmul, formele si amploarea dezvoltarii sistemelor socio - economice. Modificarea antropica a habitatelor are loc mai ales prin conversia terenurilor agricole, urbanizare, poluare, despaduriri.

Principalele cauze care determina modificarea structurilor habitatelor sunt reprezentate de:

- dezvoltarea zonelor rezidentiale;
- taieri ilegale de arbori;

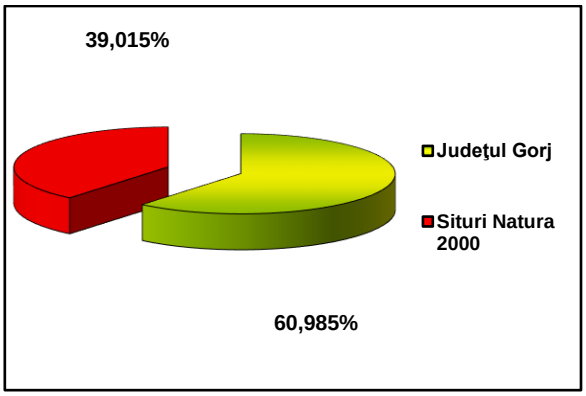
- poluarea apelor de suprafata, subterane si a solului cu produse petroliere sau apa sarata, ape menajere, deseuri;
- modificarea morfologiei terenurilor datorita activitatii de exploatare a unor resurse minerale (cariere, balastiere);
- schimbarea categoriei de folosinta a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporara sau definitiva din circuitul silvic);
- aplicarea necorespunzatoare a tehnologiilor agricole;
- folosirea pesticidelor;
- turismul necontrolat in zonele de agrement.

Diversificarea si globalizarea activitatilor umane (activitatilor economice) genereaza deteriorarea accelerata a capitalului natural din cauza presiunii puternice asupra mediului, fiind necesare masuri de protectie si conservare a diversitatii biologice.

La nivelul judetului Gorj exista un numar de 61 de arii naturale protejate din care[264]:

- 10 arii naturale protejate de interes judetean declarate prin Decizia nr. 82/1994 a Consiliului Judetean Gorj;
- 40 de arii naturale protejate de interes national, declarate in baza Legii nr. 5/2000 si a H.G nr. 1143/2007, dintre care doua parcuri nationale;
- 11 arii naturale protejate de importanta comunitara.

Suprafata totala a siturilor Natura 2000 din judetul Gorj este de 218.552,2 ha la o suprafata a judetului de 560.174 ha. Acestea ocupa 39,015% din suprafata totala a judetului Gorj.

Procentul ocupat de Siturile Natura 2000 in judetul Gorj (Sursa: Raport privind starea mediului in judetul Gorj, anul 2019)

[264] Conform Raport privind starea mediului judetul Gorj, anul 2019

PATRIMONIU CULTURAL & PEISAJ

Conform Ordonantei de urgenta a Guverului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 49/2011, peisajul este definit ca fiind „zona perceputa de catre populatie ca avand caracteristici specifice rezultate in urma actiunii si interactiunii factorilor naturali si/sau umani". Importanta peisajului este subliniata prin Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Conventiei europene a peisajului, adoptata la Florenta la 20 octombrie 2000 conform careia peisajul este o parte importanta a calitatii vietii ce contribuie la formarea culturilor locale, constituind totodata componenta de baza a patrimoniului natural si cultural european ce participa la consolidarea identitatii europene.

Degradarea peisajului se afla in stransa legatura cu degradarea starii de conservare a diversitatii biologice. Strategia Nationala si Planul de Actiune pentru Conservarea Biodiversitatii 2014-2020 evidentiaza faptul ca principalele elemente de ordin antropic ce au indus modificarea compozitiei si functiilor sistemelor ecologice, inclusiv capacitatea productiva si de suport a biodiversitatii din Romania deriva din obiectivele strategiilor de dezvoltare socio-economica, cat si din mijloacele utilizate pentru punerea lor in practica in perioada 1950-1989.

Impactul vizual este generat de o serie de actiuni de ordin antropic, printre care:

- Conversia unor sisteme ecologice naturale si semi-naturale in sisteme de productie agricole;
- Industrializarea accentuata datorata dezvoltarii infrastructurii de productie in mari unitati. Impactul asupra peisajului in acest caz este unul indirect, cauzat de cresterea consumului de resurse neregenerabile minerale si energetice, actiune cu o contributie majora la poluarea aerului, apelor de suprafata si subterane sau a solului;
- Supraexploatarea padurilor, cu consecinte directe asupra structurii si functiilor ecosistemelor, generand dezechilibre ecologice in special la nivelul bazinelor hidrografice din zona montata;
- Realizarea lucrarilor hidrotehnice ample in vederea acumularilor de apa;
- Cresterea capacitatii de productie a energiei electrice in contextul cresterii nevoilor populatiei si a urbanizarii continue, care aduce dupa sine consumul de carbune inferior, cat si exploatarea si extinderea activitatilor de minerit la suprafata prin extinderea suprafetelor ocupate de haldele de steril neecologizate si marirea infrastructurii de distributie a energiei electrice prin cresterea numarului de linii electrice aeriene (LEA), ambele rezultate contribuind la degradarea calitativa a peisajului;
- Dezvoltarea urbana, in special cresterea populatiei urbane, conduce la deteriorarea peisajului urban prin diminuarea suprafetei spatiilor verzi sau prin constructia pe acestea, taierea arborilor sau prin existenta unor masuri ineficiente de colectare si tratare a deseurilor si apelor menajere;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport prin fragmentarea habitatelor naturale si, implicit, a peisajului;

- Supraexploatarea resurselor naturale regenerabile si neregenerabile pentru alimentarea proceselor de productie.

La nivelul judetului Gorj exista in prezent 503 de monumente, iar 77 dintre acestea sunt localizate in municipiul Targu Jiu si in localitatile componente ale acestuia, conform datelor oficiale publicate de Institutul National al Patrimoniului in anul 2015 (http://www.cultura.ro/sites/default/files/inline-files/LMI-GJ.pdf) .

Patrimoniul cultural se confrunta insa cu provocari importante in ceea ce priveste conditiile fizice care se deterioreaza treptat. Starea majoritatii monumentelor este precara, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural sau a activitatilor legate de acesta este considerata slaba de catre vizitatori. O buna parte dintre acestea necesita conservare, protejare sau investitii pentru dezvoltarea si valorificarea lor prin includerea in circuite turistice.

MANAGEMENTUL DESEURILOR

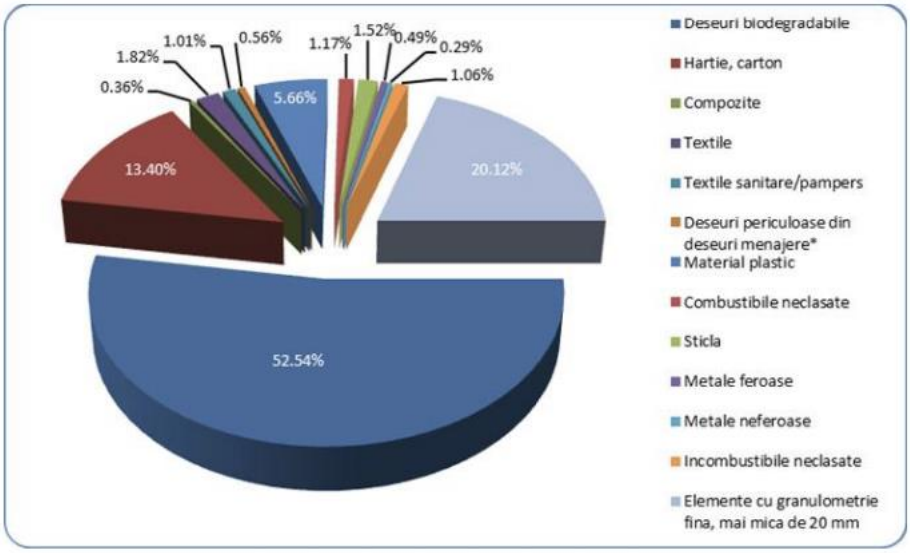
Infrastructura propusa prin SMID[265] pentru gestionarea deseurilor care urma a fi dezvoltata in Judetul Gorj era alcatuita dintr-o statie de sortare si o instalatie de tratare mecanobiologica a deseurilor biodegradabile si instalatiile descentralizate existente, adica 5 statii de transfer si 6 statii de sortare care servesc diverse parti ale judetului.

Managemntul deseurilor cuprinde o serie de actiuni, respectiv: generarea deseurilor, colectarea si transportul deseurilor, tratarea si valorificarea deseurilor si eliminarea deseurilor, precum si managementul acestora.

Gradul de acoperire cu servicii de salubrizare in mediul urban, inclusiv in municpiul Targu Jiu a atins procentul de 100% inca din anul 2017, iar din 2018 si mediul urban a ajuns la 100%. Ca si indice de generare a deseurilor municipale, raportat la nivel national, judetul Gorj se afla sub media nationala de 250kg/loc/an. Diferenta este data de consumul redus de bunuri, cat si de subestimarea cantitatilor de deseuri municipale generate.

In figura de mai jos este prezentata compozitia deseurilor similare la nivelul judetului Gorj in anul 2020, care poate fi extrapolata si la nivelul municipiului Targu Jiu, dat fiind faptul ca acesta este resedinta de judet, dar si cel mai mare oras al judetului:

[265] Sistem Integrat de Management al Deseurilor

Compozitia deseurilor similare la nivelul judetului Gorj- anul 2020 (Sursa: Planul judetean de gestionare a deseurilor pentru judetul Gorj, 2019-2025)

La nivelul municipiului Targu Jiu, colectarea si transportul deseurilor municipale este asigurata astfel[266]: SC Polaris Holdoing SRL colecteaza urmatoarele categorii de deseuri (20 03 01 – deseuri menajere si similare, 20 03 03 – deseuri stradale, 20 03 02 – deseuri din piete, 20 01 01/15 01 01/20 01 39/15 01 02/20 01 40/15 01 04/20 01 02 – deseuri de ambalaje, 16 02 – deseuri din categoria echipamentelor electrice si electronice, 20 03 07 – deseuri voluminoase). Activitatile derulate de operatorul de salubritate amintit anterior deruleaza urmatoarele activitati: colectarea si transportul deseurilor municipale, inclusiv a deseurilor toxice periculoase din deseurile menajere, cu exceptia celor cu regim special, de la populatie, similare din comert, industrie, institutii publice; colectarea, transportul, depozitarea si valorificarea deseurilor voluminoase provenite de la populatie, institutii publice si agenti economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deseuri de echipamente electrice si electronice etc.); colectarea, transportul, sortarea, valorificarea si eliminarea DCD provenite din gospodariile populatiei; colectarea si transportarea materialelor reciclabile sortate generate de persoane fizice, juridice si institutii.

Activitatea de colectare a deseurilor menajere si similare in amestec se colecteaza distinct, astfel: in zonele de blocuri inalte, deseurile se colecteaza in camerele de precolectare existente la paretrul blocurilor; in zonele de blocuri de maxim 4 etaje, deseurile se colecteaza in puncte de colectare (paltforme supraterane) dotate cu containere (1.1 mc); in zonele cu locuinte individuale, sistemul implementat de colectare a deseurilor este ”din poarta in poarta”.

In ceea ce priveste activitatea de colectare a deseurilor menajere biodegradabile, hartie/carton, plastic/metal, sticla se procedeaza astfel: in zona de blocuri se realizeaza prin intermediul punctelor de precolectare amplasate si echipate cu eurocontainere

[266] Conform Planului judetean de gestionare a deseurilor pentru judetul Gorj, 2019-2025

standardizate; pentru gospodariile individuale, in zona de case, colectarea se presteaza din fata gospodariei, in europubele de 120 l (deseurile menajere) si saci de 120 l (pentru materiale reciclabile cu o frecventa de 2 ori pe luna).

Colectarea deseurilor din parcuri si gradini, deseuri stradale, deseuri din piete sunt colectate de pe raza Municipiului Targu Jiu de catre operatorul de salubritate SC Polaris M Holding SRL si sunt depozitate la depozitul de deseuri din Targu Jiu.

Deseurile colectate de pe raza municipiului Targu Jiu sunt depozitate la depozitul ecologic Polaris Mediu din Targu Jiu amplasat in punctul Dealul Calului, in intravilan, la aproximativ 7 km in nordul orasului.

Cuantificarea impactului asupra mediului se realizeaza utilizand ca unic criteriu emisiile de gaze cu efect de sera rezultate in urma implementarii fiecarei alternative in parte. Se considera ca celelalte externalitati economice nu variaza semnificativ de la o alternativa la alta. Astfel, s-a realizat estimarea emisiilor de gaze cu efect de sera exprimate in emisii de dioxid de carbon echivalent(CO_2e).

La estimarea emisiilor de CO_2e au fost utilizati factorii de emisie din Metodologia JASPERS de estimare a emisiilor de gaze cu efect de sera pentru proiectele de deseuri. Astfel, au fost considerati urmatorii factori de emisie, pentru fiecare operatie de tratare a deseurilor, precum si pentru reciclarea deseurilor.

Emisii medii nete de CO_2e (Sursa: Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Gorj (2019-2025)

Activitate gestionare deseuri	**Emisii kg CO_2e/tona deseu**
Deseuri necolectate sau colectate in amestec si eliminate in depozite care nu detin sistem de colectare	833
Deseuri colectate in amestec eliminate direct la depozitul conform	298
Deseuri colectate in amestec transportate direct la instalatia de incinerare	253
Deseuri colectate in amestect ransformat in RDF si transportate la instalatia de incinerare	236
Biodeseuri colectate separat si compostate (tratare aeroba)	26
Biodeseuri colectate separat si tratate anaerob	8
Deseuri de ambalaje colectate separat si reciclate	-1037
Deseuri colectate in amestec si tratate in instalatii TMB cu tratare aeroba, cu depozitarea deseului tratat	161
Deseuri colectate in amestec si tratate in instalatii TMB cu tratare aeroba, cu valorificarea energetica a materialului tratat	272

Pornind de la cantitatile de deseuri tratate, pentru fiecare alternativa in parte s-a estimat emisia de CO_2e pentru urmatoarele categorii de deseuri:

- Deseuri colectate in amestec si transportate direct la depozitare, fara o tratare prealabila (in cazul alternativelor din anul 2023, sunt numai deseurile rezultate de la maturatul stradal, ce vor fi transportate la depozitare fara a suferi o operatie de tratare prealabila);
- Deseuri colectate in amestec, transformate in RDF (in urma procesului de sortare) si transportate la valorificare energetica;
- Biodeseuri colectate separat si compostate - este cazul tuturor celor 3 alternative analizate (7000 t/an);
- Biodeseuri colectate separat si tratate aerob (TMB) – numai in cazul alternativelor 1 si 2, in cazul alternativei „zero” biodeseurile nu se colecteaza separat;
- Deseuri colectate separat si reciclate - este cazul tuturor celor 3 alternative analizate.

In urma estimarilor realizate au fost obtinute urmatoarele valori privind emisia de CO_2e (valorile reprezinta suma emisiilor in perioada 2025–2040):

Rezultatul evaluarii alternativelor din punctul de vedere al impactului asupra mediului (Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Gorj (2019-2025)

Criteriu	Alternativa ”Zero”	Alternativa 1	Alternativa 2
Emisii de gaze cu efect de sera, tone CO_2(s)/an	-32,484	-182,768	-106,226
Punctaj (1-3)	1	2	3

Alternativa 1 asigura cea mai mare reducere a emisiilor de CO_2e, primind astfel punctaj, un grad de minim 18,5% pe an.

POPULATIA & SANATATEA UMANA

Municipiul Targu Jiu este localizat in judetul Gorj, acesta fiind si resedinta de judet. Din punct de vedere administrativ face parte din Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia.

Conform datelor furnizate de Institutul National de Statistica, la 1 ianuarie 2019, Regiunea SV Oltenia are o populatie de 2.160.306 locuitori, reprezentand 9,74 % din populatia totala a Romaniei, locul 7 dintre cele 8 regiuni ale tarii. Comparativ cu anul 2013, populatia regiunii a fost in scadere cu - 91.236 persoane.

Astfel, din punct de vedere al evolutiei populatiei se poate observa ca judetul Gorj are un trend descrecator al populatiei fata de anul 2011.

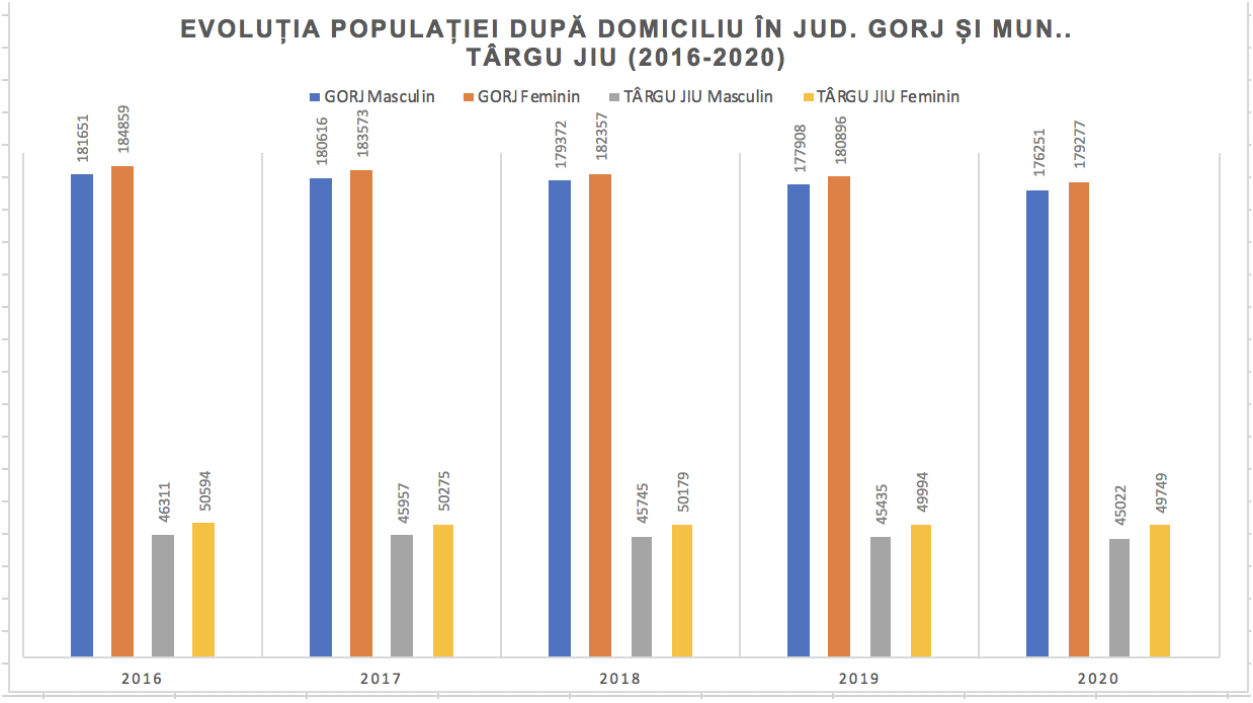
Evolutia populatiei regiunii Sud Vest Oltenia (dupa domiciliu) (Sursa: Plan de dezvoltare regionala iunie 2020)

Unitate teritoriala	Populatie 2011	Populatie anul 2019*	Variatia 2011-2019*	Variatia 2011-2019* (% din 2011)
Dolj	718662	694234	29252	4,07
Gorj	**377200**	**361676**	**18553**	**4,98**
Mehedinti	298143	282601	18553	6,22
Olt	472009	441376	35999	7,63
Valcea	411976	399119	15089	3,06
Total Regiune	2277990	2179006	117648	5,17
Total National	22480599	22213553	310013	1,38

La modul general demografia este determinata de trei variabile principale: sporul natural, mortalitate si fluxuri migratorii. La nivelul municipiului Targu Jiu cele trei variabile au avut evolutii contradictorii.

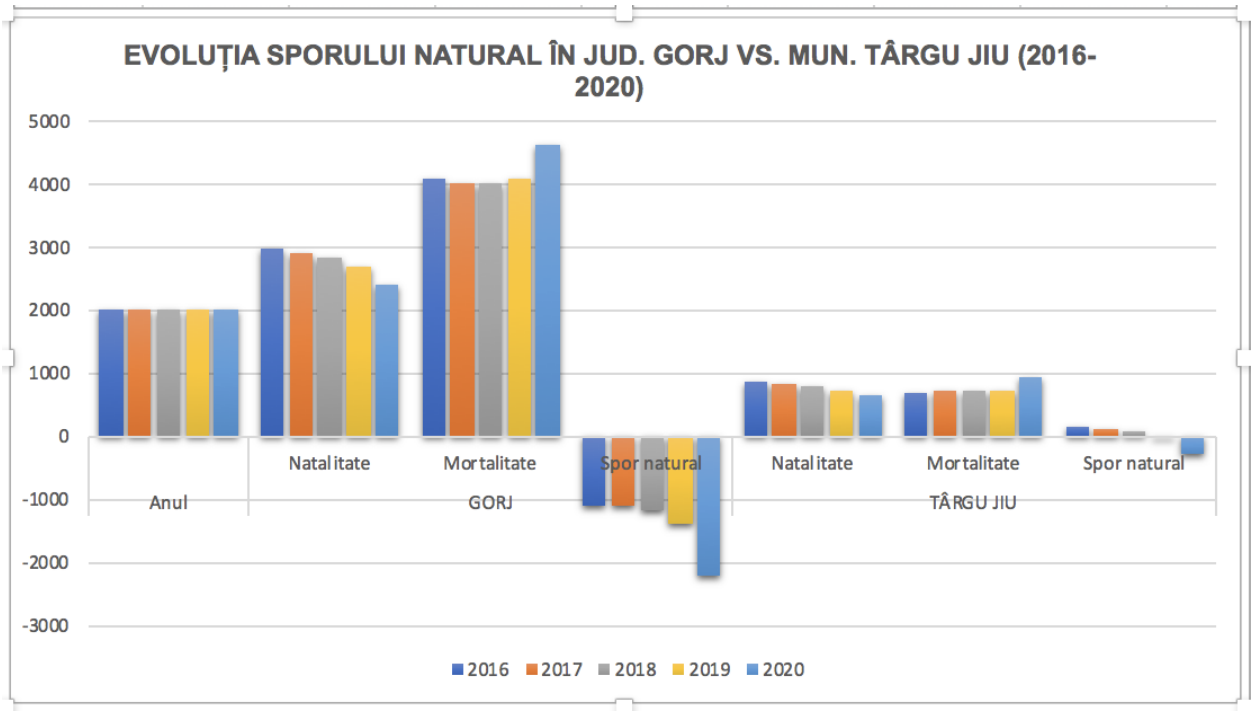
Ca si repere privind evolutia demografica enumeram urmatoarele:

- populatia totala, populatia activa;
- sporul natural;
- populatia repartizata pe grupe de varsta;
- soldul migrator.

Evolutia populatiei, pe sexe si pe domiciliu, la nivelul municipului Targu Jiu si judetul Gorj- anii 2016- 2020 (Sursa: INS, Tempo -online)

Din graficul de mai sus se poate observa faptul ca exista un trend descrescator al evolutei populatiei dupa domiciliu, atat la nivelul judetului Gorj, cat si la nivelul municipiului Targu Jiu. Fata de anul 2016, la nivelul anului 2019, populatia a scazut cu aproximtiv 3% la nivelul judetului Gorj, acelasi trend pastrandu-se si pentru municipiul Targu Jiu.

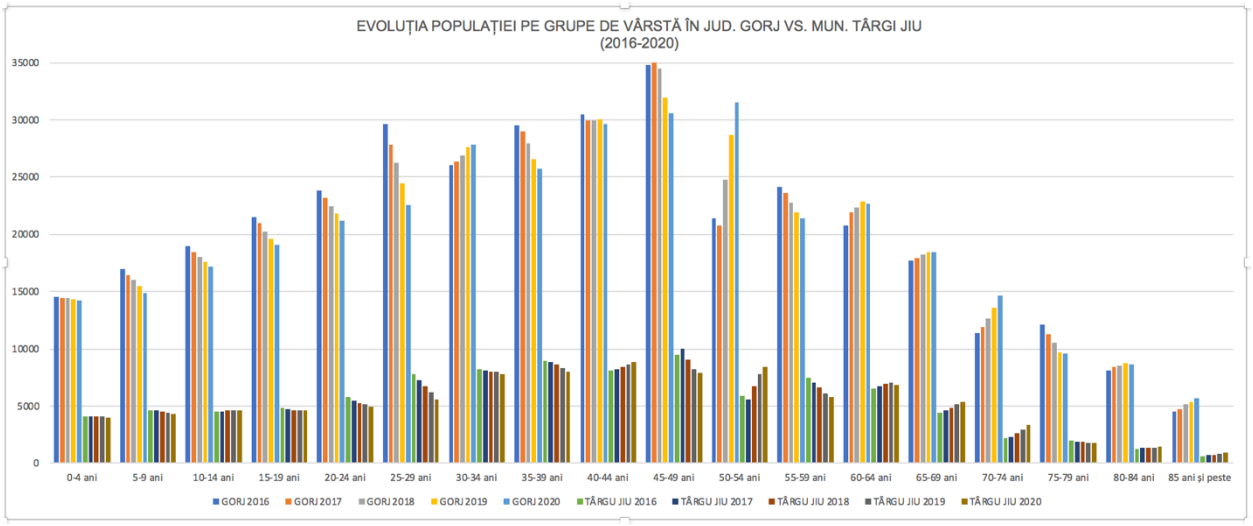

Evolutia sporului natural, la nivelul municipului Targu Jiu si judetul Gorj- anii 2016- 2020 (Sursa: INS, Tempo -online)

Din graficul de mai sus se poate observa, ca din punct de vedere al sporului natural, judetul Gorj se afla intr-un trend descendent la nivelul intervalului de analiza, respectiv in anul 2020, cu un spor natural de -2.224 de persoane, fata de anul 2016. La nivelul municipiului Targu Jiu, trendul de pastreaza si el in aceleasi note, cu mentiunea ca intre 2016 si 2018 acesta a fost pozitiv, insa intre 2019-2020, acesta a inregistrat valori negative, culminand cu anul 2020, cand s-a inregistrat -289 de persoane.

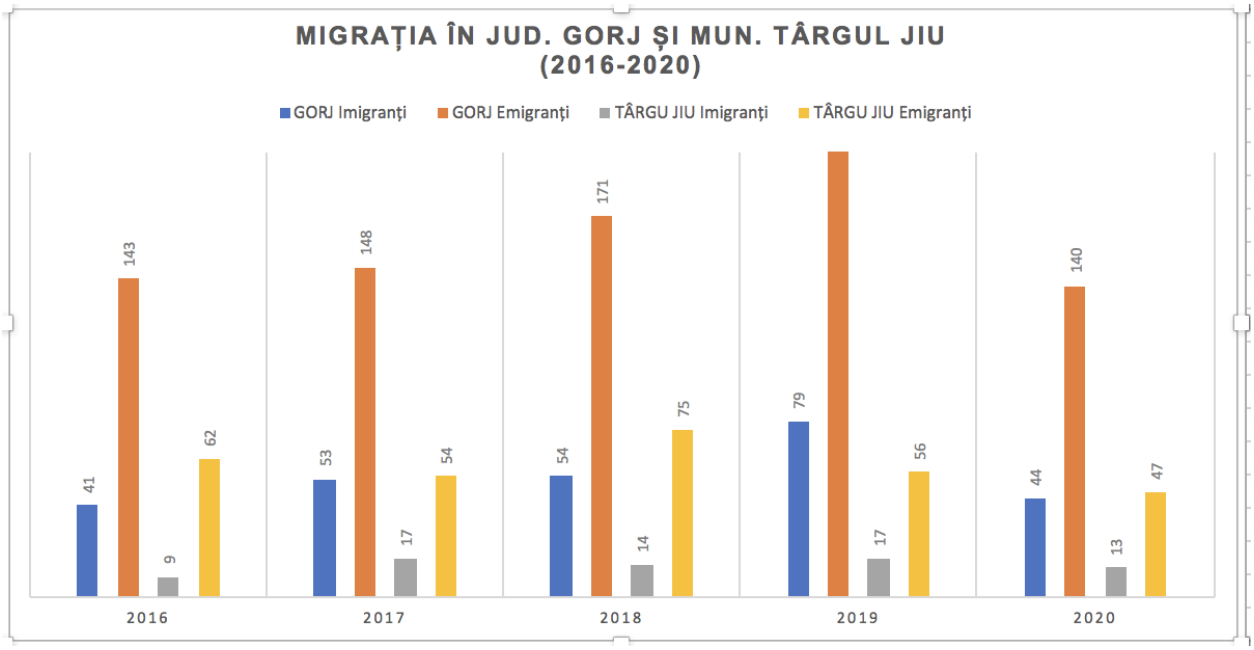
Scaderea natalitatii, in ultimii ani, ca de altfel la nivelul intregii tari, are la baza o serie de factori de natura economica si sociala, caracteristici indeosebi perioadei post-revolutionare. Este vorba prioritar de:

- transformarea semnificativa a structurii ocupationale a populatiei, care a impus, mai ales tinerilor, o mobilitate teritoriala si profesionala deosebita si, in acelasi timp, prelungirea perioadei de instruire, toate acestea in detrimentul rolului de parinte;
- starea de insecuritate sociala;
- scaderea treptata a mortalitatii infantile;
- schimbarea comportamentului demografic al cuplurilor casatorite.

Evolutia populatiei, pe grupe de varsta, la nivelul municipului Targu Jiu si judetul Gorj- anii 2016- 2020 (Sursa: INS, Tempo -online)

Din graficul de mai sus se poate observa, ca din punct de vedere al populatiei pe grupe de varsta, la nivelul judetului Gorj, predomina grupa de varsta 45-49 de ani ca fiind cea mai numeroasa, iar la polul opus inregistrandu-se grupa de varsta de peste 85 de ani. La nivelul municipiului Targu Jiu, dinamica este putin schimbata astfel: grupa de varsta predominanta in intervalul 2016 -2018 este 45-49 de ani, iar in intervalul 2019-2020, predomina grupa de varsta 40-44 de ani. Ca si la nivelul judetului, grupa de varsta cu cele mai putine persoane este cea de peste 85 de ani.

Evolutia populatiei, privind migratia, la nivelul municipului Targu Jiu si judetul Gorj- anii 2016-2020 (Sursa: INS, Tempo -online)

Din graficul de mai sus se poate observa, ca din punct de vedere al migratiei, in perioada analizata, 2016-2020 exista un trend crescator la nivelul judetului Gorj pana in anul 2019,

cand s-a inregistrat un maxim de 79 de imigranti, respectiv 204 emigranti. La nivelul municipiului Targu Jiu trendul este constant in perioada 2017-2019, cu un minim de 9 imigranti in 2016 si un minim de 47 de emigranti in 2019.

Starea de sanatate a unei populatii este data de intrunirea mai multor indicatori socio- economici. Printre acesti indicatori se numara natalitatea, fertilitatea, mortalitatea, mortalitatea infantila, accesul la infrastructura de sanatate, nivelul de instruire, etc. Asa cum s-a observat in analiza anterioara, in ceea ce priveste natalitatea, municpiul Targu Jiu si judetul Gorj urmeaza trendul descendent inregistrat la nivelul intregii tări, avand cea mai mica rata, a natalitatii dintre toate regiunile tari.

Conform Raportului de tara pe 2019 al Comisiei Europene, sistemul de sanatate se confrunta cu numeroase provocari. Finantarea redusa si utilizarea ineficienta a resurselor publice limiteaza eficacitatea sistemului de sanatate. Migrarea in continuare a fortei de munca din acest domeniu a condus la un deficit considerabil de medici si de asistente medicale. Infrastructura sistemului de sanatate si prevalenta platilor informale constituie in continuare motive de ingrijorare. Persoanele care locuiesc in zonele rurale si grupurile vulnerabile au acces limitat la serviciile de asistenta medicala, ceea ce, la randul sau, are un impact negativ asupra starii de sanatate a populatiei. Infiintarea centrelor de asistenta medicala de proximitate a intarziat si mai mult, limitand astfel perspectivele de trecere la serviciile de ingrijire medicala ambulatorie.

Din punct de vedere al sanatatii populatiei, din tabelul de mai jos, se poate constata ca nu exista diferente in perioada de analiza, 2016-2020, cu exceptia faptului ca an anul 2020 a aparut categoria ”paturi pentru cazuri de zi”, unde municpiul Targu Jiu inegistreaza un procent de 36.7% din totalul pe judet.

Evolutia numarului de paturi de spital (internare continua vs. paturi pentru cazuri de zi (Sursa: INS, Tempo -online*)*

Anul	JUD. GORJ			MUN. TARGU JIU		
	Populatia	Paturi pentru internare continua	Paturi pentru cazuri de zi	Populatia	Paturi pentru internare continua	Paturi pentru cazuri de zi
2016	366.510	2.333		96.905	1.009	
2017	364.189	2.333		96.232	1.009	
2018	361.729	2.333		95.924	1.009	
2019	358.804	2.333		95.429	1.009	
2020	355.528	2.333	188	94.771	1.009	69

2. Identificarea disfunctionalitatilor

Acest capitol trateaza disfunctionalitatile aparute ca urmare a analizei situatiei existente pe diferite aspecte de mediu.

Astfel, in contextul Actualizarii Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbana a Municipiului Targu Jiu pentru perioada 2021-2027, au fost identificate o serie de disfunctionalitati, asa cum vor fi prezentate in continuare:

Pentru componenta de mediu **"Aer"** s-au constatat urmatoarele:

- Lipsa instalatiilor performante de filtrare la unitatile economice care evacueaza in atmosfera emisii si pulberi in suspensie si sedimentabili;
- Persistenta mirosurilor de la ferma de pasari din teritoriu, dar si de la groapa de gunoi din apropiere;
- Circulatia auto, o sursa importanta de poluare, in principal pe arterele importante din oras;
- Analizarea traficului din municipiul Targu Jiu si propunerea de masuri care sa reduca poluare aerului cu noxe si pulberi in suspensie/particule sedimentabile;
- Zona de nord a municipiului este poluată în anotimpul rece datorită folosirii pentru încălzirea locuințelor a cărbunelui (nu există gaze în zona Obreja);
- Resuspensia prafului depus în special pe arterele rutiere, praf care nu se poate îndepărta în mod sistematic prin măturare/spălare, una dintre cauze fiind reprezentată de numeroasele autorvehicule ce staționează/parchează pe carosabil/ borduri/trotuare. Astfel, praful este disperat ulterior de vânt și/sau antrenat pe partea carosabilă de unde prin resuspensie contribuie considerabil la creșterea nivelului de poluare cu particule PM_{10}, extrem de agresive și nocive pentru sistemul respirator;
- Surse de suprafață/zone ce constituie surse permanente de pulberi și alte tipuri de noxe:
  - Depozitele de materiale construcții de pe strada Ana Ipătescu - 9 mai, ce execută activități de încărcare/descărcare în scopul aprovizionării si comercializării, direct pe domeniul public, constituie o sursa permanenta de particule în suspensie, blocând inclusiv traficul rutier, ceea ce conduce si la acumularea gazelor de esapament în zonele respective.
  - Bariera cu calea ferata din zona 9 mai este constituie un punct de blocaj pentru traficul rutier , fapt ce conduce la acumulări considerabile de noxe în teritoriile protejate (locuințe) din proximitate,
  - Terenuri libere situate în zona de nord a municipiului, din vecinătatea târgului de masini, sursă permanentă de praf, ce este purtat deasupra orașului de către curenții de aer cu direcție predominantă N-S
  - Centrul orașului, efectiv blocat în perioadele în care elevii termină cursurile.

Pentru componenta de mediu **"Apa"** s-au constatat urmatoarele:

- Poluarea apelor Jiului prin evacuarea apelor uzate neepurate provenite din zona industriala de nord;
- Reabilitarea sistemului de alimentare cu apa si de evacuare a apelor uzate – proiect

aflat in derulare; autoritate responsabila: APAREGIO Gorj SA;

- Acumularea Vadeni de pe raul Jiu – gradul de colmatare a acumularii poate pune probleme grave in perioadele de precipitatii abundente;

Pentru componenta de mediu **"Sol"** s-au constatat urmatoarele::

- Dezvoltarea/expansiunea unor activitati economice;
- Dezvoltarea continua a procesului de urbanizare;
- Infiltrarea apelor uzate, a substantelor periculoase direct in sol.

Pentru componenta de mediu **"Biodiversitate"** s-au constatat urmatoarele:

- dezvoltarea zonelor rezidentiale;
- taieri ilegale de arbori;
- poluarea apelor de suprafata, subterane si a solului cu produse petroliere sau apa sarata, ape menajere, deseuri;
- modificarea morfologiei terenurilor datorita activitatii de exploatare a unor resurse minerale (cariere, balastiere);
- schimbarea categoriei de folosinta a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporara sau definitiva din circuitul silvic);
- aplicarea necorespunzatoare a tehnologiilor agricole;
- folosirea pesticidelor;
- turismul necontrolat in zonele de agrement.

Pentru componenta de mediu **"Patrimoniu cultural & Peisaj"** s-au constatat urmatoarele:

- Conversia unor sisteme ecologice naturale si semi-naturale in sisteme de productie agricole;
- Industrializarea accentuata datorata dezvoltarii infrastructurii de productie in mari unitati. Impactul asupra peisajului in acest caz este unul indirect, cauzat de cresterea consumului de resurse neregenerabile minerale si energetice, actiune cu o contributie majora la poluarea aerului, apelor de suprafata si subterane sau a solului;
- Supraexploatarea padurilor, cu consecinte directe asupra structurii si functiilor ecosistemelor, generand dezechilibre ecologice in special la nivelul bazinelor hidrografice din zona montata, cu repercursiuni asupra populatiilor din aval;
- Realizarea lucrarilor hidrotehnice ample in vederea acumularilor de apa;
- Cresterea capacitatii de productie a energiei electrice in contextul cresterii nevoilor populatiei si a urbanizarii continue, care aduce dupa sine consumul de carbune inferior, cat si exploatarea si extinderea activitatilor de minerit la suprafata prin extinderea suprafetelor ocupate de haldele de steril neecologizate si marirea infrastructurii de distributie a energiei electrice prin cresterea numarului de linii electrice aeriene (LEA), ambele rezultate contribuind la degradarea calitativa a peisajului;
- Dezvoltarea urbana, in special cresterea populatiei urbane, conduce la deteriorarea peisajului urban prin diminuarea suprafetei spatiilor verzi sau prin constructia pe acestea, taierea arborilor sau prin existenta unor masuri ineficiente de colectare si tratare a deseurilor si apelor menajere;

- Dezvoltarea infrastructurii de transport prin fragmentarea habitatelor naturale si, implicit, a peisajului;
- Supraexploatarea resurselor naturale regenerabile si neregenerabile pentru alimentarea proceselor de productie.

Pentru componenta de mediu **"Managementul deseurilor"** s-au constatat urmatoarele:

- Lipsa unei infrastructuri adecvate in vederea colectarii selective;
- Lipsa unei infrastructuri adecvate in vederea colectarii separate a deseurilor menajere, factie uscata vs. fractie umeda;
- Colectarea deseurilor din parcuri si gradini, piete, etc in vederea compostarii si utilizarii acestuia ulterior ca ingrasamant;
- Lipsa informarii populatiei cu privire la modul de colectare corect a tipurilor de deseuri produse, atat in locuintele individuale, cat si in cee colective;

Pentru componenta de mediu **"Populatia si sanatatea umana"** s-au constatat urmatoarele:

- Un trend descendent accentuat al sporului natural;
- Un trend descendent accentuat al migratiei populatiei din muncipiului Targu Jiu;
- Lipsa facilitatilor fiscale pentru atragerea de investitori care sa asigure un nivel de trai crescut al populatiei municipiului;
- Asigurarea de servicii medicale de calitate pentru locuitorii municipiului;
- Crearea de conditii astfel incat poluare produsa de tarficul rutier, dar si de diferite activitati industriale sa fie diminuata.

3. Concluzii

In scopul cresterii adresabilitatii acestora in raport cu temele si obiectivele planificate ce vor face obiectul finantarilor nerambursabile in perioada urmatoare 2021-2027, majoritatea acestor proiecte vor fi directionate catre domeniile prioritare pentru dezvoltarea integrata urbana a municipiului Tg Jiu, astfel: educatie si specializare inteligenta, sanatate si protectie sociala, infrastructura utilitati, mobilitate, securitate, infrastructura verde-albastra, digitalizare, solutii urbane smart, rezilienta, cultura si turism.

Majoritatea informatiilor si a propunerilor culese, cu scopul actualizarii SIDU Tg. Jiu, de la reprezentantii institutiilor au avut rolul de a identifica nevoile, urgentele si alte prioritati locale, precum si corelarea cu cerintele strategiilor nationale si europene pentru dezvoltarea durabila a oraselor. Acestea se vor reflecta in urmatoarele proiecte strategice prioritare din cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbana pentru perioada 2021-2027, ce au rol sa imbunatateasca calitatea vietii locuitorilor in municipiul Tg. Jiu.

În acest context, în conformitate cu art. 22 lit. i) și j) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului, primarii localităților au anumite atribuții și responsabilități, precum :

- evidențierea acestor zone cu statut special în planurile de urbanism. Atât pâna la reactualizarea PUG pentru municipiul Tg.Jiu cât și după aceea, trebuie să se țină cont de existența acestei zone de protecție în acord cu prevederile legale în vigoare.

În situația în care se intenționeaza amplasarea unor noi obiective potențial poluatoare este necesară respectarea prevederilor Legii nr. 104/2011.

- amplasarea unor panouri de averizare în interiorul acestora pe care se marchează semnificaţia şi limitele zonei.

Totdată Primăria Tg.Jiu are o serie de alte responsabilități,activitățile ce pot fi realizate în acest sens fiind de tipul:

- Realizarea unor activități în vederea diminuarii surselor de pulberi în suspensie în zona Stației GJ1, cât si a resuspensiei acestora de pe partea carosabilă din zona in care este amplasată stația;
- Impunerea unor măsuri operatorilor economici din subordinea primăriei, ce își desfășoară activitatea în proximitate, inclusiv reabilitarea căilor de acces din incinta, pentru inlăturarea surselor de praf ;
- Sprijin acordat cetățenilor în vederea implementarii unor soluții de încălzire rezidențiale mai puțin poluante, ținândcont de faptul că, în zona de protecție a stației de monitorizare,la cca. 10-100m în direcția S se află cartiere de locuințe individuale ce folosesc pentru încălzire focare casnice în care se ard combustibili solizi, cărbune, lemne. Sursele casnice de acest tip ce se întâlnesc în toate cartierele, alterează calitatea aerului din municipiul Tg.Jiu prin introducerea în atmosferă a unor cantități însemnate de particule PM10 , influiențând totodată în mod direct și constant valorile înregistrate de stație. Tînând cont de aceste aspecte este absolut necesar să se adopte în zonele respective alte soluții de incalzire, luâdu-se în considerare faptul că în municipiu sunt disponibile rețele de gaze natural.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Echilibru și dinamism

Cod SIPOCA 769 / Cod SMIS 135509

Primăria Municipiului Târgu Jiu

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

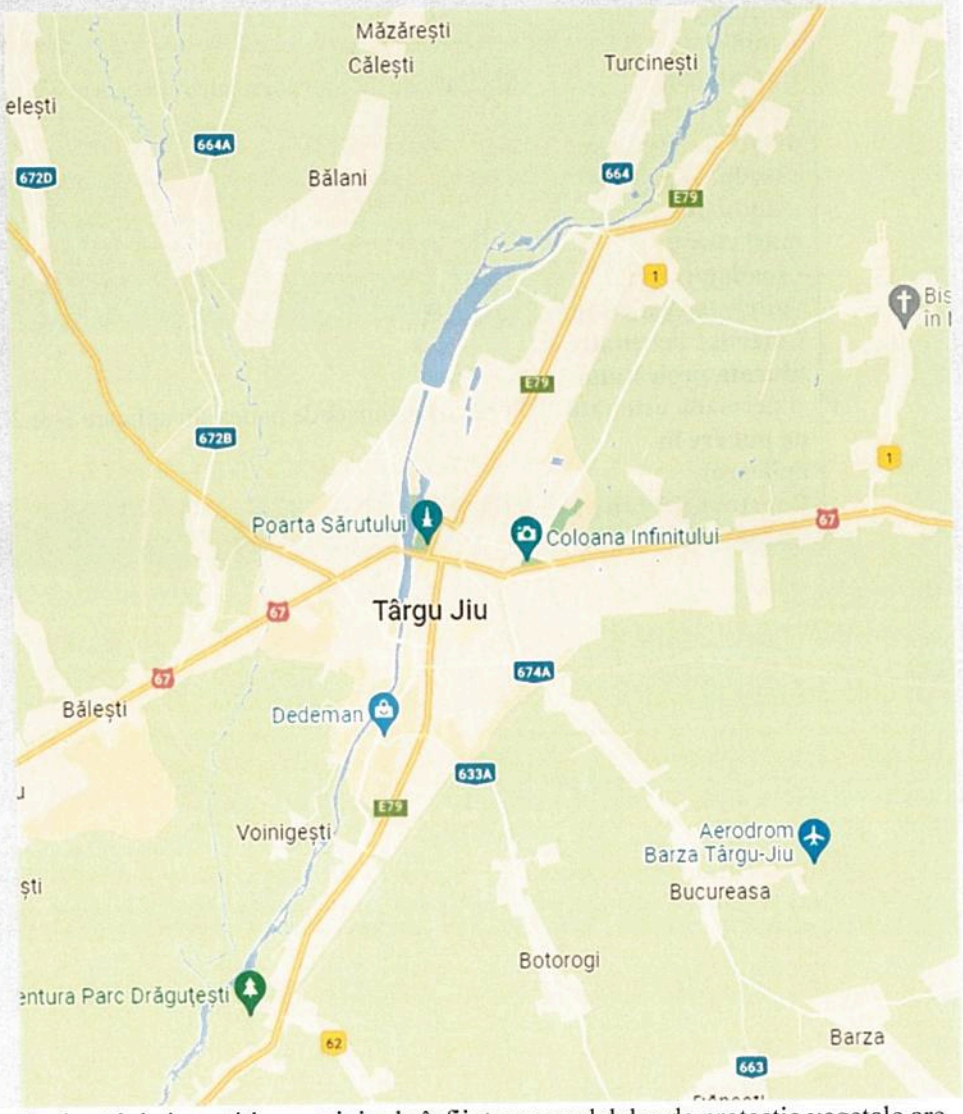
Material distribuit gratuit

1.	***Titlul proiectului***	***Locuințe pentru tineri și locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	SOCIAL
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Scopul proiectului de investiție este construirea de locuințe sociale, destinate unor categorii de persone defavorizate prevăzute de lege, cărora nivelul de existență nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unui locuințe în condițiile pieței. Obiectivul principal este acela de a asigura condiții de locuit decente pentru categoriile sociale dezavantajate. Se urmărește îmbunătățirea sistemului de locuire și acoperirea cererii de locuințe destinate persoanelor defavorizate, creșterea calității spațiului public, crearea unor locuri noi de muncă.
6.	**Rezultate estimate**	- Incluziune socială - Scăderea gradului de sărăcie - Păstrarea tinerilor în plan local și oferirea efectivă de soluții în planul locuirii pentru aceștia
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, Buget local

8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	1.500.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din Municipiul Târgu Jiu***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Proiectul de investiție are ca obiective atât sprijinirea eficienței energtice cât și scăderea gazelor cu efect de seră și a consumului anual de energie a unui pachet de clădiri destinate locuirii colective. Astfel, proiectul are în vedere tranziția către o economie cu emisii de carbon scăzute, prin reabilitarea termică a clădirii colegiului, termoizolatrea fațadelor, schimbarea elementelor de finisaj (uși, geanuri) și utilizarea unor echipamente ce folosesc surse alternative - energii regenerabile (panouri fotovoltaice).
6.	**Rezultate estimate**	- creșterea eficienței energetice - scăderea nivelului anual al gazelor cu efect de seră - scăderea costurilor anuale de energie primară - clădire reabilitată termic.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, POR, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare:** **• studiu de pre-fezabilitate;** **• studiu de fezabilitate;** **• proiect tehnic si detalii de executie;**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU

	• studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).	
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	20.000.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Înființarea perdelei vegetale de protecție din zona CET pentru reducerea nivelului de poluare a aerului și a nivelului de zgomot, precum si pentru conservarea și regenerarea biodiversității***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	REGENERARE URBANĂ / Spații Verzi Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Proiectul de investiție cu privire la înființarea perdelelor de protecție vegetale are ca scop principal crearea unor zone protejate de zăpadă, evitând eventuale dezastre produse de schimbările climatice. Plantarea unor astfel de perdele vegetale sunt benefice atât în iernile cu viscole puternice, cât și pe timpul verii, culturile fiind astfel protejate de vânturile uscate. Fâșiile de vegetație medie și mare vor fi amplasate în opoziție cu direcțiile predominante ale vânturilor. Aceste tipuri de investiții se aplică pe suprafețe de teren agricol.
6.		- creșterea suprafeței de spații verzi - reducerea nivelului de zgomot

	Rezultate estimate	- asigurarea cadrului necesar pentru regenerarea biodiversității
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
1	**Bugetul orientativ al investiției**	100.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Regenerarea urbană a Parcului Central Constantin Brâncuși - Parcul Insulița***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	REGENERARE URBANĂ / Spații Verzi
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Proiectul de investiție presupune regenerarea urbană și revitalizarea zonei Parcului Insulița. Obiectivele principale ale acestei investiții le costituie promovarea unor acțiuni integrate în ceea ce privește protecția mediului, regenerarea spațiilor verzi, precum și revitalizarea spațiilor minerale din interiorul parcului. Printr-o abordare integrată toate obiectivele converg către obiectivul major de reducere a emisiilor de CO_2 și implicit reducerea poluării, prin limitarea intervențiilor antropice asupra spațiilor verzi deja existente și identificarea unor soluții de extindere a acesto zone verzi din componența parcului.
6.	**Rezultate estimate**	- Imbunătățirea calității vieții - Reducerea poluării și a emisiilor de CO_2 - Creșterea nivelului de spațiu verde.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing;**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU

	• sondaje; **• altele (specificati).**		
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.	
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	5.000.000	euro

1.	***Titlul proiectului***	***Creșterea performanțelor și accesibilității transportului public prin introducerea conceptului de terminale intermodale inteligente de transport***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	MOBILITATE URBANĂ
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Facilitățile Park&Ride sunt parcări conectate la transportul public, care permit navetiștilor și altor persoane care se îndreaptă spre centru orașului, sau spre alte puncte de atracție din oraș, să își lase autovehiculul și să îți continue restul călătoriei cu un mijloc de transport public pentru restul călătoriei. Autovehiculul este lăsat în parcare pe perioada zilei și este luat înapoi de proprietar când acesta se întoarce. Facilitățile Park&Ride sunt, de obicei, localizate în suburbiile zonelor metropolitane sau la marginea orașelor mari. Prin construirea unei facilități de tip Park&Ride la intrarea dinspre Sud a municipiului Târgu-Jiu o mare parte a navetiștilor, precum și a persoanelor care au diverse activități ocazionale în Târgu-Jiu care vin din Zona Metropolitană Târgu-Jiu și localitățile învecinate vor avea posibilitatea de a-și lăsa autovehiculele personale parcate în această facilitate și și-ar putea continua deplasarea cu mijloacele de transport public.
6.	**Rezultate estimate**	- Reducerea poluării aerului; - Îmbunătățirea calității aerului; - Reducerea consumului de energie; - Reducerea congestiei traficului rutier și, în consecință, a incertitudinii timpilor de călătorie; - Reducerea timpilor de deplasare, ceea ce implică și o reducere a costurilor; - Creșterea siguranței în trafic, în special pentru pietoni, bicicliști și a persoanelor cu nevoi speciale de mobilitate; - Încurajarea utilizării modurilor de transport durabile; - Creșterea numărului de persoane cu acces bun la transportul public pentru destinațiile principale; - Reducerea dependenței de autoturism; - Realizarea transferului modal de la autoturism la transportul public, bicicleta și mersul pe jos; - Reducerea numărului de autovehicule care accesează și parchează în zona centrală a municipiului; - Reducerea numărului de autoturisme care sunt în căutarea unui loc de parcare; - Reducerea numărului de autoturisme parcate impropriu.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, POR 2021-2027, Buget local

8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	10.000.000 euro

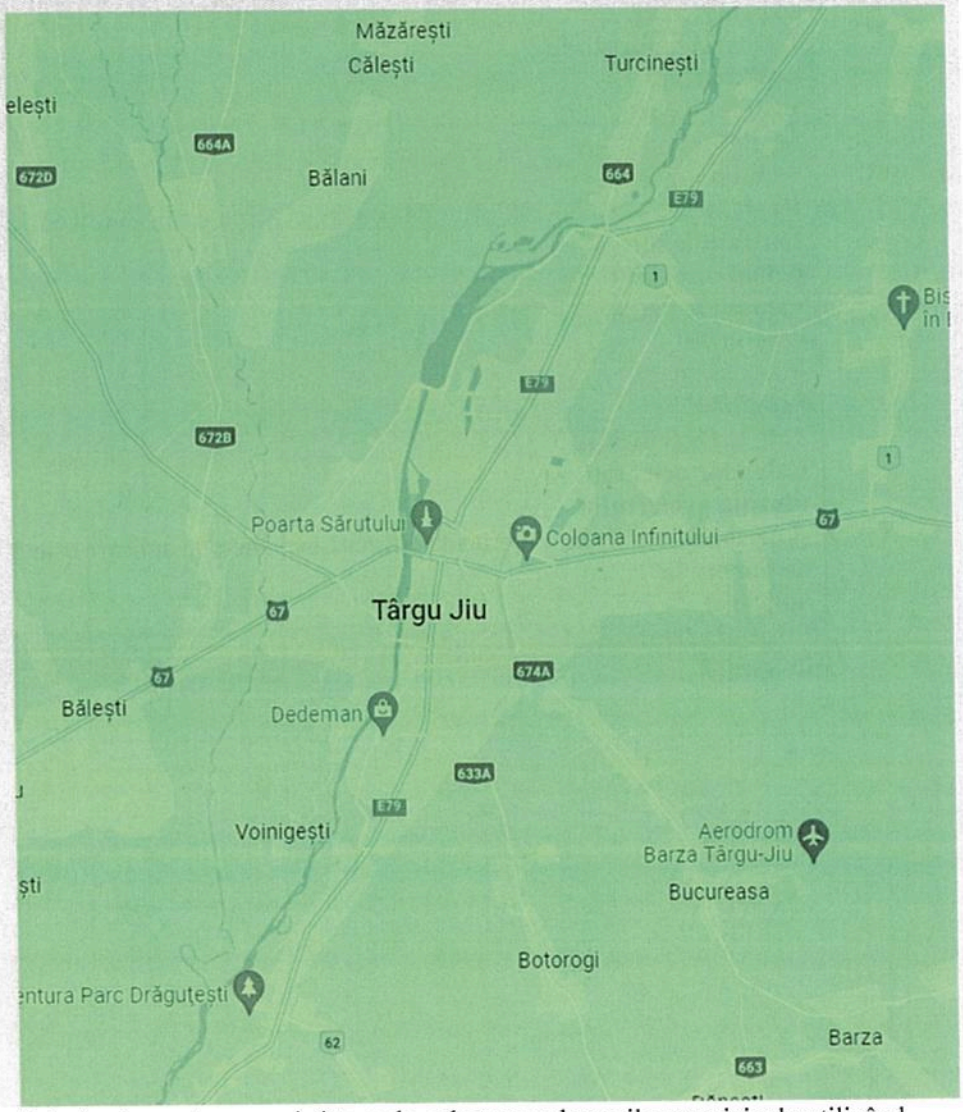
1.	***Titlul proiectului***	***Extinderea sistemului inteligent de management al traficului și prioritizare a transportului public***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	SMART-CITY
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Creșterea fluenței și siguranței circulației în rețeaua rutieră a Municipiului Târgu Jiu, pentru toți participanții la trafic, trebuie continuată prin extinderea sistemului de semaforizare adaptiv pe alte artere importante ale orașului, lucru care face obiectul proiectului de investiție prezentat. Sistemul de semaforizare se va integra cu sistemul de trafic management implementat prin perioada de programare anterioară. Probleme abordate: Creșterea fluenței circulației, creșterea siguranței circulației, în special pentru pietoni, reducerea numărului de accidente la nivelul municipiului.
6.	**Rezultate estimate**	- Transport public sigur - Scăderea numărului de accidente - Mobilitate urbană durabilă.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	4.500.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Regenerarea urbană a Parcului Coloanei fără Sfârșit***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	REGENERARE URBANĂ / Spații Verzi
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Proiectul de investiție presupune regenerarea urbană și revitalizarea zonei Parcului Coloanei fără Sfârșit. Obiectivele principale ale acestei investiții le costituie promovarea unor acțiuni integrate în ceea ce privește protecția mediului, regenerarea spațiilor verzi, precum și revitalizarea spațiilor minerale din interiorul parcului. Printr-o abordare integrată toate obiectivele converg către obiectivul major de reducere a emisiilor de CO2 și implicit reducerea poluării, prin limitarea intervențiilor antropice asupra spațiilor verzi deja existente și identificarea unor soluții de extindere a acesto zone verzi din componența parcului.
6.	**Rezultate estimate**	- Imbunătățirea calității vieții - Reducerea poluării și a emisiilor de CO2 - Creșterea nivelului de spațiu verde.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate;**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU

	• studiu de fezabilitate; **• proiect tehnic si detalii de executie;** **• studii de piată;** **• studii de marketing;** **• sondaje;** **• altele (specificati).**		
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.	
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	6.500.000	euro

1.	***Titlul proiectului***	***Modernizarea stațiilor de transport public și instalarea de echipamente interactive pentru aducerea la standardul de „Smart Bus Station"***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	SMART-CITY
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Proiectul propune extinderea rețelei de stații inteligente pentru transportul public la nivelul municipiului Târgu Jiu. Acest proiect de investiție asigură modernizarea stațiilor de așteptare călători astfel încât să ofere utilizatorilor: Wi-Fi, porturi USB, senzori de monitorizare a factorilor de mediu, iluminat ambiental, panouri fotovoltaice, loc de șezut, supraveghere video, sisteme de afișaj, panouri de informare interactive. Va exista o aplicație de călătorie de unde se pot achiziționa și bilete electronice, care va fi integrată în platforma *SMART CITY TÂRGU JIU*.
6.	**Rezultate estimate**	- Creșterea accesibilității și atractivității transportului public - Transport public inteligent
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare:** **• studiu de pre-fezabilitate;** **• studiu de fezabilitate;** **• proiect tehnic si detalii de executie;** **• studii de piată;** **• studii de marketing;** **• sondaje;** **• altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.

10.	**Bugetul orientativ al investiției**	2.500.000	euro

1.	***Titlul proiectului***	***Sisteme integrate ecologice de colectare selectivă a deșeurilor (posibil parteneriat cu CJ)***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	MEDIU/ COLECTARE SELECTIVĂ
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Prin implementarea unui sistem de colectare a deșeurilor municipale utilizând stații inteligente subterane se are în vedere colectarea selectivă a deșeurilor prin platforme amplasate în subteran. Astfel, se propune un sistem cu 4 pubele inteligente cu acces cu card (de tip insule digitalizate), destinate colectării selective în funcție de tipurile de deșeuri: fracție umedă/deșeuri menajere, hârtie/carton, sticlă, plastic/metal. Fiecare pubelă va avea inscripționat mesajul corespunzător fiecărui tip de deșeu. Existența unui astfel de sistem inteligent are ca beneficii reducerea spațiului ocupat la sol, un aspect arhitectural mai plăcut și reducerea mirosurilor neplăcute din oraș.

		Integrare cu alte sisteme aferente Smart City
6.	**Rezultate estimate**	- creșterea suprafeței de spații verzi - reducerea nivelului de zgomot - asigurarea cadrului necesar pentru regenerarea biodiversității
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
1(	**Bugetul orientativ al investiției**	1.000.000 euro

1.	*Titlul proiectului*	***Safe City - Extinderea și modernizarea sistemului de supraveghere video, inclusiv aplicație Inteligentă pentru cetățeni în vederea creșterii siguranței publice si întărirea capacităților de răspuns în cazul situațiilor de Urgență***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	SMART-CITY
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Proiectul va avea ca obiectiv implementarea sistemului Safe City – Platformă de management al securității urbane (camere video de supraveghere, camere LPR, camere radar, video content analysis etc.) și integrarea cu sistemul de management al mobilității. Vor fi integrate cel puțin următoarele funcționalități: - Asigurarea serviciilor de securitate și siguranță publică – prin dezvoltarea unui sistem camere supraveghere pentru siguranța cetățenilor, precum și soluții software pentru a digitaliza datele furnizate de acele camere, funcționalități de integrare a imaginilor captate de camerele portabile ale agenților de siguranță publică și a celor de la camere private și prin dezvoltarea unei platforme digitale pentru siguranță publică pentru managementul mulțimilor de oameni și integrarea cu sistemul de camere de supraveghere și cel de management al mobilității; - Monitorizarea și controlul spațiului urban – prin implementarea unor sisteme de monitorizare cu drone pentru inspectarea zonelor de risc și integrarea cu alte platforme (inclusiv cea de management al mobilității). Va fi dezvoltat un centru operațional pentru managementul situațiilor de urgență care va fi integrat cu platforma de smart-city. Vor fi integrate cel puțin următoarele funcționalități: - Managementul riscurilor de dezastre și fenomene naturale extreme – prin dezvoltarea unei platforme digitale care să includă planul de măsuri pentru monitorizarea riscului de dezastre, soluțiile identificate și monitorizarea riscurilor; Managementul intervențiilor în caz de dezastre – prin dezvoltarea unei platforme digitale sau a unor module digitale pentru sistemul de alerte în caz de dezastre (ex. ROAlert – STS).

6.	**Rezultate estimate**	- Transport public sigur - Scăderea numărului de accidente - Mobilitate urbană durabilă.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare:** **• studiu de pre-fezabilitate;** **• studiu de fezabilitate;** **• proiect tehnic si detalii de executie;** **• studii de piată;** **• studii de marketing;** **• sondaje;** **• altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	2.000.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Extinderea rețelei de stații de încărcare pentru autovehicule electrice***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	MOBILITATE URBANĂ
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Sistemul de stații de încărcare cu energie electrică a vehiculelor va fi dezvoltat împreună cu operatori privați din domeniul distribuției energiei electrice și al stațiilor de încărcare și va fi dezvoltat împreună cu o platformă de gestionare a acestor stații. Vor fi integrate cel puțin următoarele funcționalități: Promovarea și dezvoltarea sistemului de transport electric – prin construirea unor stații electrice de încărcare pentru vehicule electrice și integrarea acestora în rețeaua națională de stații de încărcare. Inclusiv prin construirea de parcări cu facilități de încărcare electrică pentru vehicule (inclusiv biciclete și scutere).
6.	**Rezultate estimate**	- Creșterea atractivității deplasărilor cu vehicule electrice în detrimentul altor moduri de deplasare mai poluante - Realizarea de facilități de încărcare electrică
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	800.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Ride Sharing - School Bus - Platformă de ride sharing pentru promovarea soluțiilor de transport în comun pentu elevi și studenți***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	SMART-CITY
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	În scopul reducerii numărului de deplasări cu vehiculul în scopul educației, inclusiv ducerii copiilor la școală, în cadrul proiectului de investiție este prevăzută realizarea unei platforme de ride-sharing, adresată elevilor și studenților. Prin proiect se va asigura reducerea numărului de deplasări cu vehiculul personal, aspect deosebit de important în special prin reducerea volumelor de trafic, precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în ora de vârf de dimineață. Astfel, se crează efecte benefice asupra calității mediului.
6.	**Rezultate estimate**	- Creșterea accesibilității în municipiu - Transport public alternativ - Scăderea emisiilor de noxe - Eficiență în circulație.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	2.500.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Proiectul de investiție are ca obiective atât sprijinirea eficienței energtice cât și scăderea gazelor cu efect de seră și a consumului anual de energie a clădirilor publice de la nivel local. Astfel, proiectul are în vedere tranziția către o economie cu emisii de carbon scăzute, prin reabilitarea termică a clădirii colegiului, termoizolatrea fațadelor, schimbarea elementelor de finisaj (uși, geanuri) și utilizarea unor echipamente ce folosesc surse alternative - energii regenerabile (panouri fotovoltaice).
6.	**Rezultate estimate**	- creșterea eficienței energetice - scăderea nivelului anual al gazelor cu efect de seră - scăderea costurilor anuale de energie primară - clădire reabilitată termic.
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, POR, AFM, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare:** **• studiu de pre-fezabilitate;** **• studiu de fezabilitate;** **• proiect tehnic si detalii de executie;** **• studii de piată;**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU

	• studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).	
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	15.000.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	***Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public la nivelul municipiului Târgu Jiu***
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Sistemul de iluminat public va fi dezvoltat și extins pe principiile dezvoltării durabile și de implementare a conceptelor de smart-lightning și smart city în Municipiul Târgu-Jiu. Vor fi integrate cel puțin următoarele funcționalități: Managementul iluminatului public și gestionarea resurselor energetice necesare – prin dezvoltarea unui sistem de iluminat public inteligent care va fi integrat cu platformele digitale pentru optimizarea consumului de energie și eficientizarea utilizării resurselor în Municipiul Târgu-Jiu. Unul dintre obiectivele cheie ale municipalității este de a asigura o mai bună calitate a vieții pentru cetățenii săi. Astfel, proiectul de investiții conține propuneri localizate la nivelul sistemului de iluminat public și presupune prima etapă pentru realizarea unui iluminat public care să respecte prevederile standardelor europene, prin reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public din Municipiul Târgu-Jiu. Se urmărește utilizarea aparatelor de iluminat public cu tehnologie LED, optimizarea programului de funcționare al sistemului de iluminat și diminuarea iluminării în intervalele cu nivel scăzut al traficului nocturn cu ajutorul unui sistem de telemanagement care permite controlul de la distanță al fiecărui aparat de iluminat. Totodată, se are în vedere

		folosirea materialelor ecologice pentru realizarea corpurilor de iluminat, a stâlpilor și a tuturor echipamentelor aferente rețelei de iluminat.
6.	**Rezultate estimate**	- Reducerea consumurilor energetice din plan local - Integrarea sistemului de iluminat cu platformele digitale de management urban - Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, AFM, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului: Existenta unor studii preliminare: • studiu de pre-fezabilitate; • studiu de fezabilitate; • proiect tehnic si detalii de executie; • studii de piată; • studii de marketing; • sondaje; • altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	10.000.000 euro

1.	***Titlul proiectului***	**Centru Operational de Management Integrat al serviciilor publice**
2.	**Beneficiarul proiectului/Parteneri**	**UAT Municipiul Târgu Jiu**
3.	**Domeniu**	MOBILITATE URBANĂ
4.	**Aspecte legale care trebuie solutionate; Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)**	Proprietate publică a Municipiului Târgu Jiu
5.	**Descriere proiect (Principalele activități)**	Creşterea nivelului calităţii vieţii pentru membrii comunităţilor locale reprezintă una dintre direcţiile de acţiune propuse în vederea creşterii calităţii vieţii în Municipiul Târgu Jiu şi presupune inclusiv realizarea unor investiţii în implementarea unor sisteme integrate de management şi control al serviciilor de interes economic general, precum transportul public local, alimentarea cu energie termică, managementul deşeurilor solide, iluminatul public, alimentarea cu apă şi evacuarea apelor uzate şi meteorice. Centrul Operaţional de Management permite fundamentarea conformă a actului decizional / managerial, precum şi stabilirea direcţiilor pentru îndeplinirea eficace şi eficientă a obiectivelor Primăriei Municipiului Târgu Jiu, responsabilă cu înfiinţarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea, evaluarea şi controlul serviciilor comunitare de utilităţi publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilităţi publice, cu modificările şi completările ulterioare. Accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilităţi publice din Municipiul Târgu Jiu se va realiza în conformitate cu prevederile Strategiei naţionale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilităţi publice, aprobată prin HG. Nr. 246/2006, şi va avea la bază următoarele obiective generale: • atingerea conformităţii cu prevederile legislaţiei UE aplicabile serviciilor comunitare de utilităţi publice; • respectarea angajamentelor asumate de România cu privire la implementarea acquis-ului comunitar aplicabil serviciilor comunitare de utilităţi publice; • atingerea conformităţii cu standardele comunitare privind calitatea şi cantitatea serviciilor comunitare de utilităţi publice; • creşterea capacităţii de absorbţie a resurselor financiare alocate din fonduri comunitare şi de atragere a fondurilor de investiţii; • creşterea capacităţii de elaborare, promovare şi finanţare a proiectelor de investiţii aferente infrastructurii de interes local; • creşterea graduală a capacităţii de autofinanţare a serviciilor comunitare de utilităţi publice şi a infrastructurii tehnico-edilitare aferente, corespunzător nivelelor acceptate în Uniunea Europeană; • satisfacerea cerinţelor de interes public ale colectivităţilor locale şi creşterea bunăstării populaţiei; • adoptarea de norme juridice şi reglementări care să faciliteze modernizarea şi dezvoltarea serviciilor comunitare de utilităţi publice şi a infrastructurii tehnico-

edilitare aferente, deschiderea pieței, eficientizarea furnizării/prestării serviciilor și creșterea calității acestora.

În conformitate cu Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice și asigurarea unei dezvoltări durabile a sectorului serviciilor comunitare de utilități publice, precum și a localităților deservite, trebuie să aibă la bază mai multe principii, printre care și realizarea managmentului integrat al serviciilor comunitare de utilități publice care asigură coordonarea între autoritățile administrației publice centrale și locale cu atribuții și responsabilități privind realizarea serviciilor comunitare de utilități publice și planificarea echitabilă a resurselor financiare în funcție de priorități.

Pe fondul tuturor acestor elemente, dar si a altora ce pot aparea pe parcurs, se impune elaborarea si implementarea unui centru operațional de management integrat al serviciilor comunitare de utilități publice, care sa ajute la organizarea, coordonarea, monitorizarea, evaluarea și controlul serviciilor comunitare de utilități publice.

Astfel, sunt propune următoarele investiții:

• Construirea unui centru operational care sa asigure managementul integrat al informatiei utilizate in cadrul interventiilor de tip Smart City in domeniile siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, rețele de trafic si transport public, iluminat public etc, inclusiv crearea unei Aplicatii de Mobilitate Urbana pentru Cetatenii Mun. TÂRGU JIU;
• Acesta va asigura suportul necesar pentru toate institutiile administratiei publice locale si serviciilor publice in ceea ce priveste securitatea cibernetică, interoperabilitatea pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice;
- amenajare și dotare centru de comandă pentru integrarea datelor din celelalte subsisteme;
- integrare cu sistemul de management al traficului;
- asigurarea priorității de trecere pentru vehiculele de urgență și de transport public prin toate intersecțiile semaforizate din municipiu;
- implementarea unui centru pentru monitorizarea sistemelor de cântărire în mișcare;
- implementarea unui centru de monitorizare a spațiilor de parcare;
- integrare și extindere sistem informare călători;
- integrare și extindere sistem de ticketing;
- implementarea unui sistem de siguranță rutieră;
- integrarea cu sistemul de bike-sharing;
- implementarea unui sistem inteligent de parcări pentru bicicletele private;
- imeplementarea unor module pentru contol inteligent al lămpilor de iluminat public;
- implementarea unui sistem pentru monitorizarea stațiilor de încărcare a mașinilor electrice;
- integrarea cu aplicația de mobilitate urbană durabilă;
- implementarea unui sistem pentru monitorizarea deșeurilor;
- crearea platformei SMART CITY TÂRGU JIU;
- etc.

		Prin implementarea Centrului Operațional de Management Integrat inclusiv Aplicații de tip Smart-Comunity pentru Cetățenii Municipiului Târgu Jiu se asigură creșterea gradului de siguranță al populației, și totodată creșterea nivelului de trai al cetățenilor care trăiesc, învață sau muncesc în oraș.
6.	**Rezultate estimate**	- Creșterea gradului de informare a populației; - Monitorizarea tuturor serviciilor publice de interes general la nivelul Municipiului Târgu Jiu; - Sprijin logistic pentru organele abilitate de a asigură prestarea serviciilor de utilitate publică;
7.	**Sursele de finanțare preconizate**	PNRR, POR 2021-2027, Buget local
8.	**Grad de maturitate al proiectului:** **Existenta unor studii preliminare:** **• studiu de pre-fezabilitate;** **• studiu de fezabilitate;** **• proiect tehnic si detalii de executie;** **• studii de piată;** **• studii de marketing;** **• sondaje;** **• altele (specificati).**	Stadiu: fișă de proiect, analiză în cadrul SIDU
9.	**Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)**	Perioada estimată de punere în aplicare este 2021-2027.
10.	**Bugetul orientativ al investiției**	5.000.000 euro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Echilibru și dinamism

Cod SIPOCA 769 / Cod SMIS 135509

Primăria Municipiului Târgu Jiu

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Președinte de ședință,
Consilier,
Semen Constantin

Consiliul Local Județul GORJ - Municipiul TÂRGU JIU

Contrasemnează,
Secretar General al Municipiului Târgu Jiu,
Jianu Grigore

Material distribuit gratuit